www.e-rara.ch

[Tanakh]

Mendelssohn, Moses

Basel, 582-587 = 1822-1827

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-141012

2

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

~~H - 5655~~

ISR H-5210

נביאים ראשונים

עם תרגום אשכנזי מאת

יהושע – שופטים – שמואל

ר׳ מאיר אברניק׳

מלכים

ר׳ אהרן וואלפסזאהן׳

באסעל

ברפוס ווילהעלם האאס

הוגה בהגהה ע״י ר׳ שלמה קאשעלסבערג מפה

ה״תקפ״ד

Basel, gedrukt und verlegt bey Wilhelm Haas, Schriftgiesser und Buchdruker, 1823.

ISRAELITISCHE GEMEINDE BIBLIOTHEK BASEL

אנמערקונג אן דיא לעסער דיסער דייטשען איבערזעצונג.

ליסע מוסגאבע, מוך מן ליסער ריקיכט, מיינען בעזונדערן בייפאללן ערווארטען דארף:

מעגליך, צוועקמאסיג מוכ בעזעהרעגב מיינונגריכטען. — וואלורך מען גלויבט זיך שוייכעלן צו קענבען, דאס צו עגטשפרעכען, מוכ ליסעס זעהר-רייכ בוך, מוך אוס זעהר- מוכ זעסע-בוך, מוכ ליר דיא יוגעגד, זו פיל מוכ וואכסט אאכער בעזעהרטען, מוכ פיר דאס וואס זיך מיהרער גוויבעגס-בעגאסטען בעדאכטען זעהרער, לימזעבען מן דעם גרונד-טעקסטע שטעהען. — אאן האט מיבערהויפט וועלער נייט כאך מיהע בעשפארט, זו האט אאן אוך ליסע כאמען מיט דער בעפיערטען שריפט, מוכ מיט דען פאקס-פובקטען בעזעגט, וויא בייבען, מוכ דיא פיללייכט אאכער, מוך מן דער רעביגישען שריפט, כיכט דייטוך וירדע זעסע קענבען, כאמען, פאך זאבערן, שטאדטען מוכ פערסאגען פאר-אאמען, וועכע מן דעם לייטשען מוכפעראבערט בעזעגט, וויא הערוגבער, מוכ אוך דיא אלטען ראשונים מוכ אחרונים, בעזאבערס אבער מן דברי הימים, וועהר פיל פרעמדע מוכ מן נביאים ראשונים מוכ אחרונים מוכ פערסאגען אבער מן דברי הימים, וועהר פיל פרעמדע מוכ מן נביאים ראשונים מוכ אחרונים, בעזאבערס אבער מן דברי הימים, וועהר פיל פרעמדע

לן אבער ליסע מוסגאבע פאך גינגליך פיר מוכבעזעהרטע, מוכ פיר דיא פרויענגימער בעווידמעט מיסט, בעשטיממטערען מוסגייכבוג, אוך בעמען, פאן פערסאגען מוכ ערטען, מיט רעביגישער שריפט בעזעגט.

שאן בייא דעם ערסטען טהייל, וועכער דיא תורה עבטהאלט, וועורדע אבגעגייבט, דאס מען זו מיבער

יהושע

LIBER JOSUA

Cap. I א

א * וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מְשָׁרֵת מֹשֶׁה לֵאמֹר׃
2 מֹשֶׁה עַבְדִּי מֵת וְעַתָּה קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה אַתָּה
וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנֹכִי נֹתֵן לָהֶם לִבְנֵי
3 יִשְׂרָאֵל׃ כָּל־מָקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם
4 נְתַתִּיו כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מֹשֶׁה׃ מֵהַמִּדְבָּר וְהַלְּבָנוֹן
הַזֶּה וְעַד־הַנָּהָר ׀ הַגָּדוֹל נְהַר־פְּרָת כֹּל אֶרֶץ הַחִתִּים
ה וְעַד־הַיָּם הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ יִהְיֶה גְּבוּלְכֶם׃ לֹא־
יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־
6 מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ לֹא אַרְפְּךָ וְלֹא אֶעֶזְבֶךָּ׃ חֲזַק
וֶאֱמָץ כִּי אַתָּה תַּנְחִיל אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
7 נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתָם לָתֵת לָהֶם׃ רַק חֲזַק וֶאֱמָץ מְאֹד
לִשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוְּךָ מֹשֶׁה עַבְדִּי
אַל־תָּסוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול לְמַעַן תַּשְׂכִּיל בְּכֹל אֲשֶׁר
8 תֵּלֵךְ׃ לֹא־יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה מִפִּיךָ וְהָגִיתָ בּוֹ
יוֹמָם וָלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכָּתוּב בּוֹ כִּי־
9 אָז תַּצְלִיחַ אֶת־דְּרָכֶךָ וְאָז תַּשְׂכִּיל׃ הֲלוֹא צִוִּיתִיךָ
חֲזַק וֶאֱמָץ אַל־תַּעֲרֹץ וְאַל־תֵּחַת כִּי עִמְּךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
י בְּכֹל אֲשֶׁר תֵּלֵךְ׃ וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
שֹׁטְרֵי הָעָם לֵאמֹר׃ 11 עִבְרוּ ׀ בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה וְצַוּוּ אֶת־
הָעָם לֵאמֹר הָכִינוּ לָכֶם צֵדָה כִּי בְּעוֹד ׀ שְׁלֹשֶׁת
יָמִים אַתֶּם עֹבְרִים אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָכֶם לְרִשְׁתָּהּ׃

---

* v. 1. הפטרת שמחת תורה ולראובני

v. 6. מ׳ בפתח

יהושע

ראס בוך

קאפיטעל א

(א) נאכדעם משה, דער דינסטער דעס עוויגען, געשטאָרבען
ווער, שפּראַך צער עוויגע נו יהושע דעם זוהנע נון, צער משה
בעדינטע האַטטע, ווא פֿאַלט: (ב) מיין דינסטער משה איז טויט
טאָ · זא מאַכט דען דוא דיך אויף, מוזט גיהן מיט דעם יאָרדען·
יכען פֿאַלק פֿאַר, דו דאָס לאַנד, וועלכעס איך מיר
מיהנען, דען קינדערן ישׂראל׃ (ג) יעדען
ארט, דען מיינרע פֿוס־זאָלע בעטרעטען ווירד, האַבע איך מיך
געשענקט, ווא מיך דעם משה פֿערשפּראַכען: (ד) פֿון דער
ווסטע בים נו יענעם לבנון, בים נו דעם גראָסען שטראָהעם,
דעם שטראָהעם פּרת, פֿון דאָ מיבער דאָס גאַנצע לאַנד דער
חתּים, בים ענדליך נוק גראָסען מערער, ווָ זיא זאָנצע מוכטער
געהעט, זאָל מיינרע גרענצע זיין: (ה) ניעמאַנד זאָל דיר ווידער־
שטעהען קענען, זו זאָנגע דוא עבעסט · ווא איך מיט משה ווער,
ווירל איך מוך מיט דיר זיין · ווערדע דיך ניכט ערשראָפֿען זאָסען,
דיך ניא פֿערלאָסען: (ו) זייא נור שטאַרהאַפֿט מוך ענטשלאָסען,
דען דוא מוסט דיסעם פֿאַלק דען בעזיץ דעס לאַנדעס פֿערשאַפֿען,
וועלכעס איך מיהרען וואָטערן גוגעשוואָרען, דאָס איך עס מיהנען
געבען: (ז) פֿאַרגיליק זייא מוך שטאַרהאַפֿט, מוכ בעשטרעבע
דיך זעהר, נאָך דער זעהרע, דא מיין קנעכט משה דיר פֿאָרגע־
שריבען, ווייכ נו בעאַכטנען, מוכ מוסכוויבען, דאָס דוא
וועדער רעכטס נאָך לינקס אַבווייכעסט · זאָמיט דוא מיבערוואָל
וואָהין דיין וועג דיך פֿיהרט, גלייקליך זייעסט: (ח) דאָס בוך דיסער
זעהרע, ווָל פֿון דיינעם מונד ניכט ווייכען · דוא מוסט נעמליך
טאָג מוכ נאַכט דאַרין נאָך־פֿאָרשען, דאָמיט דוא ווייכ נאָך
בעפֿאַלנען קאָנעסט, וואָס דאָרין פֿאָרגעשריבען מיסט · דען נור
פֿוסאָן דוירד עס דיר מיט דייעם פֿאָרהאַבען גלינגען, נור פֿוסאָן
ווירסט דוא גלייקליך זיין: (ט) זיה, איך עמפֿעהלע דיר, זייא
שטאַרהאַפֿט מוכ עכטשאַפֿען · עס ברוכט דיר פֿוסיך נישט באַנגע
זיין · דוא דאַרפֿסט דאַהער קיינע אַנגסט האַבן · דא דער עוויגע,
דען גאָטט, זיכער מיט דיר מיסט, מוך יעדעת וועגע, דען דוא
גלייק־מוכיפֿערטיגע יהושע דען פֿאָלק־ מיין דיך ניכט
גערשראָקען: (י) היעראוף בעפֿאַהל יהושע דען פֿאָלק־
פֿאַלק פֿאַרגאַבעדען בעפֿאַהל · פֿערוואהעט מיך מיט מוכ־
פֿאַלק פֿאַרגאַבעדען, דאָס
דען מיבער דריים טאָגע ניהעט מיהר היער מיבער דען יַרדֵן,
דאָס מיך דען בעזיץ נוק גראָסען מערער, ווָ זיא זאָנצע מוכטער
גוק ערב־ טהיילי מיינגיבט: (יב) נו דען שטאַמען ראובן, גד,

מוכ דעם האבען שטאמט מנשה יהושע פּאָלקענדעס
געשפּראכען: (יג) מיינקעדענק דער זאכ׳ דיא משה דער קנעכט
דעס עוועגען, מייערטהאבען בעפּאהלען, האבט איך מיין פּאָלקענדעס
רו זאגען. דער עוועג, מייער גאָטט, בעשטאטטיט מיך נאָך מיינער,
דאס ער מיך דיסעס לאנד גיבען ווילל: (יד) מייערע ווייבער,
קינדער, מוכ פּיה, מעגען מוך זאָגען אין דעם לאנד בלייבען,
דאס מיך משה מוך דיסער זייטע דעס ירדן בעריישט נוגעשטאַ־
דען האט. אָבער מיהר מיסט געוואָבעט, זאָ פּיל מייערער טאָפּערע
מיך העערע זינד, פּאָר מייערען ברידערן הער־גיהען, מוכ מיהנעז
הילפּ לייסטען: (טו) ביס דער עוועג מוך מייערען ברידערן,
זאָ ווי איך, ווירד בעשטאטטיט האבען, דאס מוך זיא דאס לאנד
אין בעזיץ נעהמען קענען, וועלכעס דער עוועג, מייער גאָטט,
מיהנעז מיינגיבט. דאָן קענעט מיהר אין מייער ערב־לאנד נורוק
קעהרען, מוכ דאס נוס בעזיצע בעהאלטען, וואס מיך משה, דער
קנעכט דעס עוועגען, מוך דיסער זייטע דעס ירדן, גענגען זאָנ־
מוינגאָנג, מיינגענעבען האט: (טז) זיא אָנטוואָרטעטען דעם
יהושע, מוכ שפּראָכען, וואָס וואס מוכ בעפּאהלען, וואָלין
וויר טהון, מוכ וואָהין דוא מוכ מיינער שיקען ווירסט, גענען:
(יז) פּעלוג זאָ, ווי וויר משה גענאָרכט, וועדעלן וויר מוך דיר
גענאָרכען. אונג נור דער עוועג, דיין גאָטט, מוך זאָ מיט דיר
זיין, ווי ער מיט משה וואר: (יח) ווער זיך דייגעם בעפּעהלע
וידערזעצען, מוכ דייגען וואָרטען, מיך מיכדעסטען מוסטאָבע,
ניכט גענאָרכט, זאָלין דעס עבען דאס טהאָר, בייך פּיינסטער וועדעלן,
געשוּפּטען וועדעלן זאָלין איר מיינגעקעהרט, מיך וואוסטע אָבער ניכט וואָהער זיא
זינד בייא מיר מיינגעקעהרט, איך וואוסטע אָבער ניכט וואָהער זיא
וואָרען: (ה) מוכ פּוס עבען דאס טהאָר, בייך פּיינסטער וועדעלן,
געשוּפּטען וועדעלן זאָלין איר ניינוויא ווייט בעריישט וועג־גענאָהרט מוכ
פּעריאָדגען. זיא גאָב נור מטטוואָרט, עס מיסט וואָהר, זיא ווייט
זינד בייא מיר מיינגעקעהרט, איך וואוסטע אָבער ניכט וואָהער זיא
וואָרען: (ו) מוכ פּוס עבען דאס טהאָר, בייך פּיינסטער וועדעלן,

קאפּיטעל ב

(א) יהושע דער זאָהן דעס נון, שיקטע פּאָר שטים נוויא מאָבער
היימליך מים קודשטאָטער אָב, מיט פּאָלגענדעם מויטראָג.
דעס ניכט גענאָרכט, זאָלין דעס עבען דאס טהאָר, בייך פּיינסטער וועדעלן,
וויידערזעצען, מוכ דייגען וואָרטען, מיך מיכדעסטען מוסטאָבע,
זיין, ווי ער מיט משה וואר: (יח) ווער זיך דייגעם בעפּעהלע
געהאָרכען. מעגע נור דער עוועג, דיין גאָטט, מיט זאָ מיט דיר
וועהרען, ווי ער מיט משה גענאָרכט, וועדעלן וויר זאָ מיט דיר
זיין, ווי ער מיט משה וואר: (יז) פּעלוג זאָ, ווי וויר משה גענאָרכט, וועדעלן וויר מוך דיר
גענאָרכען. מעגע נור דער עוועג, דיין גאָטט, מוך זאָ מיט דיר
זיין, ווי ער מיט משה וואר: (יח) ווער זיך דייגעם בעפּעהלע
וידערזעצען, מוכ דייגען וואָרטען, מיך מיכדעסטען מוסטאָבע,
ניכט גענאָרכט, זאָלין דעס עבען דאס טהאָר, בייך פּיינסטער וועדעלן,
עגטשוּפּטען:

1 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים
חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ
וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה ׃
2 וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה־ אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה
3 הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ ׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ
יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיִךְ
אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ ׃
4 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנָן וַתֹּאמֶר כֵּן
ה בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה ׃ וַיְהִי
הַשַּׁעַר לִסְגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצָאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה
הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם ׃

12 וְלָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אָמַר יְהוֹשֻׁעַ
13 לֵאמֹר ׃ זָכוֹר אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־
יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מֵנִיחַ לָכֶם וְנָתַן לָכֶם אֶת־
14 הָאָרֶץ הַזֹּאת ׃ נְשֵׁיכֶם טַפְּכֶם וּמִקְנֵיכֶם יֵשְׁבוּ בָּאָרֶץ
אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וְאַתֶּם תַּעַבְרוּ
חֲמֻשִׁים לִפְנֵי אֲחֵיכֶם כָּל גִּבּוֹרֵי הַחַיִל וַעֲזַרְתֶּם אוֹתָם ׃
טו עַד אֲשֶׁר־יָנִיחַ יְהוָה ׀ לַאֲחֵיכֶם כָּכֶם וְיָרְשׁוּ גַּם־הֵמָּה
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם נֹתֵן לָהֶם וְשַׁבְתֶּם
לְאֶרֶץ יְרֻשַּׁתְכֶם וִירִשְׁתֶּם אוֹתָהּ אֲשֶׁר ׀ נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה
16 עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ ׃ וַיַּעֲנוּ אֶת־
יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר כָּל אֲשֶׁר־צִוִּיתָנוּ נַעֲשֶׂה וְאֶל־כָּל־אֲשֶׁר
17 תִּשְׁלָחֵנוּ נֵלֵךְ ׃ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ אֶל־מֹשֶׁה כֵּן נִשְׁמַע
אֵלֶיךָ רַק יִהְיֶה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ עִמָּךְ כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־
18 מֹשֶׁה ׃ כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר־יַמְרֶה אֶת־פִּיךָ וְלֹא־יִשְׁמַע אֶת־
דְּבָרֶיךָ לְכֹל אֲשֶׁר־תְּצַוֶּנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וֶאֱמָץ ׃ ס

Cap. II. ב

* א וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן מִן־הַשִּׁטִּים שְׁנַיִם אֲנָשִׁים מְרַגְּלִים
חֶרֶשׁ לֵאמֹר לְכוּ רְאוּ אֶת־הָאָרֶץ וְאֶת־יְרִיחוֹ וַיֵּלְכוּ
וַיָּבֹאוּ בֵּית־אִשָּׁה זוֹנָה וּשְׁמָהּ רָחָב וַיִּשְׁכְּבוּ־שָׁמָּה ׃
2 וַיֵּאָמַר לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר הִנֵּה־ אֲנָשִׁים בָּאוּ הֵנָּה
3 הַלַּיְלָה מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַחְפֹּר אֶת־הָאָרֶץ ׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ
יְרִיחוֹ אֶל־רָחָב לֵאמֹר הוֹצִיאִי הָאֲנָשִׁים הַבָּאִים אֵלַיִךְ
אֲשֶׁר־בָּאוּ לְבֵיתֵךְ כִּי לַחְפֹּר אֶת־כָּל־הָאָרֶץ בָּאוּ ׃
4 וַתִּקַּח הָאִשָּׁה אֶת־שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַתִּצְפְּנָן וַתֹּאמֶר כֵּן
ה בָּאוּ אֵלַי הָאֲנָשִׁים וְלֹא יָדַעְתִּי מֵאַיִן הֵמָּה ׃ וַיְהִי
הַשַּׁעַר לְסִגּוֹר בַּחֹשֶׁךְ וְהָאֲנָשִׁים יָצְאוּ לֹא יָדַעְתִּי אָנָה
הָלְכוּ הָאֲנָשִׁים ׀ רִדְפוּ מַהֵר אַחֲרֵיהֶם כִּי תַשִּׂיגוּם ׃

* v. 1. הפטרת שלח לך ע"כ v. 18. והיא

6 וְהִיא הֶעֱלָתַם הַגָּגָה וַתִּטְמְנֵם בְּפִשְׁתֵּי הָעֵץ הָעֲרֻכוֹת
7 לָהּ עַל־הַגָּג׃ וְהָאֲנָשִׁים רָדְפוּ אַחֲרֵיהֶם דֶּרֶךְ הַיַּרְדֵּן
עַל הַמַּעְבְּרוֹת וְהַשַּׁעַר סָגָרוּ אַחֲרֵי כַּאֲשֶׁר יָצְאוּ הָרֹדְפִים
8 אַחֲרֵיהֶם׃ וְהֵמָּה טֶרֶם יִשְׁכָּבוּן וְהִיא עָלְתָה עֲלֵיהֶם
9 עַל־הַגָּג׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הָאֲנָשִׁים יָדַעְתִּי כִּי־נָתַן יְהוָה
לָכֶם אֶת־הָאָרֶץ וְכִי־נָפְלָה אֵימַתְכֶם עָלֵינוּ וְכִי נָמֹגוּ
י כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם׃ כִּי שָׁמַעְנוּ אֵת אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ
יְהוָה אֶת־מֵי יַם־סוּף מִפְּנֵיכֶם בְּצֵאתְכֶם מִמִּצְרָיִם
וַאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם לִשְׁנֵי מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
11 לְסִיחֹן וּלְעוֹג אֲשֶׁר הַחֲרַמְתֶּם אוֹתָם׃ וַנִּשְׁמַע וַיִּמַּס
לְבָבֵנוּ וְלֹא־קָמָה עוֹד רוּחַ בְּאִישׁ מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם הוּא אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ
12 מִתָּחַת׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעוּ־נָא לִי בַּיהוָה כִּי־עָשִׂיתִי עִמָּכֶם
חָסֶד וַעֲשִׂיתֶם גַּם־אַתֶּם עִם־בֵּית אָבִי חֶסֶד וּנְתַתֶּם לִי
13 אוֹת אֱמֶת׃ וְהַחֲיִתֶם אֶת־אָבִי וְאֶת־אִמִּי וְאֶת־אַחַי
וְאֶת־אַחְוֹתַי וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר לָהֶם וְהִצַּלְתֶּם אֶת־נַפְשֹׁתֵינוּ
14 מִמָּוֶת׃ וַיֹּאמְרוּ לָהּ הָאֲנָשִׁים נַפְשֵׁנוּ תַחְתֵּיכֶם לָמוּת
אִם לֹא תַגִּידוּ אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיָה בְּתֵת יְהוָה לָנוּ
טו אֶת־הָאָרֶץ וְעָשִׂינוּ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ וַתּוֹרִדֵם בַּחֶבֶל
בְּעַד הַחַלּוֹן כִּי בֵיתָהּ בְּקִיר הַחוֹמָה וּבַחוֹמָה הִיא
16 יוֹשָׁבֶת׃ וַתֹּאמֶר לָהֶם הָהָרָה לֵּכוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם
הָרֹדְפִים וְנַחְבֵּתֶם שָׁמָּה שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד שׁוֹב הָרֹדְפִים
17 וְאַחַר תֵּלְכוּ לְדַרְכְּכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיהָ הָאֲנָשִׁים נְקִיִּם
18 אֲנַחְנוּ מִשְּׁבֻעָתֵךְ הַזֶּה אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ הִנֵּה אֲנַחְנוּ
בָאִים בָּאָרֶץ אֶת־תִּקְוַת חוּט הַשָּׁנִי הַזֶּה תִּקְשְׁרִי בַּחַלּוֹן
אֲשֶׁר הוֹרַדְתֵּנוּ בוֹ וְאֶת־אָבִיךְ וְאֶת־אִמֵּךְ וְאֶת־אַחַיִךְ
19 וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיךְ תַּאַסְפִי אֵלַיִךְ הַבָּיְתָה׃ וְהָיָה

v. 13 אחיותי ק' — v. 18 הת' בצרי

כל

איך וויס, וואָהין זיא איהרען וועג גענאָממען האַבען. זעצעט איהנען נור געשווינד נאָך, זאָ ווערדעט איהר זיא וויעדער איינהאָלען: (ו) זיא האַטטע זיא בעריטס אויף דאַס דאַך געבראַכט, אונד דאַ אונטער דען פלאַכס-שטאַנגען פערשטעקט, וועלכע זיא דאָזעלבסט אין בריית-שאַפט האַטטע: (ז) דיא לייטע זעצטען איהנען ווירקליך נאָך, אויף דעם וועגע נאָך דעם יַרְדֵּן, ביס צו דען איבער-פאַהרטען. אונד דאַס טהאָר ווורדע געשפעררט, גלייך נאַכדעם דיא פערפאָלגער הינאויס וואַרען: (ח) יענע האַטטען זיך נאָך ניכט נידער-געלעגט, אַלס רָחָב צו איהנען אויף דאַס דאַך קאַם: (ט) זיא שפראַך צו דען מאַננערן, איך וויס, דאַס גאָטט אייך דאַס לאַנד געשענקט. דאַס אויך איינע פורכט פאָר אייך אונס איבערפאַללען האַט, אונד דאַס אַללע איינוואָה-נער דיסעס לאַנדעס פאָר אייך פערצאַגען: (י) דען וויר האַבען עס פערנאָממען, דאַס דער עוויגע אייערטוועגען דאַס וואַססער דער בינסען-זעע אויסטראָקנען ליס, אַלס איהר אויס מִצְרַיִם געצאָגען. ווי אויך וואַס איהר אויסגעפיהרט האַבעט געגען דיא צוויא קעניגע פאָן אֱמֹרִי יענזייטס דעס יַרְדֵּן. סִיחוֹן אונד עוֹג נעמליך, דיא איהר גאַנצליך פערטילגעט האַבט: (יא) דיסעס הערטען וויר, אונד אונסערע הערצען שמאָלצען, אונד עס בליב קיינעם מעהר איין מוטה געגען אייך. אינדעם נור דער עוויגע, אייער גאָטט, איין גאָטט איסט, אָבען אים הימעל, אונד אונטען אויף דער ערדע: (יב) אונד נון שווערעט מיר, ביא דיסעם עוויגען, דאַ איך אייך איינע וואָהל-טהאַט ערציגעט האַבע, דאַס אויך איהר געגען מיינע פאַמיליע וואָהל-טהאַטיג זיין וואָללעט, אונד געבעט מיר היעראויף איין צייכען צור בעשטאַטיגונג: (יג) דאַס איהר נעמליך מיינען פאַטער, מיינע מוטטער, ברידער אונד שוועסטערן, אונד אַללעס וואַס איהנען אַנגעהערט, לעבען לאַססען, אונד אונסערע פערסאָנען פאָם טאָדע רעטטען וואָללעט: (יד) דיא מאַננער אַנטוואָרטעטען, אונסער איי-גענעס לעבען געבען וויר פיר אייך דעם טאָדע פרייס, מיט דעם בעדינגע נור, דאַס איהר אונסער געהיימניס ניכט אויס-זאַגעט. ווען דאַן דער עוויגע אונס דאַס לאַנד איבערגעבען ווירד, זאָ וואָללען וויר דיר וואָהל-טהאַט אונד טרייע ערוויסען: (טו) זיא ליס זיא היער-אויף מיט איינעם זיילע דורך דאַס פענסטער הינאַב, דען איהר הויס וואַר אַן דער שטאַדט-מויער, זאָ דאַס זיא גלייכזאַם אין דער מויער וואָהנטע: (טז) אונד שפראַך צו איהנען, געהעט נאָך דעם געבירגע צו, דאַמיט אייך דיא פערפאָלגער ניכט בעגעגנען. האַלטעט אייך דאָרט דריא טאַגע פערבאָרגען, ביס דיא פערפאָלגער צוריק זינד, אַלסדאַן קעננעט איהר אייערעס וועגעס געהען: (יז) דיא מאַננער שפראַכען נון צו איהר, וויר זינד, אין פאָלגענדען פאַללען, פריי פאָן דיסעם דיינעם שוואורע, וואָמיט דו אונס בעשוואָרען האַסט: (יח) זיה! וויר דרינגען אין דאַס לאַנד. דו מוסט אַלסאָ דיא ראָטה-פאַרבע שנור, וואָמיט דו אונס העראב-געלאַססען, אַן דאַס פענסטער בינדען,

כֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתֵךְ הַחוּצָה דָּמוֹ בְרֹאשׁוֹ
וַאֲנַחְנוּ נְקִיִּם וְכֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה אִתָּךְ בַּבַּיִת דָּמוֹ בְרֹאשֵׁנוּ
כ אִם־יָד תִּהְיֶה־בּוֹ׃ וְאִם־תַּגִּידִי אֶת־דְּבָרֵנוּ זֶה וְהָיִינוּ
21 נְקִיִּם מִשְּׁבֻעָתֵךְ אֲשֶׁר הִשְׁבַּעְתָּנוּ׃ וַתֹּאמֶר כְּדִבְרֵיכֶם
כֶּן־הוּא וַתְּשַׁלְּחֵם וַיֵּלֵכוּ וַתִּקְשֹׁר אֶת־תִּקְוַת הַשָּׁנִי בַּחַלּוֹן׃
22 וַיֵּלְכוּ וַיָּבֹאוּ הָהָרָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם שְׁלֹשֶׁת יָמִים עַד־שָׁבוּ
הָרֹדְפִים וַיְבַקְשׁוּ הָרֹדְפִים בְּכָל־הַדֶּרֶךְ וְלֹא מָצָאוּ׃
23 וַיָּשֻׁבוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיֵּרְדוּ מֵהָהָר וַיַּעַבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֵת כָּל־הַמֹּצְאוֹת אוֹתָם׃
24 וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ כִּי־נָתַן יְהוָה בְּיָדֵנוּ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ
וְגַם־נָמֹגוּ כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ׃

Cap. III. ג

ג
א וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּסְעוּ
מֵהַשִּׁטִּים וַיָּבֹאוּ עַד־הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּלִנוּ
2 שָׁם טֶרֶם יַעֲבֹרוּ׃ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים וַיַּעַבְרוּ
3 הַשֹּׁטְרִים בְּקֶרֶב הַמַּחֲנֶה׃ וַיְצַוּוּ אֶת־הָעָם לֵאמֹר
כִּרְאֹתְכֶם אֵת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהַכֹּהֲנִים
הַלְוִיִּם נֹשְׂאִים אֹתוֹ וְאַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם וַהֲלַכְתֶּם
4 אַחֲרָיו׃ אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינָו כְּאַלְפַּיִם אַמָּה
בַּמִּדָּה אַל־תִּקְרְבוּ אֵלָיו לְמַעַן אֲשֶׁר־תֵּדְעוּ אֶת־הַדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ כִּי לֹא עֲבַרְתֶּם בַּדֶּרֶךְ מִתְּמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃
ה וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הִתְקַדָּשׁוּ
6 כִּי מָחָר יַעֲשֶׂה יְהוָה בְּקִרְבְּכֶם נִפְלָאוֹת׃ וַיֹּאמֶר
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית
וְעִבְרוּ לִפְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וַיֵּלְכוּ לִפְנֵי
7 הָעָם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם
הַזֶּה אָחֵל גַּדֶּלְךָ בְּעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן כִּי

ובינו ק׳ v. 4.

בינדען, אונד דיינען פאטער, דיינע מוטטער, דיינע ברידער, איבערהויפט דיין גאנצעס פאטערליכעס הויס, בייא דיר אים הויסע פערזאממעלן: (יט) ווער נון איממער פאן דיינער הויס־טהירע אויף דיא גאססע היכאויס געהעט, דער האט זיינען טאד זיך זעלבסט צוצו־שרייבען, אונד וויר זינד שולד־לאס. ווער אבער בייא דיר אים הויסע בלייבט, דעססען בלוט־שולד קאממע אויף אונס, ווען האנד אן איהן געלעגט ווירד: (כ) ווען דוא פערנער אונסער געהיימניס אויס־זאגעסט, זא זינד וויר פרייא פאן דיינעם שוואורע, וואמיט דוא אונס בעשווארען האסט: (כא) זיא אנטוואָרטעטע, עס זייא וויא איהר געשפראכען. זיא ענטליס זיא היעראויף, אונד זא באלד זיא פארט וואַרען, באנד זיא דיא ראטה־פארבע שנור אן דאס פענסטער: (כב) יענע גינגען נון, קאממען אין דאס געבירגע, אונד היעלטען זיך דא דרייא טאגע אויף, ביס דיא פערפאלגער צוריק זיין קאננטען. דיסע זוכטען אויף דער גאנצען שטראסע, אונד פאנדען ניכטס: (כג) דיא צווייא מאננער קעהרטען היעראויף צוריק, גינגען הינאב פאן דעם געבירגע, זעצטען איבער דען יַרְדֵן, קאממען צו יְהוֹשֻׁעַ זאהן דעס נון, ערצאהלטען איהם אללעס וואס איהנען ווידערפאהרען וואר: (כד) אונד שפראכען צו איהם, עס איסט שאן זא גוט, אלס האטטע דער עוויגע דאס גאנצע לאנד אין אונסערע געוואלט געגע־בען. עס זאגען אויך שאן דעססען בעוואהנער אללע פאר אונס:

קאפיטעל ג

(א) יְהוֹשֻׁעַ מאכטע זיך פריה מארגענס אויף, אונד ער אונד אללע קינדער יִשְׂרָאֵל בראכען פאן שִׁטִּים אויף, אונד קאממען ביס אן דען יַרְדֵן. היער מאכטען זיא נאכט־לאגער, בעפאר זיא איבער־זעצטען: (ב) עס וואַרען עבען דרייא טאגע פארבייא, זייט דער ערסטען בעקאנט־מאכונג, אלס דיא אויפזעהער ווידער הערום אים לאגער גינגען: (ג) אונד דעם פאלקע פאלגענדען בעפעהל ערטהיילטען, זא וויא איהר דיא בונדעס־לאדע דעס עוויגען, אייע־רעס גאטטעס, זעהען ווערדעט, דאס דיא פריסטער אויס לֵוִי זיא טראגען, זא ברעכעט איהר פאן אייערער שטעללע אויף, אונד פאלגעט איהר נאך: (ד) — עס מוס אבער צווישען אייך אונד איהר איין רויק געלאססען ווערדען, פאן אונגעפאהר צווייא טויסענד עללען, נאך דעם געוועהנליכען מאסע, אויף דאס איהר דערזעלבען ניכט צו נאהע קאממעט. — דאמיט איהר דען וועג וויסעט, דען איהר צו געהען האבעט. וויל איהר דען וועג געסטערן אונד פארגעסטערן (ביסהער) נאך ניכט געקאממען זייד: (ה) יְהוֹשֻׁעַ זעלבסט שפראך צום פאלקע, האלטעט אייך בערייט, דען מארגען ווירד דער עוויגע וואונדער אונטער אייך טהון: (ו) צו דען פריסטערן שפראך ער, נעהמעט דיא בונדעס־לאדע אונד ציהעט פאר דעם פאלקע פארבייא. אונד זיא נאהמען דיא בונדעס־לאדע אונד גינגען פאר דעם פאלקע הער: (ז) דא שפראך דער עוויגע צו יְהוֹשֻׁעַ, הייטע

ווערדע

כַּאֲשֶׁר הָיִיתִי עִם־מֹשֶׁה אֶהְיֶה עִמָּךְ׃ 8 וְאַתָּה תְּצַוֶּה
אֶת־הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־הַבְּרִית לֵאמֹר כְּבֹאֲכֶם עַד־
קְצֵה מֵי הַיַּרְדֵּן בַּיַּרְדֵּן תַּעֲמֹדוּ׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי 9
יִשְׂרָאֵל גְּשׁוּ הֵנָּה וְשִׁמְעוּ אֶת־דִּבְרֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ בְּזֹאת תֵּדְעוּן כִּי אֵל חַי בְּקִרְבְּכֶם וְהוֹרֵשׁ י
יוֹרִישׁ מִפְּנֵיכֶם אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־הַחִתִּי וְאֶת־הַחִוִּי
וְאֶת־הַפְּרִזִּי וְאֶת־הַגִּרְגָּשִׁי וְהָאֱמֹרִי וְהַיְבוּסִי׃ 11 הִנֵּה
אֲרוֹן הַבְּרִית אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ עֹבֵר לִפְנֵיכֶם בַּיַּרְדֵּן׃
וְעַתָּה קְחוּ לָכֶם שְׁנֵים־עָשָׂר אִישׁ מִשִּׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ־ 12
אֶחָד אִישׁ־אֶחָד לַשָּׁבֶט׃ וְהָיָה כְנוֹחַ כַּפּוֹת רַגְלֵי 13
הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן יְהוָה אֲדוֹן כָּל־הָאָרֶץ בְּמֵי הַיַּרְדֵּן
מֵי הַיַּרְדֵּן יִכָּרֵתוּן הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמָעְלָה וְיַעַמְדוּ
נֵד אֶחָד׃ וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָעָם מֵאָהֳלֵיהֶם לַעֲבֹר אֶת־ 14
הַיַּרְדֵּן וְהַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן הַבְּרִית לִפְנֵי הָעָם׃
וּכְבֹּוא נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן עַד־הַיַּרְדֵּן וְרַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי טו
הָאָרוֹן נִטְבְּלוּ בִּקְצֵה הַמָּיִם וְהַיַּרְדֵּן מָלֵא עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו
כָּל יְמֵי קָצִיר׃ וַיַּעַמְדוּ הַמַּיִם הַיֹּרְדִים מִלְמָעְלָה קָמוּ 16
נֵד־אֶחָד הַרְחֵק מְאֹד בָּאָדָם הָעִיר אֲשֶׁר מִצַּד צָרְתָן
וְהַיֹּרְדִים עַל יָם הָעֲרָבָה יָם־הַמֶּלַח תַּמּוּ נִכְרָתוּ וְהָעָם
עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ׃ וַיַּעַמְדוּ הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן בְּרִית־ 17
יְהוָה בָּחָרָבָה בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן הָכֵן וְכָל־יִשְׂרָאֵל עֹבְרִים
בֶּחָרָבָה עַד אֲשֶׁר־תַּמּוּ כָּל־הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃

ד

Cap. IV.

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־הַגּוֹי לַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן א

ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ
לֵאמֹר׃ קְחוּ לָכֶם מִן־הָעָם שְׁנֵים עָשָׂר אֲנָשִׁים אִישׁ־ 2

פסקא נאמצע פסיק v. 1. מאדם ק׳ v. 16. אחד

וועדט איך דען מבצעג מאכען, דיר אנזוהען נו פערשפּפּען, 8
מין דען מויגען פּאָן גאנץ ישׂראל, וועלכעס ערפּאהרען וועלי,
דאס זי ווי איך מיט משׂה וואר, איך מוך מיט דיר זיין וועדט:
(ה) זוך אבער בעפּיהלן דען פריסטערן, וועלכע זיא בונדעס־לאדע 9
טראגען, ווא זיא פּאָגט. זי ווא מיהר בים פּאָלק, מין מיינער
דעס ירדן בעקאָמען זייד, זי בלייבעט מיך קינדערן ישׂראל, טרעטעט
הער! מוכט הערעט זיא וואָרטט דעס עוויגען, מייערעס גאָטטעס:
(י) הער פּוהר פּאָרט, דורך פּאָלגענדעס וועדעט מיהר ערקענעען, 10
דאס מין לעבענדיגער גאָטט מוכטער מיך וועדעלט, מוכ פּאָר מיך
פּערטרייבען ווירד, דען כנעני, חתי, חוי, דען פּרזי, גרגשי,
אמרי, מוכ דען יבוסי: (יא) זעהעט, זיא בונדעס־לאדע דעס 11
הערערן דער גאנצען ערדע ניהעט פּאָר מיך הער מין דען ירדן:
(יב) נעהמעט מיך מינדעסטען נוועלף מאנבער מוס דען שטאמען 12
ישׂראל, מיטמער מיינען מאן פּאָן מיינעס שטאמעס: (יג) מוכ
עס ווירד גישעהען, זו באלד זיא פּוס־זאהלען דער פריסטער, וועלכע
זיא בונדעס־לאדע טראגען, מין דעס וואסער דעס ירדן רוהען וועדעלן, זו ווירד דאס 13
וואסער דעס ירדן מוסמייכבעער גיבליבען וועדעלן, מוכ דאס
מייגע ומכ: (יד) עס גישאה פּוסט, ווירד שטעהען, פּעסט ווא 14
נעלטען מוך־ברפּ, מוך מיבער דען ירדן נו ניהען, ווארען שפּן
זיא פריסטער, זיא בונדעס־לאדע טראגענד, פּאָר דעס פּאָלק:
(טו) מוכ זיא טראגער דער לאדע בים נו דעס ירדן בעקאמען, 15
מין וואָרען, מוכ זיא פּיסט דיסער פריסטער, זיא זיא טרוגען
מיך מבפּאבגע דעס וואסערס מיינגעטויכט שטאבדען. — דער ירדן
וואר מבגעשוואָלען מן מיילן מופערן, ווא גיוועהנליך וואהרענד 16
דער ניים דער ערנטע: — (יו) בליב דאס וואסער, דאס פּאָן מבפּאבגע 17
הערפּאָב פּוסט, שטעהען. שטאבד הפּך ווא מייגע ומכ, מין מייגער
גרפּסטען מוסדעהנונג. נעמוך פּאָן אדם מן, דער שטאדט, זיא
נאבע דער צרתן ליגט, מוכ דאס נאך דעס ועא מין דער עבנע, מדער
נאך דעס ים־המלח־מיטדער הינפּאב־פּליסענד וואר, וואר גאנצליך פּב־
גערישען. מוכ דאס פּאָלק גינג דורך, גיגען ירחו נו: (יז) זיא 18
פריסטער, זיא זיא בונדעס־לאדע טרוגען, שטאנדען
אוף טראקנעם באדען דורך גינג, בים זיא ווא מייגע ומכ
ישׂראל אוף טראקנעם באדען דורך גינג, בים זיא וואסער־גאנג
נאנליך דען מיבער־גאנג מיבער דען ירדן פּאָלענדעט האטטע:

קאפּיטעל ד

(א) ווהרענד נון זיא גאנצע נאנליך דען מיבער־גאנג מיבער דען 1
ירדן נו שטאבדע ברפּכטע, שפּרפּך דער עוויגע נו יהושע:
בעהמעט

מיין

(יד) ען דיסעם טאָג פֿערשאָפֿטע גאָט אַרויף פֿאַר יְהוֹשֻׁעַ
טויסענד, אויסגעריסטעטע גי מייסע העערע, נאָכדען פֿאָלק מיהנען
מיט מיהנען שׁבֿדערעדעט האָטטע: (טו) אוכּגעפֿאָהר פֿיערנ̈יג
וואָס דען קריג. מין דיא געפֿילע פֿאָן יְרִיחוֹ:
פֿאָר דעם עוויגען מין דען קריג. מין דיא געפֿילע פֿאָן יְרִיחוֹ:
(יו) ען דיסעם טאָג פֿערשאָפֿטע גאָט אַרויף דעם יְהוֹשֻׁעַ
מיט מיהנען שׁבֿדערעדעט האָטטע: (יז) נאָכדען פֿאָלק מיהנען
טויסענד, אויסגעריסטעטע גי מייסע העערע, נאָכדען פֿאָלק מיהנען
מיט מיהנען שׁבֿדערעדעט האָטטע: (יח) דען מאָנ̈ען דען
דען בעפֿאָהל. העבעט מייך היער אויס דעם יַרְדֵּן, וואָ דיא פֿיסע
דען בעפֿאָהל. העבעט מייך היער אויס דעם יַרְדֵּן, וואָ דיא פֿיסע
וואָס וויללע פֿאָר דאָס פֿאָלק גאָנ̈ליך הינמיבער וואָר.
הינמיבער: (יא) אוכּ נון אַלע פֿאָלק גאָנ̈ליך הינמיבער וואָר.
גאָנ̈ מוך דיא זאָלע דעם עוויגען מיט דען פריסטערן הינמיבער,
דעם יְהוֹשֻׁעַ בעפֿאָהל האָטטע. מינדעסטען מיילט דאָס פֿאָלק
מוך וויללע פֿאָר דאָס פֿאָלק גאָנ̈ליך הינמיבער וואָר.
(יב) דיא זעהנע רְאוּבֵן,
גָּד, אוכּ דיא האַלפֿטע דעם שׁבֿטטעם מְנַשֶּׁה, גאָנ̈גען כון גע־
וואַפֿנעט פֿאָר דען מיבריגען קינדערן יִשְׂרָאֵל הער, וויא מֹשֶׁה
מיט מיהנען דען פֿערטיג טויסענד, מוסגעריסטעטע גי מייסע העערע,
טויסענד, מוסגעריסטעטע גי מייסע העערע, נאָכדען פֿאָלק מיהנען
פֿאָר דעם עוויגען מין דען קריג. מין דיא געפֿילע פֿאָן יְרִיחוֹ:
(יד) ען דיסעם טאָג פֿערשאָפֿטע גאָט אַרויף דעם יְהוֹשֻׁעַ

3 אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט׃ וְצַוּוּ אוֹתָם לֵאמֹר שְׂאוּ־לָכֶם
מִזֶּה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן מִמַּצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים הָכִין שְׁתֵּים־
עֶשְׂרֵה אֲבָנִים וְהַעֲבַרְתֶּם אוֹתָם עִמָּכֶם וְהִנַּחְתֶּם אוֹתָם
4 בַּמָּלוֹן אֲשֶׁר־תָּלִינוּ בּוֹ הַלָּיְלָה׃ וַיִּקְרָא
יְהוֹשֻׁעַ אֶל־שְׁנֵים עָשָׂר אִישׁ אֲשֶׁר הֵכִין מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
5 אִישׁ־אֶחָד אִישׁ־אֶחָד מִשָּׁבֶט׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ
עִבְרוּ לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶל־תּוֹךְ הַיַּרְדֵּן וְהָרִימוּ
לָכֶם אִישׁ אֶבֶן אַחַת עַל־שִׁכְמוֹ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־
6 יִשְׂרָאֵל׃ לְמַעַן תִּהְיֶה זֹאת אוֹת בְּקִרְבְּכֶם כִּי־יִשְׁאָלוּן
בְּנֵיכֶם מָחָר לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לָכֶם׃
7 וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם אֲשֶׁר נִכְרְתוּ מֵימֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי אֲרוֹן
בְּרִית־יְהוָה בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן נִכְרְתוּ מֵי הַיַּרְדֵּן וְהָיוּ
הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה לְזִכָּרוֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃
8 וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׂאוּ שְׁתֵּי־
עֶשְׂרֵה אֲבָנִים מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־
יְהוֹשֻׁעַ לְמִסְפַּר שִׁבְטֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְרוּם עִמָּם אֶל־
9 הַמָּלוֹן וַיַּנִּחוּם שָׁם׃ וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֲבָנִים הֵקִים
יְהוֹשֻׁעַ בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן תַּחַת מַצַּב רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי
י אֲרוֹן הַבְּרִית וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְהַכֹּהֲנִים
נֹשְׂאֵי הָאָרוֹן עֹמְדִים בְּתוֹךְ הַיַּרְדֵּן עַד־תֹּם כָּל־הַדָּבָר
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לְדַבֵּר אֶל־הָעָם כְּכֹל
אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְמַהֲרוּ הָעָם וַיַּעֲבֹרוּ׃
11 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּם כָּל־הָעָם לַעֲבֹר וַיַּעֲבֹר אֲרוֹן־יְהוָה׃
12 וְהַכֹּהֲנִים לִפְנֵי הָעָם׃ וַיַּעַבְרוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד
וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה חֲמֻשִׁים לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר
13 דִּבֶּר אֲלֵיהֶם מֹשֶׁה׃ כְּאַרְבָּעִים אֶלֶף חֲלוּצֵי הַצָּבָא
עָבְרוּ לִפְנֵי יְהוָה לַמִּלְחָמָה אֶל עַרְבוֹת יְרִיחוֹ׃
14 בַּיּוֹם הַהוּא גִּדַּל יְהוָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ בְּעֵינֵי

כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר יָרְאוּ אֶת־מֹשֶׁה כָּל־יְמֵי
חַיָּיו׃
16 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ צַוֵּה אֶת־הַכֹּהֲנִים
17 נֹשְׂאֵי אֲרוֹן הָעֵדוּת וְיַעֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃ וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ
18 אֶת־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר עֲלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן׃ וַיְהִי בְּעָלוֹת
הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מִתּוֹךְ הַיַּרְדֵּן נִתְּקוּ
כַּפּוֹת רַגְלֵי הַכֹּהֲנִים אֶל הֶחָרָבָה וַיָּשֻׁבוּ מֵי־הַיַּרְדֵּן
19 לִמְקוֹמָם וַיֵּלְכוּ כִתְמוֹל־שִׁלְשֹׁם עַל־כָּל־גְּדוֹתָיו׃ וְהָעָם
עָלוּ מִן־הַיַּרְדֵּן בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן וַיִּחֲנוּ בַּגִּלְגָּל
כ בִּקְצֵה מִזְרַח יְרִיחוֹ׃ וְאֵת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה הָאֲבָנִים
הָאֵלֶּה אֲשֶׁר לָקְחוּ מִן־הַיַּרְדֵּן הֵקִים יְהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל׃
21 וַיֹּאמֶר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲשֶׁר יִשְׁאָלוּן בְּנֵיכֶם מָחָר
22 אֶת־אֲבוֹתָם לֵאמֹר מָה הָאֲבָנִים הָאֵלֶּה׃ וְהוֹדַעְתֶּם
אֶת־בְּנֵיכֶם לֵאמֹר בַּיַּבָּשָׁה עָבַר יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיַּרְדֵּן
הַזֶּה׃ אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן
23 מִפְּנֵיכֶם עַד־עָבְרְכֶם כַּאֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְיַם־
24 סוּף אֲשֶׁר־הוֹבִישׁ מִפָּנֵינוּ עַד־עָבְרֵנוּ׃ לְמַעַן דַּעַת כָּל־
עַמֵּי הָאָרֶץ אֶת־יַד יְהוָה כִּי חֲזָקָה הִיא לְמַעַן יְרֵאתֶם
אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם כָּל־הַיָּמִים׃

ה Cap. V.

א וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה
וְכָל־מַלְכֵי הַכְּנַעֲנִי אֲשֶׁר עַל־הַיָּם אֵת אֲשֶׁר הוֹבִישׁ יְהוָה
אֶת־מֵי הַיַּרְדֵּן מִפְּנֵי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל עַד־עָבְרָנוּ וַיִּמַּס לְבָבָם
וְלֹא־הָיָה בָם עוֹד רוּחַ מִפְּנֵי בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃
2 * בָּעֵת הַהִיא אָמַר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לְךָ חַרְבוֹת
3 צֻרִים וְשׁוּב מֹל אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שֵׁנִית׃ וַיַּעַשׂ־לוֹ
יְהוֹשֻׁעַ חַרְבוֹת צֻרִים וַיָּמָל אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּבְעַת

עברם קרי v. 1. כעלות קרי v. 18. הערות
* v. 2. הפטרת יום ראשון של פסח

מיין גרעסטע אונזעהען אין דען מויגען פֿאָן גאַנץ יִשְׂרָאֵל · מוכד זיא בעקאַמען עהרפֿורכט פֿאָר מיהק, וויא זיא פֿאָר מֹשֶׁה הַמטטען, זָא לאַנג ער לעבטע׃ (טו) נון שפּראַך גאָטט צו יְהוֹשֻׁעַ׃
(יו) בעפֿעהל דען פריסטערן, וועלכע זיא נייבגיס־וואַסער טראַגען, דָּם זיא זיא מוס דעם יַרְדֵּן הערוים קומען: (יז) יְהוֹשֻׁעַ בעפֿאַהל דיסעם דען פריסטערן, מוכד שפּראַך, קוממעט הערוים מוס דעם יַרְדֵּן: (יה) אוֹם נון זיא פריסטער, וועלכע זיא בונדעס־וואַסער לעם עוויגען טרוגען, פֿאָן דעם יַרְדֵּן הערוים קומען, וואַרען מיהרע פוס־זוהלען קום מוך דָּם טראָקנע לַאנד הין־בעריקט, זָא נאהם מוך דָּם וואַסער וויבען דָּאָרגעבען רוים ווידער מין, מוכד פֿאָם זיא בעסטערן (וויא זאַכסט) מין זוהלען וויבען מופֿערן: (יט) דָּם פֿוֹלק בינג פֿאָן יַרְדֵּן הינמוך, פֿאָר נעהבטען דעם ערסטען מאַנאַט, מוכד לאַגערטע זיך בייא גִּלְגָּל, זָן דער עסטליכען גרענצע פֿאָן יְרִיחוֹ: (כ) זיא נועוף שטיינע, וועלכע זיא מוס דעם יַרְדֵּן גענוממען, ריכטעטע יְהוֹשֻׁעַ מוך מין גִּלְגָּל: (כא) ער שפּראַך נו דען קינדערן יִשְׂרָאֵל פֿאָלגענדעם מַמבייא· וואָלטען מייערע קינדער מיהרע וואָטערן מין דער נוקונפֿט פֿרַגען, וואָס בעדייטען דיסע שטיינע? (כב) זָן מאַכט מיהנען פֿאָלגענדעם בעקאַנט, מוך טראָקענע באָדען גינג יִשְׂרָאֵל הינער דורך דען יַרְדֵּן: (כג) דָּם נעמוך דער עוויגע, מייער גאָטט, דען יַרְדֵּן מייערטוועגען טראָקען וועדען ליס, בים מיהר הינמיבער וואַרעט· זָן וויא ער עס מיט דער בינסען־זעע געמאַכט, זיא ער מוכסערטוועגען טראָקען וועדען ליס, בים וויר הינמיבער וואַרען: (כד) דָּמיט וואָלט פֿיעלקער דער ערדע זיא האַנד גאָטטעס ערקענען, דָּם זיא מאַכטיג מיסט· מוכד דָּמיט מיהר מיימער עהרפֿורכט האַבען, פֿאָר דעם עוויגען, מייערעק גאָטט׃

קאַפּימעל ה

(א) אוֹם זיא קעניגע פֿאָן אֱמֹרִי, זָן דער וואַנד־וואַסער־זייטע דעס יַרְדֵּן, וועלכע זיא אוֹם דער ים הינמיבער וואַרען, הערוים קומען, אַם מערער, ערפֿאַהרען זיא דָּם, וואָס גָּאָט דעם יְהוֹשֻׁעַ גָּטאָן האַטטע, מוכד וואָלטען זיך קינדער יִשְׂרָאֵל מיינע נוויטע בעשניידונג פֿאָר הינערוים מיט שאַרפֿען מעסערן, מוכד בים מיט דען קינדער יִשְׂרָאֵל מוך דער וואַנדערונג: (ד) פֿאָלגענדעס מיסט דער מוחשטאַב, וועלכען יְהוֹשֻׁעַ מייגע בעשניידונג פֿאָר־
נעהמען

נעהמען מוסטע · דאס זאמטליכע פאלק מאננליכען געשלעכטס,
דאס אויס מִצְרַיִם געצאגען וואר, אללע קריגס-לייטע בעמיך,
וואַרען אין דער וויסטע געשטארבען · אויף דער רייסע, נאך דעם
אויסצוגע אויס מִצְרָיִם : (ה) עס וואַרען אבער נור דיא־יעניגען
פאם פאלקע בעשניטטען, דיא מיט בייא דעם אויסצוג וואַרען ·
אללע יענע אבער, דיא אין דער וויסטע געבאהרען וואורדען,
האטטע מאן ניכט בעשניטטען : (ו) דען פיערציג יאהרע מוסטען
דיא קינדער יִשְׂרָאֵל אין דער וויסטע הערומ וואנדערן, ביס דער
גאנצע הויפע שטרייטבארער מאננער, דיא אויס מִצְרַיִם געצאגען,
דאהין וואַרען · וויל זיא דער שטימע דעס עוויגען ניכט געהארכ־
טען · וועסוועגען דער עוויגע, אין בעטרעף איהרער, דען שוואור
טהאט, זיא דאס לאנד ניכט זעהען צו לאססען, דאס ער אונס צו געבען,
איהרען פארפאהרען צוגעשווארען · איין לאנד וואו מילך אונד האניג
פליסט : (ז) איהרע קינדער אלסא, דיא ער אן איהרער שטעללע
ערהאלטען האטטע, דיסע מוסטע יְהוֹשֻׁעַ בעשניידען, דא זיא נאך
אונבעשניטטען וואַרען · וויל מאן זיא אויף דער רייסע ניכט האטטע
בעשניידען קעננען : (ח) נאכדעם דיא בעשניידונג דעס זאמטליכען
פאלקעס פאללענדעט וואר, בליבען זיא נאך אים לאגער רוהיג אן
איהרער שטעללע, ביס זיא געהיילעט וואַרען : (ט) דער עוויגע
שפראך צו יְהוֹשֻׁעַ, הייטע האבע איך דען שימפף דער מִצְרַיִם פאן
אייך אבגעוואלצט · מאן נעננעט דאהער דיסען ארט גִּלְגָּל, ביס אויף
דיסען טאג : (י) וואהרענד דיא קינדער יִשְׂרָאֵל בייא גִּלְגָּל איהר
לאגער האטטען, פעררכטעטען זיא דאס פֶּסַח-אפפער, אם פיער־
צעהנטען טאגע דעס מאנאטס, געגען אבענד, אין דער עבנע פאן
יְרִיחוֹ : (יא) דען מארגען נאך דעם פֶּסַח, פינגען זיא אן, פאן
דעם געטריידע דעס לאנדעס צו עססען · אונגעזייערטע קוכען
אונד געראסטעטעס קארן, מיט דער אייגענהייט דיסעס טאגעס :
(יב) פאן דיסעם מארגען אן, אלס זיא אנצופאנגען פאם געטריידע
דעס לאנדעס צו עססען, הערטע אויך דער מָן אויף, אונד דיא קינדער
יִשְׂרָאֵל האטטען נון קיינען מָן מעהר, אונד אססען פאן דער פרוכט
דעס לאנדעס כְּנַעַן, פאן דעמזעלבען יאהרע : (יג) אלס יְהוֹשֻׁעַ
פאר יְרִיחוֹ וואר, אונד איינסט זיינע אויגען עמפאר האב, זאה ער,
דאס איין מאן, מיט איינעם בלאסען שווערטע אין דער האנד, איהם
געגענאיבער שטאנד · יְהוֹשֻׁעַ גינג צו איהם הין, אונד פראגטע
איהן, געהערעסט דוא צו אונס, אדער צו אונסערען פיינדען ?
(יד) יענער ערווידערטע, קיינעס פאן ביידען, זאנדערן איך בין
איין אבער-הויפט אויס דעם העערע דעס עוויגען, דא עבען אנגע־
קאממען · יְהוֹשֻׁעַ פיל אויף זיין אנגעזיכט צור ערדע, ווארף זיך הין
אונד שפראך, וואס האט מיין העער זיינעם קנעכטע צו זאגען ?
(טו) דאס אבער-הויפט אויס דעם העערע דעס עוויגען זאגטע
היערויף

4 הָעֲרָלוֹת׃ וְזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר־מָל יְהוֹשֻׁעַ כָּל־הָעָם הַיֹּצֵא
מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כֹּל ׀ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַמִּדְבָּר
ה בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרָיִם׃ כִּי־מֻלִים הָיוּ כָּל־הָעָם
הַיֹּצְאִים וְכָל־הָעָם הַיִּלֹּדִים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם
6 מִמִּצְרַיִם לֹא־מָלוּ׃ כִּי ׀ אַרְבָּעִים שָׁנָה הָלְכוּ בְנֵי־
יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־תֹּם כָּל־הַגּוֹי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה
הַיֹּצְאִים מִמִּצְרַיִם אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם לְבִלְתִּי הַרְאוֹתָם אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבוֹתָם לָתֶת לָנוּ אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ׃
7 וְאֶת־בְּנֵיהֶם הֵקִים תַּחְתָּם אֹתָם מָל יְהוֹשֻׁעַ כִּי־עֲרֵלִים
8 הָיוּ כִּי לֹא־מָלוּ אוֹתָם בַּדָּרֶךְ׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־תַּמּוּ כָל־
הַגּוֹי לְהִמּוֹל וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה עַד חֲיוֹתָם׃
9 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גַּלּוֹתִי
אֶת־חֶרְפַּת מִצְרַיִם מֵעֲלֵיכֶם וַיִּקְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
י גִּלְגָּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּגִּלְגָּל וַיַּעֲשׂוּ
אֶת־הַפֶּסַח בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב בְּעַרְבוֹת
11 יְרִיחוֹ׃ וַיֹּאכְלוּ מֵעֲבוּר הָאָרֶץ מִמָּחֳרַת הַפֶּסַח מַצּוֹת
12 וְקָלוּי בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁבֹּת הַמָּן מִמָּחֳרָת בְּאָכְלָם
מֵעֲבוּר הָאָרֶץ וְלֹא־הָיָה עוֹד לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל מָן וַיֹּאכְלוּ
מִתְּבוּאַת אֶרֶץ כְּנַעַן בַּשָּׁנָה הַהִיא׃
13 וַיְהִי בִּהְיוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּירִיחוֹ
וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדּוֹ וְחַרְבּוֹ שְׁלוּפָה
בְּיָדוֹ וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲלָנוּ אַתָּה אִם־
14 לְצָרֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר ׀ לֹא כִּי אֲנִי שַׂר־צְבָא־יְהוָה עַתָּה
בָאתִי וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל־פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר לוֹ
טו מָה אֲדֹנִי מְדַבֵּר אֶל־עַבְדּוֹ׃ וַיֹּאמֶר שַׂר־צְבָא יְהוָה

קמץ בז"ק v. 14.

אל

אֶל־יְהוֹשֻׁעַ שַׁל־נַעֲלְךָ מֵעַל רַגְלֶךָ כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
עֹמֵד עָלָיו קֹדֶשׁ הוּא וַיַּעַשׂ יְהוֹשֻׁעַ כֵּן׃

ו Cap. VI. ו

א וִיְרִיחוֹ סֹגֶרֶת וּמְסֻגֶּרֶת מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֵין יוֹצֵא
וְאֵין בָּא׃ ס

2 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ רְאֵה נָתַתִּי בְיָדְךָ אֶת־יְרִיחוֹ
3 וְאֶת־מַלְכָּהּ גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל׃ וְסַבֹּתֶם אֶת־הָעִיר כָּל אַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה הַקֵּיף אֶת־הָעִיר פַּעַם אֶחָת כֹּה תַּעֲשֶׂה שֵׁשֶׁת
4 יָמִים׃ וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים
לִפְנֵי הָאָרוֹן וּבַיּוֹם ב הַשְּׁבִיעִי תָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר שֶׁבַע
ה פְּעָמִים וְהַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃ וְהָיָה בִּמְשֹׁךְ ג
בְּקֶרֶן הַיּוֹבֵל בְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר יָרִיעוּ כָל־הָעָם
תְּרוּעָה גְדוֹלָה וְנָפְלָה חוֹמַת הָעִיר תַּחְתֶּיהָ וְעָלוּ הָעָם
6 אִישׁ נֶגְדּוֹ׃ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן אֶל־הַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם שְׂאוּ אֶת־אֲרוֹן הַבְּרִית וְשִׁבְעָה כֹהֲנִים יִשְׂאוּ
7 שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת יוֹבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ
אֶל־הָעָם עִבְרוּ וְסֹבּוּ אֶת־הָעִיר וְהֶחָלוּץ יַעֲבֹר לִפְנֵי
8 אֲרוֹן יְהוָה׃ וַיְהִי כַּאֲמֹר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם וְשִׁבְעָה
הַכֹּהֲנִים נֹשְׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי יְהוָה
עָבְרוּ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַאֲרוֹן בְּרִית יְהוָה הָלַךְ
9 אַחֲרֵיהֶם׃ וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ לִפְנֵי הַכֹּהֲנִים תֹּקְעוֹ הַשּׁוֹפָרוֹת
וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי הָאָרוֹן הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ בַּשּׁוֹפָרוֹת׃
י וְאֶת־הָעָם צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר לֹא תָרִיעוּ וְלֹא־תַשְׁמִיעוּ
אֶת־קוֹלְכֶם וְלֹא־יֵצֵא מִפִּיכֶם דָּבָר עַד יוֹם אָמְרִי אֲלֵיכֶם
11 הָרִיעוּ וַהֲרִיעֹתֶם׃ וַיִּסֹּב אֲרוֹן־יְהוָה אֶת־הָעִיר הַקֵּף
12 פַּעַם אֶחָת וַיָּבֹאוּ הַמַּחֲנֶה וַיָּלִינוּ בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּשְׁכֵּם ב
13 יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃ וְשִׁבְעָה

תקעו ק׳ v. 9. ויאמר קרי v. 7. כשמעכם קרי v. 5. ע״כ v. 1. הכהנים

היערמוך נו יְהוֹשֻׁעַ, ניהט דיינען שוה פֿאַן דיינעם פֿוסט, דען דער
פֿרט וואָרמוך דוא שטעהעסט מיסט הייליג. מוכ יְהוֹשֻׁעַ טהאַט עס:

קאַפּיטעל ו

(א) יְרִיחוֹ וואָר מיינע גרענץ־פֿעסטונג, מוכ נון פֿערשפעררט
מין קאָנטע: (ב) דער עוויגע שפראַך נון נו יְהוֹשֻׁעַ, זיהע!
איך גיבע אין דיינע גיוואַלט, יְרִיחוֹ זאַמט זיהרעם קעניג,
מוכ דיא טאַפֿערסטען זייגע העלדען: (ג) מיהר זאָלט אַרום
מיינען נוג מוק דיא שטאַדט הערום מאַכען, מיהר קריגס־לייט
זאָלע · זעקס טעג נעמליך דיא שטאַדט זאָלייך מיינעמ מוחניהען · ווידער־
הָלע דיסעם זעכס טאָגע: (ד) וואָבייא זיבען פריסטער זיבען
ווידער־הערנערנע פֿאָסוינען פֿאָר דער יָאַדע הער־טרעגען · פֿאָ
זיבענטען טאָגע מוחניהען דיא שטאַדט זיבען מאָל, וואָבייא דיא
פריסטער עבענפֿאַלס מין דיא פֿאָסוינען שטאָפֿען: (ה) וואָן נון
מיט דעם ווידער־הָרן דער געדעהנטע טאָן געבֿאָסען ווירד,
זאָלן, זָא מיהר דען פֿאָסוינען־שאָלן הערעט, דאָס גענאָמאָטע פֿאָלק
מיין גרֿאָפֿעס פֿעלד־גענשריי מאַכען · דיא שטאַדט־מויער ווירד
זאָלען מין מיהרער גרוב־פֿאָלע מיינשטירצען, מוכ דאָס פֿאָלק
זאָלבען דער וועג־שרייטען קענגען, מיין יעדער גערַאָדע פֿאָרווערטס:
(ו) יְהוֹשֻׁעַ יוהן נון בערוף זאָגייך דיא פריסטער מוכ שפראַך
נו מיהנען, נעהמעט דיא בונדעס־לָדע מוק, מוכ זיבען פריסטער
טראָגען זיבען ווידער־הערנערנע פֿאָסוינען פֿאָר דער יָאַדע העס
עווינגען הער: (ז) זאָן שפראַך עד נון פֿאָלק, גענהט הין, מוכ
גיהעט מוק דיא שטאַדט הערום · דער פֿאָר־טרופּס גענהע פֿאָר דער
יָאַדע העס עוינגען הער: (ח) זָא בַאַלד יְהוֹשֻׁעַ דיסעם דעם פֿאָלק
בעקאָנט גענאַכט האַטטע, זענטען זיך דיא זיבען פריסטער, וועלכע
דיא ווידער־הערנערנע פֿאָסוינען פֿאָר דעם עוינגען הער טרוגען,
מין בעוועגונג, מוכ שטיפֿען מין דיא פֿאָסוינען, מוכ דיא בונדעס־
יָאַדע דעס עוינגען פֿאָלבטע מיהנען נאָך: (ט) דער פֿאָר טרופּס
נאָך דען פריסטערן, וועלכע דיא פֿאָסוינען בלֵיסען, מוכ דער
נאָך־טרופּס נאָך הינטער דער יָאַדע · מוכ זָא גינג דער נוג
מויטער פֿאָסוינען־שאָלן פֿאָר זיך: (י) דעם פֿאָלק האַטטע יְהוֹשֻׁעַ
פֿאָלבענדעס בעפֿאַהלען, מאַכען קין פֿעלד־גענשריי, נאָסעט
מיינרע שטימען גאָר ניכט הערען · קין וויט עבטפֿאַהרע מיינרעם
מוכדע, בים נו דעם טאָגע וזָא מיך זאָגען וועלדע, מאַכען מין
פֿעלד־גענשריי · פֿאָלבטען מאַכען מיינעס: (יא) דיא יָאַדע דעס
עוינגען נאָך פֿאָר מוק דיא שטאַדט הערום · מאַכטע דען מוחקריים
מאַבער נור מין מאָל · מאָן קאָם זאָלען מין דאָס יָאַדער, מוכ מיבער־
נאָכטע דאָוועבסט: (יב) יְהוֹשֻׁעַ מאַכטע זיך דען פֿאָלבענדען
מאָרגען פֿרִיה מוק, מוכ דיא פריסטער נאָהמען דיא יָאַדע מוק:

מוכ
דאַרן וואַר · יעדאָך דאָס זיבעט מוכ גאָלד, מוכ דאָס קופּפּערנע
ישְׂרָאֵל : (כד) איז שטאָלץ פּערבראַננטען זיא, מיט אַלעס וואָס
פּאַמיליע היבוים, מוכ ליפּען זיא מיסערהאַלב דעם זאָגערס פּאָן
בריליר, מוכ וואָס זיא זאָכט האָטטע, זאַמט מיהרע גאַנצען
גיבגען הין, פֿיהרטען רָחָב, מיהרע פֿאָטער, מיהרע מוטטער,
גוגעשווֹאָרענען הַאָבען : (כג) איז קנאַבען, נעמליך דיא קונדשאַפֿטער,
וואָס מיהר אַנגעהערט, פּאָן דאָרט וועג, וויא מיהר עס ערזוועלבען
לאָס הויס ער גאָסט = וויבטהין, מוכ פֿיהרטע דיא פֿרויא, מוכ אַלעס
דאָס זיא שווערטעס : (כב) זי דען ציוויא ליידטען, וועלכע דאָס
אַמען בים פֿרויא, יונג מוכ אַלט, אָכסע, שאָף מוכ עסעל, מיט ער
איז : (כא) זיא ריבען אַלעס אוף מיט ער שטאָלץ וואָר, פּאָן
שטאָלץ, איין יעדער אין זיינער ריכטונג, מוכ נאָהס דיא שטאָלץ
גרונד = פֿלאַכע איין · דאָס פּאָלק שריט נון דאָריבער וועג אין דיא
מוכ קאָמען אין דען שאָלט דעם עוינגען, בייבט מיין הייליגטהום פֿיר דען עוינגען,
טריבסאָל שטירנען : (כי) אַלעס זילבער מוכ גאָלד, קופּפּערנעס
דען בּאָן אוף דאָס זאָגער ישְׂרָאֵל בריכנגען, מוכ עס אין
מוכ דאָס אַלט פֿאָלק דען פּאָסוינגען = שאַל הערטע, מאַכטע עס מיין
היערוף מיין פֿעלד = בעשרייא · וואָן שטיס נעמיק אין דיא פּאָסוינגען,
מוכ קאָמען אין דען שאָלט דעם עוינגען : (כ) דאָס פּאָלק מאַכטע
גרונד = פֿלאַכע מיין · דאָס פּאָלק שריט נון דאָריבער וועג אין דיא
שטאָלץ, מיין יעדער אין זיינער ריכטונג, מוכ נאָהס דיא שטאָלץ
מוכ קעהרטען זיא אַלען אין דאָס זאָגער נוריק · זי מאַכטען זיא עס
זעכס טאָגע : (מו) פּאָ זיבעטען טאָגע מאַכטען זיא זיך מיט פֿאַבראָך
דעם מאָרגענס אוף, מוכ זיבעטען מאָל דיסע וועיסע זיבען וואָן אוף
דיא שטאָלט הערוס · בור אין דיסעם טאָגע מוחאַמען זיא דיא שטאָלט
זיבען וואָן : (לו) דאָס בייט זיבעטען וואָל דיא פּריסטער אין דיא
פֿאסוינגען שטיפען, שפּראָך יהוֹשֻׁעַ נוך פֿאָלק, וואַכט בון איין
פֿעלד = בעשרייא, דען דער עוינגע מיבערגיבט מיך דיא שטאָלט :
(לז) זיא זאָל פֿאָר פֿערבאַנגען וועלכען, דיא שטאָלט זאָוואָהן וואָס
פֿיעס וואָס דאָרן מיסט, דעם עוינגען זו עהרען · בור דיא וויבטהין
רָחָב בעהאַלט דאָס זיבען, וויא זאָוואָהן, וואָס פֿיעס, וואָס ניך בייא
מיהר מיך הויסט בעפֿיבלען · וויין זיא דיא בּאָטהען, דיא וויר פֿא־
גיעשיקט, פֿערבאַרגען היטהען : (יח) בור מיסען מיהר מיך דאָס דעם
פֿערבאַנטען היטהען · דאָס מיהר ביכט עטוואָס וואָס בּאָן ערקוֹרעט,
דאָרוך מוכ דאָן דען דעם פֿערבאַנטען בעהאַלטען · מיהר וועדעט
גאָט בּאָן ערקוֹרעט, דען בּאָן מוך דאָס זאָגער ישְׂרָאֵל בריכנגען, מוכ עס מיך
טריבסאָל שטירנען : (יט) פֿיעס זילבער מוכ גאָלד, קופּפּערנעס
בעזאָנדערס גיעשיר, בייבט מיין הייליגטהום פֿיר דען עוינגען,
מוכ קאָמען מיסענעס גיעשיר, בייבט מיין הייליגטהום פֿיר דען עוינגען,
זיבעטען טאָגע מאַכטען זיא זיך מיט פֿאַבראָך דעם מאָרגענס אוף,
דיא שטאָלט הערוס · בור אין דיסעם טאָגע מוחאַמען זיא דיא שטאָלט
זיבען וואָן : (לו) פֿיעס בייט זיבעטען וואָל דיא פּריסטער אין דיא
פֿאסוינגען שטיפען, שפּראָך יהוֹשֻׁעַ נוך פֿאָלק, וואַכט בון איין
פֿעלד = בעשרייא, דען דער עוינגע מיבערגיבט מיך דיא שטאָלט :
(לז) זיא זאָל פֿאָר פֿערבאַנגען וועלכען, דיא שטאָלט זאָוואָהן וואָס
פֿיעס וואָס דאָרן מיסט, דעם עוינגען זו עהרען · בור דיא וויבטהין
רָחָב בעהאַלט דאָס זיבען, וויא זאָוואָהן, וואָס פֿיעס, וואָס ניך בייא
מיהר מיך הויסט בעפֿיבלען · וויין זיא דיא בּאָטהען, דיא וויר פֿא־
גיעשיקט, פֿערבאַרגען היטהען : (יח) בור מיסען מיהר מיך דאָס דעם
פֿערבאַנטען היטהען · דאָס מיהר ביכט עטוואָס וואָס בּאָן ערקוֹרעט,
דאָרוך מוכ דאָן דען דעם פֿערבאַנטען בעהאַלטען · מיהר וועדעט
גאָט בּאָן ערקוֹרעט, דען בּאָן מוך דאָס זאָגער ישְׂרָאֵל בריכנגען, מוכ עס מיך

הַכֹּהֲנִים נְשָׂאִים שִׁבְעָה שׁוֹפְרוֹת הַיֹּבְלִים לִפְנֵי אֲרוֹן
יְהוָה הָלוֹךְ וְתָקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וְהֶחָלוּץ הֹלֵךְ
לִפְנֵיהֶם וְהַמְאַסֵּף הֹלֵךְ אַחֲרֵי אֲרוֹן יְהוָה הָלוֹךְ וְתָקוֹעַ
14 בַּשּׁוֹפָרוֹת : וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי פַּעַם אַחַת
טו וַיָּשֻׁבוּ הַמַּחֲנֶה כֹּה עָשׂוּ שֵׁשֶׁת יָמִים : וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי וַיַּשְׁכִּמוּ בַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר וַיָּסֹבּוּ אֶת־הָעִיר
כַּמִּשְׁפָּט הַזֶּה שֶׁבַע פְּעָמִים רַק בַּיּוֹם הַהוּא סָבְבוּ אֶת־
16 הָעִיר שֶׁבַע פְּעָמִים : וַיְהִי בַּפַּעַם הַשְּׁבִיעִית תָּקְעוּ
הַכֹּהֲנִים בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם הָרִיעוּ כִּי־
17 נָתַן יְהוָה לָכֶם אֶת־הָעִיר : וְהָיְתָה הָעִיר חֵרֶם הִיא
וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ לַיהוָה רַק רָחָב הַזּוֹנָה תִּחְיֶה הִיא וְכָל־
אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבַּיִת כִּי הֶחְבֵּאתָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר
18 שָׁלָחְנוּ : וְרַק־אַתֶּם שִׁמְרוּ מִן־הַחֵרֶם פֶּן־תַּחֲרִימוּ
וּלְקַחְתֶּם מִן־הַחֵרֶם וְשַׂמְתֶּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל לְחֵרֶם
19 וַעֲכַרְתֶּם אוֹתוֹ : וְכֹל ׀ כֶּסֶף וְזָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת וּבַרְזֶל
כ קֹדֶשׁ הוּא לַיהוָה אוֹצַר יְהוָה יָבוֹא : וַיָּרַע הָעָם
וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָרוֹת וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הָעָם אֶת־קוֹל הַשּׁוֹפָר
וַיָּרִיעוּ הָעָם תְּרוּעָה גְּדוֹלָה וַתִּפֹּל הַחוֹמָה תַּחְתֶּיהָ וַיַּעַל
21 הָעָם הָעִירָה אִישׁ נֶגְדּוֹ וַיִּלְכְּדוּ אֶת־הָעִיר : וַיַּחֲרִימוּ
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר בָּעִיר מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מִנַּעַר וְעַד־זָקֵן
22 וְעַד שׁוֹר וָשֶׂה וַחֲמוֹר לְפִי־חָרֶב : וְלִשְׁנַיִם הָאֲנָשִׁים
הַמְרַגְּלִים ׀ אֶת־הָאָרֶץ אָמַר יְהוֹשֻׁעַ בֹּאוּ בֵּית־הָאִשָּׁה
הַזּוֹנָה וְהוֹצִיאוּ מִשָּׁם אֶת־הָאִשָּׁה וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ
23 כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתֶּם לָהּ : וַיָּבֹאוּ הַנְּעָרִים הַמְרַגְּלִים וַיּוֹצִיאוּ
אֶת־רָחָב וְאֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ וְאֶת־אַחֶיהָ וְאֶת־כָּל־
אֲשֶׁר־לָהּ וְאֶת כָּל־מִשְׁפְּחוֹתֶיהָ הוֹצִיאוּ וַיַּנִּיחוּם מִחוּץ
24 לְמַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל : וְהָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ וְכָל־אֲשֶׁר־בָּהּ רַק ׀

כעלות קרי v. 15. הלוך קרי v. 13. הכסף

הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב וּכְלֵי הַנְּחֹשֶׁת וְהַבַּרְזֶל נָתְנוּ אוֹצַר בֵּית־
יְהוָה׃ כה וְאֶת־רָחָב הַזּוֹנָה וְאֶת־בֵּית אָבִיהָ וְאֶת־כָּל־
אֲשֶׁר־לָהּ הֶחֱיָה יְהוֹשֻׁעַ וַתֵּשֶׁב בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם
הַזֶּה כִּי הֶחְבִּיאָה אֶת־הַמַּלְאָכִים אֲשֶׁר־שָׁלַח יְהוֹשֻׁעַ
לְרַגֵּל אֶת־יְרִיחוֹ׃ 26 וַיַּשְׁבַּע יְהוֹשֻׁעַ
בָּעֵת הַהִיא לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר יָקוּם
וּבָנָה אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֶת־יְרִיחוֹ בִּבְכֹרוֹ יְיַסְּדֶנָּה
וּבִצְעִירוֹ יַצִּיב דְּלָתֶיהָ׃ 27 וַיְהִי יְהוָה
אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיְהִי שָׁמְעוֹ בְּכָל־הָאָרֶץ׃

ז Cap. VII.

א וַיִּמְעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מָעַל בַּחֵרֶם וַיִּקַּח עָכָן בֶּן־כַּרְמִי
בֶּן־זַבְדִּי בֶן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה מִן־הַחֵרֶם וַיִּחַר־אַף
יְהוָה בִּבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ 2 וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ אֲנָשִׁים
מִיְּרִיחוֹ הָעַי אֲשֶׁר עִם־בֵּית אָוֶן מִקֶּדֶם לְבֵית־אֵל וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם לֵאמֹר עֲלוּ וְרַגְּלוּ אֶת־הָאָרֶץ וַיַּעֲלוּ הָאֲנָשִׁים
וַיְרַגְּלוּ אֶת־הָעָי׃ 3 וַיָּשֻׁבוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַל־
יַעַל כָּל־הָעָם כְּאַלְפַּיִם אִישׁ אוֹ כִשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ
יַעֲלוּ וְהִכּוּ אֶת־הָעָי אַל־תְּיַגַּע שָׁמָּה אֶת־כָּל־הָעָם כִּי
מְעַט הֵמָּה׃ 4 וַיַּעֲלוּ מִן־הָעָם שָׁמָּה כִּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים
אִישׁ וַיָּנֻסוּ לִפְנֵי אַנְשֵׁי הָעָי׃ ה וַיַּכּוּ מֵהֶם אַנְשֵׁי הָעַי
כִּשְׁלֹשִׁים וְשִׁשָּׁה אִישׁ וַיִּרְדְּפוּם לִפְנֵי הַשַּׁעַר עַד־
הַשְּׁבָרִים וַיַּכּוּם בַּמּוֹרָד וַיִּמַּס לֵבַב־הָעָם וַיְהִי לְמָיִם׃
6 וַיִּקְרַע יְהוֹשֻׁעַ שִׂמְלֹתָיו וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו אַרְצָה לִפְנֵי
אֲרוֹן יְהוָה עַד־הָעֶרֶב הוּא וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עָפָר
עַל־רָאשָׁם׃ 7 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֲהָהּ ׀ אֲדֹנָי יֱהוִה לָמָּה
הֵעֲבַרְתָּ הָעֲבֵר אֶת־הָעָם הַזֶּה אֶת־הַיַּרְדֵּן לָתֵת אֹתָנוּ בְּיַד
הָאֱמֹרִי לְהַאֲבִידֵנוּ וְלוּ הוֹאַלְנוּ וַנֵּשֶׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃ 8 בִּי

מוב מייסענע געשירר, ברענטען זיא מין דען שאַץ נוף היסף דעס עוויגען: (כה) דיא בּאַסט־געבערין רָחָב, מיט מיהרער פּאַמיליע, מוב עוֹלַם דיא נו מיהר בעהערטען, וויַ יְהוֹשֻׁעַ [עבען] מוב זיא בּוּיב מוכטער יִשְׂרָאֵל וואַהנען, בּיס מוּף דיסען טאָג. וויַל זיא דיא בּאַטהען פּערבּאַרגען היֹט, דיא יְהוֹשֻׁעַ מבּגעשיקט, יְרִיחוֹ מוסקוקדשאַפּטען: (כו) יְהוֹשֻׁעַ שפּראַך נור [עבען] נייט מייגען פּוֹלק מוס. בעמוֹיק, פּערפֿלוכט זיא דער מאַן, פּאַר דעם עוויגען, דער עס מוכטערבעהאַט וועדר, דיסע שטאַדט ווידער מוף נו בויען. מיט פּערלוסט ווייגעס ערסט־בעבּאַרגען [עבּע] דען גרונד, מוב מיט פּערלוסט זיינעס ייבּגסטען וואַהנעס [עבּע] ער דיא טהירען מין: (כז) דער עוויגע וואַר מיט יְהוֹשֻׁעַ, מוב זיין רוף פּערברייטעטע וויַ מן דעם גאַנצען [עבּע]:

קאַפּיטעל ז

(א) דיא קינדער יִשְׂרָאֵל פּערוכטרייעטען עטוואָס פּאַן דעם פּערבּאַנטען גוטע. עָכָן נעמוֹיק, דער זאַהן דעס כַּרְמִי, דער זַבְדִּי, זאַהן דעס זֶרַח, מין זאַהן דעס שטאַמעס יְהוּדָה, זאַהן דעס פּאַן פּערבּאַנטען גוטע, מוב דער נאַרן דעס עוויגען ערגרייפֿעטע מיבער דיא קינדער יִשְׂרָאֵל: (ב) פּאַן יְרִיחוֹ שיקטע יְהוֹשֻׁעַ [ייטע] געגען עַי, דאָס בייא בֵּית־אָוֶן, מוף דער מאַרגען־זייטע פּאַן בֵּית־אֵל ליגט, מוב שפּראַך נו מיהנען, רייסעט היבוף, מוב ערקונדיגטע דאָס נאַך. מוב דיא [ייטע] רייסטען היבוף, מוב ערקונדיגטע דאָס נאַך: (ג) זיא קעהרטען נורוק נו יְהוֹשֻׁעַ, מוב זאַגטען מיהם, נאָס ניכט דיא גאַנצע מאַנשאַפֿט היבוף נייהען. [עבּע] מוב [עבּע] עס בור מיט [עבּע]־גען נו טהון: (ד) עס נאַגען מוסט פּאַן דעם פּאַלק מוב [עבּע] דריייא טויסענד מאַן היבוף, מוֹלין זיא מוסטען פּאַהען, פּאַר דער מאַנשאַפֿט פּאַן עַי: (ה) דיא [ייטע] נו עַי ערשוֹגען פּאַן מיהנען [עבּע] זעכס מוב דרייסיג מאַן. זיא פּאַטטען זיא כענוף פּערפּאַלגט, פּאַן מוסקעטיר־פֿוֹלק דעס טהאָרעס בים גענגען שְׁבָרִים, מוב דאַ אַבהאַנגיג זיא בּאַשאַפֿען. זיא שוֹלין דעם פּאַלק דאָס הערץ, מוב [עבּע] ווידר נו ווּסער: (עס פּערוֹאַהר דען מוטה) (ו) יְהוֹשֻׁעַ נעריסּ זייגע קליידער, מוב פּאַל מיט זייגעס אַבגעזיכטע מוף דער ערדע, פּאַר דער לאַדע פּאַר עוויגען, בים אַבענד. זיא עלטסטען פּון יִשְׂרָאֵל. מוב זיא בעשטרייעטען זיך מיהרע הויפּטער מיט שאַש: (ז) יְהוֹשֻׁעַ שפּראַך, אַך גאָטט! עוויגער! וואַרום האַסט דוא דיסען פּאַלק מיבער דען יַרְדֵּן גענוֹמיטרט, מוף מוב דעם יְרַדֵּן גענוֹמיטרט, מוב וואַרען יבּערוויגט האַטטען וויר מוב דאָך ליבער עבּטשאַפֿען, מוב וואַרען יבּערוויגט [עבּע] וויַ? (ח) מוף פּערנייהמען! גאָטט! וואָס זאָל

מיך

אַחֲרֵי מָה אֲמַר אֲחֲרֵי אֲשֶׁר הָפַךְ יִשְׂרָאֵל עֹרֶף לִפְנֵי אֹיְבָיו׃
9 וְיִשְׁמְעוּ הַכְּנַעֲנִי וְכֹל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְנָסַבּוּ עָלֵינוּ וְהִכְרִיתוּ
אֶת־שְׁמֵנוּ מִן־הָאָרֶץ וּמַה־תַּעֲשֶׂה לִשְׁמֶךָ הַגָּדוֹל׃

י וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ קֻם לְךָ לָמָּה זֶּה אַתָּה
11 נֹפֵל עַל־פָּנֶיךָ׃ חָטָא יִשְׂרָאֵל וְגַם עָבְרוּ אֶת־בְּרִיתִי
אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתָם וְגַם לָקְחוּ מִן־הַחֵרֶם וְגַם גָּנְבוּ וְגַם
12 כִּחֲשׁוּ וְגַם שָׂמוּ בִכְלֵיהֶם׃ וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקוּם
לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם עֹרֶף יִפְנוּ לִפְנֵי אֹיְבֵיהֶם כִּי הָיוּ לְחֵרֶם לָא
אוֹסִיף לִהְיוֹת עִמָּכֶם אִם־לֹא תַשְׁמִידוּ הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃
13 קֻם קַדֵּשׁ אֶת־הָעָם וְאָמַרְתָּ הִתְקַדְּשׁוּ לְמָחָר כִּי כֹה
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל חֵרֶם בְּקִרְבְּךָ יִשְׂרָאֵל לָא
תוּכַל לָקוּם לִפְנֵי אֹיְבֶיךָ עַד־הֲסִירְכֶם הַחֵרֶם מִקִּרְבְּכֶם׃
14 וְנִקְרַבְתֶּם בַּבֹּקֶר לִשִׁבְטֵיכֶם וְהָיָה הַשֵּׁבֶט אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶנּוּ
יְהוָה יִקְרַב לַמִּשְׁפָּחוֹת וְהַמִּשְׁפָּחָה אֲשֶׁר־יִלְכְּדֶנָּה יְהוָה
תִּקְרַב לַבָּתִּים וְהַבַּיִת אֲשֶׁר יִלְכְּדֶנּוּ יְהוָה יִקְרַב לַגְּבָרִים׃
טו וְהָיָה הַנִּלְכָּד בַּחֵרֶם יִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ אֹתוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ
כִּי עָבַר אֶת־בְּרִית יְהוָה וְכִי־עָשָׂה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
16 וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיַּקְרֵב אֶת־יִשְׂרָאֵל לִשְׁבָטָיו
17 וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט יְהוּדָה׃ וַיַּקְרֵב אֶת־מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה
וַיִּלְכֹּד אֶת מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי וַיַּקְרֵב אֶת־מִשְׁפַּחַת הַזַּרְחִי
18 לַגְּבָרִים וַיִּלָּכֵד זַבְדִּי׃ וַיַּקְרֵב אֶת־בֵּיתוֹ לַגְּבָרִים
וַיִּלָּכֵד עָכָן בֶּן־כַּרְמִי בֶן־זַבְדִּי בֶּן־זֶרַח לְמַטֵּה יְהוּדָה׃
19 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־עָכָן בְּנִי שִׂים־נָא כָבוֹד לַיהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְתֶן־לוֹ תוֹדָה וְהַגֶּד־נָא לִי מָה עָשִׂיתָ
כ אַל־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי׃ וַיַּעַן עָכָן אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמַר אָמְנָה
אָנֹכִי חָטָאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְכָזֹאת וְכָזֹאת
21 עָשִׂיתִי׃ וָאֶרְאֶה בַּשָּׁלָל אַדֶּרֶת שִׁנְעָר אַחַת טוֹבָה

v. 21. וארא קרי v. 9. הש׳ בצרי ומאתים

יהושע

בעגאנגען, פֿערהעלט מיר ניכטס: (כ) עָכָן אַנטוואָרטעט דעם
ערנייגט זאָל דעם עוויגען, דעם גאָטט יִשְׂרָאֵל, עהרערביטקייט.
ענדע פֿאָר מיך מיין געשטאַלטניס אַב, מוכ זאָגט מיר וואָס דוא
זאָלסט מיר זאָגן! יְהוֹשֻׁעַ זאָגטע היערויף צו עָכָן, מיין זאָהן!
(כא) דאָס זאָהן דעס זַבְדִּי, זאָהן דעס זֶרַח, פֿון שטאַמע יְהוּדָה
כַּרְמִי, זאָהן דעס זַבְדִּי, זאָהן דעס זֶרַח, פֿון שטאַמע יְהוּדָה
ערגריפֿען: (כא) יְהוֹשֻׁעַ זאָגטע היערויף צו עָכָן, מיין זאָהן!
הויס־ייטע מען פֿיר מען הינצו טרעטען יא, וואָרד עָכָן זאָהן דעס
טרעטען, מוכ זַבְדִּי וואָרדע ערגריפֿען: (כה) מען ער גאָן זייטע
מיך דערקען, נאָכדעם יִשְׂרָאֵל דען נאָקען געוועבטען פֿאָר זייענען
פֿיינדען? (כ) דיסעס ווירד דער כְּנַעֲנִי מוכ מען מייוואָהנער
דעס לאַנדעס הערען, מוכ וועלכען מוכ מען־רינגען, מוכ מוכ־
פֿערע נאָמען פֿון דעם ערד־באָדען פֿערטיגען. מוכ וואָס וויסט
דוא דען וועגען דיינעס גראָסען נאָמענס טהון? (י) דער עוויגע
זאָגטע היערויף צו יְהוֹשֻׁעַ, שטעהע מוך! וואָס ביסט עס, דאָס
דוא מיך דיינעם אַנגעזיכטע לייגעסט? (יא) יִשְׂרָאֵל האָט געזינ־
דיגט. ערסטליך האָבען זיא דען בונד מיבערטרעטטען, דען מיך
מיהנען צו האָטטען מויפֿערלעגט. דען האָבען זיא פֿון דעם פֿערבאַנ־
טען גוטע בענאַמעט. דאָרויך מיינען דיבשטאָהלען בעגאַנגען, דען
זיא זאָלען פֿערלייגענט, מוכ ענדליך מיהן מוך מין מיהרע בעראָטהע
גענהמען: (יב) דיא קינדער יִשְׂרָאֵל וועלכען פֿאָר מיהרען פֿיינדען
ניכט בעשטעהען קענענען, וועלכען פֿאָר מיהנען דען נאַקען וועגדען
מיסען. דען זיא זינד מין באַן גענאַמעט. מיך קאָן ניכט מעהר
מיט מייך זיין, וען מיהר דען באַן ניכט פֿון מייך מויסרָטטען:
(יג) שטעהע מוך, מוכ בעריטע דאָס פֿאָלק פֿאָר. זאָגע נעמוך,
האָלטען מיך בעריית מוך מאַרגען. דען זָ שפּראָך דער עוויגע, דער
גאָטט פֿון יִשְׂרָאֵל, עס איסט באַן מוכטער דיר יִשְׂרָאֵל. דוא
ווירסט פֿאָר דיינען פֿיינדען ניכט בעשטעהען קענענען, פֿוס ביס
מיהר דאָס פֿערבאַנטע מוס מייערער מיטטע וועג־געשאַפֿען
האָבען: (יד) מיהר מיסען דאָהער מאָרגען מייערען שטאַמען נאָך
ערשיינען. פֿאָר דער לאָדע דעס עוויגען, דער שטאָק, דען דער
עוויגע מֵיסאַן ערגרייפֿען וירד, מוס פֿאַמיליען־וייסע העראיא
קאַמען. דיא פֿאַמיליע, דיא ער ערגרייפֿען וירד, הוים פֿיר הוים.
מוכ דאָס הוים, זָ ער ערגרייפֿען וירד, מען פֿיר מען העראיא
דער זָ! פֿערבראַנט וועלכען. זאָהאָהי ער, פֿוס פֿליעס וואָס מיהק
מגנעהערט. דען ער האָט דען בונד דעס עוויגען מיבערטרעטען,
מוכ מיינע שאַנד־טהאָט אין יִשְׂרָאֵל בעגאַנגען: (יו) יְהוֹשֻׁעַ
מאַכט זיך דען פֿאָלגענדען מאָרגען פֿריה מוך, מוכ וֹס יִשְׂרָאֵל
שטאָק־וייסע העראיא קאַמען. זָ וואָרד דער שטאָק יְהוּדָה
ערגריפֿען: (יז) ער וֹס היערויף יעדע פֿאַמיליע מוס יְהוּדָה
הינצו טרעטען, זָ דער זַבְדִּי. מוכ ער ערטאַפּפטע דיא פֿאַמיליע
זַרְחִי. זאָגען וֹס ער דיא הוים־פֿאָטער דער פֿאַמיליע זַרְחִי הינצו
טרעטען, מוכ זַבְדִּי וואָרדע ערגריפֿען: (יה) מוס ער גון זייטע
הוים־ייטע מען פֿיר מען מאָן זייטע טרעטען וֹס, וואָרד עָכָן מען
ערנייגט זאָל דעם עוויגען, דעם גאָטט יִשְׂרָאֵל, עהרערביטקייט.
ענדע פֿאָר מיהק מיין געשטאַלטניס אַב, מוכ זאָגט מיר וואָס דוא
בעגאַנגען, פֿערהעלט מיר ניכטס: (כ) עָכָן אַנטוואָרטעט דעם

וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים
מִשְׁקָלוֹ וְאֶחְמְדֵם וְאֶקָּחֵם וְהִנָּם כְּמֻנִים בָּאֶרֶץ בְּתוֹךְ
22 הָאָהֳלִי וְהַכֶּסֶף תַּחְתָּיהָ׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ מַלְאָכִים וַיָּרֻצוּ
23 הָאָהֳלָה וְהִנֵּה טְמוּנָה בְאָהֳלוֹ וְהַכֶּסֶף תַּחְתֶּיהָ׃ וַיִּקָּחוּם
מִתּוֹךְ הָאֹהֶל וַיְבִאוּם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וְאֶל כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
24 וַיַּצִּקֵם לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־עָכָן בֶּן־זֶרַח וְאֶת־
הַכֶּסֶף וְאֶת־הָאַדֶּרֶת וְאֶת־לְשׁוֹן הַזָּהָב וְאֶת־בָּנָיו וְאֶת־
בְּנֹתָיו וְאֶת־שׁוֹרוֹ וְאֶת־חֲמֹרוֹ וְאֶת־צֹאנוֹ וְאֶת־אָהֳלוֹ וְאֶת־
כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ וַיַּעֲלוּ אֹתָם עֶמֶק עָכוֹר׃
25 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ מָה עֲכַרְתָּנוּ יַעְכָּרְךָ יְהוָה בַּיּוֹם הַזֶּה וַיִּרְגְּמוּ
אֹתוֹ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶבֶן וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם בָּאֵשׁ וַיִּסְקְלוּ אֹתָם
26 בָּאֲבָנִים׃ וַיָּקִימוּ עָלָיו גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה
וַיָּשָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם הַהוּא
עֶמֶק עָכוֹר עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Cap. VIII. ח

ח
1 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא וְאַל־תֵּחָת קַח עִמְּךָ
אֶת כָּל־עַם הַמִּלְחָמָה וְקוּם עֲלֵה הָעַי רְאֵה ׀ נָתַתִּי בְיָדְךָ
2 אֶת־מֶלֶךְ הָעַי וְאֶת־עַמּוֹ וְאֶת־עִירוֹ וְאֶת־אַרְצוֹ׃ וְעָשִׂיתָ
לָעַי וּלְמַלְכָּהּ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ לִירִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ רַק־שְׁלָלָהּ
וּבְהֶמְתָּהּ תָּבְזּוּ לָכֶם שִׂים־לְךָ אֹרֶב לָעִיר מֵאֲחֳרֶיהָ׃
3 וַיָּקָם יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה לַעֲלוֹת הָעָי וַיִּבְחַר יְהוֹשֻׁעַ
4 שְׁלֹשִׁים אֶלֶף אִישׁ גִּבּוֹרֵי הַחָיִל וַיִּשְׁלָחֵם לָיְלָה׃ וַיְצַו
אֹתָם לֵאמֹר רְאוּ אַתֶּם אֹרְבִים לָעִיר מֵאֲחֳרֵי הָעִיר אַל־
5 תַּרְחִיקוּ מִן־הָעִיר מְאֹד וִהְיִיתֶם כֻּלְּכֶם נְכֹנִים׃ וַאֲנִי
וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתִּי נִקְרַב אֶל־הָעִיר וְהָיָה כִּי־יֵצְאוּ
6 לִקְרָאתֵנוּ כָּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ וְיָצְאוּ אַחֲרֵינוּ
עַד הַתִּיקֵנוּ אוֹתָם מִן־הָעִיר כִּי יֹאמְרוּ נָסִים לְפָנֵינוּ

v. 1. קמץ בז"ק כאשר

וּמָאתַיִם שְׁקָלִים כֶּסֶף וּלְשׁוֹן זָהָב אֶחָד חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים
משקלו ואחמדם ואקחם והנם כמנים בארץ בתוך
22 האהלי והכסף תחתיה׃ וישלח יהושע מלאכים וירצו
23 האהלה והנה טמונה באהלו והכסף תחתיה׃ ויקחום
מתוך האהל ויבאום אל־יהושע ואל כל־בני ישראל
24 ויצקם לפני יהוה׃ ויקח יהושע את־עכן בן־זרח ואת־
הכסף ואת־האדרת ואת־לשון הזהב ואת־בניו ואת־
בנתיו ואת־שורו ואת־חמרו ואת־צאנו ואת־אהלו ואת־
כל־אשר־לו וכל־ישראל עמו ויעלו אתם עמק עכור׃
25 ויאמר יהושע מה עכרתנו יעכרך יהוה ביום הזה וירגמו
אתו כל־ישראל אבן וישרפו אתם באש ויסקלו אתם
26 באבנים׃ ויקימו עליו גל־אבנים גדול עד היום הזה
וישב יהוה מחרון אפו על־כן קרא שם המקום ההוא
עמק עכור עד היום הזה׃

קאפיטעל ח

ח
1 (א) ויאמר יהוה אל־יהושע אל־תירא ואל־תחת קח עמך
את כל־עם המלחמה וקום עלה העי ראה ׀ נתתי בידך
2 את־מלך העי ואת־עמו ואת־עירו ואת־ארצו׃ ועשית
לעי ולמלכה כאשר עשית לירחו ולמלכה רק־שללה
ובהמתה תבזו לכם שים־לך ארב לעיר מאחריה׃
3 ויקם יהושע וכל־עם המלחמה לעלות העי ויבחר יהושע
4 שלשים אלף איש גבורי החיל וישלחם לילה׃ ויצו
אתם לאמר ראו אתם ארבים לעיר מאחרי העיר אל־
5 תרחיקו מן־העיר מאד והייתם כלכם נכנים׃ ואני
וכל־העם אשר אתי נקרב אל־העיר והיה כי־יצאו
6 לקראתנו כאשר ברראשנה ונסנו לפניהם׃ ויצאו אחרינו

(א) היערוף שפראך דער עווינט נו יהושע, ווייל ניכט פורכט־
סאם מוכ דער פערבאגט ניכט. ניט דאס באגנעט קריגס־פאלק איז דיר,
מוכ מאכט דיר זי עי מוכ ניהט הינדוך נאך עי. זיהע! איך גיבע
אין דייגע געוואלט, דען קעניג נו עי, זייגע מאנשאפט, זייגע
רעסידענץ, מיטערהויפט זיין גאנצעס גיבעטה: (ב) פערפאהרע
מיהרעם מוכ דאס גאנצע קריגס־פאלק איהר מוכ יריחו מיט
גלייכע פערפאהרען. נור דיר מוכ דאס ניכט פאר מיטגעט
מיהר פיר מייך פלונדערן. זוא מוסט אבער היטער דיר שטאדט מיינען
היטער־האוט זיין: (ג) יהושע מאכט זיך נון מוך, מיט דעם
גיעסאמטען קריגס־פאלק, ווילער עי היבוך נו ניהמען. ער וואהלטע
דאהער דרייסיג טויסענד טיסטיגע קריגער, שיקטע זיא דעס נאכטס
אב: (ד) מוכ ערטהיילטע מיהנען פאבעפעהלען בעפאהנדען. מערקעט
עס מייך! מיהר זאלט אייך בייא דער שטאדט מין היבטער־האוט,
היבטער דערוועלבען נעמוך. מיהר מיסט מיר אלע דער אבד זיין:
(ה) איך היבגעגען, מוכ דיא מענשאפט דיא איך בייא מיר אבד,
וויר ריקקן גיגען דיא שטאדט, ווען זיא דען הערוס, מוכ עבט־
גיגען ניהמען, ווילא דאס ערסטע מאל, זו פלוהען מיהנען:

(ו) דאמיט זיא אונס נאך ציהען זאללען, ביס וויר זיא פאן דער שטאדט
הינוועג געצאגען האבען. דען זיא ווערדען זאגען, זיא פליהען שאן
ווידער פאר אונס, וויא דאס ערסטע מאל. דא וויר ווירקליך פאר
איהנען פליהען: (ז) איהר מאכעט אייך אלסדאן אויס דעם הינטער-
האלטע הערפאר, אונד איבער-רומפעלט דיא שטאדט. דער עוויגע,
אייער גאטט, גיבט זיא זיכער אין אייערע געוואלט: (ח) האבעט
איהר אייך נון דער שטאדט בעמאכטיגעט, זא שטעקעט זיא אין
בראנד. אונד זא ווערדעט איהר טהון, וואס דער עוויגע געהייסען.
זעהעט וואהל אויף דאס, וואס איך אייך אויפטראגע: (ט) יְהוֹשֻׁעַ
שיקטע זיא אלסא אב. זיא גינגען אונד לעגטען זיך אין הינטער-האלט,
צווישען בֵּית-אֵל אונד עַי, נעמליך אויף דער אבענד-זייטע פאן עַי.
יְהוֹשֻׁעַ איבערנאכטעטע דיזע נאכט מיטטען אונטער דעם פאלקע:
(י) דען פאלגענדען מארגען מאכטע זיך יְהוֹשֻׁעַ פריה אויף,
מוסטערטע דאס פאלק, אונד צאג מיט דען עלטעסטען פאן יִשְׂרָאֵל
אן דער שפיצע דעס פאלקס, געגען עַי: (יא) דאס געזאממטע
קריגס-פאלק זא ער אנפיהרטע, ריקטע איממער נאהער, אונד אלס
זיא אין אנגעזיכט דער שטאדט קאמען, לאגערטען זיא זיך אויף דער
מיטטערנאכטליכען זייטע דערזעלבען. איין טהאל וואר צווישען איהנען
אונד עַי: (יב) ער נאהם נאך פינף טויזענד מאן, אונד לעגטע זיא
אין הינטער-האלט, צווישען בֵּית-אֵל אונד עַי, אויף דיא אבענד-
זייטע דער שטאדט: (יג) מאן ליס דאס פאלק, דאס גאנצע לאגער
אויף דער מיטטערנאכטליכען זייטע דער שטאדט זאוואהל, אלס דען
הינטער-האלט אויף דער אבענד-זייטע דערזעלבען, זיך צום אנגריף
אנשיקען. אינדעססען יְהוֹשֻׁעַ דיזע נאכט אים טהאלע אומהער גינג:
(יד) זאבאלד דער קעניג פאן עַי דיזעס זאה, מוסטען דיא לייטע
דער שטאדט איילען, זיך מיט דעם פריהעסטען מארגען אויף-מאכען,
אונד צום קאמפפע געגען יִשְׂרָאֵל אויסריקען. זא דאס ער מיט
זיינער גאנצען מאננשאפט נור געגעבענען צייט פאר דער עבנע
וואר, אונבעוואוסט דאס איהם הינטער דער שטאדט איין הינטער-
האלט דראהע: (טו) יְהוֹשֻׁעַ אונד גאנץ יִשְׂרָאֵל ליסען זיך פאן
איהנען שלאגען, אונד פלאהען דער וויסטע צו: (טז) היעראויף ווורדע
דיא גאנצע מאננשאפט אויס דער שטאדט אויפגעבאטהען, איהנען
נאך צו זעצען. זיא פערפאלגטען אויך יְהוֹשֻׁעַ, אונד ווורדען זא
פאן דער שטאדט אבגעריססען: (יז) ניכט איין מאן בליב אין עַי אונד
בֵּית-אֵל, דער ניכט יִשְׂרָאֵל נאך-געזעצט. זיא ליסען דיא שטאדט
אפפען אונד פערפאלגטען יִשְׂרָאֵל: (יח) נון שפראך דער עוויגע
צו יְהוֹשֻׁעַ, נייגע מיט דער לאנצע, דיא דוא אין דער האנד האסט,
געגען עַי הין, דען איך געבע זיא אין דיינע געוואלט. אונד יְהוֹשֻׁעַ
נייגטע מיט דער לאנצע, דיא ער אין דער האנד האטטע, געגען דיא
שטאדט הין: (יט) קוים האטטע ער זיינע האנד אויסגעשטרעקט, זא
בראך דער הינטער-האלט געשווינד אויס זיינער שטעללונג הערפאר,
שריט שנעלל פאר ביס אין דיא שטאדט, נאהם זיא איין, אונד שטעקטע
זיא

7 כַּאֲשֶׁר בָּרִאשֹׁנָה וְנַסְנוּ לִפְנֵיהֶם׃ וְאַתֶּם תָּקֻמוּ מֵהָאוֹרֵב
וְהוֹרַשְׁתֶּם אֶת־הָעִיר וּנְתָנָהּ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃
8 וְהָיָה כְּתָפְשְׂכֶם אֶת־הָעִיר תַּצִּיתוּ אֶת־הָעִיר בָּאֵשׁ כִּדְבַר
9 יְהוָה תַּעֲשׂוּ רְאוּ צִוִּיתִי אֶתְכֶם׃ וַיִּשְׁלָחֵם יְהוֹשֻׁעַ וַיֵּלְכוּ
אֶל־הַמַּאְרָב וַיֵּשְׁבוּ בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעָי
וַיָּלֶן יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעָם׃
י וַיַּשְׁכֵּם יְהוֹשֻׁעַ בַּבֹּקֶר וַיִּפְקֹד אֶת־הָעָם וַיַּעַל הוּא
11 וְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי הָעָם הָעָי׃ וְכָל־הָעָם הַמִּלְחָמָה
אֲשֶׁר אִתּוֹ עָלוּ וַיִּגְּשׁוּ וַיָּבֹאוּ נֶגֶד הָעִיר וַיַּחֲנוּ מִצְּפוֹן לָעַי
12 וְהַגַּי בֵּינָו וּבֵין הָעָי׃ וַיִּקַּח כַּחֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיָּשֶׂם
13 אוֹתָם אֹרֵב בֵּין בֵּית־אֵל וּבֵין הָעַי מִיָּם לָעִיר׃ וַיָּשִׂימוּ
הָעָם אֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה אֲשֶׁר מִצְּפוֹן לָעִיר וְאֶת־עֲקֵבוֹ
מִיָּם לָעִיר וַיֵּלֶךְ יְהוֹשֻׁעַ בַּלַּיְלָה הַהוּא בְּתוֹךְ הָעֵמֶק׃
14 וַיְהִי כִּרְאוֹת מֶלֶךְ־הָעַי וַיְמַהֲרוּ וַיַּשְׁכִּימוּ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי־
הָעִיר לִקְרַאת־יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה הוּא וְכָל־עַמּוֹ לַמּוֹעֵד
לִפְנֵי הָעֲרָבָה וְהוּא לֹא יָדַע כִּי־אֹרֵב לוֹ מֵאַחֲרֵי הָעִיר׃
טו וַיִּנָּגְעוּ יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיהֶם וַיָּנֻסוּ דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר׃
16 וַיִּזָּעֲקוּ כָּל־הָעָם אֲשֶׁר בָּעִיר לִרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְדְּפוּ
17 אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַיִּנָּתְקוּ מִן־הָעִיר׃ וְלֹא־נִשְׁאַר אִישׁ בָּעַי
וּבֵית אֵל אֲשֶׁר לֹא־יָצְאוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַזְבוּ אֶת־
הָעִיר פְּתוּחָה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל׃
18 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ נְטֵה בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־
בְּיָדְךָ אֶל־הָעַי כִּי בְיָדְךָ אֶתְּנֶנָּה וַיֵּט יְהוֹשֻׁעַ בַּכִּידוֹן אֲשֶׁר־
19 בְּיָדוֹ אֶל־הָעִיר׃ וְהָאוֹרֵב קָם מְהֵרָה מִמְּקוֹמוֹ וַיָּרוּצוּ
כִּנְטוֹת יָדוֹ וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיִּלְכְּדוּהָ וַיְמַהֲרוּ וַיַּצִּיתוּ אֶת־
כ הָעִיר בָּאֵשׁ׃ וַיִּפְנוּ אַנְשֵׁי הָעַי אַחֲרֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עָלָה
עֲשַׁן הָעִיר הַשָּׁמַיְמָה וְלֹא־הָיָה בָהֶם יָדַיִם לָנוּס הֵנָּה וָהֵנָּה

בעי קרי v. 16. לעי ק' v. 12. ביניו קרי v. 11. והעם

וְהָעָם הַמַּרְבֶּה נָהְפַּךְ אֶל־הָרוֹדֵף׃ וַיְהוֹשֻׁעַ וְכָל־ 21
יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי־לָכַד הָאֹרֵב אֶת־הָעִיר וְכִי עָלָה עֲשַׁן
הָעִיר וַיָּשֻׁבוּ וַיַּכּוּ אֶת־אַנְשֵׁי הָעָי׃ וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר 22
לִקְרָאתָם וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ אֵלֶּה מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה
וַיַּכּוּ אוֹתָם עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לָהֶם שָׂרִיד וּפָלִיט׃ וְאֶת־ 23
מֶלֶךְ הָעַי תָּפְשׂוּ חַי וַיַּקְרִבוּ אֹתוֹ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיְהִי 24
כְּכַלּוֹת יִשְׂרָאֵל לַהֲרֹג אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָעַי בַּשָּׂדֶה בַּמִּדְבָּר
אֲשֶׁר רָדָפוּם בּוֹ וַיִּפְּלוּ כֻלָּם לְפִי־חָרֶב עַד־
תֻּמָּם ○ וַיָּשֻׁבוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הָעַי וַיַּכּוּ אֹתָהּ
לְפִי־חָרֶב׃ וַיִּהְיוּ כָל־הַנֹּפְלִים בַּיּוֹם הַהוּא מֵאִישׁ וְעַד־ כה
אִשָּׁה שְׁנֵים עָשָׂר אֶלֶף כָּל אַנְשֵׁי הָעָי׃ וִיהוֹשֻׁעַ לֹא־ 26
הֵשִׁיב יָדוֹ אֲשֶׁר נָטָה בַּכִּידוֹן עַד אֲשֶׁר הֶחֱרִים אֵת כָּל־
יֹשְׁבֵי הָעָי׃ רַק הַבְּהֵמָה וּשְׁלַל הָעִיר הַהִיא בָּזְזוּ לָהֶם 27
יִשְׂרָאֵל כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ׃ וַיִּשְׂרֹף 28
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָי וַיְשִׂימֶהָ תֵּל־עוֹלָם שְׁמָמָה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃ וְאֶת־מֶלֶךְ הָעַי תָּלָה עַל־הָעֵץ עַד־עֵת הָעֶרֶב 29
וּכְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיּוֹרִידוּ אֶת־נִבְלָתוֹ מִן־
הָעֵץ וַיַּשְׁלִיכוּ אוֹתָהּ אֶל־פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיָּקִימוּ עָלָיו
גַּל־אֲבָנִים גָּדוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל׃ ל
כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב 31
בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה מִזְבַּח אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת אֲשֶׁר לֹא־
הֵנִיף עֲלֵיהֶן בַּרְזֶל וַיַּעֲלוּ עָלָיו עֹלוֹת לַיהוָה וַיִּזְבְּחוּ
שְׁלָמִים׃ וַיִּכְתֹּב־שָׁם עַל־הָאֲבָנִים אֵת מִשְׁנֵה תּוֹרַת 32
מֹשֶׁה אֲשֶׁר כָּתַב לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְכָל־יִשְׂרָאֵל וּזְקֵנָיו 33
וְשֹׁטְרָיו וְשֹׁפְטָיו עֹמְדִים מִזֶּה וּמִזֶּה לְאֲרוֹן נֶגֶד
הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם נֹשְׂאֵי אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה כַּגֵּר כָּאֶזְרָח

פסקא באמצע פסוק v. 24. הציו

וזיא מובעזיימט מין ברעכט׃ (כ) דיא ייטע פּאָק עי זאהען זיך מוק׳
ערבייקטען פּאַס דער רויך דער שטאָדט גען היימעל מוק־שטיג׳ מובד
זיא נון קייבען מוס־וועג האָטטען׳ וועדער פּאַ נאָך דאָרט הין נו
פּיהען׳ מיבדעם דאַס פּאָק פּאַס נאָך דער ווייסטע הין געפּאָהען
וואָר׳ יעצט ווידער גיבעגען דען פּערפּאָלגער זיך בעוועבדעט האָטטע׃
(כא) דען וו׳ בּאָל יהושע מובד באָנען ישׂראל ערזאָהען׳ פּאַס
דער הינטער־האָלט דיא שטאָדט נון מיינבעבּאָהלטען האָטטע׳
מובד דאַס דער רויך דער שטאָדט ווירקליך מוק־שטיג · קעהרטען זיא
מוק׳ מובד גריפּפּטען דיא מאָנשאָפּט פּאָק עי אַן׃ (כב) יענע וואָרען וואָרען
מיבריג בּוים׃ (כג) דען קעניג פּאָק עי ערגריפּפּטען זיא זיא זיבדעדיג׳
מובד פּיהרטען מיהן פּאָר יהושע׃ (כד) פּאָ נון ישׂראל דיא
שוואָכט מיט דען מייבוואָהנערן פּאָק עי בעוועבדעט האָטטע׳ מוק דעם
פּעלד בייא דער ווייסטע׳ וואָהין דיסע זיא פּערפּאָלגט האָטטען · מובד
מוק בּאָל גאָנצוק דורך דאָס שוועדט מוקגעריבען וואָרען · קעהרטע
שוועדט נידער׃ (כה) דיא מענשאָפּט פּאָק עי גאָנצ ישׂראל נאָך
דעם פּעלד עי גוריק · מובד האָטטען מוק דאָ פּאָל בעפּאָהלען פּאָק עי
טאָגע׳ פּאָק מאָן בים פּרויא׳ וואָר גוועלק טוסעבד׳ פּאָל מייבוואָהנער
פּאָק עי׃ (כו) יהושע נאָך ווידע האָבד ניכט גוריק׳ דיא עד מיט
דער פּאָנצע מוסבעשטרעקט היט׳ בים מאָן פּאָל מייבוואָהנער פּאָק
עי מוקגעריבען האָטטע׃ (כז) דאָס דיא פּיה אַבער׳ מובד אַכדערע
בייטע דיסער שטאָדט׳ פּוכדערטע ישׂראל פּיר זיך · וויא עס דער
עוויגע דעם יהושע בעפּאָהלען׃ (כח) יהושע וים פּאָסע עי אַבּ־
ברענגען׳ מובד מיינען עוויגען שוט־הויפּען דאָרוים מאַכען · דאָס
עס בים מוק דיסען טאָג נאָך נערשטעהרט ווּגט׃ (כט) דען קעניג
עס בים מוק דיסען טאָג נאָך נערשטעהרט ווּגט׃ (כט) דען קעניג
אַן פּאָל עי וים ער אַן מיין האָלץ האָבגען׳ בים נור אַבענד־נייט · וזו
פּאָק עי וים ער אַן מיין האָלץ האָבגען׳ בים נור אַבענד־נייט · וזו
באָל אַבער דיא וואָנגע גינג׳ בעפּאָהו יהושע׳ מובד מאָן דען מיין־גאָנג
נאָהם דיא וייכע פּאָק האָנגע הערַאב׳ וואָרף זיא מן דען מיין־גאָנג
דעס שטאָדט־טהאָרעס׳ מובד עררייכטעטע מיינען גראָסען שטיין־
הויפּען מיבער מיהן׳ דער נאָך הייטיגעס טאָגעס נו זעהען מיסט׃
(ל) יהושע האָטטע האָמאָס מיינען אַלטאָר בעוויעט׳ דעם עוויגען׳
דעם גאָטט ישׂראל נו ערהרן אוף דעם בערגע עיבל׃ (לא) וויא
משׂה׳ דער דיהבער דעס עוויגען׳ דען קינדערן ישׂראל בעפּאָהלען׳
מובד מאָן אוך בוכ דער זעהרע פּאָן משׂה געשריבען פּינדעט·
מיינען אַלטאָר פּאָן מובגעהויענען שטיינען׳ וואָרען קיין מייסען גע־
קאָמאָן · מובד זיא ברעכטען דאָרוף גאָנצע אָפּפּער׳ דעם עוויגען
נו ערהרן · מובד שוּאָכטען פּרייען־אָפּפּער׃ (לב) מאָן האָבּטע
אוף דען שטיינען מיינע אַבשריפּט פּאָן דער זעהרע דעס משׂה׳
וז אוף דען שטיינען מיינע אַבשריפּט פּאָן דער זעהרע דעס משׂה׳
דיא עד דען קינדערן ישׂראל פּאַרגעשריבען האָטטע׃ (לג) גאָנץ
ישׂראל׳ נעבסט דען אָלטעסטען׳ בעאַמטעטען׳ מובד ריכטערן׳
שטעהלטען

מוב געגען עזֿג, דען קעניג פֿון בָּשָׁן, דער אין עַשְׁתָּרוֹת וואר:
(י) אַט מויך וואס ער בעגעגען איז גוויא קענינג פֿון אמרי אוים־
געפֿיהרט האט. נעמויך געגען סיחון, דען קענינ פֿון חֶשְׁבּוֹן,
נאמען דעס עוינען, זו וואהו אויטע וואס ער אין מִצְרַיִם געטהאן:
רוף פֿערנאמען, דיינעס גאטטעס, כאַ. דען ווִיר האבען ווינען
אים, דען זיבען לענדער פֿון כנענים, אמרי, כנעני,
פֿריזי, חוי, מוב יבוסי, דען פֿאַרגאַנג געהערעט האטטען:
(ב) פֿערוויבטען זיא זיך מיט מיינדעער, אוּם יהוֹשֻׁעַ מוב
ישׂראל מיט מיבערמייבשטיימונג צו בעקריבען: (ג) אוֹם מבער
דיא מיינוואהנער פֿון גִּבְעוֹן פֿערנאהמען, וואס יהוֹשֻׁעַ בעגען
ירֵיחוֹ מוב עי פֿאַלפֿיהרט האטטע: (ד) מוכטערנאהמען זיא נוואר
אויך עטוואס מבער עטוואס ליסטיגעס. מיינידע בעמויך מוסטען
מבריינען, מוב זיך לאס מבנוהמען אוֹם מבגעזונדעטע בעבען.
היערנו כאהמען זיא מבגעבנוטע וּנְקֵב אויך מיהרע עסען, מוב
זיין־שוייבי, וועלכע אוֹט בערשפרוכען מוב נוסאמען בעהעפֿ־
טעט וואַרען: (ה) פֿערנער נערריסבע מוב בעפֿליקטע שוהע פֿון
מיהרע פֿיסע, מוב מבגעטראַגענע קליידער נו מיהרעם מנזוגע.
מוב אוֹטע בראט נו מיהרער נעהרונג וואר טראַקען מוב פֿער־
שימעלט: (ו) זו רייסטען זיא נו יהוֹשֻׁעַ, כאַ לאס מבער בייא
גלגל, מוב שפראַכען נו מיהם מוב נו דען מאַנגעלן פֿון ישׂראל,
וויר קאַמען אוים פֿערנעם פֿאַבען, מאַכען אוֹט מיינען בוב מיט
מוב: (ז) דיא מאַנגעל פֿון ישׂראל שפראַכען היערואוף נו דעם
חוי, פֿיליייכט וואהנעסט זוא אין מוסערעם בעביטהע, וויא קאן איך
אוֹט מיינען בוב מיט דיר שוֹסען? (ח) זאַרוף זאַגטען זיא נו
יהוֹשֻׁעַ, וויר זינד דיינע קנעכטע. יהוֹשֻׁעַ פֿראַגטע זיא, ווער
זייד מיהר דען? מוב וואו קאַמען מיהר הער? (ט) דיא אַנטוואַרטעטען
מיהם, פֿון זעהר פֿערנעם נאַנדע קאַמען דיינע קנעכטע, נעם
נאַמען דעס עוינען: זו וואַהו אויטע וואס אין מִצְרַיִם געטהאַן:
(י) אוֹם אויך וואס ער בעגען דיא נוויא קענינג פֿון אמרי אוים־
בעפֿיהרט האט. נעמויך בעגען סיחון, דען קענינ פֿון חֶשְׁבּוֹן,

חֲצִיוֹ אֶל־מוּל הַר־גְּרִזִים וְחֲצִיוֹ אֶל־מוּל הַר־עֵיבָל
כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְבָרֵךְ אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל
34 בָּרִאשֹׁנָה: וְאַחֲרֵי־כֵן קָרָא אֶת־כָּל־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה
לה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה כְּכֹל הַכָּתוּב בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה: לֹא־
הָיָה דָבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה מֹשֶׁה אֲשֶׁר לֹא־קָרָא יְהוֹשֻׁעַ
נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְהַנָּשִׁים וְהַטַּף וְהַגֵּר הַהֹלֵךְ
בְּקִרְבָּם:

ט Cap. IX.

א וַיְהִי כִשְׁמֹעַ כָּל־הַמְּלָכִים אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בָּהָר
וּבַשְּׁפֵלָה וּבְכֹל חֹף הַיָּם הַגָּדוֹל אֶל־מוּל הַלְּבָנוֹן הַחִתִּי
2 וְהָאֱמֹרִי הַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי: וַיִּתְקַבְּצוּ יַחְדָּו
לְהִלָּח�ֵם עִם־יְהוֹשֻׁעַ וְעִם־יִשְׂרָאֵל פֶּה אֶחָד:
3 וְיֹשְׁבֵי גִבְעוֹן שָׁמְעוּ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ
4 לִירִיחוֹ וְלָעָי: וַיַּעֲשׂוּ גַם־הֵמָּה בְּעָרְמָה וַיֵּלְכוּ וַיִּצְטַיָּרוּ
וַיִּקְחוּ שַׂקִּים בָּלִים לַחֲמֹרֵיהֶם וְנאֹדוֹת יַיִן בָּלִים
ה וּמְבֻקָּעִים וּמְצֹרָרִים: וּנְעָלוֹת בָּלוֹת וּמְטֻלָּאוֹת בְּרַגְלֵיהֶם
וּשְׂלָמוֹת בָּלוֹת עֲלֵיהֶם וְכֹל לֶחֶם צֵידָם יָבֵשׁ הָיָה נִקֻּדִּים:
6 וַיֵּלְכוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֵה הַגִּלְגָּל וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
וְאֶל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה בָּאנוּ וְעַתָּה כִּרְתוּ־
7 לָנוּ בְרִית: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַחִוִּי אוּלַי
8 בְּקִרְבִּי אַתָּה יוֹשֵׁב וְאֵיךְ אֶכְרֹת־לְךָ בְּרִית: וַיֹּאמְרוּ
אֶל־יְהוֹשֻׁעַ עֲבָדֶיךָ אֲנָחְנוּ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ מִי
9 אַתֶּם וּמֵאַיִן תָּבֹאוּ: וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו מֵאֶרֶץ רָחוֹקָה מְאֹד
בָּאוּ עֲבָדֶיךָ לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־שָׁמַעְנוּ שִׁמְעוֹ וְאֵת
י כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה בְּמִצְרָיִם: וְאֵת ׀ כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי
מַלְכֵי הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לְסִיחוֹן מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן
11 וּלְעוֹג מֶלֶךְ־הַבָּשָׁן אֲשֶׁר בְּעַשְׁתָּרוֹת: וַיֹּאמְרוּ אֵלֵינוּ

יתיר ו׳ ibid. ויאמר קרי v. 7. זקינינו

זְקֵנֵינוּ וְכָל־יֹשְׁבֵי אַרְצֵנוּ לֵאמֹר קְחוּ בְיֶדְכֶם צֵדָה
לַדָּרֶךְ וּלְכוּ לִקְרָאתָם וַאֲמַרְתֶּם אֲלֵיהֶם עֲבָדֵיכֶם אֲנָחְנוּ
12 וְעַתָּה כִּרְתוּ־לָנוּ בְרִית׃ זֶה ׀ לַחְמֵנוּ חַם הִצְטַיַּדְנוּ אֹתוֹ
מִבָּתֵּינוּ בְּיוֹם צֵאתֵנוּ לָלֶכֶת אֲלֵיכֶם וְעַתָּה הִנֵּה יָבֵשׁ
13 וְהָיָה נִקְדִים׃ וְאֵלֶּה נְאַדּוֹת הַיַּיִן אֲשֶׁר מִלֵּאנוּ חֲדָשִׁים
וְהִנֵּה הִתְבַּקָּעוּ וְאֵלֶּה שַׂלְמוֹתֵינוּ וּנְעָלֵינוּ בָּלוּ מֵרֹב הַדֶּרֶךְ
14 מְאֹד׃ וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים מִצֵּידָם וְאֶת־פִּי יְהוָה לֹא שָׁאָלוּ׃
טו וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ שָׁלוֹם וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית לְחַיוֹתָם
16 וַיִּשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה׃ וַיְהִי מִקְצֵה שְׁלֹשֶׁת יָמִים
אַחֲרֵי אֲשֶׁר־כָּרְתוּ לָהֶם בְּרִית וַיִּשְׁמְעוּ כִּי־קְרֹבִים הֵם
17 אֵלָיו וּבְקִרְבּוֹ הֵם יֹשְׁבִים׃ וַיִּסְעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ
אֶל־עָרֵיהֶם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְעָרֵיהֶם גִּבְעוֹן וְהַכְּפִירָה
18 וּבְאֵרוֹת וְקִרְיַת יְעָרִים׃ וְלֹא הִכּוּם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־
נִשְׁבְּעוּ לָהֶם נְשִׂיאֵי הָעֵדָה בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלֹּנוּ
19 כָּל־הָעֵדָה עַל־הַנְּשִׂיאִם׃ וַיֹּאמְרוּ כָל־הַנְּשִׂיאִם אֶל־
כָּל־הָעֵדָה אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּעְנוּ לָהֶם בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
כ וְעַתָּה לֹא נוּכַל לְנָגַע בָּהֶם׃ זֹאת נַעֲשֶׂה לָהֶם וְהַחֲיֵה
אוֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה עָלֵינוּ קֶצֶף עַל־הַשְּׁבוּעָה אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְנוּ
21 לָהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם הַנְּשִׂיאִם יִחְיוּ וַיִּהְיוּ חֹטְבֵי
עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־מַיִם לְכָל־הָעֵדָה כַּאֲשֶׁר דִּבְּרוּ לָהֶם
22 הַנְּשִׂיאִם׃ וַיִּקְרָא לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר
לָמָּה רִמִּיתֶם אֹתָנוּ לֵאמֹר רְחוֹקִים אֲנַחְנוּ מִכֶּם מְאֹד
23 וְאַתֶּם בְּקִרְבֵּנוּ יֹשְׁבִים׃ וְעַתָּה אֲרוּרִים אַתֶּם וְלֹא־יִכָּרֵת
מִכֶּם עֶבֶד וְחֹטְבֵי עֵצִים וְשֹׁאֲבֵי־מַיִם לְבֵית אֱלֹהָי׃
24 וַיַּעֲנוּ אֶת־יְהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמְרוּ כִּי הֻגַּד הֻגַּד לַעֲבָדֶיךָ אֶת
אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ לָתֵת לָכֶם
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ וְלַהַשְׁמִיד אֶת־כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם
וַנִּירָא מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵינוּ מִפְּנֵיכֶם וַנַּעַשׂ אֶת־הַדָּבָר

הזה

(יא) דאָ זאָגטען מוסערע אָלטעסטען, מוכ זאָל בעווהרען מוסע־
רעס אָבדעס נו מוסס, פערוועהעט מיך מיט נעהרוכ נו מייכער
רייסע, מוכ זיכ נייהט מיהנען, זאָגען מיהנען, וויר זיכ
מייערע קנעכטע, מאָכען אָוך אָלע מיכען בוכ מיט מוסס: (יב) דיסעס
מוסערר ברויט וואָר נאָך וואָרם, אָוס וויר עס אוים מוסערען הייסערן
נור נעהרוכ מיט נאָהמען, אָן דעם טאָגע, אָוס וויר אוים־נעמָגען,
מוך נו מייך נו רייסען. מוכ יענע: זעהען, עס מיסט נאָכ טרוקען
מוך שיממעליג נעווָרדען: (יג) דיסע וויין־שלייכ, וועלכע וויר
פֿיללטען, אָוס זיכ נאָך נייא וואָרען, זעהען, זיכ זיכ נערשפרונגען.
דיסע מוסערע קליידער, מוסערע שוהע, מבגעטראָגען דורך דיא
זוּ גרויסע רייסע: (יד) מעהרערע דער אָבווסענדען וויטע נאָהמען
נון אָן מיהרער נעהרוכ. אָבער מוך דאָס וואָרט דעס עמיבען בע־
טראָגטען, וויך ניכט: (טו) מוכ יהוֹשֻׁעַ בעווילליגטע מיהנען דען
פרידען. מאכטע מיינען בוכ מיט מיהנען, זיא זעבען נו עסען.
מוכ דיא פירסטען דער בוכ בעמאכט וואר, ערפוהרען זיא, דאָס זיא
נאָכבאָרען אָבען מיהנען וואָרען, מוכ מן מיהרעם בעביטהע וואָהנ־
טען: (יז) דען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל וואָרען מיבָּעבָרָכען, מוכ
אָך דריטטען טאָגע מן מיהרע שטאָדטע מיינבעטראָבָּעבָּען. וועלכע
וואָרען, גִּבְעוֹן, כְּפִירָה, בְּאֵרוֹת, מוכ קִרְיַת יְעָרִים: (יח) דיא
קינדער יִשְׂרָאֵל בראָכטען זיא נוואָר ניכט אוס, וויין דיא פירסטען
דער בעמיינדע מיהנען בייא עוויגען, דעם גאָטט יִשְׂרָאֵל, בע־
שוואָרען האָטטען. אָבער דיא גאָנצע בעמיינדע מורעטע ווידער
דיא פירסטען: (יט) דאָ שפראָכען דיא פירסטען נור גאָנצען בע־
מיינדע, וויר האָבען מיהנען מיינאָיד בעשוואָרען, בייא עוויגען,
דעם גאָטט יִשְׂרָאֵל, מוכ וויר דירפען אָוסס ניכט האָבע אָן זיא
יעבעגען: (כ) דאָבעבעדעס יעדאָך וואָלען וויר מיהנען טהון. זיא יעבעגען
זו אָטטען, מוכ דאָס קיין נאָרן אָבער מוכ אוים־בראָכע, וועגען
דעס שוואָרס, דען וויר מיהנען בעטהאָטען: (כא) דיא פירסטען טהאָ־
טען היערויך מיהרעטוועגען דען אוים־שפרוך. „זיא זאָלען יעבעגען
בוייבען.“ מוכ דאָן וואָרען זיא עראָכטערט, אָוס האָלץ־הויער
מוכ וואָסער־טראָגער פיר דיא גאָמאָנדע בעמיינדע. וועלכעס
וואָר, וואָס דיא פירסטען מיהרעטוועגען פאָרגעשאָבען האָטטען:
(כב) יהוֹשֻׁעַ רופ זיא בעמיך זיך רופען, מוכ שפראָך זו
מיהנען, וואָרוכ האָבען מיהר מוכ היבעטער־באָבען, מיט דעם
פאָרגעבען „וויר זיכ זעהר וויט פון מיך עכטפערנט.“ דאָ מיהר
יא מן מוסערעם בעביטהע וואָהנטע? (כג) זו זייעט דען פערפוכט!
מוכ עוויג פערדאָמָהט זו שקלאָבען, האָלץ־הויער מוכ וואָסער־
טראָגער פיר דאָס הויס מייעבע גאָטטעס! (כד) זיא אָבטווארטעטען
היערויך דעם יהוֹשֻׁעַ, מוכ זאָגטען, (עס גישאָה) וויין דייבען
קנעכטען הינטערבראָכט וואָרדע, וואָס דער עוויגע, דיין גאָטט,
זייבעם קנעכטע משֶׁה מוּפְּגעטראָגען, דאָס עך מיך דאָס גאָנצע

נאכט

(ס) יְהוֹשֻׁעַ מיבערגיי: זיא מובפֿערמוטהעט. ער נאָך דיא גאנצע
דעס העערעס: (ח) דער עוינג האטט נו יְהוֹשֻׁעַ געשפראכען,
פֿאָן גִּלְגָּל, מיט דער גאנצען קריגס־מאכט, מובד אַלֶּען שטאַרקען
פֿיר־כאט דיך ניכט פֿאָר מיהנען, איך געבע זיא אין דייגע הענדט.
עס זאָל ניעמאַנד פֿאָן מיהנען פֿאָר דיר בעשטעהען קעננען:
(ט) יְהוֹשֻׁעַ מיבערגיי זיא מובפֿערמוטהעט. ער נאָך דיא גאנצע
נאַכט

כה הַזֶּה: וְעַתָּה הִנֵּנוּ בְיָדֶךָ כַּטּוֹב וְכַיָּשָׁר בְּעֵינֶיךָ לַעֲשׂוֹת
26 לָנוּ עֲשֵׂה: וַיַּעַשׂ לָהֶם כֵּן וַיַּצֵּל אוֹתָם מִיַּד בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
27 וְלֹא הָרָגוּם: וַיִּתְּנֵם יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא חֹטְבֵי עֵצִים
וְשֹׁאֲבֵי־מַיִם לָעֵדָה וּלְמִזְבַּח יְהוָה עַד־הַיּוֹם הַזֶּה אֶל־
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחָר:

Cap. X. י

ל א וַיְהִי כִשְׁמֹעַ אֲדֹנִי־צֶדֶק מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם כִּי־לָכַד
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעַי וַיַּחֲרִימָהּ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לִיְרִיחוֹ וּלְמַלְכָּהּ
כֵּן עָשָׂה לָעַי וּלְמַלְכָּהּ וְכִי הִשְׁלִימוּ יֹשְׁבֵי גִבְעוֹן אֶת־
2 יִשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ בְּקִרְבָּם: וַיִּירְאוּ מְאֹד כִּי עִיר גְּדוֹלָה
גִּבְעוֹן כְּאַחַת עָרֵי הַמַּמְלָכָה וְכִי הִיא גְדוֹלָה מִן־הָעַי
3 וְכָל־אֲנָשֶׁיהָ גִּבֹּרִים: וַיִּשְׁלַח אֲדֹנִי־צֶדֶק מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם
אֶל־הוֹהָם מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן וְאֶל־פִּרְאָם מֶלֶךְ־יַרְמוּת וְאֶל־
4 יָפִיעַ מֶלֶךְ־לָכִישׁ וְאֶל־דְּבִיר מֶלֶךְ־עֶגְלוֹן לֵאמֹר: עֲלוּ־
אֵלַי וְעִזְרֻנִי וְנַכֶּה אֶת־גִּבְעוֹן כִּי־הִשְׁלִימָה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ
ה וְאֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּאָסְפוּ וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת ׀ מַלְכֵי
הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַם מֶלֶךְ־חֶבְרוֹן מֶלֶךְ־יַרְמוּת מֶלֶךְ־
לָכִישׁ מֶלֶךְ־עֶגְלוֹן הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם וַיַּחֲנוּ עַל־גִּבְעוֹן
6 וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ: וַיִּשְׁלְחוּ אַנְשֵׁי גִבְעוֹן אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־
הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה לֵאמֹר אַל־תֶּרֶף יָדְךָ מֵעֲבָדֶיךָ עֲלֵה
אֵלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹשִׁיעָה לָנוּ וְעָזְרֻנוּ כִּי נִקְבְּצוּ אֵלֵינוּ
7 כָּל־מַלְכֵי הָאֱמֹרִי יֹשְׁבֵי הָהָר: וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ מִן־הַגִּלְגָּל
הוּא וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ וְכֹל גִּבּוֹרֵי הֶחָיִל:
8 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־
תִּירָא מֵהֶם כִּי בְיָדְךָ נְתַתִּים לֹא־יַעֲמֹד אִישׁ מֵהֶם
9 בְּפָנֶיךָ: וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יְהוֹשֻׁעַ פִּתְאֹם כָּל־הַלַּיְלָה עָלָה
י מִן־הַגִּלְגָּל: וַיְהֻמֵּם יְהוָה לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם מַכָּה־

יתיר ו׳ v. 8. גדולה

גְּדוֹלָה בְּגִבְעוֹן וַיֵּרְדֵּם דֶּרֶךְ מַעֲלֵה בֵית־חוֹרֹן וַיַּכֵּם עַד־
עֲזֵקָה וְעַד־מַקֵּדָה׃ וַיְהִי בְנוּסָם ׀ מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם 11
בְּמוֹרַד בֵּית־חוֹרֹן וַיהוָה הִשְׁלִיךְ עֲלֵיהֶם אֲבָנִים גְּדֹלוֹת
מִן־הַשָּׁמַיִם עַד־עֲזֵקָה וַיָּמֻתוּ רַבִּים אֲשֶׁר־מֵתוּ בְּאַבְנֵי
הַבָּרָד מֵאֲשֶׁר הָרְגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בֶּחָרֶב׃

אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַיהוָה בְּיוֹם תֵּת יְהוָה 12
אֶת־הָאֱמֹרִי לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר ׀ לְעֵינֵי יִשְׂרָאֵל
שֶׁמֶשׁ בְּגִבְעוֹן דּוֹם וְיָרֵחַ בְּעֶמֶק אַיָּלוֹן׃ וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ 13
וְיָרֵחַ עָמָד עַד־יִקֹּם גּוֹי אֹיְבָיו הֲלֹא־הִיא כְתוּבָה עַל־
סֵפֶר הַיָּשָׁר וַיַּעֲמֹד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצִי הַשָּׁמַיִם וְלֹא־אָץ
לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים׃ וְלֹא הָיָה כַיּוֹם הַהוּא לְפָנָיו 14
וְאַחֲרָיו לִשְׁמֹעַ יְהוָה בְּקוֹל אִישׁ כִּי יְהוָה נִלְחָם
לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל 15
עִמּוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הַגִּלְגָּלָה׃ וַיָּנֻסוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים 16
הָאֵלֶּה וַיִּחָבְאוּ בַמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃ וַיֻּגַּד לִיהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר 17
נִמְצְאוּ חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים נֶחְבָּאִים בַּמְּעָרָה בְּמַקֵּדָה׃
וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ גֹּלּוּ אַבְנִים גְּדֹלוֹת אֶל־פִּי הַמְּעָרָה 18
וְהַפְקִידוּ עָלֶיהָ אֲנָשִׁים לְשָׁמְרָם׃ וְאַתֶּם אַל־תַּעַמְדוּ 19
רִדְפוּ אַחֲרֵי אֹיְבֵיכֶם וְזַנַּבְתֶּם אוֹתָם אַל־תִּתְּנוּם לָבוֹא
אֶל־עֲרֵיהֶם כִּי נְתָנָם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם בְּיֶדְכֶם׃ וַיְהִי כ
כְּכַלּוֹת יְהוֹשֻׁעַ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכֹּתָם מַכָּה גְדֹלָה מְאֹד
עַד־תֻּמָּם וְהַשְּׂרִידִים שָׂרְדוּ מֵהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־עָרֵי הַמִּבְצָר׃
וַיָּשֻׁבוּ כָל־הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ מַקֵּדָה בְּשָׁלוֹם 21
לֹא־חָרַץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאִישׁ אֶת־לְשֹׁנוֹ׃ וַיֹּאמֶר 22
יְהוֹשֻׁעַ פִּתְחוּ אֶת־פִּי הַמְּעָרָה וְהוֹצִיאוּ אֵלַי אֶת־חֲמֵשֶׁת
הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה׃ וַיַּעֲשׂוּ כֵן וַיּוֹצִיאוּ אֵלָיו 23
אֶת־חֲמֵשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה מִן־הַמְּעָרָה אֶת ׀ מֶלֶךְ

כולו קמץ v. 13. ירושלם

נאַכט זורק, פּאַן גִּלְגָּל הערשוף: (י) דער עוויגע ברעאַטע וויא מען
פערווירקונג פּאַר יִשְׂרָאֵל. דיסע מאַכטען מוטער מיהבען מייגע
גראָסע נידערלאַגע בייא גִּבְעוֹן, פערפֿאָלגטען זיא דען וועג דער
גען בֵּית־חוֹרֹן הינויף פֿיהרט, מוטד שׁוּלגען זיא דאַ ביס עֲזֵקָה מוטד
מַקֵּדָה: (יא) מוף דער פֿוֹלטד פּאַר יִשְׂרָאֵל, אַס זיא עבען מוף
דעם וועגע פּאַן בֵּית־חוֹרֹן הערַאַב וועלען, וואַרף דער עוויגע
גראָסע האַגעל־שטיינע פּאַן הימעל מוף זיא הערַאַב, דאַס ביס
עֲזֵקָה מַהתוֹט, וואָפּאַן זיא שטאַרבען. פֿיל מעהר וואורדען דורך
דיסע האַגעל־שטיינע ערשׁלאַגען, אַל יִשְׂרָאֵל מיט דעם שווערטע
בילער־בעהויען האַטטע: (יב) דאַמאַל זאַג יְהוֹשֻׁעַ דעם העררען,
אַל דער־עוויגע נעמוך אֱמֹרִי דען קינדערן יִשְׂרָאֵל פרייס גע־
בעבען, אַל ער מיך מַכגעוויכט פּאַן יִשְׂרָאֵל שפראַך, האַרט
וואַנען מיבער גִּבְעוֹן! מוטד מאַנד מיבער דעם טהאַל
אַיָלוֹן! (יג) דאַ האַרעטע זיא וואַנען, שטיל שטאַנד דער מאַנד,
בים מן דען פֿיינדען זיך מיין פּאַלק גערַאַכען. דאַ איסט עס אוף־
גענייכענט מיך בוכ ישׁר. זיא וואַנען זיא שׁוֹל אַלסאַ שטיל,
אַף זיא מיבער מוטער האַטטע (יד) עס וואַר וויא דיסער טאַג קיינער,
וועדער פֿאָרהער נאַך נאַכהער, וואַ דער עוויגע דער שטימע
מיינעס מענשען גהאָרכט. אַבער דער עוויגע שטריט פֿיר
יִשְׂרָאֵל: (טו) יְהוֹשֻׁעַ קעהרטע נעבסט גאַנץ יִשְׂרָאֵל מין דאַס
לאַגער נוריק נאַך גִּלְגָּל: (יו) זיא פֿינף קענינע האַטטען זיא פֿוכט
ערגריפֿען, מוטד זיך מין מיינער העהע בייא מַקֵּדָה פֿערבאַרגען:
(יז) עס וואורדע דעם יְהוֹשֻׁעַ הינטערבראַכט, מוטד גענאַגט, מען
האַבע זיא קענינע מין מיינער העהע בייא מַקֵּדָה פֿערשטעקט גע־
פונדען: (יח) דאַ שפראַך יְהוֹשֻׁעַ, וואַלגען גראָסע שטיינע אַף זיא
מינדונג דער העהע, מוטד בעבטע וויטען זיא מויפּיכט האַבען,
דאַס זיא זיא בעוואַכען: (יט) וואַס מיך בעטרִיפֿט, זאַ האַטטע מיך
ניכט מוף, זענדען מיינערען פֿיינדען נאַך, פֿאַלגען מיהבען דען
ענטקאַמינען, מוטד זיך מין פֿעסטע שטאַדטע גענאַדעט האַטטען:
(כא) קעהרטע זיא זאַמטליכע מאַנשאַפֿט נאַך דעם לאַגער צו יְהוֹשֻׁעַ
פּאַר מַקֵּדָה וואַהל־בעהאַלטען נוריק, אַהנע דאַס יעמאַנד זיא נוכגע
בענגען זיא בערעגט האַטטע: (כב) נון שפראַך יְהוֹשֻׁעַ, עפֿפֿנעט
זיא מיבדונג דער העהע, מוטד פֿיהרט מיר זיא פֿינף קענינע
הערַאַוס, מוס דער העהע: (כג) מען טהאַט עס, פֿיהרטע מיהם

בעזוניך

ז"א

נעמוך דיא פֿינף קעניגע הערוים מוים דער העהוע · דען קעניג
פֿון ירוּשָׁלַיִם, דען קעניג פֿון חֶבְרוֹן, דען קעניג פֿון יַרְמוּת,
דען קעניג פֿון לָכִישׁ, מוכד דען קעניג פֿון עֶגְלוֹן: (כד) מוס
מען נון דיסע פֿינף קעניגע הערוים פֿיהרטע פֿאר יְהוֹשֻׁעַ, רף
יְהוֹשֻׁעַ צוֹו מאנעער פֿון יִשְׂרָאֵל הצרביא, מוכד שפרעך צו
דען מַאנעֿהרערן דער קריגס־מאנשאפֿט, דיא מיהן בעגלייטעטען,
טרעטעט הער, מוכד זעגעט מייערע פֿיסע אויף דיא הַוֹסע דיסער
קעניגע · דַן טרעטען זיא הין, מוכד זעגטען מיהרע פֿיסע אויף מיהרע
הַוֹסע: (כה) יְהוֹשֻׁעַ שפרעך פֿערנער צו מיהנען, פֿירכטעט
אוכד שרעקעט מיך ניכט, זייד פֿעסט־מוטהעג אוכד שטארק!
עכטשאפֿען! דען זו וועד עס הער עוויגע צוֹו מייערען פֿייכדען
העשעהען לאסען, דיא מיהר בעקריגעט: (כו) היערנאך לים זיא
יְהוֹשֻׁעַ מוהרינגען, מוכד מַן פֿינף בייטע מיפֿהַנגען · וון זיא
הַנגטען בֿיבען בים אָבעכד: (כז) מוס עס אָבער מַן הער נייט דעס
זוֹנֶנען־מוטערגאנגס וואר, גאָב יְהוֹשֻׁעַ בעפֿעהל, מוכד מען
צאָהם זיא פֿון דען בייטען הערַאב, וועלְכֶּ זיא מין דיא העהוע, וון
זיא זיך פֿערבֿארגען האטטען, מוכד לעגטע גרוֹסע שטיינע פֿאר
דיא מיבלוב הער העהוע, דיא נאָך הייטיגעס טאָגעס נו זעהען זיבד:
(כח) מַקֵּדָה נאָהם יְהוֹשֻׁעַ נאָך מַן דיסעם טאָגע מין, מוכד שוֹג
עס מיט שאַרפֿע דעס שווערטעס, זאמט מיינעם קעניג
לאָטטעטע זיא, (דיא עס פֿערטהיידיגטען) נעבסט צוֹו דען זעלבען,
דיא זיך הַרין בעפֿאנדען, גאָנצְלִיך מוס, יוֹ ניכט מיבריג·
מוכד מאכטע עס מיט דעם קעניג פֿון מַקֵּדָה, וואָ ער עס מיט
דעם קעניג פֿון יְרִיחוֹ גענאכט האטטע: (כט) פֿון מַקֵּדָה נאָב
יְהוֹשֻׁעַ מוכד גאנצען יִשְׂרָאֵל נאָך לִבְנָה, מוכד גריף לִבְנָה מַן:
(ל) דער עוויגע גאָב אוידְ דיסע שטאָדט, זאמט מיהרעם קעניג,
יִשְׂרָאֵל מין דיא הַאנד, עס שוֹג זיא מיט דער שאַרפֿע דעס שווער־
טעס, יוֹ פֿון מַוֹנען זעלבען, דיא הַארין וואָרען, ניכט מיינע מיינענדיגע
מיברינ· מוכד פֿערפֿוהר מיט מיהרעם קענינ, וואָ עס מיט דעם
קענינ פֿון יְרִיחוֹ פֿערפֿוהרען וואר: (לא) פֿון לִבְנָה נאָב יְהוֹשֻׁעַ
מוכד גאנצען יִשְׂרָאֵל מיט מיהם, נאָך לָכִישׁ, לאגערטע זיך דאפֿאר,
מין דיא הַאנד · זיא פֿערפֿארטען עס ערסט פֿון נוויטען טאָגע,
שוֹגען עס מיט דער שאַרפֿע דעס שווערטעס, מיט מַוֹנען זעלבען
דיא זיך הַארין בעפֿאנדען · פֿעוֹנינ וון, וואָ זיא מין לִבְנָה גענהאַן:
(לב) הוֹרָם, קענינ פֿון גֶּזֶר, קאָם הַאוּפּ לָכִישׁ נו הילפֿע ·
פֿאָבער יְהוֹשֻׁעַ שוֹג מיהן מוכד זיינע מַאנשאפֿט, דאָס ניכט מיינער

יְרוּשָׁלַם אֶת־מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶת־מַלְכּוֹ יַרְמוּת אֶת־מֶלֶךְ
לָכִישׁ אֶת־מַלְכּוֹ עֶגְלוֹן: וַיְהִי כְהוֹצִיאָם אֶת־הַמְּלָכִים 24
הָאֵלֶּה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ וַיִּקְרָא יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר אֶל־קְצִינֵי אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה הַהֹלְכִים אִתּוֹ קִרְבוּ
שִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיכֶם עַל־צַוְּארֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרְבוּ
וַיָּשִׂימוּ אֶת־רַגְלֵיהֶם עַל־צַוְּארֵיהֶם: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כה
יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירְאוּ וְאַל־תֵּחַתּוּ חִזְקוּ וְאִמְצוּ כִּי כָּכָה
יַעֲשֶׂה יְהוָה לְכָל־אֹיְבֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם נִלְחָמִים אוֹתָם:
וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ אַחֲרֵי־כֵן וַיְמִיתֵם וַיִּתְלֵם עַל חֲמִשָּׁה עֵצִים 26
וַיִּהְיוּ תְלוּיִם עַל־הָעֵצִים עַד־הָעָרֶב: וַיְהִי לְעֵת 27
בּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ צִוָּה יְהוֹשֻׁעַ וַיּוֹרִידוּם מֵעַל הָעֵצִים וַיַּשְׁלִיכוּ אֶל־
הַמְּעָרָה אֲשֶׁר נֶחְבְּאוּ־שָׁם וַיָּשִׂמוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת עַל־
פִּי הַמְּעָרָה עַד־עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה: 28
וְאֶת־מַקֵּדָה לָכַד יְהוֹשֻׁעַ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכֶּהָ לְפִי־חָרֶב
וְאֶת־מַלְכָּהּ הֶחֱרִם אוֹתָם וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא
הִשְׁאִיר שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמֶלֶךְ מַקֵּדָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ
יְרִיחוֹ: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ 29
מִמַּקֵּדָה לִבְנָה וַיִּלָּחֶם עִם־לִבְנָה: וַיִּתֵּן יְהוָה גַּם־אוֹתָהּ ל
בְּיַד יִשְׂרָאֵל וְאֶת־מַלְכָּהּ וַיַּכֶּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־כָּל־
הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר בָּהּ שָׂרִיד וַיַּעַשׂ לְמַלְכָּהּ
כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְמֶלֶךְ יְרִיחוֹ: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ 31
וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלִּבְנָה לָכִישָׁה וַיַּחַן עָלֶיהָ וַיִּלָּחֶם
בָּהּ: וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־לָכִישׁ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיִּלְכְּדָהּ בַּיּוֹם 32
הַשֵּׁנִי וַיַּכֶּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ כְּכֹל
אֲשֶׁר־עָשָׂה לִלִבְנָה: אָז עָלָה הֹרָם מֶלֶךְ גֶּזֶר 33
לְעֶזֶר אֶת־לָכִישׁ וַיַּכֵּהוּ יְהוֹשֻׁעַ וְאֶת־עַמּוֹ עַד־בִּלְתִּי
הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד: וַיַּעֲבֹר יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־ 34
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִלָּכִישׁ עֶגְלֹנָה וַיַּחֲנוּ עָלֶיהָ וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ:

וילכדוה

וַיַּלְכִּדוּהָ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּכּוּהָ לְפִי־חָרֶב וְאֶת כָּל־הַנֶּפֶשׁ 35 לה
אֲשֶׁר־בָּהּ בַּיּוֹם הַהוּא הֶחֱרִים כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה
לְלָכִישׁ׃ וַיַּעַל יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ 36 לו
מֵעֶגְלוֹנָה חֶבְרוֹנָה וַיִּלָּחֲמוּ עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדוּהָ וַיַּכּוּהָ לְפִי־ 37 לז
חָרֶב וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ וְאֵת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־
בָּהּ לֹא־הִשְׁאִיר שָׂרִיד כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה לְעֶגְלוֹן וַיַּחֲרֵם
אוֹתָהּ וְאֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ׃
וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ דְּבִרָה 38 לח
וַיִּלָּחֶם עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדָהּ וְאֶת־מַלְכָּהּ וְאֶת־כָּל־עָרֶיהָ 39 לט
וַיַּכּוּם לְפִי־חָרֶב וַיַּחֲרִימוּ אֶת־כָּל־נֶפֶשׁ אֲשֶׁר־בָּהּ לֹא
הִשְׁאִיר שָׂרִיד כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְחֶבְרוֹן כֵּן עָשָׂה לִדְבִרָה
וּלְמַלְכָּהּ וְכַאֲשֶׁר עָשָׂה לְלִבְנָה וּלְמַלְכָּהּ׃
וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הָהָר וְהַנֶּגֶב מ
וְהַשְּׁפֵלָה וְהָאֲשֻׁדוֹת וְאֵת כָּל־מַלְכֵיהֶם לֹא הִשְׁאִיר שָׂרִיד
וְאֵת כָּל־הַנְּשָׁמָה הֶחֱרִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּכֵּם יְהוֹשֻׁעַ מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְעַד־עַזָּה וְאֵת כָּל־ 41 מא
אֶרֶץ גֹּשֶׁן וְעַד־גִּבְעוֹן׃ וְאֵת כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־ 42 מב
אַרְצָם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ פַּעַם אֶחָת כִּי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ אֶל־ 43 מג
הַמַּחֲנָה הַגִּלְגָּלָה׃

Cap. XI. יא

וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וַיִּשְׁלַח אֶל־יוֹבָב א
מֶלֶךְ מָדוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן וְאֶל־מֶלֶךְ אַכְשָׁף׃ וְאֶל־ 2 ב
הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מִצָּפוֹן בָּהָר וּבָעֲרָבָה נֶגֶב כִּנְרוֹת
וּבַשְּׁפֵלָה וּבְנָפוֹת דּוֹר מִיָּם׃ הַכְּנַעֲנִי מִמִּזְרָח וּמִיָּם 3 ג
וְהָאֱמֹרִי וְהַחִתִּי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי בָּהָר וְהַחִוִּי תַּחַת
חֶרְמוֹן בְּאֶרֶץ הַמִּצְפָּה׃ וַיֵּצְאוּ הֵם וְכָל־מַחֲנֵיהֶם עִמָּם 4 ד

(לה) וויא ערֶבערטען עס נאָך מן דעמועלבען טאָג׳ מוכ שוּנגען
עס מיט דער שאַרפֿע דעס שווערטעס׃ פֿון יעמעלען דיא זאָמוֹס
דאָרין וואָרען׳ זיי ער (יהוֹשֻׁעַ) מוּסרשטעטען׃ גאַנץ מוּך דיא
מאָרט׳ וויא ער מין לָכיש טהון זיי׃ (לו) פֿון עֶגלוֹן נאָך יהוֹשֻׁעַ 36 לו
מיט גאַנץ יִשְׂרָאֵל נאָך חֶברוֹן היבוף׳ וויא גריפֿען עס אָן׃ 37 לז
(לז) נאָהמען עס מיין׳ מאַכ שוּנגען עס מיט דער שאַרפֿע דעס
שווערטעס׳ בעבסט מיהרעם קענִיגיג׳ מוכ פֿון דעמועלבען טאָג
געהעריגען שטאָלטען׳ וויא מוך פֿון יעמעלען׳ דיא זיך דאָרין בע־
פֿאַנדען׳ זיי ניכטס מיבריג׳ עבען זאָ׳ וויא מאָן עס מין עֶגלוֹן 38 לח
געמאַכט׳ רַאָטיעטע מאָן מוך זיי׃ מיט פֿון דאָרין גאַנץ מוּס׃ 39 לט
(לח) היערמוך גינג יהוֹשֻׁעַ מיט גאַנץ יִשְׂרָאֵל נוריק נאָך דְּבִיר׳
גריף עס אָן׃ (לט) מוכ בעגנאַנג עס׳ מיט זיינעם קענִיג מוכ
פֿון דאָרין בע־ 40 מ
פֿאַנדען׳ מוּס׃ עבען זאָ׳ וויא מיט דער שאַרפֿע
דעס שווערטעס׳ מוכ רַאָטטעטע פֿון יעמעלען׳ דיא זיך דאָרין בע־
פֿאַנדען׳ מוּס׃ עבען זאָ׳ וויא מיט חֶברוֹן מוכ מיט לִבנָה
מוכ זיינעם קענִיג׃ (מ) יהוֹשֻׁעַ שוּג מוך דיסע מָרט גאַנצע 41 מא
לאַנד׳ דאָס גיבירגע׳ דיא זילוֹיִכע בעגענד׳ דאָס פֿלאַכע לאַנד׳
מוכ דיא וואַסער־פֿלוּט׳ וואַסען מיהרען קענִיגען׳ פֿערשטאַנט
ניכטס׳ נאָבדערן רַאָטטעטע פֿון׳ וואָס מוּס׃ וויא פֿאַרשטאַנט
וויא דער עוויגע׳ דער גאָטט דער יִשְׂרָאֵל׳ שטרייט פֿיר 42 מב
יִשְׂרָאֵל׃ (מג) יהוֹשֻׁעַ קעהרטע זאָמען מיט גאַנץ יִשְׂרָאֵל 43 מג
מין דאָס לאַגער בייא גִלגָל נוריק׃

קאַפּיטעל יא

(א) פֿון יָבִין׳ דער קענִיג פֿון חָצוֹר׳ דיסעם הערטע׳ שיקטע
אר נו יוֹבָב׳ דעם קענִיגע נו מָדוֹן׳ נוך קענִיג פֿון שִׁמרוֹן׳
נוך קענִיג פֿון אַכשָׁף׃ (ב) מוכ נו פֿון מיברִיגען קענִיגען׳
בעגען נאָרדען׳ מוך דעם געבירגע׳ מין דער עבענע׳ מוך דער
מיטטאָג־זייטע דעם כִּנֶרוֹת׳ מין דען גרינדען׳ מוכ מין דער
לאַנדשאַפֿט פֿון דוֹר׳ בעגען מבענד׃ (ג) נוך כְּנַעֲנִי פֿון
מאָרגען מוכ מבענד׳ נוך אֱמֹרִי׳ חִתִּי׳ פְּרִיזִי׳ מוכ יְבוּסִי׳
מוך דעם געבירגע׳ מוכ נוך חִוִּי׳ פֿון פּוּסע דעם חֶרמוֹן׳ מין
דער לאַנדשאַפֿט מִצפָּה׃ (ד) וויא נאָגען מין דאָס פֿעלד מיט מיהרעם
העצרע׳ מיין נאַהע־רייכעם פֿאָלק׳ וויא מאַכ פֿון מוּסער דעם
מיעראָם׳

עבנע׳
מיטטאגוּיכע זאַכ׳ טאָס גאַנצע זאַכ אין בעזיץ. טאָס געבירגע׳ טאָס גאַנצע גּשֶׁן׳ דיא גרינדע׳ דיא
מעערעס׳ נעבסט מיינער גרעסטן גאַנצן פּפֵערדע מוכ וואַגען:
(ה) אַלע דיסע קעניגע פֵערזאַרעדעטען זיך׳ ריקטען זאַלן פּאָר׳ מוכ דאַן פּאָלק יִשְׂרָאֵל
גו שטרייטען: (ו) דער עוויגע שפּראַך גו יְהוֹשֻׁעַ׳ פֵירכטט דיך
ניכט פּאָר מיהנען׳ דען מאָרגען מוס דיסע נייט׳ ליפֵערע איך זיא
אַלע געשלאַגען פּאָר יִשְׂרָאֵל. זוּ מוסט דאַן מיהרע פּפֵערדע
שטירנטע זיך מוכטער מיהרע הויפּטן: (ח) מוכ דער עוויגע גאַב
זיא יִשְׂרָאֵל מין דיא האַנדע. זיא שלוגען זיא׳ מוכ זעכטען מיהנען
נאַך׳ ביס גו דעם פּאָלק־רייכן צידון׳ ביס גו דען זאַלץ־וידע־
רייען׳ מוכ ביס מין דיא עבנע פּאַן מִצְפֵּה׳ גענגען מאָרגען.
שלוגען זיא׳ אַהנע מיינען מיינגיגען מיברינג גו פּאָסען: (ט) יְהוֹשֻׁעַ
פּאַלגּאָנ מוך בייא מיהנען׳ וואָס דער עוויגע מיהר בעפּאַהלען האַטטע.
זאָהנטע בעמוּיך מיהרע פּפֵערדע׳ מוכ פֵערברַאַנטע מיהרע וואַגען:
(י) זאַלען גינג יְהוֹשֻׁעַ וויעדער נוריק׳ נאָהם חָצוֹר מין׳ מוכ
ערשוּב מיהרען קעניג. דען חָצוֹר וואַר פּאַרמאָס דאָס הויפּט
שלאָס פּאָר רייכע: (יא) מאַן מאַכטע אַלע פּערסאָנען׳ דיא זיך
דאַרין בעפּאַנדען׳ מיט דער שאַרפּע דעס שוועדעטעס נידער.
מיינע גאָטגוידע מוס־רַאַטטונג׳ דאָס ניכט מיינע זעלע מיברינ
בוּיב. מוכ חָצוֹר זעלבסט שטעקטע מאַן מין ברַאַנד: (יב) אַלע
שטאָדטע דיסער קעניגע׳ מוכ אַלע מיהרע קעניגע זעלבסט׳
בעקאָם יְהוֹשֻׁעַ מין זיינע גענוּאָלט׳ שוּב זיא מיט דער שאַרפּע
דעס שווערטעס׳ מוכ רַאַטטעטע זיא מוס. וויא מֹשֶׁה׳ דער
קנעכט דעס עוויגען׳ בעפּאַהלען האַטטע: (יג) יעדאָך פּאַן אַלען
דיסען שטאָדטען׳ דיא מוך מיהרע נערשטעהרטען הויכען שטעהען
געבליבען זינד׳ פֵערברַאַנטע יִשְׂרָאֵל קיינע. חָצוֹר אַליין מוס־
גענאַמען׳ יוֹ יְהוֹשֻׁעַ אַב־ברענגען: (יד) דיא וואָהלכע
בייטע דיסער שטאָדטע׳ מוכ דאָס פֵיה׳ פֵיינדערטען דיא קינדער
יִשְׂרָאֵל פֵיר זיך. בלוֹס דיא מענשען אַלע׳ ריבען זיא מיט דעם
שווערטע מוף׳ ביס זיא דיא־זעלבען פֵערטילגט׳ מוכ ניכט מיינע
מיינגיגע זעלע בעפּאַהלען האַטטען: (טו) זוּ וויא דער
עוויגע זיינעם קנעכט מֹשֶׁה בעפּאַהלען׳ מוכ מֹשֶׁה עס דעם
יְהוֹשֻׁעַ מיטגאַבען האַטטע. דען נאָך דיסער פּאַרשרי־
פֵטען יְהוֹשֻׁעַ. פֵר אַבדערטע דאָהער ניכטס אַן אַלע דעם׳
וואָס דער עוויגע דעם מֹשֶׁה בעפּאַהלען: (טו) יְהוֹשֻׁעַ נאָהם
אַלע מיינען מיינגיגען מיברינ נאָ אַלען׳ וואָס דער עוויגע מיהר בעפּאַהלען האַטטע.
נאָהמטע בעמוּיך מיהרע פּפֵערדע׳ מוכ פֵערברַאַנטע מיהרע וואַגען:

עַם־רַב כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וְסוּס וָרֶכֶב
ה רַב־מְאֹד׃ וַיִּוָּעֲדוּ כֹל הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ
יַחְדָּו אֶל־מֵי מְרוֹם לְהִלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל׃
6 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אַל־תִּירָא מִפְּנֵיהֶם
כִּי מָחָר כָּעֵת הַזֹּאת אָנֹכִי נֹתֵן אֶת־כֻּלָּם חֲלָלִים לִפְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־סוּסֵיהֶם תְּעַקֵּר וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם תִּשְׂרֹף
7 בָּאֵשׁ׃ וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ וְכָל־עַם הַמִּלְחָמָה עִמּוֹ עֲלֵיהֶם
8 עַל־מֵי מְרוֹם פִּתְאֹם וַיִּפְלוּ בָהֶם׃ וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־
יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּם וַיִּרְדְּפוּם עַד־צִידוֹן רַבָּה וְעַד מִשְׂרְפוֹת
מַיִם וְעַד־בִּקְעַת מִצְפֵּה מִזְרָחָה וַיַּכֻּם עַד־בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־
9 לָהֶם שָׂרִיד׃ וַיַּעַשׂ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ יְהוָה
אֶת־סוּסֵיהֶם עִקֵּר וְאֶת־מַרְכְּבֹתֵיהֶם שָׂרַף בָּאֵשׁ׃
י וַיָּשָׁב יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא וַיִּלְכֹּד אֶת־
חָצוֹר וְאֶת־מַלְכָּהּ הִכָּה בֶחָרֶב כִּי־חָצוֹר לְפָנִים הִיא
11 רֹאשׁ כָּל־הַמַּמְלָכוֹת הָאֵלֶּה׃ וַיַּכּוּ אֶת־כָּל־הַנֶּפֶשׁ
אֲשֶׁר־בָּהּ לְפִי־חָרֶב הַחֲרֵם לֹא נוֹתַר כָּל־נְשָׁמָה וְאֶת־
12 חָצוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת־כָּל־עָרֵי הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה וְאֶת־
כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד יְהוֹשֻׁעַ וַיַּכֵּם לְפִי־חָרֶב הֶחֱרִים אוֹתָם
13 כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ רַק כָּל־הֶעָרִים הָעֹמְדוֹת
עַל־תִּלָּם לֹא־שָׂרְפָם יִשְׂרָאֵל זוּלָתִי אֶת־חָצוֹר לְבַדָּהּ
14 שָׂרַף יְהוֹשֻׁעַ׃ וְכָל שְׁלַל הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְהַבְּהֵמָה בָּזְזוּ
לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל רַק אֶת־כָּל־הָאָדָם הִכּוּ לְפִי־חָרֶב
טו עַד־הַשְׁמְדָם אוֹתָם לֹא הִשְׁאִירוּ כָל־נְשָׁמָה׃ כַּאֲשֶׁר
צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה עַבְדּוֹ כֵּן־צִוָּה מֹשֶׁה אֶת־יְהוֹשֻׁעַ
וְכֵן עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ לֹא־הֵסִיר דָּבָר מִכֹּל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה
16 אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת הָהָר
וְאֶת־כָּל־הַנֶּגֶב וְאֶת־כָּל־אֶרֶץ הַגֹּשֶׁן וְאֶת־הַשְּׁפֵלָה

הר׳ בקמץ v. 4. ואת

17 וְאֶת־הָעֲרָבָה וְאֶת־הַר יִשְׂרָאֵל וּשְׁפֵלָתֹה׃ מִן־הָהָר
הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִיר וְעַד־בַּעַל גָּד בְּבִקְעַת הַלְּבָנוֹן תַּחַת
הַר־חֶרְמוֹן וְאֶת כָּל־מַלְכֵיהֶם לָכַד וַיַּכֵּם וַיְמִיתֵם׃
18 יָמִים רַבִּים עָשָׂה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה
19 מִלְחָמָה׃ לֹא־הָיְתָה עִיר אֲשֶׁר הִשְׁלִימָה אֶל־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל בִּלְתִּי הַחִוִּי יֹשְׁבֵי גִּבְעוֹן אֶת־הַכֹּל לָקָחוּ
בַּמִּלְחָמָה׃ כִּי־מֵאֵת יְהוָה ׀ הָיְתָה לְחַזֵּק אֶת־לִבָּם
כ לִקְרַאת הַמִּלְחָמָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְמַעַן הַחֲרִימָם לְבִלְתִּי
הֱיוֹת לָהֶם תְּחִנָּה כִּי לְמַעַן הַשְׁמִידָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה
21 אֶת־מֹשֶׁה׃ וַיָּבֹא יְהוֹשֻׁעַ בָּעֵת הַהִיא
וַיַּכְרֵת אֶת־הָעֲנָקִים מִן־הָהָר מִן־חֶבְרוֹן מִן־דְּבִר מִן־
עֲנָב וּמִכֹּל הַר יְהוּדָה וּמִכָּל הַר יִשְׂרָאֵל עִם־עָרֵיהֶם
22 הֶחֱרִימָם יְהוֹשֻׁעַ׃ לֹא־נוֹתַר עֲנָקִים בְּאֶרֶץ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
23 רַק בְּעַזָּה בְּגַת וּבְאַשְׁדּוֹד נִשְׁאָרוּ׃ וַיִּקַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־
כָּל־הָאָרֶץ כְּכֹל אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וַיִּתְּנָהּ
יְהוֹשֻׁעַ לְנַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם לְשִׁבְטֵיהֶם וְהָאָרֶץ
שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

יב Cap. XII.

א וְאֵלֶּה ׀ מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ אֶת־
אַרְצָם בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה הַשָּׁמֶשׁ מִנַּחַל אַרְנוֹן עַד־
הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הָעֲרָבָה מִזְרָחָה׃ סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי
2 הַיֹּשֵׁב בְּחֶשְׁבּוֹן מֹשֵׁל מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן
וְתוֹךְ הַנַּחַל וַחֲצִי הַגִּלְעָד וְעַד יַבֹּק הַנַּחַל גְּבוּל בְּנֵי
3 עַמּוֹן׃ וְהָעֲרָבָה עַד־יָם כִּנְרוֹת מִזְרָחָה וְעַד יָם הָעֲרָבָה
יָם־הַמֶּלַח מִזְרָחָה דֶּרֶךְ בֵּית הַיְשִׁמוֹת וּמִתֵּימָן תַּחַת
4 אַשְׁדֹּת הַפִּסְגָּה׃ וּגְבוּל עוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן מִיֶּתֶר
ה הָרְפָאִים הַיּוֹשֵׁב בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי׃ וּמֹשֵׁל בְּהַר

ושפלתו ק׳ v. 16. חרמון

עבנע, מוכד דאס גאנצע ישׂראל, מיט זייגען גרינדען:
(יז) פֿאָם קאָהלען בעבירגע ען, דאס זיך ביס שׂעיר הינויף ניהעט,
ביס בַּעַל גָּד, אין דער עבנע דעם לבנון, אָם פֿוסע דעס
בערגעס חרמון. מיבערוואנד דיא קעניגע דיסער ארבערי,
מוכד ברעכטע זיא אוך: (יח) מיט דיסען קעניגען האבער, פֿיהרטע
יהושע אנגעג נייט קריג: (יט) עס וואר קיינע שטאדט, דיא זיך
דען קינדערן ישׂראל פֿרידליך ערגאב. נאר מיינונג חוי, אדער
דיא מיינוואהנער פֿון גבעון מוסגענאמען. אללעס אוסטען זיא
מיט קאמפֿענדער האנד נעהמען: (כ) דען עס וואר פֿון דעם
עווידגען, מיהרען אוטה נו שטאַרקען, פֿיר דען קריג מיט ישׂראל,
דאמיט מען זיא אויסראטטען, מוכד מיהנען קיינע שאנוג וואַרדען
זאלטע. דען עס וואר יא נור אוך מיהרע פֿערטיגונג נו טהון,
נאך דעם וואס דער עווידע דעם משׂה בעפֿאהלען: (כא) אוך
דיסע נייט גינג יהושע הין, מוכד פֿערטיגטע דיא ענקים פֿון
דעם גבירגע, אוים חברון, אוים דביר, אוים ענב, ווא
אוך פֿון דעם גבירגע יהודה, מוכד דעם גבירגע ישׂראל.
זאמנט מיהרען שטאַטטען האטטע זיא יהושע פֿערטילגט: (כב) זא
דאס קיין ענק מעהר אוך אבריג בליב. נוואר אין
עזה, גת, מוכד אין אשׂדוד, בליבען נאך מייניגע: (כג) זא
נאהם יהושע דאס גאנצע מוכד אללעס דאס דאס לאנד, ווא דער עווידע
דעם משׂה פֿערשפראכען האטטע. מוכד גאב עס דען קינדערן
ישׂראל נוס ערב־בעזיץ, אין אבטהיילונגען נאך מיהרען שטאמ־
מען. מוכד דאס וואר נומעהר רוהיג פֿון קריג:

קאפיטעל יב

(א) דיסעס זינד דיא קעניגע, ווען ישׂראל געשׂלאגען, מוכד
מיהר וואר אין בעזיץ גענאמען האטטע, יענזייטס דעס יַרְדֵּן,
גענגען ואבנען־מוסגאנג. נעמליך פֿון באך ארנון, ביס נוס
גבירגע חרמון, מוכד דאס גאנצע גענגען מארגען:
(ב) סיחון, דער קעניג פֿון אמרי, דער נו חשבון רעסידירטע,
דעסגען גענביטע וואר פֿון ערער אן, דאס אך מוסער דעס באכעס
ארנון ליגט, וואס מיט באכע זוסאמע ליגט, מוכד דאס האלבע
גלעד, ביס אן דען באך יבק, דיא גרענצע דער זהנע עמון:
(ג) דאן דאס גענילדע ביס נור מארגען־זייטע דעס זיע כנרות,
מוכד ביס נוס מערער. אין דעס גענילדע נעמליך, דעס וואס־
מערער אך עסטוכען מוסער הין, מיבער בית הישׁמות, מוכד
פֿון דער מיטטאג־זייטע דיא בעגענד אך פוסע דעס פסגה:
(ד) דאן אן דיסער גרענצע, עוג, קעניג נו בשׁן, אין מיבער־
רעסט דער ריסען, דער נו עשׁתרות מוכד אדרעי רעסידירטע:
(ה) דעסגען גענביטע וואר, דער בערג חרמון, סלכה, מוכד

גמ֑ן בָּשָׁן, ביס נור גרענץ פּמן גְּשׁוּר, מונד מַעֲכָת, דמן
המ֑ב גִּלְעָד, ביס נור גרענץ דעס סִיחוֹן, קענ֑יגס נו חֶשְׁבּוֹן:
(ו) דיסע מ֑וסמ המטטע מֹשֶׁה, דער דיהבער דעס עוו֑יגען, מן
דער שפּ֑יגע פּמן יִשְׂרָאֵל געשמ֑גען, מונד מיהר גע֑ביטה, רְאוּבֵן,
גָּד, מונד דעס המ֑ב֑בען שטמ֑מע מְנַשֶּׁה, נוס ערב־טהיי֑ל גע־
גע֑בען: (ז) פּמ֑ג֑ענדע מבער זינד דיא מ֑בדעס־העררען, וועלכע
יְהוֹשֻׁעַ מונד יִשְׂרָאֵל געשמ֑גען. מן דער מ֑בענד־זייטע דעס
יַרְדֵּן, פּמן בַּעַל גָּד, מן דער עבענע דעס לְבָנוֹן, ביס נוס
קמהע֑ן בערגע, דער זיך ביס שֵׂעִיר הינוף נ֑יהט. — וועלכעס
מו֑ל֑ע יְהוֹשֻׁעַ דען שטמ֑מען פּמן יִשְׂרָאֵל נוס ערב־טהיי֑ל
געגע֑בען, נמך מיהרען מבטהיי֑לונגען: (ח) מוף דעס געבירגע,
מן דען גרי֑נדען, עבענ, וומסער־פּמ֑ל֑ען, מן וויסטען מונד
זי֑לי֑כען געגענדען. דען חִתִּי, אֱמֹרִי, כְּנַעֲנִי, פְּרִזִּי, חִוִּי,
מונד יְבוּסִי:

(ט) דער קענ֑יג פּמן יְרִיחוֹ מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן עַי, מן דער זייט פּמן בֵּית־אֵל מ֑יינער:
(י) דער קענ֑יג פּמן יְרוּשָׁלַ֑ים מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן חֶבְרוֹן מ֑יינער:
(יא) דער קענ֑יג פּמן יַרְמוּת מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן לָכִ֑ישׁ מ֑יינער:
(יב) דער קענ֑יג פּמן עֶגְלוֹן מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן גֶּזֶר מ֑יינער:
(יג) דער קענ֑יג פּמן דְּבִיר מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן גֶּדֶר מ֑יינער:
(יד) דער קענ֑יג פּמן חָרְמָה מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן עָרָד מ֑יינער:
(טו) דער קענ֑יג פּמן לִבְנָה מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן עֲדֻלָּם מ֑יינער:
(יו) דער קענ֑יג פּמן מַקֵּדָה מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן בֵּית־אֵל מ֑יינער:
(יז) דער קענ֑יג פּמן תַּפּוּחַ מ֑יינער.
דער קענ֑יג פּמן חֵפֶר מ֑יינער:

דער

חֶרְמוֹן וּבְסַלְכָה וּבְכָל־הַבָּשָׁן עַד־גְּבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי
6 וַחֲצִי הַגִּלְעָד גְּבוּל סִיחוֹן מֶלֶךְ־חֶשְׁבּוֹן׃ מֹשֶׁה עֶבֶד־
יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הִכּוּם וַיִּתְּנָהּ מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה יְרֻשָּׁה
לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה׃
7 וְאֵלֶּה מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר הִכָּה יְהוֹשֻׁעַ
וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה מִבַּעַל גָּד בְּבִקְעַת
הַלְּבָנוֹן וְעַד־הָהָר הֶחָלָק הָעֹלֶה שֵׂעִירָה וַיִּתְּנָהּ יְהוֹשֻׁעַ
8 לְשִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל יְרֻשָּׁה כְּמַחְלְקָתָם׃ בָּהָר וּבַשְּׁפֵלָה
וּבָעֲרָבָה וּבָאַשְׁדֹּת וּבַמִּדְבָּר וּבַנֶּגֶב הַחִתִּי הָאֱמֹרִי
וְהַכְּנַעֲנִי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃

9 מֶלֶךְ יְרִיחוֹ אֶחָד
מֶלֶךְ הָעַי אֲשֶׁר־מִצַּד בֵּית־אֵל אֶחָד׃
י מֶלֶךְ יְרוּשָׁלַ֑ם אֶחָד
מֶלֶךְ חֶבְרוֹן אֶחָד׃
11 מֶלֶךְ יַרְמוּת אֶחָד
מֶלֶךְ לָכִ֑ישׁ אֶחָד׃
12 מֶלֶךְ עֶגְלוֹן אֶחָד
מֶלֶךְ גֶּזֶר אֶחָד׃
13 מֶלֶךְ דְּבִר אֶחָד
מֶלֶךְ גֶּדֶר אֶחָד׃
14 מֶלֶךְ חָרְמָה אֶחָד
מֶלֶךְ עָרָד אֶחָד׃
טו מֶלֶךְ לִבְנָה אֶחָד
מֶלֶךְ עֲדֻלָּם אֶחָד׃
16 מֶלֶךְ מַקֵּדָה אֶחָד
מֶלֶךְ בֵּית־אֵל אֶחָד׃
17 מֶלֶךְ תַּפּוּחַ אֶחָד
מֶלֶךְ חֵפֶר אֶחָד׃

מֶלֶךְ אֲפֵק 18 אֶחָד
מֶלֶךְ לַשָּׁרוֹן ׃ אֶחָד ׃
מֶלֶךְ מָדוֹן 19 אֶחָד
מֶלֶךְ חָצוֹר ׃ אֶחָד ׃
מֶלֶךְ שִׁמְרוֹן מְרוֹן כ אֶחָד כ
מֶלֶךְ אַכְשָׁף ׃ אֶחָד ׃
מֶלֶךְ תַּעֲנַךְ 21 אֶחָד
מֶלֶךְ מְגִדּוֹ ׃ אֶחָד ׃
מֶלֶךְ קֶדֶשׁ 22 אֶחָד
מֶלֶךְ־יָקְנְעָם לַכַּרְמֶל ׃ אֶחָד ׃
מֶלֶךְ דּוֹר לְנָפַת דּוֹר 23 אֶחָד
מֶלֶךְ־גּוֹיִם לְגִלְגָּל ׃ אֶחָד ׃
מֶלֶךְ תִּרְצָה 24 אֶחָד
כָּל־מְלָכִים שְׁלֹשִׁים וְאֶחָד ׃

Cap. XIII. יג

יג א וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אַתָּה זָקַנְתָּה
בָּאתָ בַיָּמִים וְהָאָרֶץ נִשְׁאֲרָה הַרְבֵּה־מְאֹד לְרִשְׁתָּהּ ׃
2 זֹאת הָאָרֶץ הַנִּשְׁאֶרֶת כָּל־גְּלִילוֹת הַפְּלִשְׁתִּים וְכָל־
3 הַגְּשׁוּרִי ׃ מִן־הַשִּׁיחוֹר אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם וְעַד גְּבוּל
עֶקְרוֹן צָפוֹנָה לַכְּנַעֲנִי תֶּחְשָׁב חֲמֵשֶׁת ׀ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים
הָעַזָּתִי וְהָאַשְׁדּוֹדִי הָאֶשְׁקְלוֹנִי הַגִּתִּי וְהָעֶקְרוֹנִי וְהָעַוִּים ׃
4 מִתֵּימָן כָּל־אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וּמְעָרָה אֲשֶׁר לַצִּידֹנִים עַד־
אֲפֵקָה עַד גְּבוּל הָאֱמֹרִי ׃ ה וְהָאֶרֶץ הַגִּבְלִי וְכָל־הַלְּבָנוֹן
מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ מִבַּעַל גָּד תַּחַת הַר־חֶרְמוֹן עַד לְבוֹא
6 חֲמָת ׃ כָּל־יֹשְׁבֵי הָהָר מִן־הַלְּבָנוֹן עַד־מִשְׂרְפֹת מַיִם
כָּל־צִידֹנִים אָנֹכִי אוֹרִישֵׁם מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל רַק הַפִּלֶּהָ
7 לְיִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ ׃ וְעַתָּה חַלֵּק אֶת־

לא קרי א׳ v. 20. הארץ

(יח) דער קעניג פֿון אֲפֵק מײַנער ׃
דער קעניג פֿון לַשָּׁרוֹן מײַנער ׃
(יט) דער קעניג פֿון מָדוֹן מײַנער ׃
דער קעניג פֿון חָצוֹר מײַנער ׃
(כ) דער קעניג פֿון שִׁמְרוֹן מְרוֹן מײַנער ׃
דער קעניג פֿון אַכְשָׁף מײַנער ׃
(כא) דער קעניג פֿון תַּעֲנַךְ מײַנער ׃
דער קעניג פֿון מְגִדּוֹ מײַנער ׃
(כב) דער קעניג פֿון קֶדֶשׁ מײַנער ׃
דער קעניג פֿון יָקְנְעָם נו כַּרְמֶל מײַנער ׃
(כג) דער קעניג פֿון דּוֹר נו נָפַת דּוֹר מײַנער ׃
דער קעניג פֿון גּוֹיִם נו גִּלְגָּל מײַנער ׃
(כד) מוכז דער קעניג פֿון תִּרְצָה מײַנער ׃
גוסאַמען מײַן מוכז דרײַסיג קעניגע ׃

קאַפּיטעל יג

(א) אוּן יהוֹשֻׁעַ אוֹט ווערד מוכז בעטאָגט, שפּראַך דער עווּיגער
צו אים, דוּ ביסט נון אוֹט מוכז בעטאָגט, מוכז עס איסט נאָך
זעהר פֿיעל צוּבלײַבן אוּם: (ב) פֿאָלגענדעס איז דאָס עראָבערט וווּרדען אוּם
געבדעס זאָגט מיבריג, דאָס עראָבערט וווּרדען מיבריג. אוּנד בעזונדער דער פֿלשתּים, מוכז גאַנץ גשוּר: (ג) פֿון שיחוֹר אוֹן,
דער פֿאָר מִצְרַיִם פֿליסט, ביס נוֹר וויטטערנאַכטוֹיכען גרענצע
פֿון עֶקְרוֹן, דאָס נו כְּנַעַן גערעכנעט ווירד. פֿינף הערר־
שאַפֿטען דער פֿלשתּים, נעמוּיך, עַזָּת, אַשְׁדּוֹד, אֶשְׁקְלוֹן,
גַּת, מוכז עֶקְרוֹן. דאָגו (דאָס זאָגט דער) עַוִּים: (ד) פֿון
וידען היבאוּיף, דאָס גאַנצע זאָגט דעס כְּנַעֲנִי, ביזדאָס דער העוֹע
דער צִידוֹנִים, ביס אֲפֵקָה, מוכז ביס נוֹר גרענצע דעס אֱמֹרִי:
(ה) דאָ גאַנצע זאָגט־שאַפֿט גְּבָל, דער גאַנצע לְבָנוֹן, גענצען
זאָגענען־מוּפֿגאַנג פֿון בַּעַל גָּד, פֿאָ פּוּסט דעס בערגעס חֶרְמוֹן,
ביס געגען חֲמָת: (ו) אוֹיך בעווֹהנער דעס געבירגעס, פֿאָ
לְבָנוֹן אוֹן, ביס נו דען וואַסּן־וידערייען, מוכז אוֹיך צִידוֹנִים.
אוֹיך וויל זיא פֿאָר דען קינדערן יִשְׂרָאֵל מוּס־טרייבען. פֿער־
טהיילע זיא נור מוכטער יִשְׂרָאֵל נוּט ערב־טהיילן, וויא אוֹיך דיר
געבאָטהען: (ז) דוּ פֿערטהיילעסט נעמוּיך דיסעס זאָגט אוֹס

ערב־בעוין, מונטער דיא ניין שטעמע, מונד דען האלבען שטאם
מנשה: (ח) מיט דער מבדערן האלפטע, האבען ראובן מונד גד
מיהרען מונטהיילן בעגאבען, וואס משה מיהנען מן דער מארגען־
זייטע דעס ירדן בעגעבען. וויא עס מיהנען משה, דער דיהנער
דעס עוויגען, גו־בעווילליגט האטטע: (ט) נעמליך פון ערוער
מן, דאס אם מופער דעס באכעס ארנון ליגט, נעבסט דער שטאדט
מיך באכע, דיא גאנצע עבנע מידבא, ביס דיבון: (י) אלע
שטעדטע דעס סיחון, קעניגס פון אמרי, דער נו חשבון
רעגירטע, ביס נור גרענצע דער קינדער עמון: (יא) ואדען
גלעד, נעבסט דער גבדשאפט גשור מונד מעכת, דען גאנצען
בערג חרמון, גאנץ בשן, ביס סלכה: (יב) דאס גאנצע ריין
דעס עוג נו בשן, דער נו עשתרות מונד אדרעי רעגירטע.
דער מיינליגע וועלכער פון דען ריסטען מיבריג בעבליבען, וועלכע
משה בעשלאגען, מונד מוים־בעטריבען האטטע: (יג) דען גשורי
מונד מעכתי, האט ישראל ניכט פערטריבען. גשור מונד
מעכת בלייבען מיטן מונטער ישראל וואהנען, ביס מוף דען
הייטיגען טאג: (יד) נור דעם שטאמע לוי גאב משה קיין ערב־
זוט, דיא פייער־אפפער דעס עוויגען, דעס גאטטעס ישראל,
וואלטע זיין ערב־טהיל זיין, וויא ער מיהם פערהייסען: (טו) נאך
דעם, וואס משה דעם שטאמע דער קינדער ראובן, נאך מיהרען
בעשלעכטערן בעגעבענהאטטע: (יו) וואר מיהר בעביטה, ערוער
אם אופער דעס באכעס ארנון, נעבסט דער שטאדט מיך באכע.
דיא גאנצע עבנע אוך מידבא: (יז) חשבון מונד מיהרע נאבע־
שטאדטע מין דער עבנע. דיבון, במות, בעל מונד בית־בעל־
מעון: (יח) יהצה, קדמות, מופעת: (יט) קריתים,
שבמה, מונד צרת השחר, מוף דעם בערגע מין דער עבנע:
(כ) בית־פעור, דיא טהאלער אוך דען פסגה, מונד בית־
הישימות: (כא) אלע שטאדטע מין דער עבנע, מיבערהויפט
דאס גאנצע ריין דעס סיחון, קעניגס פון אמרי, דער נו חשבון
רעגירטע. וועלכען משה, זאמט דען פירסטען פון מדין גע־
שלאגען האטטע. נעמליך, אוי, רקם, צור, חור, מונד רבע,
וואסאלליען דעס סיחון, בעזיידער דעס לאנדעס: (כב) דען נויבערער
בלעם, וואהן דעם בעור, ערשלוגען דיא קינדער ישראל מיט
דעם שווערטע, מונטער אבדערן ערשלאגענען: (כג) דאס גבעטה
דער קינדער ראובן, האטטע דען ירדן נור גרענצע. דיסעס
וואר דאס ערבע דער והנע דעס ראובן, נאך מיהרען געשלע־
טערן. דיסעס דיא שטאדטע מונד אפפענען פלאצע: (כד) נאך דעם
וואס משה דעם שטאמע גד, דען זהנען דעס גד נעמליך,
נאך מיהרען פאמיליען בעגעבען האטטע: (כה) וואר מיהר גבעטה,

יעזר

הָאָרֶץ הַזֹּאת בְּנַחֲלָה לְתִשְׁעַת הַשְּׁבָטִים וַחֲצִי הַשֵּׁבֶט
8 הַמְנַשֶּׁה׃ עִמּוֹ הָרָאוּבֵנִי וְהַגָּדִי לָקְחוּ נַחֲלָתָם אֲשֶׁר
נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה כַּאֲשֶׁר נָתַן לָהֶם
9 מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃ מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן
וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר מֵידְבָא עַד־דִּיבוֹן׃
10 וְכֹל עָרֵי סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ בְּחֶשְׁבּוֹן עַד־
11 גְּבוּל בְּנֵי־עַמּוֹן׃ וְהַגִּלְעָד וּגְבוּל הַגְּשׁוּרִי וְהַמַּעֲכָתִי
12 וְכֹל הַר חֶרְמוֹן וְכָל־הַבָּשָׁן עַד־סַלְכָה׃ כָּל־מַמְלְכוּת
עוֹג בַּבָּשָׁן אֲשֶׁר־מָלַךְ בְּעַשְׁתָּרוֹת וּבְאֶדְרֶעִי הוּא נִשְׁאַר
13 מִיֶּתֶר הָרְפָאִים וַיַּכֵּם מֹשֶׁה וַיִּרָשֵׁם׃ וְלֹא הוֹרִישׁוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת־הַגְּשׁוּרִי וְאֶת־הַמַּעֲכָתִי וַיֵּשֶׁב גְּשׁוּר וּמַעֲכָת
14 בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ רַק לְשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא
נָתַן נַחֲלָה אִשֵּׁי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתוֹ כַּאֲשֶׁר
טו דִּבֶּר־לוֹ׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לְמַטֵּה בְּנֵי־רְאוּבֵן
16 לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל מֵעֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־
שְׂפַת־נַחַל אַרְנוֹן וְהָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל וְכָל־הַמִּישֹׁר
17 עַל־מֵידְבָא׃ חֶשְׁבּוֹן וְכָל־עָרֶיהָ אֲשֶׁר בַּמִּישׁוֹר דִּיבוֹן
18 וּבָמוֹת בַּעַל וּבֵית בַּעַל מְעוֹן׃ וְיַהְצָה וּקְדֵמֹת וּמֵפָעַת׃
כ 19 וְקִרְיָתַיִם וְשִׂבְמָה וְצֶרֶת הַשַּׁחַר בְּהַר הָעֵמֶק׃ וּבֵית
21 פְּעוֹר וְאַשְׁדּוֹת הַפִּסְגָּה וּבֵית הַיְשִׁמוֹת׃ וְכֹל עָרֵי
הַמִּישֹׁר וְכָל־מַמְלְכוּת סִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר מָלַךְ
בְּחֶשְׁבּוֹן אֲשֶׁר הִכָּה מֹשֶׁה אֹתוֹ וְאֶת־נְשִׂיאֵי מִדְיָן אֶת־
אֱוִי וְאֶת־רֶקֶם וְאֶת־צוּר וְאֶת־חוּר וְאֶת־רֶבַע נְסִיכֵי
22 סִיחוֹן יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ וְאֶת־בִּלְעָם בֶּן־בְּעוֹר הַקּוֹסֵם
23 הָרְגוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּחֶרֶב אֶל־חַלְלֵיהֶם׃ וַיְהִי גְּבוּל
בְּנֵי רְאוּבֵן הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־רְאוּבֵן
24 לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃ וַיִּתֵּן
כה מֹשֶׁה לְמַטֵּה גָּד לִבְנֵי גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי לָהֶם

הגבול

הַגִּבּוֹל יַעְזֵר וְכָל־עָרֵי הַגִּלְעָד וַחֲצִי אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן עַד־
עֲרוֹעֵר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי רַבָּה׃ וּמֵחֶשְׁבּוֹן עַד־רָמַת 26
הַמִּצְפֶּה וּבְטֹנִים וּמַחֲנַיִם עַד־גְּבוּל לִדְבִר׃ וּבָעֵמֶק 27
בֵּית הָרָם וּבֵית נִמְרָה וְסֻכּוֹת וְצָפוֹן יֶתֶר מַמְלְכוּת סִיחוֹן
מֶלֶךְ חֶשְׁבּוֹן הַיַּרְדֵּן וּגְבֻל עַד־קְצֵה יָם כִּנֶּרֶת עֵבֶר הַיַּרְדֵּן
מִזְרָחָה׃ זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־גָד לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים 28
וְחַצְרֵיהֶם׃ וַיִּתֵּן מֹשֶׁה לַחֲצִי שֵׁבֶט 29
מְנַשֶּׁה וַיְהִי לַחֲצִי מַטֵּה בְנֵי־מְנַשֶּׁה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיְהִי ל
גְבוּלָם מִמַּחֲנַיִם כָּל־הַבָּשָׁן כָּל־מַמְלְכוּת ׀ עוֹג מֶלֶךְ־
הַבָּשָׁן וְכָל־חַוֹּת יָאִיר אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עִיר׃ וַחֲצִי 31
הַגִּלְעָד וְעַשְׁתָּרוֹת וְאֶדְרֶעִי עָרֵי מַמְלְכוּת עוֹג בַּבָּשָׁן
לִבְנֵי מָכִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה לַחֲצִי בְנֵי־מָכִיר לְמִשְׁפְּחֹתָם׃
אֵלֶּה אֲשֶׁר־נִחַל מֹשֶׁה בְּעַרְבוֹת מוֹאָב מֵעֵבֶר לִירְדֵּן 32
יְרִיחוֹ מִזְרָחָה׃ וּלְשֵׁבֶט הַלֵּוִי לֹא־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלָה 33
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם׃

Cap. XIV. יד

וְאֵלֶּה אֲשֶׁר־נָחֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר נָחֲלוּ א
אוֹתָם אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְיְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְרָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת
לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ בְּגוֹרָל נַחֲלָתָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־ 2
מֹשֶׁה לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃ כִּי־נָתַן מֹשֶׁה נַחֲלַת 3
שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן וְלַלְוִיִּם לֹא־נָתַן
נַחֲלָה בְּתוֹכָם׃ כִּי־הָיוּ בְנֵי־יוֹסֵף שְׁנֵי מַטּוֹת מְנַשֶּׁה 4
וְאֶפְרָיִם וְלֹא־נָתְנוּ חֵלֶק לַלְוִיִּם בָּאָרֶץ כִּי אִם־עָרִים
לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶם לְמִקְנֵיהֶם וְלִקְנְיָנָם׃ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה כֵּן עָשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְחַלְּקוּ אֶת־
הָאָרֶץ׃ וַיִּגְּשׁוּ בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ 6
בַּגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כָּלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְנִזִּי אַתָּה יָדַעְתָּ

ר׳ בפתח v. 2. את

יַעְזֵר, אַלע שטאַדטע מין גִּלְעָד, אונד דיא האַלפטע דעס שַׁבעס
דער זענען עַמּוֹן, ביס עֲרוֹעֵר הין, דאָס פאָר רַבָּה ליגט׃
(כו) פאָן חֶשְׁבּוֹן ביס רָמַת מִצְפֶּה, אונד בְּטֹנִים, פאָן מַחֲנַיִם 26
ביס אַן דיא גרענצע פאָן דְּבִיר׃ (כז) אונד אין גרונדע, בֵּית 27
הָרָם, בֵּית נִמְרָה, סֻכּוֹת, אונד צָפוֹן, דער איבריגע טהיל
דעס רייכס דעס סִיחוֹן, קעניגס פאָן חֶשְׁבּוֹן · דער יַרְדֵּן מאַכטע
דיא גרענצע, ביס אַן דאָס עבדע דעס ענדס כִּנֶּרֶת, אַן דער עסט־
ליכען זייטע דעס יַרְדֵּן׃ (כח) דיסעס אַלֶּע מיסט דאָס ערב־ 28
טהיל דער זענען דעס גָּד, אַן שטאַדטען אונד פֶּאַרפענען פאָלֶקען, כאַך
מיהרען פַּאמיליען׃ (כט) נאַך דעם וואָס מֹשֶׁה דעם האַלבען שטאַם 29
מְנַשֶּׁה גענעבען, וואַרד דעם האַלבען שטאַמע דער זענען דעס
מְנַשֶּׁה, נאַך מיהרען פַּאמיליען, פַּאלגענדעס נו טהיל׃ (ל) מיהרע 30
גרענצע גינג פאָן מַחֲנַיִם מיבער גאַנץ בָּשָׁן, דאָס גאַנצע רייך
דעס עוֹג, קעניגס נו בָּשָׁן, אונד אַלע דערפער פאָן יָאִיר, וועלכע
אין בָּשָׁן ליגען, זעכציג וואָהן־פלאַצע׃ (לא) וואַלען דאָס 31
האַלבע גִּלְעָד, עַשְׁתָּרוֹת, אֶדְרֶעִי, שטאַדטע מיט רייכ דעס
עוֹג אין בָּשָׁן · אַלעס דיסעס וואורדע דען זענען דעס מָכִיר,
אַהנעם מְנַשֶּׁה, נו טהיל · נעמאַר דעם האַלבען טהיל דער זענען
דעס מָכִיר, נאַך מיהרען פַּאמיליען׃ (לב) דיסעס איסט, וואָס מֹשֶׁה 32
זעלבסט פערטהילט האַטטע, אין דען געפילדען פאָן מוֹאָב, אַן דער
אַרגען־זייטע דעס יַרְדֵּן, יְרִיחוֹ געגענאיבער׃ (לג) דעם שטאַם 33
אבער לֵוִי אַבער, גאַב מֹשֶׁה קיין ערב־טהיל · דער עוויגע, דער גאַטט
יִשְׂרָאֵל, זאָלטע מיהר ערבע זיין, ווי ער מיהנען פערהייסען׃

קאַפּיטעל יד

(א) פאָלגענדע בעזיצונגען, בעקאַמען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל אין
האַנדע בְּנַעַן · וועלכע מיהנען דער פריסטער אֶלְעָזָר אונד יְהוֹשֻׁעַ
זאָהן דעס נון, מיינגעגעבען, מיט בייאַנזיהונג דער פַּאמיליען־הויפ־
טער, פַּאָן דען שטאַמען דער קינדער יִשְׂרָאֵל׃ (ב) דאָס לאָס 2
עבטשיד מיהר ערב־ טהיל, זו ווי ער עוויגע זורק מֹשֶׁה בעפאַה־
לען, עס דען נין שטאַמען אונד האַלבען שטאַמע מיינגעגעבען:
(ג) דען צוויי שטאַמען אונד האַלבען שטאַמע גאַב מֹשֶׁה 3
מיהר ערב־ טהיל יענזייטס דעס יַרְדֵּן · אונד דען לֵוִיִּם גאַב ער גאַר
קין ערב־ טהיל מונטער מיהנען׃ (ד) דען סאָהנע מאַכטען אַבער דיא 4
זענען דעס יוֹסֵף צוויי שטאַמע, נעמליך מְנַשֶּׁה אונד
אֶפְרַיִם · דען לֵוִיִּם גאַב מען קיין אַנטהייל אין דען לאַנד,
אַבער שטעדטע צום וואוינען, זאַמען מיט דען פֶּעלדערן פאַר
אירע קינדער אונד פאַר אירע הַאַבע׃ (ה) וויא דער עוויגע דעם מֹשֶׁה בעפאָהלען האַטטע, זו מאַכטען 5
עס דיא קינדער יִשְׂרָאֵל, אוּם זיא זיך דאָס לאַנד טהיילטען׃ (ו) דיא 6
זענען דעס יְהוּדָה טרעטען אויף פַּאָר יְהוֹשֻׁעַ אין גִּלְגָּל, אונד

כלב

כָּלֵב׃ וְאַתָּה דַּע וּרְאֵה, דער קנזי, רעדעטע מיהן וָּז אַן, דוּ ווייסט
וואָס דער עוויגע גָּו דעם געטטלייכן מאַנע מֹשֶׁה, גָּו קֹדֶשׁ־
בַּרְנֵעַ, מיך מוּנד דיך בעטרעפֿענד, געשפּרָאכען האָט: (ז) פֿיער־
נִיג יָאהרע וואָר מיך אַן, אָס מֹשֶׁה, דער קנעכט דעס עוויגען, מיך
פֿאַן קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ מבשיקטע, דיסעס לאַנד מוסקוקנדשאַפֿטען, וּוּ
הינטוּיך בעררייסט וואַרען, האָס הערץ דעס פֿאָלק פֿערצאָגט בעמאַכט
האָטטען, האָבע מיך אַלײן מיינע פֿלייכט בעגעבן דען עוויגען, מיינען
גאָטט, ערפֿילט: (ס) מֹשֶׁה שוואָר דאָהער דאָמאָס מוּנד שפּראָך,
וואָהרהאַפֿטיג! דאָס לאַנד, דאָס זיין פֿוּס בעטרעטען האָט, זָאל זיין
דייַנע קינדער מיגעמטהום וועלען, מוּיך עוויג. ווייל זוּ
מוּנד דיינע פֿלייכט בעגעבן דען עוויגען, מיינען גאָטט, ערפֿילט האָסט:
(י) נון האָט דער עוויגע, וויא ער בעשפּראָכען, דיסע גאַבענען פֿינף
מוּנד פֿיערציג יָאהרע מיך לעבען לאָסען, זייטדעם ער דיסע פֿער־
שפּרעכונג דעם מֹשֶׁה מויפֿגעטראָגען. פֿוּס יִשְׂרָאֵל מיך דער ווייסט
הערמוּט וואַנדערען מוּסטע. מוּנד הייטע בין איך עבען פֿינף מוּנד
פֿיערציג יָאהרע אָלט: (יא) בין נאָך וּוּ שטערק פֿוּס דאָמאָס, דַּ מיך
מֹשֶׁה פֿבשיקטע. יָּ, מיינע קראָפֿטע זינד נאָך יענע, וויא זיא דַּ־
מָאָס וואַרען, נוּך קאַמפֿן, מוּנד מוּס־מוּנד מיין־נוּ־נייהען: (יב) וּוּ
גיב מיר דען יענעס געבירגע, פֿאַן וועלכעם דער עוויגע דאָמאָס
בערעדטע. דוּ האָסט דאָמאָס פֿערנאָמען, דאָס ענָקים דאָרט
וואָהנען, דאָס זיא שטאָטע גרוֹס מוּנד פֿעסט זינד, פֿיַיילייכט שוּעהט
דער עוויגע מיר בייא, דאָס מיך זיא פֿערטרייבע, וויא דער עוויגע
געשפּראָכען: (יג) יְהוֹשֻׁעַ וּעגענטע מיהן, מוּנד גאָב מיהם, דעם
כָּלֵב, זָאהן דעס יְפֻנֶּה, חֶבְרוֹן נוּם ערב־גוטע: (יד) דאָהער
בלייב מוּיך חֶבְרוֹן דעם כָּלֵב, זָאהן יְפֻנֶּה, דעם קנזי, נוּם ערב־
גוטע, בים מוּיך דיסען טאָג. וויַיל ער זיינע פֿלייכט גענען דען
עוויגען, מיין גאָטט יִשְׂרָאֵל, טרייולי ערפֿילט האָט: (טו) פֿאַר־
וּאָס הים חֶבְרוֹן, קִרְיַת אַרְבַּע. (דעס אַרְבַּע שטאָלט) נאָך
דעם מענשען, דער מוכטער דען עֲנָקִים דער גרעסטע וואַר.
דאָס לאַנד וואַר מיגדעסטען רוהיג פֿאַר קריג:

קאַפּיטעל טו

(א) דאָס לאָס עגטשיד פֿיר דען שטאַם דער זהודה,
נאָך אַנטעל דעס יְהוּדָה,

קרקע

חֲצַרוֹן פֿאַרביַיא, הינמוּיך בעגען אַדָר, וּוּ זיא זיך וועדעטן נאָך
אַזמוֹן זיא מוּס נור מיטטאָגליכען וייטע דער העהע עַקְרַבִּים, צִן
קמאָן מיהרע זילייכע גרענצע פֿוּ עבדע דעס וּוּלן־מעדערס,
צִן, בעגען זידען, מוּנד נוּמער פֿוּ מייפֿערסטען זידען: (ב) זיא בע־
גאָנען אין דער נוּנגע, פֿוּ זיא אין אַרוֹם, בייא דער וויסטע
נאָך מיהרען פֿאַמיליען, אַן זיא גרענצע פֿאַן אֱדוֹם, דער וויסטע
כָּלֵב, זָאהן דעס עגטשיד פֿיר דען שטאַם דער זהודה,

אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה׃ אִישׁ הָאֱלֹהִים
7 עַל אַדוֹתַי וְעַל־אַדוֹתַיִךְ בְּקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ׃ בֶּן־אַרְבָּעִים
שָׁנָה אָנֹכִי בְּשָׁלְחַ מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה אֹתִי מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ
לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וָאָשֵׁב אֹתוֹ דָּבָר כַּאֲשֶׁר עִם־לְבָבִי׃
8 וְאַחַי אֲשֶׁר עָלוּ עִמִּי הִמְסִיו אֶת־לֵב הָעָם וְאָנֹכִי מִלֵּאתִי
9 אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וַיִּשָּׁבַע מֹשֶׁה בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר
אִם־לֹא הָאָרֶץ אֲשֶׁר דָּרְכָה רַגְלְךָ בָּהּ לְךָ תִּהְיֶה לְנַחֲלָה
י וּלְבָנֶיךָ עַד־עוֹלָם כִּי מִלֵּאתָ אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהָי׃ וְעַתָּה
הִנֵּה הֶחֱיָה יְהוָה אוֹתִי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר זֶה אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ
שָׁנָה מֵאָז דִּבֶּר יְהוָה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה אֶל־מֹשֶׁה אֲשֶׁר־
הָלַךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וְעַתָּה הִנֵּה אָנֹכִי הַיּוֹם בֶּן־חָמֵשׁ
11 וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה׃ עוֹדֶנִּי הַיּוֹם חָזָק כַּאֲשֶׁר בְּיוֹם שְׁלֹחַ
אוֹתִי מֹשֶׁה כְּכֹחִי אָז וּכְכֹחִי עָתָּה לַמִּלְחָמָה וְלָצֵאת
12 וְלָבוֹא׃ וְעַתָּה תְּנָה־לִי אֶת־הָהָר הַזֶּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר
יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־אַתָּה שָׁמַעְתָּ בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־
עֲנָקִים שָׁם וְעָרִים גְּדֹלוֹת בְּצֻרוֹת אוּלַי יְהוָה אוֹתִי
13 וְהוֹרַשְׁתִּים כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה׃ וַיְבָרְכֵהוּ יְהוֹשֻׁעַ וַיִּתֵּן
14 אֶת־חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה לְנַחֲלָה׃ עַל־כֵּן הָיְתָה־
חֶבְרוֹן לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה הַקְּנִזִּי לְנַחֲלָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה
טו יַעַן אֲשֶׁר מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְשֵׁם חֶבְרוֹן
לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע הָאָדָם הַגָּדוֹל בָּעֲנָקִים הוּא וְהָאָרֶץ
שָׁקְטָה מִמִּלְחָמָה׃

טו CAP. XV.

א וַיְהִי הַגּוֹרָל לְמַטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם אֶל־גְּבוּל
2 אֱדוֹם מִדְבַּר־צִן נֶגְבָּה מִקְצֵה תֵימָן׃ וַיְהִי לָהֶם גְּבוּל נֶגֶב
3 מִקְצֵה יָם הַמֶּלַח מִן־הַלָּשׁוֹן הַפֹּנָה נֶגְבָּה׃ וְיָצָא אֶל־
מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָּה וְעָלָה מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ

כ׳ רבתי v. 11.

בַּרְנֵעַ וְעָבַר חֶצְרוֹן וְעָלָה אַדָּרָה וְנָסַב הַקַּרְקָעָה׃ 4 וְעָבַר
עַצְמוֹנָה וְיָצָא נַחַל מִצְרַיִם וְהָיְתָה תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה זֶה־
יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב׃ ה וּגְבוּל קֵדְמָה יָם הַמֶּלַח עַד־קְצֵה
הַיַּרְדֵּן וּגְבוּל ׀ לִפְאַת צָפוֹנָה מִלְּשׁוֹן הַיָּם מִקְצֵה הַיַּרְדֵּן׃
וְעָלָה הַגְּבוּל בֵּית חָגְלָה ׀ וְעָבַר מִצְפּוֹן לְבֵית הָעֲרָבָה 6
וְעָלָה ׀ הַגְּבוּל אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃ 7 וְעָלָה הַגְּבוּל ׀
דְּבִרָה מֵעֵמֶק עָכוֹר וְצָפוֹנָה ׀ פֹּנָה אֶל־הַגִּלְגָּל אֲשֶׁר־
נֹכַח לְמַעֲלֵה אַדֻּמִּים ׀ אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לַנָּחַל וְעָבַר הַגְּבוּל
אֶל־מֵי עֵין־שֶׁמֶשׁ וְהָיוּ תֹּצְאֹתָיו אֶל־עֵין רֹגֶל׃ 8 וְעָלָה
הַגְּבוּל גֵּי בֶן־הִנֹּם אֶל־כֶּתֶף הַיְבוּסִי מִנֶּגֶב הִיא יְרוּשָׁלָ͏ִם
וְעָלָה ׀ הַגְּבוּל אֶל־רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵי־הִנֹּם
יָמָּה אֲשֶׁר בִּקְצֵה עֶמֶק־רְפָאִים צָפוֹנָה׃ 9 וְתָאַר הַגְּבוּל
מֵרֹאשׁ הָהָר אֶל־מַעְיַן מֵי נֶפְתּוֹחַ וְיָצָא אֶל־עָרֵי הַר־
עֶפְרוֹן וְתָאַר הַגְּבוּל בַּעֲלָה הִיא קִרְיַת יְעָרִים׃ י וְנָסַב
הַגְּבוּל מִבַּעֲלָה יָמָּה ׀ אֶל־הַר שֵׂעִיר וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף
הַר־יְעָרִים מִצָּפוֹנָה הִיא כְּסָלוֹן וְיָרַד בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְעָבַר
תִּמְנָה׃ 11 וְיָצָא הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף עֶקְרוֹן צָפוֹנָה וְתָאַר
הַגְּבוּל שִׁכְּרוֹנָה וְעָבַר הַר־הַבַּעֲלָה ׀ וְיָצָא יַבְנְאֵל וְהָיוּ
תֹּצְאוֹת הַגְּבוּל יָמָּה׃ 12 וּגְבוּל יָם ׀ הַיָּמָּה הַגָּדוֹל וּגְבוּל
זֹאת גְּבֻל בְּנֵי־יְהוּדָה סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ 13 וּלְכָלֵב בֶּן־
יְפֻנֶּה נָתַן חֵלֶק בְּתוֹךְ בְּנֵי־יְהוּדָה אֶל־פִּי יְהוָה לִיהוֹשֻׁעַ
אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי הָעֲנָק הִיא חֶבְרוֹן׃ 14 וַיֹּרֶשׁ מִשָּׁם
כָּלֵב אֶת־שְׁלֹשָׁה ׀ בְּנֵי הָעֲנָק אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן
וְאֶת־תַּלְמַי יְלִידֵי הָעֲנָק׃ טו וַיַּעַל מִשָּׁם אֶל־יֹשְׁבֵי דְּבִר
וְשֵׁם־דְּבִר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃ 16 וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר־יַכֶּה
אֶת־קִרְיַת־סֵפֶר וּלְכָדָ͏ָהּ ׀ וְנָתַתִּי לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי
לְאִשָּׁה׃ 17 וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב וַיִּתֶּן־לוֹ

והיו ק׳ v. 4. את

קַרְקָע׃ (ד) זאלען פֿאָר עצמון פֿארבײַ, ווּ זיא מוסוויכט,
נוק באַלע פֿון מצרים, מוכד זיך בים פֿון דעם מער ניהט· דיס
ווײַ מײַך דיא מיטטאָגוויכע גרענעץ: (ה) דיא עסטוויכע גרענעץ
מיסט דיא זאָלץ־זעע, בים נור מינדונג דעס יַרדֵן· דיא גרענעץ
דער מיטטערנאַכטוויכען ווייטע, פֿאַנגט זיך פֿון דער מעער־נוכטע,
בײַם דעם מיינפֿוס דעס יַרדֵן׃ (ו) ניהט זיך הינאויף, בעגעט בֵּית
חָגְלָה, פֿון דער נאָרד־ווייטע פֿון בֵּית עֲרָבָה פֿארבײַ, הינאויף
גענגען אֶבֶן בֹּהַן, דעם זאָהנע דעס רְאוּבֵן׃ (ז) דען ניהט זיך
דיא גרענעץ הינאויף פֿון עֶמֶק עָכוֹר בעגענען דְּבִיר, וועכדעם זיך
נאָרד־ווייטס בעגענען גִּלְגָּל, דער הענט אַדֻּמִּים בעגענאיבער,
וועלכע פֿון דער מיטטאָגס־ווייטע דעס טהאָלעס ליגט· פֿאָן דאָ ניהטס
דיא גרענעץ זיך בעגענען דאָס וואַסער עֵין־שֶׁמֶשׁ, מוכד רייכט בים
עֵין־רֹגֶל׃ (ח) זאָלען ניהט זיא זיך הינאויף, נאָך דעם טהאָל
בֶּן־הִנֹּם, נור מיטטאָגוויכען ווייטע פֿון יְבוּס, דאָס איסט יְרוּשָׁלַ͏ִם·
פֿאָן דאָ מיבער דען בערג, דער אויף דער אָבענד־ווייטע, פֿאָר
דעם טהאָל הִנֹּם, מוכד אַך נערדוויכען ענדע דעס גרוכדעס רְפָאִים
ליגט׃ (ט) פֿאָן דער שפּיצע דעס בערגעס ניהט זיך דיא גרענעץ
הערוים, נור קווע׳ל דעס וואַסערס נֶפְתּוֹחַ, נאָך דען שטאָטען
דעס געבירגעס עֶפְרוֹן· מוכד דאָן הערוים נאָך בַּעֲלָה, דאָס
מיסט קִרְיַת יְעָרִים׃ (י) פֿאָן בַּעֲלָה וועכדעט זיך דיא גרענעץ
וועסט־וועדטס, נאָך דעם געבירגע שֵׂעִיר, דיא נערדוויכע ווייטע
דעס בערגעס יְעָרִים· דאָס מיסט כְּסָלוֹן פֿארבײַ, הינאָב נאָך
בֵּית־שֶׁמֶשׁ, מוכד נאָך תִּמְנָה׃ (יא) פֿאָן דאָ ווייכט דיא גרענ־
צע מוים, נאָך דער מיטטערנאַכטוויכען ווייטע פֿאָן עֶקְרוֹן, ניהט
זיך הערוים נאָך שִׁכְּרוֹן, נאָך דעם בערגע בַּעֲלָה· זאָלען נאָך
יַבְנְאֵל, מוכד רייכט פֿון דאָס מעער׃ (יב) מוים דער אָבענד־
ווייטע מיסט דאָס גרוסע מעער דיא גרענצע· דיסעס מיסט נון
דיא גרענץ־יבניע רינגס מוים דיא זעהנע דעס יְהוּדָה, נאָך מיהרען
געשלעכטערן׃ (יג) דעם כָּלֵב, זאָהן דעס יְפֻנֶּה, גאָב מען מיינען
אַנטהיל מוכטער דען זעהנען דעס יְהוּדָה, ווי׳א דער עוויגע גו
יְהוֹשֻׁעַ געשפּראָכען· נעמיך קִרְיַת אַרְבַּע, דעס שטאָט־
פֿלעקען עֲנָק, דאָס יעצט חֶבְרוֹן הייסט׃ (יד) כָּלֵב פֿערטריב
פֿון דאָ, דיא דריי זעהנע דעס עֲנָק, נעמיך שֵׁשַׁי, אֲחִימַן,
מוכד תַּלְמַי, קינדער דעס עֲנָק׃ (טו) נאָך פֿון דעם הינאויף,
ווידער דיא מיינוואָהנער פֿון דְּבִיר· דְּבִיר היס פֿאָרהער קִרְיַת־
סֵפֶר׃ (יו) היער שפּראָך כָּלֵב, ווער קִרְיַת־סֵפֶר שלאָגט מוכד
מיין־נימאָנ, דעם געבע איך מיינע טאָכטער עַכְסָה נור פֿרוים׃
(יז) עָתְנִיאֵל, דער זאָהן דעס קְנַז, דעס ברודערס דעס כָּלֵב,

ערָבערטע

ערֶבערטע וויא · מוכד ער גאַב מיהק וויינע טאַכטער עכסה נור
פֿרויא: (יח) אַס וויא מיינגאַב, (כאַך דאַמאָליגער ויטטע, מייכען
פֿייערליכען מיינגוב היוט) וואַוטע וויא מיהן (עתניאל) בע־
רעדען, פֿאַן מיהרעם פֿאַטער מיין פֿעלד גו בעגעהרען · וויא וואַק
דאַראיבער פֿאַן דעם עסעל, מוכד כָּלֵב פֿראַגטע ויא, וואָס האַסט
דוא פֿאַר? (יט) ויא שפראַך, גיב מיר דאַך מיין בעשענק · דען דוא
האַסט מיר מיין דיררעם לאַנד בעגעבען, וא גיב מיר דאַך מוך
וואַסער־קוועלען · ער גאַב מיהר היערויף וואַסער־קוועלען מוך
דער העהע, מוכד וואַסער־קוועלען מין דער טיפֿע: (כ) דיסעס
מיסט נון דאַס ערב־טהיל דעס שטאַמעס יהודה, נאַך מיהרען
בעשרייבערן: (כא) מיין טהיל דער שטאָלטע דעס שטאַמעס
יהודה, מוך דער מיטטאַגס־וויטע, אין דער גרענצע פֿאַן אדום,
וואַרען, קבצאל, עדר, מוכד יגור: (כב) קינה, דימונה,
מוכד עדעדה: (כג) קדש, חצור, מוכד יתנן: (כד) זיף,
טלם, מוכד בעלות, (כה) חצור חדתה, קריות, מוכד
חצרון, וואַנט חצור: (כו) אמם, שמע, מוכד מולדה:
(כז) חצר גדה, חשמון, מוכד בית־פלט: (כח) חצר
שועל, באר שבע, מוכד בזיותיה: (כט) בעלה, עיים,
מוכד עצם: (ל) אלתולד, כסיל, מוכד חרמה: (לא) צקלג,
מדמנה, מוכד סנסנה: (לב) לבאות, שלחים, עין, מוכד
רמון · נוסאַמען כיין מוכד נוואַנציג שטאַטע, מיט מיהרען
אַפֿפֿענען פֿאַרען: (לג) מין דען גריכען נאַמ, אשתאול, צרעה,
מוכד אשנה: (לד) זנוח, עין־גנים, תפוח, מוכד עינם:
(לה) ירמות, עדלם, שוכה, מוכד עזקה: (לו) שערים,
עדיתים, גדרה, מוכד גדרותים · נוסאַמען פֿיערצעהען
שטאַטע, מיט מיהרען דערפֿערן: (לז) זאַמן צנן, חדשה, מוכד
מגדל־גד: (לח) דלעז, מצפה מוכד יקתאל: (לט) לכיש,
בצקת, מוכד עגלון: (מ) כבון, לחמס, מוכד כתליש:
(מא) גדרות, בית־דגון, נעמה, מוכד מקדה · נוסאַמען
זעכצעהען שטאַטע, מיט דען אַפֿפֿענען פֿאַרען: (מב) דאַן לבנה,
עתר, מוכד עשן: (מג) יפתח, אשנה, מוכד נציב:
(מד) קעילה, אכזיב, מוכד מראשה · נין שטאַטע, מוכד
דיא אַפֿפֿענען פֿאַרען: (מה) דאַן עקרון, מיט מיהרען דאַכ־
שטאַלטען מוכד דערפֿערן: (מו) פֿאַן עקרון וואַסס־וועטס, אַלע
שטאַלטען אוך אשדוד, מיט דען דערפֿערן: (מז) אשדוד וועבסט
מיט דען דאַכ־שטאַלטען מוכד דערפֿערן · עזה, מיט זיינען דאַכ־
שטאַלטען מוכד דערפֿערן, בים נוך באַך פֿאַן מצרים הין, וואָ דאַן
דאַס גרעסטע מעער דיא גרענצע מאַכט: (מח) אוך דעם בעבירגע,
שמיר, יתיר, מוכד שוכוה: (מט) דנה, קריית־סנה, יענט
דביר:

18 אֶת־עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיְהִי׀ בְּבוֹאָהּ׃ וַתְּסִיתֵהוּ
לְשְׁאָול מֵאֵת־אָבִיהָ שָׂדֶה וַתִּצְנַח מֵעַל הַחֲמוֹר וַיֹּאמֶר־
19 לָהּ כָּלֵב מַה־לָּךְ׃ וַתֹּאמֶר תְּנָה־לִּי בְרָכָה׃ כִּי אֶרֶץ
הַנֶּגֶב נְתַתָּנִי וְנָתַתָּה לִי גֻּלֹּת מָיִם וַיִּתֶּן־לָהּ אֵת גֻּלֹּת
כ עִלִּיּוֹת וְאֵת גֻּלֹּת תַּחְתִּיּוֹת׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה
21 בְנֵי־יְהוּדָה לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיִּהְיוּ הֶעָרִים מִקְצֵה לְמַטֵּה
בְנֵי־יְהוּדָה אֶל־גְּבוּל אֱדוֹם בַּנֶּגְבָּה קַבְצְאֵל וָעֲדֶר וְיָגוּר׃
23 22 וְקִינָה׃ וְדִימוֹנָה וְעַדְעָדָה׃ וְקֶדֶשׁ וְחָצוֹר וְיִתְנָן׃
24 כה זִיף וָטֶלֶם וּבְעָלוֹת׃ וְחָצוֹר׀ חֲדַתָּה וּקְרִיּוֹת חֶצְרוֹן הִיא
27 26 חָצוֹר׃ אֲמָם וּשְׁמַע וּמוֹלָדָה׃ וַחֲצַר גַּדָּה וְחֶשְׁמוֹן וּבֵית
29 28 פָּלֶט׃ וַחֲצַר שׁוּעָל וּבְאֵר שָׁבַע וּבִזְיוֹתְיָה׃ בַּעֲלָה
ל 31 וְעִיִּים וָעֶצֶם׃ וְאֶלְתּוֹלַד וּכְסִיל וְחָרְמָה׃ וְצִקְלַג וּמַדְמַנָּה
32 וְסַנְסַנָּה׃ וּלְבָאוֹת וְשִׁלְחִים וְעַיִן וְרִמּוֹן כָּל־עָרִים עֶשְׂרִים
33 וָתֵשַׁע וְחַצֵרֵיהֶן׃ בַּשְּׁפֵלָה אֶשְׁתָּאוֹל וְצָרְעָה
34 לה וְאַשְׁנָה׃ וְזָנוֹחַ וְעֵין גַּנִּים תַּפּוּחַ וְהָעֵינָם׃ יַרְמוּת וַעֲדֻלָּם
36 שׂוֹכָה וַעֲזֵקָה׃ וְשַׁעֲרַיִם וַעֲדִיתַיִם וְהַגְּדֵרָה וּגְדֵרֹתָיִם
37 עָרִים אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה וְחַצֵרֵיהֶן׃ צְנָן וְחַדָּשָׁה
39 38 וּמִגְדַּל־גָּד׃ וְדִלְעָן וְהַמִּצְפֵּה וְיָקְתְּאֵל׃ לָכִישׁ וּבָצְקַת
41 מ וְעֶגְלוֹן׃ וְכַבּוֹן וְלַחְמָס וְכִתְלִישׁ׃ וּגְדֵרוֹת בֵּית־דָּגוֹן
וְנַעֲמָה וּמַקֵּדָה עָרִים שֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצֵרֵיהֶן׃
43 42 לִבְנָה וָעֶתֶר וְעָשָׁן׃ וְיִפְתָּח וְאַשְׁנָה׃
44 וּנְצִיב׃ וּקְעִילָה׃ וְאַכְזִיב וּמָרֵאשָׁה עָרִים תֵּשַׁע
מה וְחַצֵרֵיהֶן׃ עֶקְרוֹן וּבְנֹתֶיהָ וְחַצֵרֶיהָ׃
46 מֵעֶקְרוֹן וָיָמָּה כֹּל אֲשֶׁר־עַל־יַד אַשְׁדּוֹד וְחַצֵרֵיהֶן׃
47 אַשְׁדּוֹד בְּנוֹתֶיהָ וְחַצֵרֶיהָ עַזָּה בְּנוֹתֶיהָ וְחַצֵרֶיהָ
48 עַד־נַחַל מִצְרַיִם וְהַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל׃ וּבָהָר
49 שָׁמִיר וְיַתִּיר וְשׂוֹכֹה׃ וְדַנָּה וְקִרְיַת־סַנָּה הִיא דְבִר׃

ושוכו קרי v. 48. הגדול קרי v. 47. וענב

וְעֲנָב וְאֶשְׁתְּמֹה וְעָנִים׃ וְגֹשָׁן וְחֹלֹן וְגִלֹה עָרִים אַחַת־ 51 ג׳
עֶשְׂרֵה וְחַצֵרֵיהֶן׃ אָרַב וְדוּמָה וְאֶשְׁעָן׃ 52
וְיָנִם וּבֵית־תַּפּוּחַ וַאֲפֵקָה׃ וְחֻמְטָה וְקִרְיַת אַרְבַּע הִיא 54 53
חֶבְרוֹן וְצִיעֹר עָרִים תֵּשַׁע וְחַצֵרֵיהֶן׃ מָעוֹן׃ נה
כַּרְמֶל וְזִיף וְיוּטָה׃ וְיִזְרְעֶאל וְיָקְדְעָם וְזָנוֹחַ׃ הַקַּיִן 56 57
גִּבְעָה וְתִמְנָה עָרִים עֶשֶׂר וְחַצֵרֵיהֶן׃
חַלְחוּל בֵּית־צוּר וּגְדוֹר׃ וּמַעֲרָת וּבֵית־ 58 59
עֲנוֹת וְאֶלְתְּקֹן עָרִים שֵׁשׁ וְחַצֵרֵיהֶן׃ קִרְיַת־ ס
בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים וְהָרַבָּה עָרִים שְׁתַּיִם וְחַצֵרֵיהֶן׃
בַּמִּדְבָּר בֵּית הָעֲרָבָה מִדִּין וְסָכָכָה׃ 61
וְהַנִּבְשָׁן וְעִיר־הַמֶּלַח וְעֵין גֶּדִי עָרִים שֵׁשׁ וְחַצֵרֵיהֶן׃ 62
וְאֶת־הַיְבוּסִי יוֹשְׁבֵי יְרוּשָׁלַם לֹא־יָכְלוּ 63
בְּנֵי־יְהוּדָה לְהוֹרִישָׁם וַיֵּשֶׁב הַיְבוּסִי אֶת־בְּנֵי יְהוּדָה
בִּירוּשָׁלַם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

Cap. XVI.

יו ין

וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל לִבְנֵי יוֹסֵף מִיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ לְמֵי יְרִיחוֹ א
מִזְרָחָה הַמִּדְבָּר עֹלֶה מִיְּרִיחוֹ בָּהָר בֵּית־אֵל׃ 2
וְיָצָא מִבֵּית־אֵל לוּזָה וְעָבַר אֶל־גְּבוּל הָאַרְכִּי עָטָרוֹת׃ 3
יָמָּה אֶל־גְּבוּל הַיַּפְלֵטִי עַד־גְּבוּל בֵּית־חוֹרוֹן תַּחְתּוֹן וְעַד־
גָּזֶר וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו יָמָּה׃ וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־יוֹסֵף מְנַשֶּׁה־ 4
וְאֶפְרָיִם׃ וַיְהִי גְּבוּל בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי ה
גְּבוּל נַחֲלָתָם מִזְרָחָה עַטְרוֹת אַדָּר עַד־בֵּית חוֹרוֹן עֶלְיוֹן׃
וְיָצָא הַגְּבוּל יָמָּה הַמִּכְמְתָת מִצָּפוֹן וְנָסַב הַגְּבוּל 6
מִזְרָחָה תַּאנַת שִׁלֹה וְעָבַר אוֹתוֹ מִמִּזְרַח יָנוֹחָה׃ וְיָרַד 7
מִיָּנוֹחָה עֲטָרוֹת וְנַעֲרָתָה וּפָגַע בִּירִיחוֹ וְיָצָא הַיַּרְדֵּן׃
מִתַּפּוּחַ יֶלֶךְ הַגְּבוּל יָמָּה נַחַל קָנָה וְהָיוּ תֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה 8
זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וְהֶעָרִים 9

תוצאתיו קרי v. 3. יתיר ו׳ v. 63. וינום קרי v. 53 המבדלות

דְּבִיר׃ (ג) עֲנָב, אֶשְׁתְּמֹה, מוכז עֲנִים׃ (נא) גֹּשָׁן, חֹלוֹן,
מוכז גִּלֹה. מיט שטאָדט מיט אָפּפֿענעם פֿונקט׃ (נב) דאָן אָרַב,
דוּמָה, מוכז אֶשְׁעָן׃ (נג) יָנוּם, בֵּית־תַּפּוּחַ, מוכז אַפֵּקָה׃
(נד) חֻמְטָה, קִרְיַת־אַרְבַּע, ענגט חֶבְרוֹן, מוכז צִיעֹר. נײן
שטאָדט, מיט מיהרען אָפּפֿענעם פֿונקט׃ (נה) זאָדאָן מָעוֹן,
כַּרְמֶל, זִיף מוכז יוּטָה׃ (נו) יִזְרְעֶאל, יָקְדְעָם, מוכז זָנוֹחַ׃
(נז) הַקַּיִן, גִּבְעָה, מוכז תִּמְנָה. נעהען שטאָדטע, מיט מיהרען
דערפֿערן׃ (נח) חַלְחוּל, בֵּית־צוּר, מוכז גְּדוֹר׃ (נט) מַעֲרָת,
בֵּית־עֲנוֹת, מוכז אֶלְתְּקוֹן. זעכס שטאָדטע, מיט אָפּפֿענעם
פֿונקט דאָן׃ (ס) קִרְיַת־בַּעַל, ענגט קִרְיַת־יְעָרִים, מוכז
רַבָּה. נוויא שטאָדטע, מוכז דיא דערפֿער דאָן׃ (סא) מין דער
ווילטע, בֵּית־עֲרָבָה, מִדִּין, מוכז סְכָכָה׃ (סב) נִבְשָׁן, דיא
זאָלץ־שטאָדט, מוכז עֵין גֶּדִי. זעכס שטאָדטע, מיט מיהרען אָפּפֿע־
נען פֿונקט׃ (סג) דען יְבוּסִי, דער נו יְרוּשָׁלַיִם וואָהנטע, קאָנטען
דיא זעהנע דעס יְהוּדָה ניכט פֿערטרײַבען, ער בלײַב אָפּוק בײַא
דען זעהנען דעס יְהוּדָה, אין יְרוּשָׁלַיִם וואָהנען, בים אויף דיסען
טאָג׃

קאַפּיטעל יו

(א) דאָס לאָס פֿיל אויס, פֿיר דיא זעהנע דעס יוֹסֵף, פֿאָן דעם
יַרְדֵּן בײַא יְרִיחוֹ אין, בים נאָך עסטליכען אויפֿער דעס וואַסערס
יְרִיחוֹ, פֿאָן דאָ מיבער דאָס געבירגע, אין דיא ווילטע, בײַא
בֵּית־אֵל׃ (ב) פֿאָן בֵּית־אֵל נאָך לוּז, דיא גרענצע דעס
אַרכּי פֿאַרבײַא, נאָך עָטָרוֹת׃ (ג) זאָדאָן היבאָב, דעם מערער
נו, נאָך דער גרענצע דעס יַפְלֵטִי, בים נור גרענצע פֿאָן
מונטער בֵּית־חוֹרוֹן, בים גָּזֶר, מוכז ענדעט אָפּ מערער׃
(ד) היער בעקאָמען דיא זעהנע דעס יוֹסֵף, מְנַשֶּׁה מוכז
אֶפְרַיִם, מיהר ערב־טהיל׃ (ה) פֿאָלגענדעס וואָר דיא גרענצע
דער זעהנע דעס אֶפְרַיִם, נאָך מיהרען בעשרײַבונגען. פֿון דער
מאָרגען־זיידע וואָר מיהרע גרענצע, פֿאָן עָטָרוֹת אַדָּר, בים
אָבער בֵּית־חוֹרוֹן׃ (ו) פֿאָן דאָ נײַהט זיך דיא גרענצע בעגען
מבענד, נאָך דער נערדליכען זיידע פֿאָן מִכְמְתָת. דאָן וועגדעט
זיא זיך נור מאָרגען־זיידע פֿאָן תַּאנַת שִׁלֹה, בײַא דיסען אָרטע
פֿאַרבײַא נאָך אָסטען פֿאָן יָנוֹחָה׃ (ז) פֿאָן יָנוֹחָה העראָב נאָך
עָטָרוֹת, נאָך נַעֲרָתָה, בעריהרט יְרִיחוֹ, מוכז רײַכט בים אָן
דען יַרְדֵּן׃ (ח) פֿאָן תַּפּוּחַ בעהט דיא גרענצע וועסט־וועדס,
אָן דען באָך קָנָה, מוכז ענדעט זיך אָפּ מערער. דיסעס איסט
דאָס ערבע דעס שטאַמעס דער קינדער דעס יוֹסֵף, נאָך דען
בעשרײַבונגען׃ (ט) דאָרט בעהערטען דען זעהנען דעס אֶפְרַיִם
בעזאָנדערע

בעזאנדערע שטאדטע, דיא מיט ערב־טהיל דעס מנשה זאגען·
אוף שטאדטע מוכד מיהרע אפראימען פאגענען פוגע: (י) ויא פערטריבען
דען כנעני ניכט, דער גר גזר וואהנטע· דער כנעני בליב מוסא
מוכטער אפראים וואהנען, ביס מיף היסען טאג· וואדר אבער
גיבסבאר:

קאפימעל יז

(א) דאס לאס קאפ הערמוים, פיר דען שטאם מנשה, ווייל ער
דעס יוסף ערסט־געבארנער וואר· דעף מכיר בעמאנער, דעס
מנשה ערסט־געבארנען, דעף פאטער דעס גלעד· ווייל ער
קריגערים וואר, זא בעקאם ער גלעד מוכד בשן: (ב) פאלגענ־
דעס אבער וואדר דען מיברigען זהנען דעס מנשה, נאך מיהרען
פאמיליען· נעמליך דען ועהנען דעס אביעזר, דעס חלק, דעס
אשריאל, דען זהנען דעס שכם, דעס חפר, מוכד דען זהנען
דעס שמידע· דיס דיא מאנוליכען נאכקאמען דעס מנשה, זהן
דעס יוסף, נאך מיהרען געשלעכטערן: (ג) צלפחד, זהן דעס
חפר, זהן דעס גלעד, זהן דעס מכיר, דער זהן דעס
מנשה, האטטע קיינע זהנע, זאנדערן טעכטער· דיסע טעכטער
היסען, מחלה, נועה, חגלה, מלכה, מוכד תרצה: (ד) דיסע
טראטען הין פאר דען פריסטער אלעזר, פאר יהושע זהן דעס
נון, מוכד פאר דיא פירסטען, מוכד שפראכען, דער עוויגע האט
משה בעפאהלען, מוכס מיין ערב־גוט גו געבען, מוכטער מוכסע־
רען ברידערן· מאן גאב מיהרען היערמיף, נאך דעס מויסשפרוך דעס
עוויגען, מיין ערב־גוט מוכטער דען ברידערן מיהרעס פאטערס:
(ה) דעף מנשה פיעלען נעהלען זאנד־שטריכע גו, אהנע דאס
לאנד גלעד מוכד בשן, יענזייטס דעס ירדן: (ו) דען דיא טעכ־
טער דעס מנשה ערבטען מיט מוכטער דען ועהנען· דאס לאנד
גלעד אבער, וועמרע דען מיברigען ועהנען דעס מנשה גו
טהיל: (ז) דעס מנשה גרענצע וואר, פאן אשר נאך מכמתת,
דאס פאר שכם ליגט· דאן נימט זיך דיא גרענצע גען ימין, גו
דען מיינוואהנערן פאן עין תפוח: (ח) דיא לאנדשאפט תפוח
בעהערטע דעף מנשה, דיא שטאדט תפוח אבער, פאן דעס מנשה
גרענצע, בעהערטע דען קינדערן דעס אפראים: (ט) ואדאן ניכט
זיך דיא גרענצע היבאב, גוק באך קנה· דיא שטאדטע פאך ויהליכען
מופער דיסעס באכעס, בעהערען דעף אפראים, מוכטער דען
שטאדטען דעס מנשה· דעס מנשה גרענצע אבער, ניכט זיך
פאן דעף נערדליכען מופער הין, מוכד רייכט בים פאן דאס מער:
(י) וואס זיך ווערטס ליגט, בעהערטע אפראים, מוכד נערדליך דעף
מנשה· דעפען גרענצע דאס מער וואר· דיא שטאסען בעגען
באדרען פאן אשר, מוכד בעגען מארגען פאן יששכר: (יא) אין
יששכר מוכד אשר בעהערטע דעף מנשה, בית־שאן, מיט
מיהרען

המבדלות לבני אפרים בתוך נחלת בני־מנשה כל־
י הערים וחצריהן: ולא הורישו את־הכנעני הישב
בגזר וישב הכנעני בקרב אפרים עד־היום הזה ויהי
למס־עבד:

Cap. XVII. יז

יז
א ויהי הגורל למטה מנשה כי־הוא בכור יוסף למכיר
בכור מנשה אבי הגלעד כי היה איש מלחמה
2 ויהי־לו הגלעד והבשן: ויהי לבני מנשה הנותרים
למשפחתם לבני אביעזר ולבני־חלק ולבני אשריאל
ולבני־שכם ולבני־חפר ולבני שמידע אלה בני מנשה
3 בן־יוסף הזכרים למשפחתם: ולצלפחד בן־חפר בן־
גלעד בן־מכיר בן־מנשה לא־היו לו בנים כי אם־בנות
ואלה שמות בנתיו מחלה ונעה חגלה מלכה ותרצה:
4 ותקרבנה לפני אלעזר הכהן ולפני יהושע בן־נון
ולפני הנשיאים לאמר יהוה צוה את־משה לתת־לנו
נחלה בתוך אחינו ויתן להם אל־פי יהוה נחלה בתוך
ה אחי אביהן: ויפלו חבלי־מנשה עשרה לבד מארץ
6 הגלעד והבשן אשר מעבר לירדן: כי בנות מנשה
נחלו נחלה בתוכ בניו וארץ הגלעד היתה לבני־
7 מנשה הנותרים: ויהי גבול־מנשה מאשר המכמתת
אשר על־פני שכם והלך הגבול אל־הימין אל־ישבי
8 עין תפוח: למנשה היתה ארץ תפוח ותפוח אל־
9 גבול מנשה לבני אפרים: וירד הגבול נחל קנה
נגבה לנחל ערים האלה לאפרים בתוך ערי מנשה
וגבול מנשה מצפון לנחל ויהי תצאתיו הימה:
י נגבה לאפרים וצפונה למנשה ויהי הים גבולו ובאשר
11 יפגעון מצפון וביששכר ממזרח: ויהי למנשה
ביששכר ובאשר בית־שאן ובנותיה ויבלעם ובנותיה

ואת

וְאֶת־יֹשְׁבֵי דֹּאר וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי עֵין־דֹּר וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי
תַעְנָךְ וּבְנוֹתֶיהָ וְיֹשְׁבֵי מְגִדּוֹ וּבְנוֹתֶיהָ שְׁלֹשֶׁת הַנָּפֶת׃
12 וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי מְנַשֶּׁה לְהוֹרִישׁ אֶת־הֶעָרִים הָאֵלֶּה וַיּוֹאֶל
הַכְּנַעֲנִי לָשֶׁבֶת בָּאָרֶץ הַזֹּאת׃ 13 וַיְהִי כִּי חָזְקוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיִּתְּנוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי לָמַס וְהוֹרֵשׁ לֹא הוֹרִישׁוֹ׃
14 וַיְדַבְּרוּ בְּנֵי יוֹסֵף אֶת־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר מַדּוּעַ נָתַתָּה לִי
גּוֹרָל אֶחָד וְחֶבֶל אֶחָד וַאֲנִי עַם רָב עַד אֲשֶׁר־
טו עַד־כֹּה בֵּרַכַנִי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יְהוֹשֻׁעַ אִם־עַם־
רַב אַתָּה עֲלֵה לְךָ הַיַּעְרָה וּבֵרֵאתָ לְךָ שָׁם בְּאֶרֶץ
16 הַפְּרִזִּי וְהָרְפָאִים כִּי־אָץ לְךָ הַר־אֶפְרָיִם׃ וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי
יוֹסֵף לֹא־יִמָּצֵא לָנוּ הָהָר וְרֶכֶב בַּרְזֶל בְּכָל־הַכְּנַעֲנִי
הַיֹּשֵׁב בְּאֶרֶץ הָעֵמֶק לָאֲשֶׁר בְּבֵית־שְׁאָן וּבְנוֹתֶיהָ וְלָאֲשֶׁר
בְּעֵמֶק יִזְרְעֶאל׃ 17 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בֵּית יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם
וְלִמְנַשֶּׁה לֵאמֹר עַם־רַב אַתָּה וְכֹחַ גָּדוֹל לָךְ לֹא־יִהְיֶה
18 לְךָ גּוֹרָל אֶחָד׃ כִּי הַר יִהְיֶה־לָּךְ כִּי־יַעַר הוּא וּבֵרֵאתוֹ
וְהָיָה לְךָ תְּצֹאתָיו כִּי־תוֹרִישׁ אֶת־הַכְּנַעֲנִי כִּי רֶכֶב
בַּרְזֶל לוֹ כִּי חָזָק הוּא׃

יח Cap. XVIII.

יח
א וַיִּקָּהֲלוּ כָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה וַיַּשְׁכִּינוּ שָׁם אֶת־
אֹהֶל מוֹעֵד וְהָאָרֶץ נִכְבְּשָׁה לִפְנֵיהֶם׃ 2 וַיִּוָּתְרוּ בִּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר לֹא־חָלְקוּ אֶת־נַחֲלָתָם שִׁבְעָה שִׁבְטִים׃
3 וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַד־אָנָה אַתֶּם מִתְרַפִּים
לָבוֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵי
4 אֲבוֹתֵיכֶם׃ הָבוּ לָכֶם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים לַשָּׁבֶט וְאֶשְׁלְחֵם
וְיָקֻמוּ וְיִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְיִכְתְּבוּ אוֹתָהּ לְפִי נַחֲלָתָם
וְיָבֹאוּ אֵלָי׃ וְהִתְחַלְּקוּ אֹתָהּ לִשְׁבָעָה חֲלָקִים יְהוּדָה
ה יַעֲמֹד עַל־גְּבוּלוֹ מִנֶּגֶב וּבֵית יוֹסֵף יַעֲמְדוּ עַל־גְּבוּלָם

קמץ בז׳ק v. 14. מצפון

מיהרען זאַכ־שטאַטען, יבלעם, איט מיהרען זאַכ־שטאַדטען,
דיא מיבוואָהנער פּאַן דאר, מוכ מיהרע זאַכ־שטאַדטע, דיא
מיבוואָהנער פּאַן עין־דור, מוכ מיהרע זאַכ־שטאַדטע, דיא
מיבוואָהנער פּאַן תענך, מוכ מיהרע זאַכ־שטאַדטע, דיא מיבוואָהנער פּאַן מגדו, מוכ מיהרע זאַכ־שטאַדטע. מיבענטיג דרייא
מאָנבשאַפטען: (יב) מנשה קאָנבטע אַבער דיא מיבוואָהנער דיסער
שטאַדטע ניכט מיסטרייבען. דער כנענעי האַט עס זיך פאַרגעזעצט
מיט זאַכע נו בוייבען: (יג) דא אַבער ישראל דער מאַכטיגערע
וואַר, זא מאַכטען זיא דען כנענעי צינסבאַר, פּערטריבען מיהן
אַבער ניכט. (יד) דיא זעהנע דעס יוסף רעדעטען מיט יהושע,
וויא פּאָלגט. וואַרום האַסט דוא מיר נו מיינעם ערב־טהיל כור
מין זאָס, נור מיינען שטריק זאַכדעס בעגעבען, דער מיך דאָך
זא פּאָלק־רייך בין, דא דער עוויגע יעצט מיך זא בעזעגבעט האַט?
(טו) יהושע אַנטוואָרטעטע מיהנען, וועז דוא זא מעכשען־רייך
ביסט, זא בעהע היבאוף מין דען וואַלד, מוכ דוא הויע דיר מיהן מוק,
ביס דאָרט מין דאָס בעביטע דעס פריזי, מוכ דער רפאים.
וועז דיר נעמוק דאָס בעבירגע אֶפרים נו ענגע ביסט: (טז) דיא
זעהנע דעס יוסף ערוויעדערטען, דאָס בעבירגע רייכט מיאַרדינגס
ניכט הין פיר מוכט. מוכ דער כנענעי, דער מין דער עבענע וואַהנט,
האַט מייסערנע וואָגען. זאוואהל דיא, וועלכע מין בית־שאן, מוכ
מיהרען זאַכ־שטאַדטען, סוי מוך דיא, וועלכע מין דער עבענע
יזרעאל וואָהנען: (יז) דא שפראַך יהושע נו דען זעהנען דעס
יוסף, אפרים מוכ מנשה, וויא פּאָלגט. דוא ביסט מיין נאַה־
רייכעס פּאָלק, סאָסט מוך זעהר מאַכטיג, מוכמאָנבוך וויכד עס דיר
נור מיין זאָס זיין: (יח) פּיר יעצט האַסט דוא היער דאָס בעבירגע,
עס מיסט פּרייוך וואַלדיג, הויע עס אַבער מוס. מין דער פּאָלגע
זוירסט דוא דיך מוך זייכער מייסערסטען ענדע בעהויבען קענבען.
דען דוא ווירסט דען כנענעי מוס־טרייבען, אַהבגעזאַכטעט ער
מייסערנע וואָגען האַט, מוכ מאַכטיג מיס:

קאַפּיטעל יח

(א) דיא גאַנצע בעמיינדע דער קינדער ישראל פערזאַממעלטע
זיך בייא שלה, מוכ שטעלטען דא דאָס שטיפטס־צעלט מוק.
באַזעסען דאָס זאַכ עראַבערט פּאָר מיהנען דא זאָס: (ב) נור וואַרען
נאָך זיבען שטאַמע מוטער דען קינדערן ישראל מיבריג, וועלכע
מיהר ערב־טהיל נאָך ניכט בעטהיליגט האַטטען: (ג) דא שפראַך
יהושע נו ישראל, וויא לאַנגע וועראַעט מיהר נאָך כאַנאַזיג זיין,
מוכ מייך ניכט מבשיקען, דאָס זאַכ אין בעזיץ נו בעהמען, דאָס
מייך דער עוויגע, דער גאָטט מייערער פּאָטער, מייבגעבעבען האַט?
(ד) וואַהלעט דריי מאַנבער מוס יעדעם שטאַמע, זא וויל מיך זיא
אַב־שיקען, דאָס זיא דאָס זאַכ בעריסען וועלען, עס מין בעזוג
מוק מיהר ערב־טהיל, (דאָס ערב־טהיל דער זיבען שטאַמע
בעמויך)

קוועלע
שהמ הנם, אן דער מיטטאג־זייטע פון יבוסי הין, היצאב גור
דער נאר־זייטע העם גרונדעם רפאים ליגט. (יז) ואדאן היבאב
גוף פוסע העם בערגעם, דער פאר דעם טהאל בן־הנם, אן
דער זייטע פון קריית יערים, וויבט מויס, דעם מערב נו,
הין נאך דער קוועלע דעם וואסערס נפתוח: (יו) ואדאן היבאב
זיך אוף־מאכען, מוכ רייסען וואלטען, בעפאהל יהושע דענען,
וועלכע הין געהען וואלטען, דאס זאב נו בעשרייבען, ווי פאלגט.
געהעט הין, דורכרייסעט דאס זאב, בעשרייבעט עס, מוכ קומאט
דאן נו מיר נורים. זא וויל מיך מייך היער אין שלה וואסע וועדען,
פאר דעם עוויגען: (ט) דיא ליינע גינגען, דורכרייסעט דאס זאב,
בעשריבען עס נאך דען שטאלטען, אין ויבען אבטהיילונגען, אן
מיינעם בוכע. מוכ קומאט ואדאן נו יהושע, אן דאס זאגער נאך
שלה: (י) נון וואלך יהושע מיהנען וואסע אין שלה, פאר דעם
עוויגען, מוכ פערטהיילטע היער דאס זאב מוטטער ישראל, נאך
מיהרען אבטהיילונגען: (יא) דאס ערסטע וואס קאם הערוים פיר
דען שטאם דער זהנהע דעם בנימן, נאך מיהרען געשלעכטערן.
דיא גרענצען מיהרעם וואבעם פילן גוישען דען זהנהען דעם
יהודה, מוכ דען זהנהען דעם יוסף: (יב) בעגען נארדען פינג
דיא גרענצע אן, פאם ירדן, נאך זיך היבאוף, אן דיא נארדליכע
זייטע פון יריחו, אוף דאס געבירגע, דאן הערואב אוף דיא אבענד־
זייטע, מוכ רייכט בים נור וויסטע בית און: (יג) פון דא וף
דיא גרענצע גען לוז, אן דער מיטטאג־זייטע דער שטאדט הין,
דיא יענע בית־אל הייסט. ואדאן נאך עטרות אדר, אוף דאס
געבירגע, וועלכעם אן דער מיטטאג־זייטע פון בית־חורון
ליגט: (יד) היער וועכדעט זיך דיא גרענצע אן דער אבענד־זייטע
פון בית־חורון ליגט, מוכ ענדעט זיך בייא קריית־בעל, אדער
קריית יערים. מיינע שטאדט דער זהנהע דעם יהודה. דיסעם
מיסט דיא אבענד־זייטע: (טו) דיא זילפיכע גרענצע פאנגט אן,
דער זייטע פון קריית יערים, וויכט מויס, דעם מערב נו,
אוף דער קוועלע פון נפתוח: (יו) ואדאן היבאב
הין נאך דער מיטטאג־זייטע פון יבוסי הין, היצאב נור
שהמ הנם, אן דער מיטטאג־זייטע פון טהאל בן־הנם, דער פאר
דער נארד־זייטע העם גרונדעם רפאים ליגט. וייטע דורך דאס
טהאל הנם, אן דער מיטטאג־זייטע פון יבוסי הין, היצאב נור
נעמיק) אבגייכענען, מוכ נו מיר נורים קאמאנען: (ה) המאיט זיא
עס מין זיבען טהיילע מוטטער זיך פערטהיילען קענענען. יהודה
בלייבט נעמיך מין זייער גרענצע בעגען מיטטאג. מוכ דאס הויס
דעס יוסף מין זייער גרענצע בעגען מיטטערנאכט: (ו) מיהר
גייכענט נעמיך דאס זאב נור מין זיבען טהיילונגען אב. ברינגענט
זאמען דיסעס נו מיר הער. וון מיך מייך היער פאר דעם עוויגען,
מונסערעם גאטט, דאס זיא לוים וויל: (ז) דען דיא לוים בע־
קאמאן קריגען טהיילונג מוטטער מייך, ווייל דאס פריסטערטהום
דעס עוויגען מיהר ערב־טהייל מיסט. מוכ גד, ראובן, מוכ
דער האלב שטאם מנשה, האבען בעריים מיהר ערב־טהייל גע־
נאמען, יענזייטס דעס ירדן, בעגעבען האבען. וואס מיהנען משה,
דער זיהנער דעס עוויגען, בעגעבען האב: (ח) אוס בון דיא ליינע
זיך אוף־מאכען, מוכ רייסען וואלטען, בעפאהל יהושע דענען,
וועלכע הין געהען וואלטען, דאס זאב נו בעשרייבען, ווי פאלגט.
געהעט הין, דורכרייסעט דאס זאב, בעשרייבעט עס, מוכ קומאט
דאן נו מיר נורים. זא וויל מיך מייך היער אין שלה וואסע וועדען,
פאר דעם עוויגען: (ט) דיא ליינע גינגען, דורכרייסעט דאס זאב,
בעשריבען עס נאך דען שטאלטען, אין ויבען אבטהיילונגען, אן
מיינעם בוכע. מוכ קומאט ואדאן נו יהושע, אן דאס זאגער נאך
שלה: (י) נון וואלך יהושע מיהנען וואסע אין שלה, פאר דעם
עוויגען, מוכ פערטהיילטע היער דאס זאב מוטטער ישראל, נאך
מיהרען אבטהיילונגען: (יא) דאס ערסטע וואס קאם הערוים פיר
דען שטאם דער זהנהע דעם בנימן, נאך מיהרען געשלעכטערן.
דיא גרענצע מיהרעם וואבעם פילן גוישען דען זהנהען דעם
יהודה, מוכ דען זהנהען דעם יוסף: (יב) בעגען נארדען פינג
דיא גרענצע אן, פאם ירדן, נאך זיך היבאוף, אן דיא נארדליכע
זייטע פון יריחו, אוף דאס געבירגע, דאן הערואב אוף דיא אבענד־
זייטע, מוכ רייכט בים נור וויסטע בית און: (יג) פון דא וף
דיא גרענצע גען לוז, אן דער מיטטאג־זייטע דער שטאדט הין,
דיא יענע בית־אל הייסט. ואדאן נאך עטרות אדר, אוף דאס
געבירגע, וועלכעם אן דער מיטטאג־זייטע פון בית־חורון
ליגט: (יד) היער וועכדעט זיך דיא גרענצע אן דער אבענד־זייטע
פון בית־חורון ליגט, מוכ ענדעט זיך בייא קריית־בעל, אדער
קריית יערים. מיינע שטאדט דער זהנהע דעם יהודה. דיסעם
מיסט דיא אבענד־זייטע: (טו) דיא זילפיכע גרענצע פאנגט אן,
דער זייטע פון קריית יערים, וויכט מויס, דעם מערב נו,
אוף דער קוועלע פון נפתוח: (יו) ואדאן היבאב

6 מִצָּפוֹן׃ וְאַתֶּם תִּכְתְּבוּ אֶת־הָאָרֶץ שִׁבְעָה חֲלָקִים
וְהֲבֵאתֶם אֵלַי הֵנָּה וְיָרִיתִי לָכֶם גּוֹרָל פֹּה לִפְנֵי יְהוָה
7 אֱלֹהֵינוּ׃ כִּי אֵין־חֵלֶק לַלְוִיִּם בְּקִרְבְּכֶם כִּי־כְהֻנַּת יְהוָה
נַחֲלָתוֹ וְגָד וּרְאוּבֵן וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם
מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן מִזְרָחָה אֲשֶׁר נָתַן לָהֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה׃
8 וַיָּקֻמוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ וַיְצַו יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַהֹלְכִים לִכְתֹּב
אֶת־הָאָרֶץ לֵאמֹר לְכוּ וְהִתְהַלְּכוּ בָאָרֶץ וְכִתְבוּ אוֹתָהּ
וְשׁוּבוּ אֵלַי וּפֹה אַשְׁלִיךְ לָכֶם גּוֹרָל לִפְנֵי יְהוָה בְּשִׁלֹה׃
9 וַיֵּלְכוּ הָאֲנָשִׁים וַיַּעַבְרוּ בָאָרֶץ וַיִּכְתְּבוּהָ לֶעָרִים לְשִׁבְעָה
חֲלָקִים עַל־סֵפֶר וַיָּבֹאוּ אֶל־יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה׃
10 וַיַּשְׁלֵךְ לָהֶם יְהוֹשֻׁעַ גּוֹרָל בְּשִׁלֹה לִפְנֵי יְהוָה וַיְחַלֵּק שָׁם
יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָאָרֶץ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמַחְלְקֹתָם׃
11 וַיַּעַל גּוֹרָל מַטֵּה בְנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם
וַיֵּצֵא גְּבוּל גּוֹרָלָם בֵּין בְּנֵי יְהוּדָה וּבֵין בְּנֵי יוֹסֵף׃
12 וַיְהִי לָהֶם הַגְּבוּל לִפְאַת צָפוֹנָה מִן־הַיַּרְדֵּן וְעָלָה הַגְּבוּל
אֶל־כֶּתֶף יְרִיחוֹ מִצָּפוֹן וְעָלָה בָהָר יָמָּה וְהָיָה תְּצֹאתָיו
13 מִדְבָּרָה בֵּית אָוֶן׃ וְעָבַר מִשָּׁם הַגְּבוּל לוּזָה אֶל־כֶּתֶף
לוּזָה נֶגְבָּה הִיא בֵּית אֵל וְיָרַד הַגְּבוּל עַטְרוֹת אַדָּר עַל־
14 הָהָר אֲשֶׁר מִנֶּגֶב לְבֵית־חוֹרוֹן תַּחְתּוֹן׃ וְתָאַר הַגְּבוּל
וְנָסַב לִפְאַת־יָם נֶגְבָּה מִן־הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי בֵית־חוֹרוֹן
נֶגְבָּה וְהָיָה תְּצֹאתָיו אֶל־קִרְיַת־בַּעַל הִיא קִרְיַת יְעָרִים
טו עִיר בְּנֵי יְהוּדָה זֹאת פְּאַת־יָם׃ וּפְאַת־נֶגְבָּה מִקְצֵה
קִרְיַת יְעָרִים וְיָצָא הַגְּבוּל יָמָּה וְיָצָא אֶל־מַעְיַן מֵי
16 נֶפְתּוֹחַ׃ וְיָרַד הַגְּבוּל אֶל־קְצֵה הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גֵּי
בֶן־הִנֹּם אֲשֶׁר בְּעֵמֶק רְפָאִים צָפוֹנָה וְיָרַד גֵּי הִנֹּם אֶל־
17 כֶּתֶף הַיְבוּסִי נֶגְבָּה וְיָרַד עֵין רֹגֶל׃ וְתָאַר מִצָּפוֹן וְיָצָא
עֵין שֶׁמֶשׁ וְיָצָא אֶל־גְּלִילוֹת אֲשֶׁר־נֹכַח מַעֲלֵה אֲדֻמִּים

והיו קרי v. 12. 14.

וַיֵּרֶד אֶבֶן בֹּהַן בֶּן־רְאוּבֵן׃ וְעָבַר אֶל־כֶּתֶף מוּל הָעֲרָבָה 18
צָפוֹנָה וַיֵּרֶד הָעֲרָבָתָה׃ וְעָבַר הַגְּבוּל אֶל־כֶּתֶף בֵּית־ 19
חָגְלָה צָפוֹנָה וְהָיָה תּוֹצְאוֹתָיו הַגְּבוּל אֶל־לְשׁוֹן יָם־
הַמֶּלַח צָפוֹנָה אֶל־קְצֵה הַיַּרְדֵּן נֶגְבָּה זֶה גְּבוּל נֶגֶב׃
וְהַיַּרְדֵּן יִגְבֹּל־אֹתוֹ לְפֵאַת־קֵדְמָה זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי בִנְיָמִן כ
לִגְבוּלֹתֶיהָ סָבִיב לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ וַיִּהְיוּ הֶעָרִים לְמַטֵּה בְּנֵי 21
בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתֵיהֶם יְרִיחוֹ וּבֵית־חָגְלָה וְעֵמֶק קְצִיץ׃
וּבֵית הָעֲרָבָה וּצְמָרַיִם וּבֵית־אֵל׃ וְהָעַוִּים וְהַפָּרָה 23 22
וְעָפְרָה׃ וּכְפַר הָעַמֹּנִי וְהָעָפְנִי וְגֶבַע עָרִים שְׁתֵּים־ 24
עֶשְׂרֵה וְחַצֵרֵיהֶן׃ גִּבְעוֹן וְהָרָמָה וּבְאֵרוֹת׃ וְהַמִּצְפֵּה כה 26
וְהַכְּפִירָה וְהַמֹּצָה׃ וְרֶקֶם וְיִרְפְּאֵל וְתַרְאֲלָה׃ וְצֶלַע 28 27
הָאֱלֶף וְהַיְבוּסִי הִיא יְרוּשָׁלַם גִּבְעַת קִרְיַת עָרִים אַרְבַּע־
עֶשְׂרֵה וְחַצֵרֵיהֶן זֹאת נַחֲלַת בְּנֵי־בִנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃

יט Cap. XIX.

וַיֵּצֵא הַגּוֹרָל הַשֵּׁנִי לְשִׁמְעוֹן לְמַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן א
לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי נַחֲלָתָם בְּתוֹךְ נַחֲלַת בְּנֵי־יְהוּדָה׃
וַיְהִי לָהֶם בְּנַחֲלָתָם בְּאֵר שֶׁבַע וְשֶׁבַע וּמוֹלָדָה׃ וַחֲצַר 3 2
שׁוּעָל וּבָלָה וָעָצֶם׃ וְאֶלְתּוֹלַד וּבְתוּל וְחָרְמָה׃ וְצִקְלַג 4 ח
וּבֵית־הַמַּרְכָּבֹת וַחֲצַר סוּסָה׃ וּבֵית לְבָאוֹת וְשָׁרוּחֶן 6
עָרִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה וְחַצֵרֵיהֶן׃ עֵין רִמּוֹן וָעֶתֶר וָעָשָׁן 7
עָרִים אַרְבַּע וְחַצֵרֵיהֶן׃ וְכָל־חַצֵרִים אֲשֶׁר סְבִיבוֹת 8
הֶעָרִים הָאֵלֶּה עַד־בַּעֲלַת בְּאֵר רָמַת נֶגֶב זֹאת נַחֲלַת
מַטֵּה בְנֵי־שִׁמְעוֹן לְמִשְׁפְּחֹתָם׃ מֵחֵבֶל בְּנֵי יְהוּדָה 9
נַחֲלַת בְּנֵי שִׁמְעוֹן כִּי־הָיָה חֵלֶק בְּנֵי־יְהוּדָה רַב מֵהֶם
וַיִּנְחֲלוּ בְנֵי־שִׁמְעוֹן בְּתוֹךְ נַחֲלָתָם׃ וַיַּעַל הַגּוֹרָל י
הַשְּׁלִישִׁי לִבְנֵי זְבוּלֻן לְמִשְׁפְּחֹתָם וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם
עַד־שָׂרִיד׃ וְעָלָה גְבוּלָם יָמָּה וּמַרְעֲלָה וּפָגַע בְּדַבֶּשֶׁת 11

העמונה ק׳ v. 24. תוצאות ק׳ ibid. והיו ק׳ v. 19. ופגע

קוועלע רגֶל׃ (יז) היער וועבדעט וי״א זיך נאָרד־וועסט נאָך
עֵין שֶׁמֶשׁ, וווייטט מוס נאָך גְּלִילוֹת, מַעֲלֵה אֻדֻמִּים געגענ־
מיבער, הינאָב נאָך דעם שטיינע בֹּהַן, דעס נאָהענט ראוּבֵן׃
(יח) זאָלען מן דער נאָרד־וויטע דער עבנע פֿאָרבייא, הינאָב נאָך
עֲרָבָה׃ (יט) פֿאָן דאָ מן דער מיטטערנאַכטלינע וויטע פֿאָן בֵּית־
חָגְלָה. דאָן ענדעט זיך דיא גרענצע, מן דער נובנע דעס זאָלץ־
מעערעס, געגען מיטטערנאַכט, פֿאָ זיילינע ענדע דעס יַרְדֵּן.
דיסעס מיסט דיא זיילינע גרענצע׃ (כ) מוד מוך דער מאָרגען־
וויטע, מאַכט דער יַרְדֵּן דיא גרענצע. דיסעס מיסט נון דאָס
ערבע דער וועהנע דעס בִּנְיָמִן, מיט דען גרענצען מוהער,
נאָך מיהרען פֿאַמיליען׃ (כא) דיא שטאָדטע דעס שטאַמעס בִּנְיָמִן,
נאָך דען בעשרייבונגען, וינד, יְרִיחוֹ, בֵּית־חָגְלָה, מוד עֵמֶק
קְצִיץ׃ (כב) בֵּית עֲרָבָה, צְמָרַיִם, מוד בֵּית־אֵל׃ (כג) עַוִּים,
פָּרָה, מוד עָפְרָה׃ (כד) כְּפַר עַמֹּנִי, עָפְנִי מוד גָּבַע. גו־
סאַמען זעווענצוֹ שטאָדטע, מיט דען דערפֿערן דאָזו׃ (כה) זאָלען
גִּבְעוֹן, רָמָה, מוד בְּאֵרוֹת׃ (כו) מִצְפֵּה, כְּפִירָה, מוד
מֹצָה׃ (כז) רֶקֶם, יִרְפְּאֵל, מוד תַּרְאֲלָה׃ (כח) צֶלַע, אֶלֶף,
יְבוּסִי, אָדער יְרוּשָׁלַיִם, גִּבְעַת, מוד קִרְיַת. גוסאַמען
פֿיערצעהען שטאָדטע, מוד מיהרע אָפּפּענען פֿלעקע. דאָס מיסט
דאָס ערב־טהיל דער וועהנע דעס בִּנְיָמִן, נאָך מיהרען פֿאַמיליען׃

קאַפּיטעל יט

(א) דאָס זוויטע אָדאָ קאָך פֿיר שִׁמְעוֹן הערזוים, נעמליך פֿיר
דען שטאַם דער וועהנע דעס שִׁמְעוֹן, נאָך מיהרען גרעשעפֿטערן.
מיהר ערב־טהיל זאָג מיטטען מיך ערב־גוטע דער וועהנע
דעס יְהוּדָה׃ (ב) מיהנען וואורדע נוגעטהיילט, בְּאֵר־שֶׁבַע,
שֶׁבַע, מוד מוֹלָדָה׃ (ג) חֲצַר שׁוּעָל, בָּלָה, מוד עָצֶם׃
(ד) אֶלְתּוֹלַד, בְּתוּל, מוד חָרְמָה׃ (ה) צִקְלַג, בֵּית־
מַרְכָּבֹת, מוד חֲצַר־סוּסָה׃ (ו) בֵּית־לְבָאוֹת, מוד שָׁרוּחֶן.
גוסאַמען דרייצעהען שטאָדטע, מיט דען דערפֿערן׃ (ז) עַיִן,
רִמּוֹן, עֶתֶר, מוד עָשָׁן. גוסאַמען פֿיער שטאָדטע, מיט דען
דערפֿערן׃ (ח) דאָס גאַנצע פּאָפּפּענען פֿלעקע אום דיסע שטאָדטע,
בִּיס בַּעֲלַת־בְּאֵר, מוד רָמַת נֶגֶב. דיסעס מיסט דאָס ערב־
טהיל דעס שטאַמעס דער וועהנע דעס שִׁמְעוֹן, נאָך מיהרען
בעשרייבונגען׃ (ט) מין מיינעם שטריך זאָלענדעס דער וועהנע דעס
יְהוּדָה, בעשטאַנד מוסן דעס שִׁמְעוֹן ערב־גוט. דען וויל דער
טהיל דער וועהנע דעס יְהוּדָה גרעסער וואר מוס וי״א ברוכטען,
זיך בעקאָם שִׁמְעוֹן זיינען טהיל, מיטטען מין מיהרעם ערב־טהיל׃
(י) דאָס דריטטע דאָס קאָך פֿיר דיא הערזוים וועהנע דעס זְבוּלֻן,
נאָך מיהרען בעשרייבונגען. מיהרע גרענצע רייכט בִּיס שָׂרִיד׃
(יא) פֿאָן דאָ ניטט וי״א זיך הינאָף, וועסט־וועהנט נאָך מַרְעֲלָה,
שטאָפּט

שטאסט מן דבשת, מוכד בעריהרט דען בעך, דער פאר יקנעם
פליסט: (יב) פון שריד ווידער מסט־ווערטס, געגען ואבנען־
מויפגאנג, מן דיא גרענצע פון כסלות־תבר הין, בעך דברת,
מוכד היגאוף כעך יפיע: (יג) פון דא ניהט ווא וין געגען מאדגען,
נעך גתה־חפר, מוכד עתה־קצין, רייכט ביס רמון־מתאר,
מוכד נעה: (יד) דא ווענדעט זיך דיא גרענצע, נעך דער נארד־
ווייטע פון חנתן, מוכד עבדעט מיט טהאל יפתח־אל: (טו) דאנו
קטת, נהלל, שמרון, ידאלה, מוכד בית־לחם. נוסאמען
נזוועלף שטאדטע, מיט מיהרען דערפארן: (יו) דיסעס איסט פאר
ערב־טהייל דער וענבע דעס זבולן, נעך מיהרען גענשלטערן.
דיסעס מיהרע שטאדטע מוכד דערפער: (יז) פיר יששכר קאם
פאר פיערטע לוס הערואוס, נעמויך פיר דיא וענבע דעס יששכר,
נעך מיהרען פאמיליען: (יח) מיהרע גרענצע מיסט, יזרעאל,
כסלות, מוכד שונם: (יט) חפרים, שיאון, מוכד אנחרת:
(כ) רבית, קשיון, מוכד אבץ: (כא) רמת, עין־גנים,
עין־חדה, מוכד בית־פצץ: (כב) דיא גרענצע בעריהרט
פערנער, תבור, שחצימה, מוכד בית־שמש. מוכד עבדעט
זיך אם ירדן. דיא שטאדטע זיבד נוסאמען זעכצעהן, מיט
אנפענען פילאנען דאזו: (כג) דיסעס איסט פאר ערב־טהייל דעס
שטאמעס ישששכר, נעך מיהרען פאמיליען. דיסעס מיהרע
שטאדטע מוכד דערפער: (כד) פאר פינפטע לוס קאם הערואוס
פיר דען שטאם דער וענבע דעס אשר, נעך מיהרען גרשלטערן:
(כה) מיהרע גרענצע איסט, חלקת, חלי, בטן, מוכד אכשף:
(כו) אלמלך, עמעד, מוכד משאל. וייטט הארט מן כרמל
דעך מעערע נו. מוכד מן שיחור לבנת: (כז) וועבדעט זיך
געגען ואבנען־מויפגאנג, נעך בית־דגון, שטאסט מן זבולן,
מוכד מן דאס טהאל יפתח־אל, געגען נארדען, מיבער בית־
עמק, מוכד נעיאל. ניהט זיך ווינקס נעך כבול: (כח) נעך
עברון, רחוב, חמון, מוכד קנה. ביס נוך פאלק־רייכען
צידון: (כט) היער וועבדעט זיך דיא גרענצע נעך רמה, ביס
נו דער שטאדט מבצר־צר. מן וייסט וידא מיבער חסה, מוכד
ענדעט זיך אם מעערע, מין דעם געביטהע פאן אכזיב: (ל) דאנו
עמה, אפק, מוכד רחוב. נוסאמען נוויין מוכד נוואנציג
שטאדטע, מיט דען דערפערן דאזו: (לא) דיסעס איסט דאס ערב־
טהייל דעס שטאמעס דער וענבע דעס אשר, נעך מיהרען גע־
שלעכטערן. דיסע שטאדטע מיט דען דערפערן: (לב) פיר דיא
וענבע דעס נפתלי, נעך מיהרען גרשלטערן: (לג) מיהרע
גרענצע

12 ופגע אל־הנחל אשר על־פני יקנעם: ושב משריד
קדמה מזרח השמש על־גבול כסלת תבר ויצא אל־
13 הדברת ועלה יפיע: ומשם עבר קדמה מזרחה גתה
14 חפר עתה קצין ויצא רמון המתאר הנעה: ונסב
אתו הגבול מצפון חנתן והיו תוצאתיו גי יפתח־אל:
טו וקטת ונהלל ושמרון וידאלה ובית לחם ערים שתים־
16 עשרה וחצריהן: זאת נחלת בני־זבולן למשפחותם
17 הערים האלה וחצריהן: ליששכר
18 יצא הגורל הרביעי לבני יששכר למשפחותם: ויהי
19 גבולם יזרעאלה והכסלות ושונם: וחפרים ושיאון
כ 21 ואנחרת: והרבית וקשיון ואבץ: ורמת ועין־גנים
22 ועין חדה ובית פצץ: ופגע הגבול בתבור ושחצומה
ובית שמש והיו תוצאות גבולם הירדן ערים שש־
23 עשרה וחצריהן: זאת נחלת מטה בני־ישששכר
24 למשפחותם הערים וחצריהן: ויצא
כה הגורל החמישי למטה בני־אשר למשפחותם: ויהי
26 גבולם חלקת וחלי ובטן ואכשף: ואלמלך ועמעד
27 ומשאל ופגע בכרמל הימה ובשיחור לבנת: ושב
מזרח השמש בית הגן ופגע בזבולן ובגי יפתח־אל
צפונה בית העמק ונעיאל ויצא אל־כבול משמאל:
28 29 ועברן ורחב וחמון וקנה עד צידון רבה: ושב הגבול
הרמה ועד־עיר מבצר־צר ושב הגבול חסה והיו
ל תוצאתיו הימה מחבל אכזיבה: ועמה ואפק ורחב
31 ערים עשרים ושתים וחצריהן: זאת נחלת מטה
בני־אשר למשפחתם הערים האלה וחצריהן:
32 לבני נפתלי יצא הגורל הששי
33 לבני נפתלי למשפחתם: ויהי גבולם מחלף מאלון

v. 29. והיו קרי v. 22. ושחצימה קרי בצענגים

בְּצַעֲנַנִּים וַאֲדָמִי הַנֶּקֶב וְיַבְנְאֵל עַד־לַקּוּם וַיְהִי תְּצֹאתָיו
הַיַּרְדֵּן׃ וְשָׁב הַגְּבוּל יָמָּה אַזְנוֹת תָּבוֹר וְיָצָא מִשָּׁם 34
חֻקֹּקָה וּפָגַע בִּזְבוּלֻן מִנֶּגֶב וּבְאָשֵׁר פָּגַע מַיִם וּבִיהוּדָה
הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשָּׁמֶשׁ׃ וְעָרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים צֵר וְחַמַּת לה
רַקַּת וְכִנֶּרֶת׃ וַאֲדָמָה וְהָרָמָה וְחָצוֹר׃ וְקֶדֶשׁ וְאֶדְרֶעִי 37 36
וְעֵין חָצוֹר׃ וְיִרְאוֹן וּמִגְדַּל־אֵל חֹרֶם וּבֵית־עֲנָת וּבֵית 38
שֶׁמֶשׁ עָרִים תִּשַׁע־עֶשְׂרֵה וְחַצְרֵיהֶן׃ זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה 39
בְּנֵי־נַפְתָּלִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים וְחַצְרֵיהֶן׃
לְמַטֵּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם יָצָא הַגּוֹרָל מ
הַשְּׁבִיעִי׃ וַיְהִי גְּבוּל נַחֲלָתָם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאוֹל וְעִיר 41
שֶׁמֶשׁ׃ וְשַׁעַלַבִּין וְאַיָּלוֹן וְיִתְלָה׃ וְאֵילוֹן וְתִמְנָתָה 43 42
וְעֶקְרוֹן׃ וְאֶלְתְּקֵה וְגִבְּתוֹן וּבַעֲלָת׃ וְיְהֻד וּבְנֵי־בְרַק 44 מה
וְגַת־רִמּוֹן׃ וּמֵי הַיַּרְקוֹן וְהָרַקּוֹן עִם־הַגְּבוּל מוּל 46
יָפוֹ׃ וַיֵּצֵא גְּבוּל בְּנֵי־דָן מֵהֶם וַיַּעֲלוּ בְנֵי־דָן וַיִּלָּחֲמוּ 47
עִם־לֶשֶׁם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּ אוֹתָהּ לְפִי־חָרֶב וַיִּירָשׁוּ
אוֹתָהּ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ וַיִּקְרְאוּ לְלֶשֶׁם דָּן כְּשֵׁם דָּן אֲבִיהֶם׃
זֹאת נַחֲלַת מַטֵּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפְּחֹתָם הֶעָרִים הָאֵלֶּה 48
וְחַצְרֵיהֶן׃
וַיְכַלּוּ לְנַחֵל אֶת־הָאָרֶץ לִגְבוּלֹתֶיהָ וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל 49
נַחֲלָה לִיהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן בְּתוֹכָם׃ עַל־פִּי יְהוָה נָתְנוּ לוֹ נ
אֶת־הָעִיר אֲשֶׁר שָׁאַל אֶת־תִּמְנַת־סֶרַח בְּהַר אֶפְרָיִם
וַיִּבֶן אֶת־הָעִיר וַיֵּשֶׁב בָּהּ׃ אֵלֶּה 51
הַנְּחָלֹת אֲשֶׁר־נָחֲלוּ אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן׃ וְיְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן
וְרָאשֵׁי הָאָבוֹת לְמַטּוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃ בְּגוֹרָל׃ בְּשִׁלֹה
לִפְנֵי יְהוָה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וַיְכַלּוּ מֵחָלַק אֶת־
הָאָרֶץ׃

Cap. XX. וידבר v. 50. קמץ בז"ק

גרענץ מיסט / פֿון חֶלֶף / מֵעֶר פֿון דער מייכע בייא צַעֲנַנִּים
פֿון / מיבער אַדמי־נקב / מוכז יַבנאֵל / ביס לַקוּם · וויא ענדעט
זיך פֿם יַרדֵן׃ (לד) ואַזנות־תָּבור וויך דיא גרענץ וויידער גיעגען פֿאבענד /
נאַך אַזנות־תָּבור · פֿון דאַ נאַך חֻקֹּקה · שטויסט זי זבולון /
גיעגען זידען · מן אָשֵׁר / גיגען פֿאבענד · מוכז מן יְהודה גיעגען
וואַנענען · מיטגאַנג / פֿון דען יַרדֵן׃ (לה) וויינע פֿעסטען שטאַטע
וינד / צִידים / צֶר / חֲמַת / רַקַת / מוכז כִּנֶרֶת׃ (לו) אֲדָמָה /
רָמָה / מוכז חָצור׃ (לז) קֶדֶש / אֶדרֶעי / מוכז עֵין־חָצור׃
(לח) יִראון / מִגדַל־אֵל / חֹרֶם / בֵּית־עֲנָת / מוכז בֵּית־שֶׁמֶש·
נוסאמען נייגענהען שטאַטע / מיט דען לעצטערן נאַמן׃ (לט) דיס־
סעם מיסט דאַס ערב־טהיל דעס שטאַמעס נַפתָלי / נאַך וויינע
גיעשעפטערן · דיס דיא שטאַטע מוכז לעצטער׃ (מ) פֿיר דען
שטאַם דָן / נאַך זיינען גיעשעפטערן / קאַם ענדליך דאַס וידענטע
לאַס הערמוס׃ (מא) דיא גרענץ זיינעם ערב־טהיילס וואַר /
צָרעָה / אֶשתָאול / מוכז דיא שטאַדט שֶמֶש׃ (מב) שַעַלַבִּין׃
אַיָלון / מוכז יִתלָה׃ (מג) אֵילון / תִמנָתה / מוכז עֶקרון׃
(מד) אֶלתְּקֵה / גִבתון / מוכז בַּעֲלָת׃ (מה) יְהוד / בְּנֵי־בְרַק /
מוכז גַת־רִמון׃ (מו) מֵי־הַיַרקון / מוכז רַקון · פֿון לעצטערן
גרענץ יָפו׃ (מז) מיבער דיסע ערשטערע קטע זיך דאַס גיביטט
דער קינדער דעס דָן נאַך וויטער · וויא גינגען נעמיך הין /
גריפֿען לֶשֶם פֿון / ערָאַבערטען וויא / שוגען וויא מיט דער שאַרפֿע
דעס שווערטעס / באַהאַלטען זיא מין בעזיץ / מוכז וואַהנטען דאַרין ·
וויא נאַנענטען לֶשֶם / דָן · נאַך דעם נאַמען מיהרעס פֿאַטערס דָן׃
(מח) דיסעס מיסט דאַס ערב־טהיל דעס שטאַמעס דער קינדער
דעס דָן / נאַך מיהרען פֿאַמיליען · דיסע שטאַדטע / מוכז מיהרע
דערפֿער׃ (מט) אַוס פֿאַן גאַנץ וואַר / מיט דער טהיילונג
דעס יַבנאֵל / נאַך זיינען גרענצען · גאַבען דיא קינדער יִשׂרָאֵל
דעם יְהושֻעַ / וואַהן דעס נון / מיין ערב־טהיל מוכז׃ (נ) נאַך דעם מויסשפרוכע דעס עזויגען / גאַבען וויא מיהם דיא
שטאַדט / וועלכע ער פֿערלאַנגט האַטטע · נעמיך תִמנַת־סֶרַח /
פֿם בערגע אֶפרַים · ער בויעטע וויא מיהם / מוכז באַהם זיינען
וואַהן־פֿלאַץ דערין׃ (נא) דיסעס זינד נאַן דיא ערב־טהיליע / וועלכע
דער פריסטער אֶלעָזָר / יְהושֻעַ / דער וואַהן דעס נון / מוכז דיא
פֿאַמיליען־הייפטער דער שטאַמען יִשׂרָאֵל / דורך לאַס פֿער־
טהיילונג האַטטען / מיט שִלֹה / פֿאַר דעם עזויגען / מיט מייגאַנגע
דעס שטיפֿטס־צעלטעס · מוכז זו וואַר מאַן נו ענדע / מיט דער
פֿערטהיילונג דעס גאַנצען׃

דער

קאַפּיטעל כ

(א) דער עוויגע שפּראַך צו יְהוֹשֻׁעַ ווי פֿאַרגלט: (ב) זאַגט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל פֿאַרזאַמלעט אייך צו שטעט פֿאַר מיר דורך משה האַבט (ג) וואַהין איין טאָג־שׁוֹגגער פֿליהען קאָן, דער מייגט פֿערטיידיגן אונפֿערזעהענס, אָהנע דאָס ער דיא אַבזיכט האַטטע, אומגעבראַכט. אונד זיא מייך נוט שולדיג דיהנע, פֿאָר דעם בלוט־ראַכער: (ד) אער זיך נון אין מיינע דיסער שטאַדט פֿליכטעט, דער זאָל אין מיינגאַנגע דעם שטאַדט־טהאָרעס שטעהען בלייבען, אונד פֿאָר דען עלטעסטען דיסער שטאַדט אויסבעהאַנען, זיינע זאַכע פֿאָר־בריינגען. דיסע וויסען מיהן אַלסאַן אין דיא שטאַדט אויפֿנעהמען, אונד מיהם מיינען אָרט אַנצוויגען, דאָס ער בייא מיהנען וואָהנען קאָן: (ה) זאָלטען מיהם דער בלוט־רעכער נאָך־זעגען, זיא דירפֿען זיא מיהן דעם בלוט־רעכער ניכט אויס־ליפֿערן. דאָ ער זיינען נאָכסטען אונבאַדיכטליך אומגעבראַכט האָבען, דאָס ער פֿאַרהער זיין פֿיינד געווען: (ו) אין דיסער שטאַדט בלייבט ער, ביס ער בייא דער גענייגט פֿאָר גערייכט געשטאַנדען, אָדער ביס דער האָהע פּריס־טער געשטאָרבען איסט, דער זיך דאָ דיסער ניט זיין ווירד. אַלסדאַן קאָן דער טאָג־שׁוֹגגער זוריק־קעהרען, נאָך זיינער וואָהנונג אונד היימאַט בעהען. אָדער נאָך דער שטאַדט, אויס וועלכער ער זיך געפֿליכטעט האַט: (ז) זיא ריכטעטען היראוף דאָס מיין, קֶדֶשׁ, מין גָּלִיל, אויף דעם געבירגע נַפְתָּלִי. שְׁכֶם, אויף דעם געבירגע אֶפְרַיִם. אונד קִרְיַת־אַרְבַּע, אָדער חֶבְרוֹן, אויף דעם געבירגע יְהוּדָה: (ח) יענזייטס דעם יַרְדֵּן, אויף דער מאָרגען־זייטע פֿאָן יְרִיחוֹ, נאָהמען זיא דאָס, בֶּצֶר, דאָס אין דער וויסטע אין מיינער עבנע לִיגט, פֿאָן דעם שטאַמע ראוּבֵן. רָאמות, אין גִּלְעָד, פֿאָן דעם שטאַמע גָּד. אונד גּוֹלָן, אין בָּשָׁן, פֿאָן דעם שטאַמע מְנַשֶּׁה: (ט) דיסעס וואַרען דיא בעשטימטען שטאָטע, פֿיר גאַנץ יִשְׂרָאֵל, זאָוואַהל, פֿאָס פֿיר דען פֿרעמדען, דער אונטער מיהנען וואָהנטע, אויך דאָהין זיא פֿליכטען, וועד מיינע פערסאָן מוכפֿערזעהענס אומגעבראַכט. וועד זיא מיינע פערסאָן פֿאָר דער גמיינדע אין דער שטאָדט פֿליכטען, ביס ער שטאַנד האַט פֿאָר דער גמיינדע צו שטעהען, אונד זיא ווידער אין דיא שטאָדט אונד אין דאָס היים קאָמען, פֿאָן וועלכער זיא פֿליכטעט זיינען.

קאַפּיטעל כא

(א) דיא פֿאַמיליען־הייפּטער דער לֵוִים טראַטען אויף פֿאָר דען עוויגע אונד זיא דערמאָנען, אונד שטאַדט אין דען לענדער כְּנַעַן, זאָלען זיא פֿאָר זיא אויסזאָנדערן, פֿאָר זיא פֿאַמיליען־הייפּטער דער שטאַמען דער קינדער יִשְׂרָאֵל: (ב) רעפּריסטער אֶלְעָזָר, אונד יְהוֹשֻׁעַ, אונד דען נוזן, זאָהן דעם נוזן, אונד פֿאָר דיא

כ Cap. XX.

א 2 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֵאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר תְּנוּ לָכֶם אֶת־עָרֵי הַמִּקְלָט אֲשֶׁר־דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם
3 בְּיַד־מֹשֶׁה׃ לָנוּס שָׁמָּה רוֹצֵחַ מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה
4 בִּבְלִי־דָעַת וְהָיוּ לָכֶם לְמִקְלָט מִגֹּאֵל הַדָּם׃ וְנָס אֶל־
אַחַת׀ מֵהֶעָרִים הָאֵלֶּה וְעָמַד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וְדִבֶּר
בְּאָזְנֵי זִקְנֵי הָעִיר־הַהִיא אֶת־דְּבָרָיו וְאָסְפוּ אֹתוֹ הָעִירָה
ה אֲלֵיהֶם וְנָתְנוּ־לוֹ מָקוֹם וְיָשַׁב עִמָּם׃ וְכִי יִרְדֹּף גֹּאֵל
הַדָּם אַחֲרָיו וְלֹא־יַסְגִּרוּ אֶת־הָרֹצֵחַ בְּיָדוֹ כִּי בִבְלִי־
דַעַת הִכָּה אֶת־רֵעֵהוּ וְלֹא־שֹׂנֵא הוּא לוֹ מִתְּמוֹל
6 שִׁלְשׁוֹם׃ וְיָשַׁב׀ בָּעִיר הַהִיא עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה
לַמִּשְׁפָּט עַד־מוֹת הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם
אָז׀ יָשׁוּב הָרוֹצֵחַ וּבָא אֶל־עִירוֹ וְאֶל־בֵּיתוֹ אֶל הָעִיר
7 אֲשֶׁר־נָס מִשָּׁם׃ וַיַּקְדִּישׁוּ אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל בְּהַר נַפְתָּלִי
וְאֶת־שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם וְאֶת־קִרְיַת אַרְבַּע הִיא חֶבְרוֹן
8 בְּהַר יְהוּדָה׃ וּמֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרָחָה נָתְנוּ אֶת־
בֶּצֶר בַּמִּדְבָּר בַּמִּישֹׁר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וְאֶת־רָאמֹת בַּגִּלְעָד
9 מִמַּטֵּה גָד וְאֶת־גּוֹלָן בַּבָּשָׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה׃ אֵלֶּה הָיוּ
עָרֵי הַמּוֹעֲדָה לְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם
לָנוּס שָׁמָּה כָּל־מַכֵּה־נֶפֶשׁ בִּשְׁגָגָה וְלֹא יָמוּת בְּיַד גֹּאֵל
הַדָּם עַד־עָמְדוֹ לִפְנֵי הָעֵדָה׃

כא Cap. XXI.

א וַיִּגְּשׁוּ רָאשֵׁי אֲבוֹת הַלְוִיִּם אֶל־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְאֶל־
יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן וְאֶל־רָאשֵׁי אֲבוֹת הַמַּטּוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
2 וַיְדַבְּרוּ אֲלֵיהֶם בְּשִׁלֹה בְּאֶרֶץ כְּנַעַן לֵאמֹר יְהוָה צִוָּה
בְיַד־מֹשֶׁה לָתֵת־לָנוּ עָרִים לָשָׁבֶת וּמִגְרְשֵׁיהֶן לִבְהֶמְתֵּנוּ׃
3 וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם מִנַּחֲלָתָם אֶל־פִּי יְהוָה אֶת־

גולן ק׳ v. 8.

חערים

הֶעָרִים הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן׃ 4 וַיֵּצֵא
הַגּוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן מִן־
הַלְוִיִּם מִמַּטֵּה יְהוּדָה וּמִמַּטֵּה הַשִּׁמְעֹנִי וּמִמַּטֵּה בִנְיָמִן
בְּגוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ 5 וְלִבְנֵי קְהָת
הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחֹת מַטֵּה־אֶפְרַיִם וּמִמַּטֵּה־דָּן וּמֵחֲצִי
מַטֵּה מְנַשֶּׁה בְּגוֹרָל עֶרִים עֲשֶׂר׃ 6 וְלִבְנֵי
גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחֹת מַטֵּה־יִשָּׂשכָר וּמִמַּטֵּה־אָשֵׁר וּמִמַּטֵּה
נַפְתָּלִי וּמֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה בַּבָּשָׁן בְּגוֹרָל עָרִים שְׁלֹשׁ
עֶשְׂרֵה׃ 7 לִבְנֵי מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם מִמַּטֵּה
רְאוּבֵן וּמִמַּטֵּה־גָּד וּמִמַּטֵּה זְבוּלֻן עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃
8 וַיִּתְּנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַלְוִיִּם אֶת־הֶעָרִים
הָאֵלֶּה וְאֶת־מִגְרְשֵׁיהֶן כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה בְּיַד־מֹשֶׁה
בְּגוֹרָל׃ 9 וַיִּתְּנוּ מִמַּטֵּה בְּנֵי יְהוּדָה
וּמִמַּטֵּה בְּנֵי שִׁמְעוֹן אֵת הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־יִקְרָא
אֹתָן בְּשֵׁם׃ 10 וַיְהִי לִבְנֵי אַהֲרֹן מִמִּשְׁפְּחֹת הַקְּהָתִי
מִבְּנֵי לֵוִי כִּי לָהֶם הָיָה הַגּוֹרָל רִאשֹׁנָה׃ 11 וַיִּתְּנוּ לָהֶם
אֶת־קִרְיַת אַרְבַּע אֲבִי הָעֲנָק הִיא חֶבְרוֹן בְּהַר יְהוּדָה
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ סְבִיבֹתֶיהָ׃ 12 וְאֶת־שְׂדֵה הָעִיר וְאֶת־חֲצֵרֶיהָ
נָתְנוּ לְכָלֵב בֶּן־יְפֻנֶּה בַּאֲחֻזָּתוֹ׃ 13 וְלִבְנֵי
אַהֲרֹן הַכֹּהֵן נָתְנוּ אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־חֶבְרוֹן
וְאֶת־מִגְרְשֶׁיהָ וְאֶת־לִבְנָה וְאֶת־מִגְרְשֶׁיהָ׃ 14 וְאֶת־יַתִּר
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־אֶשְׁתְּמֹעַ וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ טו וְאֶת־חֹלֹן
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־דְּבִר וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ 16 וְאֶת־עַיִן וְאֶת־
מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־יֻטָּה וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ אֶת־בֵּית שֶׁמֶשׁ וְאֶת־
מִגְרְשָׁהּ עָרִים תֵּשַׁע מֵאֵת שְׁנֵי הַשְּׁבָטִים הָאֵלֶּה׃
17 וּמִמַּטֵּה בִּנְיָמִין אֶת־גִּבְעוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ
אֶת־גֶּבַע וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ 18 אֶת־עֲנָתוֹת וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ

ראשנה קרי v. 10. ואת

(ג) דא גאבען דיא קינדער ישראל דען לויים, מוך בעפעהל דעם עוויגען, פאן מיהרעק ערב. טהייל דיא פערצאבטען שטאדטע, מובר פריעי פוגנע דאגו: (ד) נו ערסט פיל דאס זאס פיר דיא פאמיליע דער קהתי. מובר דיא זעהנע דעם פריסטערס אהרן, מוים לוי, ערהילטען דורך דאס זאס, פאר שטאמט יהודה, שמעון, מובר בנימן, דרייצעהען שטאדטע: (ה) דיא מיבריגען זעהנע דעם קהת, בעקאמען דורך דאס זאס, פאן דען פאמיליען דעם שטאמט אפרים, פאר שטאמט דן מובר פאן דעם האלבען שטאמט מנשה, נעהמען שטאדטע: (ו) דיא זעהנע דעם גרשון, פאן דען פאמיליען דעם שטאמט ישששכר, פאר שטאמט אשר, נפתלי, מובר פאן דעם האלבען שטאמט מנשה, אין בשן, דורך דאס זאס, דרייצעהען שטאדטע:

(ז) דיא זעהנע דעם מררי, נאך מיהרען גרעשלעכטערען, בעקאמען פאר פאר שטאמט ראובן, גד, מובר זבולן, צוועלף שטאדטע: (ח) דיא קינדער ישראל גאבען מוסא, דיעס שטאדטע זאמט דען פריעי־פוגנע, דען לויים דורך דאס זאס, ווא דער עוויגע דורך משה בעפעהלען האטטע: (ט) פאר שטאמט דער זעהנע דעם יהודה, מובר פאר שמעון, פערגאב מאן פאלגענדע, מיט נאמען גענאמטע שטאדטע: (י) דען זעהנען דעם אהרן, מוים דער פאמיליע דעם קהת, פאן דען זעהנען לוי. דער דיא טרעף דאס זאס נו ערסט: (יא) גאב מאן, קריית־ארבע, נאך דעם שטאפ־פאטער דעם ענוק זו גענאנט. דיא הייסט מוך חברון. פר בעצירגע יהודה, מיט דען פריעין פוגנע מוהער: (יב) נוואר גאב מאן דיא אקער מוך דיא שטאדט, מובר דיא דאס זעהנע בעהערצען דערפער, דעם כלב, זאהן דעם יפנה, מיט נו זייענען מיברigען בעזיטצונגען: (יג) מבער חברון זעבסט, דיא פריעי־שטאדט פיר דען מערדער, גאב מאן זאמט דען פריעין פוגנע, דען זעהנע דעם פריסטערס אהרן, מיט לבנה, מוך דיא דאס פריעי־פוגנע: (יד) יתר מובר דיא פריעי־פוגנע. אשתמוע, מיט דען פריעי־פוגנע: (טו) חלן מובר דיא פריעי־פוגנע. דבר, מיט פריעי־פוגנע: (יו) עין מובר פריעי־פוגנע דאגו. יטה מובר דיא פריעי־פוגנע. בית־שמש מובר מיהרע פריעי־פוגנע. נוסאמען נין שטאדט, פאן דען נוויי ערוואהנטען שטאמען:

(יח) פאר שטאמט בנימין. גבעון מובר דיא פריעי־פוגנע. גבע, מיט דען פריעי־פוגנע: (יח) ענתות מובר פריעי־פוגנע.

מוגב

מוּנְד עַלְמוֹן, מִיט פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ. נוּסְמַאטְ פַּיעֶר שְׁטֵאדְטְ:
(ים) מַיְלְ שְׁטֵאדְטְ פַּער קִינְדְער דְעס אַהֲרֹן נוּסְמַאטְ, מַאכְטְען
לְוִיִים פַּערוּעהְען מוּס, יְעדְע מִיט פְּרַיִיען פּוּנְקְטְען פַּערוּעהְען:
(כ) דִיא פַּאמִיליע דְער וְעהְנְען קְהָת, דִיא לְוִיִים, נְעמְלִיךְ דִיא
מִיבְּרִיגְען פַּאר דְען וְעהְנְען קְהָת, בְּעקוֹמְען מִיהְרְע שְׁטֵאדְטְ דוּרְךְ
לָאס אוֹף פַּאר דְעם שְׁטַאמְ אֶפְרַיִם: (כא) וּאַן גַאב מִיהְנְען,
שְׁכֶם, מִיְינְט פְּרַיִיא־שְׁטֵאדְטְ פַּיר מְערְדְער, מִיט גְעבִּיטְהְ אֶפְרַיִם,
מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. פַּערְנֶער גֶּזֶר, מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען:
(כב) קִבְצַיִם, מִיט פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. בֵּית־חוֹרוֹן מוּנְד מִיהְרְע
פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ. נוּסְמַאטְ פַּיעֶר שְׁטֵאדְטְ: (כג) פַּאן דְעם
שְׁטַאמְ דָן, אֶלְתְּקֵא, מוּנְד מִיהְרְע פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ. גִּבְּתוֹן,
מוּנְד דִיא פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ: (כד) אַיָלוֹן, מוּנְד דִיא פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ
גַּתְּ־רִמּוֹן. מוּנְד גַּת־רִמּוֹן, מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. נוּסְמַאטְ פַּיעֶר
שְׁטֵאדְטְ: (כה) פַּאן דְעם הַאלְבְּען שְׁטַאמְ מְנַשֶּׁה,
תַּעְנָךְ, מוּנְד דִיא פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ. גַּת־רִמּוֹן, מִיט פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ.
מוֹסְךְ נְוּוייא שְׁטֵאדְטְ: (כו) מִין מַיְלְעְ בְּעקוֹמְען דִיא פַּאמִיליעְן
דְער מִיבְּרִיגְען וְעהְנְע קְהָת, נְעהְנְען שְׁטֵאדְטְ, מִיט דְען פְּרַיִיא־
פּוּנְקְטְען דַאנְן: (כז) דִיא וְעהְנְע דְעס גֵּרְשׁוֹן, מוּס דְען
פַּאמִיליעְן דְער לְוִיִים, עֶרְהַיְלְטְען, פַּאן דְעם הַאלְבְּען שְׁטַאמְ מְנַשֶּׁה,
גֹּלָן, מִין בָּשָׁן, מִיְינְט פְּרַיִיא־שְׁטֵאדְטְ פַּיר מְערְדְער. מִיט דְען
פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. מוּנְד בְּעֶשְׁתְּרָה, מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. מוֹסְךְ
נְוּוייא שְׁטֵאדְטְ: (כח) פַּאן דְעם שְׁטַאמְ יִשָּׂשכָר,
קִשְׁיוֹן, מוּנְד מִיהְרְע פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ. דָּבְרַת, מוּנְד דִיא פְּרַיִיא־
פּוּנְקְטְ: (כט) יַרְמוּת, מוּנְד דִיא פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְ. מוּנְד עֵין־גַּנִּים,
מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. נוּסְמַאטְ פַּיעֶר שְׁטֵאדְטְ:
(ל) פַּאן דְעם שְׁטַאמְ אָשֵׁר, מִשְׁאָל, מוּנְד מִיהְרְע פְּרַיִיא־
פּוּנְקְטְ. עַבְדּוֹן, מוּנְד מִיהְרְע פְּרַיִיא פּוּנְקְטְ: (לא) חֶלְקַת, מִיט
פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. מוּנְד רְחֹב, מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. נוּסְמַאטְ
פַּיעֶר שְׁטֵאדְטְ: (לב) פַּאן דְעם שְׁטַאמְ נַפְתָּלִי,
קֶדֶשׁ, מִין גָּלִיל, מִיְינְט פְּרַיִיא־שְׁטֵאדְטְ פַּיר דְען מְערְדְער, מוּנְד
דִיא פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען דַאנְן. חַמּוֹת־דֹאר, מִיט פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. מוּנְד
קַרְתָּן, מִיט דְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען. דְרַיִיא שְׁטֵאדְטְ: (לג) מַיְלְ
שְׁטֵאדְטְ דְער פַּאמִיליעְן דְער גֵּרְשׁנִי, מַאכְטְען נוּסְמַאטְ דְרַיִיא־
נְעהְנְען, יְעדְע מִיט מִיהְרְען פְּרַיִיא־פּוּנְקְטְען: (לד) דִיא פַּאמִיליעְן
דְער וְעהְנְע מְרָרִי, דִיא נַאךְ מִיבְּרִיגְען לְוִיִים, בְּעקוֹמְען פַּאן דְעם
דְעם

19 וְאֶת־עַלְמוֹן וְאֶת־מִגְרְשֶׁהָ עָרִים אַרְבַּע׃ כָּל־עָרֵי בְנֵי־
אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עָרִים וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃
כ וּלְמִשְׁפְּחוֹת בְּנֵי־קְהָת הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים
21 מִבְּנֵי קְהָת וַיְהִי עָרֵי גְוֹרָלָם מִמַּטֵּה אֶפְרָיִם׃ וַיִּתְּנוּ
לָהֶם אֶת־עִיר מִקְלָט הָרֹצֵחַ אֶת־שְׁכֶם וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ
22 בְּהַר אֶפְרָיִם וְאֶת־גֶּזֶר וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ וְאֶת־קִבְצַיִם
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־בֵּית חֹרוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים
23 אַרְבָּע׃ וּמִמַּטֵּה־דָן אֶת־אֶלְתְּקֵא וְאֶת־
24 מִגְרְשָׁהּ אֶת־גִּבְּתוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ אֶת־אַיָלוֹן וְאֶת־
מִגְרְשָׁהּ אֶת־גַּת־רִמּוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים אַרְבַּע׃
כה וּמֵחֲצִית מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־תַּעְנָךְ
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־גַּת רִמּוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים שְׁתַּיִם׃
26 כָּל־עָרִים עֶשֶׂר וּמִגְרְשֵׁיהֶן לְמִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־קְהָת
27 הַנּוֹתָרִים׃ וְלִבְנֵי גֵרְשׁוֹן מִמִּשְׁפְּחֹת
הַלְוִיִּם מֵחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה אֶת־עִיר מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־
גֹּלָן בַּבָּשָׁן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־בְּעֶשְׁתְּרָה וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ
28 עָרִים שְׁתַּיִם׃ וּמִמַּטֵּה יִשָּׂשכָר אֶת־
29 קִשְׁיוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ אֶת־דָּבְרַת וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ אֶת־
יַרְמוּת וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ אֶת־עֵין גַּנִּים וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים
ל אַרְבָּע׃ וּמִמַּטֵּה אָשֵׁר אֶת־מִשְׁאָל וְאֶת־
31 מִגְרְשָׁהּ אֶת־עַבְדּוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ אֶת־חֶלְקַת וְאֶת־
מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־רְחֹב וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים אַרְבַּע׃
32 וּמִמַּטֵּה נַפְתָּלִי אֶת־עִיר־ מִקְלַט הָרֹצֵחַ
אֶת־קֶדֶשׁ בַּגָּלִיל וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־חַמֹּת דֹּאר וְאֶת־
33 מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־קַרְתָּן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים שָׁלֹשׁ׃ כָּל־
עָרֵי הַגֵּרְשֻׁנִּי לְמִשְׁפְּחֹתָם שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה עִיר וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃
34 וּלְמִשְׁפְּחֹת בְּנֵי־מְרָרִי הַלְוִיִּם הַנּוֹתָרִים

גולן קרי v. 27. מאת

מֵאֵת מַטֵּה זְבוּלֻן אֶת־יָקְנְעָם וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ אֶת־קַרְתָּה
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ אֶת־דִּמְנָה וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ אֶת־נַהֲלָל לה
וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ עָרִים אַרְבַּע׃ ס (וּמִמַּטֵּה 36
רְאוּבֵן אֶת־בֶּצֶר וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־יָהְצָה וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃
אֶת־קְדֵמוֹת וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־מֵיפָעַת וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ 37
עָרִים אַרְבַּע׃) וּמִמַּטֵּה גָּד אֶת־עִיר 38
מִקְלַט הָרֹצֵחַ אֶת־רָמֹת בַּגִּלְעָד וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ וְאֶת־
מַחֲנַיִם וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ׃ אֶת־חֶשְׁבּוֹן וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ אֶת־ 39
יַעְזֵר וְאֶת־מִגְרְשָׁהּ כָּל־עָרִים אַרְבַּע׃ כָּל־הֶעָרִים לִבְנֵי מ
מְרָרִי לְמִשְׁפְּחֹתָם הַנּוֹתָרִים מִמִּשְׁפְּחוֹת הַלֵּוִיִּם וַיִּהְיוּ
גּוֹרָלָם עָרִים שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה׃ כָּל עָרֵי הַלְוִיִּם בְּתוֹךְ 41
אֲחֻזַּת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל עָרִים אַרְבָּעִים וּשְׁמֹנֶה וּמִגְרְשֵׁיהֶן׃
תִּהְיֶינָה הֶעָרִים הָאֵלֶּה עִיר עִיר וּמִגְרְשֶׁיהָ סְבִיבֹתֶיהָ 42
כֵּן לְכָל־הֶעָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה 43
לְיִשְׂרָאֵל אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָתֵת לַאֲבוֹתָם
וַיִּרְשׁוּהָ וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ וַיָּנַח יְהוָה לָהֶם מִסָּבִיב כְּכֹל 44
אֲשֶׁר־נִשְׁבַּע לַאֲבוֹתָם וְלֹא־עָמַד אִישׁ בְּפָנֵיהֶם מִכָּל־
אֹיְבֵיהֶם אֶת כָּל־אֹיְבֵיהֶם נָתַן יְהוָה בְּיָדָם׃ לֹא־נָפַל מה
דָּבָר מִכֹּל הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה אֶל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל הַכֹּל בָּא׃

כב Cap. XXII.

אָז יִקְרָא יְהוֹשֻׁעַ לָרְאוּבֵנִי וְלַגָּדִי וְלַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה׃ א
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַתֶּם שְׁמַרְתֶּם אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם 2
מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה וַתִּשְׁמְעוּ בְקוֹלִי לְכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִי
אֶתְכֶם׃ לֹא עֲזַבְתֶּם אֶת־אֲחֵיכֶם זֶה יָמִים רַבִּים עַד 3
הַיּוֹם הַזֶּה וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת מִצְוַת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃
וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לַאֲחֵיכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָהֶם 4
וְעַתָּה פְּנוּ וּלְכוּ לָכֶם לְאָהֳלֵיכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם

דברי הימים ק״ו / v. 36. 37. אשר

דעם שטאמעס זבולן, יקנעם, מיט דעס לענדער־פלעצער קרתה, מיט דעס פֿעלד דמנה: (לה) דמנה, מיט דעס פֿעלד נהלל מיט דען פֿעלד־פלעצער נוסאמעס פֿיער שטעדטע: (לו) פֿון דעם שטאמע ראובן, בצר, מיט דעס פֿעלד־פלעצער יהצה, מיט דעס פֿעלד־פלעצער קדמות, מיט דען פֿעלד־פלעצער מיפעת, מיט דען פֿעלד־פלעצער נוסאמעס פֿיער שטעדטע: (לח) פֿון דעם שטאמע גד, רמת מן גלעד, מיט דעס פֿעלד־שטעדט פֿיר מערדער, מיט דעס פֿעלד־פלעצער מחנים, מיט דעס פֿעלד־פלעצער: (לט) חשבון, מיט דען פֿעלד־פלעצער יעזר, מיט דעס פֿעלד־פלעצער נוסאמעס פֿיער שטעדטע: (מ) דיסעס זיבן שטעדטע זאלן דער זעהנע דעס מררי לוים, דיא נאך מיבריגען פֿאמיליען דער לוים, נאך מיהרען געשלעכטערען. מיהר גאנצעס זאָס בעשטאנד מן נוואלף שטעדטען: (מא) שלוס שטעדטע דער לוים, מוכטער דען בעזונדערן דער קינדער ישראל, מאכען נוסאמען מכט מוכד פֿיערציג שטעדטע, מיט דען פֿעלד־פלעצער דאזו: (מב) יעדע דיסער שטעדטע, מוסטע מיהרע פֿעלד־פלעצער האבען. מוכד זו שלוס שטעדטע: (מג) שלוסז גאנצ דער עווידע, ישראל זאס גאנצע לאנד דער קינדער גאבען, מיהרען פֿארפאהרען גשעשווארען האטטע. ויא נאהמען עס איין, מוכד זעצטען זיך דארין: (מד) דער עווידע שפּאטטע מיהבען מוך רוהע, פֿון שלוס זעלבען זייטען מוהעד, ויא עד מיהרען שוטערן נוגעשווארען. קיינער פֿון מיהרען פֿיינדען האטטע בעשטאנד פֿאר מיהבען. שלוס גאנצ דער עווידע מן מיהרע גענומען: (מה) כיכטס בוים מוס, פֿון שלוסע דעס גוטען, דאס דער עווידע דעס הויסס ישראל פֿערהייסען האטטע, שלוסע טרפֿס מיין:

קאפיטעל כב

(א) דאמאלס יוס יהושע, ראובן, גד, מוכד דען האלבען שטאם מנשה, פֿאר זיך רופֿען: (ב) מוכד שפראך זו מיהבען, מיהר האבט זון געהאלטען, וואס מייך משה, דער דיהבער דעס עווידען, בעפֿאהלען האטטע. האבט מוך מיר בעהארכט, מין שלוסע וואס מיך מייך מוידגעטרעטגען: (ג) מיהר פֿערלאסט מייערע ברידער ניכט, דיסע זאנגע צייט מוס דען הייטיגען טאג. וואריע זארגפֿעלטיג מן בעפֿאלכטונג דעס גענאהטעס, דעס עווידען, מייערעס גאטטס: (ד) נון האט דער עווידע, מייער גאטט, מייערען ברידערן רוהע פֿערשאפֿפֿט, ויא עד מיהבען פֿערשפּראכען האט. קאהרעס נוכמאהר מוס, מוכד זיהעט זו מייערען זעלטען, מן דאס זאנד מייערעס מיגענטהומס, וואלכעס מיך משה, דער דיהבער דעס עווידען, יענזייטס דעס יַרדֵן גענעבטען האט: (ה) נעהמעט מיך פֿלייס זאהר מן מכט, זו האלטען נאך דעס

בעזעצע, מוכז דער ׳עהרע, וועלכע מיך משה, דער זיהבער דעס
עוויגען, פֿאַרגעטראַבען. דען עוויגען, מייערען גאָטט, נו ׳ובען,
מין שׂונאים וועגען נו וואַבעלען, זייבע געבאָטהע נו האָטטען,
מיהם אַנגעהאָבען, מיהם נו דיהבען, מיט גאַנצעם הערצען, מוכז
גאַבעזר זעעלע: (ו) היערויף בעד מיהבען יְהוֹשֻׁעַ דען זעגען,
ענטליפֿ זיא, מוכז זיא רייסעטען נו מיהרען נעלטען: (ז) דער מייבען
האָבטע דעס שטאַמעס מְנַשֶּׁה, האַטטע פֿון משה מיהר פֿאַטהיי
מין בָּשָׁן געגעבען. דער פֿאַרבערן האָבטע פֿאַר עם יְהוֹשֻׁעַ,
מוכטער מיהרען ברידערן, פֿון דער פֿאַרבעי־זייטע דעס יַרְדֵּן. פֿון
יְהוֹשֻׁעַ מיהבען פֿאַך הויסע נו גענהען ערויבט האַטטע, מוכז מיהבען
דען זעגען ערטהייל־טע: (ח) שפּראַך ער מיך נו מיהבען, מיהר גענהעט
נון מיט פֿיל־עם פֿערמעגען נו מייערען נעלטען נורין. מיט זעהר פֿי־
לען עם פֿיה, זילבער, גאָלד, קופּפֿער, מייסען, מוכז מיט זעהר פֿיל־ען
קלייבערן. זו טהיילעט דען דיא בייטע מייערער פֿיינדע, מיט מייערען
ברידערן: (ט) נון טרעבבטען זיך דיא זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס
גָּד, מוכז דער האַלבע שטאַם מְנַשֶּׁה, פֿון דען מיבריגען קינדערן
ישְׂרָאֵל, מוכז רייסטען פֿאַ, פֿון שׂלה, מיט זאַנדע כְּנַעַן. מוכ
מין פֿאַס גאַנד גִּלְעָד נורין נו געהען. נעמליך מין פֿאַנד מיהרעס
מייגענטהומס, וואַרין זיא זיך פֿאַנדען געמאַכט, נאַך דעם גוט־הייסען
דעס עוויגען, דורך משה: (י) פֿון זיא מין דען געגענדען בייא דעס
יַרְדֵּן, מיט זאַנדע כְּנַעַן, פֿאַרזאַמעלטען וואַרען, בויטטען זיך דיא
זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס גָּד, מוכז דער האַלבע שטאַם מְנַשֶּׁה,
זאַלבטס מיינע פֿאַטער, מוכז נאָטה מיינען גרויסען פֿאַטער, דער נור
שוא דיהבען וואַלטע: (יא) דיסעס ערפֿוהרען דיא קינדער ישְׂרָאֵל.
מען זאַגטע נעמליך, זיהע! דיא זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס גָּד,
מוכז דער האַלבע שטאַם מְנַשֶּׁה, האַבען מיינען אַלטער מיפֿגעבויעט
מיך פֿאַבעוויכטע דעס פֿאַבעס כְּנַעַן, מין דען געגענדען דעס יַרְדֵּן,
נאַך דער זייטע דער קינדער ישְׂרָאֵל: (יב) פֿון נון דיא קינדער
ישְׂרָאֵל דיסעס הערטען, פֿערזאַמעלטע זיך דיא גאַנצע גמיינדע
מין שׂלה, מוכ וויללער זיא נו פֿעלדע נו נידען: (יג) זיא שיקטען פֿאַר
ערסט נאַך דעם פֿאַבעס גִּלְעָד, פֿון דיא זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס
גָּד, מוכז פֿון דען האַלבען שטאַם מְנַשֶּׁה, פִּינְחָס, דען זאָהן דעס
פּריסטערס אֶלְעָזָר, פֿאַ: (יד) מוכז נעהעהן פֿירסטען מיט מיהם,
י מייבען פֿאַמיליען־פֿירסט מוס יעדעס שטאַמעס מין ישְׂרָאֵל,
וועלכע פֿון הייסטער מיהרער פֿאַמיליען, מוכז דער גאַנצען כאַ־
מען מין שׂלה: (טו) דיסע רייסטען, נו דען זעהנען דעס ראוּבֵן, מוכז
גָּד, מוכז דעס האַלבען שטאַם מְנַשֶּׁה, מין דעס פֿאַבעס גִּלְעָד.
מייגענטהומס, וואַרין זיא זיך פֿאַנדען געמאַכט, נאַך דעם גוט־הייסען
דעס עוויגען, דורך משה: (ו) פֿון זיא מין דען געגענדען בייא דעס
יַרְדֵּן, מיט זאַנדע כְּנַעַן, פֿאַרזאַמעלטען וואַרען, בויטטען זיך דיא
זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס גָּד, מוכז דער האַלבע שטאַם מְנַשֶּׁה,
זאַלבטס מיינע פֿאַטער, מוכז נאָטה מיינען גרויסען פֿאַטער, דער נור
שוא דיהבען וואַלטע: (יא) דיסעס ערפֿוהרען דיא קינדער ישְׂרָאֵל.
מען זאַגטע נעמליך, זיהע! דיא זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס גָּד,
מוכז דער האַלבע שטאַם מְנַשֶּׁה, האַבען מיינען אַלטער מיפֿגעבויעט
מיך פֿאַבעוויכטע דעס פֿאַבעס כְּנַעַן, מין דען געגענדען דעס יַרְדֵּן,
נאַך דער זייטע דער קינדער ישְׂרָאֵל: (יב) פֿון נון דיא קינדער
ישְׂרָאֵל דיסעס הערטען, פֿערזאַמעלטע זיך דיא גאַנצע גמיינדע
מין שׂלה, מוכ וויללער זיא נו פֿעלדע נו נידען: (יג) זיא שיקטען פֿאַר
ערסט נאַך דעם פֿאַבעס גִּלְעָד, פֿון דיא זעהנע דעס ראוּבֵן, דעס
גָּד, מוכז פֿון דען האַלבען שטאַם מְנַשֶּׁה, פִּינְחָס, דען זאָהן דעס
פּריסטערס אֶלְעָזָר, פֿאַ: (יד) מוכז נעהעהן פֿירסטען מיט מיהם,
י מייבען פֿאַמיליען־פֿירסט מוס יעדעס שטאַמעס מין ישְׂרָאֵל,
וועלכע פֿון הייסטער מיהרער פֿאַמיליען, מוכז דער גאַנצען כאַ־
מען מין שׂלה: (טו) דיסע רייסטען, נו דען זעהנען דעס ראוּבֵן, מוכז
גָּד, מוכז דעס האַלבען שטאַם מְנַשֶּׁה, מין דעס פֿאַבעס גִּלְעָד.

ח אֲשֶׁר׃ נָתַן לָכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן׃ רַק׃
שִׁמְרוּ מְאֹד לַעֲשׂוֹת אֶת־הַמִּצְוָה וְאֶת־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר
צִוָּה אֶתְכֶם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם וְלָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וּלְדָבְקָה־
6 בּוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וַיְבָרְכֵם יְהוֹשֻׁעַ
7 וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ אֶל־אָהֳלֵיהֶם׃ וְלַחֲצִי׃
שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה נָתַן מֹשֶׁה בַּבָּשָׁן וּלְחֶצְיוֹ נָתַן יְהוֹשֻׁעַ
עִם־אֲחֵיהֶם מֵעֵבֶר הַיַּרְדֵּן יָמָּה וְגַם כִּי שִׁלְּחָם יְהוֹשֻׁעַ
8 אֶל־אָהֳלֵיהֶם וַיְבָרְכֵם׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לֵאמֹר בְּנִכְסִים
רַבִּים שׁוּבוּ אֶל־אָהֳלֵיכֶם וּבְמִקְנֵה־רַב־מְאֹד בְּכֶסֶף
וּבְזָהָב וּבִנְחֹשֶׁת וּבְבַרְזֶל וּבְשַׂלְמוֹת הַרְבֵּה מְאֹד חִלְקוּ
9 שְׁלַל אֹיְבֵיכֶם עִם־אֲחֵיכֶם׃ וַיָּשֻׁבוּ
וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי׃ שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה מֵאֵת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִשִּׁלֹה אֲשֶׁר־בְּאֶרֶץ כְּנָעַן לָלֶכֶת אֶל־אֶרֶץ
הַגִּלְעָד אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזָּתָם אֲשֶׁר נֶאֶחֶזוּ־בָהּ עַל־פִּי יְהוָה
י בְּיַד־מֹשֶׁה׃ וַיָּבֹאוּ אֶל־גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן וַיִּבְנוּ בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה
11 שָׁם מִזְבֵּחַ עַל־הַיַּרְדֵּן מִזְבֵּחַ גָּדוֹל לְמַרְאֶה׃ וַיִּשְׁמְעוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִנֵּה־בָנוּ בְנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי
שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֶל־מוּל אֶרֶץ כְּנָעַן אֶל־
12 גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֶל־עֵבֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיְקַהֲלוּ כָל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שִׁלֹה לַעֲלוֹת
עֲלֵיהֶם לַצָּבָא׃
13 וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־
חֲצִי שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶת־פִּינְחָס בֶּן־
14 אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן׃ וַעֲשָׂרָה נְשִׂאִים עִמּוֹ נָשִׂיא אֶחָד נָשִׂיא
אֶחָד לְבֵית אָב לְכָל מַטּוֹת יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ רָאשׁ בֵּית־

בעבר קרי v. 7. אבותם

אֲבוֹתָם הַמָּה לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ טו וַיָּבֹאוּ אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־בְּנֵי־גָד וְאֶל־חֲצִי שֵׁבֶט־מְנַשֶּׁה אֶל־אֶרֶץ הַגִּלְעָד
וַיְדַבְּרוּ אִתָּם לֵאמֹר׃ כֹּה אָמְרוּ כָּל־ 16 עֲדַת יְהוָה מָה־
הַמַּעַל הַזֶּה אֲשֶׁר מְעַלְתֶּם בֵּאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב הַיּוֹם
מֵאַחֲרֵי יְהוָה בִּבְנוֹתְכֶם לָכֶם מִזְבֵּחַ לִמְרָדְכֶם הַיּוֹם
בַּיהוָה׃ הַמְעַט־לָנוּ אֶת־עֲוֹן פְּעוֹר אֲשֶׁר לֹא־הִטַּהַרְנוּ 17
מִמֶּנּוּ עַד הַיּוֹם הַזֶּה וַיְהִי הַנֶּגֶף בַּעֲדַת יְהוָה׃ וְאַתֶּם 18
תָּשֻׁבוּ הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְהָיָה אַתֶּם תִּמְרְדוּ הַיּוֹם
בַּיהוָה וּמָחָר אֶל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל יִקְצֹף׃ וְאַךְ אִם־ 19
מְמֵאֲרֶץ אֲחֻזַּתְכֶם עִבְרוּ לָכֶם אֶל־אֶרֶץ אֲחֻזַּת
יְהוָה אֲשֶׁר שָׁכַן־שָׁם מִשְׁכַּן יְהוָה וְהֵאָחֲזוּ בְּתוֹכֵנוּ
וּבַיהוָה אַל־תִּמְרֹדוּ וְאוֹתָנוּ אַל־תַּמְרְדוּ בִּבְנֹתְכֶם לָכֶם
מִזְבֵּחַ מִבַּלְעֲדֵי מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ׃ הֲלוֹא ׀ עָכָן בֶּן־ כ
זֶרַח מָעַל מַעַל בַּחֵרֶם וְעַל־כָּל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הָיָה קֶצֶף
וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא גָוַע בַּעֲוֹנוֹ׃ וַיַּעַן 21
בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וַחֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה וַיְדַבְּרוּ אֶת־
רָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל׃ אֵל ׀ אֱלֹהִים ׀ יְהוָה אֵל ׀ 22
אֱלֹהִים ׀ יְהוָה הוּא יֹדֵעַ וְיִשְׂרָאֵל הוּא יֵדָע אִם־בְּמֶרֶד
וְאִם־בְּמַעַל בַּיהוָה אַל־תּוֹשִׁיעֵנוּ הַיּוֹם הַזֶּה׃ לִבְנוֹת 23
לָנוּ מִזְבֵּחַ לָשׁוּב מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְאִם־לְהַעֲלוֹת עָלָיו
עוֹלָה וּמִנְחָה וְאִם־לַעֲשׂוֹת עָלָיו זִבְחֵי שְׁלָמִים יְהוָה
הוּא יְבַקֵּשׁ׃ וְאִם־לֹא מִדָּאגָה מִדָּבָר עָשִׂינוּ אֶת־זֹאת 24
לֵאמֹר מָחָר יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם לְבָנֵינוּ לֵאמֹר מַה־לָּכֶם
וְלַיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וּגְבוּל נָתַן־יְהוָה בֵּנֵינוּ וּבֵינֵיכֶם כה
בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד אֶת־הַיַּרְדֵּן אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה
וְהִשְׁבִּיתוּ בְנֵיכֶם אֶת־בָּנֵינוּ לְבִלְתִּי יְרֹא אֶת־יְהוָה׃
וַנֹּאמֶר נַעֲשֶׂה־נָּא לָנוּ לִבְנוֹת אֶת־הַמִּזְבֵּחַ לֹא לְעוֹלָה 26
וְלֹא לְזָבַח׃ כִּי עֵד הוּא בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם וּבֵין דֹּרוֹתֵינוּ 27

אחרינו

זוישען

טאָם מיהר שאָן מען מבפאַנגען, מיך פּאָן דעם עוּיגען נוּריק נו נייהען, מיבדעם מיהר מיך מיינען מאָטאָר בעבויעט האָבט, פֿ"ס וואָלטעט מיהר זאָבייך מיינען מבפאַנגען פּאָן דעם עוּיגען בעגעהען! (יז) איסט מוכס דען דיא וינדע וויט פּאָר נאָך נו וועניג, פּאָן דער ווּיר בים מוך פֿיסען עבטשטאַנד, מוכטער דער בעוויינדע דעם עוּיגען: (יח) טאָם מיהר נוּן נייערדינגס פּאָן דעם עוּיגען מבפאַנגען וואָלטעט? וואָם ווּירד דיא פּאָלגע זיין? דייטע וועלדען מיהר דעם עוּיגען מאָטעריינג, מוכד וואָרט ווּיר דען עוּיגען נאָר ישׂראל אוים: (יט) יעדאָך דינקט מיך מייער מיבער דיא גאָנצע בעמיינדע יהוה אוברייו, וו קאַמעט הערמיבער, מיר וואָס נאָר, וואָם דעם עוּיגען פֿ"ס מייגענטהומליכעס זוויטהנוב דעם עוּיגען רוהעט. מאַכען מיך מבזאָפּיג מוכטער מוכס, כור וועלדעט ניכט מאָטעריינג פּאָן דעם עוּיגען, מוכד ריידעט מיך ניכט פּאָן מוכס אָד. טאָם מיהר מיך מיינען מאָטאָר עריכטעט, מוידער דעם עוּיגען, מוכד ווּיר דיא פּאָלגע זיין? (כ) זע, העט! עָכָן, זהן דעם זֶרַח, האָט פּאָן פֿערבאַנבטען בוטע עטוואָס פֿיר מוכס טהון, נעמליך מיינען מאָטאָר בויען. ניכט פֿיר גאַנצע מבפאַנגע פֿערעהרען: (כא) זאָנדערן וואָם ער נייגע וויין, פֿערצוכטריידט, מוכד גאָטטעס נאָמען טראָף דיא גאַנצע בעמיינדע ישׂראל. ער ווּיר נור מיינער, מוכד בידטע ניכט מיין, פֿיר זיין פֿערגעהען: (כב) פּאָ מבטוואָרטעטען דיא זהנהע דעם ראוּבן, דעם גד, מוכד דער האַלבע שטאַם מְנַשֶּׁה, מוכד רעדעטען מיט דען הייסטערן פּאָן יִשְׂרָאֵל: (כג) דער גאַטט מאַכער בעטטער, דער עוּיגער! — ער, דער עוּיגע, גאַטט מאַכער בעטטער, וויסּ עס, מוכד ישׂראל ווירד עס ערפאַהרען, וואָן מבפאַנגען מאַכער טריומּפּ־כיבקייט בעבען דען עוּיגען. (מוכטערע מבויכט וואָר) פּ, וו פֿערמאַנגע מוכס נאָך הייטע דייטע היכּפּ: (כד) האַבען ווּיר מוכס מיינען מאָטאָר בעבויעט, מוכ פּאָן דיר, עוּיגער, מאַ־נו־ וויכען, מאַכער גאַנצע מוכד מעהר־מבפאַנגען מאַרמוך מאַרבוריבענען, מאַכער נור פֿרייהען־מבפאַנגען מיינער מעגליכקייט, בעטהאָן מבפאַנגען. נעמליך, אין דער נוקונפֿט קעבטטען מיינרע נאָכקאָמען נו דען מוכטען ישׂראל שפּרעכען. „ווּיא קאָמען מיהר נו דעם עוּיגען, דעם גאַטט ישׂראל? (כה) עס האָט יא דער עוּיגע מיינע גרענצע בעזעצט נווישען מוכס מוכד מיר, מיהר ועהבע דעם ראוּבן, מוכד דעם גד, דען יַרדֵן נעמליך, מיהר האָבעט מאַכער קיינען מבפאַנגען פּ־ען דעם עוּיגען. „ וואָרוך מוֹסּ מיינרע נאָכקאָמען דיא מוכסרי־ גען שטאַהרען קעבטטען, דען עוּיגען גאַטטעס־היכּפּטוך נו פֿערעהרען: (כו) זאָנדערן וואָר, האָס מוכס עטוואָס פֿיר ניכט טהון, נעמליך מיינען מאָטאָר בויען. ניכט פֿיר גאַנצע מבפאַנגע, ניכט פֿיר שלאַכט־אָפּפֿער: (כז) זאָנדערן דאָס ער נייגע וויין, ניכט פֿיר אָפּפֿער, מוכד מיר מיינע נאָכקאָמען

צווישען אונס אונד אייך, אונד אונסערן נאכקאממען נאך אונס,
דאס וויר דען דיענסט דעס עוויגען פערריכטען קעננען, פאר
זיינעם אנגעזיכטע. (דאס הייסט אין זיינער וואהנונג) מיט אונסערן
גאנצען-שלאכט- אונד פריידען-אפפערן. דאס אייערע זעהנע דאן
ניכט צו דען אונסריגען זאגען קעננען, איהר האבעט קיינען טהייל
אן דעם עוויגען: (כח) יא, וויר זאגטען, ווען עס געשעהען זאל-
טע, דאס מאן דיעס צו אונס, אדער איינסט צו אונסערן נאכ-
קאממען, שפרעכען זאללטע. זא ווערדען וויר ענטגעגנען, זעהעט
דארט, דיא אבבילדונג דעס אלטארס דעס עוויגען, וועלכען
אונסערע פארפאהרען געמאכט. ניכט צו גאנצען- אונד שלאכט-
אפפערן. ער איסט בלאס איין צייגניס צווישען אונס אונד אייך:
(כט) עס זייא פערנע פאן אונס, פאן דעם עוויגען אבצופאללען!
פאן איהם אב-צו-וויכען. אונד נאך איינען אלטאר, צו גאנצען-
מעהל- אונד שלאכט-אפפערן, צו בויען. אויסער דעם אלטארע
דעס עוויגען, אונסערעס גאטטעס, דער פאר זיינער וואהנונג
שטעהט: (ל) דא נון דער פריסטער פִּינְחָס, אונד דיא פירסטען
דער געמיינדע, דיא הייפטער דער נאציאן בעזאויך, וועלכע מיט
איהם וואָרען, דיא וואָרטע געהערעט, וועלכע דיא זעהנע דעס
רְאוּבֵן, דעס גָד, אונד דעס מְנַשֶּׁה, צו איהנען געזאגט האטטען.
געפיעל עס איהנען: (לא) אונד דער פריסטער פִּינְחָס, זאהן דעס
אֶלְעָזָר, שפראך צו דען זעהנען דעס רְאוּבֵן, דעס גָד, אונד
דעס מְנַשֶּׁה, דיסער טאג פערזיכערט אונס, דאס דער עוויגע
נאך אונטער אונס איסט. דא איהר איינע זאלכע טרייאלאסיגקייט
געגען דען עוויגען ניכט בעגאנגען האבעט, זא האבעט איהר
ווירקליך דיא קינדער יִשְׂרָאֵל מיט איינער שטראפע דעס עוויגען
פערשאנעט: (לב) נון קעהרטע דער פריסטער פִּינְחָס, זאהן דעס
אֶלְעָזָר, מיט דען פירסטען, פאן דען זעהנען דעס רְאוּבֵן, אונד
דעס גָד, צוריק, אויס דעם לאנדע גִלְעָד, אין דאס לאנד כְּנַעַן,
צו דען קינדערן יִשְׂרָאֵל. אונד בראכטען איהנען אנטווארט:
(לג) דיא זאכע געפיעל דען קינדערן יִשְׂרָאֵל, זיא לאבעטען גאטט,
אונד עס וואר קיינע רעדע מעהר דאפאן, ווידער זיא צו פעלדע צו
ציהען. אונד דאס לאנד צו פערהעערען, וואָרין דיא זעהנע דעס
רְאוּבֵן, אונד דעס גָד, וואהנטען: (לד) דיא זעהנע דעס רְאוּבֵן,
אונד דעס גָד, נעננטען דיסען אלטאר, צייגניס. דען ער איסט
איין צייגניס (שפראכען זיא) צווישען אונס, דאס נור דער עוויגע,
גאטט איסט:

קאפיטעל כג

(א) לאנגע צייט נאך דעם דער עוויגע יִשְׂרָאֵל רוהע געשאפט,
פאר זיינען פיינדען אומהער, אונד יְהוֹשֻׁעַ אלט אונד בעטאגט גע-
ווארדען: (ב) בעריף יְהוֹשֻׁעַ גאנץ יִשְׂרָאֵל, בעזאויך דיא אלטעס-
טען, הייפטער, ריכטער, אונד בעאמטעטען, אונד היעלט פאלגענדע
אנרעדע.

אַחֲרֵינוּ לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת יְהוָה לְפָנָיו בְּעֹלוֹתֵינוּ
וּבִזְבָחֵינוּ וּבִשְׁלָמֵינוּ וְלֹא־יֹאמְרוּ בְנֵיכֶם מָחָר לְבָנֵינוּ
28 אֵין־לָכֶם חֵלֶק בַּיהוָה׃ וַנֹּאמֶר וְהָיָה כִּי־יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ
וְאֶל־דֹּרֹתֵינוּ מָחָר וְאָמַרְנוּ רְאוּ אֶת־תַּבְנִית מִזְבַּח יְהוָה
אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבוֹתֵינוּ לֹא לְעוֹלָה וְלֹא לְזֶבַח כִּי־עֵד הוּא
29 בֵּינֵינוּ וּבֵינֵיכֶם׃ חָלִילָה לָּנוּ מִמֶּנּוּ לִמְרֹד בַּיהוָה
וְלָשׁוּב הַיּוֹם מֵאַחֲרֵי יְהוָה לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לְעֹלָה לְמִנְחָה
וּלְזָבַח מִלְּבַד מִזְבַּח יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר לִפְנֵי מִשְׁכָּנוֹ׃
ל וַיִּשְׁמַע פִּינְחָס הַכֹּהֵן וּנְשִׂיאֵי הָעֵדָה
וְרָאשֵׁי אַלְפֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר אִתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר
דִּבְּרוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד וּבְנֵי מְנַשֶּׁה וַיִּיטַב בְּעֵינֵיהֶם׃
31 וַיֹּאמֶר פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן אֶל־בְּנֵי־רְאוּבֵן וְאֶל־
בְּנֵי־גָד וְאֶל־בְּנֵי מְנַשֶּׁה הַיּוֹם יָדַעְנוּ כִּי־בְתוֹכֵנוּ יְהוָה
אֲשֶׁר לֹא־מְעַלְתֶּם בַּיהוָה הַמַּעַל הַזֶּה אָז הִצַּלְתֶּם אֶת־
32 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִיַּד יְהוָה׃ וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר
הַכֹּהֵן ׀ וְהַנְּשִׂיאִים מֵאֵת בְּנֵי־רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי־גָד מֵאֶרֶץ
הַגִּלְעָד אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּשִׁבוּ אוֹתָם
33 דָּבָר׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ אֱלֹהִים
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לַצָּבָא לְשַׁחֵת
אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד יֹשְׁבִים בָּהּ׃
34 וַיִּקְרְאוּ בְּנֵי־רְאוּבֵן וּבְנֵי־גָד לַמִּזְבֵּחַ כִּי־עֵד הוּא בֵּינֹתֵינוּ
כִּי יְהוָה הָאֱלֹהִים׃

כג

Cap. XXIII. כג

א וַיְהִי מִיָּמִים רַבִּים אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵנִיחַ יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל
2 מִכָּל־אֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב וִיהוֹשֻׁעַ זָקֵן בָּא בַּיָּמִים׃ וַיִּקְרָא
יְהוֹשֻׁעַ לְכָל־יִשְׂרָאֵל לִזְקֵנָיו וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרָיו
3 וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֲנִי זָקַנְתִּי בָּאתִי בַּיָּמִים׃ וְאַתֶּם רְאִיתֶם
אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְכָל־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה

מפניכם

מִפְּנֵיכֶם כִּי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלָּחֶם לָכֶם׃ רְאוּ 4
הִפַּלְתִּי לָכֶם אֶת־הַגּוֹיִם הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה בְּנַחֲלָה
לְשִׁבְטֵיכֶם מִן־הַיַּרְדֵּן וְכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִכְרַתִּי וְהַיָּם
הַגָּדוֹל מְבוֹא הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא יֶהְדֳּפֵם ה
מִפְּנֵיכֶם וְהוֹרִישׁ אֹתָם מִלִּפְנֵיכֶם וִירִשְׁתֶּם אֶת־אַרְצָם
כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לָכֶם׃ וְחִזַּקְתֶּם מְאֹד 6
לִשְׁמֹר וְלַעֲשׂוֹת אֵת כָּל־הַכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת מֹשֶׁה
לְבִלְתִּי סוּר מִמֶּנּוּ יָמִין וּשְׂמֹאול׃ לְבִלְתִּי־בוֹא בַּגּוֹיִם 7
הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם וּבְשֵׁם אֱלֹהֵיהֶם לֹא־
תַזְכִּירוּ וְלֹא תַשְׁבִּיעוּ וְלֹא תַעַבְדוּם וְלֹא תִשְׁתַּחֲוּוּ לָהֶם׃
כִּי אִם־בַּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּדְבָּקוּ כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם עַד הַיּוֹם 8
הַזֶּה׃ וַיּוֹרֶשׁ יְהוָה מִפְּנֵיכֶם גּוֹיִם גְּדֹלִים וַעֲצוּמִים 9
וְאַתֶּם לֹא־עָמַד אִישׁ בְּפָנֵיכֶם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ אִישׁ־ י
אֶחָד מִכֶּם יִרְדֹּף־אָלֶף כִּי׀ יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הוּא הַנִּלָּחֶם
לָכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם׃ וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֹׁתֵיכֶם 11
לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ כִּי׀ אִם־שׁוֹב תָּשׁוּבוּ 12
וּדְבַקְתֶּם בְּיֶתֶר הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה הַנִּשְׁאָרִים הָאֵלֶּה אִתְּכֶם
וְהִתְחַתַּנְתֶּם בָּהֶם וּבָאתֶם בָּהֶם וְהֵם בָּכֶם׃ יָדוֹעַ תֵּדְעוּ 13
כִּי לֹא יוֹסִיף יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם לְהוֹרִישׁ אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה
מִלִּפְנֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְפַח וּלְמוֹקֵשׁ וּלְשֹׁטֵט בְּצִדֵּיכֶם
וְלִצְנִנִים בְּעֵינֵיכֶם עַד אֲבָדְכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטֹּבָה
הַזֹּאת אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ וְהִנֵּה אָנֹכִי 14
הוֹלֵךְ הַיּוֹם בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וִידַעְתֶּם בְּכָל־לְבַבְכֶם
וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם כִּי לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל׀ הַדְּבָרִים
הַטּוֹבִים אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם עֲלֵיכֶם הַכֹּל בָּאוּ
לָכֶם לֹא־נָפַל מִמֶּנּוּ דָּבָר אֶחָד׃ וְהָיָה כַּאֲשֶׁר־בָּא טו
עֲלֵיכֶם כָּל־הַדָּבָר הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲלֵיכֶם כֵּן יָבִיא יְהוָה עֲלֵיכֶם אֵת כָּל־הַדָּבָר הָרָע עַד־

השמידו

מפניכם כי יהוה אלהיכם הוא הנלחם לכם׃ ראו 4
הפלתי לכם את־הגוים הנשארים האלה בנחלה
לשבטיכם מן־הירדן וכל־הגוים אשר הכרתי והים
הגדול מבוא השמש׃ ויהוה אלהיכם הוא יהדפם ה
מפניכם והוריש אתם מלפניכם וירשתם את־ארצם
כאשר דבר יהוה אלהיכם לכם׃ וחזקתם מאד 6
לשמר ולעשות את כל־הכתוב בספר תורת משה
לבלתי סור ממנו ימין ושמאול׃ לבלתי־בוא בגוים 7
האלה הנשארים האלה אתכם ובשם אלהיהם לא־
תזכירו ולא תשביעו ולא תעבדום ולא תשתחוו להם׃
כי אם־ביהוה אלהיכם תדבקו כאשר עשיתם עד היום 8
הזה׃ ויורש יהוה מפניכם גוים גדלים ועצומים 9
ואתם לא־עמד איש בפניכם עד היום הזה׃ איש־ י
אחד מכם ירדף־אלף כי׀ יהוה אלהיכם הוא הנלחם
לכם כאשר דבר לכם׃ ונשמרתם מאד לנפשתיכם 11
לאהבה את־יהוה אלהיכם׃ כי׀ אם־שוב תשובו 12
ודבקתם ביתר הגוים האלה הנשארים האלה אתכם
והתחתנתם בהם ובאתם בהם והם בכם׃ ידוע תדעו 13
כי לא יוסיף יהוה אלהיכם להוריש את־הגוים האלה
מלפניכם והיו לכם לפח ולמוקש ולשטט בצדיכם
ולצננים בעיניכם עד אבדכם מעל האדמה הטובה
הזאת אשר נתן לכם יהוה אלהיכם׃ והנה אנכי 14
הולך היום בדרך כל־הארץ וידעתם בכל־לבבכם
ובכל־נפשכם כי לא־נפל דבר אחד מכל׀ הדברים
הטובים אשר דבר יהוה אלהיכם עליכם הכל באו
לכם לא־נפל ממנו דבר אחד׃ והיה כאשר־בא טו
עליכם כל־הדבר הטוב אשר דבר יהוה אלהיכם
אליכם כן יביא יהוה עליכם את כל־הדבר הרע עד־

מייער

הַשְּׁמִידָו אוֹתָכֶם מֵעַל הָאֲדָמָה הַטֹּבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר
16 נָתַן לָכֶם יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃ בְּעָבְרְכֶם אֶת־בְּרִית יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר צִוָּה אֶתְכֶם וְהָלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וַאֲבַדְתֶּם
מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם׃

Cap. XXIV. כד

כד
א וַיֶּאֱסֹף יְהוֹשֻׁעַ אֶת־כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל שְׁכֶמָה וַיִּקְרָא
לְזִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְרָאשָׁיו וּלְשֹׁפְטָיו וּלְשֹׁטְרֵיו וַיִּתְיַצְּבוּ
2 לִפְנֵי הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־הָעָם כֹּה־
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֵבֶר הַנָּהָר יָשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם
מֵעוֹלָם תֶּרַח אֲבִי אַבְרָהָם וַאֲבִי נָחוֹר וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים
3 אֲחֵרִים׃ וָאֶקַּח אֶת־אֲבִיכֶם אֶת־אַבְרָהָם מֵעֵבֶר הַנָּהָר
וָאוֹלֶךְ אוֹתוֹ בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן וָאַרְבֶּ֫ה אֶת־זַרְעוֹ וָאֶתֶּן־לוֹ
4 אֶת־יִצְחָק׃ וָאֶתֵּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאֶת־עֵשָׂו וָאֶתֵּן
לְעֵשָׂו אֶת־הַר שֵׂעִיר לָרֶ֫שֶׁת אוֹתוֹ וְיַעֲקֹב וּבָנָיו יָרְדוּ
ה מִצְרָיִם׃ וָאֶשְׁלַח אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וָאֶגֹּף אֶת־
מִצְרַיִם כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ וְאַחַר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם׃
6 וָאוֹצִיא אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם וַתָּבֹאוּ הַיָּמָּה וַיִּרְדְּפוּ
7 מִצְרַיִם אַחֲרֵי אֲבוֹתֵיכֶם בְּרֶכֶב וּבְפָרָשִׁים יַם־סוּף׃ וַיִּצְעֲקוּ
אֶל־יְהוָה וַיָּשֶׂם מַאֲפֵל בֵּינֵיכֶם ׀ וּבֵין הַמִּצְרִים וַיָּבֵא
עָלָיו אֶת־הַיָּם וַיְכַסֵּהוּ וַתִּרְאֶינָה ׀ עֵינֵיכֶם אֵת אֲשֶׁר־
8 עָשִׂיתִי בְּמִצְרָיִם וַתֵּשְׁבוּ בַּמִּדְבָּר יָמִים רַבִּים׃ וָאָבִיאָה
אֶתְכֶם אֶל־אֶרֶץ הָאֱמֹרִי הַיּוֹשֵׁב בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּלָּחֲמוּ
אִתְּכֶם ׀ וָאֶתֵּן אוֹתָם בְּיֶדְכֶם וַתִּירְשׁוּ אֶת־אַרְצָם
9 וָאַשְׁמִידֵם מִפְּנֵיכֶם׃ וַיָּקָם בָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב
וַיִּלָּחֶם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלַח וַיִּקְרָא לִבִלְעָם בֶּן־בְּעוֹר לְקַלְלֵ֫כֶם
י אֶתְכֶם׃ וְלֹא אָבִיתִי לִשְׁמֹעַ לְבִלְעָם וַיְבָרֵךְ בָּרוֹךְ אֶתְכֶם

v. 8. יתיר ה׳ v. 3. וארבה קרי ואצל

מייער גאָט, מיך פֿערהייסען. דאָס פֿולעס בייא מיך מיינגעזעגפּ־
פֿען, מוכ ניכט דאָס מינדעסטע דאָפֿען מוס־געבליבען מיט!
(מ) אַבער זי וויא דאָס גוטע פֿולעס בייא מיך מיינגעטראָפֿען
מיט, וועלכעס דער עוויגע, מייער גאָט, מיך פֿערהייסען, עבען
זי וירד ער מוך דאָס אַנגעדראָהטע בעסע פֿולעס מ־בער מיך
ברינגען, בים ער מיך פֿאָן דיסעם גוטען ערד־רייכ פֿערטי־לגען
וועלען, וועלכעס ער מיך מיינגעגעבען:

קאַפּיטעל כד

(א) היערהין פֿערזאַמעלטע פֿולעס יהושע שטאַמע פֿאָן ישראל
גו שכם, מוכ ריף זיא פֿולעסטען דערזעלבען, מיהרע אָבער־
הייפּטער, ריכטער, מוכ בעאַמטעטע מוס, דאָס זיא זיך פֿאָר גאָט
הין שטעלטען: (ב) נון שפּראַך יהושע צו דעם גאַנצען
פֿאָלק, זי שפּריכט דער עוויגע, דער גאָט ישראל. יענזייטס
דעס פֿלוסעס, וואָהנטען מיינרע אָהנפֿאָהרען, פֿאָן יעהער. תּרח,
דער פֿאָטער דעס אַברהם, מוכ דעס נחור. מוכ דיענטען
פֿרעמדען געטטערן: (ג) זע נאָהם מיך מיינרען פֿאָטער, דען
אַברהם, פֿיהרטע מיהן דורך דאָס גאַנצע לאַנד כנען, מוכ
פֿערמעהרטע זיינען זאמען, מינדעסע מיך מיהם דען יצחק גאָב:
(ד) דיסעם יצחק גאָב איך יעקב מוכ עשו. דעם עשו רייכטע
איך זיא געבירגע שׂעיר מיין, נוס מיינגענטהומליכען בעזיצע.
יעקב אבער רייסטע מיט זיינען קינדערען נאָך מצרים הינאָב:
(ה) זע זענדעטע איך משה מוכ אהרן, פּוניטע מצרים, דורך
זיא טהאטען. מוכ זענטע מיין פֿרייאהיט: (ו) דאָס איך נון
מיינרע פֿאָטער מוס מצרים געפֿיהרט, מוכ מיהר דעם מערר זיא,
נאָהע קאָמען, זענטען זיא מצרים מיינרען פֿאָטערן נאָך, מיט
קריגס־וואָגען מוכ רייטערייא, בים פֿאָן דאָס שילף מערר: (ז) היער
שריען זיא נוס צוים עוויגען. ער זיס מיינע פֿערפֿינסטערונג צווישען
מיר מוכ דען מצרים וועלדען, פֿיהרטע דאָס מער מיבער זיא,
דאָס זיא בעדעקטע. מיהר האָבען מיט מיינגענען אוגען געזיהען,
וואָס איך מצרים הין גוטעס אָנגעטהאָן. דאַרויף פֿערוויילטען מיהר אַנגע־
זיכטער, ריכטער, מוכ בעאַמטעטע מוס, דאָס זיא זיך פֿאָר גאָט
הין שטעלטען: (ב) נון שפּראַך יהושע צו דעם גאַנצען
פֿאָלק, זי שפּריכט דער עוויגע, דער גאָט ישראל. יענזייטס
דעס פֿלוסעס, וואָהנטען מיינרע אָהנפֿאָהרען, פֿאָן יעהער. תּרח,
דער פֿאָטער דעס אַברהם, מוכ דעס נחור. מוכ דיענטען
פֿרעמדען געטטערן: (ג) זע נאָהם מיך מיינרען פֿאָטער, דען
אַברהם, פֿיהרטע מיהן דורך דאָס גאַנצע לאַנד כנען, מוכ
פֿערמעהרטע זיינען זאמען, מינדעסע מיך מיהם דען יצחק גאָב:
(ד) דיסעם יצחק גאָב איך יעקב מוכ עשו. דעם עשו רייכטע
איך זיא געבירגע שׂעיר מיין, נוס מיינגענטהומליכען בעזיצע.
יעקב אבער רייסטע מיט זיינען קינדערען נאָך מצרים הינאָב:
(ה) זע זענדעטע איך משה מוכ אהרן, פּוניטע מצרים, דורך
זיא טהאטען. מוכ זענטע מיין פֿרייאהיט: (ו) דאָס איך נון
מיינרע פֿאָטער מוס מצרים געפֿיהרט, מוכ מיהר דעם מערר זיא,
נאָהע קאָמען, זענטען זיא מצרים מיינרען פֿאָטערן נאָך, מיט
קריגס־וואָגען מוכ רייטערייא, בים פֿאָן דאָס שילף מערר: (ז) היער
שריען זיא נוס צוים עוויגען. ער זיס מיינע פֿערפֿינסטערונג צווישען
מיר מוכ דען מצרים וועלדען, פֿיהרטע דאָס מער מיבער זיא,
דאָס זיא בעדעקטע. מיהר האָבען מיט מיינגענען אוגען געזיהען,
וואָס איך מצרים הין גוטעס אָנגעטהאָן. דאַרויף פֿערוויילטען מיהר
מייער גאָט, מיך פֿערהייסען. דאָס פֿולעס בייא מיך מיינגעזעגפּ־
פֿען, מוכ ניכט דאָס מינדעסטע דאָפֿען מוס־געבליבען מיט!
(מ) אַבער זי וויא דאָס גוטע פֿולעס בייא מיך מיינגעטראָפֿען
מיט, וועלכעס דער עוויגע, מייער גאָט, מיך פֿערהייסען, עבען
זי וירד ער מוך דאָס אַנגעדראָהטע בעסע פֿולעס מ־בער מיך
ברינגען, בים ער מיך פֿאָן דיסעם גוטען ערד־רייכ פֿערטי־לגען
וועלען, וועלכעס ער מיך מיינגעגעבען:

קאַפּיטעל כד

(א) היערהין פֿערזאַמעלטע פֿולעס יהושע שטאַמע פֿאָן ישראל
גו שכם, מוכ ריף זיא פֿולעסטען דערזעלבען, מיהרע אָבער־
הייפּטער, ריכטער, מוכ בעאַמטעטע מוס, דאָס זיא זיך פֿאָר גאָט
הין שטעלטען: (ב) נון שפּראַך יהושע צו דעם גאַנצען

11 וַאֲצַל אֶתְכֶם מִיָּדָם׃ וַתַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַתָּבֹאוּ אֶל־יְרִיחוֹ
וַיִּלָּחֲמוּ בָכֶם בַּעֲלֵי־יְרִיחוֹ הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
12 וְהַגִּרְגָּשִׁי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי וָאֶתֵּן אוֹתָם בְּיֶדְכֶם׃ וָאֶשְׁלַח
לִפְנֵיכֶם אֶת־הַצִּרְעָה וַתְּגָרֶשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם שְׁנֵי מַלְכֵי
13 הָאֱמֹרִי לֹא בְחַרְבְּךָ וְלֹא בְקַשְׁתֶּךָ׃ וָאֶתֵּן לָכֶם אֶרֶץ
אֲשֶׁר לֹא־יָגַעְתָּ בָּהּ וְעָרִים אֲשֶׁר לֹא־בְנִיתֶם וַתֵּשְׁבוּ בָּהֶם
14 כְּרָמִים וְזֵיתִים אֲשֶׁר לֹא־נְטַעְתֶּם אַתֶּם אֹכְלִים׃ וְעַתָּה
יְרָאוּ אֶת־יְהוָה וְעִבְדוּ אֹתוֹ בְּתָמִים וּבֶאֱמֶת וְהָסִירוּ אֶת־
אֱלֹהִים אֲשֶׁר עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם בְּעֵבֶר הַנָּהָר וּבְמִצְרַיִם
טו וְעִבְדוּ אֶת־יְהוָה׃ וְאִם רַע בְּעֵינֵיכֶם לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה
בַּחֲרוּ לָכֶם הַיּוֹם אֶת־מִי תַּעֲבֹדוּן אִם אֶת־אֱלֹהִים אֲשֶׁר־
עָבְדוּ אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַנָּהָר וְאֶת־אֱלֹהֵי
הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בְּאַרְצָם וְאָנֹכִי וּבֵיתִי נַעֲבֹד
16 אֶת־יְהוָה׃ וַיַּעַן הָעָם וַיֹּאמֶר חָלִילָה לָּנוּ
17 מֵעָזְבֵ֣נוּ אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ כִּי יְהוָה
אֱלֹהֵינוּ הוּא הַמַּעֲלֶה אֹתָנוּ וְאֶת־אֲבֹתֵינוּ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים וַאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵינֵינוּ אֶת־הָאֹתֹת
הַגְּדֹלוֹת הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמְרֵנוּ בְּכָל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ בָהּ
18 וּבְכֹל הָעַמִּים אֲשֶׁר עָבַרְנוּ בְּקִרְבָּם׃ וַיְגָרֶשׁ יְהוָה אֶת־
כָּל־הָעַמִּים וְאֶת־הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ מִפָּנֵינוּ גַּם־
אֲנַחְנוּ נַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־הוּא אֱלֹהֵינוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ
19 אֶל־הָעָם לֹא תוּכְלוּ לַעֲבֹד אֶת־יְהוָה כִּי־אֱלֹהִים
קְדֹשִׁים הוּא אֵל־קַנּוֹא הוּא לֹא־יִשָּׂא לְפִשְׁעֲכֶם
כ וּלְחַטֹּאתֵיכֶם׃ כִּי תַעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהֵי
נֵכָר וְשָׁב וְהֵרַע לָכֶם וְכִלָּה אֶתְכֶם אַחֲרֵי אֲשֶׁר־הֵיטִיב
21 לָכֶם׃ וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־יְהוֹשֻׁעַ לֹא כִי אֶת־יְהוָה
22 נַעֲבֹד׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־הָעָם עֵדִים אַתֶּם בָּכֶם כִּי־

יתיר ו׳ 19. ז׳ מעבר קרי v. 15. אתם

פֿייגזוי׳ג געגען ישׂראל · ער שיקט הין / וי׳ס בלעם / לען זאָן
דעס בעזר / האָלן / מיך נו פֿערפֿוכט׃ (י) מיך וואָלט מבער
מוך בלעם ניכט הערען / מוכד ער מוסט מיך זגנען · זו רעט־
טעט מיך פֿאָן זיינער האַנד׃ (יא) לאָן גינגעט מיהר מיבער
לען ירדן / מוכד קאָמעט פֿאָר יריחו · לאָ טהאָטען זי מיך ווידער־
שטאַנד / זיא מייזוהנער פֿאָן יריחו / מוכד דער אֱמֹרי / פּרזי /
כנעני / חתי / גרגשי / חוי / מוכד יבוסי · מיך גאַב זיא מבער
מין מייערע האַנדע׃ (יב) שיקטע מוך האָרניסען פֿאָר מיך הער /
וועלכע זיא נוויא קענינג פֿאָן אֱמֹרי פֿאָר מיך פֿערטריבען / אָהנע
דיין שוערט / אָהנע דיינען באָגען׃ (יג) זו גאַב מיך מיין לאַנד /
דאָרוס מיהר מיך ניכט בעמיהעט / שטאָלטע / זיא מיהר ניכט מוס־
געבויעט · מיהר בעזיצען זיא / גענים־עס ווין־מוכד עהו־בערגע /
זיא מיהר ניכט געפֿאַנגט׃ (יד) זו האַבען דען עהר־פֿורכט פֿאָר
דעס עוויגען / דיהנעט מיהם מיט טרייע / מוכד מוגעטהיי׳ליגט הער־
נען · שאַפֿען וועג זיא בעטטער / דענען מייערע פֿאָטער / יעג־
זיי׳ס דעס שטאָהמעס / מוכד מין מִצְרַיִם געזיהנעט האַטטען ·
מוכד זיהנעט מיינ׳ג דעס עוויגען׃ (טו) אָדער · מיפֿפֿאַל׳ט מיך
מיהר דען זיהנען וואָל׳ט · אַב דען בעטטערן / וועלכען מייערע פֿאָר־
פֿאָהרען / יענזייטס דעס שטאָהמעס / גזעזיהנט · אָדער דען בעטטערן
דעס אֱמֹרי / מין לעראן / אָבר זיהר נון וואָהנעט · מיך מבער מוכד
מיינע הויס־ליוטע / וויר זיהנען דעס עוויגען׃ (טז) דאָס פֿאַל׳ק
אַנטוואָרטעט מוכד שפראַך / עס זיי׳ס פֿערנע פֿאַן מוכד / דען עוויגען
נו פֿערלאָסען / מוכד אַנדערען בעטטערן נו זיהנען׃ (יז) דער עוויגע /
מוסער גאָט / מיסט עס י׳ן / דער מוכד מוכד מוסערע פֿאָרפֿאָהרען
מוס מִצְרַיִם / מוס דעס שקלאַפֿען־הויסע / הערוים געפֿיהרעט ·
דער פֿאָר מוסערען מוגען גרא׳סען וואונדער־ג׳יי׳כען געטהאַן /
מוך דעס וועגע / דען וויר געגאַנגען / מיבער מוכס געוואַכ׳ט / וויידער
אַל׳ע פֿעלקער / דורך דיא וויר קאָמעט מוסטען / מוכס געשי׳נען׃
(יח) דער עוויגע / דער אַל׳ע פֿעלקער / בעזאַנדערס דען אֱמֹרי /
מייוואָהנער דיסעס לאַנדעס / פֿאָר מוכס הער פֿערטריב · מיהר
אַל׳ע וואָל׳ען וויר מוך דיהנען · דען נור ער / מיסט מוסער גאָט׃
(יט) דאָ שפראַך יהושע וויידער נוס פֿאָל׳ק / מיהר וועדעט מבער
דעס עוויגען / זו וי׳ל׳ט ניכט דיהנען קענינג / ער מיסט מין הייליגער /
מין מייפֿער־פֿאָל׳ער גאָט / ער וויד מייך מייערע פֿעדרבריכען
מוכד פֿעהלבער ניכט נו גוטע האַל׳טען׃ (כ) וואן מיהר דען עוויגען
פֿערלאָסט / מוכד פֿרעמדען בעטטערן דיהנעט / זו וויד ער מיט
מייך וויידער שו׳ף פֿערפֿאָהרען / מוכד מייך מיפֿרייבען / נאַכדעם
ער מייך גוטעס בעטהאַן׃ (כא) דאָס פֿאָל׳ק אַנטוואָרטעט / ניין /
וויר

ענדע דעס בוכעס יְהוֹשֻׁעַ׃

אַתֶּם בְּחַרְתֶּם לָכֶם אֶת־יְהוָה לַעֲבֹד אוֹתוֹ וַיֹּאמְרוּ עֵדִים׃
23 וְעַתָּה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וְהַטּוּ
24 אֶת־לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־
כה יְהוֹשֻׁעַ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ נַעֲבֹד וּבְקוֹלוֹ נִשְׁמָע׃ וַיִּכְרֹת
26 יְהוֹשֻׁעַ בְּרִית לָעָם בַּיּוֹם הַהוּא וַיָּשֶׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט
בִּשְׁכֶם׃ וַיִּכְתֹּב יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּסֵפֶר תּוֹרַת
אֱלֹהִים וַיִּקַּח אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְקִמֶהָ שָׁם תַּחַת הָאַלָּה אֲשֶׁר
27 בְּמִקְדַּשׁ יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל־כָּל־
הָעָם הִנֵּה הָאֶבֶן הַזֹּאת תִּהְיֶה־בָּנוּ לְעֵדָה כִּי־הִיא
שָׁמְעָה אֵת כָּל־אִמְרֵי יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עִמָּנוּ וְהָיְתָה
28 בָכֶם לְעֵדָה פֶּן־תְּכַחֲשׁוּן בֵּאלֹהֵיכֶם׃ וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ
29 אֶת־הָעָם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־
ל מֵאָה וָעֶשֶׂר שָׁנִים׃ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת
31 סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר־אֶפְרַיִם מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ׃ וַיַּעֲבֹד
יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה כֹּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר
הָאֲרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי יְהוֹשֻׁעַ וַאֲשֶׁר יָדְעוּ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה
32 יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל׃ וְאֶת־עַצְמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר־
הֶעֱלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל ׀ מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בִשְׁכֶם בְּחֶלְקַת
הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי־חֲמוֹר אֲבִי־שְׁכֶם
33 בְּמֵאָה קְשִׂיטָה וַיִּהְיוּ לִבְנֵי־יוֹסֵף לְנַחֲלָה׃ וְאֶלְעָזָר בֶּן־
אַהֲרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נִתַּן־לוֹ
בְּהַר אֶפְרָיִם׃

ח ז ק

סכום הפסוקים של ספר יהושע שש מאות וחמשים ושש

ותרן לשון אלם סימן׃ וחציו׃ ומחשבון עד רמת המצפה׃

וסדריו ארבעה עשר׃ היתח עלי לך יו׳ סימן׃

אַתֶּם (כב) דאָר־ווייר זײַט עפּטשׁאָפֿען, דעס עוויגען גאָט יהוה׃ (כב) דאָר־
אויף שפּראַך יְהוֹשֻׁעַ גאָט פֿאָלק, מיהר ווייל נאָך זעפּטס נייגען
ווידער מיך, דאָס מיהר אויס פֿרייער וואָהן מיך פֿערבינדעט, דעס
עוויגען גאָט יהוה׃ (כג) זאָ שפּראַכען, יאָ ווייר זײַנ נייגען! (כג) זאָ
שאַפֿעט דען פֿרעמדען בעטטער וועג, לאָ מיהר אונטער
מיך האָבעט, אונד ריכטעט מייער הערץ מייגיג גאָט דעס עוויגען,
דעס גאָטט יִשְׂרָאֵל! (כד) דאָס פֿאָלק ווידערהאָלטע פֿאָר יְהוֹשֻׁעַ,
דעס עוויגען, אונסערעם גאָטט בור, וואָלען וויר דיהנען, בור
ווייגער שטימע געהאָרכען! (כה) יְהוֹשֻׁעַ מאַכט אין דיסעם
טאָגע, מיינען בונד מיט דעס פֿאָלק, גאַב מיהנען געזעצע אונד
רעגעלן, אין שְׁכֶם׃ (כו) שריב אויך דיסע וואָרטע ניידער, פֿער־
וואָהרטע עס בייא דעס בוכ דער עהרע גאָטטעס. נאָהם היער־
מיט מיינען גראָסען שטיין, ריכטעטע מיהן אונטער דער
ניבעל אויף, לאָ בייא דעס הייליגטהום דעס עוויגען שטאַנד׃
(כז) אונד שפּראַך גוט גאַנצען פֿאָלק, דיסער שטיין היער, דיהנע
אויס גוט נייגיגס, ער האַט בעהעערט אַלע וואָרטע דעס עוויגען,
לאָ ער מיט אונס בערעדעט. ער זאָל מיך אַסאָ אין נייגיגס זיין,
דאָס מיהר אין דער פֿאָלג מיינערען גאָטט ניכט פֿערלייגענט׃
(כח) יְהוֹשֻׁעַ זיס זאָגען דאָס פֿאָלק יעדען אין זיין ערב־גוט בעהען׃
(כט) נאָכדעם דיסען בעשעהען וואָר, שטאַרב יְהוֹשֻׁעַ, דער זאָהן
דעס נון, אין מיינעם אַלטער פֿאָן הונדערט אונד צעהען יאָהרען׃
(ל) אונד בעגרוב מיהן, אין דען גרענצען זיינעס ערב־טהיילס,
אין תִּמְנַת־סֶרַח, דאָס אוף דעם בעבירגע אֶפְרַיִם, אָן דער
מיטטערנאַכטזיידע דעס בערגעס גָּעַשׁ זיבט׃ (לא) יִשְׂרָאֵל
דיהנטע דעם עוויגען, זאָ לאַנגע יְהוֹשֻׁעַ ועבטע, אונד אין דער
גאַנצען ועבענס־צייט דער אָלטסטען, דיא נאָך לאַנגע נאַך יְהוֹשֻׁעַ
בעועבט האַטטען. וועלכע בעוואָלק אַלע טהאַטען דעס עוויגען גע־
קאַנט, דיא ער פֿיר יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם הערוים געבראַכט
וועלכע דיא קינדער יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם הערוים געבראַכט
האַטטען, בעגרובען זיא אין שְׁכֶם, אין דעם שטריך אַקערס,
וועלכעס יַעֲקֹב פֿאָן דען זעהנען דעס חֲמוֹר, דעס פֿאָטער דעס
שְׁכֶם, פֿיר הונדערט קְשִׂיטָה בעקוים האַטטע, אונד דען זעה־
רעגעלן, אין שְׁכֶם׃ (לב) דיא בעבײנע דעס יוֹסֵף,
וועלכע דיא קינדער יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם הערוים געבראַכט
האַטטען, בעגרובען זיא אין שְׁכֶם, אין דעם שטריך אַקערס,
וועלכעס יַעֲקֹב פֿאָן דען זעהנען דעס חֲמוֹר, דעס פֿאָטער דעס
שְׁכֶם, פֿיר הונדערט קְשִׂיטָה בעקוים האַטטע, אונד דען זעה־
רעגעלן, אין שְׁכֶם׃ (לג) מוך דען אֶלְעָזָר, דער זאָהן
דעס אַהֲרֹן, שטאַרב, אונד מען בעגרוב מיהן, אָן מיינער אַנהעהע,
דיא וויינעס זאָהנע פִּינְחָס בעהעערטע. וועלכע מען מיהם בעמוך
אָן דעם גבעהירגע אֶפְרַיִם בעגעבען האַטטע׃

שופטים

LIBER JUDICUM

Cap. I א

א וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאֲלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּיהוָה
לֵאמֹר מִי־יַעֲלֶה־לָּנוּ אֶל־הַכְּנַעֲנִי בַּתְּחִלָּה
2 לְהִלָּחֶם בּוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה יַעֲלֶה הִנֵּה נָתַתִּי אֶת־
3 הָאָרֶץ בְּיָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר יְהוּדָה לְשִׁמְעוֹן אָחִיו עֲלֵה אִתִּי
בְגֹרָלִי וְנִלָּחֲמָה בַּכְּנַעֲנִי וְהָלַכְתִּי גַם־אֲנִי אִתְּךָ בְּגֹרָלֶךָ
4 וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ שִׁמְעוֹן׃ וַיַּעַל יְהוּדָה וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַכְּנַעֲנִי
ה וְהַפְּרִזִּי בְּיָדָם וַיַּכּוּם בְּבָזֶק עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיִּמְצְאוּ
אֶת־אֲדֹנִי בֶזֶק בְּבָזֶק וַיִּלָּחֲמוּ בּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־הַכְּנַעֲנִי וְאֶת־
6 הַפְּרִזִּי׃ וַיָּנָס אֲדֹנִי בֶזֶק וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרָיו וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ
7 וַיְקַצְּצוּ אֶת־בְּהֹנוֹת יָדָיו וְרַגְלָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲדֹנִי־בֶזֶק
שִׁבְעִים ׀ מְלָכִים בְּהֹנוֹת יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם מְקֻצָּצִים הָיוּ
מְלַקְּטִים תַּחַת שֻׁלְחָנִי כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי כֵּן שִׁלַּם־לִי אֱלֹהִים
8 וַיְבִיאֻהוּ יְרוּשָׁלַ‍ִם וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּלָּחֲמוּ
בְּנֵי־יְהוּדָה בִּירוּשָׁלַ‍ִם וַיִּלְכְּדוּ אוֹתָהּ וַיַּכּוּהָ לְפִי־חָרֶב
9 וְאֶת־הָעִיר שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ׃ וְאַחַר יָרְדוּ בְּנֵי יְהוּדָה לְהִלָּחֶם
י בַּכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב הָהָר וְהַנֶּגֶב וְהַשְּׁפֵלָה׃ וַיֵּלֶךְ יְהוּדָה אֶל־
הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּחֶבְרוֹן וְשֵׁם־חֶבְרוֹן לְפָנִים קִרְיַת אַרְבַּע
11 וַיַּכּוּ אֶת־שֵׁשַׁי וְאֶת־אֲחִימַן וְאֶת־תַּלְמָי׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם
אֶל־יוֹשְׁבֵי דְּבִיר וְשֵׁם־דְּבִיר לְפָנִים קִרְיַת־סֵפֶר׃
12 וַיֹּאמֶר כָּלֵב אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־קִרְיַת סֵפֶר וּלְכָדָהּ וְנָתַתִּי
13 לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתִּי לְאִשָּׁה׃ וַיִּלְכְּדָהּ עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז
אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ וַיִּתֶּן־לוֹ אֶת־עַכְסָה בִתּוֹ לְאִשָּׁה׃
14 וַיְהִי בְּבוֹאָהּ וַתְּסִיתֵהוּ לִשְׁאָל מֵאֵת־אָבִיהָ הַשָּׂדֶה וַתִּצְנַח

פתח באתנח v. 10. מעל

שופטים

דאס בוך דער ריכטער

קאפיטעל א

(א) נאכדעם יהושע געשטאָרבען ווער, בעפֿרעגטען זיך די קינדער ישׂראל אלע בייא דעם עוויגען, פֿאָלגענדער געשטאלט. ווער פֿאָן אונס זאָל זיך ערשט ווידער דען כּנענעי היגאנץ? (ב) דער עוויגע זיי זאָגען, יהודה זאָל היגאנץ. זיהע! איך בעבע דאס לאָנד מין ווינע בעזאָלט: (ג) דא שפּראַך יהודה צו זייענע ברודער שׁמעון, קיהע זוא מיט מיר מין מיין לאָס, דאס וויר נוסשׁמאַכן מיט דעם כּנענעי שטרייטען. דאַנאָך קיהען מיר מיך מוך מיט דיר מין דיין לאָס. מוכד שׁמעון גיבג מיט מיהם: (ד) יהודה נאָג מיט הינטרוך. דער עוויגע גאָב דען כּנענעי מוכד פֿרזי מין מיהרע בעוואלט, מוכד זיי שוּגען פֿאָן מיהנען, צו בזק, נעהען טויסענד מאָן: (ה) זיי טרעפֿען בעמוך דען פֿירסטען פֿאָן בזק, בייא בזק. גריפֿען מיהן אָן, מוכד שוּגען דען כּנענעי מוכד דען פֿרזי: (ו) דער פֿירסט פֿאָן בזק פֿלאָה, זיי זענטען מיהם אַבער נאָך, ערגריפֿען מיהן, מוכד היבען מיהם זיי זוימען וויינער האַבען, מוכד זיי גרעסען נעהען זייער פֿיסס אַב: (ז) דא זאָגטע דער הערר פֿאָן בזק, ויבענגיג קענינג, מיט אַבגעהויענען דוימען מוכד גרעסען נעהען, מוסטען מוכטער מייענער טעפֿעל (דאס היבגעווערפֿענע) אויפֿעסען. וויא מיך בעטהאָן, זו האָט מיר גאָטט פֿערגאָלטען! זיי פֿיהרטען מיהן נאָך ירושׁלים, וואו ער שטאַרב: (ח) ירושׁלים האָטטען זיי זענטראָגען דעס יהודה (שׁאָן פֿריהער) אַבגענפֿאָלען, עס עראָבערט, זיי מיינוואָהנער מיט דער שׁאַרפֿע דעס שווערטעס געשׁלאָגען, מוכד זיי שטאָלט פֿערברענט: (ט) נאָדען ווערען זיי זענהע דעס יהודה היגאָב בעגאָגען, מיט דעס כּנענעי זו שטרייטען, דער דאס בעבירגע, דאס וויך־וואַלד, מוכד זיי בריבע בעוואָהנטע: (י) מוך נאָג יהודה ווידער דען כּנענעי, דער מין חברון בעוואָהנט. עהעדעם היס חברון, קריית־ארבע. מוכד שוג ששי, אחימן, מוכד תלמי: (יא) פֿאָן דא נאָג ער ווידער זיי מיינוואָהנער פֿאָן דביר. ווענפֿעס דביר פֿאָרהער קריית־ספר היס: (יב) היער זאָגטע כּלב, ווער קריית־ספר שׁאָגט, מוכד ערָאָבערט, דעס איינע מיך מיינע טאָכטער עכסה נור פֿרוים: (יג) עתניאל, מין זאָהן דעס קנז, דעס כּלב יינגערער ברודער, עראָבערטע עס. מוכד ער (כּלב) גאָב מיהם ויינע טאָכטער עכסה נור פֿרוים: (יד) בייא מיהרעם מיינונג, וואָלטע זיי מיהן (עתניאל) בערעדען, פֿאָן מיהרעם פֿאָטער מיין פֿעלד נו בעגעהרען.

בענעני

(כח) דאָ פֿאָלק ישׂראל דער מאַכטיג ווערד, מאַכטע עס דען כּנענים אָפּ צו צינזן, אין דיסעם זעלבע בוייבען זי קיין גאַנצן: (כט) דאָ פֿאָלק אפֿרים האָט נישט אויסגעטריבן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין גזר אין זייערע שטאָדט. דאָס איז מיינוואָהנער פֿון גזר, אָבער דאָס איז שטאָדט. אויך דאָס איז מיינוואָהנער פֿון יקנעם, אָבער דאָס איז נאָר שטאָדט. אויך דאָס איז מיינוואָהנער פֿון בית־חורון, אָבער דאָס איז נאָר שטאָדט. (ל) זבולון האָט נישט אויסגעטריבן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין קטרון, אָבער זיי זענען צינזבאָר געוואָרן. (לא) אשר האָט נישט אויסגעטריבן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין עכּו, אין סידון, אין אחלב, אין אכזיב, אין חלבה, אין אפיק, אין רחוב. (לב) דער אשׂרי האָט זיך אָנגעזעצט צווישן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין דעם לאַנד, אָבער זיי האָבן זיי נישט אויסגעטריבן. (לג) נפתלי האָט נישט אויסגעטריבן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין בית־שמש, אָבער אויך דעם וואוינער פֿון בית־ענת, אָבער זיי האָבן זיך אָנגעזעצט צווישן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין דעם לאַנד, אָבער דעם וואוינער פֿון בית־שמש אָבער דעם וואוינער פֿון בית־ענת זענען צינזבאָר געוואָרן. (לד) דער אמרי האָט דעם בני־דן אין דעם בארג האָרס, אין איילון אין שעלבים אָפּגעטריבן, אָבער דער האַנט פֿון יוסף האָט זיך שווער געמאַכט אויף זיי, אָבער זיי זענען צינזבאָר געוואָרן. (לה) אָבער דער אמרי האָט זיך אויסגעהאַלטן אין הר־חרס, אין איילון אין שעלבים. אָבער דער האַנט פֿון בית־יוסף האָט זיך שווער געמאַכט אויף זיי, אָבער זיי זענען צינזבאָר געוואָרן. (לו) אָבער דער גבול פֿון אמרי האָט זיך אויסגעשטרעקט פֿון מעלה עקרבים, פֿון סלע אָן, אָבער אויף אָבן.

(א) אָבער נאָך דעם טויט פֿון יהושע האָבן דעם קינדער ישׂראל זיך אָנגעפֿרעגט בייַ גאָט, זאָגנדיק: וואָס זאָל זיך אָנהייבן פֿאַר אונדז צו דער מלחמה קעגן דעם כּנענים? (ב) אָבער גאָט האָט געזאָגט: יהודה זאָל זיך אָנהייבן, זע, איך האָב אָפּגעגעבן דעם לאַנד אין זיין האַנט. (ג) אָבער יהודה האָט געזאָגט צו זיין ברודער שמעון: קום אַרויף מיט מיר אין מיין גורל, אַז מיר זאָלן קעמפֿן קעגן דעם כּנענים, אָבער איך וועל אויך גיין מיט דיר אין דיין גורל. אָבער שמעון איז אַוועק מיט אים. (ד) אָבער יהודה איז אַרויף, אָבער גאָט האָט אָפּגעגעבן דעם כּנענים אָבער דעם פּרזים אין זייערע האַנט, אָבער זיי האָבן זיי אָפּגעשלאָגן אין בזק, צען טויזנט מאַן. (ה) אָבער זיי האָבן אָנגעטראָפֿן אדני־בזק אין בזק, אָבער זיי האָבן קעמפֿט קעגן אים, אָבער האָבן אָפּגעשלאָגן דעם כּנענים אָבער דעם פּרזים. (ו) אָבער אדני־בזק איז אַנטלאָפֿן, אָבער זיי האָבן אים נאָכגעיאָגט, אָבער האָבן אים אָנגענומען, אָבער האָבן אים אָפּגעהאַקט די דאָומענער פֿון זיינע הענט אָבער פֿיס. (ז) אָבער אדני־בזק האָט געזאָגט: זיבעציק מלכים, וועלכע האָבן אָפּגעהאַקט זייערע דאָומענער פֿון זייערע הענט אָבער פֿיס, האָבן אויפֿגעלייזן פֿון מיין טיש; אַזוי ווי איך האָב געטאָן, אַזוי האָט מיר גאָט אויך באַצאָלט. אָבער זיי האָבן אים אַרויפֿגעבראַכט קיין ירושלים, אָבער דאָרט איז ער געשטאָרבן. (ח) אָבער יהודה האָט אויך קעמפֿט קעגן ירושלים, אָבער האָבן זי אָפּגענומען, אָבער האָבן זי אָפּגעשלאָגן מיט דער שאַרפֿער שווערד, אָבער האָבן אָנגעצונדן די שטאָט מיט פֿייער. (ט) אָבער דערנאָך האָט יהודה זיך אַראָפּגעלאָזט, אָבער האָט קעמפֿט קעגן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין דעם בארג, אָבער אין דעם דרום, אָבער אין דעם שפלה. (י) אָבער יהודה האָט זיך אָנגעמאַכט קעגן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין חברון, אָבער דעם נאָמען פֿון חברון איז פֿריִער געווען קריית־ארבע, אָבער זיי האָבן אָפּגעשלאָגן שׁשי, אָבער אחימן, אָבער תלמי. (יא) אָבער פֿון דאָרט איז ער אַרויף קעגן דעם וואוינער פֿון דביר, אָבער דעם נאָמען פֿון דביר איז פֿריִער געווען קריית־ספר. (יב) אָבער כּלב האָט געזאָגט: דעם וואָס וועט שלאָגן קריית־ספר אָבער וועט עס אָפּנעמען, דעם וועל איך אים געבן עכסה מיין טאָכטער צו אַ פֿרוי. (יג) אָבער עתניאל בן קנז, דער ברודער פֿון כּלב, האָט עס אָפּגענומען, אָבער ער האָט אים געגעבן עכסה מיין טאָכטער צו אַ פֿרוי. (יד) אָבער עס איז געקומען אַז זי האָט אים אָנגעריט, אָבער זי האָט אים אָנגעזאָגט צו בעטן פֿון איר פֿאָטער אַ פֿעלד. אָבער זי איז אַראָפּגעפֿאַלן פֿון איר עזל, אָבער כּלב האָט איר געזאָגט: וואָס וויל דו? (טו) זי האָט אים געזאָגט: גיב מיר אַ ברכה, וואָס דו האָסט מיר מיין דיזערע צו גאָט געגעבן, זע, גיב מיר אויך וואַסער־קוועלן. אָבער כּלב האָט איר געגעבן די קוועלן פֿון דער אויבערשטער, אָבער די קוועלן פֿון דער אונטערשטער. (טז) אָבער די קינדער פֿון קיני, פֿון משה אונטערן פֿאַלמבוים, זענען אַרויף פֿון דער שטאָט פֿון תּמרים מיט די קינדער פֿון יהודה אין מדבר יהודה, וואָס איז אין דעם דרום פֿון ערד, אָבער זענען אַוועק אָבער האָבן זיך אָנגעזעצט מיט דעם פֿאָלק. (יז) אָבער יהודה איז אַוועק מיט זיין ברודער שמעון, אָבער האָבן אָפּגעשלאָגן דעם כּנענים, וואָס וואוינען אין צפת, אָבער האָבן עס פֿאַרווייסטעט, אָבער האָבן אָנגערופֿן דעם נאָמען פֿון דער שטאָט חרמה. (יח) אָבער יהודה האָט אויך אָפּגענומען עזה מיט אירע גרענעץ, אָבער אשקלון מיט אירע גרענעץ, אָבער עקרון מיט אירע גרענעץ. (יט) אָבער גאָט איז מיט יהודה, אָבער ער האָט אָפּגעטריבן דעם וואוינער פֿון דעם בארג, אָבער נישט קענען אָפּטרייַבן דעם וואוינער פֿון דעם טאָל, ווייל זי האָבן גרויסע וואָגנען. (כ) אָבער זיי האָבן כּלב געגעבן חברון, אָבער ער האָט פֿון דאָרט אָפּגעטריבן דרי זין ענקס. (כא) אָבער דעם יבוסי, וואָס וואוינט אין ירושלים, האָבן דעם בני־בנימן נישט אָפּגעטריבן, אָבער יבוסי וואוינט מיט בני־בנימן אין ירושלים ביז דעם הייַנטיקן טאָג. (כב) אָבער דאָס הויז יוסף אויך זיי זענען אַרויף קעגן בית־אל, אָבער גאָט איז מיט זיי. (כג) אָבער בית־אל האָט אויסגעשפּיאָנירט דעם שטאָט פֿון פֿריִער לוז. (כד) אָבער די שפּיאָנירער האָבן דעם מאַן דערזען אַרויסגיין פֿון דער שטאָט, אָבער זיי האָבן צו אים געזאָגט: זייגן אונדז אָפּ דעם אָרט פֿון דער שטאָט, אָבער מיר וועלן מיט דיר גוטס טאָן. (כה) אָבער ער האָט זיי געזייגט דעם אָרט פֿון דער שטאָט, אָבער זיי האָבן אָפּגעשלאָגן די שטאָט מיט דער שאַרפֿער שווערד, אָבער דעם מאַן מיט זיין גאַנצער משפּחה האָבן זיי אַוועקגעלאָזט. (כו) אָבער דער מאַן איז אַוועק קיין ארץ החתים, אָבער האָט אויפֿגעבויט אַ שטאָט, אָבער האָט זי גערופֿן מיט דעם נאָמען פֿון לוז, וואָס איז איר נאָמען ביז דעם הייַנטיקן טאָג. (כז) אָבער מנשה האָט נישט אָפּגעטריבן בית־שאן, אָבער אירע טעכטער־שטאָדט, אָבער תענך, אָבער אירע טעכטער־שטאָדט, אָבער דור, אָבער אירע טעכטער־שטאָדט, אָבער יבלעם, אָבער אירע טעכטער־שטאָדט, אָבער מגדו, אָבער אירע טעכטער־שטאָדט. דאָס איז מיינוואָהנער פֿון דור, אָבער זי האָבן דעם כּנענים נישט לאָזן וואוינען אין דעם לאַנד. (כח) אָבער עס איז געקומען אַז ישׂראל איז שטאַרק געוואָרן, אָבער האָבן דעם כּנענים אונטערגעלייגט צו צינזן, אָבער נישט אָפּטרייַבן זיי.

(טו) אָבער משה האָט געזאָגט צו חובב, דעם זון פֿון רעואל דעם מדינים, דעם שוויגער־פֿאָטער פֿון משה: מיר נעמען אַוועק פֿון דעם אָרט, פֿון וואָס דער האַר האָט אונדז געזאָגט: איך וועל אים אייך געבן; קום מיט אונדז, אָבער מיר וועלן גוטס טאָן מיט דיר, ווייל גאָט האָט גערעדט גוטס וועגן ישׂראל. (יז) אָבער חובב האָט אים געזאָגט: איך וועל נישט גיין, נאָר איך וועל גיין צו מיין לאַנד אָבער צו מיין משפּחה. (יח) אָבער משה האָט געזאָגט: פֿאַרלאָז אונדז נישט, ווייל דו ווייסט אונדזער לאַגער אין דער מדבר, אָבער דו ביסט אונדז אַ שטאַרקער אויגן. (יט) אָבער עס וועט זיין, אויב דו וועסט מיט אונדז גיין, אָבער עס וועט דעם גוטס זיין, וואָס גאָט וועט אונדז טאָן גוטס, אָבער מיר וועלן דיר גוטס טאָן. (כ) אָבער זיי האָבן אַוועקגעלאָזט פֿון דעם בארג יהוה דרי טעג רייזע, אָבער דער ארון ברית יהוה איז געגאַנגען פֿאַר זיי דרי טעג רייזע, אָבער זוכן אַ מנוחה פֿאַר זיי. (כא) אָבער דער ענן פֿון יהוה איז געווען איבער זיי בייַ טאָג, אָבער ווען זיי זענען אַרויסגעגאַנגען פֿון דעם לאַגער. (כב) אָבער עס איז געווען, ווען דער ארון איז אַוועקגעפֿאָרן, אָבער משה האָט געזאָגט: שטיי אויף, יהוה, אָבער דיינע פֿיינט זאָלן צעשפּרייט ווערן, אָבער דיינע שונאים זאָלן אַנטלויפֿן פֿון דיר פֿאַר. (כג) אָבער ווען ער האָט אים אָפּגעשטעלט, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל. (כד) אָבער ער איז אַוועק פֿון דעם בארג יהוה דרי טעג רייזע, אָבער דער ארון ברית יהוה האָט זיי נאָכגעפֿאָלגט דרי טעג רייזע, אָבער זוכן אַ מנוחה פֿאַר זיי. (כה) אָבער דער ענן פֿון יהוה איז געווען איבער זיי בייַ טאָג, ווען זיי זענען אַרויסגעגאַנגען פֿון דעם לאַגער. (כו) אָבער ווען דער ארון האָט זיך אַוועקגעלאָזט, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל. (כז) אָבער ווען דער ארון איז אַוועקגעפֿאָרן, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל. (כח) אָבער ווען דער ארון איז אַוועקגעפֿאָרן, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל. (כט) אָבער ווען דער ארון איז אַוועקגעפֿאָרן, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל. (ל) אָבער ווען דער ארון איז אַוועקגעפֿאָרן, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל. (לא) אָבער ווען דער ארון איז אַוועקגעפֿאָרן, אָבער האָט געזאָגט: קער זיך אום, יהוה, צו די טויזנטער פֿון די טויזנטער פֿון ישׂראל.

לֹא־הוֹרִישׁוֹ׃ 29 וְאֶפְרַיִם לֹא הוֹרִישׁ
אֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיּוֹשֵׁב בְּגָזֶר וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ
בְּגָזֶר׃ זְבוּלוּן לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי ל
קִטְרוֹן וְאֶת־יוֹשְׁבֵי נַהֲלֹל וַיֵּשֶׁב הַכְּנַעֲנִי בְּקִרְבּוֹ וַיִּהְיוּ
לָמַס׃ 31 אָשֵׁר לֹא הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי עַכּוֹ
וְאֶת־יוֹשְׁבֵי צִידוֹן וְאֶת־אַחְלָב וְאֶת־אַכְזִיב וְאֶת־חֶלְבָּה
וְאֶת־אֲפִיק וְאֶת־רְחֹב׃ 32 וַיֵּשֶׁב הָאָשֵׁרִי בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי
יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ כִּי לֹא הוֹרִישׁוֹ׃ 33 נַפְתָּלִי
לֹא־הוֹרִישׁ אֶת־יוֹשְׁבֵי בֵּית־שֶׁמֶשׁ וְאֶת־יוֹשְׁבֵי בֵּית־עֲנָת
וַיֵּשֶׁב בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ וְיוֹשְׁבֵי בֵּית־שֶׁמֶשׁ
וּבֵית עֲנָת הָיוּ לָהֶם לָמַס׃ 34 וַיִּלְחֲצוּ הָאֱמֹרִי אֶת־בְּנֵי־
דָן הָהָרָה כִּי־לֹא נְתָנוֹ לָרֶדֶת לָעֵמֶק׃ 35 וַיּוֹאֶל הָאֱמֹרִי לה
לָשֶׁבֶת בְּהַר־חֶרֶס בְּאַיָּלוֹן וּבְשַׁעַלְבִים וַתִּכְבַּד יַד בֵּית־
יוֹסֵף וַיִּהְיוּ לָמַס׃ 36 וּגְבוּל הָאֱמֹרִי מִמַּעֲלֵה עַקְרַבִּים
מֵהַסֶּלַע וָמָעְלָה׃

Cap. II.

ב
א וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה מִן־הַגִּלְגָּל אֶל־
הַבֹּכִים ס
וַיֹּאמֶר אַעֲלֶה אֶתְכֶם מִמִּצְרַיִם וָאָבִיא אֶתְכֶם אֶל־הָאָרֶץ
אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לַאֲבֹתֵיכֶם וָאֹמַר לֹא־אָפֵר בְּרִיתִי אִתְּכֶם
לְעוֹלָם׃ 2 וְאַתֶּם לֹא־תִכְרְתוּ בְרִית לְיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ הַזֹּאת
מִזְבְּחוֹתֵיהֶם תִּתֹּצוּן וְלֹא־שְׁמַעְתֶּם בְּקוֹלִי מַה־זֹּאת
עָשִׂיתֶם׃ 3 וְגַם אָמַרְתִּי לֹא־אֲגָרֵשׁ אוֹתָם מִפְּנֵיכֶם וְהָיוּ
לָכֶם לְצִדִּים וֵאלֹהֵיהֶם יִהְיוּ לָכֶם לְמוֹקֵשׁ׃ 4 וַיְהִי כְּדַבֵּר
מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּשְׂאוּ הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃ 5 וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הַמָּקוֹם ה
הַהוּא בֹּכִים וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם לַיהוָה׃

פסקא באמצע פסוק v. 1. פתח בס׳פ v. 30. 33. 35. וישלח

כְּנַעֲנִי נִינְסבאַר, פֿערטריב מיהן מבער ניכט׃ (כט) אֶפְרַיִם
פֿערטריב דען כְּנַעֲנִי ניכט, דער נו גֶּזֶר וואהנטע. אוסף בויב
דער כְּנַעֲנִי אוכטער מיהם מן גֶּזֶר וואהנטן׃ (ל) זְבוּלֻן
פֿערטריב ניכט דיא מיינוואהנער פֿון קִטְרוֹן, אוכ פֿון נַהֲלֹל,
דער כְּנַעֲנִי בויב אוסף אוכטער מיהם וואהנטן, וואהר מבער
נינסבאַר׃ (לא) אָשֵׁר פֿערטריב ניכט דיא מיינוואהנער פֿון
עכו, פֿון צִידוֹן, אַחְלָב, אַכְזִיב, חֶלְבָּה, אֲפִיק, אוכ
רְחוֹב׃ (לב) אָשֵׁר וואהנטע אוסף אוכטער דען מיינגעבאַרענען
כְּנַעֲנִי, דען ער פֿערטריב ויא ניכט׃ (לג) נַפְתָּלִי פֿערטריב
ניכט דיא מיינוואהנער פֿון בֵּית־שֶׁמֶשׁ, אוכ בֵּית־עֲנָת.
בויב אוכטער דען מיינגעבאַרענען כְּנַעֲנִי וואהנטן, אוכ זיא פֿון
פֿון דען מיינוואהנערן מן בֵּית־שֶׁמֶשׁ, אוכ בֵּית־עֲנָת, נינס
נאהמען׃ (לד) אֱמֹרִי, שרעקטע דיא וצהנע דעס דָּן, אויף
דאס גבעירגע מיין. זיא זיא ניכט מן דאס פֿוצכע זאבר הינצאב׃
(לה) אויך ענטשופֿט זיך דער אֱמֹרִי אויף דעם גבעירגע חֶרֶס,
מן אַיָּלוֹן אוכ שַׁעַלְבִים, וואהנטן נו בויבען. דא מבער דאס
הויס דעס יוֹסֵף דיא מיבער־מאכט בעקומען, זיא וואורדען זיא נינס־
באר׃ (לו) דיא גרענצע דעס אֱמֹרִי בויב, פֿון דער הצהע
עַקְרַבִּים, נעמוך פֿון פֿעלסען אן, אוכ וויטער׃

קאפימעל ב

(א) מיין באטהע דעס עוויגען, גינג פֿון גִּלְגָּל הינאויף גען
בֹּכִים, אוכ שפראך, מיך האבע מיך פֿון מִצְרַיִם
הצראויף גענומען, מיך מן דאס לאנד גבעבראכט, וועלכעס מיך
מייערען פֿעטערן צוגעשווארען. אוכ האטטע דען פֿאראן, ניט
מיינען בונד מיט מיך נו בראכען׃ (ב) נור זאלטען מיהר
קיינען בונד מיט דען מיינוואהנערן דיסעס לאנדעס מאכען,
מיהר זאלטען פֿיואהר מיהרע שטיינע נידער־רייסען. אבער
מיהר גהארכטעט מיינער שטימע ניכט. אוכ וואס האבען מיהר
דא גענטהאן! (ג) מיך האבע דאהער אויך בעשלאסען, וויל ניכט
פֿון מיך וועג נו טרייבען. אוכ זיא ווערדען מיך נון שארפֿע
נאכבארען, אוכ מיהרע גענטער וועדרען מיך פֿאלל־שטריקע
ווערדען׃ (ד) אוס דער באטהע דעס עוויגען, דיסע רעדע אן
דיא זאמטליכען קינדער ישְׂרָאֵל גהאלטען האטטע, ערהאבען
דיא וויטע מיהרע שטימען אוכ וויינטען׃ (ה) מאן נאב דאהער
דיסעם אָרטע דען נאמען בֹּכִים (וויינענדע). אוכ אפֿערטע
דאזועלבסט דעם עוויגען׃

(ז) דען פֿון יְהוֹשֻׁעַ דאס פֿאָלק ענטפֿאסען האָטטע, מוכ יעדער
פֿערזאהרען
קומען פֿאר מיהרען דאָקטערען מוכ מוטערדריקערן: (ים) עֶלְיוֹן
טריבען מוכ גיבגען אויף, ווייל ער זיך בעווייגען וֹפּ, דורך מיהר וועה־
שטאכ מיהבען בייא, ווידער דיא בעווֹלקונג מיהרער פֿיינדע, זוֹ וואָכ
מיהבען ריכטער שטאָלטע, זוֹ וואָר ער מיט יעדעם ריכטער, מוכ
עֶלְיוֹן ריכטער שטאָלטע, מוכ בעגראָבען וואָרען, מיט דען גרענצען זייגעס ערב־
טהיילס, נו תִּמְנַת־חֶרֶס, מוֹיִם דעם געבירגע אֶפְרַיִם, פֿון דער
נאָרד־זייטע דעס בערגעס גָּעַשׁ: (י) דאָנו מוֹיִם עֶלְיוֹן דעסגלייכען
גייט־פֿאָלגערס, נו מיהרען פֿאָלגערן מייגבגעטהאָן וואָרדען, מוכ
מיין אָבדער גייט־פֿאָלגער נאָך מיהבען קאָנ, דאָס דען עוויגען ניכט
קאָמבטע, מוֹיִם דיא טהאָטען ניכט, דיא ער פֿיר יִשְׂרָאֵל גענטהאָן:
(יא) דאָ טהאָטען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל בעסעס, מִן דען מוֹיגען
דעס עוויגען. דיהבטען דען בְּעָלִים: (יב) פֿערלִיסען דאָס דען
עוויגען, דען גאָטט מיהרער פֿאָטער, דער זיא מוֹיס מִצְרַיִם הערוֹיס
געפֿאָגען, מוכ גיבגען אָבדערען בעטטערן נאָך. פֿאָלגען דען גענטערן
דער פֿעלקער, דיא אוּך זיא הער וואָרען, פֿערפהרטען זיא, מוכ
ערניבטען דען עוויגען: (יג) פֿאָלגען זיא נון דען עוויגען פֿערוֹיסען,
מוכ דעם בַּעַל מוכ עַשְׁתָּרוֹת דיהבטען: (יד) זוֹ ענטבראָנטע
דער נאָרן דעס עוויגען מיבער יִשְׂרָאֵל, פֿר מיבערוֹיס זיא רייבער־
האָבדען, וועלכע זיא בערוֹיבטען. גאָב זיא מיהרען פֿיינדען פֿרייס,
דיא זיא מוֹומאָבען, מוכ זיא קאָנבטען מיהרען פֿיינדען ניכט מהר
ווידערשטעהען: (טו) מוֹומער, וואָן זיא נון פֿעלד נאָבען, וואָר
דיא האָנד דעס עוויגען נוך מוכבוֹיק פֿיר זיא, וויא דער עוויגע מיהבען
אָבדערהאָבט, מוכ בעשווָרען האָטטע. יעדאָך וואָן זיא זעהר מִן
דער נאָטה וואָרען: (טז) וֹפּ דער עוויגע ריכטער מוֹיפֿשטעהען, דיא
זיא פֿון דער בעווֹלקונג מיהרער רייבער בעפֿרייעטען: (יז) זיא בע־
האָרכטען אָבער אוּך מיהרען ריכטערן ניכט, דען זיא בוהלטען מוֹי־
טהער אוּך פֿרעמדע בעטטער, מוכ בעטהעטען זיא מִן: זוֹ בעשווינד
זיא פֿון דער בעווֹלקונג מיהרער רייבער בעפֿרייעטען, זיא אָבער
האָבדען וואָן דען דעם עוויגען בעזוהען, וואָלכע זיא בוהלטען מוֹי־
טהאָטען דעס עוויגען בעזוהען, זוֹהען דעס נון, דיהבער דעס עוויגען,
מִן דער מייגעס פֿאָטער בעפֿוהלטע מוכ נאָהען יהרען בעשטאָרבען:
(יח) מוכ בעגראָבען וואָרען, מִן דען גרענצען זייגעס ערב־
טהיילס, נו תִּמְנַת־חֶרֶס, מוֹיִם דעם בערגעס אֶפְרַיִם, פֿון דער
נאָרד־זייטע דעס בערגעס גָּעַשׁ: (יט) דאָנו מוֹיִם עֶלְיוֹן דעסגלייכען
גייט־פֿאָלגערס, נו מיהרען פֿאָלגערן מייגבגעטהאָן וואָרדען, מוכ
מיין אָבדער גייט־פֿאָלגער נאָך מיהבען קאָנ, דאָס דען עוויגען ניכט
קאָמבטע, מוֹיִם דיא טהאָטען ניכט, דיא ער פֿיר יִשְׂרָאֵל גענטהאָן:
(כ) דאָ טהאָטען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל בעסעס, מִן דען מוֹיגען
דעס עוויגען. דיהבטען דען בְּעָלִים: (כא) פֿערלִיסען דאָס דען
עוויגען, דען גאָטט מיהרער פֿאָטער, דער זיא מוֹיס מִצְרַיִם הערוֹיס
געפֿאָגען, מוכ גיבגען אָבדערען בעטטערן נאָך. פֿאָלגען דען גענטערן
דער פֿעלקער, דיא אוּך זיא הער וואָרען, פֿערפהרטען זיא, מוכ
ערניבטען דען עוויגען: (כב) זוֹ ענטבראָנטע דער נאָרן דעס עוויגען
מוכ דעם בַּעַל מוכ עַשְׁתָּרוֹת דיהבטען: (כג) זוֹ ענטבראָנטע
דער נאָרן דעס עוויגען מיבער יִשְׂרָאֵל, דער מיבערוֹיס זיא רייבער־
האָבדען, וועלכע זיא בערוֹיבטען. גאָב זיא מיהרען פֿיינדען פֿרייס,
דיא זיא מוֹומאָבען, מוכ זיא קאָנבטען מיהרען פֿיינדען ניכט מהר
ווידערשטעהען: (כד) מוֹומער, וואָן זיא נון דען פֿעלד נאָבען, וואָר
דיא האָנד דעס עוויגען נוך מוכבוֹיק פֿיר זיא, וויא דער עוויגע מיהבען
אָבדערהאָבט, מוכ בעשווָרען האָטטע. יעדאָך וואָן זיא זעהר מִן
דער נאָטה וואָרען: (כה) וֹפּ דער עוויגע ריכטער מוֹיפֿשטעהען, דיא
זיא פֿון דער בעווֹלקונג מיהרער רייבער בעפֿרייעטען: (כו) זיא בע־
האָרכטען אָבער אוּך מיהרען ריכטערן ניכט, דען זיא בוהלטען מוֹי־
טהער אוּך פֿרעמדע בעטטער, מוכ בעטהעטען זיא מִן: זוֹ בעשווינד
זיא פֿון דער בעווֹלקונג מיהרער רייבער בעפֿרייעטען, זיא אָבער
האָבדען וואָן דען דעם עוויגען בעזוהען, וואָלכע זיא בוהלטען מוֹי־
טהאָטען דעס עוויגען בעזוהען, זוֹהען דעס נון, דיהבער דעס עוויגען,
מִן דער מייגעס פֿאָטער בעפֿוהלטע מוכ נאָהען יהרען בעשטאָרבען:

6 וַיְשַׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ אֶת־הָעָם וַיֵּלְכוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אִישׁ
7 לְנַחֲלָתוֹ לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ: וַיַּעַבְדוּ הָעָם אֶת־יְהוָה כֹּל
יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכֹל ׀ יְמֵי הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָאֲרִיכוּ יָמִים אַחֲרֵי
יְהוֹשֻׁעַ אֲשֶׁר רָאוּ אֵת כָּל־מַעֲשֵׂה יְהוָה הַגָּדוֹל אֲשֶׁר
8 עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל: וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן עֶבֶד יְהוָה בֶּן־מֵאָה
9 וָעֶשֶׂר שָׁנִים: וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בִּגְבוּל נַחֲלָתוֹ בְּתִמְנַת־חֶרֶס
י בְּהַר אֶפְרַיִם מִצְּפוֹן לְהַר־גָּעַשׁ: וְגַם כָּל־הַדּוֹר הַהוּא
נֶאֶסְפוּ אֶל־אֲבוֹתָיו וַיָּקָם דּוֹר אַחֵר אַחֲרֵיהֶם אֲשֶׁר לֹא־
יָדְעוּ אֶת־יְהוָה וְגַם אֶת־הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה
11 לְיִשְׂרָאֵל: וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע
12 בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבְּעָלִים: וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה ׀
אֱלֹהֵי אֲבוֹתָם הַמּוֹצִיא אוֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵי ׀ אֱלֹהִים אֲחֵרִים מֵאֱלֹהֵי הָעַמִּים אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֵיהֶם
13 וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם וַיַּכְעִסוּ אֶת־יְהוָה: וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה
14 וַיַּעַבְדוּ לַבַּעַל וְלָעַשְׁתָּרוֹת: וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
וַיִּתְּנֵם בְּיַד שֹׁסִים וַיָּשֹׁסּוּ אוֹתָם וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד אוֹיְבֵיהֶם
טו מִסָּבִיב וְלֹא־יָכְלוּ עוֹד לַעֲמֹד לִפְנֵי אוֹיְבֵיהֶם: בְּכֹל ׀
אֲשֶׁר יָצְאוּ יַד־יְהוָה הָיְתָה־בָּם לְרָעָה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה
16 וְכַאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לָהֶם וַיֵּצַר לָהֶם מְאֹד: וַיָּקֶם יְהוָה
17 שֹׁפְטִים וַיּוֹשִׁיעוּם מִיַּד שֹׁסֵיהֶם: וְגַם אֶל־שֹׁפְטֵיהֶם לֹא
שָׁמְעוּ כִּי זָנוּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם סָרוּ
מַהֵר מִן־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֲבוֹתָם לִשְׁמֹעַ מִצְוֹת־יְהוָה
18 לֹא־עָשׂוּ כֵן: וְכִי־הֵקִים יְהוָה ׀ לָהֶם שֹׁפְטִים וְהָיָה
יְהוָה עִם־הַשֹּׁפֵט וְהוֹשִׁיעָם מִיַּד אֹיְבֵיהֶם כֹּל יְמֵי הַשּׁוֹפֵט
כִּי־יִנָּחֵם יְהוָה מִנַּאֲקָתָם מִפְּנֵי לֹחֲצֵיהֶם וְדֹחֲקֵיהֶם:
19 וְהָיָה ׀ בְּמוֹת הַשּׁוֹפֵט יָשֻׁבוּ וְהִשְׁחִיתוּ מֵאֲבוֹתָם לָלֶכֶת
אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים לְעָבְדָם וּלְהִשְׁתַּחֲוֹת לָהֶם לֹא

הִפִּילוּ מִמַּעֲלֵיהֶם וּמִדַּרְכָּם הַקָּשָׁה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה כ
בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר יַעַן אֲשֶׁר עָבְרוּ הַגּוֹי הַזֶּה אֶת־בְּרִיתִי
אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־אֲבוֹתָם וְלֹא שָׁמְעוּ לְקוֹלִי׃ גַּם־אֲנִי 21
לֹא אוֹסִיף לְהוֹרִישׁ אִישׁ מִפְּנֵיהֶם מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־עָזַב
יְהוֹשֻׁעַ וַיָּמֹת׃ לְמַעַן נַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל הֲשֹׁמְרִים 22
הֵם אֶת־דֶּרֶךְ יְהוָה לָלֶכֶת בָּם כַּאֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֲבוֹתָם אִם־
לֹא׃ וַיַּנַּח יְהוָה אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה לְבִלְתִּי הוֹרִישָׁם 23
מַהֵר וְלֹא נְתָנָם בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ׃

ג Cap. III.

וְאֵלֶּה הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִנִּיחַ יְהוָה לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל א
אֶת כָּל־אֲשֶׁר לֹא־יָדְעוּ אֶת כָּל־מִלְחֲמוֹת כְּנָעַן׃ רַק 2
לְמַעַן דַּעַת דֹּרוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְלַמְּדָם מִלְחָמָה רַק אֲשֶׁר־
לְפָנִים לֹא יְדָעוּם׃ חֲמֵשֶׁת סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וְכָל־הַכְּנַעֲנִי 3
וְהַצִּידֹנִי וְהַחִוִּי יֹשֵׁב הַר הַלְּבָנוֹן מֵהַר בַּעַל חֶרְמוֹן עַד
לְבוֹא חֲמָת׃ וַיִּהְיוּ לְנַסּוֹת בָּם אֶת־יִשְׂרָאֵל לָדַעַת 4
הֲיִשְׁמְעוּ אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֲשֶׁר־צִוָּה אֶת־אֲבוֹתָם בְּיַד־
מֹשֶׁה׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יָשְׁבוּ בְּקֶרֶב הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי ה
וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי׃ וַיִּקְחוּ אֶת־בְּנֹתֵיהֶם לָהֶם 6
לְנָשִׁים וְאֶת־בְּנֹתֵיהֶם נָתְנוּ לִבְנֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־
אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הָרַע 7
בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְדוּ אֶת־
הַבְּעָלִים וְאֶת־הָאֲשֵׁרוֹת׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל 8
וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ אֲרַם נַהֲרָיִם וַיַּעַבְדוּ
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם שְׁמֹנֶה שָׁנִים׃ וַיִּזְעֲקוּ 9
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה וַיָּקֶם יְהוָה מוֹשִׁיעַ לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיּוֹשִׁיעֵם אֶת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז אֲחִי כָלֵב הַקָּטֹן מִמֶּנּוּ׃
וַתְּהִי עָלָיו רוּחַ־יְהוָה וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא לַמִּלְחָמָה י
וַיִּתֵּן יְהוָה בְּיָדוֹ אֶת־כּוּשַׁן רִשְׁעָתַיִם מֶלֶךְ אֲרָם וַתַּעז יָדוֹ

הפילו ממעלליהם ומדרכם הקשה׃ ויחר־אף יהוה כ
בישראל ויאמר יען אשר עברו הגוי הזה את־בריתי
אשר צויתי את־אבותם ולא שמעו לקולי׃ גם־אני 21
לא אוסיף להוריש איש מפניהם מן־הגוים אשר־עזב
יהושע וימת׃ למען נסות בם את־ישראל השמרים 22
הם את־דרך יהוה ללכת בם כאשר שמרו אבותם אם־
לא׃ ויניח יהוה את־הגוים האלה לבלתי הורישם 23
מהר ולא נתנם ביד יהושע׃

ג Cap. III.

ואלה הגוים אשר־הניח יהוה לנסות בם את־ישראל א
את כל־אשר לא־ידעו את כל־מלחמות כנען׃ רק 2
למען דעת דרות בני־ישראל ללמדם מלחמה רק אשר־
לפנים לא ידעום׃ חמשת סרני פלשתים וכל־הכנעני 3
והצידני והחוי ישב הר הלבנון מהר בעל חרמון עד
לבוא חמת׃ ויהיו לנסות בם את־ישראל לדעת 4
הישמעו את־מצות יהוה אשר־צוה את־אבותם ביד־
משה׃ ובני ישראל ישבו בקרב הכנעני החתי והאמרי ה
והפרזי והחוי והיבוסי׃ ויקחו את־בנותיהם להם 6
לנשים ואת־בנותיהם נתנו לבניהם ויעבדו את־
אלהיהם׃ ויעשו בני־ישראל את־הרע 7
בעיני יהוה וישכחו את־יהוה אלהיהם ויעבדו את־
הבעלים ואת־האשרות׃ ויחר־אף יהוה בישראל 8
וימכרם ביד כושן רשעתים מלך ארם נהרים ויעבדו
בני־ישראל את־כושן רשעתים שמנה שנים׃ ויזעקו 9
בני־ישראל אל־יהוה ויקם יהוה מושיע לבני ישראל
ויושיעם את עתניאל בן־קנז אחי כלב הקטן ממנו׃
ותהי עליו רוח־יהוה וישפט את־ישראל ויצא למלחמה י
ויתן יהוה בידו את־כושן רשעתים מלך ארם ותעז ידו

11 עַל כּוּשַׁן רִשְׁעָתָיִם׃ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה
12 וַיָּמָת עָתְנִיאֵל בֶּן־קְנַז׃ וַיֹּסִפוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְחַזֵּק יְהוָה אֶת־
עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כִּי־עָשׂוּ אֶת־הָרַע
13 בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיֶּאֱסֹף אֵלָיו אֶת־בְּנֵי־עַמּוֹן וַעֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ
14 וַיַּךְ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיִּירְשׁוּ אֶת־עִיר הַתְּמָרִים׃ וַיַּעַבְדוּ
בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־עֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃
15 וַיִּזְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה וַיָּקֶם יְהוָה לָהֶם מוֹשִׁיעַ
אֶת־אֵהוּד בֶּן־גֵּרָא בֶּן־הַיְמִינִי אִישׁ אִטֵּר יַד־יְמִינוֹ
וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּיָדוֹ מִנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ־מוֹאָב׃
16 וַיַּעַשׂ לוֹ אֵהוּד חֶרֶב וְלָהּ שְׁנֵי פִּיּוֹת גֹּמֶד אָרְכָּהּ וַיַּחְגֹּר
17 אוֹתָהּ מִתַּחַת לְמַדָּיו עַל יֶרֶךְ יְמִינוֹ׃ וַיַּקְרֵב אֶת־
הַמִּנְחָה לְעֶגְלוֹן מֶלֶךְ מוֹאָב וְעֶגְלוֹן אִישׁ בָּרִיא מְאֹד׃
18 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כִּלָּה לְהַקְרִיב אֶת־הַמִּנְחָה וַיְשַׁלַּח אֶת־
19 הָעָם נֹשְׂאֵי הַמִּנְחָה׃ וְהוּא שָׁב מִן־הַפְּסִילִים אֲשֶׁר
אֶת־הַגִּלְגָּל וַיֹּאמֶר דְּבַר־סֵתֶר לִי אֵלֶיךָ הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
כ הָס וַיֵּצְאוּ מֵעָלָיו כָּל־הָעֹמְדִים עָלָיו׃ וְאֵהוּד בָּא
אֵלָיו וְהוּא יֹשֵׁב בַּעֲלִיַּת הַמְקֵרָה אֲשֶׁר־לוֹ לְבָדּוֹ וַיֹּאמֶר
אֵהוּד דְּבַר־אֱלֹהִים לִי אֵלֶיךָ וַיָּקָם מֵעַל הַכִּסֵּא׃
21 וַיִּשְׁלַח אֵהוּד אֶת־יַד שְׂמֹאלוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַחֶרֶב מֵעַל
22 יֶרֶךְ יְמִינוֹ וַיִּתְקָעֶהָ בְּבִטְנוֹ׃ וַיָּבֹא גַּם־הַנִּצָּב אַחַר
הַלַּהַב וַיִּסְגֹּר הַחֵלֶב בְּעַד הַלַּהַב כִּי לֹא שָׁלַף הַחֶרֶב
23 מִבִּטְנוֹ וַיֵּצֵא אֵהוּד הַמִּסְדְּרוֹנָה׃ וַיִּסְגֹּר דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה בְּעָדוֹ וְנָעַל׃ וְהוּא יָצָא וַעֲבָדָיו
כה בָּאוּ וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה דַלְתוֹת הָעֲלִיָּה נְעוּלוֹת וַיֹּאמְרוּ אַךְ
מְסִיךְ הוּא אֶת־רַגְלָיו בַּחֲדַר הַמְקֵרָה׃ וַיָּחִילוּ עַד־בּוֹשׁ
וְהִנֵּה אֵינֶנּוּ פֹּתֵחַ דַּלְתוֹת הָעֲלִיָּה וַיִּקְחוּ אֶת־הַמַּפְתֵּחַ

הפ׳ בצרי v. 16.

טען מיינע גיוויכע ווייב, אוס אַבער ניטאַכ איז טהירע דעס קאַביענטס
קאַביענטס: (כה) זיא ווארט־
אַרם, מין זייגע האַכ · וואַרוכ ער איז אַבער־געוואַלט מיבער כושן
רשעתים בעקאַנ: (יא) היערויף בענאַם סאַם אַכ רוהע, פּיער־
גיג יאַהרע · אוס אַבער עתניאל, ער זאָהן דעס קנז, געשטאַרבען
ווער: (יב) סאַהרען איז קינדער ישראל פּאַרט, בעסעס נו טהון,
מין דען מויבען דעס עוויגען · ער רייצטע האַהער עגלון, דען קעניג
נו מואב, ווילל · ווייל זיא בעטהאַן, ווּאס זייבען מויבען
מיספּלין: (יג) ער זאַמּאַלטע נו זיך, איז וענהע דעס עמון, מוכ
דעס עמלק, נאַך הין, שוג ישראל, מוכ באַהם איז פּאַלמען־
שטאַדט מין בעזין: (יד) איז קינדער ישראל מוסטען כון עגלון,
דעס קעניג פּאַן מואב, אַכטצעהען יאַהרע מוכטערטאַן זיין:
(טו) עבדלוך שריען איז קינדער ישראל נו דעס עוויגען, מוכ ער
יס פּיר זיא מייבען רעטטער מוסטערטען, מין אהוד, זאָהן דעס
גרא, מיין זאָהן דעס ימיני · מייבען מאַן דעספען רעכטע האַנד מוג־
געוענק וואר · איז קינדער ישראל זענדעטען מייגסט דורך מיהן מיין
בעשענק פּאַן עגלון, דען קעניג נו מואב: (יו) נאַ יס זיך אהוד
מיין שווערט מאַכען, דאַס ווייא שניידען האַנדע, מוכ מיין גמד
לאַנג וואר, דיסעס גירטעטע ער מוכטער זייבע קלייד, פּאַן איז
רעכטע היפּטע: (יז) מוכ מיבערבראַכטע זי דאַס בעשענק, דעס
עגלון, קעניג פּאַן מואב · עגלון וואר מיין זעהר פּעטטער מאַן:
(יח) נאַכדעם ער כון איז מיבערריכטונג דעס בעשענקעס פערריכ־
טעט האַטטע, בעגלייטעטע ער איז לייטע, איז דאַס בעשענק בעטרא־
גען האַטטען, נורוק: (יט) ער זעלבסט אַבער קאַם ווידער, פּאַן דעס
שטיין־ברוכע, ער בייא גלגל מיסט, מוכ שפּראַך, מיך האַבע מיי־
נען בעהיימען מיטטהיילען פּאַן דיך, מיין קעניג! דיסער בעבאַטה שטילל,
מוכ אַלל מוושטעהענדען גיבגען פּאַן מיהם היבאוס: (כ) אהוד
טראַט כון נאָהער נו מיהם · ער זאַם מין מייגעד זאָמער־קאַביגע־
טע, דאַס ער פּיר זיך אַליין האַטטע · מוכ אהוד שפּראַך, מיך האַבע
מיין וואַרט באַטטעס פּאַן דיך · וואַראוף יענער פּאַן זייגע זיגע מיס־
שטאַנד: (כא) יענע שטרעקטע אהוד זייבע לינקע האַנד מיס, באַהם
דאַס שווערט פּאַן זייבער רעכטען היפּטע, מוכ שטיס עס מיהם מין
דען מוגער־זייב: (כב) דאַס העפּט פּוהר דער קלינגע נאַך, דאַס
פּעטט שאַם זיך מוק דיא קלינגע, דען ער האַטטע דאַס שווערט מיס
זייבעד בוכט ביכט ווידער הערויס בעגאַגען · זיא גינג דורך דען
מאַסט־דאַרק דורך: (כג) אהוד גינג היערויף הינמוס, מין דען
זיילען־גאַנג, מאַכטע דיא טהירען דעס קאַביענטס הינטער זיך נו,
מוכ פּערשליסען ווארען, גאַטטען זיא, וואַהרשיינליך מיסט ער מיך דען
שטוהל בעגאַנגען, מיך זאַמּאַר־קאַביענטטע: (כה) זיא וואַרטע־
טען מיינע גיוויכע ווייל, אוס אַבער ניאַמאַכ דיא טהירע דעס
קאַביענטס

הפ׳ בצרי v. 16.

26 וַיִּפָּתְחוּ וְהִנֵּה אֲדֹנֵיהֶם נֹפֵל אַרְצָה מֵת׃ וְאֵהוּד נִמְלָט
עַד הִתְמַהְמְהָם וְהוּא עָבַר אֶת־הַפְּסִילִים וַיִּמָּלֵט
27 הַשְּׂעִירָתָה׃ וַיְהִי בְּבוֹאוֹ וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר בְּהַר אֶפְרָיִם
28 וַיֵּרְדוּ עִמּוֹ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן־הָהָר וְהוּא לִפְנֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם רִדְפוּ אַחֲרַי כִּי־נָתַן יְהוָה אֶת־אֹיְבֵיכֶם אֶת־מוֹאָב
בְּיֶדְכֶם וַיֵּרְדוּ אַחֲרָיו וַיִּלְכְּדוּ אֶת־מַעְבְּרוֹת הַיַּרְדֵּן
29 לְמוֹאָב וְלֹא־נָתְנוּ אִישׁ לַעֲבֹר׃ וַיַּכּוּ אֶת־מוֹאָב בָּעֵת
הַהִיא כַּעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ כָּל־שָׁמֶן וְכָל־אִישׁ חָיִל
ל וְלֹא נִמְלַט אִישׁ׃ וַתִּכָּנַע מוֹאָב בַּיּוֹם הַהוּא תַּחַת יַד
יִשְׂרָאֵל וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ שְׁמוֹנִים שָׁנָה׃
31 וְאַחֲרָיו הָיָה שַׁמְגַּר בֶּן־עֲנָת וַיַּךְ אֶת־
פְּלִשְׁתִּים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ בְּמַלְמַד הַבָּקָר וַיּוֹשַׁע גַּם־הוּא
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

Cap. IV. ד

א וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְאֵהוּד
2 מֵת׃ וַיִּמְכְּרֵם יְהוָה בְּיַד יָבִין מֶלֶךְ־כְּנַעַן אֲשֶׁר מָלַךְ
בְּחָצוֹר וְשַׂר־צְבָאוֹ סִיסְרָא וְהוּא יוֹשֵׁב בְּחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם׃
3 וַיִּצְעֲקוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה כִּי תְשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב־
בַּרְזֶל לוֹ וְהוּא לָחַץ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּחָזְקָה עֶשְׂרִים
שָׁנָה׃
4* וּדְבוֹרָה אִשָּׁה נְבִיאָה אֵשֶׁת לַפִּידוֹת הִיא שָׁפְטָה אֶת־
ה יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִיא׃ וְהִיא יוֹשֶׁבֶת תַּחַת־תֹּמֶר דְּבוֹרָה
בֵּין הָרָמָה וּבֵין בֵּית־אֵל בְּהַר אֶפְרָיִם וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי
6 יִשְׂרָאֵל לַמִּשְׁפָּט׃ וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לְבָרָק בֶּן־אֲבִינֹעַם
מִקֶּדֶשׁ נַפְתָּלִי וַתֹּאמֶר אֵלָיו הֲלֹא־צִוָּה יְהוָה אֱלֹהֵי־
יִשְׂרָאֵל לֵךְ וּמָשַׁכְתָּ בְהַר תָּבוֹר וְלָקַחְתָּ עִמְּךָ עֲשֶׂרֶת
7 אֲלָפִים אִישׁ מִבְּנֵי נַפְתָּלִי וּמִבְּנֵי זְבֻלוּן׃ וּמָשַׁכְתִּי אֵלֶיךָ

* v. 4. אל הפסרת בשלח ויש מתחילין ותשר דבורה

קאַבינעטס עפֿפֿנעטע / נאַהמען זיא דען שׂיסעלן / שׂאָפֿען מיך / מוכז
זיה דז! דז זאָל מיהר הערר טאָד מיך דעם בּאָדען: (כו) אֲהוּד
ענטרען / מיבדעם זיא הייר נעבערטען · ער וואָר מיבדעפֿען שׂאָן
דען שטיין־ברוך פֿאַרבייא / מוכז נאָך שְׂעִירָתָה ענטרָאָנבען:
(כז) מיך ער דז מבּגעקאָמען וואָר / יִם ער מיך דעם בערגע אֶפְרַיִם
זיא טרוֹמפּעטע ערטענען · זיא קינדער יִשְׂרָאֵל נאָבען הייראויך
מיט מיהם דען בערג הינאוטער · ער שטעלטע זיך מן מיהר שפּיצע:
(כח) מוכז שפּרָאָך נו מיהמען / פֿאָבען נור מיר נאָך / דען הער
עווינע האָט מייערע פֿיינדע / מוֹאָב נעמוֹיך / שׂאָן זיא גוט מיך
מייערע האָבדע בעבעבען · זיא נאָבען מיך מיהם נאָך / הינאָב·
בעזעצטען זיא מיבער־פֿאָהרטען דעם יַרְדֵּן פֿאָר מוֹאָב / מוכז
ליסען נייט / מונבעפֿעהר נאָהען טויסענד מאָן / לויטער שטאַרק
מוכז טאַפֿפֿערע לייטע / וואָפֿאָן ניכט מיינער ענטקאָם: (ל) מוֹאָב
מוכטערוֹאָג דורך דיסען טאָג דער מאָכט פֿאָן יִשְׂרָאֵל · מוכז דאָס
לאָכז האָטטע אַכטניג יאָהרע רוהע:
(לא) נאָך מיהם טראָט שַׁמְגַּר / זאָהן דעם עֲנָת / מיך · דיסער
ערשׂוג פֿאָן דען פְּלִשְׁתִּים זעכס הונדערט מאָן / מיט מייענע
טרייב־שטאַכעל / מוכז בעפֿרייעטע עבענפֿאָלס יִשְׂרָאֵל:

קאַפּיטעל ד

(א) מֵבער דיא קינדער יִשְׂרָאֵל פֿוהרען פֿאָרט / בעסעס נו טהון /
מין דען מיבדען דעם עווינען / נאָכדעם אֲהוּד גשטאָרבען וואָר:
(ב) דז וִיפֿערטע זיא דער עווינע מין דיא בעווָאָלט דעם יָבִין /
מייענס קעניגס מין כְּנַעַן / דער נו חָצוֹר רעגירטע · זיין העער־
פֿיהרער היס סִיסְרָא / מוכז האָטטע זייענען זיך מין חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם:
(ג) דיא קינדער יִשְׂרָאֵל שריען נום עווינען · דען ער האָטטע נייז
הונדערט מייסערנע וואָגען / מוכז דריקטע דיא קינדער יִשְׂרָאֵל
מיט שטרענגע / נוואָנזיג יאָהרע לאָנג:
(ד) דְּבוֹרָה / מייבע פּראָפֿעטין / פֿרוי דעם לַפִּידוֹת / פֿיהרטע
מום עבען דיסע נייט דאָס ריכטער־אָמט מין יִשְׂרָאֵל: (ה) זיא
האָטטע מיהרען זיך מוכטער דער פֿוֹאָט דְּבוֹרָה / נווישען רָמָה
מוכז בֵּית־אֵל / מיך דעם בערגע אֶפְרַיִם / מוכז דיא קינדער
יִשְׂרָאֵל גינגען נו מיהר הינמיך פֿאָר בעריכט: (ו) זיא שיקטע /
יִם בָּרָק / דען זאָהן דעם אֲבִינֹעַם / מוים קֶדֶשׁ־נַפְתָּלִי / נו
זיך קאָמען · מוכז שפּרָאָך נו מיהם / זיהע! דער עווינג / דער
גאָטט יִשְׂרָאֵל / בעפֿאָהלט · בעהע הין / מוכז נִיהע בייא דעם בערגע
תָּבוֹר נעהען טויסענד מאָן / פֿאָן דען זאהלען דעם נַפְתָּלִי מוכז
דעם זְבוּלֻן נוסאַמען / מוכז פֿיהרע זיא פֿאָן: (ז) מיך וועלדע
סִיסְרָא דען סִיסְרָא / העער־פֿיהרער דעם יָבִין / בעגען דיך / פֿאָן
דען שטראָם קִישׁוֹן הין נִיהען / מיט זייענען וואָגען / מוכז מיט זייענר
גרוֹסען

דיך

גרעסטן מאַכט · מוכד מיהן דיר מין דיא האָנדע ויפערן: (ח) בָּרָק
אַנטוואָרטעטע מיהר, וועו דוא מיט מיר ניהען וועלסט, וועל בעהע איך ·
ניהעסט דוא אַבער ניכט מיט, וועל בעהע איך ניכט: (ט) זיא עבט·
בעגנעטע, איך ווילל בעריע מיט דיר ניהען · נור וירד דער רוהם,
מוך דער באָהן דיא דוא בעטריעסט, ניכט פֿיר דיך זיין · ווייל דער
עוויגע גון דען סִיסְרָא מין דיא האָנד מייבעס וויבעס מיבערוֹפֿערן
ווירד · דְּבוֹרָה מאַכטע זיך מוך וירקליך מוך, מוכד גינג מיט בָּרָק
נאַך קֶדֶשׁ: (י) בָּרָק ענטבאָטה זְבוּלֻן מוכד נַפְתָּלִי נאַך קֶדֶשׁ·
מוכד עס נאָבען מוכטער זיינער אַכפֿיהרונג בעהען טויסענד מאַן
הינטוך · (מוך דען בערג תָּבוֹר) דְּבוֹרָה נאָך ענבענפֿאָלס מיט
מיהם הינטוך: (יא) חֶבֶר דער קֵינִי, פֿאָן דען נאַכקאָמען דעס
חוֹבָב, דער דעס מֹשֶׁה שוויגער-פֿאָטער, (אָדער שוואָגער) ווער,
האָטטע זיך פֿאָן דען מיבריגען קֵינִים בעטרעבבט, מוכד זיין נעלט
מין דעם האָינע בייא צַעֲנַנִּים, מוכווייט קֶדֶשׁ מוכפֿעשטאָבען:
(יב) וָאָ באָלד מאַן דעם סִיסְרָא דיא נאַכריכט בראַכטע, דאַס בָּרָק,
וואָהן דעס אֲבִינֹעַם, זיך מוך דען בערג תָּבוֹר בעגאָבען האָבע:
(יג) וָאָ זיא ער מַלע וויבע וואָבען, נעמוך בין הונדערט מייסענע
וואָבען, מוכד דאַס גאַנצע העער, דאַס ער בייא זיך האָטטע, פֿאָן
חֲרוֹשֶׁת הַגּוֹיִם, נאַך דעם שטראָמע קִישׁוֹן, נוסאַמענ קאָמ·
מען: (יד) מייענס טאָגעס שפראַך דְּבוֹרָה נו בָּרָק, מאַכע דיך
מוך! דען דיסעס מיסט דער טאָג, פֿאַן וועלכעם דער עוויגע דיר דען
סִיסְרָא מין דיא האָנד ויפערט · וויקליך ניהעט דער עוויגע שפֿאָ
פֿאַר דיר הער · בָּרָק נאָג דאַראוף דען בערג תָּבוֹר הינאוטער,
מיט דען נעהען טויסענד מאַן, דיא מיהם פֿאָלגטען: (טו) דער
עוויגע בראַכטע נון סִיסְרָא, וויבע וואָבען, מוכד וויין גאַנצעם
העער-לאָגער, מין וואָלכע פֿערוווירונג, דאַס מאָנעס פֿיל, דורך דאַס
שווערט פֿאַר בָּרָק · מוכד ענדליך סִיסְרָא פֿאַן וויבע וואָבען
שפראַנג, מוכד זו פֿוסס דיא פֿלוכט ערגריף: (טז) בָּרָק פֿערפֿאָלג·
טע דיא שטרייט · וואָבען מוכד דאַס העער, בים חֲרוֹשֶׁת הַגּוֹיִם·
מוכד דעס סִיסְרָא גאַנצעס העער, פֿיל דורך דיא שארפֿע דעס
שווערטעס · ניכט מיינער קאַם זאָבען: (יז) סִיסְרָא אַבער, וואָר
זו פֿוסס נאַך דעם נעלטע דער יָעֵל געפֿלוהען, דער פֿרוי דעס
קֵינִי חֶבֶר · דען עס וואָר פֿרידען, זווישען יָבִין, דעם קענינע
זו חָצוֹר, מוכד דעם הויסע דעס חֶבֶר, דעס קֵינִי: (יח) יָעֵל
וואָר הינאוים גענאַנגען, דען סִיסְרָא זו עמפֿאַנגען · וָא שפראַך
זו מיהם, נור הערמין, מיין הערר! נור הערמין זו מיר, פֿיכטע
דיך ניכט! עך קעהרטע אַוסאַ מין מיהר נעלט מין, מוכד וָא דעקטע
מיהן מיט מייענר דעקע זו: (יט) עך שפראַך זו מיהר, גיב מיר
דאַך מיין וועניג וואַסער זו טרינקען, דען מיך דורסטעט זעהר ·
וָא עפֿנענטע דען מילך-שלויך, גאָב מיהם זו טרינקען, מוכד
דעקטע מיהן וויבער זו, (כ) עך שפראַך פֿערנער זו מיהר, שטעלע

אֶל־נַחַל קִישׁוֹן אֶת־סִיסְרָא שַׂר־צְבָא יָבִין וְאֶת־רִכְבּוֹ
8 וְאֶת־הֲמוֹנוֹ וְנָתַתִּיהוּ בְיָדֶךָ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרָק אִם־
תֵּלְכִי עִמִּי וְהָלָכְתִּי וְאִם־לֹא תֵלְכִי עִמִּי לֹא אֵלֵךְ:
9 וַתֹּאמֶר הָלֹךְ אֵלֵךְ עִמָּךְ אֶפֶס כִּי לֹא תִהְיֶה תִּפְאַרְתְּךָ
עַל־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמְכֹּר יְהוָה
אֶת־סִיסְרָא וַתָּקָם דְּבוֹרָה וַתֵּלֶךְ עִם־בָּרָק קֶדְשָׁה:
10 וַיַּזְעֵק בָּרָק אֶת־זְבוּלֻן וְאֶת־נַפְתָּלִי קֶדְשָׁה וַיַּעַל בְּרַגְלָיו
11 עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ וַתַּעַל עִמּוֹ דְּבוֹרָה: וְחֶבֶר הַקֵּינִי
נִפְרָד מִקַּיִן מִבְּנֵי חֹבָב חֹתֵן מֹשֶׁה וַיֵּט אָהֳלוֹ עַד־אֵלוֹן
12 בְּצַעֲנַיִם אֲשֶׁר אֶת־קֶדֶשׁ: וַיַּגִּדוּ לְסִיסְרָא כִּי עָלָה בָּרָק
13 בֶּן־אֲבִינֹעַם הַר־תָּבוֹר: וַיַּזְעֵק סִיסְרָא אֶת־כָּל־רִכְבּוֹ
תְּשַׁע מֵאוֹת רֶכֶב בַּרְזֶל וְאֶת־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ
14 מֵחֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל־נַחַל קִישׁוֹן: וַתֹּאמֶר דְּבֹרָה אֶל־
בָּרָק קוּם כִּי זֶה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן יְהוָה אֶת־סִיסְרָא
בְּיָדֶךָ הֲלֹא יְהוָה יָצָא לְפָנֶיךָ וַיֵּרֶד בָּרָק מֵהַר תָּבוֹר
טו וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אִישׁ אַחֲרָיו: וַיָּהָם יְהוָה אֶת־סִיסְרָא
וְאֶת־כָּל־הָרֶכֶב וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה לְפִי־חָרֶב לִפְנֵי בָרָק
16 וַיֵּרֶד סִיסְרָא מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה וַיָּנָס בְּרַגְלָיו: וּבָרָק רָדַף
אַחֲרֵי הָרֶכֶב וְאַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה עַד חֲרֹשֶׁת הַגּוֹיִם וַיִּפֹּל
כָּל־מַחֲנֵה סִיסְרָא לְפִי־חָרֶב לֹא נִשְׁאַר עַד־אֶחָד:
17 וְסִיסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל־אָהֶל יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי
כִּי שָׁלוֹם בֵּין יָבִין מֶלֶךְ־חָצוֹר וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקֵּינִי:
18 וַתֵּצֵא יָעֵל לִקְרַאת סִיסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנִי
סוּרָה אֵלַי אַל־תִּירָא וַיָּסַר אֵלֶיהָ הָאָהֳלָה וַתְּכַסֵּהוּ
19 בַּשְּׂמִיכָה: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הַשְׁקִינִי־נָא מְעַט־מַיִם כִּי
צָמֵתִי וַתִּפְתַּח אֶת־נְאוֹד הֶחָלָב וַתַּשְׁקֵהוּ וַתְּכַסֵּהוּ:
כ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֲמֹד פֶּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם־אִישׁ יָבֹא

בצעננים קרי ibid. הר׳ בקמץ v. 11. ושאלך
יתיר ו׳ ibid. הסר א׳ v. 19. מלרע v. 18.

וְשַׁאֲלִי֙ וְאָמַ֣ר הֲיֵשׁ־פֹּ֔ה אִ֖ישׁ וְאָמַרְתְּ֣ אָ֑יִן׃ וַתִּקַּ֤ח יָעֵל֙ 21
אֶשֶׁת־חֶ֔בֶר אֶת־יְתַ֖ד הָאֹ֑הֶל וַתָּ֤שֶׂם אֶת־הַמַּקֶּבֶת֙ בְּיָדָ֔הּ
וַתָּבֹ֥א אֵלָ֖יו בַּלְּאט֑ וַתִּתְקַ֤ע אֶת־הַיָּתֵד֙ בְּרַקָּתֹ֔ו וַתִּצְנַ֖ח
בָּאָ֑רֶץ וְה֣וּא־נִרְדָּ֔ם וַיָּעַ֖ף וַיָּמֹ֑ת׃ וְהִנֵּ֤ה בָרָק֙ רֹדֵ֣ף אֶת־ 22
סִיסְרָ֔א וַתֵּצֵ֥א יָעֵ֖ל לִקְרָאתֹ֑ו וַתֹּ֣אמֶר לֹ֔ו לֵ֚ךְ וְאַרְאֵ֔ךָ אֶת־
הָאִ֥ישׁ אֲשֶׁר־אַתָּ֖ה מְבַקֵּ֣שׁ וַיָּבֹ֣א אֵלֶ֔יהָ וְהִנֵּ֥ה סִיסְרָ֖א נֹפֵ֣ל
מֵ֑ת וְהַיָּתֵ֖ד בְּרַקָּתֹֽו׃ וַיַּכְנַ֣ע אֱלֹהִ֗ים בַּיֹּום֮ הַהֹוא֒ אֶת 23
יָבִ֣ין מֶֽלֶךְ־כְּנַ֔עַן לִפְנֵ֖י בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵֽל׃ וַתֵּ֣לֶךְ יַד֮ בְּנֵי־ 24
יִשְׂרָאֵל֒ הָלֹ֣וךְ וְקָשָׁ֔ה עַ֖ל יָבִ֣ין מֶֽלֶךְ־כְּנַ֑עַן עַד֙ אֲשֶׁ֣ר
הִכְרִ֔יתוּ אֶת־יָבִ֥ין מֶֽלֶךְ־כְּנַ֖עַן׃

ה Cap. V.

א וַתָּ֤שַׁר דְּבֹורָה֙ וּבָרָ֣ק בֶּן־אֲבִינֹ֔עַם בַּיֹּ֥ום הַה֖וּא
2 לֵאמֹֽר׃ בִּפְרֹ֤עַ פְּרָעֹות֙ בְּיִשְׂרָאֵ֔ל בְּהִתְנַדֵּ֥ב
3 עָ֖ם בָּרְכ֥וּ יְהוָֹֽה׃ שִׁמְע֣וּ מְלָכִ֔ים הַאֲזִינ֖וּ
רֹזְנִ֑ים אָנֹכִ֤י לַיהוָה֙ אָנֹכִ֣י אָשִׁ֔ירָה אֲזַמֵּ֖ר
4 לַיהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃ יְהוָ֗ה בְּצֵאתְךָ֙
מִשֵּׂעִ֔יר בְּצַעְדְּךָ֖ מִשְּׂדֵ֣ה אֱדֹ֑ום אֶ֥רֶץ
רָעָ֛שָׁה גַּם־שָׁמַ֥יִם נָטָ֖פוּ גַּם־עָבִ֥ים נָטְפ֖וּ
5 מָֽיִם׃ הָרִ֞ים נָזְל֣וּ מִפְּנֵ֣י יְהוָ֗ה זֶ֚ה
6 סִינַ֔י מִפְּנֵ֖י יְהוָ֥ה אֱלֹהֵ֖י יִשְׂרָאֵֽל׃ בִּימֵ֣י שַׁמְגַּ֤ר בֶּן־
עֲנָת֙ בִּימֵ֣י יָעֵ֔ל חָדְל֖וּ אֳרָחֹ֑ות וְהֹלְכֵ֣י
7 נְתִיבֹ֔ות יֵלְכ֖וּ אֹ֣רְחֹ֑ות עָקְל֖קְלוּ נְתִיבֹֽות׃ חָדְל֥וּ פְרָזֹ֖ון בְּיִשְׂרָאֵ֑ל
חָדָ֔לּוּ עַד֙ שַׁקַּ֣מְתִּי דְבֹורָ֔ה
8 שַׁקַּ֥מְתִּי אֵ֖ם בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ יִבְחַ֥ר אֱלֹהִ֖ים
חֲדָשִׁ֑ים אָ֥ז לֶ֖חֶם שְׁעָרִ֑ים מָגֵ֣ן
אִם־יֵרָאֶ֥ה וָרֹ֖מַח בְּאַרְבָּעִ֥ים אֶ֖לֶף
9 בְּיִשְׂרָאֵֽל׃ לִבִּ֥י לְחֹוקְקֵ֖י יִשְׂרָאֵ֑ל הַמִּתְנַדְּבִ֥ים

הש׳ בפתח v. 7. בעם

דיך מן דען מיינגאַנג דעס נעזונטס, וועז דאַן יעמאַנד קאָמען, דיך פֿראַגען, מוכ שפּריכט, האַזטעט זיך יעמאַנד היער אויף? זאַגע נײַן: (א) אָפּער אויס ער אויס מידיגקייט פֿעסט מייגעשלאָפֿען ווער, כאַטש יָעֵל, דיא פֿרויא דעס חֶבֶר, מיינען נאַגעל דאַן דעם נעזונט, מן דיא אַנדערע האַנד מייגען האַמער, טראַט ליסע נו מיהק הין, מוכ טריב דען נאַגעל דערגעשטאַלט דורך וייטע שלאָפֿ, דאַס ער זיך מן דיא ערדע זענקטע, מוכ זאַ שטאַרב ער: (כב) מיבדאספען קאָמ בָּרָק, דעם סִיסְרָא נאָכיעגאַנגען, יָעֵל גינג היגאויס, מיהק עגטגעגען· מוכ זאַגטע נו מיהק: קאָמ! איך ווילל דיר דען מאַן נײַגען, דען דוא זוכסט· ער גינג נו מיהר הינאַין, מוכ זיהע דאַ! סִיסְרָא לאָג טאָד, מיט מייגעם נאַגעל דורך זייגע שלאָפֿ: (כג) זאַ דעמיטהיגטע באַטט גאָט דיסעם טאָגע, דען יָבִין, קעניג מן כְּנַעַן, פֿאָר דען קינדערן יִשְׂרָאֵל: (כד) דיא מאַכט דער קינדער יִשְׂרָאֵל קאָמ כון מיט מיממער דריקענדערער שווערע מיבער יָבִין, דען קעניג מן כְּנַעַן· ביס זיא מיהן ענדליך גאַנץ נו גרונדע גערי־ טעט האַטטען:

קאַפּיטעל ה

(א) דאַמאָלס זאַנג דְּבוֹרָה מוכ בָּרָק, דער זאָהן דעס אֲבִינֹעַם, (ב) נערריטונג: וואָר מן יִשְׂרָאֵל· וויא פֿאַלגט· מוכ מאַקערט אויך דיא קיהער פֿרייא־ הערען דאַפֿיר! (ג) פֿערנעהמט, קעניגע! פֿירסטען! איך, איך ווילל דעם עוויגען, מיהק ווילל איך זינגען· מערקט אויף! איך ווילל דעם יהוה, דעם גאָט יִשְׂרָאֵל מיין לאָבּ־ליד זינגען: (ד) אָ יהוה דוא פֿון שֵׂעִיר מוס־גינגסט, הערר! מייגהער־ גאַנגסט פֿון דעם געפֿילד דעס אֱדוֹם, ערבעבט דיא ערדע, דיא הימעל טריפֿטען· געוואָלכער טריפֿטען דיא וואָלקען העראָב: (ה) דיא בערגע פֿלאָסען פֿאָר דעם עוויגען דאָהין· יענער סִינַי, פֿאָר דעם עוויגען, דעם גאָט דער יִשְׂרָאֵלִים: (ו) מין דען טאָגען דעס שַׁמְגַּר, זאָהן דעס עֲנָת, מין טרויער־פֿלאָנען טאָגען דער יָעֵל, פֿערעדע־ טען געבאָהנטע שטראַסען, מוכ וואַכערער וכטען קרומע פֿאַדען: (ז) פֿערעדעט פֿאַגען דיא גענאָהם יִשְׂרָאֵל, ביס מיך, דְּבוֹרָה מוקשטאַנד· — מיך מוקשטאַנד, מוטטער מן יִשְׂרָאֵל: (ח) נייע גענטער האַבען וויא זיך געוואָהלט· דאַ וואָר מן דען טהראַרען קריגס־וואוטה· מען זאָה ניכט שילד ניכט שפּאַנג, בייא פֿיערציג טויסענדען מן יִשְׂרָאֵל: (ט) מייך, וואַקערע אַבבער מן יִשְׂרָאֵל, דיא קיהער פֿרייא־ וואוטה וועלער בעזוגעט, מייך וויהעט זיך מיין מוטטער־הערן! דאַ־פֿרייסט דען העררען מיט מיר!

(י) דיא מיהר אויף שיימערנדען עסעלינגען רייטען! דיא מיהר
אויף ריכטער־שטיהלען זיצען! אונד מיהר וואנדערער אויף
בעפֿריעטען שטראסען!

(יא) שטיממט מיין, נון זיבעס־געזאנג! שטיממט מיין, נון
פֿרייד־געזאנג דער הירטען! דיא גוישען דעס טראנקען
וכער דיא העערדען פֿערטהיילען. דארט פריסען זיא דעס
עוויגען וואהל־טהון. זיין וואהל־טהון מין דען געפֿילדען פֿאן
ישראל, דא פֿאן דען העהען, דעס עווינגען פֿאלק, העראב
פֿאן דיא טהארע זיך וואגטע:

(יב) וואהל אויף! דבורה! וואהל אויף! ערוועקע דען גייסט
נון קריגעס־געזאנג! נימם הין, ברק! פֿיהרע זיא פֿאר,
דיא בייטע דעס קריגעס, זאהן דעס אבינעם!

(יג) מיין שוואכער רעסט נעהטריט מיט־טיגעס פֿאלק. מיין
הייפֿלין גאטט־געוויהטער טריט העלפֿען נידער:

(יד) דעס עמלק בעזיגער קאם פֿאן אפרים. דיר פֿאלגטע
בנימין מיט העערעס־ניגען. געזעלן־ערפֿהרנע וויסע
קאמען פֿאן מכיר. אונד פֿאן זבולן שרייבע־קונסט־
פֿערשטאנדיגע: (טו) אבער מיט דבורה נאגען
פֿירסטען פֿאן יששכר. דעס ברק פֿעסטע אונד שטיגע
וואר יששכר. — וויא שטירנטען דיא פֿיסע מין דאס
שוואכט־טהאל! טיף־גרייבעלנדע בעדענקיכקייט, היוט
ראובן אב, אונד בייא־נו־שטעהען:

(טז) וואס וויערסט דוא נוישען הירדען, הארכעבט אויף דער
העערדע בלאקען? — נויערנדע בעדענקיכקייט, נאג
ראובן אב, אונד בייא־נו־שטעהען:

(יז) גלעד וויילטע זיך דעס אופער דעס יהרדן. אונד דן,
וואס פֿיכטעט דער אויף שיפֿען? אשר זיצט זיך דעס
מעערעס קיסטע, געניסט דער רוהע, מין זיכערן האפֿען:

(יח) זבולן קיהנע פֿאלק, זא וויא נפתלי, שטעלטע דעס
טאדע זיך דאר, מיט האהען שוואכט־גפֿילדע:

(יט) דארט קאמען דיא קעניגע נון שטריט. דיא הייפֿטער
פֿון כנען, מין דאס פֿעלד בייא תענך, מיט שטראהמ
מגידו. — אבער זיא טרוגען ניכט זילבער נור בייטע דאפֿון:

(כ) פֿון היממל העראב וואהרד פֿיר אונד געשטריטען. פֿון
מיהרער וויס־באהן שטריטען דיא שטערנע מיט סיסרא:

(כא) דער שטראהם קישון שוועממט זיא פֿארט. דער קישון,
מיין אור־וואטער שטראהם! — טריטע מוטמיפֿהאפֿטעד
וויטער, מיין גייסט! (כב) זא שוואנען דיא הופֿען
דעס רעסעס מיט טראבע, מיט טראבע רעסער פֿערדע־
בענוינגער: —

פֿערפֿוכטע

י בָּעָם בֵּרְכוּ יְהוָה׃ רֹכְבֵי אֲתֹנוֹת
צְחֹרוֹת וְשֹׁבֵי עַל־מִדְיָן וְהֹלְכֵי
11 עַל־דֶּרֶךְ שִׂיחוּ׃ מְקוֹל מְחַצְּצִים בֵּין
מַשְׁאֲבִים שָׁם יִתְּנוּ צִדְקוֹת יְהוָה צִדְקֹת
פְּרָזוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל אָז יָרְדוּ לַשְּׁעָרִים עַם־
12 יְהוָה׃ עוּרִי עוּרִי דְבוֹרָה עוּרִי
עוּרִי דַּבְּרִי־שִׁיר קוּם בָּרָק וְשָׁבָה שְׁבִיָּךְ בֶּן־
13 אֲבִינֹעַם׃ אָז יָרַד שָׂרִיד לְאַדִּירִים עָם
14 יְהוָה יָרַד־לִי בַּגִּבּוֹרִים׃ מִנִּי אֶפְרַיִם שָׁרְשָׁם
בָּעֲמָלֵק אַחֲרֶיךָ בִנְיָמִין בַּעֲמָמֶיךָ מִנִּי
מָכִיר יָרְדוּ מְחֹקְקִים וּמִזְבּוּלֹן מְשְׁכִים בְּשֵׁבֶט
טו סֹפֵר׃ וְשָׂרַי בְּיִשָּׂשכָר עִם־דְּבוֹרָה וְיִשָּׂשכָר
כֵּן בָּרָק בָּעֵמֶק שֻׁלַּח
בְּרַגְלָיו בִּפְלַגּוֹת רְאוּבֵן גְּדֹלִים
16 חִקְקֵי־לֵב׃ לָמָּה יָשַׁבְתָּ בֵּין לְמִשְׁפְּתָיִם
הַמִּשְׁפְּתַיִם לִשְׁמֹעַ שְׁרֹקוֹת עֲדָרִים לִפְלַגּוֹת
17 רְאוּבֵן גְּדוֹלִים חִקְרֵי־לֵב׃ גִּלְעָד בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן
שָׁכֵן וְדָן לָמָּה־ יָגוּר אֳנִיּוֹת אָשֵׁר
יָשַׁב לְחוֹף יַמִּים וְעַל־מִפְרָצָיו
18 יִשְׁכֹּן׃ זְבֻלוּן עַם חֵרֵף נַפְשׁוֹ לָמוּת וְנַפְתָּלִי
19 עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה׃ בָּאוּ מְלָכִים
נִלְחָמוּ אָז נִלְחֲמוּ מַלְכֵי כְנַעַן בְּתַעֲנָךְ
עַל־מֵי מְגִדּוֹ בֶּצַע כֶּסֶף לֹא
כ לָקָחוּ׃ מִן־שָׁמַיִם נִלְחָמוּ הַכּוֹכָבִים
21 מִמְּסִלּוֹתָם נִלְחֲמוּ עִם סִיסְרָא׃ נַחַל קִישׁוֹן
גְּרָפָם נַחַל קְדוּמִים נַחַל קִישׁוֹן תִּדְרְכִי
22 נַפְשִׁי עֹז׃ אָז הָלְמוּ עִקְבֵי־

סוּס מִדַּהֲרוֹת דַּהֲרוֹת אַבִּירָיו׃ 23 אֹרוּ
מֵרוֹז אָמַר מַלְאַךְ יְהוָה אָרוֹ אָרוֹר
יֹשְׁבֶיהָ כִּי לֹא־בָאוּ לְעֶזְרַת יְהוָה לְעֶזְרַת
יְהוָה בַּגִּבּוֹרִים׃ 24 תְּבֹרַךְ מִנָּשִׁים
יָעֵל אֵשֶׁת חֶבֶר הַקֵּינִי מִנָּשִׁים
בָּאֹהֶל תְּבֹרַךְ׃ כה מַיִם שָׁאַל חָלָב
נָתָנָה בְּסֵפֶל אַדִּירִים הִקְרִיבָה חֶמְאָה׃ 26 יָדָהּ
לַיתֵד תִּשְׁלַחְנָה וְיִמִינָהּ לְהַלְמוּת
עָמֵלִים וְהָלְמָה סִיסְרָא מָחֲקָה רֹאשׁוֹ וּמָחֲצָה
וְחָלְפָה רַקָּתוֹ׃ 27 בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל
שָׁכָב בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפָל בַּאֲשֶׁר
כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד׃ 28 בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה
וַתְּיַבֵּב אֵם סִיסְרָא בְּעַד הָאֲשְׁנָב מַדּוּעַ
בּוֹשֵׁשׁ רִכְבּוֹ לָבוֹא מִדְּעֵי אֶחֱרוּ פַּעֲמֵי
מַרְכְּבוֹתָיו׃ 29 חַכְמוֹת שָׂרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶנָּה אַף־
הִיא תָּשִׁיב אֲמָרֶיהָ לָהּ׃ ל הֲלֹא יִמְצְאוּ יְחַלְּקוּ
שָׁלָל רַחַם רַחֲמָתַיִם לְרֹאשׁ גָּבֶר שָׁלָל
צְבָעִים לְסִיסְרָא שָׁלָל צְבָעִים
רִקְמָה צֶבַע רִקְמָתַיִם לְצַוְּארֵי שָׁלָל׃ 31 כֵּן
יֹאבְדוּ כָל־אוֹיְבֶיךָ יְהוָה וְאֹהֲבָיו כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ
בִּגְבֻרָתוֹ וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה׃

פ

Cap. VI. ו

א וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיַד־
2 מִדְיָן שֶׁבַע שָׁנִים׃ וַתָּעָז יַד־מִדְיָן עַל־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי
מִדְיָן עָשׂוּ־לָהֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמְּנָהָרוֹת אֲשֶׁר
3 בֶּהָרִים וְאֶת־הַמְּעָרוֹת וְאֶת־הַמְּצָדוֹת׃ וְהָיָה אִם־זָרַע

(כג) פֿערפֿלוכטע מֵרוֹז, שפּריכט דער עוּבֿיגער בּאָטהע · פֿער־
זאָמענדער פֿוּלק מוּך זייבע בעוואָהנער! זיא קאָמען ניכט
צוּר הילפֿע דער הערען, צוּר בעטטלוכען הילפֿע, מוּנטער
זיא העלפֿען:

(כד) בּעזעגנטע זייא יָעֵל, מוּנטער דען פֿרויען! דער חֶבֶר,
דער קֵינִי, עהע־בעמאַסען · מוּנטער היטטען־בעוואָהנע־
רינגען בעזעגנטע!

(כה) ער היישט וואַסער, זיא רייכט מילך · בריבגט מיהר ראַם
מין קאָסטלוכער שאָל:

(כו) ערגרייפֿט מיט מיהרער העגד דען נאַגעל, דער האַמערס
אָסט, מיט מיהרער רעכטען · שלאָגט מיהן דער וויטהערין מין
דאָס הויפֿט, טרייבט הינמיין, דורך־בוֹהרט שלאָף:

(כז) הַ! זיא קריומט ער זיך, זי מיהרען פֿיסען · פֿאַלט, ליגט
הין־בעשטרעקט זי מיהרען פֿיסען — מוּנד קריומט זיך —
מוּנד פֿאַלט — מוּנד קריומט נאַכמאָלס זיך — מוּנד שטרעקט
ענטוויקעלט בון הין:

(כח) אַך פֿענסטער שויעט דיא מוטטער דער סִיסְרָא, מוּנד
יאַמערט דורך דאָס גיטטער היכמויס, „ זיא ווייבט זיך
וואַגען, קאָמען נאָך ניכט! וואָס זוידערן דיא וואָגענבען
רעדער?“

(כט) וויסע קאָמער־פֿרויען טרעסטען · זיא זעלבסט בעשטעטיגט
דען מיטלען קומער:

(ל) „ זי נאָך זיכער זיא ניכט בייטע האַלען? בייטע טהיילען? יעדעם
שטרייטער מיין אַדער צוויי מאַדכען נוט נאָהבע · בּיסוס,
(מיינע אַרט פֿייבע עביפּטישע ייִנגעוואָמד) מוּנד פּורפּור,
דעם סִיסְרָא, בונט־בעשטיקטע ניידע, נוּר זיבעס־בייטע,
קאָסטליכעם בעוואָנד, רייך בעשטיקט, מוּך דען האַוס ערא־
בערטער שהענען?“

(לא) אַזוֹי זייבע פֿיינדע הערר! איסען זי נוּ גרוּנדע בעהען!
דיא מיהן אַבער ליבען, שטראַהלען וויא דיא זאָנגע, האַך
אַך פֿירמאַמענט.

מוּנד דאַס אַכט האַטטע רוהע, פֿיערציג יאָהרע לאַנג,

קאַפּיטעל ו

(א) אַזוֹי יִשְׂרָאֵל וויעדער בעסעס טהאַט, מין דען מיזבען דעם
עוויגען: זיא מיבער־מאַכט דעם מִדְיָן אַך דיא קינדער יִשְׂרָאֵל ·
(ב) דיא מיבער־מאַכט דעם מִדְיָן אַך דיא קינדער יִשְׂרָאֵל אַזוֹי
וועגען דיסעם מִדְיָן מאַכטען זיך דיא קינדער יִשְׂרָאֵל אַכט
קלייפֿטע, וויא זיא מין בערגען ניכט · דיא מוטטער־מירליכען גאַנגע,
מוּנד דיא בערג־שלופֿען: (ג) ווען יִשְׂרָאֵל מוסגעזאַעט האַטטע,
פֿערמיינגטען זיך, מִדְיָן, עֲמָלֵק, מוּנד דיא מאַרגען־לאַנדער ·
(ד) זאַגערטען זיך מוּך זיא הערמוּט,
פֿערלערבטען

(יח) מיך ביטטע, וועלכע ניכט פּאַנענען, ביס מיך וויעדער בייא
דיר

פּערדערבטען דיא פּרוכט דעס לאַנדעס, ביס מען דיא געגענד פּאַן
עזה. מוכד זיסען קיין נאַהרונגס־מיטטעל מען ישראל מיבריג,
וועדער לאַנד, נאָך אָכסע, נאָך עסעל: (ה) דען מיט מיהרעם פּיה,
מיט מיהרען נעלטען, נאַגען זיא הינטוק, קאַמען וויא הייא־שרעקען
זיא פּיל, מיט קאַמעלען פּהבע נאַהלו. מוכד דראַבבען מען דאַס לאַנד,
מוס מען נו פּערהעערען: (ו) ישראל פּערראַטעט דאַהער
זעהר דורך מדין. מוכד מען שריא נוס עוויגען: (ז) מוס זיא
נון זיא מיבער מדין נו גאָטט שריין: (ח) שיקטע מיהנען דער
עוויגע מיינען פּראָפּעטען, דער זאַגטע מיהנען, זיא שפריכט דער
עוויגע, דער גאָטט ישראל. מיך בראַכטע מיך פּאַן מצרים
הערוים, פּיהרטע מיך מוס דעס שקלאַפּען־הויסע: (ט) רעט־
טעטע מיך פּאַן דער געוואַלט דער מצרים, מוכד פּאַן דער גדעון
מען מיינעד מונטער־דריקער, דיא מיך פּיר מיך פּערטריב,
מוכד מיך מיהר זאַנד גאַב: (י) מיך שפראַך צאַבער נו מיך, מיך
בין דער עוויגע, מיינר גאָטט. בעניינעט דען נעטטערן דער
אמרים, מן דערען זאַנד מיהר וואַהנעט, קיינע עהר־פּורכט.
מען מיהר בעהאַרכטעט מיינער שטימע ניכט: (יא) עס קאַם
דאַן מוך מיין ענגעל דעס עוויגען, דיסער יוס זיך נידער מונטער דער
מיכע, דיא בייא עפרה שטעהעט, וועלכעס דעס יואש, מוס
דער פּאַמיליע אבי־עזר געהערטע. זיין זאָהן גדעון דרעש עבען
וויינען מן מיינער קעלטער, מיהן דא פּאַר מדין נו זיכערען:
(יב) דער ענגעל דעס עוויגען וואַרד מיהר זיכטבאר, מוכד שפראַך,
דער עוויגע מיסט מיט דיר, טאַפּערער מאַן! (יג) מוס פּערנייהוב
מיין הערר! ענטגעגנטע מיהר גדעון. מיסט עס, דאַס דער
עוויגע מיט מוכס מיסט, וואַרום וויעדערפּאַהרט מוכס דען מוינס
דיסעס? מוכד וואָ זיכד מוינ זיינע וואונדער, וואַנען מוכס מונסערע
פּאַרפּאַהרען ערנאַהלט האַבען? מיסט ניכט מיינעס דאַפּאַן, דאַס
דער עוויגע מוכס מוס מצרים היבמוס געפּיהרט? מוכד דאָך
האַט ער יענע מוכס פּערפּאַסען, מוכד מונטער דעס מדין געוואַלט
מוכס בעגעבען! (יד) דא וועגדעטע זיך דער עוויגע נו מיהר,
מוכד שפראַך, בעהע הין, מיט דיסער דיינער שטאַרקע, מוכד
רעטטע ישראל מוס דען האַנדען דעס מדין. מין דער טהאַט,
מיך זענדע דיך! (טו) יענער ערוידערטע, מוך פּערנייהובג מיין
הערר! וואַמיט קאַן מיך ישראל רעטטען? זיהע! מיין טוסענד
מיסט דאַס גערינגסטע מין מנשה, מוכד מיך בין דער ייבגסטע
מין מייענע פּאַמערס הויסע: (טו) מיך וועדע מאַבער מיט דיר זיין,
שפראַך דער עוויגע נו מיהר, מוכד דוא וויירסט גאַנץ מדין שלאַגען,
וואַרע עס מיין מאן: (יז) יענער ערוידערטע מיהר היערוים,
וען מיך מוס גנאַדע מין דיינען מויגען געפונדען האַבע, זא גיב
מיר מיינען בעוויים, דאַס דוא עס ביסט, דער מיט מיר שפריכט:
(יח) מיך ביטטע, וויכע ניכט פּאַן מאַנענען, ביס מיך וויעדער בייא

ישראל ועלה מדין ועמלק ובני־קדם ועלו עליו׃
4 ויחנו עליהם וישחיתו את־יבול הארץ עד־בואך עזה
ה ולא־ישאירו מחיה בישראל ושה ושור וחמור׃ כי
הם ומקניהם יעלו ואהליהם יבאו כדי־ארבה לרב
ולהם ולגמליהם אין מספר ויבאו בארץ לשחתה׃
6 וידל ישראל מאד מפני מדין ויזעקו בני־ישראל אל־
7 יהוה׃ ויהי כי־זעקו בני־ישראל
8 אל־יהוה על אדות מדין׃ וישלח יהוה איש נביא
אל־בני ישראל ויאמר להם כה־אמר יהוה אלהי
ישראל אנכי העליתי אתכם ממצרים ואוציא אתכם
9 מבית עבדים׃ ואצל אתכם מיד מצרים ומיד כל־
לחציכם ואגרש אותם מפניכם ואתנה לכם את־
י ארצם׃ ואמרה לכם אני יהוה אלהיכם לא תיראו
את־אלהי האמרי אשר אתם יושבים בארצם ולא
11 שמעתם בקולי׃ ויבא מלאך יהוה
וישב תחת האלה אשר בעפרה אשר ליואש אבי
העזרי וגדעון בנו חבט חטים בגת להניס מפני מדין׃
12 וירא אליו מלאך יהוה ויאמר אליו יהוה עמך גבור
13 החיל׃ ויאמר אליו גדעון בי אדני ויש יהוה עמנו
ולמה מצאתנו כל־זאת ואיה כל־נפלאותיו אשר
ספרו־לנו אבותינו לאמר הלא ממצרים העלנו יהוה
14 ועתה נטשנו יהוה ויתננו בכף מדין׃ ויפן אליו יהוה
ויאמר לך בכחך זה והושעת את־ישראל מכף מדין
טו הלא שלחתיך׃ ויאמר אליו בי אדני במה אושיע
את־ישראל הנה אלפי הדל במנשה ואנכי הצעיר
16 בבית אבי׃ ויאמר אליו יהוה כי אהיה עמך והכית
17 את־מדין כאיש אחד׃ ויאמר אליו אם־נא מצאתי

ובאו קרי v. 5.

חן

חֵן בְּעֵינֶיךָ וְעָשִׂיתָ לִּי אוֹת שָׁאַתָּה מְדַבֵּר עִמִּי׃ 18 אַל־
נָא תָּמֻשׁ מִזֶּה עַד־בֹּאִי אֵלֶיךָ וְהוֹצֵאתִי אֶת־מִנְחָתִי
וְהִנַּחְתִּי לְפָנֶיךָ וַיֹּאמֶר אָנֹכִי אֵשֵׁב עַד־שׁוּבֶךָ׃ 19 וְגִדְעוֹן
בָּא וַיַּעַשׂ גְּדִי־עִזִּים וְאֵיפַת־קֶמַח מַצּוֹת הַבָּשָׂר שָׂם בַּסַּל
וְהַמָּרָק שָׂם בַּפָּרוּר וַיּוֹצֵא אֵלָיו אֶל־תַּחַת הָאֵלָה וַיִּגַּשׁ׃
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים קַח אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־ כ
הַמַּצּוֹת וְהַנַּח אֶל־הַסֶּלַע הַלָּז וְאֶת־הַמָּרָק שְׁפֹךְ וַיַּעַשׂ
כֵּן׃ וַיִּשְׁלַח מַלְאַךְ יְהוָה אֶת־קְצֵה הַמַּשְׁעֶנֶת אֲשֶׁר 21
בְּיָדוֹ וַיִּגַּע בַּבָּשָׂר וּבַמַּצּוֹת וַתַּעַל הָאֵשׁ מִן־הַצּוּר וַתֹּאכַל
אֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הַמַּצּוֹת וּמַלְאַךְ יְהוָה הָלַךְ מֵעֵינָיו׃
וַיַּרְא גִּדְעוֹן כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא וַיֹּאמֶר גִּדְעוֹן אֲהָהּ 22
אֲדֹנָי יֱהוִה כִּי־עַל־כֵּן רָאִיתִי מַלְאַךְ יְהוָה פָּנִים אֶל־
פָּנִים׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה שָׁלוֹם לְךָ אַל־תִּירָא לֹא 23
תָמוּת׃ וַיִּבֶן שָׁם גִּדְעוֹן מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיִּקְרָא־לוֹ יְהוָה 24
שָׁלוֹם עַד הַיּוֹם הַזֶּה עוֹדֶנּוּ בְּעָפְרַת אֲבִי הָעֶזְרִי׃
וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה כה
קַח אֶת־פַּר־הַשּׁוֹר אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וּפַר הַשֵּׁנִי שֶׁבַע שָׁנִים
וְהָרַסְתָּ אֶת־מִזְבַּח הַבַּעַל אֲשֶׁר לְאָבִיךָ וְאֶת־הָאֲשֵׁרָה
אֲשֶׁר־עָלָיו תִּכְרֹת׃ וּבָנִיתָ מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ עַל 26
רֹאשׁ הַמָּעוֹז הַזֶּה בַּמַּעֲרָכָה וְלָקַחְתָּ אֶת־הַפָּר הַשֵּׁנִי
וְהַעֲלִיתָ עֹלָה בְּעֲצֵי הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר תִּכְרֹת׃ וַיִּקַּח 27
גִּדְעוֹן עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים מֵעֲבָדָיו וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו
יְהוָה וַיְהִי כַּאֲשֶׁר יָרֵא אֶת־בֵּית אָבִיו וְאֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר
מֵעֲשׂוֹת יוֹמָם וַיַּעַשׂ לָיְלָה׃ וַיַּשְׁכִּימוּ אַנְשֵׁי הָעִיר בַּבֹּקֶר 28
וְהִנֵּה נָתַץ מִזְבַּח הַבַּעַל וְהָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר־עָלָיו כָּרֻתָה
וְאֶת הַפָּר הַשֵּׁנִי הָעֲלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ הַבָּנוּי׃ וַיֹּאמְרוּ 29
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי עָשָׂה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּדְרְשׁוּ וַיְבַקְשׁוּ

פתח בס׳פ v. 19. הש׳ בקמץ v. 17. ויאמרו

דיר בין· מיך ווילל נור מיינע גאבע הערשוס האלען/ מוכד זיא פאר
דיר הין אינגען· דיסער ערווידערטע/ מיך ווילל בוייבען/ ביס דוא
נוריק קומסט: (יט) גדעון גינג בון הין/ וים מיין ניבגען־בעקיין/
מוכד מוס מיינעם איפה מעהל/ מונגעזויערטע קוכען נו־בעריטען·
טהאט דאס פלייש מין מיינען קארב/ מוכד דיא בריהע מין מייכען
טאפף· בראכטע עס נו מיהם היבאוס מונטער דיא מייכע/ מוכד
מיבערגייכטע עס: (כ) דער ענגעל גאטטעס זאגטע היערוים נו
מיהם/ נים דאס פלייש מוכד דיא קוכען/ מוכד אינגע זיא דאס מוים
דען פעלסען/ דיא בריהע זאגר מוכד ער טהאט עס:
(כא) בון ריכטע דער ענגעל דעס עוויגען מיט דעס ענדע דעס
שטאבעס/ דען ער מין דער האנד האטטע/ הינבו/ מוכד קוים האטטע
ער דאס פלייש מוכד דיא קוכען בעריהרט/ זו קאם מיין פייער מוים
דעס פעלסען/ פערצעהרטע דאס פלייש מוכד דיא קוכען/ מוכד דער
ענגעל דעס עוויגען ענטשוואנד מוים זיינען מויגען: (כב) מוס בון
גדעון זאה/ דאס איר! ניא גאטט! ניא עוויגער! דאס מיך מיינען ענגעל דעס
ווייב/ וואה מיר! ניא גאטט! ניא עוויגער! דאס מיך מיינען ענגעל דעס
עוויגען פאן מינגעזיכט נו מינגעזיכט געזעהען האבע! (כג) מבער
דער עוויגע ריף מיהם נו/ דא מיסט פרידע מיט דיר/ פירכטע
ניכטס/ דוא ווירסט ניכט שטערבען! (כד) גדעון בויעטע דאס־
זעלבסט מיינען מאטער/ דעם עוויגען נו עהרען/ מוכד נענגטע מיהן/
עוויגער מוכד פרידע· ביס דיסען טאג שטעהט ער נאך נו
עפרת/ דאס דער פאמיליע אבי־עזר גענהערעט: (כה) מין דער
נאכסטען נאכט שפראך דער עוויגע נו מיהם/ נים דיינעם פאטער
דען גראסען שטיהר־אכסען וועג/ זמוט דעם מינדערען זיבען־
יאהריגען שטיהר· רייס מוך דען בעל־מאטער פאן דיינעם פאטער
מין/ מוכד הויע דען האין/ דער מיהן מומגיבט/ מוך: (כו) בויע
זאלען מיינעם מאטער דיר דען עוויגען/ דייגען גאטט/ מוך דער שפיצע
דיסעם פעלסען/ מן דער פאכען זייטע/ מוכד נים דען נוויייטען
שטיהר/ מוכד ברינג מיהן מאס גאנצעם מפפער דאר/ מיט דעם האלץ
דעם האינעס/ דען דוא מוהויען ווירסט: (כז) גדעון נאהם נעהען
זייטע פאן מיינען קנעכטען/ מוכד טהאט ווי דער מבער פאר מיינע עס מיהן
גיהאייסען האטטע· זו ער זיך מבער פאר מיינער פאמיליע/ מוכד
פאר דען זייטען דער שטאדט פירכטעטע/ זו עטוואס בייא טאגע
נו מונטערנעהמען· זו טהאט ער עס בייא נאכט: (כח) מאס דיא
זייטע דער שטאדט דען מנדערן מאנגען מן דער פריהע מוך־גע־
שטאבטען ווארען/ מוכד נו מיהרעם ערשטויגען/ דען מאטער דעס
בעל מיינגעריסען/ דען האין מוהער מומגעהויען/ מוכד דען
נוויייטען שטיהר מוך דעם נייא־ערבויעטען מאטער דארגעבראכט
פאבען: (כט) שפראכען זיא/ וער מאך דיסעס ווהאן גיעטהאן
האבען? זיא פארשטען נאך/ שטעללטען מונטערזוכונגען אן/ מוכד
בעהויפטעטען עבדיך/ גדעון/ דער זהאן דעס יואש/ דאס טהאט דיסע
טהאט בעגאנגען: (ל) זיא שפראכען היערוים נו יואש/ גיב
לייגען

דיינען זאהן הערויס, דאס ער שטערבע · דען ער האט דען אלטאר
דעס בעל איינגעריססען, אונד דען האין דאביי אומגעהויען:
(לא) דא זאגטע יואש פאר אללען, דיא אום איהן הערום שטאנדען,
וויא, איהר וואללעט איך דעס בעל אננעהמען? איהר וואללעט איהם
בעהילפליך זיין? — ווער זיך זיינער אננימט, דער זאלל דעס טאדעס
זיין! נור געדולד ביס מארגען! איסט ער איין גאטט, זא ווירד ער
זיך שאן זעלבסט גענוגטהואונג פערשאפפען, דאס מאן זיינען אלטאר
צערשטעהרעט האט: (לב) מאן נעננטע איהן (גדעון) זייט דיסעם
טאגע ירבעל, נאך דעם אויססרוכע, „בעל ווירד זיך אן איהם
גענוגטהואונג פערשאפפען,“ וויל ער זיינען אלטאר צערשטעהרעט
האט: (לג) אללעס פאן מדין אונד עמלק אונד דיא מארגען־לאנדער
האטטען זיך ווידער פערסאממעלט, איבער דען ירדן געזעצט, אונד
זיך אים טהאלע יזרעאל געלאגערט: (לד) אלס גדעון פאן איינעם
גייסטע דעס עוויגען בעזעעלעט ווארדע, אונד ער ליס דיא טראמ־
פעטע ערטענען · ווארויף דיא פאמיליע אביעזר זיך פערזאמ־
מעלטע, אום איהם צו פאלגען: (לה) אויך שיקטע ער באטהען דורך
גאנץ מנשה, וועלכעס זיך אויך זאממעלטע, אונד צו איהם שטיס ·
עבען זא האטטע ער באטהען אבגעשיקט נאך אשר, זבולן,
אונד נפתלי, אונד אויך דיזע צאגען הינאויף, יענען ענטגעגען:
(לו) גדעון שפראך צו גאטט, ווען דוא דורך מיך ישראל בע־
פרייען ווילסט, וויא דוא געזאגט האסט: (לז) זיהע דא, זא לעגע
איך דיסע אבגעשארענע וואללע היער אין דיא שייגע · ווען נון דער
טהויא אויף דער וואללע אליין, אויף דעם איבריגען באדען אבער
טראקען זיין ווירד, זא ווערדע איך וויססען, דאס דוא ישראל דורך
מיך בעפרייען ווירסט, וויא דוא געזאגט: (לח) עס געשאה זא ·
אונד אלס ער דען אנדערן מארגען פריה אויפשטאנד, אונד דיא
וואללע אויסדריקטע, פלאס דער טהויא אויס דער וואללע, אונד פיללטע
איינע שאלע מיט וואססער: (לט) גדעון שפראך פערנער צו גאטט,
צירנע ניכט איבער מיך, דאס איך נאך איין מאל אום עטוואס אנ־
שפרעכע · ערלויבע נעמליך, דאס איך נור נאך דיסעס מאל מיט דער
וואללע עטוואס פערזוכע · מאכע דאך, דאס דיא וואללע אליין טראקען
בלייבע, איבריגענס אויף דעם באדען דורכאויס טהויא זייא: (מ) גאטט
ליס אין דערזעלבען נאכט זא געשעהען · עס בליב נעמליך דיא וואללע
אליין טראקען, איבריגענס אויף דעם באדען דורכאויס טהויא וואר:

קאפיטעל ז

(א) ירבעל, אייגענטליך גדעון, מאכטע זיך נון מיט דעם פריהען
מארגען אויף, מיט דער גאנצען מאננשאפט, דיא ער בייא זיך האטטע,
אונד לאגערטע זיך בייא דער קוועללע חרד · דאס לאגער דער
מדינים שטאנד געגען איהן, נערדליך פאן גבעת המורה אים
טהאלע: (ב) היער שפראך דער עוויגע צו גדעון, דיא מאננשאפט
דיא דוא בייא דיר האסט, איסט מיר צו נאהע־רייך, אום מדין אין
איהרע האנד צו געבען · פילייכט מעכטע ישראל געגען מיך גראס
טהון,

ל ויאמרו גדעון בן־יואש עשה הדבר הזה׃ ויאמרו
אנשי העיר אל־יואש הוצא את־בנך וימת כי נתץ
31 את־מזבח הבעל וכי כרת האשרה אשר־עליו׃ ויאמר
יואש לכל אשר־עמדו עליו האתם ׀ תריבון לבעל
אם־אתם תושיעון אותו אשר יריב לו יומת עד־הבקר
32 אם־אלהים הוא ירב לו כי נתץ את־מזבחו׃ ויקרא־
לו ביום־ההוא ירבעל לאמר ירב בו הבעל כי נתץ
33 את־מזבחו׃ וכל־מדין ועמלק ובני־
34 קדם נאספו יחדו ויעברו ויחנו בעמק יזרעאל׃ ורוח
יהוה לבשה את־גדעון ויתקע בשופר ויזעק אביעזר
לה אחריו׃ ומלאכים שלח בכל־מנשה ויזעק גם־הוא
אחריו ומלאכים שלח באשר ובזבלון ובנפתלי ויעלו
36 לקראתם׃ ויאמר גדעון אל־האלהים אם־ישך מושיע
37 בידי את־ישראל כאשר דברת׃ הנה אנכי מציג
את־גזת הצמר בגרן אם טל יהיה על־הגזה לבדה
ועל כל־הארץ חרב וידעתי כי־תושיע בידי את־ישראל
38 כאשר דברת׃ ויהי־כן וישכם ממחרת ויזר את־הגזה
39 וימץ טל מן־הגזה מלוא הספל מים׃ ויאמר גדעון
אל־האלהים אל־יחר אפך בי ואדברה אך הפעם
אנסה־נא רק־הפעם בגזה יהי־נא חרב אל־הגזה
מ לבדה ועל־כל־הארץ יהיה־טל׃ ויעש אלהים כן
בלילה ההוא ויהי־חרב אל־הגזה לבדה ועל־כל־
הארץ היה טל׃

ז Cap. VII. ז

א וישכם ירבעל הוא גדעון וכל־העם אשר אתו ויחנו
על־עין חרד ומחנה מדין היה־לו מצפון מגבעת
2 המורה בעמק׃ ויאמר יהוה אל־גדעון

v. 36. 37. פתח בס"פ

רַב הָעָם אֲשֶׁר אִתְּךָ מִתְּתִי אֶת־מִדְיָן בְּיָדָם פֶּן־יִתְפָּאֵר
עָלַי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר יָדִי הוֹשִׁיעָה לִי׃ וְעַתָּה קְרָא נָא 3
בְּאָזְנֵי הָעָם לֵאמֹר מִי־יָרֵא וְחָרֵד יָשֹׁב וְיִצְפֹּר מֵהַר
הַגִּלְעָד וַיָּשָׁב מִן־הָעָם עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וַעֲשֶׂרֶת
אֲלָפִים נִשְׁאָרוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן 4
עוֹד הָעָם רָב הוֹרֶד אוֹתָם אֶל־הַמַּיִם וְאָצְרְפָנוּ לְךָ שָׁם
וְהָיָה אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה׀ יֵלֵךְ אִתְּךָ הוּא יֵלֵךְ אִתָּךְ
וְכֹל אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלֶיךָ זֶה׀ לֹא־יֵלֵךְ עִמָּךְ הוּא לֹא
יֵלֵךְ׃ וַיּוֹרֶד אֶת־הָעָם אֶל־הַמָּיִם וַיֹּאמֶר ה
יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן כֹּל אֲשֶׁר יָלֹק בִּלְשֹׁנוֹ מִן־הַמַּיִם כַּאֲשֶׁר
יָלֹק הַכֶּלֶב תַּצִּיג אֹתוֹ לְבָדֶךָ וְכֹל אֲשֶׁר־יִכְרַע עַל־בִּרְכָּיו
לִשְׁתּוֹת׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַמְלַקְקִים בְּיָדָם אֶל־פִּיהֶם שְׁלֹשׁ 6
מֵאוֹת אִישׁ וְכֹל יֶתֶר הָעָם כָּרְעוּ עַל־בִּרְכֵיהֶם לִשְׁתּוֹת
מָיִם׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־גִּדְעוֹן בִּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת 7
הָאִישׁ הַמְלַקְקִים אוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם וְנָתַתִּי אֶת־מִדְיָן בְּיָדֶךָ
וְכָל־הָעָם יֵלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ וַיִּקְחוּ אֶת־צֵדָה הָעָם 8
בְּיָדָם וְאֶת שׁוֹפְרֹתֵיהֶם וְאֵת כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל שִׁלַּח אִישׁ
לְאָהָלָיו וּבִשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ חָזַק וְהַמַּחֲנֶה מִדְיָן הָיָה
לוֹ מִתַּחַת בָּעֵמֶק׃ וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא 9
וַיֹּאמֶר אֵלָיו יְהוָה קוּם רֵד בַּמַּחֲנֶה כִּי נְתַתִּיו בְּיָדֶךָ׃
וְאִם־יָרֵא אַתָּה לָרֶדֶת רֵד אַתָּה וּפוּרָה נַעַרְךָ אֶל־הַמַּחֲנֶה׃ י
וְשָׁמַעְתָּ מַה־יְדַבֵּרוּ וְאַחַר תֶּחֱזַקְנָה יָדֶיךָ וְיָרַדְתָּ בַּמַּחֲנֶה 11
וַיֵּרֶד הוּא וּפוּרָה נַעֲרוֹ אֶל־קְצֵה הַחֲמֻשִּׁים אֲשֶׁר בַּמַּחֲנֶה׃
וּמִדְיָן וְעֲמָלֵק וְכָל־בְּנֵי־קֶדֶם נֹפְלִים בָּעֵמֶק כָּאַרְבֶּה 12
לָרֹב וְלִגְמַלֵּיהֶם אֵין מִסְפָּר כַּחוֹל שֶׁעַל־שְׂפַת הַיָּם לָרֹב׃
וַיָּבֹא גִדְעוֹן וְהִנֵּה־אִישׁ מְסַפֵּר לְרֵעֵהוּ חֲלוֹם וַיֹּאמֶר הִנֵּה 13
חֲלוֹם חָלַמְתִּי וְהִנֵּה צְלוֹל לֶחֶם שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ בְּמַחֲנֵה

צלול קרי v. 13. קמץ בז׳ק v. 5. מדין

טהון / מוכד שפרעכען / מייבט מייגנע מאכט האט מיר זען זיג פֿער־
שטאפֿט׃ (ג) דערמוט זאָל מן דיא מאנכשאפֿט מיסט / דער קעהרט צוריק / מוכד
ווער פֿורכטסאם מוכד שרעקהאפֿט מיסט / דער קעהרט צוריק / מוכד
בעגעבט זיך פֿאָן דעם בערגע גלעד שיינינג היבוועג · עס קעהר־
טען דאָרטוף וירקליך פֿאָן דער מאנכשאפֿט צוויא מוכד צוואַנציג
טויסענד צוריק / מוכד בור צעהען טויסענד בליבען׃ (ד) דער עוועג
שפרעכֿט פֿערנער צו גדעון / דיא ייטע זיבד נאָך מיאנער צו פֿיל /
פֿיהרט זיא דאָהער אן דאָס וואסער / וואָ מיך זיא דיר ייטערן ווילל·
טען / דאָס זאָל דיר פֿון דעם וואסער היבאָב / וואָ מיך זיא דיר
טרינקען׃ (ה) עס בעלף זיך בון היערדורך דיא מאנכשאפֿט דער זיך
בעגעבט / וואָ מיך זיא דיר דאָס קניא טון / מוכד זיא דיר
הובדערט / מיט דיסען דריא הובדערט מאָן / דיא זיבען דיא
גדעון / מיט דיסען דריא הובדערט מאָן / דיא זיבען דיא
טרינקען׃ (ו) עס בעלף זיך בון היערדורך דיא מאנכשאפֿט דער זיך
בעגעבט / וואָ מיך זיא דיר דאָס קניא טון / מוכד זיא דיר
הובדערט / מיט דיסען דריא הובדערט מאָן / דיא זיבען דיא
גדעון / מיט דיסען דריא הובדערט מאָן / דיא זיבען דיא
טרינקען׃ (ז) דער עוועג שפרעכֿט צון
גדעון / מיט דיא דריא הובדערט מאָן / דיא זיבען דיא
בעגעבט / וואָ מיך זיא דיר דאָס קניא טון / מוכד זיא דיר
הובדערט / מיט דיסען דריא הובדערט מאָן / דיא זיבען דיא
טרינקען׃ (ח) בעכדעם היערוף יעבע דען מוכד־פֿאָ־
נאָך זייבער היימאָט׃ (ט) בעכדעם היערוף יעבע דען מוכד־פֿאָ־
רֹאָטה דעם פֿאָלקעס / מוכד דעסען פֿאָלק מיינען / מיין יעדער
בעגאָנגען האָטטען / שיקטע ער מיין דיסע מאָנכשאפֿט פֿאָן בֿאָס מוף
פֿאָרט / יעדען נאָך זייבער היטטע · מוכד שרעקטע זיך בֿאָס מוף
דיא דריא הובדערט מאָן מיין׃ דאָס זאָל דער מוכד־פֿאָ־
נאָך זייבער היימאָט׃ (י) עבען דאָס מיין דיא מאנכשאפֿט / שפרעכֿט דער עוועג
מיהם / מיך טהאָט׃ (כ) מן דערזעלבען נאַכט / שפרעכֿט דער עוועג
נו מיהם / ברינ מוף! ריקע הינאָב בעגען דאָס זאָל דיר / דען מיך
בעגעב עס מיין דיינע האָנד׃ (ל) יעדאָך פֿירכטעסט דוא דיך / הינאָב
נו ריקען / זו בעהע פֿאָר־ערסט בור דוא / מיט דיינעם קנאָבען פֿרָה /
הינאָב נאָך דעם זאָבער׃ (א) הערע וואָס זיא דאָרט שפרעכֿען /
זו ווירד זיך נאָכהער דיין מוטה שטאַרקען / מוכד דוא ווירסט זיכער /
בעגען דאָס זאָבער הינאָב ריקען · ער בינב היערוף מיט דיינעם
קנאָבען פֿרָה הינאָב / נו דער פֿאָרדערען ייטע / וואָ זיא בעוואָפֿ־
נעטען מיך זאָבער שטאָבען׃ (ב) מִדְיָן / עֲמָלֵק מוכד דיא טהאָל הערוף /
וויא דיא הייא־
שרעקען זו פֿיל / מיהרע קאָמפֿע וואָרען מוכבאָהיג / וויא דיא מענבע
ערפֿאָהטע עבען מיינער זייענע נאָכסטען מיינען טרויב · עס שפרעכֿ
זיהע זאָ / מיר האָט עטוואָס בעטרייאָט · עס וואָר מיין בעריים פֿאָן
מיינעם בערסטען־בראָטע / וואָכעס זיך מיך דעם בָּאָבער דעס
דעס זאָבדעס אָפֿ מופֿער דעס מעערעס׃ (ג) פֿוֹס גִּדְעוֹן מַכְּתָּ /
ערפֿאָהטע עבען מיינער זייענע נאָכסטען מיינען טרויב · עס שפרעכֿ
זיהע זאָ / מיר האָט עטוואָס בעטרייאָט · עס וואָר מיין בעריים פֿאָן
מיינעם בערסטען־בראָטע / וואָכעס זיך מיך דעם בָּאָבער דעס

מדין

מִדְיָן וַיָּבֹא עַד־הָאֹהֶל וַיַּכֵּהוּ וַיִּפֹּל וַיַּהְפְּכֵהוּ לְמַעְלָה
14 וְנָפַל הָאֹהֶל׃ וַיַּעַן רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בִּלְתִּי אִם־
חֶרֶב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרְאֵאל נָתַן הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ
טו אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה׃ וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ גִּדְעוֹן אֶת־מִסְפֵּר הַחֲלוֹם וְאֶת־שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ
וַיָּשָׁב אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר קוּמוּ כִּי־נָתַן יְהוָה
16 בְּיֶדְכֶם אֶת־מַחֲנֵה מִדְיָן׃ וַיַּחַץ אֶת־שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ
שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיִּתֵּן שֹׁפָרוֹת בְּיַד־כֻּלָּם וְכַדֵּים רֵיקִים
17 וְלַפִּדִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן
תַּעֲשׂוּ וְהִנֵּה אָנֹכִי בָּא בִּקְצֵה־ הַמַּחֲנֶה וְהָיָה כַּאֲשֶׁר
18 אֶעֱשֶׂה כֵּן תַּעֲשׂוּן׃ וְתָקַעְתִּי בַּשּׁוֹפָר אֲנֹכִי וְכָל־אֲשֶׁר אִתִּי
וּתְקַעְתֶּם בַּשֹּׁפָרוֹת גַּם־אַתֶּם סְבִיבוֹת כָּל־הַמַּחֲנֶה
19 וַאֲמַרְתֶּם לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃ וַיָּבֹא גִּדְעוֹן
וּמֵאָה־אִישׁ אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה רֹאשׁ הָאַשְׁמֹרֶת
הַתִּיכוֹנָה אַךְ הֲקִימוּ אֶת־הַשֹּׁמְרִים וַיִּתְקְעוּ
כ בַּשֹּׁפָרוֹת וְנָפֹץ הַכַּדִּים אֲשֶׁר בְּיָדָם׃ וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת
הָרָאשִׁים בַּשֹּׁפָרוֹת וַיְשַׁבְּרוּ הַכַּדִּים וַיַּחֲזִיקוּ בְּיַד־
שְׂמֹאוֹלָם בַּלַּפִּדִים וּבְיַד־יְמִינָם הַשֹּׁפָרוֹת לִתְקֹעַ וַיִּקְרְאוּ
21 חֶרֶב לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃ וַיַּעַמְדוּ אִישׁ תַּחְתָּיו סָבִיב
22 לַמַּחֲנֶה וַיָּרָץ כָּל־הַמַּחֲנֶה וַיָּרִיעוּ וַיָּנֻסוּ׃ וַיִּתְקְעוּ
שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הַשֹּׁפָרוֹת וַיָּשֶׂם יְהוָה אֶת־חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ
וּבְכָל־הַמַּחֲנֶה וַיָּנָס הַמַּחֲנֶה עַד־בֵּית הַשִּׁטָּה צְרֵרָתָה
23 עַד שְׂפַת־אָבֵל מְחוֹלָה עַל־טַבָּת׃ וַיִּצָּעֵק אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
מִנַּפְתָּלִי וּמִן־אָשֵׁר וּמִן־כָּל־מְנַשֶּׁה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי מִדְיָן׃
24 וּמַלְאָכִים שָׁלַח גִּדְעוֹן בְּכָל־הַר אֶפְרַיִם לֵאמֹר רְדוּ לִקְרַאת
מִדְיָן וְלִכְדוּ לָהֶם אֶת־הַמַּיִם עַד בֵּית בָּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן
וַיִּצָּעֵק כָּל־אִישׁ אֶפְרַיִם וַילְכְּדוּ אֶת־הַמַּיִם עַד בֵּית בָּרָה

מִדְיָן׃ (יג) וַיָּבֹא גִּדְעוֹן וְהִנֵּה־אִישׁ מְסַפֵּר לַרֵעֵהוּ חֲלוֹם וַיֹּאמֶר
הִנֵּה־חֹלֵם חָלַמְתִּי חֲלוֹם וְהִנֵּה צְלִיל לֶחֶם שְׂעֹרִים מִתְהַפֵּךְ
בְּמַחֲנֵה מִדְיָן וַיָּבֹא עַד־הָאֹהֶל וַיַּכֵּהוּ וַיִּפֹּל וַיַּהְפְּכֵהוּ לְמַעְלָה
14 וְנָפַל הָאֹהֶל׃ (יד) וַיַּעַן רֵעֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵין זֹאת בִּלְתִּי אִם־
חֶרֶב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ אִישׁ יִשְׂרְאֵאל נָתַן הָאֱלֹהִים בְּיָדוֹ
טו אֶת־מִדְיָן וְאֶת־כָּל־הַמַּחֲנֶה׃ (טו) וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ גִּדְעוֹן אֶת־מִסְפֵּר הַחֲלוֹם וְאֶת־שִׁבְרוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ
וַיָּשָׁב אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר קוּמוּ כִּי־נָתַן יְהוָה
16 בְּיֶדְכֶם אֶת־מַחֲנֵה מִדְיָן׃ (טז) וַיַּחַץ אֶת־שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ
שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיִּתֵּן שֹׁפָרוֹת בְּיַד־כֻּלָּם וְכַדֵּים רֵיקִים
17 וְלַפִּדִים בְּתוֹךְ הַכַּדִּים׃ (יז) וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מִמֶּנִּי תִרְאוּ וְכֵן
תַּעֲשׂוּ וְהִנֵּה אָנֹכִי בָּא בִּקְצֵה־ הַמַּחֲנֶה וְהָיָה כַּאֲשֶׁר
18 אֶעֱשֶׂה כֵּן תַּעֲשׂוּן׃ (יח) וְתָקַעְתִּי בַּשּׁוֹפָר אֲנֹכִי וְכָל־אֲשֶׁר אִתִּי
וּתְקַעְתֶּם בַּשֹּׁפָרוֹת גַּם־אַתֶּם סְבִיבוֹת כָּל־הַמַּחֲנֶה
19 וַאֲמַרְתֶּם לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃ (יט) וַיָּבֹא גִּדְעוֹן
וּמֵאָה־אִישׁ אֲשֶׁר־אִתּוֹ בִּקְצֵה הַמַּחֲנֶה רֹאשׁ הָאַשְׁמֹרֶת
הַתִּיכוֹנָה אַךְ הֲקִימוּ אֶת־הַשֹּׁמְרִים וַיִּתְקְעוּ
כ בַּשֹּׁפָרוֹת וְנָפֹץ הַכַּדִּים אֲשֶׁר בְּיָדָם׃ (כ) וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת
הָרָאשִׁים בַּשֹּׁפָרוֹת וַיְשַׁבְּרוּ הַכַּדִּים וַיַּחֲזִיקוּ בְּיַד־
שְׂמֹאוֹלָם בַּלַּפִּדִים וּבְיַד־יְמִינָם הַשֹּׁפָרוֹת לִתְקֹעַ וַיִּקְרְאוּ
21 חֶרֶב לַיהוָה וּלְגִדְעוֹן׃ (כא) וַיַּעַמְדוּ אִישׁ תַּחְתָּיו סָבִיב
22 לַמַּחֲנֶה וַיָּרָץ כָּל־הַמַּחֲנֶה וַיָּרִיעוּ וַיָּנֻסוּ׃ (כב) וַיִּתְקְעוּ
שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הַשֹּׁפָרוֹת וַיָּשֶׂם יְהוָה אֶת־חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ
וּבְכָל־הַמַּחֲנֶה וַיָּנָס הַמַּחֲנֶה עַד־בֵּית הַשִּׁטָּה צְרֵרָתָה
23 עַד שְׂפַת־אָבֵל מְחוֹלָה עַל־טַבָּת׃ (כג) וַיִּצָּעֵק אִישׁ־יִשְׂרָאֵל
מִנַּפְתָּלִי וּמִן־אָשֵׁר וּמִן־כָּל־מְנַשֶּׁה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי מִדְיָן׃
24 וּמַלְאָכִים שָׁלַח גִּדְעוֹן בְּכָל־הַר אֶפְרַיִם לֵאמֹר רְדוּ לִקְרַאת
מִדְיָן וְלִכְדוּ לָהֶם אֶת־הַמַּיִם עַד בֵּית בָּרָה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן
וַיִּצָּעֵק כָּל־אִישׁ אֶפְרַיִם וַילְכְּדוּ אֶת־הַמַּיִם עַד בֵּית בָּרָה

וינוסו קרי v. 21. יתיר ו׳ v. 20. ואת

כה וְאֶת־הַיַּרְדֵּן׃ וַיִּלְכְּדוּ שְׁנֵי־שָׂרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־
זְאֵב וַיַּהַרְגוּ אֶת־עֹרֵב בְּצוּר־עוֹרֵב וְאֶת־זְאֵב הָרְגוּ בְיֶקֶב־
זְאֵב וַיִּרְדְּפוּ אֶל־מִדְיָן וְרֹאשׁ־עֹרֵב וּזְאֵב הֵבִיאוּ אֶל־גִּדְעוֹן
מֵעֵבֶר לַיַּרְדֵּן׃

ח Cap. VIII.

א וַיֹּאמְרוּ אֲלָיו אִישׁ אֶפְרַיִם מָה־הַדָּבָר הַזֶּה עָשִׂיתָ לָּנוּ
לְבִלְתִּי קְרֹאת לָנוּ כִּי הָלַכְתָּ לְהִלָּחֶם בְּמִדְיָן וַיְרִיבוּן אִתּוֹ
2 בְּחָזְקָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מֶה־עָשִׂיתִי עַתָּה כָּכֶם הֲלֹא טוֹב
3 עֹלְלוֹת אֶפְרַיִם מִבְּצִיר אֲבִיעֶזֶר׃ בְּיֶדְכֶם נָתַן אֱלֹהִים אֶת־
שָׂרֵי מִדְיָן אֶת־עֹרֵב וְאֶת־זְאֵב וּמַה־יָּכֹלְתִּי עָשׂוֹת כָּכֶם אָז
4 רָפְתָה רוּחָם מֵעָלָיו בְּדַבְּרוֹ הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיָּבֹא גִדְעוֹן
הַיַּרְדֵּנָה עֹבֵר הוּא וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ עֲיֵפִים
ה וְרֹדְפִים׃ וַיֹּאמֶר לְאַנְשֵׁי סֻכּוֹת תְּנוּ־נָא כִכְּרוֹת לֶחֶם
לָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָי כִּי־עֲיֵפִים הֵם וְאָנֹכִי רֹדֵף אַחֲרֵי זֶבַח
6 וְצַלְמֻנָּע מַלְכֵי מִדְיָן׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי סֻכּוֹת הֲכַף זֶבַח
7 וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְיָדֶךָ כִּי־נִתֵּן לְצִבְאֲךָ לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר
גִּדְעוֹן לָכֵן בְּתֵת יְהוָה אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע בְּיָדִי
וְדַשְׁתִּי אֶת־בְּשַׂרְכֶם אֶת־קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבְּרָקָנִים׃
8 וַיַּעַל מִשָּׁם פְּנוּאֵל וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כָּזֹאת וַיַּעֲנוּ אֹתוֹ
9 אַנְשֵׁי פְנוּאֵל כַּאֲשֶׁר עָנוּ אַנְשֵׁי סֻכּוֹת׃ וַיֹּאמֶר גַּם־
לְאַנְשֵׁי פְנוּאֵל לֵאמֹר בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם אֶתֹּץ אֶת־הַמִּגְדָּל
י הַזֶּה׃ וְזֶבַח וְצַלְמֻנָּע בְּקַרְקֹר וּמַחֲנֵיהֶם
עִמָּם כַּחֲמֵשֶׁת עָשָׂר אֶלֶף כֹּל הַנִּוָּתָרִים מִכֹּל מַחֲנֵה
בְנֵי־קֶדֶם וְהַנֹּפְלִים מֵאָה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף
11 חָרֶב׃ וַיַּעַל גִּדְעוֹן דֶּרֶךְ הַשְּׁכוּנִי בָאֳהָלִים מִקֶּדֶם לְנֹבַח
12 וְיָגְבְּהָה וַיַּךְ אֶת־הַמַּחֲנֶה וְהַמַּחֲנֶה הָיָה בֶּטַח׃ וַיָּנֻסוּ
זֶבַח וְצַלְמֻנָּע וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵיהֶם וַיִּלְכֹּד אֶת־שְׁנֵי מַלְכֵי

הב׳ רפה v. 2. יתיר ו׳ v. 1. מדין

גָּאגען, מוכ דאס וואסער בעזעגנטען, ביס בֵּית־בָּרָה, נעבסט דעם יַרְדֵּן׃ (כה) זיא האלטען מוך דיא גוויא פירסטען פּאָן מִדְיָן, עֹרֵב מוכ זְאֵב, נו בעפאנגעגעבען. ערשׂוגגען דען עֹרֵב מוך דעם פעלסען עוֹרֵב, מוכ דען זְאֵב מין דער קעלטער זְאֵב. מוכ פּער־פּאָגטען זאלען מִדְיָן. דיא קעפפּף פּאָן עֹרֵב מוכ זְאֵב ברחאכטע מען דעם גִּדְעוֹן מיבער דען יַרְדֵּן׃

קאפיטעל ח

(א) דיא מאנגער פּאָן אֶפְרַיִם שפרחכען נו מיהם, (גִּדְעוֹן) וואס מיסט דאס פיר מין שטרייך, דען דוך מוכ בעשפילעט האבען? מוכ ניכט נו בערופען, אוס דוך גינגעסט בעגען מִדְיָן נו שטרייטען! וויא נאנקטען היערמיבער העפטיג מיט מיהם׃ (ב) ער האבע מכט־ וואהרטעט מיהנען, וואס האבע מיך דען כון מיך גלייך בעטהאן? מיסט ניכט דיא נאך־עסע פּאָן אֶפְרַיִם בעשעי, אוס דיא ווין־ערנטע דעס אֲבִיעֶזֶר? (ג) מן מייערע בעווחלט האבע פירסטען פּאָן מִדְיָן, עֹרֵב מוכ זְאֵב. וואס קאננטע מיך כון מיך גלייך טהון? היערדורך יסט מיהר מוכווילע בעגען מיהן נאך, אוס ער בעמיך זוּ מיט מיהנען רעדעטע׃ (ד) אוס גִּדְעוֹן מן דען יַרְדֵּן קאָמ, דען ער מיבער־ זעגטע, מיט דען דרייא הונדערט מאָן, דיא ער בייא זיך האטטע, וועלכע ערמאטטעט מוכ מיך פערפּאָלגען וואָרען׃ (ה) שפראך ער נו דען בירגערן פּאָן סֻכּוֹת, בעדעט דאָך מחרערע לויבע ברוֹט הער, פיר דיא לויטע דיא מיר פּאָלגען, דאָ דיא ערמאט־ טעט זינד, מוכ מיך נאך זֶבַח מוכ צַלְמֻנָּע, דיא מאכדעס־העררען פּאָן מִדְיָן פערפּאָלגען מוס׃ (ו) אבער דיא אלטעסטען פּאָן סֻכּוֹת אנטוואָרטעטע, מיסט עטוואָ דיא מאכט פּאָן זֶבַח מוכ צַלְמֻנָּע מין דייגער בעוואלט, דאס וויר דייגער שאאר ברוֹט געבען מיהם נור מברוֹט, עריוידערטע גִּדְעוֹן, וואס דען (ז) נון וואהל? ערווידערטע גִּדְעוֹן, וויא דער עווינע דיא מאכט פּאָן זֶבַח מוכ צַלְמֻנָּע מין מייגע בעוואלט גיבט, זו וועל מיך מייער פּוייס נערדרעשען מיט דען דאָרנען פּאָן דער ווילדנים, מוכ מיט דען דיסטלען׃ (ח) ער גינג פּאָן דאָ היראוף נאך פְּנוּאֵל, שפראך דאָרט מוך דאסועלבע מאָן, מוכ דיא בירגער פּאָן סֻכּוֹת בעמכטוואָרטעט האָטטען׃ (ט) ער דראָהעטע דאָהער מיך דען לויטען פּאָן פְּנוּאֵל, מוכ שפראך, וואן מיך גליקליך נורוק קאָמען, זו נערשטעהרע מיך דיסען טהורם׃ (י) זֶבַח מוכ צַלְמֻנָּע וואָרען מיבדעסען נו קַרְקֹר, מיט מיהרעם לאָגער, וועלכעס מוכבעפעהר פינפּצהען טויסענד מאָן שטארק וואָר. אוס נעמוק, וועלכע פּאָן דעם לאָגער מאָרגען־לאָגער מיבריק בעבליבען וואָרען. דען הונדערט מוכ זוועלפציג טויסענד זינד בעבליבען, וויטער מאכטען, דיא דאס שווערט גו פּהראָה וואוסטען׃ (יא) גִּדְעוֹן נאָהם דען וועג דורך דיא בעגענד דער נעלטען־בעוואָהנער, מוך דער מאָרגען־זייטע פּאָן נֹבַח מוכ יָגְבְּהָה, מוכ מיבערפיל דאס לאָגער, מיבדעם עס זיך זיכער גלויבטע׃ (יב) זֶבַח מוכ צַלְמֻנָּע ערגריפּפען דיא פלוכט, אר וס מיהנען

נאסען־געהאַבט,
זייער בייטע הינאיין: (כו) דאָס געוויכט ערד גאָלדענ טאָג מוב
טעטען, דאָס וואָלען ווי בערבע געבען. וזיא בריייטעטען היערשוף
מיין טוך מוים, מוב וואַרפען, יעדער היא אַהר־מוב נאסען־רינגע
מייך טהון. דאָס מיהר מיר נעמיך, יעדער היא אַהר־מוב נאסען־
רינגע, פּאָן זייער בייטע נעבע. זיא האָטטעטן נעמיך אַהר־מוב
נאסען־רירגע, ווייל זיא מיינע פּאַרעהרונג אַן אַלע ישמעאלים וואַרען: (כה) זיא אַנטוואַר־
טעטען, דאָס וואָלען ווי בערבע געבען; זיא ברייטעטען היערשוף
ערשטעטען זייטען ברוט געבען; זאָלען? (יו) ער יוס היערשוף
דיא אָלטעסטען דער שטאָדט, מוב דיא הארבען מוב דיסטעלען מוים
דער וויסטע הערביא האָלען, מוב ניכטיגטע שמוים דיא בירגער־
פּאָן סכות: (יז) דען טהורם נו פּנואל יוס ער עבענפאָלס נער־
שטעהרען, מוב דיא שטאָדט־זייטע מוחבירנגען: (יח) זבח מוב
צלמנע פּראגטע ער, וויא וואַרען דיא אַנטווארטעטען, זיא וואַרען גאַנץ
תבור מוחבירנגען זיסען? זיא אַנטווארטעטען, זיא וואַרען גאַנץ
זו וויא זוא, מיינעס מין דער בעשטאָלט, וויא פרינגען: (יט) דאָס
זאַגטע ער, עס וינד פּוסט מיינע ברידער, דיא זהבע מיינער
מוטטער בעווענסען. זו וואַהר דער עוויגע לעבט, האָטטעט מיהר
זיא לעבען זאָגען, זו ווירדע מוך מיך מייך ניכט מוחבירנגען זאָגען:
(כ) ער שפראַך היערשוף נו יתר, זיינעם ערסט־געבאָהרנען,
שטעהע מוך, ערשאַבע זיא! פּלוין דער יבגליבג וואָלטע זיין שווערט
ניכט ניהען. ווייל ער זיך פּירכטעטע, דען ער וואר נאָך יונג:
(כא) דא שפראַך זבח מוב צלמנע, מאַכע זוא דיך מוך, מוב
נים מוב דאָס לעבען. דען וויא דער מאן, זו זיינע שטאַרקע.
גדעון מאַכטע זיך פּוסט זעבסט מוך, ערשוג זבח מוב צלמנע,
מוב נאָהם זיך דיא האַוב־מבדע, דיא מוך דיא האָוסע מיהרער
קאַמעל הינגען: (כב) דיא מאַנשאַפּט פּאָן ישראל שפראַך היער־
מוך גדעון, זיא מוכטער בעהערשער! זוא זוהאַן, פּוס דיין
זאָהן, מוב דיין ענקעל. דען זוא האָסט מוכס פּאָן דער בעוואָלט דער
מדינים בעפרייעט: (כג) אַבער גדעון מאַנטוואַרטעטע מיהרען,
מיך וואָלט ניכט מיבער מיך הערשען. מוך מיין זאָהן זאָלען ניכט
מיבער מיך הערשען. דער עוויגע זיין מייער בעהערשער:
(כד) נור, שפראַך ער נו מיהרען, וויל מיך מיינע פּאַרעהרונג אן
מיך טהון. דאָס מיהר מיר בעמיך, יעדער היא אַהר־מוב נאסען־
רינגע, פּאָן זייער בייטע נעבע. זיא האָטטעטן נעמיך אַהר־מוב
נאסען־געהאַבט,

מִדְיָן אֶת־זֶבַח וְאֶת־צַלְמֻנָּע וְכָל־הַמַּחֲנֶה הֶחֱרִיד׃
13 וַיָּשָׁב גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ מִן־הַמִּלְחָמָה מִלְמַעֲלֵה הֶחָרֵס׃
14 וַיִּלְכֹּד־נַעַר מֵאַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיִּשְׁאָלֵהוּ וַיִּכְתֹּב אֵלָיו אֶת־
טו שָׂרֵי סֻכּוֹת וְאֶת־זְקֵנֶיהָ שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה אִישׁ׃ וַיָּבֹא
אֶל־אַנְשֵׁי סֻכּוֹת וַיֹּאמֶר הִנֵּה־זֶבַח וְצַלְמֻנָּע אֲשֶׁר
חֵרַפְתֶּם אוֹתִי לֵאמֹר הֲכַף זֶבַח וְצַלְמֻנָּע עַתָּה בְיָדֶךָ
16 כִּי נִתֵּן לַאֲנָשֶׁיךָ הַיְעֵפִים לֶחֶם׃ וַיִּקַּח אֶת־זִקְנֵי הָעִיר
וְאֶת־קוֹצֵי הַמִּדְבָּר וְאֶת־הַבְּרָקָנִים וַיַּדַע בָּהֶם אֶת־אַנְשֵׁי
17 סֻכּוֹת׃ וְאֶת־מִגְדַּל פְּנוּאֵל נָתָץ וַיַּהֲרֹג אֶת־אַנְשֵׁי
18 הָעִיר׃ וַיֹּאמֶר אֶל־זֶבַח וְאֶל־צַלְמֻנָּע אֵיפֹה הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר הָרַגְתֶּם בְּתָבוֹר וַיֹּאמְרוּ כָּמוֹךָ כְּמוֹהֶם אֶחָד כְּתֹאַר
19 בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַחַי בְּנֵי־אִמִּי הֵם חַי־יְהוָה לוּ
כ הַחֲיִתֶם אוֹתָם לֹא הָרַגְתִּי אֶתְכֶם׃ וַיֹּאמֶר לְיֶתֶר בְּכוֹרוֹ
קוּם הָרֹג אוֹתָם וְלֹא־שָׁלַף הַנַּעַר חַרְבּוֹ כִּי יָרֵא כִּי
21 עוֹדֶנּוּ נָעַר׃ וַיֹּאמֶר זֶבַח וְצַלְמֻנָּע קוּם אַתָּה וּפְגַע־בָּנוּ
כִּי כְאִישׁ גְּבוּרָתוֹ וַיָּקָם גִּדְעוֹן וַיַּהֲרֹג אֶת־זֶבַח וְאֶת־
צַלְמֻנָּע וַיִּקַּח אֶת־הַשַּׂהֲרֹנִים אֲשֶׁר בְּצַוְּארֵי גְמַלֵּיהֶם׃
22 וַיֹּאמְרוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶל־גִּדְעוֹן
מְשָׁל־בָּנוּ גַּם־אַתָּה גַּם־בִּנְךָ גַּם בֶּן־בִּנֶּךָ כִּי הוֹשַׁעְתָּנוּ
23 מִיַּד מִדְיָן׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם גִּדְעוֹן לֹא־אֶמְשָׁל אֲנִי בָּכֶם
24 וְלֹא־יִמְשֹׁל בְּנִי בָּכֶם יְהוָה יִמְשֹׁל בָּכֶם׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
גִּדְעוֹן אֶשְׁאֲלָה מִכֶּם שְׁאֵלָה וּתְנוּ־לִי אִישׁ נֶזֶם שְׁלָלוֹ
כה כִּי־נִזְמֵי זָהָב לָהֶם כִּי יִשְׁמְעֵאלִים הֵם׃ וַיֹּאמְרוּ נָתוֹן
נִתֵּן וַיִּפְרְשׂוּ אֶת־הַשִּׂמְלָה וַיַּשְׁלִיכוּ שָׁמָּה אִישׁ נֶזֶם
26 שְׁלָלוֹ׃ וַיְהִי מִשְׁקַל נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר שָׁאָל אֶלֶף וּשְׁבַע־
מֵאוֹת זָהָב לְבַד מִן־הַשַּׂהֲרֹנִים וְהַנְּטִיפוֹת וּבִגְדֵי
הָאַרְגָּמָן שֶׁעַל מַלְכֵי מִדְיָן וּלְבַד מִן־הָעֲנָקוֹת אֲשֶׁר

קמץ בז"ק v. 26. בצואירי

בְּצוּאֵרֵי גְמַלֵּיהֶם׃ 27 וַיַּעַשׂ אוֹתוֹ גִדְעוֹן לְאֵפוֹד וַיַּצֵּג
אוֹתוֹ בְּעִירוֹ בְּעָפְרָה וַיִּזְנוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אַחֲרָיו שָׁם וַיְהִי
לְגִדְעוֹן וּלְבֵיתוֹ לְמוֹקֵשׁ׃ 28 וַיִּכָּנַע מִדְיָן לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וְלֹא יָסְפוּ לָשֵׂאת רֹאשָׁם וַתִּשְׁקֹט הָאָרֶץ אַרְבָּעִים שָׁנָה
בִּימֵי גִדְעוֹן׃
וַיֵּלֶךְ יְרֻבַּעַל בֶּן־יוֹאָשׁ וַיֵּשֶׁב בְּבֵיתוֹ׃ 29 ל וּלְגִדְעוֹן הָיוּ
שִׁבְעִים בָּנִים יֹצְאֵי יֶרֶךְ כִּי־נָשִׁים רַבּוֹת הָיוּ לוֹ׃
וּפִילַגְשׁוֹ אֲשֶׁר בִּשְׁכֶם יָלְדָה־לוֹ גַם־הִיא בֵּן וַיָּשֶׂם אֶת־ 31
שְׁמוֹ אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּמָת גִּדְעוֹן בֶּן־יוֹאָשׁ בְּשֵׂיבָה טוֹבָה 32
וַיִּקָּבֵר בְּקֶבֶר יוֹאָשׁ אָבִיו בְּעָפְרָה אֲבִי הָעֶזְרִי׃
וַיְהִי כְּאֲשֶׁר מֵת גִּדְעוֹן וַיָּשׁוּבוּ בְּנֵי 33
יִשְׂרָאֵל וַיִּזְנוּ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים וַיָּשִׂימוּ לָהֶם בַּעַל בְּרִית
לֵאלֹהִים׃ וְלֹא זָכְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם 34
הַמַּצִּיל אוֹתָם מִיַּד כָּל־אוֹיְבֵיהֶם מִסָּבִיב׃ וְלֹא־עָשׂוּ לה
חֶסֶד עִם־בֵּית יְרֻבַּעַל גִּדְעוֹן כְּכָל־הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה
עִם־יִשְׂרָאֵל׃

Cap. IX. ט

וַיֵּלֶךְ אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־יְרֻבַּעַל שְׁכֶמָה אֶל־אֲחֵי אִמּוֹ וַיְדַבֵּר א
אֲלֵיהֶם וְאֶל־כָּל־מִשְׁפַּחַת בֵּית־אֲבִי אִמּוֹ לֵאמֹר׃
דַּבְּרוּ־נָא בְּאָזְנֵי כָל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם מַה־טּוֹב לָכֶם הַמֹּשֵׁל 2
בָּכֶם שִׁבְעִים אִישׁ כָּל בְּנֵי יְרֻבַּעַל אִם־מֹשֵׁל בָּכֶם אִישׁ
אֶחָד וּזְכַרְתֶּם כִּי־עַצְמְכֶם וּבְשַׂרְכֶם אָנִי׃ וַיְדַבְּרוּ אֲחֵי 3
אִמּוֹ עָלָיו בְּאָזְנֵי כָל־בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֵת כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיֵּט לִבָּם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ כִּי אָמְרוּ אָחִינוּ הוּא׃
וַיִּתְּנוּ־לוֹ שִׁבְעִים כֶּסֶף מִבֵּית בַּעַל בְּרִית וַיִּשְׂכֹּר בָּהֶם 4
אֲבִימֶלֶךְ אֲנָשִׁים רֵיקִים וּפֹחֲזִים וַיֵּלְכוּ אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹא ה
בֵּית־אָבִיו עָפְרָתָה וַיַּהַרֹּג אֶת־אֶחָיו בְּנֵי־יְרֻבַּעַל שִׁבְעִים
אִישׁ עַל־אֶבֶן אֶחָת וַיִּוָּתֵר יוֹתָם בֶּן־יְרֻבַּעַל הַקָּטֹן כִּי

נחבא

כאַסטען־געהאַבט, דיא ער פֿערוואַנדט האַטטע, בעטרוג טויסענד מוכד זיבען הונדערט שֶׁקֶלִים מן גאָלד· אָהנע דיא האָב־מאָנדע, באַוסאַק־ביכסלען, מוכד פורפור־קוייעל, וועלכע דיא פֿירסטען פֿאַן מִדְיָן מן האַטטען· מוכד אָהנע דיא האַוס־שמוק מיהרער קאַמעלע: (כז) גִּדְעוֹן וויס דאַפֿאַן מיינען אֵפוֹד פֿערפֿערטיגען, מוכד מיהן מן זייבער שטאַדט נו עָפְרָה מוק־שטעלען· מַבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל גינג מיהק דאַהין מַבגעטטיש נאַך· מוכד ער וואַרד פֿיר גִּדְעוֹן מוכד זין הויס מין פֿאַל־שטריק: (כח) נון וואַר געדעמוטיגעט פֿאַר יִשְׂרָאֵל, מוכד זיא קאַבבטען ניכט מעהר מיהר הויפּט עמפֿאַר העבען· דאַראוק גענאַק דאַס לאַנד רוהע, פֿיערציג יאָהרע, זו לעבט גִּדְעוֹן זעבט: (כט) יְרֻבַּעַל, דער זאַהן דעס יוֹאָשׁ, גינג הין, מוכד וואָס רוהיג נו הויסע: (ל) גִּדְעוֹן האַטטע זיבענציג וויבליכע זעהנע· דיא מוס זייער הימַטע קאַמען· דען ער האַטטע פֿיל וויבער: (לא) זיין קעבס־וויב, דאַס נו שְׁכֶם וואַהנטע, געבאַהר מיהק אוך מיינען זאַהן, דיסעק גאַב ער דען נאַמען אֲבִימֶלֶךְ: (לב) גִּדְעוֹן, זאַהן דעס יוֹאָשׁ, שטאַרב אין מיינעק גוט־לויכען אַלטער, מוכד וואורדע בעגראַבען, אין דעק גראַבע זיינעס פֿאַטערס יוֹאָשׁ, נו עָפְרָה, דאַס דער פֿאַמיליע אֲבִי־עֶזֶר געהערטע: (לג) זו באַלד מַבער גִּדְעוֹן געשטאַרבען וואַר, גינגען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל דען בְּעָלִים וויידער מַבגעטטיש נאַך, מוכד נאַהמען בַּעַל־בְּרִית נו מיהרעק גאָטט אַן: (לד) זיא דאַכ־טען גאַר ניכט מעהר דען עוויגען, מיהרען גאָטט, דער זיא מוס דען האַנדען אַלֶער מיהרער פֿיינדע אומהער, מיינער רעטטעטע: (לה) האַבדעלטען אוך ניכט האַנקבאַר בעגען דאַס הויס יְרֻבַּעַל, דעס גִּדְעוֹן, מוכדגעטאַטטעט אַלֶער וואַהל־טהאַטען דיא ער יִשְׂרָאֵל ערנייעטע האַטטע:

קאַפּיטעל ט

(א) אֲבִימֶלֶךְ, זאַהן דעס יְרֻבַּעַל, גינג נאַך שְׁכֶם, נו דען בריידערן זיינער מוטטער, רעדעטע מיט מיהנען, מוכד מיט דער גאַנצען פֿאַמיליע, פֿאַן דעק פֿאַטערס הויסע זיינער מוטטער, וויא פֿאַלגט: (ב) שטעלט דאַך דען פֿאַרגעזעלטען פֿאַן שְׁכֶם פֿאַר, וואַס מיסט בעסער פֿיר מיך, דאַס זיבענציג מענשען, אַלֶע דיא זעהנע דעס יְרֻבַּעַל מיבער מיך הערשען, אַדער דאַס נור מין מאַן מיבער מיך הערשען? בעדענקט פֿערנער, דאַס מיך מייער בין מוכד מייער פֿלייש בין: (מייער מַבפֿערוואַנדטער) (ג) דיא בריידער זיינער מוטטער רעדעטען נון זיינעטוועגען מיט דען פֿאַר־געזעלטען פֿאַן שְׁכֶם אַלֶע דיסע וואָרטע, מוכד מיהר הערץ נייגטע זיך נו אֲבִימֶלֶךְ· דען זיא שפּראַכען, ער מיסט יָ מוסער פֿער־וואַנדטער: (ד) דיא שענקטען מיהק זיבענציג זילבער־שטיקע, מוס דעק טעמפּעל דעס בַּעַל־בְּרִית· דאַפֿיר מיטהעטע זיך אֲבִימֶלֶךְ בילדיגע, לויכט־זינניגע מענשען, דיא מיהן מיבערמַלֶע בעגלייטעטען:

(ה) גינג דאַן מן זיין פֿאַטערס הויס, נאַך עָפְרָה, מוכד

ערשוג זייגע ברידער, דיא זעהנע דעס ירבעל, ויבענגיג פער־
סאגען, אוף מייגעם שטייגע. נור יותם, דער קליינערע זאהן דעס
ירבעל, בליב ליבען, ווייל ער זיך פערשטעקט האטטע: (ו) דאס
פערזאמעלטען זיך אלע פאלק פאראינעמען פאן שכם, מוכ גאנץ בית־
מלוא. גינגען הין, מוכ קרעגטען אבימלך נוס קעניגע, אין
דעם פאלק היינע בייא שכם: (ז) אלס מען עס יותם ואגטע,
גינג ער הין, שטעלטע זיך אוף דיא שפיצע דעס בערגעס גרזים,
ערהאב זייגע שטימע, ריף מיהנען נו, מוכ שפראך, הערעט מיך,
מיהר העררען פאן שכם, זא ווירד מייך גאטט מוכ מעכשען עהרען
אייך: (ח) מייגסט גינגען דיא בייאמע הין, מייגען קעניג מיבער
זאלבען. מוכ שפראכען נו דעם עהי־בוים, רעגירע דוא מיבער
מוכס: (ט) דא אנטווארטעטע מיהנען דער עהי־בוים, האבע מיך
עטוואס מייגע פעטט־קייט, וואמיט מען גאטט מוכ מענשען עהרעט,
פערגאגט, דאס מיך ערסט הין נו גיהען ברויכטע, מיך מין טהאטיג־
קייט נו זעגען מיבער דיא בייאמע? (י) דיא בייאמע שפראכען היערואוף
נו דעם פייגען־בוים, קאם דוא, מוכ רעגירע מיבער מוכס:
(יא) מוכ דער פייגען־בוים גאב מיהנען נור אנטווארט, האבע מיך
עטוואס מייגע זיסיקייט מוכ מייגע גוטע פרוכט פערגאגט, דאס מיך
ערסט הין נו גיהען ברויכטע, מיך מין טהאטיגקייט נו זעגען מיבער
דיא בייאמע? (יב) עס רעדעטען נון דיא בייאמע דען ווין־שטאק נו,
קאם דוא, מוכ רעגירע מיבער מוכס: (יג) אלין מוך דער ווין־
שטאק גאב מיהנען נור אנטווארט, האבע מיך אס עטוואס ערפרייעט. דאס
מאסטע מאגבעלן זאגען, דער גאטט מוכ מענשען ערפרייעט. דאס
מיך ערסט הין נו גיהען ברויכטע, מיך מין טהאטיגקייט נו זעגען,
פיר דיא בייאמע? (יד) דא שפראכען עבדליך דיא זאמטליכען בייאמע
נו דעם דארן־בושע, זא קאם דוא, מוכ בעהעררשע מוכס:
(טו) וואראוף דער דארן־בוש דען בייאמען ערווידערטע, וען מיהר
מיט טרייע נו וועלכע גיהען, מיגלעט מיהר מיך נוס קעניג מיבער
מייך זאלבען, זא קאמאנט, מוכ שיגען מייך מין מייגעם שאטטען.
זוא ניכט, זא ברעכע מיין פייער אוס פאן דעם דארן־בושע, מוכ
פערצעהרע דיא צעדערען דעס לבנון: (טז) האבען מיהר דעמאך
מיט טרייע מוכ רעליכקייט געהאנדעלט, דאס מיהר אבימלך נוס
קעניג גימאכט, מיהר האבען מיהר דאנקבארקייט גוטען גירוכען פיר
ירבעל מוכ זיין הויס, מיהר נאך פערדיהנסט גילוהנט: (יז) דאס
ער, מיין פאטער נעמליך, פיר מייך גיקעמפפט, זיין לעבען היינוג
גיוואגט, (זיך מין דיא גרעסטע גיפאהר גיוואגט) מוכ מייך פאן
גיוואלט, דעם מאכט דעס מדין בעפרייעט האט: (יח) וואפיר מיהר נון מיבער
דאס הויס מיינעם פאטערס הער־פיליט, גיהענגיג זיינער קינדער
אוף זיבציג שטיינע ערשוגען, מוכ מאכט אבימלך, דען זאהן
מיינעם שקלאוין, דעם קעניג מיבער מיין מאגטען, מיהר
העררען פאן שכם! בוא ווייל ער מיין מאפערוואנדטער פאן מייך
איס: — (יט) האבען מיהר אוף דיסעם טאג נאך טרייע מוכ
רעליכקייט

6 נחבא׃ ויאספו כל־בעלי שכם
וכל־בית מלוא ויללכו וימליכו את־אבימלך למלך עם־
7 אלון מצב אשר בשכם׃ ויגידו ליותם וילך ויעמד
בראש הר־גרזים וישא קולו ויקרא ויאמר להם שמעו
8 אלי בעלי שכם וישמע אליכם אלהים׃ הלוך
הלכו העצים למשח עליהם מלך ויאמרו לזית מלוכה
9 עלינו׃ ויאמר להם הזית החדלתי את־דשני אשר־
בי יכבדו אלהים ואנשים והלכתי לנוע על־העצים׃
11 ויאמרו העצים לתאנה לכי את מלכי עלינו׃ ותאמר
להם התאנה החדלתי את־מתקי ואת־תנובתי הטובה
12 והלכתי לנוע על־העצים׃ ויאמרו העצים לגפן לכי־
13 את מלוכי עלינו׃ ותאמר להם הגפן החדלתי את־
תירושי המשמח אלהים ואנשים והלכתי לנוע על־
14 העצים׃ ויאמרו כל־העצים אל־האטד לך את
טו מלך־עלינו׃ ויאמר האטד אל־העצים אם באמת
אתם משחים אתי למלך עליכם באו חסו בצלי ואם־
אין תצא אש מן־האטד ותאכל את־ארזי הלבנון׃
16 ועתה אם־באמת ובתמים עשיתם ותמליכו את־
אבימלך ואם־טובה עשיתם עם־ירבעל ועם־ביתו ואם־
17 כגמול ידיו עשיתם לו׃ אשר־נלחם אבי עליכם
18 וישלך את־נפשו מנגד ויצל אתכם מיד מדין׃ ואתם
קמתם על־בית אבי היום ותהרגו את־בניו שבעים
איש על־אבן אחת ותמליכו את־אבימלך בן־אמתו
19 על־בעלי שכם כי אחיכם הוא׃ ואם־באמת ובתמים
עשיתם עם־ירבעל ועם־ביתו היום הזה שמחו
כ באבימלך וישמח גם־הוא בכם׃ ואם־אין תצא אש
מאבימלך ותאכל את־בעלי שכם ואת־בית מלוא

מלכי קרי v. 12. מלכה קרי v. 8. ותצא

וְתֵצֵא אֵשׁ מִבַּעֲלֵי שְׁכֶם וּמִבֵּית מִלּוֹא וְתֹאכַל אֶת־
אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּסֶם יוֹתָם וַיִּבְרַח וַיֵּלֶךְ בְּאֵרָה וַיֵּשֶׁב שָׁם 21
מִפְּנֵי אֲבִימֶלֶךְ אָחִיו׃ וַיָּשַׂר אֲבִימֶלֶךְ 22
עַל־יִשְׂרָאֵל שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וַיִּשְׁלַח אֱלֹהִים רוּחַ רָעָה בֵּין 23
אֲבִימֶלֶךְ וּבֵין בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּבְגְּדוּ בַעֲלֵי־שְׁכֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃
לָבוֹא חֲמַס שִׁבְעִים בְּנֵי־יְרֻבַּעַל וְדָמָם לָשׂוּם עַל־אֲבִימֶלֶךְ 24
אֲחִיהֶם אֲשֶׁר הָרַג אוֹתָם וְעַל בַּעֲלֵי שְׁכֶם אֲשֶׁר־חִזְּקוּ
אֶת־יָדָיו לַהֲרֹג אֶת־אֶחָיו׃ וַיָּשִׂימוּ לוֹ בַעֲלֵי שְׁכֶם כה
מְאָרְבִים עַל רָאשֵׁי הֶהָרִים וַיִּגְזְלוּ אֵת כָּל־אֲשֶׁר־יַעֲבֹר
עֲלֵיהֶם בַּדֶּרֶךְ וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיָּבֹא 26
גַּעַל בֶּן־עֹבֵד וְאֶחָיו וַיַּעַבְרוּ בִּשְׁכֶם וַיִּבְטְחוּ־בּוֹ בַּעֲלֵי
שְׁכֶם׃ וַיֵּצְאוּ הַשָּׂדֶה וַיִּבְצְרוּ אֶת־כַּרְמֵיהֶם וַיְדַרְכוּ 27
וַיַּעֲשׂוּ הִלּוּלִים וַיָּבֹאוּ בֵּית אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ
וַיְקַלְלוּ אֶת־אֲבִימֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר גַּעַל בֶּן־עֹבֵד מִי־ 28
אֲבִימֶלֶךְ וּמִי־שְׁכֶם כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא בֶן־יְרֻבַּעַל וּזְבֻל
פְּקִידֹו עִבְדוּ אֶת־אַנְשֵׁי חֲמוֹר אֲבִי שְׁכֶם וּמַדּוּעַ נַעַבְדֶנּוּ
אֲנָחְנוּ׃ וּמִי יִתֵּן אֶת־הָעָם הַזֶּה בְּיָדִי וְאָסִירָה אֶת־ 29
אֲבִימֶלֶךְ וַיֹּאמֶר לַאֲבִימֶלֶךְ רַבֶּה צְבָאֶךָ וְצֵאָה׃ וַיִּשְׁמַע ל
זְבֻל שַׂר הָעִיר אֶת־דִּבְרֵי גַּעַל בֶּן־עֹבֵד וַיִּחַר אַפּוֹ׃
וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־אֲבִימֶלֶךְ בְּתָרְמָה לֵאמֹר הִנֵּה 31
גַּעַל בֶּן־עֹבֵד וְאֶחָיו בָּאִים שְׁכֶמָה וְהִנָּם צָרִים אֶת־הָעִיר
עָלֶיךָ׃ וְעַתָּה קוּם לַיְלָה אַתָּה וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתָּךְ וְאָרַב 32
בַּשָּׂדֶה׃ וְהָיָה בַבֹּקֶר כִּזְרֹחַ הַשֶּׁמֶשׁ תַּשְׁכִּים וּפָשַׁטְתָּ
עַל־הָעִיר וְהִנֵּה־הוּא וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ יֹצְאִים אֵלֶיךָ
וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר תִּמְצָא יָדֶךָ׃ וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ 34
וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ לָיְלָה וַיֶּאֶרְבוּ עַל־שְׁכֶם אַרְבָּעָה
רָאשִׁים׃ וַיֵּצֵא גַּעַל בֶּן־עֹבֵד וַיַּעֲמֹד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר לה
וַיָּקָם אֲבִימֶלֶךְ וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִן־הַמַּאְרָב׃ וַיַּרְא 36

גַּעַל

רעלוכקייט געהאבעזט / בעגען ירבעל מוב זיין הוים · זָּ פֿרייעט
מיך מיט אבימלך / מוב ער מאַך זיך מוך מיט מיך פֿרייען : (כ) וווּ
מאַער ניכט / זָּ ברעכט מיין פֿיער מוים פֿאַן אבימלך / מוב פֿער־
נעהרע דיא העררען פֿאַן שכם מוב בית־מלוא · מוב ברעכט
וויידערוום מיין פֿיער מוים פֿאַן דען העררען פֿאַן שכם מוב בית־
מלוא / מוב פֿערנעהרע אבימלך : (כא) היערוף מיילטע יותם
דאַפֿאַן / מוב פֿלוכטעטע זיך נאַך באֵר · מוב בלייב דא / מוך פֿאַר זיי־
נעם ברודער אבימלך זיכער נו זיין : (כב) וווּ אבימלך דרייי
יאהרע מיבער ישׂראל געהערשעט האַטטע : (כג) שיקטע גאָטט
מיינען בעסטען גייסט (נוויאטראַכט) נוויישען אבימלך מוב דיא
פֿאַרגעזעלטען פֿאַן שכם · זָּ דאַס דיסע יענעם מוכטרייא וווּרדען :
(כד) דאַמיט דיא / וווּ דעס ירבעל זיבענציג זהנען פֿערמיבטע
בעזוואַלט־טהאַט מוב מיהרע בלוט־שולד קאַמאַן / מוב זיך וווּנדען
זאַלטע / מוך מיהרען ברודער אבימלך / דער דיא מוגעברוכט /
מוב מוך דיא פֿאַרגעזעלטען פֿאַן שכם / דיא מיהן מוכטערשטיגטען /
זיינע ברידער נו מאַרדען : (כה) דיסע הערען פֿאַן שכם שטעל־
טען מיהם מויפֿוירער מוך דיא גיפֿאַנגענען דער בערגע / וועלכע נוגוייך
יעדעם פֿאַראַיבער־רייסענדען בעראוּבטען · עס וווּרדע מבער דעם
אבימלך פֿערראַטהען : (כו) גַּעַל / זָּהן דעס עבד / קאַם זאַמאַס
מיט זיינען ברידערן פֿאַן שכם מיינר רייסע נאַך שכם / מוב דיסעם
שענקטען דיא העררען פֿאַן שכם מיהר פֿערטרוֿיען : (כז) זיא בי־
גען בען היגאוס מוך דאַס פֿעלד / היולטען דיא ועסע מין מיהרען וויין־
בערגען / קעלטערטען / שטעלטען פֿרייליכען־פֿעסטע זָּ / גינגען
מין מיהרע טעמפּעל / מַּסען מוב טראַנקען / מוב פֿלוכטען מוך אבימלך :
(כח) גַּעַל / זָּהן דעס עבד / זָּמטע / וועד מיסט אבימלך ? מוב
וואַס הינגעגען שכם ? דאַס וויר מיהם דיהנען זָּולטען ? ער מיסט
יָ נור מין זָּהן דעס ירבעל / מוב זבל זיין שטאַטט־האַלטער ·
ויבער דיהנעט דען נאַכקאַמוינגען דעס חמור / דעס פֿאַטערס פֿאַן
שכם · וווּרוף וווּלטען וויר פֿערדאַכט מיהם דיהנען ? (כט) וווּרע נור
דיסעס פֿאַלק מין מיינער גיוואַלט / מיך וויירדע דען אבימלך בא־
וועג־גישאַפֿט האַבען · ער זיי היערוף דעם אבימלך זָּגען /
פֿערשטאַרקע דיין העער / מוב ריקע מוים ! (ל) זָּס דער שטאַט־
האַלטער זבל / דיא וווּרטע דעם גַּעַל הערטע / עכטבראַכטע זיין
נאַרן : (לא) ער שיקטע זָּמלייך באַטהען זָּן אבימלך נאַך תרמה /
מוב זיי מיהם מעלדען / זיהע דא / גַּעַל / זָּהן דעס עבד / מוב
זיינע ברידער זיבן נאַך שכם בעקָּמען / מוב דיסע יעגען מיהר
שטאַדט וויידער דיך מין מויפֿרוהר : (לב) בריך דאַהער וווּהרענד דער
נאַכט מוך / מיט דעם פֿאַלק וועלכעס דוא בייא דיר האַסט / מוב
לעגע דיך מין היבטער־האַלט מוים מיך פֿעלדע : (לג) זָּ קאַנסט דוא גלייך
מין דער פֿרימע / מיט מויפֿבאַנג דער זָּגנע / דיך מוך מאַכען / מוב
מוך דיא שטאַדט הערמוך דיך מויסבריטען · מיסט עס נון / דאַס מוב
מיט זיינען (יטען בעגען דיך הערמויס ריקט / זָּ טהוע מיהם / וווּס
דיינע

גַּעַל אֶת־הָעָם וַיֹּאמֶר אֶל־זְבֻל הִנֵּה־עָם יוֹרֵד מֵרָאשֵׁי
הֶהָרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו זְבֻל אֶת צֵל הֶהָרִים אַתָּה רֹאֶה
37 כְּאֲנָשִׁים׃ וַיֹּסֶף עוֹד גַּעַל לְדַבֵּר וַיֹּאמֶר הִנֵּה־עָם
יֹרְדִים מֵעָם מַעְבּוּר הָאָרֶץ וְרֹאשׁ־אֶחָד בָּא מִדֶּרֶךְ אֵלוֹן
38 מְעוֹנְנִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו זְבֻל אַיֵּה אֶפּוֹא פִּיךָ אֲשֶׁר
תֹּאמַר מִי אֲבִימֶלֶךְ כִּי נַעַבְדֶנּוּ הֲלֹא זֶה הָעָם אָשַׁר־
39 מָאַסְתָּה בּוֹ צֵא־נָא עַתָּה וְהִלָּחֶם בּוֹ׃ וַיֵּצֵא גַּעַל לִפְנֵי
מ בַּעֲלֵי שְׁכֶם וַיִּלָּחֶם בַּאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיִּרְדְּפֵהוּ אֲבִימֶלֶךְ וַיָּנָס
41 מִפָּנָיו וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים רַבִּים עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר׃ וַיֵּשֶׁב
אֲבִימֶלֶךְ בָּאֲרוּמָה וַיְגָרֶשׁ זְבֻל אֶת־גַּעַל וְאֶת־אֶחָיו
42 מִשֶּׁבֶת בִּשְׁכֶם׃ וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּצֵא הָעָם הַשָּׂדֶה וַיַּגִּדוּ
43 לַאֲבִימֶלֶךְ׃ וַיִּקַּח אֶת־הָעָם וַיְחַצֵּם לִשְׁלֹשָׁה רָאשִׁים
וַיֶּאֱרֹב בַּשָּׂדֶה וַיַּרְא וְהִנֵּה הָעָם יֹצֵא מִן־הָעִיר וַיָּקָם
44 עֲלֵיהֶם וַיַּכֵּם׃ וַאֲבִימֶלֶךְ וְהָרָאשִׁים אֲשֶׁר עִמּוֹ פָּשְׁטוּ
וַיַּעַמְדוּ פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וּשְׁנֵי הָרָאשִׁים פָּשְׁטוּ עַל־כָּל־
מה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה וַיַּכּוּם׃ וַאֲבִימֶלֶךְ נִלְחַם בָּעִיר כָּל הַיּוֹם
הַהוּא וַיִּלְכֹּד אֶת־הָעִיר וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בָּהּ הָרָג וַיִּתֹּץ
46 אֶת־הָעִיר וַיִּזְרָעֶהָ מֶלַח׃ וַיִּשְׁמְעוּ
כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל שְׁכֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־צְרִיחַ בֵּית אֵל בְּרִית׃
47 וַיֻּגַּד לַאֲבִימֶלֶךְ כִּי הִתְקַבְּצוּ כָּל־בַּעֲלֵי מִגְדַּל־שְׁכֶם׃
48 וַיַּעַל אֲבִימֶלֶךְ הַר־צַלְמוֹן הוּא וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ
וַיִּקַּח אֲבִימֶלֶךְ אֶת־הַקַּרְדֻּמוֹת בְּיָדוֹ וַיִּכְרֹת שׂוֹכַת עֵצִים
וַיִּשָּׂאֶהָ וַיָּשֶׂם עַל־שִׁכְמוֹ וַיֹּאמֶר אֶל־הָעָם אֲשֶׁר־עִמּוֹ מַה
49 רְאִיתֶם עֲשִׂיתִי מַהֲרוּ עֲשׂוּ כָמוֹנִי׃ וַיִּכְרְתוּ גַּם־כָּל־הָעָם
אִישׁ שׂוֹכָה וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ וַיָּשִׂימוּ עַל־הַצְּרִיחַ
וַיַּצִּיתוּ עֲלֵיהֶם אֶת־הַצְּרִיחַ בָּאֵשׁ וַיָּמֻתוּ גַּם כָּל־אַנְשֵׁי
נ מִגְדַּל־שְׁכֶם כְּאֶלֶף אִישׁ וְאִשָּׁה׃ וַיֵּלֶךְ
51 אֲבִימֶלֶךְ אֶל־תֵּבֵץ וַיִּחַן בְּתֵבֵץ וַיִּלְכְּדָהּ׃ וּמִגְדַּל־עֹז

מוב שפרעך נו ווינען ווייטען / וואס מיהר מיך טהון בעזעהען האבעט / בוים־אסט אב׳ האב מיהן מוך, יעבעט מיהן מוך ווינע שוועד, בייא וך האטעט, בעהם מיינע האון = האלס מין דיא האבד, היב מיינען קראפטע פערשעגען: (לד) אבימלך ברעך מין דער נאכט דיינע קראפטע פערשעגען: (לד) אבימלך ברעך מין דער נאכט בייא שכם מין היבטער = האוט, מין פיער מבטהיילונגען: (לה) גענע, זאהן דעס עבד, וואוטע עבען היבמוים בעהען, מוב שטאב נאך מיך מיינגאבע דעס שטאדט = טהארעס, אוס אבימלך מיט ווינען ווייטען פאן דעם היבטער = האוט וך הערפאר אפטע: (לו) אוס נון בעל דיא ווייטע זאה, שפראך ער נו זבל, זיה מין מאן, דארט קומט מין טרופפ פאן דען גיפעלען דער בערגע העראב! וואראוף מיהם זבל ענטגעגנטע, דוא ויהעסט וואהו דען שאטטען דער בערגע פיר מענשען מן: (לז) אבער בעל פוהר פארט, מוב שפרעך, זיהע קומט פון דאך! דארט ניהען ווייטע פאן דער הענע העראב, מוב פון קומט מין הויפען הער, פאן דער שטראסע פאן אלון מעונים: (מוים דעם האינע דער ניינין = דייטער) (לח) זבל שפרעך היערוף נו מיהם, וו האסט דוא נון דיינען מוב, וואוין דוא שפראכעסט, וואר מיסט אבימלך, דאס ווער מיהם דיהנען וואלען? היער מיסט נון דאס פאלק, וו דוא פערראכטעט האסט. ניהע הינמוים, מוב שטרייטע מיט מיהם: (לט) וו נאג בעל, מן דער שפינע דער ווייטע פאן שכם, מוב שטרייטט מיט אבימלך: (מ) ער מוסטע אבער פיהען פאר מיהם. עס בליבען פיל מיך קומפאס, מוב אבימלך פער = היוט וך (דיסען טאג) רוהיג מין ארומה. מוב זבל פערדראנגטע דען בעל מוב זיינע בריעדער, מוים זיינען מויפענטהאלט מין שכם: (מב) דען מנדערן מארגען, וואוטע דאס פאלק הינמוים ניהען, מין דאס פעלד. עס וואורדע אבער דעם אבימלך פערראטהען: (מג) דיסער נאהם היערוף זיין פאלק נוסאמען, טהייוטע עס מין דרייא היופען, מוב זעבט וך מין הינטער = האוט וואוהין דעם פעלדע. וו באלד ער דאס פאלק מוים דער שטאדט ניהען, זאה, פיל ער מיבער וו הער, מוב שוג וו: (מד) אבימלך בריטטע וך נעמוך מיט זיינען מבטהיילונגען מוים, וו דאס מיינע וך דאך דען מיינגאב דעס שטאדט = טהארעס שטעלטע, מוב דיא נווייא מיבריגען מבטהיילונגען, דיא מאבשאפט מוך דעם פעלד פענגריפפען, מוב בעשלאגען האוטען: (מה) דען מיבריגען טהייל דעסזעלבען טאגעס, שטירמטע אבימלך דיא שטאדט, ערשלוג מלעס דארין בעפיינדליכע פאלק, נערשטעהרטע דיא שטאדט, מוב בעשטרייטע זיא מיט זאלץ: (מו) דיא בעוואהנער דעס טהורמעס בייא שכם, ערפיינדען דיסעס, מוב בעגאבען זיך מוך דאס בערג = שלאס בית אל ברית: (מז) מוך מען דעם אבימלך הינטערבראכטע, דאס בעוואהנער דעס טהורמעס בייא שכם, בייסאמאן וואהרען: (מח) נאג ער מוך דען בערג צלמון, מיט דעם פאלק דאס ער בייא וך האטעט, בעהם מיינע האון = האלס מין דיא האבד, היב מיינען בוים = אסט אב׳, האב מיהן מוך, יעבעט מיהן מוך ווינע שוועד, בייא וך האטעט, בעהם מיינע האון = האלס מין דיא האבד, היב מיינען שוועד שפרעך נו ווינען ווייטען / וואס מיהר מיך טהון בעזעהען האבעט /

הָיָה בְתוֹךְ־הָעִיר וַיֶּאֱסֹף שָׁמָּה כָּל־הָאֲנָשִׁים וְהַנָּשִׁים וְכֹל
בַּעֲלֵי הָעִיר וַיִּסְגְּרוּ בַּעֲדָם וַיַּעֲלוּ עַל־גַּג הַמִּגְדָּל׃ 52 וַיָּבֹא
אֲבִימֶלֶךְ עַד־הַמִּגְדָּל וַיִּלָּחֶם בּוֹ וַיִּגַּשׁ עַד־פֶּתַח הַמִּגְדָּל
לִשְׂרֹפוֹ בָאֵשׁ׃ 53 וַתַּשְׁלֵךְ אִשָּׁה אַחַת פֶּלַח רֶכֶב עַל־רֹאשׁ
אֲבִימֶלֶךְ וַתָּר�ץ אֶת־גֻּלְגָּלְתּוֹ׃ 54 וַיִּקְרָא מְהֵרָה אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא
כֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ שְׁלֹף חַרְבְּךָ וּמוֹתְתֵנִי פֶּן־יֹאמְרוּ
לִי אִשָּׁה הֲרָגָתְהוּ וַיִּדְקְרֵהוּ נַעֲרוֹ וַיָּמֹת׃ 55 וַיִּרְאוּ אִישׁ־
יִשְׂרָאֵל כִּי־מֵת אֲבִימֶלֶךְ וַיֵּלְכוּ אִישׁ לִמְקֹמוֹ׃ 56 וַיָּשֶׁב
אֱלֹהִים אֶת רָעַת אֲבִימֶלֶךְ אֲשֶׁר עָשָׂה לְאָבִיו לַהֲרֹג
אֶת־שִׁבְעִים אֶחָיו׃ 57 וְאֵת כָּל־רָעַת אַנְשֵׁי שְׁכֶם
הֵשִׁיב אֱלֹהִים בְּרֹאשָׁם וַתָּבֹא אֲלֵיהֶם קִלְלַת יוֹתָם בֶּן־
יְרֻבָּעַל׃

Cap. X. י

וַיָּקָם אַחֲרֵי אֲבִימֶלֶךְ לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל תּוֹלָע בֶּן־ א
פּוּאָה בֶן־דּוֹדוֹ אִישׁ יִשָּׂשכָר וְהוּא־יֹשֵׁב בְּשָׁמִיר בְּהַר
אֶפְרָיִם׃ 2 וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה וַיָּמָת
וַיִּקָּבֵר בְּשָׁמִיר׃ 3 וַיָּקָם אַחֲרָיו יָאִיר
הַגִּלְעָדִי וַיִּשְׁפֹּט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה׃
4 וַיְהִי־לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים רֹכְבִים עַל־שְׁלֹשִׁים עֲיָרִים
וּשְׁלֹשִׁים עֲיָרִים לָהֶם יִקְרְאוּ חַוֹּת יָאִיר עַד הַיּוֹם
הַזֶּה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַגִּלְעָד׃ 5 וַיָּמָת יָאִיר וַיִּקָּבֵר
בְּקָמוֹן׃
6 וַיֹּסִפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיַּעַבְדוּ
אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת־
אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֶת־אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֶת אֱלֹהֵי בְּנֵי־עַמּוֹן
וְאֶת אֱלֹהֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעַזְבוּ אֶת־יְהוָה וְלֹא־עָבָדוּהוּ׃
7 וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּמְכְּרֵם בְּיַד פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד
בְּנֵי עַמּוֹן׃ 8 וַיִּרְעֲצוּ וַיְרֹצְצוּ אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁנָה

(מז) דאָס היב מיך דאָס פּאָלק, יעדער מאַן טהוט שבעלו איר נאָך: (מח) דאָ היב מיך דאָס פּאָלק, יעדער מאַן טהוט שבעלו איר נאָך: (מט) דאָ היב מיך דאָס פּאָלק, יעדער מאַן טהוט שבעלו איר נאָך: (נ) נון נאָך אֲבִימֶלֶךְ, פּאָגטען דעס אֲבִימֶלֶךְ, זאָגטען (דיא אָסטע) מוק דאָס בערג־שאָפּ, מוכ דאָס גיבדעטטען עס יענען מיבער דען קעפּפּען פּאָן. (נא) מן דער שטאָדט וואָר מיין פּעסטער טהורם, דאָהין פּלוי־טענען זיך אָלע, מאַכטע־פערסאָנען מוכ פרויענצימער, וואָס דען הערערן דער שטאָדט. שלאָפען זיך דאָרין מיין, מוכ שטיגען מוק דאָס דאָך דעס טהורמעס: (נב) אֲבִימֶלֶךְ נאָך דאָס טהורם, מוכ זיי מיהן שטירמען. מוס ער זיך מבער בים נוך מיינמאַנ דעס טהורמעס וואַגטע, מוכ דען מיין וויב מיין שטיק פּאָן מיינעם מבערן מיהן־שטייגע, דעס אֲבִימֶלֶךְ מוק דען קאָפּף, מוכ צערשמעטטערטע מיהם דיא הירן־שאָל: (נד) דאָ רוף ער מיינעם יונגען, דעס וואַפּפּען־טרעגער, מוכ שפּרעך צו יהם: ציהע דיין שווערט, מוכ טעדע מיך! דאָס מען פּאָן מיר ניכט זאָגע, מיין וויב האָס מיהן מומגעבראַכט. דאָ ערשטאָך מיהן זיין יונגע, מוכ ער שטארב: (נה) מוס נון דיא מאַנער פּאָן ישְׂרָאֵל זאָהען, דאָס אֲבִימֶלֶךְ טאָד וויא, גיבגען וויא, מיין יעדער נאָך זיינער היי־מאָט: (נו) דאָ פערגאָט גאָטט, דעס אֲבִימֶלֶךְ בעסע טהאָט, דיא ער גענגען וויבען פּאָטער פערמיבט, מיכדעס ער וויבע זיבענציג בריידער גענאָרדעט: (נז) מוך דיא מיבעי־טהאָט דער ווילע פּאָן שְׁכֶם, ברוכטע גאָטט מוך מיהר מיינעמעס הויפט נוריק. מוכ דאָ טראָך וויא דער פּאָלק יותָם, זאָהן דעס יְרֻבַּעַל:

קאַפּיטעל י

(א) נאָך אֲבִימֶלֶךְ, שטאַכ נור בעפּרייטוכג פּאָן יִשְׂרָאֵל מוק, תּוֹלָע, דער זאָהן דעס פּוּאָה, דעהן דעס דוֹדוֹ, מוס יִשָּׂשכָר. זיין וואָהן־אָרט וואַר נו שָׁמִיר, מוק דעס בערגע אֶפְרַיִם: (ב) ער פערוואַלטעטע דאָס ריכטער־אַמט פּאָן יִשְׂרָאֵל, דרייא מוכ צוואַנציג יאָהרע. שטאַרב הערנאָך, מוכ וואורדע מין שָׁמִיר בעגראַבען: (ג) נאָך מיהם קאַם יָאִיר, מוס גִּלְעָד, מוכ פיהרטע דאָס ריכטער־אַמט פּאָן יִשְׂרָאֵל, דרייא מוכ צוואַנציג יאָהרע, וועלכע מוך דרייסיג עסעלס־פּיללען ריטטען, מוכ דרייסיג זאָכע־שטאַדטע בעזאָסען, דיא כאָך הייטיגעס טאָגעס, דיא מאָרקגראַפשאַפטען דעס יָאִיר בעגראַבען וועדרען. זיא ליגען מיך זאָכע גִּלְעָד: (ד) יָאִיר שטאַרב, מוכ וואורדע בעגראַבען מין קָמוֹן: (ה) נון פּוהרען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל וויידער פּאָרט, בעסטע נו טהון, מין דען מיבגען דעס עווידען. דיהבטען דען בַּעֲלִים מוכ עַשְׁתָּרוֹת, דען בעטטערן פּאָן אֲרָם, דען בעטטערן פּאָן צִידוֹן, דען בעטטערן דעס מוֹאָב, דען בעטטערן דער קינדער דעס עַמּוֹן, מוכ דען בעטטערן דער פְּלִשְׁתִּים. פערלאָסען דען עווידען, מוכ דיהבטען מיהם ניכט: (ז) דאָ ענטברענטע דער נאָרן דעס עווידען

מיבער יִשְׂרָאֵל, מוכט ער גאַנג זיא הין, מין דיא געוואָלט דער
פְּלִשְׁתִּים, מוכט דער זעהנט דעס עַמּוֹן: (ח) דיסע דריקטען
מוכט אַבגאסטיגטען יִשְׂרָאֵל דיסעס יאָהר, מוכט זיא אַכטצעהען יאָהרע
לאַנג. עַלע קינדער יִשְׂרָאֵל נעמליך, וועלכע יענזייטס דעס יַרְדֵן,
מיק זאַמדע דעס אֱמֹרִי, מין גִּלְעָד וואָהנטען: (ט) עבדוך גינגען
דיא וועהנט דעס עַמּוֹן מויך מיבער דען יַרְדֵן, מוך יְהוּדָה,
בִּנְיָמִן, מוכט דאַס הויס אֶפְרַיִם נו בעקריגען. עס וואַר יִשְׂרָאֵל זעהר
באַנגע: (י) זיא שרייען דאַער נוך עוויגען, מוכט שפראַכען, ויר
האַבען גענוגיגעט גענגען דיך, דאַבען מוכסערן גאָטט פערלאַסען,
מוכט דען בְּעָלִים געדיהנט: (יא) דער עווינע מַער יהוה דען
קינדערן יִשְׂרָאֵל זאַגען, זייד מיהר ניכט שאָן פאָן דען מִצְרַיִם, פאָן
דעק אֱמֹרִי, פאָן דען זוהנטען דעס עַמּוֹן, מוכט פאָן דען פְּלִשְׁתִּים:
(יב) צִידוֹנִים, עֲמָלֵק מוכט מָעוֹן, מוכטער־דריקט וואָלדען?
מיהר שריעט זאַדאָן מיטער נו מיר, מוכט מיך בעפרייעט מיך
מוס מיהרען האַבדען: (יג) דעכנאָך האַבעט מיהר מיך פערלאַסען,
מוכט אַבדערן געטטערן געדיהנט. דאַרום וועדע מיך מיק ניכט
מעהר נו הילפע קאָממען: (יד) געהעט נור הין, רופעט דיא בעט־
טער אָן, דיא מיהר בעוואָהלעט, דיסע מעבען מיק בייא־שטעהען,
מין מייערער נאָטה: (טו) דיא קינדער יִשְׂרָאֵל שפראַכען ווידער
נוק עוויגען, אַי, ויר האַבען געזונדיגעט, טהוט דוא מיט מוכס,
ווא עס דיר גוט דינקט. נור רעטטע מוכס דיסעס מאָל! (יו) דיא
שאַפפטען היערויף דיא פרעמדען געטטער פאָן זיך ווענג, מוכט
דיהנטען דעק עוויגען. כון קאָנגטע ער דעק עולעדע פאָן יִשְׂרָאֵל
ניכט זאַבגער נו־וועהנן: (יח) דיא וועהנטע דעס עַמּוֹן האַטטען זיך
בעזאַממעלט, מוכט מין זאַמער בייא גִּלְעָד בעגאַבגען. דיא קינדער
יִשְׂרָאֵל וואָרען עבענפאָלס פערזאַממעלט, מוכט האַטטען מיהר
זאַגער בייא מִצְפָּה: (יט) דאָ נאַהמען דיא ליטע, אָדער סיועהר
דיא סאַרבעהמען העררען פאָן גִּלְעָד, סאָלבעגדע אַבראַדע מוכטער
זיך. דעריבענגיג מאָן, דער עס מוכטערבעהמען ווירד, בעגגען דיא
וועהנט דעס עַמּוֹן נו שטרייטען, דער זאָל דאַס אַבער־הויפט פאָן
מאָן מיבוואָהבערן מין גִּלְעָד זיין:

קאַפּיטעל יא

(א) יִפְתָּח דער גִּלְעָדי, וואַר מיין טאַפפערער מאָן, אַבער דער
זאָהן מיבוואָהבערן מין גִּלְעָד זיין:

הַהִיא שִׁמֹּנָה עֶשְׂרֵה שָׁנָה אֶת־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
9 בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן בְּאֶרֶץ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד: וַיַּעֲבְרוּ
בְנֵי־עַמּוֹן אֶת־הַיַּרְדֵּן לְהִלָּחֶם גַּם־בִּיהוּדָה וּבְבִנְיָמִין
י וּבְבֵית אֶפְרַיִם וַתֵּצַר לְיִשְׂרָאֵל מְאֹד: וַיִּזְעֲקוּ בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר חָטָאנוּ לָךְ וְכִי עָזַבְנוּ אֶת־
11 אֱלֹהֵינוּ וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים: וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא מִמִּצְרַיִם וּמִן־הָאֱמֹרִי מִן־
12 בְּנֵי עַמּוֹן וּמִן־פְּלִשְׁתִּים: וְצִידוֹנִים וַעֲמָלֵק וּמָעוֹן לָחֲצוּ
13 אֶתְכֶם וַתִּצְעֲקוּ אֵלַי וָאוֹשִׁיעָה אֶתְכֶם מִיָּדָם: וְאַתֶּם
עֲזַבְתֶּם אוֹתִי וַתַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים לָכֵן לֹא־אוֹסִיף
14 לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם: לְכוּ וְזַעֲקוּ אֶל־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם
טו בָּם הֵמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעֵת צָרַתְכֶם: וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי־
יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוָה חָטָאנוּ עֲשֵׂה־אַתָּה לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב
16 בְּעֵינֶיךָ אַךְ הַצִּילֵנוּ נָא הַיּוֹם הַזֶּה: וַיָּסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי
הַנֵּכָר מִקִּרְבָּם וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה וַתִּקְצַר נַפְשׁוֹ בַּעֲמַל
17 יִשְׂרָאֵל: וַיִּצָּעֲקוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּחֲנוּ
18 בַּגִּלְעָד וַיֵּאָסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּמִּצְפָּה: וַיֹּאמְרוּ
הָעָם שָׂרֵי גִלְעָד אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר יָחֵל
לְהִלָּחֶם בִּבְנֵי עַמּוֹן יִהְיֶה לְרֹאשׁ לְכָל יֹשְׁבֵי גִלְעָד:

Cap. XI. יא

יא * א וְיִפְתָּח הַגִּלְעָדִי הָיָה גִּבּוֹר חַיִל וְהוּא בֶּן־אִשָּׁה
2 זוֹנָה וַיּוֹלֶד גִּלְעָד אֶת־יִפְתָּח: וַתֵּלֶד אֵשֶׁת־גִּלְעָד לוֹ
בָּנִים וַיִּגְדְּלוּ בְּנֵי־הָאִשָּׁה וַיְגָרְשׁוּ אֶת־יִפְתָּח וַיֹּאמְרוּ לוֹ
לֹא־תִנְחַל בְּבֵית־אָבִינוּ כִּי בֶן־אִשָּׁה אַחֶרֶת אָתָּה:
3 וַיִּבְרַח יִפְתָּח מִפְּנֵי אֶחָיו וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ טוֹב וַיִּתְלַקְּטוּ
אֶל־יִפְתָּח אֲנָשִׁים רֵיקִים וַיֵּצְאוּ עִמּוֹ:
4 ה וַיְהִי מִיָּמִים וַיִּלָּחֲמוּ בְּנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל: וַיְהִי

* v. 1. הפטרת חקת

באשר

כַּאֲשֶׁר־נִלְחֲמוּ בְנֵי־עַמּוֹן עִם־יִשְׂרָאֵל וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי גִלְעָד ה
לָקַחַת אֶת־יִפְתָּח מֵאֶרֶץ טוֹב׃ וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח לְכָה 6
וְהָיִיתָה לָנוּ לְקָצִין וְנִלְחֲמָה בִּבְנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח 7
לִזְקְנֵי גִלְעָד הֲלֹא אַתֶּם שְׂנֵאתֶם אוֹתִי וַתְּגָרְשׁוּנִי מִבֵּית
אָבִי וּמַדּוּעַ בָּאתֶם אֵלַי עַתָּה כַּאֲשֶׁר צַר לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ 8
זִקְנֵי גִלְעָד אֶל־יִפְתָּח לָכֵן עַתָּה שַׁבְנוּ אֵלֶיךָ וְהָלַכְתָּ
עִמָּנוּ וְנִלְחַמְתָּ בִּבְנֵי עַמּוֹן וְהָיִיתָ לָנוּ לְרֹאשׁ לְכֹל יֹשְׁבֵי
גִלְעָד׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח אֶל־זִקְנֵי גִלְעָד אִם־מְשִׁיבִים 9
אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בִּבְנֵי עַמּוֹן וְנָתַן יְהוָה אוֹתָם לְפָנָי
אֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְרֹאשׁ׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי־גִלְעָד אֶל־ י
יִפְתָּח יְהוָה יִהְיֶה שֹׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ אִם־לֹא כִדְבָרְךָ כֵּן
נַעֲשֶׂה׃ וַיֵּלֶךְ יִפְתָּח עִם־זִקְנֵי גִלְעָד וַיָּשִׂימוּ הָעָם אוֹתוֹ 11
עֲלֵיהֶם לְרֹאשׁ וְלִקְצִין וַיְדַבֵּר יִפְתָּח אֶת־כָּל־דְּבָרָיו
לִפְנֵי יְהוָה בַּמִּצְפָּה׃ וַיִּשְׁלַח יִפְתָּח 12
מַלְאָכִים אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן לֵאמֹר מַה־לִּי וָלָךְ כִּי־
בָאתָ אֵלַי לְהִלָּחֵם בְּאַרְצִי׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן 13
אֶל־מַלְאֲכֵי יִפְתָּח כִּי־לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אַרְצִי בַּעֲלוֹתוֹ
מִמִּצְרַיִם מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וְעַד־הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הָשִׁיבָה
אֹתָהֶן בְּשָׁלוֹם׃ וַיֹּסֶף עוֹד יִפְתָּח וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים 14
אֶל־מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר יִפְתָּח לֹא־ טו
לָקַח יִשְׂרָאֵל אֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וְאֶת־אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃
כִּי בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרַיִם וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר עַד־יַם־סוּף 16
וַיָּבֹא קָדֵשָׁה׃ וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים ׀ אֶל־מֶלֶךְ 17
אֱדוֹם לֵאמֹר אֶעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצֶךָ וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ אֱדוֹם
וְגַם אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלָח וְלֹא אָבָה וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל
בְּקָדֵשׁ׃ וַיֵּלֶךְ בַּמִּדְבָּר וַיָּסֹב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ 18
מוֹאָב וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ לְאֶרֶץ מוֹאָב וַיַּחֲנוּ בְּעֵבֶר
אַרְנֹן וְלֹא־בָאוּ בִּגְבוּל מוֹאָב כִּי אַרְנֹן גְּבוּל מוֹאָב׃

וישלח

ישְׂרָאֵל׃ (ה) מוס נון דער קריג צווישען דען ועהבען דעס עַמּוֹן
מוב ישְׂרָאֵל ווירקוך מויסגעבראכען ווער׳ גינגען דיא מֻטעסטען
פּען גִּלְעָד הין׳ דען יִפְתָּח פּאק זאגט טוב צו האָבען: (ו) זיא
שפראכען צו מיהם׳ קומ׳ זייא מוסטער מכּי־הערר׳ מוב דאס מוכס
ווידער דיא ועהבע דעס עַמּוֹן שטרייטען! (ז) יִפְתָּח מַכט וואָרטעט
דען מֻטעסטען פּען גִּלְעָד׳ מיהר זייד מיר יא גרמק׳ מוב האבען
מיך מוס מייבענס פּאטערס הויסע בעטרייבען· וואָרום קומען
מיהר יענט נו מיר׳ דא מיהר מין נאטה זייד? (ח) עבען דעשוועגען׳
מבטוואָרטעטען דיא מֻטעסטען פּען גִּלְעָד׳ נאהען ווידער מוב מיט דען קינדערן דעס
עַמּוֹן שטרייטען וואָלסט· הינגעגען וואָלסט דוא מיך דאס אָבער־ הויפט
פּען מוכס׳ דאס הייסט׳ פּען וואָלען בעווואָהנערן פּען גִּלְעָד זיין:
(ט) יִפְתָּח שפראך היערויף ווידער נו דען מֻטעסטען פּען גִּלְעָד׳
ווען מיהר מיך יעצט מיט מייך נורוק פּיהרעט׳ מוב מיט דען קינדערן
דעס עַמּוֹן נו שטרייטען׳ מוב דער עווינע ויפערט זיא הין פּאר
מיר׳ ווערדא מיך וואָלסאָן מוך ווירקוך מייער אָבער־ הויפט בלייבען?
(י) דיא מֻטעסטען פּען גִּלְעָד בעטהייערטען היערויף יִפְתָּח׳
דער עווינע זאָל הערעבדער נייגע נווישען מוכס זיין׳ ווען ווידר כיכט
זא טהון ווערדען׳ ווייא דוא דיך עבען בעמייסערט האסט: (יא) יִפְתָּח
גינג היערויף מיט דען מֻטעסטען פּען גִּלְעָד· מוב דאס פּאק
וואָלטע מיהן׳ נוס אָבער· הויפט מוב אָבראָהרער מיבער זיך· יִפְתָּח
אָבער׳ אָבראָט זייבע גאנצע מונטערדרוב עפּפּענטליך פּאר דעס
עווינען נו מִצְפָּה בעקאנט: (יב) יִפְתָּח פּערטיגטע היערויף
אָבגעזאָבדטע אָב׳ אן דען קעניג דער זהבע דעס עַמּוֹן׳ מיהם וואָס־
דעבר׳ ווען דאס מיסט נווישען מיר מוב דיר׳ דאס דוא נו מיר בעקאָמען
ביסט׳ מיין זאָבד נו בעקריגען? (יג) דער קעניג דער זהבע דעס
עַמּוֹן גאב דען אָבגעזאָבדטען דעס יִפְתָּח פּאָזאָבדטע אָב נו האָבען·
ווייל יִשְׂרָאֵל מיר מייגע זאָבדער בעקאָמען האָט׳ מוס עס פּען
מִצְרַיִם הערויף בעגאָגען קאָק· פּען דעס אַרְנוֹן ביס נו דעס יַבֹּק
מוב דעס יַרְדֵּן· דיסע גיב מוסט פּריליך ווידער נורוק: (יד) יִפְתָּח
שיקטע אָבערמאָלס בעזאָבדטע אן דען קעניג דער קינדער דעס עַמּוֹן:
(טו) מיט דעס מוקטרעגע׳ יִפְתָּח זאָגען׳ יִשְׂרָאֵל האָט דיר זאָגען׳
וועדער דאס זאָבד דעס מוֹאָב׳ נאָך דאס זאָבד דער זהבע דעס עַמּוֹן
וועג־ בעקאָמען: (טז) דען מוך דעס נורוג פּען מִצְרַיִם הערויף׳
רייסטע יִשְׂרָאֵל ווידער אן דער ווייסע׳ ביס נו דער בינסען־ זעע·
זיא וואָרען כעמיך נאָך קדש בעקאָמען: (יז) מוב שיקטען היער
אָבגעזאָבדטע אן דען קעניג פּען אֱדוֹם׳ מיט דער בימטע׳ דאס מיך
דורך דיין זאָבד נ׳הען! אָבער דער קעניג פּען אֱדוֹם גאב קיין בעהער·
זא שיקטע מען מוך דען קעניג פּען מוֹאָב׳ מוב ער וואָלטע עס
מוך כיכט נו־ בעבען· נאָכדעם נון יִשְׂרָאֵל נו קָדֵשׁ פּערווייעט
האָטטע: (יח) בינג עס ווידער אן דיא ווייסע׳ מומגאָב דאס זאָבד
אֱדוֹם׳ מוב דאס זאָבד מוֹאָב· קאָק אן דיא מארגען־ וויטע דעס

וואורדען בעדאוועטיבעט פֿאר דען קינדערן יִשְׂרָאֵל: (לד) אוֹם
היערויף

19 וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל מַלְאָכִים אֶל־סִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי מֶלֶךְ
חֶשְׁבּוֹן וַיֹּאמֶר לוֹ יִשְׂרָאֵל נַעְבְּרָה־נָּא בְאַרְצְךָ עַד־
כ מְקוֹמִי: וְלֹא־הֶאֱמִין סִיחֹן אֶת־יִשְׂרָאֵל עֲבֹר בִּגְבֻלוֹ
וַיֶּאֱסֹף סִיחוֹן אֶת־כָּל־עַמּוֹ וַיַּחֲנוּ בְּיָהְצָה וַיִּלָּחֶם עִם־
21 יִשְׂרָאֵל: וַיִּתֵּן יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־סִיחֹן וְאֶת־
כָּל־עַמּוֹ בְּיַד יִשְׂרָאֵל וַיַּכֻּם וַיִּירַשׁ יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־אֶרֶץ
22 הָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַהִיא: וַיִּירְשׁוּ אֶת כָּל־גְּבוּל
הָאֱמֹרִי מֵאַרְנוֹן וְעַד־הַיַּבֹּק וּמִן־הַמִּדְבָּר וְעַד־הַיַּרְדֵּן:
23 וְעַתָּה יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוֹרִישׁ אֶת־הָאֱמֹרִי מִפְּנֵי
24 עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה תִּירָשֶׁנּוּ: הֲלֹא אֵת אֲשֶׁר יוֹרִישְׁךָ
כְּמוֹשׁ אֱלֹהֶיךָ אוֹתוֹ תִּירָשׁ וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה
כה אֱלֹהֵינוּ מִפָּנֵינוּ אוֹתוֹ נִירָשׁ: וְעַתָּה הֲטוֹב טוֹב אַתָּה
מִבָּלָק בֶּן־צִפּוֹר מֶלֶךְ מוֹאָב הָרֹב רָב עִם־יִשְׂרָאֵל אִם־
26 נִלְחֹם נִלְחַם בָּם: בְּשֶׁבֶת יִשְׂרָאֵל בְּחֶשְׁבּוֹן וּבִבְנוֹתֶיהָ
וּבַעֲרֹעֵר וּבִבְנוֹתֶיהָ וּבְכָל־הֶעָרִים אֲשֶׁר עַל־יְדֵי אַרְנוֹן
שְׁלֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה וּמַדּוּעַ לֹא־הִצַּלְתֶּם בָּעֵת הַהִיא:
27 וְאָנֹכִי לֹא־חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה עֹשֶׂה אִתִּי רָעָה לְהִלָּחֶם
בִּי יִשְׁפֹּט יְהוָה הַשֹּׁפֵט הַיּוֹם בֵּין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבֵין בְּנֵי
28 עַמּוֹן: וְלֹא שָׁמַע מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן אֶל־דִּבְרֵי יִפְתָּח
29 אֲשֶׁר שָׁלַח אֵלָיו: וַתְּהִי עַל־יִפְתָּח
רוּחַ יְהוָה וַיַּעֲבֹר אֶת־הַגִּלְעָד וְאֶת־מְנַשֶּׁה וַיַּעֲבֹר אֶת־
ל מִצְפֵּה גִּלְעָד וּמִמִּצְפֵּה גִּלְעָד עָבַר בְּנֵי עַמּוֹן: וַיִּדַּר
יִפְתָּח נֶדֶר לַיהוָה וַיֹּאמַר אִם־נָתוֹן תִּתֵּן אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן
31 בְּיָדִי: וְהָיָה הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא מִדַּלְתֵי בֵיתִי לִקְרָאתִי
בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם מִבְּנֵי עַמּוֹן וְהָיָה לַיהוָה וְהַעֲלִיתִיהוּ
32 עוֹלָה: וַיַּעֲבֹר יִפְתָּח אֶל־בְּנֵי עַמּוֹן
33 לְהִלָּחֶם בָּם וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדוֹ: וַיַּכֵּם מֵעֲרוֹעֵר וְעַד־
בּוֹאֲךָ מִנִּית עֶשְׂרִים עִיר וְעַד אָבֵל כְּרָמִים מַכָּה גְדוֹלָה

מאד

מְאֹד וַיִּכָּנְעוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃

34* וַיָּבֹא יִפְתָּח הַמִּצְפָּה אֶל־בֵּיתוֹ וְהִנֵּה בִתּוֹ יֹצֵאת לִקְרָאתוֹ בְּתֻפִּים וּבִמְחֹלוֹת וְרַק הִיא יְחִידָה
לה אֵין־לוֹ מִמֶּנּוּ בֵּן אוֹ־בַת ׃ וַיְהִי כִרְאוֹתוֹ אוֹתָהּ וַיִּקְרַע
אֶת־בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר אֲהָהּ בִּתִּי הַכְרֵעַ הִכְרַעְתִּנִי וְאַתְּ
הָיִית בְּעֹכְרָי וְאָנֹכִי פָּצִיתִי פִי אֶל־יְהוָה וְלֹא אוּכַל
36 לָשׁוּב ׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו אָבִי פָּצִיתָה אֶת־פִּיךָ אֶל־יְהוָה
עֲשֵׂה לִי כַּאֲשֶׁר יָצָא מִפִּיךָ אַחֲרֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לְךָ יְהוָה
37 נְקָמוֹת מֵאֹיְבֶיךָ מִבְּנֵי עַמּוֹן ׃ וַתֹּאמֶר אֶל־אָבִיהָ יֵעָשֶׂה
לִי הַדָּבָר הַזֶּה הַרְפֶּה מִמֶּנִּי שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וְאֵלְכָה
וְיָרַדְתִּי עַל־הֶהָרִים וְאֶבְכֶּה עַל־בְּתוּלַי אָנֹכִי וְרֵעוֹתָי ׃
38 וַיֹּאמֶר לֵכִי וַיְשַׁלַּח אוֹתָהּ שְׁנֵי חֳדָשִׁים וַתֵּלֶךְ הִיא
39 וְרֵעוֹתֶיהָ וַתֵּבְךְ עַל־בְּתוּלֶיהָ עַל הָהָרִים ׃ וַיְהִי מִקֵּץ ׀
שְׁנַיִם חֳדָשִׁים וַתָּשָׁב אֶל־אָבִיהָ וַיַּעַשׂ לָהּ אֶת־נִדְרוֹ
אֲשֶׁר נָדָר וְהִיא לֹא־יָדְעָה אִישׁ וַתְּהִי־חֹק בְּיִשְׂרָאֵל ׃
מ מִימִים ׀ יָמִימָה תֵּלַכְנָה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוֹת לְבַת־
יִפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבָּעַת יָמִים בַּשָּׁנָה ׃

יב Cap. XII.

א וַיִּצָּעֵק אִישׁ אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר צָפוֹנָה וַיֹּאמְרוּ לְיִפְתָּח
מַדּוּעַ ׀ עָבַרְתָּ ׀ לְהִלָּחֶם בִּבְנֵי־עַמּוֹן וְלָנוּ לֹא קָרָאתָ
2 לָלֶכֶת עִמָּךְ בֵּיתְךָ נִשְׂרֹף עָלֶיךָ בָּאֵשׁ ׃ וַיֹּאמֶר יִפְתָּח
אֲלֵיהֶם אִישׁ רִיב הָיִיתִי אֲנִי וְעַמִּי וּבְנֵי־עַמּוֹן מְאֹד
3 וָאֲזַעֵק אֶתְכֶם וְלֹא־הוֹשַׁעְתֶּם אוֹתִי מִיָּדָם ׃ וָאֵרֶא
כִּי־אֵינֶךָּ מוֹשִׁיעַ וָאָשִׂימָה נַפְשִׁי בְכַפִּי וָאֶעְבְּרָה אֶל־בְּנֵי
עַמּוֹן וַיִּתְּנֵם יְהוָה בְּיָדִי וְלָמָּה עֲלִיתֶם אֵלַי הַיּוֹם הַזֶּה
4 לְהִלָּחֶם בִּי ׃ וַיְקַבֵּץ יִפְתָּח אֶת־כָּל־אַנְשֵׁי גִלְעָד וַיִּלָּחֶם
אֶת־אֶפְרַיִם וַיַּכּוּ אַנְשֵׁי גִלְעָד אֶת־אֶפְרַיִם כִּי אָמְרוּ

* עד כאן הפטרת חקת v. 34. פלישי
ואשימה קרי v. 3. ורעותי קרי v. 37.

היראוך יפתח וידער זו זייערע הויפט קאפ נאך מצפה, גינג זייער טאכטער מיהם ענטגעגען, מיט פויקען מוכ טאנץ · זי וואר זאם איינציגע קינד, ער האטט אויסער מיהר, וועדער מייבען נאך מייבע טאכטער: (לה) קוים האטט ער זי ערבליקט, זו צער־ריס ער זייער קליידער, מוכ רוף, א מייבע טאכטער! וויא בין איך דורך דיך גענייגט! אויסטאסט דוא מיין גענעגנשטאנד מייבעס בע־טריבניסעס וועדען! איך האבע מייבען מוכ אוף־גענומען צוא אוויגען, מוכ קאן ניכט ווידער־רופען: (לו) זי ערווידערטע מיהר, מיין פאטער! האסט דוא דייבען מוכ עוויגען אוף־גע־טהאן, זא פאלג דיר דער עוויגע רעכט אין מיר, וויא עס דייבעס מונד ענטפאהרען · נאכדעם דיר דער עוויגע רעכט אין דייבען פיינדען, דאס זי שרעכלעך גי אויסגעפאלגען האבען: (לז) זי שרעכלעך גי מיהרע פאטער, נור דיסע מייניגע; זאכט דאס מיר נאך געשעהען · דאס מיר נעמוך נאך נוויא מאנאטע פריסט, דאס איך גיהען, מיך דעם גיבירגע הערמוט וואנדלען, מוכ דא מייבען יונגפערן־שטאנד בעווייבטען קאן · איך מיט מייבען געשפיליבטען: (לח) ער שפראך, גיהע הין, מוכ ענטלייס זי אוף נוויא מאנאטע · זי ענטפערנטע גיהע הין, מוכ בעווייבטע מיהרען גענאסען, מוכ איך היראוך מיט מיהרען געשפיליבטען: (לט) נאך פערלויף דער נוויא מאנאטע קאם זי גי מיהרע פאטער נוריק, מוכ ער בעוואנט האטט מיהר זיין גיליבדע, דאס ער בעזאבעט האטט · זי האטט נאך קיי־נען מאן ערקאבטע · עס ענטשטאנד דאהער מיין בעזונג מין ישראל: (מ) דאס יאהרליך זיא טאכטער פאן יפתח גילעדי, זו בעקומען, פיער טאגע איך יאהרס: יפתח וידער זו זייערע הויפט קאפ נאך מצפה, גינג זייער טאכטער מיהם ענטגעגען, מיט פויקען מוכ טאנץ · זי וואר זאם איינציגע קינד, ער האטט אויסער מיהר, וועדער מייבען נאך מייבע טאכטער: (לה) קוים האטט ער זי ערבליקט, זו צער־ריס ער זייער קליידער, מוכ רוף, א מייבע טאכטער! וויא בין איך דורך דיך גענייגט! אויסטאסט דוא מיין גענעגנשטאנד מייבעס בע־טריבניסעס וועדען! איך האבע מייבען מוכ אוף־גענומען צוא אוויגען, מוכ קאן ניכט ווידער־רופען: (לו) זי ערווידערטע מיהר, מיין פאטער! האסט דוא דייבען מוכ עוויגען אוף־גע־טהאן, זא פאלג דיר דער עוויגע רעכט אין מיר, וויא עס דייבעס מונד ענטפאהרען · נאכדעם דיר דער עוויגע רעכט אין דייבען פיינדען, דאס זי שרעכלעך גי אויסגעפאלגען האבען: (לז) זי שרעכלעך גי מיהרע פאטער, נור דיסע מייניגע; זאכט דאס מיר נאך געשעהען · דאס מיר נעמוך נאך נוויא מאנאטע פריסט, דאס איך גיהען, מיך דעם גיבירגע הערמוט וואנדלען, מוכ דא מייבען יונגפערן־שטאנד בעווייבטען קאן · איך מיט מייבען געשפיליבטען: (לח) ער שפראך, גיהע הין, מוכ ענטלייס זי אוף נוויא מאנאטע · זי ענטפערנטע מיהרען גענאסען, מוכ איך היראוך מיט מיהרען געשפיליבטען, מוכ בעווייבטע מיהר זיין גיליבדע, דאס ער בעזאבעט האטט · זי האטט נאך קיי־נען מאן ערקאבטע · עס ענטשטאנד דאהער מיין בעזונג מין ישראל: (מ) דאס יאהרליך זיא טאכטער פאן יפתח גילעדי, זו בעקומען, פיער טאגע איך יאהרס:

קאפיטעל יב

(א) זיא מאנטער מין אפרים וואורדען מוך־גענומען, זיא נאה־מען מיהרען וועג מיבער דען ירדן נאך־שפרענגען, מוכ יפתח, זו בעקומען, פיער טאגע איך יאהרס:

מוכטער־נצהמען/

(א) איז קינדער ישראל פֿוהרען פֿאָרט בעסעס גו טהון/ אין דען אויגען העס עוויגען. מוכד ער גאָב זיא דען פלשתים אין היא האַנד/ בֿיעלנֿיג יאהרע: (ב) שמשון אבטע אין מען צרעה/ פֿאָם שטאַמעם דן/ מיט נאָמען מנוֹח/ ווייב פֿרוא ער וואר מוכפֿרוכטבאר/ עגגעל גאָטטעס/ מוכד זאָגטע גו מיהר/ זיהע דאָ! דוא ביסט מוכפֿרוכטבאר/ האָטטעסט נאָך קיין קינד. נון אָבער ווירסט דוא שוואַנגער ווערדען/ מוכד מיינען זאָהן בעבאָהרען: (ד) דוא מוסט מיבערפֿאָהרטען דעס יַרדן. זיא פֿיוֹן דאַמאָס פֿאָם אֶפרַים/ נוויין מוכד פֿיערנֿיג טויסענד מען פֿערוואָלטעט וואָס ריכטער־אַמט אין יִשׂרָאֵל וביבען יאהרע: (ו) שטאַרב/ מוכד וואורדע בעגראַבען/ אין מיינער פֿאָם דען שטאָדטען אין גִּלעָד: (ח) נאָך מיהם ריכטעטע יִשׂרָאֵל/ אִבצָן פֿאָם בֵּית־לֶחֶם: (ט) ער האָטטע דרייסיג זעהנע מוכד דרייסיג טעכטער. זיענטערע פֿערהיראַטהעטע ער פֿאָן אין וועג/ מוכד נאָהם דרייסיג פֿרעמדע טעכטער פֿיר זיינע זעהנע גו זיך. ער פֿיהרטע דאָס ריכטער־אַמט אין יִשׂרָאֵל ביבען יאהרע: (י) שטאַרב/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין אַיָלון דער זְבוּלוֹנִי. פֿוֹס ער אין יִשׂרָאֵל דאָס ריכטער־אַמט גההען פֿערוואָלטעט האָטטע: (יב) שטאַרב ער/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין אַיָלון/ אין פֿאַדע זְבוּלוֹן: (יג) נאָך מיהם וואורדע ריכטער אין יִשׂרָאֵל/ עַבדוֹן/ דער זאָהן דעס הִילֵל פִּרעָתוֹנִי: (יד) ער האָטטע פֿיערנֿיג זעהנע מוכד דרייסיג ענקעל/ דיא אויף זיבענציג עסעל־פֿוֹלען רידטען. מוכד וואר אין יִשׂרָאֵל ריכטער אַכט יאהרע: (טו) עַבדוֹן/ דער זאָהן דעס הִילֵל פִּרעָתוֹנִי/ שטאַרב/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין פֿאַדע אֶפרַים/ אויף דעם בערגע עָמָלֵק: קאַפּיטעל יג

(א) דיא קינדער יִשׂרָאֵל פֿוהרען פֿאָרט בעסעס גו טהון/ אין דען אויגען העס עוויגען. מוכד ער גאָב זיא דען פלשתים אין היא האַנד/ פֿיערציג יאהר לאַנג: (ב) שמשון אבטע אין מען צָרעָה/ פֿאָם שטאַמעם דָן/ מיט נאָמען מָנוֹחַ/ ווייב פֿרוא ער וואר מוכפֿרוכטבאר/ עגגעל גאָטטעס/ מוכד זאָגטע גו מיהר/ זיהע דאָ! דוא ביסט מוכפֿרוכטבאר/ האָטטעסט נאָך קיין קינד. נון אָבער ווירסט דוא שוואַנגער ווערדען/ מוכד מיינען זאָהן בעבאָהרען: (ד) דוא מוסט מיבערפֿאָהרטען דעס יַרדן. זיא פֿיוֹן דאַמאָס פֿאָם אֶפרַים/ נוויין מוכד פֿיערנֿיג טויסענד מען פֿערוואָלטעט וואָס ריכטער־אַמט אין יִשׂרָאֵל ביבען יאהרע: (ו) שטאַרב/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין גִּלעָד: (ח) נאָך מיהם ריכטעטע יִשׂרָאֵל/ אִבצָן פֿאָם בֵּית־לֶחֶם: (ט) ער האָטטע דרייסיג זעהנע מוכד דרייסיג פֿרעמדע טעכטער פֿיר זיינע זעהנע גו זיך. ער פֿיהרטע דאָס ריכטער־אַמט אין יִשׂרָאֵל ביבען יאהרע: (י) שטאַרב/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין אַיָלון דער זְבוּלוֹנִי. פֿוֹס ער אין יִשׂרָאֵל דאָס ריכטער־אַמט גההען פֿערוואָלטעט האָטטע: (יב) שטאַרב ער/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין אַיָלון/ אין פֿאַדע זְבוּלוֹן: (יג) נאָך מיהם וואורדע ריכטער אין יִשׂרָאֵל/ עַבדוֹן/ דער זאָהן דעס הִילֵל פִּרעָתוֹנִי: (יד) ער האָטטע פֿיערנֿיג זעהנע מוכד דרייסיג ענקעל/ דיא אויף זיבענציג עסעל־פֿוֹלען רידטען. מוכד וואר אין יִשׂרָאֵל ריכטער אַכט יאהרע: (טו) עַבדוֹן/ דער זאָהן דעס הִילֵל פִּרעָתוֹנִי/ שטאַרב/ מוכד וואורדע בעגראַבען אין פֿאַדע אֶפרַים/ אויף דעם בערגע עָמָלֵק:

פְּלִימֵי אֶפרַיִם אַתֶּם גִּלעָד בְּתוֹךְ אֶפרַיִם בְּתוֹךְ מְנַשֶּׁה:
ה וַיִּלכֹּד גִּלעָד אֶת־מַעבְּרוֹת הַיַּרדֵן לְאֶפרַיִם וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ פְּלִימֵי אֶפרַיִם אֶעֱבָרָה וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי־גִלעָד
6 הֲאֶפרָתִי אַתָּה וַיֹּאמֶר לֹא: וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֱמֹר־נָא שִׁבֹּלֶת וַיֹּאמֶר סִבֹּלֶת וְלֹא יָכִין לְדַבֵּר כֵּן וַיֹּאחֲזוּ אוֹתוֹ
וַיִּשחָטוּהוּ אֶל־מַעבְּרוֹת הַיַּרדֵן וַיִּפֹּל בָּעֵת הַהִיא
7 מֵאֶפרַיִם אַרבָּעִים וּשְׁנַיִם אָלֶף: וַיִּשפֹּט יִפתָּח אֶת־יִשׂרָאֵל שֵׁשׁ שָׁנִים וַיָּמָת יִפתָּח הַגִּלעָדִי וַיִּקָּבֶר בְּעָרָי
8 גִּלעָד: וַיִּשפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשׂרָאֵל
9 אִבצָן מִבֵּית לָחֶם: וַיְהִי־לוֹ שְׁלֹשִׁים בָּנִים וּשְׁלֹשִׁים
בָּנוֹת שִׁלַּח הַחוּצָה וּשְׁלֹשִׁים בָּנוֹת הֵבִיא לִבָנָיו מִן־
י הַחוּץ וַיִּשפֹּט אֶת־יִשׂרָאֵל שֶׁבַע שָׁנִים: וַיָּמָת אִבצָן
11 וַיִּקָּבֶר בְּבֵית לָחֶם: וַיִּשפֹּט אַחֲרָיו
אֶת־יִשׂרָאֵל אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּשפֹּט אֶת־יִשׂרָאֵל עֶשֶׂר
12 שָׁנִים: וַיָּמָת אֵילוֹן הַזְּבוּלֹנִי וַיִּקָּבֶר בְּאַיָלוֹן בְּאֶרֶץ
13 זְבוּלֻן: וַיִּשפֹּט אַחֲרָיו אֶת־יִשׂרָאֵל
14 עַבדוֹן בֶּן־הִלֵּל הַפִּרעָתוֹנִי: וַיְהִי־לוֹ אַרבָּעִים בָּנִים
וּשְׁלֹשִׁים בְּנֵי בָנִים רֹכְבִים עַל־שִׁבעִים עַיִר וַיִּשפֹּט אֶת־
טו יִשׂרָאֵל שְׁמֹנֶה שָׁנִים: וַיָּמָת עַבדוֹן בֶּן־הִלֵּל הַפִּרעָתוֹנִי
וַיִּקָּבֶר בְּפִרעָתוֹן בְּאֶרֶץ אֶפרַיִם בְּהַר הָעֲמָלֵקִי:

יג Cap. XIII.

א וַיֹּסִיפוּ בְּנֵי יִשׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיִּתְּנֵם
יְהוָה בְּיַד־פְּלִשׁתִּים אַרבָּעִים שָׁנָה:
2* וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרעָה מִמִּשפַּחַת הַדָּנִי וּשְׁמוֹ מָנוֹחַ
3 וְאִשְׁתּוֹ עָקָרָה וְלֹא יָלָדָה: וַיֵּרָא מַלְאַךְ־יְהוָה אֶל־
הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִנֵּה־נָא אַתְּ־עָקָרָה וְלֹא יָלַדְתְּ

* v. 2. הפטרת נשא והרית

4 וְהָרִית וְיָלַדְתְּ בֵּן׃ וְעַתָּה הִשָּׁמְרִי נָא וְאַל־תִּשְׁתִּי יַיִן
ח וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא׃ כִּי הִנָּךְ הָרָה יֹלֶדֶת בֵּן
וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים יִהְיֶה
הַנַּעַר מִן־הַבָּטֶן וְהוּא יָחֵל לְהוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד
6 פְּלִשְׁתִּים׃ וַתָּבֹא הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר לְאִישָׁהּ לֵאמֹר אִישׁ
הָאֱלֹהִים בָּא אֵלַי וּמַרְאֵהוּ כְּמַרְאֵה מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים
נוֹרָא מְאֹד וְלֹא שְׁאִלְתִּיהוּ אֵי־מִזֶּה הוּא וְאֶת־שְׁמוֹ לֹא־
7 הִגִּיד לִי׃ וַיֹּאמֶר לִי הִנָּךְ הָרָה וְיֹלַדְתְּ בֵּן וְעַתָּה אַל־
תִּשְׁתִּי יַיִן וְשֵׁכָר וְאַל־תֹּאכְלִי כָּל־טָמֵא כִּי־נְזִיר
אֱלֹהִים יִהְיֶה הַנַּעַר מִן־הַבֶּטֶן עַד־יוֹם מוֹתוֹ׃
8 וַיֶּעְתַּר מָנוֹחַ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר בִּי
אֲדֹנָי אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ יָבוֹא־נָא עוֹד אֵלֵינוּ
9 וְיוֹרֵנוּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַנַּעַר הַיִּלּוֹד׃ וַיִּשְׁמַע הָאֱלֹהִים בְּקוֹל
מָנוֹחַ וַיָּבֹא מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים עוֹד אֶל־הָאִשָּׁה וְהִיא
י יוֹשֶׁבֶת בַּשָּׂדֶה וּמָנוֹחַ אִישָׁהּ אֵין עִמָּהּ׃ וַתְּמַהֵר הָאִשָּׁה
וַתָּרָץ וַתַּגֶּד לְאִישָׁהּ וַתֹּאמֶר אֵלָיו הִנֵּה נִרְאָה אֵלַי
11 הָאִישׁ אֲשֶׁר־בָּא בַיּוֹם אֵלָי׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ מָנוֹחַ אַחֲרֵי
אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֶל־הָאִישׁ וַיֹּאמֶר לוֹ הַאַתָּה הָאִישׁ אֲשֶׁר־
12 דִּבַּרְתָּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ עַתָּה
13 יָבֹא דְבָרֶךָ מַה־יִּהְיֶה מִשְׁפַּט הַנַּעַר וּמַעֲשֵׂהוּ׃ וַיֹּאמֶר
מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ מִכֹּל אֲשֶׁר־אָמַרְתִּי אֶל־הָאִשָּׁה
14 תִּשָּׁמֶר׃ מִכֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵא מִגֶּפֶן הַיַּיִן לֹא תֹאכַל וְיַיִן
וְשֵׁכָר אַל־תֵּשְׁתְּ וְכָל־טָמְאָה אַל־תֹּאכַל כֹּל אֲשֶׁר־
כ צִוִּיתִיהָ תִּשְׁמֹר׃ וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה נַעְצָרָה־
16 נָּא אוֹתָךְ וְנַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ גְּדִי עִזִּים׃ וַיֹּאמֶר מַלְאַךְ
יְהוָה אֶל־מָנוֹחַ אִם־תַּעְצְרֵנִי לֹא־אֹכַל בְּלַחְמֶךָ וְאִם־
תַּעֲשֶׂה עֹלָה לַיהוָה תַּעֲלֶנָּה כִּי לֹא־יָדַע מָנוֹחַ כִּי־

v. 8. הל׳ בדגש מלאך

מוטער־נעהמען׳ ישראל פֿון דער געוואלט דער פּלשתים נו
בעפֿריַיען: (ו) זי פֿרויא קומט נאָך הויס׳ ערנאָהלט מיהרעם
מאַנען׳ אובר שפּרעך׳ מיין געטטלעכער מאן איז נו מיר געקומ־
מען׳ זיין אויסזעהען ווער וויא דאָס אויסזעהען מיינעס געטטלעכן
ענגעלס׳ זעהר פֿורכטבאר. איך פֿרעגטע מיהן דאָהער ניכט׳
וואָהער ער זייא׳ אובר ער זאָגטע מיר אויך זיינען נאָמען ניכט:
(ז) ער שפּראָך בוּאָס נו מיר׳ זוא ווירסט שוואַנגער ווערדען׳
אובר מיינען זוהן בּאָך זאָלסט עבּאָהרען. טרינק קיינען ווין נאָך זאָלסט
בערוישענדע בּעטראַנקע׳ אובר עסע ניכטס אונריינעס. ווייל
דער קנאַבע מיין פֿיר גאָטט עבּטהאָלטסאָם זעבּענדער זיין זאָל׳
פֿון אוטטער־לייבע אן׳ בּיס נו זיינעס שטערבע־טאָג: (ח) דאָ
פֿאָרעטע מָנוֹחַ נו דעם עוויגען׳ אובר שפּראָך׳ ס מיין גאָטט!
דאָס קאָך דען בעטטלעכען מאן׳ דען זוא גיזענדעט האָסט׳ נאָך מיין
מאן נו אונס קאַמען׳ אובר אונס בעלעהרען׳ וואָס וויר נו טהון
האָבען זאָלען דעס קנאַבע׳ דער בעבּאָהרען ווערדען זאָל: (ט) גאָטט
ערהערטע דאָס גיבעטע דעס מָנוֹחַ׳ אובר דער ענגעל גאָטטס קאָם
נאָך מיין נאָך נו דער פֿרויא׳ אָבּער זיצט עבּען אויף דעם פֿעלד׳ דאָ׳
אובר מיהר מאן מָנוֹחַ ניכט ביין איז עבּען׳ וואָר: (י) אָבער פֿרויא
מיינט׳ ויך פֿאָרט׳ אובר לייפֿטע עס מיהרעם האָבּען אן׳ וויא שפּראָך
נעמיך׳ יהוה זאָ׳ זו עבּען האָט זיך דער מאן ווידער בייא מיר
זעהען זאָלען׳ דער פֿערוויבענען טאָג נו מיר בעקאָמען וואָר:
(יא) מָנוֹחַ מאַכטע זיך נאָכּלייף אויף׳ פֿאָלגטע זיינער פֿרויא׳ קאָם
נו דעם האָבּען הין׳ אובר שפּראָך נו איהם׳ ביסט זוא דער מאן׳
דער מיט דיסער פֿרויא בעשפּראָכען האָט? ער פֿאָרוואָרטעטע׳ דער
בין איך: (יב) מָנוֹחַ שפּראָך׳ יעצט זאָ דייגע ווערטע הערען.
וואָס זאָל דאָס פֿערהאָלטען זיין׳ וועגען דעס קנאַבען׳ אובר וואָס
זאָל זייגעטוועגען בעשעהען? (יג) דער ענגעל דעס עוויגען מאַ־
ווערטעטע דעם מָנוֹחַ׳ פֿאָר מיך דער פֿרויא בעוואָהרען
האָבּע׳ אוס זיא זיך היטהען: (יד) זיא קאָרף נעמיך פֿון מיר׳
וואָס זיא זיך פֿרוכט קאָמען׳ ניכטס עסען׳ וויין אובר זאָגטס
בערוישענדע בעטראַנקע ניכט טרינקען׳ אויך ניכטס אונריינעס
עסען׳ זי בעפֿעהלען׳ אובר זי זאָל עבּען אלעס׳ וואָס איך איהר
בעפֿאָהלען׳ אוס זיא מיין ניבּעפֿעהלען׳ אוס דיר מיין ניבּען־
דיגען זיגנבּעריטען? (טו) דער ענגעל דעס עוויגען ערווידערטע
מיהם׳ וואָן זוא איך אויך אויף־האַלטעסט׳ זי בעניפֿע איך ניכטס
פֿון דייגער שפּייסע. וויללסט זוא קאָבער עטוואָס טהון׳ זו בריגע
עס דעם עוויגען יהוה׳ אָבּער עטוואָס טהון׳ דאָס איך׳ מָנוֹחַ
וואוסטע נעמיך ניכט׳ דאָס עס מיין ענגעל דעס עוויגען וואר:
(יז) מָנוֹחַ שפּראָך נו דעם ענגעל דעס עוויגען׳ זיא מיסט דיין
נאָמען׳ דאָמיט׳ וען דייגע פֿערהייסונג מין ערפֿילונג בעהט׳ וויר
דיר מוסערע פֿערעהרונג ערווייסען קענענ: (יח) דער ענגעל
מיינעד

מַחֲנֵה־דָן, נוּשׁעַן צָרְעָה אוּנד אֶשְׁתָּאֹל:

קאַפּיטעל יד

(א) שִׁמְשׁוֹן גִינג מיינסט נאָך תִּמְנָתָה הינאָב. היער בעפֿינ
מיהָם מיין פֿרוי־ענגיימער פֿאָן דען טעכטערן פֿער פְּלִשְׁתִּים:
(ב) ער גינג הינאוף, ענטזעקטע עס זיינען אָטערן. שפּראָך,
מיך האָבע מיר נאָ תִּמְנָתָה מיינע פֿרוי עריזהען. פֿאָן דען טעכ־
טערן פֿער פְּלִשְׁתִּים. בעבעט מיר אָסָּף דיזועלבע נאָר פֿרוי:
(ג) זיינע אָטערן שפּראָכען נאָ מיהָם, גיבט עס עטוואָ אונטער דען
טעכטערן דיינער פֿערוואַנדטען, אונד אונטער אַלן מיינען פֿאָלכ־
זייטען, קיינע פֿרוי פֿיר דיך, פֿאָס זוּ הין בעהעסט, מיינע פֿרוי
נאָ בעהאָפֿען פֿאָן דען אונבעשניטענען פְּלִשְׁתִּים? שָׁמְשׁוֹן
ערווידערטע זיינעם פֿאָטער, גיב מיר דיסע, דען זיא בעפֿאַלוֹת מיר:
(ד) פֿאָטער אונד מוטטער וואוסטען ניכט, פֿאָס עס פֿאָם עוויגען
זאָ בעפֿיגט וואר. דען ער וּכטע מיידענטליך נור בעזעגענהייט,
דען פְּלִשְׁתִּים זינ קאַמען. דאַמאָס הערשטען דיא פְּלִשְׁתִּים
מיבער יִשְׂרָאֵל: (ה) שִׁמְשׁוֹן רייסטע נון מיט זיינעם פֿאָטער
אונד זיינער מוטטער נאָך תִּמְנָתָה הינאונטער. אָסָּף זיא בים אן
דיא וויין־בערגע פֿאָן תִּמְנָתָה בעקאָמען וואָרען, פֿאָר מיהָם מיין
יונגער לייוּע ברילענד ענטגעגען: (ו) דא וואָרד ער פּלוֹצלינג פֿאָן
מיינעם (מיבער־בעוואהנליכען) מוטהע דעם עוויגען בעגייסטערט,
אונד ער ריס זאָס ער דא בעטהאָטן האָטטע: (ז) ער גינג נון פֿאָלענדס
הינאָב,

ער ניכט וואָס ער דא בעטהאָן האָטטע. זיינען אָלטערן ערקאָהלטע
אָהנע עטוואָס מין ער האָבע זו האָבען. זיינען אָלטערן בעקאָמען
מיינעם (מיבער־בעוואהנליכען) מוטהע דעם עוויגען בעגייסטערט,
אונד ער נערריש מיהן, וויא מאָן מין גיבען־בעקאָמען נעררייסט,
מיינעם נעמען פֿרעמבע מיהן, אונד נאָן מין גיבען־בעקאָמען
מיט נאָמען סַמְשׁוֹן. אונד ער בליבט נון פֿאָלענדס נאָך תִּמְנָתָה
יונגער לעבען בריילענד עבטהעגען: (ז) דא וואָרד ער פּלוֹצלינג פֿאָן

17 מַלְאַךְ יְהוָה הוּא: וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל־מַלְאַךְ יְהוָה מִי
18 שְׁמֶךָ כִּי־יָבֹא דְבָרְיךָ וְכִבַּדְנוּךָ: וַיֹּאמֶר לוֹ מַלְאַךְ יְהוָה
19 לָמָּה זֶּה תִּשְׁאַל לִשְׁמִי וְהוּא פֶלְאִי: וַיִּקַּח מָנוֹחַ אֶת־
גְּדִי הָעִזִּים וְאֶת־הַמִּנְחָה וַיַּעַל עַל־הַצּוּר לַיהוָה וּמַפְלִא
כ לַעֲשׂוֹת וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים׃ וַיְהִי בְּעֲלוֹת הַלַּהַב
מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ הַשָּׁמַיְמָה וַיַּעַל מַלְאַךְ־יְהוָה בְּלַהַב
הַמִּזְבֵּחַ וּמָנוֹחַ וְאִשְׁתּוֹ רֹאִים וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם אָרְצָה׃
21 וְלֹא־יָסַף עוֹד מַלְאַךְ יְהוָה לְהֵרָאֹה אֶל־מָנוֹחַ וְאֶל־
22 אִשְׁתּוֹ אָז יָדַע מָנוֹחַ כִּי־מַלְאַךְ יְהוָה הוּא: וַיֹּאמֶר
23 מָנוֹחַ אֶל־אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ: וַתֹּאמֶר
לוֹ אִשְׁתּוֹ לוּ חָפֵץ יְהוָה לַהֲמִיתֵנוּ לֹא־לָקַח מִיָּדֵנוּ עֹלָה
וּמִנְחָה וְלֹא־הֶרְאָנוּ אֶת־כָּל־אֵלֶּה וְכָעֵת לֹא הִשְׁמִיעָנוּ
24 כָּזֹאת: וַתֵּלֶד הָאִשָּׁה בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ שִׁמְשׁוֹן
כה וַיִּגְדַּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ יְהוָה: וַתָּחֶל רוּחַ יְהוָה לְפַעֲמוֹ
בְּמַחֲנֵה־דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאֹל׃

יד Cap. XIV.

א וַיֵּרֶד שִׁמְשׁוֹן תִּמְנָתָה וַיַּרְא אִשָּׁה בְּתִמְנָתָה מִבְּנוֹת
2 פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּעַל וַיַּגֶּד לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אִשָּׁה
רָאִיתִי בְתִמְנָתָה מִבְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים וְעַתָּה קְחוּ־אוֹתָהּ
3 לִי לְאִשָּׁה: וַיֹּאמֶר לוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ הַאֵין בִּבְנוֹת אַחֶיךָ
וּבְכָל־עַמִּי אִשָּׁה כִּי־אַתָּה הוֹלֵךְ לָקַחַת אִשָּׁה מִפְּלִשְׁתִּים
הָעֲרֵלִים וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־אָבִיו אוֹתָהּ קַח־לִי כִּי
4 הִיא יָשְׁרָה בְעֵינָי: וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵיְהוָה
הִיא כִּי־תֹאֲנָה הוּא־מְבַקֵּשׁ מִפְּלִשְׁתִּים וּבָעֵת הַהִיא
ה פְּלִשְׁתִּים מֹשְׁלִים בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּרֶד
שִׁמְשׁוֹן וְאָבִיו וְאִמּוֹ תִּמְנָתָה וַיָּבֹאוּ עַד־כַּרְמֵי תִּמְנָתָה

ע"כ v. 25. יתיר א' v. 18. יתיר ו' v. 17. והנה

6 וְהִנֵּה כְּפִיר אֲרָיוֹת שֹׁאֵג לִקְרָאתוֹ ׃ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ
יְהוָה וַיְשַׁסְּעֵהוּ כְּשַׁסַּע הַגְּדִי וּמְאוּמָה אֵין בְּיָדוֹ וְלֹא
7 הִגִּיד לְאָבִיו וְלְאִמּוֹ אֵת אֲשֶׁר עָשָׂה ׃ וַיֵּרֶד וַיְדַבֵּר
8 לָאִשָּׁה וַתִּישַׁר בְּעֵינֵי שִׁמְשׁוֹן ׃ וַיָּשָׁב מִיָּמִים לְקַחְתָּהּ
וַיָּסַר לִרְאוֹת אֶת מַפֶּלֶת הָאַרְיֵה וְהִנֵּה עֲדַת דְּבוֹרִים
9 בְּגוִיַּת הָאַרְיֵה וּדְבָשׁ ׃ וַיְרַדֵּהוּ אֶל־כַּפָּיו וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ
וְאָכֹל וַיֵּלֶךְ אֶל־אָבִיו וְאֶל־אִמּוֹ וַיִּתֵּן לָהֶם וַיֹּאכֵלוּ וְלֹא־
הִגִּיד לָהֶם כִּי מִגְוִיַּת הָאַרְיֵה רָדָה הַדְּבָשׁ ׃ וַיֵּרֶד י
אֲבִיהוּ אֶל־הָאִשָּׁה וַיַּעַשׂ שָׁם שִׁמְשׁוֹן מִשְׁתֶּה כִּי כֵן
11 יַעֲשׂוּ הַבַּחוּרִים ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם אוֹתוֹ וַיִּקְחוּ שְׁלֹשִׁים
12 מְרֵעִים וַיִּהְיוּ אִתּוֹ ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אָחִידָה־נָּא
לָכֶם חִידָה אִם־הַגֵּד תַּגִּידוּ אוֹתָהּ לִי שִׁבְעַת יְמֵי
הַמִּשְׁתֶּה וּמְצָאתֶם וְנָתַתִּי לָכֶם שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים
13 חֲלִפוֹת בְּגָדִים ׃ וְאִם־לֹא תוּכְלוּ לְהַגִּיד לִי וּנְתַתֶּם
אַתֶּם לִי שְׁלֹשִׁים סְדִינִים וּשְׁלֹשִׁים חֲלִיפוֹת בְּגָדִים
וַיֹּאמְרוּ לוֹ חִידָתְךָ וְנִשְׁמָעֶנָּה ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם 14
מֵהָאֹכֵל יָצָא מַאֲכָל וּמֵעָז יָצָא מָתוֹק וְלֹא יָכְלוּ לְהַגִּיד
טו הַחִידָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים ׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיֹּאמְרוּ
לְאֵשֶׁת־שִׁמְשׁוֹן פַּתִּי אֶת־אִישֵׁךְ וְיַגֶּד־לָנוּ אֶת־הַחִידָה
פֶּן־נִשְׂרֹף אוֹתָךְ וְאֶת־בֵּית אָבִיךְ בָּאֵשׁ הֲלְיָרְשֵׁנוּ קְרָאתֶם
16 לָנוּ הֲלֹא ׃ וַתִּבְךְּ אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן עָלָיו וַתֹּאמֶר רַק־
שְׂנֵאתַנִי וְלֹא אֲהַבְתָּנִי הַחִידָה חָדַתָּה לִבְנֵי עַמִּי וְלִי
לֹא הִגַּדְתָּה וַיֹּאמֶר לָהּ הִנֵּה לְאָבִי וּלְאִמִּי לֹא הִגַּדְתִּי
17 וְלָךְ אַגִּיד ׃ וַתִּבְךְּ עָלָיו שִׁבְעַת הַיָּמִים אֲשֶׁר־הָיָה לָהֶם
הַמִּשְׁתֶּה וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיַּגֶּד־לָהּ כִּי הֵצִיקַתְּהוּ
18 וַתַּגֶּד הַחִידָה לִבְנֵי עַמָּהּ ׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ אַנְשֵׁי הָעִיר
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי בְּטֶרֶם יָבֹא הַחַרְסָה מַה־מָּתוֹק מִדְּבַשׁ
וּמַה עַז מֵאֲרִי וַיֹּאמֶר לָהֶם לוּלֹא חֲרַשְׁתֶּם בְּעֶגְלָתִי

לא

(ח) נאך איניגער ניט רייסט ער ווידער הינאונטער, זיא זו היירעטהען. ער גינג פאך וועגע צו, מוז זיך נאך דעם הינגע־שטרעקטען וויב דעם ערווען. מוכד ויהי דא, עס וואר מיר בינען־שווערט מוכד האָביג מן דעם קערפער דעם ערווען: (ט) ער פאהם עס אז מיך זיא פּלאָצע האָבד, מוכד גינג עסעבד פּאָרט, קאָם זו זיינען מאָטערן, גאָב מיהנען דאָפּאָן, מוכד זיא אַזען, מוכד הינאָב, מוכד דרייענטע מוך דאָס מאָכען, זיא מיהר זו בעפּיל: (י) נאָכדעם מאָן זיהן עמפּאָבגען האָטטע, ווהאָטע מאָן דרייסיג בעסעל־שאפּטער, זיא בייא מיהר בייאַנען מוסטען: (יא) זו בייא זיבען שׁמשׁון, איך ווילל מייך מיין רעטהסעל מוסגעבען. זיבען מיהר מיר דיסעס, ווהערעכד דען זיבען האָכזייטס־טאָגען מוך עסעט, מוכד עס ריכטיג ערראָטהען, זו בעבע מיך דרייסיג קלייד־פייער־העמדער מוכד דרייסיג פאָר עהרען־קלייד־פייער: (יג) קענטע מיהר מיר עס אָבער ניכט מוך־זעסען, זו מיסעט מיהר מיר דרייסיג קלייד־פייער־העמדער מוכד דרייסיג פאָר עהרען־קלייד־פייער. יענע ערווידערטען, גיב דיין רעטהסעל מוך, דאָס וויר עס הערען: (יד) ער שפּראָך, פּאָן דעם פּרעסער קאָק מיין עסען הערפאָר, מוכד פּאָן דעם שטאַרקען מיינע ווידקייט. זיא קאָנטען דיסעס רעטהסעל בינען דרייער טאָגע ניכט מוך־זעסען: (טו) עס וואר אָם זיבענטען טאָגע, דאָ שפּראָכען זיא צו עבלייך זו דער פּרוי דעס שׁמשׁון, בערעדע דיינען מאָן, דאָס ער מוכד דאָס רעטהסעל מוך־זעסע, זאָנסט פּערברענגען וויר דיך ווהאָס דאָס הויס דיינעס פּאָטערס. האָבעט מיהר עטווא מוך מוכד זו בערויבען, מוכד היער מיינגעזעלען? (טז) דאָס וויב ווייגט בון שׁמשׁון פּאָר, מוכד שפּראָך, ווהאָרוים זוא האָסעסט מיך, מוכד האָסט מיך ניא געליבט! ווא קאָסעסט זוא מאָכסט מיינע פּאָלק, מוכד מוכד זו בערויבען, מוכד היער מיהר עטווא מוך־זעסע, זאָנסט פּערברענגען ווידער דיך ווהאָס דאָס הויס דיינעס פּאָטערס. האָבעט מיהר עטווא מוך מוכד זו בערויבען, מוכד היער מיינגעזעלען? (יז) דאָס וויב ווייגט בון שׁמשׁון פּאָר, מוכד שפּראָך, ווהאָרוים זוא האָסעסט מיך, מוכד האָסט מיך ניא געליבט! ווא קאָסעסט זוא מאָכסט מיינע פּאָלק, מוכד מוכד זו בערויבען, מוכד היער מיהר עטווא מוך־זעסע, זאָנסט פּערברענגען ווידער דיך ווהאָס דאָס הויס דיינעס פּאָטערס.

היבאוטער, ערשוב גאָרט לרייסיג מאַנער, באַהם וואָס ער מיהנען מויסגענאָגען, מוזב בּאַב דען ראָטהסעלי־מויסערן מיהרע עהרען־קליידער. דאָ ער אַבער מויסגעבראַכט וואָר, זוּ גינג ער גאָרט, בעזאַכט שִׁמְשׁוֹן זייבע פרויא מיט מיינעם ניבּגען־בעקוין. דאָ ער בון שפראַך, איך ווילּ מין דאָס ניימער נו מיינער פרויא, וִיפֿ מיהר פאָטער מיהן ניכט היבּאין: (ב) ער זאָגטע, איך האָבּ מיר בעזאַכט שִׁמְשׁוֹן זייבע פרויא מיט מיינעם פרויא, מוזב זיא זיהּ האָטסעט, אוּן זיא דאָהער דייבעם געסעל־שאַפטער געגעבען. אַבער זיהּע, מיהרע ייבּגערע שוועסטער מיסט שעהנער אַל זיא, זאָס אוֹסאַ דיסע, שטאָטט מיהרער, דיא דייבּיגע זיין: (ג) שִׁמְשׁוֹן דראָהעטע מיהנען מַן, דיסעס מאָל בין איך פאַר־וואָרפֿס־פריא מין בעטרעף דער פְּלִשְׁתִּים, וועו איך מיהנען בעסעס אַטטהוע: (ד) ער גינג האָהער הין, פִינג דרייא הונדערט פֿיכסע, נאָהם פאַקעלן, קעהרטע שוואָנץ געגען שוואָנץ, (באַב מיטטע דער נוויא בייא דען שוואָנצען נוואַמען) שטעקטע מין דיא פאַקעלן מַן, מוזב טריב זיא זיהּ מין דאָס שטעהענדע בעטרייד דער פְּלִשְׁתִּים. ער פערבראַנטע דאָדורך גאַרבען־הויפֿען, שטעהענדעס בעטרייד, מוזב עהּ־בערגע: (ו) אוֹס דיא פְּלִשְׁתִּים זיך ערקוּ־ליגטען, וועו דיסעס בעטהאַטען האָבּ, זוּ זאָגטע מאַן, שִׁמְשׁוֹן דער מיידאַק דעס תִּמְנִי. וויל ער מיהם זייבע פרויא בעכאַמען, מוזב זיא זייבע בעסעל־שאַפטער בעגעבען. היערוף ניבּגען דיא פְּלִשְׁתִּים היבּאוף, מוזב פערבראַנטען זיא (דיא פרויא דעס שִׁמְשׁוֹן) זאַמט אירער פאַטער: (ז) שִׁמְשׁוֹן דראָהעטע מיהנען מַן, מיסט מיינרע מאָל נו האַנדלען זוּ, נון וואָהרליך, זוּ קאַן איך מיך נאָך נאַכּ־דעם ניכט רוהען, איך ווילּ מין מיהר רַאַכּע. אַנטפֿערנטע זיך מין מאָל מַן מיין רַאַכּען, מוזב דאָס ערסט אַב־זאָגען: (ח) ער שוּף מיהנען היערוף, רייטער מוזב פֿוס־גאַנגער. אַנטפֿערנטע זיך דאָרף, מוזב בּוּיב מין מיינער קוּסט דעס פעלסעס עיטם: (ט) דיא פְּלִשְׁתִּים קאַמען הערוף, זאָגערטען זיך מין יהוּדָה, מוזב בריי־טענטען זיך מין דער בעגעבּנ דאָס לֶחִי הוים: (י) מוזב מַן דיא וייטע יהוּדָה פרעאַגטען, וואָראוף זייך מיהר בעגען מוזב הערוף בע־קאַמען? גאַבען זיא נור מַנטוואָרט, אוּף שִׁמְשׁוֹן נו בינדען, וויך הער־בעקאַמען, אוּף מיט מיהם נו פערפאַהרען, וויא ער מיט מוזב פערפאַהרען מיסט: (יא) עס בעגאַבען זיך היערוף דרייא טויסענד מאַן פערפאַהרען, באַב שִׁמְשׁוֹן דרייא הונדערט פְּלִשְׁתִּים מוזב בעהערשטען, וואָס אוֹסאַ דיא מאַן יהוּדָה היבּאין נאַכּ דער קוּסט דעס פעלסעס עיטם, מוזב שפראַכען מַן שִׁמְשׁוֹן נו, וואָס וויסט יַ, דאָס דיא פְּלִשְׁתִּים מוזב בעהערשען, זוּ גע־טהאַן? ער אַנטוואָרטעט מיהנען, וויא זיא מיר בעטהאַן, זוּ האָבּ איך מיהנען בעסעס אַטטהוע: (יב) יענע זאָגטען מיהם נון, אוּף דיך

19 לֹא מְצָאתָם חָדָתִי׃ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ יְהוָה וַיֵּרֶד אַשְׁקְלוֹן וַיַּךְ מֵהֶם ׀ שְׁלֹשִׁים אִישׁ וַיִּקַּח אֶת־חֲלִיצוֹתָם וַיִּתֵּן הַחֲלִיפוֹת לְמַגִּידֵי הַחִידָה וַיִּחַר אַפּוֹ וַיַּעַל כ בֵּית אָבִיהוּ׃ וַתְּהִי אֵשֶׁת שִׁמְשׁוֹן לְמֵרֵעֵהוּ אֲשֶׁר רֵעָה לוֹ׃

טו CAP. XV. טו

א וַיְהִי מִיָּמִים בִּימֵי קְצִיר־חִטִּים וַיִּפְקֹד שִׁמְשׁוֹן אֶת־ אִשְׁתּוֹ בִּגְדִי עִזִּים וַיֹּאמֶר אָבְאָה אֶל־אִשְׁתִּי הֶחָדְרָה וְלֹא 2 נְתָנוֹ אָבִיהָ לָבוֹא׃ וַיֹּאמֶר אָבִיהָ אָמֹר אָמַרְתִּי כִּי־שָׂנֹא שְׂנֵאתָהּ וָאֶתְּנֶהָ לְמֵרֵעֶךָ הֲלֹא אֲחֹתָהּ הַקְּטַנָּה טוֹבָה 3 מִמֶּנָּה תִּהְיֶנָּא לְךָ תַּחְתֶּיהָ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן נְקִיתִי 4 הַפַּעַם מִפְּלִשְׁתִּים כִּי־עֹשֶׂה אֲנִי עִמָּם רָעָה׃ וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן וַיִּלְכֹּד שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת שׁוּעָלִים וַיִּקַּח לַפִּדִּים וַיֵּפֶן זָנָב אֶל־ ה זָנָב וַיָּשֶׂם לַפִּיד אֶחָד בֵּין־שְׁנֵי הַזְּנָבוֹת בַּתָּוֶךְ׃ וַיַּבְעֵר־ אֵשׁ בַּלַּפִּידִים וַיְשַׁלַּח בְּקָמוֹת פְּלִשְׁתִּים וַיַּבְעֵר מִגָּדִישׁ 6 וְעַד־קָמָה וְעַד־כֶּרֶם זָיִת׃ וַיֹּאמְרוּ פְּלִשְׁתִּים מִי עָשָׂה זֹאת וַיֹּאמְרוּ שִׁמְשׁוֹן חֲתַן הַתִּמְנִי כִּי לָקַח אֶת־אִשְׁתּוֹ וַיִּתְּנָהּ לְמֵרֵעֵהוּ וַיַּעֲלוּ פְּלִשְׁתִּים וַיִּשְׂרְפוּ אוֹתָהּ וְאֶת־אָבִיהָ בָּאֵשׁ׃ 7 וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן אִם־תַּעֲשׂוּן כָּזֹאת כִּי אִם־נִקַּמְתִּי בָכֶם 8 וְאַחַר אֶחְדָּל׃ וַיַּךְ אוֹתָם שׁוֹק עַל־יָרֵךְ מַכָּה גְדוֹלָה וַיֵּרֶד 9 וַיֵּשֶׁב בִּסְעִיף סֶלַע עֵיטָם׃ וַיַּעֲלוּ פְּלִשְׁתִּים י וַיַּחֲנוּ בִּיהוּדָה וַיִּנָּטְשׁוּ בַּלֶּחִי׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ יְהוּדָה לָמָּה עֲלִיתֶם עָלֵינוּ וַיֹּאמְרוּ לֶאְסֹר אֶת־שִׁמְשׁוֹן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת 11 לוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לָנוּ׃ וַיֵּרְדוּ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ מִיהוּדָה אֶל־סְעִיף סֶלַע עֵיטָם וַיֹּאמְרוּ לְשִׁמְשׁוֹן הֲלֹא יָדַעְתָּ כִּי־ מֹשְׁלִים בָּנוּ פְּלִשְׁתִּים וּמַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לָנוּ וַיֹּאמֶר לָהֶם 12 כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ לִי כֵּן עָשִׂיתִי לָהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֶאֱסָרְךָ

יָרְדְנוּ לְתִתְךָ בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר לָהֶם שִׁמְשׁוֹן הִשָּׁבְעוּ
לִי פֶּן־תִּפְגְּעוּן בִּי אַתֶּם׃ 13 וַיֹּאמְרוּ לוֹ לֹא־מוֹת לֹא כִּי־
אָסֹר נַאסְרְךָ וְנִתַּנְיךָ בְּיָדָם וְהָמֵת לֹא נְמִיתֶךָּ וַיַּאַסְרֻהוּ
בִּשְׁנֵים עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַיַּעֲלוּהוּ מִן־הַסֶּלַע׃ 14 הוּא־בָא
עַד־לֶחְיָ וּפְלִשְׁתִּים הֵרִיעוּ לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו רוּחַ
יְהוָה וַתִּהְיֶינָה הָעֲבֹתִים אֲשֶׁר־עַל־זְרֹעוֹתָיו כַּפְשִׁתִּים
אֲשֶׁר בָּעֲרוּ בָאֵשׁ וַיִּמַּסּוּ אֲסוּרָיו מֵעַל יָדָיו׃ 15 וַיִּמְצָא לְחִי־
חֲמוֹר טָרִי וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֶהָ וַיַּךְ־בָּהּ אֶלֶף אִישׁ׃
16 וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן בִּלְחִי הַחֲמוֹר חֲמֹרָתַיִם בִּלְחִי
הַחֲמוֹר הִכֵּיתִי אֶלֶף אִישׁ׃ 17 וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וַיַּשְׁלֵךְ
הַלְּחִי מִיָּדוֹ וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא רָמַת לֶחִי׃ 18 וַיִּצְמָּא
מְאֹד וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אַתָּה נָתַתָּ בְיַד־עַבְדְּךָ
אֶת־הַתְּשׁוּעָה הַגְּדֹלָה הַזֹּאת וְעַתָּה אָמוּת בַּצָּמָא וְנָפַלְתִּי
בְּיַד הָעֲרֵלִים׃ 19 וַיִּבְקַע אֱלֹהִים אֶת־הַמַּכְתֵּשׁ אֲשֶׁר־בַּלֶּחִי
וַיֵּצְאוּ מִמֶּנּוּ מָיִם וַיֵּשְׁתְּ וַתָּשָׁב רוּחוֹ וַיֶּחִי עַל־כֵּן׀ קָרָא
שְׁמָהּ עֵין הַקּוֹרֵא אֲשֶׁר בַּלֶּחִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ כ וַיִּשְׁפֹּט
אֶת־יִשְׂרָאֵל בִּימֵי פְלִשְׁתִּים עֶשְׂרִים שָׁנָה׃

Cap. XVI. יו ין

א וַיֵּלֶךְ שִׁמְשׁוֹן עַזָּתָה וַיַּרְא־שָׁם אִשָּׁה זוֹנָה וַיָּבֹא אֵלֶיהָ׃
2 לָעַזָּתִים׀ לֵאמֹר בָּא שִׁמְשׁוֹן הֵנָּה וַיָּסֹבּוּ וַיֶּאֶרְבוּ־לוֹ כָּל־
הַלַּיְלָה בְּשַׁעַר הָעִיר וַיִּתְחָרְשׁוּ כָּל־הַלַּיְלָה לֵאמֹר עַד־אוֹר
הַבֹּקֶר וַהֲרַגְנָהוּ׃ 3 וַיִּשְׁכַּב שִׁמְשׁוֹן עַד־חֲצִי הַלַּיְלָה וַיָּקָם׀
בַּחֲצִי הַלַּיְלָה וַיֶּאֱחֹז בְּדַלְתוֹת שַׁעַר־הָעִיר וּבִשְׁתֵּי
הַמְּזוּזוֹת וַיִּסָּעֵם עִם־הַבְּרִיחַ וַיָּשֶׂם עַל־כְּתֵפָיו וַיַּעֲלֵם
אֶל־רֹאשׁ הָהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי חֶבְרוֹן׃

ויהי

ירדנו לתתך ביד־פלשתים ויאמר להם שמשון השבעו
לי פן־תפגעון בי אתם׃ 13 ויאמרו לו לאמר לא כי־
אסר נאסרך ונתנין בידם והמת לא נמיתך ויאסרהו
בשנים עבתים חדשים ויעלוהו מן־הסלע׃ 14 הוא־בא
עד־לחי ופלשתים הריעו לקראתו ותצלח עליו רוח
יהוה ותהיינה העבתים אשר־על־זרעותיו כפשתים
אשר בערו באש וימסו אסוריו מעל ידיו׃ 15 וימצא לחי־
חמור טריד וישלח ידו ויקחה ויך־בה אלף איש׃
16 ויאמר שמשון בלחי החמור חמרתים בלחי
החמור הכיתי אלף איש׃ 17 ויהי ככלתו לדבר וישלך
הלחי מידו ויקרא למקום ההוא רמת לחי׃ 18 ויצמא
מאד ויקרא אל־יהוה ויאמר אתה נתת ביד־עבדך
את־התשועה הגדלה הזאת ועתה אמות בצמא ונפלתי
ביד הערלים׃ 19 ויבקע אלהים את־המכתש אשר־בלחי
ויצאו ממנו מים וישת ותשב רוחו ויחי על־כן׀ קרא
שמה עין הקורא אשר בלחי עד היום הזה׃ כ וישפט
את־ישראל בימי פלשתים עשרים שנה׃

קאפיטעל יו

(א) שמשון מונטערמאהל איז אין עזה, ער זאל דארט
זיין בוהלערישעס ווייב, מוזט בעוכטט זיא׃ (ב) זאל
אין הערמוס, מוזט זיערטען איז גאנצע נאכט פון שטאט־
טהארע מוך מיהן. פערהילטען זיך אבער וואהרענד דער נאכט רויג־
ווייל מיהרע אבראדע וואר, ערסט זולן דער מאדגען לייכטען, וואלזן
מיהן מוואבריגען שוך רוהיג בים מיטטער־נאכט־
ווייר מיהן מוואבריגען: (ג) שמשון שוך רוהיג בים מיטטער־נאכט־
מוך מיטטער. נאכט אבער מאכטע ער זיך מוך, ערגריף זיא טהירען
דעס שטאדט־טהארעס, מיט דען בייזען פפאסטען, ברעך זיא מיט
דעס ריגעל מוים, נאהם זיא מוך זייער שווערע, מוזט טרוג זיא
מוך דען גיפפעל דעס בערגעס הינמוך, דער פאר חברון ליגט:
(ד) נאך דיסער בעגעבענהייט ליבטע ער איין פרויענזימער אן
דעם גרונדע שורק, וועלכעס דלילה היס: (ה) זיא בעפעהל־

האבער

(ו) קוים וואר ער נו לחי אבגעקאמען, מוס זיך דען פלשתים
נו בינדען, וינד ווער הערא בעקאמען, מוס זיך דען פלשתים
מוים־נו־ינדערן. שמשון ערוויידערטע מיהנען, שוועהרעט מיר
כוך, דאס מיהר ביכט ועלבסט האבן מן מיך ונבנען וואלזט: (ז) זיא
בעטהייערטען עס מיהם הארמוך, מינדעם זיא שפראכען, בעווייס
ביכט, בוס בינדען וואלזן ווער דיך, מוכט וס דיך מיהנען מוים־
ינדערן, מוואבריגען אבער קיינעסוועגס. זיא באבדען מיהן נון מיט
נוויי ניימן שטריקען, מוכט פיהרטען מיהן פאס פסלמן הינמוך:
(ח) קוים וואר ער נו לחי אבגעקאמען, זיא פלשתים יוכזטען
שון מיהם ענטגענגען. זו וואר מוך שון דער גייסט עווינגען
ווידער מן מיהם. מוכט זיא שטריקע, זיא ער מוס זייבע ארמע
האטטע, וואהרען נון ווא פלאכס־פלדען, זיא זיך דורך פייער ענט־
ינדעט האבען. זייבע באבדע שוללען גלייכפאס פון זייבען האבדען:
(ט) ער ענטדעקטע מיינען נאך ומאס־האבענדען עסעוס־קינ־
בלדען, וואכאך ער זייבע האבד מוים־שטריקע, מיהן מוך־נאהם,
מוכט שוסעבד שון לאוט ערשוג: (י) ער שפראך, מיט דעך
עסעוס־קינבאקען טוסעבד שון ערשוגען! מיט דעך עסעוס־קינבאקען האבע מיך פיל היבען בעמאכט! (יא) נאכדעך ער
דיסעס מוסבעשפראכען האטטע, ווארף ער דען קינבאקען מוים
זוייבער האבד. שון בענבטע זייטדעך דיסען מרט רמת־לחי:
(יב) ער וואלד היערוך ועהר זורסטיג, מוכט ריך נוך עוויגען,
מוכד שפראך, זול האסט דייבעך קבעכטע דיסען גראבען וד פער־
יהען, מוכד נון זאלן מיך פאר זורסט מוקבמאכן, מוכד דען מוכ־
בעשניטבעבען מן דיא האבע פאלזן? (יג) זו שפאלטעטע גאנט
דיא מערסער־מרטבעה העהוכב נו לחי. עס פוס וואסער הערוים,
ער טרבק, ערהאלטע זיך וויידער, מוכד וואלד ערקווקט. דארוך
בעבבעט שון זיא, דיא קוועלל דעס פוהעבדען מן לחי, בים מוך
דען הייטיגען טאג: (יד) שמשון האטטע דאס ריכטער־שוט גע־
פיהרט מיבער ישראל, מן דען ניינצען דער פלשתים, (דא דיסע
מיבער ישראל דיא אבער־מאכט האטטען) גוואנציג יאהרע:

קאפיטעל יו

(א) שמשון מונטערמאהם מיינע רייסע נאך עזה, ער זאה דארט
זיין בוהלערישעס ווייב, מוזט בעוכטט זיא׃ (ב) זאל אין הערמוס,
מוכט זיערטען איז גאנצע נאכט פון שטאדט־טהארע מוך מיהן.
פערהילטען זיך אבער וואהרענד דער נאכט רויג־ווייל מיהרע
אבראדע וואר, ערסט זולן דער מאדגען לייכטען, וואלזן מיהן
מוואבריגען שוך רוהיג בים מיטטער־נאכט־מוך מיטטער. נאכט
אבער מאכטע ער זיך מוך, ערגריף זיא טהירען דעס שטאדט־
טהארעס, מיט דען בייזען פפאסטען, ברעך זיא מיט דעס ריגעל
מוים, נאהם זיא מוך זייער שווערע, מוכט טרוג זיא מוך דען
גיפפעל דעס בערגעס הינמוך, דער פאר חברון ליגט:

4 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיֶּאֱהַב אִשָּׁה בְּנַחַל שֹׂרֵק
ה וּשְׁמָהּ דְּלִילָה׃ וַיַּעֲלוּ אֵלֶיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ
לָהּ פַּתִּי אוֹתוֹ וּרְאִי בַּמֶּה כֹחוֹ גָדוֹל וּבַמֶּה נוּכַל לוֹ
וְאֲסָרְנוּהוּ לְעַנּוֹתוֹ וַאֲנַחְנוּ נִתֶּן־לָךְ אִישׁ אֶלֶף וּמְאַת
6 כָּסֶף׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הַגִּידָה־נָּא לִי בַּמֶּה
7 כֹחֲךָ גָדוֹל וּבַמֶּה תֵּאָסֵר לְעַנּוֹתֶךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ
אִם־יַאַסְרֻנִי בְּשִׁבְעָה יְתָרִים לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרָבוּ וְחָלִיתִי
8 וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם׃ וַיַּעֲלוּ־לָהּ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה
9 יְתָרִים לַחִים אֲשֶׁר לֹא־חֹרָבוּ וַתַּאַסְרֵהוּ בָהֶם׃ וְהָאֹרֵב
יֹשֵׁב לָהּ בַּחֶדֶר וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלַיִךְ שִׁמְשׁוֹן וַיְנַתֵּק
אֶת־הַיְתָרִים כַּאֲשֶׁר יְנַתֵּק פְּתִיל הַנְּעֹרֶת בַּהֲרִיחוֹ אֵשׁ וְלֹא
י נוֹדַע כֹּחוֹ׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן הִנֵּה הֵתַלְתָּ בִּי
וַתְּדַבֵּר אֵלַי כְּזָבִים עַתָּה הַגִּידָה־נָּא לִי בַּמֶּה תֵּאָסֵר׃
11 וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־אָסוֹר יַאַסְרוּנִי בַּעֲבֹתִים חֲדָשִׁים אֲשֶׁר
לֹא־נַעֲשָׂה בָהֶם מְלָאכָה וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּאַחַד הָאָדָם׃
12 וַתִּקַּח דְּלִילָה עֲבֹתִים חֲדָשִׁים וַתַּאַסְרֵהוּ בָהֶם וַתֹּאמֶר
אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלַיִךְ שִׁמְשׁוֹן וְהָאֹרֵב יֹשֵׁב בֶּחָדֶר וַיְנַתְּקֵם
13 מֵעַל זְרֹעֹתָיו כַּחוּט׃ וַתֹּאמֶר דְּלִילָה אֶל־שִׁמְשׁוֹן עַד־הֵנָּה
הֵתַלְתָּ בִּי וַתְּדַבֶּר אֵלַי כְּזָבִים הַגִּידָה לִּי בַּמֶּה תֵּאָסֵר
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אִם־תַּאַרְגִי אֶת שֶׁבַע מַחְלְפוֹת רֹאשִׁי עִם־
14 הַמַּסָּכֶת׃ וַתִּתְקַע בַּיָּתֵד וַתֹּאמֶר אֵלָיו פְּלִשְׁתִּים עָלַיִךְ
שִׁמְשׁוֹן וַיִּיקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיִּסַּע אֶת־הַיְתֵד הָאֶרֶג וְאֶת־
טו הַמַּסָּכֶת׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו אֵיךְ תֹּאמַר אֲהַבְתִּיךְ וְלִבֵּךְ אֵין
אִתִּי זֶה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הֵתַלְתָּ בִּי וְלֹא־הִגַּדְתָּ לִּי בַּמֶּה כֹחֲךָ
16 גָדוֹל׃ וַיְהִי כִּי־הֵצִיקָה לוֹ בִדְבָרֶיהָ כָּל־הַיָּמִים וַתְּאַלְּצֵהוּ
17 וַתָּקְצַר נַפְשׁוֹ לָמוּת׃ וַיַּגֶּד־לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַיֹּאמֶר לָהּ
מוֹרָה לֹא־עָלָה עַל־רֹאשִׁי כִּי־נְזִיר אֱלֹהִים אֲנִי מִבֶּטֶן אִמִּי

4 ויהי אחרי כן ויאהב אשה בנחל שורק
ה ושמה דלילה׃ ויעלו אליה סרני פלשתים ויאמרו
לה פתי אותו וראי במה כחו גדול ובמה נוכל לו
ואסרנוהו לענותו ואנחנו נתן־לך איש אלף ומאת
6 כסף׃ ותאמר דלילה אל־שמשון הגידה־נא לי במה
7 כחך גדול ובמה תאסר לענותך׃ ויאמר אליה
אם־יאסרני בשבעה יתרים לחים אשר לא־חרבו וחליתי
8 והייתי כאחד האדם׃ ויעלו־לה סרני פלשתים שבעה
9 יתרים לחים אשר לא־חרבו ותאסרהו בהם׃ והארב
יושב לה בחדר ותאמר אליו פלשתים עליך שמשון וינתק
את־היתרים כאשר ינתק פתיל הנעורת בהריחו אש ולא
י נודע כחו׃ ותאמר דלילה אל־שמשון הנה התלת בי
ותדבר אלי כזבים עתה הגידה־נא לי במה תאסר׃
11 ויאמר אליה אם־אסור יאסרוני בעבתים חדשים אשר
לא־נעשה בהם מלאכה וחליתי והייתי כאחד האדם׃
12 ותקח דלילה עבתים חדשים ותאסרהו בהם ותאמר
אליו פלשתים עליך שמשון והארב יושב בחדר וינתקם
13 מעל זרעתיו כחוט׃ ותאמר דלילה אל־שמשון עד־הנה
התלת בי ותדבר אלי כזבים הגידה לי במה תאסר
ויאמר אליה אם־תארגי את שבע מחלפות ראשי עם־
14 המסכת׃ ותתקע ביתד ותאמר אליו פלשתים עליך
שמשון ויקץ משנתו ויסע את־היתד הארג ואת־
טו המסכת׃ ותאמר אליו איך תאמר אהבתיך ולבך אין
אתי זה שלש פעמים התלת בי ולא־הגדת לי במה כחך
16 גדול׃ ויהי כי־הציקה לו בדבריה כל־הימים ותאלצהו
17 ותקצר נפשו למות׃ ויגד־לה את־כל־לבו ויאמר לה
מורה לא־עלה על־ראשי כי־נזיר אלהים אני מבטן אמי

v. 16. תל׳ רפה v. 5. תת׳ בפתח אפ

אם־גֻּלַּחְתִּי וְסָר מִמֶּנִּי כֹּחִי וְחָלִיתִי וְהָיִיתִי כְּכָל־הָאָדָם׃
18 וַתֵּרֶא דְלִילָה כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־כָּל־לִבּוֹ וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא
לְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים לֵאמֹר עֲלוּ הַפַּעַם כִּי־הִגִּיד לָהּ אֶת־
כָּל־לִבּוֹ וְעָלוּ אֲלֵיהָ סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲלוּ הַכֶּסֶף בְּיָדָם׃
19 וַתְּיַשְּׁנֵהוּ עַל־בִּרְכֶּיהָ וַתִּקְרָא לָאִישׁ וַתְּגַלַּח אֶת־שֶׁבַע
כ מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ וַתָּחֶל לְעַנּוֹתוֹ וַיָּסַר כֹּחוֹ מֵעָלָיו׃ וַתֹּאמֶר
פְּלִשְׁתִּים עָלֶיךָ שִׁמְשׁוֹן וַיִּקַץ מִשְּׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵצֵא
כְּפַעַם בְּפַעַם וְאִנָּעֵר וְהוּא לֹא יָדַע כִּי יְהוָה סָר מֵעָלָיו׃
21 וַיְאֲחָזוּהוּ פְלִשְׁתִּים וַיְנַקְּרוּ אֶת־עֵינָיו וַיּוֹרִידוּ אוֹתוֹ
עַזָּתָה וַיַּאַסְרוּהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְהִי טוֹחֵן בְּבֵית הָאֲסִירִים׃
22 וַיָּחֶל שְׂעַר־רֹאשׁוֹ לְצְמֹחַ כַּאֲשֶׁר גֻּלָּח׃
23 וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ לִזְבֹּחַ זֶבַח־גָּדוֹל
לְדָגוֹן אֱלֹהֵיהֶם וּלְשִׂמְחָה וַיֹּאמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ
24 אֶת שִׁמְשׁוֹן אוֹיְבֵנוּ׃ וַיִּרְאוּ אֹתוֹ הָעָם וַיְהַלְלוּ אֶת־
אֱלֹהֵיהֶם כִּי אָמְרוּ נָתַן אֱלֹהֵינוּ בְּיָדֵנוּ אֶת־אוֹיְבֵנוּ וְאֵת
מַחֲרִיב אַרְצֵנוּ וַאֲשֶׁר הִרְבָּה אֶת־חֲלָלֵינוּ׃ וַיְהִי כה
כְּיוֹטַב לִבָּם וַיֹּאמְרוּ קִרְאוּ לְשִׁמְשׁוֹן וִישַׂחֶק־לָנוּ וַיִּקְרְאוּ
לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסִירִים וַיְצַחֵק לִפְנֵיהֶם וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ
בֵּין הָעַמּוּדִים׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן אֶל־הַנַּעַר הַמַּחֲזִיק 26
בְּיָדוֹ הַנִּיחָה אוֹתִי וַהֲמִישֵׁנִי אֶת־הָעַמֻּדִים אֲשֶׁר הַבַּיִת
נָכוֹן עֲלֵיהֶם וְאֶשָּׁעֵן עֲלֵיהֶם׃ וְהַבַּיִת מָלֵא הָאֲנָשִׁים 27
וְהַנָּשִׁים וְשָׁמָּה כָּל סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים וְעַל־הַגָּג כִּשְׁלֹשֶׁת
אַלְפֵי אִישׁ וְאִשָּׁה הָרֹאִים בְּשְׂחֹק שִׁמְשׁוֹן׃ וַיִּקְרָא 28
שִׁמְשׁוֹן אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אֲדֹנָי יֱהוִה זָכְרֵנִי נָא וְחַזְּקֵנִי
נָא אַךְ הַפַּעַם הַזֶּה הָאֱלֹהִים וְאִנָּקְמָה נְקָם־אַחַת מִשְּׁתֵּי

כתוב קרי v. 25. האסורים קרי v. 21. לי קרי v. 18. עיני
הת' רפה v. 28. והמישני ק' v. 26. האסורים קרי ib.

29 עֵינַי מִפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּלְפֹּת שִׁמְשׁוֹן אֶת־שְׁנֵי עַמּוּדֵי הַתָּוֶךְ
אֲשֶׁר הַבַּיִת נָכוֹן עֲלֵיהֶם וַיִּסָּמֶךְ עֲלֵיהֶם אֶחָד בִּימִינוֹ
ל וְאֶחָד בִּשְׂמֹאלוֹ׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְשׁוֹן תָּמֹת נַפְשִׁי עִם־
פְּלִשְׁתִּים וַיֵּט בְּכֹחַ וַיִּפֹּל הַבַּיִת עַל־הַסְּרָנִים וְעַל־כָּל־
הָעָם אֲשֶׁר־בּוֹ וַיִּהְיוּ הַמֵּתִים בְּמוֹתוֹ רַבִּים
31 מֵאֲשֶׁר הֵמִית בְּחַיָּיו׃ וַיֵּרְדוּ אֶחָיו וְכָל־בֵּית אָבִיהוּ
וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלוּ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֶשְׁתָּאוֹל
בְּקֶבֶר מָנוֹחַ אָבִיו וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים
שָׁנָה׃

יז Cap. XVII.

א 2 וַיְהִי־אִישׁ מֵהַר־אֶפְרַיִם וּשְׁמוֹ מִיכָיְהוּ׃ וַיֹּאמֶר
לְאִמּוֹ אֶלֶף וּמְאָה הַכֶּסֶף אֲשֶׁר לֻקַּח־לָךְ וְאָתְּ אָלִית
וְגַם אָמַרְתְּ בְּאָזְנַי הִנֵּה־הַכֶּסֶף אִתִּי אֲנִי לְקַחְתִּיו
3 וַתֹּאמֶר אִמּוֹ בָּרוּךְ בְּנִי לַיהוָה׃ וַיָּשֶׁב אֶת־אֶלֶף וּמְאָה
הַכֶּסֶף לְאִמּוֹ וַתֹּאמֶר אִמּוֹ הַקְדֵּשׁ הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַכֶּסֶף
לַיהוָה מִיָּדִי לִבְנִי לַעֲשׂוֹת פֶּסֶל וּמַסֵּכָה וְעַתָּה אֲשִׁיבֶנּוּ
4 לָךְ׃ וַיָּשֶׁב אֶת־הַכֶּסֶף לְאִמּוֹ וַתִּקַּח אִמּוֹ מָאתַיִם כֶּסֶף
וַתִּתְּנֵהוּ לַצּוֹרֵף וַיַּעֲשֵׂהוּ פֶּסֶל וּמַסֵּכָה וַיִּהְיוּ בְּבֵית
ה מִיכָיְהוּ׃ וְהָאִישׁ מִיכָה לוֹ בֵּית אֱלֹהִים וַיַּעַשׂ אֵפוֹד
וּתְרָפִים וַיְמַלֵּא אֶת־יַד אַחַד מִבָּנָיו וַיְהִי־לוֹ לְכֹהֵן׃
6 בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו
7 יַעֲשֶׂה׃ וַיְהִי־נַעַר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה
8 מִמִּשְׁפַּחַת יְהוּדָה וְהוּא לֵוִי וְהוּא גָר־שָׁם׃ וַיֵּלֶךְ
הָאִישׁ מֵהָעִיר מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה לָגוּר בַּאֲשֶׁר יִמְצָא
וַיָּבֹא הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָה לַעֲשׂוֹת דַּרְכּוֹ׃

---

v. 1. קמץ בטפחא ואת קרי v. 2. ויאמר

29 עיני מפלשתים׃ ויפלפת שמשון את־שני עמודי התוך
אשר הבית נכון עליהם ויסמך עליהם אחד בימינו
ל ואחד בשמאלו׃ ויאמר שמשון תמת נפשי עם־
פלשתים ויט בכח ויפל הבית על־הסרנים ועל־כל־
העם אשר־בו ויהיו המתים במותו רבים
31 מאשר המית בחייו׃ וירדו אחיו וכל־בית אביהו
וישאו אתו ויעלו ויקברו אותו בין צרעה ובין אשתאול
בקבר מנוח אביו והוא שפט את־ישראל עשרים
שנה׃

יז Cap. XVII.

א 2 ויהי־איש מהר־אפרים ושמו מיכיהו׃ ויאמר
לאמו אלף ומאה הכסף אשר לקח־לך ואתי אלית
וגם אמרת באזני הנה־הכסף אתי אני לקחתיו
3 ותאמר אמו ברוך בני ליהוה׃ וישב את־אלף ומאה
הכסף לאמו ותאמר אמו הקדש הקדשתי את־הכסף
ליהוה מידי לבני לעשות פסל ומסכה ועתה אשיבנו
4 לך׃ וישב את־הכסף לאמו ותקח אמו מאתים כסף
ותתנהו לצורף ויעשהו פסל ומסכה ויהי בבית
ה מיכיהו׃ והאיש מיכה לו בית אלהים ויעש אפוד
ותרפים וימלא את־יד אחד מבניו ויהי־לו לכהן׃
6 בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר בעיניו
7 יעשה׃ ויהי־נער מבית לחם יהודה
8 ממשפחת יהודה והוא לוי והוא גר־שם׃ וילך
האיש מהעיר מבית לחם יהודה לגור באשר ימצא
ויבא הר־אפרים עד־בית מיכה לעשות דרכו׃

ויאמר

פרעגט, „וואהער קומסט דוּ?“ מוב ער מיהם זאגט, אז
מוב וואוינט ווינען וועג וויטער נעהמען: (ם) אוֹם מִיכָה מיהן
מנשה רייסט המאוֹם פּאן דער שטאדט בֵּית־לֶחֶם־יהודה וועג,
המטה זיך מבער היער אוֹם פּרעמדער מיפּגעהאלטען: (ח) דיסער
מוכטער דעם שטאמם יהודה, ער וואר מייגענטליך פון לֵוִי.
ניט קיין רעגענט אין יִשְׂרָאֵל. יעדער טהאט וואס מיהם רעכט
דינקט: (ז) מיין יונגער מענש ווענט אין בֵּית־לֶחֶם־יהודה,
וויינער רעכטען, איז אבדערש ניט ווינער ווינקען: (י) מוב שפראך,
מיין מייגענעם ווענען ווייב אוֹם פּלשתים פּערט ניט דען פּלשתים!
ער נעמ היערמיף ניט אוֹער קרעפּט, מוב דאס הוים שטירצט
מיין, מיבער דען בעפּעהרט מוב מיבער דעם וואוינוֹרטען
פּאלק, דאס דאכען וואר. עס וואר מיינע גרעסערע אבנאהל, דיא
ער היער בייא זיינעם שטערבען הינריכטעטע, אוֹם ער וואהרענד
זיינעם ווענען אומגעבראכט האטטע: (לא) זיינע ברידער מוב
זיינע גאנצע פּאמיליע גינגען הינאב, בּאהאען ווינען לייכטם,
טרוגען מיהן הינאוף, מוב בעגרובען מיהן נווישען צָרְעָה מוב
אֶשְׁתָּאֹל, מין דעם גראבע ווינעם פּאטערס מָנוֹחַ. ער האטטע
דאס ריכטער־אמט מין יִשְׂרָאֵל געפּיהרט, נוואנציג יאהרע:

קאפּימעל יז

(א) עס ועבטע מין מאן מוק דעם געבירגע אֶפְרַיִם, זיין נאמע
וואר מִיכָיְהוּ: (ב) דיסער שפראך נו זיינער מוטטער, דיא מיילף
הובדערט זילבער־שטיקע, דיא דיר געוואהרן וואָרדען וידד, מוב
וואָרמיבער דוּ מיינען פלוך מוססשפראכעסט, אי מיהן פאר מיינען
האהרען מוססשפראכעסט. דיסעם געלד בעפּינדעט זיך בייא מיר,
איך ועבטס האטטע עס גענוממען. דיא מוטטער ערווידערטע
הירמוף, גענוגבעט זיי מין זאהן דעם עווינען! (ג) ער גאב
מוסס דיא מיילף הובדערט זילבער־שטיקע זיינער מוטטער צוריק.
מיין דיסע זאגטע, איך האטטע דאס געלד דעם עווינען גענהיליגט.
פאן מיינער האנד זאלטע מוסס מיינען זאהן זו פּיר דאפּאר מאכען־
מען, מוס מיין גענוינעם מוב גענאפּעם ביוד דאפּאן מאכען
נו זאפּען. דיסען בעטראג גאבע איך דיר מוסס היער ווידער:
(ד) דא ער אבער מוך דיסעם געלד זיינער מוטטער ווידער הין־
גאב, נאהם זי זוייהונדערט זילבער־שטיקע, מוב גאבם זי דעם
גאלד־שמיד, ער מיין גענוינעם מוב גענאפּעם ביוד דאפּאן
מאכט. דיסעם ווארד נון מין דעם הויס דעם מִיכָה
מוכטע: (ה) דיסער מאן מִיכָה האטטע מיינען טעמפּעל,
מיפּגעמטעלט: (ו) דיסער מאן מִיכָה האטטע מיינען
שפּפּטע זיך מוך אפּוד מוב תְּרָפִים מן, מוב וויהעטע
זיינער זוהבע מיין, דער זיין פּריסטער ווּאר: (ז) עס וואר נו דיסער
נייט קיין רעגענט מין יִשְׂרָאֵל. יעדער טהאט וואס מיהם רעכט
דינקט: (ז) מיין יונגער מענש ועבטע מין בֵּית־לֶחֶם־יהודה,
מוכטער דעם שטאמם יהודה, ער וואר מייגענטליך מיין לֵוִי.
מוב שטאמבאם מוך מיינען מוק פּרעמדער מיפּגעהאלטען:
וואר מִיכָיְהוּ: (ב) דיסער שפראך נו זיינער מוטטער, דיא מיילף
הובדערט זילבער־שטיקע, דיא דיר געוואהרן וואָרדען וידד, מוב
וואָרמיבער דוּ מיינען פלוך מוססשפראכעסט, אי מיהן פאר מיינען
האהרען מוססשפראכעסט. דיסעם געלד בעפּינדעט זיך בייא מיר,
איך ועבטס האטטע עס גענוממען. דיא מוטטער ערווידערטע
היערמוף, גענוגבעט זיי מין זאהן דעם עווינען! (ג) ער גאב
מוסס דיא מיילף הובדערט זילבער־שטיקע זיינער מוטטער נוריק.
מיין דיסע זאגטע, איך האטטע דאס געלד דעם עווינען געהיליגט.
פאן מיינער האנד זאלטע מוסס מיינען זאהן זו פּיר דאפּאר מאכען־
מען, מוס מיין גענוינעם מוב גענאפּעם ביוד דאפּאן מאכען
נו זאפּען. דיסען בעטראג גאבע איך דיר מוסס היער ווידער:
(ד) דא ער אבער מוך דיסעם געלד זיינער מוטטער ווידער הין־
גאב, נאהם זי זוייהונדערט זילבער־שטיקע, מוב גאבם זי דעם
גאלד־שמיד, ער מיין גענוינעם מוב גענאפּעם ביוד דאפּאן
מאכט. דיסעם ווארד נון מין דעם הויס דעם מִיכָה
מוכטע: (ה) דיסער מאן מִיכָה האטטע מיינען טעמפּעל,
מיפּגעמטעלט: (ו) דיסער מאן מִיכָה האטטע מיינען
שפּפּטע זיך מוך אפּוד מוב תְּרָפִים מן, מוב וויהעטע
זיינער זוהבע מיין, דער זיין פּריסטער ווּאר: (ז) עס וואר נו דיסער
נייט קיין רעגענט מין יִשְׂרָאֵל. יעדער טהאט וואס מיהם רעכט
דינקט: (ז) מיין יונגער מענש ועבטע מין בֵּית־לֶחֶם־יהודה,
מוכטער דעם שטאמם יהודה, ער וואר מייגענטליך מיין לֵוִי.
מוב שטאמבאם מוך מיינען מוק פּרעמדער מיפּגעהאלטען:

9 וַיֹּאמֶר־לוֹ מִיכָה מֵאַיִן תָּבֹוא וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֵוִי אָנֹכִי
מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וְאָנֹכִי הֹלֵךְ לָגוּר בַּאֲשֶׁר אֶמְצָא ׃
10 וַיֹּאמֶר לוֹ מִיכָה שְׁבָה עִמָּדִי וֶהְיֵה־לִי לְאָב וְלֹכֵהֵן וְאָנֹכִי
אֶתֵּן־לְךָ עֲשֶׂרֶת כֶּסֶף לַיָּמִים וְעֵרֶךְ בְּגָדִים וּמִחְיָתֶךָ וַיֵּלֶךְ
הַלֵּוִי ׃ 11 וַיֹּאֶל הַלֵּוִי לָשֶׁבֶת אֶת־הָאִישׁ וַיְהִי הַנַּעַר לוֹ
כְּאַחַד מִבָּנָיו ׃ 12 וַיְמַלֵּא מִיכָה אֶת־יַד הַלֵּוִי וַיְהִי־לוֹ
הַנַּעַר לְכֹהֵן וַיְהִי בְּבֵית מִיכָה ׃ 13 וַיֹּאמֶר מִיכָה עַתָּה
יָדַעְתִּי כִּי־יֵיטִיב יְהוָה לִי כִּי הָיָה־לִי הַלֵּוִי לְכֹהֵן ׃

יח Cap. XVIII.

א בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ בְּיִשְׂרָאֵל וּבַיָּמִים הָהֵם שֵׁבֶט
הַדָּנִי מְבַקֵּשׁ־לוֹ נַחֲלָה לָשֶׁבֶת כִּי לֹא־נָפְלָה לוֹ עַד־
הַיֹּום הַהוּא בְּתוֹךְ שִׁבְטֵי־יִשְׂרָאֵל בְּנַחֲלָה ׃
2 וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־דָן ׀ מִמִּשְׁפַּחְתָּם חֲמִשָּׁה
אֲנָשִׁים מִקְצוֹתָם אֲנָשִׁים בְּנֵי־חַיִל מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל
לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ וּלְחָקְרָהּ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם לְכוּ חִקְרוּ
אֶת־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ הַר־אֶפְרַיִם עַד־בֵּית מִיכָה וַיָּלִינוּ
שָׁם ׃ 3 הֵמָּה עִם־בֵּית מִיכָה וְהֵמָּה הִכִּירוּ אֶת־קוֹל
הַנַּעַר הַלֵּוִי וַיָּסֻרוּ שָׁם וַיֹּאמְרוּ לוֹ מִי־הֱבִיאֲךָ הֲלֹם
4 וּמָה־אַתָּה עֹשֶׂה בָּזֶה וּמַה־לְּךָ פֹּה ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
כָּזֶה וְכָזֶה עָשָׂה לִי מִיכָה וַיְשַׂכְּרֵנִי וָאֱהִי־לוֹ לְכֹהֵן ׃
ה וַיֹּאמְרוּ לוֹ שְׁאַל־נָא בֵאלֹהִים וְנֵדְעָה הֲתַצְלִיחַ דַּרְכֵּנוּ
6 אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ הֹלְכִים עָלֶיהָ ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם הַכֹּהֵן לְכוּ
לְשָׁלוֹם נֹכַח יְהוָה דַּרְכְּכֶם אֲשֶׁר תֵּלְכוּ־בָהּ ׃
7 וַיֵּלְכוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים וַיָּבֹאוּ לַיְשָׁה וַיִּרְאוּ
אֶת־הָעָם אֲשֶׁר־בְּקִרְבָּהּ יוֹשֶׁבֶת לָבֶטַח כְּמִשְׁפַּט צִידֹנִים
שַׁקֶט ׀ וּבֹטֵחַ וְאֵין־מַכְלִים דָּבָר בָּאָרֶץ יוֹרֵשׁ עֶצֶר
וּרְחוֹקִים הֵמָּה מִצִּידֹנִים וְדָבָר אֵין־לָהֶם עִם־אָדָם ׃

ויבאו

בין מיין לֵוִי, פֿאַן בֵּית־לֶחֶם־יְהוּדָה קומענדיר, מוכ רייסע,
מוכ דא נו בוייבען, וואָ מיך מיינען מיפֿענטהאַלט פֿינדט: (י) דא
שפּראַך מִיכָה נו מיהק, וו בוייבט בייא מיר, מוכ זייא מיר פֿאַטער
מוכ פריסטער. מיך וויל דיר אַהרלוך נעהען זילבער־שטיקע נעבען,
דייגע נעטהיגע קוייכוכ מוכ קאָסט. מוכ דער לֵוִי גינג מיין:
(יא) עס וואָר דער לֵוִי זוֹב, בייא דיסעם מאַנע בוייבען נו קענגען,
מוכ דיסער יינגלינג וואורדע בייא מיהק וויא מיינער זיינער ועהנע
בעהאַלטען: (יב) מִיכָה וענטע דען לֵוִי מן זיין פֿאַט מיין. דער
יינגלינג וואָרד זיין פריסטער, מוכ בלייב מיק הויסע דעס מִיכָה:
(יג) דא שפּראַך מִיכָה, נון בין מיך פֿערזיכערט, דאָס דער עוויגע
מיר עס ווירד וואָהל גענהען וואָסען, דען מיך האָבע מיינען לֵוִי נוק
פריסטער: קאַפּיטעל יח

(א) מוק דיסע נייט פֿאָס נאָך קיין קעניג מן יִשְׂרָאֵל וואָר, מוק
עבען דיסע נייט וואָלטע דער שטאַם דָּן נוק בעזונדע מירגענד מיינעס
ערב־גוטעס נו געוואָנטען. ווייל מיהק בים נו דיסער נייט, מוכטער
דען שטאַמען מן יִשְׂרָאֵל, ניכט פֿענוג פֿאַ מיינטהוס־זין נו־
געפֿאַלען וואָר: (ב) דיא וענטע דעס דָּן שיקטען דאָהער מוס מיה־
רער פֿאַמיליע פֿינף מאַנער אַב. נעמליך מין טהיל פֿאַן מיהנען,
וועלכע טאַפֿערע לייטע וואָרען, מוס צָרְעָה מוכ אֶשְׁתָּאֹל. מוק
מין גענוייסעס זאָכ מוסשפּאַהנען, מוכ ערפֿארשטע דאָס זאָכ. מוכ
טרוגען מיהנען מוק, גענהען מוכ ערפֿארשטע דאָס זאָכ. דיסע
קאַמען נון מוק דען בערג אֶפְרַיִם בים נו דעם הויסע דעס מִיכָה,
מוכ וואָלטען פֿא מיבערנאַכטען: (ג) שׁם זיא נאָהע פֿאַן דער וואָהנונג
דעס מִיכָה וואָרען, ערקאַנענטען זיא דיא שטיממע דעס יונגען לֵוִי.
קהרטען דאָועבסט מין, מוכ פֿרעגטען מיהן, וואָר ברעכט דיך
היערהער? וואָס מאַכסט דוא היער? מוכ וואָס האָסט דוא היער?
(ד) ער ערצאָהלטע מיהנען, וו מוכ וואָ פֿאַ מִיכָה מיט מיר
געמאַכט, מוכ מיך געדונגען, דאָס מיך פריסטער בייא מיהק זיין
וואָלְ: (ה) יענע זאָגטען היערמיך נו מיהק, זייא זו גוט, מוכ בע־
פֿרָגע גאָטט, דאָס וויר וויסען, אַב מוכטער וועג, דען וויר יענע
פֿאָר האָבען, מיינען גוליכען ערפֿאָלג האָבען וועלד? (ו) דער
פריסטער בראַכטע מיהנען דיא אַנטוואָרט, רייסעט מין פֿרידען,
פֿאָר דער בעגענוואָרט דעס עוויגען מיסט מייער, וועג, דען מיהר
דאָס האָבען: (ז) דיא פֿינף מאַנער וענטען היערמיך מיהק, מוכ זיין
רייסע פֿאָרט, קאַמען נאָך לַיִשׁ, מוכ פֿאָבען דאָס פֿאָלק מאַרין
מין רוהיגעס זיבען פֿיהרען, נאָך מָרט דער צִידוֹנִים, מוכבע־
וואָרגט מוכ פֿורכט־לאָס. דאָס ניכטס פֿאַרהאַנדלען וואָר, דאָס מיך
האָבע דיא רוהע שטעהרטע. קיין טהרַאַן־ערבע וואָר. דאָס זיא
פֿערנער פֿאַן דען צִדוֹנִים עבטפֿערנט ניגען, מוכ זאָגטע מיט
נאַטאַכט מין פֿערביכדוכ שטאַנדען: (ח) מִיט זיא וויידער נו מיהנען
בריעפֿען מין צָרְעָה מוכ אֶשְׁתָּאֹל קאַמען, מוכ דיסע זיא פֿרַאַ־
טען, וויא מיסט עס מיט מייערער נאַכריכט? (ט) מבטוואָרטעטען
זיא,

8 וַיָּבֹאוּ אֶל־אֲחֵיהֶם צָרְעָה וְאֶשְׁתָּאֹל וַיֹּאמְרוּ לָהֶם
9 אֲחֵיהֶם מָה אַתֶּם׃ וַיֹּאמְרוּ קוּמָה וְנַעֲלֶה עֲלֵיהֶם כִּי
רָאִינוּ אֶת־הָאָרֶץ וְהִנֵּה טוֹבָה מְאֹד וְאַתֶּם מַחְשִׁים אַל־
י תֵּעָצְלוּ לָלֶכֶת לָבֹא לָרֶשֶׁת אֶת־הָאָרֶץ׃ כְּבֹאֲכֶם
תָּבֹאוּ ׀ אֶל־עַם בֹּטֵחַ וְהָאָרֶץ רַחֲבַת יָדָיִם כִּי־נְתָנָהּ
אֱלֹהִים בְּיֶדְכֶם מָקוֹם אֲשֶׁר אֵין־שָׁם מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר
11 אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וַיִּסְעוּ מִשָּׁם מִמִּשְׁפַּחַת
הַדָּנִי מִצָּרְעָה וּמֵאֶשְׁתָּאֹל שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ חֲגוּר כְּלֵי
12 מִלְחָמָה׃ וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בִּקְרִיַת יְעָרִים בִּיהוּדָה עַל־כֵּן
קָרְאוּ לַמָּקוֹם הַהוּא מַחֲנֵה־דָן עַד הַיּוֹם הַזֶּה הִנֵּה
13 אַחֲרֵי קִרְיַת יְעָרִים׃ וַיַּעַבְרוּ מִשָּׁם הַר־אֶפְרַיִם וַיָּבֹאוּ
14 עַד־בֵּית מִיכָה׃ וַיַּעֲנוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים
לְרַגֵּל אֶת־הָאָרֶץ לַיִשׁ וַיֹּאמְרוּ אֶל־אֲחֵיהֶם הֲיִדַעְתֶּם
כִּי יֶשׁ בַּבָּתִּים הָאֵלֶּה אֵפוֹד וּתְרָפִים וּפֶסֶל וּמַסֵּכָה
טו וְעַתָּה דְּעוּ מַה־תַּעֲשׂוּ׃ וַיָּסֻרוּ שָׁמָּה וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּית־
16 הַנַּעַר הַלֵּוִי בֵּית מִיכָה וַיִּשְׁאֲלוּ־לוֹ לְשָׁלוֹם׃ וְשֵׁשׁ־
מֵאוֹת אִישׁ חֲגוּרִים כְּלֵי מִלְחַמְתָּם נִצָּבִים פֶּתַח הַשָּׁעַר
17 אֲשֶׁר מִבְּנֵי דָן׃ וַיַּעֲלוּ חֲמֵשֶׁת הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים לְרַגֵּל
אֶת־הָאָרֶץ בָּאוּ שָׁמָּה לָקְחוּ אֶת־הַפֶּסֶל וְאֶת־הָאֵפוֹד
וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַמַּסֵּכָה וְהַכֹּהֵן נִצָּב פֶּתַח הַשַּׁעַר
18 וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת הָאִישׁ הֶחָגוּר כְּלֵי הַמִּלְחָמָה׃ וְאֵלֶּה בָּאוּ
בֵּית מִיכָה וַיִּקְחוּ אֶת־פֶּסֶל הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־
הַמַּסֵּכָה וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַכֹּהֵן מָה אַתֶּם עֹשִׂים׃
19 וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַחֲרֵשׁ שִׂים־יָדְךָ עַל־פִּיךָ וְלֵךְ עִמָּנוּ וְהְיֵה־
לָנוּ לְאָב וּלְכֹהֵן הֲטוֹב ׀ הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְבֵית אִישׁ אֶחָד
כ אוֹ הֱיוֹתְךָ כֹהֵן לְשֵׁבֶט וּלְמִשְׁפָּחָה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיִּיטַב
לֵב הַכֹּהֵן וַיִּקַּח אֶת־הָאֵפוֹד וְאֶת־הַתְּרָפִים וְאֶת־הַפָּסֶל
21 וַיָּבֹא בְּקֶרֶב הָעָם׃ וַיִּפְנוּ וַיֵּלֵכוּ וַיָּשִׂימוּ אֶת־הַטַּף וְאֶת־

זיא /
מוכ שיקטען קינדער, פיה, מוכ מ"ען בעשווערליכע פאראוים:
כא) יענע וועגעטען זיך היראוס מיהרעם ווענע/
דאס פאק: כא) יענע וועגעטען זיך היראוס מיהרעם ווענע/
אפוד, זיא תרפים, מוכ דאס ביל, מוכ בעגאנג זיך מוכטער
דאס פאק: כב) דער פריסטער וואס זאמיט נו פרידען, כאהם דען
קאנבסט? כב) דער פריסטער וואס זאמיט נו פרידען, כאהם דען
בייא מייענסך שטאמית מוכ בייא מיינער פאמיליא אן ישראל זיין
זיסט מיינעם מיינגעלטען מאנבנעם, אלער וועו זוא פריסטער
פריסטער. מיסט עס בעסער, דאס זוא פריסטער ביסט בייא דעך
לייבען מוכ, בעהא מיט מוכס, מוכ וייא בייא מוכס פאטער מוכ
גראסעם מוגאנג, וועלכעס דער עוויגע שטאנ זיא גוט פאס אן
מייערע בעווא"ט בעגעבען האט. מייגע בעבענב, וואס אן ניכטס
מאבגען מיסט, וואס מירגענב אן מייגעך זאבע נו פינבען מיסט:
יא) דא בראכען מוך דער שטע"ל, פאן צרעה מוכ אשתאל,
וועכס הוכדערט מאן מוך, מוס דעך שטאמ דן, בעריסטעט מיט
בעטהיבען קריגס־בעראטהען: יב) נאגען היבאוך, מוכ זאבערטען
זיך בייא קרית־יערים אן יהודה. מאן נעבבט דאהער דיסען
ארט דאס זאבער דאס דן, בים מוך דען הייטיבען טאג. ער וינט
הינטער קרית־יערים: יג) פאן דא ועבטען וא מיהרען נוך פארט,
נאך דעך בערגע אפרים. מוכ אוס וא אן דיא וואהבוב דעס מיכה
קאמען: יד) פינבען דיא מאבנער אן, וועלכע הין־בעגאבנען וואהרען
דאס זאבן לאיש מוסנוקובשאפטען, מוכ שפרא"בען נו מיהרען ברי־
דערן, וויסען מיהר, דאס אן דיסען הייסערן אפוד מוכ תרפים,
מיין בעגאסענעם מוכ בעהויענעם ביל מיסט? מיבערלעבט נון
וואס מיהר נו טהון האבען: טו) וא קעהרטען דארט מיין, ניבבען
אן דאס הוס, וואו דער יונגע לוי וואר. בעמיך אן דאס הוס
דעס מיכה, מוכ ערקונדיגטען זיך נאך וייטע ועבע, וועלכע הין
בעגאנגען וואהרען דאס זאבן מוסנוקובשאפטען, ניבבען הינאין,
מוכ נאהמען דאס בעהויענע ביל, דען אפוד, תרפים, מוכ
דאס בעגאסענע ביל. מיבדעם נעמיך דער פריסטער בייא דען בע־
וואפענעטען וועכס הוכדערט מאן מם טהארע שטאנב: יח) וואהרען
יענע אן דאס הוס דעס מיכה בעגאנגען, מוכ דאס וואטטען דאס ביל,
דען אפוד, תרפים, מוכ דאס בעגאסענע ביל וועג־בע־
נאמען. דא שפראך דער פריסטער נו מיהבען, וואס טהוט מיהר
דא? יט) וא ערויבערטען מיהם, זיא שטיל, יענע דייע וואס מוך
דייבען מוכ, בעהא מיט מוכס, מוכ זיא בייא מוכס פאטער מוכ
פריסטער. מיסט עס בעסער, דאס זוא פריסטער ביסט בייא דעך
זיסט מיינעם שטאמית מוכ בייא מיינער פאמיליא אן ישראל זיין
בייא קאבנסט? כ) דער פריסטער וואס זאמיט נו פרידען, כאהם דען
אפוד, תרפים, מוכ דאס ביל, מוכ בעגאנג זיך מוכטער
דאס פאק: כא) יענע וועגעטען זיך היראוס מיהרעם ווענע/

(כב) זיא וואַרען שאָן ווייט פאָן דער וואָהנונג דעס מִיכָה ענטפערנט, אַלס דיא לייטע, וועלכע אין דען הייזערן וואָהנטען, דיא צו דעם הויזע דעס מִיכָה געהערטען, צוזאַממען בערופען ווערדען. זיא האָלטען אינדעססען דיא זעהנע דעס דָן איין: (כג) אונד ריפען איהנען נאָך. דיזע ווענדעטען זיך אום, אונד שפראַכען צו מִיכָה, וואַס וויללסט דוא, דאַס דוא מיט דיינען פערזאַממעלטען ערשיינעסט? (כד) ער ענטגעגנעטע, מיינע געטטער, דיא איך מיר אַנגע-שאַפפט, האָבט איהר וועג-גענאָממען, זאַממט דעם פריסטער, אונד זייד דאַפאָן געגאַנגען. אונד וואַס האַבע איך אַנדערס? וואַס הייסט נון דאַס, דאַס איהר מיך פראַגעט, וואַס וויללסט דוא? (כה) דיא זעהנע דעס דָן זאַגטען דאַראויף צו איהם, לאַס דיינע שטיממע ניכט ווייטער ביי אונס הערען. עס קעננטען זאָנסט מאַננער פאָן אויפברויסענדעם געמיטהע איבער אייך הער-פאַללען, אונד דוא בראַכטעסט דיך אונד דיינע הויס-גענאָססען אום דאַס לעבען; (כו) דאַמיט זעצטען דיא זעהנע דעס דָן איהרע רייזע ווייטער פאָרט. אונד אַלס מִיכָה זאַה, דאַס זיא איהם איבערלעגען וואַרען, ווענדעטע ער אום, אונד קעהרטע נאַך זיינער וואָהנונג צוריק: (כז) יענע פיהרטען אַלסאָ דאַס, וואַס מִיכָה זיך האַטטע מאַכען לאַססען, אונד דען פריסטער דען ער האַטטע, מיט זיך וועג. איבער-פיעלען לַיִשׁ, אונד איין פאָלק דאַס רוהיג לעבטע, אונד זיך זיכער גלויבטע. שלוגען עס מיט דער שאַרפע דעס שווערטעס, אונד פער-בראַננטען דיא שטאַדט: (כח) ניעמאַנד קאַם צו הילפע, דען זיא וואַר צו ווייט פאָן צִידוֹן ענטפערנט, אונד זיא (דיא איינוואָהנער) שטאַנדען מיט ניעמאַנד זאָנסט אין פערבינדונג. זיא לאַג אים טהאַלע בֵּית-רְחוֹב. זיא בויעטען זאָדאַן דיא שטאַדט ווידער אויף, אונד זעצטען זיך דאַרין: (כט) זיא נענגטען דיא שטאַדט דָן, נאַך דעם נאַמען איהרעס פאַטערס דָן, דער דעם יִשְׂרָאֵל געבאָרען וואָרדען. פאָרהער היס דיא שטאַדט לַיִשׁ: (ל) היער שטעללטען זיך דיא קינדער דעס דָן דאַס בילד אויף, אונד יְהוֹנָתָן, דער זאָהן דעס גֵּרְשׁוֹם, איין זאָהן דעס מְנַשֶּׁה, ער זאָוואָהל, אַלס זיינע נאַכקאָממען, וואַרען ביי דעם שטאַממע דָן איממער אַלס פריסטער, ביס צו דער צייט, דאַ דיא פערטרייבונג אויס דעם לאַנדע געשאַה: (לא) דאַס געצענ-בילד דעס מִיכָה אַבער, דאַס נעמליכע זאָ ער זיך געמאַכט, היעלטען זיא זיך נור זאָ לאַנגע, אַלס דאַס גאָטטעס-הויס אין שִׁלֹה וואַר:

קאַפּיטעל יט

(א) אום יענע צייט, אַלס קיין רעגענט אין יִשְׂרָאֵל וואַר, וואָהנטע איין מאַן אויס לֵוִי אַם אייסערסטען ענדע דעס בערגעס אֶפְרַיִם, אונד דיזער האַטטע זיך איין קעבס-וויב גענאָממען, אויס בֵּית-לֶחֶם-יְהוּדָה: (ב) דיזעס קעבס-וויב וואַרד איהם אונטריי, גינג פאָן איהם וועג, אין איהר פאַטערליכעס הויס, נאַך בֵּית-לֶחֶם-יְהוּדָה. וואָ זיא איין יאַהר אונד פיער מאָנאַטע וואַר: (ג) אַלס איהר מאַן זיך אויף מאַכטע, אונד איהר נאַך רייסטע, אום איהר צו-צו-רעדען,

22 הַמִּקְנֶה וְאֶת־הַכְּבוּדָּה לִפְנֵיהֶם׃ הֵמָּה הִרְחִיקוּ מִבֵּית
מִיכָה וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר בַּבָּתִּים אֲשֶׁר עִם־בֵּית מִיכָה
23 נִזְעֲקוּ וַיַּדְבִּיקוּ אֶת־בְּנֵי־דָן׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־בְּנֵי־דָן וַיַּסֵּבּוּ
24 פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ לְמִיכָה מַה־לְּךָ כִּי נִזְעָקְתָּ׃ וַיֹּאמֶר
אֶת־אֱלֹהַי אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי לְקַחְתֶּם וְאֶת־הַכֹּהֵן וַתֵּלְכוּ
כה וּמַה־לִּי עוֹד וּמַה־זֶּה תֹּאמְרוּ אֵלַי מַה־לָּךְ׃ וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו בְּנֵי־דָן אַל־תַּשְׁמַע קוֹלְךָ עִמָּנוּ פֶּן־יִפְגְּעוּ בָכֶם
26 אֲנָשִׁים מָרֵי נֶפֶשׁ וְאָסַפְתָּה נַפְשְׁךָ וְנֶפֶשׁ בֵּיתֶךָ׃ וַיֵּלְכוּ
בְנֵי־דָן לְדַרְכָּם וַיַּרְא מִיכָה כִּי־חֲזָקִים הֵמָּה מִמֶּנּוּ וַיִּפֶן
27 וַיָּשָׁב אֶל־בֵּיתוֹ׃ וְהֵמָּה לָקְחוּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה מִיכָה
וְאֶת־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר הָיָה־לוֹ וַיָּבֹאוּ עַל־לַיִשׁ עַל־עַם שֹׁקֵט
וּבֹטֵחַ וַיַּכּוּ אוֹתָם לְפִי־חָרֶב וְאֶת־הָעִיר שָׂרְפוּ בָאֵשׁ׃
28 וְאֵין מַצִּיל כִּי רְחוֹקָה־הִיא מִצִּידוֹן וְדָבָר אֵין־לָהֶם
עִם־אָדָם וְהִיא בָּעֵמֶק אֲשֶׁר לְבֵית־רְחוֹב וַיִּבְנוּ אֶת־
29 הָעִיר וַיֵּשְׁבוּ בָהּ׃ וַיִּקְרְאוּ שֵׁם־הָעִיר דָּן בְּשֵׁם דָּן
אֲבִיהֶם אֲשֶׁר יוּלַּד לְיִשְׂרָאֵל וְאוּלָם לַיִשׁ שֵׁם־הָעִיר
ל לָרִאשֹׁנָה׃ וַיָּקִימוּ לָהֶם בְּנֵי־דָן אֶת־הַפָּסֶל וִיהוֹנָתָן
בֶּן־גֵּרְשֹׁם בֶּן־מְנַשֶּׁה הוּא וּבָנָיו הָיוּ כֹהֲנִים לְשֵׁבֶט הַדָּנִי
31 עַד־יוֹם גְּלוֹת הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ לָהֶם אֶת־פֶּסֶל מִיכָה
אֲשֶׁר עָשָׂה כָּל־יְמֵי הֱיוֹת בֵּית־הָאֱלֹהִים בְּשִׁלֹה׃

יט Cap. XIX. יט

א וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וּמֶלֶךְ אֵין בְּיִשְׂרָאֵל וַיְהִי ׀ אִישׁ
לֵוִי גָּר בְּיַרְכְּתֵי הַר־אֶפְרַיִם וַיִּקַּח־לוֹ אִשָּׁה פִּילֶגֶשׁ
2 מִבֵּית לֶחֶם יְהוּדָה׃ וַתִּזְנֶה עָלָיו פִּילַגְשׁוֹ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ
אֶל־בֵּית אָבִיהָ אֶל־בֵּית לֶחֶם יְהוּדָה וַתְּהִי־שָׁם יָמִים

הל' בדגש v. 29. הד' בדגש v. 21. ארבעה
נ' תלוי v. 30.

היבמיין
מיין, מין דער שבֿוּיכט נון מין גִּבְעָה נו מיבערגאַטען. מוֹס ער
וועלכעס בִּנְיָמִין בעהערטע: (טו) זיא קיהרטען דאַהער דעמזעלבסט
גִּבְעָה מין רָמָה מיבערגאַטען קעננען: (יד) זיא ריססעטען מוֹסן
מיינעם יענער טַרטע נאַהערן, מוכט עבטוועדער מין גִּבְעָה
גִּבְעָה פֿאַרט־ריססען: (יג) בעהיא נור, פֿוהר ער פֿאַרט, דאַס וויר
ניכט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל בעהערעט, מוכט ליבער נאַך בים
מַבְטוּלַרט, וויר וואַללען מין קייגע פֿרעמדע שטאַדט מיינקענהרען,
ווי אוכ מוֹס מען דיסער שטאַדט דעס יְבוּסִי מיינקענהרען,
דאַס זי נאַך מין דיסער שטאַדט דעס פֿרויענצימערס מין ערזאַה,
נאַהם ער מין פֿריידיג מוך: (ד) דער שוויגער־פֿאַטער, דער
פֿאַטער דעס פֿרויענצימערס, בעטהיבעטע מיהן, דאַס ער דריי
טאַגע בייא מיהם בליב. זיא פֿאַנען, טראַנקען, מוכט מיבערנאַכטעטען
דאַ: (ה) פֿון פֿיערטען טאַגע שטאַנדען זיא דעס מאָרגענס פֿריה
מוך, מוכט מאַכטען בנשטאַלט גוט רייסען. אַבער דער פֿאַטער דעס
פֿרויענצימערס שפראַך זו זיינעם שוויגער־זאָהנע, ערקווויקע דאַך
ערסט דיין הערץ מיט מייבעם שטיק ברויט, דערנאַך מעגעט מיהר
רייסען: (ו) זיא זענטען זיך ביידע הין, מוכט פֿאַנען מוכט טרַנקען
נוסאַמען. נון שפראַך דער פֿאַטער דעס פֿרויענצימערס, ענט־
שליסט דיך ליבער, ליסט נאַך היער זו בליבען, מוכט דאַס
דיר וואָהל זיין: (ז) דער מאַן מאַכטע זיך זוֹאַר מוך, פֿאַרט זו גענהען,
אַלליין דער שוויגער־פֿאַטער דערַנבּ מין מיהן, מוכט ער בליב: (ח) פֿאַ
פֿינפֿטען טאַגע שטאַנדען זיא ווידער פֿריה מוך, מוס פֿאַרט זו
רייסען. דא שפראַך דער פֿאַטער דער יונגען פֿרויא ווידער, ער־
קווויקע דאַך ערסט דיין הערץ. זיא זענטען זיך ביידע נוס עסאַן, מוכט
פֿיערטען טאַגע שטאַנדען זיא ווידער פֿריה מוך, מוס פֿאַרט זו
מַיין דער שוויגער־פֿאַטער דערַנבּ מין מיהן, מוכט ער בליב: (ט) פֿאַ
דיר וואָהל זיין: (י) דער מאַן מאַכטע זיך זוֹאַר מוך, פֿאַרט זו גענהען,
פֿערוויילטען זיך בים דער טאַג זיך נייגטע: (יא) מוֹס נון דער מאַן
גִּבְעָה מאַכטע, מיט זיינע קעבס־וויבע מוכט דעס קעמבען פֿא־
זיך מוך מאַכטע, דא שפראַך דער שוויגער־פֿאַטער, דער פֿאַטער דער
יונגען פֿרויא, זיהע דאַך! דער טאַג האַט שוֹן אַ־בענאַממען, עס
בעהעט גענגען אַבענד, בלייבעט מוֹסְ נאַך מיבער נאַכט. עס מיסט
אַהנעהמען בערייטס מיינקעהרונגס־גייט, זו בלייבע ליבער נאַך היר
נאַכט היער, מוכט טהוט דיר גיטליך. מאַרגען קינגענט מיהר זייטליך
מיין מוך דען וועג מאַכען, זו קאַנסט דוא נאַך בים הויס
רייסען: (י) מַיין דער מאַן וואַללטע ניכט מעהר מיבער נאַכט בלי־
בען. ער מאַכטע זיך אַהער מוך, רייסענע אַב, מוכט קאַם בים
פֿאַר יְבוּס, דאַס מיסט יְרוּשָׁלַיִם. ער האַטטע וויבער דאַס פֿאַר
בענאַטטעטע עסעל, מוֹכט נון מוך זיין קעבס־וויב בייא זיך:
(יא) מוֹס זיא מין דיא נאַהע יְבוּס קאַמען, דער טאַג וואַר בע־
נאַהם ער מיהן פֿריידיג מוך: (יב) זיין הערר גאַב מיהם אַבער נור
מיבער נאַכט דא בלייבען: (יג) בעהיא נור, פֿוהר ער פֿאַרט, דאַס וויר
גִּבְעָה פֿאַרט־ריססען: (יד) זיא ריססענען קענענען: (טו) זיא קיהרטען דאַהער דאַס גִּבְעָה
מוֹס ער רָמָה מיבערגאַטען קעננען: (יד) זיא ריססענען מוֹסן
מיינעם יענער טַרטע נאַהערן, מוכט עבטוועדער מין גִּבְעָה
גִּבְעָה פֿאַרט־ריססען: (יג) בעהיא נור, פֿוהר ער פֿאַרט, דאַס וויר
ניכט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל בעהערעט, מוכט ליבער נאַך בים
מַבְטוּלַרט, וויר וואַללען מין קייגע פֿרעמדע שטאַדט מיינקענהרען,
ווי אוכ מוֹס מען דיסער שטאַדט דעס יְבוּסִי מיינקענהרען,
דאַס זי נאַך מין דיסער שטאַדט דעס פֿרויענצימערס מין ערזאַה,
נאַהם ער מיהן פֿריידיג מוך: (ד) דער שוויגער־פֿאַטער, דער
פֿאַטער דעס פֿרויענצימערס, בעטהיבעטע מיהן, דאַס ער דריי
טאַגע בייא מיהם בליב. זיא פֿאַנען, טרַנקען, מוכט מיבערנאַכטעטען
דאַ: (ה) פֿון פֿיערטען טאַגע שטאַנדען זיא דעס מאָרגענס פֿריה
מוך, מוס פֿאַרט זו מַיין דער שוויגער־פֿאַטער דערַנבּ מין מיהן, מוכט ער בליב: (ח) פֿאַ
פֿינפֿטען טאַגע שטאַנדען זיא ווידער פֿריה מוך, מוס פֿאַרט זו
רייסען. דא שפראַך דער פֿאַטער דער יונגען פֿרויא ווידער, ער־
קווויקע דאַך ערסט דיין הערץ. זיא זענטען זיך בייד נוס עסאַן, מוכט
זוֹאַר דיר וואָהל זיין: (ז) דער מאַן מאַכטע זיך זוֹאַר מוך, פֿאַרט זו גענהען,
שליסט דיך ליבער, ליסט נאַך היער זו בליבען, מוכט פֿאַ
גִּבְעָה נו בליבען, מוכט ליבער נאַך בים
נאַכט בלי־
בען. ער מאַכטע זיך אַהער מוך, רייסענע אַב, מוכט קאַם בים
פֿאַר יְבוּס, דאַס מיסט יְרוּשָׁלַיִם. ער האַטטע וויבער דאַס פֿאַר
בענאַטטעטע עסעל, מוֹכט נון מוך זיין קעבס־וויב בייא זיך:
(יא) מוֹס זיא מין דיא נאַהע יְבוּס קאַמען, דער טאַג וואַר בע־
נאַהם ער מיהן פֿריידיג מוך: (יב) זיין הערר גאַב מיהם אַבער נור
מיבער נאַכט דא בלייבען: (יג) בעהיא נור, פֿוהר ער פֿאַרט, דאַס וויר
גִּבְעָה פֿאַרט־ריססען: (יד) זיא ריססענען מוֹסן
מיינעם יענער טַרטע נאַהערן, מוכט עבטוועדער מין גִּבְעָה
גִּבְעָה פֿאַרט־ריססען: (יג) בעהיא נור, פֿוהר ער פֿאַרט, דאַס וויר
ניכט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל בעהערעט, מוכט ליבער נאַך בים
מַבְטוּלַרט, וויר וואַללען מין קייגע פֿרעמדע שטאַדט מיינקענהרען,
ווי אוכ מוֹס מען דיסער שטאַדט דעס יְבוּסִי מיינקענהרען,
דאַס זי נאַך מין דיסער שטאַדט דעס פֿרויענצימערס מין ערזאַה,
נאַהם ער מיהן פֿריידיג מוך: (ד) דער שוויגער־פֿאַטער, דער
פֿאַטער דעס פֿרויענצימערס, בעטהיבעטע מיהן, דאַס ער דריי
טאַגע בייא מיהם בליב. זיא פֿאַנען, טרַנקען, מוכט מיבערנאַכטעטען
דאַ: (ה) פֿון פֿיערטען טאַגע שטאַנדען זיא דעס מאָרגענס פֿריה
מוך, מוס פֿאַרט זו מַיין דער שוויגער־פֿאַטער דערַנבּ מין מיהן, מוכט ער בליב: (ח) פֿאַ
פֿינפֿטען טאַגע שטאַנדען זיא ווידער פֿריה מוך, מוס פֿאַרט זו
רייסען. דא שפראַך דער פֿאַטער דער יונגען פֿרויא ווידער, ער־
קווויקע דאַך ערסט דיין הערץ. זיא זענטען זיך בייד נוס עסאַן, מוכט
זוֹאַר דיר וואָהל זיין: (ז) דער מאַן מאַכטע זיך זוֹאַר מוך, פֿאַרט זו גענהען,
שליסט דיך ליבער, ליסט נאַך היער זו בליבען, מוכט פֿאַ

3 אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃ וַיָּקָם אִישָׁהּ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ לְדַבֵּר
עַל־לִבָּהּ לַהֲשִׁיבָהּ וְנַעֲרוֹ עִמּוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים וַתְּבִיאֵהוּ
בֵּית אָבִיהָ וַיִּרְאֵהוּ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיְשַׂמַּח לִקְרָאתוֹ׃
4 וַיַּחֲזֵק־בּוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה וַיֵּשֶׁב אִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת יָמִים
ח וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיָּלִינוּ שָׁם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הָרְבִיעִי וַיַּשְׁכִּימוּ
בַבֹּקֶר וַיָּקָם לָלֶכֶת וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־חָתְנוֹ סְעָד
6 לִבְּךָ פַּת־לֶחֶם וְאַחַר תֵּלֵכוּ׃ וַיֵּשְׁבוּ וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם
יַחְדָּו וַיִּשְׁתְּ וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה אֶל־הָאִישׁ הִתְאַל־נָא
7 וְלִין וְיִטַב לִבֶּךָ׃ וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת וַיִּפְצַר־בּוֹ חָתְנוֹ
8 וַיָּשָׁב וַיָּלֶן שָׁם׃ וַיַּשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר בַּיּוֹם הַחֲמִישִׁי לָלֶכֶת
וַיֹּאמֶר אֲבִי הַנַּעֲרָה סְעָד־נָא לְבָבֶךָ וְהִתְמַהְמְהוּ עַד־
9 נְטוֹת הַיּוֹם וַיֹּאכְלוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת הוּא
וּפִילַגְשׁוֹ וְנַעֲרוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ חֹתְנוֹ אֲבִי הַנַּעֲרָה הִנֵּה־נָא
רָפָה הַיּוֹם לָעֶרֶב לִינוּ־נָא הִנֵּה חֲנוֹת הַיּוֹם לִין פֹּה
וְיִיטַב לִבֶּךָ וְהַשְׁכַּמְתֶּם מָחָר לְדַרְכְּכֶם וְהָלַכְתָּ לְאָהֳלֶךָ׃
י וְלֹא־אָבָה הָאִישׁ לָלוּן וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיָּבֹא עַד נֹכַח יְבוּס
הִיא יְרוּשָׁלִָם וְעִמּוֹ צֶמֶד חֲמוֹרִים חֲבוּשִׁים וּפִילַגְשׁוֹ
11 עִמּוֹ׃ הֵם עִם־יְבוּס וְהַיּוֹם רַד מְאֹד וַיֹּאמֶר הַנַּעַר אֶל־
אֲדֹנָיו לְכָה־נָּא וְנָסוּרָה אֶל־עִיר הַיְבוּסִי הַזֹּאת וְנָלִין
12 בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהוּ אֲדֹנָיו לֹא נָסוּר אֶל־עִיר נָכְרִי אֲשֶׁר
13 לֹא־מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵנָּה וְעָבַרְנוּ עַד־גִּבְעָה׃ וַיֹּאמֶר
לְנַעֲרוֹ לֵךְ וְנִקְרְבָה בְּאַחַד הַמְּקֹמוֹת וְלַנּוּ בַּגִּבְעָה אוֹ
14 בָרָמָה׃ וַיַּעַבְרוּ וַיֵּלְכוּ וַתָּבֹא לָהֶם הַשֶּׁמֶשׁ אֵצֶל
טו הַגִּבְעָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן׃ וַיָּסֻרוּ שָׁם לָבוֹא לָלוּן בַּגִּבְעָה
וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב בִּרְחֹב הָעִיר וְאֵין אִישׁ מַאַסְפֵ־אוֹתָם הַבַּיְתָה
16 לָלוּן׃ וְהִנֵּה ׀ אִישׁ זָקֵן בָּא מִן־מַעֲשֵׂהוּ מִן־הַשָּׂדֶה

חע' בקמץ v. 5. להשיבה ק' v. 3. בערב

בָּעֶרֶב וְהָאִישׁ מֹבֵר אֶפְרַיִם וְהוּא־גָר בְּגִבְעָה וְאַנְשֵׁי
הַמָּקוֹם בְּנֵי יְמִינִי׃ וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא אֶת־הָאִישׁ הָאֹרֵחַ 17
בִּרְחוֹב הָעִיר וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזָּקֵן אָנָה תֵלֵךְ וּמֵאַיִן
תָּבוֹא׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו עֹבְרִים אֲנַחְנוּ מִבֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה 18
עַד־יְרֵכְתֵי הַר־אֶפְרַיִם מִשָּׁם אָנֹכִי וְאֵלֵךְ עַד־בֵּית־לֶחֶם
יְהוּדָה וְאֶת־בֵּית יְהוָה אֲנִי הֹלֵךְ וְאֵין אִישׁ מְאַסֵּף
אוֹתִי הַבָּיְתָה׃ וְגַם־תֶּבֶן גַּם־מִסְפּוֹא יֵשׁ לַחֲמוֹרֵינוּ 19
וְגַם לֶחֶם וְיַיִן יֶשׁ־לִי וְלַאֲמָתֶךָ וְלַנַּעַר עִם־עֲבָדֶיךָ אֵין
מַחְסוֹר כָּל־דָּבָר׃ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ הַזָּקֵן שָׁלוֹם לָךְ רַק כ
כָּל־מַחְסוֹרְךָ עָלַי רַק בָּרְחוֹב אַל־תָּלֶן׃ וַיְבִיאֵהוּ 21
לְבֵיתוֹ וַיָּבָל לַחֲמוֹרִים וַיִּרְחֲצוּ רַגְלֵיהֶם וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ׃
הֵמָּה מֵיטִיבִים אֶת־לִבָּם וְהִנֵּה אַנְשֵׁי הָעִיר אַנְשֵׁי בְנֵי־ 22
בְלִיַּעַל נָסַבּוּ אֶת־הַבַּיִת מִתְדַּפְּקִים עַל־הַדֶּלֶת וַיֹּאמְרוּ
אֶל־הָאִישׁ בַּעַל הַבַּיִת הַזָּקֵן לֵאמֹר הוֹצֵא אֶת־הָאִישׁ
אֲשֶׁר־בָּא אֶל־בֵּיתְךָ וְנֵדָעֵנּוּ׃ וַיֵּצֵא אֲלֵיהֶם הָאִישׁ 23
בַּעַל הַבַּיִת וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַל־אַחַי אַל־תָּרֵעוּ נָא אַחֲרֵי
אֲשֶׁר־בָּא הָאִישׁ הַזֶּה אֶל־בֵּיתִי אַל־תַּעֲשׂוּ אֶת־הַנְּבָלָה
הַזֹּאת׃ הִנֵּה בִתִּי הַבְּתוּלָה וּפִילַגְשֵׁהוּ אוֹצִיאָה־נָּא 24
אוֹתָם וְעַנּוּ אוֹתָם וַעֲשׂוּ לָהֶם הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם וְלָאִישׁ
הַזֶּה לֹא תַעֲשׂוּ דְּבַר הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וְלֹא־אָבוּ כה
הָאֲנָשִׁים לִשְׁמֹעַ לוֹ וַיַּחֲזֵק הָאִישׁ בְּפִילַגְשׁוֹ וַיֹּצֵא
אֲלֵיהֶם הַחוּץ וַיֵּדְעוּ אֹתָהּ וַיִּתְעַלְּלוּ־בָהּ כָּל־הַלַּיְלָה
עַד־הַבֹּקֶר וַיְשַׁלְּחֻהָ בַּעֲלוֹת הַשָּׁחַר׃ וַתָּבֹא הָאִשָּׁה 26
לִפְנוֹת הַבֹּקֶר וַתִּפֹּל פֶּתַח בֵּית־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אֲדוֹנֶיהָ שָׁם
עַד־הָאוֹר׃ וַיָּקָם אֲדֹנֶיהָ בַּבֹּקֶר וַיִּפְתַּח דַּלְתוֹת הַבַּיִת 27
וַיֵּצֵא לָלֶכֶת לְדַרְכּוֹ וְהִנֵּה הָאִשָּׁה פִּילַגְשׁוֹ נֹפֶלֶת פֶּתַח

כעלות ק׳ v. 25. ויבל קרי׳ v. 21. הבית

הינמין קאַפּ׳, זענטע ער זיך אויף מיינעם פֿרייען פּוֹלַטע דער שטאַדט
ניצער, מַבער עס פֿאַנד זיך ניטאַנד, דער זיי אין מין הויז נוך
נאַכט־זוּבער אויפֿאַנד׃ (יו) ענדליך קאַפּ ער מיטגענומענעם
מַבער מין פֿוּלטער מון פֿון זיינער מַרבייט פֿאַפּ פֿעלדע. דיסער
מון וואַר פֿון דעם בערגע אֶפְרַיִם, וואַהנטע מַבער נו גִּבְעָה.
פֿון וועלכעם מַרטע זיי מייכוואַהנער קינדער פֿון יְמִינִי וואַרען׃
(יז) ער האַב זייַנע אויגען אויף, אוב ער זיי אַ פֿרעמדען מון
אויף דער שטראַסע דער שטאַדט ערבֿויקטע, פֿראַגטע ער, וואַהין
געהעט דייַנע רייסע? אוב וואַהער קאַמסט דוּ? (יח) יענעער
ערווידערטע מיהם, וויר מאַכן זיי רייסע פֿון בֵּית־לֶחֶם־יְהוּדָה
בים נו דעם מייסערסטען ענדע דעס בערגעס אֶפְרַיִם, וואַהער
איך בין, אוב נאַך בֵּית־לֶחֶם־יְהוּדָה געריישעט וואַר. אוב
יענע געהע איך גערַאַד נאַך דעם הויז עווידען. עס פֿינ־
דעט זיך מַבער נון ניימאַנד, דער איך מין זיין הויז אויבניימט׃
(יח) אונסערע עסעל האַבען יעדאַך זוּ וואַהל שטראַה אַוֹס פֿוטטער־
בראַט אוב וויין האַבע איך אויך פֿיר איך, פֿיר דייַנע מאַגד אוב
דען קנאַבען זאַ, דער בייַא דייַנעם קנעכטע מיסט. עס מיסט
מן ניכטס מאַנגעל׃ (כ) דער אַוֹטע מון שפּראַך, זיא וויילקאַמען!
וואַהרוך אַוֹך דייַנע בעזירפֿניסע מיבערנעהמע איך. אויך דער
שטראַסע זאַרפֿסט דוּ מיכעסטן ניכט מיבערנאַכטען׃ (כא) ער
פֿיהרטע מיהן היערוף מין זיין הויז, היער פֿיטטערטע יעמאַנד
דיא עסעל, זיא וואַשען מיהרע פֿיסע, אַסען אוב טראַנקען׃
(כב) מיכדעם זיא עס זיך נון וואַהל זיין ליסען, מוריניגטען דיא
שטאַדט־לייטע, מיין ניכערטראַכטיגעס בעסיכדעל, דאַס הויז,
פֿאַכטען מן דיא טהירע, ריפֿען דעם אַוֹטען הויז־הערַען נו, אוב
שפּראַכען, גיב דען מאַן הערוים, דער מיר זיין הויז בעקאַנמ־
מיסט, דאַס וויר מיהן נאַהער קענעמען ערנעמן! (כג) דער הויס־
הערר גינג נו מיהנעמען היגמוים, אוב רעדעטע זיא זוּ מן, ניכט
דאַך מיינע פֿרייַנדע! האַנדעלט ניכט זוּ בעסע. נאַכדעם דיסער
מאַן מין הויז בעקאַנמען מיסט, טהוען דאַך דיסע שאַנד־טהאַ־
ניכט׃ (כד) זעהעט מיינע טאַכטער, נאַך מיינע יונגפֿער, אוב
זיין קעבס־וויַיב, דיסע וויל איך מיך היגמוים בעזעבן. שוואַכען זיא,
טהוט מיט מיהנען וואַס מיך בעליבעט. נור בעגעהעט מין דיסעם
מאַנבע דיסע שאַנד־טהאַ ניכט׃ (כה) אַוֹס מַבער זיא ניכט מיהן
ניכט הערען וואַלטען, ערגריף דער מאַן זיין קעבס־וויַיב, אוב פֿאַב
זיא מיהנען היגמוים. זיא וואַהנטען מיהר בייַא, שוועלגטען זיא פֿאַנג
נאַכט מיט מיהר, בים בעגען דען מאַרגען, אוב עכטען זיא
ערסט אַוֹס דער מאַרגען מַנבראַך׃ (כו) וויא פֿאַס וויַיב בעגע
מאַרגען נאַך הויס פֿאַל, פֿיין זיא הין פֿאַר דער טהירע דעס הויסעס
וואַרען מיהר הערר וואַר. וואַ זיא ניבעגן בוַיב בים עס העלַע וואַרד׃
(כז) אַוֹס נון מיהר הערר מין דער פֿרוהע אויפֿגעשטאַנען וואַר,

ישראל

(א) לאורך נעמיך וזולתן ויר, פֿון אַלע שטאַמען פֿון יִשְׂרָאֵל זאָגסט: (ב) אַלע פֿאָלקס פֿון פֿאַרשיידענע אָרטער פֿון יִשְׂרָאֵל, פֿון דאַן ביז בְּאֵר־שֶׁבַע, מוזן פֿון דעם לאַנד מִצְרַיִם אַרויסגעקומען זײַן, ווייל מען דאַרף אַלע מאָל אַרויסגעבן אַ פֿאַרשיידענע מאָס פֿון מענטשן, אַחוץ דעם לאַנד גִּלְעָד, פֿאַר דעם עוויגען מִצְפָּה: (ג) אין שטעלעטען זיך פֿאַרזאַמלט פֿון פֿאַרגעסענעטען דעם זאָגט בִּנְיָמִן פֿאָלקס, אויס אַלע שטאַמען פֿון יִשְׂרָאֵל, בייא דער פֿאַרזאַמלונג דעם גאַנצען פֿאָלקס־פֿאָלקס אין. וועלכעס אין פֿיער ווֹאָס הובערט טויסענד פֿון פֿוס־פֿאָלקס בעשטאַנד. וויטער וואָכער, זײַנען אויך גוט שווערט נו פֿיהרען וועסטען: (ג) דאָס זאָגט זעהנע דעם בִּנְיָמִן ערפֿוהרען עס, דאָס זײַ קינדער יִשְׂרָאֵל נאָך מִצְפָּה היבאָוק געגאַנגען. — היער שפּראַכען זיך קינדער יִשְׂרָאֵל, וואָגען לֵוִי, אַן איש מיט דיסע בעסע טהאַטען גענשעהען? (ד) דאָס טרעט דער לֵוִי, אַן איש מיט דער מען דער גענאַרדעטען פֿרוי אויף, מוזן שפּראַך, נאָך גִּבְעָה, זײַ בִּנְיָמִן געהערט, קאָס אין זיך מיט מייענע קעבס־וויבּ, נאָרט נו מיבערנאַכטען: (ה) דאָס מאַכטען זיך זײַ לייטע נו גִּבְעָה מיבער אין הער, מוריבענטען אויף אין דאָס הויס, בייא נאַכט־נייט, אין דאַכטען זיך אומבריבענען, מוכ מיין קעבס־וויבּ שאַבעטען זיך, דאָס זיך שטאַרב: (ו) דאָס ערגריף אין מיין קעבס־ווייב, נערגידערט מוכ פֿערשיקטע עס, אין אַלע בעפֿילד דעם ערב־טהיילעס פֿון יִשְׂרָאֵל. (אַנגעגייבען) דאָס מוכטכ מוכ שאַכט־טהאָט אין יִשְׂרָאֵל בעגאַנגען ווֹאָרדען: (ז) היער זײַ מיר נון אַלע, קינדער יִשְׂרָאֵל! בריינגען אַפֿאָ זיך אַכט היער אין מיבערלעבונג, מוכ פֿאַסט מיינען עכטשוס! (ח) דאָ שטאַכט דאָס פֿאָלק מוכ שפּראַך, ניאַמאַכט נאָך מוכ אונס אַלע נאָך זיניגע בעגאַנגען אין פֿאַלק מיינאיטיג אויך, מוכ שפּראַך, ניאַמאַכט פֿון מוכ שפּראַך, ניאַמאַכט נאָך זיניגע בעגאַנגען אין פֿאַלק מיינאיטיג אויך, מוכ שפּראַך, ניאַמאַכט נאָך זיניגע היימאַט בעהען: (ט) מוכ יעצט מיסט עס פֿאָלגענדעס, וואָס ווִיר געגען גִּבְעָה מוכטער־בעהאַנען אויסען. בעגען לאַסוועבע היבאָוק נייהען, אין הילפֿ דעס זײַנען בעגאַנגען, ווייט דעס זײַ קינדער יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם הערויף בעגאַנגען, בים אויף ליסען טאָג. בעהאַנט מיך לאַראָוק אַן, רַטהעט מוכ שפּראַכען:

קאַפּיטעל כ

(א) זײַ זאַמטליכען קינדער יִשְׂרָאֵל גאַנגען היערויף מוס, מוכ זײַ בעמיינדע פֿערזאַמלט זיך, ווִיא אין מען, פֿון דָּן ביס בְּאֵר־שֶׁבַע, מוכ פֿון דעם לאַנד גִּלְעָד, פֿאַר דעם עוויגען מִצְפָּה: (ב) עס שטעלטען זיך עבענפֿאָלס זײַ פֿאַרגעזאַמלט דעם זאָגט פֿאָלקס, מוס אַלע שטאַמען פֿון יִשְׂרָאֵל, בייא דער פֿאַרזאַמלונג דעם גאַנצען פֿאָלקס־פֿאָלקס אין. וועלכעס אין פֿיער הובערט טויסענד פֿון פֿוס־פֿאָלקס בעשטאַנד. וויטער וואָכער, זײַנען אויך גוט שווערט נו פֿיהרען וועסטען: (ג) דאָס זאָגט זעהנע דעם בִּנְיָמִן ערפֿוהרען עס, דאָס זײַ קינדער יִשְׂרָאֵל נאָך מִצְפָּה היבאָוק געגאַנגען. — היער שפּראַכען זיך קינדער יִשְׂרָאֵל, וואָגען לֵוִי, אַן איש מיט דיסע בעסע טהאַטען גענשעהען? (ד) דאָס טרעט דער לֵוִי, אַן איש מיט דער מען דער גענאַרדעטען פֿרוי אויף, מוכ שפּראַך, נאָך גִּבְעָה, זײַ בִּנְיָמִן געהערט, קאָס אין זיך מיט מייענע קעבס־וויבּ, נאָרט נו מיבערנאַכטען: (ה) דאָס מאַכטען זיך זײַ לייטע נו גִּבְעָה מיבער אין הער, מוריבענטען אויף אין דאָס הויס, בייא נאַכט־נייט, אין דאַכטען זיך אומבריבענען, מוכ מיין קעבס־וויבּ שאַבעטען זיך, דאָס זיך שטאַרב: (ו) דאָס ערגריף אין מיין קעבס־ווייב, נערגידערט מוכ פֿערשיקטע עס, אין אַלע בעפֿילד דעם ערב־טהיילעס פֿון יִשְׂרָאֵל. (אַנגעגייבען) דאָס מוכטכ מוכ שאַכט־טהאָט אין יִשְׂרָאֵל בעגאַנגען ווֹאָרדען: (ז) היער זײַ מיר נון אַלע, קינדער יִשְׂרָאֵל! בריינגען אַפֿאָ זיך אַכט היער אין מיבערלעבונג, מוכ פֿאַסט מיינען עכטשוס! (ח) דאָ שטאַכט דאָס פֿאָלק מוכ שפּראַך, ניאַמאַכט נאָך זיניגע בעגאַנגען אין פֿאַלק מיינאיטיג אויך, מוכ שפּראַך, ניאַמאַכט נאָך זיניגע היימאַט בעהען: (ט) מוכ יעצט מיסט עס פֿאָלגענדעס, וואָס ווִיר געגען גִּבְעָה מוכטער־בעהאַנען אויסען. בעגען לאַסוועבע היבאָוק נייהען, אין הילפֿ דעס זײַנען בעגאַנגען, ווייט דעס זײַ קינדער יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם הערויף בעגאַנגען, בים אויף ליסען טאָג. בעהאַנט מיך לאַראָוק אַן, רַטהעט מוכ שפּראַכען:

28 הַבַּיִת וַיִּדֶּיהָ עַל־הַסַּף׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ קוּמִי וְנֵלֵכָה
וְאֵין עֹנָה וַיִּקָּחֶהָ עַל־הַחֲמוֹר וַיָּקָם הָאִישׁ וַיֵּלֶךְ לִמְקֹמוֹ׃
29 וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּקַּח אֶת־הַמַּאֲכֶלֶת וַיַּחֲזֵק בְּפִילַגְשׁוֹ
וַיְנַתְּחֶהָ לַעֲצָמֶיהָ לִשְׁנֵים עָשָׂר נְתָחִים וַיְשַׁלְּחֶהָ בְּכֹל
ל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה כָּל־הָרֹאֶה וְאָמַר לֹא־נִהְיְתָה
וְלֹא־נִרְאֲתָה כְּזֹאת לְמִיּוֹם עֲלוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה שִׂימוּ־לָכֶם עָלֶיהָ עֻצוּ
וְדַבֵּרוּ׃

כ Cap. XX.

א וַיֵּצְאוּ כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַתִּקָּהֵל הָעֵדָה כְּאִישׁ
אֶחָד לְמִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע וְאֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶל־יְהוָה׃
2 הַמִּצְפָּה׃ וַיִּתְיַצְּבוּ פִּנּוֹת כָּל־הָעָם כָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
בִּקְהַל עַם הָאֱלֹהִים אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי
3 שֹׁלֵף חָרֶב׃ וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי בִנְיָמִן כִּי־
עָלוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּה וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל דַּבְּרוּ
4 אֵיכָה נִהְיְתָה הָרָעָה הַזֹּאת׃ וַיַּעַן הָאִישׁ הַלֵּוִי אִישׁ
הָאִשָּׁה הַנִּרְצָחָה וַיֹּאמַר הַגִּבְעָתָה אֲשֶׁר לְבִנְיָמִן בָּאתִי
ה אֲנִי וּפִילַגְשִׁי לָלוּן׃ וַיָּקֻמוּ עָלַי בַּעֲלֵי הַגִּבְעָה וַיָּסֹבּוּ
עָלַי אֶת־הַבַּיִת לַיְלָה אוֹתִי דִמּוּ לַהֲרֹג וְאֶת־פִּילַגְשִׁי
6 עִנּוּ וַתָּמֹת׃ וָאֹחֶז בְּפִילַגְשִׁי וָאֲנַתְּחֶהָ וָאֲשַׁלְּחֶהָ בְּכֹל־
שְׂדֵה נַחֲלַת יִשְׂרָאֵל כִּי עָשׂוּ זִמָּה וּנְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
7 הִנֵּה כֻלְּכֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָבוּ לָכֶם דָּבָר וְעֵצָה הֲלֹם׃
8 וַיָּקָם כָּל־הָעָם כְּאִישׁ אֶחָד לֵאמֹר לֹא נֵלֵךְ אִישׁ לְאָהֳלוֹ
9 וְלֹא נָסוּר אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וְעַתָּה זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר נַעֲשֶׂה
י לַגִּבְעָה עָלֶיהָ בְּגוֹרָל׃ וְלָקַחְנוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים לַמֵּאָה
לְכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וּמֵאָה לָאֶלֶף וְאֶלֶף לָרְבָבָה לָקַחַת

צְדָקָה לָעָם לַעֲשׂוֹת לְבוֹאָם לִגְבַע בִּנְיָמִן כְּכֹל־הַנְּבָלָה
אֲשֶׁר עָשָׂה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּאָסֵף כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־ 11
הָעִיר כְּאִישׁ אֶחָד חֲבֵרִים׃ וַיִּשְׁלְחוּ 12
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲנָשִׁים בְּכָל־שִׁבְטֵי בִנְיָמִן לֵאמֹר מָה
הָרָעָה הַזֹּאת אֲשֶׁר נִהְיְתָה בָּכֶם׃ וְעַתָּה תְּנוּ אֶת־ 13
הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיַּעַל אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וּנְמִיתֵם וּנְבַעֲרָה
רָעָה מִיִּשְׂרָאֵל וְלֹא אָבוּ בְנֵי בִנְיָמִן לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל
אֲחֵיהֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל׃
וַיֵּאָסְפוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הֶעָרִים הַגִּבְעָתָה לָצֵאת 14
לַמִּלְחָמָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּתְפָּקְדוּ בְּנֵי בִנְיָמִן בַּיּוֹם טו
הַהוּא מֵהֶעָרִים עֶשְׂרִים וְשִׁשָּׁה אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב
לְבַד מִיֹּשְׁבֵי הַגִּבְעָה הִתְפָּקְדוּ שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר׃
מִכֹּל ׀ הָעָם הַזֶּה שְׁבַע מֵאוֹת אִישׁ בָּחוּר אִטֵּר יַד־ 16
יְמִינוֹ כָּל־זֶה קֹלֵעַ בָּאֶבֶן אֶל־הַשַּׂעֲרָה וְלֹא יַחֲטִא׃
וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל הִתְפָּקְדוּ לְבַד מִבִּנְיָמִן 17
אַרְבַּע מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב כָּל־זֶה אִישׁ
מִלְחָמָה׃ וַיָּקֻמוּ וַיַּעֲלוּ בֵּית־אֵל וַיִּשְׁאֲלוּ בֶאֱלֹהִים 18
וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִי יַעֲלֶה־לָּנוּ בַּתְּחִלָּה לַמִּלְחָמָה
עִם־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיֹּאמֶר יְהוָה יְהוּדָה בַּתְּחִלָּה׃ וַיָּקוּמוּ 19
בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בַּבֹּקֶר וַיַּחֲנוּ עַל־הַגִּבְעָה׃ וַיֵּצְא אַנְשֵׁי כ
יִשְׂרָאֵל לַמִּלְחָמָה עִם־בִּנְיָמִן וַיַּעַרְכוּ אִתָּם אַנְשֵׁי־יִשְׂרָאֵל
מִלְחָמָה אֶל־הַגִּבְעָה׃ וַיֵּצְאוּ בְנֵי־בִנְיָמִן מִן־הַגִּבְעָה 21
וַיַּשְׁחִיתוּ בְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֶלֶף
אִישׁ אָרְצָה׃ וַיִּתְחַזֵּק הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל וַיֹּסִפוּ לַעֲרֹךְ 22
מִלְחָמָה בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר עָרְכוּ־שָׁם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׃
וַיַּעֲלוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיִּבְכּוּ לִפְנֵי־יְהוָה עַד־הָעֶרֶב וַיִּשְׁאֲלוּ 23

ביתוה

v. 13. בני קרי ולא כתיב

ישראל, נעהען מלחמה מיט הובעה, הובעה טיט טויסענד,
מאן טויסענד טיט נעהען טויסענד בעהאלן, וועלכע זען מוכד=
פאררעטה טיט די מאנשאפט מיט=נעהמען וואלטן. דאס איז
וועג איז נאך גבע=בנימן קומען, נאך דער שלאכ=טהאט, דיא מען
מן ישראל בעגינג, בעהעריג פערפאהרען קעננט: (א) דיא
מאנשאפט פון ישראל פערוואונדעט איך היערמיט בעגען
דיא שטאדט, בעוויינסמוילן, וויא פאן מיינעם וינטע: (ב) יעדאך
שיקטען דיא שטאמם פון ישראל פאהרער מן וועג בעשעלטער
מן בנימן (וויטע אב, מיט פאלגענדער ערמאהנונג, וואס מיסט דאס
פיר מיינע שבשיילכע טהאט, דיא מוטטער מיך גשעהען מיסט?
(ג) וויפערט דאהער דיא בידערטראכטיגען וויטע פאן גבעה מוס,
דאס וויר איא מוטבריבגען, מוכד דאס בעסט פאן ישראל מוס=
רטטען. מיין דיא זהבנע פון בנימן וועלטען מוך דיא שטימם
מיהרער ברידער, דער קינדער ישראל ניכט הערען: (ד) זיא
פערוואונדעטען זיך פיועהר מוס דען מנדערען שטאדטען נאך
גבעה הין, מוך בעגען דיא קינדער ישראל מין קריג גו ניהען:
(טו) זיא, דיא זהבנע דעס בנימן מוס דען מנדערען שטאדטען,
נאהעלטען ראמאס ועכס מוכד נוואנציג טויסענד מאן, דיא דאס שווערט
גו פיהרען וואסטען. מהבע דיא מיינוואהנער פון גבעה, הערען
מנגאהו וואר זיבען הובערט מוסערועסענע (ייטע: (יו) עס וואהרען
פון דיסער זעמטליכען מנחנשאפט זיבען הובערט מען דער מוס=
ערועסענען, הערען רעכטע המנד מוכגעוענק וואר. דעננאך קמנב=
טע יעדער מיט מיינעם שטיינע נאך מיינעם המנרע שליידרן, מהבע
גו פעהלען: (יז) דיא מנחנשאפט פון ישראל, דיא דאס שווערט גו
נאהעלטע פיער מען הובערט טויסענד מען, דיא דאס שווערט גו
פיהרען פערשטענדען, מוכד זעמטליך בעמיבטע קריגער וואהren:
(יח) דיא קינדער ישראל מכטען זיך גון מוך, נאהען נאך בית=
אל, בעפראגטען מבער ערסט גמט. וא שפראכען נעמליך,
ווער פון מוכם זעלל גו ערסט גו דער שלכט מיט דען זהבנען דעס
בנימן היכמוך ריקען? מוכד דער עוויגע יס זמגען, יהודה גו
ערסט: (יט) דיא קינדער ישראל ברמכטען היערמוך מיט דעס
פריהען מנרגען מוך, מוכד בעגמנען מיין מגבער פאר גבעה:
(כ) דיא מנחנשאפט פון ישראל ריקטע ענדליך מוים גו דער שלכט
מיט בנימן, מוכד ריכטעטען דען מנגריף בעגען וא מוך גבעה:
(כא) מבער דיא זהבנע דעס בנימן מכטען מיינען מוים=פאל
מוים גבעה, מוכד מכטען מן דיסען טמגע צוויא מוכד צוואנציג
טויסענד מאן פון ישראל נידער: (כב) דאך פאסטע דיא מנח=
שמפט פון ישראל ווידער מוטה, מוכד שטעלטע זיך מבערמאל
מין שלמכט=מרדנוג, מוך דעם פוגע, וון וא זיך דאס ערסטע
מאל בעשעהען האטטען: (כג) פאהרער מבער, גינגען דיא קינדער
ישראל היכמוך, (נאך בית=אל) וויינטען פאר גאטט בים
מבענד

טען, דאס דאס מוגליך איז געטראפען האטטע:

דער

גון וואלד עס מיין שווערער קאמפף, אהנע דאס יענע עס אהנדע־
טוסענד מאן שטארק, פאן דען מוסערעסענסטען פאן ישראל.
הערפאר געבראכען: (לד) מוכד ערשין פאר גבעה, נעהען
וואר מיכדעסטען מוס זייער שטעלן, פאן דעת אבגעד בייא גבע
הערפאר געבראכען: (לד) מוכד ערשין פאר גבעה, נעהען
גבעה ערמוק: (ל) מוכד נאגען דען דריטטען טאג הינטוק
געגען, איז זיהעט דעס בנימן, מוכד מארבעטען דען אבגעריף געגען
גבעה, וויא דאס פאריגע מאל: (לא) איז זיהעט דעס בנימן
נאגען גון הינטוס, דיסער מיכטשאפט עכטגעגען. וואהרוק איז
ער שטאדט אבגעריסען וואורדען. זיא פינגען מוך אן, מיט־
ערע פאן דעת פאלק ניעדער צו הויען, וויא דאס פאריגע מאל,
מוך דען שטראסען, וואהין מייגע הינטוק נאך בית־אל, מוכד
מייגע נאך גבעה זוך געפילדע געהעט. מוכד עס נאגען
בעריים אן דריסיג מאן פאן ישראל ערשלאגען: (לב) דא שפרא־
כען איז זיהעט דעס בנימן, זיא זיבד שאן זיא גוט וויא בעשלאגען
פאן מוכס, וויא דאס ערסטע מאל. מוכד איז קינדער ישראל אבגעטו
נו מייכאדער, וויר וואלטען פלוהען, מוכד זיא דאן דער שטאדט מוק
דיא צאבל־שטראסען הין ניהען: (לג) איז וואמטליכען טרופפען פאן
ישראל פערוסען מוסק מיהרען שטאבל־ארט, שטעלטען זיך מבער
בייא בעל־תמר ווידער מוק. דער הינטער־הויט פאן ישראל
וואר מיכדעסטען מוס זייער שטעלן, פאן דעת אבגעד בייא גבע
הערפאר געבראכען: (לד) מוכד ערשין פאר גבעה, נעהען

ביהוה לאמר האוסיף לגשת למלחמה עם־בני בנימן
אחי ואמר יהוה עלו אליו:
24 ויקרבו בני־ישראל אל־בני בנימן ביום
כה השני: ויצא בנימן לקראתם מן־הגבעה ביום
השני וישחיתו בבני ישראל עוד שמנת עשר אלף
26 איש ארצה כל־אלה שלפי חרב: ויעלו כל־בני
ישראל וכל־העם ויבאו בית־אל ויבכו וישבו שם לפני
יהוה ויצומו ביום־ההוא עד־הערב ויעלו עלות
27 ושלמים לפני יהוה: וישאלו בני־ישראל ביהוה
28 (ושם ארון ברית האלהים בימים ההם: ופינחס בן־
אלעזר בן־אהרן עמד לפניו בימים ההם לאמר
האוסיף עוד לצאת למלחמה עם־בני בנימן אחי
אם־אחדל ואמר יהוה עלו כי מחר אתננו בידך:
29 וישם ישראל ארבים אל־הגבעה סביב:
ל ויעלו בני־ישראל אל־בני
בנימן ביום השלישי ויערכו אל־הגבעה כפעם בפעם:
31 ויצאו בני־בנימן לקראת העם הנתקו מן־העיר ויחלו
להכות מהעם חללים כפעם, בפעם במסלות אשר
אחת עלה בית־אל ואחת גבעתה בשדה כשלשים
32 איש בישראל: ויאמרו בני בנימן נגפים הם לפנינו
כבראשנה ובני ישראל אמרו ננוסה ונתקנוהו מן־
33 העיר אל־המסלות: וכל, איש ישראל קמו ממקומו
ויערכו בבעל תמר וארב ישראל מגיח ממקמו
34 ממערת־גבע: ויבאו מגגד לגבעה עשרת אלפים
איש בחור מכל־ישראל והמלחמה כבדה והם לא
ידעו כי־נגעת עליהם הרעה:

וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־בִּנְיָמִן לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל לה
וַיַּשְׁחִיתוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבִנְיָמִן בַּיּוֹם הַהוּא עֶשְׂרִים
וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף וּמֵאָה אִישׁ כָּל־אֵלֶּה שֹׁלֵף חָרֶב׃ וַיִּרְאוּ 36
בְנֵי־בִנְיָמִן כִּי נִגָּפוּ וַיִּתְּנוּ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל מָקוֹם לְבִנְיָמִן
כִּי בָטְחוּ אֶל־הָאֹרֵב אֲשֶׁר שָׂמוּ עַל־הַגִּבְעָה׃ וְהָאֹרֵב 37
חָחִישׁוּ וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגִּבְעָה וַיִּמְשֹׁךְ הָאֹרֵב וַיַּךְ אֶת־
כָּל־הָעִיר לְפִי־חָרֶב׃ וְהַמּוֹעֵד הָיָה לָאִישׁ יִשְׂרָאֵל 38
עִם־הָאֹרֵב הֶרֶב לְהַעֲלוֹתָם מַשָּׂאת הֶעָשָׁן מִן־הָעִיר׃
וַיֶּהְפֹּךְ אִישׁ־יִשְׂרָאֵל בַּמִּלְחָמָה וּבִנְיָמִן הֵחֵל לְהַכּוֹת 39
חֲלָלִים בְּאִישׁ־יִשְׂרָאֵל כִּשְׁלֹשִׁים אִישׁ כִּי אָמְרוּ אַךְ
נִגָּף נִגָּף הוּא לְפָנֵינוּ כַּמִּלְחָמָה הָרִאשֹׁנָה׃ וְהַמַּשָּׂאת מ
הֵחֵלָּה לַעֲלוֹת מִן־הָעִיר עַמּוּד עָשָׁן וַיִּפֶן בִּנְיָמִן אֲחֹרָיו
וְהִנֵּה עָלָה כְלִיל־הָעִיר הַשָּׁמָיְמָה׃ וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל 41
הָפַךְ וַיִּבָּהֵל אַנְשֵׁי בִנְיָמִן כִּי רָאָה כִּי־נָגְעָה עָלָיו
הָרָעָה׃ וַיִּפְנוּ לִפְנֵי אִישׁ יִשְׂרָאֵל אֶל־דֶּרֶךְ הַמִּדְבָּר 42
וְהַמִּלְחָמָה הִדְבִּיקָתְהוּ וַאֲשֶׁר מֵהֶעָרִים מַשְׁחִיתִים אוֹתוֹ
בְּתוֹכוֹ׃ כִּתְּרוּ אֶת־בִּנְיָמִן הִרְדִיפֻהוּ מְנוּחָה הִדְרִיכֻהוּ 43
עַד נֹכַח הַגִּבְעָה מִמִּזְרַח־שָׁמֶשׁ׃ וַיִּפְּלוּ מִבִּנְיָמִן 44
שְׁמֹנָה־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ אֶת־כָּל־אֵלֶּה אַנְשֵׁי חָיִל׃
וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן וַיְעֹלְלוּ בְּמְסִלּוֹת מה
חֲמֵשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ וַיִּדְבְּקוּ אַחֲרָיו עַד־גִּדְעֹם וַיַּכּוּ
מִמֶּנּוּ אַלְפַּיִם אִישׁ׃ וַיְהִי כָּל־הַנֹּפְלִים מִבִּנְיָמִן עֶשְׂרִים 46
וַחֲמִשָּׁה אֶלֶף אִישׁ שֹׁלֵף חָרֶב בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־כָּל־אֵלֶּה
אַנְשֵׁי־חָיִל׃ וַיִּפְנוּ וַיָּנֻסוּ הַמִּדְבָּרָה אֶל־סֶלַע הָרִמּוֹן 47
שֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּשְׁבוּ בְּסֶלַע רִמּוֹן אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים׃
וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן וַיַּכּוּם לְפִי־חָרֶב מֵעִיר 48

מהם

(לה) ער עוּיבּע מאַכטע נון, דאָס בִּנְיָמִן פֿאַן יִשְׂרָאֵל געשׂלאָגען
וואָרדע. מוכּ דיא קינדער יִשְׂרָאֵל ריבען אין דיסען טאָגע פֿינף
מאָל נוּמבּניג טויסענד מוכּ מיין הובדערט מאַן מוּף: (לו) וויטער
דיא דאָס שווערט נִי פֿיהרען וואָסטען: (לז) אָס נעמיך דיא זעהנע
דעס בִּנְיָמִן דיא מאַכטשאַפֿט פֿאַן יִשְׂרָאֵל אָס געשׂלאָגען מַכּוּה,
מוכּ דיסע יענען ווירקליך דען פֿוּל מיבערייסען. ווייל ויא זיך מוּף
דען היבטער־הַלּט פֿערייסען, דען ויא בייא גִּבְעָה גענוּגט הַטטען:
(לז) דאָ מייטע דער היבטער־הַלּט שבעוֹל הערבייא, מיבערפֿיל
גִּבְעָה, דרַאָנג היגאין, מוכּ ערשׂוּנג אַלעס מין דער שטאָדט מיט
דער שׂארפֿע דעס שווערטעס: (לח) מיט דיסען היבטער־הַלּטע
וואָר פֿאַן דער ויטע יִשְׂרָאֵל דיא מַבּרעדע גענאַמען, דאָס ויא
וואַלטען מייגען שטאַרקען רוּף מוכּ פֿייער אוּס דער שטאָדט אוּפ־
שטייגען פֿאַסען: (לט) אָס דאָהער דיא מאַכטשאַפֿט פֿאַן יִשְׂרָאֵל
מין דעם געפֿעכטע אומבעקאַנט, (נוּריק גענוּג פֿאַר וואָר) זַי ווּא
בִּנְיָמִן מַכּוּה פֿאַן מיר אוּנגעפֿעהר דרייסיג מאַן
נו ערשׂלאָגען. וואָסהאַלב זיא געשפּאַנען דען הַטטען, וואָהרוּף זיא
זיבּד שאַן זַי גוט אָס געשׂלאָגען פֿאַן אונס, וואָ מין דער ערסטען
שלאַכט: (מ) דאַ פֿינג אוּף פֿוֹסאַבּוֹל דער בּרַאנד אַן, וואָ מייטע
רוּף־ זייכן פֿאַן דער שטאָדט אוּף־נו־שטייגען. בִּנְיָמִן וואָ זיך אוּף
אוֹס פֿועלוּך דיא גאַנצע שטאָדט אין פֿייער אוּף גינג בים פֿאַן דען
היממעל: (מא) דיא מאַכטשאַפֿט פֿאַן יִשְׂרָאֵל הַטטען זיך הייערוּף
ווידער אוּף־גענוּגדעט. מוכּ שרעקען ערגריף דיא מאַנער פֿאַן
בִּנְיָמִן, דַא זיא וואָהען, דאָס עס כּון אוּף זיא געשׂהען וואָר:
(מב) זיא וואַלטען נוּמער, אוּף דעם וועגע נאַך דער ויטע, דען
יִשְׂרָאֵל אוּס־נו־ווייכען. אַלין דאָס טרעפֿען הַטטע זיא שוּף
נו נאָהע. מיבדעם ערריכט. מיבדעם דיא־יעניגען, דיא זיך דער שטאָדט
בעמייסטערט הַטטען, מיהן (דען שטאָק בִּנְיָמִן) מין ויבדעם אוּס־
נערען נו גרונדע ריכטעטען: (מג) דיסע אוּמרינגטען בִּנְיָמִן,
טריבען מיהן אוּס ויבער רוהע, מוכּ יאָגטען מיהן בים פֿאַר גִּבְעָה,
גענגען וואַנען־אוּפ־נו־ווייכען. (מד) עס פֿיעלען פֿאַן בִּנְיָמִן אַכטצעהן
טויסענד מאַן. אַלע דיסע, ווּטער טאַפֿערע קריגער: (מה) דיא
מיבריגען וואַנדטען זיך, מוכּ פֿאַהען דער ווּסטע סֶלַע הָרִמּוֹן
נו. מאַן טעדטע אַבער פֿאַר דעמוּטבּען מיינען אוּף דען שטראַסען,
פֿינף טויסענד מאַן, מוכּ פֿערפֿאָלגטע זיא בים גִּדְעֹם, וּוּ מאַן
ווידער נוּויע טויסענד מאַן מיהען פֿאַן דיסען אַבּגינג: (מו) דיא
געבליבענען פֿאַן בִּנְיָמִן אַן דיסען טאָגע, בעוּפֿען זיך נוסאַמען
אוּף פֿינף מוכּ נוּוּנציג טויסענד שווערט־פֿיהרענדע מאַן. פֿאַ
וויידער נוּויע טויסענד מאַן מיהען טאַפֿערע קריגער: (מז) בּוּאָס זאָכּס הובדערט
מאַן, פֿאַן דען דעבען דיא זיך נאָך דער ווּסטע סֶלַע רִמּוֹן געוואָגדעט
האַטטען, ענטקאַמען, מוכּ בּויבען פֿיער אוּס דער מאַכּאַטע נאָך מין סֶלַע
רִמּוֹן: (מח) היערוּף קעהרטען דיא טרופּפען פֿאַן יִשְׂרָאֵל
וויידער

מתים עד־בהמה עד כל־הנמצא גם כל־הערים הנמצאות שלחו באש׃

כא Cap. XXI.

א ואיש ישראל נשבע במצפה לאמר איש ממנו
2 לא־יתן בתו לבנימן לאשה׃ ויבא העם בית־אל
וישבו שם עד־הערב לפני האלהים וישאו קולם ויבכו
3 בכי גדול׃ ויאמרו למה יהוה אלהי ישראל היתה־
זאת בישראל להפקד היום מישראל שבט אחד׃
4 ויהי ממחרת וישכימו העם ויבנו־שם מזבח ויעלו
ה עלות ושלמים׃ ויאמרו בני
ישראל מי אשר לא־עלה בקהל משכל־שבטי ישראל
אל־יהוה כי השבועה הגדולה היתה לאשר לא־עלה
6 אל־יהוה המצפה לאמר מות יומת׃ וינחמו בני
ישראל אל־בנימן אחיו ויאמרו נגדע היום שבט אחד
7 מישראל׃ מה־נעשה להם לנותרים נשים ואנחנו
נשבענו ביהוה לבלתי תת־להם מבנותינו לנשים׃
8 ויאמרו מי אחד משבטי ישראל אשר לא־עלה אל־
יהוה המצפה והנה לא בא־איש אל־המחנה מיבש
9 גלעד אל־הקהל׃ ויתפקד העם והנה אין־שם איש
י מיושבי יבש גלעד׃ וישלחו־שם העדה שנים־עשר
אלף איש מבני החיל ויצוו אותם לאמר לכו והכיתם
11 את־יושבי יבש גלעד לפי־חרב והנשים והטף׃ וזה
הדבר אשר תעשו כל־זכר וכל־אשה ידעת משכב־
12 זכר תחרימו׃ וימצאו מיושבי יבש גלעד ארבע

מאות

מען יבש־גלעד, פֿיער הונדערט יונגפֿרויען מאַלצן, זיי קיינען
מיהר ניסט נעמיך אַלץ מאַכן־ווי־כּ מאַלצן, מוב פֿאַן דעם וויבלי־כּען
געשלאַכט נור זיי מוזען פֿאַרבּרינגען, וואַכּ מיינעס מאַכּעס בייא־
שפּאַן נעקאַפֿטען: (יב) מען פֿאַנד מונטער דעם מיכוואַהנערן פֿאַן
יבש־גלעד, פֿיער הונדערט יונגפֿרויליכּע מאַלצן, זיי קיינען
קינדער: (יא) מיהר האַבעט אַבער פֿאַלגענדעס זו בעאַכּטען,
גלעד מוז, מיט דער שארפֿע דעס שווערטעס, מוב וויבער מוב
שפּראַכּען, ניהעט הין, מוב בריבּגעט זיי מיינוואַהנער זו יבש־
פֿאַן בנימן זור פֿרוי׳ן נעבּעו: (ב) אוס זיי דאַהער וויבער נאַך
בית־אל געקאַמען וואַרען, בליבּען זיי דאַזועלבסט ביס אַבענדס
פֿאַר גאָט שטיהען, ערהאַבען מיהרע שטימע, וויינטען ועהר
העפֿטיג: (ג) מוב שפּראַכּען, וואַרום, אָ עוויגער! גאָט פֿאַן
ישראל! וואָסטע דאַס גישעהען, דאַס מען הײַנט מיין גאַנ־
נער שטאַם פֿעהלען? (ד) דעס מאָרגענס פֿרי׳ה שטאַנד דאַס
פֿאַלק פֿריה אויף. זיי בויטען היער מיינען מוֹטאַר, מוב בראַכּטען
פֿאַרוך גאַנצע מוב פֿרידעס־אָפֿפֿער: (ה) זיי קינדער ישראל,
ערקונדיגטען זיך, וועהר פֿאַן פֿאַלען שטאַמען אויס ישראל ניכּט
אין היגאויף גענאַנגען וואַר, נור דער פֿערזאַמלונג פֿאַר דעם עוויגען.
דען זיי האַטטען מיינען גרויסען שוואָר גענומען, מיבער דען, וועל־
כער ניכּט נו דעם עוויגען נאַך מצפה היגאויף געקאַמען זיין
וועיר. דאַס נעמיך מיין זאָכּער שטערבען מיסס: (ו) זיי קינדער
ישראל אָבערטען נון מיהרע גזיבּנבונדען בעגען מיהרען ברודער
בנימן, מוב שפּראַכּען, מיין גאַנצער שטאַם מן ישראל מיסט
הייטע נו גרונדע גענאַנגען! (ז) וויא זאָלען ווייר עס מאַכּגאַנגען,
דען נאַך מיבריגען נו וויבערן נו פֿערהעפֿען, דא ווייר בייא דעם
עוויגען גישוואָרען, מיהען פֿאַן מונטערען טעכטערן קיינע וויבער
נו גענען? (ח) מיבדעמ וואַרד מונטערזוכט, אַב ניכּט עטוא
מייגער פֿאַן דען שטאַמען מן ישראל ניכּט היגאויף גענאַנגען,
נאַך מצפה, פֿאַר דען עוויגען. מוב עס זייגטע זיך, דאַס מען
גאַנצער פֿאַן יבש־גלעד נו דער פֿערזאַמלונג, מן דאַס
געקאַמען וואַר: (ט) דען מוֹס מען דאַס פֿאַלק מוסטערטע, זו וואַר
ניאַמאַנד פֿאַן דען מיינוואַהנערן מוֹס יבש־גלעד פֿאַרמונטער:
(י) זיי גענייגדע בעאַרטע היערמיך צוועלף טויסענד מען,
מוב דעם הערע דאַהין, גאַנען מיהנען דען בעפֿעהו, מוב
שפּראַכּען, ניהעט הין, מוב בריבּגעט זיי מיינוואַהנער נו יבש־
גלעד מוֹס, מיט דער שארפֿע דעס שווערטעס, מוך וויבער נאַך
קינדער: (יא) מיהר האַבעט אַבער פֿאַלגענדעס זו בעאַכּטען,
מיהר ניסט נעמיך מוֹס מען מיין זאָכּער שטערבען מיסס, מיבער דען,
דען זיי האַטטען מיינען גרויסען שוואָר גענומען, מיבער דען, וועל־
כער ניכּט נו דעם עוויגען נאַך מצפה היגאויף געקאַמען זיין
וועיר. דאַס נעמיך מיין זאָכּער שטערבען מיסס: (ו) זיי קינדער
ישראל אָבערטען נון מיהרע גזיבּנבונדען בעגען מיהרען ברודער
בנימן, מוב שפּראַכּען, מיין גאַנצער שטאַם מן ישראל מיסט
הייטע נו גרונדע גענאַנגען! (ז) וויא זאָלען ווייר עס מאַכּגאַנגען,
דען נאַך מיבריגען נו וויבערן נו פֿערהעפֿען, דא ווייר בייא דעם
עוויגען גישוואָרען, מיהען פֿאַן מונטערען טעכטערן קיינע וויבער
נו גענען? (ח) מיבדעמ וואַרד מונטערזוכט, אַב ניכּט עטוא
מייגער פֿאַן דען שטאַמען מן ישראל ניכּט היגאויף גענאַנגען,
נאַך מצפה, פֿאַר דען עוויגען. מוב עס זייגטע זיך, דאַס מען
גאַנצער פֿאַן יבש־גלעד נו דער פֿערזאַמלונג, מן דאַס
געקאַמען וואַר: (ט) דען מוֹס מען דאַס פֿאַלק מוסטערטע, זו וואַר
ניאַמאַנד פֿאַן דען מיינוואַהנערן מוֹס יבש־גלעד פֿאַרמונטער:
(י) זיי גענייגדע בעאַרטע היערמיך צוועלף טויסענד מען,
מוב דעם הערע דאַהין, גאַנען מיהנען דען בעפֿעהו, מוב
שפּראַכּען, ניהעט הין, מוב בריבּגעט זיי מיינוואַהנער נו יבש־
גלעד מוֹס, מיט דער שארפֿע דעס שווערטעס, מוך וויבער נאַך
קינדער: (יא) מיהר האַבעט אַבער פֿאַלגענדעס זו בעאַכּטען,

קאַפּיטעל כא

(א) זיי ישראל האַטטען זו מצפה מיינען שוואָר גענומען,
דעס מינהאַלטעס, נימאַנד פֿאַן מונס וואָלי זייגע טאַכּטער מיינעס
ערשׂוגען מיט דער שארפֿע דעס שווערטעס, פֿאַן יעלער שטאַדט
שטאַלטע, זיי נאַך געפֿונדען וואָרען, שטעקטען זיי אין בראַנד:

מֵאוֹת נַעֲרָה בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא־יָדְעָה אִישׁ לְמִשְׁכַּב
זָכָר וַיָּבִאוּ אוֹתָם אֶל־הַמַּחֲנֶה שִׁלֹה אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
כְּנָעַן׃ וַיִּשְׁלְחוּ כָּל־הָעֵדָה 13
וַיְדַבְּרוּ אֶל־בְּנֵי בִנְיָמִן אֲשֶׁר בְּסֶלַע רִמּוֹן וַיִּקְרְאוּ לָהֶם
שָׁלוֹם׃ וַיָּשָׁב בִּנְיָמִן בָּעֵת הַהִיא וַיִּתְּנוּ לָהֶם הַנָּשִׁים 14
אֲשֶׁר חִיּוּ מִנְּשֵׁי יָבֵשׁ גִּלְעָד וְלֹא־מָצְאוּ לָהֶם כֵּן׃
וְהָעָם נִחָם לְבִנְיָמִן כִּי־עָשָׂה יְהוָה פֶּרֶץ בְּשִׁבְטֵי טו
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי הָעֵדָה 16
מַה־נַּעֲשֶׂה לַנְּוֹתָרִים לָנָשִׁים כִּי־נִשְׁמְדָה מִבִּנְיָמִן אִשָּׁה׃
וַיֹּאמְרוּ יְרֻשַּׁת פְּלֵיטָה לְבִנְיָמִן וְלֹא־יִמָּחֶה שֵׁבֶט 17
מִיִּשְׂרָאֵל׃ וַאֲנַחְנוּ לֹא־נוּכַל לָתֵת־לָהֶם נָשִׁים מִבְּנוֹתֵינוּ 18
כִּי־נִשְׁבְּעוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אָרוּר נֹתֵן אִשָּׁה
לְבִנְיָמִן׃
וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה חַג־יְהוָה בְּשִׁלוֹ מִיָּמִים ׀ יָמִימָה אֲשֶׁר 19
מִצְפּוֹנָה לְבֵית־אֵל מִזְרְחָה הַשֶּׁמֶשׁ לִמְסִלָּה הָעֹלָה
מִבֵּית־אֵל שְׁכֶמָה וּמִנֶּגֶב לִלְבוֹנָה׃ וַיְצַוּוּ אֶת־בְּנֵי כ
בִנְיָמִן לֵאמֹר לְכוּ וַאֲרַבְתֶּם בַּכְּרָמִים׃ וּרְאִיתֶם וְהִנֵּה 21
אִם־יֵצְאוּ בְנוֹת־שִׁילוֹ לָחוּל בַּמְּחֹלוֹת וִיצָאתֶם מִן־
הַכְּרָמִים וַחֲטַפְתֶּם לָכֶם אִישׁ אִשְׁתּוֹ מִבְּנוֹת שִׁילוֹ
וַהֲלַכְתֶּם אֶרֶץ בִּנְיָמִן׃ וְהָיָה כִּי־יָבֹאוּ אֲבוֹתָם אוֹ 22
אֲחֵיהֶם לָרִיב ׀ אֵלֵינוּ וְאָמַרְנוּ אֲלֵיהֶם חָנּוּנוּ אוֹתָם כִּי
לֹא לָקַחְנוּ אִישׁ אִשְׁתּוֹ בַּמִּלְחָמָה כִּי לֹא אַתֶּם נְתַתֶּם
לָהֶם כָּעֵת תֶּאְשָׁמוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ־כֵן בְּנֵי בִנְיָמִן וַיִּשְׂאוּ נָשִׁים 23
לְמִסְפָּרָם מִן־הַמְחֹלְלוֹת אֲשֶׁר גָּזָלוּ וַיֵּלְכוּ וַיָּשׁוּבוּ אֶל־
נַחֲלָתָם וַיִּבְנוּ אֶת־הֶעָרִים וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶם׃ וַיִּתְהַלְּכוּ 24

ק׳ לריב v. 22. ויצוו ק׳ v. 20. משם

מאות נערה בתולה אשר לא־ידעה איש למשכב
זכר ויבאו אותם אל־המחנה שלה אשר בארץ
כנען׃ וישלחו כל־העדה 13
וידברו אל־בני בנימן אשר בסלע רמון ויקראו להם
שלום׃ וישב בנימן בעת ההיא ויתנו להם הנשים 14
אשר חיו מנשי יבש גלעד ולא־מצאו להם כן׃
והעם נחם לבנימן כי־עשה יהוה פרץ בשבטי טו
ישראל׃ ויאמרו זקני העדה 16
מה־נעשה לנותרים לנשים כי־נשמדה מבנימן אשה׃
ויאמרו ירשת פליטה לבנימן ולא־ימחה שבט 17
מישראל׃ ואנחנו לא־נוכל לתת־להם נשים מבנותינו 18
כי־נשבעו בני־ישראל לאמר ארור נתן אשה
לבנימן׃
ויאמרו הנה חג־יהוה בשלו מימים ׀ ימימה אשר 19
מצפונה לבית־אל מזרחה השמש למסלה העלה
מבית־אל שכמה ומנגב ללבונה׃ ויצו את־בני כ
בנימן לאמר לכו וארבתם בכרמים׃ וראיתם והנה 21
אם־יצאו בנות־שילו לחול במחלות ויצאתם מן־
הכרמים וחטפתם לכם איש אשתו מבנות שילו
והלכתם ארץ בנימן׃ והיה כי־יבאו אבותם או 22
אחיהם לרוב ׀ אלינו ואמרנו אליהם חנונו אותם כי
לא לקחנו איש אשתו במלחמה כי לא אתם נתתם
להם כעת תאשמו׃ ויעשו־כן בני בנימן וישאו נשים 23
למספרם מן־המחללות אשר גזלו וילכו וישובו אל־
נחלתם ויבנו את־הערים וישבו בהם׃ ויתהלכו 24

(כד) נו גוייטער נייט בעגאבען זיך מוך דיא קינדער יִשְׂרָאֵל
היבוועג׳ מיין יעדער נו זייבעק שטאמע מובד נו זייבער פאמיליע
הין · מובד פאן דא גיבב יעדער מוך זיין מייבעבטהוק: (כה) מוק
דיסע נייט וואר נאך קיין קענינ מין יִשְׂרָאֵל · מיין יעדער טהאט
וואס מיהק רעכט דינקטע:

ענדע דעס בוכעס דער ריכטער:

מִשָּׁם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בָּעֵת הַהִוא אִישׁ לִשִׁבְטוֹ וּלְמִשְׁפַּחְתּוֹ
כה וַיֵּצְאוּ מִשָּׁם אִישׁ לְנַחֲלָתוֹ: בַּיָּמִים הָהֵם אֵין מֶלֶךְ
בְּיִשְׂרָאֵל אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה:

סכום פסוקים של ספר שופטים שש מאות ושמנה עשר

יראו את יי׳ קדשיו סימן: וסדריו יד, דובב שפתי ישנים סימן

וחציו, וירעצו וירצצו את בני ישראל

שמואל א

LIBER I. SAMUELIS

א Cap. I.

א * וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָרָמָתַיִם צוֹפִים מֵהַר אֶפְרָיִם
וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶּן־יְרֹחָם בֶּן־אֱלִיהוּא בֶּן־תֹּחוּ
2 בֶּן־צוּף אֶפְרָתִי׃ וְלוֹ שְׁתֵּי נָשִׁים שֵׁם אַחַת חַנָּה וְשֵׁם
הַשֵּׁנִית פְּנִנָּה וַיְהִי לִפְנִנָּה יְלָדִים וּלְחַנָּה אֵין יְלָדִים׃
3 וְעָלָה הָאִישׁ הַהוּא מֵעִירוֹ מִיָּמִים יָמִימָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת
וְלִזְבֹּחַ לַיהוָה צְבָאוֹת בְּשִׁלֹה וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי חָפְנִי
4 וּפִנְחָס כֹּהֲנִים לַיהוָה׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה
וְנָתַן לִפְנִנָּה אִשְׁתּוֹ וּלְכָל־בָּנֶיהָ וּבְנוֹתֶיהָ מָנוֹת׃
5 וּלְחַנָּה יִתֵּן מָנָה אַחַת אַפַּיִם כִּי אֶת־חַנָּה אָהֵב וַיהוָה
6 סָגַר רַחְמָהּ׃ וְכִעַסַּתָּה צָרָתָהּ גַּם־כַּעַס בַּעֲבוּר הַרִּיעָמָהּ
7 כִּי־סָגַר יְהוָה בְּעַד רַחְמָהּ׃ וְכֵן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְשָׁנָה
מִדֵּי עָלֹתָהּ בְּבֵית יְהוָה כֵּן תַּכְעִסֶנָּה וַתִּבְכֶּה וְלֹא
8 תֹאכַל׃ וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ חַנָּה לָמָּה תִבְכִּי
וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי וְלָמָּה יֵרַע לִבֶּךָ הֲלוֹא אָנֹכִי טוֹב
9 לָךְ מֵעֲשָׂרָה בָנִים׃ וַתָּקָם חַנָּה אַחֲרֵי אָכְלָהּ בְּשִׁלֹה
וְאַחֲרֵי שְׁתֹּה וְעֵלִי הַכֹּהֵן יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא עַל־מְזוּזַת
10 הֵיכַל יְהוָה׃ וְהִיא מָרַת נָפֶשׁ וַתִּתְפַּלֵּל עַל־יְהוָה
11 וּבָכֹה תִבְכֶּה׃ וַתִּדַּר נֶדֶר וַתֹּאמַר יְהוָה צְבָאוֹת אִם־
רָאֹה תִרְאֶה׀ בְּעֳנִי אֲמָתֶךָ וּזְכַרְתַּנִי וְלֹא־תִשְׁכַּח אֶת־
אֲמָתֶךָ וְנָתַתָּה לַאֲמָתְךָ זֶרַע אֲנָשִׁים וּנְתַתִּיו לַיהוָה
12 כָּל־יְמֵי חַיָּיו וּמוֹרָה לֹא־יַעֲלֶה עַל־רֹאשׁוֹ׃ וְהָיָה כִּי
הִרְבְּתָה לְהִתְפַּלֵּל לִפְנֵי יְהוָה וְעֵלִי שֹׁמֵר אֶת־פִּיהָ׃

---

v. 1. הפטרה ליום ראשון של ראש השנה וחנה

v. 6. ר' דגושה

שמואל א

דאס ערסטע בוך דעס שְׁמוּאֵל

קאַפּיטעל א

(א) עס וואַר אײַן מאַן פֿון רָמָתַיִם צוֹפִים געבירטיג, פֿון
דעם געבירגע אֶפְרַיִם, נאָמענס אֶלְקָנָה, זָהן דעס רוֹחָם,
זָהן דעס אֱלִיהוּא, זָהן דעס תֹּוחוּ, זָהן דעס אֶפְרָתִי צוּף׃
(ב) דיסער האָטטע צוויי ווייבער. מײַנע היס חַנָּה, דיא צוויי־
טע פְּנִנָּה. פְּנִנָּה האָטטע קינדער, חַנָּה אָבער קיינע׃ (ג) דיסער
מאַן רייסעטע פֿון זײַנער שטאָט יָמָה זיבן מאָל אין דעם יאָר, אום
שִׁלֹה, וואו דיא בײדען זעהנע דעם עֵלִי, חָפְנִי אונד פִּנְחָס, דעם
עוויגען צֶבָאוֹת אַבגעטהענען, אונד מיטן זיך אָפּצוּגעבען׃ (ד) אי־
נעמאָל פֿלעגטע דער מאַן אַלֶקָנָה אָפּצוּפֿערטיגען, וואָ ער זיינער פְּנִנָּה אונד
אַלֶקָנָה אָפּצוּפֿערטיגען, וואָ ער זיינער פְּרוּיע פְּנִנָּה אונד אַלֶקָנָה
זעהנען מיטען זיינען בעשטיממטען טהיילע גאָב׃ (ה) רייכטע עס
חַנָּה מײַנען בעשטיממטען טהיילן גוויסאָגאָר, דען ער ליבטע חַנָּה,
וויוואָהל דער עוויגע מיהרע בעבאָהר־מוטטער פֿערשׁוֹאָסען האָטטע׃
(ו) האָבען אַבער מיהרע וויידערוואַכערן (פְּנִנָּה) מיהר אום
דעסטוֹאָגען פֿערדרוס. דאָ וויא זיא בעוואָהרס האָטטע בעשטירמטע,
האָב דער עוויגע מיהרע בעבאָהר־מוטטער פֿערשׁוֹאָסען האָטטע׃
(ז) זָא פֿלעגטע עס אַלֶע יָהרע זָא בעשעהען. מיטטער וואַר זיא
(חַנָּה) מיט היבאוּך רייסעטע בַּאָב דעם היוסע גָּאטטעס. יבען זוֹ־
טע זיא דען מיטטער, מוכ דיסע קרַאנקען, מוכ דיסע וויינטע דען, מוכ אַם
ניכט: (ח) מיהר מאַן אַלֶקָנָה זאָגטע דען זו מיהר, חַנָּה! וואָרוּם
וויינעסט זוא? וואָרוּם אי־סטע זוא ניכט? וואָרוּם ביסט זוא זָא
מיספֿערגנוגט? בין איך דיר ניכט בעסער אָם צען קינדער?
(ט) מייכסט אַכטע זיך חַנָּה אוף, נאָכדעם זען זו שִׁלֹה בעעסען
מוכ גענוגקען האָטטע. דער פריסטער עֵלִי, אָם עבען אוף מײַנע
שטוהל, נעבען מײַנעם פֿאָסטען דעס טעמפּעל דעס עוויגען:
(י) מיהר בעמיטה וואַר בעטריבט. מוכ זיא בעטהעטע זו דעם עוי־
גען, מוכ ווייכט דען בעוויגע: (יא) טהאָט אוך מיין בעלובטע, מאַכ
שפרַאך, עוויגער! צְבָאוֹת! וואָלט זוא אוך דאָם ווייבער מאָבע
זיהעסט, איך בעדענקען, מוכ מײַנער ניכט פֿערגיסעסט, זָבדערן
מיר, דיינער מאָבע, מיין מאָבנוֹיכעם קינד שענקעסט. זו זאָלט עס צו־
בעסם־מאַכען דעם עוויגען בעוואַהרען זיין, מוכ קיין שעער־מעסער
אוף זיין היופט קאָמען: (יב) אָם זיא נון זעהר לאַנגע פֿאָר דעם עוי־
גען פֿאָר זיין מויל, וואָהרעבד מוכ בעמאָבטעטע, בוֹאָס מיהרע ליפּפען
בעוועגטען זיך, אָבער דאָם מיהרע שטיממע בעהערעט וואָרדע. דאָ
זען זו בעטהעטע, וואָהרעבד מוכ בעמאָבטעטע, עֵלִי מיהרע ליפּפען
זאָלטע דאָם חַנָּה שפרַאך מין מיהרעם הערצען, בוֹאָס מיהרע ליפּפען
(יג) דען חַנָּה שפרַאך מין מיהרעם הערצען, בוֹאָס מיהרע ליפּפען

היט עלי זיא פיר בעטרונקען: (יד) אונד שפראך צו איהר, ווימ
לאנגע ווירסט דוא נאך זא בעטרונקען טהון? לעגע איין מאל דיינען
רויש אב: (טו) דא אנטוואָרטעטע חנה אונד שפראך, ניכט דאך
מיין הערר! איך בין איין וויב מיט בעשוועהרטעם געמיטהע, האבע
ווערער ווין נאך זאנסט שטארקעס געטראנקע געטרונקען, אונד
גיסע היער מיינע זעעלע פאר דעם עוויגען אויס: (טז) האלטע דיינע
מאגד ניכט פיר איין ניעדערטראכטיגעס וויב· דען פאן מיינעם
גראָסען קוממער אונד פערדרוס האבע איך ביס יעצט געשפראָכען:
(יז) עלי אנטוואָרטעטע אונד שפראך· זא געהע דען אין פרידען,
אונד דער גאָטט פאן ישראל געוואהרע דיר דיא ביטטע, דארום
דוא איהן געבעטהען האסט: (יח) זיא ערווידערטע, א לאס דיינע
דיהנערין פערנער גנאדע פינדען אין דיינען אויגען! נון גינג זיא
איהרעס וועגעס, נאהם שפייסע צו זיך, אונד האטטע ניכט מעהר
דאס פאָריגע געזיכט: (זיא זאה ניכט מעהר זא מיסמוטהיג אויס)
(יט) דעס מאָרגענס דאראויף מאכטען זיא זיך פריהע אויף, ווארפען
זיך פאר דעם עוויגען ניעדער· רייסעטען זאדאן צוריק, אונד קאמען
נאך הויסע צו רמה· אלקנה וואהנטע זיינער פרויא חנה בייא,
אונד דער עוויגע בעדאכטע זיא: (כ) אלס נון דיא צייט הערום
וואר, אין וועלכער חנה שוואנגער געוועסען, געבאהר זיא איינען
זאהן, נענגטע איהן שמואל· דען (שפראך זיא) איך האבע איהן
פאן דעם עוויגען ערבעטהען: (כא) דער מאן אלקנה רייסעטע
נון ווידער היגאויף, מיט זיינעם הויס-לייטען, דעם עוויגען דאס
יאהרליכע אפפער, אונד וואס ער זאנסט געלאבט האטטע, דאר-צו-
ברינגען: (כב) חנה אבער וואָלטע ניכט מיט היגאויף רייסען,
זיא זאגטע צו איהרעם מאנגע, ווען דער קנאבע ערסט ענטוועהנט
זיין ווירד, זא בעהמע איך איהן זעלבסט מיט, דאס ער פאר דעם
עוויגען ערשיינע, אונד דאָרט עוויג בלייבע: (כג) איהר גאטטע
אנטוואָרטעטע איהר, טהוע וואס דיר גוט שיינעט, בלייב צו הויסע
ביס דוא איהן ענטוועהנעט האסט, מעגע דאן דער עוויגע זיינע
פערהייסונג ערפילען! דיא פרויא בליב אלסא צו הויסע, אונד זייג-
טע איהרען זאהן ביס זיא איהן ענטוועהנעט האטטע: (כד) זא באלד
זיא איהן אבער ענטוועהנט האטטע, נאהם זיא איהן מיט זיך היגאויף,
נעבסט דרייא שטיהרען, איינעם איפה מעהל, אונד איינעם שלויכע
וויין· אונד בראכטע איהן זא נאך שלה אין דאס הויס דעס עוויגען,
אונגעאכטעט דער קנאבע נאך זעהר יונג וואר: (כה) נאכדעם מאן
איינען שטיהר געשלאכטעט האטטע, בראכטע מאן דען קנאבען פאר
עלי: (כו) זיא שפראך, אך פערצייהונג מיין הערר! זא וואהר דוא
לעבעסט, הערר! איך בין דיא פרויא, דיא היער פאר דיר געשטאנ-
דען, דען עוויגען אנצופלעהען: (כז) אום דיסען קנאבען היער
האבע איך געבעטהעט, אונד דער עוויגע האט מיר דאס געוואהרעט,
ווארום איך איהן געבעטהען: (כח) איך האבע איהן אבער אויך דעם
עוויגען געווידמעט, אונד זא לאנג ער זיין ווירד, זאלל ער דעם עוויגען
געווידמעט בלייבען· שמואל ביקטע זיך היערויף פאר דעם עוויגען:
מין

13 וְחַנָּה הִיא מְדַבֶּרֶת עַל־לִבָּהּ רַק שְׂפָתֶיהָ נָּעוֹת וְקוֹלָהּ
14 לֹא יִשָּׁמֵעַ וַיַּחְשְׁבֶהָ עֵלִי לְשִׁכֹּרָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עֵלִי
טו עַד־מָתַי תִּשְׁתַּכָּרִין הָסִירִי אֶת־יֵינֵךְ מֵעָלָיִךְ׃ וַתַּעַן
חַנָּה וַתֹּאמֶר לֹא אֲדֹנִי אִשָּׁה קְשַׁת־רוּחַ אָנֹכִי וְיַיִן וְשֵׁכָר
16 לֹא שָׁתִיתִי וָאֶשְׁפֹּךְ אֶת־נַפְשִׁי לִפְנֵי יְהוָֹה׃ אַל־תִּתֵּן
אֶת־אֲמָתְךָ לִפְנֵי בַּת־בְּלִיָּעַל כִּי־מֵרֹב שִׂיחִי וְכַעְסִי
17 דִּבַּרְתִּי עַד־הֵנָּה׃ וַיַּעַן עֵלִי וַיֹּאמֶר לְכִי לְשָׁלוֹם וֵאלֹהֵי
18 יִשְׂרָאֵל יִתֵּן אֶת־שֵׁלָתֵךְ אֲשֶׁר שָׁאַלְתְּ מֵעִמּוֹ׃ וַתֹּאמֶר
תִּמְצָא שִׁפְחָתְךָ חֵן בְּעֵינֶיךָ וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ
19 וַתֹּאכַל וּפָנֶיהָ לֹא־הָיוּ־לָהּ עוֹד׃ וַיַּשְׁכִּמוּ בַבֹּקֶר
וַיִּשְׁתַּחֲווּ לִפְנֵי יְהוָֹה וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־בֵּיתָם הָרָמָתָה
כ וַיֵּדַע אֶלְקָנָה אֶת־חַנָּה אִשְׁתּוֹ וַיִּזְכְּרֶהָ יְהוָֹה׃ וַיְהִי
לִתְקֻפוֹת הַיָּמִים וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן וַתִּקְרָא אֶת־
21 שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל כִּי מֵיְהוָֹה שְׁאִלְתִּיו׃ וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה
וְכָל־בֵּיתוֹ לִזְבֹּחַ לַיהוָֹה אֶת־זֶבַח הַיָּמִים וְאֶת־נִדְרוֹ׃
22 וְחַנָּה לֹא עָלָתָה כִּי־אָמְרָה לְאִישָׁהּ עַד־יִגָּמֵל הַנַּעַר
וַהֲבִאֹתִיו וְנִרְאָה אֶת־פְּנֵי יְהוָֹה וְיָשַׁב שָׁם עַד־עוֹלָם׃
23 וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה אִישָׁהּ עֲשִׂי הַטּוֹב בְּעֵינַיִךְ שְׁבִי
עַד־גָּמְלֵךְ אֹתוֹ אַךְ יָקֵם יְהוָֹה אֶת־דְּבָרוֹ וַתֵּשֶׁב הָאִשָּׁה
24 וַתֵּינֶק אֶת־בְּנָהּ עַד־גָּמְלָהּ אֹתוֹ׃ וַתַּעֲלֵהוּ עִמָּהּ כַּאֲשֶׁר
גְּמָלַתּוּ בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה וְאֵיפָה אַחַת קֶמַח וְנֵבֶל יַיִן
כה וַתְּבִאֵהוּ בֵית־יְהוָֹה שִׁלוֹ וְהַנַּעַר נָעַר׃ וַיִּשְׁחֲטוּ אֶת־
26 הַפָּר וַיָּבִאוּ אֶת־הַנַּעַר אֶל־עֵלִי׃ וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי חֵי
נַפְשְׁךָ אֲדֹנִי אֲנִי הָאִשָּׁה הַנִּצֶּבֶת עִמְּכָה בָּזֶה לְהִתְפַּלֵּל
27 אֶל־יְהוָֹה׃ אֶל־הַנַּעַר הַזֶּה הִתְפַּלָּלְתִּי וַיִּתֵּן יְהוָֹה
28 לִי אֶת־שְׁאֵלָתִי אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי מֵעִמּוֹ׃ וְגַם אָנֹכִי
הִשְׁאִלְתִּהוּ לַיהוָֹה כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה הוּא שָׁאוּל
לַיהוָֹה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁם לַיהוָֹה׃

Cap. II. ותתפלל

ב Cap. II.

א וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה וַתֹּאמַר עָלַץ לִבִּי בַּיהוָה רָמָה קַרְנִי
2 בַּיהוָה רָחַב פִּי עַל־אוֹיְבָי כִּי שָׂמַחְתִּי בִּישׁוּעָתֶךָ׃ אֵין־
3 קָדוֹשׁ כַּיהוָה כִּי־אֵין בִּלְתֶּךָ וְאֵין צוּר כֵּאלֹהֵינוּ׃ אַל־
תַּרְבּוּ תְדַבְּרוּ גְבֹהָה גְבֹהָה יֵצֵא עָתָק מִפִּיכֶם כִּי אֵל
דֵּעוֹת יְהוָה וְלוֹ נִתְכְּנוּ עֲלִלוֹת׃ קֶשֶׁת גִּבֹּרִים חַתִּים
4 וְנִכְשָׁלִים אָזְרוּ חָיִל׃ שְׂבֵעִים בַּלֶּחֶם נִשְׂכָּרוּ וּרְעֵבִים
ה חָדֵלוּ עַד־עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה וְרַבַּת בָּנִים אֻמְלָלָה׃
7 6 יְהוָה מֵמִית וּמְחַיֶּה מוֹרִיד שְׁאוֹל וַיָּעַל׃ יְהוָה מוֹרִישׁ
8 וּמַעֲשִׁיר מַשְׁפִּיל אַף־מְרוֹמֵם׃ מֵקִים מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת
יָרִים אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיב עִם־נְדִיבִים וְכִסֵּא כָבוֹד יַנְחִלֵם כִּי
9 לַיהוָה מְצֻקֵי אֶרֶץ וַיָּשֶׁת עֲלֵיהֶם תֵּבֵל׃ רַגְלֵי חֲסִידָו
יִשְׁמֹר וּרְשָׁעִים בַּחֹשֶׁךְ יִדָּמּוּ כִּי־לֹא בְכֹחַ יִגְבַּר־אִישׁ׃
י יְהוָה יֵחַתּוּ מְרִיבוֹ עָלָו בַּשָּׁמַיִם יַרְעֵם יְהוָה יָדִין אַפְסֵי־
אֶרֶץ וְיִתֵּן־עֹז לְמַלְכּוֹ וְיָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ׃
11 וַיֵּלֶךְ אֶלְקָנָה הָרָמָתָה עַל־בֵּיתוֹ וְהַנַּעַר הָיָה מְשָׁרֵת
12 אֶת־יְהוָה אֶת־פְּנֵי עֵלִי הַכֹּהֵן׃ וּבְנֵי עֵלִי בְּנֵי בְלִיָּעַל
13 לֹא יָדְעוּ אֶת־יְהוָה׃ וּמִשְׁפַּט הַכֹּהֲנִים אֶת־הָעָם
כָּל־אִישׁ זֹבֵחַ זֶבַח וּבָא נַעַר הַכֹּהֵן כְּבַשֶּׁל הַבָּשָׂר
14 וְהַמִּזְלֵג שְׁלֹשׁ הַשִּׁנַּיִם בְּיָדוֹ׃ וְהִכָּה בַכִּיּוֹר אוֹ בַדּוּד אוֹ
בַקַּלַּחַת אוֹ בַפָּרוּר כֹּל אֲשֶׁר־יַעֲלֶה הַמִּזְלֵג יִקַּח הַכֹּהֵן
טו בֻּכָּה יַעֲשׂוּ לְכָל־יִשְׂרָאֵל הַבָּאִים שָׁם בְּשִׁלֹה׃ גַּם
בְּטֶרֶם יַקְטִרוּן אֶת־הַחֵלֶב וּבָא ׀ נַעַר הַכֹּהֵן וְאָמַר לָאִישׁ
הַזֹּבֵחַ תְּנָה בָשָׂר לְצְלוֹת לַכֹּהֵן וְלֹא־יִקַּח מִמְּךָ בָּשָׂר
16 מְבֻשָּׁל כִּי אִם־חָי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הָאִישׁ קַטֵּר יַקְטִרוּן

חסידיו קרי v. 9. ולו קרי v. 3. כיום
עליו קרי ibid. מריביו קרי v. 10.

קאַפּיטעל ב

(א) מײַן מיהרער אַנדאַכט שפּרײַך חַנָּה, פֿרײַה מיט מײַן הערץ, דורך דיך, ד׳ גאָטט! גרויס מײַנע מאַכט, ד׳ הערר! דורך דיך, גע־עפֿענט מײַן מויל אויף מײַנע פֿײַנט. דען מיך פֿרייט דײַנער הילף אויך: (ב) קיין הייליגער מיסט ווי דו, ד׳ הערר! דען מוסטו קיינער איך מיסט קיינער. אַמאָל־טיג קיינער דען אונסער גאָטט! (ג) שפּרעכט נון נישט, נישט, גרויס, נישט ד׳ שטאָלץ, קיין טרעפֿ־ענדע גאָטט. נור מיהם ווערען פֿאַרגעמאַסן, דער בעזעבענהייטען רייכען: (ד) דער שטאַרקען ווערט בראָכען, ווען שוואַכיגע מיטגירטען קראַפֿט: (ה) זאָטט מיבער־זאָטט, מיסען מוס דאָס ברויט נון דיהנען, מוכ דאַרבענדע, ווייל עס נישט מעהר. מיבדעק ווי מוכ־פֿרוכטבאַרע ווייבען געבאַהרען, ווען קינדער ווי קיבער־רייכע: (ו) דער עוויגע מיסט עס, דער טעדעט מוכ בעזעבען. שטירצט מײַן ווי קרופֿט, מוכ ברינגט הערויף: (ז) דער עוויגע, דער פֿאַרמאַכט מאַכט רייך. ערנידריגט מוכ ערהעהט: (ח) דען בעריכטען דען דירפֿטיגען מויס דאָס שוויגען, דער עהרע ווי מיהם גו־גו־טהיילען. דען דאָס עוויגען ווייכ דער ערדע פֿײַילער, מוף דער ערדע ענדען ריכטען, וויל ווינדט קינדיגע פֿערזייהט, מוכ ערהעבט ווינדט גראָבען מאַכט: (יא) אַלקָנה רייסט נון בעגען רָמָה נאַך הויסע. דער קנאַבע מאַכט בליב דאָס דיהנער דאָס עוויגען נוריק, מוכטער דער מויזיכט דאָס פריסטערס עלי: (יב) ווי זענהט דאָס עלי זענען בידערטראָכטיגע לייטע, ווי ערקאַנטנען דען עוויגען ניכט: (יג) ווי פריסטער פֿערהיטען זיך פֿאַרגעבראָכענע־מאַסען בעגעגען דאָס פֿאָלק. וען מאָס יעמאַנד מײַן דאָס ברויט, קומט שוין דער דיהנער מיט דרײַ־צאַקיגען גאַבעל מוף־פֿאַסטע, דאָס פריסטערס יונגע, דאָס ער אין פֿײַער שטעקט: (יד) מײַן הייליגען ווי דער האַנד: (טו) זאָגער בעפֿאָר ווי דאָס פֿעטט מײַן רויך מוף־שטייגען ליפֿען, קומט דאָס פריסטערס יונגע, מוכ שפּרעכט נו דאָס פֿאַרלאַנגט, גיב דאָס פֿלייש הער, פֿיר דען פריסטער נו ברעטען. ער ניימט קיין בעקאָכטעס פֿון דיר מײַן, זאָגערן רוהעס: (טז) זאָג־טע דען דער מאַן, זאָגלייך ווירד מען דאָס פֿעטט מײַן רויך מוף־שטייגען לאָזען, דאָס קאָכענדס דאַן דיר בעהאַנען וואָס דיר בעליבט. ווי שפּרעכט יעצער, ניין! דוא זאָלסט עס יעצט הער־געבען, וואָ ניכט, זו נעה־מען

דאַטע׳
(ל) דאַהער שפּריכט דער עוויגע׳ דער גאָטט ישׂראל׳ אין
זינד: (לא) דאָס אַרעמסטען מײַנס הויז׳ אין אַלע טעג
זאָלען קיינער נישט זײַן אַלט אין מײַן הויז׳ (לב) אוּן
זאָלסט זען אַ שׂונאה אין דער וווינונג׳ אין אַלע
גוטס׳ וואָס גאָט וועט טאָן מיט ישׂראל׳ אוּן קיינער
נישט זאָל זײַן אַלט אין מײַן הויז׳ (לג) נאָר יעדער
מענש פוּן דיר׳ וועל איך נישט אויסראָטן פוּן מײַן
מזבח׳ כּדי צו פאַרמאַכן דײַנע אויגן׳ אוּן צו
פאַרמוטשען דײַן נשמה׳ אוּן אַלע מערכּות הבּית
זאָלען שטאַרבן אין דער יוגנט: (לד) אוּן דאָס זאָל
דיר זײַן דאָס צייכן׳ וואָס וועט קומען איבער דײַנע
צוויי זין׳ חפני אוּן פינחס׳ אין אַן טאָג וועלען זיי
בּיידע שטאַרבן: (לה) אוּן איך וועל מיר אויפּשטעלן
אַ טרײַסטלעכן כּהן׳ וועלכער וועט טאָן לויט מײַן
האַרץ אוּן לויט מײַן נשמה׳ אוּן איך וועל אים בויען
אַ בּית פעסט׳ אוּן ער וועט גיין אַרומגיין פאַר
מײַן משיח׳ אַלע טעג: (לו) אוּן עס וועט זײַן׳ אַז
יעדער׳ וואָס וועט בלײַבן איבער אין דײַן הויז׳ וועט
קומען צו אים׳ אַ בעטן פאַר אַ שטיקל זילבער אוּן
אַ שטיקל ברויט׳ אוּן וועט זאָגן׳ בּיטע׳ שטעל מיך
אָן צו אַ כּהנּות׳ אַז איך זאָל עסן אַ שטיקל ברויט:

(א) אוּן שמואל האָט גערעדט׳ עלי האָט
2 זיך אַוועקגעלייגט אין זײַן אָרט׳ (ב) אוּן
זײַנע אויגן האָבן אָנגעהויבן צו ווערן
שוואַך׳ אַז ער האָט נישט געקאָנט זען׳ (ג) אוּן
דער לעמפּל פוּן גאָט איז נאָך נישט אויסגעלאָשן
געווען׳ אוּן שמואל איז געלעגן אין דער היכל פוּן
3 גאָט׳ וווּ דער ארון פוּן גאָט איז געווען׳ (ד) אוּן
4 גאָט האָט גערופן צו שמואל׳ אוּן ער האָט
געזאָגט׳ הינעני׳ (ה) אוּן ער איז געלאָפן צו
עלי׳ אוּן האָט געזאָגט׳ הינעני׳ וואָרום דו האָסט
מיך גערופן׳ אוּן ער האָט געזאָגט׳ איך האָב נישט
גערופן׳ גיי צוריק׳ לייג דיך אַוועק׳ אוּן ער איז
5 אַוועקגעגאַנגען׳ אוּן האָט זיך אַוועקגעלייגט׳ (ו)
גאָט האָט נאָך אַמאָל גערופן שמואל׳ אוּן שמואל
איז אויפּגעשטאַנען׳ אוּן איז צו עלי גאַנגען׳ אוּן
האָט געזאָגט׳ הינעני׳ וואָרום דו האָסט מיך
גערופן׳ אוּן ער האָט געזאָגט׳ איך האָב נישט
גערופן׳ מײַן זון׳ גיי צוריק׳ לייג דיך אַוועק׳ (ז)
אוּן שמואל האָט נאָך נישט דערקענט גאָט׳ אוּן
דאָס וואָרט פוּן גאָט איז נאָך נישט אויפּגעדעקט
8 געווען צו אים׳ (ח) גאָט האָט נאָך אַמאָל גערופן
שמואל׳ אַ דריטן מאָל׳ אוּן ער איז אויפּגעשטאַנען׳
אוּן איז צו עלי גאַנגען׳ אוּן האָט געזאָגט׳ הינעני׳
וואָרום דו האָסט מיך גערופן׳ אוּן עלי האָט
דערקענט׳ אַז גאָט רופט דעם יונגן׳ (ט) אוּן עלי
האָט געזאָגט צו שמואל׳ גיי׳ לייג דיך אַוועק׳ אוּן
עס וועט זײַן׳ אַז ער וועט דיך רופן׳ אַז דו זאָלסט
זאָגן׳ רעד׳ גאָט׳ וואָרום דײַן קנעכט הערט׳ אוּן
שמואל איז אַוועקגעגאַנגען׳ אוּן האָט זיך
10 אַוועקגעלייגט אין זײַן אָרט׳ (י) אוּן גאָט איז
געקומען׳ אוּן האָט זיך אויפּגעשטעלט׳ אוּן האָט
גערופן ווי אַמאָל׳ שמואל׳ שמואל׳ אוּן שמואל
האָט געזאָגט׳ רעד׳ וואָרום דײַן קנעכט הערט׳
11 (יא) אוּן גאָט האָט צו שמואל געזאָגט׳ הינעני׳
איך וועל טאָן אַ זאַך אין ישׂראל׳ וואָס יעדעס
אויער׳ וואָס וועט עס הערן׳ וועט אים קלינגען׳
12 (יב) אין יענעם טאָג וועל איך אויפּרופן אויף עלי
אַלץ׳ וואָס איך האָב גערעדט וועגן זײַן הויז׳ פוּן
אָנהויב ביז אַ סוף׳ (יג) אוּן איך האָב אים
אָנגעזאָגט׳ אַז איך וועל משפּט טאָן זײַן הויז אויף
אייביק׳ פאַר דער זינד׳ וואָס ער ווייסט׳ אַז זײַנע
זין׳ האָבן זיך פאַרפלוכט׳ אוּן ער האָט זיי נישט
13 אָפּגעהאַלטן׳ (יד) דרום האָב איך געשוואָרן צו
דעם הויז עלי׳ אַז די זינד פוּן הויז עלי׳ וועט נישט
מכפּר זײַן מיט קרבן אָדער מיט מנחה אויף אייביק׳
14 (טו) אוּן שמואל איז געלעגן ביז דער פרי׳ אוּן
האָט אויפּגעמאַכט די טירן פוּן הויז גאָט׳ אוּן
שמואל האָט מורא געהאַט צו זאָגן דאָס געזיכט
15 פאַר עלי׳ (טז) אוּן עלי האָט גערופן שמואל׳ אוּן
האָט געזאָגט׳ שמואל׳ מײַן זון׳ אוּן ער האָט
16 געזאָגט׳ הינעני׳ (יז) אוּן ער האָט געזאָגט׳ וואָס
איז דאָס וואָרט׳ וואָס גאָט האָט צו דיר גערעדט׳
בּיטע׳ פאַרהיל עס נישט פאַר מיר׳ גאָט זאָל טאָן
אַזוי צו דיר׳ אוּן אַזוי זאָל ער צולייגן׳ אַז דו
זאָלסט פאַרהילן פאַר מיר אַ וואָרט פוּן אַלץ׳ וואָס
17 ער האָט צו דיר גערעדט׳ (יח) אוּן שמואל האָט
אים אַלץ דערציילט׳ אוּן האָט פאַרהילן פאַר אים
נישט׳ אוּן ער האָט געזאָגט׳ גאָט איז׳ ער זאָל טאָן
18 וואָס אין זײַנע אויגן איז גוט׳ (יט) אוּן שמואל
איז גרויס געוואָרן׳ אוּן גאָט איז מיט אים׳ אוּן
האָט נישט לאָזן פאַלן קיין איין וואָרט פוּן אים
19 צו דער ערד׳ (כ) אוּן גאַנץ ישׂראל פוּן דן ביז
באַר שבע׳ האָט דערקענט׳ אַז שמואל איז אַ
20 נאָמען׳ אַ פּראָפעט פאַר גאָט׳ (כא) אוּן גאָט האָט
זיך ווידער אויפּגעשטעלט אין שילה׳ ווייל גאָט
האָט זיך אָפּגעבאָרגן אין שילה׳ אין דער וווינונג
21 פוּן גאָט׳ (כב) אוּן שמואל׳ דאָס וואָרט פוּן גאָט
איז געווען קאָסטבּאַר אין יענע טעג׳ עס איז נישט
געווען קיין אָפּנעמונג׳ (כג) אוּן עס איז געווען
אין יענער צייט׳ אַז עלי איז זייער אַלט געווען׳
אוּן האָט געהערט אַלץ׳ וואָס זײַנע זין׳ האָבן
געטאָן צו גאַנץ ישׂראל׳ אוּן אַז זיי האָבן זיך
מישן׳ מיט די פרויען׳ וואָס האָבן געדינט בּיי
דער טיר פוּן אוהל מועד׳ (כד) אוּן ער האָט זיי
געזאָגט׳ פאַרוואָס טוט איר אַזעלכע זאַכן׳ וואָס
איך הער פוּן אַלע דאָס בּייזע וועגן אייערע
מעשׂים׳ (כה) ווען אַ מענש זינדיגט צו אַ מענש׳
וועט מען פאַר אים בעטן פאַר גאָט׳ אוּן ווען אַ
מענש זינדיגט צו גאָט׳ ווער וועט פאַר אים בעטן׳
אוּן זיי האָבן נישט געהערט צו דער קול פוּן זייער
פאָטער׳ ווייל גאָט האָט זיי געוואָלט טויטן׳
26 (כו) אוּן דער נער שמואל האָט זיך גערוקט׳ אוּן
איז גוט געווען מיט גאָט׳ אוּן אויך מיט מענשן׳
27 (כז) אוּן אַ מאַן פוּן גאָט איז געקומען צו עלי׳
אוּן האָט צו אים געזאָגט׳ אַזוי האָט גאָט גערעדט׳
הבּגלה נגליתי אל בית אביך בהיותם במצרים לבית
28 פרעה׃ ובחר אתו מכל שבטי ישׂראל לי לכהן לעלות
על מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ואתנה
29 לבית אביך את כל אשי בני ישׂראל׃ למה תבעטו
בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד את בניך
ממני להבריאכם מראשית כל מנחת ישׂראל לעמי׃

כּיום החלב וקח לך כאשר תאוה נפשך ואמר׃ לו כּי
17 עתה תתן ואם־לא לקחתי בחזקה׃ ותהי חטאת
הנערים גדולה מאד את־פני יהוה כּי נאצו האנשים
18 את מנחת יהוה׃ ושמואל משרת את־פני יהוה נער
19 חגור אפוד בד׃ ומעיל קטן תעשה־לו אמו והעלתה לו
מימים ׀ ימימה בעלותה את־אישה לזבח את־זבח
כ הימים׃ וברך עלי את־אלקנה׀ ואת־אשתו ואמר
ישם יהוה לך זרע מן־האשה הזאת תחת השאלה
21 אשר שאל ליהוה והלכו למקומו׃ כּי־פקד יהוה את־
חנה ותהר ותלד שלשה־בנים ושתי בנות ויגדל הנער
22 שמואל עם־יהוה׃ ועלי זקן מאד
ושמע את כל־אשר יעשון בניו לכל־ישׂראל ואת אשר־
23 ישכבן את־הנשים הצבאות פתח אהל מועד׃ ויאמר
להם למה תעשון כדברים האלה אשר אנכי שמע את־
24 דבריכם רעים מאת כל־העם אלה׃ אל בני כּי לוא־
טובה השמעה אשר אנכי שמע מעברים עם־יהוה׃
כה אם־יחטא איש לאיש ופללו אלהים ואם ליהוה יחטא
איש מי יתפלל־לו ולא ישמעו לקול אביהם כּי־חפץ
26 יהוה להמיתם׃ והנער שמואל הלך וגדל וטוב גם
27 עם־יהוה וגם עם־אנשים׃ ויבא
איש־אלהים׀ אל־עלי ויאמר אליו כה אמר יהוה
הנגלה נגליתי אל־בית אביך בהיותם במצרים לבית
28 פרעה׃ ובחר אתו מכל־שבטי ישׂראל לי לכהן לעלות
על־מזבחי להקטיר קטרת לשאת אפוד לפני ואתנה
29 לבית אביך את־כל־אשי בני ישׂראל׃ למה תבעטו
בזבחי ובמנחתי אשר צויתי מעון ותכבד את־בניך
ממני להבריאכם מראשית כל־מנחת ישׂראל לעמי׃

לא קרי v. 16. לכן

לְכֵן נְאֻם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָמוֹר אָמַרְתִּי בֵּיתְךָ וּבֵית 30
אָבִיךָ יִתְהַלְּכוּ לְפָנַי עַד־עוֹלָם וְעַתָּה נְאֻם־יְהוָה חָלִילָה לִּי
כִּי־מְכַבְּדַי אֲכַבֵּד וּבֹזַי יֵקָלּוּ׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְגִדַּעְתִּי 31
אֶת־זְרֹעֲךָ וְאֶת־זְרֹעַ בֵּית אָבִיךָ מִהְיוֹת זָקֵן בְּבֵיתֶךָ׃
וְהִבַּטְתָּ צַר מָעוֹן בְּכֹל אֲשֶׁר־יֵיטִיב אֶת־יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יִהְיֶה 32
זָקֵן בְּבֵיתְךָ כָּל־הַיָּמִים׃ וְאִישׁ לֹא־אַכְרִית לְךָ מֵעִם 33
מִזְבְּחִי לְכַלּוֹת אֶת־עֵינֶיךָ וְלַאֲדִיב אֶת־נַפְשֶׁךָ וְכָל־מַרְבִּית
בֵּיתְךָ יָמוּתוּ אֲנָשִׁים׃ וְזֶה־לְּךָ הָאוֹת אֲשֶׁר יָבֹא אֶל־שְׁנֵי 34
בָנֶיךָ אֶל־חָפְנִי וּפִינְחָס בְּיוֹם אֶחָד יָמוּתוּ שְׁנֵיהֶם׃
וַהֲקִימֹתִי לִי כֹּהֵן נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בִּלְבָבִי וּבְנַפְשִׁי יַעֲשֶׂה׃ 35
וּבָנִיתִי לוֹ בַּיִת נֶאֱמָן וְהִתְהַלֵּךְ לִפְנֵי־מְשִׁיחִי כָּל־הַיָּמִים׃
וְהָיָה כָּל־הַנּוֹתָר בְּבֵיתֶךָ יָבוֹא לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ לַאֲגוֹרַת 36
כֶּסֶף וְכִכַּר־לָחֶם וְאָמַר סְפָּחֵנִי נָא אֶל־אַחַת הַכְּהֻנּוֹת
לֶאֱכֹל פַּת־לָחֶם׃

Cap. III. ג

ג וְהַנַּעַר שְׁמוּאֵל מְשָׁרֵת אֶת־יְהוָה לִפְנֵי עֵלִי וּדְבַר יְהוָה א
הָיָה יָקָר בַּיָּמִים הָהֵם אֵין חָזוֹן נִפְרָץ׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא 2
וְעֵלִי שֹׁכֵב בִּמְקוֹמוֹ וְעֵינָיו הֵחֵלּוּ כֵהוֹת לֹא יוּכַל לִרְאוֹת׃
וְנֵר אֱלֹהִים טֶרֶם יִכְבֶּה וּשְׁמוּאֵל שֹׁכֵב בְּהֵיכַל יְהוָה אֲשֶׁר־ 3
שָׁם אֲרוֹן אֱלֹהִים׃ וַיִּקְרָא יְהוָה אֶל־ 4
שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי׃ וַיָּרָץ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי־ ה
קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי שׁוּב שְׁכָב וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁכָּב׃
וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא עוֹד שְׁמוּאֵל וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי 6
וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיֹּאמֶר לֹא־קָרָאתִי בְנִי שׁוּב
שְׁכָב׃ וּשְׁמוּאֵל טֶרֶם יָדַע אֶת־יְהוָה וְטֶרֶם יִגָּלֶה אֵלָיו 7
דְּבַר־יְהוָה׃ וַיֹּסֶף יְהוָה קְרֹא־שְׁמוּאֵל בַּשְּׁלִישִׁת וַיָּקָם 8
וַיֵּלֶךְ אֶל־עֵלִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי כִּי קָרָאתָ לִי וַיָּבֶן עֵלִי כִּי

ועינו קרי v. 2. יהוה

לעצטע / דיין מוכ דיינעם פאטערס הויז זאָל עווינ פאָר אינ ווענ־
דאָטע / דיין מוכ דיינעם פאטערס הויז זאָל עווינ פאָר אינ ווענ־
דען · מבער יעצט שפריכט דער הערר / ווייט עס פאָרן פאָל אינ
דען מיינען פערשטאנדן ערקלייגט איך מיך ווידער עהרע / מוכ איז אינ
פערמאָגען / ווערדען נו שמבדען: (א) עס ווירד מיינע נייט קומ־
מען / ווו איך דיינען שטאם / מוכ דען שטאם דייגער פאמיליע / ווערדע
זו מבהעשטופפט מבדען / פאָ קיין מלטער מהער אין דייגעם הויסע
זיין ווירד: (ב) מוכ זוו מוך דען מיט־פריסטער דער שטיפס־
וואָהנונג מיט נייד הין־בוליקן ווירסט / בייא וועלכען גרויסען ווערדע
מבער (דער עווינע) עס ישראל ווירד וואָהל בעהאלטען וואָרדען · מבער
אך (ג) דען מיינען שטאם ניטמאָל מיין מלטער זאָל זיין ווירד: (ד)
מוכ דער מבער מוך ניטמאָל מן מיינעם כאָכאָגער בייא
ווערדע עס דיר מבער מוך ניטמאָל מן מיינעם כאָכאָגער
מיינעם מלטערם פעהלט · מוך דיך דורך וועהנזינדען · מבער
נו בעאוגרוהיגען / מוכ דיין גענויטה נו בעטריבען · מוכ דאָרום
זאָלען מיך / זיא מיך דיינעם הויסע מוך־וואָכסען / ערסט מיך וואָכ־
נעם־מלטער שטערבען: (ד) מוכ דאָגעגענדעם זיהנע דיר נוך
גייכען / וואָס נעמוך מיינעם בייזען וועזענס / ווי אך בייזע שטערבען:
דען ווירד · מן מיינעם מוגע נעמוך ווערדען / ווי אך בייזע שטערבען:
(ה) מוך וויל מיר מוסדען מיינען טרייען פריסטער מיין־וועזען /
דער נמך מיינעם / מבער נמך נמך מוכ מיינעם וויללן דמבדען ווירד ·
מוכ מיהם מוך ווערדע מיך מין בוייבענדעס הויס עררייטען / דמס מר
עווינ וומבלוך פאָר מיינעם מוך גוטמוכטן: (ו) ווער מוסדען מין דיינעם
הויסע נמך יוענען ווירד / דער ווירד קומען / מוכ ווערדען מיינעם יוידע
פערבייגען / ווערדען מיינעם שטינ זיבער / מוכ ווערדען מיינעם יוידע
ברוט · מוכ ביטטען / ז נים מיך נמך מוך / נו מיינעם דער פרים־
טערס־דיינסטע / מבער יעצט שפריכט דער הערר / ווייט עס פאָרן פאָל
דעלן · מבער יעצט שפריכט דער הערר / ווייט עס פאָרן פאָל אינ

קאפיטעל ג

(א) דער יונגע שמואל ווער מוסדען שמן מיך דיינסטע דעס עווינע /
מוכדער דער עלי מוגעזיכט · דמס ווארט דעס עווינען ווער נו דיסער
צייט ועלטען / דיא ווייס־ווייסאגונג דמדורך דען נמך ניכט מוסגעבראכטען:
(ב) עס בעשמה מוך דיסע נייט / מוס מיינעם מוך עלי שוין מן ווייניג
מלטער / ווייל מיך מוגען דמס מוגעמכט זוך נמך ניכט מוסגעבראכטען:
(ג) (מוך שמואל ווי
מר קומבטע ניכט מהער גוט ומהען: (ד) עס ווירד מיינע נייט קומ־
מען / ווו איך דיינען שטאם / מוכ דען שטאם דייגער פאמיליע / ווערדע
זו מבהעשטופפט מבדען / פאָ קיין מלטער מהער אין דייגעם הויסע
זיין ווירד: (ב) מוכ זוו מוך דען מיט־פריסטער דער שטיפס־
וואָהנונג מיט נייד הין־בוליקן ווירסט / בייא וועלכען גרויסען ווערדע
מבער (דער עווינע) עס ישראל ווירד וואָהל בעהאלטען וואָרדען · מבער
אך (ג) דען מיינען שטאם ניטמאָל מיין מלטער זאָל זיין ווירד: (ד)
מוכ דער מבער מוך ניטמאָל מן מיינעם כאָכאָגער בייא
ווערדע עס דיר מבער מוך ניטמאָל מן מיינעם כאָכאָגער
מיינעם מלטערם פעהלט · מוך דיך דורך וועהנזינדען · מבער
נו בעאוגרוהיגען / מוכ דיין גענויטה נו בעטריבען · מוכ דאָרום
זאָלען מיך / זיא מיך דיינעם הויסע מוך־וואָכסען / ערסט מיך וואָכ־
נעם־מלטער שטערבען: (ד) מוכ דאָגעגענדעם זיהנע דיר נוך
גייכען / וואָס נעמוך מיינעם בייזען וועזענס / ווי אך בייזע שטערבען:
דען ווירד · מן מיינעם מוגע נעמוך ווערדען / ווי אך בייזע שטערבען:
(ה) מוך וויל מיר מוסדען מיינען טרייען פריסטער מיין־וועזען /
דער נמך מיינעם / מבער נמך נמך מוכ מיינעם וויללן דמבדען ווירד ·
מוכ מיהם מוך ווערדע מיך מין בוייבענדעס הויס עררייטען / דמס מר
עווינ וומבלוך פאָר מיינעם מוך גוטמוכטן: (ו) ווער מוסדען מין דיינעם
הויסע נמך יוענען ווירד / דער ווירד קומען / מוכ ווערדען מיינעם יוידע
פערבייגען / ווערדען מיינעם שטינ זיבער / מוכ ווערדען מיינעם יוידע
ברוט · מוכ ביטטען / ז נים מיך נמך מוך / נו מיינעם דער פרים־
טערס־דיינסטע / מבער יעצט שפריכט דער הערר / ווייט עס פאָרן פאָל
דעלן · מבער יעצט שפריכט דער הערר / ווייט עס פאָרן פאָל אינ
דען מיינען פערשטאנדן ערקלייגט איך מיך ווידער עהרע / מוכ איז אינ
פערמאָגען / ווערדען נו שמבדען: (א) עס ווירד מיינע נייט קומ־

שְׁמוּאֵל ! מוּבְ עֶר שְׁטַאבְ וויידער מוּף, מוּבְ גיבְ נוֹ עֶלִי מוּבְ
שְׁפְּרַאךְ, הִיעֶר בִּין אִיךְ, רוּף הַאסְט מִיר גערופֶען · נוּן אַנטְפֶּר עֶלִי,
הַאסְ דֶּער עוויגֶע דעְם ייִבגִיבְ רופֶט : (ט) עֶר שְׁפְּרַאךְ נוֹ שְׁמוּאֵל,
גֶעהְ, וְעגֶע דִיךְ נִיר, מוּבְ וועֶן אִיהְ דִיר וויידער רופֶען וְוִילְט, זָאג
שְׁפְּרִיךְ, רֶעדֶע עוויגֶער, דֶען דִיין קנעכְט הערֶעט נוֹ · שְׁמוּאֵל
גִיבְ הִיעֶרַאוּף, מוּבְ וְעגְטֶע וִיךְ וויידער אֵן וויִבְ שְׁטַאנְטֶע : (י) הַאט
קוֹמְט דֶער עוויגֶע, שְׁטֶעלְט וִיךְ הִין, מוּבְ רִיף וִיא פְּאַרהִין,
שְׁמוּאֵל ! שְׁמוּאֵל ! דִיסְער זָאגְטֶע, רֶעדֶע נִיר, דֶען דִיין קנעכְט
הערֶעט נוֹ : (יא) דֶער עוויגֶע שְׁפְּרַאךְ נוֹן נוֹ שְׁמוּאֵל, אִיךְ וִוִיל
אִין יִשְׂרָאֵל עטְוָאס בֶּעשֶׁעהֶען לָאסֶען, דָאס יֶעדֶעס דֶער עס הֶערֶט,
בַּייִדע אָהרֶען בֶּעלֶען זָאלֶען : (יב) נוֹ זִייגֶער נַייט וועֶרדֶע אִיךְ אַן
עֶלִי פְּאלְגִיהֶען, אַלֶעס וואָס אִיךְ מִיבֶּער זִין הוּיס פְֶּערהָאבְט הָאבֶּע ·
וועֶרדֶע עס אַנפַאנֶען מוּבְ אוֹיסְפִיהֶרֶען : (יג) אִיךְ זָאגֶע אִיהְם
הִיעֶרמִיט בֶּעקַאנְט, דָאס אִיךְ זִין הוּיס אִיינֶערוָוִיהֶרֶעבְט הַייִם־
זוּכֶען וועֶרדֶע, פַּיר דִיא זִינדֶע, דָאס עֶר בֶּעוואוּסְט, דָאס זִייגֶע
קִינדֶער זִיךְ מִיט שְׁאנְדֶע בֶּעדֶעקֶען, מוּבְ מִיהְנֶען נִיכְט מִייהָאלְט
בֶּעטְהָאן הָאט : (יד) אִיךְ הָאבֶּע דָאהֶער דֶעם הוּיס עֶלִי גֶע־
שְׁווָארֶען, דָאס דֶעסֶען זִינדֶע דוּרְךְ שְׁאנְדֶע־מוּבְ אַבְּאטְ נִיכְט
נוֹ פְֶּערזֶעהֶנען מִיט : (טו) שְׁמוּאֵל בְּלִיבְ בִּיז אִיבֶּען בִּיס עס טָאג
וועֶרדֶע, וואָ עֶר דִיא טהִירֶען דעם גָּאטְטֶעס־הוּיס עפְֶּענֶעטֶע ·
קְאבְט נוֹ מָאכֶען : (טז) אֲבֶּער עֶלִי רִיף מִיהְם נוֹ, מִיט דֶען וואָרטֶען,
שְׁמוּאֵל, מִיין זָהן ! דִיסְער שְׁפְּרַאךְ, הִיעֶר בִּין אִיךְ : (יז) עֶר זָאגְטֶע,
וואָס מִיט עס, דָאס עֶר מִיט דִיר בֶּעשְׁפְּרָאכֶען? אִיךְ בִּיטֶע, פַּער־
הֶעהֶל מִיר עס נִיכְט · גָּאט שְׁטַאפְּט דִיךְ יֶענֶע מוּבְ אִין דֶער
פַּאלְגֶע, וועֶן דוּ מִיר עטְוָאס פַּערשְׁווִיגֶעסְט, פַּאן אַלֶעס דעְם
וואָס עֶר מִיט דִיר בֶּעשְׁפְּרָאכֶען הָאט : (יח) שְׁמוּאֵל עֶרצָאהְלְטֶע
מִיהְם הִיעֶראוּף דִיא גַאנְצֶע מוּבְטֶעֶרֶעבְונְג, מוּבְ פַּערהֶעהֶלְטֶע מִיהְם
נִיכְטְס · דָאהֶער זָאגְטֶע יֶענֶער, עֶר מִיסְט דֶער עוויגֶע, עֶר טהוּט
וואָס מִיהְן גוּט דִינְקְט : (יט) שְׁמוּאֵל וואוּכְס הֶערֶן, דֶער עוויגֶע
וואָר מִיט מִיהְם, מוּבְ לִיף פַּאלֶען וִייבֶען פְּרָאפֶעֶעזִיהוּנְגֶען, נִיכְטְס
מוֹן־עֶרפַּאלֶען : (כ) הִיעֶרדוּרְךְ עֶרפָּאהְר גַּאנְץ יִשְׂרָאֵל, פַּאן דָן בִּיס
בְּאֵר־שֶׁבַע, דָאס שְׁמוּאֵל מִיין בְּלוֹיבֶּ־וויידֶער פְּרָאפֶעט דֶער עס הֶערֶט
זִיכֶער וואָר : (כא) גָּאט נִייגְטֶע וִיךְ נָאךְ עפְֶּעטֶער מִין שִׁלֹה, דֶען
דֶער עוויגֶע אֶפֶּענבָּארְטֶע זִיךְ דעְם שְׁמוּאֵל נוֹ שִׁלֹה, דוּרְךְ גֶעטְרֶי־
לִיכֶע וואָרְט.

קאפִימעל ד

(א) נוּן גָּאט הָאט דָאס וואָרְט דעם שְׁמוּאֵל אִין גַּאנְץ יִשְׂרָאֵל · מִיינְט
גָּאט יִשְׂרָאֵל וויידער דִיא פְּלִשְׁתִּים נוֹ פֶּעלְדֶע, מוּבְ לָאגֶערְטֶען זִיךְ
בִּייא אֶבֶן־עֵזֶר (שְׁטִיין דעם בַּייִשְׁפִּיעלְדעס) דִיא פְּלִשְׁתִּים הָאט־
טֶען מִיהר לָאגֶער נוֹ אֲפֶק : (ב) דִיסֶע שְׁטעלְטֶען וִיךְ אִין שְׁלַאכְט־
אַרְדנוּנְג בֶּעגֶען יִשְׂרָאֵל, דָאס בֶּעפֶעכְט וואָרְד אַוועֶרְטֶען, מוּבְ אַזוֹי
פִּיל מַאל עֶר זִיךְ אַנְהֶעבְט אִין דֶער פְּלִשְׁתִּים הָאט דעם שְׁלַאכְט־
פֶּעלְד

9 יְהוָה קֹרֵא לַנָּעַר : וַיֹּאמֶר עֵלִי לִשְׁמוּאֵל לֵךְ שְׁכָב וְהָיָה
אִם־יִקְרָא אֵלֶיךָ וְאָמַרְתָּ דַּבֵּר יְהוָה כִּי שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ וַיֵּלֶךְ
י שְׁמוּאֵל וַיִּשְׁכַּב בִּמְקוֹמוֹ : וַיָּבֹא יְהוָה וַיִּתְיַצַּב וַיִּקְרָא
כְּפַעַם־בְּפַעַם שְׁמוּאֵל ׀ שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל דַּבֵּר כִּי
11 שֹׁמֵעַ עַבְדֶּךָ : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
שְׁמוּאֵל הִנֵּה אָנֹכִי עֹשֶׂה דָבָר בְּיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר כָּל־
12 שֹׁמְעוֹ תְּצִלֶּינָה שְׁתֵּי אָזְנָיו : בַּיּוֹם הַהוּא אָקִים אֶל־
עֵלִי אֵת כָּל־אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־בֵּיתוֹ הָחֵל וְכַלֵּה :
13 וְהִגַּדְתִּי לוֹ כִּי־שֹׁפֵט אֲנִי אֶת־בֵּיתוֹ עַד־עוֹלָם בַּעֲוֹן
אֲשֶׁר־יָדַע כִּי־מְקַלְלִים לָהֶם בָּנָיו וְלֹא כִהַה בָּם :
14 וְלָכֵן נִשְׁבַּעְתִּי לְבֵית עֵלִי אִם־יִתְכַּפֶּר עֲוֹן בֵּית־עֵלִי
סו בְּזֶבַח וּבְמִנְחָה עַד־עוֹלָם : וַיִּשְׁכַּב שְׁמוּאֵל עַד־הַבֹּקֶר
וַיִּפְתַּח אֶת־דַּלְתוֹת בֵּית־יְהוָה וּשְׁמוּאֵל יָרֵא מֵהַגִּיד
16 אֶת־הַמַּרְאָה אֶל־עֵלִי : וַיִּקְרָא עֵלִי אֶת־שְׁמוּאֵל
17 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל בְּנִי וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי : וַיֹּאמֶר מָה הַדָּבָר אֲשֶׁר
דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־נָא תְכַחֵד מִמֶּנִּי כֹּה יַעֲשֶׂה־לְךָ אֱלֹהִים
וְכֹה יוֹסִיף אִם־תְּכַחֵד מִמֶּנִּי דָּבָר מִכָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר
18 אֵלֶיךָ : וַיַּגֶּד־לוֹ שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים וְלֹא כִחֵד מִמֶּנּוּ
19 וַיֹּאמֶר יְהוָה הוּא הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה : וַיִּגְדַּל שְׁמוּאֵל
כ וַיְהוָה הָיָה עִמּוֹ וְלֹא־הִפִּיל מִכָּל־דְּבָרָיו אָרְצָה : וַיֵּדַע
כָּל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כִּי־נֶאֱמָן שְׁמוּאֵל לְנָבִיא
21 לַיהוָה : וַיֹּסֶף יְהוָה לְהֵרָאֹה בְּשִׁלֹה
כִּי־נִגְלָה יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל בְּשִׁלֹה בִּדְבַר יְהוָה :

ד

Cap. IV.

א וַיְהִי דְבַר־שְׁמוּאֵל לְכָל־יִשְׂרָאֵל וַיֵּצֵא יִשְׂרָאֵל לִקְרַאת
פְּלִשְׁתִּים לַמִּלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל־הָאֶבֶן הָעֵזֶר וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ
2 בַּאֲפֵק : וַיַּעַרְכוּ פְּלִשְׁתִּים לִקְרַאת יִשְׂרָאֵל וַתֵּטֶשׁ

v. 18. בעיניו קרי

המלחמת

הַמַּלְחָמָה וַיִּנָּגֵף יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּכּוּ בַמַּעֲרָכָה
בַּשָּׂדֶה כְּאַרְבַּעַת אֲלָפִים אִישׁ׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַמַּחֲנֶה 3
וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לָמָּה נְגָפָנוּ יְהוָה הַיּוֹם לִפְנֵי
פְלִשְׁתִּים נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשִּׁלֹה אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה
וְיָבֹא בְקִרְבֵּנוּ וְיוֹשִׁיעֵנוּ מִכַּף אֹיְבֵינוּ׃ וַיִּשְׁלַח הָעָם שִׁלֹה 4
וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים
וְשָׁם שְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי עִם־אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים חָפְנִי וּפִינְחָס׃
וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיָּרִעוּ כָל־ 5
יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוֹלָה וַתֵּהֹם הָאָרֶץ׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים 6
אֶת־קוֹל הַתְּרוּעָה וַיֹּאמְרוּ מֶה קוֹל הַתְּרוּעָה הַגְּדוֹלָה
הַזֹּאת בְּמַחֲנֵה הָעִבְרִים וַיֵּדְעוּ כִּי אֲרוֹן יְהוָה בָּא אֶל־
הַמַּחֲנֶה׃ וַיִּרְאוּ הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ בָּא אֱלֹהִים אֶל־ 7
הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ אוֹי לָנוּ כִּי לֹא הָיְתָה כָזֹאת אֶתְמוֹל
שִׁלְשֹׁם׃ אוֹי לָנוּ מִי יַצִּילֵנוּ מִיַּד הָאֱלֹהִים הָאַדִּירִים 8
הָאֵלֶּה אֵלֶּה הֵם הָאֱלֹהִים הַמַּכִּים אֶת־מִצְרַיִם בְּכָל־
מַכָּה בַּמִּדְבָּר׃ הִתְחַזְּקוּ וִהְיוּ לַאֲנָשִׁים פְּלִשְׁתִּים פֶּן 9
תַּעַבְדוּ לָעִבְרִים כַּאֲשֶׁר עָבְדוּ לָכֶם וְהִיִּיתֶם לַאֲנָשִׁים
וְנִלְחַמְתֶּם׃ וַיִּלָּחֲמוּ פְלִשְׁתִּים וַיִּנָּגֶף יִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אִישׁ 10
לְאָהָלָיו וַתְּהִי הַמַּכָּה גְדוֹלָה מְאֹד וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים
אֶלֶף רָגְלִי׃ וַאֲרוֹן אֱלֹהִים נִלְקָח וּשְׁנֵי בְנֵי־עֵלִי מֵתוּ 11
חָפְנִי וּפִינְחָס׃ וַיָּרָץ אִישׁ־בִּנְיָמִן מֵהַמַּעֲרָכָה וַיָּבֹא 12
שִׁלֹה בַּיּוֹם הַהוּא וּמַדָּיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ׃
וַיָּבוֹא וְהִנֵּה עֵלִי יֹשֵׁב עַל־הַכִּסֵּא יָדֹ דֶּרֶךְ מִצַּפֶּה כִּי־ 13
הָיָה לִבּוֹ חָרֵד עַל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד
בָּעִיר וַתִּזְעַק כָּל־הָעִיר׃ וַיִּשְׁמַע עֵלִי אֶת־קוֹל הַצְּעָקָה 14
וַיֹּאמֶר מֶה קוֹל הֲמוֹן הַזֶּה וְהָאִישׁ מִהֵר וַיָּבֹא וַיַּגֶּד
לְעֵלִי׃ וְעֵלִי בֶּן־תִּשְׁעִים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו קָמָה וְלֹא 15

יד קרי v. 13. יכול

המלחמה וינגף ישראל לפני פלשתים ויכו במערכה
בשדה כארבעת אלפים איש׃ ויבא העם אל־המחנה 3
ויאמרו זקני ישראל למה נגפנו יהוה היום לפני
פלשתים נקחה אלינו משלה את־ארון ברית יהוה
ויבא בקרבנו ויושיענו מכף אויבינו׃ וישלח העם שלה 4
וישאו משם את ארון ברית־יהוה צבאות ישב הכרבים
ושם שני בני־עלי עם־ארון ברית האלהים חפני ופינחס׃
ויהי כבוא ארון ברית־יהוה אל־המחנה וירעו כל־ 5
ישראל תרועה גדולה ותהם הארץ׃ וישמעו פלשתים 6
את־קול התרועה ויאמרו מה קול התרועה הגדולה
הזאת במחנה העברים וידעו כי ארון יהוה בא אל־
המחנה׃ ויראו הפלשתים כי אמרו בא אלהים אל־ 7
המחנה ויאמרו אוי לנו כי לא היתה כזאת אתמול
שלשם׃ אוי לנו מי יצילנו מיד האלהים האדירים 8
האלה אלה הם האלהים המכים את־מצרים בכל־
מכה במדבר׃ התחזקו והיו לאנשים פלשתים פן 9
תעבדו לעברים כאשר עבדו לכם והייתם לאנשים
ונלחמתם׃ וילחמו פלשתים וינגף ישראל וינסו איש 10
לאהליו ותהי המכה גדולה מאד ויפל מישראל שלשים
אלף רגלי׃ וארון אלהים נלקח ושני בני־עלי מתו 11
חפני ופינחס׃ וירץ איש־בנימן מהמערכה ויבא 12
שלה ביום ההוא ומדיו קרעים ואדמה על־ראשו׃
ויבוא והנה עלי יושב על־הכסא ידֹ דרך מצפה כי־ 13
היה לבו חרד על ארון האלהים והאיש בא להגיד
בעיר ותזעק כל־העיר׃ וישמע עלי את־קול הצעקה 14
ויאמר מה קול ההמון הזה והאיש מהר ויבא ויגד
לעלי׃ ועלי בן־תשעים ושמונה שנה ועיניו קמה ולא 15

פּייכט־וואַרנען. אַשְׁדּוֹד: וואָהין מע זיי אַנגעקומען פּאָלגט: ער ריכטעט פּערוויסטובגען מונטער מיהבען מן, שוּב זיא מיט אַלע זייערע (שטרעפּע) דעם עווידגען אַרק דען אַשְׁדּוֹדים, דאָך דעם אַשְׁדּוֹד שוועבעלט אַרק דען טעמפּעל קמּאַנדע, ביכט אוּף זיא דָּגוֹן, מוּזט מען אַרק דען טעמפּעל קמּאַנדע, ביכט אוּף זיא שוועבעלט דעם דָּגוֹן אין אַשְׁדּוֹד, בים אוּף דיסען טאָג: (ו) זיא האָבען אַבער אַרק דיא לייט פּון אַשְׁדּוֹד אוּן אַלע דיא אוּמגעגענדע אַרק שווער הַעמָרים אוּן אַרק מיטען אין זייערע לענדער: (ז) אוּן זיא דיא לייט פּון אַשְׁדּוֹד זעהען, אַז עס איז אַזוֹ, זאָגען זיא, דאָס דיא לאָדע פּון יִשְׂרָאֵל בלייבט נישט בייא אוּנס, ווייל זיין האַנד איז האַרט אוּבער אוּנס אוּן אוּבער אוּנזער גאָט דָּגוֹן: (ח) דעריבער שיקט מען אַרוּם אוּן לאָזט צוזאַמענרופען אַלע פּערשאָנען פּון דיא פּלשתּים צוּ זיך, אוּן מען זאָגט: וואָס זאָל מען טוּן מיט דער לאָדע פּון יִשְׂרָאֵל? (יז) דער גייטוּנג־בריגער זאָגט: מען זאָל זיא אַרוּמפּיהרען אוּן זען, וואוּ זיא וועט אַרוּמגיין, אוּן וואוּ זיא וועט זיך אַהין וענדען, דאָרט זאָל מען זיא שיקען צוּרוּק צוּ אירע אייגענטיהמער, אוּן זיא וועט נישט מעהר שאַדען טוּן אוּנס אוּן אוּנזערע לייט: (יח) אוּן אַזוֹ איז אַרק דיא לאָדע גאָט פּון יִשְׂרָאֵל אַרוּמגעגאַנגען אוּן דער וועג־געמאַכט: (יט) אוּן ער איז אַרק דען אַנשטאָסס פּון בית־שֶׁמֶשׁ (עלי) ריקוּיבגד פּאָר שטוּהל, אַן איז ווייטע דעם בית־שמשיטען, אוּן זיא האָבען אוּפּגעהויבען דיא אוּגען, אוּן זיא האָבען גאָט יהוה אַנגעשאָמעט: אַבער ער איז אַרק דען פּעלד פּון יהושע בית־שמשיט אַרוּמגעגאַנגען: (כ) אוּן זיא האָבען אַנגעהויבען צוּ זאָגען: וואָהין זאָל מען אַרק גיין מיט דיא לאָדע פּון דיזען הייליגען גאָט יהוה, אוּן וואָהין זאָל זיא אַרוּמגיין פּון אוּנס? (כא) אוּן זיא האָבען בּוֹטען צוּ דיא לייט פּון קיריאַת־יערים, אוּן לאָזט זאָגען: דיא פּלשתּים האָבען צוּרוּקגעשיקט דיא לאָדע פּון יהוה, קוּמט אַהער אוּן נעמט זיא אַרוּף צוּ אוּנס:

קאַפּיטעל ה

(א) דיא פּלשתּים נאָהמען דיא לאָדע גאָט, אוּן זיא שטעלען זיא אַרק דען טעמפּעל פּון דָּגוֹן, אַשְׁדּוֹד: (ב) אוּן זיא שטעלט עס אוּף אוּסדריקלעך, וועג מיט דער לאָדע יִשְׂרָאֵל! דען דיא לאָדע גאָטעס וואוּרדע אַרק דעמאָלט: (כב) וזיא שטעלט עס אוּף אוּסדריקלעך, אוּן מיט דוּרך מיהרען שוויגער־פאָטער אַבער גענאָהמען: (ג) אוּן זיא האָבען דעם אַשְׁדּוֹדים דיא לאָדע גאָט אַרק דען טעמפּעל קמּאַנדע, אוּן זיא שטעלט עס אוּף אַרק דיא זייטע פּון דָּגוֹן, אוּן זיא האָבען עס אוּף אוּסדריקלעך: (ד) אוּן זיא מען דעם אַשְׁדּוֹדים דיא אוּמגעגענדע אַרק דען פּעלד פּון אַשְׁדּוֹד, אוּן זיא זעהען, אַז דָּגוֹן איז אוּמגעפּאַלען אוּן ליגט אוּף זיין פּנים פּאָר דער לאָדע גאָט יהוה, אוּן זיין קאָפּף אוּן בייד הענד זיינע זיינען אוּפּגעהאַקט אוּף דער שוועל, נור דער פּיש־פּערשוּן איז פּאָר אַלע אוּף זיין אַרט: (ה) דעריבער טרעטען דיא פּריסטער דעם דָּגוֹן, אוּן אַלע דיא אַנדערע דיא אַרק דען טעמפּעל פּון אַשְׁדּוֹד, אוּף דעם טאָג: (ו) דיא האַנד גאָט איז שווער אוּבער דיא אַשְׁדּוֹדים, אוּן ער האָט זיא פּערשרעקט אוּן האָט זיא געשלאָגען מיט פּלאָגעס, אַרק אַשְׁדּוֹד אוּן אַרק דיא אוּמגעגענדע אַרק דען פּעלד: (ז) אוּן זיא דיא לייט פּון אַשְׁדּוֹד זעהען, אַז עס איז אַזוֹ, זאָגען זיא: דאָס דיא לאָדע פּון דעם גאָט יִשְׂרָאֵל זאָל נישט בלייבען בייא אוּנס, דען זיין האַנד איז האַרט אוּבער אוּנס אוּן אוּבער אוּנזער גאָט דָּגוֹן: (ח) דעריבער שיקט מען אַרוּם אוּן לאָזט צוזאַמענרופען אַלע פּערשאָנען פּון דיא פּלשתּים צוּ זיך, אוּן מען זאָגט: וואָס זאָל מען טוּן מיט דער לאָדע פּון יִשְׂרָאֵל? אוּן זיא האָבען בּוֹטען צוּ דיא לייט פּון גת: לאָזט אוּמקערען דיא לאָדע פּון יִשְׂרָאֵל! דען זיא איז גאָטעס וואוּרדע אַרק דעמאָלט! אוּן זיא האָבען אַרוּמגעקערט דיא לאָדע פּון יִשְׂרָאֵל! דען זיא איז גאָטעס וואוּרדע אַרק דעמאָלט! אוּן זיא האָבען אַרוּמגעקערט דיא לאָדע פּון יִשְׂרָאֵל! דען זיא איז גאָטעס וואוּרדע אַרק דעמאָלט!

16 יָכוֹל לִרְאוֹת׃ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־עֵלִי אָנֹכִי הַבָּא מִן־
הַמַּעֲרָכָה וַאֲנִי מִן־הַמַּעֲרָכָה נַסְתִּי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר מֶה־
17 הָיָה הַדָּבָר־בְּנִי׃ וַיַּעַן הַמְבַשֵּׂר וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי
פְלִשְׁתִּים וְגַם מַגֵּפָה גְּדוֹלָה הָיְתָה בָעָם וְגַם־שְׁנֵי בָנֶיךָ
18 מֵתוּ חָפְנִי וּפִינְחָס וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקָחָה׃ וַיְהִי
כְהַזְכִּירוֹ׀ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל־הַכִּסֵּא אָחֹרַנִּית
בְּיַד׀ יַד הַשַּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר מַפְרַקְתּוֹ וַיָּמָת כִּי־זָקֵן הָאִישׁ
19 וְכָבֵד וְהוּא שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וְכַלָּתוֹ
אֵשֶׁת־פִּינְחָס הָרָה לָלֶדֶת וַתִּשְׁמַע אֶת־הַשְּׁמוּעָה אֶל־
הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וּמֵת חָמִיהָ וְאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתֵּלֶד
כ כִּי־נֶהֶפְכוּ עָלֶיהָ צִרֶיהָ׃ וּכְעֵת מוֹתָהּ וַתְּדַבֵּרְנָה הַנִּצָּבוֹת
עָלֶיהָ אַל־תִּירְאִי כִּי־בֵן יָלַדְתְּ וְלֹא עָנְתָה וְלֹא־שָׁתָה
21 לִבָּהּ׃ וַתִּקְרָא לַנַּעַר אִי כָבוֹד לֵאמֹר גָּלָה כָבוֹד
מִיִּשְׂרָאֵל אֶל־הִלָּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאֶל־חָמִיהָ
22 וְאִישָׁהּ׃ וַתֹּאמֶר גָּלָה כָבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן
הָאֱלֹהִים׃

ה

Cap. V. ה

א וּפְלִשְׁתִּים לָקְחוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיְבִאֻהוּ מֵאֶבֶן
2 הָעֶזֶר אַשְׁדּוֹדָה׃ וַיִּקְחוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
3 וַיְבִאוּ אֹתוֹ בֵּית דָּגוֹן וַיַּצִּיגוּ אֹתוֹ אֵצֶל דָּגוֹן׃ וַיַּשְׁכִּימוּ
אַשְׁדּוֹדִים מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן נֹפֵל לְפָנָיו אַרְצָה לִפְנֵי
אֲרוֹן יְהוָה׀ וַיִּקְחוּ אֶת־דָּגוֹן וַיָּשִׁבוּ אֹתוֹ לִמְקוֹמוֹ׃
4 וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר׀ מִמָּחֳרָת וְהִנֵּה דָגוֹן נֹפֵל לְפָנָיו אַרְצָה
לִפְנֵי אֲרוֹן יְהוָה וְרֹאשׁ דָּגוֹן וּשְׁתֵּי׀ כַּפּוֹת יָדָיו כְּרֻתוֹת
ה אֶל־הַמִּפְתָּן רַק דָּגוֹן נִשְׁאַר עָלָיו׃ עַל־כֵּן לֹא־יִדְרְכוּ
כֹהֲנֵי דָגוֹן וְכָל הַבָּאִים בֵּית־דָּגוֹן עַל־מִפְתַּן דָּגוֹן
6 בְּאַשְׁדּוֹד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַתִּכְבַּד יַד־

יְהוָה אֶל־הָאַשְׁדּוֹדִים וַיְשַׁמֵּם וַיַּךְ אֹתָם בָּעְפֹלִים אֶת־
אַשְׁדּוֹד וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ׃ 7 וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־אַשְׁדּוֹד כִּי־כֵן וְאָמְרוּ
לֹא־יֵשֵׁב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עִמָּנוּ כִּי־קָשְׁתָה יָדוֹ עָלֵינוּ
וְעַל דָּגוֹן אֱלֹהֵינוּ׃ 8 וַיִּשְׁלְחוּ וַיֶּאֱסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי
פְלִשְׁתִּים אֲלֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ מַה־נַּעֲשֶׂה לַאֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמְרוּ גַּת יִסֹּב אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיָּסֻבּוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 9 וַיְהִי אַחֲרֵי הֲסַבּוּ אֹתוֹ וַתְּהִי יַד־יְהוָה בָּעִיר
מְהוּמָה גְּדוֹלָה מְאֹד וַיַּךְ אֶת־אַנְשֵׁי הָעִיר מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל
וַיִּשְׂתָּרְרוּ לָהֶם עֳפָלִים׃ 10 וַיִּשְׁלְחוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן
וַיְהִי כְּבוֹא אֲרוֹן הָאֱלֹהִים עֶקְרוֹן וַיִּזְעֲקוּ הָעֶקְרֹנִים לֵאמֹר
הֵסַבּוּ אֵלַי אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל לַהֲמִיתֵנִי וְאֶת־
עַמִּי׃ 11 וַיִּשְׁלְחוּ וַיֶּאֶסְפוּ אֶת־כָּל־סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים
וַיֹּאמְרוּ שַׁלְּחוּ אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְיָשֹׁב לִמְקוֹמוֹ
וְלֹא־יָמִית אֹתִי וְאֶת־עַמִּי כִּי־הָיְתָה מְהוּמַת־מָוֶת
בְּכָל־הָעִיר כָּבְדָה מְאֹד יַד הָאֱלֹהִים שָׁם׃ 12 וְהָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר לֹא־מֵתוּ הֻכּוּ בָּעְפֹלִים וַתַּעַל שַׁוְעַת הָעִיר
הַשָּׁמָיִם׃

Cap. VI.

ו וַיְהִי אֲרוֹן־יְהוָה בִּשְׂדֵה פְלִשְׁתִּים שִׁבְעָה חֳדָשִׁים׃ א
2 וַיִּקְרְאוּ פְלִשְׁתִּים לַכֹּהֲנִים וְלַקֹּסְמִים לֵאמֹר מַה־נַּעֲשֶׂה
לַאֲרוֹן יְהוָה הוֹדִיעֻנוּ בַּמֶּה נְשַׁלְּחֶנּוּ לִמְקוֹמוֹ׃ 3 וַיֹּאמְרוּ
אִם־מְשַׁלְּחִים אֶת־אֲרוֹן אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אַל־תְּשַׁלְּחֻהוּ אֹתוֹ
רֵיקָם כִּי־הָשֵׁב תָּשִׁיבוּ לוֹ אָשָׁם אָז תֵּרָפְאוּ וְנוֹדַע לָכֶם
לָמָּה לֹא־תָסוּר יָדוֹ מִכֶּם׃ 4 וַיֹּאמְרוּ מָה הָאָשָׁם אֲשֶׁר
נָשִׁיב לוֹ וַיֹּאמְרוּ מִסְפַּר סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים חֲמִשָּׁה עָפְלֵי
זָהָב וַחֲמִשָּׁה עַכְבְּרֵי זָהָב כִּי־מַגֵּפָה אַחַת לְכֻלָּם

ולסרניכם v. 6. בטחרים קרי v. 9.

בטחרי קרי v. 4. בטחרים קרי v. 12.

(ז) דאָ בון זיא מיינוואהנער פּאָן אַשדּוד וואהן דאָס ליסען גע־
שאָה׳ זאָגטען׳ זיא׳ זיא זאָלא דעס גאָטטעס פּאָן יִשְׂרָאֵל קאָן ניכט
בייא מוכ בלייבען׳ דען זייער שטראָפּע טריפּט מוכ׳ מוכ מוכסערן
גאָטט דָּגוֹן׳ נו האָרט׃ (ח) זיא שיקטען דאָהער הין׳ בעריפּען
זיא אָבערן דער פְּלִשְׁתִּים נו זיך׳ מוכ שפראָכען׳ וואָס פּאָגבענען
וויר פּאָן׳ מיט דער זאָלא דעס גאָטטעס פּאָן יִשְׂרָאֵל ? מוכ ליסט
זאָגטען׳ נאָך גַּת פּערוענטען מען זיא זאָלא דעס גאָטטעס פּאָן
יִשְׂרָאֵל · זיא פּערוענטען פּאָסט זיא זאָלא דעס גאָטטעס פּאָן יִשְׂרָאֵל
דאָהין׃ (ט) נאָכדעם זיא זיאוענדע נון דאָהין פּערוענטען האָטטען׳
ריכטעטע זיא האָנד דעס עוויגען מן ליסער שטאָלט גראָפּע נער־
ריטטונג פּאָן · ער שוּך זיא שטאָלט־וויטע פּאָן קליין בים גראָפּ · עס
זענטען זיך מיהנען נעמוליך פּייכט־וואָרנען פּאָן היימיכען פּרטען פּאָן׃
(י) זיא שיקטען נון זיא בעטטלוכע זאָלא נאָך עקרון · פּאָס פּאָער
זיא זאָלא גאָטטעס פּאָן עקרון פּאָך־קאָך׳ שריען זיא עקרוניים׳
מוכ שפראָכען׳ זיא האָבען זיא זאָלא דעס גאָטטעס פּאָן יִשְׂרָאֵל
נו מיר פּערוענט׳ מוס מיך מוכ מיין פּאָלק נו טעדטען׃ (יא) זיא
שיקטען היערומ׳ ליסען פּלץ בעפּעהלס־האָבער דער פְּלִשְׁתִּים
נוסאַמענען קאָמען׳ מוכ שפראָכען׳ שיקעט זיא זאָלא דעס גאָט־
טעס פּאָן יִשְׂרָאֵל פּאָרט׳ דאָס זיא נאָך מיהרעד פּרטע נוריק־
קצוהרע׳ מוכ מיינע ניכט מיך מוכ דאָס פּאָלק בייא מיר מוסבריבע·
דען עס וואָר מיינע טעלוכע נערריטטונג מן דער גאָנצען שטאָלט׳
זיא האָנד גאָטטעס פּאָך זעהר שווערע מוך מיהר׃ (יב) זיא ליטע
זיא ניכט מוסקאָמען׳ וואָרדען מיט פּייכט־וואָרנען בעפּאָגבע·
מוכ דאָס בעשריא דער שטאָלט שטיך דען יוענען׃

קאַפּיטעל ו

(א) זיא זאָלא דעס עוויגען וואָר מיך בעפּילדע דער פְּלִשְׁתִּים
זיבען מאָנאָטע׃ (ב) נון בעריפּען זיא פְּלִשְׁתִּים מיהרע פּריסטער
מוכ נויבערער׃ מוכ פּרָאָגטען׳ וואָס זאָלען ווִיר מיט דער זאָלא
דעס עוויגען מאָגאָנבען ? נייגען מוכ מן׳ מוך וואָס מרט ווִיר זיא
נאָך מיהרעד פּרטע שיקען׃ (ג) זיא זאָגטען׳ וועך מיהר זיא זאָלא
דעס גאָטטעס פּאָן יִשְׂרָאֵל וועג שיקען׳ זו מיסען מיהר זיא ניכט
זעער וועג שיקען׳ זאָנדערן מיהר מיין שולד־אָפּפער דאָמיט עבט־
ריכטען · דאָן ערסט וועדעט מיהר בעהיילט וועדען׳ מוכ מוך
מיט געווישהייט וויסען קענבען׳ וואָרום זייבע האָנד נאָך מיינער
ניכט פּאָן מיך אָב־וואָסט׃ (ד) יענע פּרָאָגטען׳ וואָס זאָלן דען דאָס
שולד־אָפּפער זיין׳ דאָס ווִיר מיהר ענטריכטען זאָלען ? דיסע אר־
וויידרטען׳ נאָך אַנצאָהל דער אָבערן דער פְּלִשְׁתִּים׳ פּינף גאָלדנע
פּייכט־וואָרנען׳ מוכ פּינף גאָלדנע מייסע · דען מיינערליי פּלאָגע
וואָר

ה וְלִסְרֵנֵיכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם צַלְמֵי עָפְלֵיכֶם וְצַלְמֵי עַכְבְּרֵיכֶם
הַמַּשְׁחִיתִם אֶת־הָאָרֶץ וּנְתַתֶּם לֵאלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כָּבוֹד
אוּלַי יָקֵל אֶת־יָדוֹ מֵעֲלֵיכֶם וּמֵעַל אֱלֹהֵיכֶם וּמֵעַל
6 אַרְצְכֶם׃ וְלָמָּה תְכַבְּדוּ אֶת־לִבַּבְכֶם כַּאֲשֶׁר כִּבְּדוּ
מִצְרַיִם וּפַרְעֹה אֶת־לִבָּם הֲלוֹא כַּאֲשֶׁר הִתְעַלֵּל בָּהֶם
7 וַיְשַׁלְּחוּם וַיֵּלֵכוּ׃ וְעַתָּה קְחוּ וַעֲשׂוּ עֲגָלָה חֲדָשָׁה אַחַת
וּשְׁתֵּי פָרוֹת עָלוֹת אֲשֶׁר לֹא־עָלָה עֲלֵיהֶם עֹל וַאֲסַרְתֶּם
אֶת־הַפָּרוֹת בָּעֲגָלָה וַהֲשֵׁבֹתֶם בְּנֵיהֶם מֵאַחֲרֵיהֶם
8 הַבָּיְתָה׃ וּלְקַחְתֶּם אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וּנְתַתֶּם אֹתוֹ אֶל־
הָעֲגָלָה וְאֶת־כְּלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הֲשֵׁבֹתֶם לוֹ אָשָׁם תָּשִׂימוּ
9 בְאַרְגָּז מִצִּדּוֹ וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלַךְ׃ וּרְאִיתֶם אִם־דֶּרֶךְ
גְּבוּלוֹ יַעֲלֶה בֵּית שֶׁמֶשׁ הוּא עָשָׂה לָנוּ אֶת־הָרָעָה
הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְאִם־לֹא וְיָדַעְנוּ כִּי לֹא יָדוֹ נָגְעָה בָּנוּ
י מִקָּרֶה הוּא הָיָה לָנוּ׃ וַיַּעֲשׂוּ הָאֲנָשִׁים כֵּן וַיִּקְחוּ שְׁתֵּי
פָרוֹת עָלוֹת וַיַּאַסְרוּם בָּעֲגָלָה וְאֶת־בְּנֵיהֶם כָּלְאוּ בַבָּיִת׃
11 וַיָּשִׂמוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה אֶל־הָעֲגָלָה וְאֶת הָאַרְגָּז וְאֶת
12 עַכְבְּרֵי הַזָּהָב וְאֶת צַלְמֵי טְחֹרֵיהֶם׃ וַיְיַשַּׁרְנָה הַפָּרוֹת
בַּדֶּרֶךְ עַל־דֶּרֶךְ בֵּית שֶׁמֶשׁ בְּמִסְלָה אַחַת הָלְכוּ הָלוֹךְ וְגָעוֹ
וְלֹא־סָרוּ יָמִין וּשְׂמֹאול וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים הֹלְכִים אַחֲרֵיהֶם
13 עַד־גְּבוּל בֵּית שָׁמֶשׁ׃ וּבֵית שֶׁמֶשׁ קֹצְרִים קְצִיר־חִטִּים
בָּעֵמֶק וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ אֶת־הָאָרוֹן וַיִּשְׂמְחוּ
14 לִרְאוֹת׃ וְהָעֲגָלָה בָּאָה אֶל־שְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי
וַתַּעֲמֹד שָׁם וְשָׁם אֶבֶן גְּדוֹלָה וַיְבַקְּעוּ אֶת־עֲצֵי הָעֲגָלָה
טו וְאֶת־הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיהוָה׃ וְהַלְוִיִּם הוֹרִידוּ אֶת־
אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־הָאַרְגָּז אֲשֶׁר־אִתּוֹ אֲשֶׁר־בּוֹ כְּלֵי־זָהָב
וַיָּשִׂמוּ אֶל־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה וְאַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ הֶעֱלוּ

ה ולסרניכם׃ ועשיתם צלמי עפליכם וצלמי עכבריכם
המשחיתם את־הארץ ונתתם לאלהי ישראל כבוד
אולי יקל את־ידו מעליכם ומעל אלהיכם ומעל
6 ארצכם׃ ולמה תכבדו את־לבבכם כאשר כבדו
מצרים ופרעה את־לבם הלוא כאשר התעלל בהם
7 וישלחום וילכו׃ ועתה קחו ועשו עגלה חדשה אחת
ושתי פרות עלות אשר לא־עלה עליהם על ואסרתם
את־הפרות בעגלה והשיבתם בניהם מאחריהם
8 הביתה׃ ולקחתם את־ארון יהוה ונתתם אתו אל־
העגלה ואת־כלי הזהב אשר השבתם לו אשם תשימו
9 בארגז מצדו ושלחתם אתו והלך׃ וראיתם אם־דרך
גבולו יעלה בית שמש הוא עשה לנו את־הרעה
הגדולה הזאת ואם־לא וידענו כי לא ידו נגעה בנו
י מקרה הוא היה לנו׃ ויעשו האנשים כן ויקחו שתי
פרות עלות ויאסרום בעגלה ואת־בניהם כלו בבית׃
11 וישמו את־ארון יהוה אל־העגלה ואת הארגז ואת
12 עכברי הזהב ואת צלמי טחריהם׃ וישרנה הפרות
בדרך על־דרך בית שמש במסלה אחת הלכו הלוך וגעו
ולא־סרו ימין ושמאול וסרני פלשתים הלכים אחריהם
13 עד־גבול בית שמש׃ ובית שמש קצרים קציר־חטים
בעמק וישאו את־עיניהם ויראו את־הארון וישמחו
14 לראות׃ והעגלה באה אל־שדה יהושע בית־השמשי
ותעמד שם ושם אבן גדולה ויבקעו את־עצי העגלה
טו ואת־הפרות העלו עלה ליהוה׃ והלוים הורידו את־
ארון יהוה ואת־הארגז אשר־אתו אשר־בו כלי־זהב
וישמו אל־האבן הגדולה ואנשי בית־שמש העלו

עֹלוֹת וַיִּזְבְּחוּ זְבָחִים בַּיּוֹם הַהוּא לַיהוָה׃ 16 וַחֲמִשָּׁה
סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים רָאוּ וַיָּשֻׁבוּ עֶקְרוֹן בַּיּוֹם הַהוּא׃
וְאֵלֶּה טְחֹרֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הֵשִׁיבוּ פְּלִשְׁתִּים אָשָׁם לַיהוָה 17
לְאַשְׁדּוֹד אֶחָד לְעַזָּה אֶחָד לְאַשְׁקְלוֹן אֶחָד לְגַת אֶחָד
לְעֶקְרוֹן אֶחָד׃
וְעַכְבְּרֵי הַזָּהָב מִסְפַּר כָּל־עָרֵי פְלִשְׁתִּים לַחֲמֵשֶׁת 18
הַסְּרָנִים מֵעִיר מִבְצָר וְעַד כֹּפֶר הַפְּרָזִי וְעַד ׀ אָבֵל
הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר הִנִּיחוּ עָלֶיהָ אֶת אֲרוֹן יְהוָה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה בִּשְׂדֵה יְהוֹשֻׁעַ בֵּית־הַשִּׁמְשִׁי׃ וַיַּךְ בְּאַנְשֵׁי בֵית־ 19
שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יְהוָה וַיַּךְ בָּעָם שִׁבְעִים אִישׁ
חֲמִשִּׁים אֶלֶף אִישׁ וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם כִּי־הִכָּה יְהוָה בָּעָם
מַכָּה גְדוֹלָה׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי בֵית־שֶׁמֶשׁ מִי יוּכַל כ
לַעֲמֹד לִפְנֵי יְהוָה הָאֱלֹהִים הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה וְאֶל־מִי יַעֲלֶה
מֵעָלֵינוּ׃ וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים אֶל־יוֹשְׁבֵי קִרְיַת־יְעָרִים 21
לֵאמֹר הֵשִׁבוּ פְלִשְׁתִּים ׀ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה רְדוּ הַעֲלוּ
אֹתוֹ אֲלֵיכֶם׃

ז Cap. VII.

וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי ׀ קִרְיַת יְעָרִים וַיַּעֲלוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וַיָּבִאוּ א
אֹתוֹ אֶל־בֵּית אֲבִינָדָב בַּגִּבְעָה וְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ קִדְּשׁוּ
לִשְׁמֹר אֶת־אֲרוֹן יְהוָה׃
וַיְהִי מִיּוֹם שֶׁבֶת הָאָרוֹן בְּקִרְיַת יְעָרִים וַיִּרְבּוּ הַיָּמִים 2
וַיִּהְיוּ עֶשְׂרִים שָׁנָה וַיִּנָּהוּ כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי יְהוָה׃
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִם־בְּכָל־ 3
לְבַבְכֶם אַתֶּם שָׁבִים אֶל־יְהוָה הָסִירוּ אֶת־אֱלֹהֵי הַנֵּכָר
מִתּוֹכְכֶם וְהָעַשְׁתָּרוֹת וְהָכִינוּ לְבַבְכֶם אֶל־יְהוָה וְעִבְדֵהוּ
לְבַדּוֹ וְיַצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיָּסִירוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל 4
אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־הָעַשְׁתָּרוֹת וַיַּעַבְדוּ אֶת־יְהוָה לְבַדּוֹ׃
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל קִבְצוּ אֶת־כָּל־ ה

ישראל

עטפער תּאר׃ (יו) דיא פֿינף גּאַלדענען ערשטען פֿלשתּים, נאַכדעם
וויא זיא דיעסע בעזוּנהען, קעהרטען נאָך דעסזעלבען טאָגעס נאַך עֶקרוֹן
זוריק׃ (יז) דיעסע זינד דיא פֿערנייכנים דער גאָלדענען פֿייכ־
וואַרצען, וועלכע דיא פֿלשתּים דעם עווּיגען, אַלס שולד־אָפּפֿער
עננטריכטעט האַטטען. פֿיר אַשדוד מיינע, פֿיר עַזה מיינע,
פֿיר אַשקלון מיינע, פֿיר גַּת מיינע, אונד פֿיר עֶקרוֹן מיינע׃
(יח) דיא גאָלדענען מיינע, וואַרען נאַך אַנצאָהל אַלליער שטאָדטע דער
פֿלשתּים, אונטער דען פֿינף הֶערען, פֿון דער פֿעסטען שטאָדט,
ביס צום אָפֿענען לאַנדע, אונד ביס צו דעם גראָסען שטיינע,
וואָראוף דאָס דיא לאַדע דעס עווּיגען גענוּגט האַטטע. דער נאָך
הייטיגעס טאָגעס נו זעהען מיסט, אוף דעם פֿעלדע דעס יְהוֹשֻׁעַ
פֿון בֵּית־שֶׁמֶשׁ׃ (יט) ער (דער עווּיגע) שטראָפֿטע דיא לייטע
פֿון בֵּית־שֶׁמֶשׁ, דען זיא האַטטען אין דיא לאַדע דעס עווּיגען
גענוּהען. ער שוּג פֿון דעם פֿאָלקע זיבענציג מאָן, (אונד) פֿיפֿציג
טויסענד מאָן. דאָס פֿאָלק טרויערטע, דאָס ער עווּיגע אונטער
דעם פֿאָלקע מיינע זו גראָסען נידערלאָגע גענאָכטע׃ (כ) דאָ שפּראַ־
כען דיא מיינוּאָהנער פֿון בֵּית־שֶׁמֶשׁ, ווער קאָן בעשטעהען פֿאָר
דעם עווּיגען, דיעסעם הייליגען גאָטטע? נו וועם פֿאָן אונס, וואָלל זיא
(דיא לאַדע) הינאוף גענוּהמען? (כא) זיא שיקטען דאָהער
באָטהען פֿון דיא מיינוּאָהנער נו קִרְיַת־יְעָרִים, אונד לִיעסן זאָגען,
דיא פְּלִשְׁתִּים האַבען דיא לאַדע דעס עווּיגען זוריק געשיקט,
קאָמעט הערַאב, אונד בעהאַלטען זיא נו מיך הינאוף׃

קאַפּיטעל ז

(א) דא קאָמען דיא לייטע פֿון קִרְיַת־יְעָרִים, פֿיהרטען דיא
לאַדע דעס עווּיגען הינאוף, אונד שטעלטען זיא אין דאָס הויס
דעס אֲבִינָדָב אין גִּבְעָה. זיינעם זוהנע אֶלְעָזָר, מיבעריכטיגטען
זיא דיא אוף־פֿאַסונג דעס עווּיגען׃ (ב) זיט דעם
טאָגע, דאָס דיא לאַדע דעס עווּיגען
בלייבען זאָל, זינד פֿיל יאָהרע פֿערגאַנגען, נעהמליך צוואַנציג יאָהרע.
אונד דאָס גאַנצע האָוס יִשְׂרָאֵל כאַם נאָך דעם עווּיגען׃ (ג) שְׁמוּאֵל שפּראַך צו דעם
גאַנצען הויס יִשְׂרָאֵל, ווען איהר מיט גאַנצעם הערצען זוריק
עווּיגען, אונד שאַפֿט אוס דיא פֿרעמדען גאָטטער, אוס עַשְׁתָּרוֹת, אונד
דיא עַשְׁתָּרוֹת וועג אוס מייערער הערץ. ריכטעט אייער הערץ
גו דעם עווּיגען, אונד דיענט אים אַלליין. זו וירד ער אייך פֿון
דער האַנד דער פְּלִשְׁתִּים בעפרייען׃ (ד) דא שאַפֿטען דיא
קינדער יִשְׂרָאֵל דיא בְּעָלִים אונד עַשְׁתָּרוֹת אַב, אונד דיא־
נטען דעם עווּיגען אַלליין׃ (ה) דאָראוף שפּראַך שְׁמוּאֵל, זאַמעט
גאַנץ יִשְׂרָאֵל אין מִצְפָּה נוסאַמען קאָמען, וויל דא פֿיר
מייך

מייך בעטהען נו דעם עוויגען: (ו) זיא פערזאמעלטען זיך נו
מִצְפָּה, שעפּטעטען וואסער, אונד גאסען עס אויס פאר דעם עוי־
גען. פאסטעטען דאזועבסט דיסען גאנצען טאג, אונד שפראכען,
וויר האבען געזינדיגעט גענען דען עוויגען. שמואל ריכטעטע
אין מִצְפָּה נווישען דען קינדערן יִשְׂרָאֵל: (ז) אוס דיא פְּלִשְׁתִּים
הערטען, דאס דיא קינדער יִשְׂרָאֵל זיך אין מִצְפָּה פערזאמעלט
האטטען, נאגען מיהר הייפטער הינאויף גענגען יִשְׂרָאֵל. אונד
דא דיא קינדער יִשְׂרָאֵל דיסעס הערטען, פירכטעטען זיא זיך
פאר דען פְּלִשְׁתִּים: (ח) אונד שפראכען נו שמואל, אונטער־
לאס אונסערטוועגען ניכט, דען עוויגען, אונסערען גאטט, אב־
נו־רופען, דאס ער אונס בייא־שטעהע, ווידער דיא מאכט דער
פְּלִשְׁתִּים: (ט) שמואל נאהם היערואף אין מילך־לאם, אונד
בראכטע עס אוף גאנצעס אפפער דאר, דעם עוויגען. ער ריף
נוגוייך דען עוויגען אן פיר יִשְׂרָאֵל. אונד דער עוויגע ערהער־
טע מיהן: (י) אינדעם נון שמואל דאס גאנצע אפפער פערריכ־
טעטע, ריקטען דיא פְּלִשְׁתִּים פאר נור שלאכט מיט יִשְׂרָאֵל.
אבער דער עוויגע דאנערטע אן דיסעם טאגע, מיט העפטיגעם
געטעסע מיבער דען פְּלִשְׁתִּים, בראכטע זיא אין פערווירונג,
דאס זיא געשלאגען וואורדען פאן יִשְׂרָאֵל: (יא) דיא מאנשאפט
פאן יִשְׂרָאֵל ריקטע נון פאלעגעס אוים מִצְפָּה הינאוים, פער־
פאלגטע דיא פְּלִשְׁתִּים, אונד שלוג זיא, בים אונטער בֵּית־כָּר:
(יב) שמואל נאהם היערואף מייגען שטיין, זעצטע מיהן נווישען
מִצְפָּה אונד דיא פעלסען־שפיצע, אונד נאנטע מיהן, אבן־
הָעֶזֶר. (שטיין דער היולפע) נעמליך, זא וויעט האט דער עוויגע
אונס נון גענאהפען: (יג) דיא פְּלִשְׁתִּים וואהren נון גענאמיטי־
געט, אונד קאמען ניכט מעהר מיבער דיא גרענצען פאן יִשְׂרָאֵל.
מינדעם דיא האנד דעס עוויגען ווידער זיא ווער, זא אונטע שמואל
לעבטע: (יד) אוך קאמען דיא שטעדטע, וועלכע דיא פְּלִשְׁתִּים
יִשְׂרָאֵל אבגענאממען האטטען, ווידער אן יִשְׂרָאֵל נוריק. פאן
עֶקְרוֹן בים גַּת, נעבסט מיהren גרענצען, נאהם יִשְׂרָאֵל דען
פְּלִשְׁתִּים ווידער אב. עס ווער אוך פרידע נווישען יִשְׂרָאֵל אונד
אֱמֹרִי: (טו) שמואל פיהרטע דאס ריכטער־אמט אין יִשְׂרָאֵל
זא לאנגע ער לעבטע: (יו) פאן יאהר נו יאהר רייסטע ער הערום,
נאך בֵּית־אֵל, גִּלְגָּל, אונד מִצְפָּה, אונד הילט אין דיסען אָרטען
געריכט: (יז) דאן קאם ער ווידער נאך רָמָה נוריק, דען היער
האטטע ער זיין הויס, אונד הילט אוך היער דען קינדערן יִשְׂרָאֵל
געריכט. אוך האטטע ער דא מיינען אלטאר געבויעט, דעם עוויגען
נו עהren:

אוס

6 יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וְאֶתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם אֶל־יְהוָה׃ וַיִּקָּבְצוּ
הַמִּצְפָּתָה וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם וַיִּשְׁפְּכוּ ׀ לִפְנֵי יְהוָה וַיָּצוֹמוּ
בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמְרוּ שָׁם חָטָאנוּ לַיהוָה וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל
7 אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּצְפָּתָה׃ וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־
הִתְקַבְּצוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל הַמִּצְפָּתָה וַיַּעֲלוּ סַרְנֵי־פְלִשְׁתִּים
אֶל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁמְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְאוּ מִפְּנֵי פְלִשְׁתִּים׃
8 וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּחֲרַשׁ מִמֶּנּוּ מִזְעָק
9 אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיוֹשִׁיעֵנוּ מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּקַּח
שְׁמוּאֵל טְלֵה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵהוּ עוֹלָה כָּלִיל לַיהוָה
וַיִּזְעַק שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה בְּעַד יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה׃
10 וַיְהִי שְׁמוּאֵל מַעֲלֶה הָעוֹלָה וּפְלִשְׁתִּים נִגְּשׁוּ לַמִּלְחָמָה
בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּרְעֵם יְהוָה ׀ בְּקוֹל־גָּדוֹל בַּיּוֹם הַהוּא עַל־
11 פְּלִשְׁתִּים וַיְהֻמֵּם וַיִּנָּגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל מִן־הַמִּצְפָּה וַיִּרְדְּפוּ אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכּוּם עַד־
12 מִתַּחַת לְבֵית כָּר׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶבֶן אַחַת וַיָּשֶׂם בֵּין־
הַמִּצְפָּה וּבֵין הַשֵּׁן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ אֶבֶן הָעֶזֶר וַיֹּאמֶר
13 עַד־הֵנָּה עֲזָרָנוּ יְהוָה׃ וַיִּכָּנְעוּ הַפְּלִשְׁתִּים וְלֹא־יָסְפוּ
עוֹד לָבוֹא בִּגְבוּל יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי יַד־יְהוָה בַּפְּלִשְׁתִּים
14 כָּל יְמֵי שְׁמוּאֵל׃ וַתָּשֻׁבְנָה הֶעָרִים אֲשֶׁר לָקְחוּ פְלִשְׁתִּים
מֵאֵת יִשְׂרָאֵל ׀ לְיִשְׂרָאֵל מֵעֶקְרוֹן וְעַד־גַּת וְאֶת־גְּבוּלָן
הִצִּיל יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל
טו וּבֵין הָאֱמֹרִי׃ וַיִּשְׁפֹּט שְׁמוּאֵל אֶת־יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי
16 חַיָּיו׃ וְהָלַךְ מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה וְסָבַב בֵּית־אֵל וְהַגִּלְגָּל
וְהַמִּצְפָּה וְשָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל אֵת כָּל־הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלֶּה׃
17 וּתְשֻׁבָתוֹ הָרָמָתָה כִּי־שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפַט אֶת־יִשְׂרָאֵל
וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ לַיהוָה׃

כולו קמץ v. 17. ויעלהו ק׳ v. 9.

Cap. VIII. ויהי

Cap. VIII. ח

א וַיְהִי כַּאֲשֶׁר זָקֵן שְׁמוּאֵל וַיָּשֶׂם אֶת־בָּנָיו שֹׁפְטִים
2 לְיִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי שֵׁם־בְּנוֹ הַבְּכוֹר יוֹאֵל וְשֵׁם מִשְׁנֵהוּ
3 אֲבִיָּה שֹׁפְטִים בִּבְאֵר שָׁבַע׃ וְלֹא־הָלְכוּ בָנָיו בִּדְרָכָו
וַיַּטּוּ אַחֲרֵי הַבָּצַע וַיִּקְחוּ־שֹׁחַד וַיַּטּוּ מִשְׁפָּט׃
4 וַיִּתְקַבְּצוּ כָּל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
ז וַיָּבֹאוּ אֶל־שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה
זָקַנְתָּ וּבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בִּדְרָכֶיךָ עַתָּה שִׂימָה־לָּנוּ מֶלֶךְ
6 לְשָׁפְטֵנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם׃ וַיֵּרַע הַדָּבָר בְּעֵינֵי שְׁמוּאֵל
כַּאֲשֶׁר אָמְרוּ תְּנָה־לָּנוּ מֶלֶךְ לְשָׁפְטֵנוּ וַיִּתְפַּלֵּל שְׁמוּאֵל
7 אֶל־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
שְׁמוּאֵל שְׁמַע בְּקוֹל הָעָם לְכֹל אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ אֵלֶיךָ כִּי
8 לֹא אֹתְךָ מָאָסוּ כִּי־אֹתִי מָאֲסוּ מִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם׃ כְּכֹל־
הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר־עָשׂוּ מִיּוֹם הַעֲלֹתִי אוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד־
הַיּוֹם הַזֶּה וַיַּעַזְבֻנִי וַיַּעַבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים כֵּן הֵמָּה
9 עֹשִׂים גַּם־לָךְ׃ וְעַתָּה שְׁמַע בְּקוֹלָם אַךְ כִּי־הָעֵד תָּעִיד
בָּהֶם וְהִגַּדְתָּ לָהֶם מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיהֶם׃
י וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־דִּבְרֵי
יְהוָה אֶל־הָעָם הַשֹּׁאֲלִים מֵאִתּוֹ מֶלֶךְ׃
11 וַיֹּאמֶר זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר יִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם
אֶת־בְּנֵיכֶם יִקַּח וְשָׂם לוֹ בְּמֶרְכַּבְתּוֹ וּבְפָרָשָׁיו וְרָצוּ לִפְנֵי
12 מֶרְכַּבְתּוֹ׃ וְלָשׂוּם לוֹ שָׂרֵי אֲלָפִים וְשָׂרֵי חֲמִשִּׁים וְלַחֲרֹשׁ
חֲרִישׁוֹ וְלִקְצֹר קְצִירוֹ וְלַעֲשׂוֹת כְּלֵי־מִלְחַמְתּוֹ וּכְלֵי
13 רִכְבּוֹ׃ וְאֶת־בְּנוֹתֵיכֶם יִקַּח לְרַקָּחוֹת וּלְטַבָּחוֹת וּלְאֹפוֹת׃
14 וְאֶת־שְׂדוֹתֵיכֶם וְאֶת־כַּרְמֵיכֶם וְזֵיתֵיכֶם הַטּוֹבִים יִקָּח
טו וְנָתַן לַעֲבָדָיו׃ וְזַרְעֵיכֶם וְכַרְמֵיכֶם יַעְשֹׂר וְנָתַן לְסָרִיסָיו
16 וְלַעֲבָדָיו׃ וְאֶת־עַבְדֵיכֶם וְאֶת־שִׁפְחֹתֵיכֶם וְאֶת־

הק׳ בקמץ v. 11. בדרכיו קרי v. 3. בחוריכם

קאפיטעל ח

(א) מיט שמואל אלט געוואָרדען וואר, מאכט ער זייבע זעהנע
נו ריכטערן אין ישׂראל׃ (ב) זיין ערסט־געבאָרענער הים יואל,
מוכ דער באַבערע אביה׃ דיסע היטטען געריכט אין באר־שבע׃
(ג) אבער זייבע קינדער וואַנדעלטען ניכט אויף זייבען וועגען,
גינגען דעם מייגען־נוצע נאָך, נאַהמען בעשטעכונג אַן, מוכ
בייגטען דאס רעכט׃ (ד) דאַראיבער פערזאַמעלטען זיך אלע עלטע־
סטען פון ישׂראל, קאַמען נו שמואל נאָך רָמה׃ (ה) מוכ
שפראַכען נו איהם, זיהע! דוא ביסט אלט, דייבע זעהנע אבער
געהען ניכט אויף דייבען וועגען, דאַראום זעצע מיינען קעניג
מיבער מוכ, דער מוכס פאַר־שטעהע, וויא בייא אלין פעלקערן׃
(ו) עס מיספיעל שמואל, אלס זיא זאגטען, גיב מוכ מיינען קעניג
דער מוכס פאַר־שטעהע, מוכ ער בעטהעטע נו גאָטט׃ (ז) דער
עוויגע אבער שפראַך נו שמואל, געהאָרכע דער שטימע דעס
פאָלקעס, מין אלץ וואס זיא דיר זאגען· זיא האבען, יא ניכט דיך,
זאנדערן בלוס איך פערשמאהעט, מיבער זיא נו רעגירען׃ (ח) גאנץ
זאנדערן גענטערן· עבען זו מאכען זיא עס אוך דיר׃ (ט) גיב
נוהעהר, בים אוך דען הייטיגען טאג· זיא פערלאסען מיך, דיהנטען
פיהרטע, בים אוך דען הייטיגען טאג· זיא פערלאסען מיך, דיהנטען
אנדערען גענטערן· עבען זו מאכען זיא עס אוך דיר׃ (י) גיב
נוהעהר מיהרער שטימע בעהער· דאָך מוסט דוא זיא וואַרנען,
מוכ מיהנען זיא בעפוגנים דעס קעניגעס בעקאַננט מאכען, דער
מיבער זיא רעגירען וועלד׃ (יא) שמואל זאגטע אלע וואָרטע דעס
עוויגען דעם פאָלקע, וועלכעס מיינען קעניג פאָן מיהם פערלאַנגטע׃
(יב) ער שפראַך, פאָלגענדעס מיסט דיא בעפוגנים דעס קעניגס,
דער מיבער איהר רעגירען וועלד· מייערע זעהנע קאָן ער נעהמען,
מוכ בייא זיהען זיינען פוהרווערקען מוכ זייבער רייטערייא פערוואנדלען,
מוכ דאס זיא פאָר־ויגען וואַגען הער־לויפען׃ (יג) פערנער מוס
מוכ זיא פאָר זיינעם וואַגען הער־ויגען, מוכ מוסזעהער מיבער פינפציג
זיך מוסזעהער מיבער טויסענדע, מוכ מוסזעהער מיבער פערוועגדען
מוכ בייא זיהען פוהרווערקען מוכ זייבער רייטערייא פערוואנדלען,
דער מיבער איהר רעגירען וועלד· מייערע זעהנע קאָן ער נעהמען,
נו בעזאָרגען, מוכ מוס זייבע קריגס־וואַגען הער־ויגען׃ (יד) מייערע
נעהמען, נו אַפּאָטהעקערינגען, קעכינען מוכ בעקעריגען׃
(טו) פאָן מייערע פעלדער, וויין־בערגע מוכ עהי־בערגע,
קאָן ער נעהמען, מוכ זייבען דיהנערן געבען׃ (טז) פאָן מייע־
רער זאַמע מוכ מייערע וויין־בערגען, קאָן ער דען נעהנטען
פאָלקערן, מוכ זייבע הלפ־ליטע מוכ קעכינען דאַמיט בעזאָלדן׃
(יז) מייערע שאָפּע פערלעהנטען, מוכ מוך מיהר זעבסט,
וועלדעט מיהר מוס שקוֹפּאָן זיין מיסען׃ (יח) מיהר וועלדעט פאָן
שרייען

שרייען מיבער מיינרען קענ־יג / דען מיהר מיין געוואַלט / מַבער
ווַלוט מוך דיא פַּארשטעלונג דעס שְׁמוּאֵל ניכט הערען / מוב
שפרַך / עס היפט ניכט / מיין קענ־יג מוז מיבער מונס זיין :
(ב) ווִיר ווַלען היערען מוך ווִיא מַבדערע פַּעלקער זיין · מונסער
קענ־יג זַלו מונס פַּאר־שטעהן / זַן מונסערער שפּיג מין דַּס
פַּעלד נ־הען / מוב מונסערע קרי־גע פַּיהרען : (כא) שְׁמוּאֵל הער־
טַ זַלע פַּארשטעלונגבען דעס פַּאלקס מַן / מוב בערי־כטעט זי־
דעס עוי־גען : (כב) דער עוי־גע זַגטע נו שְׁמוּאֵל / געהַרכַּ
מיהרער שטיממ / מוב זעגע מיינען קענ־יג מיבער זי־ · שְׁמוּאֵל
זַגטע היערמוך נו יִשְׂרָאֵל / רייסט מיבדעסען מיין יעדער נַך
זיינער שטַדט :

קאַפּיטעל ט

(א) עס ל־בט זַמַּוֹס מיין מַן פַּאַ שטַמַּט בְּנְיָמִין / מיט
נַמען קִישׁ / זַהן דעס אֲבִיאֵל / זַהן דעס צְרוֹר / זַהן דעס
בְּכוֹרַת / זַהן דעס אֲפִיחַ / דער זַהן מיינעס בְּנְיָמִינִי / דער
מיין מַבנ־זהענדער בידער־מַן וואַר : (ב) דיסער הַטַּט מיינען
יונגען מוב היבשען זַהן / מיט נַמען שָׁאוּל · עס גַּב קיינען
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוב מִמֶּנּוּ מִשְּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ מִכָּל־הָעָם :
(ג) דיסער נַהַם כון זיינען וועג מיבער דַּס געבירגע אֶפְרַיִם /
מוב רייסטע דורך דיא זַמבשַמַּם שָׁלִשָׁה / וַן וַיא ניכט דַּס
נ־הען · ער רייסט ענדלי־ דַּס זַמב בְּנְיָמִין דורך / מוב זי־
ניכט : (ד) דיסער נַהַם כון זיינען וועג מיבער דַּס געבירגע אֶפְרַיִם /
מוב רייסטע דורך דיא זַמבשַמַּם שָׁלִשָׁה / וַן וַיא ניכט דַּס
נ־הען · ער רייסט ענדלי־ דַּס זַמב בְּנְיָמִין דורך / מוב זי־
ניכט · ער רייסט ענדלי־ דַּס זַמב בְּנְיָמִין דורך / מוב זי־
מוסער אַכט זַמען / מוב וועגען מונסערער בענַרט וועדען :
(ה) דיסער נורי־ך רייסען / מיין פַּאטער אעכטע זַבסט דיא עסעי־בען
מונס נורי־ך רייסען / מיין פַּאטער הַטַּט מיהם וואַר / קַמ / דַּס
שְׁמוּאֵל נו זיינעם קַמַּבען / דער מיט מיהם וואַר / קַמ / דַּס
פַּאַבדען מוך דַּס ניכט : (ו) זַן זיא מין דַּס זַמבדען צוף קַמַּען /
עכטעבנטע

בריבען · וואַס הַבען ווִיר דען זַבסט בייא מונס ? (ז) דער קַמַּבע
מַבדערעס בעשענק קענען ווִיר דעם בעטטי־כען מַבנע מוך ני־כט
ברַכַּ מי־סט מונס מין מונסערעם בעפַּאַס מי־סבעפַּאַבען / מוב מיין
מַבנע היערמוך נו יִשְׂרָאֵל / רייסט מיבדעסען מיין יעדער נַך
זיינער שטַדט :

קאַפּיטעל ט

(א) עס ל־בט זַמַּוֹס מיין מַן פַּאַ שטַמַּט בְּנְיָמִין / מיט
נַמען קִישׁ / זַהן דעס אֲבִיאֵל / זַהן דעס צְרוֹר / זַהן דעס
בְּכוֹרַת / זַהן דעס אֲפִיחַ / דער זַהן מיינעס בְּנְיָמִינִי / דער
מיין מַבנ־זהענדער בידער־מַן וואַר : (ב) דיסער הַטַּט מיינען
יונגען מוב היבשען זַהן / מיט נַמען שָׁאוּל · עס גַּב קיינען
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל טוב מִמֶּנּוּ מִשְּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ מִכָּל־הָעָם :
(ג) דיסער נַהַם כון זיינען וועג מיבער דַּס געבירגע אֶפְרַיִם /
מוב רייסטע דורך דיא זַמבשַמַּם שָׁלִשָׁה / וַן וַיא ניכט דַּס
נ־הען · ער רייסט ענדלי־ דַּס זַמב בְּנְיָמִין דורך / מוב זי־
ניכט · ער רייסט ענדלי־ דַּס זַמב בְּנְיָמִין דורך / מוב זי־
מוסער אַכט זַמען / מוב וועגען מונסערער בענַרט וועדען :
(ה) דיסער נורי־ך רייסען / מיין פַּאטער אעכטע זַבסט דיא עסעי־בען
מונס נורי־ך רייסען / מיין פַּאטער הַטַּט מיהם וואַר / קַמ / דַּס
שְׁמוּאֵל נו זיינעם קַמַּבען / דער מיט מיהם וואַר / קַמ / דַּס
פַּאַבדען מוך דַּס ניכט : (ו) זַן זיא מין דַּס זַמבדען צוף קַמַּען /

בַּחוּרֵיכֶם הַטּוֹבִים וְאֶת־חֲמֹרֵיכֶם יִקַּח וְעָשָׂה לִמְלַאכְתּוֹ :
18 17 צֹאנְכֶם יַעֲשֹׂר וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לוֹ לַעֲבָדִים : וְזַעַקְתֶּם
בַּיּוֹם הַהוּא מִלִּפְנֵי מַלְכְּכֶם אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם לָכֶם וְלֹא־
19 יַעֲנֶה יְהוָה אֶתְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא : וַיְמָאֲנוּ הָעָם לִשְׁמֹעַ
בְּקוֹל שְׁמוּאֵל וַיֹּאמְרוּ לֹא כִי אִם־מֶלֶךְ יִהְיֶה עָלֵינוּ :
כ וְהָיִינוּ גַּם־אֲנַחְנוּ כְּכָל־הַגּוֹיִם וְשָׁפְטָנוּ מַלְכֵּנוּ וְיָצָא
21 לְפָנֵינוּ וְנִלְחַם אֶת־מִלְחֲמֹתֵנוּ : וַיִּשְׁמַע שְׁמוּאֵל אֶת
כָּל־דִּבְרֵי הָעָם וַיְדַבְּרֵם בְּאָזְנֵי יְהוָה :
22 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל שְׁמַע
בְּקוֹלָם וְהִמְלַכְתָּ לָהֶם מֶלֶךְ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־אַנְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל לְכוּ אִישׁ לְעִירוֹ :

ט Cap. IX.

א וַיְהִי־אִישׁ מִבֶּן־יָמִין וּשְׁמוֹ קִישׁ בֶּן־אֲבִיאֵל בֶּן־
צְרוֹר בֶּן־בְּכוֹרַת בֶּן־אֲפִיחַ בֶּן־אִישׁ יְמִינִי גִּבּוֹר חָיִל :
2 וְלוֹ־הָיָה בֵּן וּשְׁמוֹ שָׁאוּל בָּחוּר וָטוֹב וְאֵין אִישׁ מִבְּנֵי
יִשְׂרָאֵל טוֹב מִמֶּנּוּ מִשִּׁכְמוֹ וָמַעְלָה גָּבֹהַּ מִכָּל־הָעָם :
3 וַתֹּאבַדְנָה הָאֲתֹנוֹת לְקִישׁ אֲבִי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר קִישׁ אֶל־
שָׁאוּל בְּנוֹ קַח־נָא אִתְּךָ אֶת־אַחַד מֵהַנְּעָרִים וְקוּם לֵךְ
4 בַּקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנֹת : וַיַּעֲבֹר בְּהַר־אֶפְרַיִם וַיַּעֲבֹר
בְּאֶרֶץ־שָׁלִשָׁה וְלֹא מָצָאוּ וַיַּעַבְרוּ בְּאֶרֶץ־שַׁעֲלִים וָאַיִן
ה וַיַּעֲבֹר בְּאֶרֶץ־יְמִינִי וְלֹא מָצָאוּ : הֵמָּה בָּאוּ בְּאֶרֶץ
צוּף וְשָׁאוּל אָמַר לְנַעֲרוֹ אֲשֶׁר־עִמּוֹ לְכָה וְנָשׁוּבָה פֶּן־
6 יֶחְדַּל אָבִי מִן־הָאֲתֹנוֹת וְדָאַג לָנוּ : וַיֹּאמֶר לוֹ הִנֵּה־נָא
אִישׁ־אֱלֹהִים בָּעִיר הַזֹּאת וְהָאִישׁ נִכְבָּד כֹּל אֲשֶׁר־יְדַבֵּר
בֹּוא יָבוֹא עַתָּה נֵלְכָה שָׁם אוּלַי יַגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ
7 אֲשֶׁר־הָלַכְנוּ עָלֶיהָ : וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ וְהִנֵּה נֵלֵךְ
וּמַה־נָּבִיא לָאִישׁ כִּי הַלֶּחֶם אָזַל מִכֵּלֵינוּ וּתְשׁוּרָה אֵין־

מבנימין ק׳ v. 1. הל׳ דגושה v. 19. להביא

8 לְהַגִּיד לָאִישׁ הָאֱלֹהִים מַה אִתָּנוּ : וַיֹּסֶף הַנַּעַר לַעֲנוֹת
אֶת־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה נִמְצָא בְיָדִי רֶבַע שֶׁקֶל כֶּסֶף
9 וְנָתַתִּי לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וְהִגִּיד לָנוּ אֶת־דַּרְכֵּנוּ : לְפָנִים ׀
בְּיִשְׂרָאֵל כֹּה־אָמַר הָאִישׁ בְּלֶכְתּוֹ לִדְרוֹשׁ אֱלֹהִים לְכוּ
וְנֵלְכָה עַד־הָרֹאֶה כִּי לַנָּבִיא הַיּוֹם יִקָּרֵא לְפָנִים
הָרֹאֶה : וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנַעֲרוֹ טוֹב דְּבָרֶךָ לְכָה ׀ נֵלֵכָה
11 וַיֵּלְכוּ אֶל־הָעִיר אֲשֶׁר־שָׁם אִישׁ הָאֱלֹהִים : הֵמָּה עֹלִים
בְּמַעֲלֵה הָעִיר וְהֵמָּה מָצְאוּ נְעָרוֹת יֹצְאוֹת לִשְׁאֹב מָיִם
וַיֹּאמְרוּ לָהֶן הֲיֶשׁ בָּזֶה ׀ הָרֹאֶה : וַתַּעֲנֶינָה אוֹתָם
וַתֹּאמַרְנָה יֵשׁ הִנֵּה לְפָנֶיךָ מַהֵר ׀ עַתָּה כִּי הַיּוֹם בָּא
לָעִיר כִּי זֶבַח הַיּוֹם לָעָם בַּבָּמָה : כְּבֹאֲכֶם הָעִיר כֵּן
13 תִּמְצְאוּן אֹתוֹ בְּטֶרֶם יַעֲלֶה הַבָּמָתָה לֶאֱכֹל כִּי לֹא־
יֹאכַל הָעָם עַד־בֹּאוֹ כִּי־הוּא יְבָרֵךְ הַזֶּבַח אַחֲרֵי־כֵן
יֹאכְלוּ הַקְּרוּאִים וְעַתָּה עֲלוּ כִּי־אֹתוֹ כְּהַיּוֹם תִּמְצְאוּן
14 אֹתוֹ : וַיַּעֲלוּ הָעִיר הֵמָּה בָּאִים ׀ בְּתוֹךְ הָעִיר וְהִנֵּה
שְׁמוּאֵל יֹצֵא לִקְרָאתָם לַעֲלוֹת הַבָּמָה :
טו וַיהוָה גָּלָה אֶת־אֹזֶן שְׁמוּאֵל יוֹם
16 אֶחָד לְפְנֵי בוֹא־שָׁאוּל לֵאמֹר : כָּעֵת ׀ מָחָר אֶשְׁלַח
אֵלֶיךָ אִישׁ מֵאֶרֶץ בִּנְיָמִן וּמְשַׁחְתָּו לְנָגִיד עַל־עַמִּי
יִשְׂרָאֵל וְהוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי מִיַּד פְּלִשְׁתִּים כִּי רָאִיתִי אֶת־
17 עַמִּי כִּי בָּאָה צַעֲקָתוֹ אֵלָי : וּשְׁמוּאֵל רָאָה אֶת־שָׁאוּל
וַיהוָה עָנָהוּ הִנֵּה הָאִישׁ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ זֶה יַעְצֹר
18 בְּעַמִּי : וַיִּגַּשׁ שָׁאוּל אֶת־שְׁמוּאֵל בְּתוֹךְ הַשָּׁעַר וַיֹּאמֶר
19 הַגִּידָה־נָּא לִי אֵי זֶה בֵּית הָרֹאֶה : וַיַּעַן שְׁמוּאֵל אֶת־
שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הָרֹאֶה עֲלֵה לְפָנַי הַבָּמָה וַאֲכַלְתֶּם
עִמִּי הַיּוֹם וְשִׁלַּחְתִּיךָ בַבֹּקֶר וְכָל אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ אַגִּיד
כ לָךְ : וְלָאֲתֹנֹת הָאֹבְדֹת לְךָ הַיּוֹם שְׁלֹשֶׁת הַיָּמִים

ענטגעגענטע דעם שָׁאוּל צַבערוּפֿוס, אונד שפּרַך, זיהע דאָ,
בעטרִיבֿט,
וואָס זוּא אויף דעם ערגָען הַאסט : (כ) וואָס זיא עסען ׀ בענען,
העהע, מיהר וָאוֹל הייסט מיט מיר שפּייסען, אונד וואָרגען פֿריה
וואָס איך דיך וויזען פֿאָרט. אוּך וועלדע איך דיר וֹאוֹס זאָגען,
דעם שָׁאוּל, איך בין דער זעהער, בעזעה נור פֿאָרוּוס אויף דיא
העהע, מיהר וָאוֹל הייסט מיט מיר שפּייסען, אונד וואָרגען פֿריה
וואָס איך דיך וויזען פֿאָרט. אוּך וועלדע איך דיר וֹאוֹס זאָגען,
דעם שָׁאוּל, איך בין דער זעהער, בעזעה נור פֿאָרוּוס אויף דיא
ענטגעגענטע דעם שָׁאוּל צַבערוּפֿוס, אונד שפּרַך, זיהע דאָ,

דאמונט

וועגען מייענע זאכען! (ג) בעהעפט זוא פֿאַר לאַרט וויטער, מוכ וועגען מייך בעזוארגט. ער שפריכט נעמיך, וואס פֿאַנגט מיך אַן, זאל גאָנג זאכען מיט דען עסעניבנען פֿערגעסען, מוכ מיסט בוֹאס זוכען גינגעסט, האַבען זיך בעפֿונדען. אַבער דיין פֿאַטער האַט זיא נישט בעטראַפֿען, זיא דיר וועגען וועדען, זיא עסעניבנען, זיא זוא נו אַנדערש וואָס דיר בלייבט נאָך בנימין, בייא צלצח, נוויא מאַנער רָחֵל, אַן דער גרענצע פֿאַן בנימין, בייא צלצח, נוויא מאַנער היערהיט נוס הערשער מיבער זיין ערב־פֿאָלק: (ב) וויא זוא יעצט קיסט, מיין, מוכ שפרעך, זיהע! דער עוויגע זאָבעט זיך היערהיט נוס הערשער מיבער זיין ערב־פֿאָלק, נאָס מיין אויף זיין בעטריפֿט, וועכט דיר זייט דריי טאָגען פֿערלאָהרען געגאַנגען

קאַפּיטעל י

(א) נון נאַהם שמואל מיינען עהן־קרוג, נאָס מיין אויף זיין הויפּט, קיסט מיין, מוכ שפרעך, זיהע! דער עוויגע זאָבעט זיך היערהיט נוס הערשער מיבער זיין ערב־פֿאָלק: (ב) וויא זוא יעצט וועגען מייך בעזוארגט. ער שפריכט נעמיך, וואס פֿאַנגט מיך אַן, זאל גאָנג זאכען מיט דען עסעניבנען פֿערגעסען, מוכ מיסט בוֹאס זוכען גינגעסט, האַבען זיך בעפֿונדען. אַבער דיין פֿאַטער האַט זיא נישט בעטראַפֿען, זיא דיר וועגען וועדען, זיא עסעניבנען, זיא זוא נו אַנדערש וואָס דיר בלייבט נאָך בנימין, בייא צלצח, נוויא מאַנער רָחֵל, אַן דער גרענצע פֿאַן בנימין, בייא צלצח, נוויא מאַנער היערהיט נוס הערשער מיבער זיין ערב־פֿאָלק: (ב) וויא זוא יעצט מיינעם דער קיינסטען שטאַמע אין יִשְׂרָאֵל, מוכ מיינע פֿאַמיליען דעס שטאַמעס בנימין. נו וועכט ענדע שפריכסט זוא פֿוסט מיך דיסע צוא מיר? (כב) שְׁמוּאֵל נאַהם היערואיך יהוה שאול מיט וויינעם קנאַבען, פֿיהרטע זיא אין דאָס שפייסע־נימער, מוכ גאַב מיהנען דען פֿוֹלְן אַבען־אַן בייא דען גאָסטען, דיא אַן דיא דרייסיג וואַרען: (כג) שְׁמוּאֵל שפרעך זאַגען נו דעם קאָכע, גיב דען טהיל הער, דאָס איך דיר גענעבען, מוכ גענומט האַבע, האַלטע מיהן בייא זיך פֿאַר דיא זאך, דאָס איך דיר זאגט. (כד) דא טרוג דער קאָך דאָס שולטער־שטיק אויף, מיט דעם וואָס דאַראַן גענומט וויירד, וועגטע עס פֿאַר שאול. דיר נוריק: (כד) דא טרוג דער קאָך דאָס שולטער־שטיק אויף, יענער שפרעך, דיסעס איסט דאָס נוריק־גענומענע, נים עס אויף דיך פֿאַר דיך הין מוכ איס. דען פֿאַר דיך וואָרט עס אויפֿגעהאָבען בען, פֿאַר דעם מויגענבליק אַן, פֿוֹס איך בעקאַנגט מאַכטע, דאָס דאָס פֿאָלק איינגעלאַדען האַבע. שאול שפייסטע פֿוֹסט דיסען טאָג בייא שְׁמוּאֵל: (כה) זיא גינגען דאַן הינאַן פֿאַן דער העהע אַן דיא שטאָדט, מוכ ער (שְׁמוּאֵל) רעדעטע מיט שאול אויף דעם דאַך: (כו) זיא שטאַנדען פֿריה אויף, פֿוֹס דער מאָרגען מַנבראַך, דא בערוף שְׁמוּאֵל דען שאול אויף דאָס דאַך, מוכ זאגטע, מאַכע דיך רייסע־פֿערטיג, אַיך וויל דיך צוֹן וויידער פֿאָרט שְׁמוּאֵל, היבאוס: (כז) פֿוֹס זיא אַן ענדע דער שטאָדט אויסען. שאול מאַכטע זיך פֿוֹסט אויף, מוכ זיא גינגען בייידע, ער מוכ שְׁמוּאֵל, היבאוס: (כז) פֿוֹס זיא אַן ענדע דער שטאָדט היינאונטער גינגען, שפרעך שְׁמוּאֵל נו שאול, זאגע דעם קנאַבען, דאָס ער פֿאָראוס זאָל. דיסער גינג פֿאָראוס, זוא בעזאַנען, דאָס ער פֿאָרט אויך דאָס דאַך, מוכ זיא עבען דער שטאָדט

קאַפּיטעל י

(א) נון נאַהם שְׁמוּאֵל מיינען עהן־קרוג, נאָס מיהן אויף זיין הויפּט, קיסט מיהן, מוכ שפרעך, זיהע! דער עוויגע זאַלבעט זיך היערהיט נוס הערשער מיבער זיין ערב־פֿאָלק:

אַל־תָּשֶׂם אֶת־לִבְּךָ לָהֶם כִּי נִמְצְאוּ וְלִמִי כָּל־חֶמְדַּת
21 יִשְׂרָאֵל הֲלוֹא לְךָ וּלְכֹל בֵּית אָבִיךָ׃ וַיַּעַן שָׁאוּל
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא בֶן־יְמִינִי אָנֹכִי מִקְטַנֵּי שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל
וּמִשְׁפַּחְתִּי הַצְּעִרָה מִכֹּל מִשְׁפְּחוֹת שִׁבְטֵי בִנְיָמִן וְלָמָּה
22 דִבַּרְתָּ אֵלַי כַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־שָׁאוּל
וְאֶת־נַעֲרוֹ וַיְבִיאֵם לִשְׁכָּתָה וַיִּתֵּן לָהֶם מָקוֹם בְּרֹאשׁ
23 הַקְּרוּאִים וְהֵמָּה כִשְׁלֹשִׁים אִישׁ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל לַמְּבַשֵּׁל
תְּנָה־אֶת־הַמָּנָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ
24 שִׂים אִתָּךְ עִמָּךְ׃ וַיָּרֶם הַמְּבַשֵּׁל אֶת־הַשּׁוֹק וְהָעֶלְיָה
וַיָּשֶׂם׃ לִפְנֵי שָׁאוּל וַיֹּאמֶר הִנֵּה הַנִּשְׁאָר שִׂים־לְפָנֶיךָ
אֱכֹל כִּי לַמּוֹעֵד שָׁמוּר־לְךָ לֵאמֹר הָעָם קָרָאתִי וָאֹכַל
כה שָׁאוּל עִם־שְׁמוּאֵל בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיֵּרְדוּ מֵהַבָּמָה הָעִיר
26 וַיְדַבֵּר עִם־שָׁאוּל עַל־הַגָּג׃ וַיִּשְׁכְּמוּ וַיְהִי כַּעֲלוֹת
הַשַּׁחַר וַיִּקְרָא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הַגָּגָה לֵאמֹר קוּמָה
וַאֲשַׁלְּחֲךָ וַיָּקָם שָׁאוּל וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הוּא וּשְׁמוּאֵל
27 הַחוּצָה׃ הֵמָּה יוֹרְדִים בִּקְצֵה הָעִיר וּשְׁמוּאֵל אָמַר
אֶל־שָׁאוּל אֱמֹר לַנַּעַר וְיַעֲבֹר לְפָנֵינוּ וַיַּעֲבֹר וְאַתָּה עֲמֹד
כַּיּוֹם וְאַשְׁמִיעֲךָ אֶת־דְּבַר אֱלֹהִים׃

Cap. X. י

א וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל אֶת־פַּךְ הַשֶּׁמֶן וַיִּצֹק עַל־רֹאשׁוֹ וַיִּשָּׁקֵהוּ
וַיֹּאמֶר הֲלוֹא כִּי־מְשָׁחֲךָ יְהוָה עַל־נַחֲלָתוֹ לְנָגִיד׃
2 בְּלֶכְתְּךָ הַיּוֹם מֵעִמָּדִי וּמָצָאתָ שְׁנֵי אֲנָשִׁים עַל־קְבוּרַת
רָחֵל בִּגְבוּל בִּנְיָמִן בְּצֶלְצַח וְאָמְרוּ אֵלֶיךָ נִמְצְאוּ
הָאֲתֹנוֹת אֲשֶׁר הָלַכְתָּ לְבַקֵּשׁ וְהִנֵּה נָטַשׁ אָבִיךָ אֶת־
דִּבְרֵי הָאֲתֹנוֹת וְדֹאֵג לָכֶם לֵאמֹר מָה אֶעֱשֶׂה לִבְנִי׃
3 וְחָלַפְתָּ מִשָּׁם וָהָלְאָה וּבָאתָ עַד־אֵלוֹן תָּבוֹר וּמְצָאוּךָ

פתח באתנח v. 2. הגגה קרי v. 26. שם

שָׁם שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים עֹלִים אֶל־הָאֱלֹהִים בֵּית־אֵל אֶחָד
נֹשֵׂא ׀ שְׁלֹשָׁה גְדָיִים וְאֶחָד נֹשֵׂא שְׁלֹשֶׁת כִּכְּרוֹת לָחֶם
וְאֶחָד נֹשֵׂא נֵבֶל־יָיִן׃ וְשָׁאֲלוּ לְךָ לְשָׁלוֹם וְנָתְנוּ לְךָ 4
שְׁתֵּי־לֶחֶם וְלָקַחְתָּ מִיָּדָם׃ אַחַר כֵּן תָּבוֹא אֶל־גִּבְעַת ה
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־שָׁם נְצִבֵי פְלִשְׁתִּים וְיֶהִי כְּבֹאֲךָ שָׁם
הָעִיר וּפָגַעְתָּ חֶבֶל נְבִאִים יְרְדִים מֵהַבָּמָה וְלִפְנֵיהֶם נֵבֶל
וְתֹף וְחָלִיל וְכִנּוֹר וְהֵמָּה מִתְנַבְּאִים׃ וְצָלְחָה עָלֶיךָ 6
רוּחַ יְהוָה וְהִתְנַבֵּיתָ עִמָּם וְנֶהְפַּכְתָּ לְאִישׁ אַחֵר׃ וְהָיָה 7
כִּי תָבֹאנָה הָאֹתוֹת הָאֵלֶּה לָךְ עֲשֵׂה לְךָ אֲשֶׁר־תִּמְצָא
יָדֶךָ כִּי הָאֱלֹהִים עִמָּךְ׃ וְיָרַדְתָּ לְפָנַי הַגִּלְגָּל וְהִנֵּה 8
אָנֹכִי יָרֵד אֵלֶיךָ לְהַעֲלוֹת עֹלוֹת לִזְבֹּחַ זִבְחֵי שְׁלָמִים
שִׁבְעַת יָמִים תּוֹחֵל עַד־בּוֹאִי אֵלֶיךָ וְהוֹדַעְתִּי לְךָ אֵת
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה׃ וְהָיָה כְהַפְנֹתוֹ שְׁכֶמוֹ לָלֶכֶת מֵעִם 9
שְׁמוּאֵל וַיַּהֲפָךְ־לוֹ אֱלֹהִים לֵב אַחֵר וַיָּבֹאוּ כָּל־הָאֹתוֹת
הָאֵלֶּה בַּיּוֹם הַהוּא׃ וַיָּבֹאוּ י
שָׁם הַגִּבְעָתָה וְהִנֵּה חֶבֶל־נְבִאִים לִקְרָאתוֹ וַתִּצְלַח עָלָיו
רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹכָם׃ וַיְהִי כָּל־יוֹדְעוֹ 11
מֵאֶתְמוֹל שִׁלְשֹׁם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה עִם־נְבִאִים נִבָּא וַיֹּאמֶר
הָעָם אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מַה־זֶּה הָיָה לִבֶן־קִישׁ הֲגַם
שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃ וַיַּעַן אִישׁ מִשָּׁם וַיֹּאמֶר וּמִי אֲבִיהֶם 12
עַל־כֵּן הָיָתָה לְמָשָׁל הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃ וַיְכַל 13
מֵהִתְנַבּוֹת וַיָּבֹא הַבָּמָה׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל אֲלֵיהֶן 14
וְאֶל־נַעֲרוֹ אָן הֲלַכְתֶּם וַיֹּאמֶר לְבַקֵּשׁ אֶת־הָאֲתֹנוֹת
וַנִּרְאָה כִּי־אַיִן וַנָּבוֹא אֶל־שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר דּוֹד שָׁאוּל טו
הַגִּידָה־נָּא לִי מָה־אָמַר לָכֶם שְׁמוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל 16
אֶל־דּוֹדוֹ הַגֵּד הִגִּיד לָנוּ כִּי נִמְצְאוּ הָאֲתֹנוֹת וְאֶת־

כצ"ל v. 11. יתיר ו' v. 7. דבר

קאָמסט נאָך אֱלוֹן־תָּבוֹר, זוֹ ווערעז דיר דרייא מאַנשער
בעגעגנען, דיא זוֹ גאָטט נאָך בֵּית־אֵל הינאויף רייסען. מיינער
ווירד דרייא ציגען־בעקלין, מיינער דרייא לייבּ ברויט, מוּנד
מיינער מיינען שׁוּיך מיט ווין טראָגען: (ד) דיסע מערדען דיך
מוּם לייַן וואָהל־זיין פֿראָגען, (דיך גריסען) מוּנד דיר ניווייא ברויט
געבּען, דיא זוֹ פֿאָן מיהנען אַנגענומען ווערדען: (ה) נאָך
קאָמסט זוֹ דעם היגעל גאָטטעס, וווּ דיא פֿלישתים שׁנאָר־
פּפֿלעגער האָבען. נאָבאָל זוֹ מין דיא שטאָדט קאָמסט, בעגעג־
נעסט זוֹ מיינער גרעסעל־שׁאָפּט פֿראָפּעטען, דיא פֿאָר זיך הער
פּסאַלטער, פּוּיקען, פּפֿייפֿען, מוּנד הארפֿען האָבען, מוּנד ווייס־
זאָגען: (ו) זוֹ ווירד נאָך מיין גייסט פֿאָר עווּיגען מין דיך פֿאָהרען,
זוֹ ווירסט מיט מיהנען ווייס־זאָגען, מוּנד מיין גאָנץ אַנדערער
מענש ווערדען: (ז) זיבּ דיר נון דיסע זייכען מיינגעטראָפֿען,
זוֹ מוּנטערנעמען וואָס דיר מיינער מוּנטער דיא האָנדע קאָמסט, דען
גאָטט מיט דיר: (ח) זוֹ ווירסט נאָך מיין גייסט עווּיגען מין דיך פֿאָהרען,
גלעָבּל קאָמסען, וווּהין מיך דיר פֿאָלגע, מוּנד גאָנצע אָפּפֿער האַר־
ען־בּרינגען, מוּנד פֿרייד־אָפּפֿער זוֹ שׁלאַכטען. דאָ וואָסט זוֹ
בעקאָנט מאַכּע, וואָס זוֹ טהון האָסט: (ט) זוֹ באָלד ער דען
ריקען וועגדעטע, פֿאָן שׁמואֵל וועג זוֹ גיהנען, גאָב מיהר גאָטט
מיין טראָבען נאָך דעם הערן. מוּנד אַלע נייכען טראָבען נאָך זוֹ דעם
זעלבען טאָגע מיין: (י) אָס זיא מין גבעָה אָנקאָמען, דאָ נאָב
מייגע גרעסעל־שׁאָפּט פֿראָפּעטען מיהר עגטגעגען. זוֹגלייך קוהר
מיין גרעטעל־כער גייסט מין מיהן, מוּנד ער ווייס־זאָגטע מוּנטער
מיהנען: (יא) דיא מיהן נון זייט בעסטערן מוּנד פֿאָרגרעסטערן
קוּנדשאַפֿטען, מוּנד יעצוּנד מיט דען פֿראָפּעטען ווייס־זאָגען זוֹהען,
שפּראָכען זיא, מיינער נוּ דעם אַנדערן, וואָס מיט דעם זאָגט
דעם קיש פֿאָרגעגאַנגען? מיט שׁאוּל מוּך מוּנטער דען פּרא־
פּעטען? (יב) מיין אַנדערער אַנווועסענדער רוֹף מוּנד שפּראָך,
ווער מיט דען מיהר פֿאָטער? (אָדער ווער מיט מיהר מייסטער?)
דאָהער ווּוּרדע עס נוּם שפּריך־ווּאָרט, מיט שׁאוּל מוּך מוּנטער
דען פּראָפּעטען? (יג) נאָכדעם ער מוּפּגעהערט האָטטע נוּ
ווייס־זאָגען, גינג ער מוּך דיא אַנהעהע: (יד) ער שׁהיים דעם
שׁאוּל שפּראָך נוּ מיהם מוּנד נוּ זיינעם קנאַבען, וווּ זיין מיהר
דען ין געגאַנגען? ער אַנטוואָרטעטע, דיא עסעלינבען נוּ ווּכּן־
מוּנד וואָס זיא זאָהען, דאָס זיא נירגענדס ווּאָרען, זוֹ בּינגען ווּיר
נוּ שׁמואֵל: (טו) דאָ שפּראָך דער שׁהיים דעם שׁאוּל, ערקלעהע
מיר דאָך, וואָס דיר שׁמואֵל גרעזאָגט האָט: (יו) שׁאוּל אַנטוואָר־
טעטע ווייניגע זיהען, ער זאָגטע מוּנד, דיא עסעלינבען ווּאָרען
גרעפֿונדען

געפֿונדען וואָרדען · וואָס מיהָ אַבער שְׁמוּאֵל דיא רעגירונג
בעטרעפֿענד גע:זאָגט האָטטע, דאָס ענטלעקטע ער מיהָ ניכט:
(יז) שְׁמוּאֵל וִיס דאָס פֿאָלק זוסאַמען רופֿען, פֿאָר דען עווִיגען
נאָך מִצְפָּה: (יח) אוּנד הִיס פֿאָלגענדע רעדע זַן דיא קינדער
יִשְׂרָאֵל, זָו שפּריכט דער עווִיגע, דער גאָטט יִשְׂרָאֵל, איך
בּרַאַכטע מיין הערוֹיך אוִיס מִצְרַיִם, רעטטעטע מיך אוִיס דער
געוואָלט דער מִצְרִים זָוואָהל, וָוִס אוִיס דער גְעוואָלט וָוִלער רייכ,
דיא מיך אוּנטערדריקטען: (יט) אִיהר אַבער, פֿערַאַכטעט יעצט
מייערען גאָטט, דער מיך אוִיס וָוִלעָן מייערעָן אוּנגלוֹיק, אוּנד
אוִיס מייערען דרַאַנגסאָלען גְעהאָלפֿען · אוּנד שפּרעכען פֿאָר איהָ,
זוֹא וּוסט מיינען קעניג אִיבער אוּנס זעצען · זָו שטעלט מיך
טוי־
טען הער, פֿאָר דעם עווִיגען, נאָך מייערען שטַאַמען אוּנד
סענדען: (כ) שְׁמוּאֵל וִיס וָוִלט שטַאַמען פֿאָן יִשְׂרָאֵל הינזו
טרעטען, אוּנד דער שטאַם בִּנְיָמִין וואָרד ערגריפֿען: (כא) נון
בּרַאַכטע מאָן דיא פֿאַמִילִיען פֿאָן בִּנְיָמִין זוסאַמען, אוּנד דיא
פֿאַמִילִע מַטְרִי וואָרד ערגריפֿען · ענדליך וואָרד שָׁאוּל, זָהן
דעס קִישׁ, ערגריפֿען · מאָן זוכטע אִיהן אוִיך, אר וואָר אַבער
ניכט זו פֿינדען: (כב) מאָן פֿראַגטע פֿערנער דען עווִיגען, וווִרד
נאָך יעמַאנד היערהער קוֹמען? דער עווִיגע וִיס זָוגען, היער
האָט ער זיך נווִישען דאָס געפּאָק פֿערשטעקט: (כג) מאָן לִיף הין,
האָט אִיהן פֿאָן דאָרט הער, אוּנד שָׁוס ער זיך אוּנטער דאָס פֿאָלק
שטעלטע, רַאַגטע ער, פֿאָן דען שולטערן אוִן, אִיבער אַלעס פֿאָלק
הערפֿאָר: (כד) זָו שפּראַך שְׁמוּאֵל זו דעם גאַנצען פֿאָלק,
זעהעט אִיהר, וועלכען דער עווִיגע גְעוואָהלעט האָט? עס אִיסט
נִיעמאַנד מיהָ גלַייך אִיהם גאַנצען פֿאָלק · דָו יוכצטע דאָס פֿאָלק,
אוּנד רִיף, עס לעבע דער קעניג! (כה) היערוִיף זַאַגטע שְׁמוּאֵל
דעם פֿאָלק דיא בעפֿוגנִיסע דער רעגירענדען מאַכט · ער שריב
עס אוִיך אוִיף מין בוך, דאָס ער פֿאָר דעם עווִיגען נידער־
לעגטע · אוּנד וִיס דען דאָס פֿאָלק נאָך הויס נִיהען: (כו) אוּך
שְׁמוּאֵל גינג נאָך הויס, גינן גִּבְעָה, אוּנד מיניגע מוִיס דער
פֿאָלק־מענגע, דיא גאָטט מיט הערצען האָטטען, בעגלייטעטען
מיהן: (כז) נִיכערטראַכטיגע לִיטע אַבער זַאַגטען, וואָס וועד אוּנס
דיסער נעזען? פֿערַאַכטעטען מיהן, אוּנד ברַאַכטען מיהָ קיינע
געשענקע · אַבער ער טהאָט וִיס מערקטע ער עס ניכט:

דְּבַר הַמְּלוּכָה לֹא־הִגִּיד לוֹ אֲשֶׁר אָמַר שְׁמוּאֵל :
17 וַיַּצְעֵק שְׁמוּאֵל אֶת־הָעָם
18 אֶל־יְהוָה הַמִּצְפָּה : וַיֹּאמֶר ׀ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כֹּה־
אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי הֶעֱלֵיתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרָיִם וָאַצִּיל אֶתְכֶם מִיַּד מִצְרַיִם וּמִיַּד כָּל־
19 הַמַּמְלָכוֹת הַלֹּחֲצִים אֶתְכֶם : וְאַתֶּם הַיּוֹם מְאַסְתֶּם
אֶת־אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר־הוּא מוֹשִׁיעַ לָכֶם מִכָּל־רָעוֹתֵיכֶם
וְצָרֹתֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לוֹ כִּי־מֶלֶךְ תָּשִׂים עָלֵינוּ וְעַתָּה ׀
כ הִתְיַצְּבוּ לִפְנֵי יְהוָה לְשִׁבְטֵיכֶם וּלְאַלְפֵיכֶם : וַיַּקְרֵב
שְׁמוּאֵל אֶת כָּל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּכֵד שֵׁבֶט בִּנְיָמִן :
21 וַיַּקְרֵב אֶת־שֵׁבֶט בִּנְיָמִן לְמִשְׁפְּחֹתָיו וַתִּלָּכֵד מִשְׁפַּחַת
הַמַּטְרִי וַיִּלָּכֵד שָׁאוּל בֶּן־קִישׁ וַיְבַקְשֻׁהוּ וְלֹא נִמְצָא :
22 וַיִּשְׁאֲלוּ־עוֹד בַּיהוָה הֲבָא עוֹד הֲלֹם אִישׁ ס
23 וַיֹּאמֶר יְהוָה הִנֵּה־הוּא נֶחְבָּא אֶל־הַכֵּלִים : וַיָּרֻצוּ
וַיִּקָּחֻהוּ מִשָּׁם וַיִּתְיַצֵּב בְּתוֹךְ הָעָם וַיִּגְבַּהּ מִכָּל־הָעָם
24 מִשִּׁכְמוֹ וָמָעְלָה ׀ : וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־הָעָם
הַרְאִיתֶם אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ יְהוָה כִּי אֵין כָּמֹהוּ בְּכָל־הָעָם
וַיָּרִעוּ כָל־הָעָם וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ :
כה וַיְדַבֵּר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם
אֶת מִשְׁפַּט הַמְּלוּכָה ׀ וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר וַיַּנַּח לִפְנֵי יְהוָה
26 וַיְשַׁלַּח שְׁמוּאֵל אֶת־כָּל־הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ : וְגַם־שָׁאוּל
הָלַךְ לְבֵיתוֹ גִּבְעָתָה וַיֵּלְכוּ עִמּוֹ הַחֵיל אֲשֶׁר־נָגַע אֱלֹהִים
27 בְּלִבָּם : וּבְנֵי בְלִיַּעַל אָמְרוּ מַה־יֹּשִׁיעֵנוּ זֶה וַיִּבְזֻהוּ
וְלֹא־הֵבִיאוּ לוֹ מִנְחָה וַיְהִי כְּמַחֲרִישׁ :

Cap. XI. ויעל

v. 21. למשפחתיו קרי

v. 22. פסקא באמצע פסוק ר׳ דגושה v. 24.

Cap. XI. יא

יא

1 וַיַּעַל נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי וַיִּחַן עַל־יָבֵישׁ גִּלְעָד וַיֹּאמְרוּ כָּל־
אַנְשֵׁי יָבֵישׁ אֶל־נָחָשׁ כְּרֹת־לָנוּ בְרִית וְנַעַבְדֶךָּ׃ 2 וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם נָחָשׁ הָעַמּוֹנִי בְּזֹאת אֶכְרֹת לָכֶם בְּנָקֹר לָכֶם
כָּל־עֵין יָמִין וְשַׂמֹתִיהָ חֶרְפָּה עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ 3 וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו זְקֵנֵי יָבֵישׁ חֶרֶף לָנוּ שִׁבְעַת יָמִים וְנִשְׁלְחָה
מַלְאָכִים בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וְאִם־אֵין מוֹשִׁיעַ אֹתָנוּ
וְיָצָאנוּ אֵלֶיךָ׃ 4 וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים גִּבְעַת שָׁאוּל וַיְדַבְּרוּ
הַדְּבָרִים בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׂאוּ כָל־הָעָם אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ׃
5 וְהִנֵּה שָׁאוּל בָּא אַחֲרֵי הַבָּקָר מִן־הַשָּׂדֶה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
מַה־לָּעָם כִּי יִבְכּוּ וַיְסַפְּרוּ־לוֹ אֶת־דִּבְרֵי אַנְשֵׁי יָבֵישׁ׃
6 וַתִּצְלַח רוּחַ־אֱלֹהִים עַל־שָׁאוּל בְּשָׁמְעוֹ אֶת־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד׃ 7 וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיְנַתְּחֵהוּ
וַיְשַׁלַּח בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים לֵאמֹר
אֲשֶׁר אֵינֶנּוּ יֹצֵא אַחֲרֵי שָׁאוּל וְאַחֲרֵי שְׁמוּאֵל כֹּה יֵעָשֶׂה
לִבְקָרוֹ וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם וַיֵּצְאוּ כְּאִישׁ אֶחָד׃
8 וַיִּפְקְדֵם בְּבֶזֶק וַיִּהְיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אָלֶף
וְאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אָלֶף׃ 9 וַיֹּאמְרוּ לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים
כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבֵישׁ גִּלְעָד מָחָר תִּהְיֶה־לָּכֶם
תְּשׁוּעָה בְּחֹם הַשָּׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וַיַּגִּידוּ לְאַנְשֵׁי
יָבֵישׁ וַיִּשְׂמָחוּ׃ 10 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי יָבֵישׁ מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם
וַעֲשִׂיתֶם לָנוּ כְּכָל־הַטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם׃
11 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּשֶׂם שָׁאוּל אֶת־
הָעָם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים וַיָּבֹאוּ בְתוֹךְ־הַמַּחֲנֶה בְּאַשְׁמֹרֶת
הַבֹּקֶר וַיַּכּוּ אֶת־עַמּוֹן עַד־חֹם הַיּוֹם וַיְהִי הַנִּשְׁאָרִים
וַיָּפֻצוּ וְלֹא נִשְׁאַרוּ־בָם שְׁנַיִם יָחַד׃ 12 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־
שְׁמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שָׁאוּל יִמְלֹךְ עָלֵינוּ תְּנוּ הָאֲנָשִׁים

כתם קרי v. 9 כשמעו קרי v. 6 ונמיתם

קאפיטעל יא

(א) נָחָשׁ דער עַמּוֹנִי, נאָג הינאוף, מוכז בעלאַגערטע יָבֵישׁ
מִן גִּלְעָד. דא זאָגטען מײַנע מייכוואָהנער פּאַן יָבֵישׁ נו נָחָשׁ,
מאַך מײַנען בוכז מיט מוכז, זא וואָלען וויר דיינע מוכטערטהאַבען
זיין: (ב) מבער נָחָשׁ דער עַמּוֹנִי גאַב מיהנען נור מכטוואָרט,
נור אויסזאָן וויל מיך מײַנען בוכז מיט מײַך מאַכען, וועז מיהר מײַך
יעדער דאס רעכטע מויגע מוים־שטעכען לאַסען. דאס מיך דאַרוך
שוואַך מיבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל ברינגע: (ג) היערואוף לאָסען מיהר
דיא וואָטעסטען פּאַן יָבֵישׁ זאָגען, דאס מוכז דיבען טאָגע פּריסט,
וויר וואָלען מבגעאַרבעטע שיקען אין אַלע גרענצען פּאַן יִשְׂרָאֵל.
אויסטעט מאַן מוכז פּאַן קייגע הילפֿע, זא ניהטען וויר נו דיר היגאוים:
(ד) דיא מַבגעאַרבעטען קאַמען נאַך גִּבְעַת שָׁאוּל, ריכטעטען
מיהרען מויפֿטאַראַב מוים, פּאַר דאַן אָהרען לעס פּאָלקעס. מוכז דאס
גאַנצע פּאָלק ערהאַב זייגע שטימע מוכז וויינטע: (ה) מיבדעך
קאַם שָׁאוּל הינטער דען ריבדערן הער, פּאָם פּאַלדע, מוכז שפּראַך,
וואס מיסט דעך פּאָלק גענשעהען, דאס עס וויינעט? מאַן ערצאָהל־
טע מיהם דיא נאַכריכט פּאַן דען מייכוואָהנערן פּאַן יָבֵישׁ: (ו) דא
פֿוהר מיין גענטוכיכער גייסט מין שָׁאוּל, אַוס אר דיסע נאַכריכט
הערטע, מוכז אר וואורדע זעהר ערגרימעטע: (ז) אר נאַהם מיין
פּאָר ריבדער, גערשבניטט מוכז פּערשניקטע זיא, דורך דיסע גַּב־
גאַרדנעטען, מין אַוס גרענצען פּאַן יִשְׂרָאֵל. מוכז זיא מבייא
זאָגען, וואר ניכט מין דאס פּלוד נייהעט מוכטער דער מַבפֿיהרונג
דעס שָׁאוּל מוכז דעס שְׁמוּאֵל, מיט דעסען ריבדערן וואָלי זא
פּערפֿאַהרען וועדדען. דא פֿיל מייגע פּורכט פּאַן עוויגען מוים
דאס פּאָלק, מוכז זיא נאַגען נו פּלוכט, וויא מיין מאַן: (ח) ער
מוסטערטע זיא נו בָּזֶק. דיא קינדער יִשְׂרָאֵל נאַהמטען דרייא מאַל
הונדערט טויסענד, מוכז דיא קינדער יְהוּדָה דרייסיג טויסענד:
(ט) היער טרוגען זיא דען מַבגאַרבעטען מוים, זא שפּרעכען נו
דען מייכוואָהנערן פּאַן יָבֵישׁ מין גִּלְעָד, מאָרגען וואָלי מיין הילפֿע
קאַמען, וואָבײַ דיא זאָגטע הייס שייבען. דיא מַבגאַרבעטען
קאַמען מַן, מוכז ריכטעטען עס דען מייכוואָהנערן פּאַן יָבֵישׁ מוים.
דיסע פּרייעטען זיך: (י) מוכז (נָחָשׁ) זאָגען, מאָרגען
קאַמען וויר נו מיין הינאוים, מיהר קענעט פּאַן מיהר מוכז מאַכען,
וויא עס מיין גוט דינקעט: (יא) אַוס דער מאָרגען מַבבאַך, טהיילי־
טע שָׁאוּל פּאָס פּאָלק מין דריא הויפֿען, דיסע דאַבגען מיין מוים
פּאָס לַאַגער, מין דער מאָרגען־וואַכע, מוכז שׁוֹגען עַמּוֹן בים דער
טאָג הייס וואָר. וואָס מיבריג בליב, נערשטרייטע זיך, פּאָס ניכט
צוויי בייסאַמען בליבען: (יב) פּא שפּראַך פּאָס פּאָלק נו שְׁמוּאֵל,
וואר האָט בעשפּאַרען, וואָלטע שָׁאוּל מיבער מוכז קענוג זיין?
בעבטע דיא לייטע הער, פּאָס וויר זיא מוסבריבגען!

מבער

(יג) אבער שאול זאגטע, אן הייטיגען טאגע מוס ניעמאנד אום דאס לעבען קאממען, דען הייטע האט דער עוויגע ישראל זיג פערליהען! — (יד) שמואל שפראך היעראויף צום פאלקע, קאממעט! לאססעט אונס נאך גלגל געהען, אונד דארט דיא הולדיגונג ערנייערן: (טו) דאס גאנצע פאלק גינג נאך גלגל, הולדיגטען דעם שאול פאר דעם עוויגען, בראכטען שלאכט־ אונד פריעדענס־אפפער פאר דעם עוויגען. אונד שאול זאוואהל, אלס דאס געזאממטע ישראל, וואַרען דארט זעהר פערגניגט:

קאפיטעל יב

(א) היעראויף שפראך שמואל צו גאנץ ישראל, איך האבע נון אייערער שטיממע געהער געגעבען, אין אללעם וואס איהר מיר געזאגט, האבע איך נעמליך אייך קעניג געגעבען: (ב) נונ־מעהר זעהעט! דער קעניג געהעט פאר אייך הער. איך בין אלט אונד גרויא געווארדען. אונד מיינע קינדער לעבען אונטער אייך. איך, דער איך פאן יוגענד אן, ביס אויף דיעסען טאג, פאר אייך געוואנדעלט: (ג) היער שטעהע איך, זאגעט אן ווידער מיך, פאר דעם עוויגען אונד זיינעם געזאלבטען! וועם האבע איך זיינען אכסען, וועם זיינען עזעל גענאממען? וועם עטוואס פארענט־האלטען? וועם האבע איך אונטערדריקט? פאן וועססען האנד בע־שטעכונג אנגענאממען, אום מיינע אויגען פאן איהם אב־צו־ווענדען? (זאגט אן!) איך וויל אייך אללעס ווידער ערשטאטטען: (ד) זיא אנטווארטעטען, דו האסט אונס ניכטס פארענטהאלטען, אונס ניכט געדריקט, אויך פאן ניעמאנדס האנד עטוואס אנגע־נאממען: (ה) ער פוהר פארט, זא זייא דער עוויגע צייגע געגען אייך, אויך זיין געזאלבטער זייא צייגע יעצט, דאס איהר ניכט דאס מינדעסטע בייא מיר געפונדען. אונד ער (שאול) ריף, איך בין צייגע! (ו) שמואל שפראך וויטער צו דעם פאלקע, דער עוויגע, דער משה אונד אהרן הערפאר געבראכט, אונד אייערע פאטער אויס מצרים הערויף געבראכט האט: (ז) שטעללעט אייך נון הער, איך וויל מיט אייך רעכטען, אין געגענווארט דעס עוויגען, איבער וואהלטהאטען וועגען, דיא ער אייך אונד אייערן פאטערן ערצייגעט: (ח) יעקב וואר נעמליך נאך מצרים גע־גאנגען. דארט שריען אייערע פאטער צו דעם עוויגען, אונד ער זענדעטע משה אונד אהרן, דיא אייערע פארפאהרען אויס מצרים געפיהרעט, אונד אין דיעסעם ארטע אנגעזיעדעלט האבען: (ט) זיא פערגאססען אבער דען עוויגען, איהרען גאטט, אונד ער איבעראנטווארטעטע זיא אין דיא האנד דעס סיסרא, דעם הער־פיהרער דעס חצור. אין דיא האנד דער פלשתים. אונד אין דיא האנד דעס קעניגעס פאן מואב, דיא זיא בעקריגטען: (י) נון שריען זיא ווידער צום עוויגען, שפראכען, וויר האבען געזינדיגעט,

האבען

13 וּנְמִיתֵם׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לֹא־יוּמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי
הַיּוֹם עָשָׂה־יְהוָה תְּשׁוּעָה בְּיִשְׂרָאֵל׃
14* וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם לְכוּ וְנֵלְכָה הַגִּלְגָּל וּנְחַדֵּשׁ
טו שָׁם הַמְּלוּכָה׃ וַיֵּלְכוּ כָל־הָעָם הַגִּלְגָּל וַיַּמְלִכוּ שָׁם
אֶת־שָׁאוּל לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל וַיִּזְבְּחוּ־שָׁם זְבָחִים
שְׁלָמִים לִפְנֵי יְהוָה וַיִּשְׂמַח שָׁם שָׁאוּל וְכָל־אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
עַד־מְאֹד׃

יב Cap. XII. יב

א וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל הִנֵּה שָׁמַעְתִּי בְקֹלְכֶם
2 לְכֹל אֲשֶׁר־אֲמַרְתֶּם לִי וָאַמְלִיךְ עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ וְעַתָּה הִנֵּה
הַמֶּלֶךְ ׀ מִתְהַלֵּךְ לִפְנֵיכֶם וַאֲנִי זָקַנְתִּי וָשַׂבְתִּי וּבָנַי הִנָּם
אִתְּכֶם וַאֲנִי הִתְהַלַּכְתִּי לִפְנֵיכֶם מִנְּעֻרַי עַד־הַיּוֹם הַזֶּה׃
3 הִנְנִי עֲנוּ בִי נֶגֶד יְהוָה וְנֶגֶד מְשִׁיחוֹ אֶת־שׁוֹר ׀ מִי
לָקַחְתִּי וַחֲמוֹר מִי לָקַחְתִּי וְאֶת־מִי עָשַׁקְתִּי אֶת־מִי רַצּוֹתִי
וּמִיַּד־מִי לָקַחְתִּי כֹפֶר וְאַעְלִים עֵינַי בּוֹ וְאָשִׁיב לָכֶם׃
4 וַיֹּאמְרוּ לֹא עֲשַׁקְתָּנוּ וְלֹא רַצּוֹתָנוּ וְלֹא־לָקַחְתָּ מִיַּד־אִישׁ
ה מְאוּמָה׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם עֵד יְהוָה בָּכֶם וְעֵד מְשִׁיחוֹ הַיּוֹם
6 הַזֶּה כִּי לֹא מְצָאתֶם בְּיָדִי מְאוּמָה וַיֹּאמֶר עֵד׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם יְהוָה אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־
7 אַהֲרֹן וַאֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וְעַתָּה
הִתְיַצְּבוּ וְאִשָּׁפְטָה אִתְּכֶם לִפְנֵי יְהוָה אֵת כָּל־צִדְקוֹת
8 יְהוָה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִתְּכֶם וְאֶת־אֲבֹתֵיכֶם׃ כַּאֲשֶׁר־בָּא
יַעֲקֹב מִצְרָיִם וַיִּזְעֲקוּ אֲבֹתֵיכֶם אֶל־יְהוָה וַיִּשְׁלַח יְהוָה
אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֲבֹתֵיכֶם מִמִּצְרַיִם
9 וַיֹּשִׁבוּם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ וַיִּשְׁכְּחוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
וַיִּמְכֹּר אֹתָם בְּיַד סִיסְרָא שַׂר־צְבָא חָצוֹר וּבְיַד־פְּלִשְׁתִּים
י וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלָּחֲמוּ בָּם׃ וַיִּזְעֲקוּ אֶל־יְהוָה וַיֹּאמֶר

ויאמרו סביר v. 5. הפטרת קרח v. 14. * הטאנו
ויאמר קרי v. 10.

חָטָאנוּ כִּי עָזַבְנוּ אֶת־יְהוָה וַנַּעֲבֹד אֶת־הַבְּעָלִים וְאֶת־
הָעַשְׁתָּרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד אֹיְבֵינוּ וְנַעַבְדֶךָ׃ 11 וַיִּשְׁלַח
יְהוָה אֶת־יְרֻבַּעַל וְאֶת־בְּדָן וְאֶת־יִפְתָּח וְאֶת־שְׁמוּאֵל
וַיַּצֵּל אֶתְכֶם מִיַּד אֹיְבֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בָּטָח׃ 12 וַתִּרְאוּ
כִּי נָחָשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי־עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא
כִּי־מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם מַלְכְּכֶם׃ 13 וְעַתָּה
הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאִלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן
יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ׃ 14 אִם־תִּירְאוּ אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם
אֹתוֹ וּשְׁמַעְתֶּם בְּקֹלוֹ וְלֹא תַמְרוּ אֶת־פִּי יְהוָה וִהְיִתֶם
גַּם־אַתֶּם וְגַם־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־מָלַךְ עֲלֵיכֶם אַחַר יְהוָה
אֱלֹהֵיכֶם׃ 15 וְאִם־לֹא תִשְׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה וּמְרִיתֶם אֶת־ טו
פִּי יְהוָה וְהָיְתָה יַד־יְהוָה בָּכֶם וּבַאֲבֹתֵיכֶם׃ 16 גַּם־עַתָּה
הִתְיַצְּבוּ וּרְאוּ אֶת־הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר יְהוָה
עֹשֶׂה לְעֵינֵיכֶם׃ 17 הֲלוֹא קְצִיר־חִטִּים הַיּוֹם אֶקְרָא אֶל־
יְהוָה וְיִתֵּן קֹלוֹת וּמָטָר וּדְעוּ וּרְאוּ כִּי־רָעַתְכֶם רַבָּה
אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם בְּעֵינֵי יְהוָה לִשְׁאֹל לָכֶם מֶלֶךְ׃ 18 וַיִּקְרָא
שְׁמוּאֵל אֶל־יְהוָה וַיִּתֵּן יְהוָה קֹלֹת וּמָטָר בַּיּוֹם הַהוּא
וַיִּירָא כָל־הָעָם מְאֹד אֶת־יְהוָה וְאֶת־שְׁמוּאֵל׃ 19 וַיֹּאמְרוּ
כָל־הָעָם אֶל־שְׁמוּאֵל הִתְפַּלֵּל בְּעַד־עֲבָדֶיךָ אֶל־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ וְאַל־נָמוּת כִּי־יָסַפְנוּ עַל־כָּל־חַטֹּאתֵינוּ רָעָה
לִשְׁאֹל לָנוּ מֶלֶךְ׃ 20 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־הָעָם אַל־תִּירָאוּ כ
אַתֶּם עֲשִׂיתֶם אֶת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת אַךְ אַל־תָּסוּרוּ
מֵאַחֲרֵי יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֶת־יְהוָה בְּכָל־לְבַבְכֶם׃ 21 וְלֹא
תָסוּרוּ כִּי ׀ אַחֲרֵי הַתֹּהוּ אֲשֶׁר לֹא־יוֹעִילוּ וְלֹא יַצִּילוּ כִּי־
תֹהוּ הֵמָּה׃ 22 כִּי לֹא־יִטֹּשׁ יְהוָה אֶת־עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ
הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם׃ 23 גַּם אָנֹכִי
חָלִילָה לִי מֵחֲטֹא לַיהוָה מֵחְדֹל לְהִתְפַּלֵּל בַּעַדְכֶם

ע׳ב v. 23. והוריתי

האבען דען עווינגען פערזאגען/ אונד דען בעלים אונד עשתרות
בעזייהבעט · רעטטעט אונס פון דען האנדען אונסערער פייענדע/
וויר וואלען נור דיר דיענען! (א) זו שיקט דער עווינע ירבעל/
בדן/ יפתח/ אונד שמואל · רעטטעט מיך אוס דען האנדען
מייערער פייענד אומהער/ אונד מיהר קאנטט רוהיג וואהנען:
(ב) נון זאהעט מיהר נחש/ דען קעניג דער קינדער עמון/ ווידער
מיך נו פעולד נייהען · זו שפראכעט מיהר נו מיר/ נייט/ זונדערן
מין קעניג מוס אונס רעגירען! זו דאך דער עווינג/ מייער גאטט/
מייער קעניג מיס: (ג) נון האבעט מיהר מיינען קעניג/ וויא מיהר
פערלאבט/ אונד בעווינשט האבעט · ואהעט! דער עווינג האט מיך
מיינען קעניג בעגעבען: (ד) נור מיסעט מיהר עהרפורכט האבען
פור דען עווינגען/ מיהר דיענען/ אונד זייער שטימע גהארכען/
זייענד אוס־שפרוכען ניכט ווידערשפענסטיג/ זיין · אוסעט/ מיהר
וואוהל/ מוס מייער קעניג/ דער מיבער מיך רעגירעט/ דעם עווי־
גען/ מייערעם גאטט/ בעטרייט בלייבען: (ה) זייד מיהר דעבער
דער שטימע דעס עווינגען אונבעהארסאם/ זייענד אוס־שפרוכע
ווידערשפענסטיג/ זו ווירד זייענ שטראפע מיך טרעפפען/ וויא
מייערע פארפאהרען: (ו) דעבער אוך יעצט נאך שטעללעט מיך
רוהיג הין/ אונד בעמערקעט דיא גרוסע טהאט/ וועלכע דער עווינג
פור מייערען פארפאהרען זיך האט גענומען: (ז) ניכט וואהר/ יעצט אוס
וויינגען־ערנטע? מיך וויל דעבער נוס עווינגען רופפען/ אונד דער ווירד
דאנערען אונד רעגנען זאגען · ערקענעט היעראוף אונד זעהעט
מין/ וויא גרוס מייער בעזאגענעס אונרעכט/ מיינען קעניג נו
פערלאגען/ נור דען אוגען דעס עווינגען זיין אוס: (ח) שמואל
רופ נו דעם עווינגען/ אונד דער וויד דאנערען אונד רעגנען זו דעם
טאגע · זו פירכטעטע זיך דאס גאנצע פאלק זעהר/ פור דעם עווי־
גען שמואל/ אונד שפראכען צו שמואל: (ט) אונד שפרעכען מיך אוס דען
בדן/ יפתח/ אונד שמואל · רעטטעט אונס פון דען האנדען
מייערער פייענד אומהער/ אונד מיהר קאנטט רוהיג וואהנען:
(י) נון זאהעט מיהר נחש/ דען קעניג דער קינדער עמון/ ווידער
מיך נו פעולד נייהען · זו שפראכעט מיהר נו מיר/ נייט/ זונדערן
מין קעניג מוס אונס רעגירען! זו דאך דער עווינג/ מייער גאטט/
מייער קעניג מיס: (יא) נון האבעט מיהר מיינען קעניג/ וויא מיהר
פערלאבט/ אונד בעווינשט האבעט · ואהעט! דער עווינג האט מיך
מיינען קעניג בעגעבען: (יב) נור מיסעט מיהר עהרפורכט האבען
פור דען עווינגען/ מיהר דיענען/ אונד זייער שטימע גהארכען/
זייענד אוס־שפרוכען ניכט ווידערשפענסטיג/ זיין · אוסעט/ מיהר
וואוהל/ מוס מייער קעניג/ דער מיבער מיך רעגירעט/ דעם עווי־
גען/ מייערעם גאטט/ בעטרייט בלייבען: (יג) זייד מיהר דעבער
דער שטימע דעס עווינגען אונבעהארסאם/ זייענד אוס־שפרוכע
ווידערשפענסטיג/ זו ווירד זייענ שטראפע מיך טרעפפען/ וויא
מייערע פארפאהרען: (יד) דעבער אוך יעצט נאך שטעללעט מיך
רוהיג הין/ אונד בעמערקעט דיא גרוסע טהאט/ וועלכע דער עווינג
פור מייערען פארפאהרען זיך האט גענומען: (טו) ניכט וואהר/ יעצט אוס
וויינגען־ערנטע? מיך וויל דעבער נוס עווינגען רופפען/ אונד דער ווירד
דאנערען אונד רעגנען זאגען · ערקענעט היעראוף אונד זעהעט
מין/ וויא גרוס מייער בעזאגענעס אונרעכט/ מיינען קעניג נו
פערלאגען/ נור דען אוגען דעס עווינגען זיין אוס: (טז) שמואל
רופ נו דעם עווינגען/ אונד דער וויד דאנערען אונד רעגנען זו דעם
טאגע · זו פירכטעטע זיך דאס גאנצע פאלק זעהר/ פור דעם עווי־
גען שמואל/ אונד שפראכען צו שמואל: (יז) זאגעט אונס פור דיינע
קנעכטע/ דאס מיך מיהר אונטערטהענ זיין/ פור מיין זינדיגען/
פערזינדיגען/ דאס מיך מיהר אונרעכט/ זאגעט/ פור מיין זו
בעטרייבען/ זו וויין עס פערבעט פון מיר/ מיך זו מן גאטט נו
פערגעבען/ זאגעט מיין נו בעטהען: (יח) שמואל בעטע נו גאט/
וויר וואלטען נו דעם עווינגען/ אונד דער וויד דאנערען אונד
רעגנען זו דעם טאגע · זו פירכטעטע זיך דאס גאנצע פאלק זעהר/
פור דעם עווינגען שמואל/ אונד שפראכען צו שמואל: (יט) שמואל
בעטע נו גאט/ דיינ נור דיר דיענען! (כ) שמואל שפראך/ פירכטעט ניכט! מיהר האבט
נוכמאהר דיסעס אונרעכט בעגאנגען/ וויכט אונס נור פערנער
נאכפאלגען! (כא) וויכט אונס אב ניכט זו! דען נור ניכטיגען וועסען וירדעט מיהר
נאך־הינגען/ דיא ניכט העלפען/ ניכט רעטטען נור ניכטיג זיין/ וויל
זיא ניכטיג זינד: (כב) דער עווינג האבט פערלאסט זיין פאלק
ניכט · שון וויינעס גרוסען נאמענס וויללען/ זו עס מיהר מיינעם
בעגאלטען/ מיך נו זיינעם פאלק נו מאכען: (כג) זאגט וואס מיר
בעטרייבען/ זאס מיך מיהרערען זאלטע/ פיר מיך נו בעטהען·
פיומהר

קאַפּיטעל יג

(א) בן שנה שאול בעריינס מיין יאָהר קעניג, מונד אוֹס ער
גוויינ יאָהר רעגירעט האָטט: (ב) ערוועהלטע שאול דריי
טויסענד מאַן יִשְׂרָאֵל, פּאַן וועלכען צוויי טויסענד מונטער
מיהם נו מִכְמָשׂ, מונד אויף דעם בערגע בייא בֵּית־אֵל, מונד
טויסענד מונטער יוֹנָתָן, מין גִּבְעַת־בִּנְיָמִין שטאַנדען. דאָס
מיברינג פּאַק וֹס ער נאָך הויס נייהען: (ג) יוֹנָתָן ערשלוג דען
נאַצ־פּפֿלעגער דער פְּלִשְׁתִּים, דער נו גֶּבַע זייגען זין האָטט,
מונד דיא פְּלִשְׁתִּים ערפֿוהרען עס. שָׁאוּל וֹס מין דעם גאַנצען
נאַנד דיא טרוֹמפּעטע בלאָסען, דאַמיט דיא עִבְרִים דיסע ער־
פּאַהרען מאַכטען: (ד) אַוֹס היערורך גאַנץ יִשְׂרָאֵל דיא נאַכריכט
ערפֿוהר, שָׁאוּל האָבע דען נאַנד־פּפֿלעגער דער פְּלִשְׁתִּים ער־
שלאָגען, וויא אויך, יִשְׂרָאֵל זייא נון דען דען פְּלִשְׁתִּים פֿערהאַסט
געוואָרדען. דאָ זאַמעלטע זיך דאָס פּאָלק נו שָׁאוּל אין גִּלְגָּל:
(ה) דיא פְּלִשְׁתִּים האָטטען זיך מיבדאַסען פֿערזאַמעלט, מיט
יִשְׂרָאֵל נו בעקריגען, דרייסיג טויסענד וואָגען, מונד זעקס
טויסענד רייטער, מונד פֿוס־פּאָלק וויא זאַנד אַס מיפֿער דעס
מיערעס, נאָגען נון היבאויף, מונד לאָגערטען זיך פֿאַר מִכְמָשׂ,
אָן דער מיזרגען־זייטע בֵּית־אָוֶן: (ו) דיא מאַנטער פּאַן
יִשְׂרָאֵל זאָהען זיך אין נאָטה, דען דאָס פּאָלק וואַר האָרט מיט־
גענאַמען, מונד זיא פֿערקראָכען זיך אין העהלען, לאָך־העקען,
פֿעלסען, בערג־שלעפֿער, מונד גרובען: (ז) אַבדערע עִבְרִים
בינגען מיבער דען יַרְדֵּן, אין דאָס לאַנד גָּד מונד גִּלְעָד. שָׁאוּל
וואַר נאָך אין גִּלְגָּל, נו וועלכעם דאָס מיבריבע פּאָלק הערבייא
מיילטע: (ח) ער וואַרטעטע זיבען טאָגע אויף דיא צייט דיא שְׁמוּאֵל
בעשטימט האָטטע. שְׁמוּאֵל קאָם אָבער ניכט נאָך גִּלְגָּל, מונד
דאָס שפּראָך פּאָלק פֿינג אָן זיך פֿון אים צו פֿערלויפֿען: (ט) דָּ שפּראָך
שָׁאוּל, רייכטע אים הער דאָס גאַנצע מונד פֿרידענס־אָפֿפֿער.
מונד ער בראָכטע דאָס גאַנצע אָפֿפֿער דאָר: (י) אָוֹס ער עס
דאַרגעבראַכט האָטטע, קאָם שְׁמוּאֵל אָן, מונד שָׁאוּל גינג הינ־
אויס, אים ענטגעגען, אוּם אים צו בעגריסען: (יא) שְׁמוּאֵל
שפּראָך, אים אויך, וואָס הָאָסט דוּ געטהאָן? שָׁאוּל אַנטוואָרטעטע, וויַל אִךְ
בעשטימטען צייט ניכט קאָמעסט, מונד דיא פְּלִשְׁתִּים אין מִכְמָשׂ
פֿערזאַמעלט שטעהען: (יב) דָּ דאַכטע אִךְ, דיא פְּלִשְׁתִּים
קאָמען

(יב) נאָר וואָר שָׁאוּל בעריינס מיין יאָהר קעניג, מונד אָוֹס ער
צוויי יאָהר רעגירעט האָטט: (ב) ערוועהלטע שָׁאוּל דריי
טויסענד מאַן יִשְׂרָאֵל, פּאַן וועלכען צוויי טויסענד מונטער
מיהם נו מִכְמָשׂ, מונד אויף דעם בערגע בייא בֵּית־אֵל, מונד
טויסענד מונטער יוֹנָתָן, מין גִּבְעַת־בִּנְיָמִין שטאַנדען. דאָס
מיברינג פּאָלק וֹס ער נאָך הויס נייהען: (ג) יוֹנָתָן ערשלוג דען
נאַצ־פּפֿלעגער דער פְּלִשְׁתִּים, דער נו גֶּבַע זייגען זין האָטט,
מונד דיא פְּלִשְׁתִּים ערפֿוהרען עס. שָׁאוּל וֹס מין דעם גאַנצען
נאַנד דיא טרוֹמפּעטע בלאָסען, דאַמיט דיא עִבְרִים דיסע ער־
פּאַהרען מאַכטען: (ד) אַוֹס היערורך גאַנץ יִשְׂרָאֵל דיא נאַכריכט
ערפֿוהר, שָׁאוּל האָבע דען נאַנד־פּפֿלעגער דער פְּלִשְׁתִּים ער־
שלאָגען, וויא אויך, יִשְׂרָאֵל זייא נון דען דען פְּלִשְׁתִּים פֿערהאַסט
געוואָרדען. דאָ זאַמעלטע זיך דאָס פּאָלק נו שָׁאוּל אין גִּלְגָּל:
(ה) דיא פְּלִשְׁתִּים האָטטען זיך מיבדאַסען פֿערזאַמעלט, מונד
יִשְׂרָאֵל נו בעקריגען, דרייסיג טויסענד וואָגען, מונד זעקס
טויסענד רייטער, מונד פֿוס־פּאָלק וויא זאַנד אַס מיפֿער דעס
מיערעס, נאָגען נון היבאויף, מונד לאָגערטען זיך פֿאַר מִכְמָשׂ,
אָן דער מיזרגען־זייטע בֵּית־אָוֶן: (ו) דיא מאַנטער פּאַן
יִשְׂרָאֵל זאָהען זיך אין נאָטה, דען דאָס פּאָלק וואַר האָרט מיט־
גענאַמען, מונד זיא פֿערקראָכען זיך אין העהלען, לאָך־העקען,
פֿעלסען, בערג־שלעפֿער, מונד גרובען: (ז) אַבדערע עִבְרִים
בינגען מיבער דען יַרְדֵּן, אין דאָס לאַנד גָּד מונד גִּלְעָד. שָׁאוּל
וואַר נאָך אין גִּלְגָּל, נו וועלכעם דאָס מיבריבע פּאָלק הערבייא
מיילטע: (ח) ער וואַרטעטע זיבען טאָגע אויף דיא צייט דיא שְׁמוּאֵל
בעשטימט האָטטע. שְׁמוּאֵל קאָם אָבער ניכט נאָך גִּלְגָּל, מונד
דאָס שפּראָך פּאָלק פֿינג אָן זיך פֿון אים צו פֿערלויפֿען: (ט) דָּ שפּראָך
שָׁאוּל, רייכטע אים הער דאָס גאַנצע מונד פֿרידענס־אָפֿפֿער.
מונד ער בראָכטע דאָס גאַנצע אָפֿפֿער דאָר: (י) אָוֹס ער עס
דאַרגעבראַכט האָטטע, קאָם שְׁמוּאֵל אָן, מונד שָׁאוּל גינג הינ־
אויס, אים ענטגעגען, אוּם אים צו בעגריסען: (יא) שְׁמוּאֵל
שפּראָך, אים אויך, וואָס הָאָסט דוּ געטהאָן? שָׁאוּל אַנטוואָרטעטע, וויַל אִךְ
בעשטימטען צייט ניכט קאָמעסט, מונד דיא פְּלִשְׁתִּים אין מִכְמָשׂ
פֿערזאַמעלט שטעהען: (יב) דָּ דאַכטע אִךְ, דיא פְּלִשְׁתִּים
קאָמען

24 וְהוֹרֵיתִי אֶתְכֶם בְּדֶרֶךְ הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה׃ אַךְ יִרְאוּ
אֶת־יְהוָה וַעֲבַדְתֶּם אֹתוֹ בֶּאֱמֶת בְּכָל־לְבַבְכֶם כִּי רְאוּ
כה אֵת אֲשֶׁר־הִגְדִּיל עִמָּכֶם׃ וְאִם־הָרֵעַ תָּרֵעוּ גַּם־אַתֶּם
גַּם־מַלְכְּכֶם תִּסָּפּוּ׃

יג Cap. XIII.

א בֶּן־שָׁנָה שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ וּשְׁתֵּי שָׁנִים מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
2 וַיִּבְחַר־לוֹ שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מִיִּשְׂרָאֵל וַיִּהְיוּ עִם־
שָׁאוּל אַלְפַּיִם בְּמִכְמָשׂ וּבְהַר בֵּית־אֵל וְאֶלֶף הָיוּ עִם־
3 יְהוֹנָתָן בְּגִבְעַת בִּנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם שִׁלַּח אִישׁ לְאָהָלָיו׃ וַיַּךְ
יְהוֹנָתָן אֶת נְצִיב פְּלִשְׁתִּים אֲשֶׁר בְּגֶבַע וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים
וְשָׁאוּל תָּקַע בַּשּׁוֹפָר בְּכָל־הָאָרֶץ לֵאמֹר יִשְׁמְעוּ הָעִבְרִים׃
4 וְכָל־יִשְׂרָאֵל שָׁמְעוּ לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל אֶת־נְצִיב פְּלִשְׁתִּים
וְגַם־נִבְאַשׁ יִשְׂרָאֵל בַּפְּלִשְׁתִּים וַיִּצָּעֲקוּ הָעָם אַחֲרֵי שָׁאוּל
ה הַגִּלְגָּל׃ וּפְלִשְׁתִּים נֶאֶסְפוּ׀ לְהִלָּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים
אֶלֶף רֶכֶב וְשִׁשֶּׁת אֲלָפִים פָּרָשִׁים וְעָם כַּחוֹל אֲשֶׁר עַל־
שְׂפַת־הַיָּם לָרֹב וַיַּעֲלוּ וַיַּחֲנוּ בְמִכְמָשׂ קִדְמַת בֵּית־אָוֶן׃
6 וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל רָאוּ כִּי צַר־לוֹ כִּי נִגַּשׂ הָעָם וַיִּתְחַבְּאוּ
הָעָם בַּמְּעָרוֹת וּבַחֲוָחִים וּבַסְּלָעִים וּבַצְּרָחִים וּבַבֹּרוֹת׃
7 וְעִבְרִים עָבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן אֶרֶץ גָּד וְגִלְעָד וְשָׁאוּל עוֹדֶנּוּ
8 בַגִּלְגָּל וְכָל־הָעָם חָרְדוּ אַחֲרָיו׃ וַיֹּיַּחֶל׀ שִׁבְעַת יָמִים
לַמּוֹעֵד אֲשֶׁר שִׁמוּאֵל וְלֹא־בָא שְׁמוּאֵל הַגִּלְגָּל וַיָּפֵץ
9 הָעָם מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַגִּשׁוּ אֵלַי הָעֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיַּעַל הָעֹלָה׃
י וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְהַעֲלוֹת הָעֹלָה וְהִנֵּה שְׁמוּאֵל בָּא וַיֵּצֵא שָׁאוּל לִקְרָאתוֹ לְבָרְכוֹ׃
11 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל מֶה עָשִׂיתָ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כִּי־רָאִיתִי
כִּי־נָפֵץ הָעָם מֵעָלַי וְאַתָּה לֹא־בָאתָ לְמוֹעֵד הַיָּמִים
12 וּפְלִשְׁתִּים נֶאֱסָפִים מִכְמָשׂ׃ וָאֹמַר עַתָּה יֵרְדוּ פְלִשְׁתִּים

אֲלֵי הַגִּלְגָּל וּפְנֵי יְהוָה לֹא חִלִּיתִי וָאֶתְאַפֵּק וָאַעֲלֶה
הָעֹלָה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל נִסְכַּלְתָּ לֹא שָׁמַרְתָּ 13
אֶת־מִצְוַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר צִוָּךְ כִּי עַתָּה הֵכִין
יְהוָה אֶת־מַמְלַכְתְּךָ אֶל־יִשְׂרָאֵל עַד־עוֹלָם׃ וְעַתָּה 14
מַמְלַכְתְּךָ לֹא־תָקוּם בִּקֵּשׁ יְהוָה לוֹ אִישׁ כִּלְבָבוֹ וַיְצַוֵּהוּ
יְהוָה לְנָגִיד עַל־עַמּוֹ כִּי לֹא שָׁמַרְתָּ אֵת אֲשֶׁר־צִוְּךָ
יְהוָה׃ וַיָּקָם שְׁמוּאֵל וַיַּעַל טו
מִן־הַגִּלְגָּל גִּבְעַת בִּנְיָמִן וַיִּפְקֹד שָׁאוּל אֶת־הָעָם
הַנִּמְצְאִים עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וְשָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ 16
וְהָעָם הַנִּמְצָא עִמָּם יֹשְׁבִים בְּגֶבַע בִּנְיָמִן וּפְלִשְׁתִּים חָנוּ
בְּמִכְמָשׂ׃ וַיֵּצֵא הַמַּשְׁחִית מִמַּחֲנֵה פְלִשְׁתִּים שְׁלֹשָׁה 17
רָאשִׁים הָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה אֶל־דֶּרֶךְ עָפְרָה אֶל־אֶרֶץ
שׁוּעָל׃ וְהָרֹאשׁ אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ בֵּית חֹרוֹן וְהָרֹאשׁ 18
אֶחָד יִפְנֶה דֶּרֶךְ הַגְּבוּל הַנִּשְׁקָף עַל־גֵּי הַצְּבֹעִים
הַמִּדְבָּרָה׃ וְחָרָשׁ לֹא יִמָּצֵא 19
בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל כִּי־אָמְרוּ פְלִשְׁתִּים פֶּן יַעֲשׂוּ הָעִבְרִים
חֶרֶב אוֹ חֲנִית׃ וַיֵּרְדוּ כָל־יִשְׂרָאֵל הַפְּלִשְׁתִּים לְלָטֹשׁ כ
אִישׁ אֶת־מַחֲרֶשְׁתּוֹ וְאֶת־אִתּוֹ וְאֶת־קַרְדֻּמּוֹ וְאֶת
מַחֲרֵשָׁתוֹ׃ וְהָיְתָה הַפְּצִירָה פִּים לַמַּחֲרֵשׁוֹת וְלָאִתִּים 21
וְלִשְׁלֹשׁ לְקֶלְשׁוֹן וּלְהַקְרִדֵּמִים וּלְהַצִּיב הַדָּרְבָּן׃ וַיְהִי 22
בְּיוֹם מִלְחֶמֶת וְלֹא נִמְצָא חֶרֶב וַחֲנִית בְּיַד כָּל־הָעָם
אֲשֶׁר אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־יוֹנָתָן וַתִּמָּצֵא לְשָׁאוּל וּלְיוֹנָתָן
בְּנוֹ׃ וַיֵּצֵא מַצַּב פְּלִשְׁתִּים אֶל־מַעְבַּר מִכְמָשׂ׃ 23

יד Cap. XIV.

וַיְהִי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־ א
הַנַּעַר נֹשְׂא כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים

אמרו קרי v. 19. אשר

קענטען יענעם מיך מען גלגל מיבערפאלען, מוזט מיך העטטע
נאך ניכט פאר גאטט געבעטהעט. זע מיבערוואנדט מיך מיר, מוזט
ברעכטע דאס גאנצע פאפיער דאר: (יג) שמואל שפראך צו
שאול, דוא האסט טהעריכט געהאנדעלט, האסט ניכט בעהאלטען
דאס געבאטה דעס עוויגען, דייניעס גאטטעס, דאס ערלויבט בע־
פאהלען האט. זיהע צון! דער עוויגע העטטע דיינע רעגירונג
מיבער ישראל אוף אימאער פעסט גע[illegible]: (יד) אבער
וירד דיינע רעגירונג קיינען בעשטאנד האבען. דער עוויגע האט
זיך בעריימט מיינען מאן נאך זיינעם הערצען מוס־געזוכט, דען ער
האט רעגענטען מיבער זיין פאלק בעשטימט האט. ווייל דוא ניכט
געהאלטען האסט, וואס דיר דער עוויגע בעפאהלען: (טו) היערויט
מאכטע זיך שמואל אוף, מוזט גיכג פון גלגל וועג, הינאוף נאך
גבעת־בנימן. היער מוסטערטע שאול דאס פאלק, וועלכעס
ער ביים זיך האטטע, מוזט מוגבעפאהר ועכס הונדערט מען שטארק
וואר: (טז) שאול מוזט זיין ואהן יונתן מיט מיהרען טרופפען,
גאבען מוסן מין גבע־בנימן. מוזט דיא פלישתים האטטען מיהר
אבער ביים מכמש: (יז) דיא פריא־בייטער מוס דעם אבער
דער פלישתים מאכטען שטרייף־ג׳יגע, מין דריים אבטהיילונגען.
מין הויפ׳ט וועגדעטע זיך נאך דעם וועגע גען עפרה נו, מין דער
גאכשאפט שועל: (יח) מין הויפ׳ט שוג דען וועג נאך בית־
חורון מין. מוזט מין הויפ׳ט דען וועג גאנס דער גרענצע, וון
דיא מוסיכט מוך דאס טהאל דער צבעים מיסט, גענען דער
ווסטע הין: (יט) מין דעם גאנצען אבדע ישראל ווער קיין שמיד
נו פינדען. דען דיא פלישתים האכטען, דיא עברים קענטען
זיך שווערט מוזט שפיס פערפערטיגען: (כ) גאנץ ישראל
מוסטע דאהער הינאב געהען, נו דען פלישתים, וועלן יעמאנד
זייענ טרייב־שטאק, וון פפלוג־מייסען, זייניע מסטן, מוזט פפלוג־
שאר שארפען וואלטע: (כא) מאער מען בעדיהנטע זיך מיינער פיילע,
דיא פפלוג־שארפען, דרייצאקיגטען גאבעלן, מוזט פפלוג־מייסען,
זייניע מסטן ניכט בעהאלטען האבען: (כב) מיט מוך דען טרייב־שטאק
מסטע, ווא מוך דען שפיגעס נו שפינען: (כג) דיא פלישתים ריקטען פאר,
עס נון נוך קריגע קאק, ווער בייא דעם ג׳ונאטהיכען פאלק, דאס
זייענ וואפפען־טראגער, קאק, ווער בעהען הינאבער נו דען פאר־
פעסטען דער פלישתים, וועלכע האר מן יענער זייטע שטעהען.
זיינע הויפ׳ט־מאער מבער ואבטע ער ניכטס האבען: (ב) שאול האטטע
זיין הויפ׳ט־מאער מבער ואבטע ער ניכטס האבען: (ב) שאול האטטע
זיינע גרואפען

2 אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַלָּז וּלְאָבִיו לֹא הִגִּיד׃ וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב
בִּקְצֵה הַגִּבְעָה תַּחַת הָרִמּוֹן אֲשֶׁר בְּמִגְרוֹן וְהָעָם אֲשֶׁר
3 עִמּוֹ כְּשֵׁשׁ מֵאוֹת אִישׁ׃ וַאֲחִיָּה בֶן־אֲחִיטוּב אָחִי אִי־
כָבוֹד בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־עֵלִי כֹּהֵן יְהוָה בְּשִׁלֹה נֹשֵׂא אֵפוֹד
4 וְהָעָם לֹא יָדַע כִּי הָלַךְ יוֹנָתָן׃ וּבֵין הַמַּעְבְּרוֹת אֲשֶׁר
בִּקֵּשׁ יוֹנָתָן לַעֲבֹר עַל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים שֶׁן־הַסֶּלַע
מֵהֶעָבֶר מִזֶּה וְשֶׁן־הַסֶּלַע מֵהָעֵבֶר מִזֶּה וְשֵׁם הָאֶחָד
5 בּוֹצֵץ וְשֵׁם הָאֶחָד סְנֵה׃ הַשֵּׁן הָאֶחָד מָצוּק מִצָּפוֹן
6 מוּל מִכְמָשׂ וְהָאֶחָד מִנֶּגֶב מוּל גָּבַע׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן
אֶל־הַנַּעַר נֹשֵׂא כֵלָיו לְכָה וְנַעְבְּרָה אֶל־מַצַּב הָעֲרֵלִים
הָאֵלֶּה אוּלַי יַעֲשֶׂה יְהוָה לָנוּ כִּי אֵין לַיהוָה מַעְצוֹר
7 לְהוֹשִׁיעַ בְּרַב אוֹ בִמְעָט׃ וַיֹּאמֶר לוֹ נֹשֵׂא כֵלָיו עֲשֵׂה
8 כָּל־אֲשֶׁר בִּלְבָבֶךָ נְטֵה לָךְ הִנְנִי עִמְּךָ כִּלְבָבֶךָ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוֹנָתָן הִנֵּה אֲנַחְנוּ עֹבְרִים אֶל־הָאֲנָשִׁים וְנִגְלִינוּ
9 אֲלֵיהֶם׃ אִם־כֹּה יֹאמְרוּ אֵלֵינוּ דֹּמּוּ עַד־הַגִּיעֵנוּ אֲלֵיכֶם
י וְעָמַדְנוּ תַּחְתֵּינוּ וְלֹא נַעֲלֶה אֲלֵיהֶם׃ וְאִם־כֹּה יֹאמְרוּ
עֲלוּ עָלֵינוּ וְעָלִינוּ כִּי־נְתָנָם יְהוָה בְּיָדֵנוּ וְזֶה־לָּנוּ
11 הָאוֹת׃ וַיִּגָּלוּ שְׁנֵיהֶם אֶל־מַצַּב פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ
פְּלִשְׁתִּים הִנֵּה עִבְרִים יֹצְאִים מִן־הַחֹרִים אֲשֶׁר
12 הִתְחַבְּאוּ־שָׁם׃ וַיַּעֲנוּ אַנְשֵׁי הַמַּצָּבָה אֶת־יְוֹנָתָן
וְאֶת־נֹשֵׂא כֵלָיו וַיֹּאמְרוּ עֲלוּ אֵלֵינוּ וְנוֹדִיעָה אֶתְכֶם
דָּבָר וַיֹּאמֶר יְוֹנָתָן אֶל־נֹשֵׂא כֵלָיו עֲלֵה אַחֲרַי כִּי־נְתָנָם
13 יְהוָה בְּיַד יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל יְוֹנָתָן עַל־יָדָיו וְעַל־רַגְלָיו
וְנֹשֵׂא כֵלָיו אַחֲרָיו וַיִּפְּלוּ לִפְנֵי יְוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו
14 מְמוֹתֵת אַחֲרָיו׃ וַתְּהִי הַמַּכָּה הָרִאשֹׁנָה אֲשֶׁר הִכָּה
יְוֹנָתָן וְנֹשֵׂא כֵלָיו כְּעֶשְׂרִים אִישׁ כְּבַחֲצִי מַעֲנָה צֶמֶד
טו שָׂדֶה׃ וַתְּהִי חֲרָדָה בַּמַּחֲנֶה בַּשָּׂדֶה וּבְכָל־הָעָם
הַמַּצָּב וְהַמַּשְׁחִית חָרְדוּ גַּם־הֵמָּה וַתִּרְגַּז הָאָרֶץ וַתְּהִי

לַחֲרָדַת

2 אשר מעבר הלז ולאביו לא הגיד׃ ושאול יושב
בקצה הגבעה תחת הרמון אשר במגרון והעם אשר
3 עמו כששׁ מאות איש׃ ואחיה בן־אחיטוב אחי אי־
כבוד בן־פינחס בן־עלי כהן יהוה בשלה נשא אפוד
4 והעם לא ידע כי הלך יונתן׃ ובין המעברות אשר
בקש יונתן לעבר על־מצב פלשתים שן־הסלע
מהעבר מזה ושן־הסלע מהעבר מזה ושם האחד
5 בוצץ ושם האחד סנה׃ השן האחד מצוק מצפון
6 מול מכמש והאחד מנגב מול גבע׃ ויאמר יהונתן
אל־הנער נשא כליו לכה ונעברה אל־מצב הערלים
האלה אולי יעשׂה יהוה לנו כי אין ליהוה מעצור
7 להושיע ברב או במעט׃ ויאמר לו נשא כליו עשׂה
8 כל־אשר בלבבך נטה לך הנני עמך כלבבך׃ ויאמר
יהונתן הנה אנחנו עברים אל־האנשים ונגלינו
9 אליהם׃ אם־כה יאמרו אלינו דמו עד־הגיענו אליכם
י ועמדנו תחתינו ולא נעלה אליהם׃ ואם־כה יאמרו
עלו עלינו ועלינו כי־נתנם יהוה בידנו וזה־לנו
11 האות׃ ויגלו שניהם אל־מצב פלשתים ויאמרו
פלשתים הנה עברים יצאים מן־החרים אשר
12 התחבאו־שם׃ ויענו אנשי המצבה את־יונתן
ואת־נשא כליו ויאמרו עלו אלינו ונודיעה אתכם
דבר ויאמר יונתן אל־נשא כליו עלה אחרי כי־נתנם
13 יהוה ביד ישׂראל׃ ויעל יונתן על־ידיו ועל־רגליו
ונשא כליו אחריו ויפלו לפני יונתן ונשא כליו
14 ממותת אחריו׃ ותהי המכה הראשנה אשר הכה
יונתן ונשא כליו כעשׂרים איש כבחצי מענה צמד
טו שדה׃ ותהי חרדה במחנה בשדה ובכל־העם
המצב והמשחית חרדו גם־המה ותרגז הארץ ותהי

ערבעבטע.

ליא פרייא־בייטער בערישהען מין בעשטירנונג, מוכ ליא ערדע מוכ מוכטער דעם גאנצען פאלק. מוך ליא פאר־פאסטען מוכ מוכטער דעם גאנצען פאלק. מוך ליא ערדע ענטשטאנד היערדורך מין שרעקען אין זאגער, מוך דעם פעלדע, פאהר מיינער האלבען פורכט פאן מיינעם יאך מקער: (טו) עס

גער בייא נוועכניג מאן בעטעדעט האטטען, בעשעה מוך מוכגע־ ליד (יד) ליסע ערסטע נידערלאגע, וון יונתן מוכ זיין וואפפען־טרא־ יונתן, מוכ זיין וואפפען־טראגער ווירכטע היבטער מיהם הער: מין ליא האכב: (יג) נון קומטערטע יונתן מוך האכדען מוכ פיסען היכוך, זיין וואפפען־טראגער מיהם נאך. זיא שטירצטען הין פאר אפוד. מוך דאס פאלק מוסטע ניכט, דאס יונתן ווערע־בעגלייטען וואר: (ד) נווישען דען פאסטען, וון יונתן היבמיבער וואלטע, נו דען פאר־פאסטען דער פלשתים, וואר מיינע פעלסען־שפיצע מוך דיסער זייטע, מוכ מיינע מבדערע פעלסען־שפיצע מוך יענער זייטע. ליא מיינע היס בוצץ, מוכ ליא מבדערע סנה: (ה) מיינע שפיצע וך שרעק היכאן, בערלוך בעגען מכמש, מוכ ליא מבדערע וילוך בעגען גבע: (ו) יונתן שפרעך אוסו נו זיינעם וואפפען־ טראגער, קום! וואס מוכס היבמיבער בעהען, נו דען פאר־פאסטען דיסער מוכבעשניטטענען, פיילייכט ווירד דער עוויגע עטוואס פאהאלטוב שטאטט. מוכס טהון. דען בייא דעם עוויגען פינדעט קיינע אבהאלטוב שטאטט. ער קען זיך פערשאפפען דורך פיל אדער דורך וועניגע: (ז) זיין וואפפען־טראגער, קום! וואס מוכס היבמיבער בעהען, נו דען פאר־פאסטען דיסער מוכבעשניטטענען, פיילייכט ווירד דער עוויגע עטוואס פאהאלטוב שטאטט. מוכס טהון. דען בייא דעם עוויגען פינדעט קיינע אבהאלטוב שטאטט. ער קען זיך פערשאפפען דורך פיל אדער דורך וועניגע: (ז) זיין וואפפען־טראגער ענטגעגנעטע מיהם, טהוע וואס, וואס זוא מיך זיבנע האסט, וועכע דיך, וואהין דיין הערץ דיך רוכעט, מיך בין מיט דיר פאבייא: (ח) וואהלאן, פערזוכטע יונתן, זו בעהען וויר פיר מוכס, וואפפענטראגער ענטגעגנעטע מיהם, טהוע וואס, וואס זוא מיך זיבנע האסט, וועכע דיך, וואהין דיין הערץ דיך רוכעט, מיך בין מיט דיר פאבייא: (ח) וואהלאן, פערזוכטע יונתן, זו בעהען וויר נו דען זייטען היכאיבער, מוכ נייגען מוכס מיהבען: (ט) שפרעכען זיא זאך נו מוכס, וואפפענטראגער שטעלוע, מוכ בעהען ניכט נו מיהבען בוייבען וויר מוך מוכסערער שטעלוע, מוכ בעהען ניכט נו מיהבען היבאוך: (י) שפרעכען זיא פאבער זו, קומעט נור הערוף נו מוכס! זו בעהען וויר היבאוך, מוכ דער עוויגע בידט זיא זיכער מוכס מין ליא האכב. דיסעס זייא מוכסער נייכען: (יא) פאס זיך נון בייד פלשתים, ווהיבט דאך, עס קומען עברים מוס דען לעכערן הערפאר, וואפאן זיא זיך פערבאכרגען היבטען! (יב) מוכ ליא מאכ־ נער מוך דעם פאסטען ריכען יונתן מוכ זייבעם וואפפען־טראגער נו, מוכ שפרעכען, קומעט נור הערוף נו מוכס, וויר וועדען מיך עטוואס בעקאבנט מאכען. דו שפרעך יונתן נו זייבעם וואפ־ פען־טראגער, שטייגע ויר נאך! דען דער עוויגע גיבט זיא ישׂראל פען־טראגער, זיין וואפפען־טראגער מיהם נאך. זיא שטירצטען הין דען היבאוך, זיין וואפפען־טראגער מיהם נאך. זיא שטירצטען הין יונתן, מוכ זיין וואפפען־טראגער ווירכטע היבטער מיהם הער: (יד) דיסע ערסטע נידערלאגע, וון יונתן מוכ זיין וואפפען־טרא־

לְחֹרְדַת אֱלֹהִים׃ וַיִּרְאוּ הַצֹּפִים לְשָׁאוּל בְּגִבְעַת בִּנְיָמִן 16
וְהִנֵּה הֶהָמוֹן נָמוֹג וְיָלֹךְ וַהֲלֹם׃
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ 17
פִּקְדוּ־נָא וּרְאוּ מִי הָלַךְ מֵעָלֵינוּ וַיִּפְקְדוּ וְהִנֵּה אֵין יוֹנָתָן
וְנֹשֵׂא כֵלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַאֲחִיָּה הַגִּישָׁה אֲרוֹן 18
הָאֱלֹהִים כִּי־הָיָה אֲרוֹן הָאֱלֹהִים בַּיּוֹם הַהוּא וּבְנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עַד דִּבֶּר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן וְהָהֳמוֹן אֲשֶׁר 19
בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וָרָב ס
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַכֹּהֵן אֱסֹף יָדֶךָ׃
וַיִּזָּעֵק שָׁאוּל וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּבֹאוּ עַד־הַמִּלְחָמָה כ
וְהִנֵּה הָיְתָה חֶרֶב אִישׁ בְּרֵעֵהוּ מְהוּמָה גְדוֹלָה מְאֹד׃
וְהָעִבְרִים הָיוּ לַפְּלִשְׁתִּים כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם אֲשֶׁר עָלוּ 21
עִמָּם בַּמַּחֲנֶה סָבִיב וְגַם־הֵמָּה לִהְיוֹת עִם־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
עִם־שָׁאוּל וְיוֹנָתָן׃ וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּתְחַבְּאִים 22
בְּהַר־אֶפְרַיִם שָׁמְעוּ כִּי־נָסוּ פְלִשְׁתִּים וַיִּדְבְּקוּ גַם־הֵמָּה
אַחֲרֵיהֶם בַּמִּלְחָמָה׃ וַיּוֹשַׁע יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת־ 23
יִשְׂרָאֵל וְהַמִּלְחָמָה עָבְרָה אֶת־בֵּית אָוֶן׃ וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל 24
נִגַּשׁ בַּיּוֹם הַהוּא וַיַּאֶל שָׁאוּל אֶת־הָעָם לֵאמֹר אָרוּר
הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם עַד־הָעֶרֶב וְנִקַּמְתִּי מֵאֹיְבָי
וְלֹא־טָעַם כָּל־הָעָם לָחֶם׃ וְכָל־הָאָרֶץ בָּאוּ בַיָּעַר וַיְהִי כה
דְבַשׁ עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה׃ וַיָּבֹא הָעָם אֶל־הַיַּעַר וְהִנֵּה 26
הֹלֵךְ דָּבָשׁ וְאֵין־מַשִּׂיג יָדוֹ אֶל־פִּיו כִּי־יָרֵא הָעָם אֶת־
הַשְּׁבֻעָה׃ וְיוֹנָתָן לֹא־שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת־הָעָם 27
וַיִּשְׁלַח אֶת־קְצֵה הַמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדוֹ וַיִּטְבֹּל אוֹתָהּ
בְּיַעֲרַת הַדְּבָשׁ וַיָּשֶׁב יָדוֹ אֶל־פִּיו וַתָּאֹרְנָה עֵינָיו׃ וַיַּעַן 28
אִישׁ מֵהָעָם וַיֹּאמֶר הַשְׁבֵּעַ הִשְׁבִּיעַ אָבִיךָ אֶת־הָעָם
לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר־יֹאכַל לֶחֶם הַיּוֹם וַיָּעַף הָעָם׃

ותארנה ק׳ v. 27. פסקא באמצע פסוק v. 19. ויאמר

ערבעבטע · עס ווער מיין מיבער־נאָטירלעכער שרעקען: (יו) ליא
האָך־ווֶלכטער, ליא שָׁאוּל מין גִּבְעַת־בִּנְיָמִן האָבטע, בעמערק־
טען, האָס ליא פַּאָלק־מאָסע מוסמייבאָבלעכער גיבנ, מוכד זיך הין
מוכד הער בעוועגטע: (יז) האָ שפראָך שָׁאוּל נו דען לייטען, ליא
בייא מיהם ווערען, מוטערזוכטע האָך, מוכד וועהעט, ווער פאָן מוכס
וועג־בעגאַנגען מיסט? וויא מוטערזוכטען, מוכד ויהע האָ! עס
פעהלטע יוֹנָתָן מוכד זיין וועפּפען־טראָגער: (יח) נון וואָבטע שָׁאוּל
נו אַחִיָּה, ברינגע ליא וואָדע גאָטטעס הער! דען האָמיסוס ווער ליא
וואָדע גאָטטעס בייא דען קינדערן יִשְׂרָאֵל: (פאָ מייכעד מָרטע·)
(יט) מיבדעד אַבער שָׁאוּל מיט דעם פריסטער רעדעטע, נאָטח
ליא פּערוויררונג מין דעם וואָבער הער פלִשְׁתִּים מיאער וועהר נו·
וואָרויף שָׁאוּל נו דעם פריסטער וואָבטע, זיהע לייבע האָבט מיין:
(מוטערמאָפ עס נור) (כ) ער בראָך וף גוֹיִך מיט דעם פאָלק, האָפ
ער בייא זיך האָטטע, מוך· פאָ ווא נו דעם בעפעכטע הין קאָמען,
זיהע! האָ ווער האָפ שווערט דעס מייבען בעבען דען מאָבערן· מייבע
וועהר גראָפּפּ פּערוויררונג: (כא) ליא עִבְרִים, וועלכע מוטער
דען פלִשְׁתִּים וואָרען, ווא בעווועהנלויך ווייט וואָבגערער נייט, ליא
מיט מיהבען, מיט העער־וואָבער פּערטהיילט, היבאוף בעפאָבען
וואָרען· דיסע מאָסע שלובען זיך נון נו דען יִשְׂרָאֵלִים מוטער דער
מאָבפּיהרונג דעס שָׁאוּל מוכד דעס יוֹנָתָן: (כב) מוכד פאָל מאָבנער
פאָן יִשְׂרָאֵל, ליא זיך מיט בעבירגע אֶפְרַיִם פּערשטעקט היעטען,
האָטטען קוים בעהערט, האָפ ליא פלִשְׁתִּים אוך דער פאָלכט זיבד,
זו שלאָגען אוך ווא זיך וא ווא פאָן, וואָהרענד דעס קאַמפּפּעס:
(כג) דער עוויגע פערליה יִשְׂרָאֵל דען זיך פאָן דיסעם טאָגע·
טרעפּפּען נאָך זיך בים מיבער בֵּית־אָוֶן הינאוס: (כד) יִשְׂרָאֵל
וואורדע פאָן דיסעם טאָגע ועהר אָבגעשטרענבט· האָפ נו בעשוואָר
שָׁאוּל האָפ פאָלק, מוכד שפראָך, פּערפלוכט ווייא דער, וועלכער
הייטע שפייסע נו זיך נימאט בים אָבענדס, בים מיך מיך פאָן מיינען
פיינדען בערעכען האָבע· מוכד האָפ פאָלק האָטטע האָהער קיינע
שפייסע פערוכט: (כה) האָפ בעסאַמטע פאָלק קאָפ מין מיינען
וואָלד, וואָ האָניג אוך דעם פעלד פאָפ: (כו) האָפ פאָלק נאָך בעא־
זיך דורך דען וואָלד, האָ גאָב עס פליסענדען האָניג· אָבער נימאַנד
בראָכטע וויינע האָבד נוך מוכדע, וויין ויא דען מייד פּירכטענדען:
(כז) יוֹנָתָן אָבער האָטטע ניכט בעהערט, ווא זיין פאָטער
האָפ פאָלק בעשוואָרען, מוכד זאָבטע הין, מיט דעם עבדע דעס
שטאָבעס־ווייך בראָכטע ליא האָבד האָטטע, טויכטע מיהן מין דען
האָניג־ווייך הערויסטרעטען זיך: (כח) האָ ריף מיינער מוס דעם פאָלק,
מוניגען ערהייטערטען זיך: (כט) האָ פאָטער האָפ פאָלק בעשוואָרען, מוכד גע־
מוכד שפראָך, דיין פאָטער האָפ פאָלק בעשוואָרען, מוכד זיבע
שפראָכען, פערפלוכט ווייא דער, וועלכער הייטע שפייסע נו זיך
נימאט, מוכבעאָבטע האָפ פאָלק בעפעכטע מיסט:

(כט) יוֹנָתָן מַטְוואָרטעט, זײַ האָט מיין פֿאָטער דאָס פֿאָלק בע־
טריבט; זעהעט מײַנאַל, ווי הייטער מײַנע אויגען זײַנען, ווײַלדעם
איך דאָס ביסכֿען האָניק געקאָסטעט: (ל) וויפֿיל מער נון דאָס
פֿאָלק הייטע, פֿאָר דער בייטע זײַנער פֿײַנדע עסען דירפֿען, וואָלכֿע
עס פֿאָר־געפֿונדען, ווײַ פֿיל גרעסער וואָלט ניכֿט יענע דיא נידער־
מַכֿטע געוועסען, מוכֿטער דען פֿלִשְׁתִּים: (לא) וויא שוּרען דאָמאָלס
דיא פֿלִשְׁתִּים, פֿון מִכְמָשׂ בים אַיָלוֹן. דאָס פֿאָלק וואָר זעהר
מַבגעמַטטעט: (לב) מוכֿד פֿיל (מַבענדס) מיבער דיא בייטע הער־
נאָהם שאָפֿע, רינדער, קאַלבער, שׁלַכֿטעט עס אוף דער ערדע,
מוכֿד אים פֿון (מַלער בייא) דעם בלוטע. זײַ זאָגטע ער, מיהר
מַכגעניבט, מוכֿד געזונדיגט, זיהע! דאָס פֿאָלק זינדיגט געגען גאָטט,
דער! (לד) ער שפרַך פֿערנער, גיעהעט הערומ מוכֿטער דעם
פֿאָלק, מוכֿד זאָגעט מיהנען, יעדער מעכֿטע זייגען אָכֿסען, זיין
מיהר ניכֿט וינדיבט געגען גאָטט, מיט (מַלער בייא) דעם בלוטע
נו עסען. זײַ פֿיהרטע דיסע נאַכֿט יעדער זייגען אָכֿסען הערבייא,
מוכֿד שׁלַכֿטעטע דאָועלבסט: (לה) שָׁאוּל בויעטע אוף מיינען
אוֹלטאַר דעם עווִיגען. דיסער וואָר דער ערסטע, דען ער דעם
עווִיגען מויפֿגעבויעט: (לו) שָׁאוּל שפרַך, לאָסעט אונס וואַהרענד
דער נאַכֿט דען פְּלִשְׁתִּים נאָך־זעגען, ווי נו שׁלַכֿטען מאַכֿען,
עהע נאָך דער מאָרגען לייכֿטעט, מוכֿד ניכֿט מיינען מיינוִיגען פֿון
מיהנען מיבריג לאָסען. זיא מַטוואָרטעטען, טהוט וואָס דיר גוט
דינקט. מַבער דער פריסטער שפרַך, וויר וואָלען היער ערסט
פֿאָר גאָטט הין טרעטען: (לז) שָׁאוּל בעפֿראַגטע היערואוף
גאָטט, זואָל איך היכֿאַב, דען פְּלִשְׁתִּים נאָך־זעגען? ווירסט דוא
זיא יִשְׂרָאֵל אין דיא האַנד גיבען? ער בעקאַם מַבער דיסעס
מאָל קיינע מַנטוואָרט: (לח) זַי שפרַך שָׁאוּל, טרעטעט הער,
אַלע מיהר מַכפֿיהרער דאָס פֿאָלק! מוכֿטערוכֿט מוכֿד זעהעט,
וואָדורך הייטע דיסעס פֿערזינדיגט וואָרדען זייא: (לט) דען זַי וואָהר
גאָטט לעבט, דער יִשְׂרָאֵל בייאַשטעהט! וואָן זואָלבסט מַן יוֹנָתָן,
מיינעם זאָהנע דיא שולד הַמַבען, זַי זאָל ער שטערבען. קיינער
מוים דעם פֿאָלק וועדעטע מיהם המַגבען עטוואָס מיין: (מ) ער
שפרַך נון פֿערנער נו גאַנץ יִשְׂרָאֵל, מיהר שטעלֿעט מיך מוף
מייגע זייטע, מוכֿד מיך שטעלֿע מיך מיט מיינעם זאָהנע יוֹנָתָן,
מוים זיא מיינע מַנדערע זייטע. דאָס פֿאָלק ערוידערטע, טהוט וואָס דיר
בעפֿאַלֿט: (מא) זַי שפרַך שָׁאוּל פֿאָר דעם עווִיגען, גאָטט
פֿון יִשְׂרָאֵל! זעגע דיא שולד מַן דען טאָג! היערואוף וואורדע
יונתן

29 וַיֹּאמֶר יְונָתָן עָכַר אָבִי אֶת־הָאָרֶץ רְאוּ־נָא כִּי־אָרוּ
ל עֵינַי כִּי טָעַמְתִּי מְעַט דְּבַשׁ הַזֶּה: אַף כִּי לוּא אָכֹל
אָכַל הַיּוֹם הָעָם מִשְׁלַל אֹיְבָיו אֲשֶׁר מָצָא כִּי־עַתָּה
31 לֹא־רַבְתָה מַכָּה בַּפְּלִשְׁתִּים: וַיַּכּוּ בַיּוֹם הַהוּא
32 בַּפְּלִשְׁתִּים מִמִּכְמָשׂ אַיָלֹנָה וַיָּעַף הָעָם מְאֹד: וַיַּעַשׂ
הָעָם אֶל־שָׁלָל וַיִּקְחוּ צֹאן וּבָקָר וּבְנֵי בָקָר וַיִּשְׁחֲטוּ
33 אַרְצָה וַיֹּאכַל הָעָם עַל־הַדָּם: וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר
הִנֵּה הָעָם חֹטְאִים לַיהוָה לֶאֱכֹל עַל־הַדָּם וַיֹּאמֶר
34 בְּגַדְתֶּם גָּלוּ אֵלַי הַיּוֹם אֶבֶן גְּדוֹלָה: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
פֻּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וְאִישׁ
שֵׂיוֹ וּשְׁחַטְתֶּם בָּזֶה וַאֲכַלְתֶּם וְלֹא־תֶחֱטְאוּ לַיהוָה
לֶאֱכֹל אֶל־הַדָּם וַיַּגִּשׁוּ כָל־הָעָם אִישׁ שׁוֹרוֹ בְיָדוֹ הַלַּיְלָה
לה וַיִּשְׁחֲטוּ־שָׁם: וַיִּבֶן שָׁאוּל מִזְבֵּחַ לַיהוָה אֹתוֹ הֵחֵל
36 לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לַיהוָה: וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל נֵרְדָה אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים לַיְלָה וְנָבֹזָה בָהֶם עַד־
אוֹר הַבֹּקֶר וְלֹא־נַשְׁאֵר בָּהֶם אִישׁ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הַטּוֹב
בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה ס
37 וַיֹּאמֶר הַכֹּהֵן נִקְרְבָה הֲלֹם אֶל־הָאֱלֹהִים: וַיִּשְׁאַל
שָׁאוּל בֵּאלֹהִים הַאֵרֵד אַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים הֲתִתְּנֵם בְּיַד
38 יִשְׂרָאֵל וְלֹא עָנָהוּ בַיּוֹם הַהוּא: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל גֹּשׁוּ
הֲלֹם כָּל פִּנּוֹת הָעָם וּדְעוּ וּרְאוּ בַּמֶּה הָיְתָה הַחַטָּאת
39 הַזֹּאת הַיּוֹם: כִּי חַי־יְהוָה הַמוֹשִׁיעַ אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי
אִם־יְשֶׁנּוּ בְיוֹנָתָן בְּנִי כִּי־מוֹת יָמוּת וְאֵין עֹנֵהוּ מִכָּל־
מ הָעָם: וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַתֶּם תִּהְיוּ לְעֵבֶר אֶחָד
וְאֲנִי וְיוֹנָתָן בְּנִי נִהְיֶה לְעֵבֶר אֶחָד וַיֹּאמְרוּ הָעָם אֶל־
41 שָׁאוּל הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יְהוָה

v. 32. ויעט קרי ibid. השלל קרי אלהי

v. 36. פסקא באמצע פסוק

אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָבָה תָמִים וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן וְשָׁאוּל וְהָעָם
יָצָאוּ׃ 42 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הַפִּילוּ בֵינִי וּבֵין יוֹנָתָן בְּנִי
וַיִּלָּכֵד יוֹנָתָן׃ 43 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן הַגִּידָה לִּי מֶה
עָשִׂיתָ וַיַּגֶּד־לוֹ יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר טָעֹם טָעַמְתִּי בִּקְצֵה
הַמַּטֶּה אֲשֶׁר־בְּיָדִי מְעַט דְּבַשׁ הִנְנִי אָמוּת׃ 44 וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף כִּי־מוֹת תָּמוּת
יוֹנָתָן׃ 45 וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שָׁאוּל הֲיוֹנָתָן יָמוּת אֲשֶׁר מה
עָשָׂה הַיְשׁוּעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל חָלִילָה חַי־
יְהוָה אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת רֹאשׁוֹ אַרְצָה כִּי־עִם־אֱלֹהִים
עָשָׂה הַיּוֹם הַזֶּה וַיִּפְדּוּ הָעָם אֶת־יוֹנָתָן וְלֹא־מֵת׃
46 וַיַּעַל שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים
וּפְלִשְׁתִּים הָלְכוּ לִמְקוֹמָם׃ 47 וְשָׁאוּל לָכַד הַמְלוּכָה עַל־
יִשְׂרָאֵל וַיִּלָּחֶם סָבִיב׀ בְּכָל־אֹיְבָיו בְּמוֹאָב׀ וּבִבְנֵי־
עַמּוֹן וּבֶאֱדוֹם וּבְמַלְכֵי צוֹבָה וּבַפְּלִשְׁתִּים וּבְכֹל אֲשֶׁר־
יִפְנֶה יַרְשִׁיעַ׃ 48 וַיַּעַשׂ חַיִל וַיַּךְ אֶת־עֲמָלֵק וַיַּצֵּל אֶת־
יִשְׂרָאֵל מִיַּד שֹׁסֵהוּ׃ 49 וַיִּהְיוּ בְּנֵי
שָׁאוּל יוֹנָתָן וְיִשְׁוִי וּמַלְכִּישׁוּעַ וְשֵׁם שְׁתֵּי בְנֹתָיו שֵׁם
הַבְּכִירָה מֵרַב וְשֵׁם הַקְּטַנָּה מִיכַל׃ נ וְשֵׁם אֵשֶׁת שָׁאוּל
אֲחִינֹעַם בַּת־אֲחִימַעַץ וְשֵׁם שַׂר־צְבָאוֹ אַבְנֵר בֶּן־נֵר
דּוֹד שָׁאוּל׃ 51 וְקִישׁ אֲבִי־שָׁאוּל וְנֵר אֲבִי־אַבְנֵר בֶּן־
אֲבִיאֵל׃ 52 וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה
חָזָקָה עַל־פְּלִשְׁתִּים כֹּל יְמֵי שָׁאוּל וְרָאָה שָׁאוּל כָּל־
אִישׁ גִּבּוֹר וְכָל־בֶּן־חַיִל וַיַּאַסְפֵהוּ אֵלָיו׃

Cap. XV. טו

טו
א* וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל אֹתִי שָׁלַח יְהוָה לְמָשְׁחֲךָ
לְמֶלֶךְ עַל־עַמּוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַתָּה׀ שְׁמַע לְקוֹל דִּבְרֵי

* הפטרת פרשת זכור v. 1. יהוה

יונתן מוכז שאול געטראפֿען, דאס פֿאלק אבער ענטגינג:
(מב) דא שפראך שאול, ווערפֿט גווישען מיר מוכז מייגעם
זהבע יונתן. דא טראף עס יונתן: (מג) נון ואגטע שאול נו
יונתן, בעשטעהע מיר וואס דוא געטהאן האסט. יונתן בעשטעבט
עס מיהם, מוכז שפראך, מיך האבע מיט ערר שפיגע דעם שטא־
בעס, דען מיך מין ערר האבן האטטע, מיין וועניג האביג גע־
קאסטעט, מיך בין נון בעריים לאפֿיר נו שטערבען: (מד) שאול
שפראך, זא זאל מיר גאטט העלפֿען, יענט מוכז מין ערר פֿאלגע!
דוא מוסט שטערבען יונתן! (מה) אבער דאס פֿאלק שפראך נו
שאול, ווי! יונתן זאל שטערבען, ערר ישראל דיסען גראפֿען
זיג פֿערשאפֿפֿטע? דאס זיי פֿערנע! זא וואהר גאטט לעבט!
קיין האאר זאל פֿאן זיינעם הויפֿט אוף דיא ערדע פֿאלען. דען
נאכאט גאטט, ווער עס הייטע זיין ווערק. דאס פֿאלק רעטטעטע
מוסט יונתן, דאס ער ניכט מוס־קאם: (מו) שאול נאג זיך נון
נוריק, זהבע דיא פלשתים ווייטער נו פֿערפֿאלגען. מוכז דיסע
נאגען נאך מיהרער הייאט: (מז) שאול ערקאנפֿטע דיא
רעגירונג מיבער ישראל, מוכז שטריט מיט מוֹאב, מיט
עמון מיט מואב, מיט דען זהבען דעם עמון, מיט אדום, מיט
דען קעניגען פֿאן צובה, מוכז מיט דען פלשתים. מוכז פֿער־
בריייטעטע שרעקען, וזא ער זיך הין ווענדעטע: (מח) ער בעווים
העלדען־טהאטען. שוג מוך עמלק, מוכז רעטטעטע זא ישראל
מוים ערר האבע וויינעם רייבעלס: (מט) דעם שאול זהבע וואהרן,
יונתן, ישוי, מוכז מלכישוע. פֿאן נוויי טעכטערן הים דיא
מוטטערן מרב, מוכז דיא ייבגסטע מיכל: (נ) דיא פרוא דעם
שאול היס אחינעם, טאכטער דעם אחימעץ. זיין העער־
פיהרער היס אבינר, זההן דעם נר, דעם שאול פֿעטערס
ברודער: (נא) דען קיש, ערר פֿעטער דעם שאול, מוכז נר,
ערר פֿעטער דעם אבנר, וואהרן זהבע דעם אביאל: (נב) ערר
קריג ווידער דיא פלשתים, וואורדע מייסריג פֿארט־גענומען,
זא וואנע שאול זעבט. מוכז וזא שאול מיינען שטארקען מוכז
טאפֿערן מאן גענאהר וואהרד, נאהם ער מיהן נו זיך:

קאפיטעל טו

(א) מיינסט שפראך שמואל נו שאול, מיך האטטע ערר עזויגע
גשעניקט, דיך נום קעניג מיבער זיין פֿאלק ישראל נו זאלבען,
זא הערע נון מוך דען מויפֿטראג פֿאן דעם עזויגען:

זא

(ב) זָּ֗ה שפריכט ער׳ עוויגע צְבָאוֹת׳ מיך בין דעסען מייגע־
דענק׳ וואס עֲמָלֵק ווידער יִשְׂרָאֵל געטהאן׳ וואס ער מיהם
נעמיך נוגעפֿיגט מוך דער רייסע׳ נאך ווייגע מוסנוגע מוס
מִצְרָיִם: (ג) דאראום גהעה יעצט הין׳ מוכ שלאגע עֲמָלֵק׳
פֿערוויסטע מלעס׳ וואס ער האט׳ מוכ האבע קייגע שהאנוג
מיט מיהם· ברינגע מוך׳ פֿאר מאן בים פֿרוים׳ קגאבען מוכ
זיגלינגע׳ אכסע׳ שאף׳ קאמעל מוכ עסעל: (ד) שָׁאוּל באטה
דאס פֿאלק מוך׳ מוכ מוסטערטע זיא מין טַלָּאִים׳ צוויא מאל
הונדערט טויסעגד מאן פוס־פֿאלק׳ מוכ צעהען טויסעגד מאן
פֿאן יְהוּדָה: (ה) ער דראנג פֿאר׳ בים אן מייגע שטאדט פֿאן
עֲמָלֵק· מוכ לאס ער דא מיך טהאלע זיך מין מייגען קאמפֿ
מייגאסען מוסטע: (ו) זיס ער דעם קֵינִי זאגען׳ גהעהט׳ עבט־
פֿערנעט מייך׳ נימעט מייך הינאב׳ מוס דער מיטטע פֿאן עֲמָלֵק
גאנץ הינווענ׳ דאמיט מיך דיך ניכט מיט מיהם מין דאס פֿערדער־
בען ברינגע· דא זוא דיך פֿרייגדשאפֿטליך בעגען דיא קינדער
יִשְׂרָאֵל בעניגטעסט׳ אס זיא מוס מִצְרַיִם הערוים נאגען·
קֵינִי טרענגטע זיך אוסאָ פֿאן עֲמָלֵק: (ז) שָׁאוּל שוג
היערוים עֲמָלֵק׳ פֿאן חֲוִילָה ביס גען שׁוּר׳ דאס פֿאר מִצְרַיִם
ליגט: (ח) אָגָג׳ דען קעניג פֿאן עֲמָלֵק׳ נאהם ער לעבענדיג
געפֿאנגען׳ אללעס פֿאלק מבער האכטע ער מיט דעם שווערטע
נידער: (ט) יעדאך שאהנטע שָׁאוּל מוכ דאס פֿאלק דען אָגָג׳
דאס בעסטע שאף־ מוכ רינד־פֿיה׳ דיא בעמאסטעטען מכסען׳
מוכ פֿעטטען לאמער׳ מוכ וואס וואס נוכסט פֿארניגליך גוט וואר׳
מוכ וואלטען עס ניכט נו גרונדע ריכטען· וואס מבער פֿאן נאכען
געריגע־שאפֿיג מוכ בעריגע בעמאכטע וואר׳ דאס ריכטעטען זיא
נו גרונדע: (י) היערוים וואר דאס וואר דעס עוויגען דעם
שְׁמוּאֵל׳ וויא פֿאלגט: (יא) עס רייעט מיך׳ דאס מיך שָׁאוּל נום
קענניג קרעגען יוס׳ דען ער מיסט פֿאן מיר מבגעמאכגען׳ מוכ
האט מייגען וואלטען ניכט נאך־געלעבט· דיסעס קראכטע דען
שְׁמוּאֵל׳ מוכ ער שריע נו דעם עוויגען׳ דיא גאנצע נאכט:
(יב) דעס מארגענס מבטע ער זיך פֿריה מוך׳ שָׁאוּל ענטגע־
גען נו גהעהען· דא וואורדע מיהם פֿאלגענדעס בעריכטעט׳ שָׁאוּל
הבה נאך כַּרְמֶל גענאמהען׳ האט זיך דא מיין דענקמאהל ערריכ־
טען לאסען׳ מיסט דאן וויטער גענאגען׳ מוכ נאך גִּלְגָּל הינאב
גענאגען: (יג) אלס שְׁמוּאֵל נו שָׁאוּל קאם׳ שפראך דיסער׳
זיא דעם עוויגען גענעבענ! מיך האבע ערפֿילט׳ וואס דער
עוויגע מיר מויפֿגעטראגען: (יד) דא שפראך שְׁמוּאֵל׳ מוכ וואס
בעדייטעט דיסעס בלאקען דעס קוייען פֿיהעס מין מייגען הערען׳
מוכ דיא עוויגען גענעבענ! (טו) שָׁאוּל מיך הערע? (טו)

2 יְהוָה׃ כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
פָּקַדְתִּי אֶת אֲשֶׁר־עָשָׂה עֲמָלֵק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׂם לוֹ
3 בַּדֶּרֶךְ בַּעֲלֹתוֹ מִמִּצְרָיִם׃ עַתָּה לֵךְ וְהִכִּיתָה אֶת־
עֲמָלֵק וְהַחֲרַמְתֶּם אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ וְלֹא תַחְמֹל עָלָיו
וְהֵמַתָּה מֵאִישׁ עַד־אִשָּׁה מֵעוֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק מִשּׁוֹר וְעַד־
4 שֶׂה מִגָּמָל וְעַד־חֲמוֹר׃ וַיִּשְׁמַע
שָׁאוּל אֶת־הָעָם וַיִּפְקְדֵם בַּטְּלָאִים מָאתַיִם אֶלֶף רַגְלִי
ה וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים אֶת־אִישׁ יְהוּדָה׃ וַיָּבֹא שָׁאוּל עַד־
6 עִיר עֲמָלֵק וַיָּרֶב בַּנָּחַל׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־הַקֵּינִי
לְכוּ סֻרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עֲמָלֵקִי פֶּן־אַסִּפְךָ עִמּוֹ וְאַתָּה
עָשִׂיתָה חֶסֶד עִם־כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּעֲלוֹתָם מִמִּצְרָיִם
7 וַיָּסַר קֵינִי מִתּוֹךְ עֲמָלֵק׃ וַיַּךְ שָׁאוּל אֶת־עֲמָלֵק
8 מֵחֲוִילָה בּוֹאֲךָ שׁוּר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרָיִם׃ וַיִּתְפֹּשׂ
אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ־עֲמָלֵק חָי וְאֶת־כָּל־הָעָם הֶחֱרִים לְפִי־
9 חָרֶב׃ וַיַּחְמֹל שָׁאוּל וְהָעָם עַל־אֲגַג וְעַל־מֵיטַב הַצֹּאן
וְהַבָּקָר וְהַמְּשֻׁנִים וְעַל־הַכָּרִים וְעַל־כָּל־הַטּוֹב וְלֹא
אָבוּ הַהֲרִימָם וְכָל־הַמְּלָאכָה נְמִבְזָה וְנָמֵס אֹתָהּ־
10 הֶחֱרִימוּ׃
י 11 וַיְהִי דְּבַר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל לֵאמֹר׃ נִחַמְתִּי כִּי־
הִמְלַכְתִּי אֶת־שָׁאוּל לְמֶלֶךְ כִּי־שָׁב מֵאַחֲרַי וְאֶת־דְּבָרַי
לֹא הֵקִים וַיִּחַר לִשְׁמוּאֵל וַיִּזְעַק אֶל־יְהוָה כָּל־הַלָּיְלָה׃
12 וַיַּשְׁכֵּם שְׁמוּאֵל לִקְרַאת שָׁאוּל בַּבֹּקֶר וַיֻּגַּד לִשְׁמוּאֵל
לֵאמֹר בָּא־שָׁאוּל הַכַּרְמֶלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסֹּב
13 וַיַּעֲבֹר וַיֵּרֶד הַגִּלְגָּל׃ וַיָּבֹא שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר
לוֹ שָׁאוּל בָּרוּךְ אַתָּה לַיהוָה הֲקִימֹתִי אֶת־דְּבַר יְהוָה׃
14 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וּמָה קוֹל־הַצֹּאן הַזֶּה בְּאָזְנָי וְקוֹל
טו הַבָּקָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁמֵעַ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל מֵעֲמָלֵקִי

הֵבִיאוּם אֲשֶׁר חָמַל הָעָם עַל־מֵיטַב הַצֹּאן וְהַבָּקָר
לְמַעַן זְבֹחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֶת־הַיֶּתֶר הֶחֱרַמְנוּ׃
16 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל הֶרֶף וְאַגִּידָה לְךָ אֵת אֲשֶׁר
17 דִּבֶּר יְהוָה אֵלַי הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶרוֹ לוֹ דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר
שְׁמוּאֵל הֲלוֹא אִם־קָטֹן אַתָּה בְּעֵינֶיךָ רֹאשׁ שִׁבְטֵי
יִשְׂרָאֵל אָתָּה וַיִּמְשָׁחֲךָ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃
18 וַיִּשְׁלָחֲךָ יְהוָה בְּדָרֶךְ וַיֹּאמֶר לֵךְ וְהַחֲרַמְתָּה אֶת־
19 הַחַטָּאִים אֶת־עֲמָלֵק וְנִלְחַמְתָּ בּוֹ עַד־כַּלּוֹתָם אֹתָם׃
וְלָמָּה לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וַתַּעַשׂ אֶל־הַשָּׁלָל וַתַּעַשׂ
כ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
אֶל־שְׁמוּאֵל אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְהוָה וָאֵלֵךְ בַּדֶּרֶךְ
אֲשֶׁר־שְׁלָחַנִי יְהוָה וָאָבִיא אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וְאֶת־
21 עֲמָלֵק הֶחֱרַמְתִּי׃ וַיִּקַּח הָעָם מֵהַשָּׁלָל צֹאן וּבָקָר
רֵאשִׁית הַחֵרֶם לִזְבֹּחַ לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ בַּגִּלְגָּל׃
22 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הֲחֵפֶץ לַיהוָה
בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח
23 טוֹב לְהַקְשִׁיב מֵחֶלֶב אֵילִים׃ כִּי חַטַּאת־קֶסֶם מָרִי
וְאָוֶן וּתְרָפִים הַפְצַר יַעַן מָאַסְתָּ אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ
24 מִמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־
שְׁמוּאֵל חָטָאתִי כִּי־עָבַרְתִּי אֶת־פִּי־יְהוָה וְאֶת־דְּבָרֶיךָ
כה כִּי יָרֵאתִי אֶת־הָעָם וָאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם׃ וְעַתָּה שָׂא־
נָא אֶת־חַטָּאתִי וְשׁוּב עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה׃
26 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל לֹא
אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מָאַסְתָּה אֶת־דְּבַר יְהוָה וַיִּמְאָסְךָ יְהוָה
27 מִהְיוֹת מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּסֹּב שְׁמוּאֵל לָלֶכֶת וַיַּחֲזֵק
28 בִּכְנַף־מְעִילוֹ וַיִּקָּרַע׃ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו שְׁמוּאֵל קָרַע יְהוָה אֶת־מַמְלְכוּת יִשְׂרָאֵל מֵעָלֶיךָ

פתח בס״פ v. 20. ויאמר ק׳ v. 16. פתח בס״פ v. 15. חיום

עס דאס טרעפֿליכע קיינע מוכד גראָסע פֿיה שאָהנטע, מוס עס
דעס עוויגען, זיינען בּאָטט, נו שוֹאכטען. דאס מיבריגע האָבען
וויר פֿערניכטעט: (יז) שמואל שפּראַך היערויף נו שָׁאוּל,
געאַנט, מיך ווילן דיר בעקאַנט מאַכען, וואס דער עוויגע דיסע
נאַכט מיט מיר בערעדט. דיסער ערווידערטע, רעדט נור: (יז) דאַ
שפּראַך שמואל, וואהרליך, זו קיין דוג דיך מוך דינקען מאַגסט,
זו ביסט דוג דאָך דאס הויפּט דער שטאַמע פֿאַן ישׂראל, זו האָט
דיך דאָך דער עוויגע נוס קעניג מיבער ישׂראל זאַלבען לאַסען:
(יח) נון שיקטע ער דיך מוך מיינען וועג, (נו מיינער מוכטער־
נעהמונג) מוכד שפּראַך, בעהע הין, פֿערטילגע דיא זינדער, בעזוּנ
עמלק. בעקריגע זיא, ביס דוג זיא גאַנץ מוסגעראָטטע דאס עוויגען
(יט) וואַרום מוסט בעהאַרכטעסט דוג דיסער שטיממע דעס עוויגען
ניכט? דוג האָטטעסט בעגירדע נאָך דער בייטע, מוכד טהאָטעסט
וואס דעס עוויגען מיספֿאַלליג מיסט: (כ) וויא, מוכטערבראָך שָׁאוּל
דען שמואל, עטווען, וויל איך דער שטיממע דעס עוויגען גע־
האָרסאַם לייסטעטע, דען וועג גינג, דען ער איך בעשיקט, אַגג,
דען קעניג פֿאַן עמלק, בעפֿאַנגען מיינגעבראַכט, מוכד דיא
עמלקים מוסגעראָטטעט האָבע? (כא) נוואַר נאַהם דאס פֿאַלק
פֿאַן דער בייטע, שאָפּע מוכד ריינדער, מבער בוס מוס ערסטוינגע
דעס פֿערבאַנטנען, מוס דעס עוויגען, לייכע גאָטט, מין גִּלְגָּל
נו מאַכען: (כב) שמואל ערווידערטע, זיכ עטווס בעסער
מבדערע מאַכען, דעס עוויגען זו ליב, מוס זייכער שטיממע נו
בעהאָרכען? ויהע! בעהאָרכען מיסט בעסער מוס מין שלאַכט־
אָפּפֿער, בעהאָרסאַמען בעסער מוס פֿעטט־שטיקע פֿאַן וויללדערן:
(כג) דען ווילדערשפּענסטיגקייט מיסט זו פֿיל מוס מַרְפֵּא־זיכדע,
ווילדערוויללען זו פֿיל מוס מבגעטטערייא מוכד בילדער־דיהנסט. ווייל
דוג מוסט דען בעפֿעהלען דעס עוויגען ניכט בעווירדיגעט האָבען, זו
דעס מוך ער דיך פֿיר מוכווירדיג ערקלֵרט, קעניג נו זיין: (כד) דאַ
שפּראַך שָׁאוּל נו שמואל, מיך האָבע בעזונדיגט, דאס מיך דיך
עוויגען בעפֿעהלען, מוכד בייטע וואַרטע מיבערטרעטען האָבע. דאס
מיך דאס פֿאַלק בעפֿירכטעט, מוכד מיהר בעהער בעגעבען האָבע:
(כה) פֿערגייהע נון מייגע זינדע, מוכד בעהע מיט מיר נוריק,
דאס איך מיך פֿאַר דעס עוויגען, נור מבבעטטהונג הין־ווערפֿע:
(כו) שמואל מבער שפּראַך נו שָׁאוּל, מיך בעהע ניכט מיט דיר
נוריק, דען דוג האָסט דעס עוויגען וואַרט ניכט בעווירדיגעט, זו
האָט מוך מיר דיך פֿיר מוכווירדיג ערקלֵרט, קעניג נו זיין מין
ישׂראל: (כז) היערויט וועגדעטע שמואל זיך מוס, פֿאַרט נו
בעהען, ער (שָׁאוּל) הילט מיהן מבער פֿעסט, בייס ניסבֿעי וויינעס
מבער־קוייטעס, מוכד עס בערירס: (כח) דאַ זאַגטע שמואל נו
מיהם, זו האָט הייטע דער עוויגע דיר דיא רעגירונג מיבער ישׂראל

מוס

מוכ ווינט וזהבט זיך בערייט הַלטען / מוכ זול וויא מיין נוס אַפּפּער: עבטריסטען / מוכ ויא דייגעס בעגאַסטען בעגעבען / דער בעסטער מיסט אַם זוא: (כט) מוכ דער עוויגע ערהאַלטער פּאַן יִשְׂרָאֵל ליגעט ניכט / בעדענקעט זיך ניכט. דען ער מיסט קיין אינשט, דאַס ער זיך בעדענקט: (ל) יעבער שפראַך / מיך האַבע געפּעהלט, מבער ערנייגע מיר דאַך נור יעצט ויא עהרע / פּאַר דען אַלטעסטען מייעס פּאַלקעס, מוכ פאַר יִשְׂרָאֵל / מוכ קעהרע מיט מיר נוריק, דאַס מיך מיך פּאַר דעס עוויגען / דייגעס גאַטט / נור אַבבעטהוכג נידער־ווערפֿע: (לא) שְׁמוּאֵל בעגוייטעט היערמיף שָׁאוּל נוריק / מוכ דיסער וואַרף זיך פּאַר דעס עוויגען נור אַבבעטהוכג נידער: (לב) ואַדאַן שפראַך שְׁמוּאֵל / פּיהרעט מיר אַגַג / דען קעניג פּאַן עַמָּלֵק הער. אַגַג קאַם גאַנץ צִיטאַפּען מיינהער / מוכ שפראַך / פּירווהר! דעס טאַדעס ביטטערע מיסט געשוואַנ־ דען: (לג) שְׁמוּאֵל זאַגטע / ויא דיין שוערט הַ אַפּכַּעס ווייב קינדער־לאַס גימאַכט / זַ וועדעא מוך קינדער־לאַס / מוכטער דען ווייבערן / דייגע מוטטער. מוכ היערמיט נערהיב שְׁמוּאֵל דען אַגַג מין שטיקען / פּאַר דעס עוויגען מין גִּלְגָּל: (לד) שְׁמוּאֵל גיכג וואַדאַן נאַך רָמָה. מוכ שָׁאוּל נאַג נאַך הויסע / גען גִּבְעַת־ שָׁאוּל: (לה) שְׁמוּאֵל זאַה דען שָׁאוּל ניכט ווידער / בִּיס מין זייגען טאָד. דען עָר טרויערטע נור וואהר מוס מיהן. דער עוויגע בעריייעטע מיסט / פּאַר עָר שָׁאוּל נוס קעניג מיינגעוועלט האַטטע מיבער יִשְׂרָאֵל:

קאַפּיטעל יו

(א) מיינסט זאַגטע דער עוויגע נו שְׁמוּאֵל / ויא וואַנגע ווירסט זוא נאַך טרויערן מוס שָׁאוּל ? מיך האַבע מיהן מיינמאַן פּיר מוס־ ווירדיג ערקלֵרט / מיבער יִשְׂרָאֵל נו רעגירען. פּילל מיסט דיינען קרוג מיט עהן / מוכ בעהע / פּאַן מיר בעוועבעט / נו ישי מוס בֵּית־לֶחֶם / דען מיך האַבע מיר מוכטער זיינען זוהנען מיינען קינדער ערוועהלט : (ב) שְׁמוּאֵל שפראַך / ויא קאַן מיך הין בעהען ? וואַן עס שָׁאוּל ערפֿאַהרט / זַ וואַסט ער מיך מוהרינגען. זַ זאַגטע דער עוויגע / זַ נים מיין ריכט־קאַלב מיט / מוכ זיב פּאַר / מיך בין בעקוּמען / דאַס עוויגע / מיך וואַלטע דיר דען בעקאַנט מאַכען / וואַס זול וואַלטער טהון וואַדאַן מיר דען / וואַכען מיר מיך דיר מַנזייגען וואַרטע: (ד) שְׁמוּאֵל טהאַט וואַס מיהם דער עוויגע גענוג / מוכ קאַם קעמען בֵּית־לֶחֶם. היער מיילטען זיא זיך נורוק / מוכ דיסער וואַרף זיך פּאַר דעס עוויגען נור מַבבעטהוכג נידער־ווערפֿע: (לא) שְׁמוּאֵל בעגוייטעט היערמיף שָׁאוּל / מוכ דיסער וואַרף זיך פּאַר דעס עוויגען נור מַבבעטהוכג / דאַס מיך מיך פּאַר דעס עוויגען / דייגעס גאַטט / נור מַבבעטהוכג נידער־ווערפֿע: (לב) ואַדאַן שפראַך שְׁמוּאֵל / פּיהרעט מיר אַגַג / דען קעניג פּאַן עַמָּלֵק הער. אַגַג קאַם גאַנץ צִיטאַפּען מיינהער / מוכ שפראַך / פּירווהר! דעס טאַדעס ביטטערע מיסט געשוואַנ־ דען: (לג) שְׁמוּאֵל זאַגטע / ויא דיין שוערט הַ אַפּכַּעס ווייב קינדער־לאַס גימאַכט / זַ וועדעא מוך קינדער־לאַס / מוכטער דען ווייבערן / דייגע מוטטער. מוכ היערמיט נערהיב שְׁמוּאֵל דען אַגַג מין שטיקען / פּאַר דעס עוויגען מין גִּלְגָּל: (לד) שְׁמוּאֵל גיכג וואַדאַן נאַך רָמָה. מוכ שָׁאוּל נאַג נאַך הויסע / גען גִּבְעַת־ שָׁאוּל: (לה) שְׁמוּאֵל זאַה דען שָׁאוּל ניכט ווידער / בִּיס מין זייגען טאָד. דען עָר טרויערטע נור וואהר מוס מיהן. דער עוויגע בעריייעטע מיסט / פּאַר עָר שָׁאוּל נוס קעניג מיינגעוועלט האַטטע מיבער יִשְׂרָאֵל:

29 הַיּוֹם וְנָתָנָהּ לְרֵעֲךָ הַטּוֹב מִמֶּךָּ׃ וְגַם נֵצַח יִשְׂרָאֵל
לֹא יְשַׁקֵּר וְלֹא יִנָּחֵם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהִנָּחֵם׃
30 וַיֹּאמֶר חָטָאתִי עַתָּה כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד־זִקְנֵי עַמִּי וְנֶגֶד
31 יִשְׂרָאֵל וְשׁוּב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַיָּשָׁב
שְׁמוּאֵל אַחֲרֵי שָׁאוּל וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁאוּל לַיהוָה׃
32 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל הַגִּישׁוּ אֵלַי
אֶת־אֲגַג מֶלֶךְ עֲמָלֵק וַיֵּלֶךְ אֵלָיו אֲגַג מַעֲדַנֹּת וַיֹּאמֶר
33 אֲגַג אָכֵן סָר מַר־הַמָּוֶת׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל
כַּאֲשֶׁר שִׁכְּלָה נָשִׁים חַרְבֶּךָ כֵּן־תִּשְׁכַּל מִנָּשִׁים אִמֶּךָ
וַיְשַׁסַּף שְׁמוּאֵל אֶת־אֲגַג לִפְנֵי יְהוָה בַּגִּלְגָּל׃
34 וַיֵּלֶךְ שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וְשָׁאוּל עָלָה אֶל־בֵּיתוֹ גִּבְעַת
לה שָׁאוּל׃ וְלֹא־יָסַף שְׁמוּאֵל לִרְאוֹת אֶת־שָׁאוּל עַד־יוֹם
מוֹתוֹ כִּי־הִתְאַבֵּל שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל וַיהוָה נִחָם כִּי־
הִמְלִיךְ אֶת־שָׁאוּל עַל־יִשְׂרָאֵל׃

יח Cap. XVI. יו

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל עַד־מָתַי אַתָּה מִתְאַבֵּל
אֶל־שָׁאוּל וַאֲנִי מְאַסְתִּיו מִמְּלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל מַלֵּא קַרְנְךָ
שֶׁמֶן וְלֵךְ אֶשְׁלָחֲךָ אֶל־יִשַׁי בֵּית־הַלַּחְמִי כִּי־רָאִיתִי
2 בְּבָנָיו לִי מֶלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֵךְ וְשָׁמַע
שָׁאוּל וַהֲרָגָנִי ס
וַיֹּאמֶר יְהוָה עֶגְלַת בָּקָר תִּקַּח בְּיָדֶךָ וְאָמַרְתָּ
3 לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי׃ וְקָרָאתָ לְיִשַׁי בַּזֶּבַח וַאֲנֹכִי
אוֹדִיעֲךָ אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה וּמָשַׁחְתָּ לִי אֶת אֲשֶׁר־אֹמַר
4 אֵלֶיךָ׃ וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה וַיָּבֹא בֵּית
לָחֶם וַיֶּחֶרְדוּ זִקְנֵי הָעִיר לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר שָׁלֹם בּוֹאֶךָ׃
ה וַיֹּאמֶר׃ שָׁלוֹם לִזְבֹּחַ לַיהוָה בָּאתִי הִתְקַדְּשׁוּ וּבָאתֶם
אִתִּי בַּזֶּבַח וַיְקַדֵּשׁ אֶת־יִשַׁי וְאֶת־בָּנָיו וַיִּקְרָא

פסקא באמצע פסוק v. 2. להם

6 לָהֶם לַזָּבַח׃ וַיְהִי בְּבוֹאָם וַיַּרְא אֶת־אֱלִיאָב וַיֹּאמֶר
7 אַךְ נֶגֶד יְהוָה מְשִׁיחוֹ׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־שְׁמוּאֵל אַל־תַּבֵּט אֶל־מַרְאֵהוּ וְאֶל־גְּבַהּ
קוֹמָתוֹ כִּי מְאַסְתִּיהוּ כִּי ׀ לֹא אֲשֶׁר יִרְאֶה הָאָדָם כִּי
הָאָדָם יִרְאֶה לָעֵינַיִם וַיהוָה יִרְאֶה לַלֵּבָב׃ וַיִּקְרָא
8 יִשַׁי אֶל־אֲבִינָדָב וַיַּעֲבִרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר גַּם־
9 בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֶר יִשַׁי שַׁמָּה וַיֹּאמֶר גַּם־
10 בָּזֶה לֹא־בָחַר יְהוָה׃ וַיַּעֲבֶר יִשַׁי שִׁבְעַת בָּנָיו לִפְנֵי
שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי לֹא־בָחַר יְהוָה בָּאֵלֶּה׃
11 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי הֲתַמּוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר עוֹד
שָׁאַר הַקָּטָן וְהִנֵּה רֹעֶה בַּצֹּאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־יִשַׁי
12 שִׁלְחָה וְקָחֵנוּ כִּי־לֹא נָסֹב עַד־בֹּאוֹ פֹּה׃ וַיִּשְׁלַח
וַיְבִיאֵהוּ וְהוּא אַדְמוֹנִי עִם־יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב
רֹאִי ס
13 וַיֹּאמֶר יְהוָה קוּם מְשָׁחֵהוּ כִּי־זֶה הוּא׃ וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל
אֶת־קֶרֶן הַשֶּׁמֶן וַיִּמְשַׁח אֹתוֹ בְּקֶרֶב אֶחָיו וַתִּצְלַח רוּחַ־
יְהוָה אֶל־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיָּקָם שְׁמוּאֵל
14 וַיֵּלֶךְ הָרָמָתָה׃ וְרוּחַ יְהוָה סָרָה מֵעִם שָׁאוּל וּבִעַתָּתְהוּ
טו רוּחַ־רָעָה מֵאֵת יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי־שָׁאוּל אֵלָיו
16 הִנֵּה־נָא רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה מְבַעַתֶּךָּ׃ יֹאמַר־נָא
אֲדֹנֵינוּ עֲבָדֶיךָ לְפָנֶיךָ יְבַקְשׁוּ אִישׁ יֹדֵעַ מְנַגֵּן בַּכִּנּוֹר
וְהָיָה בְּהֵיוֹת עָלֶיךָ רוּחַ־אֱלֹהִים רָעָה וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְטוֹב
17 לָךְ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ־נָא לִי אִישׁ מֵיטִיב
18 לְנַגֵּן וְהֵבֵיאתֶם אֵלָי׃ וַיַּעַן אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר
הִנֵּה רָאִיתִי בֶן לְיִשַׁי בֵּית הַלַּחְמִי יֹדֵעַ נַגֵּן וְגִבּוֹר חַיִל
וְאִישׁ מִלְחָמָה וְנָבוֹן דָּבָר וְאִישׁ תֹּאַר וַיהוָה עִמּוֹ׃
19 וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־יִשַׁי וַיֹּאמֶר שִׁלְחָה אֵלַי

פסקא באמצע פסוק 12. הל בפתח 7. את

(ו) אוֹס דיסע קאָמען, מוּבד ער דען אֱלִיאָב ערבּליקטע, דאָכטע ער, וואָהרליך! דאָ שטעהט פאָר דעם עוּיגען זיין בעזאָבטער:
(ז) דער עוּיגע מאָבער שפּראָך נוֹ שְׁמוּאֵל, זיהע ניכט אוּף זייגע בעשטאָלט, מוּבד אוּף זייגען האָהען וואוּכס, דען אוּך האָבע קיינען בעפאָלען מַן מיהק. עס איסט ניכט נוֹ בעהען אוּף וואָס דער מענש זיהעט, דען דער מענש זיהעט נור אוּף דען מיסערליכען שין. גאָטט מאָבער שויעט מן דאָס הערץ: (ח) יִשַׁי רוּף נון דען אֲבִינָדָב, מוּבד פֿיהרטע מיהן פאָר שְׁמוּאֵל הין, וועלכער שפּראָך, אוּך דיסען דאָ דער עוּיגע ניכט בעווּאָהלעט: (ט) נון פֿיהרטע יִשַׁי דען שַׁמָּה הערבייא. ער (שְׁמוּאֵל) מאָבער שפּראָך, אוּך דיסען דאָ דער עוּיגע ניכט בעווּאָהלעט: (י) זוֹ פֿיהרטע יִשַׁי זייבען זיהבע פאָר שְׁמוּאֵל הין. מאָבער שְׁמוּאֵל זאָגטע נוֹ מיהק, דער עוּיגע דאָ דיסען קיינען ערווּאָהלעט: (יא) שְׁמוּאֵל פֿראָגטע היערמוּך דען יִשַׁי, זיבד דאָס דיא קנאָבען מַלוֹע? דיסער מאָטווּארטעטע, דער יינגסטע פעהלט נאָך, דער אוּך דער ווירד בייא דען שאָפֿען איסט. שְׁמוּאֵל זאָגטע, שיקט הין, מוּבד זאָס דער ווירד הערבייגעזאָגט, דען ווּיר וועלען אוּנס ניכט עהער נוֹ טישע, מַוֹס בִּיס ער הער קאָמען ווירד: (יב) ער שיקטע מַוֹסאָן הין, מוּבד זיס מיהן קאָמען. ער זאָה רָאטע אוּס, דאָטטע דאָבייא שענע אוּיגען, מוּבד מייגע היבשע בילדוכע. דער עוּיגע שפּראָך, וואָהרליך! זאָבע מיהן, דען דיסער איסט עס: (יג) דאָ נאָהם שְׁמוּאֵל דאָס עהל־האָרן, מוּבד זאָבטען מיהן אין דער איטטע זייגער בריליער. פֿאָן דיסעם טאָבע אן מוּבד וויטער, רוהעטע מיין גייסט עם עוּיגען אוּך דָּוִד. שְׁמוּאֵל מאָכטע זיך זאָגען ווירד אוּך, מוּבד רייסטע נאָך רָמָה: (יד) פֿאָן שָׁאוּל וואָר נון דער גייסט דעס עוּיגען גענוֹמען, מוּבד מיין בעסער גייסט, (מיינע מרט וואָהן־ווּיל) פֿאָן דעם עוּיגען נוֹ־גענשיקט, בעאוּנרוהיגטע מיהן: (טו) דאָמיבער שפּראָכען דיא דיהנער דעס שָׁאוּל נוֹ מיהק, זיהע דאָך, מיין בעסער גייסט פֿאָן דאָטטע בעאוּנרוהיגט דיך: (טז) דאָראוּס ערוּוידע, אָ הערר! דייגען דיהנערן, דיר מייגען פֿאָרשלאָג נוֹ מאָכען, מאָן וואָכ נעהוּיך מייגען מאָן, דער דיא האָרפֿע שפּיעלען קאָן, דאָס ער מיינער, וואָן דער בעסע גייסט פֿאָן גאָטט דיך פֿאָבט, מיט זייגער האָבד שפּיעלט, זוֹ ווירד דיר בעסער וועדען: (יז) שָׁאוּל בעפאָהלו היערמוּך זייגען דיהנערן, ערזוּהעטע מיר מייגען זאָכען מאָן, דער גוט שפּיעלען קאָן, מוּבד ברינגעט מיהן נוֹ מיר: (יח) מייגער פֿאָן דען קנאָבען נאָהם דאָס וואָרט, מוּבד שפּראָך, אוּך האָבע מייגען זאָהן יִשַׁי מוּס בֵּית־לֶחֶם גענוֹמען, דער זייטען־שפּיל־פֿער שטאָהט, מיבריגענס מיין טאָפּפֿערער מוּבד בילדערער זיינגליבג מוּבד מיין גוטער קריגער מיסט, אוּך מיין זאָך־פֿערשטאָבדיגער מוּבד גוט גרעבילדעטער מענש, מיט דעם דער עוּיגע מיסט: (יט) שָׁאוּל שיקטע זאָגליך בָּאטהען נוֹ יִשַׁי, מוּבד זיס מיהק מעהרען,

מעלען, שיקט מיר זייענען זאָהן דָּוִד, דער בייא דעם קוייענען
פֿיהט מיסט: (כ) יִשַׁי נאָהם היערויף מייענען עסעל, מיט ברָאָט,
מייענען שוּוּיך ווייַן, מוּבד מיין ג'יגען־בעקליין, מוּבד שיקטע ליסעם
דורך זייענען זאָהן דָּוִד צו שָׁאוּל: (כא) דָּוִד קאָם נו שָׁאוּל, ער
וואָרד מיהם פאָר־בעשטעלט, דיסער בעווואָהנט מיהן זיב, מוּבד מאַכט
מיהן נו זייענע וואַפֿען־טראָגער: (כב) ער שיקטע היערויף
מיהן נו ישַׁי, מוּבד זיס מיהם זאָגען, לאָז דָּוִד ען מייענע האַפֿע,
ער האָט גרויסע מן מייענען מוּבען בעפֿוּנדען: (כג) וו אָפֿט מן
דער פֿאָבע, דער גייסט דעס הערערן מיבער שָׁאוּל קאָם, נאָהם
דָּוִד זיא האַרפֿע, שפּילטע מיט זייענר האַנד. דאָורך וואָרד
שָׁאוּל וויכטער מוּבד בעסער, מוּבד דער בעסע גייסט פֿערלוּס
מיהן:

קאַפּיטעל יז

(א) מיבדעסען נאָבען זיא פְּלִשְׁתִּים מיהרע שאָרען נוסאַמען,
מוּם מין קריג נו ניהען. זאַמעלטען זיך מין שׂוֹכֹה, האַס יְהוּדָה
בעהערטע. מוּבד בעגאָבען מיהר זאָבער בייא אֶפֶס־דַּמִּים, נווישען
שׂוֹכֹה מוּבד עֲזֵקָה: (ב) מוּך שָׁאוּל מוּבד יִשְׂרָאֵל נאָבען נוסאַם־
מען, זאָבערטען זיך מין האַס ליכדען־טהאַל, מוּבד שטעלטען זיך מין
שלאַכט־אָרדנונג בעגבען זיא פְּלִשְׁתִּים: (ג) זיא פְּלִשְׁתִּים שטאַ־
דען מוּך מיינעם בערגע האַרט, מוּבד יִשְׂרָאֵל מוּך מיינעם בערגע
היער. נווישען מיהנען זאַב מיין טהאַל: (ד) זאַ טראָט מוּס דען העער־
זאָגערן דער פְּלִשְׁתִּים מיין ריסע הערפֿאָר, מיט נאָמען גָּלְיָת,
מוּס גַּת, דעסען העהא ועכס עלען מוּבד מיין זֶרֶת וואַר: (ה) מוּך
דעם קאָפּפֿע האָטטע ער מייענען עהרנען העלם, טרוג מיין שופּפען־
פֿערמיגעס פֿאָבגער העמד, וועלכעס פֿינף טויסענד שְׁקָלִים אַן
ערן וואָג: (ו) מייענע עהרנע טאַפֿעל היבג מוּך וייבע פֿיסע, מוּבד
מיין עהרנער האוּרף־שפּיס נווישען וייבען שולטערן: (ז) זיא
שטאַבגע וייבעס שפּיסעס וואַר ווי מיין וועבער־בוים, מוּבד האַס
בלאַט לאַפֿען וואַג ועכס הונדערט שְׁקָלִים אַן מייסען. פֿאָר מיהם
הער גיבג זיין שילד־טראָגער: (ח) מוּבד זאַ שטעלטע ער זיך הין,
רוף דען בעאַרמבעטען רייהען יִשְׂרָאֵל נו, מוּבד שפּראַך
וואַרוּם ריקעט מיהר מוּס נור שלאַכט? ועהעט! מיך בין דער
פְּלִשְׁתִּי, מוּבד נור, מיהר דיהבער דעס שָׁאוּל, וואַהלעט מוּך
מוּנטער מיין מייענען מאַן, דער נו מיר הערַאַב קאָמען: (ט) וועז
מיר מיט קאָמפֿאַבען קאַן, מוּבד מיך ערשלאָגען, זו וואָלען וויר
מייערע מוּנטערטהאַבען זיין. קאָמען מיך אַבער מיהם בייא,
מוּבד ערשלאָגען מיהן, זו מיסעט מיהר מוּנטערטהאַבען
בעלעבטע,

כ אֶת־דָּוִד בְּנֵךְ אֲשֶׁר בַּצֹּאן׃ וַיִּקַּח יִשַׁי חֲמוֹר לֶחֶם
וְנֹאד יַיִן וּגְדִי עִזִּים אֶחָד וַיִּשְׁלַח בְּיַד־דָּוִד בְּנוֹ אֶל־
21 שָׁאוּל׃ וַיָּבֹא דָוִד אֶל־שָׁאוּל וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֶּאֱהָבֵהוּ
22 מְאֹד וַיְהִי־לוֹ נֹשֵׂא כֵלִים׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל אֶל־יִשַׁי
23 לֵאמֹר יַעֲמָד־נָא דָוִד לְפָנַי כִּי־מָצָא חֵן בְּעֵינָי׃ וְהָיָה
בִּהְיוֹת רוּחַ־אֱלֹהִים אֶל־שָׁאוּל וְלָקַח דָּוִד אֶת־הַכִּנּוֹר
וְנִגֵּן בְּיָדוֹ וְרָוַח לְשָׁאוּל וְטוֹב לוֹ וְסָרָה מֵעָלָיו רוּחַ
הָרָעָה׃

יז Cap. XVII.

א וַיֶּאֶסְפוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם לַמִּלְחָמָה וַיֵּאָסְפוּ
שׂוֹכֹה אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין־שׂוֹכֹה וּבֵין־עֲזֵקָה בְּאֶפֶס
2 דַּמִּים׃ וְשָׁאוּל וְאִישׁ־יִשְׂרָאֵל נֶאֶסְפוּ וַיַּחֲנוּ בְּעֵמֶק הָאֵלָה
3 וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים׃ וּפְלִשְׁתִּים עֹמְדִים
אֶל־הָהָר מִזֶּה וְיִשְׂרָאֵל עֹמְדִים אֶל־הָהָר מִזֶּה וְהַגַּיְא
4 בֵּינֵיהֶם׃ וַיֵּצֵא־אִישׁ הַבֵּנַיִם מִמַּחֲנוֹת פְּלִשְׁתִּים גָּלְיָת
ה שְׁמוֹ מִגַּת גָּבְהוֹ שֵׁשׁ אַמּוֹת וָזָרֶת׃ וְכוֹבַע נְחֹשֶׁת עַל־
רֹאשׁוֹ וְשִׁרְיוֹן קַשְׂקַשִּׂים הוּא לָבוּשׁ וּמִשְׁקַל הַשִּׁרְיוֹן
6 חֲמֵשֶׁת־אֲלָפִים שְׁקָלִים נְחֹשֶׁת׃ וּמִצְחַת נְחֹשֶׁת עַל־
7 רַגְלָיו וְכִידוֹן נְחֹשֶׁת בֵּין כְּתֵפָיו׃ וְחֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר
אֹרְגִים וְלַהֶבֶת חֲנִיתוֹ שֵׁשׁ־מֵאוֹת שְׁקָלִים בַּרְזֶל וְנֹשֵׂא
8 הַצִּנָּה הֹלֵךְ לְפָנָיו׃ וַיַּעֲמֹד וַיִּקְרָא אֶל־מַעַרְכֹת יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר לָהֶם לָמָּה תֵצְאוּ לַעֲרֹךְ מִלְחָמָה הֲלוֹא אָנֹכִי
הַפְּלִשְׁתִּי וְאַתֶּם עֲבָדִים לְשָׁאוּל בְּרוּ־לָכֶם אִישׁ וְיֵרֶד
9 אֵלָי׃ אִם־יוּכַל לְהִלָּחֵם אִתִּי וְהִכָּנִי וְהָיִינוּ לָכֶם
לַעֲבָדִים וְאִם־אֲנִי אוּכַל־לוֹ וְהִכִּיתִיו וִהְיִיתֶם לָנוּ
י לַעֲבָדִים וַעֲבַדְתֶּם אֹתָנוּ׃ וַיֹּאמֶר הַפְּלִשְׁתִּי אֲנִי חֵרַפְתִּי
אֶת־מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה תְּנוּ־לִי אִישׁ וְנִלָּחֲמָה

קמץ בו"ק v. 9. ועץ ק' v. 7.

יָחַד׃ 11 וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וְכָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־דִּבְרֵי הַפְּלִשְׁתִּי
הָאֵלֶּה וַיֵּחַתּוּ וַיִּרְאוּ מְאֹד׃
12 וְדָוִד בֶּן־אִישׁ אֶפְרָתִי הַזֶּה מִבֵּית לֶחֶם
יְהוּדָה וּשְׁמוֹ יִשַׁי וְלוֹ שְׁמֹנָה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימֵי שָׁאוּל
זָקֵן בָּא בָאֲנָשִׁים׃ 13 וַיֵּלְכוּ שְׁלֹשֶׁת בְּנֵי־יִשַׁי הַגְּדֹלִים
הָלְכוּ אַחֲרֵי־שָׁאוּל לַמִּלְחָמָה וְשֵׁם׀ שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו אֲשֶׁר
הָלְכוּ בַּמִּלְחָמָה֙ אֱלִיאָב הַבְּכוֹר וּמִשְׁנֵהוּ אֲבִינָדָב
וְהַשְּׁלִשִׁי שַׁמָּה׃ 14 וְדָוִד הוּא הַקָּטָן וּשְׁלֹשָׁה הַגְּדֹלִים֙
הָלְכוּ אַחֲרֵי שָׁאוּל׃ 15 וְדָוִד הֹלֵךְ וָשָׁב מֵעַל שָׁאוּל לִרְעוֹת
אֶת־צֹאן אָבִיו בֵּית־לָחֶם׃ 16 וַיִּגַּשׁ הַפְּלִשְׁתִּי הַשְׁכֵּם
וְהִתְיַצֵּב אַרְבָּעִים יוֹם׃ 17 וַיֹּאמֶר יִשַׁי לְדָוִד בְּנוֹ
קַח־נָא לְאַחֶיךָ אֵיפַת הַקָּלִיא הַזֶּה וַעֲשָׂרָה לֶחֶם הַזֶּה
וְהָרֵץ הַמַּחֲנֶה לְאַחֶיךָ׃ 18 וְאֶת עֲשֶׂרֶת חֲרִיצֵי הֶחָלָב
הָאֵלֶּה תָּבִיא לְשַׂר הָאֶלֶף וְאֶת־אַחֶיךָ תִּפְקֹד לְשָׁלוֹם
וְאֶת־עֵרְבָּתָם תִּקָּח׃ 19 וְשָׁאוּל וְהֵמָּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל
בְּעֵמֶק הָאֵלָה נִלְחָמִים עִם־פְּלִשְׁתִּים׃
כ וַיַּשְׁכֵּם֙ דָּוִד בַּבֹּקֶר וַיִּטֹּשׁ אֶת־הַצֹּאן עַל־שֹׁמֵר וַיִּשָּׂא
וַיֵּלֶךְ כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יִשַׁי וַיָּבֹא הַמַּעְגָּלָה וְהַחַיִל הַיֹּצֵא
21 אֶל־הַמַּעֲרָכָה֙ וְהֵרִעוּ בַּמִּלְחָמָה׃ וַתַּעֲרֹךְ יִשְׂרָאֵל
וּפְלִשְׁתִּים מַעֲרָכָה לִקְרַאת מַעֲרָכָה׃ 22 וַיִּטֹּשׁ דָּוִד אֶת־
הַכֵּלִים מֵעָלָיו עַל־יַד שׁוֹמֵר הַכֵּלִים וַיָּרָץ הַמַּעֲרָכָה
וַיָּבֹא וַיִּשְׁאַל לְאֶחָיו לְשָׁלוֹם׃ 23 וְהוּא׀ מְדַבֵּר עִמָּם֙
וְהִנֵּה֙ אִישׁ הַבֵּנַיִם עוֹלֶה גָּלְיָת הַפְּלִשְׁתִּי שְׁמוֹ מִנַּת
מַעַרְכוֹת פְּלִשְׁתִּים וַיְדַבֵּר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּשְׁמַע דָּוִד׃
24 וְכֹל אִישׁ יִשְׂרָאֵל בִּרְאוֹתָם אֶת־הָאִישׁ וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו
כה וַיִּירְאוּ מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר׀ אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַרְאִיתֶם הָאִישׁ

הב׳ בפתח v. 12. העלה

ר׳ דגושה v. 25. ממערכות קרי v. 23.

בעלעבט, זאָ בעבעט מיר דען מיינען מאַן, דאָס ווער מיט מיינאַבעדער קאָמפּאַניען: (יא) אָס שָׁאוּל מוכז גאַנץ יִשְׂרָאֵל דיא ווארטע דיסעס פְּלִשְׁתִּי פערנאַהמען, ערשרעקען זיא, מוכז פירכטענען זיך זעהר: — (יב) דער בעזאַנטע דָּוִד ווער דער זאָן מיינעס אֶפְרָתִי מויס בֵּית־לֶחֶם יְהוּדָה, דער יִשַׁי היס, מוכז דער אַכט ועהבע האָבען. דיסער האַן ווער אין דען ניימען דעס שָׁאוּל, מוכז בעהערטע מוכטער דיא עהרווירדיגען מאַנבער: (יג) דיא דריי גרעסטען זעהבע דעס יִשַׁי פאַלגענדען שָׁאוּל אין דען קריג. דיסע דריי, אין דאָס פעלד בעגאַבען זעהבע, היסען, אֱלִיאָב, דער ערסט־געבאַרענע, דער נאַוויטע אֲבִינָדָב, מוכז דער דריטע שַׁמָּה: (יד) דָּוִד ווער דער קיינעסטס, דיא דריי גרעסערען מאַבער ווארען בייא שָׁאוּל: (טו) דאָ נאַך זיך דָּוִד אָפט נאַך זיין פאָן שָׁאוּל, מוכ דיא שאַפּע זיינעס פאַטערס אין בֵּית־לֶחֶם נו ווייטען: (יו) מאַרגענס מוכז מאַבענס טראָס מיאַטער דער פְּלִשְׁתִּי הערפאָר, מוכז שטעלטע זיך הין. מוכז זאָ דורך פיערנאַכ טאָגע: (יז) יִשַׁי האַטטע נו זיינעס זאָהנע דָּוִד בעזאַגט, נים דאָך פיר דיינע ברידער, דיסע אֵיפָה גערעסטעטע מֶהרען, מוכז דיסע נעהמען בראָטע, מוכז ווּך דאָס מאַבער, נו דיינען ברידערן: (יח) דיסע נעהמען קאָסע מאַבער, בריינגסט דוס דעס מאַבערסטען דער טויסענדע, דוס ערקונדיגסט דיך ואַדען נאַך דעס וואָהל־זיין דיינער ברידער, מוכז נימאַסט דיר מיהרע ניימבניסע: (דעס וואָהל־פערהאַלטענס) (יט) שָׁאוּל, זיא, (דעס יִשַׁי זעהנע) מוכז גאַנץ יִשְׂרָאֵל, זאַבען מיך זיינדען־טהאָל נו פעלדע, גענגען דיא פְּלִשְׁתִּים: (כ) דען נאַכסטען מאָרגען שטאַנד דָּוִד פרים מוך, מיבערוים דאָס קיינע דיא מיינעס היטהער, טראָס זיינע רייסע אַן, ווא מיהם יִשַׁי בעפאַהלען האַטטע, מוכז קאָס אַן דאָס קריגס־העער, ווענכעס מויס־ריקטע, מוך זיך אין שׁאַכט־מַרשבוב נו שטעלען, מוכז מיין פעלד־גשרייא מאַכטע: (כא) יִשְׂרָאֵל מוכז פְּלִשְׁתִּים שטעלטען זיך אין שׁאַכט־מַרשבוב, רייהע גענגען רייהע: (כב) דָּוִד מיבערוים דאָס בערגאַטהע, ווענכעס ער פאָן זיך בעזעבט, מיינעס דער דיא בערגאַטהשאַפטען אין פערוואַהרונג האַטטע, לאָך הין, וואָ דאָס העער אין שׁאַכט־מַרשבוב מיפגעשטעלט ווער, קאָס נו זיינען ברידערן, מוכז פרעאַטהע נאָך מיהרעס ווהל־זיין: (כג) מיבעדאָ ער מיט מיהנען רעדעטע, טראָס דער ריסע, מיט נאַמען גָּלְיָת מויס גַּת, מויס דען רייהען דער פְּלִשְׁתִּים הערפאָר, מוכז ווידער־האַלטע יענע בעקאַנטע רעדען. דָּוִד מערקטע מוך: (כד) פּלוצ פאָן דער מאַנשאַפט אין יִשְׂרָאֵל, וואָבאַל זיא דיסעס מאַנבעס אַנזיכטיג ווארדען, פלוהען זיינען מבוק, מוכז פירכטענען זיך ועהר: (כה) זיא שפראַכען נו מיינאַבער, האַבעט מיהר דען מאַן בעזעהען,

הַזֶּה כִּי חֵרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל עֻלָּה וְהָיָה הָאִישׁ
אֲשֶׁר־יַכֶּנּוּ יַעְשְׁרֶנּוּ הַמֶּלֶךְ ׀ עֹשֶׁר גָּדוֹל וְאֶת־בִּתּוֹ יִתֶּן־
לוֹ וְאֶת בֵּית אָבִיו יַעֲשֶׂה חָפְשִׁי בְּיִשְׂרָאֵל ׃
26 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הָאֲנָשִׁים הָעֹמְדִים עִמּוֹ לֵאמֹר מַה־
יֵּעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּה אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי הַלָּז וְהֵסִיר
חֶרְפָּה מֵעַל יִשְׂרָאֵל כִּי מִי הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כִּי
27 חֵרֵף מַעַרְכוֹת אֱלֹהִים חַיִּים ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הָעָם כַּדָּבָר
28 הַזֶּה לֵאמֹר כֹּה יֵעָשֶׂה לָאִישׁ אֲשֶׁר יַכֶּנּוּ ׃ וַיִּשְׁמַע
אֱלִיאָב אָחִיו הַגָּדוֹל בְּדַבְּרוֹ אֶל־הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר־אַף
אֱלִיאָב בְּדָוִד וַיֹּאמֶר ׀ לָמָּה־זֶּה יָרַדְתָּ וְעַל־מִי נָטַשְׁתָּ
מְעַט הַצֹּאן הַהֵנָּה בַּמִּדְבָּר אֲנִי יָדַעְתִּי אֶת־זְדֹנְךָ וְאֶת
29 רַע לְבָבְךָ כִּי לְמַעַן רְאוֹת הַמִּלְחָמָה יָרָדְתָּ ׃ וַיֹּאמֶר
ל דָּוִד מֶה־עָשִׂיתִי עָתָּה הֲלוֹא דָבָר הוּא ׃ וַיִּסֹּב
31 מֵאֶצְלוֹ אֶל־מוּל אַחֵר וַיֹּאמֶר כַּדָּבָר הַזֶּה וַיָּשִׁבוּהוּ הָעָם
32 דָּבָר כַּדָּבָר הָרִאשׁוֹן ׃ וַיִּשָּׁמְעוּ הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר
דָּוִד וַיַּגִּדוּ לִפְנֵי שָׁאוּל וַיִּקָּחֵהוּ ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל
אַל־יִפֹּל לֵב־אָדָם עָלָיו עַבְדְּךָ יֵלֵךְ וְנִלְחַם עִם־הַפְּלִשְׁתִּי
33 הַזֶּה ׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֹא תוּכַל לָלֶכֶת אֶל־
הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֶם עִמּוֹ כִּי־נַעַר אַתָּה וְהוּא אִישׁ
מִלְחָמָה מִנְּעֻרָיו ׃
34 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל רֹעֶה הָיָה עַבְדְּךָ לְאָבִיו בַּצֹּאן
לה וּבָא הָאַרְיֵה וְאֶת־הַדֹּב וְנָשָׂא שֶׂה מֵהָעֵדֶר ׃ וְיָצָאתִי
אַחֲרָיו וְהִכִּתִיו וְהִצַּלְתִּי מִפִּיו וַיָּקָם עָלַי וְהֶחֱזַקְתִּי
36 בִּזְקָנוֹ וְהִכִּתִיו וַהֲמִיתִיו ׃ גַּם אֶת־הָאַרְיֵה גַּם־הַדֹּב
הִכָּה עַבְדֶּךָ וְהָיָה הַפְּלִשְׁתִּי הֶעָרֵל הַזֶּה כְּאַחַד מֵהֶם
כִּי חֵרֵף מַעַרְכֹת אֱלֹהִים חַיִּים ׃
37 וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה אֲשֶׁר הִצִּלַנִי מִיַּד הָאַרְיֵ

הַזֶּה,

געזעהען, דער דאָ מוּיסגענטערטען מיסט? ער טריטט נור מוּיך,
בעגלייגען גאָטטעס געוֶאָלטערט האָט: (לז) דָּוִד סָאָהר פֿאָרט,
דער עוויגע, דער מיך וויסער דען יעווען מוּכ באָרען געשיצט
כיכט בעסער געהען, וויל ער זיך געפֿערדעטען שׂרען דעס יע־
דיהבער ערשׂאָבען, מוּכ עס זיך דיסעס מוּכבעשיטטענען פְּלִשְׁתִּי
טעדעטע מיהן: (לו) דען יעווען זאָוואָהן מוּס דען באָרען, האָט דיין
עס דאָס מיך מיהן מוּנטער דעס באָרטע, פֿערוואוּדעטע מוּכ
כידער, מוּכ ריס עס מיהם מוּס דעס רַאָבען. פֿיר ער מיך פֿאָר,
פֿאָרט: (לה) דאָס זענטע מיך מיהם נאָך, שׂוּג מיהן
דאָס דער הערדע וועג: (לה) דאָס קאָך נוּ־וויליען מיין יעווע אָדער מיין באָר, מוּכ טרוג מיין
שׂאָפֿט, דיין קנעכט וויידעטע זיינעדע פֿאָטער דאָס קיינע דיה,
נאָך יובג, מוּכ ער מיסט מיין קריגער פֿאָן יובענד מוּך: (לד) דָּוִד
שׂפֿרַאָך נוּ שָׁאוּל, מיט דער פְּלִשְׁתִּי נוּ קאָמפֿען, דען דאָ ביסט
כיכט הין גענהען, דיין קנעכט ווירד הין גענהען, מוּכ מיט דיסעד
וועגען זיינער, דיין קנעכט ווירד הין גענהען, מוּכ מיט דיסעס
פְּלִשְׁתִּי שטרייטען: (לג) שָׁאוּל אָבער שפֿרַאָך, דוּ קאָנענסט
ניכט הין גענהען, מיט דעם פְּלִשְׁתִּי נוּ קאָמפֿען, דען דוּ ביסט
נאָך יובג, מוּכ ער מיסט מיין קריגער פֿאָן יובענד מוּך: (לד) דָּוִד
שׂפֿרַאָך, דיין קנעכט ווייד מיין שׂאָף מיין באָר, מוּכ טרוג מיין
דאָס קאָך נוּ־וויליען מיין יעווע אָדער מיין באָר, מוּכ טרוג מיין
דאָס קאָך נוּ־וויליען מיין יעווע אָדער מיין באָר, מוּכ טרוג מיין
גוּר עהע געבען, מוּכ זיך יוּמיליען־הויס פֿריע זיין יאָסען
מיהן עהע געבען, מוּכ זיך יוּמיליען־הויס פֿריע זיין יאָסען מיין
שׂאָפֿט, וויל דער קעניג זעהר רייך מאָכען, מיהם ווינט טאָכטער
מוּך יִשְׂרָאֵל נוּ בעשיאפֿען. מַבער דעניעניגען, דער מיהן עד־
פֿאָרט: (כו) דָּוִד פֿרַאָגטע זיא ווייטע, זיא נעבעך מיהם שטאָפ־
דען, מוּכ שפֿרַאָך, וואָס זאָהל דעם וועדרען, וועכער דען פְּלִשְׁתִּי
טאָרט שׂאָפֿט, מוּכ זיא שוואָך יִשְׂרָאֵל מַבווענדעט? וועד
מיסט דען דער מוּכבעשיטטענע פְּלִשְׁתִּי, דאָס ער זיא שׂאָרען
דעס יעבענדיגען גאָטטעס פֿאָסטערט: (כז) דאָס פֿאָך זאָגטע מיהם
דיסע (בעמעלדעטע) וואָרטע, מוּכ שׂאָף, דיסעס זאָל דעם וועד־
דען, דער מיהן שׂאָפֿט: (כח) אֱלִיאָב, זיין אָלטעסטער ברודער,
הערטע עס, פֿאָך ער זאָ מיט דען ווייטען שפֿרַאָך, מוּכ זיין נאָרן
ענטבראָנטע מיבער דָּוִד, דאָס ער זאָגטע, מין וועכער מַבזיכט
ביסט דוּ היערהער גענאָמען? מוּכ וועד האָסט דוּ זיא וועני־
גען שׂפֿעע דאָרט מין דער וויסטע מיבערפֿאָסען? פֿ מיך קענטע
דייבען מוטהווילען מוּכ דיין בעס־מַרטיגעס הערן! בלאָס מוּך דען
קריג מיט מַכנוּועהען, ביסט דוּ הערפֿאָ גענאָמען: (כט) דָּוִד
ערווידערטע היערוּף, וואָס האָבע מיך דען יעצט בעגאָנגען?
עס וואָרד יאָ נור עטוואָס געשפראָכען: (ל) ער וועכדעטע זיך
היערוּיט פֿאָן מיהם וועג, נאָך מיינער מַנדערן ווייטע נוּ, מוּכ
שפֿרַאָך וויידער מוּך בעאָנטוואָרט, וויא זיא ערסטע וואָר: (לא) בון וואָרדען
וויידער מיינע מַנטוואָרט, וויא זיא ערסטע וואָר: (לא) בון וואָרדען
זיא רעדען בעקאָמענט, וועכט דָּוִד בעשפראָכען, האָן ערנאָהטע
זיא שׂאָר שָׁאוּל, מוּכ ער זיך פֿאָר זיך קאָמען: (לב) דאָ
שפֿרַאָך דָּוִד נוּ שָׁאוּל, עס ענטפֿאָלוֹ נימאַנדען דאָס הערן
וועגען זיינער, דיין קנעכט ווירד הין גענהען, מוּכ מיט דיסעס
פְּלִשְׁתִּי שטרייטען: (לג) שָׁאוּל מַבער שפֿרַאָך, דוּ קאָנענסט
ניכט הין גענהען, מיט דעם פְּלִשְׁתִּי נוּ קאָמפֿען, דען דוּ ביסט
נאָך יובג, מוּכ ער מיסט מיין קריגער פֿאָן יובענד מוּך: (לד) דָּוִד
שׂפֿרַאָך, דיין קנעכט ווייד מיין שׂאָף מיין באָר, מוּכ טרוג מיין
דאָס קאָך נוּ־וויליען מיין יעווע אָדער מיין באָר, מוּכ טרוג מיין
גוּר עהע געבען, מוּכ זיך יוּמיליען־הויס פֿריע זיין יאָסען מיין
שׂאָפֿט, וויל דער קעניג זעהר רייך מאָכען, מיהם ווינט טאָכטער
מוּך יִשְׂרָאֵל נוּ בעשיאפֿען. מַבער דעניעניגען, דער מיהן עד־
פֿאָרט: (כו) דָּוִד פֿרַאָגטע זיא ווייטע, זיא נעבעך מיהם שטאָפ־
דען, מוּכ שפֿרַאָך, וואָס זאָהל דעם וועדרען, וועכער דען פְּלִשְׁתִּי
טאָרט שׂאָפֿט, מוּכ זיא שוואָך יִשְׂרָאֵל מַבווענדעט? וועד
מיסט דען דער מוּכבעשיטטענע פְּלִשְׁתִּי, דאָס ער זיא שׂאָרען
דעס יעבענדיגען גאָטטעס פֿאָסטערט: (כז) דאָס פֿאָך זאָגטע מיהם
דיסע (בעמעלדעטע) וואָרטע, מוּכ שׂאָף, דיסעס זאָל דעם וועד־
דען, דער מיהן שׂאָפֿט: (כח) אֱלִיאָב, זיין אָלטעסטער ברודער,
הערטע עס, פֿאָך ער זאָ מיט דען ווייטען שפֿרַאָך, מוּכ זיין נאָרן
ענטבראָנטע מיבער דָּוִד, דאָס ער זאָגטע, מין וועכער מַבזיכט
ביסט דוּ היערהער גענאָמען? פֿ מיך קענטע
דייבען מוטהווילען מוּכ דיין בעס־מַרטיגעס הערן! בלאָס מוּך דען
קריג מיט מַכנוּועהען, ביסט דוּ הערפֿאָ גענאָמען: (כט) דָּוִד
ערווידערטע היערוּף, וואָס האָבע מיך דען יעצט בעגאָנגען?
עס וואָרד יאָ נור עטוואָס געשפראָכען: (ל) ער וועכדעטע זיך
היערוּיט פֿאָן מיהם וועג, נאָך מיינער מַנדערן ווייטע נוּ, מוּכ
שפֿרַאָך וויידער מוּך בעאָנטוואָרט, וויא זיא ערסטע וואָר: (לא) בון וואָרדען
וויידער מיינע מַנטוואָרט, וויא זיא ערסטע וואָר: (לא) בון וואָרדען
זיא רעדען בעקאָמענט, וועכט דָּוִד בעשפראָכען, האָן ערנאָהטע
זיא שׂאָר שָׁאוּל, מוּכ ער זיך פֿאָר זיך קאָמען: (לב) דאָ
שפֿרַאָך דָּוִד נוּ שָׁאוּל, עס ענטפֿאָלוֹ נימאַנדען דאָס הערן
וועגען זיינער, דיין קנעכט ווירד הין גענהען, מוּכ מיט דיסעס
פְּלִשְׁתִּי שטרייטען: (לג) שָׁאוּל מַבער שפֿרַאָך, דוּ קאָנענסט
ניכט הין גענהען, מיט דעם פְּלִשְׁתִּי נוּ קאָמפֿען, דען דוּ ביסט
נאָך יובג, מוּכ ער מיסט מיין קריגער פֿאָן יובענד מוּך: (לד) דָּוִד

v. 34. שה קרי ומציל v. 35. יתיר ו׳

וּמִיַּד הַדֹּב הוּא יַצִּילֵנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה ס
וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד לֵךְ וַיהוָה
יְהִיֶה עִמָּךְ׃ וַיַּלְבֵּשׁ שָׁאוּל אֶת־דָּוִד מַדָּיו וְנָתַן קוֹבַע 38
נְחֹשֶׁת עַל־רֹאשׁוֹ וַיַּלְבֵּשׁ אֹתוֹ שִׁרְיוֹן׃ וַיַּחְגֹּר דָּוִד 39
אֶת־חַרְבּוֹ מֵעַל לְמַדָּיו וַיָּאֶל לָלֶכֶת כִּי לֹא־נִסָּה וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל־שָׁאוּל לֹא־אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה כִּי־לֹא נִסִּיתִי
וַיְסִרֵם דָּוִד מֵעָלָיו׃ וַיִּקַּח מַקְלוֹ בְּיָדוֹ וַיִּבְחַר־לוֹ מ
חֲמִשָּׁה חַלְּקֵי אֲבָנִים ׀ מִן־הַנַּחַל וַיָּשֶׂם אֹתָם בִּכְלִי
הָרֹעִים אֲשֶׁר־לוֹ וּבַיַּלְקוּט וְקַלְעוֹ בְיָדוֹ וַיִּגַּשׁ אֶל־
הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיֵּלֶךְ הַפְּלִשְׁתִּי הֹלֵךְ וְקָרֵב אֶל־דָּוִד וְהָאִישׁ 41
נֹשֵׂא הַצִּנָּה לְפָנָיו׃ וַיַּבֵּט הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּרְא אֶת־דָּוִד 42
וַיִּבְזֵהוּ כִּי־הָיָה נַעַר וְאַדְמֹנִי עִם־יְפֵה מַרְאֶה׃ וַיֹּאמֶר 43
הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד הֲכֶלֶב אָנֹכִי כִּי־אַתָּה בָא־אֵלַי
בַּמַּקְלוֹת וַיְקַלֵּל הַפְּלִשְׁתִּי אֶת־דָּוִד בֵּאלֹהָיו׃ וַיֹּאמֶר 44
הַפְּלִשְׁתִּי אֶל־דָּוִד לְכָה אֵלַי וְאֶתְּנָה אֶת־בְּשָׂרְךָ לְעוֹף
הַשָּׁמַיִם וּלְבֶהֱמַת הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר מה
דָּוִד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי אַתָּה בָּא אֵלַי בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית
וּבְכִידוֹן וְאָנֹכִי בָּא־אֵלֶיךָ בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי
מַעַרְכוֹת יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר חֵרַפְתָּ׃ הַיּוֹם הַזֶּה יְסַגֶּרְךָ 46
יְהוָה בְּיָדִי וְהִכִּתִיךָ וְהֵסַרְתִּי אֶת־רֹאשְׁךָ מֵעָלֶיךָ וְנָתַתִּי
פֶּגֶר מַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים הַיּוֹם הַזֶּה לְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּלְחַיַּת
הָאָרֶץ וְיֵדְעוּ כָּל־הָאָרֶץ כִּי יֵשׁ אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל׃
וְיֵדְעוּ כָּל־הַקָּהָל הַזֶּה כִּי־לֹא בְחֶרֶב וּבַחֲנִית יְהוֹשִׁיעַ 47
יְהוָה כִּי לַיהוָה הַמִּלְחָמָה וְנָתַן אֶתְכֶם בְּיָדֵנוּ׃ וְהָיָה 48
כְּיָקָם הַפְּלִשְׁתִּי וַיֵּלֶךְ וַיִּקְרַב לִקְרַאת דָּוִד וַיְמַהֵר דָּוִד
וַיָּרָץ הַמַּעַרְכָה לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־ 49
יָדוֹ אֶל־הַכְּלִי וַיִּקַּח מִשָּׁם אֶבֶן וַיְקַלַּע וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי

פתח בס"פ v. 45. פסקא באמצע פסוק v. 37. אל

הַזֶּה׳ ווירד מיך מיט ווידער דיסען פְּלִשְׁתִּי שינען· שָׁאוּל שפרעכן נו דָּוִד׳ זע בעהע דען׳ דער עוויגע זייא מיט דיר! (לח) שָׁאוּל זיך דעם דָּוִד וויבע קוייעד מַנְּיהען׳ מייבען עהר־ נען העלם מויסוענען׳ מוכד מייבען פמנגער מַנְּוענען: (לט) מיבער דיא קוייעד גירטעטע דָּוִד זיין (דעם שָׁאוּל) שווערט מוק׳ פערוואכטע זע פמרט נו בעהען׳ דען ער וואר דמם ניכט בעוואהנט׳ מוכד שפרעכן ענדליך נו שָׁאוּל׳ מיך קען מיט דיסען מַכען ניכט פמרט בעהען׳ מיך בין עס ניכט בעוואהנט· דמרום לעבטע וינ דָּוִד פמן זיך: (מ) נמהם וייבען שטמב מין דיא המנד׳ זוכטע זיך פינף גלמטע שטיינע מיך טהמל מוס׳ לעבטע וינ מין מיין הירטען־בערמהה׳ דמם ער בייא זיך המטע׳ מוכד מין דיא טמשע· ער המטע וויבע שוייעד מין דער המנד׳ מוכד טרמט זע נו דעם פְּלִשְׁתִּי הין: (מא) דער פְּלִשְׁתִּי נהערטע זיך מַנְּסמט דעם דָּוִד׳ מוכד זיין שילד־טרמגער פמר מיהם הער: (מב) מוס ער מוך־זהה׳ מוכד דָּוִד ערבוליקטע׳ פערמכטעטע ער מיהן· דען ער וואר יונג׳ רמטה־וומנגיג׳ מוכד פמן שהנער בעשטמלט: (מג) ער שפרעכן נו דָּוִד׳ בין מיך מיין הונד׳ דמם דוא מיט שטעקען נו מיר קמוומסט? ער פלוכטע דעם דָּוִד בייא וויבעם במטע: (מד) מוכד ריף מיהם נו׳ קמם הער נו מיר! דמם מיך דיין פוייש פרייס בעבע׳ דען פמבעלן דעם היומעלס׳ מוכד דעם פיהע דעם פמלמעס! (מה) דָּוִד ערווידערטע דעם פְּלִשְׁתִּי׳ דוא קמוומסט נו מיר׳ מיט שווערט׳ שפיס׳ מוכד מַנְּבע׳ מיך מַבער קמוומע מיך נמהען דעם עוויגען צְבָאוֹת׳ דעם גמטעם דער נור שלמכט בעמרדנעטען שמרען פמן יִשְׂרָאֵל׳ דיא דוא בעטמסטערט המסט: (מו) מן דיסעם טמגע׳ ווירד דער עוויגע דיך מיר מין דיא המנד בעבעו׳ מיך וועדע דיך ערשלמגען׳ דיר דען קמפף מַבהויען׳ מוכד דיא וייכמע דעם מַבערס דער פְּלִשְׁתִּים׳ דעם בעפמלגען דעם היומעלס מוכד דען טהירען דעם פמלמעס פרייס בעבעו· דיא במנע וועלט וזל ערקענען׳ דמם יִשְׂרָאֵל מיינען גמטט המט: (מז) דיסע במנע פערוומוונג זזל עם ערפמהרען׳ דמם דער עוויגע ניכט בלמם דורך שווערט מוכד מַנְּע היפע וויסטען· זיין מיסט דער קריג׳ מוכד ער ווירד מייך מוכם מין דיא המנד בעבעו: (מח) ווא נון דער פְּלִשְׁתִּי זיך מוך מַכטע׳ מוכד מוך דָּוִד נו ציבע׳ מייטע דיסער׳ מוכד לך מוך דען פמלן׳ וזל דיא הערע מין שלמכט־מרכוביג שטמבען׳ בערמלע מוך דען פְּלִשְׁתִּי נו: (מט) מַכבטע מיט דער המנד מין דיא טמשע׳ נמהם פמן דא מייבען שטיין הערמוס׳ שוייעדטע׳

מוכד

מוב טרעף דען פְּלִשְׁתִּי מין דיא שטירן · דער שטיין דרעב טיף
מיין מין זייגע שטירן / מוב ער זאב פארווערטס נו בעדען :
(ג) זא בעזיגטע דָּוִד דען פְּלִשְׁתִּי / דורך שויידער מוב שטיין ·
שוג מיהן נידער מוב טעדעטע מיהן / אהנע מיין שווערט מין דער
האבד : (נא) זאבלייך זיך דָּוִד הין / שטעלוטע זיך מוף דען פְּלִשְׁתִּי /
נעהם מיהם האס שווערט אב / נאג עס מוס דער שיידע / מוב
ברעכטע מיהן מוף / מינדעד ער מיהם האשיט דען קאפף אבהיב ·
מוס נון דיא פְּלִשְׁתִּים זהען / האס מיהר העלד גענאלוען וואר /
ערגריפען זיא דיא פלוכט : (נב) יעלט מעכטען זיך דיא מענער
מוס יִשְׂרָאֵל מוב יְהוּדָה מוף / ערהאבען מיין פעלד־בעשרייא /
מוב זעגטען דען פְּלִשְׁתִּים נאך / בים מין האס טהאל / בים
פאר דיא טהארע פאן עֶקְרוֹן · ערשלאגענע פְּלִשְׁתִּים בעדעק־
טען דען וועג נאך שַׁעֲרַיִם / בים גַּת מוב עֶקְרוֹן הין : (נג) מוס
דיא קינדער יִשְׂרָאֵל נורים קאמען / פאן דען פערפאלגען דער
פְּלִשְׁתִּים / פלינדערטען זיא מיהרע וואגער : (נד) דָּוִד נאהם
נאכהער דען קאפף דעס פְּלִשְׁתִּי / מוב ברעכטע מיהן נאך
יְרוּשָׁלַיִם · זייגע וועפפען זעגטע ער מין זיין נעלט : (נה) מוס
שָׁאוּל דען דָּוִד דעם פְּלִשְׁתִּי ענטגעגען גיהען זאה / פרעגטע
ער דען העער־פיהרער אַבְנֵר / וועסען זאהן מיסט דיסער יינגלינג
אַבְנֵר ? דיסער מענוואלטעטע / זא וואהר דוא לעבסט / מיין
קעניג ! אין וויים עס ניכט : (נו) דער קעניג שפרעך / פרעגע
דאך נאך / וועסען זאהן דיסער יונגע מענש מיסט : (נז) מוס דָּוִד
נורים קאם / פאן דעם ערשלאגענען דעס פְּלִשְׁתִּי / נאהם מיהן אַבְנֵר /
מוב פיהרטע מיהן פאר שָׁאוּל / מינדעד ער דען קאפף דעס
פְּלִשְׁתִּי מין דער האבד טרוג : (נח) שָׁאוּל פרעגטע מיהן /
וועסען זאהן דיסט דוא יינגלינג ? דָּוִד מענוואלטעטע / דיינעס
דיהנערס יִשַׁי / מוס בֵּית־לֶחֶם :

קאפיטעל יח

(א) מוס ער מיסגעריעדעט האטטע מיט שָׁאוּל / וואר דיא וועלט
דעס יְהוֹנָתָן מן דיא דעס דָּוִד גענקיפפעט / מוב ער ליבטע
וואר
מיבריגען קוייכונגס־שטיקע / זיין שווערט / וויגען באגען מוב
זיינען גירטעל : (ה) דָּוִד מאכטע פערשידענע פעלד־נינגע / מוב

אֶל־מְצָחוֹ וַתִּטְבַּע הָאֶבֶן בְּמִצְחוֹ וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו
ג אָרְצָה : וַיְחַזֵּק דָּוִד מִן־הַפְּלִשְׁתִּי בַּקֶּלַע וּבָאֶבֶן וַיַּךְ
51 אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיְמִתֵהוּ וְחֶרֶב אֵין בְּיַד־דָּוִד : וַיָּרָץ
דָּוִד וַיַּעֲמֹד אֶל־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֶת־חַרְבּוֹ וַיִּשְׁלְפֶהָ
מִתַּעֲרָתָהּ וַיְמִתֻתֵהוּ וַיִּכְרֹת־בָּהּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּרְאוּ
52 הַפְּלִשְׁתִּים כִּי־מֵת גִּבּוֹרָם וַיָּנֻסוּ : וַיָּקֻמוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
וְיְהוּדָה וַיָּרִעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים עַד־בֹּאֲךָ גַּיְא
וְעַד שַׁעֲרֵי עֶקְרוֹן וַיִּפְּלוּ חַלְלֵי פְלִשְׁתִּים בְּדֶרֶךְ שַׁעֲרַיִם
53 וְעַד־גַּת וְעַד־עֶקְרוֹן : וַיָּשֻׁבוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִדְלֹק אַחֲרֵי
54 פְּלִשְׁתִּים וַיָּשֹׁסּוּ אֶת־מַחֲנֵיהֶם : וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־רֹאשׁ
הַפְּלִשְׁתִּי וַיְבִאֵהוּ יְרוּשָׁלַם וְאֶת־כֵּלָיו שָׂם בְּאָהֳלוֹ :
נה וּכְרְאוֹת שָׁאוּל אֶת־דָּוִד יֹצֵא
לִקְרַאת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל־אַבְנֵר שַׂר הַצָּבָא בֶּן־
מִי־זֶה הַנַּעַר אַבְנֵר וַיֹּאמֶר אַבְנֵר חֵי־נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ
56 אִם־יָדָעְתִּי : וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל אַתָּה בֶּן־מִי־זֶה
57 הָעֶלֶם : וּכְשׁוּב דָּוִד
מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אַבְנֵר וַיְבִאֵהוּ
58 לִפְנֵי שָׁאוּל וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ : וַיֹּאמֶר אֵלָיו
שָׁאוּל בֶּן־מִי אַתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן־עַבְדְּךָ יִשַׁי
בֵּית הַלַּחְמִי :

יח Cap. XVIII.

א וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר אֶל־שָׁאוּל וְנֶפֶשׁ יְהוֹנָתָן נִקְשְׁרָה
2 בְּנֶפֶשׁ דָּוִד וַיֶּאֱהָבֵהוּ יְהוֹנָתָן כְּנַפְשׁוֹ : וַיִּקָּחֵהוּ שָׁאוּל
3 בַּיּוֹם הַהוּא וְלֹא נְתָנוֹ לָשׁוּב בֵּית אָבִיו : וַיִּכְרֹת
4 יְהוֹנָתָן וְדָוִד בְּרִית בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כְּנַפְשׁוֹ : וַיִּתְפַּשֵּׁט
יְהוֹנָתָן אֶת־הַמְעִיל אֲשֶׁר עָלָיו וַיִּתְּנֵהוּ לְדָוִד וּמַדָּיו
ה וְעַד־חַרְבּוֹ וְעַד־קַשְׁתּוֹ וְעַד־חֲגֹרוֹ : וַיֵּצֵא דָּוִד בְּכֹל

v. 1. ויאהבהו קרי

אשר

אֲשֶׁר יִשְׁלָחֵנוּ שָׁאוּל וַיַּכֵּיל וַיְשִׂמֵהוּ שָׁאוּל עַל אַנְשֵׁי
הַמִּלְחָמָה וַיִּיטַב בְּעֵינֵי כָל־הָעָם וְגַם בְּעֵינֵי עַבְדֵי
שָׁאוּל׃ 6 וַיְהִי בְבוֹאָם בְּשׁוּב
דָּוִד מֵהַכּוֹת אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַתֵּצֶאנָה הַנָּשִׁים מִכָּל־עָרֵי
יִשְׂרָאֵל לָשִׁיר וְהַמְּחֹלוֹת לִקְרַאת שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ בְּתֻפִּים
בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלִשִׁים׃ 7 וַתְּעַנֶּינָה הַנָּשִׁים הַמְשַׂחֲקוֹת
וַתֹּאמֶרְנָה הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ 8 וַיִּחַר
לְשָׁאוּל מְאֹד וַיֵּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נָתְנוּ
לְדָוִד רְבָבוֹת וְלִי נָתְנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אַךְ הַמְלוּכָה׃
9 וַיְהִי שָׁאוּל עֹיֵן אֶת־דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וָהָלְאָה׃
10 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַתִּצְלַח
רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה אֶל־שָׁאוּל וַיִּתְנַבֵּא בְּתוֹךְ־הַבַּיִת
וְדָוִד מְנַגֵּן בְּיָדוֹ כְּיוֹם יוֹם וְהַחֲנִית בְּיַד־שָׁאוּל׃
11 וַיָּטֶל שָׁאוּל אֶת־הַחֲנִית וַיֹּאמֶר אַכֶּה בְדָוִד וּבְקִירוֹ
וַיִּסֹּב דָּוִד מִפָּנָיו פַּעֲמָיִם׃ 12 וַיִּרָא שָׁאוּל מִלִּפְנֵי דָּוִד כִּי־
הָיָה יְהוָה עִמּוֹ וּמֵעִם שָׁאוּל סָר׃ 13 וַיְסִרֵהוּ שָׁאוּל מֵעִמּוֹ
וַיְשִׂמֵהוּ לוֹ שַׂר־אָלֶף וַיֵּצֵא וַיָּבֹא לִפְנֵי הָעָם׃
14 וַיְהִי דָוִד לְכֹל־דְּרָכָיו מַשְׂכִּיל
טו וַיהוָה עִמּוֹ׃ 15 וַיַּרְא שָׁאוּל אֲשֶׁר־הוּא מַשְׂכִּיל מְאֹד
מִפָּנָיו׃ 16 וְכָל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה אֹהֵב אֶת־דָּוִד
כִּי־הוּא יוֹצֵא וָבָא לִפְנֵיהֶם׃
17 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד הִנֵּה בִתִּי הַגְּדוֹלָה מֵרַב אֹתָהּ
אֶתֶּן־לְךָ לְאִשָּׁה אַךְ הֱיֵה־לִי לְבֶן־חַיִל וְהִלָּחֶם מִלְחֲמוֹת
יְהוָה וְשָׁאוּל אָמַר אַל־תִּהְיֶה יָדִי בּוֹ וּתְהִי־בוֹ יַד־
פְּלִשְׁתִּים׃ 18 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־שָׁאוּל מִי אָנֹכִי וּמִי חַיַּי
19 מִשְׁפַּחַת אָבִי בְּיִשְׂרָאֵל כִּי־אֶהְיֶה חָתָן לַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי

באלפיו ק׳ v. 7. לשיר ק׳ v. 6. בעת
דרבון קרי v. 14. עוין קרי v. 9.

וואר גוליקין, וואהין מיהן שאול נור שיקטע. ער זעגטע מיהן
דאהער מיבער דאס קריגס־פאלק. מוכ ער וואלד בעוד, בייא
דעם פאלק זאווהן, אוים בייא דען הויף־בעדיהנטען דעם שאול:
(ו) בייא מיהרעם היים־נעגע, נאכדעם דוד נוריק קאם, פאן
דעם ערשלאגען דעם פלשתי, נאכדען דיא פרויען אוים אלין
שטאדטען פאן ישראל נור מוסיק מוכ נוק טאנצע אוים. אוך
דען קעניג שאול מיט פויקען, פריידען־רוף, מוכ טריאנגעל
וויסע דיא וואגען, שאול שלאגט זייער טויסענדע, מוכ דוד
וויכע דיא זעהען־טויסענדע: (ח) דיסעם פערדראס שאול זעהר.
ער נאהם דיסע רעדע איבעל אויף. מוכ שפראך, דוד גיבען
זיא דיא זעהען־טויסענדע, מוכ מיר דיא טויסענדע. נון פעהלט
מיהם נור דיא קרוכע: (ט) שאול וואס דוד וויט דיסעם טאגע
מיט שיעלען אויגען אן: (י) דעם מארגענס פאלגענדען וואר שאול
פאן דעם בעסען גייסט פאן גאטט בעזעסען, (פאס וואהן־זינען
מענשען־פאלק) מוכ ער גינג פאנטאסירען הערומ מיך הויסע.
דוד שפילטע דיא הארפע וויא גיוועהנליך, מוכ שאול האטטע
מיינען שפיס אין דער האנד: (יא) דיסען שפיס שווענקטע שאול,
מוכ דאכטע, איך וויל דוד מוכ נובליק דיא וואנד דורך־שטעכען.
מבער דוד וויך מיהם נוויים מאל אוים: (יב) שאול בעקאם נון
פורכט פאר דוד. וויל דער עווינע מיט מיהם, מוכ פאן שאול
געווכען וואר: (יג) שאול ענטפערנטע מיהן דאהער פאן זיך,
מוכ מאכטע מיהן נוק פירסטען מיבער טויסענדע. ער נאם נון
מיין מוכ אוים, פאר דעם פאלק: (יד) דוד וואר אוך אלין
זיינען נינען גליקין, דער עווינע וואר מיט מיהם: (טו) אוס
שאול זאה, דאס ער זיך גליקין וואר, ניטטערטע ער גאר פאר
מיהם: (יו) מיכדעסען וויבטע מיהן גאבן ישראל מוכ יהודה,
דען ער נאם מיין מוכ אוים פאר מיהנען: (יז) מיינסט זאגטע
שאול נו דוד, זיה היער מיינע גרעסערע טאכטער מרב, דיסע
וויל איך דיר נור גאטטין געבען, נור בלייבע פערנער מיין
טאפפערער קריגער, מוכ פיהרע דיא קריגע דעם עווינען.
שאול דאכטע, איך וואג ניכט זעלבסט האנד אן מיהן זענען,
ער קומט דען פלשתים אן דיא האנד: (יח) דוד אנט־
ווארטעטע דעם שאול, וועד בין איך? וועד וויכד מיינע מוהה־
בערי? וואס מיסט מיינע פאמיליע אין ישראל, דאס איך דעם
קעניגס מיידאם וועדדען זאלטע: (יט) אוס מבער דיא ניייט קאם, דא

וואן

וואלט אר זיך גראָסע מַכּוונג:

שאול

(ל) דאָ פּלעגן־העררען דער פְּלִשְׁתִּים טהאַטען מאָנכמאל מיינפאַל, מאַכ בייא יעדעם מיהרער מיינפאַל וואָר דָּוִד גלויכיִער, מיט מַלְאָךְ ער־ מאַכען מיינפאַל, מאַכ בייא יעדעם מיהרער מיינפאַל וואָר דָּוִד ווערב ער זיך גראָסע מַכּוונג:

(א) ווי ער האָט אויפגעהערט צו רעדען צו שָׁאוּל, האָט זיך יהונתן דעם זון יוֹנָתָן פעסט־ געבונדען מיט דָּוִד, אזוי אז ער האָט אים ליב גע־ האַט ווי זיך אַליין: (ב) שָׁאוּל האָט אים אויך גענומען צו זיך אין דעם טאָג, אזוי אז ער האָט אים נישט לאָזן צוריקקומען אין זיין פאָטערס הויז: (ג) יהונתן האָט מיט דָּוִד אַ בְּרִית גע־ מאַכט, ווייל ער האָט אים ליב גע־ האַט ווי זיך אַליין: (ד) יהונתן האָט זיך אויסגעטאָן דעם מאַנטל וואָס ער האָט אָנגעהאַט, און האָט אים אויפגעגעבן צו דָּוִד, אויך זיינע קליידער, אַפילו זיין שווערד, זיין בויגן, און זיין גאַרטל:

(ה) דָּוִד איז אַרויסגעגאַנגען וואוהין שָׁאוּל האָט אים געשיקט, און האָט זיך אויפגעפירט קלוג; דעריבער האָט אים שָׁאוּל אויפגעזעצט איבער די מלחמה־מענער, און עס האָט אים גוט גע־ פעלן פאַר אַלע מענטשן, אַפילו פאַר שָׁאוּל'ס קנעכט: (ו) עס איז אָבער פאָרגעקומען ווען דָּוִד איז צוריקגעקומען פון דער שלאַכט נאָכדעם ווי ער האָט דערלאַנגט דעם פְּלִשְׁתִּי, אַז די פרויען פון אַלע שטעט פון ישראל זענען אַרויסגעגאַנגען מיט זינגען און טענצן, שָׁאוּל המלך צו באַגעגענען מיט פויקען, מיט פרייד, און מיט מוזיק־אינסטרומענטן: (ז) די פרויען האָבן זיך אָנגעהויבן צו ענטפערן איינער דעם אַנדערן מיט טענצן, און האָבן גערופן: שָׁאוּל האָט געשלאָגן זיינע טויזנטער, אָבער דָּוִד זיינע צענטויזנטער:

(ח) שָׁאוּל האָט זיך זייער בייזגעמאַכט, און דאָס ווערט אים נישט גוט אויפגענומען, ווייל ער האָט גע־ זאָגט: מען האָט דָּוִד צוגעשריבן צענטויזנטער, אָבער מיר נאָר טויזנטער; אַז מען וועט אים נאָך נאָר מלוכה געבן! (ט) פון יענעם טאָג אָן האָט שָׁאוּל אַ שׂנאה צו דָּוִד, אַזוי אז ער האָט אים נישט ליב גע־ האַט ווי פריִער: (י) אין דער נעכטיקער נאַכט איז אַ בייזער רוח פון גאָט אַרויפגעקומען אויף שָׁאוּל, אזוי אז ער האָט אָנגעהויבן צו פאַנטאַזירן אין זיין הויז, אָבער דָּוִד האָט גע־ שפּילט מיט דער האַנט ווי יעדעס מאָל, אין דער האַנט איז געווען אַ שפּיז: (יא) שָׁאוּל האָט אָבער אויפגעהויבן דעם שפּיז, ווייל ער האָט גע־ טראַכט: איך וועל דָּוִד אָנשפּיזן מיט דער וואַנט; אָבער דָּוִד האָט אים צוויי מאָל אויסגעוויכן:

(יב) שָׁאוּל האָט אָבער אַ מורא פאַר דָּוִד, ווייל גאָט איז מיט אים געווען, נאָכדעם ווי ער האָט שוין אַוועקגענומען פון שָׁאוּל: (יג) דעריבער האָט שָׁאוּל אים אַוועקגענומען פון זיך, און האָט אים אויפגעזעצט איבער אַ טויזנט מענטשן, אזוי אז ער האָט אַרויסגעפירט און אַרײַנגעפירט דאָס פאָלק: (יד) דָּוִד האָט זיך אויפגעפירט קלוג אין אַלע זיינע וועגן, ווייל גאָט איז מיט אים געווען: (טו) ווען שָׁאוּל האָט גע־ זען אַז ער איז זייער קלוג, האָט ער אַ מורא פאַר אים: (טז) אָבער יִשְׂרָאֵל אין יְהוּדָה האָבן ליב גע־ האַט דָּוִד, ווייל ער האָט זיי גע־ פירט אין אַלע זייערע מלחמות:

(יז) שָׁאוּל האָט גערעדט צו דָּוִד: זע, מיין עלטסטע טאָכטער מֵרַב, מיט דָּוִד זי פַּערהיי־ראַטהען אין בעשטימטע האַנטע, זי וואָלט דיר זיין אַ פרוי אין אַ מחוֹלֹת געגעבען: (יח) דָּוִד האָט גע־ ענטפערט שָׁאוּל: ווער בין איך, און וואָס איז מיין לעבן, אָדער מיין פאָטערס משפּחה אין יִשְׂרָאֵל, אַז איך זאָל ווערן דעם מלכ'ס חתן? (יט) אָבער ווען עס איז געקומען די צייט אַז מֵרַב, שָׁאוּל'ס טאָכטער, זאָל דָּוִד געגעבן ווערן, איז זי פַּערהיי־ראַטהעט אַדרִיאֵל מחוֹלָתִי צו אַ פרוי:

(כ) אָבער מִיכַל, שָׁאוּל'ס טאָכטער, איז פַּאַרליבט געווען אין דָּוִד, ווען מען האָט שָׁאוּל דעם דערציילט האָט אים דאָס גוט גע־ פעלן: (כא) ער האָט זיך גע־ טראַכט, איך וועל זי אים געבן אַז זי זאָל אים זיין אַ מיהרע, אַז דער פְּלִשְׁתִּי זאָל אים אָנפאַלן: דעריבער האָט שָׁאוּל צום צווייטן מאָל גע־ זאָגט צו דָּוִד: אַז דו וועסט היינט ווערן מיין חתן: (כב) שָׁאוּל האָט אָבער באַפוילן זיינע קנעכט: רעדט מיט דָּוִד אין פערטרויען אַז שָׁאוּל המלך האָט ליב גע־ האַט דיך, אַלע זיינע קנעכט האָבן ליב דיך: זאָלסט דוא יעצט מיין שוויגער־זון ווערן: (כג) אָבער קנעכט שָׁאוּל האָבן דָּוִד דיסע ווערטער גערעדט, אָבער דָּוִד האָט גע־ זאָגט: איז דאָס אין אייַערע אויגן אַ קלייניקייט אַז איך זאָל ווערן דעם מלכ'ס חתן? איך בין אַ נבר מיט קליין אַנזען!

(כד) האָבן שָׁאוּל'ס קנעכט אים דערציילט, אַזוי האָט דָּוִד גערעדט: (כה) שָׁאוּל האָט גע־ זאָגט: אַזוי זאָלט איר זאָגן צו דָּוִד: דער מלך בעגערט נישט קיין קאַליע פאַר דער כלה, נאָר הונדערט ערלות פון פְּלִשְׁתִּים, כּדי זיך צו נעקמען פון די פיינט פון דעם מלך; שָׁאוּל האָט אָבער גע־ טראַכט, אַז דָּוִד וועט פאַלן אין די הענט פון פְּלִשְׁתִּים: (כו) דָּוִד האָט דאָס גע־ הערט, און עס האָט אים גוט גע־ פעלן, אַז ער זאָל ווערן דעם מלכ'ס חתן. נאָך ווען די צייט איז נישט אויס: (כז) האָט דָּוִד זיך אויפגעמאַכט, ער מיט זיינע מענטשן, און האָט דרייסט הונדערט פון פְּלִשְׁתִּים דערשלאָגן, האָט דָּוִד זיי אַלע אָפגעהויט, און האָט דעם מלכ'ס חתן געוויזן די הונדערט ערלות, כּדי ער זאָל ווערן דעם מלכ'ס שוויגער־זון. דערנאָך האָט שָׁאוּל אים גע־ געבן זיין טאָכטער מִיכַל צו אַ פרוי:

(כח) נון האָט שָׁאוּל דייטלעך, אַז גאָט איז מיט דָּוִד, אַז אַלע יִשְׂרָאֵל האָבן ליב גע־ האַט דָּוִד: (כט) שָׁאוּל האָט נאָך מער אויך מיכַל, זיין טאָכטער, אַ שׂנאה צו דָּוִד, ווייל ער איז אַ פיינט פון דָּוִד אַלע טעג: (ל) דאָ פלעגן־העררען דער פְּלִשְׁתִּים טהאַטען מאָנכמאל מיינפאַל, מאַכ בייא יעדעם מיהרער מיינפאַל וואָר דָּוִד גלויכיִער, מיט מַלְאָךְ ער־ מאַכען מיינפאַל, מאַכ בייא יעדעם מיהרער מיינפאַל וואָר דָּוִד ווערב ער זיך גראָסע מַכּוונג:

בְּעֶרֶת תֵּת אֶת־מֵרַב בַּת־שָׁאוּל לְדָוִד וְהָיָא נִתְנָה־
כ לְעַדְרִיאֵל הַמְּחֹלָתִי לְאִשָּׁה׃ וַתֶּאֱהַב מִיכַל בַּת־
שָׁאוּל אֶת־דָּוִד וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינָיו׃
21 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶתְּנֶנָּה לוֹ וּתְהִי־לוֹ לְמוֹקֵשׁ וּתְהִי־בוֹ
יַד־פְּלִשְׁתִּים וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בִּשְׁתַּיִם תִּתְחַתֵּן
22 בִּי הַיּוֹם׃ וַיְצַו שָׁאוּל אֶת־עֲבָדָו דַּבְּרוּ אֶל־דָּוִד בַּלָּט
לֵאמֹר הִנֵּה חָפֵץ בְּךָ הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו אֲהֵבוּךָ וְעַתָּה
23 הִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבְּרוּ עַבְדֵי שָׁאוּל בְּאָזְנֵי דָוִד אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר דָּוִד הַנָּקֵלָה בְעֵינֵיכֶם הִתְחַתֵּן
24 בַּמֶּלֶךְ וְאָנֹכִי אִישׁ־רָשׁ וְנִקְלֶה׃ וַיַּגִּדוּ עַבְדֵי שָׁאוּל
לוֹ לֵאמֹר כַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה דִּבֶּר דָּוִד׃
כה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל כֹּה־תֹאמְרוּ לְדָוִד
אֵין־חֵפֶץ לַמֶּלֶךְ בְּמֹהַר כִּי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים
לְהִנָּקֵם בְּאֹיְבֵי הַמֶּלֶךְ וְשָׁאוּל חָשַׁב לְהַפִּיל אֶת־דָּוִד
26 בְּיַד־פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּגִּדוּ עֲבָדָיו לְדָוִד אֶת־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיִּשַׁר הַדָּבָר בְּעֵינֵי דָוִד לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וְלֹא־
27 מָלְאוּ הַיָּמִים׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּלֶךְ הוּא וַאֲנָשָׁיו וַיַּךְ
בַּפְּלִשְׁתִּים מָאתַיִם אִישׁ וַיָּבֵא דָוִד אֶת־עָרְלֹתֵיהֶם
וַיְמַלְאוּם לַמֶּלֶךְ לְהִתְחַתֵּן בַּמֶּלֶךְ וַיִּתֶּן־לוֹ שָׁאוּל אֶת־
28 מִיכַל בִּתּוֹ לְאִשָּׁה׃ וַיַּרְא שָׁאוּל וַיֵּדַע כִּי יְהוָה עִם־
29 דָּוִד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל אֲהֵבָתְהוּ׃ וַיֹּסֶף שָׁאוּל
לְיִרְא מִפְּנֵי דָוִד עוֹד וַיְהִי שָׁאוּל אֹיֵב אֶת־דָּוִד כָּל־
הַיָּמִים׃
ל וַיֵּצְאוּ שָׂרֵי פְּלִשְׁתִּים וַיְהִי׀ מִדֵּי צֵאתָם שָׂכַל דָּוִד מִכֹּל
עַבְדֵי שָׁאוּל וַיִּיקַר שְׁמוֹ מְאֹד׃

Cap. XIX. וידבר

v. 22. עבדיו קרי

v. 28. פתח בס"פ יתיר א'. v. 29.

יט Cap. XIX.

א וַיְדַבֵּר שָׁאוּל אֶל־יוֹנָתָן בְּנוֹ וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו לְהָמִית
2 אֶת־דָּוִד וִיהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל חָפֵץ בְּדָוִד מְאֹד׃ וַיַּגֶּד
יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵאמֹר מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל אָבִי לַהֲמִיתֶךָ וְעַתָּה
3 הִשָּׁמֶר־נָא בַבֹּקֶר וְיָשַׁבְתָּ בַסֵּתֶר וְנַחְבֵּאתָ׃ וַאֲנִי אֵצֵא
וְעָמַדְתִּי לְיַד־אָבִי בַּשָּׂדֶה אֲשֶׁר־אַתָּה שָׁם וַאֲנִי אֲדַבֵּר
בְּךָ אֶל־אָבִי וְרָאִיתִי מָה וְהִגַּדְתִּי לָךְ׃
4 וַיְדַבֵּר יְהוֹנָתָן בְּדָוִד טּוֹב אֶל־
שָׁאוּל אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל־יֶחֱטָא הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ
בְּדָוִד כִּי לוֹא חָטָא לָךְ וְכִי מַעֲשָׂיו טוֹב־לְךָ מְאֹד׃
ה וַיָּשֶׂם אֶת־נַפְשׁוֹ בְכַפּוֹ וַיַּךְ אֶת־הַפְּלִשְׁתִּי וַיַּעַשׂ יְהוָה
תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה לְכָל־יִשְׂרָאֵל רָאִיתָ וַתִּשְׂמָח וְלָמָּה
6 תֶחֱטָא בְּדָם נָקִי לְהָמִית אֶת־דָּוִד חִנָּם׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל
בְּקוֹל יְהוֹנָתָן וַיִּשָּׁבַע שָׁאוּל חַי־יְהוָה אִם־יוּמָת׃
7 וַיִּקְרָא יְהוֹנָתָן לְדָוִד וַיַּגֶּד־לוֹ יְהוֹנָתָן אֶת־כָּל־הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה וַיָּבֵא יְהוֹנָתָן אֶת־דָּוִד אֶל־שָׁאוּל וַיְהִי לְפָנָיו
8 כְּאֶתְמוֹל שִׁלְשׁוֹם׃ וַתּוֹסֶף
הַמִּלְחָמָה לִהְיוֹת וַיֵּצֵא דָוִד וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיַּךְ
בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ וַתְּהִי רוּחַ יְהוָה
9 רָעָה אֶל־שָׁאוּל וְהוּא בְּבֵיתוֹ יוֹשֵׁב וַחֲנִיתוֹ בְּיָדוֹ וְדָוִד
מְנַגֵּן בְּיָד׃ וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכּוֹת בַּחֲנִית בְּדָוִד וּבַקִּיר
יִפְצֶר מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיַּךְ אֶת־הַחֲנִית בַּקִּיר וְדָוִד נָס
11 וַיִּמָּלֵט בַּלַּיְלָה הוּא׃ וַיִּשְׁלַח
שָׁאוּל מַלְאָכִים אֶל־בֵּית דָּוִד לְשָׁמְרוֹ וְלַהֲמִיתוֹ בַּבֹּקֶר
וַתַּגֶּד לְדָוִד מִיכַל אִשְׁתּוֹ לֵאמֹר אִם־אֵינְךָ מְמַלֵּט אֶת־
12 נַפְשְׁךָ הַלַּיְלָה מָחָר אַתָּה מוּמָת׃ וַתֹּרֶד מִיכַל אֶת־
13 דָּוִד בְּעַד הַחַלּוֹן וַיֵּלֶךְ וַיִּבְרַח וַיִּמָּלֵט׃ וַתִּקַּח מִיכַל

קאַפּיטעל יט

(א) שָׁאוּל רעדעט צון זון געבן יְהוֹנָתָן, אוכ מײַנ ווינט
זיכער, פֿון דעם סַּאהֲבען, דָּוִד ווײַזט־בריינגען. דו מַבער
יְהוֹנָתָן דען דָּוִד וואהר זיבטע: (ב) ענטדעקטע ער עס אים.
אוכ שפּראַך, אין פֿאַטער זוכט דיך ווײַזט־בריינגען, זייא מוסט
מאָרגען פּריה אוף זייכער הוטה, הַלטע דיך פֿערבאָרגען, אוכ
מַכּע דיך ווכזיכטבאַר: (ג) איך ווערדע מוסטאַן אוים־בעהטען,
מיט מייכעם פֿאַטער אוף דעם פֿעלד, וווּ זוא ביסט, נור זייטע
שטעלען, מיט אים פֿון דיר עס רעדען, שפּראַך איך דיר עס
שטאהטע, דאַס איך דיר עס מיטטהיילען קאַן: (ד) יְהוֹנָתָן רע־
דעטע מיט זייכעם פֿאַטער שָׁאוּל, גוט בעסטעט דעס דָּוִד.
אוכ שפּראַך זו אים, דער קעניג פֿעראיכדיגע זיך כיכט, אַן
זייכעם זיהכער דָּוִד, דען ער הַט כיכטס פֿערבראַכען געגען
דיך, פֿילמעהר וואַרען זייכע טהאַטען דיר זעהר נוצליך: (ה) ער
טרוג זיין לעבען אוף דער הַכּד, (וואַגטע זיין לעבען) אוכ ער־
שוג דען פְּלִשְׁתִּי. גאַטט פֿערליה דאַדורך גאַכ יִשְׂרָאֵל מייכע
גראָסען נוג. וווּ זאהעסט עס, אוכ פֿרייעטעסט דיך. וואַרוכ
וויללסט זוא דיך כון אַן אוכשולדיגעם בלוטע פֿערוכיכען, דָּוִד
אוכפֿערשולדעטער־וויַיסע מוטבריכגען אַן אַפּען? (ו) שָׁאוּל גאַב
דען פֿאַרשטעלונגען דעס יְהוֹנָתָן בעהער, אוכ שפּראַך, אַן וואַהר
גאַטט לעבט! ער זאָל כיכט שטערבען: (ז) דו רופֿ יְהוֹנָתָן דָּוִד,
זאַגטע מיהם דיסען פֿאַרגאַנג, פֿיהרטע מיהן אַן שָׁאוּל, אוכ
דָּוִד בלִיב בייא מיהם, וווּ פֿאַהרען: (ח) מיכדעמאַן בראַך דער
קריג ווידער אוים, דָּוִד נאַג אַן פֿעלד, וויפֿערטע דען פְּלִשְׁתִּים
מייטע שלַכּט, אוכ מַכּטע מוכטער מיהכען מייטע גראַסע כידער־
לַאגע. זיא אוסטען ענדליך פֿליהען פֿאַר מיהם: (ט) היערוף
מיבערפֿיל שָׁאוּל דער בעסע גייסט פֿאַר עוויגען. (דער וואַהר־
זיגע) עך זאַכ אַן הויסע, אוים זייכעם שפּיסע אין דער הַנד,
מיכדעמ דָּוִד דיא הַרפֿע שפּילטע: (י) דו וואָלטע שָׁאוּל אוים
דעם שפּיסע דען דָּוִד אוכ זיַיכע וואַנד זורך־שטעכען.
אַלליין דָּוִד מַכּטע זיך זאַ אַן פֿאַר מיהם, אוכ עך שוג דען שפּיס
בוּאַס אין דיא וואַנד. דָּוִד וואַר עכטפֿלוהען, אוכ עכטרַאַכ נאַך
אין דער־וויַבען נאַכט: (יא) שָׁאוּל שיקטע בעוויך בַּאַטהען נאַך
דער וואַהנוג דעס דָּוִד, אוכ מיהן זו בעוואַכען, אוכ אין דער
פֿרייהע מוֹרגען מיכַל מיכַל אוכטערריכ־
טעטע מיהן דאַפֿאַן. אוכ שפּראַך, וואַן זוא דיך דיסע נאַכט כיכט
רעטטעסט, זו וווירסט זוא מאָרגען מוּאַבערַאַכט: (יב) מִיכַל
לִיס היערוף דָּוִד דורך דאַס פֿענסטער הינאַב, אוכ עך נאַכט

זאגט, איסט שָׁאוּל מיך אונטער דען פרָאפּעטען?
אונטערדעסטן

טאָר אונד דיא גאַנצע נאַכט. זאָהער קומט דיא שפריך=וואָרטליכע
וויס=זאגטע פֿאָר שְׁמוּאֵל, אונד זאָג עגטקליידעט, דיסען גאַנצען
נָיוֹת בייא רָמָה מבקשׁ: (כד) היער נאָג ער זייא קליידער אוים,
זאגטע (זאגב) מיכדעם ער מיטער וויטער גיבג, בים ער נו
גיבגען=פּאַיי אוק דען קאָפּף האַנטע, אונד ער וויס=
ליכען אונטערגאַנג בעגייסטערונג, אונד ער זייא
גלייכפאַלס מיט דען פּרָאפֿעטען: (כה) שָׁאוּל זיִם דער מִיכַל
גיבגען=פּאַיי אוק דען קאָפּף האַנטע: (כו) זיא בעהעלטען קאַמען, אַבער זיהע!
אַן אים מוּאַבריבגע: (כז) זיא בעהעלטען קאַמען, אַבער זיהע!
זאָג אוּך נאָך אוים=בליב אין דען בעטטע, וועלכעס מיין רָאהעס
גיבגען=פּאַיי אוק דען קאָפּף האַנטע: (כז) שָׁאוּל זיִם דער מִיכַל
זאָגען, וואַרום האַסט דוּ מיך זו היגטערגאַנגען, אונד מייגען
פֿיינד וועג געלאַסען, אַז ער אַנטקאָם? מִיכַל שיקט דעם
שָׁאוּל נור אַנטוואָרט, ער זאָגטע נו מיר, נאָ מיך פֿאָרט! וואַרום
זאָלטע מיך מוּאַבריבגען מיסען? (כח) דָּוִד פֿלָה אַוסן אונד
אונטקאָם. ער גינג נאָך רָמָה נו שְׁמוּאֵל, ערצֿאָהלטע מיהם
אַלעס, וואָס שָׁאוּל מיהם גטאָהן. אונד בעגאָב זיך אַוסגען מיט
שְׁמוּאֵל נאָך נָיוֹת: (כט) דיסעס וואורדע שָׁאוּל היגטערבראַכט,
אונד בעזאָגט, זיהע! דָּוִד האַלטעט זיך אוק נו נָיוֹת בייא רָמָה:
(ל) ער שיקטע זאָבוייך באָטהען הין, דָּוִד אַב=נו=האָלען. אַוס
דיסע אַבער זיא פֿערוואַוונדע דער פרָאפֿעטען וויס=זאָגען, זאָהען,
אונד שְׁמוּאֵל, וועלכער, זיא אַנוייטעד, אַבייא שטאַנד. זו
קאַם מייגע בעטטליכע בעגייסטערונג אויבער זיא באָטהען דעם
שָׁאוּל, אונד זיא וויס=זאָגטען (זאָבגען) מיט. שָׁאוּל שיקטע
בעריכטעטע עס דעם שָׁאוּל, אונד ער שיקטע אַבדערע באָטהען.
אַבער אוּך דיסע וויס=זאָגטען (זאָבגען) מיט. שָׁאוּל שיקטע
מייגע דריטטע בעזאַנדטשאַפֿט. אונד אוּך דיסע וויס=זאָגטען
(זאָבגען) מיט: (לב) ענדליך גינג ער זעלבסט נאָך רָמָה. אַוס
ער אַן גראָסע גיסטערנע בייא שֶׁכוּ קאַם, פֿראַגטע ער, וואָ
האַלטעט זיך שְׁמוּאֵל אונד דָּוִד אוק? וואָן זאָגטע, נו נָיוֹת בייא
רָמָה: (לג) ער גינג הין, נאָך נָיוֹת בייא רָמָה. אַבער אוּך
מיהן ערגריף מייגע בעטטליכע בעגייסטערונג, אונד ער וויס=
זאָגטע (זאָבג) מיכדעם ער מיטער וויטער גיבג, בים ער נו
נָיוֹת בייא רָמָה אַבקאַם: (לד) היער נאָג ער זייא קליידער אוים,
זאָגען, וואַרום האַסט דוּ מיך זו היגטערגאַנגען, אונד מייגען
פֿיינד וועג געלאַסען, אַז ער אַנטקאָם? מִיכַל שיקטע דעם
שָׁאוּל נור אַנטוואָרט, ער זאָגטע נו מיר, נאָ מיך פֿאָרט! וואַרום
זאָלטע מיך מוּאַבריבגען מיסען? (לה) דָּוִד פֿלָה אַוסן אונד
אונטקאָם. ער גינג נאָך רָמָה נו שְׁמוּאֵל, ערצֿאָהלטע מיהם
אַלעס, וואָס שָׁאוּל מיהם גטאָהן. אונד בעגאָב זיך אַוסגען מיט
שְׁמוּאֵל נאָך נָיוֹת: (לו) דיסעס וואורדע שָׁאוּל היגטערבראַכט,
אונד בעזאָגט, זיהע! דָּוִד האַלטעט זיך אוק נו נָיוֹת בייא רָמָה:
(לז) ער שיקטע זאָבוייך באָטהען הין, דָּוִד אַב=נו=האָלען. אַוס
דיסע אַבער זיא פֿערוואַוונדע דער פרָאפֿעטען וויס=זאָגען, זאָהען,
אונד שְׁמוּאֵל, וועלכער, זיא אַנוייטעד, אַבייא שטאַנד. זו
קאַם מייגע בעטטליכע בעגייסטערונג אויבער זיא באָטהען דעם
שָׁאוּל, אונד זיא וויס=זאָגטען (זאָבגען) מיט. שָׁאוּל שיקטע
בעריכטעטע עס דעם שָׁאוּל, אונד ער שיקטע אַבדערע באָטהען.
אַבער אוּך דיסע וויס=זאָגטען (זאָבגען) מיט. שָׁאוּל שיקטע
מייגע דריטטע בעזאַנדטשאַפֿט. אונד אוּך דיסע וויס=זאָגטען
(זאָבגען) מיט: (לח) ענדליך גינג ער זעלבסט נאָך רָמָה. אַוס
ער אַן גראָסע גיסטערנע בייא שֶׁכוּ קאַם, פֿראַגטע ער, וואָ
האַלטעט זיך שְׁמוּאֵל אונד דָּוִד אוק? וואָן זאָגטע, נו נָיוֹת בייא
רָמָה: (לט) ער גינג הין, נאָך נָיוֹת בייא רָמָה. אַבער אוּך
מיהן ערגריף מייגע בעטטליכע בעגייסטערונג, אונד ער וויס=
זאָגטע (זאָבג) מיכדעם ער מיטער וויטער גיבג, בים ער נו
נָיוֹת בייא רָמָה אַבקאַם: (מ) היער נאָג ער זייא קליידער אוים,
זאָגטע נו: (מא) זיא בעהעלטען קאַמען, אַבער זיהע! אַן אים
גרייפֿען, זאָגטע זיא, ער מיסט קראַנק: (מב) שָׁאוּל שיקטע
וואַבדע נו: (מג) זיא בעהעלטען קאַמען, אַבער זיהע!
דָּוִד נו ער=
גרייפֿען, זאָגטע זיא, ער מיסט קראַנק: (מד) שָׁאוּל שיקטע
בוֹתבע נו: (מה) זיא בעהעלטען קאַמען, אַבער זיהע!
דָּוִד נו ער=

אֶת־הַתְּרָפִים וַתָּשֶׂם אֶל־הַמִּטָּה וְאֵת כְּבִיר הָעִזִּים
14 שָׂמָה מְרַאֲשֹׁתָיו וַתְּכַס בַּבָּגֶד׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים
טו לָקַחַת אֶת־דָּוִד וַתֹּאמֶר חֹלֶה הוּא׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל
אֶת־הַמַּלְאָכִים לְרְאוֹת אֶת־דָּוִד לֵאמֹר הַעֲלוּ אֹתוֹ
16 בַּמִּטָּה אֵלַי לַהֲמִיתוֹ׃ וַיָּבֹאוּ הַמַּלְאָכִים וְהִנֵּה
17 הַתְּרָפִים אֶל־הַמִּטָּה וּכְבִיר הָעִזִּים מְרַאֲשֹׁתָיו׃ וַיֹּאמֶר
שָׁאוּל אֶל־מִיכַל לָמָּה כָּכָה רִמִּיתִנִי וַתְּשַׁלְּחִי אֶת־
אֹיְבִי וַיְמַלֵּט וַתֹּאמֶר מִיכַל אֶל־שָׁאוּל הוּא־אָמַר אֵלַי
18 שַׁלְּחֵנִי לָמָּה אֲמִיתֶךָּ׃ וְדָוִד בָּרַח וַיְמַלֵּט וַיָּבֹא אֶל־
שְׁמוּאֵל הָרָמָתָה וַיַּגֶּד־לוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה־לוֹ שָׁאוּל
19 וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁמוּאֵל וַיֵּשְׁבוּ בְּנָוֺת׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל לֵאמֹר
כ הִנֵּה דָוִד בְּנָוֺת בָּרָמָה׃ וַיִּשְׁלַח שָׁאוּל מַלְאָכִים
לָקַחַת אֶת־דָּוִד וַיַּרְא אֶת־לַהֲקַת הַנְּבִיאִים נִבְּאִים
וּשְׁמוּאֵל עֹמֵד נִצָּב עֲלֵיהֶם וַתְּהִי עַל־מַלְאֲכֵי שָׁאוּל
21 רוּחַ אֱלֹהִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה׃ וַיַּגִּדוּ לְשָׁאוּל וַיִּשְׁלַח
מַלְאָכִים אֲחֵרִים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה וַיֹּסֶף שָׁאוּל וַיִּשְׁלַח
22 מַלְאָכִים שְׁלִשִׁים וַיִּתְנַבְּאוּ גַּם־הֵמָּה׃ וַיֵּלֶךְ גַּם־הוּא
הָרָמָתָה וַיָּבֹא עַד־בּוֹר הַגָּדוֹל אֲשֶׁר בַּשֶּׂכוּ וַיִּשְׁאַל
וַיֹּאמֶר אֵיפֹה שְׁמוּאֵל וְדָוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְּנָוֺת בָּרָמָה׃
23 וַיֵּלֶךְ שָׁם אֶל־נָוֺת בָּרָמָה וַתְּהִי עָלָיו גַּם־הוּא רוּחַ
אֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ הָלוֹךְ וַיִּתְנַבֵּא עַד־בֹּאוֹ בְּנָוֺת בָּרָמָה׃
24 וַיִּפְשַׁט גַּם־הוּא בְּגָדָיו וַיִּתְנַבֵּא גַּם־הוּא לִפְנֵי שְׁמוּאֵל
וַיִּפֹּל עָרֹם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלָּיְלָה עַל־כֵּן יֹאמְרוּ
הֲגַם שָׁאוּל בַּנְּבִיאִים׃

Cap. XX. ויברח

בניות קרי v. 18. 19. 22.

בניות קרי ibid. נויות קרי v. 23.

כ Cap. XX. כ

א וַיִּבְרַח דָּוִד מִנָּיוֹת בָּרָמָה וַיָּבֹא וַיֹּאמֶר ׀ לִפְנֵי
יְהוֹנָתָן מֶה עָשִׂיתִי מֶה־עֲוֹנִי וּמֶה־חַטָּאתִי לִפְנֵי אָבִיךָ
2 כִּי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ חָלִילָה לֹא תָמוּת
הִנֵּה לֹ֣ ׀ יַעֲשֶׂה אָבִי דָּבָר גָּדוֹל אוֹ דָּבָר קָטֹן וְלֹא
יִגְלֶה אֶת־אָזְנִי וּמַדּוּעַ יַסְתִּיר אָבִי מִמֶּנִּי אֶת־הַדָּבָר
3 הַזֶּה אֵין זֹאת ׃ וַיִּשָּׁבַע עוֹד דָּוִד וַיֹּאמֶר יָדֹעַ יָדַע
אָבִיךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וַיֹּאמֶר אַל־יֵדַע־זֹאת
יְהוֹנָתָן פֶּן־יֵעָצֵב וְאוּלָם חַי־יְהוָה וְחֵי נַפְשֶׁךָ כִּי כְּפֶשַׁע
4 בֵּינִי וּבֵין הַמָּוֶת ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד מַה־תֹּאמַר
נַפְשְׁךָ וְאֶעֱשֶׂה־לָּךְ ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן הִנֵּה־חֹדֶשׁ
ה מָחָר וְאָנֹכִי יָשֹׁב־אֵשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ לֶאֱכֹל וְשִׁלַּחְתַּנִי
וְנִסְתַּרְתִּי בַּשָּׂדֶה עַד הָעֶרֶב הַשְּׁלִשִׁית ׃ אִם־פָּקֹד
6 יִפְקְדֵנִי אָבִיךָ וְאָמַרְתָּ נִשְׁאֹל נִשְׁאַל מִמֶּנִּי דָּוִד לָרוּץ
בֵּית־לַחֶם עִירוֹ כִּי־זֶבַח הַיָּמִים שָׁם לְכָל־הַמִּשְׁפָּחָה ׃
7 אִם־כֹּה יֹאמַר טוֹב שָׁלוֹם לְעַבְדֶּךָ וְאִם־חָרֹה יֶחֱרֶה
8 לוֹ דַּע כִּי־כָלְתָה הָרָעָה֙ מֵעִמּוֹ ׃ וְעָשִׂיתָ חֶסֶד עַל־
עַבְדֶּךָ כִּי בִבְרִית יְהוָה הֵבֵאתָ אֶת־עַבְדְּךָ עִמָּךְ וְאִם־
יֶשׁ־בִּי עָוֹן הֲמִיתֵנִי אַתָּה וְעַד־אָבִיךָ לָמָּה־זֶּה תְּבִיאֵנִי ׃
9 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן חָלִילָה לָּךְ כִּי ׀ אִם־יָדֹעַ אֵדַע כִּי־כָלְתָה
הָרָעָה מֵעִם אָבִי לָבוֹא עָלֶיךָ וְלֹא אֹתָהּ אַגִּיד לָךְ ׃
י וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוֹנָתָן מִי יַגִּיד לִי אוֹ מַה־יַּעֲנְךָ
11 אָבִיךָ קָשׁ֙ ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד לְכָה וְנֵצֵא
הַשָּׂדֶה וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם הַשָּׂדֶה ׃
12 וַיֹּאמֶר יְהוֹנָתָן אֶל־דָּוִד יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כִּי־אֶחְקֹר אֶת־אָבִי כָּעֵת ׀ מָחָר
הַשִּׁלְשִׁית וְהִנֵּה־טוֹב אֶל־דָּוִד וְלֹא־אָז אֶשְׁלַח אֵלֶיךָ

v. 1. מנוית קרי וגליתי v. 2. לא יעשה קרי

קאפיטעל כ

(א) אונטערדעסטן ענטפֿלאָ דָוִד פֿון נָיוֹת בייא רָמָה · קומט
צו יְהוֹנָתָן, אונד שפּרעכט, וואס האָבע איך געטהאן? וואס איסט
מיין פֿערברעכען? וואס מיינע זינדע בעגען דיינען פֿאָטער, דאס
ער מיר נאָך דעם לעבען טראַכטעט? (ב) דאס ווייט פֿערנע,
שפּרעכט (יְהוֹנָתָן) זואווירסט נישט שטערבען · זיהע! מיין פֿאָטער
טהוט נישטס, עס ווייא גראָס אָדער קליין, דאס ער מיר נישט ענט-
דעקט · וואָרומ זוירדע ער דען דיסעס פֿאָרהאָבען פֿאָר מיר
גיהיים האַלטען? עס איסט גענוים נישט זא: (ג) אָבער דָוִד
בעטהייערטע עס, אונד זאגטע הינזו, דיין פֿאָטער וויס וואָהל,
דאס איך גנאָדע מין דיינען אוגען גefונדען האָבע, אונד דענקט,
יְהוֹנָתָן וויל דיסעס נישט ערפֿאָהרען, עס וווירדע מיהן קראַנקען ·
אָבער, זא וואָהר זוא לעבעט! אונד זא וואָהר זוא לעבעסט! עס
איסט נור מיין שריטט זוישען מיר אונד דעם טאָדע: (ד) דאָ
שפּראַך יְהוֹנָתָן זו דָוִד, וואָס ווינשעסט זוא, דאס איך דיר טהון
זָאל? (ה) דָוִד זאגטע, זיהע! מָארגען איסט נייא־מאָנדס-
טאָג, וון איך זיץ געוועהנליך בייא דעם קעניג צום שפּייסען
מיינדינגע · דאָפֿאָן זָאל איך נון עכטאָסען, דאס איך מיך
ביס דען דריטטען אָבענד, אוף דעם פֿעלד פֿערבערגען קאָן:
(ו) וען נון דיין פֿאָטער מיינער עראָוויבענס מיסגעדענקען, זא זאגעסט זוא,
דָוִד האָט זיך בייא מיר יא ערוויבענס מוסגעבעטהען, אוף קורצע
צייט נאָך בֵּית־לֶחֶם, זיינער פֿאָטער־שטאָדט, זו רייסען, וויל
זיא זאָמטליכע פֿאָמיליע דאָרט האָבען יאָהרליכע פֿעסט-פֿעסט: (ז) שפּריכט ער נון דאָנן, „גוט" זא איסט פֿרידע פֿיר דיין
קנעכט · איסט ער אָבער מוגעהאָלטען דאָראַבער, זא וויסע,
דאס דאס בעסע פֿון מיהם בעשלאָסען איסט: (ח) ערנייגע פֿוסלאָט
גנאָדען (דער בייא דעם עוויגען בעשוואָרען וואָרדען)
מיט דיר געבראָכט · האָבאָטען אָבער מין פֿערברעכען אוף מיר,
זא טעדע זוא מיך זעלבסט · וואָרומ מיך ערסט זו דיינעם פֿאָטער
פֿיהרען? (ט) יְהוֹנָתָן ערווידערטע, דער גערעכטע וויא פֿערן
מיינעם פֿאָטער בעשלאָסען וויא, זוירדע איך דיר עס נישט עכט-
דעקען? (י) אָבער, שפּראַך דָוִד זו יְהוֹנָתָן, ווער וויל מיר
בעקלאָגט ברינגען? אָדער — וען דיין פֿאָטער דיר האַרט בע-
געגנען וויל! (יא) דא שפּראַך יְהוֹנָתָן, קום, לאָס אונס אוף
פֿעלד הינאוס גיהען! זא גינגען בייידע אוף פֿעלד:
(יב) היער שפּראַך יְהוֹנָתָן זו דָוִד, דער עוויגע, דער גאָטט
יִשְׂרָאֵל, (שטראָפֿע מיך!) וען איך מיינער־מָארגען אום
דיסע צייט, מיינען פֿאָטער מוסגעפֿארשט, אונד געפֿונדען האָבע,
דאס ער גוטס צו דיר זינט, אונד דען קנעכט שיקע,

13 וְגָלִיתִי אֶת־אָזְנְךָ׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה יְהוָה לִיהוֹנָתָן וְכֹה
יֹסִיף כִּי־יִיטַב אֶל־אָבִי אֶת־הָרָעָה עָלֶיךָ וְגָלִיתִי
אֶת־אָזְנְךָ וְשִׁלַּחְתִּיךָ וְהָלַכְתָּ לְשָׁלוֹם וְיִהְיֶה יְהוָה עִמָּךְ
14 כַּאֲשֶׁר הָיָה עִם־אָבִי׃ וְלֹא אִם־עוֹדֶנִּי חָי וְלֹא־
טו תַעֲשֶׂה עִמָּדִי חֶסֶד יְהוָה וְלֹא אָמוּת׃ וְלֹא־תַכְרִית
אֶת־חַסְדְּךָ מֵעִם בֵּיתִי עַד־עוֹלָם וְלֹא בְּהַכְרֵת יְהוָה
16 אֶת־אֹיְבֵי דָוִד אִישׁ מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיִּכְרֹת
יְהוֹנָתָן עִם־בֵּית דָּוִד וּבִקֵּשׁ יְהוָה מִיַּד אֹיְבֵי דָוִד׃
17 וַיֹּסֶף יְהוֹנָתָן לְהַשְׁבִּיעַ אֶת־דָּוִד בְּאַהֲבָתוֹ אֹתוֹ כִּי־
אַהֲבַת נַפְשׁוֹ אֲהֵבוֹ׃
18* וַיֹּאמֶר־לוֹ יְהוֹנָתָן מָחָר חֹדֶשׁ וְנִפְקַדְתָּ כִּי יִפָּקֵד
19 מוֹשָׁבֶךָ׃ וְשִׁלַּשְׁתָּ תֵּרֵד מְאֹד וּבָאתָ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־
נִסְתַּרְתָּ שָׁם בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה וְיָשַׁבְתָּ אֵצֶל הָאֶבֶן הָאָזֶל׃
כ וַאֲנִי שְׁלֹשֶׁת הַחִצִּים צִדָּה אוֹרֶה לְשַׁלַּח־לִי לְמַטָּרָה׃
21 וְהִנֵּה אֶשְׁלַח אֶת־הַנַּעַר לֵךְ מְצָא אֶת־הַחִצִּים אִם־
אָמֹר אֹמַר לַנַּעַר הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וְהֵנָּה קָחֶנּוּ
22 וָבֹאָה כִּי־שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין דָּבָר חַי־יְהוָה׃ וְאִם־כֹּה
אֹמַר לָעֶלֶם הִנֵּה הַחִצִּים מִמְּךָ וָהָלְאָה לֵךְ כִּי
23 שִׁלְּחֲךָ יְהוָה׃ וְהַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְנוּ אֲנִי וָאַתָּה הִנֵּה
יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ עַד־עוֹלָם׃
24 וַיִּסָּתֵר דָּוִד בַּשָּׂדֶה וַיְהִי הַחֹדֶשׁ וַיֵּשֶׁב
כה הַמֶּלֶךְ עַל־הַלֶּחֶם לֶאֱכֹל׃ וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ עַל־מוֹשָׁבוֹ
כְּפַעַם׀ בְּפַעַם אֶל־מוֹשַׁב הַקִּיר וַיָּקָם יְהוֹנָתָן וַיֵּשֶׁב
26 אַבְנֵר מִצַּד שָׁאוּל וַיִּפָּקֵד מְקוֹם דָּוִד׃ וְלֹא־דִבֶּר
שָׁאוּל מְאוּמָה בַּיּוֹם הַהוּא כִּי אָמַר מִקְרֶה הוּא בִּלְתִּי
טָהוֹר הוּא כִּי־לֹא טָהֹר׃

* v. 18. השמרה כשחל ר"ח ביום א' וביהי
אל קרי v. 24.

27 ויהי ממחרת החדש השני ויפקד מקום דוד ויאמר
שאול אל־יהונתן בנו מדוע לא־בא בן־ישי גם־תמול
28 גם־היום אל־הלחם ׃ ויען יהונתן את־שאול נשאל
29 נשאל דוד מעמדי עד־בית לחם ׃ ויאמר שלחני.
נא כי זבח משפחה לנו בעיר והוא צוה־לי אחי
ועתה אם־מצאתי חן בעיניך אמלטה נא ואראה
את־אחי על־כן לא־בא אל־שלחן המלך ׃
ל ויחר־אף שאול ביהונתן
ויאמר לו בן־נעות המרדות הלוא ידעתי כי־בחר
31 אתה לבן־ישי לבשתך ולבשת ערות אמך ׃ כי
כל־הימים אשר בן־ישי חי על־האדמה לא תכון
אתה ומלכותך ועתה שלח וקח אתו אלי כי בן־
32 מות הוא ׃ ויען יהונתן
את־שאול אביו ויאמר אליו למה יומת מה עשה ׃
33 ויטל שאול את־החנית עליו להכתו וידע יהונתן
34 כי־כלה היא מעם אביו להמית את־דוד ׃ ויקם
יהונתן מעם השלחן בחרי־אף ולא־אכל ביום־החדש
השני לחם כי נעצב אל־דוד כי הכלמו אביו ׃
לה ויהי בבקר ויצא יהונתן
36 השדה למועד דוד ונער קטן עמו ׃ ויאמר לנערו
רץ מצא־נא את־החצים אשר אנכי מורה הנער
37 רץ והוא־ירה החצי להעברו ׃ ויבא הנער עד־מקום
החצי אשר ירה יהונתן ויקרא יהונתן אחרי הנער
38 ויאמר הלוא החצי ממך והלאה ׃ ויקרא יהונתן
אחרי הנער מהרה חושה אל־תעמד וילקט נער
39 יהונתן את־החצי ויבא אל־אדניו ׃ והנער לא־ידע
מ מאומה אך יהונתן ודוד ידעו את־הדבר ׃ ויתן

v. 38. החצים קרי

יהונתן

(כז) דעס טאגעס דאראויף, אלס דען צווייטען נייא-מאנדס-טאג, וואר ווידער דער פלאץ דעס דוד לעער. דא שפראך שאול צו זיינעם זאהנע יהונתן, ווארום איסט דער זאהן דעס ישי ניכט צו דער טאפעל געקאממען, זאוואהל געסטערן אלס היינטע? (כח) יהונתן אנטווארטעטע דעם שאול, דוד האט זיך פאן מיר אורלויב נאך בית-לחם אויסגעבעטהען: (כט) אונד געזאגט, לאס מיך דאך הין רייסען, דען וויר האבען איין פאמיליען-פעסט אין דיסער שטאדט. מיין ברודער האט עס מיר זאגען לאססען. ווען איך גנאדע אין דיינען אויגען געפונדען, זא מעכטע איך מיך (פאן מיינען געשעפטען) לאס-רייסען, אונד מיינע ברידער בע-זוכען. דאהער איסט ער ניכט צו דער קעניגליכען טאפעל געקאמ-מען: (ל) דא ענטבראננטע דער צארן דעס שאול איבער יהונתן, אונד ער שפראך צו איהם, אונגעראטהענער, ווידער-שפענסטיגער זאהן! ווייס איך דען ניכט, דאס דו אן דעם זאהנע דעס ישי געפאללען פינדעסט, צו דיינער אייגענען שאנדע, אונד צו דער שאנדע דיינער מוטטער, דיא דיך געבאהר: (לא) דען זא לאנגע דער זאהן דעס ישי אויף ערדען לעבעט, קאן עס מיט דיר, אונד דיינער רעגירונג, קיינען בעשטאנד האבען. שיקע אלסא זאגלייך הין, אונד לאס איהן צו מיר הער ברינגען, דען ער איסט דעם טאדעס שולדיג: (לב) יהונתן אנטווארטעטע דעם שאול, אונד שפראך, ווארום זאלל ער אומגעבראכט ווערדען? וואס האט ער דען געטהאן? (לג) דא ווארף שאול דען שפיס נאך איהם, איהן צו טרעפפען. אונד יהונתן וואוסטע נון, דאס עס פאן זיינעם פאטער בעשלאססען זייא, דוד אומצוברינגען: (לד) ער שטאנד פאלל פערדרוססעס פאן דער טאפעל אויף, אונד נאהם דיסען צווייא-טען נייא-מאנדס-טאג קיינע שפייסע צו זיך, דען עס קראנקטע איהן וועגען דוד, אונד וייל זיין פאטער איהן בעשימפפט האטטע: (לה) אם פאלגענדען מארגען גינג יהונתן אויף דאס פעלד הינ-אויס, נאך דער פעראבדרעדונג מיט דוד, אונד איין קליינער קנאבע מיט איהם: (לו) היער שפראך יענער צו זיינעם קנאבען, לויף הין, אונד זוכע דיא פפיילע אויף, דיא איך אב-שיסע. דער קנאבע ליף, ער אבער שאס דען פפייל ווייט איבער איהן הינאויס: (לז) אלס דער קנאבע אן דיא שטעללע דעס פפיילעס הין גינג, דען יהונתן אב-געשאססען האטטע, ריף איהם דיסער נאך, אונד זאגטע, דער פפייל ליגט יא וויטער הין: (לח) אונד ריף איהם פערנער נאך, געשווינד, איילע! זוימע ניכט! דער קנאבע דעס יהונתן זאמ-מעלטע דיא פפיילע, אונד קאם צו זיינעם העררן: (לט) דער קנאבע האטטע ניכטס געמערקט. נור יהונתן אונד דוד וואוסטען אום דיא זאכע: (מ) דאראויף גאב יהונתן דעם קנאבען זיינע וואפפען, אונד

ער

מיינע גערעטשאפטען, האבע איך ניכט מיט געטאן, ווייל מיין שווערט היער בייא ער האבע? זאל מיך מיין שווערט אוכ שפרעך נו אחימלך, האסט דוא ניכט מיך מיינען שפיס, אלער שפרעכט היער בייא ער האבע? זאל מיך מיין שווערט אוכ

41 הבֵּיא העִיר: הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ ׀ אִישׁ אֶת־
42 רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל: וַיֹּאמֶר
יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ
בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה ׀ בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי
וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם: *

Cap. XXI. כא

א 2 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר: וַיָּבֹא דָוִד נֹבָה אֶל־
אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר
3 לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדֶּךָ וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ: וַיֹּאמֶר דָּוִד
לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִוַּנִי דָבָר וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ
אַל־יֵדַע מְאוּמָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָנֹכִי שֹׁלֵחַךָ וַאֲשֶׁר
צִוִּיתִיךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים יוֹדַעְתִּי אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי:
4 וְעַתָּה מַה־יֶּשׁ תַּחַת־יָדְךָ חֲמִשָּׁה־לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ
ה הַנִּמְצָא: וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין־לֶחֶם חֹל
אֶל־תַּחַת יָדִי כִּי־אִם־לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם־נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים
6 אַךְ מֵאִשָּׁה: וַיַּעַן דָּוִד
אֶת־הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם־אִשָּׁה עָצְרָה־לָּנוּ כִּתְמֹל
שִׁלְשֹׁם בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְלֵי־הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְהוּא דֶּרֶךְ
7 חֹל וְאַף כִּי־הַיּוֹם יְקֻדַּשׁ בַּכֶּלִי: וַיִּתֶּן־לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ
כִּי לֹא־הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי־אִם־לֶחֶם הַפָּנִים הַמּוּסָרִים
8 מִלִּפְנֵי יְהוָה לָשׂוּם לֶחֶם חם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ: וְשֵׁם
אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה
וּשְׁמוֹ דֹּאֵג הָאֲדֹמִי אַבִּיר הָרֹעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל:
9 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ וְאֵין יֶשׁ־פֹּה תַּחַת־יָדְךָ חֲנִית
אוֹ־חֶרֶב כִּי גַם־חַרְבִּי וְגַם־כֵּלַי לֹא־לָקַחְתִּי בְיָדִי כִּי־

יְהוֹנָתָן אֶת־כֻּלָּיו אֶל־הַנַּעַר אֲשֶׁר־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ
41 הָבֵיא הָעִיר: הַנַּעַר בָּא וְדָוִד קָם מֵאֵצֶל הַנֶּגֶב וַיִּפֹּל
לְאַפָּיו אַרְצָה וַיִּשְׁתַּחוּ שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּשְׁקוּ ׀ אִישׁ אֶת־
42 רֵעֵהוּ וַיִּבְכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ עַד־דָּוִד הִגְדִּיל: וַיֹּאמֶר
יְהוֹנָתָן לְדָוִד לֵךְ לְשָׁלוֹם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְנוּ שְׁנֵינוּ אֲנַחְנוּ
בְּשֵׁם יְהוָה לֵאמֹר יְהוָה יִהְיֶה ׀ בֵּינִי וּבֵינֶךָ וּבֵין זַרְעִי
וּבֵין זַרְעֲךָ עַד־עוֹלָם: *

Cap. XXI. כא

א 2 וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וִיהוֹנָתָן בָּא הָעִיר: וַיָּבֹא דָוִד נֹבָה אֶל־
אֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן וַיֶּחֱרַד אֲחִימֶלֶךְ לִקְרַאת דָּוִד וַיֹּאמֶר
3 לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה לְבַדֶּךָ וְאִישׁ אֵין אִתָּךְ: וַיֹּאמֶר דָּוִד
לַאֲחִימֶלֶךְ הַכֹּהֵן הַמֶּלֶךְ צִוַּנִי דָבָר וַיֹּאמֶר אֵלַי אִישׁ
אַל־יֵדַע מְאוּמָה אֶת־הַדָּבָר אֲשֶׁר־אָנֹכִי שֹׁלֵחַךָ וַאֲשֶׁר
צִוִּיתִיךָ וְאֶת־הַנְּעָרִים יוֹדַעְתִּי אֶל־מְקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי:
4 וְעַתָּה מַה־יֶּשׁ תַּחַת־יָדְךָ חֲמִשָּׁה־לֶחֶם תְּנָה בְיָדִי אוֹ
ה הַנִּמְצָא: וַיַּעַן הַכֹּהֵן אֶת־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵין־לֶחֶם חֹל
אֶל־תַּחַת יָדִי כִּי־אִם־לֶחֶם קֹדֶשׁ יֵשׁ אִם־נִשְׁמְרוּ הַנְּעָרִים
6 אַךְ מֵאִשָּׁה: וַיַּעַן דָּוִד
אֶת־הַכֹּהֵן וַיֹּאמֶר לוֹ כִּי אִם־אִשָּׁה עָצְרָה־לָּנוּ כִּתְמֹל
שִׁלְשֹׁם בְּצֵאתִי וַיִּהְיוּ כְלֵי־הַנְּעָרִים קֹדֶשׁ וְהוּא דֶּרֶךְ
7 חֹל וְאַף כִּי־הַיּוֹם יְקֻדַּשׁ בַּכֶּלִי: וַיִּתֶּן־לוֹ הַכֹּהֵן קֹדֶשׁ
כִּי לֹא־הָיָה שָׁם לֶחֶם כִּי־אִם־לֶחֶם הַפָּנִים הַמּוּסָרִים
8 מִלִּפְנֵי יְהוָה לָשׂוּם לֶחֶם חם בְּיוֹם הִלָּקְחוֹ: וְשֵׁם
אִישׁ מֵעַבְדֵי שָׁאוּל בַּיּוֹם הַהוּא נֶעְצָר לִפְנֵי יְהוָה
וּשְׁמוֹ דֹּאֵג הָאֲדֹמִי אַבִּיר הָרֹעִים אֲשֶׁר לְשָׁאוּל:
9 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲחִימֶלֶךְ וְאֵין יֶשׁ־פֹּה תַּחַת־יָדְךָ חֲנִית
אוֹ־חֶרֶב כִּי גַם־חַרְבִּי וְגַם־כֵּלַי לֹא־לָקַחְתִּי בְיָדִי כִּי־

(א) יענער האָבט זיך נון אוך אוכ גינג, איבדעם יהוֹנָתָן זיך
(ב) דָּוִד קאָם נאָך נֹבֹ, נו דעם
פריסטער אֲחִימֶלֶךְ, דער איהם ענטגעגען טייט, אוכ איהן
פֿרָאגט, וואָרום ביסט דוא זו אַליין? האסט ניעמאַנד בייא דיר?
(ג) דָּוִד אַנטוואָרטעט דעם פריסטער אֲחִימֶלֶךְ, דער קעניג
האָט מיר עטוואָס אויפֿגעטראָגען, אוכ דאַביי בעוואָגט, ניעמאַנד
דאַרף פֿאָן דעם געשאָפֿט ערפֿאַהרען, אין וועלכעם איך דיך שיקע,
ניכט פֿאָן דעם, נו איך דיר אויפֿגעטראָגען. מייגע יונגען האָבע
איך אַן מיינע געווישען געהייאָן אָרט בעשיידען: (ד) וואָס האָסט
דוא נון גלייך בייא דער האָבע? עטוואָ פּינף ברויט, נו גיב זיא
מיר, אָדער וואָס זאָסט פֿאָרהאַנדען איסט: (ה) דער פריסטער
אַנטוואָרטעט דעם דָּוִד, אוכ שפרעך, געמיינעם ברויט האָבע
איך ניכט בייא דער האָבע, עס איסט בלוֹס היילִיגעם ברויט נו.
אוך איז קנאָבען זיך נור דעם פֿרויענצימערס עטהאַלטען
געסטערן אוכ פֿאָרגעסטערן, זייט מיינער אַבריישע נעהעלפֿט.
(ו) דָּוִד אַנטוואָרטעט דעם פריסטער, אוכ שפרעך נו איהם,
וואָהל האָבען וויר אוכ דעם פֿרויענצימערס עטהאַלטען
געסטערן אוכ פֿאָרגעסטערן, זייט מיינער אַבריישע נעהעלפֿט.
אוך איז קנאָבען זיך נור אוך דעם פֿאָלק ריין. עס איסט זאָ אויך
אַרט, זאָלבסט בייא געשיידען, אוך זאָ אינהער יענט. עס זאָלל שָׁאוּל
אין דען געשֶׂאָפֿטען ריין נעהאַלטען ווערדען: (ז) דער פריסטער
גאָב איהם אַפֿפֿ אַפֿפֿערברויט, וויל ער זאָנסט קיין ברויט האָטטע,
אוסער דיא שוי־ברויט, דיא זאָ עבען פֿאָר דעם עוויגען וואָרען
וועג־בעגאָסען וואָרדען, אוך פֿרישע ברויט הין זו זעצען.
(ח) אַן דעם טאָג היעלט זיך מיינער פֿאָן דען דיהנערן דעם שָׁאוּל אָרט
אוך, פֿאָר דעם עוויגען. ער היס דֹּאֵג, מין אֲדוֹמִי, אוכ וואָר
דער אָבער־אויפֿזעהער דער הירטען דעם שָׁאוּל: (ט) דָּוִד
שפרעך נו אֲחִימֶלֶךְ, האסט דוא ניכט אוך מיינען שפיס, אלער
פֿרָאגטע, וואָרום ביסט דוא זו אַליין? האסט ניעמאַנד בייא דיר?
(ג) דָּוִד אַנטוואָרטעטע דעם פריסטער אֲחִימֶלֶךְ, דער קעניג
האָט מיר עטוואָס אויפֿגעטראָגען, אוכ דאַביי בעוואָגט, ניעמאַנד
דאַרף פֿאָן דעם געשאָפֿטען ערפֿאַהרען, אין וועלכעם איך דיך שיקע,
ניכט פֿאָן דעם, נו איך דיר אויפֿגעטראָגען. מייגע יונגען האָבע
איך אַן מיינע געווישען געהייאָן אָרט בעשיידען: (ד) וואָס האָסט
דוא נון גלייך בייא דער האָבע? עטוואָ פּינף ברויט, נו גיב זיא
מיר, אָדער וואָס זאָסט פֿאָרהאַנדען איסט: (ה) דער פריסטער
אַנטוואָרטעטע דעם דָּוִד, אוכ שפרעך, געמיינעם ברויט האָבע
איך ניכט בייא דער האָבע, עס איסט בלוֹס היילִיגעם ברויט נו.
אוך איז קנאָבען זיך נור דעם פֿרויענצימערס עטהאַלטען
געסטערן אוכ פֿאָרגעסטערן, זייט מיינער אַבריישע נעהעלפֿט.
(ו) דָּוִד אַנטוואָרטעטע דעם פריסטער, אוכ שפרעך נו איהם,
וואָהל האָבען וויר אוכ דעם פֿרויענצימערס עטהאַלטען
געסטערן אוכ פֿאָרגעסטערן, זייט מיינער אַבריישע נעהעלפֿט.
אוך איז קנאָבען זיך נור דעם פֿאָלק ריין. עס איסט זאָ אויך
אַרט, זאָלבסט בייא געשיידען, אוך זאָ אינהער יענט. עס זאָלל שָׁאוּל
אין דען געשֶׂאָפֿטען ריין נעהאַלטען ווערדען: (ז) דער פריסטער
גאָב איהם אַפֿפֿ אַפֿפֿערברויט, וויל ער זאָנסט קיין ברויט האָטטע,
אוסער דיא שוי־ברויט, דיא זאָ עבען פֿאָר דעם עוויגען וואָרען
וועג־בעגאָסען וואָרדען, אוך פֿרישע ברויט הין זו זעצען.
(ח) אַן דעם טאָג היעלט זיך מיינער פֿאָן דען דיהנערן דעם שָׁאוּל אָרט
אוך, פֿאָר דעם עוויגען. ער היס דֹּאֵג, מין אֲדוֹמִי, אוכ וואָר
דער אָבער־אויפֿזעהער דער הירטען דעם שָׁאוּל: (ט) דָּוִד

* עד כאן 42. ז.

היה

הָיָה דְבַר־הַמֶּלֶךְ נָחוּץ׃ וַיֹּאמֶר י
הַכֹּהֵן חֶרֶב גָּלְיַת הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר־הִכִּיתָ׀ בְּעֵמֶק הָאֵלָה
הִנֵּה־הִיא לוּטָה בַשִּׂמְלָה אַחֲרֵי הָאֵפוֹד אִם־אֹתָהּ
תִּקַּח־לְךָ קַח כִּי אֵין אַחֶרֶת זוּלָתָהּ בָּזֶה ס
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֵין כָּמוֹהָ תְּנָהּ
לִי׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיִּבְרַח 11
בַּיּוֹם־הַהוּא מִפְּנֵי שָׁאוּל וַיָּבֹא אֶל־אָכִישׁ מֶלֶךְ גַּת׃
וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי אָכִישׁ אֵלָיו הֲלוֹא־זֶה דָּוִד מֶלֶךְ הָאָרֶץ 12
הֲלוֹא לָזֶה יַעֲנוּ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו
וְדָוִד בְּרִבְבֹתָיו׃ וַיָּשֶׂם דָּוִד אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה 13
בִּלְבָבוֹ וַיִּרָא מְאֹד מִפְּנֵי אָכִישׁ מֶלֶךְ־גַּת׃ וַיְשַׁנּוֹ אֶת־ 14
טַעְמוֹ בְּעֵינֵיהֶם וַיִּתְהֹלֵל בְּיָדָם וַיִּתְו עַל־דַּלְתוֹת
הַשַּׁעַר וַיְוַרְדוּ רִירוֹ אֶל־זְקָנוֹ׃
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־עֲבָדָיו הִנֵּה תִרְאוּ אִישׁ טו
מִשְׁתַּגֵּעַ לָמָּה תְבִיאוּ אֹתוֹ אֵלָי׃ חֲסַר מְשֻׁגָּעִים אָנִי 16
כִּי־הֲבֵאתֶם אֶת־זֶה לְהִשְׁתַּגֵּעַ עָלָי הַזֶּה יָבוֹא אֶל־
בֵּיתִי׃

כב Cap. XXII.

וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם וַיִּמָּלֵט אֶל־מְעָרַת עֲדֻלָּם וַיִּשְׁמְעוּ אֶחָיו א
וְכָל־בֵּית אָבִיו וַיֵּרְדוּ אֵלָיו שָׁמָּה׃ וַיִּתְקַבְּצוּ אֵלָיו כָּל־ 2
אִישׁ מָצוֹק וְכָל־אִישׁ אֲשֶׁר־לוֹ נֹשֶׁא וְכָל־אִישׁ מַר־נֶפֶשׁ
וַיְהִי עֲלֵיהֶם לְשָׂר וַיִּהְיוּ עִמּוֹ כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ׃
וַיֵּלֶךְ דָּוִד מִשָּׁם מִצְפֵּה מוֹאָב וַיֹּאמֶר׀ אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב 3
יֵצֵא־נָא אָבִי וְאִמִּי אִתְּכֶם עַד אֲשֶׁר אֵדַע מַה־
יַּעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים׃ וַיַּנִּחֵם אֶת־פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹאָב וַיֵּשְׁבוּ 4
עִמּוֹ כָּל־יְמֵי הֱיוֹת־דָּוִד בַּמְּצוּדָה׃ וַיֹּאמֶר גָּד הַנָּבִיא ה

---

v. 10. קמץ בז׳ק ibid. הב׳ בפתח אל

v. 12. פסקא באמצע פסוק ibid. באלפיו קרי

v. 12. ברבבתיו קרי

דער מויפטרעג דעס קעניגס גאר נו דרינגענד ווער׃ (ו) דער
פריסטער אנטוואָרטעט/ דאס שווערט פּלשתי׳/ דעס פּלישתי׳/
דען דוא אים זיבדען־טהאל ערשלאגען האסט· עס ליגט אין מיינעם
טוכּע מיינגעווינדעט הינטער דעם אפוד· וועלן דוא דיר דיסעס
נעהמען ווילסט/ זו נים עס/ דען אין דאבע אויסער דיסעם קיין
אנדערעס היער· דוד ריף/ עס איסט אונפערגלייכלין/ גיב עס
מיר נור הער׃ (ז) אין דיסעם טאגע נאך/ אנטוועט זיך דוד
אוף/ פלוה ווייטער פאר שאול· אונד קאם נו אכיש דעם קעניג
נו גת׃ (ח) דא שפראכען דיא דיהנער דעס אכיש נו אים/
איסט דאס ניכט דוד/ דער פאר־נעהמסטע אין לאבע? זונד נאך
דען דיסעם בייא דעם טאנצע ענטגעגען/ שאול שלוג זיינע
טויסענדע/ דוד אבער נעהען טויסענדע? (ט) דוד נאהם זיך
דיסע וואָרטע נו הערצען/ אונד פיר־כטעט זיך זעהר פאר
אכיש/ דעם קעניגע פון גת׃ (י) פר פערווינדעט דאהער
זיינען פערשטאנד אין מיהרער געגענווארט/ שטעלטע זיך שלל
פאר אים הנען/ שריב אוף דיא פוינגעל דעס טהארעס/ אונד לאס דען
גייפער אידער דען בארט טריפען׃ (יא) דא זאגטע אכיש נו
זיינען דיהנערן/ אים זעהט דיא פוינגעל דעס טהארעס/ אונד לאס דען
זיינען דיהנערן/ אים זעהט יא דער מענש מיסט וואהן־זינניג/
וואָרום ברינגעט אים זיהר אים הין נו מיר? (יו) פעהלעט עס מיר
עטווא אן וואהן־זינניגען/ דאס אים זיהר מיר דיסען הער געבראכט
האבעט/ אין מיט זיינעם וואהן־זינניגען נו בעלאסטיגען? זאלל דיסער
אן מיינען האָס קאמעט?

קאפיטעל כב

(א) נון פערלוס דוד דיסען אָרט/ אונד פלוכטעטע זיך נאך דער
העהלע עדלם· אלס זיינע בריודער/ אונד דאס גאנצע הויס זיי־
נעס פאטערס דיסעס הערטען/ רייסעטען זיא זו אים הינאב:
(ב) היער פערזאמעלטען זיך זו אים/ אלערליי פערוונגליקטע
לייטע/ לייטע דיא פאן שוך־העררען גלייריקט/ אדער וואס מיס־
נופרידענע/ וואהלטען אים זו אהרעם אבער־הויפטע/ אונד
בלייבען בייא אים· אונגefehr פיער הונדערט מאן׃ (ג) דוד
רייסעטע פון דא אב/ נאך מצפה אין מואב/ אונד בעטה דען
קעניג פון מואב/ דאס דאך מיינען פאטער אונד מיינע מוטטער
מוכטען מיך וואהלטון/ בים מיך מיינאן וויסן/ וואס גאטט מיט
מיר פאר האט׃ (ד) פר פיהרטע זיא פאר דעם קעניגע פון
מואב אוף/ אונד זיא בלייבטן בייא אים אהן/ דיא גאנצע צייט/ וון
דוד אין דער פעסטונג וואר׃ (ה) מיבדעמען זאגטע דער פראפעט
גד נו דוד/ בלייבע ניכט פערנער אין דער פעסטונג/ פערלאס
זיא/

הוים׃

שטערבען אֲחִימֶלֶךְ, דאָס איז וואָהר, פֿון דייגעם פּאָטערס גאַנצען
ניכט דאָס מינדעסטע׃ (יז) אָבער דער קעניג שפּרַאַך, דאָס מאַסט
אַלע דיענער וואָס שטייען אַרום אים: קערט אייך אום, און טויט
מיר! דער קעניג בעשולדיגט זייגען דיהבער, מוכּ מיינעס
פֿאָטערס הויז ניכט׃ דען דיין דיהבער וואוסטע דאָס אויסט
בא מיר הייסט דאָס ערשטע מאָל פֿיר מיהן גאָטט בעפֿרַאַגט? פֿערן
פֿאָלק מיר! דער קעניג בעשולדיגט זייגען דיהבער, מוכּ מיינעס
פֿאָטערס שטאַטיבען בעדיש, אוך מיינער מַהענהע זאָס, איז דעס
מיינעם שטאַטיבען בעדיש, אוך מיינער מַהענהע זאָס, איז דעס
שפּיסע אין דער הַבַּת, מוכּ אַלען זייגען דיהבערן מוּאַבעדען:
(ז) רעדעטע שָׁאוּל דיסע אוך מיהן שטעהענדען דיהבער אַן,
הערעט דאָך, מיהר זעהבע יְמִינִי! דער זאָהן דעס יִשַׁי ווירד וואָהל
אייך אַלען אַקער מוכּ ווין־בערגע שענקען, אייך אַלע זאָמען פֿירסטען
מיבער טויסענד מוכּ הונדערטע מאַכען: (ח) ווייל מיהר אייך
אַלע בעגעהן אין פֿערבונדען הַבַּת, מוכּ קיינער איר ענטדעקט,
דאָס איין זאָהן איט דעם זאָהנע דעס יִשַׁי מיינען בוכּ בעשאַפֿען·
קיינער מוכּטער אייך קיינעט זיך אום איך, מוכּ גיבט איר נאָך־
ריכט· עס ליגט נון פֿאַר טאָגע, דאָס איין זאָהן מיינען קנעכט
מיפֿבעוויגען הַת, איר נאָך קראַנע מוכּ זעלבער נו שטעהען:
(ט) דאָ ריף דאָעג, דער אֲדוֹמִי, וועלכער איט מוכּטער דען
הַלָּף־דיהבערן דעס שָׁאוּל בעשטאַכען, מוכּ שפּראַך, איך הַבַּת
דען זאָהן דעס יִשַׁי נאָך נב קאָמען זעהען, נו אֲחִימֶלֶךְ,
זאָהן דעס אֲחִיטוּב: (י) דיסער פֿראַגטע פֿיר מיהן דען עוויגען,
מוכּ גאָב אים רייסע־צעהרונג, מוך הַת ער איהר דאָס שווערט
דעס גָּלְיָת, דעס פֿלִשְׁתִּי בעגעבען: (יא) דאָ שיקטע דער קעניג
הין, וֹס דען פּריסטער אֲחִימֶלֶךְ זאָהן דעס אֲחִיטוּב, זאַמט
זייגער גאַנצען פּריסטערליכען פֿאַמיליע נו נב פֿאָר זיך פֿאַרדערן·
מוכּ זיא קאָמען אַלע דען קעניג: (יב) שָׁאוּל רעדעטע
זיא אָן הערע, זאָהן דעס אֲחִיטוּב! דיסער שפּראַך, היער בין
איך מיין הערר! (יג) וואַרוּם, שפּראַך שָׁאוּל נו איהם, הַבַּת
איהר, דוא מוכּ דער זאָהן דעס יִשַׁי, אייך ווידער איך פֿערבונדען?
דוא הַבַּת איהם שפּייסע מוכּ וואַפֿען בעגעבען, פֿיר מיהן גאָט
געפֿראַגט· דאָס ער, דאָס זיא קלאָר פֿאָר אַלע ליגט, איר נאָך
קראַנע מוכּ זעלבען שטעהע: (יד) אֲחִימֶלֶךְ אַנטוואָרטעט דעם
קעניגע, מוכּ שפּראַך, ווער אונטער אַלען דיינען דיהבערן, איסט
אַזוי טרייע וויא דָּוִד? שאָן אוך דיינען זוין, אין בעוועגונג, דעס
קעניגס מיידאַם, דער אַכטונגהעבענסטע אַן דייגעם הַבַּת! (טו) הַי־
בע איך הייטע דאָס ערסטע מאָל פֿיר מיהן גאָטט בעפֿראַגט? פֿערן
פֿאַר מיר! דער קעניג בעשולדיגע זיינען דיהבער, מוכּ מיינעס
פֿאָטערס הויז ניכט· דען דיין דיהבער וואוסטע פֿאָר אַלע דיסעס
הויס׃

אֶל־דָּוִד לֹא תֵשֵׁב בַּמְצוּדָה לֵךְ וּבָאתָ־לְךָ אֶרֶץ יְהוּדָה
וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיָּבֹא יַעַר חָרֶת׃
6 וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל כִּי נוֹדַע דָּוִד וַאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר אִתּוֹ וְשָׁאוּל יוֹשֵׁב בַּגִּבְעָה תַּחַת־הָאֶשֶׁל בָּרָמָה
7 וַחֲנִיתוֹ בְיָדוֹ וְכָל־עֲבָדָיו נִצָּבִים עָלָיו׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
לַעֲבָדָיו הַנִּצָּבִים עָלָיו שִׁמְעוּ־נָא בְנֵי יְמִינִי גַּם־
לְכֻלְּכֶם יִתֵּן בֶּן־יִשַׁי שָׂדוֹת וּכְרָמִים לְכֻלְּכֶם יָשִׂים שָׂרֵי
8 אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ כִּי קְשַׁרְתֶּם כֻּלְּכֶם עָלַי וְאֵין־
גֹּלֶה אֶת־אָזְנִי בְּכָרְתִּ־בְּנִי עִם־בֶּן־יִשַׁי וְאֵין־חֹלֶה מִכֶּם
עָלַי וְגֹלֶה אֶת־אָזְנִי כִּי הֵקִים בְּנִי אֶת־עַבְדִּי עָלַי
9 לְאֹרֵב כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וַיַּעַן
דֹּאֵג הָאֲדֹמִי וְהוּא נִצָּב עַל־עַבְדֵי־שָׁאוּל וַיֹּאמַר רָאִיתִי
אֶת־בֶּן־יִשַׁי בָּא נֹבָה אֶל־אֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב׃
10 וַיִּשְׁאַל־לוֹ בַּיהוָה וְצֵדָה נָתַן לוֹ וְאֶת חֶרֶב גָּלְיָת
11 הַפְּלִשְׁתִּי נָתַן לוֹ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ לִקְרֹא אֶת־אֲחִימֶלֶךְ
בֶּן־אֲחִיטוּב הַכֹּהֵן וְאֵת כָּל־בֵּית אָבִיו הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר
בְּנֹב וַיָּבֹאוּ כֻלָּם אֶל־הַמֶּלֶךְ׃
12 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל שְׁמַע־נָא בֶן־
13 אֲחִיטוּב וַיֹּאמֶר הִנֵּנִי אֲדֹנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׁאוּל לָמָּה
קְשַׁרְתֶּם עָלַי אַתָּה וּבֶן־יִשַׁי בְּתִתְּךָ לוֹ לֶחֶם וְחֶרֶב
וְשָׁאַל לוֹ בֵּאלֹהִים לָקוּם אֵלַי לָאֹרֵב כַּיּוֹם הַזֶּה׃
14 וַיַּעַן אֲחִימֶלֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמַר וּמִי בְכָל־עֲבָדֶיךָ כְּדָוִד נֶאֱמָן וְחָתַן הַמֶּלֶךְ וְסָר
טו אֶל־מִשְׁמַעְתֶּךָ וְנִכְבָּד בְּבֵיתֶךָ׃ הַיּוֹם הַחִלֹּתִי לִשְׁאָל־
לוֹ בֵּאלֹהִים חָלִילָה לִי אַל־יָשֵׂם הַמֶּלֶךְ בְּעַבְדּוֹ דָבָר
בְּכָל־בֵּית אָבִי כִּי לֹא־יָדַע עַבְדְּךָ בְּכָל־זֹאת דָּבָר קָטֹן
16 אוֹ גָדוֹל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מוֹת תָּמוּת אֲחִימֶלֶךְ אַתָּה

v. 15. יתיר ו׳ v. 13. אליו קרי וכל

וְכָל־בֵּית אָבִיךָ׃ 17 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָרָצִים הַנִּצָּבִים עָלָיו
סֹבּוּ וְהָמִיתוּ כֹּהֲנֵי יְהוָה כִּי גַם־יָדָם עִם־דָּוִד וְכִי
יָדְעוּ כִּי בֹרֵחַ הוּא וְלֹא גָלוּ אֶת־אָזְנִי וְלֹא־אָבוּ עַבְדֵי
הַמֶּלֶךְ לִשְׁלֹחַ אֶת־יָדָם לִפְגֹּעַ בְּכֹהֲנֵי יְהוָה׃ 18 וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ לְדוֵאג סֹב אַתָּה וּפְגַע בַּכֹּהֲנִים וַיִּסֹּב דּוֵאג
הָאֲדֹמִי וַיִּפְגַּע הוּא בַּכֹּהֲנִים וַיָּמֶת בַּיּוֹם הַהוּא שְׁמֹנִים
וַחֲמִשָּׁה אִישׁ נֹשֵׂא אֵפוֹד בָּד׃ 19 וְאֵת נֹב עִיר־הַכֹּהֲנִים
הִכָּה לְפִי־חָרֶב מֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה מֵעוֹלֵל וְעַד־יוֹנֵק
וְשׁוֹר וַחֲמוֹר וָשֶׂה לְפִי־חָרֶב׃ כ וַיִּמָּלֵט בֶּן־אֶחָד
לַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֲחִיטוּב וּשְׁמוֹ אֶבְיָתָר וַיִּבְרַח אַחֲרֵי
דָּוִד׃ 21 וַיַּגֶּד אֶבְיָתָר לְדָוִד כִּי הָרַג שָׁאוּל אֶת כֹּהֲנֵי
יְהוָה׃ 22 וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאֶבְיָתָר יָדַעְתִּי בַּיּוֹם הַהוּא כִּי־
שָׁם דּוֵאג הָאֲדֹמִי כִּי־הַגֵּד יַגִּיד לְשָׁאוּל אָנֹכִי סַבֹּתִי
בְּכָל־נֶפֶשׁ בֵּית אָבִיךָ׃ 23 שְׁבָה אִתִּי אַל־תִּירָא כִּי
אֲשֶׁר־יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי יְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ כִּי־מִשְׁמֶרֶת
אַתָּה עִמָּדִי׃

כג Cap. XXIII.

א וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים
בִּקְעִילָה וְהֵמָּה שֹׁסִים אֶת־הַגֳּרָנוֹת׃ 2 וַיִּשְׁאַל דָּוִד
בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֵלֵךְ וְהִכֵּיתִי בַּפְּלִשְׁתִּים הָאֵלֶּה ס
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד לֵךְ
וְהִכִּית בַּפְּלִשְׁתִּים וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת־קְעִילָה׃ 3 וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי
דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹה בִּיהוּדָה יְרֵאִים וְאַף כִּי־
נֵלֵךְ קְעִילָה אֶל־מַעַרְכוֹת פְּלִשְׁתִּים׃
4 וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד לִשְׁאֹל בַּיהוָה
וַיַּעֲנֵהוּ יְהוָה וַיֹּאמֶר קוּם רֵד קְעִילָה כִּי־אָנֹכִי נֹתֵן

לדואג קרי v. 18. אזני קרי v. 17. את
דואג קרי v. 22. הב׳ בצרי v. 20. דואג קרי v. 18.
פסקא באמצע פסוק v. 2.

הוס׃ (יז) זע גוייך בעפעהלונג דער קעניג דען וייפערן, דיא מוך מיהן שטאבדען, מוירינגעט דיא פריסטער דעס עוויגען, מוכ ברינגעט זיא מוך! דען זיא האלטען עס מוך מיט דָוִד. זיא וואלטען דאס ער מוך דער פוכט וואר, מוכ ענטדעקטען עס מיר ניכט. אבער דיא ויהנען דעס קעניגס וויגערטען זיך, איהרע האנד אויסצושטרעקען, מוך דיא פריסטער דעס עוויגען הינצוריכטען: (יח) זע זאגטע דער קעניג צו דאאג, טריטט דוא הין, מוכ ערשלאג דיא פריסטער! דאאג דער אדומי טראט הין, מוכ ערשלוג דיא פריסטער. עס שטארבען אוסן זע דיסעם טאגע פינף מוכ אכטניג מען, דערען יעדער מיינען ליינערען אפוד טרוג: (יט) מוך דיא פריסטער־שטאדט נב זוכטע ער מיט דעם שווערטע הייס, מוכ ערשלוג מען מוכ פרויא, קנאבע מוכ זייבלינג, זויגלינג, זעלבסט אכסע, עסעל מוכ זאק, וואורדען מיין רויב דעס שווערטעס: (כ) בלוס מיין זהן דעס אחימלך, זהן דעס אחיטוב, נאמענס אבית׳ר, ענטקאם, מוכ נאהם דיא פלוכט צו דָוִד: (כא) אוס דיסער דעס דָוִד ערצאהלטע, דאס שָׁאוּל הויט דיא פריסטער דעס עוויגען ערשלאגען יוס: (כב) שפראך דָוִד, מיך דאכטע מיר גלייך מן יענעם מאגען, אוס מיך דאאג דען אדומי דארט געווהר ווערד, דאס ער עס שָׁאוּל זאגען ווערדע. ז׳ מיך בין עס, דער דען טאָ דיינער פאמיליע פערווורסאכטע! (כג) בלייבע בייא מיר, מוכ וויא מוכבעזאָרגט. ווער דיר נאך דעם לעבען טראכטעט, דער טראכטעט נאך מיינעם לעבען. דוא ביסט בייא מיר גענאָרגען:

קאפיטעל כג

(א) מיינסט זאגטע מען דעם דָוִד, דיא פְּלִשְׁתִּים בעלאגערן קְעִילָה, מוכ פלונדערן, זאך דען דָוִד טאָ דיינער פאמיליע? (ב) זאָ בעפראגטע דָוִד דען עוויגען, זאָל מיך הין ניהען, מוכ מיך שלאגען מיט דיסען פְּלִשְׁתִּים? דער עוויגע וויס דָוִד זאגען, נֵיהע הין, שלאג דיך מיט דען פְּלִשְׁתִּים, מוכ בעפרייע קְעִילָה: (ג) אבער דיא לייטע דעס דָוִד שטעלטען מיהם פאר, זיהע! וויר לעבען היער מין יְהוּדָה זאָל מין פורכט, גשוויייגע וועו וויר נאך קְעִילָה גענהען, ווידער דאס הינער דער פְּלִשְׁתִּים: (ד) היערמיך בעפראגטע דָוִד אבערמאָלס דען עוויגען, מוכ ער גאב מיהם אבטווארט, מוכ שפראך, מוך! נֵיהע הינמונטער נאך קְעִילָה, מיך גאבע דיא פְּלִשְׁתִּים מין דיינע געוואלט:

דוד

(ה) דָּוִד גָּאט נון מיט זיינען (ייטען נאך קְעִילָה, גריף דיא פְּלִשְׁתִּים אן, פֵיהרטע מיהר פיה דאפֿאן, מוכד מאכטע מייגע גרָאסֶע בידערוַאבע מובטער מיהנען. דאדורך האטטע דָּוִד דיא מייבווהנער פאן קְעִילָה בעפרייעט: (ו) פוס אֶבְיָתָר, זאהן דעס אחימלך, נו דָּוִד נאך קְעִילָה פליכטעטע, האטטע ער דען אֵפּוֹד מיט געבאמען: (ז) שָׁאוּל וואורדע הינטערבראכט, דאס דָּוִד נאך קְעִילָה גענאמען. דא שפראך שָׁאוּל, נון האט מיהן גאטט מיר אן דיא האנד געליפערט, דא ער זיך אן מייגע שטאדט מיינשליסט, הינטער טהארע מוכד ריגעל: (ח) ער באטה דאס גאנצע פאלק מוף נוך קריגע, מוף פאר קְעִילָה נו נייהען, דָּוִד מוכד זייגע לייטע נו בעוַאגערן: (ט) דָּוִד ערפוהר, דאס שָׁאוּל דיסעס מיבעו ווידער מיהן מיך זיבנע האבע, מוכד זאגטע נו אֶבְיָתָר, בריבגע דען אֵפּוֹד הער! (י) דָּוִד שפראך, עווי־גער! גאטט פאן יִשְׂרָאֵל! דיין דיהבער האט בעהערעט, דאס שָׁאוּל פאר האט נאך קְעִילָה נו קאמען, מיינעטווענען דיא שטאדט נו נערשטהרען: (יא) ווערדען מיך ווהו דיא מייג־ווהנער פאן קְעִילָה אן מיהן מוס־(יפערן? אדער ווירד שָׁאוּל מוך ווירקליך העראב קאמען, ווי דיין דיהבער עס בעהערעט? אָ עוויגער! גאטט פאן יִשְׂרָאֵל! טהוע עס דאך דייגעך דיהבער קונב! דער עווידע שפראך, אר ווירד הערַאב קאמען: (יב) אַבער, שפראך דָּוִד, וועדעו דיא מייבווהנער פאן קְעִילָה מיך מוכד מייגע לייטע אן שָׁאוּל מוס־(יפערן? יא! אַבטוואַרטעטע דער עווידע, זיא וועדעו דיך מוס־(יפערן: (יג) דא מאכטע זיך דָּוִד מיט זייגען לייטען, מובגעפאהר וכס הונדערט מאן, מוך. זיא פערלי־סען קְעִילָה, מוכד נאגען הין מוכד ווידער, וואהין זיא נייהען קאנבטען. פוס כון שָׁאוּל דיא באכריכט ערהיילט, דאס דָּוִד מוס קְעִילָה עבטראבנען זיא, מובטערלים אר דען נוג: (יד) דָּוִד נאהם כון זייגען מויפעבטהאלט מין דער וויסטע, מוך מובנוגאבג־ליכען פוהגען. בעווהנליך מוך מייגע בערגע מין דער וויסטע זיף. שָׁאוּל וואכטע מיהן מיטאער מוך, גאטט לים מיהן אבער ניכט מין זייגע האבע אבער: (טו) דָּוִד ערפוהר ווידער, דאס שָׁאוּל מוס־בענאגען זיא, מיהן נו הושען. ער ווהר באמוס מין חורשה, מין דער וויסטע זיף: (יו) יְהוֹנָתָן, דער זאהן דעס שָׁאוּל, מאכטע זיך מוף, גינג נו דָּוִד נאך חורשה, מוכד שטארקטע מיהן מין דעם פערטרויען מוף גאטט: (יז) ער שפראך נו מיהם, פירכטע ניכט, מיינעם פאטערס האנד וירד דיך ניכט ערריכען, דוא ווירסט מיינסט ניכט קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל. — מוכד מיך ווִל בערבע נאך דיר דער נוויטע זיין. — ועוסבסט מין באטער שָׁאוּל, פערזיכטעט ניכט שבדערעס:

ויא

ה אֶת־פְּלִשְׁתִּים בִּידֶךָ׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַאֲנָשָׁיו קְעִילָה וַיִּלָּחֶם בַּפְּלִשְׁתִּים וַיְנַהַג אֶת־מִקְנֵיהֶם וַיַּךְ בָּהֶם מַכָּה גְדוֹלָה וַיֹּשַׁע דָּוִד אֶת יֹשְׁבֵי קְעִילָה׃

ו וַיְהִי בְּבָרַחַ אֶבְיָתָר בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ אֶל־

ז דָּוִד קְעִילָה אֵפוֹד יָרַד בְּיָדוֹ׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָא דָּוִד קְעִילָה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל נִכַּר אֹתוֹ אֱלֹהִים בְּיָדִי כִּי

ח נִסְגַּר לָבוֹא בְּעִיר דְּלָתַיִם וּבְרִיחַ׃ וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל אֶת־כָּל־הָעָם לַמִּלְחָמָה לָרֶדֶת קְעִילָה לָצוּר אֶל־דָּוִד וְאֶל־

ט אֲנָשָׁיו׃ וַיֵּדַע דָּוִד כִּי עָלָיו שָׁאוּל מַחֲרִישׁ הָרָעָה וַיֹּאמֶר אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן הַגִּישָׁה הָאֵפוֹד׃

י וַיֹּאמֶר דָּוִד יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שָׁמוֹעַ שָׁמַע עַבְדְּךָ כִּי־מְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לָבוֹא אֶל־

יא קְעִילָה לְשַׁחֵת לָעִיר בַּעֲבוּרִי׃ הַיסְגִּרֻנִי בַּעֲלֵי קְעִילָה בְּיָדוֹ הֲיֵרֵד שָׁאוּל כַּאֲשֶׁר שָׁמַע עַבְדֶּךָ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הַגֶּד־נָא לְעַבְדֶּךָ ס וַיֹּאמֶר יְהוָה יֵרֵד׃

יב וַיֹּאמֶר דָּוִד הַיסְגִּרוּ בַּעֲלֵי קְעִילָה אֹתִי וְאֶת־אֲנָשַׁי בְּיַד שָׁאוּל וַיֹּאמֶר יְהוָה יַסְגִּירוּ׃

יג וַיָּקָם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו כְּשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ וַיֵּצְאוּ מִקְּעִילָה וַיִּתְהַלָּכוּ בַּאֲשֶׁר יִתְהַלָּכוּ וּלְשָׁאוּל הֻגַּד

יד כִּי־נִמְלַט דָּוִד מִקְּעִילָה וַיֶּחְדַּל לָצֵאת׃ וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּמִּדְבָּר בַּמְּצָדוֹת וַיֵּשֶׁב בָּהָר בְּמִדְבַּר־זִיף וַיְבַקְשֵׁהוּ

טו שָׁאוּל כָּל־הַיָּמִים וְלֹא־נְתָנוֹ אֱלֹהִים בְּיָדוֹ׃ וַיַּרְא דָּוִד כִּי־יָצָא שָׁאוּל לְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשׁוֹ וְדָוִד בְּמִדְבַּר־זִיף בַּחֹרָשָׁה׃

טז וַיָּקָם יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל וַיֵּלֶךְ אֶל־דָּוִד חָרְשָׁה וַיְחַזֵּק

יז אֶת־יָדוֹ בֵּאלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַל־תִּירָא כִּי לֹא

פסקא באמצע פסוק 11. ואנשיו קרי v. 5. תמצאך

תִּמְצָאֵךְ יַד־שָׁאוּל אָבִי וְאַתָּה תִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי
אֶהְיֶה־לְּךָ לְמִשְׁנֶה וְגַם־שָׁאוּל אָבִי יֹדֵעַ כֵּן׃ 18 וַיִּכְרְתוּ
שְׁנֵיהֶם בְּרִית לִפְנֵי יְהוָה וַיֵּשֶׁב דָּוִד בַּחֹרֶשָׁה וְיהוֹנָתָן
הָלַךְ לְבֵיתוֹ׃
וַיַּעֲלוּ זִפִּים אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד 19
מִסְתַּתֵּר עִמָּנוּ בַּמְצָדוֹת בַּחֹרְשָׁה בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה
אֲשֶׁר מִימִין הַיְשִׁימוֹן׃ כ וְעַתָּה לְכֹל־אַוַּת נַפְשְׁךָ הַמֶּלֶךְ
לָרֶדֶת רֵד וְלָנוּ הַסְגִּירוֹ בְיַד הַמֶּלֶךְ׃ 21 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל
בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה כִּי חַמַלְתֶּם עָלָי׃ 22 לְכוּ־נָא הָכִינוּ
עוֹד וּדְעוּ וּרְאוּ אֶת־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה רַגְלוֹ מִי רָאָהוּ
שָׁם כִּי אָמַר אֵלַי עָרֹם יַעָרִים הוּא׃ 23 וּרְאוּ וּדְעוּ מִכָּל
הַמַּחֲבְאִים אֲשֶׁר יִתְחַבֵּא שָׁם וְשׁוּבוּ אֵלַי אֶל־נָכוֹן
וְהָלַכְתִּי אִתְּכֶם וְהָיָה אִם־יֶשְׁנוֹ בָּאָרֶץ וְחִפַּשְׂתִּי אֹתוֹ
בְּכֹל אַלְפֵי יְהוּדָה׃ 24 וַיָּקוּמוּ וַיֵּלְכוּ זִפָּה לִפְנֵי שָׁאוּל
וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו בְּמִדְבַּר מָעוֹן בָּעֲרָבָה אֶל יְמִין הַיְשִׁימוֹן׃
כה וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו לְבַקֵּשׁ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיֵּרֶד הַסֶּלַע
וַיֵּשֶׁב בְּמִדְבַּר מָעוֹן וַיִּשְׁמַע שָׁאוּל וַיִּרְדֹּף אַחֲרֵי־דָוִד
מִדְבַּר מָעוֹן׃ 26 וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל מִצַּד הָהָר מִזֶּה וַיְהִי דָוִד נֶחְפָּז לָלֶכֶת מִפְּנֵי
וַאֲנָשָׁיו מִצַּד הָהָר מִזֶּה וַיְהִי דָוִד נֶחְפָּז לָלֶכֶת מִפְּנֵי
שָׁאוּל וְשָׁאוּל וַאֲנָשָׁיו עָטְרִים אֶל־דָּוִד וְאֶל־אֲנָשָׁיו
לְתָפְשָׂם׃ 27 וּמַלְאָךְ בָּא אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר מַהֲרָה וְלֵכָה
כִּי־פָשְׁטוּ פְלִשְׁתִּים עַל־הָאָרֶץ׃ 28 וַיָּשָׁב שָׁאוּל מֵרְדֹּף
אַחֲרֵי דָוִד וַיֵּלֶךְ לִקְרַאת פְּלִשְׁתִּים עַל־כֵּן קָרְאוּ לַמָּקוֹם
הַהוּא סֶלַע הַמַּחְלְקוֹת׃

כד Cap. XXIV.

א וַיַּעַל דָּוִד מִשָּׁם וַיֵּשֶׁב בְּמִצָדוֹת עֵין־גֶּדִי׃
2 וַיְהִי כַּאֲשֶׁר שָׁב שָׁאוּל מֵאַחֲרֵי פְלִשְׁתִּים
וַיַּגִּדוּ לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד בְּמִדְבַּר עֵין גֶּדִי׃

(יח) ווי מאכטען בייד מיינען בונד פאר נאט עווידען, דאן גינג
יהונתן צום הויס, אונד דָוִד בליב אין חורשה: (יט) דיא זיפים
גינגען אבער היגאוף צום גִּבְעָה צו שָׁאוּל, אונד שפראכען,
זיהע! דָוִד האלטעט זיך אין מוכסערער בעגענד פארשטעקט, אין
מיינגעשׂאפטען מָרטען, אין חוֹרשָׁה, אונד צוואר אויף דער הויגע
חֲכִילָה, רעכטס פון יְשִׁימוֹן: (כ) נאכדעם נאך דייגעם בעליבען
פ קענעג! קאמבסט דוא צוהאהר הערַאב אונד מוכסערע
זאכע זייא עס, מיין טעל פון איהן צו דיר אבצוליפערן:
(כא) שָׁאוּל ערווידערטע, זייד פון עווידען בעוואבעט, דאס איר
פון מיהר מיך מיינער אן־בעהאעט: (כב) נור בעהעט הין, אונד
ווערדעט נאך זאכע נאך בעווישער. ערקונדיגט אונד מערקט מיך
דען אָרט, וווּ ער זיך בעוועהנלוך אויפהאלט. ווער האט מיהן
בעזעהען? דען מען זאגט מיר, ער בעהע זעהר לִיסטיג צו ווערקע:
(כג) מיהר מיסט אלסדאן בעווִיס קונדשאפט מיינבִיהנען, פון אללען
שופלאך־ווינקעלן, וווּ ער זיך פארשטעקט. דאס מיהר מיט בעווישהייט
צו מיר צוריק קאממען קאננטט. מיך ווילל אלסדאן מיט מיין גיהען,
אונד, ווען ער מיך דען אבצוג מיסט, מיהן אויפהוכען, מיך אללען
פארמעגע וויסטע יְהוּדָה: (כד) זיא מאכטען זיך אויף, גינגען פאר
שָׁאוּל פארמוס צום זיף. אבער דָוִד אונד זיינע לייטע ווארען מיך
דער ווִיסטע מָעוֹן, מיך מיינער עבנע, רעכטס פון יְשִׁימוֹן:
(כה) דען אלס שָׁאוּל מיט זיינער מאנשאפט אויס־נאך דָוִד
אויפ־גיהען, בעקאמם דיסער נאכריכט, וואראויף ער דען פעלסען
העראב נאך, אונד מיך דיא ווִיסטע מָעוֹן זיינען אויפענטהאלט פאר־
זעצטע. אללין אויך דיסעס ערפוהר שָׁאוּל, אונד פערפאלגטע דָוִד
מיך דיא ווִיסטע מָעוֹן: (כו) היער נאך שָׁאוּל דיא זיינע מיינעס
בערגעס היבען, מיינעם דָוִד מיט זיינען לייטען דען בערג יעב־
זיינס היבאב נאך. דָוִד בעשטרעבטע זיך, דאס שָׁאוּל נו עבט־
קאממען, אונד שָׁאוּל מיט זיינער מאנשאפט אלסדאן דען דָוִד אונד
זיינע שטאדט נו אומרינגען, אונד בעפאבגען נו בעהאבען: (כז) אב־
דאס קאם מיך אין באטהע נו שָׁאוּל, אונד שפראך, אילע אונד צוריק, דען
דיא פְּלִשְׁתִּים זינד מיך דאס לאבעדע מיינגעפאללען: (כח) דא וואנדטע
שָׁאוּל אבשטעהען, אונד דאס פערפאלגען דאס דָוִד, אונד דען
פְּלִשְׁתִּים ענטגעגען נִיהען. דאהער נאבנטע מאן דיסען אָרט,
שיידע־פעלסען:

קאפיטעל כד

(א) דָוִד ערהאב זיך פון דאן וועג, אונד הילט זיך אויף אין דען
בערגיגטען בעגענדען אום עין־גֶּדִי: (ב) אלס שָׁאוּל דאס
גינג וויסען דיא פְּלִשְׁתִּים נוריק קאם, בערייטעטע מאן מיהם,
אונד שפראך, זיהע! דָוִד האלטעט זיך אויף אין דער וויסטע עין־גֶּדִי:

(ג) שָׁאוּל בַּהַם וּבַלייך דרייא טויסענד מאַן, מוסערוועסען מוס
בּאַן יִשְׂרָאֵל, מוכד בּאַ הין, מיהן מוכד ווינע וייטע מוך־נו־וכּען,
זעבּסט מוך דען גיפּפֿעלן דער בעמסע־פֿעלסען: (ד) ער קאַם
דיש שאַף־הירדען פֿאַ וועגע, היער וואַר מיינע העהוע, מוכד שָׁאוּל
גינג הינמיין, זיינע נאַטהדורפֿט נו פֿעררידטען · מין דעם הינטער־
גרונד דיסער העהוע מַבער, הילט זיך דָּוִד מיט זיינען וייטען מוך:
(ה) דַּ וואַטען דעם דָּוִד זיינע וייטע, דַּס מיסט דער טַג, מַן
וועלכעם דער עוויגע גוייכסאַם נו דיר שפריכט, היער בעבע מיך
דיר דיינען פֿיינד מין דיינע האַנדע, טהוע מיט מיהם, וואַס דיר גוט
דינקט · דָּוִד מאַכטע זיך מוך, מוכד שבית מוכפֿערמערקט דען
גיפּפֿעל דעס מאַנטעלס מַב, דען שָׁאוּל מַן האַטטע: (ו) מַבער
נאַכהער שוג מיהם דַּס הערץ, (ער פֿיהלטע מינבערלידע מוכרוהע)
דַּמַרמיבער, דַּס ער דעם שָׁאוּל דען גיפּפֿעל מַבבעשנידטען האַט־
טע: (ז) זיינען וייטען האַטטע ער בעמַנטוואַרטעט, בּאַטט בעוואַהרע
מיך, זַ עטוואַס מיינעם העררן, דעם בעזאַלבטען דעם עוויגען נו
טהון, מיך מַן מיהם נו פֿערגרייפֿען! ער מיסט מיין מאַן דעם עוויגען
בעזאַלבטען: (ח) דָּוִד בראַכטע ענדליך זיינע וייטע דורך פֿאַר־
שטעלונגען (פֿאַן מיהרעם פֿאַרהאַבען) מַב, בּאַ עם מיהנען ניכט
נו, זיך מיבער שָׁאוּל הער נו מאַכען · שָׁאוּל מאַכטע זיך נון מוך,
מוים דער העהוע, מוכד בינג זיינען וועג: (ט) דאַרוף מאַכטע זיך
מוך דָּוִד מוים דער העהוע וועג, מוכד ריף שָׁאוּל נאַך, מיין הערר
מוכד קעניג! שָׁאוּל זַה זיך מוס, דָּוִד נייגטע זיך מיט דעם מַנג־
ויכט נור ערדע, ביקטע זיך: (י) מוכד שפראַך נו שָׁאוּל, וואַראום
גיבסט דוּ דעם בערעדע דער וייטע בעהער, וועלכע זאַגען, דָּוִד
זוכט דיינען מוטערגאַנג? (יא) זיהע! מַן דעם הייטיגען טאַג
קאַנסט דוּ דיך מיבערצייגען · דער עוויגע האַט דיך מין דער
העהוע מיר מין דיש האַנד בעגעבען, מוכד מיר פֿרייע בעשטעלט,
דיך מומגעבראַכט מַבער מיך שאַטטע דייבער, מוכד שפראַך, מיך
מאַן ניכט האַנד מַנועגען מַן מיינען העררן, דען ער מיסט מיין
בעזאַלבטער דעם עוויגען: (יב) מיין פֿאַטער! זיהע הער! זיהע
דען גיפּפֿעל דיינעם מאַטטעלס מין מיינער האַנד! דַּמַרוך דַּס מיך
דיר דען גיפּפֿעל פֿאַן דעם מאַטטעל מַבבעשנידטען, מוכד דיך ניכט
מומגעבראַכט האַבע, מיבערצייגע דיך נון, דַּס מיך ניכט בעסעס
ניכטס שטראַפֿבארעם פֿאַר האַבע · דַּס מיך מַן מיר זיהער דיך ניכט
בעזינדיגעט האַבע, וואַהיר דוּ מיינעם זעלבען נאַך־שטעלונגט,
דוּ זיהסט, דַּס מיך דיר קיין בעזינדיגונג מַן מיינען העררן, דען ער מיסט מיין
מוך, מיך מַן מיהם נו פֿערגרייפֿען, דעם בעזאַלבטען דעם עוויגען
נו טהון: (יג) דער עוויגע ריכטע נוישען מיר מוכד דיר,
עס נו נעהמען: (יד) ווי דַּס מַלטע שפריך־וואַרט זאַגט, דער פֿער־
ברעכער בערייטעט זיך זעלבסט דיש שטראַפֿע · מיינע האַנד ווירד
קעניג

(טו) וויזער ווען מיסט דער
זיך מַוסַן ניכט מַן דיר פֿערגרייפֿען: (יד) ווִי דַּס מַלטע שפריך־וואַרט זאַגט, דער פֿער־
ברעכער בערייטעט זיך זעלבסט דיש שטראַפֿע · מיינע האַנד ווירד
ער רַאַכע מיך מַן דיר, מיינע האַנד מַבער זאַל זיך ניכט מַן דיר
גיפּפֿעלן: (טו) ווִי דַּס מַלטע שפריך־וואַרט זאַגט, דער פֿער־

3 וַיִּקַּח שָׁאוּל שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ בָּחוּר מִכָּל־יִשְׂרָאֵל
וַיֵּלֶךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד וַאֲנָשָׁיו עַל־פְּנֵי צוּרֵי הַיְעֵלִים׃
4 וַיָּבֹא אֶל־גְּדֵרוֹת הַצֹּאן עַל־הַדָּרֶךְ וְשָׁם מְעָרָה וַיָּבֹא
שָׁאוּל לְהָסֵךְ אֶת־רַגְלָיו וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו בִּירֵכְתֵי הַמְּעָרָה
ה יֹשְׁבִים׃ וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה הַיּוֹם אֲשֶׁר־
אָמַר יְהוָה אֵלֶיךָ הִנֵּה אָנֹכִי נֹתֵן אֶת־אֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ
וְעָשִׂיתָ לּוֹ כַּאֲשֶׁר יִטַב בְּעֵינֶיךָ וַיָּקָם דָּוִד וַיִּכְרֹת אֶת־
6 כְּנַף־הַמְּעִיל אֲשֶׁר־לְשָׁאוּל בַּלָּט׃ וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ
לֵב־דָּוִד אֹתוֹ עַל אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־כְּנַף אֲשֶׁר לְשָׁאוּל׃
7 וַיֹּאמֶר לַאֲנָשָׁיו חָלִילָה לִי מֵיְהוָה אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־
הַדָּבָר הַזֶּה לַאדֹנִי לִמְשִׁיחַ יְהוָה לִשְׁלֹחַ יָדִי בּוֹ כִּי־
8 מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וַיְשַׁסַּע דָּוִד אֶת־אֲנָשָׁיו בַּדְּבָרִים
וְלֹא נְתָנָם לָקוּם אֶל־שָׁאוּל וְשָׁאוּל קָם מֵהַמְּעָרָה וַיֵּלֶךְ
9 בַּדָּרֶךְ׃ וַיָּקָם דָּוִד אַחֲרֵי־
כֵן וַיֵּצֵא מִן־הַמְּעָרָה וַיִּקְרָא אַחֲרֵי־שָׁאוּל לֵאמֹר אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ וַיַּבֵּט שָׁאוּל אַחֲרָיו וַיִּקֹּד דָּוִד אַפַּיִם אָרְצָה
י וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְשָׁאוּל לָמָּה תִשְׁמַע אֶת־דִּבְרֵי
11 אָדָם לֵאמֹר הִנֵּה דָוִד מְבַקֵּשׁ רָעָתֶךָ׃ הִנֵּה הַיּוֹם
הַזֶּה רָאוּ עֵינֶיךָ אֵת אֲשֶׁר־נְתָנְךָ יְהוָה ׀ הַיּוֹם בְּיָדִי
בַּמְּעָרָה וְאָמַר לַהַרְגֶךָ וַתָּחָס עָלֶיךָ וָאֹמַר לֹא־אֶשְׁלַח
12 יָדִי בַּאדֹנִי כִּי־מְשִׁיחַ יְהוָה הוּא׃ וְאָבִי רְאֵה גַּם
רְאֵה אֶת־כְּנַף מְעִילְךָ בְּיָדִי כִּי בְכָרְתִי אֶת־כְּנַף מְעִילְךָ
וְלֹא הֲרַגְתִּיךָ דַּע וּרְאֵה כִּי אֵין בְּיָדִי רָעָה וָפֶשַׁע וְלֹא־
13 חָטָאתִי לָךְ וְאַתָּה צֹדֶה אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ יִשְׁפֹּט
יְהוָה בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְנָקְמַנִי יְהוָה מִמֶּךָּ וְיָדִי לֹא תִהְיֶה־
14 בָּךְ׃ כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מְשַׁל הַקַּדְמֹנִי מֵרְשָׁעִים יֵצֵא
טו רֶשַׁע וְיָדִי לֹא תִהְיֶה־בָּךְ׃ אַחֲרֵי מִי יָצָא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל

מהמערה קרי v. 9. יתיר ו׳ v. 5. אחרי

אַחֲרַי מִי אַתָּה רוֹדֵף אַחֲרֵי כֶּלֶב מֵת אַחֲרֵי פַּרְעֹשׁ
16 אֶחָד׃ וְהָיָה יְהוָה לְדַיָּן וְשָׁפַט בֵּינִי וּבֵינֶךָ וְיֶרְא
וְיָרֶב אֶת־רִיבִי וְיִשְׁפְּטֵנִי מִיָּדֶךָ׃
17 וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת דָּוִד לְדַבֵּר אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל־שָׁאוּל וַיֹּאמֶר שָׁאוּל הֲקֹלְךָ זֶה
18 בְּנִי דָוִד וַיִּשָּׂא שָׁאוּל קֹלוֹ וַיֵּבְךְּ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד
צַדִּיק אַתָּה מִמֶּנִּי כִּי אַתָּה גְּמַלְתַּנִי הַטּוֹבָה וַאֲנִי
19 גְּמַלְתִּיךָ הָרָעָה׃ וְאַתָּה הִגַּדְתָּ הַיּוֹם אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתָה
אִתִּי טוֹבָה אֵת אֲשֶׁר סִגְּרַנִי יְהוָה בְּיָדֶךָ וְלֹא הֲרַגְתָּנִי׃
כ וְכִי־יִמְצָא אִישׁ אֶת־אֹיְבוֹ וְשִׁלְּחוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹבָה וַיהוָה
יְשַׁלֶּמְךָ טוֹבָה תַּחַת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה לִי׃
21 וְעַתָּה הִנֵּה יָדַעְתִּי כִּי מָלֹךְ תִּמְלֹךְ וְקָמָה בְיָדְךָ מַמְלֶכֶת
22 יִשְׂרָאֵל׃ וְעַתָּה הִשָּׁבְעָה לִי בַּיהוָה אִם־תַּכְרִית אֶת־
23 זַרְעִי אַחֲרָי וְאִם־תַּשְׁמִיד אֶת־שְׁמִי מִבֵּית אָבִי׃ וַיִּשָּׁבַע
דָּוִד לְשָׁאוּל וַיֵּלֶךְ שָׁאוּל אֶל־בֵּיתוֹ וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עָלוּ
עַל־הַמְּצוּדָה׃

כה Cap. XXV.

א וַיָּמָת שְׁמוּאֵל וַיִּקָּבְצוּ כָל־יִשְׂרָאֵל וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ
וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּבֵיתוֹ בָּרָמָה וַיָּקָם דָּוִד וַיֵּרֶד אֶל־מִדְבַּר
פָּארָן׃
2 וְאִישׁ בְּמָעוֹן וּמַעֲשֵׂהוּ בַכַּרְמֶל וְהָאִישׁ גָּדוֹל מְאֹד וְלוֹ
צֹאן שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים וְאֶלֶף עִזִּים וַיְהִי בְּגָזֵז אֶת־צֹאנוֹ
3 בַּכַּרְמֶל׃ וְשֵׁם הָאִישׁ נָבָל וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ אֲבִגַיִל וְהָאִשָּׁה
טוֹבַת־שֶׂכֶל וְיִפַת תֹּאַר וְהָאִישׁ קָשֶׁה וְרַע מַעֲלָלִים
4 וְהוּא כָלְבִּי׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד בַּמִּדְבָּר כִּי־גֹזֵז נָבָל אֶת־
צֹאנוֹ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד עֲשָׂרָה נְעָרִים וַיֹּאמֶר דָּוִד לַנְּעָרִים
ה עֲלוּ כַרְמֶלָה ׀ וּבָאתֶם אֶל־נָבָל וּשְׁאַלְתֶּם־לוֹ בִּשְׁמִי

כלבי קרי v. 3. ואתה קרי v. 19. לשלום

קענ׳יג פֿאַן יִשְׂרָאֵל מוּס־גענֿאַגען? וועלן פֿערפֿאַלגעסט דוּ?
מײַנען טאַלטען הונד, מײַנען פֿלאָה: (יו) דער עוּיבּגע זײַט ריכטער,
מוּכ שפֿרעכּט נוּשישען מיר מוּכ דיר · ער וּירד עס מײַן־וועהען,
מײַנער זאַכע וּיך מבֿעהאַנען, מוּכ מיך פֿערטהיידיגען וּילדער
דײַבּ געוואַלט: (יז) מוֹס דָּוִד דיסע רעדע פֿון שָׁאוּל געענדיגעט
האַטטע, שפֿראַך שָׁאוּל, מיסט דאַס דײַנע שטימע מיין וואָהן
דָּוִד? מוּכ ערהאַב זײַנע שטימע מוּכ וּײַנטע: (יח) מוּכ
שפֿראַך נו דָּוִד, דוּ ביסט גערעכטער פֿון מיך, דען דוּ האַסט
מיר גוטעס געטהאַן, מוּכ מיך האַבע דיר מיט בעסעם פֿערגאָלטען:
(יט) דוּ האַסט עס הײַנט געזיגעט, דאַ דוּ מײַנע גוטע האַנ־
דוּנג פֿון מיר ערווײַסען האַסט · מיכּעם דער עוּיבּג מיך דיר מיט
דיר האַבּדע געפֿיערט, מוּכ דוּ מיין זאָבען געשאַבעט האַסט:
(כ) דען, טריפֿט יעמאַנ זײַנען פֿײַנד, מוּכ לאָס מיסט מיהן מוּנטער־
הינדערט דיר גראַדע שטראַסט נֵיהען? דער עוּיבּג פֿערגאָלטע
דיר גוטעס, פֿיר דאַס וואָס דוּ מיר דיסען טאָג געטהאַן האַסט:
(כא) ויהע! מיך וווּיס, דאַס דוּ מײַנסט קענ׳יג ווערדען וויבּסט,
מוּכ דאַס דיך רעגירונג מיבער יִשְׂרָאֵל מין דײַנער האַנד בלײַבען
וּירד: (כב) שוועריע מיר דאַהער בײַ דעם עוּיבּגען, דאַס דוּ
נאָך מיר, מײַנען זאַמען ניכט מוּס־רעטטען, מײַנען נאַמען
ניכט מוּס מײַנער פֿאַמיליע פֿערטילגען וּילסט: (כג) דָּוִד שוואָר
עס דעם שָׁאוּל · וואָראוּף דיסער נאָך הוּסט נאָך, מוּכ דָּוִד
מוּכ זײַנע לײַטע נאָך אוף דיא פֿעסטונג:

קאַפּיטעל כה

(א) שְׁמוּאֵל שטאַרב · גאַנץ יִשְׂרָאֵל קאַם נוסאַמען, שטעלטע
מיבער מיהן מײַנע טרויער אַן, מוּכ בעגרובען מיהן, אַן זײַנער
היימאַט נו רָמָה · דָּוִד מאַכט וויך אוף, מוּכ נאָך הינבּאַב,
דיא וויסטע פָּארָן: (ב) אין מָעוֹן וואָהנטע מײַן מאַן, דער זיין
געווערבע אין כַּרְמֶל האַטטע, דיסער מאַן וואַר זעהר גראָס,
האַטטע דרײַהונדערט טויסענד שאָפֿע, מוּכ טויסענד ציגען, מוּכ הילט
זיך, בײַ דעם שעערען זײַנע קוֹיכען פֿיהעס, אין כַּרְמֶל אוף:
(ג) דער נאָמע דיסעס מאַנעס וואַר נָבָל, מוּכ דער נאָמע
זײַנער פֿרוי אֲבִיגַיִל · זי וואַר מײַבּ פֿרוי אַבּער פֿאַרבּ,
מוּכ שענער בילדונג · ער אַבער וואַר אין האַרטער מאַן, פֿאַן
שלעכּטען בעטראָגען, זײַנער אַבקוכּפֿט אין כָּלְבִּי: (ד) דָּוִד
ערפֿוהר אין דער וויסטע, דאַס נָבָל זײַן קוֹיכּעס פֿיהּ שעערט:
(ה) מוּכ ער שיקטע נעהען זיבּהנער אַב, מוּכ שפֿראַך נו מיהנען,
געהעט הינאוף נאָך כַּרְמֶל, קאָהרעט דאַ בײַ נָבָל מײַן, פֿראַגעט
מין מײַנעם נאָמען נאָך זײַנעם וואָהל־זײַן:

6 לְשָׁלוֹם׃ וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחַי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם
7 וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם׃ וְעַתָּה שָׁמַעְתִּי כִּי גֹזְזִים לָךְ
עַתָּה הָרֹעִים אֲשֶׁר־לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ לֹא הֲכְלַמְנוּם וְלֹא־
8 נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הֱיוֹתָם בַּכַּרְמֶל׃ שְׁאַל
אֶת־נְעָרֶיךָ וְיַגִּידוּ לָךְ וְיִמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן בְּעֵינֶיךָ כִּי־
עַל־יוֹם טוֹב בָּאנוּ תְּנָה־נָּא אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ
9 לַעֲבָדֶיךָ וּלְבִנְךָ לְדָוִד׃ וַיָּבֹאוּ נַעֲרֵי דָוִד וַיְדַבְּרוּ אֶל־
נָבָל כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשֵׁם דָּוִד וַיָּנוּחוּ׃ וַיַּעַן
נָבָל אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיֹּאמֶר מִי דָוִד וּמִי בֶן־יִשַׁי הַיּוֹם
11 רַבּוּ עֲבָדִים הַמִּתְפָּרְצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו׃ וְלָקַחְתִּי
אֶת־לַחְמִי וְאֶת־מֵימַי וְאֶת מִבְחֶתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי לְגֹזְזַי
וְנָתַתִּי לַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אֵי מִזֶּה הֵמָּה׃
12 וַיֵּהָפְכוּ נַעֲרֵי־דָוִד לְדַרְכָּם וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּדוּ לוֹ כְּכֹל
13 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲנָשָׁיו חִגְרוּ ׀ אִישׁ
אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגֹּר גַּם־דָּוִד אֶת־
חַרְבּוֹ וַיַּעֲלוּ ׀ אַחֲרֵי דָוִד כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וּמָאתַיִם
14 יָשְׁבוּ עַל־הַכֵּלִים׃ וְלַאֲבִיגַיִל אֶשֶׁת נָבָל הִגִּיד נַעַר־
אֶחָד מֵהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה שָׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים ׀
טו מֵהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ וַיֵּעַט בָּהֶם׃ וְהָאֲנָשִׁים
טֹבִים לָנוּ מְאֹד וְלֹא הָכְלַמְנוּ וְלֹא־פֻקַּדְנוּ מְאוּמָה כָּל־
16 יְמֵי הִתְהַלַּכְנוּ אִתָּם בִּהְיוֹתֵנוּ בַּשָּׂדֶה׃ חוֹמָה הָיוּ
עָלֵינוּ גַּם־לַיְלָה גַּם־יוֹמָם כָּל־יְמֵי הֱיוֹתֵנוּ עִמָּם רֹעִים
17 הַצֹּאן׃ וְעַתָּה דְּעִי וּרְאִי מַה־תַּעֲשִׂי כִּי־כְלָתָה הָרָעָה
אֶל־אֲדֹנֵינוּ וְעַל־כָּל־בֵּיתוֹ וְהוּא בֶּן־בְּלִיַּעַל מִדַּבֵּר אֵלָיו׃
18 וַתְּמַהֵר אֲבִיגַיִל וַתִּקַּח מָאתַיִם לֶחֶם וּשְׁנֵים נִבְלֵי־יָיִן
וְחָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּרֹת וְחָמֵשׁ סְאִים קָלִי וּמֵאָה צִמֻּקִים
19 וּמָאתַיִם דְּבֵלִים וַתָּשֶׂם עַל־הַחֲמֹרִים׃ וַתֹּאמֶר לְנַעֲרֶיהָ

(ד) מוכ שפרעכט, וז געהט עס יעבענס־אָנגוק! עס געהט
דיר וואהל, דייגער פֿאמיליע, מוכ אַלען דייגיגען: (ז) איך האָבע
געהערעט, דאָס זוי שאָף־שור האָלטעסט · וויהע! דייגע הירטען
היטען זיך בייא מוכ אוף, וויר טהאָטען מיהנען ניכטס נז יויעד,
עס גינג מיהנען ניכטס אָב, וז יאָגגע זיא אין כַּרְמֶל וואָרען:
(ח) פֿראָגע דייגע קנאָבען זעלבסט, זיא ווערדען עס דיר זאָגען·
אָם טוֹב מייגע דיהנער געוואָבענהייט אין דייגען מוגען פֿינדען,
זו וויר אַן מייגעם פֿרעהיכען טאָגע קאָמען, מוכ גיב דייגען
דיהנערן, מוכ דייגעם זאָהגע דָּוִד, וואָס זוי נור (פֿאַן דייגעם
וואָהל) ענטבעהרען קאָנגסט: (ט) זיא דיהנער עם דָּוִד גינגען
אין, מוכ רידטעטען בייא נָבָל אַלע דיסע וואָרטע אין נאָמען פֿאַן
דָּוִד מוים · זיא האָלטען קוים מוים־בעראָטען: (י) דאָ גאָב מיהנען
נָבָל זיא אַנטוואָרט, מוכ שפראָך, וועך איסט דָּוִד? וועך עך
זאָהן עם יִשַׁי? הייט נז טאָגע גיבט עס עך קנעכטע פֿיוע,
וועלכע מוים־רייסען, אין יעדער פֿאַן זייגעם העררען: (יא) וואָ,
זאָל וואָלטע מייגע שפייסע, מייגען טראָנק, אין וואָהל, נעהמען,
דאָס אין מייגען שעפערען בעררייטעט, מוכ לייטען גיבען, פֿאַן
דעגען אין ניכט אין אַן וויים, וואָהער זיא זיכ? (יב) היערויס
וענדעטען זיא דיהנער עם דָּוִד זיך אוף, גינגען מיהרען וועג
גוריק, קאָמען אַן, מוכ ערצָהלטען מיהם אַלע דיסע רעדען:
(יג) דאָ שפראָך דָּוִד נז זייגען לייטען, עס זאָגע יעדער זיין שווערט
אַן! זיא זאָגטען יעדער זיין שווערט אַן, אוך דָּוִד זאָגטע דאָס זייגע
אַן · עס נאָגען היערויף אוכגעפֿעהר פֿיער הונדערט מאָן, מוכטער
דער אַבּיהרונג עם דָּוִד הינאוף, מוכ צוויא הונדערט בליבען
גוריק, בייא עם געפֿעקע: (יד) אָבער מיין קנאָבע פֿאַן דען קנעכ־
טען גאָב היערפֿאַן דער אַבִּיגַיִל, דער פֿרוא עם נָבָל, נאָכריכט,
מוכ שפראָך, זיהע! דָּוִד האָט אוים דער וויסטע אָבגעאָרדנעטע
היערהער גענוכט, אוכסערען העררן נז בעגריסען · ער אָבער
פֿוהר זיא העפֿטיג אַן: (טו) מוכ דיסע לייטע מיינען עס זעהר
גוט מיט אוכס, וויר ווורדען ניכט בעליידיגעט, פֿערוויסטען
ניכט דאָס מינדעסטע, זו לאָגגע וויר אוף דעם פֿעלד וואָרען, מיט
מיהנען הערוק נאָגען: (יו) זיא וואָרען וויא מייגע מויער אוך
אוכס, וואָוואָהל בייא נאָכט אָם טאָגע, זו לאָגגע וויר מיט מיהרער
בעזענדע דאָס קלייגע פֿיה וויידעטען: (יז) מיבערלעגע נון, מוכ
זיהע וואָס זוי נז טהון האָסט, דען עס דרוהעט אוכגליק אוכסערעך
העררן, מוכ דייגעם זאָהגע דָּוִד, וואָס זוא נור (פֿאַן דייגעם
וואָהל) עגטבעהרען קאָנגסט: (יח) דיא דיהנער עם דָּוִד גינגען
אין, מוכ רידטעטען בייא נָבָל אַלע דיסע וואָרטע אין נאָמען פֿאַן
דָּוִד מוים · זיא האָלטען קוים מוים־בעראָטען: (יט) דאָ גאָב מיהנען
נָבָל זיא אַנטוואָרט, מוכ שפראָך, וועך איסט דָּוִד? וועך עך
זאָהן עם יִשַׁי? הייט נז טאָגע גיבט עס עך קנעכטע פֿיוע,
וועלכע מוים־רייסען, אין יעדער פֿאַן זייגעם העררען: (כ) וואָ,
זאָל וואָלטע מייגע שפייסע, מייגען טראָנק, אין וואָהל, נעהמען,
דאָס אין מייגען שעפערען בעררייטעט, מוכ לייטען גיבען, פֿאַן
דעגען אין ניכט אין אַן וויים, וואָהער זיא זיכ? (כא) היערויס
וענדעטען זיא דיהנער עם דָּוִד זיך אוף, גינגען מיהרען וועג
גוריק, קאָמען אַן, מוכ ערצָהלטען מיהם אַלע דיסע רעדען:
(כב) דאָ שפראָך דָּוִד נז זייגען לייטען, עס זאָגע יעדער זיין שווערט
אַן! זיא זאָגטען יעדער זיין שווערט אַן, אוך דָּוִד זאָגטע דאָס זייגע
אַן · עס נאָגען היערויף אוכגעפֿעהר פֿיער הונדערט מאָן, מוכטער
דער אַבּיהרונג עם דָּוִד הינאוף, מוכ צוויא הונדערט בליבען
גוריק, בייא עם געפֿעקע: (כג) אָבער מיין קנאָבע פֿאַן דען קנעכ־
טען גאָב היערפֿאַן דער אַבִּיגַיִל, דער פֿרוא עם נָבָל, נאָכריכט,
מוכ שפראָך, זיהע! דָּוִד האָט אוים דער וויסטע אָבגעאָרדנעטע
היערהער גענוכט, אוכסערען העררן נז בעגריסען · ער אָבער
פֿוהר זיא העפֿטיג אַן: (כד) מוכ דיסע לייטע מיינען עס זעהר
גוט מיט אוכס, וויר ווורדען ניכט בעליידיגעט, פֿערוויסטען
ניכט דאָס מינדעסטע, זו לאָגגע וויר אוף דעם פֿעלד וואָרען, מיט
מיהנען הערוק נאָגען: (כה) זיא וואָרען וויא מייגע מויער אוך
אוכס, וואָוואָהל בייא נאָכט אָם טאָגע, זו לאָגגע וויר מיט מיהרער
בעזענדע דאָס קלייגע פֿיה וויידעטען: (כו) מיבערלעגע נון, מוכ
זיהע וואָס זוי נז טהון האָסט, דען עס דרוהעט אוכגליק אוכסערעך
העררן, מוכ דייגעם זאָהגע דָּוִד, וואָס זוא נור (פֿאַן דייגעם
וואָהל) עגטבעהרען קאָנגסט: (כז) דיא דיהנער עם דָּוִד גינגען

6 לְשָׁלוֹם׃ וְאָמַרְתֶּם כֹּה לְחַי וְאַתָּה שָׁלוֹם וּבֵיתְךָ שָׁלוֹם
7 וְכֹל אֲשֶׁר־לְךָ שָׁלוֹם׃ וְעַתָּה שָׁמַעְתִּי כִּי גֹזְזִים לָךְ
עַתָּה הָרֹעִים אֲשֶׁר־לְךָ הָיוּ עִמָּנוּ לֹא הֲכְלַמְנוּם וְלֹא־
8 נִפְקַד לָהֶם מְאוּמָה כָּל־יְמֵי הֱיוֹתָם בַּכַּרְמֶל׃ שְׁאַל
אֶת־נְעָרֶיךָ וְיַגִּידוּ לָךְ וְיִמְצְאוּ הַנְּעָרִים חֵן בְּעֵינֶיךָ כִּי־
עַל־יוֹם טוֹב בָּאנוּ תְּנָה־נָּא אֵת אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ
9 לַעֲבָדֶיךָ וּלְבִנְךָ לְדָוִד׃ וַיָּבֹאוּ נַעֲרֵי דָוִד וַיְדַבְּרוּ אֶל־
נָבָל כְּכָל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּשֵׁם דָּוִד וַיָּנוּחוּ׃ וַיַּעַן
נָבָל אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיֹּאמֶר מִי דָוִד וּמִי בֶן־יִשַׁי הַיּוֹם
11 רַבּוּ עֲבָדִים הַמִּתְפָּרְצִים אִישׁ מִפְּנֵי אֲדֹנָיו׃ וְלָקַחְתִּי
אֶת־לַחְמִי וְאֶת־מֵימַי וְאֶת מִבְחֶתִי אֲשֶׁר טָבַחְתִּי לְגֹזְזַי
וְנָתַתִּי לַאֲנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתִּי אֵי מִזֶּה הֵמָּה׃
12 וַיֵּהָפְכוּ נַעֲרֵי־דָוִד לְדַרְכָּם וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּגִּדוּ לוֹ כְּכֹל
13 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲנָשָׁיו חִגְרוּ ׀ אִישׁ
אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגְּרוּ אִישׁ אֶת־חַרְבּוֹ וַיַּחְגֹּר גַּם־דָּוִד אֶת־
חַרְבּוֹ וַיַּעֲלוּ ׀ אַחֲרֵי דָוִד כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ וּמָאתַיִם
14 יָשְׁבוּ עַל־הַכֵּלִים׃ וְלַאֲבִיגַיִל אֶשֶׁת נָבָל הִגִּיד נַעַר־
אֶחָד מֵהַנְּעָרִים לֵאמֹר הִנֵּה שָׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים ׀
טו מֵהַמִּדְבָּר לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ וַיֵּעַט בָּהֶם׃ וְהָאֲנָשִׁים
טֹבִים לָנוּ מְאֹד וְלֹא הָכְלַמְנוּ וְלֹא־פֻקַּדְנוּ מְאוּמָה כָּל־
16 יְמֵי הִתְהַלַּכְנוּ אִתָּם בִּהְיוֹתֵנוּ בַּשָּׂדֶה׃ חוֹמָה הָיוּ
עָלֵינוּ גַּם־לַיְלָה גַּם־יוֹמָם כָּל־יְמֵי הֱיוֹתֵנוּ עִמָּם רֹעִים
17 הַצֹּאן׃ וְעַתָּה דְּעִי וּרְאִי מַה־תַּעֲשִׂי כִּי־כְלָתָה הָרָעָה
אֶל־אֲדֹנֵינוּ וְעַל־כָּל־בֵּיתוֹ וְהוּא בֶּן־בְּלִיַּעַל מִדַּבֵּר אֵלָיו׃
18 וַתְּמַהֵר אֲבִיגַיִל וַתִּקַּח מָאתַיִם לֶחֶם וּשְׁנֵים נִבְלֵי־יָיִן
וְחָמֵשׁ צֹאן עֲשׂוּרֹת וְחָמֵשׁ סְאִים קָלִי וּמֵאָה צִמֻּקִים
19 וּמָאתַיִם דְּבֵלִים וַתָּשֶׂם עַל־הַחֲמֹרִים׃ וַתֹּאמֶר לְנַעֲרֶיהָ

עשויות ק׳ ibid. אביגיל קרי v. 18. חסר אלף v. 8. עברו

עִבְרוּ לִפְנֵי הִנְנִי אַחֲרֵיכֶם בָּאָה וּלְאִישָׁהּ נָבָל לֹא
הִגִּידָה׃ וְהָיָה הִיא ׀ רֹכֶבֶת עַל־הַחֲמוֹר וְיָרְדָה בְּסֵתֶר כ
הָהָר וְהִנֵּה דָוִד וַאֲנָשָׁיו יֹרְדִים לִקְרָאתָהּ וַתִּפְגֹּשׁ אֹתָם׃
וְדָוִד אָמַר אַךְ לַשֶּׁקֶר שָׁמַרְתִּי אֶת־כָּל־אֲשֶׁר לָזֶה 21
בַּמִּדְבָּר וְלֹא־נִפְקַד מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ מְאוּמָה וַיָּשֶׁב־לִי
רָעָה תַּחַת טוֹבָה׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאֹיְבֵי דָוִד וְכֹה 22
יֹסִיף אִם־אַשְׁאִיר מִכָּל־אֲשֶׁר־לוֹ עַד־אוֹר הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין
בְּקִיר׃ וַתֵּרֶא אֲבִיגַיִל אֶת־דָּוִד וַתְּמַהֵר וַתֵּרֶד מֵעַל 23
הַחֲמוֹר וַתִּפֹּל לְאַפֵּי דָוִד עַל־פָּנֶיהָ וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה׃
וַתִּפֹּל עַל־רַגְלָיו וַתֹּאמֶר בִּי־אֲנִי אֲדֹנִי הֶעָוֹן וּתְדַבֶּר־נָא 24
אֲמָתְךָ בְּאָזְנֶיךָ וּשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ׃ אַל־נָא יָשֵׂם כה
אֲדֹנִי ׀ אֶת־לִבּוֹ אֶל־אִישׁ הַבְּלִיַּעַל הַזֶּה עַל־נָבָל כִּי
כִשְׁמוֹ כֵּן־הוּא נָבָל שְׁמוֹ וּנְבָלָה עִמּוֹ וַאֲנִי אֲמָתְךָ
לֹא־רָאִיתִי אֶת־נַעֲרֵי אֲדֹנִי אֲשֶׁר שָׁלָחְתָּ׃ וְעַתָּה אֲדֹנִי 26
חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אֲשֶׁר מְנָעֲךָ יְהוָה מִבּוֹא בְדָמִים
וְהוֹשֵׁעַ יָדְךָ לָךְ וְעַתָּה יִהְיוּ כְנָבָל אֹיְבֶיךָ וְהַמְבַקְשִׁים
אֶל־אֲדֹנִי רָעָה׃ וְעַתָּה הַבְּרָכָה הַזֹּאת אֲשֶׁר־הֵבִיא 27
שִׁפְחָתְךָ לַאדֹנִי וְנִתְּנָה לַנְּעָרִים הַמִּתְהַלְּכִים בְּרַגְלֵי
אֲדֹנִי׃ שָׂא נָא לְפֶשַׁע אֲמָתֶךָ כִּי־עָשֹׂה יַעֲשֶׂה יְהוָה 28
לַאדֹנִי בַּיִת נֶאֱמָן כִּי־מִלְחֲמוֹת יְהוָה אֲדֹנִי נִלָּחֶם וְרָעָה
לֹא־תִמָּצֵא בְךָ מִימֶיךָ׃ וַיָּקָם אָדָם לְרָדְפְךָ וּלְבַקֵּשׁ 29
אֶת־נַפְשֶׁךָ וְהָיְתָה נֶפֶשׁ אֲדֹנִי צְרוּרָה ׀ בִּצְרוֹר הַחַיִּים
אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְאֵת נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ יְקַלְּעֶנָּה בְּתוֹךְ כַּף
הַקָּלַע׃ וְהָיָה כִּי־יַעֲשֶׂה יְהוָה לַאדֹנִי כְּכֹל אֲשֶׁר־דִּבֶּר ל
אֶת־הַטּוֹבָה עָלֶיךָ וְצִוָּךְ לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא־ 31
תִהְיֶה זֹאת ׀ לְךָ לְפוּקָה וּלְמִכְשׁוֹל לֵב לַאדֹנִי וְלִשְׁפְכְּךָ
דָם חִנָּם וְלְהוֹשִׁיעַ אֲדֹנִי לוֹ וְהֵיטִב יְהוָה לַאדֹנִי וְזָכַרְתָּ
אֶת־אֲמָתֶךָ׃

ויאמר

לא

לעס דָּוִד וואָר, דעס פַּלְטִי, זאָהן דעס לַיִשׁ, פון גַּלִּים:

(מד) מיכל שָׁאוּל גאָט זײַנע טאָכטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא דָּוִד, פֿון
יִזְרְעֶאל, פֿון בייזע נוּבלײַ מאָרדען זײַנע עהע־גאָטטיבענען:

Cap. XXV.

(א) מוכ שָׁאוּל גאָט זײַנע טאָטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא
דָּוִד וואָר, דעס פַּלְטִי, זאָהן דעס לַיִשׁ, פון גַּלִּים:

(מג) מוכ הייראָטהעטע דָּוִד אָחִינֹעַם פון
יִזְרְעֶאל, מוכ בייזע נוּבלײַ מאָרדען זײַנע עהע־גאָטטיבענען:

(א) מוכ שמואל גאָט זײַנע טאָטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא
דָּוִד וואָר, דעס פַּלְטִי, זאָהן דעס לַיִשׁ, פון גַּלִּים:

(מד) מוכ שָׁאוּל גאָט זײַנע טאָכטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא
יִזְרְעֶאל, מוכ בייזע נוּבלײַ מאָרדען זײַנע עהע־גאָטטיבענען:

Cap. XXV.

(א) מוכ שמואל גאָט זײַנע טאָטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא
דָּוִד וואָר, דעס פַּלְטִי, זאָהן דעס לַיִשׁ, פון גַּלִּים:

(מג) מוכ הייראָטהעטע דָּוִד אָחִינֹעַם פון
יִזְרְעֶאל, מוכ בייזע נוּבלײַ מאָרדען זײַנע עהע־גאָטטיבענען:

(א) מוכ שמואל גאָט זײַנע טאָטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא
דָּוִד וואָר, דעס פַּלְטִי, זאָהן דעס לַיִשׁ, פון גַּלִּים:

(מד) מוכ שָׁאוּל גאָט זײַנע טאָכטער מִיכַל, וועלכע איז פֿרויא
יִזְרְעֶאל, מוכ בייזע נוּבלײַ מאָרדען זײַנע עהע־גאָטטיבענען:

32 וַיֹּאמֶר דָּוִד לַאֲבִיגַיִל בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
33 שְׁלָחֵךְ הַיּוֹם הַזֶּה לִקְרָאתִי : וּבָרוּךְ טַעְמֵךְ וּבָרוּכָה
אָתְּ אֲשֶׁר כְּלִתַנִי הַיּוֹם הַזֶּה מִבֹּוא בְדָמִים וְהוֹשֵׁעַ יָדִי
34 לִי : וְאוּלָם חַי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר מָנְעַנִי
מֵהָרַע אֹתָךְ כִּי ׀ לוּלֵי מִהַרְתְּ וַתָּבֹאתְי לִקְרָאתִי כִּי
לה אִם־נוֹתַר לְנָבָל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר מַשְׁתִּין בְּקִיר : וַיִּקַּח
דָּוִד מִיָּדָהּ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיאָה לוֹ וְלָהּ אָמַר עָלַי לְשָׁלוֹם
36 לְבֵיתֵךְ רְאִי שָׁמַעְתִּי בְקוֹלֵךְ וָאֶשָּׂא פָנֶיךְ : וַתָּבֹא
אֲבִיגַיִל ׀ אֶל־נָבָל וְהִנֵּה־לוֹ מִשְׁתֶּה בְּבֵיתוֹ כְּמִשְׁתֵּה
הַמֶּלֶךְ וְלֵב נָבָל טוֹב עָלָיו וְהוּא שִׁכֹּר עַד־מְאֹד וְלֹא־
37 הִגִּידָה לוֹ דָּבָר קָטֹן וְגָדוֹל עַד־אוֹר הַבֹּקֶר : וַיְהִי
בַבֹּקֶר בְּצֵאת הַיַּיִן מִנָּבָל וַתַּגֶּד־לוֹ אִשְׁתּוֹ אֶת־הַדְּבָרִים
38 הָאֵלֶּה וַיָּמָת לִבּוֹ בְקִרְבּוֹ וְהוּא הָיָה לְאָבֶן : וַיְהִי
כַּעֲשֶׂרֶת הַיָּמִים וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־נָבָל וַיָּמֹת : וַיִּשְׁמַע
דָּוִד כִּי־מֵת נָבָל וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר רָב אֶת־רִיב
חֶרְפָּתִי מִיַּד נָבָל וְאֶת־עַבְדּוֹ חָשַׂךְ מֵרָעָה וְאֶת רָעַת
נָבָל הֵשִׁיב יְהוָה בְּרֹאשׁוֹ וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיְדַבֵּר בַּאֲבִיגַיִל
מ לָקַחְתָּהּ לוֹ לְאִשָּׁה : וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶל־אֲבִיגַיִל
הַכַּרְמֶלָה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ לֵאמֹר דָּוִד שְׁלָחָנוּ אֵלַיִךְ
41 לְקַחְתֵּךְ לוֹ לְאִשָּׁה : וַתָּקָם וַתִּשְׁתַּחוּ אַפַּיִם אָרְצָה
וַתֹּאמֶר הִנֵּה אֲמָתְךָ לְשִׁפְחָה לִרְחֹץ רַגְלֵי עַבְדֵי אֲדֹנִי :
42 וַתְּמַהֵר וַתָּקָם אֲבִיגַיִל וַתִּרְכַּב עַל־הַחֲמוֹר וְחָמֵשׁ
נַעֲרֹתֶיהָ הַהֹלְכֹת לְרַגְלָהּ וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי מַלְאֲכֵי דָוִד
43 וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה : וְאֶת־אֲחִינֹעַם לָקַח דָּוִד מִיִּזְרְעֶאל
וַתִּהְיֶיןָ גַּם־שְׁתֵּיהֶן לוֹ לְנָשִׁים :
44 וְשָׁאוּל נָתַן אֶת־מִיכַל בִּתּוֹ אֵשֶׁת דָּוִד
לְפַלְטִי בֶן־לַיִשׁ אֲשֶׁר מִגַּלִּים :

Cap. XXVI. ויבאו

v. 34. ותבאת קרי

כו Cap. XXVI.

א וַיָּבֹאוּ הַזִּפִּים אֶל־שָׁאוּל הַגִּבְעָתָה לֵאמֹר הֲלוֹא דָוִד
מִסְתַּתֵּר בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה עַל פְּנֵי הַיְשִׁימוֹן׃ 2 וַיָּקָם
שָׁאוּל וַיֵּרֶד אֶל־מִדְבַּר־זִיף וְאִתּוֹ שְׁלֹשֶׁת־אֲלָפִים אִישׁ
בְּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד בְּמִדְבַּר־זִיף׃ 3 וַיִּחַן
שָׁאוּל בְּגִבְעַת הַחֲכִילָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיְשִׁימוֹן עַל־
הַדֶּרֶךְ וְדָוִד יֹשֵׁב בַּמִּדְבָּר וַיַּרְא כִּי בָא שָׁאוּל אַחֲרָיו
הַמִּדְבָּרָה׃ 4 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְרַגְּלִים וַיֵּדַע כִּי־בָא שָׁאוּל
ה אֶל־נָכוֹן׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיָּבֹא אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר חָנָה־שָׁם
שָׁאוּל וַיַּרְא דָּוִד אֶת־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר שָׁכַב־שָׁם שָׁאוּל
וַאבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָאוֹ וְשָׁאוּל שֹׁכֵב בַּמַּעְגָּל וְהָעָם
חֹנִים סְבִיבֹתָו׃ 6 וַיַּעַן דָּוִד וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחִימֶלֶךְ הַחִתִּי
וְאֶל־אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי יוֹאָב לֵאמֹר מִי־יֵרֵד אִתִּי
אֶל־שָׁאוּל אֶל־הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֲנִי אֵרֵד עִמָּךְ׃
7 וַיָּבֹא דָוִד וְאֲבִישַׁי׀ אֶל־הָעָם לָיְלָה וְהִנֵּה שָׁאוּל שֹׁכֵב
יָשֵׁן בַּמַּעְגָּל וַחֲנִיתוֹ מְעוּכָה־בָאָרֶץ מְרַאֲשֹׁתָו וַאבְנֵר
וְהָעָם שֹׁכְבִים סְבִיבֹתָו׃

8 וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי אֶל־דָּוִד סָגַר אֱלֹהִים
הַיּוֹם אֶת־אֹיִבְךָ בְּיָדֶךָ וְעַתָּה אַכֶּנּוּ נָא בַּחֲנִית וּבָאָרֶץ
פַּעַם אַחַת וְלֹא אֶשְׁנֶה לוֹ׃ 9 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישָׁי
אַל־תַּשְׁחִיתֵהוּ כִּי מִי שָׁלַח יָדוֹ בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְנָקָה׃
י וַיֹּאמֶר דָּוִד חַי־יְהוָה כִּי אִם־יְהוָה יִגָּפֶנּוּ אוֹ־יוֹמוֹ יָבֹא
11 וָמֵת אוֹ בַמִּלְחָמָה יֵרֵד וְנִסְפָּה׃ חָלִילָה לִי מֵיְהוָה
מִשְׁלַח יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה וְעַתָּה קַח־נָא אֶת־הַחֲנִית
אֲשֶׁר מְרַאֲשֹׁתָו וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם וְנֵלְכָה לָנוּ׃ 12 וַיִּקַּח
דָּוִד אֶת־הַחֲנִית וְאֶת־צַפַּחַת הַמַּיִם מְרַאֲשֹׁתֵי שָׁאוּל

סביבתיו ק׳ ib. מראשתיו קרי v. 7. סביבתיו קרי v. 5. וילכו
מראשתיו קרי v. 11. יתיר ו׳ v. 8.

קאפיטעל כו

(א) דיא זיפים קומען צו שאול נאך גבעה, מוכ זאגטען, ווי: דוד האלטעט זיך פארבאהרגען, אוף דער מדבר חכילה, בעגיגען דער וויסטע נו: (ב) דא מאכטע זיך שאול אוף, כאהם דרייא טויסענד מויסערלעסענע ווייטע מוס ישראל מיט, מוכ נאך נאה היגאב נאך דער וויסטע זיף, נען דוד אוף־נו־וכדען: (ג) שאול לאגערטע זיך אן דעם היגעל חכילה, דער בעגיגען דער וויסטע נו ווגט, אן דער שטראסע · דוד אבער היט זיך אוף אן דער וויסטע · אוס ער בעוואהר וואורדע, דאס מיהק שאול אן דיא וויסטע נאך קומען: (ד) שיקטע ער קונדשאפטער מוס, מוכ ערפוהר, דאס שאול ווירקליך בעקומען וואר: (ה) ער מאכטע זיך כון אוף, גינג אן דען ארט הין, וואו שאול וק בעלע־בערט האטטע, מוכ נאהם דיא שטעלע בעוואהר, וואו שאול לאג, מיט ווינעם העער־פיהרער אבנר, ואהן דעס נר · שאול לאג נעמיק אן מיינעם קרייסע, אוס מיהן הערשוף לאג דאס פאלק: (ו) דא רוף דוד, מוכ שפרעך נו אחימלך דעם חתי, מוכ נו אבישי, דעם זאהנע דעס צרויה, דער דעס יואב ברודער וואר, וועך ווילן מיט מיר נו שאול אן דאס לאגער הינאב? אבישי רוף, איך בעהע מיט דיר הינאב: (ז) דוד קאם היערוף מיט אבישי אן דער נאכט נו דעם פאלק הין · דא לאג שאול שלאפענד אן מיינעם קרייסע · ווין שפיס שטעקטע אין דער ערדע, נעבען זיינעם קאפפע · אוס מיהן הערשוף לאג אבנר מיט דעם פאלק: (ח) דא שפרעך אבישי נו דוד, הייטע האט דער הערר דיינען פיינד דיר אן דיא האנד גענומען · נאם איך נון, מיט מיינעם שטאפע, שפיסע איך מיהן אן דיא ערדע, אהנע ווידערהאלען נו מיסען: (ט) אבער דוד שפרעך נו אבישי, פערלעצע מיהן יא ניכט! ווער האט יא זיינע האנד נאך מיינעם געזאלבטען אויסגע־שטרעקט, מוכ פיסט אוס־גענאמען בעליבען? (י) דוד זאגטע היבען, זו וואהר דער עוויגע לעבעט, כור ער, דער עוויגע, קאן זיינען טאג בעפערדערן · עכטוועדער וירד זיין טאג קומען, דאס ער שטירבט, אדער ער ניהעט אין קריג, מוכ קומט דא אוך: (יא) בעוואהרע מיך דער עוויגע, מיינע האנד אן דען גענאלבטען דעס העררען נו לעגען! נים דאהער נור דען שפיס, דער בעבען זיינעם קאפפע מיט, בעבסט דעם וואסער־קרוג, מוכ נאם אוך דער שטירבט: (יב) דוד נאהם היערוף דען שפיס מוכ דען וואסער־קרוג, אן דער שטעלע, וזו שאול מיט דעם קאפפע נאך · מוכ ניכט זו גינגען זיא דאפאן, קיין מענש זאך דאס נישט בעוואהר, קיינער ערוואכטע, אלעס בליב שלאפען · דען מאכט בעמערקט, קיינער ערוואכטע, אלעס בליב שלאפען · דען

מייבע

(כב) דָּוִד ערווידערט מוכד שפרעך, היער מיסט דעס קעניגס שפיס, עס קומט מיינער פַּאר דען דיהבערן הראיבער, מוכד זאָל זי נעהמען: (כג) מיבריגענס פערגיסט ער עוויגע יעדעס מענטש זיינע טוגענד מוכד זיינע טרייע. פַּאר ער גוט הייטט דיך מן הַשֵּׁם אֱ: (כד) ערווידערט מוכד שפרעך, היער מיסט דעס קעניגס שפיס, עס קומט מיינער פַּאר דען דיהבערן הראיבער, מוכד זאָל זי נעהמען: (כה) דָּוִד ברוך מוך זיי ענטגעגען גענעדט זייטט, שטעלט זיך, מן מייבער ענטפַּערנוג, מוך מייבע בערג-שפיגע. ער גוישען רוך וואָר גרָאָס: (יד) מוכד ריך דעס פַּוֹלק נוֹ, מוכד ענדליך אַבְנֵר, דעס: אהבע דעס נֵר, מוכד שפרעך, ענטגעגט זוּ ניכט מיינע מַנטוואָרט גענען אַבְנֵר? אַבְנֵר מַנטוואָרטעט, מוכד שפרעך, וואָר ביסט זוּ, ער זוּ ער דען קעניג מוך-שרייעסט? (טו) דַּ שפרעך דָּוִד נוֹ אַבְנֵר, זוּ ביסט יַ מין פַּערטהיער, מוכד זוּ מַיסט וישׂראל מיט דיר גוייך? וואַרוּם האַסט זוּ ניכט מיבער דייגען קעניג גענוּמען? דען מיינער מוס דעס פַּוֹלק עבדן נוֹ נעהמען: (טז) עס מיסט גאָר ניכט יעבוך, וואַס זוּ דַּ האַטטע זיך מין-געשיכען, דייגעס קעניגס מוכד העררן דַּס ביסט יַ מיר מיבער מוינע הערן! מיהר האַבעט אַוֹך בעגאַנגען האַסט. זוֹ וואָהר דער עוויגע יעבעט! מיהר האַבעט אַוֹך דַּס יעבען פַּערווירקט, וויל מיהר מיבער מייערן העררן, ניכט גענוּגען דעס עוויגען, ניכט גענוּגט האַבעט. זיהע מיבער דען גענוּגט דעס עוויגען, ניכט גענוּגט האַבעט. זיהע דיך נור מוך, וואָ מיסט דעס קעניגס שפיס? וואָ זיין וואַסער-קרוג, דער בייא זיינעס היופט שטאַנד? (יז) שָׁאוּל ערקַנטע זיא שטיממ דעס דָּוִד, מוכד ריך, מיסט דַּס דייגע שטיממ, מין דָּוִד? דָּוִד מַנטוואָרטעט, עס מיסט מייגע שטיממ, מין זָהן דָּוִד! (יח) ער פּוהר פַּאָרט, וואַרוּם פַּערפַּוֹלגט הערר מוכד קעניג! (יט) ער מוך מיסט דעס קעניגס שפיס וואָס האַבט זיך דען בעגאַנגען? וואָס האַבט זיך דען דיהבער? וואַרוּם פַּערפַּוֹלגט מיך הערר זוּ זיינען דיהבער, זוּ זיי מיין ערבטהיל אוֹפַּ דער ערדע, וואָרוּם זיי האַבען מיך פַּערטריבען הַבען מיך קענען דיענען אַנדערע גֹטטער! (כ) וֹ דאָס דָּאָך מין בלוט ניכט מוך זיא ערדע פַּוֹסען, פַּאָר דעס קעניג וישׂראל מיט מוס-מַנגעוויכטע דעס עוויגען! דער קעניג פַּוֹן וישׂראל מיסט מוס-גענוּמען, מייגען פַּוֹלָה מוך-נוֹ-זוכען, (פַּערפַּוֹלגט מיך) וויא מַן רעב-הוהן מוך דען בערגען פַּערפַּוֹלגט: (כא) דַּ שפרעך מין מין רעב-הוהן מוך מייגע בערג-שפיגע. ער נוישען רוך וואָר גרָאָס: (כב) דָּוִד ערווידערט מוכד שפרעך, היער מיסט דעס קעניגס שפיס, עס קומט מיינער פַּאר דען דיהבערן הראיבער, מוכד זאָל זי נעהמען: (כג) מיבריגענס פערגיסט ער עוויגע יעדעס מענטש זיינע טוגענד מוכד זיינע טרייע. דַּ ער נון הייטט דיך מן מייבע

וַיֵּלְכוּ לָהֶם וְאֵין רֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מֵקִיץ כִּי כֻלָּם 12
יְשֵׁנִים כִּי תַרְדֵּמַת יְהוָה נָפְלָה עֲלֵיהֶם׃ וַיַּעֲבֹר דָּוִד 13
הָעֵבֶר וַיַּעֲמֹד עַל־רֹאשׁ־הָהָר מֵרָחֹק רַב הַמָּקוֹם
בֵּינֵיהֶם׃ וַיִּקְרָא דָוִד אֶל־הָעָם וְאֶל־אַבְנֵר בֶּן־נֵר 14
לֵאמֹר הֲלוֹא תַעֲנֶה אַבְנֵר וַיַּעַן אַבְנֵר וַיֹּאמֶר מִי אַתָּה
קָרָאתָ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר 15
דָּוִד אֶל־אַבְנֵר הֲלוֹא־אִישׁ אַתָּה וּמִי כָמוֹךָ בְּיִשְׂרָאֵל
וְלָמָּה לֹא שָׁמַרְתָּ אֶל־אֲדֹנֶיךָ הַמֶּלֶךְ כִּי־בָא אַחַד
הָעָם לְהַשְׁחִית אֶת־הַמֶּלֶךְ אֲדֹנֶיךָ׃ לֹא־טוֹב הַדָּבָר 16
הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ חַי־יְהוָה כִּי בְנֵי־מָוֶת אַתֶּם אֲשֶׁר
לֹא־שְׁמַרְתֶּם עַל־אֲדֹנֵיכֶם עַל־מְשִׁיחַ יְהוָה וְעַתָּה ׀
רְאֵה אֵי־חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְאֵת־צַפַּחַת הַמַּיִם אֲשֶׁר
מְרַאֲשֹׁתָו׃ וַיַּכֵּר שָׁאוּל אֶת־קוֹל דָּוִד וַיֹּאמֶר הֲקוֹלְךָ 17
זֶה בְּנִי דָוִד וַיֹּאמֶר דָּוִד קוֹלִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר 18
לָמָּה זֶּה אֲדֹנִי רֹדֵף אַחֲרֵי עַבְדּוֹ כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־
בְּיָדִי רָעָה׃ וְעַתָּה יִשְׁמַע־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת דִּבְרֵי 19
עַבְדּוֹ אִם־יְהוָה הֱסִיתְךָ בִּי יָרַח מִנְחָה וְאִם ׀ בְּנֵי
הָאָדָם אֲרוּרִים הֵם לִפְנֵי יְהוָה כִּי־גֵרְשׁוּנִי הַיּוֹם
מֵהִסְתַּפֵּחַ בְּנַחֲלַת יְהוָה לֵאמֹר לֵךְ עֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃
וְעַתָּה אַל־יִפֹּל דָּמִי אַרְצָה מִנֶּגֶד פְּנֵי יְהוָה כִּי־יָצָא כ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לְבַקֵּשׁ אֶת־פַּרְעֹשׁ אֶחָד כַּאֲשֶׁר יִרְדֹּף
הַקֹּרֵא בֶּהָרִים׃ וַיֹּאמֶר שָׁאוּל חָטָאתִי שׁוּב בְּנִי־דָוִד 21
כִּי לֹא־אָרַע לְךָ עוֹד תַּחַת אֲשֶׁר יָקְרָה נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ
הַיּוֹם הִזֵּה הִנֵּה הסכלתי [הִסְכַּלְתִּי] וְאֶשְׁגֶּה הַרְבֵּה מְאֹד׃ וַיַּעַן 22
דָּוִד וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲנִית הַמֶּלֶךְ וְיַעֲבֹר אֶחָד מֵהַנְּעָרִים
וְיִקָּחֶהָ׃ וַיהוָה יָשִׁיב לָאִישׁ אֶת־צִדְקָתוֹ וְאֶת־ 23
אֱמֻנָתוֹ אֲשֶׁר נְתָנְךָ יְהוָה ׀ הַיּוֹם בְּיָד וְלֹא אָבִיתִי

חגית קרי v. 22. מראשתיו קרי v. 16. לשלח

24 לִשְׁלֹחַ יָדִי בִּמְשִׁיחַ יְהוָה׃ וְהִנֵּה כַאֲשֶׁר גָּדְלָה נַפְשְׁךָ
הַיּוֹם הַזֶּה בְּעֵינָי כֵּן־תִּגְדַּל נַפְשִׁי בְּעֵינֵי יְהוָה וְיַצִּלֵנִי
מִכָּל־צָרָה׃
כה וַיֹּאמֶר שָׁאוּל אֶל־דָּוִד בָּרוּךְ אַתָּה בְּנִי דָוִד גַּם עָשֹׂה
תַּעֲשֶׂה וְגַם יָכֹל תּוּכָל וַיֵּלֶךְ דָּוִד לְדַרְכּוֹ וְשָׁאוּל שָׁב
לִמְקוֹמוֹ׃

כז Cap. XXVII.

א וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־לִבּוֹ עַתָּה אֶסָּפֶה יוֹם־אֶחָד בְּיַד שָׁאוּל
אֵין־לִי טוֹב כִּי־הִמָּלֵט אִמָּלֵט׀ אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
וְנוּאַשׁ מִמֶּנִּי שָׁאוּל לְבַקְשֵׁנִי עוֹד בְּכָל־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל
2 וְנִמְלַטְתִּי מִיָּדוֹ׃ וַיָּקָם דָּוִד וַיַּעֲבֹר הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת
3 אִישׁ אֲשֶׁר עִמּוֹ אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מָעוֹךְ מֶלֶךְ גַּת׃ וַיֵּשֶׁב
דָּוִד עִם־אָכִישׁ בְּגַת הוּא וַאֲנָשָׁיו אִישׁ וּבֵיתוֹ דָּוִד
וּשְׁתֵּי נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת־נָבָל
4 הַכַּרְמֶלִית׃ וַיֻּגַּד לְשָׁאוּל כִּי־בָרַח דָּוִד גַּתָּה וְלֹא־יָסַף
עוֹד לְבַקְשׁוֹ׃
ה וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ יִתְּנוּ־לִי
מָקוֹם בְּאַחַת עָרֵי הַשָּׂדֶה וְאֵשְׁבָה שָׁם וְלָמָּה יֵשֶׁב
6 עַבְדְּךָ בְּעִיר הַמַּמְלָכָה עִמָּךְ׃ וַיִּתֶּן־לוֹ אָכִישׁ בַּיּוֹם
הַהוּא אֶת־צִקְלַג לָכֵן הָיְתָה צִקְלַג לְמַלְכֵי יְהוּדָה עַד
7 הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר־יָשַׁב דָּוִד בִּשְׂדֵה פְּלִשְׁתִּים יָמִים וְאַרְבָּעָה
8 חֳדָשִׁים׃ וַיַּעַל דָּוִד וַאֲנָשָׁיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶל־הַגְּשׁוּרִי
וְהַגִּרְזִי וְהָעֲמָלֵקִי כִּי הֵנָּה יֹשְׁבוֹת הָאָרֶץ אֲשֶׁר מֵעוֹלָם
בּוֹאֲךָ שׁוּרָה וְעַד־אֶרֶץ מִצְרָיִם׃ 9 וְהִכָּה דָוִד אֶת־
הָאָרֶץ וְלֹא יְחַיֶּה אִישׁ וְאִשָּׁה וְלָקַח צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹרִים

פתח באתנח v. 4. פתח בס"פ v. 2. וגמלים
וחגזרי קרי v. 8. יסף קרי v. 4.

מייגע געווארן בעגעבען, איך בעגער ניכט האָנד אָנצוגעגן וואָלטע,
ען אויגען געוואָלבטען דעס עווידגען: (כד) וזא קאָסטבאָר זאָל דיין
ענבען הייטע אין מיינען אויגען וואָר, וזא קאָסטבאָר וועדע אויך דאָס
מייניגע אין דען אויגען דעס עווידגען זיין, דאָס ער איך אויס
יבערער בעפאָהר רעטטען וועדע: (כה) שָׁאוּל אָנטוואָרטעטע דעם
דָּוִד, זייא בעזעגענעט זיין זאָהן דָּוִד! זוא וועדסט, וואָס זוא
פּאָר־נייאַסט, וויכער אויס־פֿיהרען. היערמיט גינג דָּוִד וויבעס
וועגעס, אונד שָׁאוּל קעהרטע זין וויבען אָרט נורוק:

קאַפּיטעל כז

(א) אַבער דָּוִד בעדאַכטע זיך, יעצט קענטע מיין טאָג קאָמ־
מען, זאָן וועלכעם איך מין דער האָנד דעס שָׁאוּל מוסקאָנאָט.
עס איסט דאָהער בעסער פֿיר מיך, אויס דאָס איך מיך מין
דאָס גאַנד דער פְּלִשְׁתִּים פֿליכטע. דאָן וועדע שָׁאוּל עס אויס־
געבען, איך וועדער אויך אויס־גו־זוכען מין וועלכען גרענצען דאָן יִשְׂרָאֵל,
אונד איך וואָרע וויינער האָנד ענטראָנגען: (ב) דָּוִד מאַכטע
זיך אויסָ אויף, אונד רייסטע מיט זיינען זעכס הונדערט מאָן, גו
אָכִישׁ, זאָהן דעס מָעוֹךְ, דעס קעניגס פֿאָן גַּת: (ג) דָּוִד
היעלט זיך גען בייא אָכִישׁ אויף, מין גַּת, מיט זיינען לייטען,
דערען יעדער זיינע פֿאַמיליע מיט זיך האָטטע. אויך דָּוִד מיט
זיינען ביידען וויבערן, אַחִינֹעַם, אויס יִזְרְעֵאל, אונד דיא
עהעמאַליגע פֿרויא דעס נָבָל, אֲבִיגַיִל, אויס כַּרְמֶל: (ד) אָוס
שָׁאוּל בעזאָגט וואורדע, דאָס דָּוִד נאָך גַּת בעפֿליכטעט זייא,
זוּ שטאָנד ער מיהר ניכט ווייטער נאָך: (ה) דָּוִד שפראַך צו
אָכִישׁ, זאָלט איך בגאַדע מין דיינען אויגען בעפֿונדען, זוּ בעבע
מאָן מיר מיינען אָרט מיין, אונטער דען זאָלב־שטאָדטען, וווּ איך
וואָהנען קאָן. וואָראום זאָלּ דיין דיהנער בייא דיר מין דער קעניג־
ליכען שטאָדט וואָהנען? (ו) דא גאָב מיהם אָכִישׁ מין דיסעם טאָגע
צִקְלַג. דאָהער בעהיערטע צִקְלַג דען קעניגען פֿאָן יְהוּדָה,
ביס אויף דען הייטיגען טאָג: (ז) דיא אָנצאָהל דער טאָגע, וועלכע
דָּוִד מין דעם בעפֿיעלד דער פְּלִשְׁתִּים זיך אויפֿבעהאַלטען האָטטע,
וואָר מיין יאָהר אונד פֿיער מאָנאָטע: (ח) דָּוִד נאָג בעווואָהנהייט
מיט זיינען לייטען היכאויף, אונטערנאָהם שטרייף־ציגע בעגעגען
דען גְּשׁוּרִי, גִּרְזִי, אונד עֲמָלֵקִי. וועלכע פֿאָן יע־הער דאָס
לאַנד בעוואָהנטען, בעגעגען שׁוּר הין, ביס גו דעם לאַנד מִצְרַיִם:
(ט) דָּוִד ערשלוג דיא מיינוואָהנער דעס לאַנדעס, זיא וועדער
מאָן נאָך פֿרויא אָנצוהאָלען. פֿיהרטע קליידער, אונד קאַמעל אָנד
עסעל, קאַמיגע, אונד קליידער, אונד קאַם גו אָכִישׁ צוריק:

וען

הַמֶּלֶךְ׃

(ד) וְצָעַן כִּי אָכִישׁ פָּרַצְתָּ, וְגַם הַפַּעַם מֵהֵר הָיִיתָ בְּעִשְׁטְרֵייפֶּט?
זֶה וַאֲבוֹטַ דָּוִד, בְּעִנְיַן מִיטְטַאג פְּאַן יְהוּדָה, אֲעֶר בְּעִנְיַן מִיטְטַאג
פַּאן יִרְחַמְאֵלִי, אֲעֶר קֵנִי: (יא) דָּוִד לִיס וּוּעְדְעֶר מַאן נַאךְ
פַּרוּיא וְעִבְּעַן, וּיא עְטְווָאס נַאךְ בַּת גַּו בְּרִינְגְּעַן. עֶר זַאגְטַע, וּיא
קְעֶנְטְעַן מִיךְ אוֹנְס מוּיס־וַאבְּעַן, זַא פַּעֶרְפַאהְרְט דָּוִד, זַא מִיסְט
וִויבְּע בְּעוּאהְנְהַייט, דִּיא בַּאבְּע נַייט, דִּיא עֶר מַן לַעְס בְּעפַּילְט
וְעֶר פְּלִשְׁתִּים גְּוּבְרִינְגְּט: (יב) אָכִישׁ וְעְנְטְע פַּעֶרְטְרוּיעְן מִן
דָּוִד, מְוּנְד זַאגְטַע, עֶר מִיסְט גְּנוּמְעהְר וִויבְּעַם פַּאלְק יִשְׂרָאֵל
פַּעֶרְהַאסְט גְּעוּאָרְדְעַן, מְוּנְד מוּז וַאהְוּ עְוִוּיג מִין מְוּבְּטְעֶרְטַאן
בְּלִיבְּעַן:

קאַפּיטעל כח

(א) מוּן דִּיסְע נַייט נַאבְּעַן דִּיא פְּלִשְׁתִּים מִיהְרֶע טְרוּפְּפְּעַן גַּו־
סַאמְּעַן, מִיט יִשְׂרָאֵל קְרִיג גַּו פִּיהְרֶעַן. זַא זַאגְטַע אָכִישׁ צוּ
דָּוִד, זוּא מוּסְט וִויסְּעַן, דַּאס זוּא מִיט מִיר גַּו פֶּעלְדְע נִיהְעסְט,
זוּא מְוּנְד דִּיבְּע זַייטַע: (ב) דָּוִד אַנְטְוָארְטְעטְע דְעם אָכִישׁ,
זוּא וַאלְסְט מוּיךְ עֶרְפַאהְרֶען, וּוִיא טַאגְטִיג דִּיין דִּיהְנֶער זִיךְ נַייבְּעַן
וּוִירְד. דַּאם שְׁפְּרַאךְ אָכִישׁ, וּוִילְּ מִיךְ דִּיךְ מוּיךְ מוּיךְ מְאַמְּער
מוּנְטער מִיבְּע וִויבְּ־וַאלְט מוּיךְ־נְעהְמַען:

(ג) שְׁמוּאֵל וַאר גְּנוּמְעהְר טָאד, מְוּנְד גַּאנְץ יִשְׂרָאֵל הַאטְטַע
מִיהְן בְּעטְרוּיערְט, מְוּנְד מִין וִויבְּער וַאהְוּ־שְׁטָאדְט בְּעגְרַאבְּעַן.
שָׁאוּל הַאטְטַע צַוֹּי טָאלְטְעַן־בְּעשְׁוּוערְער מְוּנְד נַייכְּעַן־דִּייטְער
מוּיס דְעם זַאגְּנַד וּוּעְג בְּעשְׁאפְּפְּט: (ד) דִּיא פְּלִשְׁתִּים פַּעְרְזַאמ־
מְעלְטְעַן זִיךְ צַוֹּסָאד, מְוּנְד בְּעגְּנְעַן מִין זַאגְּעַר גַּו שׁוּנֶם. מוּיךְ
שָׁאוּל פַּעְרְזַאמְּעלְטְע גַּאנְץ יִשְׂרָאֵל, מְוּנְד זַאגְּעַרְטְע זִיךְ מוּיךְ
גִּלְבֹּעַ: (ה) צוֹס מַאל שָׁאוּל דַּאס זַאגְּעַר דְעַר פְּלִשְׁתִּים
מִיבְּעַר־זַאה, וּוּאוּרְדְע מִיהְ בַּאנְגְּע, מְוּנְד זִין מוּטָה וְעהְר עְרְשִׁיט־
טְעְרְט: (ו) עֶר בְּעפְּרַאגְּטְע דְעַן עְוִוּיגְּעַן, בְּעקְּאם זַאבְּעַר קִיינְע
אַנְטְוָארְט, וּוְעַדְעֶר דוּרְךְ טְרַייאם, נַאךְ דוּרְךְ דִּיא אוּרִים, מְוּנְד
פְּרַאפְּעטְעַן: (ז) עְנְדְלִיךְ שְׁפְּרַאךְ שָׁאוּל גַּו וִויבְּעַן דִּיהְנֶערְן, זוּכְּעט
מִיר מִיְנֶע טָאדְטְעַן־בְּעשְׁוּוערְערִין מוּיךְ, מִיךְ וִויל גַּו מִיהְר גְּעהְעַן,
אוֹן וִיא בְּעפְּרַאגְּעַן. וִויבְּע דִּיהְנֶער זַאגְּעַן מִיהְם, עְס מִיסְט
מִיְנֶע טָאדְטְעַן־בְּעשְׁוּוערְערִין גַּו עֵין־דּוֹר: (ח) שָׁאוּל מַאכְּטַע
זִיךְ מוּקְּעַנְטְלִיךְ, עֶר זְעְנְטְע נְעמְלִיךְ אַנְדֶערֶע קְלֵייְדֶער אַן, מְוּנְד
בְּעגַאב זִיךְ, מִין בְּעגְלֵייטוּנְג צְוֵוייֶער דִּיהְנֶער הִין. וִיא קַאמְּעַן גֶּר
נַאכְּט־נַייט בֵּייא דְעם וִויבְּע אַן, מְוּנְד עֶר שְׁפְּרַאךְ, דִּיהְנֶע מִיר דַּאךְ
מִיט דֶייְנֶער טָאדְטְעַן־בְּעשְׁוּוערְעַנְגְּס־קוּנְסְט, מְוּנְד פַּאהְרֶע מִיר
דְעַן הֶערְמוּךְ, וּוְעלְכֶעַן מִיךְ דִּיר בְּעַנְעַנְעַן וּוְעַרְדֶע: (ט) דַּאס וִויבְּ
שְׁפְּרַאךְ, זוּא וִויסְּט יָ וּוָאס שָׁאוּל גְּעטַאהְן, דַּאס עֶר דִּיא פַּעְרטִילְגְּעט
הַאט.

כח

(א) וְיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיְקַבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם
לַצָּבָא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד יָדֹעַ
2 תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַּמַּחֲנֶה אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ: וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל־אָכִישׁ לָכֵן אַתָּה תֵּדַע אֵת אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד לָכֵן שֹׂמֶךָ לְרֹאשִׁי אֶשְׁמֶךָ כָּל־
הַיָּמִים:
3 וּשְׁמוּאֵל מֵת וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְקַבְּרֻהוּ בָרָמָה
וּבְעִירוֹ וְשָׁאוּל הֵסִיר אֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים
4 מֵהָאָרֶץ: וַיִּקָּבְצוּ פְּלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם וַיְקַבֵּץ
ה שָׁאוּל אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְבֹּעַ: וַיַּרְא שָׁאוּל
6 אֶת־מַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים וַיִּרָא וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד: וַיִּשְׁאַל
שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים
7 גַּם בַּנְּבִיאִים: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ־לִי אֵשֶׁת
בַּעֲלַת־אוֹב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ וְאִדְרְשָׁה־בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו
8 אֵלָיו הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב בְּעֵין דּוֹר: וַיִּתְחַפֵּשׂ
שָׁאוּל וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים
עִמּוֹ וַיָּבֹאוּ אֶל־הָאִשָּׁה לַיְלָה וַיֹּאמֶר קָסְמִי־נָא לִי
9 בָּאוֹב וְהַעֲלִי לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלָיִךְ: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁאוּל אֲשֶׁר

י וּגְמַלִּים וּבְגָדִים וַיָּשָׁב וַיָּבֹא אֶל־אָכִישׁ: וַיֹּאמֶר אָכִישׁ
אַל־פְּשַׁטְתֶּם הַיּוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד עַל־נֶגֶב יְהוּדָה וְעַל־
11 נֶגֶב הַיְרַחְמְאֵלִי וְאֶל־נֶגֶב הַקֵּנִי: וְאִישׁ וְאִשָּׁה לֹא
יְחַיֶּה דָּוִד לְהָבִיא גַּת לֵאמֹר פֶּן־יַגִּדוּ עָלֵינוּ לֵאמֹר
כֹּה־עָשָׂה דָּוִד וְכֹה מִשְׁפָּטוֹ כָּל־הַיָּמִים אֲשֶׁר יָשַׁב בִּשְׂדֵה
12 פְּלִשְׁתִּים: וַיַּאֲמֶן אָכִישׁ בְּדָוִד לֵאמֹר הַבְאֵשׁ הִבְאִישׁ
בְּעַמּוֹ בְיִשְׂרָאֵל וְהָיָה לִי לְעֶבֶד עוֹלָם:

כח

Cap. XXVIII.

א וַיְהִי בַּיָּמִים הָהֵם וַיְקַבְּצוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת־מַחֲנֵיהֶם
לַצָּבָא לְהִלָּחֵם בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד יָדֹעַ
2 תֵּדַע כִּי אִתִּי תֵּצֵא בַּמַּחֲנֶה אַתָּה וַאֲנָשֶׁיךָ: וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל־אָכִישׁ לָכֵן אַתָּה תֵּדַע אֵת אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־דָּוִד לָכֵן שֹׂמֶךָ לְרֹאשִׁי אֶשְׁמֶךָ כָּל־
הַיָּמִים:
3 וּשְׁמוּאֵל מֵת וַיִּסְפְּדוּ־לוֹ כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְקַבְּרֻהוּ בָרָמָה
וּבְעִירוֹ וְשָׁאוּל הֵסִיר אֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים
4 מֵהָאָרֶץ: וַיִּקָּבְצוּ פְּלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ וַיַּחֲנוּ בְשׁוּנֵם וַיְקַבֵּץ
ה שָׁאוּל אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּחֲנוּ בַּגִּלְבֹּעַ: וַיַּרְא שָׁאוּל
6 אֶת־מַחֲנֵה פְּלִשְׁתִּים וַיִּרָא וַיֶּחֱרַד לִבּוֹ מְאֹד: וַיִּשְׁאַל
שָׁאוּל בַּיהוָה וְלֹא עָנָהוּ יְהוָה גַּם בַּחֲלֹמוֹת גַּם בָּאוּרִים
7 גַּם בַּנְּבִיאִים: וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לַעֲבָדָיו בַּקְּשׁוּ־לִי אֵשֶׁת
בַּעֲלַת־אוֹב וְאֵלְכָה אֵלֶיהָ וְאִדְרְשָׁה־בָּהּ וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו
8 אֵלָיו הִנֵּה אֵשֶׁת בַּעֲלַת־אוֹב בְּעֵין דּוֹר: וַיִּתְחַפֵּשׂ
שָׁאוּל וַיִּלְבַּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וַיֵּלֶךְ הוּא וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים
עִמּוֹ וַיָּבֹאוּ אֶל־הָאִשָּׁה לַיְלָה וַיֹּאמֶר קָסְמִי־נָא לִי
9 בָּאוֹב וְהַעֲלִי לִי אֵת אֲשֶׁר־אֹמַר אֵלָיִךְ: וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה
אֵלָיו הִנֵּה אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־עָשָׂה שָׁאוּל אֲשֶׁר

הַכְרִית אֶת־הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִי מִן־הָאָרֶץ וְלָמָּה
אַתָּה מְתַנַּקֵּשׁ בְּנַפְשִׁי לַהֲמִיתֵנִי׃ וַיִּשָּׁבַע לָהּ שָׁאוּל ׀ י
בַּיהוָה לֵאמֹר חַי־יְהוָה אִם־יִקָּרֶךְ עָוֹן בַּדָּבָר הַזֶּה׃
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶת־מִי אַעֲלֶה־לָּךְ וַיֹּאמֶר אֶת־שְׁמוּאֵל 11
הַעֲלִי־לִי׃ וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה אֶת־שְׁמוּאֵל וַתִּזְעַק בְּקוֹל 12
גָּדוֹל וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל לֵאמֹר לָמָּה רִמִּיתָנִי
וְאַתָּה שָׁאוּל׃ וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אַל־תִּירְאִי כִּי מָה 13
רָאִית וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל אֱלֹהִים רָאִיתִי עֹלִים
מִן־הָאָרֶץ׃ וַיֹּאמֶר לָהּ מַה־תָּאְרוֹ וַתֹּאמֶר אִישׁ זָקֵן 14
עֹלֶה וְהוּא עָטֶה מְעִיל וַיֵּדַע שָׁאוּל כִּי־שְׁמוּאֵל הוּא
וַיִּקֹּד אַפַּיִם אָרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃
וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל־שָׁאוּל לָמָּה טו
הִרְגַּזְתַּנִי לְהַעֲלוֹתֵנִי אתי וַיֹּאמֶר שָׁאוּל צַר־לִי מְאֹד
וּפְלִשְׁתִּים ׀ נִלְחָמִים בִּי וֵאלֹהִים סָר מֵעָלַי וְלֹא־עָנָנִי
עוֹד גַּם בְּיַד הַנְּבִיאִים גַּם בַּחֲלֹמוֹת וָאֶקְרָאֶךָ לְךָ
לְהוֹדִיעֵנִי מָה אֶעֱשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל וְלָמָּה תִּשְׁאָלֵנִי 16
וַיהוָה סָר מֵעָלֶיךָ וַיְהִי עָרֶךָ׃ וַיַּעַשׂ יְהוָה לוֹ כַּאֲשֶׁר 17
דִּבֶּר בְּיָדִי וַיִּקְרַע יְהוָה אֶת־הַמַּמְלָכָה מִיָּדֶךָ וַיִּתְּנָהּ
לְרֵעֲךָ לְדָוִד׃ כַּאֲשֶׁר לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה וְלֹא־עָשִׂיתָ 18
חֲרוֹן־אַפּוֹ בַּעֲמָלֵק עַל־כֵּן הַדָּבָר הַזֶּה עָשָׂה־לְךָ יְהוָה
הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְיִתֵּן יְהוָה גַּם אֶת־יִשְׂרָאֵל עִמְּךָ בְּיַד־ 19
פְּלִשְׁתִּים וּמָחָר אַתָּה וּבָנֶיךָ עִמִּי גַּם אֶת־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
יִתֵּן יְהוָה בְּיַד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיְמַהֵר שָׁאוּל וַיִּפֹּל מְלֹא כ
קוֹמָתוֹ אַרְצָה וַיִּירָא מְאֹד מִדִּבְרֵי שְׁמוּאֵל גַּם־כֹּחַ לֹא־
הָיָה בּוֹ כִּי לֹא אָכַל לֶחֶם כָּל־הַיּוֹם וְכָל־הַלָּיְלָה׃
וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־שָׁאוּל וַתֵּרֶא כִּי־נִבְהַל מְאֹד וַתֹּאמֶר 21
אֵלָיו הִנֵּה שָׁמְעָה שִׁפְחָתְךָ בְקוֹלֶךָ וָאָשִׂים נַפְשִׁי בְכַפִּי

הק׳ דגישה v. 10. ואשמע

הטט · וואַרום וואָלסטו דוא ניט כּן פֿערשטריקען, ניט אוך דאָס
זעבען כּן ברינגען? (י) שָׁאוּל שוואר מיהר בייא דעם עוויגען,
אוכּ שפּרעך, נא וואָהר גאָטט זעבעט! עס זאָל דיר וועגען דיסער
זאַכע ניכטס שׁוויאַנס ווידערפֿאהרען: (יא) דאָס ווייב פֿראַגטע
היערויף, וועו זאָל איך דיר הערויף ברינגען? ער אַנטוואָרטעטע,
שְׁמוּאֵל ברינגע מיר הערויף: (יב) אוּן דאָס ווייב שְׁמוּאֵל
ערבליקטע, שריע זי מיט שטאַרקער שטימע, אוכּ שפּרעך צו
שָׁאוּל, וואַרום האָסט דוא ניט הינטערגאַנגען? דוא ביסט
שָׁאוּל! (יג) דער קעניג שפּרעך צו מיהר, פֿירכטע ניכטס,
וואָס האָסט דוא דען געזעהען? דאָס ווייב זאָגטע, איך זעהע
עטוואָס פֿאַרנעהמען אוים דער ערדע הערויף שטייגען: (יד) ער
פֿראַגטע זי, וויא זיהען עס אוים? מיין אַלטער מאַן, ערווידערטע
זי, שטייגען הערויף, מן מייגען מאַנטעל גענוֹמען · דאָ מערקטע
שָׁאוּל, דאָס עס שְׁמוּאֵל וויא · ער נייגטע זיך מיט דעם גע־
זיכטע נור ערדע, אוכּ ביקטע זיך: (טו) שְׁמוּאֵל רעדעטע דען
שָׁאוּל אָן, וואַרום בעאוּנרוהיגעסט דוא מיך, איך הערויף פֿאַר־
דאָרן כּן זאָסען? שָׁאוּל אַנטוואָרטעטע, איר מיסט זעהר באַנגע,
דיא פְּלִשְׁתִּים בעקריגען מיך, אוכּ גאָטט אוּיסט פֿאָן מיר גע־
וויכען, גיבט מיר קיינע אַנטוואָרט מעהר, וועדער דורך פּראָפֿעטען,
נאָך דורך טרוימע · דאָרום האָבע איך דיך גענאַרדערט, איר
אַנ־זו־נייגען וואָס איך טהון זאָל: (טז) שְׁמוּאֵל שפּרעך, וואָזו
פֿראַגעסט דוא מיך? דא דער עוויגע פֿאָן דיר גענוֹמען, אוכּ
דיין פֿיינד בעוואַרדען מיסט: (יז) דער עוויגע האָט ערפֿילעט,
וואָס ער דורך מיך פֿערקינדיגטע · ער האָט דיא רעגירונג אוים
דיינער האַנד בעריסען, אוכּ זי דיינעם נאָכסטען, דעם דָּוִד
גענעבען: (יח) וויל דוא דער שטימע דעס עוויגען ניכט
צוגעהאָרכּט, ניכט אוים־גענאַדעט האָסט וויבען נאָרן אָן עֲמָלֵק·
דאָרום וואָסט ער דיר כּן וואָכער געשטאַלט ווידערפֿאהרען: (יט) דער
עוויגע ווירד בעזעסט דיר, אוים יִשְׂרָאֵל דען פְּלִשְׁתִּים אין דיא
האַנדע געבען · מאָרגען שאַלט ביסט דוא מיט דיינען זעהנען בייא
מיר · אוכּ דאָס יִשְׂרָאֵל פֿאָן דער פְּלִשְׁתִּים: (כ) דער זאַק שָׁאוּל פֿוללוֹג,
דען האַנדלען דער פְּלִשְׁתִּים: (כא) דער וואַן וואָר ערשטעטערט פֿאָן
זיך אַנגע ער וואַר, כּן בּאָדען · ער וואַר זעהר ערשטעטערט
דען רעדעטן דעס שְׁמוּאֵל · אוּיך פֿעהלטע עס מיהם אָן מיכּעדר
יכּער קראַפֿט, דען ער האָטטע דען גאַנצען טאָג אוכּ דיא גאַנצע
נאַכט, קיינע שפּייסע כּן זיך גענאַמען: (כא) דאָס ווייב נאָהערטע
זיך שָׁאוּל, וואָ מיהן זעהר בעשטירצט, אוכּ שפּרעך כּן מיהם,
זיהע! דיינע מאָגד האָט דיינער שטימע גהאָרכּט, איך טרוג
מיין לעבען אוּיף דער האַנד, אוכּ גאָב דעם דינענדען דען וואָרטען כּאָר,
דיא

22 וְאִשְׁמַע אֶת־דְּבָרֶיהָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתְּ אֵלָי ׃ וְעַתָּה שְׁמַע־
נָא גַם־אַתְּ בְּקוֹל שִׁפְחָתֵךְ וְאָשִׂימָה לְפָנֶיךָ פַּת־לֶחֶם
23 וְאֻכְלִי וְיִהְיֶה בְךְ כֹּחַ כִּי תֵלֵךְ בַּדָּרֶךְ ׃ וַיְמָאֵן וַיֹּאמֶר
לֹא אֹכֵל וַיִּפְרְצוּ־בוֹ עֲבָדָיו וְגַם־הָאִשָּׁה וַיִּשְׁמַע לְקֹלָם
24 וַיָּקָם מֵהָאָרֶץ וַיֵּשֶׁב אֶל־הַמִּטָּה ׃ וְלָאִשָּׁה עֶגֶל־מַרְבֵּק
בַּבַּיִת וַתְּמַהֵר וַתִּזְבָּחֵהוּ וַתִּקַּח־קֶמַח וַתָּלָשׁ וַתֹּפֶהוּ
כח מַצּוֹת ׃ וַתָּגֶשׁ לִפְנֵי־שָׁאוּל וְלִפְנֵי עֲבָדָיו וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקֻמוּ
וַיֵּלְכוּ בַּלַּיְלָה הַהוּא ׃

כט Cap. XXIX.

א וַיְקַבְּצוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־כָּל־מַחֲנֵיהֶם אֲפֵקָה וְיִשְׂרְאֵל
2 חֹנִים בָּעַיִן אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל ׃ וְסַרְנֵי פְלִשְׁתִּים עֹבְרִים
לְמֵאוֹת וְלָאֲלָפִים וְדָוִד וַאֲנָשָׁיו עֹבְרִים בָּאַחֲרֹנָה עִם־
3 אָכִישׁ ׃ וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים מָה הָעִבְרִים הָאֵלֶּה
וַיֹּאמֶר אָכִישׁ אֶל־שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הֲלוֹא־זֶה דָּוִד עֶבֶד
שָׁאוּל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיָה אִתִּי זֶה יָמִים אוֹ־זֶה
שָׁנִים וְלֹא־מָצָאתִי בוֹ מְאוּמָה מִיּוֹם נָפְלוֹ עַד־הַיּוֹם
4 הַזֶּה ׃ וַיִּקְצְפוּ עָלָיו
שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים וַיֹּאמְרוּ־לוֹ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים הָשֵׁב אֶת־
הָאִישׁ וְיָשֹׁב אֶל־מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר הִפְקַדְתּוֹ שָׁם וְלֹא־יֵרֵד
עִמָּנוּ בַּמִּלְחָמָה וְלֹא־יִהְיֶה־לָנוּ לְשָׂטָן בַּמִּלְחָמָה וּבַמֶּה
יִתְרַצֶּה זֶה אֶל־אֲדֹנָיו הֲלוֹא בְּרָאשֵׁי הָאֲנָשִׁים הָהֵם ׃
5 הֲלוֹא־זֶה דָּוִד אֲשֶׁר יַעֲנוּ־לוֹ בַּמְּחֹלוֹת לֵאמֹר הִכָּה
שָׁאוּל בַּאֲלָפָיו וְדָוִד בִּרְבָבֹתָיו ׃
6 וַיִּקְרָא אָכִישׁ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר אֵלָיו
חַי־יְהוָה כִּי־יָשָׁר אַתָּה וְטוֹב בְּעֵינַי צֵאתְךָ־וּבֹאֲךָ אִתִּי
בַּמַּחֲנֶה כִּי לֹא־מָצָאתִי בְךָ רָעָה מִיּוֹם בּוֹאֲךָ אֵלַי עַד־
7 הַיּוֹם הַזֶּה וּבְעֵינֵי הַסַּרְנִים לֹא־טוֹב אָתָּה ׃ וְעַתָּה

ברבבתיו קרי ibid. באלפיו קרי v. 5. טוב

22 ווען איך וועל דיר שפייסן פאר־זענען, מיט, דאס זוך
קריגן בעקומען בעקומסט, דיינען רוק־וועג זאלען: (כג) ער
וואלט ניכט, מוב זאגט, מיך מאך ניכטס עסען. אבער זיינע
דיענער מוב דאס וויב דרענגען זי אן מיהן, דאס ער ענדליך
מיהרער שטימט געהער גאב. ער שטאנד פון ערד אוף,
מוב זענען זיך אוף דאס בעטט: (כד) דאס וויב האטט
גענומען קאב אוף הויס, זיא מיילט, שלאכטעט עס,
נאהם מעהל, קנעטעט עס, מוב בוק מובגעווייערטע קוכן:
(כה) זיא זענט עס שָׁאוּל מוב זיינען דיהנערן פאר, זיא עסען,
שטאנדען זאלען אוף, מוב ריישטען נאך דיזעלבע נאכט נורין:

קאפיטעל כט

(א) דיא פְּלִשְׁתִּים נאהם אלע מיהרע לאגער זוסאמען, נאך
אֲפֵק. מוב ישְׂרָאֵל האטטע זיך בעפאהלט אן דער קוועלל בייא
יִזְרְעֶאל: (ב) דיא בעפעהלס־האבער דער פְּלִשְׁתִּים קאמען
זוי הונדערטען מוב זו טויזענדען הערבייא בעזאנגען. דָּוִד מוב
זיינע מאנשאפט קאמען זו לעצט, מיט אָכִישׁ הערבייא בעזאגען:
(ג) דאס שפרעכען דיא פירסטען דער פְּלִשְׁתִּים, וואס זאלען דיסע
עִבְרִים? אָכִישׁ אנטוואָרטעטע דען פירסטען, דאס מיסט יא דָּוִד,
מיין מוכטערהאפטען פאן שָׁאוּל, דער קעניג פון ישְׂרָאֵל, דער
יאהר מוב טאג בייא מיר מיסט, אן דער מיך ניכט דען מינדעסטען
טאהל געפונדען, זיט דער ער זיך בייא מוכט ניעדער־געלאסען,
ביס מוף דיסען טאג: (ד) אבער דיא פירסטען דער פְּלִשְׁתִּים
וואלטען מיבער מיהן בעסע, מוב שפרעכען זו מיהם, ענטלאסט
דיסען מאן, דאס ער זורין קאהרע, אן דען ארט, וואהין דוא מיהן
געזעצט האסט. ער דארף קיינעס וועגס מיט מוכס אן דען קריג
ניהמען, ער וואל מוכס וואהרענד דער קריגעס ניכט זוך הינדערניס
ווערדען. מוב וואדורך קענטע זיך דיסער זיינער העררן מוס־
זעהנען? וואהרליך ניכט בעסער, אלס מיט דען קעפפען דיסער
מיינער: (ה) מיסט דאס ניכט דָּוִד, דער מאן מיך טאנצע ענט־
גענגען זאנג, שָׁאוּל שלוג זיינע טויזענדע, מוב דָּוִד זיינע
זעהנען טויזענדע? (ו) דאס יא אָכִישׁ דען דָּוִד נו זיך קומען,
מוב שפרעך זו מיהם, זו וואהר גאט לעבען! מיך האלטע דיך
פיר רעכטשאפענען, אין מיסט דיין מוס מוב מיין־גאנג אן דער
ארמיי, אן מיינער זייטע, רעכט וף. דען מיך האבע, זייט דער
טאג, אן מיינער זייטע, רעכט וף. דען מיך האבע, זייט דער
האנדלע

שׁוּב וְלֵךְ בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תַעֲשֶׂה רָע בְּעֵינֵי סַרְנֵי פְלִשְׁתִּים׃
8 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אָכִישׁ כִּי מֶה עָשִׂיתִי וּמַה־מָּצָאתָ
בְעַבְדְּךָ מִיּוֹם אֲשֶׁר הָיִיתִי לְפָנֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּי
9 לֹא אָבוֹא וְנִלְחַמְתִּי בְּאֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן אָכִישׁ
וַיֹּאמֶר אֶל־דָּוִד יָדַעְתִּי כִּי טוֹב אַתָּה בְעֵינַי כְּמַלְאַךְ
אֱלֹהִים אַךְ שָׂרֵי פְלִשְׁתִּים אָמְרוּ לֹא־יַעֲלֶה עִמָּנוּ
10 בַּמִּלְחָמָה׃ וְעַתָּה הַשְׁכֵּם בַּבֹּקֶר וְעַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ אֲשֶׁר־
11 בָּאוּ אִתָּךְ וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר לָכֶם וָלֵכוּ׃ וַיַּשְׁכֵּם
דָּוִד הוּא וַאֲנָשָׁיו לָלֶכֶת בַּבֹּקֶר לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
וּפְלִשְׁתִּים עָלוּ יִזְרְעֶאל׃

ל Cap. XXX.

א וַיְהִי בְּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו צִקְלַג בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
וַעֲמָלֵקִי פָּשְׁטוּ אֶל־נֶגֶב וְאֶל־צִקְלַג וַיַּכּוּ אֶת־צִקְלַג
2 וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ בָּאֵשׁ׃ וַיִּשְׁבּוּ אֶת־הַנָּשִׁים אֲשֶׁר־בָּהּ
מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל לֹא הֵמִיתוּ אִישׁ וַיְנַהֲגוּ וַיֵּלְכוּ לְדַרְכָּם׃
3 וַיָּבֹא דָוִד וַאֲנָשָׁיו אֶל־הָעִיר וְהִנֵּה שְׂרוּפָה בָאֵשׁ וּנְשֵׁיהֶם
4 וּבְנֵיהֶם וּבְנֹתֵיהֶם נִשְׁבּוּ׃ וַיִּשָּׂא דָוִד וְהָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ
ה אֶת־קוֹלָם וַיִּבְכּוּ עַד אֲשֶׁר אֵין־בָּהֶם כֹּחַ לִבְכּוֹת׃ וּשְׁתֵּי
נְשֵׁי־דָוִד נִשְׁבּוּ אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל
6 הַכַּרְמְלִי׃ וַתֵּצַר לְדָוִד מְאֹד כִּי־אָמְרוּ הָעָם לִסְקָלוֹ
כִּי־מָרָה נֶפֶשׁ כָּל־הָעָם אִישׁ עַל־בָּנָיו וְעַל־בְּנֹתָיו
וַיִּתְחַזֵּק דָּוִד בַּיהוָה אֱלֹהָיו׃
7 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בֶּן־אֲחִימֶלֶךְ
הַגִּישָׁה־נָּא לִי הָאֵפוֹד וַיַּגֶּשׁ אֶבְיָתָר אֶת־הָאֵפוֹד אֶל־
8 דָּוִד׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר אֶרְדֹּף אַחֲרֵי הַגְּדוּד־
הַזֶּה הַאַשִּׂיגֵנּוּ וַיֹּאמֶר לוֹ רְדֹף כִּי־הַשֵּׂג תַּשִּׂיג וְהַצֵּל
9 תַּצִּיל׃ וַיֵּלֶךְ דָּוִד הוּא וְשֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר אִתּוֹ

בניו קרי v. 6. ויבאו

שוב וגיי בשלום און טו נישט טון קיין שלעכטס אין די אויגן פון די פלשתים׃
8 דוד האט צו אכיש געזאגט וואס האב איך דען געטון? און וואס האסטו
מיר דען געפונען אין דיין קנעכט פון דעם טאג וואס איך בין פאר דיר
ביז היינט אז איך זאל נישט קומען שלאגן קעגן די פיינד פון מיין
9 הערן דעם קעניג׃ (ח) אכיש האט דוד געענטפערט און געזאגט איך
ווייס אז דו ביסט גוט פאר מיר ווי א מלאך פון גאט נור די שרים פון
די פלשתים האבן געזאגט ער זאל נישט קומען מיט אונז אין דער
10 מלחמה׃ דרום איצט שטיי פרי אויף מיט דיינע קנעכט וואס זענען
11 מיט דיר אנגעקומען און ווען איר ווערט פרי אויף מיט ליכט גיי אוועק׃
דוד האט זיך פרי אויפגעשטאנען מיט זיינע מענער פון גיין פרי אוועק
אין דאס לאנד פון די פלשתים און די פלשתים זענען אויפגעגאנגען
קיין יזרעאל׃

קאפיטעל ל

(א) אמלק האט ווייטער אפ קריטען טעגע נאך צקלג
קאפ׳, ווערען די עמלקים אין דעם זיד־זאנד מובן צקלג מיינ־
טענדיגן׳ אבער דער ענדע פון דעם פסוק ווערט ווידער אויפגענומען: (ב) די פרויענצימער די דארטן ווערען׳ מיטערהויפט אמלק׃
(ג) אום דוד נון אין דיא שטאדט ניהען ווערט׳ די ווער זיא
אומגעברענט׳ זאנדערן מיט געפיהרט׳ מוזן זיך נורין געפאנגען׃
(ד) דוד מוזן דאס פאלק׳ וועלכעס בייא מיהק ווער׳
בעפיהרט׃ (ה) מויך דיא נזויא ווייבער׃ (ו) עס ווער דוד זעהר מנגסט׳ דען דאס פאלק שפראך שון
דאפון׳ מיהן זי שטייניגען׃ זיא ערביטעטערט ווער דאס בעזונטה דעס
בעסאמטען פאלקעס׳ מיבער דען פערלוסט ווינער זינהע מוזן
טעכטער׃ אבער דוד בליב שטאנדהאפט׳ אין דעם פערטרויען
מוך דען עוויגען׳ זייבען גאטט׃ (ז) מוזן שפראך זו דעם פרי־
סטער אביתר׳ זאהן דעם אחימלך׳ ברינגע מיר דען אפוד הער! אביתר בראכטע דען אפוד דעם דוד׃ (ח) זיסער
פראגטע דען עוויגען׳ זאל איך זיסער נאכיאגען׳ זינען? ווערדע
איך זיא מיין־האלטן? מוזן דיא ווערד מיהק זיא מטוזאגרט׳ זינען
כאך׳ דען דוז ווירסט זיא מיין־האלטן׳ מוזן זאל עלעס רעטטען׃
(ט) זאך בראך דוד מוך׳ מיט דען זכס הובערט מאן׳ זיא ער
בייא

ט וַיָּבֹאוּ עַד־נַחַל הַבְּשׂוֹר וְהַנּוֹתָרִים עָמָדוּ׃ וַיִּרְדֹּף דָּוִד
הוּא וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ וַיַּעַמְדוּ מָאתַיִם אִישׁ אֲשֶׁר
11 פִּגְּרוּ מֵעֲבֹר אֶת־נַחַל הַבְּשׂוֹר׃ וַיִּמְצְאוּ אִישׁ־מִצְרִי
בַּשָּׂדֶה וַיִּקְחוּ אֹתוֹ אֶל־דָּוִד וַיִּתְּנוּ־לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל
12 וַיַּשְׁקֻהוּ מָיִם׃ וַיִּתְּנוּ־לוֹ פֶּלַח דְּבֵלָה וּשְׁנֵי צִמֻּקִים וַיֹּאכַל
וַתָּשָׁב רוּחוֹ אֵלָיו כִּי לֹא־אָכַל לֶחֶם וְלֹא־שָׁתָה מָיִם
שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת׃
13 וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד לְמִי־אַתָּה וְאֵי־מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר נַעַר
מִצְרִי אָנֹכִי עֶבֶד לְאִישׁ עֲמָלֵקִי וַיַּעַזְבֵנִי אֲדֹנִי כִּי חָלִיתִי
14 הַיּוֹם שְׁלֹשָׁה׃ אֲנַחְנוּ פָּשַׁטְנוּ נֶגֶב הַכְּרֵתִי וְעַל־אֲשֶׁר
לִיהוּדָה וְעַל־נֶגֶב כָּלֵב וְאֶת־צִקְלַג שָׂרַפְנוּ בָאֵשׁ׃
טו וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד הֲתוֹרִדֵנִי אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה וַיֹּאמֶר
הִשָּׁבְעָה לִּי בֵּאלֹהִים אִם־תְּמִיתֵנִי וְאִם־תַּסְגִּרֵנִי בְּיַד־
16 אֲדֹנִי וְאוֹרִדְךָ אֶל־הַגְּדוּד הַזֶּה׃ וַיֹּרִדֵהוּ וְהִנֵּה נְטֻשִׁים
עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ אֹכְלִים וְשֹׁתִים וְחֹגְגִים בְּכֹל הַשָּׁלָל
הַגָּדוֹל אֲשֶׁר לָקְחוּ מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים וּמֵאֶרֶץ יְהוּדָה׃
17 וַיַּכֵּם דָּוִד מֵהַנֶּשֶׁף וְעַד־הָעֶרֶב לִמָּחֳרָתָם וְלֹא־נִמְלַט
מֵהֶם אִישׁ כִּי אִם־אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ־נַעַר אֲשֶׁר־רָכְבוּ
18 עַל־הַגְּמַלִּים וַיָּנֻסוּ׃ וַיַּצֵּל דָּוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ
19 עֲמָלֵק וְאֶת־שְׁתֵּי נָשָׁיו הִצִּיל דָּוִד׃ וְלֹא נֶעְדַּר־לָהֶם
מִן־הַקָּטֹן וְעַד־הַגָּדוֹל וְעַד־בָּנִים וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד
כ כָּל־אֲשֶׁר לָקְחוּ לָהֶם הַכֹּל הֵשִׁיב דָּוִד׃ וַיִּקַּח דָּוִד
אֶת־כָּל־הַצֹּאן וְהַבָּקָר נָהֲגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנֶה הַהוּא
21 וַיֹּאמְרוּ זֶה שְׁלַל דָּוִד׃ וַיָּבֹא דָּוִד אֶל־מָאתַיִם הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר־פִּגְּרוּ׀ מִלֶּכֶת׀ אַחֲרֵי דָּוִד וַיֹּשִׁיבֵם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר
וַיֵּצְאוּ לִקְרַאת דָּוִד וְלִקְרַאת הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד
אֶת־הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם׃
22 וַיַּעַן כָּל־אִישׁ׀ רָע וּבְלִיַּעַל מֵהָאֲנָשִׁים

ט ביא זיך הָאטטע. אוכ אָס זיא אן דאָס טהאל בְּשׂוֹר קאָמען,
מוסטען דיא, וועלכע כאָך נוריק געבליבען וואָרען, שטעהען בלייבען:
י) זו דאָס דָּוִד נור מיט פיער הונדערט מאן וויטער נאָך= וענען
קאָנטע, אוכ נוויא הונדערט מאן, וועלכע אוטטיכטיג וואָרען,
מיט כאָך דאָס טהאל בְּשׂוֹר זורק=בליבען זו קעבמען, שטעהען בליבען:
יא) מיך דעם פעלדט פאָנדען זיא מיינען מִצְרִי, פיהרטען מיהן
פָּאר דָּוִד, גאָבען מיהם שפייסע, דיא ער אָס, אוכ גאָבען מיהם
מיינען טרונק וואָסער: יב) זיא גאָבען מיהם מיך מיין שטיק פָּאן
געפרעסטען דיררען פייגען, אוכ נוויא ראָסינען. ער אָס, אוכ
ערהאָלטע זיך ווידער. דען ער האָטטע וועדער שפייסע כאָך געטראָנק
נו זיך געכאָממען, דרייא טאָגע אוכ דרייא נאָכטע: יג) דָּוִד
פָּרָאָגטע מיהן, וועס געהערעסט זוא זו? וואָהער ביסט זוא? ער
אָנטוואָרטעטע, מיך בין מיין יונגער מִצְרִי, דער שקָאָפּ מיינעס
עַמָּלֵקִי. מיין הערר פָּערלוֹר מיך, וויל מיך בעריטס דרייא טאָגע
קרָאָנק בין, יד) ווִיר טהאָטען מיין=פָּאלק מן דיא וילדיכען בעגענ=
דען דעס כְּרֵתִי, יְהוּדָה, אוכ כָּלֵב, אוכ צִקְלַג שטעקטען
ווִיר מן ברָאָנד: טו) דָּוִד פָּרָאָגטע מיהן, מעכטעסט זוא אוכ
וואָהל הינאָב פיהרען, נו דיסער האָרדע? ער אָנטוואָרטעטע, שווערע
מיר בייא גאָטט, דאָס זוא מיך ניכט מוּרדערען, אָדער מיינעס
העררן אוסליפערן וויללסט, זו וויל מיך דיך נו דיסער האָרדע הין
פיהרען: טז) ער פיהרטע מיהן דעמנאָך הין. אוכ מאן פָּאנד זיא
מידער דער גאָנצען בעגענד הין נערשטרייעט, עסענד, טרינקענד,
אוכ זיך וועסטיג מאָכענד, אָב דער גרָאָסען בייטע, דיא זיא מן דעם
פָּלִשְׁתִּים אוכ מאָרד יְהוּדָה גענאָממען האָטטען: יז) דען טאָג מאָרגען אוף דעם אָבענד, דאָס קיינער פָּאן מיהנען ענטקאָם, אוסער
פיער הונדערט יונגע ליוטע, דיא זיך אוף קאָמעל געוואָרפען אוכ
געפָּליָהען וואָרען: יח) דָּוִד רעטטעטע אַלעס, וואס דיא עַמָּלֵקִים
וועג=גענאָממען האָטטען. בעקאָם אוך זיינע נוויא פרוינען וידער:
יט) ניכטס וואָרדע פערוויסט, פָּאָן קליינען בים אוף דאָס גרָאָסע,
פָּאן זהנען, טעכטערן, אוכ אַנדערער בייטע. פָּאָן אַלעם וואס
זיא מיט=גענאָממען האָטטען, אַלעס בראָכטע דָּוִד ווידער נוריק:
כ) דָּוִד נאָהם מיהנען נאָך אַדער דיסען, אַלעס מיהר קלייניע
אוכ גרָאָסע דיא מָב. וואן טריב עס דאָס יענעס פיהע הער, אוכ
ריף אוים, דאָס מיסט דיא בייטע דעס דָּוִד! (כא) אַלס דָּוִד זו דען
מאָנד, דער מיט דעם טהאל בְּשׂוֹר זורק בליבען האָטטע, אוכ
מיט זיך הערבי קאָם, וועלכע זיא מיט דָּוִד גענָאָהט וואָרען,
אוכ זיא גריטען, אַלס ער אָבער נאָהע צו דען מאָנד קאָם, ריף
ער זיא מיט פרייטליכער שטים אָן. כב) אבער אַלע בעזעסענע
מענשען, פָּאָן דען ליוטען, דיא מיט דָּוִד גענָאָהט וואָרען, כַּהאָנען
מיהרעד וואָהל=בעפינדען: כג) דיא שויאָען אוכ בילדיגען
געגען. דָּוִד נאָהעטע זיך מיט דעם פָּאָלק, אוכ פרָאָגטע נאָך
מיהרעד וויא מיהם אוכ דעם פָּאָלק, דאָס ער מיט האָטטע, ענט=
קאָמען זיא אוף דעם טהאל בְּשׂוֹר זורק בליבען, ער מן דעם טהאל בְּשׂוֹר זורק בליבען האָטטע.
מיהם זו פָּאָלגען, ער מן דעם פָּאָלק זורק געלאָסען האָטטע.
נוויא הונדערט מאן, וועלכע, וויל זיא אוטטיכטיג וואָרען,
קאָנטען, אוכ נוויא הונדערט מאן, וועלכע אוטטיכטיג וואָרען,
מיט כאָך דאָס טהאל בְּשׂוֹר זורק=בליבען זו קעבמען, שטעהען בליבען:
כא) מיך דעם פעלדט פאָנדען זיא מיינען מִצְרִי, פיהרטען מיהן
פָּאר דָּוִד, גאָבען מיהם שפייסע, דיא ער אָס, אוכ גאָבען מיהם
מיינען טרונק וואָסער: כב) זיא גאָבען מיהם מיך מיין שטיק פָּאן
געפרעסטען דיררען פייגען, אוכ נוויא ראָסינען. ער אָס, אוכ
ערהאָלטע זיך ווידער. דען ער האָטטע וועדער שפייסע כאָך געטראָנק
נו זיך געכאָממען, דרייא טאָגע אוכ דרייא נאָכטע: כג) דָּוִד
פָּרָאָגטע מיהן, וועס געהערעסט זוא זו? וואָהער ביסט זוא? ער
אָנטוואָרטעטע, מיך בין מיין יונגער מִצְרִי, דער שקָאָפּ מיינעס
עַמָּלֵקִי. מיין הערר פָּערלוֹר מיך, וויל מיך בעריטס דרייא טאָגע
קרָאָנק בין, כד) ווִיר טהאָטען מיין=פָּאלק מן דיא וילדיכען בעגענ=
דען דעס כְּרֵתִי, יְהוּדָה, אוכ כָּלֵב, אוכ צִקְלַג שטעקטען
ווִיר מן ברָאָנד: כה) דָּוִד פָּרָאָגטע מיהן, מעכטעסט זוא אוכ
וואָהל הינאָב פיהרען, נו דיסער האָרדע? ער אָנטוואָרטעטע, שווערע
מיר בייא גאָטט, דאָס זוא מיך ניכט מוּרדערען, אָדער מיינעס
העררן אוסליפערן וויללסט, זו וויל מיך דיך נו דיסער האָרדע הין
פיהרען: כו) ער פיהרטע מיהן דעמנאָך הין. אוכ מאן פָּאנד זיא
מידער דער גאָנצען בעגענד הין נערשטרייעט, עסענד, טרינקענד,
אוכ זיך וועסטיג מאָכענד, אָב דער גרָאָסען בייטע, דיא זיא מן דעם
פָּלִשְׁתִּים אוכ מאָרד יְהוּדָה גענאָממען האָטטען: כז) דען טאָג מאָרגען אוף דעם אָבענד, דאָס קיינער פָּאן מיהנען ענטקאָם, אוסער
פיער הונדערט יונגע ליוטע, דיא זיך אוף קאָמעל געוואָרפען אוכ
געפָּליָהען וואָרען: כח) דָּוִד רעטטעטע אַלעס, וואס דיא עַמָּלֵקִים
וועג=גענאָממען האָטטען. בעקאָם אוך זיינע נוויא פרוינען וידער:
כט) ניכטס וואָרדע פערוויסט, פָּאָן קליינען בים אוף דאָס גרָאָסע,
פָּאן זהנען, טעכטערן, אוכ אַנדערער בייטע. פָּאָן אַלעם וואס
זיא מיט=גענאָממען האָטטען, אַלעס בראָכטע דָּוִד ווידער נוריק:
ל) דָּוִד נאָהם מיהנען נאָך אַדער דיסען, אַלעס מיהר קלייניע
אוכ גרָאָסע דיא מָב. וואן טריב עס דאָס יענעס פיהע הער, אוכ
ריף אוים, דאָס מיסט דיא בייטע דעס דָּוִד! (לא) אַלס דָּוִד זו דען

אֲשֶׁר הָלְכוּ עִם־דָּוִד וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר לֹא־הָלְכוּ עִמָּנוּ
לֹא נִתֵּן לָהֶם מֵהַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי אִם־אִישׁ אֶת־
אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וַיִּנָּהֲגוּ וַיֵּלֵכוּ׃ 23 וַיֹּאמֶר דָּוִד לֹא־
תַעֲשׂוּ כֵן אֲחֵי אֵת אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ
וַיִּתֵּן אֶת־הַגְּדוּד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃ 24 וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם
לַדָּבָר הַזֶּה כִּי כְּחֵלֶק ׀ הַיֹּרֵד בַּמִּלְחָמָה וּכְחֵלֶק הַיֹּשֵׁב
עַל־הַכֵּלִים יַחְדָּו יֶחֱלָקוּ׃
כה וַיְהִי מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיְשִׂמֶהָ לְחֹק
וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
26 וַיָּבֹא דָּוִד אֶל־צִקְלַג וַיִּשְׁלַח מֵהַשָּׁלָל
לִזְקֵנֵי יְהוּדָה לְרֵעֵהוּ לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה
מִשְּׁלַל אֹיְבֵי יְהוָה׃ 27 לַאֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל וְלַאֲשֶׁר
בְּרָמֹת־נֶגֶב וְלַאֲשֶׁר בְּיַתִּר׃ 28 וְלַאֲשֶׁר בַּעֲרֹעֵר וְלַאֲשֶׁר
בְּשִׁפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמֹעַ׃ 29 וְלַאֲשֶׁר בְּרָכָל וְלַאֲשֶׁר
ל בְּעָרֵי הַיְרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי׃ 31 וְלַאֲשֶׁר
בְּחָרְמָה וְלַאֲשֶׁר בְּכוֹר־עָשָׁן וְלַאֲשֶׁר בְּעָתָךְ׃ וְלַאֲשֶׁר
בְּחֶבְרוֹן וּלְכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־הִתְהַלֵּךְ־שָׁם דָּוִד הוּא
וַאֲנָשָׁיו׃

Cap. XXXI. לא

לא וּפְלִשְׁתִּים נִלְחָמִים בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּנֻסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי א
פְּלִשְׁתִּים וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ׃ 2 וַיַּדְבְּקוּ פְלִשְׁתִּים
אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־בָּנָיו וַיַּכּוּ פְלִשְׁתִּים אֶת־יְהוֹנָתָן וְאֶת־
אֲבִינָדָב וְאֶת־מַלְכִּישׁוּעַ בְּנֵי שָׁאוּל׃ 3 וַתִּכְבַּד הַמִּלְחָמָה
אֶל־שָׁאוּל וַיִּמְצָאֻהוּ הַמּוֹרִים אַנְשֵׁי בַקֶּשֶׁת וַיֶּחֱל מְאֹד
מֵהַמּוֹרִים׃ 4 וַיֹּאמֶר שָׁאוּל לְנֹשְׂא כֵלָיו שְׁלֹף־חַרְבְּךָ ׀
וְדָקְרֵנִי בָּהּ פֶּן־יָבוֹאוּ הָעֲרֵלִים הָאֵלֶּה וּדְקָרֻנִי
וְהִתְעַלְּלוּ־בִי וְלֹא אָבָה נֹשֵׂא כֵלָיו כִּי יָרֵא מְאֹד וַיִּקַּח

היורד קרי v. 24. פתח באתנח v. 22. שאול

אַשֶׁר הָלְכוּ מִט דָּוִד אוּן זָאגְטָן צוּ זַיי אַשֶׁר לֹא הָלְכוּ מִט אוּנְס
לֹא נִתֵּן לָהֶם מֵהַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי אִם־אִישׁ אֶת־
אִשְׁתּוֹ וְאֶת־בָּנָיו וְיֵלֵכוּ׃ 23 וַיֹּאמֶר דָּוִד לֹא־
תַעֲשׂוּ כֵן אֲחֵי אֵת אֲשֶׁר־נָתַן יְהוָה לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֹתָנוּ
וַיִּתֵּן אֶת־הַגְּדוּד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיָדֵנוּ׃ 24 וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם
לַדָּבָר הַזֶּה כִּי כְּחֵלֶק ׀ הַיֹּרֵד בַּמִּלְחָמָה וּכְחֵלֶק הַיֹּשֵׁב
עַל־הַכֵּלִים יַחְדָּו יֶחֱלָקוּ׃
כה וַיְהִי מֵהַיּוֹם הַהוּא וָמָעְלָה וַיְשִׂמֶהָ לְחֹק
וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
26 וַיָּבֹא דָּוִד אֶל־צִקְלַג וַיִּשְׁלַח מֵהַשָּׁלָל
לִזְקֵנֵי יְהוּדָה לְרֵעֵהוּ לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה
מִשְּׁלַל אֹיְבֵי יְהוָה׃ 27 לַאֲשֶׁר בְּבֵית־אֵל וְלַאֲשֶׁר
בְּרָמֹת־נֶגֶב וְלַאֲשֶׁר בְּיַתִּר׃ 28 וְלַאֲשֶׁר בַּעֲרֹעֵר וְלַאֲשֶׁר
בְּשִׁפְמוֹת וְלַאֲשֶׁר בְּאֶשְׁתְּמֹעַ׃ 29 וְלַאֲשֶׁר בְּרָכָל וְלַאֲשֶׁר
בְּעָרֵי הַיְרַחְמְאֵלִי וְלַאֲשֶׁר בְּעָרֵי הַקֵּינִי׃ 31 וְלַאֲשֶׁר
בְּחָרְמָה וְלַאֲשֶׁר בְּכוֹר־עָשָׁן וְלַאֲשֶׁר בְּעָתָךְ׃ וְלַאֲשֶׁר
בְּחֶבְרוֹן וּלְכָל־הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר־הִתְהַלֵּךְ־שָׁם דָּוִד הוּא
וַאֲנָשָׁיו׃

קאפיטעל לא

לא (א) דאָ פְּלִשְׁתִּים וויפֿערטען מוטערדעסטען יִשְׂרָאֵל מיינט א
שלאָגט, מוכז דאָ מאַנשאַפֿט פֿאָן יִשְׂרָאֵל מוסטע פֿליהען פֿאָר
דען פְּלִשְׁתִּים, נאָכדעם פֿוֹלע מוז בערגע גִּלְבֹּעַ געפֿאַלען
וואָרען׃ (ב) דאָ פְּלִשְׁתִּים האָטטען שָׁאוּל מוכז זייגע ועהנע
מיינגעהאַלט, מוכז יְהוֹנָתָן, אֲבִינָדָב, מוכז מַלְכִּי־שׁוּעַ, דאָ
ועהנע דעס שָׁאוּל ערשלאָגען׃ (ג) יענע פֿיל דער קאַמאַף שווער
מוז שָׁאוּל, דאָ בֹּגענען־שיצען האָטטען מיהן ערריכט, מוכז ער
ניטטערטע ועהר פֿאָר דעסן שיצען׃ (ד) לא וואָטע ער נו זייגעס
וואָפֿפֿען־טראָגער, ניהא דיין שווערט, מוכז ערשטיך מיך, דאָס
ניכט דיסע מוכזעשניטטענען קאַמאַן, מיך ערשטעכען, מוכז
מיבער מיך מיהרען שפּאָטט טרייבען. מַבער ער וואָפֿפֿען־טראָגער
וואָלטע ניכט, ווייל ער זיך ועהר פֿירכטעטע. שָׁאוּל נאָהם

היערמוך

ענדע דעס ערסטען בוכעס שמואל׃

בישע, בייא יָבֵשׁ · מוכז היפטען מיין ויבען־טאָגיגעס פּאַסטען: זאָלען מיהרע געבייגע מויכ, מוכז בעגרובען זיא מין דעס גע־ (יג) פּסען כּאָך יָבֵשׁ, מוכז פּערבראַכטען זיא האָועבסט: לייכנאַמ זייגער זעהנע, פּאָן דען מויערן נו בֵּית־שָׁן, גיבגען גאַנצע נאַכט דורך, נאַהמען דען לייכנאַם דעס שָׁאוּל, מוכז זיא שטאַרב שָׁאוּל, זייגע דריין זעהנע, זיין וואַפּפּען־טרעַבער, מוכז זייגע מיבריגען (ייטע, נוסאַממען אַן מייגעס טאָגס: (ד) אָס בון זיא מאַכען פּאָן יִשְׂרָאֵל, דיסזייטס דער עבנע מוכז דעס יַרְדֵּן, ערפּוהרען, דאַס זיא טרופפען פּאָן יִשְׂרָאֵל זיא פּוֹלכט ערגריפּפּען, מוכז דאַס שָׁאוּל מוכז זייגע זעהנע גענשטאַרבען וואָרען, פּערוויסען זיא זיא שטאַרב מוכז פּאַהען· וואַרמוך זיא פְּלִשְׁתִּים קאַמען, מוכז זיא אין בעזיץ נאַהמען: (ה) דעס מאַרגענס דאַרמוך, אָס זיא פְּלִשְׁתִּים קאַמען, זיא ערשיאַגענען אוס־גו־גיהען, פּאַבלעגן זיא שָׁאוּל מוכז זייגע דריין זעהנע, מוכ זעק בערגע גִּלְבֹּעַ (יגען: (ם) זיא שביטטען מיהם דען קאָפּף אַב, נאַהמען זייגע ריסטונג, מוכז שיקטען עס מין דעס גאַנצע דער פְּלִשְׁתִּים מוהער, מוכ זיא פּרעהויכט נאַכריכט, מין מיהרען גענטגען־טעמפּלען, מוכז דעס פּאָלק גו פּערקינדיגען: (ו) זייגע וואַפּפּען הינגען זיא מין דעס טעמפּל דעס עַשְׁתָּרוֹת מוכ, מוכז זייגען לייכנאַם שטעקטען זיא אַן דיא מויער פּאָן בֵּית־שָׁן: (יא) אָס זיא מייכוואַהנער פּאָן יָבֵישׁ מין גִּלְעָד הערטען, וואָס זיא פְּלִשְׁתִּים אַן שָׁאוּל געטהאַן: (יב) מאַכטען זיך אַלע שטרייטבאַרען מאַנגער מוכ, גינגען זיא גאַנצע נאַכט דורך, נאַהמען דען לייכנאַם דעס שָׁאוּל, מוכז זיא מיטוואַהנער מוכ, גינגען זיא מין גִּלְעָד הערטען, וואָס זיא פְּלִשְׁתִּים אַן שָׁאוּל געטהאַן:

ה שָׁאוּל אֶת־הַחֶרֶב וַיִּפֹּל עָלֶיהָ׃ וַיַּרְא נֹשֵׂא־כֵלָיו כִּי־
6 מֵת שָׁאוּל וַיִּפֹּל גַּם־הוּא עַל־חַרְבּוֹ וַיָּמָת עִמּוֹ׃ וַיָּמָת
שָׁאוּל וּשְׁלֹשֶׁת בָּנָיו וְנֹשֵׂא כֵלָיו גַּם כָּל־אֲנָשָׁיו בַּיּוֹם
7 הַהוּא יַחְדָּו׃ וַיִּרְאוּ אַנְשֵׁי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־בְּעֵבֶר הָעֵמֶק
וַאֲשֶׁר ׀ בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן כִּי־נָסוּ אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל וְכִי־מֵתוּ
שָׁאוּל וּבָנָיו וַיַּעַזְבוּ אֶת־הֶעָרִים וַיָּנֻסוּ וַיָּבֹאוּ פְּלִשְׁתִּים
וַיֵּשְׁבוּ בָּהֶן׃
8 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיָּבֹאוּ פְּלִשְׁתִּים לְפַשֵּׁט אֶת־הַחֲלָלִים
וַיִּמְצְאוּ אֶת־שָׁאוּל וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת בָּנָיו נֹפְלִים בְּהַר
9 הַגִּלְבֹּעַ׃ וַיְכָרְתוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיַּפְשִׁטוּ אֶת־כֵּלָיו וַיְשַׁלְּחוּ
בְּאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים סָבִיב לְבַשֵּׂר בֵּית עֲצַבֵּיהֶם וְאֶת־הָעָם׃
י וַיָּשִׂימוּ אֶת־כֵּלָיו בֵּית עַשְׁתָּרוֹת וְאֶת־גְּוִיָּתוֹ תָּקְעוּ
11 בְּחוֹמַת בֵּית שָׁן׃ וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו יֹשְׁבֵי יָבֵשׁ גִּלְעָד אֵת
12 אֲשֶׁר־עָשׂוּ פְּלִשְׁתִּים לְשָׁאוּל׃ וַיָּקוּמוּ כָּל־אִישׁ חַיִל
וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה וַיִּקְחוּ אֶת־גְּוִיַּת שָׁאוּל וְאֵת גְּוִיֹּת
בָּנָיו מֵחוֹמַת בֵּית שָׁן וַיָּבֹאוּ יָבֵשָׁה וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָם שָׁם׃
13 וַיִּקְחוּ אֶת־עַצְמוֹתֵיהֶם וַיִּקְבְּרוּ תַּחַת־הָאֶשֶׁל בְּיָבֵשָׁה
וַיָּצֻמוּ שִׁבְעַת יָמִים׃

שמואל ב

LIBER II. SAMUELIS

א Cap. I. א

א וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת שָׁאוּל וְדָוִד שָׁב מֵהַכּוֹת
2 אֶת־הָעֲמָלֵק וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּצִקְלָג יָמִים שְׁנָיִם׃ וַיְהִי׀
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וְהִנֵּה אִישׁ בָּא מִן־הַמַּחֲנֶה מֵעִם שָׁאוּל
וּבְגָדָיו קְרֻעִים וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ וַיְהִי בְּבֹאוֹ אֶל־דָּוִד
3 וַיִּפֹּל אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אֵי מִזֶּה תָּבוֹא
4 וַיֹּאמֶר אֵלָיו מִמַּחֲנֵה יִשְׂרָאֵל נִמְלָטְתִּי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו
דָּוִד מֶה־הָיָה הַדָּבָר הַגֶּד־נָא לִי וַיֹּאמֶר אֲשֶׁר־נָס הָעָם
מִן־הַמִּלְחָמָה וְגַם־הַרְבֵּה נָפַל מִן־הָעָם וַיָּמֻתוּ וְגַם
ה שָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ מֵתוּ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד
6 לוֹ אֵיךְ יָדַעְתָּ כִּי־מֵת שָׁאוּל וְיוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר
הַנַּעַר ׀ הַמַּגִּיד לוֹ נִקְרָא נִקְרֵיתִי בְּהַר הַגִּלְבֹּעַ וְהִנֵּה
שָׁאוּל נִשָּׁעָן עַל־חֲנִיתוֹ וְהִנֵּה הָרֶכֶב וּבַעֲלֵי הַפָּרָשִׁים
7 הִדְבִּיקֻהוּ׃ וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵנִי וַיִּקְרָא אֵלַי וָאֹמַר
8 הִנֵּנִי׃ וַיֹּאמֶר לִי מִי־אָתָּה וָאֹמַר אֵלָיו עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃
9 וַיֹּאמֶר אֵלַי עָמֹד־נָא עָלַי וּמְתָתֵנִי כִּי אֲחָזַנִי הַשָּׁבָץ
י כִּי־כָל־עוֹד נַפְשִׁי בִּי׃ וָאֶעֱמָד עָלָיו וָאֲמִתֵּתֵהוּ כִּי
יָדַעְתִּי כִּי לֹא יִחְיֶה אַחֲרֵי נָפְלוֹ וָאֶקַּח הַנֵּזֶר ׀ אֲשֶׁר
עַל־רֹאשׁוֹ וְאֶצְעָדָה אֲשֶׁר עַל־זְרֹעוֹ וָאֲבִיאֵם אֶל־אֲדֹנִי
11 הֵנָּה׃ וַיַּחֲזֵק דָּוִד בְּבִגְדָּו וַיְקָרְעֵם וְגַם כָּל־הָאֲנָשִׁים
12 אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ וַיִּסְפְּדוּ וַיִּבְכּוּ וַיָּצֻמוּ עַד־הָעֶרֶב עַל־שָׁאוּל
וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ וְעַל־עַם יְהוָה וְעַל־בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי
13 נָפְלוּ בֶּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר

ואימר ק׳ v. 8. הל׳ בקמץ v. 1. דוד

בבגדיו קרי v. 11. גון בחירק ibid. ו׳ פתוחה v. 10.

שמואל ב

דאס אנדערע בוך דעס שְׁמוּאֵל

קאפיטעל א

(א) פּאָלגענדעס טרוג זיך נאָכדעם שאול געשטאָרבען ווער־
דוד

דָּוִד אֶל־הַנַּעַר הַמַּגִּיד־לוֹ אַי מִזֶּה אָתָּה וַיֹּאמֶר בֶּן־אִישׁ
14 גֵּר עֲמָלֵקִי אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד אֵיךְ לֹא יָרֵאתָ
15 לִשְׁלֹחַ יָדְךָ לְשַׁחֵת אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃ וַיִּקְרָא דָּוִד
לְאַחַד מֵהַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר גַּשׁ פְּגַע־בּוֹ וַיַּכֵּהוּ וַיָּמֹת׃
16 וַיֹּאמֶר אֵלָיו דָּוִד דָּמְךָ עַל־רֹאשֶׁךָ כִּי פִיךָ עָנָה בְךָ
לֵאמֹר אָנֹכִי מַתֵּתִי אֶת־מְשִׁיחַ יְהוָה׃
17 וַיְקֹנֵן דָּוִד אֶת־הַקִּינָה
18 הַזֹּאת עַל־שָׁאוּל וְעַל־יְהוֹנָתָן בְּנוֹ׃ וַיֹּאמֶר לְלַמֵּד בְּנֵי־
19 יְהוּדָה קָשֶׁת הִנֵּה כְתוּבָה עַל־סֵפֶר הַיָּשָׁר׃ הַצְבִי
כ יִשְׂרָאֵל עַל־בָּמוֹתֶיךָ חָלָל אֵיךְ נָפְלוּ גִבֹּרִים׃ אַל־
תַּגִּידוּ בְגַת אַל־תְּבַשְּׂרוּ בְּחוּצוֹת אַשְׁקְלוֹן פֶּן־תִּשְׂמַחְנָה
21 בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן־תַּעֲלֹזְנָה בְּנוֹת הָעֲרֵלִים׃ הָרֵי
בַגִּלְבֹּעַ אַל־טַל וְאַל־מָטָר עֲלֵיכֶם וּשְׂדֵי תְרוּמֹת כִּי
שָׁם נִגְעַל מָגֵן גִּבּוֹרִים מָגֵן שָׁאוּל בְּלִי מָשִׁיחַ
22 בַּשָּׁמֶן׃ מִדַּם חֲלָלִים מֵחֶלֶב גִּבּוֹרִים קֶשֶׁת יְהוֹנָתָן
לֹא נָשׁוֹג אָחוֹר וְחֶרֶב שָׁאוּל לֹא תָשׁוּב רֵיקָם׃
23 שָׁאוּל וְיְהוֹנָתָן הַנֶּאֱהָבִים וְהַנְּעִימִם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם
24 לֹא נִפְרָדוּ מִנְּשָׁרִים קַלּוּ מֵאֲרָיוֹת גָּבֵרוּ׃ בְּנוֹת
יִשְׂרָאֵל אֶל־שָׁאוּל בְּכֶינָה הַמַּלְבִּשְׁכֶם שָׁנִי עִם־עֲדָנִים
כה הַמַּעֲלֶה עֲדִי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן׃ אֵיךְ נָפְלוּ גִבּוֹרִים
26 בְּתוֹךְ הַמִּלְחָמָה יְהוֹנָתָן עַל־בָּמוֹתֶיךָ חָלָל׃ צַר־לִי
עָלֶיךָ אָחִי יְהוֹנָתָן נָעַמְתָּ לִי מְאֹד נִפְלְאַתָה אַהֲבָתְךָ
27 לִי מֵאַהֲבַת נָשִׁים׃ אֵיךְ נָפְלוּ גִבֹּרִים וַיֹּאבְדוּ כְּלֵי
מִלְחָמָה׃

(יג) דָּוִד פֿרעגט היערמיך דען ערנאָהונגען קנאַבען, וואָ־
הער ביסט דוּ? ער אַנטוואָרטעט, איך בין דער זאָהן מיינעס
מויס־אָנדערס, מיין עָמָלֵקִי: (יד) דָּא שפּראָך דָּוִד נוֹ מיהק,
ווי האָסט דוּ דיך ניכט געפֿירכטעט, דיינע האַנד מויס־נוֹ־
שטרעקען, אוּם דען געזאַלבטען דעס עווִיגען נוֹ פֿערדערבען:
(טו) דָּוִד רִיף בון מייגען ווינער קנאַבען, מוכד שפּראָך, נאָהערע
דיך, פֿאַלגיהע דיר טאָדעס־שטראָפֿע אַן מיהק! מוכד דיסער שוּנ
מיהן, דאָס ער שטאַרב: (טז) דָּוִד האָטטע נאָך נוֹ מיהק געזאַגט,
דיין בלוט פֿאַלט אוּף דיין מייגענעס הויפּט, דען דיין מייגענער
מוכד האָט ווידער דיך געצייגעט, דורך דיא מויס־זאָגע, מיך האָבע
דען געזאַלבטען דעס עווִיגען מוּמגעבראַכט:
(יז) דָּוִד מאַכטע פֿאַלגענדעס קלאָג־ליד אוּף שָׁאוּל מוכד ווינען
זאָהן יְהוֹנָתָן: — (יח) ער שפּראָך, דיא וועהנע דעס יהוּדָה דען
באָגען נוֹ לעהרען. דיסעס מיסט בעשריבען אין דעם בוכּ יָשָׁר: —
(יט) אָ הערריכקייט פֿאַר יִשְׂרָאֵל! אוּף דיינען מייגענען העהנען
ביסט דוּ ערניכטעט ווָארדען! פֿאַר, וואָס פֿיר העלדען זיכ גע־
פֿאַלען! (כ) ערנאָהונג עס ניכט נוֹ גַת, פֿערקינדיגעט עס ניכט
אין דען שטראַסען פֿאַן אַשְׁקְלוֹן. דאַס זיך ניכט פֿרייען דיא
טעכטער דער פְּלִשְׁתִּים, ניכט פֿראָהלאָקען דיא טעכטער דער
מוכדעשניטענען: (כא) בערגע פֿאַן גִּלְבֹּעַ, ניכט טהוי ניכט
רעגען אוּף מיין, מוכד קיינע האַך־פֿראַכדעכטע פֿעלד! דען שמאַך
טראַכ וואָרט דער העלדען שילד, דען שילד דעס שָׁאוּל, דער מיט עהן־
ניא געטראָקט: (כב) אָבער מיט ערשאַכטער בלוט, מיט העלדען־
פֿעטט. באָגען דעס יְהוֹנָתָן, דער ניא ריקווָארטס ווידּ. מוכד
שווערט דעס שָׁאוּל, דאַס ניא לעער נורוק־קומען! (כג) שָׁאוּל
מוכד יְהוֹנָתָן, גרעיבעט מוכד האַלד־זעיִג מין מיהרעם אָבדען,
ווָארדען זעלבסט מין דעם טאָד ניכט געטרענכט. ווי, דיא
פֿוכלטיגער ווָארען אוּם אַדלער, מוטהיגער דען לעווען: (כד) מוך
מיהר, טעכטער פֿאַן יִשְׂרָאֵל! ווינענט אוּף שָׁאוּל. מיך האַט
ער מין פּורפּור מַנטהס־פֿאַלטען גשמוקט: (כה) פֿאַר, ווי־כּ העלדען זיכ מנגוּג מיט
גאַלד־נירַאַטהען געשמיקט: (כה) פֿאַר, ווי־כּ העלדען זיכ מין
דעס קריעג געפֿאַלען! יְהוֹנָתָן דוּ פֿיעלסט עכטוצעלט אוּף דיינען
מייגענען העהען! (כו) גרָאָם מיסט אוּף דיך מין שוצר'ן, יְהוֹנָתָן,
דוּ מיין ברודער! אָ וועלכע לעבענסלייט ווָארסט דוּ מיר! ווי מוכדענמין
ווָאר דיינע ליבע נוֹ מיר, מעהר דען פֿרויען־ליבע. (כז) פֿאַר, וועלכע
העלדען זיכ געפֿאַלען! מוכד פֿערלָארען דיא ווַאפֿפֿען דעס קריגס!

Cap. II. ויהי

א' בפתח v. 26. יתיר ו' v. 16.

Cap. II. ב

א וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה ׀ לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה
בְאַחַת עָרֵי יְהוּדָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו עֲלֵה וַיֹּאמֶר דָּוִד
2 אָנָה אֶעֱלֶה וַיֹּאמֶר חֶבְרֹנָה ׃ וַיַּעַל שָׁם דָּוִד וְגַם שְׁתֵּי
נָשָׁיו אֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵלִית וַאֲבִיגַיִל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי ׃
3 וְאַנְשָׁיו אֲשֶׁר־עִמּוֹ הֶעֱלָה דָוִד אִישׁ וּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֵי
4 חֶבְרוֹן ׃ וַיָּבֹאוּ אַנְשֵׁי יְהוּדָה וַיִּמְשְׁחוּ־שָׁם אֶת־דָּוִד
לְמֶלֶךְ עַל־בֵּית יְהוּדָה וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר אַנְשֵׁי יָבֵישׁ
גִּלְעָד אֲשֶׁר קָבְרוּ אֶת־שָׁאוּל ׃
ה וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל־אַנְשֵׁי יָבֵישׁ גִּלְעָד וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם בְּרוּכִים אַתֶּם לַיהוָה אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הַחֶסֶד הַזֶּה
6 עִם־אֲדֹנֵיכֶם עִם־שָׁאוּל וַתִּקְבְּרוּ אֹתוֹ ׃ וְעַתָּה יַעַשׂ־
יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד וֶאֱמֶת וְגַם אָנֹכִי אֶעֱשֶׂה אִתְּכֶם
7 הַטּוֹבָה הַזֹּאת אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם הַדָּבָר הַזֶּה ׃ וְעַתָּה
תֶּחֱזַקְנָה יְדֵיכֶם וִהְיוּ לִבְנֵי חַיִל כִּי־מֵת אֲדֹנֵיכֶם שָׁאוּל
וְגַם אֹתִי מָשְׁחוּ בֵּית־יְהוּדָה לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם ׃
8 וְאַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָא אֲשֶׁר
לְשָׁאוּל לָקַח אֶת־אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל וַיַּעֲבִרֵהוּ
9 מַחֲנָיִם ׃ וַיַּמְלִכֵהוּ אֶל־הַגִּלְעָד וְאֶל־הָאֲשׁוּרִי וְאֶל־
יִזְרְעֶאל וְעַל־אֶפְרַיִם וְעַל־בִּנְיָמִן וְעַל־יִשְׂרָאֵל כֻּלָּה ׃
י בֶּן־אַרְבָּעִים שָׁנָה אִישׁ־בֹּשֶׁת
בֶּן־שָׁאוּל בְּמָלְכוֹ עַל־יִשְׂרָאֵל וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלָךְ אַךְ
11 בֵּית יְהוּדָה הָיוּ אַחֲרֵי דָוִד ׃ וַיְהִי מִסְפַּר הַיָּמִים אֲשֶׁר
הָיָה דָּוִד מֶלֶךְ בְּחֶבְרוֹן עַל־בֵּית יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים
12 וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים ׃ וַיֵּצֵא
אַבְנֵר בֶּן־נֵר וַעַבְדֵי אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל מִמַּחֲנָיִם
13 גִּבְעוֹנָה ׃ וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה וַעֲבְדֵי דָוִד יָצְאוּ וַיִּפְגְּשׁוּם
עַל־בְּרֵכַת גִּבְעוֹן וַיֵּשְׁבוּ אֵלֶּה עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה

ואלה

קאַפּיטעל ב

(א) נאָכדעם ערקלערט זיך דָּוִד צו גאָט וועגן פֿראָגען וויא
פֿאָלגט, וואוהין אין כּנען מיינער צוערשט צוגיין, קריגט ער
ענטפֿער: אין חֶבְרוֹן. (ב) דָּוִד גייט מיט זיינע צוויי ווייבער
אין שטאָט, אויך זיינע מענער מיט זייערע פֿאַמיליעס, אונד
זיי ווערען דאָרטן צום קעניג איבער יְהוּדָה. (ג) נאָכדעם וויא
דָּוִד איז אַהין אַריבער, ווערען אויך אַלע זיינע לייט דאָרטן
אַנגעזעצט. (ד) דאָרום קומען אַנדערע מענער פֿון יְהוּדָה,
אונד זאַלבעטן דָּוִד פֿון נייַם קעניג איבער דאָס הויז יְהוּדָה. דער
ערצאָהלט אים, דאַס זיי האָבן פֿאַרשאַרט אין גִּלְעָד זיבן יאָר
אונד זעקס חדשים, אונד אין דער צייט האָבן זיי אויך באַגראָבן
דעם שָׁאוּל. (ה) דָּוִד שיקט
דאָרום אַנדערע בעשטאָטיגונגען אין דיא שטאָט יָבֵישׁ אין גִּלְעָד, אונד
זיי מיטנען אויך אַלע גוטע ווערק, דיא זיי האָבן פֿאָרגענומען
אין אַרבעט־הויזען אונד וואָפֿן־טהאָל, אונד ערמוטיגט זיי
גראָב בעשטאָטיגונגען האַבען! (ו) דער עוויגע ערנייַגע מיך
אַזוי גנאָדיג אונד טרייַע! אונד אויך איך ווערע מיך דיסע גוטע
טהאָט, דיא מיר דורך דיסעס אונטערנעהמען בעווירקט האַבען,
נו ערקענענען וויסען: (ז) וואָסען יעצט נור מייערע האַנדע ניכט
זינקען, אונד האַלטעט מיך ווי טאַפֿערע לייטע. דען מייער
אַבער־הויפט שָׁאוּל מיסט טאָט, אונד וואָס איך בעטריפֿט, זע
האָט דאָס הויז יְהוּדָה איך נוּן קעניגיג איבער זיך בעזאַלבט:
(ח) אַבְנֵר, וואָהן דעס נֵר, דער בייַ שָׁאוּל העער־פֿיהרער
וואָר, האַלטעט אִישׁ־בֹּשֶׁת, וואָהן דעס שָׁאוּל, געגאַנגען, מיהן
הינמיבער נאַך מַחֲנַיִם געפֿיהרט: (ט) אונד מיהן נוּן קעניגיג
געמאַכט איבער גִּלְעָד, אַשּׁוּר, יִזְרְעֶאל, אֶפְרַיִם, אונד
בִּנְיָמִן, קורץ איבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל: (י) אִישׁ בֹּשֶׁת, וואָהן
דעס שָׁאוּל, וואָר פֿיערציג יאָהרע אַלט, דא ער דיא רעגירונג
איבער יִשְׂרָאֵל אַנטראָט. אונד ער האַלטעט זוויי יאָהרע רעגירט.
וווּ מיטאַער נאַך דאָס הויז יְהוּדָה דעם דָּוִד אַנהינג: (יא) דען
דיא נייט, וווּ דָּוִד בלאָס נו חֶבְרוֹן איבער דאָס הויז יְהוּדָה רע־
גירטע, וואָר זיבען יאָהרע אונד זעכס מאָנאַטע: (יב) דא נאָך
אַבְנֵר, וואָהן דעס נֵר, מיט דען קריגס־קנעכטען דעס אִישׁ־בֹּשֶׁת,
דעס צרוּיָה, וואָר אויך מיט דען קריגס־קנעכטען דעס דָּוִד אויס־
גענאַגען. (יג) שטיפֿען אין דעם טייכע בייַ גִּבְעוֹן אויף מייַנאַנדער,
אונד זיפֿען זיך נידער, דיסע דיס־זיפֿע דעס טייכעס, אונד יענע
יען־זיפֿע

14 וְאֵלֶה עַל־הַבְּרֵכָה מִזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב
יָקוּמוּ נָא הַנְּעָרִים וִישַׂחֲקוּ לְפָנֵינוּ וַיֹּאמֶר יוֹאָב יָקֻמוּ׃
15 וַיָּקֻמוּ וַיַּעַבְרוּ בְמִסְפָּר שְׁנֵים עָשָׂר לְבִנְיָמִן וּלְאִישׁ־בֹּשֶׁת
16 בֶּן־שָׁאוּל וּשְׁנֵים עָשָׂר מֵעַבְדֵי דָוִד׃ וַיַּחֲזִקוּ אִישׁ׀
בְּרֹאשׁ רֵעֵהוּ וְחַרְבּוֹ בְּצַד רֵעֵהוּ וַיִּפְּלוּ יַחְדָּו וַיִּקְרָא
17 לַמָּקוֹם הַהוּא חֶלְקַת הַצֻּרִים אֲשֶׁר בְּגִבְעוֹן׃ וַתְּהִי
הַמִּלְחָמָה קָשָׁה עַד־מְאֹד בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּנָּגֶף אַבְנֵר
18 וְאַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד׃ וַיִּהְיוּ שָׁם שְׁלֹשָׁה בְּנֵי
צְרוּיָה יוֹאָב וַאֲבִישַׁי וְעָשָׂהאֵל וְעָשָׂהאֵל קַל בְּרַגְלָיו
19 כְּאַחַד הַצְּבָיִם אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה׃ וַיִּרְדֹּף עָשָׂהאֵל אַחֲרֵי
אַבְנֵר וְלֹא־נָסָה לָלֶכֶת עַל־הַיָּמִין וְעַל־הַשְּׂמֹאל מֵאַחֲרֵי
20 אַבְנֵר׃ וַיִּפֶן אַבְנֵר אַחֲרָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה עָשָׂהאֵל
21 וַיֹּאמֶר אָנֹכִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אַבְנֵר נְסֵה לְךָ עַל־יְמִינְךָ
אוֹ עַל־שְׂמֹאלֶךָ וְאֶחֱזֹ לְךָ אֶחָד מֵהַנְּעָרִים וְקַח־לְךָ אֶת־
22 חֲלִצָתוֹ וְלֹא־אָבָה עָשָׂהאֵל לָסוּר מֵאַחֲרָיו׃ וַיֹּסֶף עוֹד
אַבְנֵר לֵאמֹר אֶל־עָשָׂהאֵל סוּר לְךָ מֵאַחֲרָי לָמָּה אַכֶּכָּה
23 אַרְצָה וְאֵיךְ אֶשָּׂא פָנַי אֶל־יוֹאָב אָחִיךָ׃ וַיְמָאֵן לָסוּר
וַיַּכֵּהוּ אַבְנֵר בְּאַחֲרֵי הַחֲנִית אֶל־הַחֹמֶשׁ וַתֵּצֵא הַחֲנִית
מֵאַחֲרָיו וַיִּפֹּל־שָׁם וַיָּמָת תַּחְתָּו וַיְהִי כָּל־הַבָּא אֶל־
24 הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־נָפַל שָׁם עָשָׂהאֵל וָיָמֹת וַיַּעֲמֹדוּ׃ וַיִּרְדְּפוּ
יוֹאָב וַאֲבִישַׁי אַחֲרֵי אַבְנֵר וְהַשֶּׁמֶשׁ בָּאָה וְהֵמָּה בָּאוּ
עַד־גִּבְעַת אַמָּה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי גִיחַ דֶּרֶךְ מִדְבַּר גִּבְעוֹן׃
כה וַיִּתְקַבְּצוּ בְנֵי־בִנְיָמִן אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיִּהְיוּ לְאֻגָּדָה אֶחָת
26 וַיַּעַמְדוּ עַל־רֹאשׁ גִּבְעָה אֶחָת׃ וַיִּקְרָא אַבְנֵר אֶל־יוֹאָב
וַיֹּאמֶר הָלָנֶצַח תֹּאכַל חֶרֶב הֲלוֹא יָדַעְתָּה כִּי־מָרָה
תִּהְיֶה בָאַחֲרוֹנָה וְעַד־מָתַי לֹא־תֹאמַר לָעָם לָשׁוּב
27 מֵאַחֲרֵי אֲחֵיהֶם׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב חַי הָאֱלֹהִים כִּי לוּלֵא

יען־זייטס דעס טייכעס׃ (יד) דאָ שפּראַך אַבנֵר נו יואָב, אַז
דאָך לית קנאבען זיך מוף־מאַכן, מוכ מיין וווסט־בעפעלט אַר
מוכ מוכטערנעהמען · יואָב ערווידערטע, זי מעגען זיך מוף־
מאַכן׃ (טו) דאָ מאַכטען זיך צוועלף מוס בְּנְיָמִן, אַמ
דעם קריגס־קנעכטען דעס אִישׁ־בֹּשֶׁת, ווֹהן דעס שָׁאוּל, מוף, מוכ
גינגען הינאיבער, (מיבער דען טייך) מוכ זי מוך צוועלף אַמ
דען קריגס־קנעכטען דעס דָּוִד׃ (טז) זי ערגריפּפען מיינאַנדער
בייַ דעם קאָפּף, שטיסען זיך בעגענזייטיג דאָס שווערט מין לית
זייטע, מוכ זיי פּיעלן זאַמטליך · מאָן נעננטע דאָהער דיסען מָרט,
חֶלְקַת הַצֻּרִים, (מאָער דער פּעלסען) בייַ גִּבְעוֹן׃ (יז) דער
קאַמפּף וואַרד כון אַן דיסעם טאָגע זעהר האַרטנאַקיג פּאָרט־בעזעצט,
מוכ זי יוֹנע אַבְנֵר, מיט דער מאַנכשאַפט מוס יִשְׂרָאֵל, אַמ
דען קריגס־קנעכטען דעס דָּוִד פּעלוֹיג בעשלאָגען׃ (יח) עס בע־
פּאַנדען זיך דאַבייַ דיי דרייַ זעהנע דעס צְרוּיָה, נעמליך יוֹאָב,
אֲבִישַׁי, מוכ עָשָׂהאֵל · עָשָׂהאֵל וואַר זאָ וויילט מוף דען פּיסען,
וויי מיין הירש מוף פּרייעף פּעלדע׃ (יט) דיסער עָשָׂהאֵל זע־
טע אַבְנֵר נאָך, מוכ וואָלטע אַן מיהם ניכט וווייכען, וועדער
רעכטס נאָך לינקס׃ (כ) אַבְנֵר וועגדעטע זיך מוס מוכ שפּראַך,
ביסט דוּ עָשָׂהאֵל? מר ערווידערטע, יַ מיך בין עס׃ (כא) דאָ
שפּראַך אַבְנֵר נו מיהם, וווייכ אַב! עכטוועדער רעכטס אָדער
לינקס, ערגריפּפע דיר אַבער מיינען דער קנאַבען, מוכ נים
זיינע ריסטונג · אַיין עָשָׂהאֵל וואָלטע אַן מיהם ניכט וווייכען׃
(כב) אַבְנֵר שפּראַך נאָך מיין מאָן נו עָשָׂהאֵל, עכטפּערנע דיך
לינקס, ערגריפּפען דיר אַבער מיינען דער קנאַבען, מוכ נים
זיינע ריסטונג · אַיין עָשָׂהאֵל וואָלטע אַן מיהם ניכט וווייכען׃
(כג) אַבְנֵר שפּראַך נאָך מיין מאָן נו עָשָׂהאֵל, עכטפּערנע דיך
וועדער מיר מוסאַן מיין אַנגעזיכט מוף־העבען קעננען, בעגען
דיינען ברודער יוֹאָב? (כג) אַס ער אַבער העננאָך ניכט אַב־
פּאָלטע, שוֹג איהן אַבְנֵר מיט דער מוכטערן שפּיצע דער
פּאָנצע, מין דיי פּינפּטע ריפּפע, זו, דאָס דיי פּאָנצע מיהם אַן
שטעלע · וואר בון אַן דען מָרט קאָפּף, וואָ עָשָׂהאֵל בעפּאַלען מוכ
בעשטאַרבען וואָר, דער בייַ שטעהען׃ (כד) בון זעצטען יוֹאָב
מוכ אֲבִישַׁי דעס אַבְנֵר נאָך · מיט זאָנכען־מוכטערגאַנג קאָמען
זיי בים אַן דען היגעל אַמָּה, דער פּאַר גִּיחַ ליגט, מוף דעס וועגע
בַּמִּדְבָּר גִּבְעוֹן׃ (כה) מיבדעפען האַטטען זיך דיי קינדער
בִּנְיָמִן מוס אַבְנֵר וויידער בעזאַמען, מוכ זיך מין מיינען טרופּפ
זוסאַמען בעגאָגען · זיי שטעלטען זיך מוף דיי שפּיצע מיינעס
היגעל׃ (כו) מוכ אַבְנֵר רוף יוֹאָב נו, מוכ שפּראַך, זאָלי דען
דאָס שווערט זו עוויג פֿרעסען? בעדענקעסט דוּ ניכט, דאָס נו
לעצט נאָך יאַמער עכטשטעהען וועדד? וויי לאַנגע נאָך וועדסט
דוּ דעם פּאָלק ניכט בעפֿעהלען, זיך דאָס זיינען ברידער נורין נו
נייהען? (כז) יוֹאָב ערווידערטע, זו וואָהר בּאָטט לעבעט, האָטטעסט
דוּ

דִּבַּרְתָּ כִּי אָז מֻהַבֹּקֶר נַעֲלָה הָעָם אִישׁ מֵאַחֲרֵי אָחִיו׃
23 וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשּׁוֹפָר וַיַּעַמְדוּ כָּל־הָעָם וְלֹא־יָרְדְּפוּ עוֹד
29 אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד לְהִלָּחֵם׃ וְאַבְנֵר וַאֲנָשָׁיו
הָלְכוּ בָעֲרָבָה כָּל הַלַּיְלָה הַהוּא וַיַּעֲבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן
וַיֵּלְכוּ כָּל־הַבִּתְרוֹן וַיָּבֹאוּ מַחֲנָיִם׃ וְיוֹאָב שָׁב מֵאַחֲרֵי ל
אַבְנֵר וַיִּקְבֹּץ אֶת־כָּל־הָעָם וַיִּפָּקְדוּ מֵעַבְדֵי דָוִד
31 תִּשְׁעָה־עָשָׂר אִישׁ וַעֲשָׂהאֵל׃ וְעַבְדֵי דָוִד הִכּוּ מִבִּנְיָמִן
וּבְאַנְשֵׁי אַבְנֵר שְׁלֹשׁ־מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵתוּ׃
32 וַיִּשְׂאוּ אֶת־עֲשָׂהאֵל וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּקֶבֶר אָבִיו אֲשֶׁר בֵּית
לָחֶם וַיֵּלְכוּ כָל־הַלַּיְלָה יוֹאָב וַאֲנָשָׁיו וַיֵּאָר לָהֶם
בְּחֶבְרוֹן׃

ג Cap. III. ג

א וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה אֲרֻכָּה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד
וְדָוִד הֹלֵךְ וְחָזֵק וּבֵית שָׁאוּל הֹלְכִים וְדַלִּים׃
2 וַיִּוָּלְדוּ לְדָוִד בָּנִים בְּחֶבְרוֹן
3 וַיְהִי בְכוֹרוֹ אַמְנוֹן לַאֲחִינֹעַם הַיִּזְרְעֵאלִית׃ וּמִשְׁנֵהוּ
כִלְאָב לַאֲבִיגַל אֵשֶׁת נָבָל הַכַּרְמְלִי וְהַשְּׁלִשִׁי אַבְשָׁלוֹם
בֶּן־מַעֲכָה בַּת־תַּלְמַי מֶלֶךְ גְּשׁוּר׃ וְהָרְבִיעִי אֲדֹנִיָּה
4 בֶּן־חַגִּית וְהַחֲמִישִׁי שְׁפַטְיָה בֶּן־אֲבִיטָל׃ וְהַשִּׁשִּׁי יִתְרְעָם
ה לְעֶגְלָה אֵשֶׁת דָּוִד אֵלֶּה יֻלְּדוּ לְדָוִד בְּחֶבְרוֹן׃
6 וַיְהִי בִּהְיוֹת הַמִּלְחָמָה בֵּין בֵּית שָׁאוּל וּבֵין בֵּית דָּוִד
7 וְאַבְנֵר הָיָה מִתְחַזֵּק בְּבֵית שָׁאוּל׃ וּלְשָׁאוּל פִּלֶּגֶשׁ
וּשְׁמָהּ רִצְפָּה בַת־אַיָּה וַיֹּאמֶר אֶל־אַבְנֵר מַדּוּעַ בָּאתָה
8 אֶל־פִּילֶגֶשׁ אָבִי׃ וַיִּחַר לְאַבְנֵר מְאֹד עַל־דִּבְרֵי אִישׁ־
בֹּשֶׁת וַיֹּאמֶר הֲרֹאשׁ כֶּלֶב אָנֹכִי אֲשֶׁר לִיהוּדָה הַיּוֹם
אֲיֻשָּׂה־חֶסֶד עִם־בֵּית׀ שָׁאוּל אָבִיךָ אֶל־אֶחָיו וְאֶל־

ויולדו קרי v. 2. פתח באתנח v. 27. מרעהו
לאביגיל קרי v. 3.

דוד ניכט מכצעפֿגבגען, וז ווערט דאס פֿאָלק שטן הייטע פֿריה אב־
געגאַנגען, מיינער פֿאָן דעם אבדערן: (כח) יואב וס היערויף לויט
פֿאסוינע ערטעבען, זאַגייך מאַכטען וויבע לייטע האַוט, וענטען
ישׂראל ניכט ווייטער נאָך, מוכד דאס געפֿעכט האַטטע מיין עכדע:
(כט) אבנר מוכד זייבע מאַכנשאַפֿט נאַגען כון דורך דאס געפֿילדע,
דיא גאַנצע נאַכט הינדורך, וענטען זאַמען מיבער דען ירדן, גאַגען
דורך דיא פרעפֿינען בתרון, מוכד קאַמען וויבער נאַך מחנים:
(ל) פֿון יואב נוריק בעקאַממען ווער, פֿאָן דער פֿערפֿאַוכוב דאס
אבנר, מוכד דיא בעסאַמטע מאַנכשאַפֿט וויבער נוסאַממען
בעגאַגען האַטטע, פֿעהלטען פֿאָן דען קריגס־קנעכטען דעם דוד
נייבעהען מאָן, נעבסט עשׂהאל: (לא) הינבעבען האַטטען דיא
קריגס־קנעכטע דעם דוד, פֿאָן דעבען מוס בנימן מוכד דער
מאַנכשאַפֿט דעם אבנר, דרייא הונדערט מוכד זעכציג מאָן ער־
שׁלאגען: (לב) עשׂהאל וואורדע וועג־בעטראַגען, מוכד בעגראַבען
מן זייבע פֿאַטערס גראַבע נו בית־לחם. יואב מוכד זייבע
מאַנכשאַפֿט נאַגען עבענפֿאַלס דיא נאַכט דורך, מוכד מיט טאַגעס
אַבברוך וואַרען זיא מין חברון:

קאַפּיטעל ג

(א) דער קריג דויערטע מיבעסטען נאָך נאַבגע פֿאַרט, נוישען
דעם הויסע דעס שאול מוכד דעם הויסע דעס דוד. אבער דוד
וואורדע מיימער מאַכטיגער, מוכד דאס הויס דעס שאול נאַהם
מיימער מעהר אב: (ב) עס וואורדען דוד נו חברון קינדער
געבאַרען. זיין ערסט־געבאַרענער וואַר אַמנון, פֿאָן אַחינעם
דער יזרעאלית: (ג) זיין נוויייטער זאַהן כלאב, פֿאָן אביגיל,
דער עהעמאַליגען פֿרוי דעס נבל מוס כרמל. דער דריטטע
אבשלום, זאַהן פֿאָן מעכה, דער טאַכטער דעס תלמי, דעס
קעניגס פֿאָן גשׁור: (ד) דער פֿיערטע אדניה, זאַהן חגית.
דער פֿינפֿטע שפטיה, זאַהן אביטל: (ה) דער עכסטע יתרעם,
פֿאָן עגלה, דער געמאַהלין דעס דוד. דיסע וואורדען דעם דוד
נו חברון געבאַרען: (ו) וואַהרענד דער קריג וואַר, נוישען דעם
הויסע שאול מוכד דעם הויסע דוד, מוכד נור אבנר דאס הויס
דעס שאול נאָך ערהיעלט. טרוג זיך פֿאַוגענדעם נו: (ז) שאול
האַטטע מיין קעבס־וויב געהאַבט, וא היס רצפה, טאַכטער דעס
איה. מוכד ער (איש־בשת) שפראַך נו אבנר, וואַרום
ביסט דוא נו דעם קעבס־וויב מיינעס פֿאַטערס גענאַממען? ?
(ח) אבנר וואַרד כון זעהר מויפֿגעברַכט מיבער דיא רעדען
דעס איש־בשת, מוכד שפראַך, בין איך עטווא דאס האַבער־הויפט
מיינעס הונדעס, דער יהודה מכגעהערט? וויא, יעצט, וו איך
דעם הויסע דיינעס פֿאַטערס שאול, זיינען פֿערוואַנדטען מוכד
אַבהאַנגערן זאַכעס וואַהל־וואַלין ערווייסע, מוכד דיך ניכט מין דיא
האַנד

פערזאמען
מנשה׳ען/ זאָס זיך בייא מיינעם הערן מוכ קענ׳יג גאָט יִשְׂרָאֵל
דוד/ איך וויל איך נון וויידער אוך רייסט מאַכען/ מוכ פֿער־
זיינען ליינען מיין גאָטס־מאַהל: (כא) אַבְנֵר שפּראַך היערואוך נו
מין דען אויגען דעם הויפּט בִּנְיָמִן פֿיר גוט בעפֿונדען וואָרדען:
(כ) אוֹ אַבְנֵר נון מין חֶבְרוֹן בייא דָּוִד/ מיט מיינעם גענאָגע
פֿאָלק/ כאָט דָּוִד מיהם מוכ זיינע מאָנשאַפֿט גוטוואַרטעט/
אויסצוריכטען/ (כא) אוֹ אַבְנֵר שיקט דעם דָּוִד/ מיט
זיהעסט/ (ניכט פֿאָר מיר ערשיינעסט) מוזען/ נון זוא נוסאָר
מיכַל/ דיא טאָכטער דעם שָׁאוּל/ מיט־געברַאכט האָסט. וועלן זוא
נעמוֹך קאָמאָסט/ אוך מיין מַבגעזיכט נו זעהען: (כב) דָּוִד שיקטע
דעסהאַלב מוך מַבגעאָרדנעטע מן אִישׁ־בֹּשֶׁת/ וְזֹהן דעם שָׁאוּל/
מיט פֿאָלגענדער מעלדונג. גיב מיינע פֿרוי׳א הערמוס/ נעמוך
מִיכַל/ דיא מיך געהויכט האָבע מיט הונדערט פֿאָר־הייטען פֿאָן
פְּלִשְׁתִּים: (כו) אִישׁ־בֹּשֶׁת שיקטע/ מוכ זיך דעם מאַנען
וועג־נעהמען/ נעמוך דעם פַּלְטִיאֵל/ וְזֹהן דעם לָיִשׁ: (כו) מיהר
מען בעגליימטע זיא/ מוכ גינג וויינענד היבטער מיהר הער/ בים
בַּחֲרִים. היער שפּראַך אַבְנֵר גו מיהם/ געהע נון נורוק. מוכ
ער גינג נורוק: (כו) אַבְנֵר האַטטע מינדעסטען ווין וואָרט בייא דען
מאָטעסטען פֿאָן יִשְׂרָאֵל מַבגעבראַכט/ מיהנען נעהמוך פֿאָרגע־
שטעלט/ שאָן געסטערן מוכ פֿאָר־געסטערן (זיינ מַבגער נייט)
האָבעט מיהר דָּוִד נוך קענ׳יג מיבער מייך גענוינשט: (כה) זָן טהוט
נון האָבּ. דען דער עוויגע האָט פֿאָן דָּוִד מַלְגענדעס פֿערהייסטען.
דורך מיינען קנעכט דָּוִד וויל איך מיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל בעפֿרייען/
פֿאָן דער האַנד דער פְּלִשְׁתִּים/ מוכ פֿאָן דער האַנד אַלער מיהרער
פֿיינדע: (כט) אַבְנֵר שפּראַך מוך זו דען מיהרען פֿאָן בִּנְיָמִן.
מוכ רייסט נאָכהער נאָך חֶבְרוֹן/ מוּם מוך דָּוִד וועלבסט האָבּען
בעריכט־גו־שטאַטטען/ וווֹס מין דען מויגען פֿאָן יִשְׂרָאֵל/ מוכ
מין דען מויגען דעם הויפּט בִּנְיָמִן פֿיר גוט בעפֿונדען וואָרדען:
(ל) אוֹ אַבְנֵר נון מין חֶבְרוֹן בייא דָּוִד/ מיט מיינעם גענאָגע
פֿאָלק/ כאָט דָּוִד מיהם מוכ זיינע מאָנשאַפֿט גוטוואַרטעט/
אויסצוריכטען/ (לא) אוֹ אַבְנֵר שיקטע דעם דָּוִד/ מיט
זיהעסט/ (ניכט פֿאָר מיר ערשיינעסט) מוזען/ נון זוא נוסאָר
מיכַל/ דיא טאָכטער דעם שָׁאוּל/ מיט־געברַאכט האָסט. וועלן זוא
נעמוֹך קאָמאָסט/ אוך מיין מַבגעזיכט נו זעהען: (לב) דָּוִד שיקטע
דעסהאַלב מוך מַבגעאָרדנעטע מן אִישׁ־בֹּשֶׁת/ וְזֹהן דעם שָׁאוּל/
מיט פֿאָלגענדער מעלדונג. גיב מיינע פֿרוי׳א הערמוס/ נעמוך
מִיכַל/ דיא מיך געהויכט האָבע מיט הונדערט פֿאָר־הייטען פֿאָן
פְּלִשְׁתִּים: (לג) אִישׁ־בֹּשֶׁת שיקטע/ מוכ זיך דעם מאַנען
וועג־נעהמען/ נעמוך דעם פַּלְטִיאֵל/ וְזֹהן דעם לָיִשׁ: (לד) מיהר
מען בעגליימטע זיא/ מוכ גינג וויינענד היבטער מיהר הער/ בים
בַּחֲרִים. היער שפּראַך אַבְנֵר גו מיהם/ געהע נון נורוק. מוכ
ער גינג נורוק: (לה) אַבְנֵר האַטטע מינדעסטען ווין וואָרט בייא דען
מאָטעסטען פֿאָן יִשְׂרָאֵל מַבגעבראַכט/ מיהנען נעהמוך פֿאָרגע־
שטעלט/ שאָן געסטערן מוכ פֿאָר־געסטערן (זיינ מַבגער נייט)
האָבעט מיהר דָּוִד נוך קענ׳יג מיבער מייך גענוינשט: (לו) זָן טהוט
נון האָבּ. דען דער עוויגע האָט פֿאָן דָּוִד מַלְגענדעס פֿערהייסטען.
דורך מיינען קנעכט דָּוִד וויל איך מיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל בעפֿרייען/
פֿאָן דער האַנד דער פְּלִשְׁתִּים/ מוכ פֿאָן דער האַנד אַלער מיהרער
פֿיינדע: (לז) אַבְנֵר שפּראַך מוך זו דען מיהרען פֿאָן בִּנְיָמִן.
מוכ רייסט נאָכהער נאָך חֶבְרוֹן/ מוּם מוך דָּוִד וועלבסט האָבּען
בעריכט־גו־שטאַטטען/ וווֹס מין דען מויגען פֿאָן יִשְׂרָאֵל/ מוכ

מֵרֵעֵהוּ וְלֹא הִמְצִיתָהּ בְּיַד דָּוִד וַתִּפְקֹד עָלַי עֲוֹן הָאִשָּׁה
9 הַיּוֹם׃ כֹּה־יַעֲשֶׂה אֱלֹהִים לְאַבְנֵר וְכֹה יֹסִיף לּוֹ כִּי
י כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְדָוִד כִּי־כֵן אֶעֱשֶׂה־לּוֹ׃ לְהַעֲבִיר
הַמַּמְלָכָה מִבֵּית שָׁאוּל וּלְהָקִים אֶת־כִּסֵּא דָוִד עַל־
11 יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע׃ וְלֹא־יָכַל עוֹד
לְהָשִׁיב אֶת־אַבְנֵר דָּבָר מִיִּרְאָתוֹ אֹתוֹ׃
12 וַיִּשְׁלַח אַבְנֵר מַלְאָכִים ׀ אֶל־דָּוִד תַּחְתָּו לֵאמֹר לְמִי־
אֶרֶץ לֵאמֹר כָּרְתָה בְרִיתְךָ אִתִּי וְהִנֵּה יָדִי עִמָּךְ לְהָסֵב
13 אֵלֶיךָ אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר טוֹב אֲנִי אֶכְרֹת
אִתְּךָ בְּרִית אַךְ דָּבָר אֶחָד אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתְּךָ לֵאמֹר
לֹא־תִרְאֶה אֶת־פָּנַי כִּי ׀ אִם־לִפְנֵי הֲבִיאֲךָ אֶת מִיכַל
בַּת־שָׁאוּל בְּבוֹאֲךָ לִרְאוֹת אֶת־פָּנָי׃
14 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים אֶל־אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־
שָׁאוּל לֵאמֹר תְּנָה אֶת־אִשְׁתִּי אֶת־מִיכַל אֲשֶׁר אֵרַשְׂתִּי
טו לִי בְּמֵאָה עָרְלוֹת פְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ בֹּשֶׁת וַיִּקָּחֶהָ
16 מֵעִם אִישׁ מֵעִם פַּלְטִיאֵל בֶּן־לָיִשׁ׃ וַיֵּלֶךְ אִתָּהּ אִישָׁהּ
הָלוֹךְ וּבָכֹה אַחֲרֶיהָ עַד־בַּחֻרִים וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְנֵר לֵךְ
שׁוּב וַיָּשָׁב׃
17 וּדְבַר־אַבְנֵר הָיָה עִם־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר גַּם־תְּמוֹל
גַּם־שִׁלְשֹׁם הֱיִיתֶם מְבַקְשִׁים אֶת־דָּוִד לִמְלֹךְ עֲלֵיכֶם׃
18 וְעַתָּה עֲשׂוּ כִּי יְהוָה אָמַר אֶל־דָּוִד לֵאמֹר בְּיַד ׀ דָּוִד
עַבְדִּי הוֹשִׁיעַ אֶת־עַמִּי יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וּמִיַּד כָּל־
19 אֹיְבֵיהֶם׃ וַיְדַבֵּר גַּם־אַבְנֵר בְּאָזְנֵי בִנְיָמִן וַיֵּלֶךְ גַּם־
אַבְנֵר לְדַבֵּר בְּאָזְנֵי דָוִד בְּחֶבְרוֹן אֵת כָּל־אֲשֶׁר־טוֹב
כ בְּעֵינֵי יִשְׂרָאֵל וּבְעֵינֵי כָּל־בֵּית בִּנְיָמִן׃ וַיָּבֹא אַבְנֵר
אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וְאִתּוֹ עֶשְׂרִים אֲנָשִׁים וַיַּעַשׂ דָּוִד לְאַבְנֵר
21 וְלָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־אִתּוֹ מִשְׁתֶּה׃ וַיֹּאמֶר אַבְנֵר אֶל־דָּוִד

אקומה

ליש קרי v. 15. תחתיו קרי v. 12.

אֲרוֹמָה ׃ וְאֵלְכָה וְאֲקַבְּצָה אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֵת־כָּל־
יִשְׂרָאֵל וְיִכְרְתוּ אִתְּךָ בְּרִית וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה
נַפְשֶׁךָ וַיְשַׁלַּח דָּוִד אֶת־אַבְנֵר וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם ׃ 22 וְהִנֵּה
עַבְדֵי דָוִד וְיוֹאָב בָּא מֵהַגְּדוּד וְשָׁלָל רַב עִמָּם הֵבִיאוּ
וְאַבְנֵר אֵינֶנּוּ עִם־דָּוִד בְּחֶבְרוֹן כִּי שִׁלְּחוֹ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם ׃
וְיוֹאָב וְכָל־הַצָּבָא אֲשֶׁר־אִתּוֹ בָּאוּ וַיַּגִּדוּ לְיוֹאָב לֵאמֹר 23
בָּא־אַבְנֵר בֶּן־נֵר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְשַׁלְּחֵהוּ וַיֵּלֶךְ בְּשָׁלוֹם ׃
וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר מֶה עָשִׂיתָה הִנֵּה־בָא 24
אַבְנֵר אֵלֶיךָ לָמָּה־זֶּה שִׁלַּחְתּוֹ וַיֹּלֶךְ הָלוֹךְ ׃ כה יָדַעְתָּ
אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר כִּי לְפַתְּךָ בָּא וְלָדַעַת אֶת־מוֹצָאֲךָ
וְאֶת־מָבֹאֶךָ וְלָדַעַת אֵת כָּל־אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה ׃ וַיֵּצֵא 26
יוֹאָב מֵעִם דָּוִד וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אַחֲרֵי אַבְנֵר וַיָּשֻׁבוּ
אֹתוֹ מִבּוֹר הַסִּרָה וְדָוִד לֹא יָדָע ׃ וַיָּשָׁב אַבְנֵר חֶבְרוֹן 27
וַיַּטֵּהוּ יוֹאָב אֶל־תּוֹךְ הַשַּׁעַר לְדַבֵּר אִתּוֹ בַּשֶּׁלִי וַיַּכֵּהוּ
שָׁם הַחֹמֶשׁ וַיָּמָת בְּדַם עֲשָׂהאֵל אָחִיו ׃ וַיִּשְׁמַע דָּוִד 28
מֵאַחֲרֵי כֵן וַיֹּאמֶר נָקִי אֲנֹכִי וּמַמְלַכְתִּי מֵעִם יְהוָה עַד־
עוֹלָם מִדְּמֵי אַבְנֵר בֶּן־נֵר ׃ יָחֹלוּ עַל־רֹאשׁ יוֹאָב וְאֶל 29
כָּל־בֵּית אָבִיו וְאַל־יִכָּרֵת מִבֵּית יוֹאָב זָב וּמְצֹרָע
וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶךְ וְנֹפֵל בַּחֶרֶב וְח�סַר־לָחֶם ׃ וְיוֹאָב וַאֲבִישַׁי ל
אָחִיו הָרְגוּ לְאַבְנֵר עַל אֲשֶׁר הֵמִית אֶת־עֲשָׂהאֵל
אֲחִיהֶם בְּגִבְעוֹן בַּמִּלְחָמָה ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יוֹאָב 31
וְאֶל־כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ קִרְעוּ בִגְדֵיכֶם וְחִגְרוּ שַׂקִּים
וְסִפְדוּ לִפְנֵי אַבְנֵר וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד הֹלֵךְ אַחֲרֵי הַמִּטָּה ׃
וַיִּקְבְּרוּ אֶת־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת־קוֹלוֹ וַיֶּבְךְּ 32
אֶל־קֶבֶר אַבְנֵר וַיִּבְכּוּ כָּל־הָעָם ׃
וַיְקֹנֵן הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְנֵר וַיֹּאמַר 33
הַכְּמוֹת נָבָל יָמוּת אַבְנֵר ׃ יָדֶיךָ לֹא־אֲסֻרוֹת וְרַגְלֶיךָ 34

מובאד קרי v. 25. לא

עלטע ׃ (כג) דאָס איז דער מיינע בזנד מאַכן/ דאָס איז זוא
עלטערמאַנען וואָלן/ אבר מיט דיר מיינען בזנד מאַכן/ דאָס איז זוא
ווענען דעם רעגירען קאַננטסט/ וויא זוא עס זועלטסט ווינשעטסט · דוד
עטוואָס סוף אַבנר/ אבר ער גינג מן פרידען דאָרט : (כב) יואב
קאָס עבען מיט דען קריגס־קנעכטען דעם דוד מיינעד שטריף־
גוגע/ דאָס דעם איז פיל בייטע מיט־געברַאכט/ וואָס אַבנר ניכט
מעהר מן חברון בייא דוד וואר · דען דיסער האַטטע מיהן בעריימט
ענטפאַנגען/ אבר ער גינג מן פרידען דאָרט : (כג) זו באַלד נון יואב
מיט דעם הערערע אַנגעקאַמענען וואר/ אבר וואָס מיהם ערצאַהלטע/
אבנר/ וואָהן דעם נר/ מיסט נו דעם קענינג גענאַמענען/ דער
מיהן ווידער ענטפֿוס/ דאָס ער מן פרידען וועג־רייסען קאַננטע :
(כד) דאָס בעגאַב זיך יואב זו גוניג נוס קענינג/ אבר שפרַאך/ וואָס
האָסט זוא געטהאַן? עס איסט יא אַבנר בייא דיר געווענען/ וואַרום
האָסט זוא מיהן דען קאָרט גענאַמענען/ דאָס ער אבנרעהיבערט וואָג־
רייסען קאַננטע ? (כה) זוא קענסט יא דיסען אַבנר/ וואָהן דעם
נר · דאָס ער נור קאַמען/ דיר עטוואָס ווייס נו מאַכען/ דאָמיט ער
ערפֿאַהרע דיינע מוס־מיין־ניגע · ערפֿאַהרע אַלעס וואָס זוא
מונטערנייאסט : (כו) דאָמיט גינג יואב וידער פֿון דוד וואָג־
נעטשיקט אַבנר בזאַטהען נאַך/ וויא מיהן דער מייגבענייגטען
גיסטערנע נוריק האַלטען/ אָהנע דאָס דוד וואוסטע : (כז) אַס
אַבנר נאַך חברון נוריק קאַם/ נאָג מיהן יואב אויס דיא זייטע/
מיבערהאַלב דעס טהאָרעס/ מונטער דעם פֿאַרוואַנדע/ וויא אויס
נו שפרעכען/ שוג מיהן אַן דיא פֿינפֿטע ריפֿפֿע/ דאָס ער שטאַרב·
וואָגען דעם בלוט זיינעס ברודערס עשָׂהאֵל : (כח) אַס דוד
דיסעס הערנאָך ערפֿוהר/ שפרַאך ער/ ריין בין איך/ מוד מיינע/
פֿאַר דעם עוויגען אויס עוויג מיר בעווַאָרענע/ רעגירונג/ פֿאַר
בלוט־שולד אַן אַבנר/ דעם זאָהנע דעס נר : (כט) אַ מעגע זיא
הויפט זיינעס פֿאַטערס ! דאָס דיסעס הויס נימ זיין אָהנע מיינען
פֿוס־ניכטיגען/ מוס־ומַגיגען/ אַן קריקען בעהענדען/ אבנר/ אָהנע מיינע
דער מונטער דעם שווערטע פֿאַלען מוס/ מוד אָהנע מיינען ברוס־
דאָסן ! (ל) יואב מוד זיין ברודער אַבישַׁי האַטטען אַבנר דעס־
וועגען ערשׂטגענגען/ וויין ער מיהרען ברודער עשָׂהאֵל בעטעדעט/ אן
דעם בעפֿעסטע בייא גִבְעוֹן : (לא) דָּוִד שפרַאך נו יואב מוד
נו אַלען וויטען/ דיא בייא מיהם וואָרען/ נערריסעט מיינע קלייד/
גירטעט זאַק אום/ מוד בעהעט טרויריגען פֿאַר אַבנר הער · דער
קענינג וועלבסט גינג הינטער דער ווייכען־באָהרע הער : (לב) אבנר
בעגרוב מן חברון · דער קענינג ערהאָב זיינע שטימע
מוד וויינטע אויס דעם גרַאבע/ מוד דאָס וואָלק אַלעס פֿאַך
מיט : (לג) דער קענינג בעקלאַגטע אַבנר/ מוד שפרַאך/ מוס
עטוואָ אבנר וויא מין פֿערברעכער גשטאָרבען ? (לד) נין/
בעפֿעסטע וואָרען נידט בונדען/ נידט פֿיסע מין קעטטען בעלעגט
דייגע

לעז

זיא מיהן, מוכז טעדעטען מיהן, היבען מיהם דען קאפף אַב, נאַהאנען
בייזע ענטערבענען: (ז) זיא קאָמען נעמיק מיהן אין דיא וואַהנונג, יענער
וואַהנונג, מוכז שלאָפען מיהם בעטען איז פינפטע ריפפע. וואַרוים
קאָמען, אַוס וועלכען האַנדע איהר ליעט, בים מען דאַס מיטנעהמען דער
איש־בשת. דער עבען דיא מיטטאָג־רוהע בעטאָס: (ו) זיא
קאָמען נאַכדעם וואַהנונג דעס טאָג טאַג וואַר, מען דיא וואַהנונג דעס
מוכז גיבעגען, אַוס דער טאָג ועהר הייס וואַר, מען דיא וואַהנונג דעס
איש־בשת מיט צוויי מאַנען, וועלכע אים דען קאָפף אַב־שניטען
זאַבען. מוכז אים דען קאָפף אַב, נאַכדעם ער אים אין דען מונד גע־
שלאָגען האַט, אים אין דאָס פענסטער וואַרפען, אַוס וועלכעם
זיא אַבגעגאַנגען זיא, אַבער דען קאָפף אַב־שניטען, אים מיט
זיך נעמען, דען גאַנצען וועג דורך דאָס פעלד אַראַבא, אַוס
דער ועהר דיא נאַכט איהרע רוהע בעטאָס: (ח) זיא
בראַכטען דען קאָפף אַב איש־בשת׳ס צו חברון צו דעם קעניג
דאַוויד, אַוס זיא צו איהם זאָגטען: זיהע דאָ דען קאָפף אַב
דיינעס פיינדעס איש־בשת׳ס, דעס זוהנעס שאול׳ס, דעס
נאַכשטעלערס, וועלכער דיר נאָך דעם לעבען גענאַכשטעלט האַט,
אַבער יהוה האַט היינט מיין הער קעניג אין דער רעכע אַן
שאול אונד אַן זיינעם זאָמען גענאַכט: (ט) אַבער דער
קעניג דאַוויד אַנטוואָרטעטע בעראַכשטעלטע אונד זאָגטע צו
רכב אונד בענה, זיינע ברודער, דיא זיינע ריכטער אין
יִשְׂרָאֵל, זאָ וויא יהוה לעבעט, וועלכער מיין לעבען אַוס אַלער
נויט ערלעזט האַט: (י) דען, וועלכער מיר זאָגטע אונד
זאָגטע: זיהע, שאול איז טויט, אונד מיינט, ער וואַרע אַן גוטע
באָטשאפט, האַבע איך אים ערגרייפען אונד אים צו ציקלאג
אין צו נעהמען אַנשטאָט זיינעס לוין, דעס איך אים פאר
דיעזער זיינער בוטשאפט גאַב: (יא) וויא פיעל מעהר
דען גאָטלאָזען מענשען, דיא אַן זיינעם אייגענען האָף אַן
זיינעם בעט ערמאָרדעט האָבען, זאָל איך נוהן פון אייך
פאָדערען מיין בלוט פון דער האַנד אונד אייך פון דער ערדע
פערטיגען! (יב) דאָס דאָס דער קנאַבע דיא בוטשאפט
דעס קעניגס דאַוויד אַן זיינע לייטע בראַכטע, אונד זיא
אים אַנטוואָרטעטען, אונד ער אים אַנטוואָרטעטע, זאָ
אַבער אים אַבראַהאם אונד יִשְׂרָאֵל אַבגעטאָן האַבען, אַבער
אים אַבראַהאם אונד יִשְׂרָאֵל אַבגעטאָן האַבען, אַבער
אים אַבראַהאם אונד יִשְׂרָאֵל אַבגעטאָן האַבען, אַבער

קאַפּיטעל ד

(א) אַוס דער זאָגען דעס שָׁאוּל ערשרעקען, דאָס אַבנֵר נו חברון
אומגעקאָמען, ערשראַקטען זיינע האַנדע, אונד גאַנץ יִשְׂרָאֵל
וואַר בעשטירצט: (ב) דער זאָגען דעס שאול האַטטע צוויי מאַנען
מיבער קריגס־שאַרען, מיינער היס בַּעֲנָה, דער אַנדערע רֵכָב.
בְּנֵימִן. דען אויך בְּאֵרוֹת ווירד נו בְּנֵימִן גערעכנעט: (ג) נור
אַוס דיא בְּאֵרוֹתִים מיינעט מען דאָס גִּתַּיִם פלוהען, בלייבען זיא דאָ־
זעלבסט וואָהנען בים אוף דיעסן טאָג: (ד) פּאָן יְהוֹנָתָן, דעס
זאָהן דעס שָׁאוּל, וואַר נור נאָך מיין, אַן דען פיסען אַנהאער
זאָהען דער אַמע איהרע פלוהען. דיעסר וואַר פינף יאָהר אַלט, אַוס דיא נאַכריכט
וועגען שָׁאוּל אונד יְהוֹנָתָן פון יִזְרְעֶאל קאַם. מיינע וואַרטערין
נאַהם איהן אַוף, אונד וואַנדע זיא, אַן דער, אונד זיא וואַרפען
זיין מוטע אוף פאָרט נו קומען, פיל זיא, אונד וואַנדע זאָהן. אונד דאָ זיא
נאַכט וואַר מְפִיבֹשֶׁת: (ה) דיעסע רֵכָב אונד בַּעֲנָה, דיא זוהנע
רמון, דעס בְּאֵרוֹתִי, מאַכטען זיך מיינעט אוף דען וועג,
אַוס זיא נינבען, אַוס דער טאָג ועהר הייס וואַר, מען דיא וואַהנונג דעס
איש־בשת׳ס אוף דען קאָפף אַב, אונד זיא וואַנדע זאָהן. זיין
נאַכט וואַר מְפִיבֹשֶׁת: (ה) דיעסע רֵכָב אונד בַּעֲנָה, דיא זוהנע
רמון, דעס בְּאֵרוֹתִי, מאַכטען זיך מיינעט אוף דען וועג,
אַוס זיא נינבען, אַוס דער טאָג ועהר הייס וואַר, מען דיא וואַהנונג דעס
איש־בשת׳ס אוף דען קאָפף אַב, אונד זיא וואַנדע זאָהן. זיין
נאַכט וואַר מְפִיבֹשֶׁת: (ה) דיעסע רֵכָב אונד בַּעֲנָה, דיא זוהנע
רמון, דעס בְּאֵרוֹתִי, מאַכטען זיך מיינעט אוף דען וועג,
אַוס זיא נינבען, אַוס דער טאָג ועהר הייס וואַר, מען דיא וואַהנונג דעס
איש־בשת׳ס אוף דען קאָפף אַב, אונד זיא וואַנדע זאָהן. זיין
נאַכט וואַר מְפִיבֹשֶׁת: (ה) דיעסע רֵכָב אונד בַּעֲנָה, דיא זוהנע

לֹא־לִנְחֹשְׁתַּיִם הֻגַּשׁוּ כִּנְפֹל לִפְנֵי בְנֵי־עַוְלָה נָפַלְתָּ
וַיִּסְפְּדוּ כָל־הָעָם לִבְכּוֹת עָלָיו׃ וַיָּבֹא כָל־הָעָם לְהַבְרוֹת
אֶת־דָּוִד לֶחֶם בְּעוֹד הַיּוֹם וַיִּשָּׁבַע דָּוִד לֵאמֹר כֹּה יַעֲשֶׂה־
לִי אֱלֹהִים וְכֹה יֹסִיף כִּי אִם־לִפְנֵי בוֹא־הַשֶּׁמֶשׁ
אֶטְעַם־לֶחֶם אוֹ כָל־מְאוּמָה׃ וְכָל־הָעָם הִכִּירוּ וַיִּיטַב
בְּעֵינֵיהֶם כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה הַמֶּלֶךְ בְּעֵינֵי כָל־הָעָם טוֹב׃
וַיֵּדְעוּ כָל־הָעָם וְכָל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא כִּי לֹא הָיְתָה
מֵהַמֶּלֶךְ לְהָמִית אֶת־אַבְנֵר בֶּן־נֵר׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־עֲבָדָיו הֲלוֹא תֵדְעוּ
כִּי־שַׂר וְגָדוֹל נָפַל הַיּוֹם הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְאָנֹכִי הַיּוֹם
רַךְ וּמָשׁוּחַ מֶלֶךְ וְהָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּנֵי צְרוּיָה קָשִׁים
מִמֶּנִּי יִשַּׁלֶּם יְהוָה לְעֹשֵׂה הָרָעָה כְּרָעָתוֹ׃

ד Cap. IV.

א וַיִּשְׁמַע בֶּן־שָׁאוּל כִּי מֵת אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן וַיִּרְפּוּ
2 יָדָיו וְכָל־יִשְׂרָאֵל נִבְהָלוּ׃ וּשְׁנֵי אֲנָשִׁים שָׂרֵי־גְדוּדִים
הָיוּ בֶן־שָׁאוּל שֵׁם הָאֶחָד בַּעֲנָה וְשֵׁם הַשֵּׁנִי רֵכָב בְּנֵי
רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי מִבְּנֵי בִנְיָמִן כִּי גַם־בְּאֵרוֹת תֵּחָשֵׁב
3 עַל־בִּנְיָמִן׃ וַיִּבְרְחוּ הַבְּאֵרֹתִים גִּתָּיְמָה וַיִּהְיוּ־שָׁם גָּרִים
4 עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וְלִיהוֹנָתָן
בֶּן־שָׁאוּל בֶּן נְכֵה רַגְלַיִם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים הָיָה בְּבֹא
שְׁמֻעַת שָׁאוּל וְיהוֹנָתָן מִיִּזְרְעֶאל וַתִּשָּׂאֵהוּ אֹמַנְתּוֹ וַתָּנָס
וַיְהִי בְּחָפְזָהּ־לָנוּס וַיִּפֹּל וַיִּפָּסַח וּשְׁמוֹ מְפִיבֹשֶׁת׃
ה וַיֵּלְכוּ בְּנֵי־רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי רֵכָב וּבַעֲנָה וַיָּבֹאוּ כְּחֹם הַיּוֹם
אֶל־בֵּית אִישׁ בֹּשֶׁת וְהוּא שֹׁכֵב אֶת מִשְׁכַּב הַצָּהֳרָיִם׃
6 וְהֵנָּה בָּאוּ עַד־תָּוֶךְ הַבַּיִת לֹקְחֵי חִטִּים וַיַּכֻּהוּ אֶל־
7 הַחֹמֶשׁ וְרֵכָב וּבַעֲנָה אָחִיו נִמְלָטוּ׃ וַיָּבֹאוּ הַבַּיִת
וְהוּא־שֹׁכֵב עַל־מִטָּתוֹ בַּחֲדַר מִשְׁכָּבוֹ וַיַּכֻּהוּ וַיְמִתֻהוּ
וַיָּסִירוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיִּקְחוּ אֶת־רֹאשׁוֹ וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ הָעֲרָבָה

כל

כָּל־הַלָּיְלָה׃ 8 וַיָּבִאוּ אֶת־רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹן וַיֹּאמְרוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה־רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל אֹיִבְךָ אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ אֶת־נַפְשֶׁךָ וַיִּתֵּן יְהוָה לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ נְקָמוֹת הַיּוֹם הַזֶּה מִשָּׁאוּל וּמִזַּרְעוֹ׃ 9 וַיַּעַן דָּוִד אֶת־רֵכָב וְאֶת־בַּעֲנָה אָחִיו בְּנֵי רִמּוֹן הַבְּאֵרֹתִי וַיֹּאמֶר לָהֶם חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־צָרָה׃ י כִּי הַמַּגִּיד לִי לֵאמֹר הִנֵּה־מֵת שָׁאוּל וְהוּא־הָיָה כִמְבַשֵּׂר בְּעֵינָיו וָאֹחֲזָה־בּוֹ וָאֲהָרְגֵהוּ בְּצִקְלָג אֲשֶׁר לְתִתִּי־לוֹ בְּשׂרָה׃ 11 אַף כִּי־אֲנָשִׁים רְשָׁעִים הָרְגוּ אִישׁ־צַדִּיק בְּבֵיתוֹ עַל־מִשְׁכָּבוֹ וְעַתָּה הֲלוֹא אֲבַקֵּשׁ אֶת־דָּמוֹ מִיֶּדְכֶם וּבִעַרְתִּי אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ׃ 12 וַיְצַו דָּוִד אֶת־הַנְּעָרִים וַיַּהַרְגוּם וַיְקַצְּצוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם וַיִּתְלוּ עַל־הַבְּרֵכָה בְּחֶבְרוֹן וְאֵת רֹאשׁ אִישׁ־בֹּשֶׁת לָקְחוּ וַיִּקְבְּרוּ בְּקֶבֶר־אַבְנֵר בְּחֶבְרוֹן׃

ה Cap. V.

א וַיָּבֹאוּ כָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־דָּוִד חֶבְרוֹנָה וַיֹּאמְרוּ 2 לֵאמֹר הִנֵּנוּ עַצְמְךָ וּבְשָׂרְךָ אֲנָחְנוּ׃ גַּם־אֶתְמוֹל גַּם־שִׁלְשׁוֹם בִּהְיוֹת שָׁאוּל מֶלֶךְ עָלֵינוּ אַתָּה הָיִיתָה מוֹצִיא וְהַמֵּבִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל ○ וַיֹּאמֶר יְהוָה לְךָ אַתָּה תִרְעֶה אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה 3 תִּהְיֶה לְנָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּבֹאוּ כָל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ חֶבְרוֹנָה וַיִּכְרֹת לָהֶם הַמֶּלֶךְ דָּוִד בְּרִית בְּחֶבְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה וַיִּמְשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃

4 בֶּן־שְׁלֹשִׁים שָׁנָה דָּוִד בְּמָלְכוֹ אַרְבָּעִים שָׁנָה מָלָךְ׃ ה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ עַל־יְהוּדָה שֶׁבַע שָׁנִים וְשִׁשָּׁה חֳדָשִׁים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ

והמביא קרי ibid. היית המוציא קרי v. 2. שנה

פסקא באמצע פסוק ibid.

דען קאָפּף איז, מוכז גיבגען פֿאָרט, אוף דעם וועגע דורך דאָס בעפֿילדע, דיא גאַנצע נאַכט היבדורך: (ח) זיא בראַכטען ענדליך דען קאָפּף דעס אִישׁ־בֹּשֶׁת נו דָּוִד נאַך חֶבְרוֹן, מוכז זאַגטען, היער איז דער קאָפּף פֿאָן אִישׁ־בֹּשֶׁת, דעס זאָהנס סייגעס שָׁאוּל, דער דיר נאַך דעם לעבען גענומען. דער עווי־גע גאָט מיינעס העררן מוכז קענִיג הייטט רַאַכע פֿערשאַפֿט, פֿאָן שָׁאוּל מוכז פֿאָן זיינעס זאַמען: (ט) דָּוִד אַנטוואָרטעט דעם רֵכָב מוכז זיינעס ברודער בַּעֲנָה, דען זעהנען רִמּוֹן דעס בְּאֵרוֹתִי, מוכז שפּרַאַך, זָא וואָהר דער עווִיגע לעבט, דער מיך מוֹס יעדער נאָטה ערריעטעט! (י) יענער, דער מיר דיא נאַכריכט ברַאַכטע, מוכז שפּרַאַך, זיהע, שָׁאוּל מיסט מוּתגעקוּמען! דעסען פֿרויכט דאַך נור וואַר, מיין בָּאטהשאַפֿטער נו זיין, דאַפֿיר מיך מיהם בָּאטה־שאַפֿטס־לָהן געבען וואָלטע. וועהן מיך פֿוֹסְט דיסען הָאבע ערגרייפֿען מוכז הין־ריכטען וֹאַסען: (יא) מוּת וויא פֿיל מעהר פֿערדיהנען וואַכעס דיסע רוכלוֹסען, דיא מיינען מוכשולדיגען מען ערשלַאַגען, מין זיינעס הויסע, מוּת זיינעס בעטטע! זָא וויל מיך דען מוּך וועהרלוֹך זיין בלוט פֿאָן מיין פֿאָרפֿערען, מוכז מיך פֿאָן דעם ערד־בָּאדען מוֹס־רַאַטען! (יב) דָּאוִיט גָּאב דָּוִד זיינען קנאַבען דען בעפֿעהל, זיא נו ערשלַאַגען. זיא היבען מיהנען הָאבע מוכז פֿיסע אַב, מוכז היבגען זיא אַם טייכע בייא חֶבְרוֹן מוּך. מוּך נַאהמען זיא דען קאָפּף דעס אִישׁ־בֹּשֶׁת, מוכז בעגרוּבען מיהן מין דעם גרַאַבע דעס אַבְנֵר נו חֶבְרוֹן:

קאַפּיטעל ה

(א) נון קאַמען וייטע מוֹס אַלען שטאַמען יִשְׂרָאֵל בייא דָּוִד מין חֶבְרוֹן אַן, מוכז היטטען פֿאָרגעבען מַרעלַע אַן מיהן. וויא וויר הייער זיבן, זיבן וויר זיין בּיין מוכז זיין פֿלייש: (דייטע מַא־פֿערוואַנדטע) (ב) שָׁאוּל נאָך זייט בעסטערן מוכז פֿאָר־געסטערן, מוֹס שָׁאוּל נאָך מוכסער קענִיג וואַר, וואַרעסט דוּ עס, דער יִשְׂרָאֵל מוֹס מוכז מיין פֿיהרטע. מוכז דער עוִיגע שפּרַאַך נו דיר, דוּ זָאלסט מיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל הייטען, דוּ מיבער יִשְׂרָאֵל הערשען זיין: (ג) עבדליך קאַמען מוך דיא זַאמטליכען אֶלטעסטען מוֹס יִשְׂרָאֵל נו דעם קענִיג נאַך חֶבְרוֹן, פֿאָר דעם עוִיגען. וואַרוּם זיא בוכז מיט מיהנען מין חֶבְרוֹן אַן דעם קענִיג נאַך חֶבְרוֹן, מוכז פֿאָר מַכטע מיינען דָּוִד נוֹט, מוֹס פֿאָר דיא רעגירונג מַכטען. מוכז פֿיערנִיג יַאהרע רעגירטע פֿאָר: (ד) דרייסִיג יַאהרע יַאהרע זיבען מוכז זעכס מאַנאַטע מיבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל מוכז יְהוּדָה: דרייא מוכז דרייסִיג יַאהרע מיבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל מוכז יְהוּדָה: דער.

(ו) ער קענ׳ג גינג דאַרויף מיט זיינער מאַנשאַפֿט אויף
ירושָלַיִם אָס׳ געגען דען יְבוּסִי, מייוואָהנער דיסעס לאַנדעס.
דאַ זי׳ס מען דָּוִד זאַגען, דוא ווירסט ניכט נו מוכס הערמיין קומען,
דוא האָטטעסט דען שׂוֹן וועג־בעשאַפֿען, זאָגאַר וואָס בוכד
מיסט. דיא זאַכסט אויך בעהויפטען וועדען, דָּוִד זוֹל ניכט
הערמיין קומען: (ז) מבער דָּוִד ערֹאַבערטע דיא פֿעסטע בורג
ציון, דיא יעצט עִיר דָּוִד הייסט: (ח) דָּוִד זי׳ס נעמוק מן דיסעס
טאָג בעקאַנט מאַכען, וועד דען יְבוּסִי שׂוֹאַגט, בים מן דיא
וואַסער־לייטונג פֿאַר־דרינגט, דאַס פֿוסֿ אויך וואָס זאָהק מוכד בוכד
מיסט מוקומען. דיא דָּוִד דאַרוק פֿערהאַסט וינד, וויל אויך
בוכד זאָהק זאַלען זאַגען קענגען, ער ווירד ניכט הערמיין
קומען. דער זאָל פֿירסט מוכד פֿעלד־הערר וועדען: (ט) דָּוִד
זאָהק בעזיץ פֿאַן דער בורג, גאַב מיהר דען נאָמען עִיר דָּוִד,
(שטאָלט־דָּוִד) מוכד לִאָבטע רינגס מוהער בעבייזלד מן, פֿאַן דעס
מִלּוֹא (נאָמע מיינעס בעבייזעס אָדער פֿאַלעס) הינמייוואַרטס:
(י) נון נאָהק דָּוִד מיימער מן גרעסס נו. מוכד דער עוויגע,
דער קענ׳ג גאָטט צְבָאוֹת, וואַר מיט מיהק: (יא) חִירָם, דער קענ׳ג
פֿאַן צֹר, שיקטע בעזאַנדטע אַן דָּוִד, מיט צעדערן־הָאלץ, צעבסט
ציממער־לייטען מוכד מויער־מייסטערן, דיא מיהק מיינען פֿעלזאַסט
בויעטען: (יב) דָּוִד ערפֿאַהר נון, דאַס מיהן דער עוויגע נוס
קענ׳ג מיבער יִשְׂרָאֵל בעשטיימט האַטטע. מוכד דאַס ער זיינען
טהרָאן ערהאָב, מוס זיינעס פֿאַלקעס יִשְׂרָאֵל ווילען: (יג) דָּוִד
הייראַטהעטע נאָך מעהרערע קעבס־ווייבער מוכד צעמאַהלינגען
מוס יְרוּשָׁלַיִם, נאַכדעם ער פֿאַן חֶבְרוֹן דאַהין צעקומען וואַר,
מוכד עס וואָרדען מיהק נאָך זעהנע מוכד טעכטער צעבאָהרען:
(יד) דיסעס זינד דיא נאָמען דערער, דיא מיהק נו יְרוּשָׁלַיִם גע־
באַהרען וואָרדען. שַׁמּוּעַ, שׁוֹבָב, נָתָן, שְׁלֹמֹה: (טו) יִבְחָר,
אֱלִישׁוּעַ, נֶפֶג, יָפִיעַ: (יו) אֱלִישָׁמָע, אֶלְיָדָע, מוכד אֱלִיפֶלֶט:
(יח) וואָס דיא פְּלִשְׁתִּים ערפֿוהרען, דאַס דָּוִד נוס קענ׳ג מיבער
יִשְׂרָאֵל געזאַלבעט וואָרדען, קומען דיא מִלּוֹא הינאוף גענאַבען,
דָּוִד אויף־נו־זוכען. וואָס דָּוִד דיסעס ערפֿוהר, בעגאַב ער זיך
מוכד לִאָבטע בורג: (יח) מיבדעפֿאַלען וואָרען דיא פְּלִשְׁתִּים פֿאַר־געריקט,
מוכד זיא בוכד
דען עוויגען, זוֹל איך דען פְּלִשְׁתִּים עבטגעגען נִיהען? וווּלסט
דוא מיר זיא מין דיא הַאנד גִעבען? דער עוויגע פֿאַטווארטעטע
מיהק, נִיהע נור הינאוף, איך וויל דיר דיא פְּלִשְׁתִּים מין דיא
הַאנד גִיבען: (כ) דָּוִד מיבערפֿיל זיא האַראוף מין דער עבענע
פְּרָצִים, שוּב זיא אויף דאָס הויפט, מוכד שפראַך, דער עוויגע האַטּ
מיינע פֿיינדע פֿאָר מיר הינוועג גערישען, ווי וואַסער וועג רייסט.
דאַהער בעקאַם דער אָרט דען נאָמען בַּעַל־פְּרָצִים: (עבנע דער
הינוועג־גערישענען)

(ו) שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה: וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו
יְרוּשָׁלַ͏ִם אֶל־הַיְבוּסִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר
לֹא־תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־הֵסִירְךָ הָעִוְרִים וְהַפִּסְחִים לֵאמֹר
7 לֹא־יָבוֹא דָּוִד הֵנָּה: וַיִּלְכֹּד דָּוִד אֶת מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא
8 עִיר דָּוִד: וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֵּה יְבוּסִי וְיִנַּע
בַּצִּנּוֹר וְאֶת־הַפִּסְחִים וְאֶת־הָעִוְרִים שְׂנֻאֵי נֶפֶשׁ דָּוִד עַל־
9 כֵּן יֹאמְרוּ עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת: וַיֵּשֶׁב
דָּוִד בַּמְּצָדָה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב מִן־
י הַמִּלּוֹא וָבָיְתָה: וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיהוָה אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת עִמּוֹ:
11 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים
12 וְחָרְשֵׁי עֵץ וְחָרְשֵׁי אֶבֶן קִיר וַיִּבְנוּ־בַיִת לְדָוִד: וַיֵּדַע
דָּוִד כִּי־הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכִי נִשֵּׂא
מַמְלַכְתּוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
13 וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פִּלַגְשִׁים וְנָשִׁים מִירוּשָׁלַ͏ִם אַחֲרֵי בֹאוֹ
14 מֵחֶבְרוֹן וַיִּוָּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
הַיִּלּוֹדִים לוֹ בִּירוּשָׁלַ͏ִם שַׁמּוּעַ וְש׋וֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה:
טו 16 וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ: וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע
וְאֶלִיפָלֶט:
17 וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־מָשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲלוּ כָּל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיֵּרֶד
18 אֶל־הַמְּצוּדָה: וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים:
19 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה אֶל־פְּלִשְׁתִּים
הֲתִתְּנֵם בְּיָדִי
כ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד עֲלֵה כִּי־נָתֹן אֶתֵּן אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים
בְּיָדֶךָ: וַיָּבֹא דָוִד בְּבַעַל־פְּרָצִים וַיַּכֵּם שָׁם דָּוִד וַיֹּאמֶר
פָּרַץ יְהוָה אֶת־אֹיְבַי לְפָנַי כְּפֶרֶץ מָיִם עַל־כֵּן קָרָא

(ו) ער קענ׳ג גינג דאַרויף מיט זיינער מאַנשאַפֿט אויף
ירושָלַיִם אָס׳ געגען דען יְבוּסִי, מייוואָהנער דיסעס לאַנדעס.
דאַ זי׳ס מען דָּוִד זאַגען, דוא ווירסט ניכט נו מוכס הערמיין קומען,
דוא האָטטעסט דען שׂוֹן וועג־בעשאַפֿען, זאָגאַר וואָס בוכד
מיסט. דיא זאַכסט אויך בעהויפטען וועדען, דָּוִד זוֹל ניכט
הערמיין קומען: (ז) מבער דָּוִד ערֹאַבערטע דיא פֿעסטע בורג
ציון, דיא יעצט עִיר דָּוִד הייסט: (ח) דָּוִד זי׳ס נעמוק מן דיסעס
טאָג בעקאַנט מאַכען, וועד דען יְבוּסִי שׂוֹאַגט, בים מן דיא
וואַסער־לייטונג פֿאַר־דרינגט, דאַס פֿוסֿ אויך וואָס זאָהק מוכד בוכד
מיסט מוקומען. דיא דָּוִד דאַרוק פֿערהאַסט וינד, וויל אויך
בוכד זאָהק זאַלען זאַגען קענגען, ער ווירד ניכט הערמיין
קומען. דער זאָל פֿירסט מוכד פֿעלד־הערר וועדען: (ט) דָּוִד
זאָהק בעזיץ פֿאַן דער בורג, גאַב מיהר דען נאָמען עִיר דָּוִד,
(שטאָלט־דָּוִד) מוכד לִאָבטע רינגס מוהער בעבייזלד מן, פֿאַן דעס
מִלּוֹא (נאָמע מיינעס בעבייזעס אָדער פֿאַלעס) הינמייוואַרטס:
(י) נון נאָהק דָּוִד מיימער מן גרעסס נו. מוכד דער עוויגע,
דער קענ׳ג גאָטט צְבָאוֹת, וואַר מיט מיהק: (יא) חִירָם, דער קענ׳ג
פֿאַן צֹר, שיקטע בעזאַנדטע אַן דָּוִד, מיט צעדערן־הָאלץ, צעבסט
ציממער־לייטען מוכד מויער־מייסטערן, דיא מיהק מיינען פֿעלזאַסט
בויעטען: (יב) דָּוִד ערפֿאַהר נון, דאַס מיהן דער עוויגע נוס
קענ׳ג מיבער יִשְׂרָאֵל בעשטיימט האַטטע. מוכד דאַס ער זיינען
טהרָאן ערהאָב, מוס זיינעס פֿאַלקעס יִשְׂרָאֵל ווילען: (יג) דָּוִד
הייראַטהעטע נאָך מעהרערע קעבס־ווייבער מוכד צעמאַהלינגען
מוס יְרוּשָׁלַיִם, נאַכדעם ער פֿאַן חֶבְרוֹן דאַהין צעקומען וואַר,
מוכד עס וואָרדען מיהק נאָך זעהנע מוכד טעכטער צעבאָהרען:
(יד) דיסעס זינד דיא נאָמען דערער, דיא מיהק נו יְרוּשָׁלַיִם גע־
באַהרען וואָרדען. שַׁמּוּעַ, שׁוֹבָב, נָתָן, שְׁלֹמֹה: (טו) יִבְחָר,
אֱלִישׁוּעַ, נֶפֶג, יָפִיעַ: (יו) אֱלִישָׁמָע, אֶלְיָדָע, מוכד אֱלִיפֶלֶט:
(יח) וואָס דיא פְּלִשְׁתִּים ערפֿוהרען, דאַס דָּוִד נוס קענ׳ג מיבער
יִשְׂרָאֵל געזאַלבעט וואָרדען, קומען דיא מִלּוֹא הינאוף גענאַבען,
דָּוִד אויף־נו־זוכען. וואָס דָּוִד דיסעס ערפֿוהר, בעגאַב ער זיך
מוכד לִאָבטע בורג: (יח) מיבדעפֿאַלען וואָרען דיא פְּלִשְׁתִּים פֿאַר־געריקט,
מוכד זיא בוכד
דען עוויגען, זוֹל איך דען פְּלִשְׁתִּים עבטגעגען נִיהען? וווּלסט
דוא מיר זיא מין דיא הַאנד גִעבען? דער עוויגע פֿאַטווארטעטע
מיהק, נִיהע נור הינאוף, איך וויל דיר דיא פְּלִשְׁתִּים מין דיא
הַאנד גִיבען: (כ) דָּוִד מיבערפֿיל זיא האַראוף מין דער עבענע
פְּרָצִים, שוּב זיא אויף דאָס הויפט, מוכד שפראַך, דער עוויגע האַטּ
מיינע פֿיינדע פֿאָר מיר הינוועג גערישען, ווי וואַסער וועג רייסט.
דאַהער בעקאַם דער אָרט דען נאָמען בַּעַל־פְּרָצִים: (עבנע דער
הינוועג־גערישענען)

6 שָׁנָה עַל כָּל־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה: וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ וַאֲנָשָׁיו
יְרוּשָׁלַ͏ִם אֶל־הַיְבוּסִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר לְדָוִד לֵאמֹר
לֹא־תָבוֹא הֵנָּה כִּי אִם־הֵסִירְךָ הָעִוְרִים וְהַפִּסְחִים לֵאמֹר
7 לֹא־יָבוֹא דָּוִד הֵנָּה: וַיִּלְכֹּד דָּוִד אֶת מְצֻדַת צִיּוֹן הִיא
8 עִיר דָּוִד: וַיֹּאמֶר דָּוִד בַּיּוֹם הַהוּא כָּל־מַכֵּה יְבוּסִי וְיִנַּע
בַּצִּנּוֹר וְאֶת־הַפִּסְחִים וְאֶת־הָעִוְרִים שְׂנֻאֵי נֶפֶשׁ דָּוִד עַל־
9 כֵּן יֹאמְרוּ עִוֵּר וּפִסֵּחַ לֹא יָבוֹא אֶל־הַבָּיִת: וַיֵּשֶׁב
דָּוִד בַּמְּצָדָה וַיִּקְרָא־לָהּ עִיר דָּוִד וַיִּבֶן דָּוִד סָבִיב מִן־
י הַמִּלּוֹא וָבָיְתָה: וַיֵּלֶךְ דָּוִד הָלוֹךְ וְגָדוֹל וַיהוָה אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת עִמּוֹ:
11 וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים
12 וְחָרְשֵׁי עֵץ וְחָרְשֵׁי אֶבֶן קִיר וַיִּבְנוּ־בַיִת לְדָוִד: וַיֵּדַע
דָּוִד כִּי־הֱכִינוֹ יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְכִי נִשֵּׂא
מַמְלַכְתּוֹ בַּעֲבוּר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
13 וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פִּלַגְשִׁים וְנָשִׁים מִירוּשָׁלַ͏ִם אַחֲרֵי בֹאוֹ
14 מֵחֶבְרוֹן וַיִּוָּלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת
הַיִּלּוֹדִים לוֹ בִּירוּשָׁלַ͏ִם שַׁמּוּעַ וְש׋וֹבָב וְנָתָן וּשְׁלֹמֹה:
טו 16 וְיִבְחָר וֶאֱלִישׁוּעַ וְנֶפֶג וְיָפִיעַ: וֶאֱלִישָׁמָע וְאֶלְיָדָע
וְאֶלִיפָלֶט:
17 וַיִּשְׁמְעוּ פְלִשְׁתִּים כִּי־מָשְׁחוּ אֶת־דָּוִד לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
וַיַּעֲלוּ כָּל־פְּלִשְׁתִּים לְבַקֵּשׁ אֶת־דָּוִד וַיִּשְׁמַע דָּוִד וַיֵּרֶד
18 אֶל־הַמְּצוּדָה: וּפְלִשְׁתִּים בָּאוּ וַיִּנָּטְשׁוּ בְּעֵמֶק רְפָאִים:
19 וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה לֵאמֹר הַאֶעֱלֶה אֶל־פְּלִשְׁתִּים
הֲתִתְּנֵם בְּיָדִי
כ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־דָּוִד עֲלֵה כִּי־נָתֹן אֶתֵּן אֶת־הַפְּלִשְׁתִּים
בְּיָדֶךָ: וַיָּבֹא דָוִד בְּבַעַל־פְּרָצִים וַיַּכֵּם שָׁם דָּוִד וַיֹּאמֶר
פָּרַץ יְהוָה אֶת־אֹיְבַי לְפָנַי כְּפֶרֶץ מָיִם עַל־כֵּן קָרָא

פסקא באמצע פסוק 19. שנואי קרי v. 8. שם

שָׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא בַּעַל פְּרָצִים׃ וַיַּעַזְבוּ־שָׁם אֶת־ 21
עַצַּבֵּיהֶם וַיִּשָּׂאֵם דָּוִד וַאֲנָשָׁיו׃

וַיֹּסִפוּ עוֹד פְּלִשְׁתִּים לַעֲלוֹת וַיִּנָּטְשׁוּ 22
בְּעֵמֶק רְפָאִים׃ וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּיהוָה וַיֹּאמֶר לֹא תַעֲלֶה 23
הָסֵב אֶל־אַחֲרֵיהֶם וּבָאתָ לָהֶם מִמּוּל בְּכָאִים׃ וְיִהִי 24
בְּשָׁמְעֲךָ אֶת־קוֹל צְעָדָה בְּרָאשֵׁי הַבְּכָאִים אָז תֵּחָרֵץ
כִּי אָז יָצָא יְהוָה לְפָנֶיךָ לְהַכּוֹת בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים׃
וַיַּעַשׂ דָּוִד כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּהוּ יְהוָה וַיַּךְ אֶת־פְּלִשְׁתִּים כה
מִגֶּבַע עַד־בֹּאֲךָ גָזֶר׃

Cap. VI. ו

וַיֹּסֶף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בָּחוּר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים א*
אָלֶף׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִבַּעֲלֵי 2
יְהוּדָה לְהַעֲלוֹת מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־נִקְרָא
שֵׁם שֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים עָלָיו׃ וַיִּרְכְּבוּ 3
אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל־עֲגָלָה חֲדָשָׁה וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית
אֲבִינָדָב אֲשֶׁר בַּגִּבְעָה וְעֻזָּא וְאַחְיוֹ בְּנֵי אֲבִינָדָב נֹהֲגִים
אֶת־הָעֲגָלָה חֲדָשָׁה׃ וַיִּשָּׂאֻהוּ מִבֵּית אֲבִינָדָב אֲשֶׁר 4
בַּגִּבְעָה עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאַחְיוֹ הֹלֵךְ לִפְנֵי הָאָרוֹן׃
וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׂחֲקִים לִפְנֵי יְהוָה בְּכָל עֲצֵי ה
בְרוֹשִׁים וּבְכִנֹּרוֹת וּבִנְבָלִים וּבְתֻפִּים וּבִמְנַעֲנְעִים
וּבְצֶלְצָלִים׃ וַיָּבֹאוּ עַד־גֹּרֶן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֻזָּה אֶל־ 6
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֶז בּוֹ כִּי שָׁמְטוּ הַבָּקָר׃ וַיִּחַר־אַף 7
יְהוָה בְּעֻזָּה וַיַּכֵּהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים עַל־הַשַּׁל וַיָּמָת שָׁם
עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים׃ וַיִּחַר לְדָוִד עַל אֲשֶׁר פָּרַץ יְהוָה 8
פֶּרֶץ בְּעֻזָּה וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם הַהוּא פֶּרֶץ עֻזָּה עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃ וַיִּרָא דָּוִד אֶת־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ 9

הפטרת שמיני * v. 1. כשמעך קרי v. 24. יבוא

פתח באתנח v. 7.

(כא) זיא זיסען דאָזעלבסט אירט געטאָן־בילדער אין שטיכער, מוכ דָּוִד זיך נאָכֹ דורך זייער זיטע פערברענטען: (כב) זיא פְּלִשְׁתִּים וואָגטען אַבערמאָלס פאָר־נעֿ־ריקטן, מוכ דעהנטען זיך ווילדער אין טהאָל רְפָאִים מוס: (כג) אָס דָּוִד נון דען עוויגען פראָגטע, שפראָך ער, בעהע אירהען ניכֹט ענטגעגען, זאָנדערן וואנדע דיך אירהען אין דען ריקטן, מוכ אירבער־פאָלֿ זיא דאָרט, דען מויל־בעֿער־בייאָם געגען־אירבער: (כד) וען דוּ נון דאָס בעריישׂ אירהעס שרישטעס אוף דען גיפפֿעלן דער מויל־בעֿער־בייאָם הערען וירסט, זָל גרייפֿען זיא אירהען נאָך־דרוק אין · דער עוויגע ניהעט אָסזאָל פאָר דיר הער, דאָס זאָבער דער פְּלִשְׁתִּים זו שלאָגען: (כה) דָּוִד טהאָט אָס וויא אירהם דער עוויגע בעפֿאָהלען, מוכ שלוג דיא פְּלִשְׁתִּים פאָן גֶּבַע ביס כאָך גָזֶר׃

קאַפּיטעל ו

(א) דָּוִד זיך ווידער אָלֿ מאָגעזעהענען אין יִשְׂרָאֵל נוסאָמענען קאָמענען, דרייסיג טוסענד טער דער נאָהן: (ב) מאָכטע זיך זאָדאָן אוף, מוכ גינג אין בעגלייטונג דיסעס פאָלקעס נאָך בַּעֲלֵי אין יְהוּדָה, דיא זאָדע גאָטטעס פאָן דאָרט אָב־נֹ־הָאָרן · וואָבייא דער נאָמען אַבגערופֿען ווערד · דער נאָמען דעס עוויגען צְבָאוֹת, דער זוישען דען כְּרֻבִים טהראָנעט: (ג) זען זענטע דיא זאָדע גאָטטעס אוף מייגען כייען וואָגען, מוכ פיהרטע זיא זעהע דעס הויסס דעס אֲבִינָדָב · עֻזָּא מוכ אַחְיוֹ, דיא זעהנע דעס אֲבִינָדָב, זייטעטען דיסען כייען וואָגען: (ד) נוואָר, אָס מען זיא מוס דעס הויסס דעס אֲבִינָדָב הינאוס פיהרטע, וואָרען בייזע נעבען דער זאָדע, נאָכהער גינג אַחְיוֹ פאָר דער זאָדע הער: (ה) דָּוִד מוכ דיא נאָמען־כֹּל פאָר־זיין פאָן יִשְׂרָאֵל מאָכטען מוסיק, פאָר דעם עוויגען, מיט אַלערליא מינסטרומענטען פאָן בְּרוֹשִׁים־הָלֿץ, מיט הארפֿען, פסאָלטערן, פויקען, שיללען מוכ גימבעלן: (ו) אָס זיא ביס גֹּרֶן נָכוֹן גענאָמען וואָרען, גריף עֻזָּה נאָך דער זאָדע גאָטטעס, מוכ וואָלטע זיא האָלטען · וויל דיא רינדער זיך אָס־גערישען האָטטען: (ז) דָּ עכטערגענטע דער נאָרן דעס עוויגען מיבער עֻזָּה, מוכ ער שלוג מיהן מוף דער שטעלֿע, וועגען דיסעס פערזעהען · דָּ ער דָּ, נעבען דער זאָדע גאָטטעס, טאָד גיהער פֹּן: (ח) עס מאָכטע דָּוִד פערדרוס, דָּ ער עוויגע זען עֻזָּה זו הינווג־גערופֿען האָטטע · ער נענטע דיסען מָרט פֶּרֶץ־עֻזָּה · (וועג־רופֿונג דעס עֻזָּה) וויא ער מוך נאָך דיסען טאָג הייסט: (ט) דָּוִד בעקאָם דאָרוך פֹּרכט פאָר דעם עוויגען · שפראָך, וויא וויל דיא זאָדע דעס עוויגען זו מיר קאָמענען קענענען?

מוכ

(ר) מוכ וואר נון ניכט מעהר געבייגט, זיא נאך עִיר־דָּוִד ברינגען נו אפען. ער יס זיא דאהער אב־שטעללונג, מין דעם הויפּט עֹבֵד־אֱדֹם, דעם גִּתִּי: (יא) אלס דיא לאדע גטטעט דריין מאכטע מין דעם הויפּט עֹבֵד־אֱדֹם, דעם גִּתִּי, געווסען, זעבענטע דער עוויגע דען עֹבֵד־אֱדֹם מוכ זין גאנצעם הויס: (יב) אלס דָּוִד היערפאן נאכריכט ערהילט · אלס מען מיהק נעמאכט זאבטע, דער עוויגע הָאט דאס הויס דעס עֹבֵד־אֱדֹם מוכ אלל זיינע אבגעהעריגען, וועגען דער לאדע גטטעט בעזעגענט. רייס־טע ער הין, מוכ פּיהרטע דיא לאדע גטטעט הינאוף, מיט פרייד־ען־בעגלייטונג: דעס הויפּט עֹבֵד־אֱדֹם נאך עִיר־דָּוִד, מיט פרייד־ען־בעגלייטונג: (יג) מיינער, וען דיא טראגער דער לאדע דעס עוויגען וועכס שריטטע גענאנגען וואָרען, יס ער אבסען טענטע אוים אלען קרעפטען פאר דעם עוויגען הער, מוכ האָטטע מיינען וייבעגען אבער־מאָטטע אן: (טו) זא בראכטע דָּוִד מוכ גאנץ יִשְׂרָאֵל דיא לאדע דעס עוויגען הינאוף, מוכטער יוכזען מוכ פאסוינען־שאָל: (יו) אלס דיא לאדע דעס עוויגען אין עִיר־דָּוִד אן קאם, שויעטע מִיכַל, דיא טאכטער שָׁאוּל, דורך פאס פענסטער. וואָ זיא כון דָּוִד זא היפּפען מוכ טאנצען זאה, פאר דעס עוויגען, זא טראָעטע זיא מיהן אין מיהרעם הערצען: (יז) אלן בראכטע ענדליך דיא לאדע דעס עוויגען, מוכ שטעללטע זיא אן אירען בעשטימטען אָרט, מוכטער דאס צעלט, דאס מיהר דָּוִד האָטטע אוף־שלאגען לאסען. וואראוף דָּוִד דעס עוויגען גאנצע מוכ פרייד־ען־פאפער דאר־בראכטע: (יח) נאכדעם ער מיט דער אפפערונג דער גאנצען מוכ פרייד־ען־פאפער פערטיג וואר, זענגעטע ער דאס פאלק אין דעם נאמען דעס עוויגען צְבָאוֹת: (יט) מוכ יס דעם גאנצען גרויסען פאלק, פאן מאן ביס דער גרויסטען גראסען מענגע פאן יִשְׂרָאֵל, פאן מאן אוך פרוי, מוכ מויסטהיילען, יעדעם מיינען קוכען, מין שטיק פלייש, מוכ מיינע פלאשע מיט וויין. וואראוף דאס פאלק היזוועג גינג, מין יעדער נאך זיינער הייאט: (כ) אלס דָּוִד נון נורין קאם, מוכ מוך מין זיינעם הויפּט דען זענען ערטהיילען וואָלטע, גינג מיהק מִיכַל, דיא טאכטער דעס שָׁאוּל, ענטגעגען, מוכ שפראך, וויא עהרווירדיג הָאט זיך הייטע דער קעניג פאן יִשְׂרָאֵל בעניבט, זיך עהר זיך דען מויגען דער מאגד מיינער מוכטערטאכטען זא בלאס שטעללטע, וואָ זיך נאר מיינער דער נידריגסטען מענשען בלאס נו

(כא) דָּוִד ערווידערטע דער מִיכַל, פאר דעם הערר־גאָט זיינעם גאנצען הויפּט · מיכדעם ער מיך נוס עוויגען, דער אן מיר מהער געפאללען האָטטע, אלס אן דיינעם פאטער מוכ זיינעם גאנצען הויפּט, אלס דיסעם גאָט האָבע מיך שטעללען פערשאג! (כב) מוכ האָטטע מיך נאך מיינע אוגען נו נידריגסטען מענשען בלאס נו מיינע פרייד־ען־פערשאפען: (כג) מיכאל, וען דיא טראָגער דער לאדע דעס עוויגען וכס שריטטע גענאנגען וואָרען, יס ער אָכסען טענטע אוים אלען קרעפטען פאר דעם עוויגען הער, מוכ האָטטע מיינען וייבעגען אבער־מאָטטע אן: זא בראכטע דָּוִד מוכ גאנץ יִשְׂרָאֵל דיא לאדע דעס עוויגען הינאוף, מוכטער יוכזען מוכ פאסוינען־שאָל: (יו) אלס דיא לאדע דעס עוויגען אין עִיר־דָּוִד אן קאם, שויעטע מִיכַל, דיא טאכטער שָׁאוּל, דורך פאס פענסטער. וואָ זיא כון דָּוִד זא היפּפען מוכ טאנצען זאה, פאר דעם עוויגען, זא טראָעטע זיא מיהן אין מיהרעם הערצען: (יז) אלן בראכטע ענדליך דיא לאדע דעס עוויגען, מוכ שטעללטע זיא אן אירען בעשטימטען אָרט, מוכטער דאס צעלט, דאס מיהר דָּוִד האָטטע אוף־שלאגען לאסען. וואראוף דָּוִד דעס עוויגען גאנצע מוכ פרייד־ען־פאפער דאר־בראכטע: (יח) נאכדעם ער מיט דער אפפערונג דער גאנצען מוכ פרייד־ען־פאפער פערטיג וואר, זענגעטע ער דאס פאלק אין דעם נאמען דעס עוויגען צְבָאוֹת: (יט) מוכ יס דעם גאנצען גרויסען פאלק, פאן מאן ביס דער גרויסטען גראסען מענגע פאן יִשְׂרָאֵל, פאן מאן אוך פרוי, מוכ מויסטהיילען, יעדעם מיינען קוכען, מין שטיק פלייש, מוכ מיינע פלאשע מיט וויין. וואראוף דאס פאלק היזוועג גינג, מין יעדער נאך זיינער הייאט: (כ) אלס דָּוִד נון נורין קאם, מוכ מוך מין זיינעם הויפּט דען זענען ערטהיילען וואָלטע, גינג מיהק מִיכַל, דיא טאכטער דעס שָׁאוּל, ענטגעגען, מוכ שפראך, וויא עהרווירדיג הָאט זיך הייטע דער קעניג פאן יִשְׂרָאֵל בעניבט, זיך עהר זיך דען מויגען דער מאגד מיינער מוכטערטאכטען זא בלאס שטעללטע, וואָ זיך נאר מיינער דער נידריגסטען מענשען בלאס נו

1 יָבוֹא אֵלַי אֲרוֹן יְהוָה׃ וְלֹא־אָבָה דָוִד לְהָסִיר אֵלָיו
2 אֶת־אֲרוֹן יְהוָה עַל־עִיר דָּוִד וַיַּטֵּהוּ דָוִד בֵּית עֹבֵד־אֱדֹם
11 הַגִּתִּי׃ וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יְהוָה בֵּית עֹבֵד אֱדֹם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה
חֳדָשִׁים וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־עֹבֵד אֱדֹם וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ׃
12 וַיֻּגַּד לַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר בֵּרַךְ יְהוָה אֶת־בֵּית עֹבֵד אֱדֹם
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ בַּעֲבוּר אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ דָּוִד וַיַּעַל
אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֹבֵד אֱדֹם עִיר דָּוִד בְּשִׂמְחָה׃
13 וַיְהִי כִּי צָעֲדוּ נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־יְהוָה שִׁשָּׁה צְעָדִים וַיִּזְבַּח
14 שׁוֹר וּמְרִיא׃ וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל־עֹז לִפְנֵי יְהוָה וְדָוִד
15 חָגוּר אֵפוֹד בָּד׃ וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־
16 אֲרוֹן יְהוָה בִּתְרוּעָה וּבְקוֹל שׁוֹפָר׃ וְהָיָה אֲרוֹן יְהוָה
בָּא עִיר דָּוִד וּמִיכַל בַּת־שָׁאוּל נִשְׁקְפָה בְּעַד הַחַלּוֹן
וַתֵּרֶא אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּוִד מְפַזֵּז וּמְכַרְכֵּר לִפְנֵי יְהוָה וַתִּבֶז
17 לוֹ בִּלְבָּהּ׃ וַיָּבִאוּ אֶת־אֲרוֹן יְהוָה וַיַּצִּגוּ אֹתוֹ בִּמְקוֹמוֹ
בְּתוֹךְ הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה־לוֹ דָוִד וַיַּעַל דָּוִד עֹלוֹת לִפְנֵי
18 יְהוָה וּשְׁלָמִים׃ וַיְכַל דָּוִד מֵהַעֲלוֹת הָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים
19 וַיְבָרֶךְ אֶת־הָעָם בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת׃ וַיְחַלֵּק לְכָל־
הָעָם לְכָל־הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל לְמֵאִישׁ וְעַד־אִשָּׁה לְאִישׁ
חַלַּת לֶחֶם אַחַת וְאֶשְׁפָּר אֶחָד וַאֲשִׁישָׁה אֶחָת וַיֵּלֶךְ כָּל־
כ הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ׃ וַיָּשָׁב דָּוִד לְבָרֵךְ אֶת־בֵּיתוֹ ס
וַתֵּצֵא מִיכַל בַּת־שָׁאוּל
לִקְרַאת דָּוִד וַתֹּאמֶר מַה־נִּכְבַּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינֵי אַמְהוֹת עֲבָדָיו כְּהִגָּלוֹת נִגְלוֹת אַחַד
21 הָרֵקִים׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־מִיכַל לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר
בָּחַר־בִּי מֵאָבִיךְ וּמִכָּל־בֵּיתוֹ לְצַוֹּת אֹתִי נָגִיד עַל־עַם
22 יְהוָה עַל־יִשְׂרָאֵל וְשִׂחַקְתִּי לִפְנֵי יְהוָה׃ וְנִקַּלְתִּי עוֹד

פסקא באמצע פסוק v. 20.

מיזאת

מִזֹּאת וְהָיִיתִי שָׁפֵל בְּעֵינָי וְעִם־הָאֲמָהוֹת אֲשֶׁר אָמַרְתְּ
עִמָּם אִכָּבֵדָה׃ 23 וּלְמִיכַל בַּת־שָׁאוּל לֹא־הָיָה לָהּ יֶלֶד
עַד יוֹם מוֹתָהּ׃

ז Cap. VII. ז

א וַיְהִי כִּי־יָשַׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיהוָה הֵנִיחַ־לוֹ
2 מִסָּבִיב מִכָּל־אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא
רְאֵה נָא אָנֹכִי יוֹשֵׁב בְּבֵית אֲרָזִים וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים
3 יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הַיְרִיעָה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כָּל
אֲשֶׁר בִּלְבָבְךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי יְהוָה עִמָּךְ׃

4 וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא ס

וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן
ה לֵאמֹר׃ לֵךְ וְאָמַרְתָּ אֶל־עַבְדִּי אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה
6 הֲאַתָּה תִּבְנֶה־לִּי בַיִת לְשִׁבְתִּי׃ כִּי לֹא יָשַׁבְתִּי בְּבַיִת
לְמִיּוֹם הַעֲלֹתִי אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם
7 הַזֶּה וָאֱהְיֶה מִתְהַלֵּךְ בְּאֹהֶל וּבְמִשְׁכָּן׃ בְּכֹל אֲשֶׁר־
הִתְהַלַּכְתִּי בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֲדָבָר דִּבַּרְתִּי אֶת־אַחַד
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר צִוִּיתִי לִרְעוֹת אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל
8 לֵאמֹר לָמָּה לֹא־בְנִיתֶם לִי בֵּית אֲרָזִים׃ וְעַתָּה כֹּה־
תֹאמַר לְעַבְדִּי לְדָוִד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת אֲנִי
לְקַחְתִּיךָ מִן־הַנָּוֶה מֵאַחַר הַצֹּאן לִהְיוֹת נָגִיד עַל־עַמִּי
9 עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וָאֱהְיֶה עִמְּךָ בְּכֹל אֲשֶׁר הָלַכְתָּ וָאַכְרֶתָה
אֶת־כָּל־אֹיְבֶיךָ מִפָּנֶיךָ וְעָשִׂתִי לְךָ שֵׁם גָּדוֹל כְּשֵׁם
י הַגְּדֹלִים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃ וְשַׂמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל
וּנְטַעְתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא יִרְגַּז עוֹד וְלֹא־יֹסִיפוּ בְנֵי־
11 עַוְלָה לְעַנּוֹתוֹ כְּאֲשֶׁר בָּרִאשׁוֹנָה׃ וּלְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר
צִוִּיתִי שֹׁפְטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַהֲנִיחֹתִי לְךָ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ
12 וְהִגִּיד לְךָ יְהוָה כִּי־בַיִת יַעֲשֶׂה־לְּךָ יְהוָה׃ כִּי יִמְלְאוּ

פסקא באמצע פסוק 4. ולד קרי v. 23. ימיך

געריבט. שאָגיבער אַוֹס זאָ בעגייגט, אונד מיך כּיר גאָטן נידריג
בעהאַלטן, זאָ וועדט איך דעננאָך, ועלבסט כּאָן דען מאָבדען, כּאָן
דענען זוּא שפריכסט, כּפערהערט וואָרדען זיין: (כג) מִיכַל, דיא
טאָכטער דעס שָׁאוּל, בעקאָם קין קינד, ביס אָן מיהרען שטערבע־
טאָג:

קאַפּימעל ז

(א) אַוֹס עבדוך דער קענינ רוהיג מין זייענם פּאַלאַסטע וואָהנטע,
נאכדעם נעמוך דער עוינג מיהר, כּאָן אַלען פּיינדען מוהצער,
רוהע פֿערשאַפֿט: (ב) שפראַך ער מיינסט נו דעם פּראָפּעטען
נָתָן, זיהע דאָך, מיך וואָהנט מין מיינעם נעדערן־פּאַלאַסט, מוּנד
דיא לאָדע גאָטטעס שטעהט מוטטער טעפּפּיכען: (ג) נָתָן ער־
וידערטע דעם קענינ, וואָס זוּא מיאַער מיך זיכער הָאסט, דאָס
מוטטערנעהמע. דען דער עוינג אוסט מיט דיר: (ד) אַבער מין
דער נאכט דאַראוף וואָרד דאָס וואָרט דעס עוינגען דעם נָתָן וויא
כּאָגט: (ה) בעהע הין, מוּנד זאָגע מיינעם קנעכט דָּוִד, זאָ
שפריכט דער עוינג, וויא, זוּא וויללסט מיר מיינען טעמפּעל בויען,
נו מיינעם וואָהן־זיצע? (ו) האָבע מיך יאָ נאָך נים מין מיינעם טעמ־
פּעל געוואָהנט, כּאָן דער ניעט אָן, זאָ מיך דיא קינדער יִשְׂרָאֵל
אוס מִצְרַיִם הערַאוס בעפֿיהרט, ביס אוף דיסען טאָג. נאָכדעם
מיך מיאַער נור מין נעלטען מוּנד היטטען־ וואָהנונגען מיטגעהאַ־
טען: (ז) שפראַך מיך מבער וואָהל, זאָ זאָגע מיך מוטטער דען
קינדערן יִשְׂרָאֵל זאָ בעוואָנדעלט בין, יעמאָס נו מיינעם כּאָן דען
ריכטערן מין יִשְׂרָאֵל, דענען מיך בעפֿאָהלן, מין כּאָלק יִשְׂרָאֵל
נו ווירדן. וואָרוּם בויעט מיהר מיר קיינען טעמפּעל כּאָן נעדערן?
(ח) זאָגע אַוֹס מיינעם קנעכט דָּוִד, זאָ שפריכט דער עוינג
צְבָאוֹת, מיך האָבע דיך כּאָן דער הירדע, הינטער דען שאָפֿען,
וואָג־גענאָממען, מוּנד בעהערשער מיינעם כּאָלקעס יִשְׂרָאֵל נו
זיין: (ט) בין מיט דיר געוועסען, וואָ זוּא גינגעסט, האָבע אַלוֹע
דיינע פֿיינדע כּאָר דיר מוסגעראָטטעט, מוּנד דיר מיינען נאָמען
גענאָכט, וויא מיהן דיא גראָסען אוף ערדען האָבען: (י) האָבע
דאָרוֹרט מיינעם כּאָלק יִשְׂרָאֵל מיינע בלייבענדע שטעלע פֿער־
שאָפֿען. מוּנד עס זאָ מיינגעפֿאָנגענע, דאָס עס נון אָן זיינער
שטאָטע רוהיג וואָהנען קאָן, מוּנד ניכט מעהר נו נויטטערן ברוכט.
מינדעם מוננערעכטע פֿיינדע עס ניכט מעהר מוטטער־דריקען
קענען, וויא פֿאָראַוֹס: (יא) מוּנד נו דער נייט, וואָ מיך ריכטער
מיבער מין כּאָלק יִשְׂרָאֵל מנבעפֿאָהלן האָבע, מוּנד נון דיר
ווירקליך כּאָן אָלען פֿיינדען רוהע פֿערשאַפֿט. אָלין דער עוינג
זאָגט דיר זאָגען, דאָס ער כּאָן דיר מין רעגירענדעס הויס ווירד
ענטשטיהען כּאָטען: (יב) וען נון דיינע טאָגע כּאָלן זיין וועדען,
וואָנען, דער נאָך ערסט אוס דיינעם מיינגעוויידע הערפֿאָר געהען
ווירד,

ווירד, נאָך דיר אויף דען טהראָן ברינגען, אונד זייַנע רעגירונג
פֿעסט שטעלען: (יג) דיסער בון זאָל מיינען טעמפּעל פֿיר מיינען
נאָמען ערבויען, נאָכדעם איך זייַנעם קעניגרייַכען טהראָנע אויך
אויאָנער־וואָהרענד נייַ פֿעסטיגקייט געגעבען האָבע: (יד) איך
וועלדע איך זיי פֿאָטער, אונד ער זאָל איר זיי מיין זאָהן זיין. וען
דאָס וועלכע ער אונרעכט טהוט, איך מיט רוטהע דער מענ־
שען, אונד מיט דען פּאָגען דער זהנען אָדם נידטיגען וועלדע:
(טו) אָבער מיינע גנאָדע זאָל נישט פֿון אים ווייכען זאָלל,
אויף דיא ארט, ווי איך זיא שָׁאוּל עננטפֿאָגען האָבע. דען איך דעם
טהראָנעם עבטועגט, אויף דיר פֿאָלען זאָל: (טז) עס ווירד פֿאָסט
דיין הויס, אונד דיינע קעניגרייַך בעווזָלט, אויך אונטער דיר אויף־
מער אויף פֿעסטען פּוסט שטעהען. דאָ דיין טהראָן אויף אויאָנער־
וואָהרענדע נייט בעשטאָנד האָבען זאָלל: (יז) אָלע דיסע ווערטע, ווי
זיא אין דיסער ערשיינונג זויטען, רידטיגטע נָתָן, אָן דָּוִד בעמערק,
זאָ אויס: (יח) דער קעניג דָּוִד גינג הערויף (אין דאָס נעזעט, ווען
דיא לאָדע שטאָנד) זיך פֿאָר דעם עוויגען נידער, אונד שפראָך,
ווער בין איך העררי! אָ עוויגער! ווען איך אויסער דיר הויס, דאָס דוא
מיך ווי עמפֿאָר בעהאָבען? (יט) דאָך שיהן דיסעס דיר נאָך נאָ וועניג,
הערר! אָ עוויגער! אונד דוא גאָבעסט נון דייַנעם קנעכטע וואָאַר
פֿערהייסונגען אין דיא נוקונפֿט! בעזונדערע זאָ עטוואָס מיינעם גע־
רינגען מענשען? אָ הערר! אָ עוויגער! (כ) ווען פֿערמאָג דָּוִד
נאָך דיר פֿאָר־נאָ־שטעלען, דאָ דוא זעלבסט, אָ הערר! אָ עוויגער!
פֿיר דייַנען קנעכטע זאָ ווערגעסט? (כא) בלויס ווייל דוא עס זאָ פֿער־
הייסען, אונד עס זאָ דיין ווילע מיסט, ליפֿעסט דוא דיסע גרעסע
וועדרען, אונד דייַנעם קנעכטע קונד מאַכען: (כב) פֿאָרנעמליך
דעסוועגען, ווייל דוא זאָ גרויס ביסט, אָ עוויגער הערר! דאָס ניאַמאַנד
מיסט ווי דוא, אונד קיין גאָטט מוסער דיר. גאַנץ נאָך דעם, ווי
וויר מיט אייגענען אָהרען פֿערנאָמען: (כג) דען וואָ מיסט, ווי
דיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל, מיינע מיינונג נאָכען אויף עדרען, אויף
דערענטוויקלען מיינע גנאָדע בעזאָגען, זיא זיך נון פֿאָלק נו
ערלעסען, אונד מיהר מיינען נאָמען נו מאַכען. דאָער דיר מיין
(מיהר פֿאָלקער!) נו נייגען, ווי דוא דייַנע גרעסע, דיסע וואונדער
מיינער־וואָהרענד נייט פֿעסטיגקייט געגעבען האָבע: (כד) מיהר
מִצְרַיִם ערלעסען. פֿאָלקער, אונד איהרע געטטער, (מוס־נו־
טרייבען?) יָם דוא בעשטיממטעס דיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל, דיר
נור נאָכיאָן אויף עוויג. אונד דוא זעלבסט, עוויגער! ביסט מיהר
גאָטט געוואָרדען: (כה) אונד נון, אָ עוויגער! אָ גאָטט! ווָאס דאָך
דיא ווערהייסונג, דיא דוא מיבער דייַנען קנעכטע אונד מיבער זיין
הויס מוסגעשפראָכען האָסט: (כו) דיין נאָמע ווירד האָדורך עוויגליך פֿער־
הערליכט בלייבען. עס ווירד הייסען, דער עוויגע, צְבָאוֹת,
מיסט

יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וַהֲקִימֹתִי אֶת־זַרְעֲךָ אַחֲרֶיךָ
13 אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֵּעֶיךָ וַהֲכִינֹתִי אֶת־מַמְלַכְתּוֹ׃ הוּא יִבְנֶה־
בַּיִת לִשְׁמִי וְכֹנַנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ עַד־עוֹלָם׃
14 אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן אֲשֶׁר בְּהַעֲוֹתוֹ
טו וְהֹכַחְתִּיו בְּשֵׁבֶט אֲנָשִׁים וּבְנִגְעֵי בְּנֵי אָדָם׃ וְחַסְדִּי
לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר הֲסִרֹתִי מֵעַם שָׁאוּל אֲשֶׁר הֲסִרֹתִי
16 מִלְּפָנֶיךָ׃ וְנֶאֱמַן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ׃
17 כִּסְאֲךָ יִהְיֶה נָכוֹן עַד־עוֹלָם׃ כְּכֹל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
וּכְכֹל הַחִזָּיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר נָתָן אֶל־דָּוִד׃
18 וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֵּשֶׁב לִפְנֵי
יְהוָה וַיֹּאמֶר מִי אָנֹכִי אֲדֹנָי יֱהוִה וּמִי בֵיתִי כִּי
19 הֲבִיאֹתָנִי עַד־הֲלֹם׃ וַתִּקְטַן עוֹד זֹאת בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנָי
יֱהוִה וַתְּדַבֵּר גַּם אֶל־בֵּית־עַבְדְּךָ לְמֵרָחֹק וְזֹאת תּוֹרַת
כ הָאָדָם אֲדֹנָי יֱהוִה׃ וּמַה־יוֹסִיף דָּוִד עוֹד לְדַבֵּר אֵלֶיךָ
21 וְאַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ אֲדֹנָי יֱהוִה׃ בַּעֲבוּר דְּבָרְךָ
וּכְלִבְּךָ עָשִׂיתָ אֵת כָּל־הַגְּדוּלָּה הַזֹּאת לְהוֹדִיעַ אֶת־
22 עַבְדֶּךָ׃ עַל־כֵּן גָּדַלְתָּ יְהוָה אֱלֹהִים כִּי־אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין
23 אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ כְּכֹל אֲשֶׁר־שָׁמַעְנוּ בְּאָזְנֵינוּ׃ וּמִי כְעַמְּךָ
כְיִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ אֲשֶׁר הָלְכוּ אֱלֹהִים לִפְדּוֹת־
לוֹ לְעָם וְלָשׂוּם לוֹ שֵׁם וְלַעֲשׂוֹת לָכֶם הַגְּדוּלָּה וְנֹרָאוֹת
לְאַרְצֶךָ מִפְּנֵי עַמְּךָ אֲשֶׁר פָּדִיתָ לְךָ מִמִּצְרַיִם גּוֹיִם
24 וֵאלֹהָיו׃ וַתְּכוֹנֵן לְךָ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל ׀ לְךָ לְעָם עַד־
כה עוֹלָם וְאַתָּה יְהוָה הָיִיתָ לָהֶם לֵאלֹהִים׃ וְעַתָּה יְהוָה
אֱלֹהִים הַדָּבָר אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ עַל־עַבְדְּךָ וְעַל־בֵּיתוֹ הָקֵם
26 עַד־עוֹלָם וַעֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ׃ וְיִגְדַּל שִׁמְךָ עַד־עוֹלָם
לֵאמֹר יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהִים עַל־יִשְׂרָאֵל וּבֵית עַבְדְּךָ
27 דָּוִד יְהִיֶה נָכוֹן לְפָנֶיךָ׃ כִּי־אַתָּה יְהוָה צְבָאוֹת אֱלֹהֵי

פתח בס׳ם v. 25. ל׳ דגושה v. 21. 23. ישראל

יִשְׂרָאֵל גָּלִיתָה אָת־אָזֶן עַבְדְּךָ לֵאמֹר בַּיִת אֶבְנֶה־לָּךְ
עַל־כֵּן מָצָא עַבְדְּךָ אֶת־לִבּוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֵלֶיךָ אֶת־
28 הַתְּפִלָּה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה ׀ אֲדֹנָי יֱהוִה אַתָּה־הוּא
הָאֱלֹהִים וּדְבָרֶיךָ יִהְיוּ אֱמֶת וַתְּדַבֵּר אֶל־עַבְדֶּךָ אֶת־
29 הַטּוֹבָה הַזֹּאת׃ וְעַתָּה הוֹאֵל וּבָרֵךְ אֶת־בֵּית עַבְדֶּךָ
לִהְיוֹת לְעוֹלָם לְפָנֶיךָ כִּי־אַתָּה אֲדֹנָי יֱהוִה דִּבַּרְתָּ
וּמִבְּרָכָתְךָ יְבֹרַךְ בֵּית־עַבְדְּךָ לְעוֹלָם׃

Cap. VIII. ח

א וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּךְ דָּוִד אֶת־פְּלִשְׁתִּים וַיַּכְנִיעֵם
2 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת־מֶתֶג הָאַמָּה מִיַּד פְּלִשְׁתִּים׃ וַיַּךְ אֶת־
מוֹאָב וַיְמַדְּדֵם בַּחֶבֶל הַשְׁכֵּב אוֹתָם אַרְצָה וַיְמַדֵּד שְׁנֵי־
חֲבָלִים לְהָמִית וּמְלֹא הַחֶבֶל לְהַחֲיוֹת וַתְּהִי מוֹאָב
לְדָוִד לַעֲבָדִים נֹשְׂאֵי מִנְחָה׃ וַיַּךְ דָּוִד אֶת־הַדַּדְעֶזֶר
3 בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ צוֹבָה בְּלֶכְתּוֹ לְהָשִׁיב יָדוֹ בְּנַהַר־פְּרָת׃
4 וַיִּלְכֹּד דָּוִד מִמֶּנּוּ אֶלֶף וְשִׁבְעִ־מֵאוֹת פָּרָשִׁים וְעֶשְׂרִים
אֶלֶף אִישׁ רַגְלִי וַיְעַקֵּר דָּוִד אֶת־כָּל־הָרֶכֶב וַיּוֹתֶר מִמֶּנּוּ
ה מֵאָה רָכֶב׃ וַתָּבֹא אֲרַם דַּמֶּשֶׂק לַעְזֹר לַהֲדַדְעֶזֶר מֶלֶךְ
6 צוֹבָה וַיַּךְ דָּוִד בַּאֲרָם עֶשְׂרִים־וּשְׁנַיִם אֶלֶף אִישׁ׃ וַיָּשֶׂם
דָּוִד נְצִיבִים בַּאֲרַם דַּמֶּשֶׂק וַתְּהִי אֲרָם לְדָוִד לַעֲבָדִים
נֹשְׂאֵי מִנְחָה וַיֹּשַׁע יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃
7 וַיִּקַּח דָּוִד אֶת שִׁלְטֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר הָיוּ אֶל עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר
8 וַיְבִיאֵם יְרוּשָׁלִָם׃ וּמִבֶּטַח וּמִבֵּרֹתַי עָרֵי הֲדַדְעֶזֶר לָקַח
הַמֶּלֶךְ דָּוִד נְחֹשֶׁת הַרְבֵּה מְאֹד׃
9 וַיִּשְׁמַע תָּעִי מֶלֶךְ חֲמָת כִּי הִכָּה דָּוִד אֶת כָּל־חֵיל
י הֲדַדְעֶזֶר׃ וַיִּשְׁלַח תָּעִי אֶת־יוֹרָם־בְּנוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ דָּוִד
לִשְׁאָל־לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכוֹ עַל אֲשֶׁר נִלְחַם בַּהֲדַדְעֶזֶר
וַיַּכֵּהוּ כִּי־אִישׁ מִלְחֲמוֹת תָּעִי הָיָה הֲדַדְעֶזֶר וּבְיָדוֹ הָיוּ

פרת קרי ולא כתיב .v 3 כלי

מיסט מיין גאָטט מיבער ישְׂרָאֵל · ווען דאָס הויס דייגעס קבעבטעס
דָּוִד פֿעסט שטעהען ווירד פֿאָר דיר׃ (כז) יְיָ, זוא, אַ עווִיגער,
צְבָאוֹת! גאָטט פֿון ישְׂרָאֵל! האָסט זעלבסט פֿאָר דען אָהרען
דייגעס קבעבטעס דיא וואָרטע בעקאָננט גענאַכט, אַיך ווִיל דיר
מיין רעגירענדעס הויס ערריכטען · מוכד דעסווענגען האָסט דוּ
קבעכט דאָס הערץ בעקאָמען, דיסעס גבעטע פֿאָר דיר צו פֿער־
ריכטען׃ (כח) נעמליך, דוּ זוא, אַ הערר! דער זוא דער מייניגע
גאָטט ביסט, דעסטען פֿערהייסונגען גענוים מיין ערפֿילונג גהעהען ·
דייגעס קבעבטעס דיסעס גוטע פֿערהייסען׃ (כט) זוּ דאָס עס אויך
דיין ווילע ווִיל, דאָס הויס דייגעס קבעבטעס זוּ צו ועגבען, דאָס
עס עוויג פֿאָר דיר בעשטעהען קאָן · דען דוּ זוא אַ הערר! עוויגער!
האָסט עס מיינאָן פֿערשפראָכען · מוכד נור דורך דייגען זענגען/
ווירד דאָס הויס דייגעס קבעבטעס אויך מיהאער גענעבענעס זיין׃

קאַפּיטעל ח

(א) מייניגע נייט כאַהער שוּג דָּוִד דיא פְּלִשְׁתִּים, דעמיטהיג־
טע ווִיא, מוכד באָהם מיהנען מֶתֶג אַמָּה וועג׃ (ב) שׂוג אויך
מוֹאָב, מוכד זיא מיט מייניגער מעסּ־שנור מוים־מעסען · עד
זיא ווִיא בעמאָלן אויך דיא ערדע זענען, מוכד מוים־מעסען · מיהאער
גווייא שניר זאָגב גוּם מוּאבריגען, מוכד מייניג שנור זאָגב גוּם
זענען זאָגען · מוֹאָב וואָרדע נון דעם דָּוִד מוּבטערטהעניג/
מוכד מוסטע מיהם בעשענקע בריגען׃ (ג) דָּוִד שׂוג פֿערנער
הַדַּדְעֶזֶר, זאָהן דעס רְחֹב, דען קעניג פֿון צוֹבָה, אָם דיסער
עבען אין בעגריפֿען וואָר, וויניג שטעלע אַן דעם פֿלוסס פְּרָת
ווידער מיין־גֿו־נעהמען׃ (ד) עד בעקאָם פֿאָן מיהם גענאַכגען/
מיין טוסענד מוכד ויבען הונדערט רייטער, מוכד גוואַנציג טוסענד
מאָן פֿוס־פֿאָלק · עד זיא אַלעס בעשפּאָנען זאָהמען, ביס אויך הונדערט/
דיא עד מיבריג זיא׃ (ה) אָם נון אֲרַם דַּמֶּשֶׂק, דעם הַדַּדְעֶזֶר,
קעניג פֿון צוֹבָה, גו הילפֿע קאָם, מאַכטע דָּוִד אויך פֿאָן מיהנען
גווייא מוכד גוואַנציג טוסענד מאָן נידער׃ (ו) עד זעצטע דאָרווים
מין אֲרַם דַּמֶּשֶׂק פֿאָר פֿעלדהערר הין · מוכד זוּ וואָרע אויך אֲרַם
דעם דָּוִד מוּבטערוויירפֿיג, מיהם בעשענקע גו בריגען · אָסאָ האָס
דעד עוויגע דעם דָּוִד מין אַלען מוּבטערנעהמונגען׃ (ז) דָּוִד עד־
בייטעטע דיא גאָלדענען שילדע, וועלכע דיא קבעבטע דעם הַדַּדְעֶזֶר
האָטטען, מוכד בראַכטע זיא נאָך יְרוּשָׁלִַם׃ (ח) אויס בֶּטַח מוכד
בֵּרוֹתַי, דען שטאָדטען דעס הַדַּדְעֶזֶר, האָטטע עד זעהר פֿיעל
קופֿפֿער ערבייטעט׃ (ט) אָם תָּעִי, עד קעניג חֲמָת עד־
פֿוהר, דאָס דָּוִד דאָס גאַנצע העער דעס הַדַּדְעֶזֶר בעשלאָגען׃
(י) שיקטע עד זיינען זאָהן יוֹרָם זו מיהם הין, אויך זיך נאָך זיינעס
וואָהל־זיין זו ערקונדיגען, מוכד מיהם זיינען גרוס זו ענטריכטען/
דאָס עד דען הַדַּדְעֶזֶר בעקריגט מוכד בעשלאָגען · דען תָּעִי וואָר
מיהאער מין קריג פֿערוויקעלט מיט הַדַּדְעֶזֶר · דיסער בראַכטע
זיין־בערנע/

11 כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי־זָהָב וּכְלֵי נְחֹשֶׁת׃ גַּם־אֹתָם הִקְדִּישׁ
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לַיהוָה עִם־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ
12 מִכָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר כִּבֵּשׁ׃ מֵאֲרָם וּמִמּוֹאָב וּמִבְנֵי עַמּוֹן
וּמִפְּלִשְׁתִּים וּמֵעֲמָלֵק וּמִשְּׁלַל הַדַּדְעֶזֶר בֶּן־רְחֹב מֶלֶךְ
13 צוֹבָה׃ וַיַּעַשׂ דָּוִד שֵׁם בְּשׁוּבוֹ מֵהַכּוֹתוֹ אֶת־אֲרָם בְּגֵיא־
14 מֶלַח שְׁמוֹנָה עָשָׂר אָלֶף׃ וַיָּשֶׂם בֶּאֱדוֹם נְצִבִים בְּכָל־
אֱדוֹם שָׂם נְצִבִים וַיִּהְיוּ כָל־אֱדוֹם עֲבָדִים לְדָוִד וַיּוֹשַׁע
15 יְהוָה אֶת־דָּוִד בְּכֹל אֲשֶׁר הָלָךְ׃ וַיִּמְלֹךְ דָּוִד עַל־כָּל־
יִשְׂרָאֵל וַיְהִי דָוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה לְכָל־עַמּוֹ׃
16 וְיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה עַל־הַצָּבָא וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־אֲחִילוּד
17 מַזְכִּיר׃ וְצָדוֹק בֶּן־אֲחִיטוּב וַאֲחִימֶלֶךְ בֶּן־אֶבְיָתָר כֹּהֲנִים
18 וּשְׂרָיָה סוֹפֵר׃ וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי
וּבְנֵי דָוִד כֹּהֲנִים הָיוּ׃

ט Cap. IX.

א וַיֹּאמֶר דָּוִד הֲכִי יֶשׁ־עוֹד אֲשֶׁר נוֹתַר לְבֵית שָׁאוּל
2 וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן׃ וּלְבֵית שָׁאוּל עֶבֶד
וּשְׁמוֹ צִיבָא וַיִּקְרְאוּ־לוֹ אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֵלָיו
3 הַאַתָּה צִיבָא וַיֹּאמֶר עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הַאֶפֶס
עוֹד אִישׁ לְבֵית שָׁאוּל וְאֶעֱשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר
צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ עוֹד בֵּן לִיהוֹנָתָן נְכֵה רַגְלָיִם׃
4 וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ אַיפֹה הוּא וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ
ה הִנֵּה־הוּא בֵּית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל בְּלוֹ דְבָר׃ וַיִּשְׁלַח
הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיִּקָּחֵהוּ מִבֵּית מָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלּוֹ דְבָר׃
6 וַיָּבֹא מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל אֶל־דָּוִד וַיִּפֹּל
עַל פָּנָיו וַיִּשְׁתָּחוּ וַיֹּאמֶר דָּוִד מְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר הִנֵּה
7 עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ דָּוִד אַל־תִּירָא כִּי עָשֹׂה אֶעֱשֶׂה
עִמְּךָ חֶסֶד בַּעֲבוּר יְהוֹנָתָן אָבִיךָ וַהֲשִׁבֹתִי לְךָ אֶת־

11 כלי־כסף וכלי־זהב וכלי נחשת׃ גם־אתם הקדיש
המלך דוד ליהוה עם־הכסף והזהב אשר הקדיש
12 מכל־הגוים אשר כבש׃ מארם וממואב ומבני עמון
ומפלשתים ומעמלק ומשלל הדדעזר בן־רחב מלך
13 צובה׃ ויעש דוד שם בשובו מהכותו את־ארם בגיא־
14 מלח שמונה עשר אלף׃ וישם באדום נצבים בכל־
אדום שם נצבים ויהיו כל־אדום עבדים לדוד וישע
15 יהוה את־דוד בכל אשר הלך׃ וימלך דוד על־כל־
ישראל ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל־עמו׃
16 ויואב בן־צרויה על־הצבא ויהושפט בן־אחילוד
17 מזכיר׃ וצדוק בן־אחיטוב ואחימלך בן־אביתר כהנים
18 ושריה סופר׃ ובניהו בן־יהוידע והכרתי והפלתי
ובני דוד כהנים היו׃

ט Cap. IX.

א ויאמר דוד הכי יש־עוד אשר נותר לבית שאול
2 ואעשה עמו חסד בעבור יהונתן׃ ולבית שאול עבד
ושמו ציבא ויקראו־לו אל־דוד ויאמר המלך אליו
3 האתה ציבא ויאמר עבדך׃ ויאמר המלך האפס
עוד איש לבית שאול ואעשה עמו חסד אלהים ויאמר
ציבא אל־המלך עוד בן ליהונתן נכה רגלים׃
4 ויאמר־לו המלך איפה הוא ויאמר ציבא אל־המלך
ה הנה־הוא בית מכיר בן־עמיאל בלו דבר׃ וישלח
המלך דוד ויקחהו מבית מכיר בן־עמיאל מלו דבר׃
6 ויבא מפיבשת בן־יהונתן בן־שאול אל־דוד ויפל
על פניו וישתחו ויאמר דוד מפיבשת ויאמר הנה
7 עבדך׃ ויאמר לו דוד אל־תירא כי עשה אעשה
עמך חסד בעבור יהונתן אביך והשיבתי לך את־

כָּל־שְׂדֵה שָׁאוּל אָבִיךָ וְאַתָּה תֹּאכַל לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי
8 תָּמִיד׃ וַיִּשְׁתַּחוּ וַיֹּאמֶר מָה עַבְדֶּךָ כִּי פָנִיתָ אֶל־הַכֶּלֶב
9 הַמֵּת אֲשֶׁר כָּמוֹנִי׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא נַעַר
שָׁאוּל וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּל אֲשֶׁר הָיָה לְשָׁאוּל וּלְכָל־בֵּיתוֹ
נָתַתִּי לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ׃ וְעָבַדְתָּ לוֹ אֶת־הָאֲדָמָה אַתָּה
10 וּבָנֶיךָ וַעֲבָדֶיךָ וְהֵבֵאתָ וְהָיָה לְבֶן־אֲדֹנֶיךָ לֶחֶם וַאֲכָלוֹ
וּמְפִיבֹשֶׁת בֶּן־אֲדֹנֶיךָ יֹאכַל תָּמִיד לֶחֶם עַל־שֻׁלְחָנִי
11 וְלִצִיבָא חֲמִשָּׁה עָשָׂר בָּנִים וְעֶשְׂרִים עֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר
צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶת־
עַבְדּוֹ כֵּן יַעֲשֶׂה עַבְדֶּךָ וּמְפִיבֹשֶׁת אֹכֵל עַל־שֻׁלְחָנִי כְּאַחַד
12 מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְלִמְפִיבֹשֶׁת בֵּן־קָטָן וּשְׁמוֹ מִיכָא וְכֹל
13 מוֹשַׁב בֵּית־צִיבָא עֲבָדִים לִמְפִיבֹשֶׁת׃ וּמְפִיבֹשֶׁת יֹשֵׁב
בִּירוּשָׁלַם כִּי עַל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הוּא אֹכֵל וְהוּא
פִּסֵּחַ שְׁתֵּי רַגְלָיו׃

Cap. X. י

א וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיָּמָת מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּמְלֹךְ חָנוּן
2 בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶעֱשֶׂה־חֶסֶד עִם־חָנוּן בֶּן־
נָחָשׁ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חֶסֶד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחֲמוֹ
בְּיַד עֲבָדָיו אֶל־אָבִיו וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן׃
3 וַיֹּאמְרוּ שָׂרֵי בְנֵי־עַמּוֹן אֶל־חָנוּן אֲדֹנֵיהֶם הַמְכַבֵּד דָּוִד
אֶת־אָבִיךָ בְּעֵינֶיךָ כִּי־שָׁלַח לְךָ מְנַחֲמִים הֲלוֹא בְּעֲבוּר
חֲקֹר אֶת־הָעִיר וּלְרַגְּלָהּ וּלְהָפְכָהּ שָׁלַח דָּוִד אֶת־עֲבָדָיו
4 אֵלֶיךָ׃ וַיִּקַּח חָנוּן אֶת־עַבְדֵי דָוִד וַיְגַלַּח אֶת־חֲצִי
זְקָנָם וַיְכָרֵת אֶת־מַדְוֵיהֶם בַּחֲצִי עַד־שְׁתוֹתֵיהֶם
וַיְשַׁלְּחֵם׃ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד וַיִּשְׁלַח לִקְרָאתָם כִּי־הָיוּ
ה הָאֲנָשִׁים נִכְלָמִים מְאֹד וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁבוּ בִירֵחוֹ עַד־
6 יַצְמַח זְקָנְכֶם וְשַׁבְתֶּם׃ וַיִּרְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן כִּי נִבְאַשׁוּ

הב׳ בצרי v. 12. ברוד

בעשטאנדיג אן מיינער טאָגעוו שפּייסען: (ה) יענער פֿערבייגעט
זיך, מוכ שפּראָך, וואָס מיסט דיין קנעכט, דאָס וויל דיך מוק מיינען
טאָלטען הובר, וויא מיך בין, בעקוועמרסט? (ט) דער קעניג יוס
היערויף ציבא, זען קנעכט דעס שָׁאוּל, רופֿען, מוכ שפּראָך
נו מיהק, עוועס וואָס שָׁאוּל מוכ וויינעט הויסט בעהערטע, האָבע
מיך דעס זאָגט בעשטעוון, וויל זאָוואָהל אוֹס דיינע וועהנט מוכ קנעכטע,
מוכ דיא פֿרוכט מיין־בריגען, דאָס דער זאָגט דיינעס פֿערבֿרעכערס
נו עסען האָבע. מיכדעס מְפִיבֹשֶׁת, דער זאָגט דיינעס פֿאָריגען
בעביטהערס, בעשטאָנדיג אן מיינער טאָגעוו שפּייסען ווירד. ציבא
האָטטע פֿיכפֿאָעהען וועהנט מוכ נוואָנדיג קנעכטע: (יא) ציבא
ערווידערטע דעס קעניגע, וויא מיין הערר מוכ קעניג וויינעט קנעכ־
טע בעפֿאָהוֹלען, זו ווירד דיין קנעכט טהון. מְפִיבֹשֶׁת, ווידערהאָלטע
דער קעניג, שפּייסעט אָבער אן מיינער טאָגעוו, וויא מיינער דער
פרינצען: (יב) מְפִיבֹשֶׁת האָטטע מיינען קליינען, זאָהן, נאָמענס
מִיכָא. דיא גאַנצע הויס־בעוואָהנערשאָפֿט דעס ציבא מוסטע דעס
מְפִיבֹשֶׁת אוֹס וויב־מייגבע דיהנען: (יג) מְפִיבֹשֶׁת בליב נון מיט־
אַער נו יְרוּשָׁלַיִם, ווייל ער בעשטאָנדיג אן דעס קעניגס טאָגעוו
שפּייסטע, מוכבעאָכטעט ער אן בייקען פֿיסען זאָהם ווער:

קאַפּיטעל י

(א) ניכט לאָנגע נאָהער שטאָרב דער קעניג דער וועהנע עַמּוֹן,
מוכ דעסען זאָהן חָנוּן, פֿאָלגטע מיהק אין דער רעגירונג: (ב) דא
שפּראָך דָּוִד, איך ווייל מיך פֿרייגדשאָפֿטליך בעזייגען געגען חָנוּן,
זאָהן דעס נָחָשׁ. זו וויא זיין פֿאָטער זיך גענען מיך פֿרייגדשאָפֿטליך
בעזייגטע. ער שיקטע זאָהער, מיהן טרוק וויינע דיהנער, וועגען
זיינעס פֿאָטערס נו טרעסטען. אוֹס נון קוים מיהרעס דעס דָּוִד אן
דיא פֿירסטען דער וועהנע עַמּוֹן נו חָנוּן מיהרעס הערערן, וויא
וויל עטוואָ דָּוִד דיינעס פֿאָטער אן דיינען מוינע מיינע עהרע ער־
וויסען, דאָס ער דיר טרעסטער בעשיקט? וואָהרליך ניכט, בלוֹס מוק
דיא שטאָדט נו ערקונדיגען, וויא מוֹס־נו־שפּיאָהען, מוכ מוק־נו־
קעהרען, האָהן ער דיר טרעסטער בעשיקט: (ד) חָנוּן יוס היער־
מוק דיא דיהנער דעס דָּוִד ערגריפֿען, מיהנען דען האָבען בּאָרט
מַבשערען, מיהרע קליידער בים אן דיא האָלפֿטע, בעמוק בים אן
דיא שאָהם, וועג־שניידען. מוכ שיקטע וויא זו ווידער נורוק:
(ה) וויא בעריכטעטען דיסעס דעס דָּוִד, מוכ ער שיקטע מיהנען
עבטגעגען. וויל דיסע מאָבער זיך זעהר שאָהמטען. דער קעניג
זאָגטע, וועהנען מיין, דאָס וויא זיך בייא דָּוִד פֿערהאָפט בעמאָכט

בְּדָוִד וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי־עַמּוֹן וַיַּשְׂכְּרוּ אֶת־אֲרַם בֵּית־רְחוֹב
וְאֶת־אֲרַם צוֹבָא עֶשְׂרִים אֶלֶף רַגְלִי וְאֶת־מֶלֶךְ מַעֲכָה
7 אֶלֶף אִישׁ וְאִישׁ טוֹב שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁמַע
דָּוִד וַיְשַׁלַּח אֶת־יוֹאָב וְאֶת כָּל־הַצָּבָא הַגִּבּוֹרִים׃
8 וַיֵּצְאוּ בְּנֵי עַמּוֹן וַיַּעַרְכוּ מִלְחָמָה פֶּתַח הַשָּׁעַר וַאֲרַם
9 צוֹבָא וְרְחוֹב וְאִישׁ־טוֹב וּמַעֲכָה לְבַדָּם בַּשָּׂדֶה׃ וַיַּרְא
יוֹאָב כִּי־הָיְתָה אֵלָיו פְּנֵי הַמִּלְחָמָה מִפָּנִים וּמֵאָחוֹר
וַיִּבְחַר מִכֹּל בְּחוּרֵי בְיִשְׂרָאֵל וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת אֲרָם׃
10 וְאֶת יֶתֶר הָעָם נָתַן בְּיַד אַבְשַׁי אָחִיו וַיַּעֲרֹךְ לִקְרַאת
11 בְּנֵי עַמּוֹן׃ וַיֹּאמֶר אִם־תֶּחֱזַק אֲרָם מִמֶּנִּי וְהָיְתָה לִי
לִישׁוּעָה וְאִם־בְּנֵי עַמּוֹן יֶחֱזְקוּ מִמְּךָ וְהָלַכְתִּי לְהוֹשִׁיעַ
12 לָךְ׃ חֲזַק וְנִתְחַזַּק בְּעַד עַמֵּנוּ וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וַיהוָה
13 יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו׃ וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ
14 לַמִּלְחָמָה בַּאֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפָּנָיו׃ וּבְנֵי עַמּוֹן רָאוּ כִּי־
נָס אֲרָם וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵי אֲבִישַׁי וַיָּבֹאוּ הָעִיר וַיָּשָׁב יוֹאָב
15 מֵעַל בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּבֹא יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּרְא אֲרָם כִּי נִגַּף
16 לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּאָסְפוּ יָחַד׃ וַיְשַׁלַּח הֲדַדְעֶזֶר וַיֹּצֵא
אֶת־אֲרָם אֲשֶׁר מֵעֵבֶר הַנָּהָר וַיָּבֹאוּ חֵילָם וְשׁוֹבַךְ שַׂר־
17 צְבָא הֲדַדְעֶזֶר לִפְנֵיהֶם׃ וַיֻּגַּד לְדָוִד וַיֶּאֱסֹף אֶת־כָּל־
יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיָּבֹא חֵלְאָמָה וַיַּעַרְכוּ אֲרָם
18 לִקְרַאת דָּוִד וַיִּלָּחֲמוּ עִמּוֹ׃ וַיָּנָס אֲרָם מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּהֲרֹג דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעִ מֵאוֹת רֶכֶב וְאַרְבָּעִים אֶלֶף
19 פָּרָשִׁים וְאֵת שׁוֹבַךְ שַׂר־צְבָאוֹ הִכָּה וַיָּמָת שָׁם׃ וַיִּרְאוּ
כָּל־הַמְּלָכִים עַבְדֵי הֲדַדְעֶזֶר כִּי נִגְּפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיַּשְׁלִמוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּעַבְדוּם וַיִּרְאוּ אֲרָם לְהוֹשִׁיעַ עוֹד
אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן׃

אַרָם פֿיר־כטעטע זיך בײַ־נאכאנאנדער דעם זעהנען עַמּוֹן בײַיאָ־גו־שטעהנען:
מאַכטען זיא פֿרידען מיט יִשְׂרָאֵל, מוּנד מוּנטערוואָרפֿען זיך מיהנען־
זעהן, דאָס זיא פֿאַן יִשְׂרָאֵל אויף דאָס הויפֿט געשלאָגען וואָרדען,
(י ם) אוֹם היערואויף זיא קענינג, זיא פֿאַסאַללען דעם הֲדַדְעֶזֶר,
פֿיהרער שׁוֹבַךְ זעלבסט אַן, מוּנד דיסען בליב אויף דעם פּלאַץ:
(י ס) אוֹם דעמזעלבען טאָג אַן, מוּנד אַלע קענינגע פֿאַן אַרָם זאַמען־
קאַמען, אונד הויפֿט־מאַן אַרָם צוֹבָא, גוואַנדניג טויסענד
מוּן, פֿאַן דעם קענינג פֿאַן מַעֲכָה, טויסענד מאַן, מוּנד פֿאַן אִישׁ
טוֹב, גוואַלף טויסענד מאַן: (י ע) אַלס דָּוִד דיסעס ערפֿוהר, שיקטע
ער יוֹאָב מיט דעם גאַנצען העערע מוּנד דען חאַלטען גו פֿעלד:
(י ף) זיא זאַמע עַמּוֹן ריקטען אויס, (אויס דער שטאַדט מֵידְבָא)
זיא שטעללטען זיך אין שׂלַאכט־אָרדנונג אַן דעם מיינגאַנגע דעס טהא־
רעס, מוּנד יענע פֿאַן אַרָם צוֹבָא מוּנד רְחוֹב, פֿאַן אִישׁ טוֹב
מוּנד מַעֲכָה, בײַזאַמערס אויף דעם פֿעלד: (י ץ) אַלס יוֹאָב זאַה,
דאַס דער אַנגריף געגען אים פֿאַן פֿאָרנען מוּנד פֿאַן הינטען
געריכטעט וואַר, וואַטע ער זיך דיא אויסערלעסענסטע מאַנשאַפֿט
פֿאַן יִשְׂרָאֵל אויס, מוּנד שטעללטע זיך אין שׂלַאכט־אָרדנונג געגען
אַרָם: (ק) מיטערוַייל דאַס מיטרינג פֿאַן דער אַנדעהרונג זייענס
בְּרוּדערס אַבְשַׁי, דער זיך דען זעהנען עַמּוֹן ענטגעגען שטעללטע:
(ק א) מוּנד שפּראַך, זאַללט אַרָם אים מיטערלעגען זיין, זו וואָלט
דוּ אים גו היללף קאָממען. הינגעגען, וואַן דיא זעהנע עַמּוֹן דיר
מיטערלעגען זיין זאַללטען, זו קאָם איך דיר גו היללף: (ק ב) דאַס מוּנד
מיטאַנאַנדער קראַפֿטפֿול מוּנטערע אויף־ביטהען, פֿיר מוּנטער פֿאַלק מוּנד
מיטאַפֿפֿען מוּנטערע גאַנצען. דער עוויגע טהוט וואָהל,
פֿיר דיא שטאַדט מוּנטערע גאַנצען. דער עוויגע יוֹאָב מיט זיינער
וואַך גוט מיר זייענען מוּיגען מוּסט: (ק ג) נון ריקטע יוֹאָב מיט זיינער
מאַנשאַפֿט אַן, גריף אַרָם אַן, מוּנד ברַאַכטע זיא גוּם פֿליהען:
(ק ד) זו בַּאַלד דיא קינדער עַמּוֹן זאַהען, דאַס אַרָם פֿלוֹה, ערגרִיפֿ־
פֿען אויך זיא דיא פֿלוכט פֿאָר אַבִישַׁי, מוּנד וואַרפֿען זיך מיהנען־
געשׂאַנגען וואַה, נאַך זיך נייערדינגס נוסאַמען: (ק ה) דאַנן שיקטע
הֲדַדְעֶזֶר, מוּנד נאַך מוּיך דיא אַרָמִים יענזייטס דעס פֿלוסעס
(פְּרָת) אַן זיך, זיא קאַמען נאַך חֵילָם. שׁוֹבַךְ, דער העער־
פֿיהרער דעס הֲדַדְעֶזֶר, וואַר אַן מיהרער שפּיצע: (ק ו) זו בַּאַלד
דָּוִד דאַפֿאַן נאָכריכט בעקאַם, נאַך ער גאַנץ יִשְׂרָאֵל נוסאַמען,
גינג מיבער דען יַרְדֵּן, מוּנד ריקטע פֿאָר בים נאַך חֵילָם. נון
שטעללטען זיך דיא אַרָמִים אין שׂלַאכט־אָרדנונג דעם דָּוִד ענטגעגען,
מוּנד גריפֿפֿען מיהן אַן: (ק ז) אַבער אַרָם מוּסטע פֿאָר יִשְׂרָאֵל
פֿליהען, מוּנד דָּוִד שלוג פֿאַן מיהנען, ויבען הוּנדערט שטרייט־וואַגען
מוּנד פֿיערציג טויסענד רייטער. מוּיך גריף ער מיהרען העער־
פֿיהרער שׁוֹבַךְ זעלבסט אַן, מוּנד דיסען בליב ער מוּיך דעם פּלאַץ:
(ק ח) אַלס דיא זעהנע עַמּוֹן ריקטען אויס, (אויס דער שטאַדט מֵידְבָא)
זיא שטעללטען זיך אין שׂלַאכט־אָרדנונג געגען דעם טהא־
רעס, מוּנד יענע פֿאַן אַרָם צוֹבָא מוּנד רְחוֹב, פֿאַן אִישׁ טוֹב
מוּנד מַעֲכָה, בײַזאַמערס אויף דעם פֿעלד: (ק ט) אַלס יוֹאָב זאַה,
דאַס דער אַנגריף געגען אים פֿאַן פֿאָרנען מוּנד פֿאַן הינטען
געריכטעט וואַר, וואַטע ער זיך דיא אויסערלעסענסטע מאַנשאַפֿט
פֿאַן יִשְׂרָאֵל אויס, מוּנד שטעללטע זיך אין שׂלַאכט־אָרדנונג געגען
אַרָם: (ר) מיטערוַייל דאַס מיטרינג פֿאַן דער אַנדעהרונג זייענס
בְּרוּדערס אַבְשַׁי, דער זיך דען זעהנען עַמּוֹן ענטגעגען שטעללטע:
(ר א) מוּנד שפּראַך, זאַללט אַרָם מיר מיטערלעגען זיין, זו וואָלט
דוּ מיר גו היללף קאָממען. הינגעגען, וואַן דיא זעהנע עַמּוֹן דיר
מיטערלעגען זיין זאַללטען, זו קאָם איך דיר גו היללף: (ר ב) דאַס מוּנד
מיטאַנאַנדער קראַפֿטפֿול מוּנטערע אויף־ביטהען, פֿיר מוּנטער פֿאַלק מוּנד
מיטאַפֿפֿען מוּנטערע גאַנצען. דער עוויגע טהוט וואַהל,
פֿיר דיא שטאַדט מוּנטערע גאַנצען. דער עוויגע יוֹאָב מיט זיינער
וואַך גוט מיר זייענען מוּיגען מוּסט: (ר ג) נון ריקטע יוֹאָב מיט זיינער
מאַנשאַפֿט אַן, גריף אַרָם אַן, מוּנד ברַאַכטע זיא גוּם פֿליהען:
(ר ד) זו בַּאַלד דיא קינדער עַמּוֹן זאַהען, דאַס אַרָם פֿלוֹה, ערגרִיפֿ־
פֿען אויך זיא דיא פֿלוכט פֿאָר אַבִישַׁי, מוּנד וואַרפֿען זיך מיהנען־
געשׂאַנגען וואַה, נאַך זיך נייערדינגס נוסאַמען: (ר ה) דאַנן שיקטע
הֲדַדְעֶזֶר, מוּנד נאַך מוּיך דיא אַרָמִים יענזייטס דעס פֿלוסעס
(פְּרָת) אַן זיך, זיא קאַמען נאַך חֵילָם. שׁוֹבַךְ, דער העער־
פֿיהרער דעס הֲדַדְעֶזֶר, וואַר אַן מיהרער שפּיצע: (ר ז) זו בַּאַלד
דָּוִד דאַפֿאַן נאָכריכט בעקאַם, נאַך ער גאַנץ יִשְׂרָאֵל נוסאַמען,
גינג מיבער דען יַרְדֵּן, מוּנד ריקטע פֿאָר בים נאַך חֵילָם. נון
שטעללטען זיך דיא אַרָמִים אין שׂלַאכט־אָרדנונג דעם דָּוִד ענטגעגען,
מוּנד גריפֿפֿען מיהן אַן: (ר ח) אַבער אַרָם מוּסטע פֿאָר יִשְׂרָאֵל
פֿליהען, מוּנד דָּוִד שלוג פֿאַן מיהנען, ויבען הוּנדערט שטרייט־וואַגען
מוּנד פֿיערציג טויסענד רייטער. מוּיך גריף ער מיהרען העער־
פֿיהרער שׁוֹבַךְ זעלבסט אַן, מוּנד דיסען בליב ער מוּיך דעם פּלאַץ:
(ר ט) אוֹם היערואויף זיא קענינג, זיא פֿאַסאַללען דעם הֲדַדְעֶזֶר,
זאַהען, דאַס זיא פֿאַן יִשְׂרָאֵל אויף דאַס הויפֿט געשלאָגען וואָרדען,
מוּנד דיא פֿלוכט פֿאָר אַבִישַׁי, מוּנד וואַרפֿען זיך מיהנען־
מאַכטען זיא פֿרידען מיט יִשְׂרָאֵל, מוּנד מוּנטערוואָרפֿען זיך מיהנען־
דעם זעהנען עַמּוֹן בײַיאָ־גו־שטעהנען:

יא Cap. XI.

א וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה לְעֵת ׀ צֵאת הַמַּלְאָכִים וַיִּשְׁלַח
דָּוִד אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיַּשְׁחִתוּ
אֶת־בְּנֵי עַמּוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־רַבָּה וְדָוִד יֹשֵׁב בִּירוּשָׁלִָם ׃
2 וַיְהִי ׀ לְעֵת הָעֶרֶב וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכָּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־
גַּג בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיַּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגָּג וְהָאִשָּׁה
מוֹבַת מַרְאֶה מְאֹד ׃ 3 וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר
הֲלוֹא־זֹאת בַּת־שֶׁבַע בַּת־אֱלִיעָם אֵשֶׁת אוּרִיָּה הַחִתִּי ׃
4 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מַלְאָכִים וַיִּקָּחֶהָ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ
ה וְהִיא מִתְקַדֶּשֶׁת מִטֻּמְאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ ׃ וַתַּהַר
הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתַּגֶּד לְדָוִד וַתֹּאמֶר הָרָה אָנֹכִי ׃
6 וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־יוֹאָב שִׁלַּח אֵלַי אֶת־אוּרִיָּה הַחִתִּי
7 וַיִּשְׁלַח יוֹאָב אֶת־אוּרִיָּה אֶל־דָּוִד ׃ וַיָּבֹא אוּרִיָּה אֵלָיו
וַיִּשְׁאַל דָּוִד לִשְׁלוֹם יוֹאָב וְלִשְׁלוֹם הָעָם וְלִשְׁלוֹם
8 הַמִּלְחָמָה ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאוּרִיָּה רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ
רַגְלֶיךָ וַיֵּצֵא אוּרִיָּה מִבֵּית הַמֶּלֶךְ וַתֵּצֵא אַחֲרָיו מַשְׂאֵת
9 הַמֶּלֶךְ ׃ וַיִּשְׁכַּב אוּרִיָּה פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶת כָּל־עַבְדֵי
י אֲדֹנָיו וְלֹא יָרַד אֶל־בֵּיתוֹ ׃ וַיַּגִּדוּ לְדָוִד לֵאמֹר לֹא־יָרַד
אוּרִיָּה אֶל־בֵּיתוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אוּרִיָּה הֲלוֹא מִדֶּרֶךְ
11 אַתָּה בָּא מַדּוּעַ לֹא־יָרַדְתָּ אֶל־בֵּיתֶךָ ׃ וַיֹּאמֶר אוּרִיָּה
אֶל־דָּוִד הָאָרוֹן וְיִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה יֹשְׁבִים בַּסֻּכּוֹת וַאדֹנִי
יוֹאָב וְעַבְדֵי אֲדֹנִי עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה חֹנִים וַאֲנִי אָבוֹא
אֶל־בֵּיתִי לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְלִשְׁכַּב עִם־אִשְׁתִּי חַיְּךָ וְחֵי
12 נַפְשֶׁךָ אִם־אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־
אוּרִיָּה שֵׁב בָּזֶה גַּם־הַיּוֹם וּמָחָר אֲשַׁלְּחֶךָּ וַיֵּשֶׁב אוּרִיָּה
13 בִּירוּשָׁלִַם בַּיּוֹם הַהוּא וּמִמָּחֳרָת ׃ וַיִּקְרָא־לוֹ דָּוִד וַיֹּאכַל
לְפָנָיו וַיֵּשְׁתְּ וַיְשַׁכְּרֵהוּ וַיֵּצֵא בָּעֶרֶב לִשְׁכַּב בְּמִשְׁכָּבוֹ

עם v. 1. יתיר א׳ v. 11. חסר י׳

קאפיטעל יא

(א) דאס חרוס פֿאַרגעבנע יאָהר, אוֹס דיא יאָהרס־צייט ווידער קומט, אין וועלכער דיא קעניגע דיא מעלד־צוג ערעפֿנען, שיקטע דָּוִד דען יוֹאָב מיט זייגען קריגס־קנעכטען אונד גאַנץ יִשְׂרָאֵל, דאַס זיא דיא קינדער עַמּוֹן פֿעלוֹג מוּך־רייבען, אונד רַבָּה בע־לַגערן זָאלטען. דָּוִד זעלבסט בלייב נוֹ יְרוּשָׁלַיִם: (ב) אין אַבענד־צייט, נאַכדעם דער טאָג פֿאַרגאַנגען וָאר, אוֹס ער עבען פֿון דעם מיטטאָגס־שלאָף מוּך גענוג דיא אַבענד־צייט וָאר, אונד מוּך ערקוכדיגטע זיך נאַך דיסעם פֿרויענצימער: (ג) דָּוִד שיקטע, אונד ערקונדיגטע זיך נאַך דיסעם פֿרויענצימער. דאַ וָאגטע מען, דאַס מיסט ע בַּת־שֶׁבַע, דיא טאָכטער דעס אֱלִיעָם, דיא פֿרוא דעס אוּרִיָּה, דעס חִתִּי: (ד) דָּוִד שיקטע בּאָטהען אַב, אונד לִיס זיא זיך וַשָּׁען. זיא קאַם נוֹ מיטן, ער בעשלוֹף זיא, אוֹס זיא זיך פֿון מיהרער מוּנרייניגקייט בערייניגט האַטטע. אונד זיא בעגאַב זיך נוֹרוק אין מיהרע וווֹהנונג: (ה) דיא פֿרוא וואַרד שוואַנגער, אונד שיקטע, דיסעס דעם דָּוִד נוֹ פֿערמעלדען. מיבדעם זיא זאַגען ליס, אין בין שוואַנגער: (ו) דָּוִד זענדעטע היערמוּך אין יוֹאָב דען בע־פֿעהל, שיקע מיר אוּרִיָּה דען חִתִּי. אונד יוֹאָב שיקטע אוּרִיָּה נוֹ דָּוִד: (ז) אוֹס אוּרִיָּה בייא מיהם אַנגעקוֹממען וָאר, ערקונדיגטע זיך דָּוִד נאַך דעם וווֹהל־זיין דעס יוֹאָב, נאַך דעם וווֹהל־זיין דעס העערעס, אונד נאַך דעם גליק דעס קריגעס: (ח) אונד שפרַך עבנליך נוֹ מיהם, בעהע נון נאַך דיין הויסע, אונד וואַשע דיינע פֿיסע. אוּרִיָּה עגטפֿערנטע זיך היערמוּך מוּס דעם קעניגליכען פֿאַלאַסטע, אונד וואַנדטע זיך פֿאַלגענדס נאַך דעם קעניגס־קנעכטען זייגעס העררן, אונד גינג נאַכט הויסע: (ט) אבער דָּוִד הינטערבראַכט, אוּרִיָּה מיסט נאַכט הויסע בעגאַבען. דעסוועגען שפרַך דָּוִד נוֹ אוּרִיָּה, דוּ ביסט יָ פֿון דער רייסע בעקאַנאַנט, וווֹהוּך גינגעסט דוּ נאַכט נאַך הויסע? (י) אוּרִיָּה מַנטוואַרטעטע היערמוּך דעם דָּוִד, וויא, דוּ זעלבסט זייגעס הערן, יִשְׂרָאֵל, אונד יְהוּדָה, זיצען מיט הירטען, מיין הערר יוֹאָב, אונד דיא קריגס־קנעכטע מייגעס העררן, לאַגערן מוּך פֿרייגעם פֿעלדע, אונד איך זאָלטע נאַך הויסע גענהען, עסען, טרינקען, אונד מיך נוֹ מיינעם ווייבע לעגען? זו וווֹהר דוּ לעבסט! בייא דעם לעבען דייגעס לעבענס! זו עטוואַס קאַן איך נאַכט טהון: (יב) דָּוִד שפרַך דאַרוּמוּך נוֹ אוּרִיָּה, זוֹ בלייבע הייטע נאַך היער, אונד מאַר־גען וויל איך דיך ווידער פֿאַרט שיקען. אוּרִיָּה בלייב אוֹס דיסען טאָג אונד דען פֿאלגענדען פֿאַרמוּך נוֹ יְרוּשָׁלַיִם: (יג) דָּוִד לוּד אים אין מיהרע פֿאַרגעבנע אַנגרגען נוֹ זיך נעמען, אונד ער זאָלטע בייא אים עסען אונד טרינקען, אונד ער מוסטע בייא אים שלאָפֿען. אונד זיא בעגאַב זיך נוֹרוק אין מיהרע וווֹהנונג, אבער עָר וואַנ, אונד עבגטע זיך וויידער

נו

14 עִם־עַבְדֵי אֲדֹנָיו וְאֶל־בֵּיתוֹ לֹא יָרָד׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיִּכְתֹּב
טו דָּוִד סֵפֶר אֶל־יוֹאָב וַיִּשְׁלַח בְּיַד אוּרִיָּה׃ וַיִּכְתֹּב בַּסֵּפֶר
לֵאמֹר הָבוּ אֶת־אוּרִיָּה אֶל־מוּל פְּנֵי הַמִּלְחָמָה הַחֲזָקָה
16 וְשַׁבְתֶּם מֵאַחֲרָיו וְנִכָּה וָמֵת׃ וַיְהִי בִּשְׁמוֹר יוֹאָב אֶל־
הָעִיר וַיִּתֵּן אֶת־אוּרִיָּה אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יָדַע כִּי אַנְשֵׁי־
17 חַיִל שָׁם׃ וַיֵּצְאוּ אַנְשֵׁי הָעִיר וַיִּלָּחֲמוּ אֶת־יוֹאָב וַיִּפֹּל
18 מִן־הָעָם מֵעַבְדֵי דָוִד וַיָּמָת גַּם אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וַיִּשְׁלַח
19 יוֹאָב וַיַּגֵּד לְדָוִד אֶת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה׃ וַיְצַו אֶת־
הַמַּלְאָךְ לֵאמֹר כְּכַלּוֹתְךָ אֵת כָּל־דִּבְרֵי הַמִּלְחָמָה לְדַבֵּר
כ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְהָיָה אִם־תַּעֲלֶה חֲמַת הַמֶּלֶךְ וְאָמַר לְךָ
מַדּוּעַ נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הָעִיר לְהִלָּחֵם הֲלוֹא יְדַעְתֶּם אֵת
21 אֲשֶׁר־יֹרוּ מֵעַל הַחוֹמָה׃ מִי־הִכָּה אֶת־אֲבִימֶלֶךְ בֶּן־
יְרֻבֶּשֶׁת הֲלוֹא אִשָּׁה הִשְׁלִיכָה עָלָיו פֶּלַח רֶכֶב מֵעַל
הַחוֹמָה וַיָּמָת בְּתֵבֵץ לָמָּה נִגַּשְׁתֶּם אֶל־הַחוֹמָה וְאָמַרְתָּ
22 גַּם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֵּלֶךְ הַמַּלְאָךְ וַיָּבֹא וַיַּגֵּד
23 לְדָוִד אֵת כָּל־אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ יוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר הַמַּלְאָךְ אֶל־
דָּוִד כִּי־גָבְרוּ עָלֵינוּ הָאֲנָשִׁים וַיֵּצְאוּ אֵלֵינוּ הַשָּׂדֶה וַנִּהְיֶה
24 עֲלֵיהֶם עַד־פֶּתַח הַשָּׁעַר׃ וַיֹּרְאוּ הַמּוֹרְאִים אֶל־עֲבָדֶךָ
מֵעַל הַחוֹמָה וַיָּמוּתוּ מֵעַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְגַם עַבְדְּךָ אוּרִיָּה
כה הַחִתִּי מֵת׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַמַּלְאָךְ כֹּה־תֹאמַר אֶל־
יוֹאָב אַל־יֵרַע בְּעֵינֶיךָ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה כִּי־כָזֹה וְכָזֶה
תֹּאכַל הֶחָרֶב הַחֲזֵק מִלְחַמְתְּךָ אֶל־הָעִיר וְהָרְסָהּ
26 וְחַזְּקֵהוּ׃ וַתִּשְׁמַע אֵשֶׁת אוּרִיָּה כִּי־מֵת אוּרִיָּה אִישָׁהּ
27 וַתִּסְפֹּד עַל־בַּעְלָהּ׃ וַיַּעֲבֹר הָאֵבֶל וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיַּאַסְפָהּ
אֶל־בֵּיתוֹ וַתְּהִי־לוֹ לְאִשָּׁה וַתֵּלֶד לוֹ בֵּן וַיֵּרַע הַדָּבָר
אֲשֶׁר־עָשָׂה דָוִד בְּעֵינֵי יְהוָה׃

Cap. XII. וישלח   v. 24. יתיר א'

צו דען קנעכטען זיינעס הערן, אונד גינג ניכט נאך הויסע: (יד) דעס מארגענס דאראויף שריב דוד אן יואב איינען בריף, אונד גאב זאלכען דעם אוריה מיט: (טו) ער האטטע אין דעם בריפע פאלגענדעס געשריבען, שטעללע דען אוריה געגען דיא ווייטע, וואו דער אנגריף אם העפטיגסטען געשעהען זאלל, ציהעט אייך דאן פאן איהם צוריק, דאס ער אין דעם געפעכטע אומקאממע: (טז) אלס נון יואב דיא שטאדט איין-שליסען וואללטע, שטעללטע ער אוריה געגען דיא זייטע, פאן דער ער וואוסטע, דאס זיא פאן טאפפערער מאנשאפט פערטהיידיגעט ווורדע: (יז) דיא בעזאצונג מאכטע איינען אויס-פאלל, אונד גריף יואב אן. עס פיעלען איניגע פאן דעם העערע, פאן דען קנעכטען דעס דוד, אונד זא קאם אויך אוריה דער חתי אום: (יח) יואב שיקטע דאראויף, אונד ליס דעם דוד אללע פארפאללע דעס קריגעס בעריכטען: (יט) דעם באטהען טרוג ער פאלגענדעס אויף, ווען דוא דעם קעניגע אללע פארפאללע דעס קריגעס פאלגענדס ערצאהלעט האבען ווירסט: (כ) אונד עס געשאהע, דאס דער קעניג אין צארן גערעטהע, אונד עטוואס צו דיר שפראכע, ווארום האבעט איהר אייך זא נאהע אן דיא שטאדט געוואגט, זיא אנצוגרייפען? קאננטעט איהר דען ניכט דענקען, דאס מאן פאן דער מויער העראב שיסען ווערדע? (כא) וויא קאם אבימלך, זאהן דעס ירבשת, אום? ניכט וואהר, איין וויב ווארף איין שטיק פאן איינעם אבערן מיהל-שטיינע, פאן דער מויער העראב, אויף איהן, אונד ער מוסטע צו תבץ שטערבען? ווארום האבעט איהר אייך אלסא זא נאהע אן דיא מויער געוואגט? דאן זאגע איהם, אויך דיין קנעכט אוריה, דער חתי, איסט דאבייא געבליבען: (כב) דער באטהע גינג אלסא אב, קאם אונד בעריכטעטע אן דוד, אללעס וואס איהם יואב אויפגעטראגען האטטע: (כג) דאן זאגטע דער באטהע צו דוד, דיא לייטע ווארען אונס איבערלעגען, אונד טהאטען איינען אויספאלל אויף דאס פעלד, דאך וויר דראנגטען זיא צוריק, ביס אן דען איינגאנג דעס טהארעס: (כד) אבער דא שאססען דיא באגען-שיצען אויף דיינע קנעכטע, פאן דער מויער העראב. עס קאמען דאדורך איניגע פאן דען קנעכטען דעס קעניגעס אום. אויך איסט דיין קנעכט אוריה, דער חתי, דאבייא געבליבען: (כה) דוד שפראך דאראויף צו דעם באטהען, זאגע יואב פאלגענדעס, לאס דיר וועגען דיעסעס פאר-פאללעס ניכט לייד זיין, דען דאס קריגס-שווערט פריסט געוועהנליך אויף דיסע אדער יענע ארט. גרייף נור דיא שטאדט פערנער מיט נאכדרוק אן, רייס זיא נידער, אונד בעפעסטיגע זיא ווידער: (כו) אלס דיא פרויא דעס אוריה פערנאהם, דאס איהר מאן אומ-געקאממען וואר, הילט זיא טרויער אום איהן: (כז) זא באלד דיא טרויער-צייט פארבייא וואר, שיקטע דוד, אונד ליס זיא צו זיינעם פאללאסט בעציהען. זיא ווארד נון זיינע פרויא, אונד געבאהר איהם איינען זאהן. אבער דיא זאכע, דיא דוד דא געטהאן, מיספיעל דעם עוויגען:

דער

יב Cap. XII.

א וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת־נָתָן אֶל־דָּוִד וַיָּבֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר
לוֹ שְׁנֵי אֲנָשִׁים הָיוּ בְּעִיר אַחַת עָשִׁיר וְאֶחָד רָאשׁ׃
ב 3 2 לָעָשִׁיר הָיָה צֹאן וּבָקָר הַרְבֵּה מְאֹד׃ וְלָרָשׁ אֵין־כֹּל כִּי
אִם־כִּבְשָׂה אַחַת קְטַנָּה אֲשֶׁר קָנָה וַיְחַיֶּהָ וַתִּגְדַּל עִמּוֹ
וְעִם־בָּנָיו יַחְדָּו מִפִּתּוֹ תֹאכַל וּמִכֹּסוֹ תִשְׁתֶּה וּבְחֵיקוֹ
ד 4 תִּשְׁכָּב וַתְּהִי־לוֹ כְּבַת׃ וַיָּבֹא הֵלֶךְ לְאִישׁ הֶעָשִׁיר
וַיַּחְמֹל לָקַחַת מִצֹּאנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לָאֹרֵחַ הַבָּא לוֹ
וַיִּקַּח אֶת־כִּבְשַׂת הָאִישׁ הָרָאשׁ וַיַּעֲשֶׂהָ לָאִישׁ הַבָּא
ה אֵלָיו׃ וַיִּחַר־אַף דָּוִד בָּאִישׁ מְאֹד וַיֹּאמֶר אֶל־נָתָן חַי־
6 יְהוָה כִּי בֶן־מָוֶת הָאִישׁ הָעֹשֶׂה זֹאת׃ וְאֶת־הַכִּבְשָׂה
יְשַׁלֵּם אַרְבַּעְתָּיִם עֵקֶב אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְעַל
אֲשֶׁר לֹא־חָמָל׃
ז 7 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד אַתָּה הָאִישׁ כֹּה־אָמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָנֹכִי מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי
ח 8 הִצַּלְתִּיךָ מִיַּד שָׁאוּל׃ וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בֵּית אֲדֹנֶיךָ
וְאֶת־נְשֵׁי אֲדֹנֶיךָ בְּחֵיקֶךָ וָאֶתְּנָה לְךָ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל
ט 9 וְיִהוּדָה וְאִם מְעָט וְאוֹסִפָה לְךָ כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה׃ מַדּוּעַ
בָּזִיתָ ׀ אֶת־דְּבַר יְהוָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינָו אֶת אוּרִיָּה
הַחִתִּי הִכִּיתָ בַחֶרֶב וְאֶת־אִשְׁתּוֹ לָקַחְתָּ לְךָ לְאִשָּׁה
י וְאֹתוֹ הָרַגְתָּ בְּחֶרֶב בְּנֵי עַמּוֹן׃ וְעַתָּה לֹא־תָסוּר חֶרֶב
מִבֵּיתְךָ עַד־עוֹלָם עֵקֶב כִּי בְזִתָנִי וַתִּקַּח אֶת־אֵשֶׁת
אוּרִיָּה הַחִתִּי לִהְיוֹת לְךָ לְאִשָּׁה׃
יא 11 כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה הִנְנִי מֵקִים עָלֶיךָ
רָעָה מִבֵּיתֶךָ וְלָקַחְתִּי אֶת־נָשֶׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרֵעֶיךָ
יב 12 וְשָׁכַב עִם־נָשֶׁיךָ לְעֵינֵי הַשֶּׁמֶשׁ הַזֹּאת׃ כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ

בסתר יתיר א' v. 1. קמץ בז"ק v. 3. יתיר א' v. 4.
בעיניו קרי v. 9. קמץ בז"ק v. 8.

קאפיטעל יב

(א) דער עוויגע זענדעטע נָתָן צו דָּוִד · דיסער קאַפּ גיט אים / מוכח ערנאָהלטע מיהס / גווייא מאַכענער יעבטען מין מיינער שטאַדט / מיינער וואָר ריין / דער מַלְבּוּשׁ מַרק: (ב) דער ריכע האַטטע שאַפּעט מוכח ריבדער זהר פֵּילע: (ג) דער מרוש האַטטע גאָר ניכטס / מיט נור מין מיינגיבעס קיינעס שאַף־קוּ / דאָס ער זיך בעקוּמט מוכח מיט זייגען קינדערן נוסאַמען מוּבְּגעוואַכסען וואָר · עס שׂם פֶּאַר זיי זייגעס ביסען / טראַנק מוס זייגעס בעכער / שלוּף מין זייגעס שאַסס · קוּרְץ עס וואָר מיהס וויא מיינע טאַכטער: (ד) נון קומט מיינס מיין רייסענדער / דעס רייכען מאַנעס · דאָס שאַפּעטע דיסער פַּאָר זייגען מיינעס / שאַפּען מוכח ריבדערן עטוואָס וועג נו בעהאַלטען / מוס דען נו מיהס בעקוּמען גאַסט נו בעווירטהען · מוכח נאָהס דאָס שאַף־קוּ / דעס מרוען מאַנעס / מוכח ליִ עס נו־ריכטען פַּאָר דען מאַן / דער בייא מיהס מיינגעשפּרעכען האַטטע: (ה) דָּוִד ברעכַּט מין העפּטיגען / גָּאָרן מוס / מיבער דיסען מאַן · מוכח שפּרעכַּט נו נָתָן / זוּ וואָהר דער עווינע / ער איסט דעס טאָדעס / דער מאַן דער דיסעס טהאַט! (ו) מוכח דאָס שאַף־קוּ מוס ער פֵּיער־פַּאַק בעקאָהלען! ווייל ער זוּ עטוואָס טהון קאָנענטע / מוכח זוּ געפֵּיהל־קוּס וואָר: (ז) היער־מוף שפּרעכַּט נָתָן נו דָּוִד / דוּ ועלבסט ביסט דער מאַן! זוּ שפּריכט דער עווינע / דער גאָטט פֶּאַן ישְׂרָאֵל / דיך הָאבע זיך נום קע־ניגע גענוֹמבען מיבער ישְׂרָאֵל / דיך ערריטטען פֶּאַן דער האַנד שָׁאוּל: (ח) איך גָּאבּ דיר דאָס הוס דייגעס הערען / מוכח זיא ווייבער דייגעס הערען מין דייגען שׂם · גָּאבּ דיר דאָס הוס ישְׂרָאֵל מוכח יְהוּדָה · מוכח וואָרע דיסעס נאָך נו ווענוּג / זוּ האַטטע איך דיר יָא דערגליכען נאָך מהרערעס בעבען קענענ: (ט) וואַרום פֶּאַר הַאסט דוּ דאָס וואָרט דעס עווינען זוּ בעריבּ בעשאַפּען / דאָס דוּ טהאַטעסט וואָס מיהס מיספֵּעלט · מיכדאָך דוּ אוּרִיָּה / דען חִתִּי / דורך דאָס קריבּס־שווערט פֶּאַלען מאַכטעסט / מוכח זיין ווייב דיר נור פֶּרוי נאָהמעסט · יָא / מיהן גָּאבּ דורך דאָס קריבּס־שווערט דער זהנהע עמוֹן מוּקאָמען ליפּעסט: (י) עס ווירד דאָהער מוך דאָס קריבּס־שווערט פֶּאַן דייגעד הויסע ניא ווייכען / דעס דוּ מיך פֶּאַראַכט האַסט / זוּ בעריבּ שׂמַבּעסט / מוכח אוּרִיָּה / דען חִתִּי / זיינע פֶּרוי נור נאָהמעסט / מוּ דיך דייגעד נו זיין! (יא) זוּ שפּרעכַּט דער עווינע / איך ווילּ דיר מיין מוכְּנוּיק מוס דייגעד מייגענען עגטטטעהען / מוכח זיא דייגע נאָכּסטען / דער ווילּ דיר דייגע וויבער פֶּאַר דייגען מוינגען עגטרייסען / מוכח זיא דייגע נאָכּסטען געבען / דער העלּען טאָגע) (יב) דוּ בעגינגעסט דייגע טהאַט היימליך / איך מַבער ווילּ דיסעס עפֵּפֵּענטליך טהון! מין בעגענווערט פֶּאַן גָּאנּן ישְׂרָאֵל / מוכח מין בעגענווערט דיסער זוּנענע! (יג) דָּוִד זאָגטע נו נָתָן / איך בעקענע

בעקעננע מיינע זינדע געגען דען עוויגען! — נָתָן ערווידערטע
היעראויף דעם דָּוִד, דעסשוועגען האט אויך דער עוויגע דיינע זינדע
אין זאָ פערן הין־געהען לאַססען, דאַס דוא ניכט שטערבען ווירסט:
(יד) יעדאָך, וויל דוא דורך דיסעס פערגעהען, דען פיינדען דעס
עוויגען, נאָך מעסטערן אַנלאַס געגעבען, זאָ זאָלל דער, דיר ניי־
געבאָרענע זאָהן שטערבען: (טו) דאַרויף גינג נָתָן נאַך הויסע·
דער עוויגע פלאַגטע היעראויף דאַס קינד, דאַס דיא פרויא דעס אוּרִיָּה
דעם דָּוִד געבאָהרען, אונד עס ווארד זעהר קראַנק: (יו) דָּוִד
בעטהעטע פאָר דעם עוויגען פיר דיא גענעסונג דעס קנאַבען,
פאַסטעטע דען גאַנצען טאַג, קאַם ערסט נאָך פאַרשיין, אַלס ער זיך
וואָללטע שלאַפען לעגען, אונד לעגטע זיך אויף דיא ערדע: (יז) עס
קאַמען נוואַר דיא עלטעסטען זיינעס הויסעס איבער איהן, אום איהן צו
בעוועגען, פאָן דער ערדע אויף־צו־שטעהען· אַללײן ער פערוויי־
גערטע עס, אונד וואָללטע אויך פאָן קיינער שפייסע מיט איהנען גע־
ניסען: (יח) אַם זיבענטען טאַגע שטאַרב דאַס קינד· נון פירכטעטען
זיך דיא האָף־בעדיהנטען דעס דָּוִד, איהם צו זאַגען, דאַס דאַס קינד
געשטאָרבען וואָרע· דען זיא זאַגטען, וויר האַבען יאַ, אַלס דאַס קינד
נאָך לעבטע, איהם צו־געדעדעט, אונד ער גאַב אונסערער שטימ־
מע קיין געהער· וויא זאָללטען וויר איהם אַלסאָ זאַגען, דאַס דאַס קינד
געשטאָרבען איסט? ער קעננטע זיך יאַ איין לייד אַן־טהון: (יט) אינ־
דעססען, אַלס דָּוִד זאַה, דאַס זיינע דיהנער צוסאַממען פליסטערטען,
שלאָס ער דאַראויס, דאַס דאַס קינד געשטאָרבען זיין מיסע· דאַהער
פראַגטע ער זיא, איסט דאַס קינד געשטאָרבען? זיא אַנטוואָרטעטען,
יאַ עס איסט געשטאָרבען: (כ) זאָ גלייך שטאַנד דָּוִד פאָן דער ערדע
אויף, וואוש אונד זאַלבטע זיך, וועכסעלטע דיא קליידער, גינג אין
דאַס הויס דעס עוויגען, וואַרף זיך צור אַנבעטהונג נידער, קאַם
נאַך הויסע, פערלאַנגטע דאַס מאַן איהם שפייסע אויף־טרוג, אונד
אַס: (כא) זיינע דיהנער שפראַכען היעראיבער צו איהם, וויא איסט
דיסעס צו פערשטעהען, וואס דוא טהאַטעסט· אַלס דאַס קינד נאָך
לעבטע, פאַסטעטעסט דוא, אונד וויינטעסט, אונד נון דאַ דאַס קינד
געשטאָרבען איסט, שטאַנדעסט דוא זאָ גלייך אויף, אונד אַסעסט?
(כב) ער אַנטוואָרטעטע, וויל דאַס קינד נאָך לעבטע, פאַסטעטע
איך אונד וויינטע, דאַ איך מיר דאַכטע, ווער וויים, אָב דער עוויגע
מיך ניכט נאָך בעגנאַדיגט, דאַס דאַס קינד לעבען בלייבט: (כג) יעצט
דאַ עס אַבער טאָד איסט, וואַצו זאָללטע איך לענגער פאַסטען? קאַן
איך עס וואָהל נון נאָך צוריק ברינגען? איך וואַנדלע נון צו איהם הין,
עס קאָממט אַבער ניא צו מיר צוריק: (כד) דָּוִד טרעסטעטע היער־
אויף זיינע פרויא בַּת־שֶׁבַע, קאַם צו איהר אונד בעשליף זיא· זיא
געבאַהר איהם איינען זאָהן, אונד נעננטע איהן שְׁלֹמֹה· דער
עוויגע האַטטע ליבע צו איהם: (כה) אונד ליס דיסעס דורך דען
פראָפעטען נָתָן בעקאַננט מאַכען, דער איהן פאָן זייטען דעס
עוויגען

בַּסָּתֶר וַאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל־יִשְׂרָאֵל
13 וְנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ׃ וַיֹּאמֶר
דָּוִד אֶל־נָתָן חָטָאתִי לַיהוָה ס
וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד גַּם־יְהוָה הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ
14 לֹא תָמוּת׃ אֶפֶס כִּי־נִאֵץ נִאַצְתָּ אֶת־אֹיְבֵי יְהוָה
טו בַּדָּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן הַיִּלּוֹד לְךָ מוֹת יָמוּת׃ וַיֵּלֶךְ נָתָן
אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּגֹּף יְהוָה אֶת־הַיֶּלֶד אֲשֶׁר יָלְדָה אֵשֶׁת־
16 אוּרִיָּה לְדָוִד וַיֵּאָנַשׁ׃ וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־הָאֱלֹהִים בְּעַד
17 הַנָּעַר וַיָּצָם דָּוִד צוֹם וּבָא וְלָן וְשָׁכַב אָרְצָה׃ וַיָּקֻמוּ
זִקְנֵי בֵיתוֹ עָלָיו לַהֲקִימוֹ מִן־הָאָרֶץ וְלֹא אָבָה וְלֹא־
18 בָרָא אִתָּם לָחֶם׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיָּמָת הַיָּלֶד
וַיִּרְאוּ עַבְדֵי דָוִד לְהַגִּיד־לוֹ כִּי־מֵת הַיֶּלֶד כִּי אָמְרוּ
הִנֵּה בִהְיוֹת הַיֶּלֶד חַי דִּבַּרְנוּ אֵלָיו וְלֹא־שָׁמַע בְּקוֹלֵנוּ
19 וְאֵיךְ נֹאמַר אֵלָיו מֵת הַיֶּלֶד וְעָשָׂה רָעָה׃ וַיַּרְא דָּוִד
כִּי עֲבָדָיו מִתְלַחֲשִׁים וַיָּבֶן דָּוִד כִּי־מֵת הַיָּלֶד וַיֹּאמֶר דָּוִד
כ אֶל־עֲבָדָיו הֲמֵת הַיֶּלֶד וַיֹּאמְרוּ מֵת׃ וַיָּקָם דָּוִד
מֵהָאָרֶץ וַיִּרְחַץ וַיָּסֶךְ וַיְחַלֵּף שִׂמְלָתוֹ וַיָּבֹא בֵית־יְהוָה
וַיִּשְׁתָּחוּ וַיָּבֹא אֶל־בֵּיתוֹ וַיִּשְׁאַל וַיָּשִׂימוּ לוֹ לֶחֶם וַיֹּאכַל׃
21 וַיֹּאמְרוּ עֲבָדָיו אֵלָיו מָה הַדָּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָה
בַּעֲבוּר הַיֶּלֶד חַי צַמְתָּ וַתֵּבְךְּ וְכַאֲשֶׁר מֵת הַיֶּלֶד קַמְתָּ
22 וַתֹּאכַל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר בְּעוֹד הַיֶּלֶד חַי צַמְתִּי וָאֶבְכֶּה
23 כִּי אָמַרְתִּי מִי יוֹדֵעַ יְחָנַּנִי יְהוָה וְחַי הַיָּלֶד׃ וְעַתָּה׀
מֵת לָמָּה זֶּה אֲנִי צָם הַאוּכַל לַהֲשִׁיבוֹ עוֹד אֲנִי הֹלֵךְ
24 אֵלָיו וְהוּא לֹא־יָשׁוּב אֵלָי׃ וַיְנַחֵם דָּוִד אֵת בַּת־שֶׁבַע
אִשְׁתּוֹ וַיָּבֹא אֵלֶיהָ וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וַתֵּלֶד בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־
כה שְׁמוֹ שְׁלֹמֹה וַיהוָה אֲהֵבוֹ׃ וַיִּשְׁלַח בְּיַד נָתָן הַנָּבִיא

הנ׳ בפתח v. 15. פסקא באמצע פסוק v. 13. ויקרא
ותקרא קרי v. 24. והנני קרי v. 22. שמלתיו קרי v. 20.

26 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יְדִידְיָה בַּעֲבוּר יְהוָה׃ וַיִּלָּחֶם יוֹאָב
27 בְּרַבַּת בְּנֵי עַמּוֹן וַיִּלְכֹּד אֶת־עִיר הַמְּלוּכָה׃ וַיִּשְׁלַח
יוֹאָב מַלְאָכִים אֶל־דָּוִד וַיֹּאמֶר נִלְחַמְתִּי בְרַבָּה גַּם־
28 לָכַדְתִּי אֶת־עִיר הַמָּיִם׃ וְעַתָּה אֱסֹף אֶת־יֶתֶר הָעָם
וְחֲנֵה עַל־הָעִיר וְלָכְדָהּ פֶּן־אֶלְכֹּד אֲנִי אֶת־הָעִיר וְנִקְרָא
29 שְׁמִי עָלֶיהָ׃ וַיֶּאֱסֹף דָּוִד אֶת־כָּל־הָעָם וַיֵּלֶךְ רַבָּתָה
ל וַיִּלָּחֶם בָּהּ וַיִּלְכְּדָהּ׃ וַיִּקַּח אֶת־עֲטֶרֶת־מַלְכָּם מֵעַל
רֹאשׁוֹ וּמִשְׁקָלָהּ כִּכַּר זָהָב וְאֶבֶן יְקָרָה וַתְּהִי עַל־רֹאשׁ
31 דָּוִד וּשְׁלַל הָעִיר הוֹצִיא הַרְבֵּה מְאֹד׃ וְאֶת־הָעָם אֲשֶׁר־
בָּהּ הוֹצִיא וַיָּשֶׂם בַּמְּגֵרָה וּבַחֲרִצֵי הַבַּרְזֶל וּבְמַגְזְרוֹת
הַבַּרְזֶל וְהֶעֱבִיר אוֹתָם בַּמַּלְבֵּן וְכֵן יַעֲשֶׂה לְכָל עָרֵי בְנֵי־
עַמּוֹן וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל־הָעָם יְרוּשָׁלָם׃

יג Cap. XIII.

א וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וּלְאַבְשָׁלוֹם בֶּן־דָּוִד אָחוֹת יָפָה וּשְׁמָהּ
2 תָּמָר וַיֶּאֱהָבֶהָ אַמְנוֹן בֶּן־דָּוִד׃ וַיֵּצֶר לְאַמְנוֹן לְהִתְחַלּוֹת
בַּעֲבוּר תָּמָר אֲחֹתוֹ כִּי בְתוּלָה הִיא וַיִּפָּלֵא בְּעֵינֵי
3 אַמְנוֹן לַעֲשׂוֹת לָהּ מְאוּמָה׃ וּלְאַמְנוֹן רֵעַ וּשְׁמוֹ יוֹנָדָב
בֶּן־שִׁמְעָה אֲחִי דָּוִד וְיוֹנָדָב אִישׁ חָכָם מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר
4 לוֹ מַדּוּעַ אַתָּה כָּכָה דַּל בֶּן־הַמֶּלֶךְ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר הֲלוֹא
תַּגִּיד לִי וַיֹּאמֶר לוֹ אַמְנוֹן אֶת־תָּמָר אֲחוֹת אַבְשָׁלוֹם
ה אָחִי אֲנִי אֹהֵב׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוֹנָדָב שְׁכַב עַל־מִשְׁכָּבְךָ
וְהִתְחַל וּבָא אָבִיךָ לִרְאוֹתֶךָ וְאָמַרְתָּ אֵלָיו תָּבֹא נָא
תָּמָר אֲחֹתִי וְתַבְרֵנִי לֶחֶם וְעָשְׂתָה לְעֵינַי אֶת־הַבְּרִיָּה
6 לְמַעַן אֶרְאֶה וְאָכַלְתִּי מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁכַּב אַמְנוֹן
וַיִּתְחַל וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ לִרְאוֹתוֹ וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן אֶל־הַמֶּלֶךְ
תָּבוֹא־נָא תָּמָר אֲחוֹתִי וּתְלַבֶּב לְעֵינַי שְׁתֵּי לְבִבוֹת
7 וְאֶבְרֶה מִיָּדָהּ׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶל־תָּמָר הַבַּיְתָה לֵאמֹר

במלבן קרי v. 31. לבי

עווּגען יְדִידְיָה (ליבלינג דעס עווּגען) נאָכנטע׃ (כו) יוֹאָב
האָטטע מונטערדעסטען דען קריג גענגען רַבָּה, דאָס דען זעהנען
עַמּוֹן גענהערטע, פֹּאָרט־בעזנט, מוּנד בעריימט זיא קענניכליכע
וואָהן־שטאָדט מיינגענאָמעמען׃ (כז) ער שיקטע דאָהער בּאָטהען
דָּוִד זָב, מוּנד זִיס מיהר זאָגען, מיך האָבע רַבָּה בעריימט אָבגע־
גריפֿען, מוּיך דיא וואַסער־שטאָדט שׁאָן מיינגענאָמעמען׃ (כח) נִיהע
דאָהער דען מיבערעסט דעס פֹּאָלקעס זוסאָמעמען, מוּנד בעלאָגערע
זיא מיינגענטליכע שטאָדט, מוּנד נעהמע זיא מין. וּנכט נעהמע
מיך זיא מין, מוּנד טראָגע דען רוהם דאָהין׃ (כט) דָּוִד זאָג אַלסּ
אַלעס פֹּאָלק זוסאָמעמען, גינג נאָך רַבָּה, בעקריגטע עס, מוּנד
נאָהם עס מין׃ (ל) נאָהם מיהרעם קעניגע דיא קראָנע פֹּאָן דעס
הויפּטע, דיא מין כִּכָּר זאָלד וואָג, מוּנד וואָרען מין קאָסטבאָ־
רער שטיין וואָר. דיסע קאָם מוּך דאָס הויפּט דעס דָּוִד. מיבריגענס
פֹּיהרטע ער זאָן בייטע מוּיס דער שטאָדט ועהר פֹּיל וועג׃ (לא) דאָס
פֹּאָלק דאָרינענען זיס ער הערמוּיס פֹּיהרען, מוּנד טהיילס מוּנטער
זאָגען, מיסערבע דרעש־וואָגען, מוּנד מיסערבע האָקקען זעגען,
טהיילס דורך מיינען ניגעל־פֹּאָרמען. עבען זאָ פֹּערפֹּאָהר ער מוּיך
מיט אַלען מיבריגען שטאָדטען דער זעהנע עַמּוֹן. מוּנד קעהרטע
הערבאָק מיט דעם גאַנצען העערע ווידער נאָך יְרוּשָׁלַיִם׃

קאַפּיטעל יג

(א) מיינע ניייט זאָגב נאָהער טרוג זיך פֹּאָלגענדעס זו. אַבְשָׁלוֹם,
וּהן דעס דָּוִד, האָטטע מיינע שענהע שוועסטער, מיט נאָמען תָּמָר,
מין וועלכע זיך אַמְנוֹן, וּהן דעס דָּוִד, פֹּערליבטע׃ (ב) עס קוּאָהלטע
אַמְנוֹן ביס נוּך קרענק־ווערדען, וועגען זיינער שוועסטער תָּמָר־
וען זיא וואָר מיינע יונגפֹרויא, מוּנד עס וואָר אין זיינען מוּיגען שווער,
וועגען מיהרער עטוואָס מוּנטערנעהמען זו קענכען׃ (ג) כון האָטטע
אַמְנוֹן מיינען פֹרייַנד, דער היס יוֹנָדָב, וּהן דעס שִׁמְעָה, דער
מין ברודער דעס דָּוִד וואָר. דיסער יוֹנָדָב וואָר מין זעהר קלוגער
מאַנש׃ (ד) ער פֹרָאגטע מיהן, וואָרוּם נעהרעסט דוּ מיט יעדען
מאָרגען זָו גוּ־ וועהנענדס זָב, מין פרינץ? וואָהרליך, דוּ מוּסט דיך
מיר עכטעקטן. מוּנד פֹּלס מיהם אַמְנוֹן כון וואָגטע, תָּמָר, דיא
שוועסטער מיינעס ברודערס אַבְשָׁלוֹם, ליבע מיך׃ (ה) שפּראָך
יוֹנָדָב זו מיהם, זעגע דיך זו בעטטע, מוּנד שטעלל דיך קראָנ־
וען דאָן דיין פֹּאָטטער קאָמען וויזד, דיך זו בעזוכען, זָו בייטט מיהן,
דאָס דאָך מיינע שוועסטער תָּמָר קאָמען, מוּנד מיך מיט מירגענד
מיינער שפּייסע זאָבען. דאָס זיא נעמליך דיא וואָבע־שפּייסע פֹּאָר
מיינען מוּיגען מאָגע, דאָמיט מיך מיהר זו־ זעהע, מוּנד זיא מוּיס
מיהרער האָבע געניפֿען! (ו) אַמְנוֹן זעגטע דאָך מיהן זו בעטטע,
מוּנד שטעלטע זיך קראָנק. דער קעניג קאָך מיהן זו בעזוכען, מוּנד
אַמְנוֹן וואָגטע זו מיהם, דאָס דאָך מיינע שוועסטער תָּמָר קאָמען,
מוּנד פֹּאָר מיינען מוּיגען גוויין לְבִבוֹת מאָכען, דאָס מיך זיא מוּיס
מיהרער

איהרער האנד געניסע: (ז) דוד שיקטע היין צו תמר, אין איהרע וואהנונג, אונד ליס איהר זאגען, געהע דאך נאך דער וואהנונג דיינעס ברודערס אמנון, אונד מאכע איהם דיא פערלאנגטע לאבעשפייסע: (ח) תמר גינג נאך דער וואהנונג איהרעס ברודערס אמנון. ער לאג, זיא נאהם מעהל, קנעטעטע איינען טייג, מאכטע פאר זיינען אויגען לבבות דאראוס, בוק זיא: (ט) נאהם זאדאן דיא פפאננע, אונד שיטטעטע זיא פאר איהם אוס. אללין נון וואללטע ער ניכט עססען. זאנדערן שפראך, לאססעט יעדערמאן פאן מיר הינאויס געהען! אונד עס גינגען אללע פאן איהם הינאויס: (י) היעראויף שפראך ער צו תמר, טראגע דיא לאבע=שפייסע אין דאס שלאף=צימער, דא וויל איך זיא אויס דיינער האנד געניססען. תמר נאהם היעראויף דיא לבבות, דיא זיא געמאכט, אונד טרוג זיא איהרעם ברודער אמנון אין דאס שלאף=צימער: (יא) אלס זיא איהם נון זאלכע הין=רייכטע, צום עססען. פאססטע ער זיא אן, אונד שפראך צו איהר, קאם שוועסטער, לעגע דיך צו מיר! (יב) זיא ערווידערטע איהם, ניכט דאך מיין ברודער! טהוע מיר קיינע געוואלט אן. זא עטוואס דארף אין ישראל ניכט געשעהען. בעגעהע יא זאלכע פרעפעל=טהאט ניכט! (יג) דען איך, וואהין זאללטע איך מיינע שאנדע טראגען? אונד דו, דו ווירסט פיר איינען דער שאנדליכסטען בובען אין ישראל געהאלטען ווערדען. ווירב אלסא ליבער אום מיך ביים דעם קעניג, ער ווירד מיך דיר געוויס ניכט פערווייגערן: (יד) אללין ער וואללטע איהרער שטיממע קיין געהער געבען. זאנדערן איבערוועלטיגטע זיא, טהאט איהר געוואלט אן, אונד בעשליף זיא: (טו) נון בעקאם אמנון איינע זעהר גראססע אבנייגונג געגען זיא, זא דאס דיא אבנייגונג, דיא ער עמפפאנד, נאך גרעססער וואר, אלס דיא ליבע דיא ער צו איהר געהאבט האטטע. אונד ער שפראך צו איהר, שטעהע אויף אונד געהע! (טז) זיא מאכטע איהם פארשטעללונגען, וועגען דיסער גראססען באסהייט. אה, (ריף זיא ענדליך אויס) דיסעס איבערטריפפט יענעס, זא דו מיר געטהאן! מיך פארט=צו=שיקען! ער וואללטע איהר אבער דעננאך קיין געהער געבען: (יז) זאנדערן ריף זיינען דיהנער, אונד שפראך, שאפפע מיר דאך דיסע הינאויס פאם האלסע, אונד פערשליס דיא טהירע הינטער איהר: (יח) זיא האטטע איין בונטעס אבער=קלייד אן, זא וויא דיא מאנטעל זינד, וועלכע דיא אונפערהייראטהעטען פרינצעסיננען צו טראגען פפלעגען. זיין דיהנער פיהרטע זיא אלסא הינאויס, אונד פערשלאס דיא טהירע הינטער איהר: (יט) תמר נאהם אשע אויף איהר הויפט, צעררים דאס בונטע אבער=קלייד, דאס זיא אן האטטע, ראנג דיא הענדע איבער דעם קאפפע, ליף וועהער אונד שריא: (כ) דא שפראך איהר ברודער אבשלום צו איהר, וויא, דיין ברודער אמנון וואר ביי דיר? נון שוועסטער! בערוהיגע דיך. עס איסט דיין ברודער, נים דיר דיא זאכע יא ניכט צו הערצען! תמר בליב היעראויף וויא

איינע

8 לְכִי נָא בֵּית אַמְנוֹן אָחִיךְ וַעֲשִׂי־לוֹ הַבִּרְיָה׃ וַתֵּלֶךְ
תָּמָר בֵּית אַמְנוֹן אָחִיהָ וְהוּא שֹׁכֵב וַתִּקַּח אֶת־הַבָּצֵק
9 וַתָּלוֹשׁ וַתְּלַבֵּב לְעֵינָיו וַתְּבַשֵּׁל אֶת־הַלְּבִבוֹת׃ וַתִּקַּח
אֶת־הַמַּשְׂרֵת וַתִּצֹק לְפָנָיו וַיְמָאֵן לֶאֱכוֹל וַיֹּאמֶר אַמְנוֹן
י הוֹצִיאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלַי וַיֵּצְאוּ כָל־אִישׁ מֵעָלָיו׃ וַיֹּאמֶר
אַמְנוֹן אֶל־תָּמָר הָבִיאִי הַבִּרְיָה הַחֶדֶר וְאֶבְרֶה מִיָּדֵךְ
וַתִּקַּח תָּמָר אֶת־הַלְּבִבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂתָה וַתָּבֵא לְאַמְנוֹן
11 אָחִיהָ הֶחָדְרָה׃ וַתַּגֵּשׁ אֵלָיו לֶאֱכֹל וַיַּחֲזֶק־בָּהּ וַיֹּאמֶר
12 לָהּ בּוֹאִי שִׁכְבִי עִמִּי אֲחוֹתִי׃ וַתֹּאמֶר לוֹ אַל־אָחִי
אַל־תְּעַנֵּנִי כִּי לֹא־יֵעָשֶׂה כֵן בְּיִשְׂרָאֵל אַל־תַּעֲשֵׂה אֶת־
13 הַנְּבָלָה הַזֹּאת׃ וַאֲנִי אָנָה אוֹלִיךְ אֶת־חֶרְפָּתִי וְאַתָּה
תִּהְיֶה כְּאַחַד הַנְּבָלִים בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה דַּבֶּר־נָא אֶל־
14 הַמֶּלֶךְ כִּי לֹא יִמְנָעֵנִי מִמֶּךָּ׃ וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹלָהּ
טו וַיֶּחֱזַק מִמֶּנָּה וַיְעַנֶּהָ וַיִּשְׁכַּב אֹתָהּ׃ וַיִּשְׂנָאֶהָ אַמְנוֹן
שִׂנְאָה גְּדוֹלָה מְאֹד כִּי גְדוֹלָה הַשִּׂנְאָה אֲשֶׁר שְׂנֵאָהּ
מֵאַהֲבָה אֲשֶׁר אֲהֵבָהּ וַיֹּאמֶר־לָהּ אַמְנוֹן קוּמִי לֵכִי׃
16 וַתֹּאמֶר לוֹ אַל־אוֹדֹת הָרָעָה הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת מֵאַחֶרֶת
אֲשֶׁר־עָשִׂיתָ עִמִּי לְשַׁלְּחֵנִי וְלֹא אָבָה לִשְׁמֹעַ לָהּ׃
17 וַיִּקְרָא אֶת־נַעֲרוֹ מְשָׁרְתוֹ וַיֹּאמֶר שִׁלְחוּ־נָא אֶת־זֹאת
18 מֵעָלַי הַחוּצָה וּנְעֹל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃ וְעָלֶיהָ כְּתֹנֶת
פַּסִּים כִּי כֵן תִּלְבַּשְׁןָ בְנוֹת־הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלֹת מְעִילִים
וַיֹּצֵא אוֹתָהּ מְשָׁרְתוֹ הַחוּץ וְנָעַל הַדֶּלֶת אַחֲרֶיהָ׃
19 וַתִּקַּח תָּמָר אֵפֶר עַל־רֹאשָׁהּ וּכְתֹנֶת הַפַּסִּים אֲשֶׁר עָלֶיהָ
קָרָעָה וַתָּשֶׂם יָדָהּ עַל־רֹאשָׁהּ וַתֵּלֶךְ הָלוֹךְ וְזָעָקָה׃
כ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אַבְשָׁלוֹם אָחִיהָ הַאֲמִינוֹן אָחִיךְ הָיָה
עִמָּךְ וְעַתָּה אֲחוֹתִי הַחֲרִישִׁי אָחִיךְ הוּא אַל־תָּשִׁיתִי
אֶת־לִבֵּךְ לַדָּבָר הַזֶּה וַתֵּשֶׁב תָּמָר וְשֹׁמֵמָה בֵּית אַבְשָׁלוֹם

יתיר ו' v. 8.

אחיה

אָחִיהָ׃ וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֵת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה 21
וַיִּחַר לוֹ מְאֹד׃ וְלֹא־דִבֶּר אַבְשָׁלוֹם עִם־אַמְנוֹן לְמֵרָע 22
וְעַד־טוֹב כִּי־שָׂנֵא אַבְשָׁלוֹם אֶת־אַמְנוֹן עַל־דְּבַר
אֲשֶׁר עִנָּה אֶת־תָּמָר אֲחֹתוֹ׃
וַיְהִי לִשְׁנָתַיִם יָמִים וַיִּהְיוּ גֹּזְזִים לְאַבְשָׁלוֹם 23
בְּבַעַל חָצוֹר אֲשֶׁר עִם־אֶפְרָיִם וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לְכָל־
בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה־ 24
נָא גֹּזְזִים לְעַבְדֶּךָ יֵלֵךְ־נָא הַמֶּלֶךְ וַעֲבָדָיו עִם־עַבְדֶּךָ׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אַבְשָׁלוֹם אַל־בְּנִי אַל־נָא נֵלֵךְ כֻּלָּנוּ כה
וְלֹא נִכְבַּד עָלֶיךָ וַיִּפְרָץ־בּוֹ וְלֹא־אָבָה לָלֶכֶת וַיְבָרְכֵהוּ׃
וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וְלֹא יֵלֵךְ־נָא אִתָּנוּ אַמְנוֹן אָחִי וַיֹּאמֶר 26
לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה יֵלֵךְ עִמָּךְ׃ וַיִּפְרָץ־בּוֹ אַבְשָׁלוֹם וַיְשַׁלַּח 27
אִתּוֹ אֶת־אַמְנוֹן וְאֵת כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְצַו אַבְשָׁלוֹם 28
אֶת־נְעָרָיו לֵאמֹר רְאוּ־נָא כְּטוֹב לֵב־אַמְנוֹן בַּיַּיִן וְאָמַרְתִּי
אֲלֵיכֶם הַכּוּ אֶת־אַמְנוֹן וְהֲמִתֶּם אֹתוֹ אַל־תִּירָאוּ הֲלוֹא
כִּי אָנֹכִי צִוִּיתִי אֶתְכֶם חִזְקוּ וְהְיוּ לִבְנֵי־חָיִל׃
וַיַּעֲשׂוּ נַעֲרֵי אַבְשָׁלוֹם לְאַמְנוֹן כַּאֲשֶׁר צִוָּה אַבְשָׁלוֹם 29
וַיָּקֻמוּ׃ כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּרְכְּבוּ אִישׁ עַל־פִּרְדּוֹ וַיָּנֻסוּ׃
וַיְהִי הֵמָּה בַּדֶּרֶךְ וְהַשְּׁמֻעָה בָּאָה אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הִכָּה ל
אַבְשָׁלוֹם אֶת־כָּל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְלֹא־נוֹתַר מֵהֶם אֶחָד׃
וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּשְׁכַּב אָרְצָה וְכָל־ 31
עֲבָדָיו נִצָּבִים קְרֻעֵי בְגָדִים׃ וַיַּעַן יְוֹנָדָב׀ בֶּן־שִׁמְעָה 32
אֲחִי־דָוִד וַיֹּאמֶר אַל־יֹאמַר אֲדֹנִי אֶת כָּל־הַנְּעָרִים בְּנֵי־
הַמֶּלֶךְ הֵמִיתוּ כִּי־אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת כִּי־עַל־פִּי אַבְשָׁלוֹם
הָיְתָה שָׂמָה מִיּוֹם עַנּוֹתוֹ אֶת תָּמָר אֲחֹתוֹ׃ וְעַתָּה 33
אַל־יָשֵׂם אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶל־לִבּוֹ דָּבָר לֵאמֹר כָּל־בְּנֵי
הַמֶּלֶךְ מֵתוּ כִּי־אִם אַמְנוֹן לְבַדּוֹ מֵת׃ וַיִּבְרַח אַבְשָׁלוֹם 34

אם כתיב ולא קרי v. 33. שומה קרי v. 32. וישא

מיינע פֿערשׂאָטענע, מין דעם הויפּט מיהרעס ברודערס אַבְשָׁלוֹם׃
(כא) אָבער קעניג דָּוִד הויפּט געשיכטע פֿערנאָם, האָטטע
זיא מיהם פֿיינדען פֿערדראָסן׃ (כב) אַבְשָׁלוֹם רעדטע ניכטס מיט
אַמְנוֹן, וואָדער גוטעס נאָך בעסעס· דען אַבְשָׁלוֹם האַסטע בּוּן
אַמְנוֹן, וואָגען דעסען, דאָס ער זיינער שוועסטער תָּמָר גענוֹמ־
מען־גענוהמען׃ (כג) נוויי יָאהרע דאַרוּף האָטטע אַבְשָׁלוֹם שאָף־
שׂוהר, מין דער עבּנע חָצוֹר, וואָכּען נאָכּהער אֶפְרַיִם ליגט·
ער זוי דאָגו אָוֹן פּרינצען מיין׃ (כד) גינג מויך נאָ דעם קעניג,
מוּנד שפּראָך, זיהע! דיין קנעכט האָט שאָף־שׂוהר, זאָ בעהע דאָך
דער קעניג, מוּנד זיינע דיהנערשאַפֿט, מיט דיינעם קנעכטע!
(כה) דער קעניג ערוויידערטע דעם אַבְשָׁלוֹם, ניכט דאָך מיין
זאָהן, פֿערשׂאָנגע ניכט, דאָס וויר אָוֹן געהען זאָוֹן, וויר מאָכטען
דיר נאָ בעשוועהרליך ווערדען· ער זאָג מיהם נוּוֹמר נאָך דאַרוּף אָן,
ער וואָוֹלטע אַבער ניכט מיט געהען· מוּנד גאָב מיהם היערוּף
זיינען זוגעגען׃ (כו) אַבְשָׁלוֹם זאָגטע נוּן, זאָוֹ דען ניכט וועניג־
סטענס מיין ברודער אַמְנוֹן מיט מוּנס געהען? דער קעניג ער־
ווידערטע מיהם, וואָגו זאָוֹ ער מיר דיר געהען? (כז) דאָך אָס
אַבְשָׁלוֹם מיהם דאַרוּף אָן־זאָג, שיקטע ער אַמְנוֹן נעבסט אָוֹן
פּרינצען מיט׃ (כח) נוּן גאָב אַבְשָׁלוֹם זיינען קנעכטען פֿאָלגענדען
בעפֿעהל· גענוֹט אַכט, זאָ באָלד אַמְנוֹן וואָהל־גענוּוטע זיין ווירד
פֿאָלד וויינע, זאָ וועדע איך מיך זאָגען, ערשׂלאָגען אַמְנוֹן! דאָך
טעדטע מיהן אָהנע פֿורכּט· זיהע מיך בין עס, דער מיך דיסעס
בעפֿיהלס· זיד כּור בעהערצט, מוּנד גייגען מיך אָס טאַפֿערע
לייטע׃ (כט) דיא קנעכטען דעס אַבְשָׁלוֹם פֿאָלגטען אָן אַמְנוֹן,
וויא מיהנען אַבְשָׁלוֹם גענוֹטהען· שנעל וואָכטען זיך נוּן אָוֹף זיינען מוּל־
זעהנע דעס קעניגעס מוּל, מיבדעם זיך יעדער מוּל זיינען מוּל־
עסעל וואָגרן, פֿאָר שׂאָן דיא נאָכּריכט נוּ דָוִד, וואָכּט אָוֹף זוטטע,
אַבְשָׁלוֹם האָט אָוֹף פּרינצען ערשׂלאָגען, ניכט מיין מיינגיגער מיסט
מיבריג גענוּבען׃ (לא) דער קעניג שפּראָג מוּל, נערריס זיינע
קלייִדער, מוּנד וואָרף זיך מוּל דיא ערדע· אָוֹל זיינע קנעכטע־
טען שטאָנדען הערומ, מיט נערריסענען קלייִדערן׃ (לב) דאָ נאָהם
יוֹנָדָב, זאָהן דעס שִׁמְעָה, דער מיין ברודער פֿאָן דָוִד וואָר,
דאָס וואָרט, מוּנד שפּראָך, מיין הערר גלויבע ניכט, דאָס מאָן דיא
פּרינצען אָוֹל מוּאָגעבראָכט האָבען· נור אַמְנוֹן אָוֹל מוּאָג מוּ־
גענוּמאָגען זיין· דען דיסעס קאָן דורך אַבְשָׁלוֹם אָנגעפּלאַנט גע־
וועסען זיין, זיין דער גייט דאָ ער זיינער שוועסטער תָּמָר גענוֹמ־
אָגענוהמען׃ (לג) אָוֹסט בעהאַט זיך מיין קעניגליכער גענידיגער
דיא זאָגע, אָוֹל פּרינצען זיבד מוּאָגענוּמאָגען, ניכט נוּ הערצען·
דען גענוּיס, נור אַמְנוֹן אָוֹל מיסט מוּאָגענוּמאָגען׃ (לד) אַבְשָׁלוֹם
ענטפֿלוּה,

וועגען שֶׁען בעפֿעהלע ערטהיילען: (ט) דאָס ערווידערטע איז
תקועית

אויף דער ערדע נו זאָגען: (ח) דער קעניג שפּראָך היער־
אויף נו דער פֿרוי, גענוג נור נאָך הויפּט, איך ווערדע דייגעט־
מיסט, אויף דער ערדע נו זאָגען: (ח) דער קעניג שפּראָך היער־
קיינען נאָמענס־טראָגער, מוכז ניכטס, וואָס פֿאָן מיהר נאָך מיבריג
איר געבליבען, ערעשען. מייגעטליך נור, אוך פֿאָן מיינעם מאַכט
ערבען, פֿערטיגען! זיא וואָלען פֿוסט אויך ניסען פֿונקען, דער
דיא ער פֿאָן זיינעם ברודער בעגאַנגען. ווער וואָלען אויך מיהן,
הערוים, דאָס ווער מיהן הין־ריכטען, וועגען דער מאַרד־טהאַט,
מיבער דיינע מאַגד שפּרידט, אוך דיא ברודער. מערדער
זאהנע, דיסע בעריטהען מיהנען וואָר, זאָ שוּך מיינער דען פֿאַבערן,
קיין בעשיצער זוישען מיהנען דאָס דעם פֿעלדע אין שטרייט, מוכז דאָ
שפּראָך יוֹנָדָב זו דעם קעניגע, זיהע דאָ! דיא פרינצען קומען!
וויא דיין קנעכט בעמוטהמאַסט, זאָ וואָר עס: (לו) קוים האַטטע
ער אויס־בעראַדעט, זאָ קומען דיא פרינצען אַן. זיא ערהאָבען
מיהר שטימע אוך ווינטען. אוך דער קעניג אוך אַלע האָף־
בעדיהנטען ווינטען וויהר העפֿטיג: (לז) אַבְשָׁלוֹם בעגאַב זיך
אוך זיינער פֿלוכט נו תַּלְמַי, זאָהן דעס עַמִּיהוּד, דעם קעניג
פֿאָן גְּשׁוּר. אוכז זאָ אַנגעג ער דאָרט וואָר, טרויערטע דָּוִד אוּם
זיינען זאָהן: (לח) אָס אַבְשָׁלוֹם, דער נאָך גְּשׁוּר געפֿליכטעט
וואָר, דאָועלבסט בעריים דריי יאָהרע נו־בעראַכט האַטטע:
(לט) גאַב דָּוִד דען פֿאַרזאָרגען אוך, זיינעטוועגען נו פֿעלדע נו ניהען.

וויין ער נומאהר וועגען דעס טאָדע דעס אַמְנוֹן בעטרעפֿטעט וואָר:

קאַפּיטעל יד

(א) זאָך וואוסטע יוֹאָב, זאָהן דעס צְרוּיָה, דאָס דעס קעניגס
הערץ נאָך וויידער אַבְשָׁלוֹם וואָר: (ב) ער שיקטע דאָהער נאָך
תְּקוֹעָה, יוֹ זיך פֿאָן דאָרט מייבע קלוגע פֿרוי קומען, נו דער
ער שפּראָך, שטעלע דיך אוֹס האַטטעסט דוּ טרויער, אָנגע טרויער־
קלייבער אָן, מוכז זאָלבע דיך ניכט. זאַלבע דוּ מייבע פֿרוי אָס־
שטעלעסט, זיא זיי זאָגעד נוּם מיינען פֿערשטאָרבענען
טרויערט: (ג) בעהע זאָלען נוּם קעניג, מוכז רעדע מיט מיהם
פֿאָלבעדער בעשטאַלט. יוֹאָב אָגעטע מיהר נעמען דיא וואָרטע מיט
דען מוכז: (ד) זיא תְּקוֹעִית שפּראָך היערמוף מיט דעם קעניג,
זיא פֿיל נעמען אוך דאָס מַגעזיכט נור ערדע, שטרעקטע זיך הין,
מוכז ריף מוס, הילף! אָ קעניג! (ה) וואָס מיסט דיר? פֿראַגטע
דער קעניג. זיא ערוויידערטע, איך בין ווידער מייבע ווִיטוּוע! מיין
מאַן מיסט מיר בעשטאַרבען: (ו) בון האַטטע דייבע מאַגד נוויי
זאהנע, דיסע בעריטהען מיהנען וואָר, זאָ שוּך מייבער דען פֿאַבערן,
מוכז דראַטטע מיהן אוּם: (ז) יעצט קומען דיא גאַנצע פֿאַמיליע
מיבער דייבע מאַגד, מוכז שפּריכט, גיב דען ברודער. מערדער
הערוים, דאָס ווִיר מיהן הין־ריכטען, וועגען דער מאַרד־טהאַט,
דיא ער אָן זייבעם ברודער בעגאַנגען. ווִיר וואָלען אוך מיהן, דען
ערבען, פֿערטיגען! זיא וואָלען פֿוסט אוך ניסען פֿונקען, דער
מיר געבליבען, ערעשען. מייגעטליך נור, אוך פֿאָן מיינעם מאַכט
קיינען נאַמענס־טראָגער, מוכז ניכטס, וואָס פֿאָן מיהר נאָך מיבריג
מיסט, אוך דער ערדע נו זאָגען: (ח) דער קעניג שפּראָך היער־
אויף נו דער פֿרוי, גענוג נור נאָך הויפּט, איך ווערדע דייגעט־
וועגען שֶׁען בעפֿעהלע ערטהיילען: (ט) דאָס ערווידערטע איז
תקועית

וַיַּשָּׂא הַנַּעַר הַצֹּפֶה אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה עָם־רַב הֹלֵכִים
לה מִדֶּרֶךְ אַחֲרָיו מִצַּד הָהָר׃ וַיֹּאמֶר יְונָדָב אֶל־הַמֶּלֶךְ
36 הִנֵּה בְנֵי־הַמֶּלֶךְ בָּאוּ כִּדְבַר עַבְדְּךָ כֵּן הָיָה׃ וַיְהִי
כְּכַלֹּתוֹ לְדַבֵּר וְהִנֵּה בְנֵי־הַמֶּלֶךְ בָּאוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ
37 וְגַם־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עֲבָדָיו בָּכוּ בְכִי גָּדוֹל מְאֹד׃ וְאַבְשָׁלוֹם
בָּרַח וַיֵּלֶךְ אֶל־תַּלְמַי בֶּן־עַמִּיהוּר מֶלֶךְ גְּשׁוּר וַיִּתְאַבֵּל
38 עַל־בְּנוֹ כָּל־הַיָּמִים׃ וְאַבְשָׁלוֹם בָּרַח וַיֵּלֶךְ גְּשׁוּר וַיְהִי־
39 שָׁם שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וַתְּכַל דָּוִד הַמֶּלֶךְ לָצֵאת אֶל־אַבְשָׁלוֹם
כִּי־נִחַם עַל־אַמְנוֹן כִּי־מֵת׃

יד Cap. XIV.

א וַיֵּדַע יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה כִּי־לֵב הַמֶּלֶךְ עַל־
2 אַבְשָׁלוֹם׃ וַיִּשְׁלַח יוֹאָב תְּקוֹעָה וַיִּקַּח מִשָּׁם אִשָּׁה
חֲכָמָה וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הִתְאַבְּלִי־נָא וְלִבְשִׁי־נָא בִּגְדֵי־
אֵבֶל וְאַל־תָּסוּכִי שֶׁמֶן וְהָיִית כְּאִשָּׁה זֶה יָמִים רַבִּים
3 מִתְאַבֶּלֶת עַל־מֵת׃ וּבָאת אֶל־הַמֶּלֶךְ וְדִבַּרְתְּ אֵלָיו
4 כַּדָּבָר הַזֶּה וַיָּשֶׂם יוֹאָב אֶת־הַדְּבָרִים בְּפִיהָ׃ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הַתְּקֹעִית אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתִּפֹּל עַל־אַפֶּיהָ אַרְצָה
וַתִּשְׁתָּחוּ וַתֹּאמֶר הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ׃
ה וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר
6 אָבֵל אִשָּׁה־אַלְמָנָה אָנִי וַיָּמָת אִישִׁי׃ וּלְשִׁפְחָתְךָ שְׁנֵי
בָנִים וַיִּנָּצוּ שְׁנֵיהֶם בַּשָּׂדֶה וְאֵין מַצִּיל בֵּינֵיהֶם וַיַּכֵּהוּ
7 הָאֶחָד אֶת־הָאֶחָד וַיְמִתֵהוּ׃ וְהִנֵּה קָמָה כָל־
הַמִּשְׁפָּחָה עַל־שִׁפְחָתֶךָ וַיֹּאמְרוּ תְּנִי׀ אֶת־מַכֵּה אָחִיו
וְנָמִתֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אָחִיו אֲשֶׁר הָרָג וְנַשְׁמִידָה גַּם־אֶת־
הַיּוֹרֵשׁ וְכִבּוּ אֶת־גַּחַלְתִּי אֲשֶׁר נִשְׁאָרָה לְבִלְתִּי שִׂים־
לְאִישִׁי שֵׁם׀ וּשְׁאֵרִית עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃

עמיהוד קרי v. 37. עיניו קרי v. 34. ויאמר
שים קרי ibid. קמץ בז״ק v. 7.

8 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָאִשָּׁה לְכִי לְבֵיתֵךְ
9 וְאֲנִי אֲצַוֶּה עָלָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַתְּקוֹעִית אֶל־
הַמֶּלֶךְ עָלַי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הֶעָוֹן וְעַל־בֵּית אָבִי וְהַמֶּלֶךְ
וְכִסְאוֹ נָקִי׃ י וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
הַמְדַבֵּר אֵלַיִךְ וַהֲבֵאתָ אֵלַי וְלֹא־יֹסִיף עוֹד לָגַעַת בָּךְ׃
11 וַתֹּאמֶר יִזְכָּר־נָא הַמֶּלֶךְ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מֵהַרְבַּית
גֹּאֵל הַדָּם לְשַׁחֵת וְלֹא יַשְׁמִידוּ אֶת־בְּנִי וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה
12 אִם־יִפֹּל מִשַּׂעֲרַת בִּנֵךְ אָרְצָה׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה תְּדַבֶּר־
נָא שִׁפְחָתְךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּבָר וַיֹּאמֶר דַּבֵּרִי׃
13 וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה וְלָמָּה חָשַׁבְתָּה כָזֹאת עַל־עַם אֱלֹהִים
וּמִדַּבֵּר הַמֶּלֶךְ הַדָּבָר הַזֶּה כְּאָשֵׁם לְבִלְתִּי הָשִׁיב הַמֶּלֶךְ
14 אֶת־נִדְחוֹ׃ כִּי־מוֹת נָמוּת וְכַמַּיִם הַנִּגָּרִים אַרְצָה אֲשֶׁר
לֹא יֵאָסְפוּ וְלֹא־יִשָּׂא אֱלֹהִים נֶפֶשׁ וְחָשַׁב מַחֲשָׁבוֹת
לְבִלְתִּי יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדָּח׃ טו וְעַתָּה אֲשֶׁר־בָּאתִי לְדַבֵּר אֶל־
הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה כִּי יְרָאֻנִי הָעָם וַתֹּאמֶר
שִׁפְחָתְךָ אֲדַבְּרָה־נָּא אֶל־הַמֶּלֶךְ אוּלַי יַעֲשֶׂה הַמֶּלֶךְ
16 אֶת־דְּבַר אֲמָתוֹ׃ כִּי יִשְׁמַע הַמֶּלֶךְ לְהַצִּיל אֶת־אֲמָתוֹ
מִכַּף הָאִישׁ לְהַשְׁמִיד אֹתִי וְאֶת־בְּנִי יַחַד מִנַּחֲלַת
17 אֱלֹהִים׃ וַתֹּאמֶר שִׁפְחָתְךָ יְהִי־נָא דְבַר־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
לְמְנוּחָה כִּי׀ כְּמַלְאַךְ הָאֱלֹהִים כֵּן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לִשְׁמֹעַ
הַטּוֹב וְהָרָע וַיהוָה אֱלֹהֶיךָ יְהִי עִמָּךְ׃
18 וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אֶל־הָאִשָּׁה אַל־
נָא תְכַחֲדִי מִמֶּנִּי דָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי שֹׁאֵל אֹתָךְ וַתֹּאמֶר
19 הָאִשָּׁה יְדַבֶּר־נָא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲיַד
יוֹאָב אִתָּךְ בְּכָל־זֹאת וַתַּעַן הָאִשָּׁה וַתֹּאמֶר חֵי נַפְשְׁךָ
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־אֵשׁ׀ לְהַמִּין וּלְהַשְׂמִיל מִכֹּל אֲשֶׁר־
דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־עַבְדְּךָ יוֹאָב הוּא צִוָּנִי וְהוּא שָׂם

מהרבת קרי v. 11.

בפי

תְּקוֹעִית דעם קעניגע, מוז איך, איין הערר מוכט קעניג׳
פֿאַלן דיא שרעקפּע! מוז דאָס הויס מיינעם פֿאַטערס! דער קעניג
מוכט זיין טהרון ווייב דאָרוכ בערעכטפֿערטיגטע: (י) דער קעניג
שפּריכט, וואר דיר ווידער עטוואס רעדט זאָגען ווירד, דען זאָל
ער מיר פֿיהרען. ער ווירד דיך נעוויס מין רוהע לאָסען:
(יא) יענע פֿערזעצטע ווידער, דער קעניג בעדענקט דאָך מַן דען
עוויגען, דייגען גאָטט! מוכט פֿערהיטהע, דאָס דיא בלוט־רעכער
ניכט נאָך מעהר פֿערדערבען פֿערניכטען. דאָס זיא נעמאָך מיינען
זאָהן ניכט פֿערטיגען! דא שוואר דער קעניג, וו וואָהר דער עוויגע
לעבעט, עס זאָלען פֿאַל דייגעם קיינע הָאָרע קרימען נור פֿרא
פֿאַלען. (יב) דאן שפּריכט דיא פֿרויא, ערלויבע דאָך, דאָס דייגע
מאָגד מיינעם העררן מוכט קעניגע נאָך עטוואָס זאָגען דאָרף! יענער
שפּריכט, דוא קאָננסט רעדען: (יג) דאָ שפּריכט זיא, וואָ קאָננסט
דוא דערגלייכען פֿאַן גאָטטעס פֿאָלק דענקען? דאָך נאָך דעם, וואָס
דער קעניג דאָ מוס־בעשפּרעכען, זו מוסט ער זיך סעלבסט פֿערפֿאָהרען
וויא מוכבערעכט, דאָס דער קעניג זיינען פֿערשטאָסענען ניכט נורוק
קומען לאָסט: (יד) דען ווירד מיסען זו מוסט שטערבען, וואָלטען ווירד
ווידער דעם וואַסער אָהנליך, דאָס מאָהלען ריינבעט מוך דען באָדען,
זאָמלען זיך דאָס וואַסער מוכ־בעשפּרעכען וועדרען קאָן. גאָטט פֿערלייהעט
מוכד ניכט ווידער מוך־בעשפּרעכען, דאָס מאָהלען דען בעדאָנען
זיין דער הין־בעשיקבען זועלל ניכט מעהר. מען מוס מאָהר פֿאַרמוך
בעדאַכט זיין, דאָס ניכט מין זיבעד פֿאַלענדס פֿאַן מיהם אב־גע־
פֿיהרעט וועדרע: (טו) וואָרומ איך אַבער קאָם, דעם קעניגע
מיינעם העררן יענע וואָרט פֿאַר־ברינגען? יַ, וויל מיר דיא
לייטע בַּאנגע מאַכטען. דא מאַכטע וין דייגע מאָגד, מיך וויל דאָך
מיט דעם קעניגע רעדען, פֿיללייכט טהוט ער וואס וויגע מאָגד פֿער־
זָאגען: (טז) דען, וואָן דער קעניג בעהער גיבט, וויגע מאָגד זו
שיצען, פֿאַר דער מאָגד מיינעם מאַכטען. דא איך וואָהל וויסען
מיינעם העררן יענע וואָרט, דיא דייגע מאָגד, מיך וויל דאָך
זאָהנט פֿאַן גאָטטעס מיגענטהומ פֿערטיגען וואָלטען: (יז) דאָך
זו מאָכט דיך דייגע מאָגד, וויגע וואָהל דער מיגענע מוס שפּרוך
מיינעם העררן מוכט קעניגעס מיהם נור בערוהיגונג דיכטען. דען
מיין הערר מוכט קעניג מיסט יַ וויא מיין ענגעל גאָטטעס, נו פֿער־
שטעהען וואס גוט פֿאַר שאָלוק מיסט. דער עוויגע דיין גאָטט וויא
נון מיט דיר! (יח) דער קעניג פֿיגג פֿאַרוואָס אַב ניכט, וואָרומ איך
דיר פֿרוא, פֿערלייגנע מיר דאָך מיינע וואָרט, מיין הערר מוכט קעניג
פֿערוהע נור נו שפּריכען: (יט) דאָ פֿרוגטע דער קעניג, מיסט
ניכט דיא פֿרוא מיט מיין וואָאב מין וואָרט דיסעם מיט דיר מיך שפּיל?
זיא פֿרוא, מיין הערר מוכט קעניג! עס מיסט ניכט מעגליך זיך רעכטס
זעלבע, מיין הערר מוכט קעניג! דען וואס דיסעם פֿערשטאָסענען
דאָך זיינקס נו וועגלען, דען דעם וואס מיין הערר מוכט קעניג פֿראַגט·
יַ, זיין קנעכט יוֹאָב האָט עס מיר בעפֿאָהלען. יַ, עד האָט דיינעד

מאָגד

בעסער, ווען מיך נאָך האָרט וואָרט · איך מוס מיסן האָס מענגעזיכט
דעס

(כ) מוק דער מאָגד מיסט וואָרטע מין דען מונד געזעגט: (כ) מוק דער
זאַכע מיינע מענערע בעשטאַנט נו בעדען, טהאַט דיסעס זיין
קנעכט יואָב · מאַער מיין הערר מיסט וויסע, מונד האַט שארפ־
זיכטיגקייט וויא מיין ענגעל גאָטטעס · וואָדורך ער אַלעס וויס,
וואָס מין דעם אַנדע פֿאָר־בעהעט: (כא) דער קעניג שפראַך
האַראוס נו יואָב, דו זוס דיסעס פֿערזאַכטאַטעט האַסט, זו
רייסע דען הין, מונד האָלע אַבְשָׁלוֹם נורוק: (כב) יואָב פֿיל
מוק האָס מענגעזיכט נור ערדע, שטרעקטע זיך הין, זענגעטע
דען קעניג, מונד שפראַך, הייטע מיסט דיין קנעכט מיבערנייגט,
דאָס מיך גנאַדט מין דיינען מויגען בעפֿונדען, מיין הערר! זו מיין
קעניג! דו זוס דיינעק קנעכטע זיינע ביטטע בעווילפֿערטעסט:
(כג) יואָב מאַכטע זיך מוסק מוק, מונד רייסטע נאַך גשור,
מונד ברַאַכטע אַבְשָׁלוֹם נאַך ירוּשָׁלַיִם: (כד) דאַ שפראַך דער
קעניג, ער בעגעבע זיך נאַך זיינער וואָהנונג, מיין מענגעזיכט
מאַער זאָל ער ניכט זעהען · אַבְשָׁלוֹם בעגאַב זיך מוסק נאַך
זיינער וואָהנונג, מונד זאָה דעס קעניגס מענגעזיכט ניכט:
(כה) זו שעהן וויא אַבְשָׁלוֹם, וואָר קיינע מאַנס־פערסאָן
מין גאַנץ יִשְׂרָאֵל, קיינער זאָ דעק זו פֿיל נו ריהמען וואָר · פֿאָן
זיינער פֿוס־זאָהלע ביס נום שייטעל האָטטע ער קיינען מאַנגעל:
(כו) מיינער וועז ער זיך זיין הויפּט שעערען יס — מונד דיסעס
בעשאָה פֿאָן מיינער בעווי֯סען נייט נור מאַנערן · דען נור וועז עס
מיהם נו שווער וואָורדע, יס ער עס שעערען — וואָג זיין הויפּט־
האָאָר נוויא הונדערט שֶׁקֶלִים, נאַך דעם קעניגיכען בעווי֯כטע:
(כז) עס וואָורדען אַבְשָׁלוֹם דריא זוהנע בעבאָרען, מונד מיינע
טאָכטער, נאַמענס תָּמָר · דיסע וואָר מיין פֿרויענצימער פֿאָן
שענהנער בעשטאַלט: (כח) זוס אַבְשָׁלוֹם בעריטס נוויא יאָהרע
אין יְרוּשָׁלַיִם נוגעברַאַכט האָטטע, מונד נאַך מיינער פֿאָר דעס
קעניגס מויגען ניכט ערשיינען דורפֿטע: (כט) שיקטע ער נו
יואָב, מוס מיהן זאָ דען קעניג נו שיקען · דיסער וואָלטע מאַער
ניכט נו מיהם קאָמען · ער שיקטע מאַראַוס, זיין ער וואָלטע
דורכאויס ניכט קאָמען: (ל) ער בעפֿאַהל היערוף וויינען
קנעכטען, זענעט דען פֿעלד דעס יואָב, דער זאָ מיינעק רַיִּב
ליגט, ער האָט בערסטע האַרוק · בעהעט, שטעקטע מיהן אין
ברַאַנד · מונד דיא קנעכטע דעס אַבְשָׁלוֹם שטעקטען דען פֿעלד
אין ברַאַנד: (לא) נון מאַכטע זיך יואָב מוק, קאָם נו אַבְשָׁלוֹם
אין הויס, מונד שפראַך, וואַרוק האָבען דיינע קנעכטע
מיינען פֿעלד אין ברַאַנד געשטעקט? (לב) אַבְשָׁלוֹם ערווידערטע
מיהם, זיהע! איך האָבע נו דיר בעשיקט, מונד דיר זאָגען לאָסען,
קאָם נו מיר, איך וויל דיך זו דען קעניג שיקען, מונד מיהם זאָגען
לאָסען, וואָלט בין איך דאָך גשור בעפֿאַנגען? עס וואָרע מיר יא
בעסער, ווען איך נאָך האָרט וואָרע · איך מוס זאָ מענגעזיכט

(כ) בְּפְנֵי שַׁפְּחָתְךָ אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: לְבַעֲבוּר סֹבֵב
אֶת־פְּנֵי הַדָּבָר עָשָׂה עַבְדְּךָ יוֹאָב אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
וַאדֹנִי חָכָם כְּחָכְמַת מַלְאַךְ הָאֱלֹהִים לָדַעַת אֶת־כָּל־
אֲשֶׁר בָּאָרֶץ:
(כא) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב הִנֵּה־נָא עָשִׂיתִי אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה
(כב) וְלֵךְ הָשֵׁב אֶת־הַנַּעַר אֶת־אַבְשָׁלוֹם: וַיִּפֹּל יוֹאָב אֶל־
פָּנָיו אַרְצָה וַיִּשְׁתָּחוּ וַיְבָרֶךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר יוֹאָב
הַיּוֹם יָדַע עַבְדְּךָ כִּי־מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
(כג) אֲשֶׁר־עָשָׂה הַמֶּלֶךְ אֶת־דְּבַר עַבְדּוֹ: וַיָּקָם יוֹאָב וַיֵּלֶךְ
גְּשׁוּרָה וַיָּבֵא אֶת־אַבְשָׁלוֹם יְרוּשָׁלָם:
(כד) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ יָסֹב אֶל־בֵּיתוֹ וּפָנַי
לֹא יִרְאֶה וַיָּסָב אַבְשָׁלוֹם אֶל־בֵּיתוֹ וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא
רָאָה:
(כה) וּכְאַבְשָׁלוֹם לֹא־הָיָה אִישׁ־יָפֶה בְּכָל־יִשְׂרָאֵל לְהִתְהַלֵּל
מִכַּף רַגְלוֹ וְעַד קָדְקֳדוֹ לֹא־הָיָה בּוֹ מוּם: (כו) וּבְגַלְּחוֹ
אֶת־רֹאשׁוֹ וְהָיָה מִקֵּץ יָמִים ׀ לְיָמִים אֲשֶׁר יְגַלַּח
כִּי־כָבֵד עָלָיו וְגִלָּחוֹ וְשָׁקַל אֶת־שְׂעַר רֹאשׁוֹ מָאתַיִם
שְׁקָלִים ׀ בְּאֶבֶן הַמֶּלֶךְ: (כז) וַיִּוָּלְדוּ לְאַבְשָׁלוֹם שְׁלוֹשָׁה
בָנִים וּבַת אַחַת וּשְׁמָהּ תָּמָר הָיְתָה אִשָּׁה יְפַת
מַרְאֶה:
(כח) וַיֵּשֶׁב אַבְשָׁלוֹם בִּירוּשָׁלַם שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְנֵי הַמֶּלֶךְ לֹא
רָאָה: (כט) וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב לִשְׁלֹחַ אֹתוֹ אֶל־
הַמֶּלֶךְ וְלֹא אָבָה לָבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁלַח עוֹד שֵׁנִית וְלֹא
ל אָבָה לָבוֹא: (ל) וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו רְאוּ חֶלְקַת יוֹאָב
אֶל־יָדִי וְלוֹ־שָׁם שְׂעֹרִים לְכוּ וְהַצִּיתֻיהָ בָאֵשׁ וַיַּצִּיתוּ
עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם אֶת־הַחֶלְקָה בָּאֵשׁ:
(לא) וַיָּקָם יוֹאָב וַיָּבֹא אֶל־אַבְשָׁלוֹם הַבַּיְתָה

והציותה ק׳ v. 30. עבדך ק׳ v. 22. עשית ק׳ v. 21. ויאמר

וַיֹּאמֶר אֵלָיו לָמָּה הִצַּיתוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־הַחֶלְקָה אֲשֶׁר־
לִי בָּאֵשׁ׃ וַיַּעַן אַבְשָׁלוֹם אֶל־יוֹאָב הִנֵּה שָׁלַחְתִּי 32
אֵלֶיךָ ׀ לֵאמֹר בֹּא הֵנָּה וְאֶשְׁלְחָה אֹתְךָ אֶל־הַמֶּלֶךְ
לֵאמֹר לָמָּה בָאתִי מִגְּשׁוּר טוֹב לִי עֹד אֲנִי־שָׁם וְעַתָּה
אֶרְאֶה־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְאִם־יֶשׁ־בִּי עָוֹן וְהֵמִתָנִי׃ וַיָּבֹא 33
יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיַּגֶּד־לוֹ וַיִּקְרָא אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיָּבֹא אֶל־
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ עַל־אַפָּיו אַרְצָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשַּׁק
הַמֶּלֶךְ לְאַבְשָׁלוֹם׃

Cap. XV.

טו

וַיְהִי מֵאַחֲרֵי כֵן וַיַּעַשׂ לוֹ אַבְשָׁלוֹם מֶרְכָּבָה א
וְסוּסִים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃ וְהִשְׁכִּים אַבְשָׁלוֹם 2
וְעָמַד עַל־יַד דֶּרֶךְ הַשָּׁעַר וַיְהִי כָּל־הָאִישׁ אֲשֶׁר־יִהְיֶה־
לוֹ רִיב לָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ לַמִּשְׁפָּט וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם
אֵלָיו וַיֹּאמֶר אֵי־מִזֶּה עִיר אַתָּה וַיֹּאמֶר מֵאַחַד שִׁבְטֵי־ 3
יִשְׂרָאֵל עַבְדֶּךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְשָׁלוֹם רְאֵה דְבָרֶיךָ
טוֹבִים וּנְכֹחִים וְשֹׁמֵעַ אֵין־לְךָ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר 4
אַבְשָׁלוֹם מִי־יְשִׂמֵנִי שֹׁפֵט בָּאָרֶץ וְעָלַי יָבוֹא כָל־אִישׁ
אֲשֶׁר־יִהְיֶה־לּוֹ רִיב־וּמִשְׁפָּט וְהִצְדַּקְתִּיו׃ וְהָיָה בְּקָרְבַת ה
אִישׁ לְהִשְׁתַּחֲוֹת לוֹ וְשָׁלַח אֶת־יָדוֹ וְהֶחֱזִיק לוֹ וְנָשַׁק
לוֹ׃ וַיַּעַשׂ אַבְשָׁלוֹם כַּדָּבָר הַזֶּה לְכָל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־ 6
יָבֹאוּ לַמִּשְׁפָּט אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְגַנֵּב אַבְשָׁלוֹם אֶת־לֵב אַנְשֵׁי
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם 7
אֶל־הַמֶּלֶךְ אֵלְכָה נָּא וַאֲשַׁלֵּם אֶת־נִדְרִי אֲשֶׁר־נָדַרְתִּי
לַיהוָה בְּחֶבְרוֹן׃ כִּי־נֵדֶר נָדַר עַבְדְּךָ בְּשִׁבְתִּי בִגְשׁוּר 8
בַּאֲרָם לֵאמֹר אִם־יָשׁוֹב יְשִׁבֵנִי יְהוָה יְרוּשָׁלַם וְעָבַדְתִּי
אֶת־יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר־לוֹ הַמֶּלֶךְ לֵךְ בְּשָׁלוֹם וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ 9
חֶבְרוֹנָה׃ וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם י

ישוב קרי v. 8. מרגלים

דעס קעניגס זעהען! בין איך אַבער שטראַפבאַר, זאָ לאָזט ער מיך
לעבן מוחבריגען: (לג) יואָב גינג היערויף זו דעם קעניג,
מוד שטעלט עס מיהם פאָר. ער בעריף דאַרויף אַבְשָׁלוֹם.
דיסער ערשין זון דעם קעניג, וואַרף זיך מויף דאָס אַנגעזיכט
זיין ערדע הין, מוד דער קעניג קיסט אַבְשָׁלוֹם:

קאַפּיטעל טו

(א) ניכט לאַנגע נאַכהער, שאַפֿט אַבְשָׁלוֹם זיך וואָגען מוד
פֿערדע אָן, נעבסט פֿינפֿציג מאָן, לויפֿ פאָר מיהם הער ליפֿען:
(ב) ער שטאַנד געווענהנליך פֿרים־נייטיג מויף, מוד שטעלטע זיך
אָן דען וועג נעבן טהאָרע. וואָר נון מיינע שטרייט־זאַכע שטאַטע,
מוד זו דעם קעניגע פאָר בעריכט וואָלטע, דען ריף אַבְשָׁלוֹם
זו זיך, מוד שפראַך, מויס וועלכער שטאַדט ביסט דוא? מוד וען
יענער מיהם אָנטאָן, דיין קנעכט מיסט מויס דעם מוד דעם
שטאַמע פֿון יִשְׂרָאֵל: (ג) זאָ זאָגטע אַבְשָׁלוֹם זו מיהם, זיהע
דאָ! דייַנע זאַכען זיבד גוט מוד בילליג. דאָך בעקומסט דוא קיין
געהער פֿון המלך זייַטען דעם קעניגעס: (ד) דאָן ריף ער מויס, וואָר
מיך דאָך נעבן ריכטער מין דעם לאַנד מאַכטע! דאָס מיין יעדער,
דער מיינע שטרייט־זאַכע, זאָל רעכטס־זאַכע האַטטע, זו מיר קומען,
מיך וואָלטע מיהם געווים בערעכטיגקייט וויידערפֿאָהרען לאָזען!
(ה) נאָהעטע זיך יעמאַנד, מוד זיך פֿאַר מיהם ניעדער זו וועלען,
זו שטרעקטע ער זיינע האַנד מויס, מומפֿאַסטע מוד קיסטע מיהן:
(ו) מוך אַהנליכע מַרט מאַכטע ער עס מיט אַלען מויס יִשְׂרָאֵל,
דיא זו דעם קעניגע פֿאַר בעריכט וואָלטען. מוד שטאַהן דאָרוך דיא
הערצען אַלער מאַנעער פֿון יִשְׂרָאֵל: (ז) עס וואַר זו ענדע דעס
פֿיערצִגסטען יאָהרעס, מוס אַבְשָׁלוֹם דען קעניג בעטע, ערלויבע
דאָך, דאָס מיך דעם עוועגען דאָס מוד מיין געלובדע, דאָס מיך דעם
עהרען געטהאָן, מין חֶבְרוֹן ערפֿילען דאָרף: (ח) דען דיין
זו עהרען געטהאָן, מין חֶבְרוֹן ערפֿילען דאָרף: (ח) דען דיין
קנעכט האָט מיין געלובדע געטהאָן, דא איך זו גשור מין אָרם מיך
מויפֿהיט. מוד דעשפראָכען, וואָן דער עוויגע מיך ווידער באָך
ירוּשָׁלַיִם נורין בריגען וואָלטע, זו וועל איך מיהם דיענען:
(ט) דער קעניג שפראָך זו מיהם, רייַסע מין פֿרידען! ער מאַכטע
זיך מויף מוך, מוד רייַסטע נאָך חֶבְרוֹן: (י) פֿאַרהער פֿערשיק־
טע ער קונדשאַפֿטער מין מויף שטאַמע פֿון יִשְׂרָאֵל, מוד טרוג
מיהען מוך, זו באַלד איהר דען פּאָסוינג־שטויף הערען וועלדען,
זו מאַכען בעקאַנענ, אַבְשָׁלוֹם מיסט זו חֶבְרוֹן זונ קעניג ער־
נאַנט וואָרדען! (יא) עס וואַרען מיט אַבְשָׁלוֹם זוויי הונדערט
פערסאָנען פֿון ירוּשָׁלַיִם מיט־בעריסען, דיא בלויס מיינפֿאָלט מיט גינגען,
וואָרען, מוד פֿון מיהרער מיינפֿאָלט מיט גינגען, זהנע פֿון
זאַנסט עטוואָס בעוואוסט זו האַבען: (יב) אַבְשָׁלוֹם בעשיקטע
עבענפֿאָלס אָחִיתוֹפֶל, דען גִּילוֹנִי, ער בעהיימע־רָאטה דעס

דוד

דָּוִד, מוּס זײַנער שטאָלץ, נעמלִיך מוּס גְּלֹה, וואָהרענד ער זיא
אַפּאָר פֿערריכטען זי׳ס. זיא פֿערשוואָרנג נאָהק נון נז, מוּנד דער
אַהנהאַנג דעס אַבְשָׁלוֹם וואָרד מיאַער שטאַרקער: (יג) מײַנער
קאָם מיט דער נאָכריכט נז דָּוִד, וועלכער מוּס־זאָגטע, דאָס הערץ
מײַנעס יעדען מן יִשְׂרָאֵל האָט זיך גאָנץ אַבְשָׁלוֹם גענאָנגט:
(יד) דָּוִד שפּראָך היערמיט נז זײַנען דיהנערן, זיא בײַ מיהק מן
ירוּשָׁלַיִם וואָרען, זיך מאַכט מײַך דען רײַסט־פֿערטיג, דאָס וויר
פֿלוהטן קאָנענען. דען עס וויירד פֿיר מוּנס קײַנע אַבהערע רעטטונג
זײַן קאָנען. בעשׁוײַניגען אַבער זיא אַבְשָׁלוֹם. ער קאָנג־
טע זעלבסט מײַלען, מוּנד נאָך אַנטערפֿאָלען, מוּנד דאָס מוּנבלוּק מיבער
מוּנס שטירנען, מוּנד זיא שטאָלץ פֿערהעערען מיט דער שאַרפֿע דעס
שווערטעס: (טו) זיא דיהנער דעס קעניגס ערווידערטען דאָס קע־
ניגס, נז פֿוּלע וואָס מוּנסער קעניגליכער געבּיטהער ענטשלוּסס,
זיבּר דײַנע קנעכטע בעריים: (יו) דער קעניג רײַסטע פֿוס אָב,
מוּנד פֿוּלע זײַנע הויס־לײַטע פֿאָלגטען מיהק. נור נעהען קעבס־
וויבער זי׳ס ער נורים, דאָס הוּס נז היטהען: (יז) נאָכדעם ער מיט
זײַנער פֿאָלק נאָך דער וויסטע נז: (יח) כּל עבדיו עברים על־ידו וכל־
הכּרתי וכל־הפּלתי וכל־הגתים שׁשׁ־מאות איש אשׁר־באו ברגלו מגת עברים
עברי המלך: (יט) ויאמר המלך אל־אתי הגתי למה
תלך גם־אתה אתנו שׁוב ושׁב עם־המלך כּי־נכרי
אתה וגם־גלה אתה למקומך: (כ) תמול ׳ בואך והיום
אנועך עמנו ללכת ואני הולך על אשׁר־אני הולך שׁוב
והשׁב את־אחיך עמך חסד ואמת: (כא) ויען אתי את־
המלך ויאמר חי־יהוה וחי אדני המלך כּי אם במקום
אשׁר יהיה־שׁם ׳ אדני המלך אם־למות אם־לחיים
כּי־שׁם יהיה עבדך: (כב) ויאמר דוד אל־אתי לך ועבר
ויעבר אתי הגתי וכל־אנשׁיו וכל־הטף אשׁר אתו:
(כג) וכל־הארץ בוכים קול גדול וכל־העם עברים והמלך

(טו) אַלע זײַנע קנעכטע בעריים. (טז) דער קעניג רײַסטע פֿוס אָב,
מוּנד פֿוּלע זײַנע הויס־לײַטע פֿאָלגטען מיהק. נור נעהען קעבס־
וויבער זי׳ס ער נורים, דאָס הוּס נז היטהען: (יז) נאָכדעם ער מיט
זײַנער פֿאָלק נאָך דער וויסטע נז: (יח) כּל עבדיו עברים על־ידו וכל־
הכּרתי וכל־הפּלתי וכל־הגתים שׁשׁ־מאות איש אשׁר־באו ברגלו מגת עברים
עברי המלך: (יט) ויאמר המלך אל־אתי הגתי למה
תלך גם־אתה אתנו שׁוב ושׁב עם־המלך כּי־נכרי
אתה וגם־גלה אתה למקומך: (כ) תמול ׳ בואך והיום
אנועך עמנו ללכת ואני הולך על אשׁר־אני הולך שׁוב
והשׁב את־אחיך עמך חסד ואמת: (כא) ויען אתי את־
המלך ויאמר חי־יהוה וחי אדני המלך כּי אם במקום
אשׁר יהיה־שׁם ׳ אדני המלך אם־למות אם־לחיים
כּי־שׁם יהיה עבדך: (כב) ויאמר דוד אל־אתי לך ועבר
ויעבר אתי הגתי וכל־אנשׁיו וכל־הטף אשׁר אתו:
(כג) וכל־הארץ בוכים קול גדול וכל־העם עברים והמלך

מְרַגְּלִים בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר כְּשָׁמְעֲכֶם אֶת־
11 קוֹל הַשֹּׁפָר וַאֲמַרְתֶּם מָלַךְ אַבְשָׁלוֹם בְּחֶבְרוֹן: וְאֶת־
אַבְשָׁלוֹם הָלְכוּ מָאתַיִם אִישׁ מִירוּשָׁלַם קְרֻאִים וְהֹלְכִים
12 לְתֻמָּם וְלֹא יָדְעוּ כָּל־דָּבָר: וַיִּשְׁלַח אַבְשָׁלוֹם אֶת־
אֲחִיתֹפֶל הַגִּילֹנִי יוֹעֵץ דָּוִד מֵעִירוֹ מִגִּלֹה בְּזִבְחוֹ אֶת־
הַזְּבָחִים וַיְהִי הַקֶּשֶׁר אַמִּץ וְהָעָם הוֹלֵךְ וָרַב אֶת־
13 אַבְשָׁלוֹם: וַיָּבֹא הַמַּגִּיד אֶל־דָּוִד לֵאמֹר הָיָה לֵב־אִישׁ
14 יִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם: וַיֹּאמֶר דָּוִד לְכָל־עֲבָדָיו אֲשֶׁר־
אִתּוֹ בִּירוּשָׁלַם קוּמוּ וְנִבְרָחָה כִּי לֹא־תִהְיֶה־לָּנוּ פְלֵיטָה
מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם מַהֲרוּ לָלֶכֶת פֶּן־יְמַהֵר וְהִשִּׂגָנוּ וְהִדִּיחַ
טו עָלֵינוּ אֶת־הָרָעָה וְהִכָּה הָעִיר לְפִי־חָרֶב: וַיֹּאמְרוּ
עַבְדֵי־הַמֶּלֶךְ אֶל־הַמֶּלֶךְ כְּכֹל אֲשֶׁר־יִבְחַר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ
16 הִנֵּה עֲבָדֶיךָ: וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ וְכָל־בֵּיתוֹ בְּרַגְלָיו וַיַּעֲזֹב
17 הַמֶּלֶךְ אֵת עֶשֶׂר נָשִׁים פִּלַגְשִׁים לִשְׁמֹר הַבָּיִת: וַיֵּצֵא
18 הַמֶּלֶךְ וְכָל־הָעָם בְּרַגְלָיו וַיַּעַמְדוּ בֵּית הַמֶּרְחָק: וְכָל־
עֲבָדָיו עֹבְרִים עַל־יָדוֹ וְכָל־הַכְּרֵתִי וְכָל־הַפְּלֵתִי וְכָל־
הַגִּתִּים שֵׁשׁ־מֵאוֹת אִישׁ אֲשֶׁר־בָּאוּ בְרַגְלוֹ מִגַּת עֹבְרִים
19 עַל־פְּנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִתַּי הַגִּתִּי לָמָּה
תֵלֵךְ גַּם־אַתָּה אִתָּנוּ שׁוּב וְשֵׁב עִם־הַמֶּלֶךְ כִּי־נָכְרִי
כ אַתָּה וְגַם־גֹּלֶה אַתָּה לִמְקוֹמֶךָ: תְּמוֹל ׳ בּוֹאֲךָ וְהַיּוֹם
אֲנוֹעֲךָ עִמָּנוּ לָלֶכֶת וַאֲנִי הוֹלֵךְ עַל אֲשֶׁר־אֲנִי הוֹלֵךְ שׁוּב
21 וְהָשֵׁב אֶת־אַחֶיךָ עִמָּךְ חֶסֶד וֶאֱמֶת: וַיַּעַן אִתַּי אֶת־
הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה וְחֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי אִם בְּמָקוֹם
אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם ׳ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אִם־לְמָוֶת אִם־לְחַיִּים
22 כִּי־שָׁם יִהְיֶה עַבְדֶּךָ: וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אִתַּי לֵךְ וַעֲבֹר
וַיַּעֲבֹר אִתַּי הַגִּתִּי וְכָל־אֲנָשָׁיו וְכָל־הַטַּף אֲשֶׁר אִתּוֹ:
23 וְכָל־הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל וְכָל־הָעָם עֹבְרִים וְהַמֶּלֶךְ

אם כתיב ולא קרי v. 21. אניעך קרי v. 20. עבר

עֹבֵר בְּנַחַל קִדְרוֹן וְכָל־הָעָם עֹבְרִים עַל־פְּנֵי דֶּרֶךְ אֶת־
הַמִּדְבָּר׃ וְהִנֵּה גַם־צָדוֹק וְכָל־הַלְוִיִּם אִתּוֹ נֹשְׂאִים 24
אֶת־אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים וַיַּצִּקוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים
וַיַּעַל אֶבְיָתָר עַד־תֹּם כָּל־הָעָם לַעֲבֹר מִן־הָעִיר׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצָדוֹק הָשֵׁב אֶת־ כה
אֲרוֹן הָאֱלֹהִים הָעִיר אִם־אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי יְהוָה
וְהֶשִּׁבַנִי וְהֶרְאַנִי אֹתוֹ וְאֶת־נָוֵהוּ׃ וְאִם כֹּה יֹאמַר לֹא 26
חָפַצְתִּי בָּךְ הִנְנִי יַעֲשֶׂה־לִּי כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו׃
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צָדוֹק הַכֹּהֵן 27
הֲרֹאֶה אַתָּה שֻׁבָה הָעִיר בְּשָׁלוֹם וַאֲחִימַעַץ בִּנְךָ
וְיוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר שְׁנֵי בְנֵיכֶם אִתְּכֶם׃ רְאוּ אָנֹכִי 28
מִתְמַהְמֵהַּ בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר עַד־בּוֹא דָבָר מֵעִמָּכֶם
לְהַגִּיד לִי׃ וַיָּשָׁב צָדוֹק וְאֶבְיָתָר אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים 29
יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם׃ וְדָוִד עֹלֶה בְּמַעֲלֵה הַזֵּיתִים עָלֶה ל
וּבוֹכֶה וְרֹאשׁ לוֹ חָפוּי וְהוּא הוֹלֵךְ יָחֵף וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־
אִתּוֹ חָפוּ אִישׁ רֹאשׁוֹ וְעָלוּ עָלֹה וּבָכֹה׃ וְדָוִד הֻגַּד 31
לֵאמֹר אֲחִיתֹפֶל בַּקְּשָׁרִים עִם־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר דָּוִד
סַכֶּל־נָא אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל יְהוָה׃ וַיְהִי דָוִד בָּא עַד־ 32
הָרֹאשׁ אֲשֶׁר־יִשְׁתַּחֲוֶה שָׁם לֵאלֹהִים וְהִנֵּה לִקְרָאתוֹ
חוּשַׁי הָאַרְכִּי קָרוּעַ כֻּתָּנְתּוֹ וַאֲדָמָה עַל־רֹאשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר 33
לוֹ דָּוִד אִם עָבַרְתָּ אִתִּי וְהָיִתָ עָלַי לְמַשָּׂא׃ וְאִם־הָעִיר 34
תָּשׁוּב וְאָמַרְתָּ לְאַבְשָׁלוֹם עַבְדְּךָ אֲנִי הַמֶּלֶךְ אֶהְיֶה עֶבֶד
אָבִיךָ וַאֲנִי מֵאָז וְעַתָּה וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וְהֵפַרְתָּה לִי אֶת
עֲצַת אֲחִיתֹפֶל׃ וַהֲלוֹא עִמְּךָ שָׁם צָדוֹק וְאֶבְיָתָר לה
הַכֹּהֲנִים וְהָיָה כָּל־הַדָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמַע מִבֵּית הַמֶּלֶךְ
תַּגִּיד לְצָדוֹק וְלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים׃ הִנֵּה־שָׁם עִמָּם שְׁנֵי 36

כצ"ל v. 33. בערבות קרי v. 28. בניהם

(כד) ער גענוג, אוכ מיט מיהם אלע לְוִיִּם, דיא בונדעס־לאדע
גאטטעס טראגענד. (כה) ער קעניג שפרעכ: וואלטן זי צָדוֹק, פיהרע דיא לאדע
גאטטעס ווידער אין דיא שטאדט. וואלטן מיר גנאדע פינדען וועדע
מיר דאס וידער זעהן: (כו) וואלט ער אבער אוך נישט, שפרעכן, איך האבע קיינען
גefאלען אן דיר. (כז) ער קעניג וואגטע פערנער צו דעם פריסטער
צָדוֹק, פינדעסט דוא עס גוט, זא קעהרע אוך דוא נאך דער
שטאדט צוריק מין פרידען, אוכ דין זאהן אֲחִימַעַץ, אוכ יהוֹנָתָן,
זאהן דעס אֶבְיָתָר, דיסע מייערע ביידען זוהנע מיט מיר: (כח) וא־
הען! איך פערוויילע מיך מין דען עבענען דער ווילסטע, ביס מיר
בעריכט פון מיין קומען ווירד, דען מיהר מיר וועדעט אנזאגען
זאלען. (כט) צדוק אוכ אֶבְיָתָר פיהרטען מוסז דיא לאדע גאטטעס
נאך ירוּשָׁלַ͏ִם צוריק, אוכ בליבען דאזועלבסט: (ל) דָּוִד בעשטיג
בון דען עהו־בערג. ער גינג ווינענד היכאוף, האטטע דאס הויפט
פערהילט, אוכ גינג באר־פוס. אלע לייטע, דיא מיט מיהם
וואלטן, אוך מיין יעדער זיין הויפט פערהילט, אוכ גינגען
עבענפאלס ווינענד היכאוף: (לא) היער בראכטע מען דָּוִד דיא
נאכריכט, אֲחִיתֹפֶל וויא אוך אוכטער דען פערשוואלרען מיט
אַבְשָׁלוֹם. דא ריף ער אוס, פערמיינט דאך דיא ראטה־שלאג
דעס אֲחִיתֹפֶל, א עווינגער! (לב) אלס דָּוִד ביס אן דען גיפפעל
געקומען וואר, וא אוך זיך דאר גאטט, גוט אנבעטהונג, בידער־
וירפט. וינהע דא, דא קאם מיהם חוּשַׁי, דער אַרְכִּי, עכטעגענען.
זיין קליידונג־ראק וואר צערריסען, אוכ ערדע אוף זיינעם הויפטע:
(לג) דָּוִד שפראך צו מיהם, וען דוא מיט מיר העראוס וואלטעסט
וואלסט, זא ווירסט דוא מיר נור לאסט זיין: (לד) גינגעסט דוא
אבער נאך דער שטאדט צוריק, אוכ שפראכסט צו אַבְשָׁלוֹם,
דיין קנעכט וויל איך זיין, א קעניג! דיינעס פאטערס קנעכט, יא
דער וואר איך זאנסט, פאן דען אן וויל איך דיין קנעכט זיין! זא
קענגטעסט דוא מיר דיא ראטה־שלאגע דעס אֲחִיתֹפֶל נערשטע־
רען העלפען: (לה) זיהע! דארט האטטעסט דוא דיא פריסטער צָדוֹק
מיהרע גוויס אוך זעהע בייא זיך. צָדוֹק האט אֲחִימַעַץ, אוכ אֶבְיָתָר
יהוֹנָתָן

יְהוֹנָתָן · דורך דיסע מוסף קענטעט מיהר אין גו־שיקען, מלוים וואס מיהר פערעהמעט: (לז) חושי, דער פריינד פון דָּוִד, בעמאַכ זיך מוסף נאך דער שטאָדט, מוס עבען אַבְשָׁלוֹם אין יְרוּשָׁלַיִם אין־ניהען זאלט:

קאַפּיטעל יו

(א) מוס דָּוִד ווידער איינע קלייַנע שטרעקע פון דער בערג־שפּיצע וואָס מיהר פערבײַ, קאָם מיהק צִיבָא, דער קנאַבע דעס מְפִיבֹשֶׁת, מיט אייַנעם פּאָאַר געזאַטטעלטער עסעל ענטגעגען, דיסע טרוגען, זוויי הונדערט ברויט, הונדערט מוס רוֹסינען, עבען זו פון זוממער־פֵּרי־קט, מוד מיינען שוויך ווין: (ב) דער קענ־ג שפּראַך צו צִיבָא, וואָס ווילסט דוא דאַמיט? צִיבָא ערווידערטע, דיא עסעל זינד פֿיר דיא קענ־גס פּאַמיליע, נוס רייטען, דאָס ברויט מוד דיא פֿרי־קט, נוס עסען פֿיר דיא קנאַבען, מוד דער ווין, נוס טרינקען פֿיר דען מאַטטען אין דער ווי־סטע: (ג) דער קענ־ג פַּרַאַ־טע, ווֹ מיסט דען דער זאָהן דייַנעס העררן? דיסער, מְנַטוּאַ־טען צִיבָא דעם קענ־גע, מיסט אין יְרוּשָׁלַיִם געבליבען · דען ער זאָגטע, יעצט ווירד דאָס הוס יִשְׂרָאֵל מיינעם פֿאַטערס ריַיך מיר ווידער צוריק געבען: (ד) דער קענ־ג שפּראַך דאַראוף צו צִיבָא, זיהע דָּ! עס מיסט מלוים דיין, וואָס מְפִיבֹשֶׁת בעזיצט· צִיבָא ערווידערטע, מיך פֿערבי־גע מיך עהרפֿורכט־פֿולל! וואָס מיך פֿערנער גנאַדע אין דייַנען מויגען פֿינדען, מיין הערר מוד קענ־ג! (ה) מוס דער קענ־ג דָּוִד בים בַּחוּרִים געקומען וואָר, קאָם עבען מיין מאַן פון מאָרט הערמוים, פֿון דער פֿאַמיליע דעס שָׁאוּל, זיין נאָמע וואָר שִׁמְעִי, זאָהן דעס גֵּרָא· דער, מוס ער פֿאַהער קאָם, מין מייַנעס פֿאָרט אויסגעטרעטע: (ו) ער וואַרף מוך מיט שטייַנען נאָך דָּוִד, נאָך מלוים קריגס־קנעכטען דעס קענ־גס, נאָך דען מיבריגען לייַטען, מוד נאָך מלוים העלדען, דיא נו זייַנער רעכטען מוד לינקען וואַרען: (ז) בייַ זייַנע אויסעד מוסטערען שפּראַך ער פֿאַלגענדע וואָרטע מוס, הינמוים! הינמוים! דוא בלוט־דיר־סטיגער מוד נידער־טראַכטיגער מאַן! (ח) דער עוויגע האָט מוך דיַך נוריק געבראַכט, מלוים בלוט־שולדען דעס הויסעס שָׁאוּל, מן דעסען שטעלע דוא רעגירעט האָסט· מוד דיא רעבירונג דייַנעס זוהנס אַבְשָׁלוֹם מיבערגעבען· דאָ ביסט דוא נון מין דייַנעס מוטבוֹיקס! וויַיל דוא מיין בלוט־דירסטיגער מענש ביסט! (ט) אֲבִישַׁי זוהן צְרוּיָה, שפּראַך נו דעם קענ־ג, וואַרום זאָל דיסער טאָדטע הונד מייַנען העררן מוד קענ־ג פֿאַטערס? ערלויב דאָס איך היַנ־בער בעהע, מוד מיהק מיין קאָפּף אָב־שלאָגע: (י) דער קענ־ג ערווידערטע, וואָס קומערט עס מייך מוך מיך, מיהר זעהנע דעס צְרוּיָה? ווֹ אויך עד דאָך פֿאַטערס! וואָהרשיינליך האָט מיהק

דער

בְּנֵיהֶם אֲחִימַעַץ לְצָדוֹק וְיוֹנָתָן לְאֶבְיָתָר וְשִׁלַּחְתֶּם
37 בְּיָדָם אֵלַי כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר תִּשְׁמָעוּ׃ וַיָּבֹא חוּשַׁי רֵעֵה
דָוִד הָעִיר וְאַבְשָׁלֹם יָבוֹא יְרוּשָׁלָם׃

Cap. XVI. יו

1 וְדָוִד עָבַר מְעַט מֵהָרֹאשׁ וְהִנֵּה צִיבָא נַעַר
מְפִיבֹשֶׁת לִקְרָאתוֹ וְצֶמֶד חֲמֹרִים חֲבֻשִׁים וַעֲלֵיהֶם
מָאתַיִם לֶחֶם וּמְאָה צִמּוּקִים וּמְאָה קַיִץ וְנֵבֶל יָיִן׃
2 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־צִיבָא מַה־אֵלֶּה לָךְ וַיֹּאמֶר צִיבָא
הַחֲמֹרִים לְבֵית־הַמֶּלֶךְ לִרְכֹּב וְהַלֶּחֶם וְהַקַּיִץ לֶאֱכֹל
3 הַנְּעָרִים וְהַיַּיִן לִשְׁתּוֹת הַיָּעֵף בַּמִּדְבָּר׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
וְאַיֵּה בֶן־אֲדֹנֶיךָ וַיֹּאמֶר צִיבָא אֶל־הַמֶּלֶךְ הִנֵּה יֹשֵׁב
בִּירוּשָׁלַם כִּי אָמַר הַיּוֹם יָשִׁיבוּ לִי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֶת
4 מַמְלְכוּת אָבִי׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לְצִבָא הִנֵּה לְךָ כָּל אֲשֶׁר
לְמְפִיבֹשֶׁת וַיֹּאמֶר צִיבָא הִשְׁתַּחֲוֵיתִי אֶמְצָא־חֵן בְּעֵינֶיךָ
ה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וּבָא הַמֶּלֶךְ דָּוִד עַד־בַּחוּרִים וְהִנֵּה
מִשָּׁם אִישׁ יוֹצֵא מִמִּשְׁפַּחַת בֵּית־שָׁאוּל וּשְׁמוֹ שִׁמְעִי בֶּן־
6 גֵּרָא יֹצֵא יָצוֹא וּמְקַלֵּל׃ וַיְסַקֵּל בָּאֲבָנִים אֶת־דָּוִד וְאֶת־
כָּל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם וְכָל־הַגִּבֹּרִים מִימִינוֹ
7 וּמִשְּׂמֹאלוֹ׃ וְכֹה־אָמַר שִׁמְעִי בְּקַלְלוֹ צֵא צֵא אִישׁ
8 הַדָּמִים וְאִישׁ הַבְּלִיָּעַל׃ הֵשִׁיב עָלֶיךָ יְהוָה כָּל־דְּמֵי
בֵּית־שָׁאוּל אֲשֶׁר מָלַכְתָּ תַּחְתָּו וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת־הַמְלוּכָה
בְּיַד אַבְשָׁלוֹם בְּנֶךָ וְהִנְּךָ בְרָעָתֶךָ כִּי אִישׁ דָּמִים אָתָּה׃
9 וַיֹּאמֶר אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה אֶל־הַמֶּלֶךְ לָמָּה יְקַלֵּל הַכֶּלֶב
הַמֵּת הַזֶּה אֶת־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אֶעְבְּרָה־נָּא וְאָסִירָה אֶת־
י רֹאשׁוֹ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי
יְקַלֵּל וְכִי יְהוָה אָמַר לוֹ קַלֵּל אֶת־דָּוִד וּמִי יֹאמַר מַדּוּעַ

---

v. 8. תחתיו קרי v. 2. והלחם קרי עשיתה
ibid. כי קרי v. 10. כה קרי

עָשִׂיתָה כֵּן׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי וְאֶל־כָּל־עֲבָדָיו 11
הִנֵּה בְנִי אֲשֶׁר־יָצָא מִמֵּעַי מְבַקֵּשׁ אֶת־נַפְשִׁי וְאַף כִּי־
עַתָּה בֶּן־הַיְמִינִי הַנַּחוּ לוֹ וְיַקֵּלֶל כִּי־אָמַר לוֹ יְהוָה׃
אוּלַי יִרְאֶה יְהוָה בְּעֵינָי וְהֵשִׁיב יְהוָה לִי טוֹבָה תַּחַת 12
קִלְלָתוֹ הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְאַנְשָׁיו בַּדָּרֶךְ ס וְשִׁמְעִי 13
הֹלֵךְ בְּצֶלַע הָהָר לְעֻמָּתוֹ הָלוֹךְ וַיְקַלֵּל וַיסַקֵּל בָּאֲבָנִים
לְעֻמָּתוֹ וְעִפַּר בֶּעָפָר׃ וַיָּבֹא הַמֶּלֶךְ 14
וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ עֲיֵפִים וַיִּנָּפֶשׁ שָׁם׃ וְאַבְשָׁלוֹם כו
וְכָל־הָעָם אִישׁ יִשְׂרָאֵל בָּאוּ יְרוּשָׁלִַם וַאֲחִיתֹפֶל אִתּוֹ׃
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר־בָּא חוּשַׁי הָאַרְכִּי רֵעֵה דָּוִד אֶל־אַבְשָׁלוֹם 16
וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם יְחִי הַמֶּלֶךְ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃
וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־חוּשַׁי זֶה חַסְדְּךָ אֶת־רֵעֶךָ לָמָּה 17
לֹא־הָלַכְתָּ אֶת־רֵעֶךָ׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־אַבְשָׁלוֹם לֹא 18
כִּי אֲשֶׁר בָּחַר יְהוָה וְהָעָם הַזֶּה וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל לוֹ אֶהְיֶה
וְאִתּוֹ אֵשֵׁב׃ וְהַשֵּׁנִית לְמִי אֲנִי אֶעֱבֹד הֲלוֹא 19
לִפְנֵי בְנוֹ כַּאֲשֶׁר עָבַדְתִּי לִפְנֵי אָבִיךָ כֵּן אֶהְיֶה לְפָנֶיךָ׃
כ וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֶל־אֲחִיתֹפֶל הָבוּ
לָכֶם עֵצָה מַה־נַּעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלוֹם 21
בֹּא אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיךָ אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמֹר הַבָּיִת וְשָׁמַע
כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־נִבְאַשְׁתָּ אֶת־אָבִיךָ וְחָזְקוּ יְדֵי כָּל־אֲשֶׁר
אִתָּךְ׃ וַיִּטּוּ לְאַבְשָׁלוֹם הָאֹהֶל עַל־הַגָּג וַיָּבֹא אַבְשָׁלוֹם 22
אֶל־פִּלַגְשֵׁי אָבִיו לְעֵינֵי כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַעֲצַת אֲחִיתֹפֶל 23
אֲשֶׁר יָעַץ בַּיָּמִים הָהֵם כְּאִישׁ יִשְׁאַל־ס בִּדְבַר הָאֱלֹהִים
כֵּן כָּל־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל גַּם־לְדָוִד גַּם־לְאַבְשָׁלוֹם׃

קללתו קרי ibid. בעיני קרי v. 12. ויאמר Cap. XVII.
לו קרי v. 18. פסקא באמצע פסוק v. 13.
איש קרי לא כתיב v. 23.

ער עוויגע מיינגעגעבען, אָסטערע דָּוִד · מוכ ווער קען מיהק
זען זאָגען, וואָרומ האָסט דוּ דיסעס גענוהאָן? (יא) דָּוִד שפּראַך
פּערזער געגען אַבִישַׁי מוכ זאָג עֶלֶע וייכ זיהבער, וועהען, איין
זאָהן, דער מוס מייכען מיינגעוויידען הערפּאָר געגאַנגען מיסט,
טראַכטעט מיר נאָך דעם לעבען · מוק וויא פּוֹ מעהר נון מיין זאָהן
יָמִינִי? אָסטען מיהן אָסָּ מיינערהין אָסטערן · דען גענוס האָט
עס מיהן דער ענוויגע גענהייסען: (יב) פּוֹלוייכט ווירד דער ענוויגע
דאָזורך מוק מיין ענעכד וועהען, מוכ מיר ווידער גוטעס גיבען,
שטאָטט דעס פּוֹלכעס, דער מיר הייטע נו טהיין ווירד: (יג) דָּוִד
גינג אָסָּ מיט זיינען לייטען מוק דער זאָכ-שטראָסע פּאָרט, מוכ
שִׁמְעִי גינג אָן דער זייטע דעס בערגעס, מין דער גוייכען ריכטונג
מיט מיהק, אָסטערטע מיינער פּאָרט, וואָרק מיט שטיינען נאָך
מיהק, מוכ ערערגטע מיינען שטויב: (יד) ענדליך זאָגטע דער
קעניג מיט זיינעק גענאָגע פּבגעמאָטטעט (מין בַּחוּרִים) זאָן,
מוכ רוהעטע זיך דאָועבסט מוים: (טו) מיכדעסען וואָרען אַבְשָׁלוֹם
מוכ אָלע זיינע אָנהאָנגער מוים יִשְׂרָאֵל מין יְרוּשָׁלַיִם מיינגעגאָ-
גען · אַחִיתֹפֶל וואָר מוק דאָבייא: (טו) אָס נון חוּשַׁי דער אַרכִּי,
דער פּריינד דעס דָּוִד, פּאָר אַבְשָׁלוֹם ערשין, שפּראָך ער נו
מיהק, עס לעבע דער קעניג! עס לעבע דער קעניג! (יז) וואָרומ
אַבְשָׁלוֹם נו חוּשַׁי זאָגטע, מיסט דיסעס דייטע פּריינדשאָפּ
געגען דייגען פּרייגד? וואָרום בייסט דוּ ניכט מיט דייגעק פּרייי-
דע גענאָגען? (יח) חוּשַׁי ערווידערטע דעק אַבְשָׁלוֹם,
ניכט זאָ! נור פּיר דיסען, זען דער ענוויגע, דיסעס פּאָלק, מוכ
גאָגן יִשְׂרָאֵל ערוואָהלטען, וויל מיך · נור בייא דיסעק וויל מיך
בלייבען: (יט) מוכ נוויטערנס, וועך מיסט עס, דעק מיך דיהבען
וויל, מיסט עס ניכט זיין זאָהן? זו וויא מיך מוכטער דייגעק פּאָטער
געדיהנט האָבע, וועדעק מיך מוך מוכטער דיר זיין: (כ) אַבְשָׁלוֹם
זאָגטע נו אַחִיתֹפֶל, פּפּלוגע ראָטה, וואָס ווייר מוכטערעהמען
וואָלען: (כא) דָּוִד שפּראָך אַחִיתֹפֶל נו אַבְשָׁלוֹם, קאָק נו זען
קעבס-ווייבערן דייגעס פּאָטערס, דיא עך נורוק געפּאָגען האָט,
דאָס הוים נו היטהען, דאָ ווירד גאָגן יִשְׂרָאֵל פּערגעהמען, ווא
דוּ דייגען פּאָטער העראָב גענוירדיגעט האָסט · מוכ דאָן וועדעק
אָלע מיין עוויגע אָנהייגער מיינגעגעבען, אָסטערע דָּוִד · מוכ ווער קען מיהק

קאפיטעל יז

(א) אחיתופל שפרעך פערנער צו אבשלום, זאס מיר צוועלף טויסענד מאן מויס־וכלען, זא וועל איך מיך מוף־ברעכען, מוכ דוד נאך מין דיסער נאכט נאך־זוכען: (ב) מיהן מיבער־פאללען, זאל איך שרעקען צו מידע מוכ ערשלאפענד מיסט, מוכ מיהן מאדורך מאדורך מין שרעקען זעצען. דיא מאנכשאפט דיא בייא מיהם מיסט, ווירד דיא פאלכ ערגרייפען. איך וועלדע דאן דען קעניג אללין ערשלאגען: (ג) מוכ מאדורך דיר אללעס פאלק צוריק ברינגען קעננען. וועלי זאס צוריק־קעהרען אללער, פאן דעם מאנכע מאבהאנגט, דען דוא מייגענטליך פערלאנגעסט. זאס בעסטאנטע פאלק וועלד דאדורך פרידליך גע־וינגען וועדרען: (ד) דיסער פארשלאג געפיל מין דען אויגען דעם אבשלום, מוכ מין דען אויגען אללער אלטעסטען מין ישראל: (ה) יעדאך שפרעך אבשלום, נאך רופט אוך חושי דען ארכי, זאס וויר דאך אוך הערען, וואס ער דאנו זאגען וועלד: (ו) אלס חושי קאם אבשלום גענאענט וואר, שפרעך אבשלום צו מיהם, זא מוכ דאס זאך אחיתופל פארגעשלאגען, זאללען וויר זיינען פארשלאג בעפאלגען אדער ניכט? זאגע דוא דייגע מייגונג!

(ז) דאס שפרעך חושי צו אבשלום, דער רעטה, דען אחיתופל דיסעס מאל גענעבען, מיסט ניכט גוט: (ח) דען, קוהר ער פארט, דוא קענענעסט דייגען פאטער מוכ זיינע לייטע, זאס זיא העלדען, מוכ זא גרימיגע לייטע זיכד, וויא מין, וויינער יונגען בעראובטער באר אוף דעם פעלד. צו דעם מיסט דיין פאטער מין ערפאהרנער קריגער, ער מיבערפאטטעט געווים ניכט מוכטער דעם פאלק:

(ט) זאנדערן יענע האוט ער זיך פערשטעקט, מין מירגענד מיינער העהלע, אדער וואכט מיינעם פארט. גענאהט עס נון, זאס פאן מיהנען (דען צוועלף טויסענד מאן) צו ערסט וועלכ פיהלן, מוכ יצאנד, דער עס פערנאהמ, מוס־שריע, עס מיסט שאן מיינע גידערפאגע געוועסען, מוכטער דעם פאלק דאן דעם מכהאנגע דעס אבשלום: (י) דאן וועירד אוך דער טאפפערסטע קריגער, דעסען הערץ וויא מיין זעוועלן־הערץ מיסט, פערצאגען. דען גאנץ ישראל וויים, דאס דיין פאטער מין העלד מיסט, מוכ דאס ער וויטער טאפפערע קריגער בייא זיך האט: (יא) מיין רעטה מיסט פאלק דאן בים באר־שבע, זא פיל וויא זאנד פאך מעערע, מוכ צאהעסט זעלבסט מיט, דען קריג מאן־פיהרען: (יב) וויר געהען דאן מוף מיהן אבער מיהן הער, וויא ער נו פינדען וועלד, געגען יענעם מיינען אדער, וואך ער נו פאללען מיסט. פאללען וויר אבער מיהן הער, וויא דער טהוען אוך דיא ערדע שטאלט וועדרען, זא וועירד דאס פעסטע ישראל מן זאנכ ניכט מיין מיינגיגער: (יג) זאלטע ער זיך אבער אוך מין מיינע שטעדט וועדרען, זא וועירד דאס גאנצ ישראל מיט שטריקען צו דען טהאל שלעפען, זא דאס מין דיסער שטאדט נאך אן שטיין מעהר פאנדען וועירד:

CAP. XVII. יז

יז

א וַיֹּאמֶר אֲחִיתֹפֶל אֶל־אַבְשָׁלֹם אִבְחֲרָה־נָּא
שְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף אִישׁ וְאָקוּמָה וְאֶרְדְּפָה אַחֲרֵי־דָוִד
2 הַלָּיְלָה׃ וְאָבוֹא עָלָיו וְהוּא יָגֵעַ וּרְפֵה יָדַיִם וְהַחֲרַדְתִּי
אֹתוֹ וְנָס כָּל־הָעָם אֲשֶׁר־אִתּוֹ וְהִכֵּיתִי אֶת־הַמֶּלֶךְ
3 לְבַדּוֹ׃ וְאָשִׁיבָה כָל־הָעָם אֵלֶיךָ כְּשׁוּב הַכֹּל הָאִישׁ
4 אֲשֶׁר־אַתָּה מְבַקֵּשׁ כָּל־הָעָם יִהְיֶה שָׁלוֹם׃ וַיִּישַׁר הַדָּבָר
בְּעֵינֵי אַבְשָׁלֹם וּבְעֵינֵי כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל׃
ה וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם קְרָא נָא גַּם לְחוּשַׁי
6 הָאַרְכִּי וְנִשְׁמְעָה מַה־בְּפִיו גַּם־הוּא׃ וַיָּבֹא חוּשַׁי
אֶל־אַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם אֵלָיו לֵאמֹר כַּדָּבָר הַזֶּה
דִּבֶּר אֲחִיתֹפֶל הֲנַעֲשֶׂה אֶת־דְּבָרוֹ אִם־אֵין אַתָּה
7 דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־
אַבְשָׁלוֹם לֹא־טוֹבָה הָעֵצָה אֲשֶׁר־יָעַץ אֲחִיתֹפֶל בַּפַּעַם
8 הַזֹּאת׃ וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־
אֲנָשָׁיו כִּי גִבֹּרִים הֵמָּה וּמָרֵי נֶפֶשׁ הֵמָּה כְּדֹב שַׁכּוּל
9 בַּשָּׂדֶה וְאָבִיךָ אִישׁ מִלְחָמָה וְלֹא יָלִין אֶת־הָעָם׃ הִנֵּה
עַתָּה הוּא־נֶחְבָּא בְּאַחַת הַפְּחָתִים אוֹ בְאַחַד הַמְּקוֹמֹת
וְהָיָה כִנָּפֵל בָּהֶם בַּתְּחִלָּה וְשָׁמַע הַשֹּׁמֵעַ וְאָמַר הָיְתָה
י מַגֵּפָה בָּעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי אַבְשָׁלֹם׃ וְהוּא גַּם־בֶּן־חַיִל
אֲשֶׁר לִבּוֹ כְּלֵב הָאַרְיֵה הֻמֵּס יִמֵּס כִּי־יֹדֵעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל
11 כִּי־גִבּוֹר אָבִיךָ וּבְנֵי־חַיִל אֲשֶׁר אִתּוֹ׃ כִּי עֲצָתִי הֵאָסֵף
יֵאָסֵף עָלֶיךָ כָּל־יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע כַּחוֹל
12 אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב וּפָנֶיךָ הֹלְכִים בַּקְּרָב׃ וּבָאנוּ אֵלָיו
בְּאַחַת הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נִמְצָא שָׁם וְנַחֲנוּ עָלָיו כַּאֲשֶׁר
יִפֹּל הַטַּל עַל־הָאֲדָמָה וְלֹא־נוֹתַר בּוֹ וּבְכָל־הָאֲנָשִׁים
13 אֲשֶׁר־אִתּוֹ גַּם־אֶחָד׃ וְאִם־אֶל־עִיר יֶאֱסֹף וְהֹשִׁיאוּ כָל־

מלעיל ibid. באחד קרי v. 12. ישראל

יִשְׂרָאֵל אֶל־הָעִיר הַהִיא חֲבָלִים וְסָחַבְנוּ אֹתוֹ עַד־הַנַּחַל
עַד אֲשֶׁר־לֹא־נִמְצָא שָׁם גַּם־צְרוֹר׃

14 וַיֹּאמֶר אַבְשָׁלוֹם וְכָל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל מוֹבָה עֲצַת
חוּשַׁי הָאַרְכִּי מֵעֲצַת אֲחִיתֹפֶל ס וַיהוָה צִוָּה
לְהָפֵר אֶת־עֲצַת אֲחִיתֹפֶל הַמּוֹבָה לְבַעֲבוּר הָבִיא יְהוָה
אֶל־אַבְשָׁלוֹם אֶת־הָרָעָה׃

טו וַיֹּאמֶר חוּשַׁי אֶל־צָדוֹק וְאֶל־אֶבְיָתָר הַכֹּהֲנִים כָּזֹאת
וְכָזֹאת יָעַץ אֲחִיתֹפֶל אֶת־אַבְשָׁלוֹם וְאֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
וְכָזֹאת וְכָזֹאת יָעַצְתִּי אָנִי׃ 16 וְעַתָּה שִׁלְחוּ מְהֵרָה וְהַגִּידוּ
לְדָוִד לֵאמֹר אַל־תָּלֶן הַלַּיְלָה בְּעַרְבוֹת הַמִּדְבָּר וְגַם
עָבוֹר תַּעֲבֹר פֶּן יִבָּלַע לַמֶּלֶךְ וּלְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ׃
17 וְיהוֹנָתָן וַאֲחִימַעַץ עֹמְדִים בְּעֵין־רֹגֶל וְהָלְכָה הַשִּׁפְחָה
וְהִגִּידָה לָהֶם וְהֵם יֵלְכוּ וְהִגִּידוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד כִּי לֹא יוּכְלוּ
18 לְהֵרָאוֹת לָבוֹא הָעִירָה׃ וַיַּרְא אֹתָם נַעַר וַיַּגֶּד
לְאַבְשָׁלֹם וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם מְהֵרָה וַיָּבֹאוּ ׀ אֶל־בֵּית־
19 אִישׁ בְּבַחֻרִים וְלוֹ בְאֵר בַּחֲצֵרוֹ וַיֵּרְדוּ שָׁם׃ וַתִּקַּח
הָאִשָּׁה וַתִּפְרֹשׂ אֶת־הַמָּסָךְ עַל־פְּנֵי הַבְּאֵר וַתְּשַׁטַּח
עָלָיו הָרִפֹּת וְלֹא נוֹדַע דָּבָר׃ כ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי אַבְשָׁלוֹם
אֶל־הָאִשָּׁה הַבַּיְתָה וַיֹּאמְרוּ אַיֵּה אֲחִימַעַץ וִיהוֹנָתָן
וַתֹּאמֶר לָהֶם הָאִשָּׁה עָבְרוּ מִיכַל הַמָּיִם וַיְבַקְשׁוּ
וְלֹא מָצְאוּ וַיָּשֻׁבוּ יְרוּשָׁלִָם׃

21 וַיְהִי ׀ אַחֲרֵי לֶכְתָּם וַיַּעֲלוּ מֵהַבְּאֵר
וַיֵּלְכוּ וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמְרוּ אֶל־דָּוִד קוּמוּ וְעִבְרוּ
מְהֵרָה אֶת־הַמַּיִם כִּי־כָכָה יָעַץ עֲלֵיכֶם אֲחִיתֹפֶל׃ 22 וַיָּקָם
דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן עַד־אוֹר
הַבֹּקֶר עַד־אַחַד לֹא־נֶעְדָּר אֲשֶׁר לֹא־עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן׃

---

v. 14. פסקא באמצע פסוק ואחיתפל

v. 16. בערבות קרי v. 22. קמץ בד׳ק

שטאדט נור ווילע מן־וועלכען, מוזן וויר שוייגען וויא בים מן דען
גראבען, ווי דאס קיין נוסאמען געוועזט שטיק מעהר דא נו
פֿינדען וואלט: (יד) אבשלום מוזן יעדערמאן מין ישראל
שפרעכן היערמיף, דער רעטה פֿאן חושי, דען אהיתופל · מיסט בעסער
פֿוס דער רעטה פֿאן אחיתופל · דער עוינג האטטע עס נעמיך
וו׳ן געוואנקעט, דען בעסערן רעטה דעס אחיתופל נו נערשטעה־
רען, מוס דאדורך מיבער אבשלום דאס פערהאנגעט מוזנפוק
נו ברינגען: (טו) חושי שפרעך היערמיף נו דען פריסטערן
צדוק מוזן אביתר, וו׳ן מוזן וו׳ן האט אחיתופל דעס אבשלום
מוזן דען פֿולטעסטען מין ישראל בערעטהען, מוזן וו׳ן מוזן וו׳ן
האבע מיך בערעטהטן: (טז) שיקען פֿוסט מיילענדס הין, דאסעט
עס דוד קונד טאטן, מוזן מיהן וו׳גען, בלייבע יא ניכט מיבער־
נאכט מין דען עבענען דער וויסטע · טאטע פֿיומאהר, דאס דוא
מיבער־ וועגעסט, (מיבער דען ירדן) עס מעכטע וו׳נסט מוס
דען קעניג מוזן פֿוס וייטע וויטע בעשעהען זיין: (יז) יהונתן
מוזן אחימעץ האטטען מין עין־רגל בעווארטעט, מייטע טאגד
גינג דאהין, מוזן מיבער־ברוכטע מיהנען דען בעריכט · דאמיט
וויא בעהען, מוזן מיהן דעס קעניג דוד הינטער־ברינגען וואלטען·
דען וויא זורפֿטעטן, מוס ניכט בעוואהרן נו וועדען, ניכט מין דיא
שטאדט קאמען: (יח) עס וואס וויא מבער מיין קנאבע מוזן נייטע
עס אבשלום פֿן · בייזע גינגען היערמיף בעשווינד, מוזן בעגא־
בען זיך מין דאס הויס מייגעס מיינוואהנערס פֿון בחרים · דיסער
האטטע מיינען ברונגען מין זיינעס האפֿע, מין וועלכען וויא זיך
היגאוטער יסען: (יט) דיא הויס־פרוא בהם וו׳מען מיינע דעקע,
דעקטע וויא מיבער דיא עפֿפֿנונג דעס ברונגעגס, מוזן שטרייטע
גרינע דאמרוף מוס, דאס דאפֿן גאר ניכט נו מערקען וואר:
(כ) דיא קנעכטע דעס אבשלום קאמען היערמיף וויזקיך נו דער
פֿרוא מין דאס הויס, מוזן פֿראגטען, וו׳ן מיסט אחימעץ מוזן
יהונתן? מוזן דיא פֿרוא גאב מיהנען נור מטטוואסרט, וויא ויבן
שון מיבער דאס וואסער היגמיבער · וויא וזכטען נאך, מוזן דא
וויא ניכטס פֿאנדען, גינגען וויא נוריק נאך ירושלים: (כא) נאך
מיהרער ענטפֿערנונג, שטיגען יענע מוס דעם ברונגען הינמוס,
וועגטען מיהרען וועג פֿארט, מוזן ברוכטען דוד דיא נאכריכט·
וויא שפראכען נעמוין, מאכטע מיך מוף! מוזן וועגעט באך
מיבער דאס וואסער · דען וו׳ן האט אחיתופל מייערטוועגען גע־
רטהען: (כב) דוד מוזן פֿאלע וייטע, דיא מיט מיהם וואהרען,
מאכטען זיך פֿוס־באך מוף, מוזן גינגען מיבער דען ירדן · פֿוס
דער מארגען מנבראך, פֿעהלטע ניכט מיין מיינגיגער, דער נאך
ניכט הינמיבער וואר: (כג) אחיתופל, דער בעוועהלען האטטע,
דאס זיין רטה ניכט בעפֿאלגעט וואורדע, זיס ער זיינען עסעל
זאטטלן,

געגען
אֲבִישַׁי, מוכז אֹתִי, פֿאַרגעסט ווערט. וייל איר בעהוסטפֿאַ
יואב: (ה) היער עמפֿאַהל דער קעניג זאָלאָהי יואָב, פֿון
היבאוס נאָך: (ו) דאָ דער קעניג זאָלאָמאָניס אויך נאָך הובערטען מוכז טויסענדען
וואָהרענד איז זאָמאָניס אויך נאָך הובערטען מוכז טויסענדען
איך טהון. ער שטעלט זיך פֿאַרוויק אָן מיינע זוייטע דעם טהאָרעס,
קעניג ערוויידערטע מיהנען פֿאַרוויק, וואָס מייך גוט דינקט, פֿאַס וויל
איך טהון. ער שטעלט זיך פֿאַרוויק אָן מיינע זוייטע דעם טהאָרעס,
וואָהרענד איז זאָמאָניס אויך נאָך הובערטען מוכז טויסענדען
אויס נאָב: (ה) היער עמפֿאַהל דער קעניג זאָלאָהי יואָב, פֿון
אֲבִישַׁי, מוכז אֹתִי, פֿאַרגעסט ווערט. וייל איר בעהוסטפֿאַ
געגען

קאַפּיטעל יח

(א) דָּוִד מוסטערטע זייַנע מאַנשאַפֿט, זעצטע מיבער זיא אָבער־
סטען מיבער טויסענדע, מוכז אָבערסטען מיבער הונדערטע:
(ב) מוכז זיא זיא מוך־בראַכט. מיינען לויטען טהייל מונטער
דער פֿאַהנרונג דעס יואָב. מיינען לויטען טהייל מונטער דער
פֿאַהנרונג דעס אֲבִישַׁי, זאָהן דעס צרויָה, דעס ברודער דעס
יואָב. מוכז מיינען לויטען טהייל מונטער אֹתִי, פֿאַ־
פֿיהרונג. ער שפּראַך נו מיהנען, מוך מיך וויל איר מיך נייהען:
(ג) וואָלין דאָס פֿאָלק אַנטגעגענטע, דאָ פֿאַרפֿאַסט ניכט איר מוכז
אויס־נייהען, דען, וואָן וויר פֿליהען מיסטען, זאָ וואירדען זיא (זיא
פֿייגדע) מיהרע מיך־מאַרפֿאַמקייט ניכט מעהר בעגען מוכז ריכטען,
מוכז דען זיא האָלטע פֿאָן מוכז מוקאַמאַנען קאַנטע, זאָ וואירדען זיא
וואָרען מוכז־טערער מיך נעהען טויסענדע. עס מיסט האָער בעפֿאַר,
דען זאָ מוכז פֿאָן דער שטאָט אויס זיא האָלב געהעפֿט: (ד) דער
קעניג ערוויידערטע מיהנען פֿאַרוויק, וואָס מייך גוט דינקט, פֿאַס וויל
איך טהון. ער שטעלט זיך פֿאַרוויק אָן מיינע זוייטע דעם טהאָרעס,
וואָהרענד איז זאָמאָניס אויך נאָך הובערטען מוכז טויסענדען
היבאוס נאָב: (ה) היער עמפֿאַהל דער קעניג זאָלאָהי יואָב, פֿון
אֲבִישַׁי, מוכז אֹתִי, פֿאַרגעסט ווערט. וייל איר בעהוסטפֿאַ
געגען

23 וַאֲחִיתֹפֶל רָאָה כִּי לֹא־נֶעֱשְׂתָה עֲצָתוֹ וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־
הַחֲמוֹר וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־בֵּיתוֹ אֶל־עִירוֹ וַיְצַו אֶל־בֵּיתוֹ
24 וַיֶּחֱנַק וַיָּמָת וַיִּקָּבֶר בְּקֶבֶר אָבִיו׃ וְדָוִד
בָּא מַחֲנָיְמָה וְאַבְשָׁלוֹם עָבַר אֶת־הַיַּרְדֵּן הוּא וְכָל־אִישׁ
כה יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ׃ וְאֶת־עֲמָשָׂא שָׂם אַבְשָׁלוֹם תַּחַת יוֹאָב
עַל־הַצָּבָא וַעֲמָשָׂא בֶּן־אִישׁ וּשְׁמוֹ יִתְרָא הַיִּשְׂרְאֵלִי
אֲשֶׁר־בָּא אֶל־אֲבִיגַל בַּת־נָחָשׁ אֲחוֹת צְרוּיָה אֵם יוֹאָב׃
26 וַיִּחַן יִשְׂרָאֵל וְאַבְשָׁלוֹם אֶרֶץ הַגִּלְעָד׃
27 וַיְהִי כְּבוֹא דָוִד מַחֲנָיְמָה וְשֹׁבִי בֶן־נָחָשׁ
מֵרַבַּת בְּנֵי־עַמּוֹן וּמָכִיר בֶּן־עַמִּיאֵל מִלֹּא דְבָר וּבַרְזִלַּי
28 הַגִּלְעָדִי מֵרֹגְלִים׃ מִשְׁכָּב וְסִפּוֹת וּכְלֵי יוֹצֵר וְחִטִּים
29 וּשְׂעֹרִים וְקֶמַח וְקָלִי וּפוֹל וַעֲדָשִׁים וְקָלִי׃ וּדְבַשׁ
וְחֶמְאָה וְצֹאן וּשְׁפוֹת בָּקָר הֻגִּישׁוּ לְדָוִד וְלָעָם
אֲשֶׁר־אִתּוֹ לֶאֱכֹל כִּי אָמְרוּ הָעָם רָעֵב וְעָיֵף וְצָמֵא
בַּמִּדְבָּר׃

יח Cap. XVIII.

א וַיִּפְקֹד דָּוִד אֶת־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיָּשֶׂם עֲלֵיהֶם שָׂרֵי
2 אֲלָפִים וְשָׂרֵי מֵאוֹת׃ וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת־הָעָם הַשְּׁלִשִׁית
בְּיַד־יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית בְּיַד אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה אֲחִי
יוֹאָב וְהַשְּׁלִשִׁית בְּיַד אִתַּי הַגִּתִּי ס
וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם יָצֹא אֵצֵא
3 גַּם־אֲנִי עִמָּכֶם׃ וַיֹּאמֶר הָעָם לֹא תֵצֵא כִּי אִם־נוֹס
נָנוּס לֹא־יָשִׂימוּ אֵלֵינוּ לֵב וְאִם־מֵתוּ חֶצְיֵנוּ לֹא־יָשִׂימוּ
אֵלֵינוּ לֵב כִּי־עַתָּה כָּמֹנוּ עֲשָׂרָה אֲלָפִים וְעַתָּה טוֹב
4 כִּי־תִהְיֶה־לָּנוּ מֵעִיר לַעְזֹר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הַמֶּלֶךְ
אֲשֶׁר־יִטַּב בְּעֵינֵיכֶם אֶעֱשֶׂה וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ אֶלִּיד הַשָּׁעַר
ה וְכָל־הָעָם יָצְאוּ לְמֵאוֹת וְלָאֲלָפִים׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־

לעזור קרו v. 3. פסקא באמצע פסוק v. 2. יואב

יוֹאָב וְאֶת־אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר לְאַט־לִי לַנַּעַר
לְאַבְשָׁלוֹם וְכָל־הָעָם שֹׁמְעִו בְּצֵאת הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־
הַשָּׂרִים עַל־דְּבַר אַבְשָׁלוֹם׃ 6 וַיֵּצֵא הָעָם הַשָּׂדֶה לִקְרַאת
יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֶפְרָיִם׃ 7 וַיִּנָּגְפוּ שָׁם עַם
יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד וַתְּהִי־שָׁם הַמַּגֵּפָה גְּדוֹלָה בַּיּוֹם
הַהוּא עֶשְׂרִים אָלֶף׃ 8 וַתְּהִי־שָׁם הַמִּלְחָמָה נָפֶצֶת עַל־
פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וְיַרֶב הַיַּעַר לְאָכְלָ בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה
הַחֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא׃ 9 וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עַבְדֵי דָוִד
וְאַבְשָׁלוֹם רֹכֵב עַל־הַפֶּרֶד וַיָּבֹא הַפֶּרֶד תַּחַת שְׂבֹךְ
הָאֵלָה הַגְּדוֹלָה וַיֶּחֱזַק רֹאשׁוֹ בָּאֵלָה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם
וּבֵין הָאָרֶץ וְהַפֶּרֶד אֲשֶׁר־תַּחְתָּיו עָבָר׃ 10 וַיַּרְא אִישׁ
אֶחָד וַיַּגֶּד לְיוֹאָב וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת־אַבְשָׁלוֹם
תָּלוּי בָּאֵלָה׃ 11 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ וְהִנֵּה
רָאִיתָ וּמַדּוּעַ לֹא־הִכִּיתוֹ שָׁם אַרְצָה וְעָלַי לָתֵת לְךָ
עֲשָׂרָה כֶסֶף וַחֲגֹרָה אֶחָת׃ 12 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־יוֹאָב
וְלוּ אָנֹכִי שֹׁקֵל עַל־כַּפַּי אֶלֶף כֶּסֶף לֹא־אֶשְׁלַח יָדִי
אֶל־בֶּן־הַמֶּלֶךְ כִּי בְאָזְנֵינוּ צִוָּה הַמֶּלֶךְ אֶתְךָ וְאֶת־
אֲבִישַׁי וְאֶת־אִתַּי לֵאמֹר שִׁמְרוּ־מִי בַנַּעַר בְּאַבְשָׁלוֹם׃
13 אוֹ־עָשִׂיתִי בְנַפְשׁוֹ שֶׁקֶר וְכָל־דָּבָר לֹא־יְכֻחַד מִן־
הַמֶּלֶךְ וְאַתָּה תִּתְיַצֵּב מִנֶּגֶד׃ 14 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לֹא־כֵן
אוֹחִילָה לְפָנֶיךָ וַיִּקַּח שְׁלֹשָׁה שִׁבְטִים בְּכַפּוֹ וַיִּתָּקְעֵם
בְּלֵב אַבְשָׁלוֹם עוֹדֶנּוּ חַי בְּלֵב הָאֵלָה׃ 15 וַיָּסֹבּוּ עֲשָׂרָה
נְעָרִים נֹשְׂאֵי כְּלֵי יוֹאָב וַיַּכּוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם וַיְמִתֻהוּ׃
16 וַיִּתְקַע יוֹאָב בַּשֹּׁפָר וַיָּשָׁב הָעָם מֵרָדְפָה אַחֲרֵי יִשְׂרָאֵל
כִּי־חָשַׂךְ יוֹאָב אֶת־הָעָם׃ 17 וַיִּקְחוּ אֶת־אַבְשָׁלוֹם
וַיַּשְׁלִכוּ אֹתוֹ בַיַּעַר אֶל־הַפַּחַת הַגְּדוֹל וַיַּצִּבוּ עָלָיו גַּל־

ולו קרי v. 12. נפיצת קרי v. 8. אבנים
בנפשו קרי v. 13.

געגען דען קנעכטען אבשלום׃ דאס גמבנע העער פערנעהם עס׳
טאָ דער קעניג דען ווחיטלייכען העער־פיהרער דיסעס מען בעטרעף
דעס אבשלום עמפפאהל׃ (ו) נון ריקטע דאס פאָלק מין דאס פעלד
געגען ישׂראל׃ מוכד עס קאָם מין דעם ווַלדע אפרים נו מיינער
שׂאכט׃ (ז) דאס פאָלק ישׂראל ווערד פאָן דען קריגס־קנעכטען
דעס דוד מוכ דאס הויפט געשלאגען׃ עס ווער דא ניעדערגעגע
גרָאָם מן דיסעם טאגע / נוואנציג טויסענד מאן׃ (ח) דא שׂאכט
בריייטעט זיך מיבער דא גאנצע געגענד מוס / מוכד דער ווַלד
ריב נאָך מעהר פאָן דעם פאָלק מוך / טאָ דאס שווערט מן דיסעם
טאגע מוסגעריבען האטטע׃ (ט) אבשלום שטיס דען קריגס־
קנעכטען דעס דוד מוך׃ ער ריטט מוך מיינעם מוי־עסעל / מוכד
דער מוי־עסעל קאָם מוטער דען מאס מיינער גראָסען ויכדע / דא
בליב ער הינ דעם קאפפע מן דער יבדע האנגען / מוכד שווענעטע
נוישען היממעל מוכד ערדע׃ מינדעסט דער מוי־עסעל מוטער
מיך וועג־גערענט ווער׃ (י) דיסעס זאהע מין מאן / מוכד
בעריכטעטע עס יוֹאָב / מוכד שפראָך / מיך האָבע אבשלום מן
מיינער יבדע האנגען זעהען׃ (יא) דא שפראָך יוֹאָב נו דעם מאָ־
נע / דער מיך דיסען בעריכט גאָב / דאס האָסט דוז גיוועהען!
מוכד ווַרומ דאס האָסט דוז מיך דען ניכט גלייך מוך דער שטעלע
נו באָלען גשׂלאָגען? מיינע פפליכט ווַרע עס דא געוועסען /
דיר גענהען ויבדער־שטיקע מוכד מיינען גורט נו גיבען׃ (יב) דער
מאן ערווידערטע דעם יוֹאָב / מוכד ווען מיך מוך טויסענד זילבער־
שטיקע מוך מיינער האנד ווַגען קעמטען / זו ווירדע מיך מיך
מן דעם פרינצען ניכט פערגרייפען׃ דען פאָר מונסערן מהרען
עמפפאהל דער קעניג דיר / אבישי / מוכד אתי / מוסדריקענד /
זייד מוך מייערער הוטע / ווער עס מיממער ויל / געבען דען קנע־
בען אבשלום׃ (יג) נדער האטטע מיך עטווז מן מיר זעלבסט
פאָם האנדלען ווַלען / דא דאָך דעם קעניג ניכט פערבאָרגען
בליבט? מוכד ווַס דיך בעטריפפט / זו ווירדעסט דוז דיך פאָן פערנע
גשטעלט האבען׃ (יד) יוֹאָב שפראָך / עס מיסט ניכט רעכט /
דאס מיך זו אזוגע בייא דיר ווַרטע׃ ער נאָם האָהער זעלבסט
דריי שפיסע מין דיא האנד / מוכד שטאָך זיא אבשלום מין דאס
הערץ / דער נאָך לעבענד היבג / מין דער מיטטע דער יבדע׃
(טו) עס שטעלטען זיך מוסאָבאָל נעהען קנאָבען / ווַפפענ־טרא־
גער דעס יוֹאָב / הערוום / מוכד שוגען מיהן פאָלענדס טאָ׃
(יו) יוֹאָב יס האָרוים דיא פאָסוינע ערטענען / מוכד דאס פאָלק
פלוהט נורין / פאָן דער פערפאָלגונג דער פיליטיגען ישׂראלים׃
דען יוֹאָב שאהנטע דאס פאָלק׃ (יז) אבשלום נאָהמען זיא /
ווַרפען מיהן מין דיא גראָסע העהלע מין דעם ווַלד / מוכד
עריכטעטען מיינען זעהר גראָסען שטיין־הויפען מיבער מ׳הק׃
גאנץ ישׂראל ווער גענפלוהען / מין יעדער נאָך זיינעם צעלט׃

אבשלום

(יח) אַבְשָׁלוֹם הָאטטע עס זעלבסט מובטערנאמען, מובד וואָס־
רעכט ווייזער זעצ־ניט שוין דאָס דענקמאָהל וויך ערריכטען לאָסען,
אויסער מין דעם קעניגס־טהאָל שטעהען. דען ער שפראַך, איך
האָבע קיינען זאָהן. דאָמיט עס פּלוס מייגען נאָמען מין מבדענקען
ערהאַלטע. ער גאַב דיסעם דענק־מאָהל מייגע בענענונג נאָך
זיינעם נאָמען. דאָהער ווינע בענענונג יד אַבְשָׁלוֹם בים מוך
דיסען טאָג: (יט) אֲחִימַעַץ, זאָהן דעס צָדוֹק, שפראַך (נו יואָב)
ערלויבע, דאָס איך הין מייַע, מובד דעם קעניגע פערקינדע, דאָס
דער עוויגע מיהר בערעכטיגקייט ווידער זיינע פיינדע פערשאַפֿט
האָט: (כ) יוֹאָב ערווידערטע מיהם, דוּ ביסט הייטע ניכט דער
מאָן צום בּאָטשאַפֿט בריינגען. מיין מכדערעס וואָל מאַכסט דוּ
בּאָטשאַפֿט בריינגען, נור הייטע ניכט. ווייל עס וועגען דעם גע־
בּוידענען זאָהנע דעס קעניגס מיסט: (כא) מובד דאָמיט זאָגטע
יואָב נו דעם כּוּשִׁי, גיעהע דוּ, מובד פערקינדע דעם קעניגע
וואָס דוּ געזעהען האָסט. דער כּוּשִׁי פֿערבייגטע זיך פאָר יואָב,
מובד דוּ פאַרט: (כב) אֲחִימַעַץ, זאָהן דעס צָדוֹק, שפראַך
צאַבערמאָל נו יואָב, עס זייא וויא מיהם וואָלע, זאָ ערלויבע דאָך,
דאָס איך הינטער דעם כּוּשִׁי לויפען. דאָרף, יואָב ער־
ווידערטע, וואָזו וואָלע דיר דאָס לויפען, מיין זאָהן, דאָ עס דיר קיינע
מיינטראָגליכע בּאָטשאַפֿט מיסט? (כג) דעם זייא וויא מיהם וואָלע,
(פֿערזעצטע יענער) זאָ מעכטע איך דאָך הין לויפען. יוֹאָב שפראַך,
זאָ לויף הין. דאָ לויף אֲחִימַעַץ דען וועג דער עבנע, מובד
פאָר דעם כּוּשִׁי פאָר: (כד) דָּוִד זאָס עבען צווישען דען בייד־
טהאָרען, מובד דער הויף־וואָכטער גינג אויף דאָס דאָך דעס טהאָרעס
בעגען דיא מויער. ער האַב זייַע מוגען אויף, מובד זאָה, דאָס
מיין מאָן שׁוין בעלויפען קאָן: (כה) דער הויף־וואָכטער רוף הערַאַב,
מובד ג׳ייגטע עס דעם קעניגע מן. דער קעניג שפראַך, וואָזו אר
שׁוין מיסט, זאָ ברינגט ער מייגע בּאָטשאַפֿט. ער קאָם אויבעראַפּ
מיאַער נאָהער: (כו) נון זאָה דער הויף־וואָכטער מייגען אַבערן
דען לויפען, רוף דעם טהאָר־היטהער נו, מובד שפראַך, זיהע,
דאָ שפראַך עיערנער, אויך שיינט מיר מאָן בעלויפען. דער קעניג שפראַך, מויך
דיסער מיסט מיין בּאָטשאַפֿט־ בריינגער: (כז) דער הויף־וואָכטער
שפראַך עיערנער, אויך שיינט מיר, דאָס זיין לויפען דעס ערסטערן, ווייַ
לויפען דעס אֲחִימַעַץ, זאָהן דעס צָדוֹק. דיסער, פֿערזעצטע דער
קעניג, מיסט מיין גוטער מאָן, זאָ ווירד ער מויך מיט גוטער בּאָטא־
שאַפֿט קאָמען: (כח) ענדליך רוף אֲחִימַעַץ דעם קעניגע נו,
גרוס דיך פֿאָר דעם קעניג הין, מיט דעם אַנבעוויכטע
נייגען פֿראַגטע, מיסט דער קאַבע אַבְשָׁלוֹם געבּאָהרגען?
אחימעץ

אֲבָנִים גְּדוֹל מְאֹד וְכָל־יִשְׂרָאֵל נָסוּ אִישׁ לְאָהֳלָיו׃
18 וְאַבְשָׁלֹם לָקַח וַיַּצֶּב־לוֹ בְחַיָּיו אֶת־מַצֵּבַת אֲשֶׁר בְּעֵמֶק־
הַמֶּלֶךְ כִּי אָמַר אֵין־לִי בֵּן בַּעֲבוּר הַזְכִּיר שְׁמִי וַיִּקְרָא
לַמַּצֵּבֶת עַל־שְׁמוֹ וַיִּקָּרֵא לָהּ יַד אַבְשָׁלוֹם עַד הַיּוֹם
הַזֶּה׃
19 וַאֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק אָמַר אָרוּצָה נָּא וַאֲבַשְּׂרָה אֶת־
כ הַמֶּלֶךְ כִּי־שְׁפָטוֹ יְהוָה מִיַּד אֹיְבָיו׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יוֹאָב
לֹא אִישׁ בְּשֹׂרָה אַתָּה הַיּוֹם הַזֶּה וּבִשַּׂרְתָּ בְּיוֹם אַחֵר
וְהַיּוֹם הַזֶּה לֹא תְבַשֵּׂר כִּי עַל־כֵּן בֶּן־הַמֶּלֶךְ מֵת׃
21 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַכּוּשִׁי לֵךְ הַגֵּד לַמֶּלֶךְ
22 אֲשֶׁר רָאִיתָה וַיִּשְׁתַּחוּ כוּשִׁי לְיוֹאָב וַיָּרָץ׃ וַיֹּסֶף עוֹד
אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר אֶל־יוֹאָב וְיֹהִי מָה אָרְצָה־
נָּא גַם־אֲנִי אַחֲרֵי הַכּוּשִׁי וַיֹּאמֶר יוֹאָב לָמָּה זֶּה אַתָּה
23 רָץ בְּנִי וְלֶכָה אֵין־בְּשֹׂרָה מֻצְאַת׃ וְיֹהִי־מָה אָרוּץ
וַיֹּאמֶר לוֹ רוּץ וַיָּרָץ אֲחִימַעַץ דֶּרֶךְ הַכִּכָּר וַיַּעֲבֹר אֶת־
24 הַכּוּשִׁי׃ וְדָוִד יוֹשֵׁב בֵּין־שְׁנֵי הַשְּׁעָרִים וַיֵּלֶךְ הַצֹּפֶה
אֶל־גַּג הַשַּׁעַר אֶל־הַחוֹמָה וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה־
כה אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ׃ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה וַיַּגֶּד לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אִם־לְבַדּוֹ בְשׂוֹרָה בְּפִיו וְהָלוֹךְ וְקָרֵב׃
26 וַיַּרְא הַצֹּפֶה אִישׁ־אַחֵר רָץ וַיִּקְרָא הַצֹּפֶה אֶל־הַשַּׁעַר
וַיֹּאמֶר הִנֵּה־אִישׁ רָץ לְבַדּוֹ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גַּם־זֶה
27 מְבַשֵּׂר׃ וַיֹּאמֶר הַצֹּפֶה אֲנִי רֹאֶה אֶת־מְרוּצַת הָרִאשׁוֹן
כְּמְרוּצַת אֲחִימַעַץ בֶּן־צָדוֹק וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אִישׁ־טוֹב
28 זֶה וְאֶל־בְּשׂוֹרָה טוֹבָה יָבוֹא׃ וַיִּקְרָא אֲחִימַעַץ וַיֹּאמֶר
אֶל־הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ לְאַפָּיו אָרְצָה וַיֹּאמֶר
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר סָגַר אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־

בחיין קרי v. 18. לאהליו קרי v. 17. נשאו
בן קרי ולא כתיב v. 20.

נְשָׂאוּ אֶת־יָדָם בַּאדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ 29 וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ שָׁלוֹם לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר אֲחִימַעַץ רָאִיתִי
הֲמֻמּוֹן הַגָּדוֹל לִשְׁלֹחַ אֶת־עֶבֶד הַמֶּלֶךְ יוֹאָב וְאֶת־
עַבְדֶּךָ וְלֹא יָדַעְתִּי מָה׃ 30 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ סֹב הִתְיַצֵּב
כֹּה וַיִּסֹּב וַיַּעֲמֹד׃ 31 וְהִנֵּה הַכּוּשִׁי בָּא וַיֹּאמֶר הַכּוּשִׁי
יִתְבַּשַּׂר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־שְׁפָטְךָ יְהוָה הַיּוֹם מִיַּד כָּל־
הַקָּמִים עָלֶיךָ׃ 32 וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־הַכּוּשִׁי הֲשָׁלוֹם לַנַּעַר לְאַבְשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר
הַכּוּשִׁי יִהְיוּ כַּנַּעַר אֹיְבֵי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וְכָל אֲשֶׁר־קָמוּ
עָלֶיךָ לְרָעָה׃

יט Cap. XIX.

א וַיִּרְגַּז הַמֶּלֶךְ וַיַּעַל עַל־עֲלִיַּת הַשַּׁעַר וַיֵּבְךְּ וְכֹה
אָמַר בְּלֶכְתּוֹ בְּנִי אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי אַבְשָׁלוֹם מִי־יִתֵּן
2 מוּתִי אֲנִי תַחְתֶּיךָ אַבְשָׁלוֹם בְּנִי בְנִי׃ וַיֻּגַּד לְיוֹאָב
3 הִנֵּה הַמֶּלֶךְ בֹּכֶה וַיִּתְאַבֵּל עַל־אַבְשָׁלוֹם׃ וַתְּהִי
הַתְּשׁוּעָה בַּיּוֹם הַהוּא לְאֵבֶל לְכָל־הָעָם כִּי־שָׁמַע הָעָם
4 בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר נֶעֱצַב הַמֶּלֶךְ עַל־בְּנוֹ׃ וַיִּתְגַּנֵּב
הָעָם בַּיּוֹם הַהוּא לָבוֹא הָעִיר כַּאֲשֶׁר יִתְגַּנֵּב הָעָם
ה הַנִּכְלָמִים בְּנוּסָם בַּמִּלְחָמָה׃ וְהַמֶּלֶךְ לָאַט אֶת־פָּנָיו
וַיִּזְעַק הַמֶּלֶךְ קוֹל גָּדוֹל בְּנִי אַבְשָׁלוֹם אַבְשָׁלוֹם בְּנִי
6 בְנִי׃ וַיָּבֹא יוֹאָב אֶל־
הַמֶּלֶךְ הַבָּיְתָה וַיֹּאמֶר הוֹבַשְׁתָּ הַיּוֹם אֶת־פְּנֵי כָל־עֲבָדֶיךָ
הַמְמַלְּטִים אֶת־נַפְשְׁךָ הַיּוֹם וְאֶת נֶפֶשׁ בָּנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ
7 וְנֶפֶשׁ נָשֶׁיךָ וְנֶפֶשׁ פִּלַגְשֶׁיךָ׃ לְאַהֲבָה אֶת־שֹׂנְאֶיךָ
וְלִשְׂנֹא אֶת־אֹהֲבֶיךָ כִּי׀ הִגַּדְתָּ הַיּוֹם כִּי אֵין לְךָ
שָׂרִים וַעֲבָדִים כִּי׀ יָדַעְתִּי הַיּוֹם כִּי לֹא אַבְשָׁלוֹם
8 חַי וְכֻלָּנוּ הַיּוֹם מֵתִים כִּי־אָז יָשָׁר בְּעֵינֶיךָ׃ וְעַתָּה

לו קרי v. 7. קום

אַחִימַעַץ ערווידערטע, אין זאָה איין גרעסערע הינטן־דרײַבנדן, אָם עבען יוֹאָב, דעס קענטיגס קנעכט זאָרט, מוכ אין, דייטען קנעכט, מבשיקטע, אין וויס מבער ניכט וואָס עס וואָר: (ל) דער קענטיג שפרעך, בעהע מוך דיא זייטע, שטעלן דיך זאָ הין. מוכ ער גינג מוך דיא זייטע, מוכ בויב שטעהען: (לא) מיכלעסטען קאָך דער כושי זאָ, מוכ שפרעך, מיין הערר מוכ קענטיג נאַ־סענגע דיא בעטשעסטן, דאָס דער עווינע דיך הייטע בערעכטיגט זאָ, שטעכט וואָרען: (לב) דער קענטיג פרעגטע דען כושי, מיסט דער קנעבע אַבשָׁלוֹם בע־ברגען? דער כושי ערווידערטע, ן מעכטען, וויא לימער יונגע פרינץ, דיא פיינדע מיינעס העררן מוכ קענטיגס וועלטען מוכ זאָן, זאָ דיא מן בעסער מבזיכט ווידער דיך מוך־שטעהען:

כאפיטעל יט

(א) דער קענטיג ערשרעק, גינג מוך דאָס טהאָר־נימאער מוכ וויינטע. מיך בעהטען שריא ער, ן מיין זאָהן, אַבְשָׁלוֹם! ן מיין זאָהן, מיין זאָהן אַבְשָׁלוֹם! וואָרע מיך דאָך שטאָט דיינער בעשטאָרבען! ן אַבְשָׁלוֹם, מיין זאָהן! מיין זאָהן! (ב) עס וואורדע יואָב היינטער־ברַאַכט, דאָס דער קענטיג וויינט מוכ טרויערט וועגען אַבְשָׁלוֹם: (ג) דער זיג דיסעס טאָגעס וואָרד דאָרוך בייא דעס גאַנצען העערע מין טרויער פערוואַנדעלט. זו עס נאָך מן דעס נאַכאיכען טאָגע ערפֿוהר, דער קענטיג גראַהמט זיך מיבער זייטען זאָהן: (ד) דיא זייטע שטאָהלן זיך דיסען טאָג מין דיא שטאָט הינמין, וויא זיך זייטע וועג נו שטעהלן פֿלוענגען, דיא זיך שאָמצן, וועז זיא מין מיינער שׂאָלט פֿערהילטע, מוכ שריא מיאַער נאָך מיט דעטטע זיין מבגעזיכט פֿערהילטע, מיט זייטע שטיממ, מיין זאָהן! מיין זאָהן! ן אַבְשָׁלוֹם! ן אַבְשָׁלוֹם מיין זאָהן! (ו) זאָ גינג יואָב היערוף נו דעס קענטיגס מין דאָס הויס, מוכ שפרעך, דוא האָסט הייטע מאָל דיינע דיהנער שׂאָהם־רַאַטה גענאַכט, דיא דיסען טאָג דיין לעבען, דאָס לעבען דיינער מוכ דעס לעבען דיינער ווייבער מוכ קעבס־ווייבער גערעטטעט האָבען: (ז) דורך דיא ליבע, דיא דוא גענע זעהנע מוכ טרויערסט, מוכ דאָס לעבען דיינער ווייבער מוכ קעבס־ווייבער גערעטטעט האָבען: (ז) דורך דיא ליבע, דיא דוא גענע פֿיר דיינע פֿיינדע, מוכ דורך דיא מבנייגונג, דיא דוא גענען פֿרייגדע בעניגענסט. דען דוא האָסט הייטע גוויסאָהג גענוגט, דאָס דוא זעבסט מוכ זעהער מבערסטע נאָך קנעכטע האָבענסט. דען מיך בין הייטע מיבערנייגט וואָרדען, דאָס מוכ דען נור אַבְשָׁלוֹם נאָך לעבטע, וואָרען וור הייטע אוך מוי גענאַנגען, דאָס עס נור נאָך מוסאַן רעכט מן דיינען מוגען וואָרע: (ח) נו מבער מאַכע דיך מוך, בעהע הינאוס, מוכ רעדע זו דען הערצען דיינער קנעכטע. דען מיך בין דיר מבער דיא עוויגען גענוואָרען, מוכ דוא ניכט הינאוס גענהעסט, זו זאָן דיסע נאַכט שׂאָן ניכט מין מאַן דיא גאַנצע נאַכט הינטע דיר מוך, בעהע הינאוס, מוכ רעדע זו דען הערצען דיינער קנעכטע. דען מיך בין דיר מבער דיא עוויגען גענוואָרען, מוכ דוא ניכט הינאוס גענהעסט, זו זאָן דיסע נאַכט שׂאָן ניכט מין מאַן

בייא דיר איבערנאַכטען · אונד דיסעס ווירדע דיר איבלערע פֿאָלגען
צו ציהען, אַלס אַללעס אונגליק, דאַס איבער דיך קאַם, זייט דיינער
יוגענד ביס יעצט: (ט) דער קעניג ערהאָב זיך היערויף, אונד
זעצטע זיך אין דאַס טהאָר · דיא נאַכריכט פֿערברייטעטע זיך באַלד
בייא דעם גאַנצען הערע · עס היס נעמליך, זיהע דאַ, דער קעניג
זיצט אין דעם טהאָרע! אונד דאַס גאַנצע העער צאָג פֿאָר איהם
אויף · יִשְׂרָאֵל וואַר איבדעסען געפֿלאָהען, איין יעדער נאַך זיינער
היטטע: (י) אין אַללען שטאַממען פֿאָן יִשְׂרָאֵל שטריטט זיך נון
דאַס פֿאָלק · עס היס, דער קעניג האַט אונס פֿאָן דער האַנד אונ-
סערער פֿיינדע עררעטטעט, ער אונס פֿאָן דער געוואַלט דער
פְּלִשְׁתִּים בעפֿרייעט · נון מוסטע ער אויס דעם לאַנדע פֿליהען
פֿאָר אַבְשָׁלוֹם: (יא) אַבער אַבְשָׁלוֹם, דען וויר איבער אונס
געזאַלבעט, איסט אין דעם קריגע געבליבען · וואַרום שוויגעט
איהר אַלסאָ יעצט דאַפֿאָן, דען קעניג ווידער צוריק צו ברינגען?
(יב) דער קעניג דָוִד שיקטע נון אַן דיא פריסטער צָדוֹק אונד
אֶבְיָתָר פֿאָלגענדען אויפֿטראַג, רעדעט מיט דען אַלטעסטען אין
יְהוּדָה ווי פֿאָלגעט, וואַרום וואָללעט איהר דיא לעצטען זיין,
דען קעניג אַן זיינען האָף ווידער צוריק צו ברינגען, דאַ דאָך בערייטס
פֿאָן גאַנץ יִשְׂרָאֵל דאַס וואָרט דעספֿוועגען צו דעם קעניגע אין
זיינע וואָהנונג געקאָממען איסט? (יג) איהר זייד יאַ מיינע אַנ-
פֿערוואַנדטען, מיין ביין אונד מיין פֿלייש, וואַרום וואָללעט דען
איהר דיא לעצטען זיין, דיא דען קעניג ווידער צוריק ברינגען וואָללען?
(יד) אונד צו עֲמָשָׂא זאַגעט פֿאָלגענדעס, ביסט דוא ניכט מיין
ביין אונד פֿלייש? גאָטט שטראַפֿע מיך יעצט אונד אין דער צוקונפֿט,
ווען דוא ניכט אימממער-וואָהרענד בייא מיר העער-פֿיהרער זיין
וואָללסט, שטאַטט דעם יוֹאָב: (טו) דיסער לענקטע זאָ וואָרקליך
דיא הערצען אַללער מאַננער אין יְהוּדָה, ווי איינעס מאַנן · זאָ,
דאַס זיא דעם קעניגע דורך באָטהשאַפֿט מעלדעטען, קאָם צוריק,
דוא אונד דיינע גאַנצע דיהנערשאַפֿט: (יז) היערויף טראַט דער
קעניג זיינע רוק-רייסע אַן, אונד קאָם ביס אַן דען יַרְדֵּן · איינ-
רעסען וואַר יְהוּדָה נאַך גִּלְגָּל געקאָממען, אום דעם קעניגע
ענטגעגען צו געהען, אונד איהן איבער דען יַרְדֵּן צו פֿיהרען:
(יז) נון איילטע אויך שִׁמְעִי, זאָהן דעס גֵּרָא, דער זאָהן יְמִינִי,
אויס בַּחוּרִים, אונד רייסעטע מיט דען מאַננערן פֿאָן יְהוּדָה
היגאַב, דעם קעניגע ענטגעגען: (יח) מיט איהם וואַרען טויסענד
מאַן אויס בִּנְיָמִן, נעבסט צִיבָא, דעם קנאַבען אויס דעם הויסע
דעס שָׁאוּל, מיט זיינען פֿינפֿצעהען זעהנען, אונד צוואַנציג קנעכ-
טען · אונד זיא פֿערזאַנשטאַלטעטען איינען זיכערען איבער-גאַנג
איבער דען יַרְדֵּן פֿיר דען קעניג: (יט) ליסען אויך איין פֿאַהר-צייג
היניבער געהען, אום דיא קעניגליכע פֿאַמיליע איבער-צו-פֿאַהרען,
אונד צו טהון, וואַס ער פֿיר גוט פֿינדע · שִׁמְעִי, זאָהן דעס גֵּרָא,
וואַרף

קום צא ודבר על־לב עבדיך כי ביהוה נשבעתי
כי־אינך יוצא אם־ילין איש אתך הלילה ורעה לך
זאת מכל־הרעה אשר־באה עליך מנעריך עד־
עתה ׃
9 ויקם המלך וישב בשער ולכל־העם הגידו לאמר
הנה המלך יושב בשער ויבא כל־העם לפני המלך
י וישראל נס איש לאהליו ׃ ויהי
כל־העם נדון בכל־שבטי ישראל לאמר המלך
הצילנו ׀ מכף איבינו והוא מלטנו מכף פלשתים ועתה
11 ברח מן־הארץ מעל אבשלום ׃ ואבשלום אשר
משחנו עלינו מת במלחמה ועתה למה אתם מחרשים
להשיב את־המלך ׃
12 והמלך דוד שלח אל־צדוק ואל־אביתר הכהנים
לאמר דברו אל־זקני יהודה לאמר למה תהיו אחרנים
להשיב את־המלך אל־ביתו ודבר כל־ישראל בא
13 אל־המלך אל־ביתו ׃ אחי אתם עצמי ובשרי אתם
14 ולמה תהיו אחרנים להשיב את־המלך ׃ ולעמשא
תמרו הלוא עצמי ובשרי אתה כה יעשה־לי אלהים
וכה יוסיף אם־לא שר־צבא תהיה לפני כל־הימים
טו תחת יואב ׃ ויט את־לבב כל־איש־יהודה כאיש
אחד וישלחו אל־המלך שוב אתה וכל־עבדיך ׃
16 וישב המלך ויבא עד־הירדן ויהודה בא הגלגלה
ללכת לקראת המלך להעביר את־המלך את־הירדן ׃
17 וימהר שמעי בן־גרא בן־הימיני אשר מבחורים וירד
18 עם־איש יהודה לקראת המלך דוד ׃ ואלף איש עמו
מבנימן וציבא נער בית שאול וחמשת עשר בניו
ועשרים עבדיו אתו וצלחו הירדן לפני המלך ׃

v. 14. חסר א'

ועברו

19 וְעֶבְרָה הָעֲבָרָה לַעֲבִיר אֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב
בְּעֵינָיו וְשִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא נָפַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּעָבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן׃
כ וַיֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ אַל־יַחֲשֹׁב־לִי אֲדֹנִי עָוֹן וְאַל־תִּזְכֹּר
אֵת אֲשֶׁר הֶעְוָה עַבְדְּךָ בַּיּוֹם אֲשֶׁר־יָצָא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ
21 מִירוּשָׁלָם לָשׂוּם הַמֶּלֶךְ אֶל־לִבּוֹ׃ כִּי יָדַע עַבְדְּךָ כִּי
אָנֹכִי חָטָאתִי וְהִנֵּה־בָאתִי הַיּוֹם רִאשׁוֹן לְכָל־בֵּית יוֹסֵף
22 לָרֶדֶת לִקְרַאת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיַּעַן אֲבִישַׁי בֶּן־צְרוּיָה
וַיֹּאמֶר הֲתַחַת זֹאת לֹא יוּמַת שִׁמְעִי כִּי קִלֵּל אֶת־מְשִׁיחַ
23 יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד מַה־לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי־תִהְיוּ־
לִי הַיּוֹם לְשָׂטָן הַיּוֹם יוּמַת אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל כִּי הֲלוֹא
24 יָדַעְתִּי כִּי הַיּוֹם אֲנִי־מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ
אֶל־שִׁמְעִי לֹא תָמוּת וַיִּשָּׁבַע לוֹ הַמֶּלֶךְ׃
כה וּמְפִבֹשֶׁת בֶּן־שָׁאוּל יָרַד לִקְרַאת
הַמֶּלֶךְ וְלֹא־עָשָׂה רַגְלָיו וְלֹא־עָשָׂה שְׂפָמוֹ וְאֶת־בְּגָדָיו
לֹא כִבֵּס לְמִן־הַיּוֹם לֶכְתּ הַמֶּלֶךְ עַד־הַיּוֹם אֲשֶׁר־בָּא
26 בְשָׁלוֹם׃ וַיְהִי כִּי־בָא יְרוּשָׁלַם לִקְרַאת הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר
27 לוֹ הַמֶּלֶךְ לָמָּה לֹא הָלַכְתָּ עִמִּי מְפִבֹשֶׁת׃ וַיֹּאמֶר
אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עַבְדִּי רִמָּנִי כִּי־אָמַר עַבְדְּךָ אֲחַבְּשָׁה־לִּי
הַחֲמוֹר וְאֶרְכַּב עָלָיְהוּ וְאֵלֵךְ אֶת־הַמֶּלֶךְ כִּי פִסֵּחַ עַבְדֶּךָ׃
28 וַיִּרְגֶּל בְּעַבְדְּךָ אֶל־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ כְּמַלְאַךְ
29 הָאֱלֹהִים וַעֲשֵׂה הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ׃ כִּי לֹא הָיָה כָּל־בֵּית
אָבִי כִּי אִם־אַנְשֵׁי־מָוֶת לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ וַתָּשֶׁת אֶת־עַבְדְּךָ
בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ וּמַה־יֶּשׁ־לִי עוֹד צְדָקָה וְלִזְעֹק עוֹד אֶל־
ל הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ
הַמֶּלֶךְ לָמָּה תְדַבֵּר עוֹד דְּבָרֶיךָ אָמַרְתִּי אַתָּה וְצִיבָא
31 תַּחְלְקוּ אֶת־הַשָּׂדֶה׃ וַיֹּאמֶר מְפִבֹשֶׁת אֶל־הַמֶּלֶךְ
גַּם אֶת־הַכֹּל יִקָּח אַחֲרֵי אֲשֶׁר־בָּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ בְּשָׁלוֹם

נקוד על יצא .v. 20 בעיניו קרי .v. 19 אל

וועברה העברה לעביר את־בית המלך ולעשות הטוב 19
בעיניו ושמעי בן־גרא נפל לפני המלך בעברו בירדן׃
ויאמר אל־המלך אל־יחשב־לי אדני עון ואל־תזכר כ
את אשר העוה עבדך ביום אשר־יצא אדני־המלך
מירושלם לשום המלך אל־לבו׃ כי ידע עבדך כי 21
אנכי חטאתי והנה־באתי היום ראשון לכל־בית יוסף
לרדת לקראת אדני המלך׃ ויען אבישי בן־צרויה 22
ויאמר התחת זאת לא יומת שמעי כי קלל את־משיח
יהוה׃ ויאמר דוד מה־לי ולכם בני צרויה כי־תהיו־ 23
לי היום לשטן היום יומת איש בישראל כי הלוא
ידעתי כי היום אני־מלך על־ישראל׃ ויאמר המלך 24
אל־שמעי לא תמות וישבע לו המלך׃
כה ומפבשת בן־שאול ירד לקראת
המלך ולא־עשה רגליו ולא־עשה שפמו ואת־בגדיו
לא כבס למן־היום לכת המלך עד־היום אשר־בא
בשלום׃ ויהי כי־בא ירושלם לקראת המלך ויאמר 26
לו המלך למה לא הלכת עמי מפיבשת׃ ויאמר 27
אדני המלך עבדי רמני כי־אמר עבדך אחבשה־לי
החמור וארכב עליה ואלך את־המלך כי פסח עבדך׃
וירגל בעבדך אל־אדני המלך ואדני המלך כמלאך 28
האלהים ועשה הטוב בעיניך׃ כי לא היה כל־בית 29
אבי כי אם־אנשי־מות לאדני המלך ותשת את־עבדך
באכלי שלחנך ומה־יש־לי עוד צדקה ולזעק עוד אל־
המלך׃ ויאמר לו ל
המלך למה תדבר עוד דבריך אמרתי אתה וציבא
31 תחלקו את־השדה׃ ויאמר מפיבשת אל־המלך
גם את־הכל יקח אחרי אשר־בא אדני המלך בשלום

32 אל־ביתו ׃ וברזלי הגלעדי
ירד מרגלים ויעבר את־המלך הירדן לשלחו את־
33 בירדן ׃ וברזלי זקן מאד בן־שמנים שנה והוא־
כלכל את־המלך בשיבתו במחנים כי־איש גדול הוא
34 מאד ׃ ויאמר המלך אל־ברזלי אתה עבר אתי
לה וכלכלתי אתך עמדי בירושלם ׃ ויאמר ברזלי אל־
המלך כמה ימי שני חיי כי־אעלה את־המלך
36 ירושלם ׃ בן־שמנים שנה אנכי היום האדע ׀ בין־
טוב לרע אם־יטעם עבדך את־אשר אכל ואת־אשר
אשתה אם־אשמע עוד בקול שרים ושרות ולמה יהיה
37 עבדך עוד למשא אל־אדני המלך ׃ כמעט יעבר
עבדך את־הירדן את־המלך ולמה יגמלני המלך
38 הגמולה הזאת ׃ ישב־נא עבדך ואמת בעירי עם
קבר אבי ואמי והנה ׀ עבדך כמהם יעבר עם־אדני
39 המלך ועשה־לו את אשר־טוב בעיניך ׃ ויאמר המלך
אתי יעבר כמהם ואני אעשה־לו את־הטוב בעיניך
מ וכל אשר־תבחר עלי אעשה־לך ׃ ויעבר כל־העם
את־הירדן והמלך עבר וישק המלך לברזלי ויברכהו
41 וישב למקמו ׃ ויעבר המלך
הגלגלה וכמהן עבר עמו וכל־עם יהודה ויעבירו
42 את־המלך וגם חצי עם ישראל ׃ והנה כל־איש
ישראל באים אל־המלך ויאמרו אל־המלך מדוע
גנבוך אחינו איש יהודה ויעברו את־המלך ואת־ביתו
את־הירדן וכל־אנשי דוד עמו ׃
43 ויען כל־איש יהודה על־איש ישראל כי־
קרוב המלך אלי ולמה זה חרה לך על־הדבר הזה
האכול אכלנו מן־המלך אם־נשאת נשא לנו ׃

v. 32. הירדן קרי v. 41. העבירו קרי

פרידען נאך הויסע קאממט: (לב) ברזלי דער גלעדי, קאם פאן
רגלים הערבּ, אונד וואללטע מיט דעם קעניג איבער דען ירדן
געהען, אום איהן דאריבער צו בעגלייטען: (לג) ברזלי וואר זעהר
אלט, בעמליך אכציג יאהרע. ער האטטע דען קעניג אונטערהאלטען,
אלס זיך דיסער צו מחנים אויפהיעלט, דען ער וואר איין זעהר פאר-
נעהמער מאן: (לד) דער קעניג שפראך צו ברזלי, דוא רייסעסט
מיט מיר, איך וויל דיך בייא מיר אין ירושלים פערפלעגען:
(לה) ברזלי ערווידערטע דעם קעניגע, וויא לאנגע ווירד נאך
מיינע לעבענס-פריסט זיין, דאס איך נון ערסט מיט דעם קעניגע
נאך ירושלים הינאויף ציהען זאללטע: (לו) איך בין נונמעהר אכציג
יאהרע אלט, ווערדע איך וואהל נאך גוט פאן שלעכט אונטערשיידען
קעננען? ווירד דיין קנעכט, וואס איך עסען אונד טרינקען זאלל,
נאך שמעקען קעננען? ווערדע איך וואל פיר דיא שטיממע דער
זאנגער אונד זאנגערינגען נאך געהער האבען? ווארום זאללטע
אלסא דיין קנעכט נאך יעצט מיינעם הערן אונד קעניג צור לאסט
זיין? (לז) נור נאך איינע קליינע שטרעקע, ביס איבער דען ירדן,
ווירד דיין קנעכט מיט דעם קעניגע געהען. וואפיר וואללטע מיר אויך
דער קעניג דיסע ערקעננטליכקייט ערווייסען? (לח) לאס אלסא דיינען
קנעכט צוריק געהען, דאס איך אין מיינער וואהנונג שטערבע, אן
דעם גראבע מיינעס פאטערס אונד מיינער מוטטער. אבער היער
איסט דיין קנעכט כמהם, ער מאג מיט מיינעם הערן אונד קעני-
גע ציהען. מיט איהם מאכע וואס דיר וואל-געפעללינ איסט: (לט) דער
קעניג פערזעצטע, יא, זא זאלל דען כמהם מיט מיר ציהען, אונד
איך ווערדע דאס מיט איהם מאכען, וואס דיר וואהל-געפעלליג איסט.
איבערהויפט אבער, אללעס, וואס דוא דיר פאן מיר אויס-ביטטען
ווירסט, וויל איך דיר טהון: (מ) דאס זאממטליכע פאלק זעצטע ענדליך
איבער דען ירדן, אלס דער קעניג דיא איבער-פאהרט געמאכט
האטטע. דער קעניג קיססטע הערנאך דען ברזלי, זעגנעטע איהן,
אונד דיסער גינג נאך זיינער היימאט צוריק: (מא) דער קעניג
זעצטע נון זיינע רייסע וייטער פארט נאך גלגל, מיט איהם רייסטע
כמהם, דאס זאממטליכע פאלק יהודה, דיא דען קעניג פיהרטען,
וויא אויך איין טהייל פאן דעם פאלקע ישראל: (מב) היער קאממען
פילע לייטע אויס ישראל צו דעם קעניגע, אונד שפראכען צו איהם,
ווארום האבען אונסערע ברידער, דיא מאננער פאן יהודה, זא
פערשטאהלען מיט דיר געטהאן, אינדעם זיא דען קעניג, דעססען
פאמיליע, אונד דאס זאממטליכע געפאלגע דעס קעניגעס איבער
דען ירדן געפיהרט? (מג) דיא מאננער פאן יהודה אנטוואָרטעטן
הינראויף דען מאננערן פאן ישראל, וויל דער קעניג אונס זעהר
נאהע אן-געהערעט. ווארום אבער פערדריסט אייך דאס? האבען
ויר עטוואס פאן דעם קעניגע בעגעססען? אדער האט ער אונס
געשענקע געמאכט?

44 וַיַּעַן אִישׁ־יִשְׂרָאֵל אֶת־אִישׁ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר
עֶשֶׂר־יָדוֹת לִי בַּמֶּלֶךְ וְגַם־בְּדָוִד אֲנִי מִמְּךָ וּמַדּוּעַ
הֻקַּלְתַּנִי וְלֹא־הָיָה דְבָרִי רִאשׁוֹן לִי לְהָשִׁיב אֶת־מַלְכִּי
וַיִּקְשׁ דְּבַר־אִישׁ יְהוּדָה מִדְּבַר אִישׁ יִשְׂרָאֵל׃

כ Cap. XX.

כ וְשָׁם נְקָרָא אִישׁ בְּלִיַּעַל וּשְׁמוֹ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי אִישׁ יְמִינִי א
וַיִּתְקַע בַּשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר אֵין־לָנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא נַחֲלָה־
לָנוּ בְּבֶן־יִשַׁי אִישׁ לְאָהָלָיו יִשְׂרָאֵל׃ וַיַּעַל כָּל־אִישׁ 2
יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי דָּוִד אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וְאִישׁ יְהוּדָה
דָּבְקוּ בְמַלְכָּם מִן־הַיַּרְדֵּן וְעַד־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיָּבֹא דָּוִד אֶל־ 3
בֵּיתוֹ יְרוּשָׁלִַם וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת עֲשֶׂר־נָשִׁים ׀ פִּלַגְשִׁים
אֲשֶׁר הִנִּיחַ לִשְׁמֹר הַבָּיִת וַיִּתְּנֵם בֵּית־מְשֻׁמָּרֶת וַיְכַלְכְּלֵם
וְאֵלֵיהֶם לֹא־בָא וַתִּהְיֶינָה צְרוּרֹת עַד־יוֹם מוֹתָן אַלְמְנוּת
חַיּוּת׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ 4
אֶל־עֲמָשָׂא הַזְעֶק־לִי אֶת־אִישׁ־יְהוּדָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים
וְאַתָּה פֹּה עֲמֹד׃ וַיֵּלֶךְ עֲמָשָׂא לְהַזְעִיק אֶת־יְהוּדָה ה
וַיֶּאֱחַר מִן־הַמּוֹעֵד אֲשֶׁר יָעָדוֹ׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־אֲבִישַׁי 6
עַתָּה יָרַע לָנוּ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי מִן־אַבְשָׁלוֹם אַתָּה קַח
אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֶיךָ וּרְדֹף אַחֲרָיו פֶּן־מָצָא לוֹ עָרִים
בְּצֻרוֹת וְהִצִּיל עֵינֵנוּ׃ וַיֵּצְאוּ אַחֲרָיו אַנְשֵׁי יוֹאָב 7
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וְכָל־הַגִּבֹּרִים וַיֵּצְאוּ מִירוּשָׁלִַם לִרְדֹּף
אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ הֵם עִם־הָאֶבֶן הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר 8
בְּגִבְעוֹן וַעֲמָשָׂא בָּא לִפְנֵיהֶם וְיוֹאָב חָגוּר ׀ מַדּוֹ לְבֻשׁוֹ
וְעָלָיו חֲגוֹר חֶרֶב מְצֻמֶּדֶת עַל־מָתְנָיו בְּתַעְרָה וְהוּא יָצָא
וַתִּפֹּל׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב לַעֲמָשָׂא הֲשָׁלוֹם אַתָּה אָחִי 9
וַתֹּחֶז יַד־יְמִין יוֹאָב בְּזָקֵן עֲמָשָׂא לִנְשָׁק־לוֹ׃ וַעֲמָשָׂא י

דסר י׳ v. 6. ויוחר קרי v. 5. לא

חסר א׳ v. 9. ועליו קרי v. 8.

(מד) הי׳ערשוף גאַב די׳ מאַנשאַפֿט פֿון ישׂראל דער מאַנ־
שאַפֿט פֿון יהודה ווי׳דער פֿאַרגעלט מטוואָרט, נעהמען מטהי׳ילע
האָבען ווי׳ר אין יעדעם קינניג, פֿאַלגליך געטען ווי׳ר אין מכוזהוכג
דעס דוד מעהר אויס מיהר. וואַרום האָבעט מיהר מוכס אין ערסט מוכסער פֿא־
גערינג בעשאַפֿענט? וואַר עס דען ניכט מויך נו ערסט מוכסער פֿא־
טראַ, מוכסערן קענניג ווידער נוריק נו ברינגען? די׳ שפּראַכע
דער ייטע פֿון יהודה וואַר בייספּיעלען, אויס יענע דער ייטע
פֿון ישׂראל:

קאַפּיטעל כ

(א) נון וואורדע דאַוועדסט מיין נידערטראַכטיגער מענש הערבייא
גערופֿען, דער היס שבע, זאָהן דעס בכרי, מיין מאַן פֿון ימיני.
דיסער ווי׳ס די׳ טראַמפּעטע ערטענען, מוכ שפּראַך, ווי׳ר האָבען
קייגען מטהיי׳ן מן דָוִד, קיין ערב־טהיי׳ל מן דעם זאָהנע דעס ישׁי!
מאַכניגליך נאַך ווי׳ען היטטען, ס ישׂראל! (ב) ווּאַוטליכע מאַנער
מוס ישׂראל ווי׳ען נון פֿון דָוִד וועג, מוכ דעס שבע, זאָהן
דעס בכרי, נאַך. די׳ מאַנער מוס יהודה מאַכט בלייבען בייא
מיהרעם קענניג, פֿון דעם ירדן מן בים נאַך ירושלים: (ג) ענד־
ליך ווּאַכטע דָוִד מין־ווייבער פֿאַוואַסטע נו ירושלים מן. ער נאַהם
זאַכליך די׳ נעהען קעבס־ווייבער, די׳ ער נוריק געוואַסען האַטטע,
מוס דאַס הוס נו היטהען, מוכ נאַך ווי׳ מין מיין פֿערוואַהרונגס־
הוס. פֿערוואַרגטע זי׳ס, קיין מאַער ניי ווידער נו מיהנען. זי
פֿיהרטען זי׳ס, מיינגעשפּעררט בים פֿון מיהרען שטערבע־טאָג, מיין
ווייטוון־מַרטיגעס זעבען: (ד) דער קענניג שפּראַך נו עֲמָשָׂא,
ביטהע מיר די׳ מאַנשאַפֿט פֿון יהודה מוס, בינגען דרייער
טאָגע, מוכ שטעלע דיך זאָלען ווידער היער מין: (ה) עֲמָשָׂא
גינג מוסס יהודה מוס־נו־ביטהען, בלייב מאַער מיבער די׳ נייט
מוס, די׳ מיהם בעשטימט וואַר: (ו) דא שפּראַך דָוִד נו אֲבִישַׁי,
שבע, זאָהן דעס בכרי, קיין מוכ מעהר מיבער נו־פֿיבען,
מוס אבשלום. דאַהער נים דוי די׳ קריגס־קבעכטע דייענס
הערען, מוכ זעלע מיהם נאַך. עס מעכטען זיך זאַכט פֿעסטע
שטאַכט פֿיר מיהן פֿינדען, מוכ דער מוכסערן מוינען עבטקוממען:
(ז) עס ריקטען מוס מאַנשאַפֿט דעס יואָב, די׳ כרֵתי מוכ
פלֵתי, מוכ מוס העלפֿען, מוכטער ווייבער מבפֿיהרונג מוס, מוכ
ברַכאַפֿען פֿון ירושלים מוך, דעס שבע, זאָהן דעס בכרי, נאַך־
נו־זעלען: (ח) מוס זי׳ בייא דעס גראַסען שטיינע בייא גבעון
וואַרען, קאַם עֲמָשָׂא פֿאַר מיהנען הער. יואָב האַטטע ווייטע גע־
וועהנליכע ריסטונג אָן, זאַראַבער הינג מיין דאָלך, פֿעסט אָן ווייטען
זעבלען, מין דער שוידע. עד טראַט הערפֿאָר, מוכ (דער דאָלך)
פֿיל הערמוס: (ט) יואָב שפּראַך היערמוף נו עֲמָשָׂא, בעפֿינדעסט
דוי דיך וואַהל, מיין ברודער? עד ערגריף נוגליי׳ך מיט דער רעכטען
האַנד עֲמָשָׂא בייא דעם בארטע, מוס וואַלטע עד מיהן קיסען:

עמשא

(י) עַמָּשָׂא היטהענט זיך ניכט פּאָר דעם דאָלכּ, דען יוֹאָב מין
דער הַאָנד הַאלטנט · דיסער שטיפ מיהם דענועבען מוכטער איז
פּינפּטע ריפּפּע, דאָס זין מיינבעווייזט נו באַלדען שטירנטע, מוכ
אָהבע דאָס ער מיהם מיינען נוויסען שטאָם גאָב, שטאַרב ער ·
יוֹאָב מוכ זין ברודער אֲבִישַׁי זענטען היראוף דעם שֶׁבַע, זאָהן
דעם בִּכְרִי: (יא) נאָך: עס בּיב אַבער מיינער פּאָן דען קבאַבען
דעם יוֹאָב בייא מיהם שטעהען, מוכ ריך מוס, וועד יוֹאָב גערנע
האָט, מוכ כִּיר דָּוִד גוט געזינבעט מיסט, דער פּאָלגט יוֹאָב נאָך!
(יב) עַמָּשָׂא זאָג, וויא ער זיך אין בלוט געוואַלצעט, מיטטען אוף
דער וֶאָג־שטראָסע · מַוס כון דער וואָן זאָה, דאָס אַלע לייט שטעהען
בלייבען, זי שטאַפּלטע ער עַמָּשָׂא פּאָן דער וֶאָג־שטראָסע אוף דאָס
פּעלד, מוכ וואַרף מיין געוואַנד אִיבער מיהן · זי ער נעמיך געוועהען
האָטטע, דאָס (יג) זאָ בּאָלד
ער פּאָן דער שטראָסע וועג־געשאַפֿט וואָר, נאָך זיך אַלעס וועג
יוֹאָב נאָך, אוף דען שֶׁבַע, זאָהן דעם בִּכְרִי, נו פּערפּאָלגטן:
(יד) דיסער נאָך דורך אַלע שטאַמען פּאָן יִשְׂרָאֵל, נאָך אָבֵל,
דאָס דעם הויפּט מַעֲכָה בעהערטע, אוּט דען וואַמטוכען בְּרִים,
דאָ זיך נוסאַמען בעזאַמטען האָטטען, מוכ מיהם אוּך נאָך־בעפּאָלגט
וואָרען: (טו) נון ריקטען יענע אָן, מוכ בעזאַמטערטען מיהן אין
אָבֵל פּאָן דעם הויפּט מַעֲכָה · שאָן וואָרד מיינע שאַנצע אוּפּ־בע־
וואָרפּען בעזאָן, דאָ שטאָלט, שאָן שטאָנד זיא מיינבעשאַפֿטען, דיא
וואָנשאָפּטע אוּס דער שטאָלט ריך, הערטע! הערטע! זאָבעט דאָך נו
פּרוּא אוּס דער שטאָלט ריך, הערטע! וואָס מיינע קוגע
דאָראוּף זאָל בוי שטירנטען: (טז) אוּס מויער נידער נו שטירנטע,
יוֹאָב, נאָהערע דיך בוס היערהער, דאָס איך אוּך דיר רעדע:
(יז) יוֹאָב בּאָהעטע זיך נו מיהר, דאָ פּראָבטע דיא פּרוּא, בוסט
דוּ יוֹאָב? ער אַנטוואָרטעטע, איך בין עס · זאָ הערע דען, שפּראָך
זיא נו מיהם, דיא וואָרטע דייגער וואָך! יאָ, שפּראָך ער, איך הערע!
(יח) דאָ פּלינג זיא אוּן, וואָן פּפלעגטע פּאָראוּס נו זאָגען, וואָן
בין מיינע פּרידוכע, טרייא־גזינבטע (שטאָט) פּאָן יִשְׂרָאֵל.
וויללסט דוּ מיינע זאָכע הויפּט־שטאָט פּרוּא נערשטערהרן?
וואָראוּס אוּך אוּן ערב־גוט דעם עווינגען פּערדערבען: (כ) יוֹאָב
אַנטוואָרטעטע, אוּט שפּראָך, פּערנע! פּערנע פּאָן אוּר, פּערדער־
בען, אָבער נו גרובדע ריכטען נו וואָלען! (כא) נייו, זי פּערהאָלט
זיך דיא זאָכע ניכט · זאָנדערן מיין וואָן פּאָן דעם בעבירגע אֶפְרַיִם,
אוּט נאָהען שֶׁבַע, זאָהן דעם בִּכְרִי, האָט זיך וויידער דען קיניג
דָּוִד אוּפּגעהויבען. דיסען וואָלען בעבען הערואוּס, אוּט מיר נייטע
זאָל דיא פּרוּא נו גרובדע ריכטען נו וואָלען! (כב) נון גינג דיא פּרוּא אוּט דעם פּאָלק, פּערשוּנע מיהרער
קוגהייט,

לֹא־נִשְׁמַר בַּחֶרֶב ׀ אֲשֶׁר בְּיַד־יוֹאָב וַיַּכֵּהוּ בָהּ אֶל־
הַחֹמֶשׁ וַיִּשְׁפֹּךְ מֵעָיו אַרְצָה וְלֹא־שָׁנָה לוֹ וַיָּמָת וְיוֹאָב
11 וַאֲבִישַׁי אָחִיו רָדָף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃ וְאִישׁ עָמַד
עָלָיו מִנַּעֲרֵי יוֹאָב וַיֹּאמֶר מִי אֲשֶׁר חָפֵץ בִּיוֹאָב וּמִי
12 אֲשֶׁר־לְדָוִד אַחֲרֵי יוֹאָב׃ וְעַמָּשָׂא מִתְגֹּלֵל בַּדָּם בְּתוֹךְ
הַמְּסִלָּה וַיַּרְא הָאִישׁ כִּי־עָמַד כָּל־הָעָם וַיַּסֵּב אֶת־
עַמָּשָׂא מִן־הַמְּסִלָּה הַשָּׂדֶה וַיַּשְׁלֵךְ עָלָיו בֶּגֶד כַּאֲשֶׁר
13 רָאָה כָּל־הַבָּא עָלָיו וְעָמַד׃ כַּאֲשֶׁר הֹגָה מִן־הַמְּסִלָּה
עָבַר כָּל־אִישׁ אַחֲרֵי יוֹאָב לִרְדֹּף אַחֲרֵי שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי׃
14 וַיַּעֲבֹר בְּכָל־שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל אָבֵלָה וּבֵית מַעֲכָה וְכָל־
טו הַבֵּרִים וַיִּקָּהֲלוּ וַיָּבֹאוּ אַף־אַחֲרָיו׃ וַיָּבֹאוּ וַיָּצֻרוּ עָלָיו
בְּאָבֵלָה בֵּית הַמַּעֲכָה וַיִּשְׁפְּכוּ סֹלְלָה אֶל־הָעִיר וַתַּעֲמֹד
בַּחֵל וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אֶת־יוֹאָב מַשְׁחִיתִם לְהַפִּיל
16 הַחוֹמָה׃ וַתִּקְרָא אִשָּׁה חֲכָמָה מִן־הָעִיר שִׁמְעוּ שִׁמְעוּ
אִמְרוּ־נָא אֶל־יוֹאָב קְרַב עַד־הֵנָּה וַאֲדַבְּרָה אֵלֶיךָ׃
17 וַיִּקְרַב אֵלֶיהָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַאַתָּה יוֹאָב וַיֹּאמֶר אֲנִי
וַתֹּאמֶר לוֹ שְׁמַע דִּבְרֵי אֲמָתֶךָ וַיֹּאמֶר שֹׁמֵעַ אָנֹכִי׃
18 וַתֹּאמֶר לֵאמֹר דַּבֵּר יָדַבְּרוּ בָרִאשֹׁנָה לֵאמֹר שָׁאוֹל
19 יִשְׁאֲלוּ בְּאָבֵל וְכֵן הַתַּמּוּ׃ אָנֹכִי שְׁלֻמֵי אֱמוּנֵי יִשְׂרָאֵל
אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְהָמִית עִיר וְאֵם בְּיִשְׂרָאֵל לָמָּה תְבַלַּע
כ נַחֲלַת יְהוָה׃ וַיַּעַן יוֹאָב וַיֹּאמַר
21 חָלִילָה חָלִילָה לִי אִם־אֲבַלַּע וְאִם־אַשְׁחִית׃ לֹא־כֵן
הַדָּבָר כִּי אִישׁ מֵהַר אֶפְרַיִם שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי שְׁמוֹ נָשָׂא
יָדוֹ בַּמֶּלֶךְ בְּדָוִד תְּנוּ־אֹתוֹ לְבַדּוֹ וְאֵלְכָה מֵעַל הָעִיר
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־יוֹאָב הִנֵּה רֹאשׁוֹ מְשֻׁלָּךְ אֵלֶיךָ בְּעַד
22 הַחוֹמָה׃ וַתָּבוֹא הָאִשָּׁה אֶל־כָּל־הָעָם בְּחָכְמָתָהּ
וַיִּכְרְתוּ אֶת־רֹאשׁ שֶׁבַע בֶּן־בִּכְרִי וַיַּשְׁלִכוּ אֶל־יוֹאָב

v. 14. ויקהלו קרי ויתקע

וַיִּתְקַע בַּשֹּׁפָר וַיָּפֻצוּ מֵעַל־הָעִיר אִישׁ לְאָהָלָיו וְיוֹאָב
שָׁב יְרוּשָׁלַם אֶל־הַמֶּלֶךְ׃
23 וְיוֹאָב אֶל־כָּל־הַצָּבָא יִשְׂרָאֵל וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע עַל־
24 הַכְּרֵ֥י וְעַל־הַפְּלֵתִי׃ וַאֲדֹרָם עַל־הַמַּס וִיהוֹשָׁפָט בֶּן־
כה אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ וּשְׁיָא סֹפֵר וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃
26 וְגַם עִירָא הַיָּאִרִי הָיָה כֹהֵן לְדָוִד׃

Cap. XXI. כא

נא
א וַיְהִי רָעָב בִּימֵי דָוִד שָׁלֹשׁ שָׁנִים שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה
וַיְבַקֵּשׁ דָּוִד אֶת־פְּנֵי יְהוָה ס וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־שָׁאוּל
2 וְאֶל־בֵּית הַדָּמִים עַל אֲשֶׁר־הֵמִית אֶת־הַגִּבְעֹנִים׃ וַיִּקְרָא
הַמֶּלֶךְ לַגִּבְעֹנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם וְהַגִּבְעֹנִים לֹא מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה כִּי אִם־מִיֶּתֶר הָאֱמֹרִי וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל נִשְׁבְּעוּ לָהֶם
וַיְבַקֵּשׁ שָׁאוּל לְהַכֹּתָם בְּקִנְאָתוֹ לִבְנֵי־יִשְׂרָאֵל וִיהוּדָה׃
3 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־הַגִּבְעֹנִים מָה אֶעֱשֶׂה לָכֶם וּבַמֶּה אֲכַפֵּר
4 וּבָרְכוּ אֶת־נַחֲלַת יְהוָה׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ הַגִּבְעֹנִים אֵין־לָנוּ
כֶּסֶף וְזָהָב עִם־שָׁאוּל וְעִם־בֵּיתוֹ וְאֵין־לָנוּ אִישׁ לְהָמִית
בְּיִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר מָה־אַתֶּם אֹמְרִים אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃ וַיֹּאמְרוּ
ה אֶל־הַמֶּלֶךְ הָאִישׁ אֲשֶׁר כִּלָּנוּ וַאֲשֶׁר דָּמָה־לָּנוּ נִשְׁמַדְנוּ
6 מֵהִתְיַצֵּב בִּכְלֹ־גְּבֻל יִשְׂרָאֵל׃ יִנָּתֶן־לָנוּ שִׁבְעָה אֲנָשִׁים
מִבָּנָיו וְהוֹקַעֲנוּם לַיהוָה בְּגִבְעַת שָׁאוּל בְּחִיר
יְהוָה ס וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֲנִי אֶתֵּן׃ וַיַּחְמֹל
7 הַמֶּלֶךְ עַל־מְפִיבֹשֶׁת בֶּן־יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל עַל־שְׁבֻעַת
יְהוָה אֲשֶׁר בֵּינָתָם בֵּין דָּוִד וּבֵין יְהוֹנָתָן בֶּן־שָׁאוּל׃
8 וַיִּקַּח הַמֶּלֶךְ אֶת־שְׁנֵי בְנֵי רִצְפָּה בַת־אַיָּה אֲשֶׁר יָלְדָה
לְשָׁאוּל אֶת־אַרְמֹנִי וְאֶת־מְפִיבֹשֶׁת וְאֶת־חֲמִשֶּׁת בְּנֵי מִיכַל
בַּת־שָׁאוּל אֲשֶׁר יָלְדָה לְעַדְרִיאֵל בֶּן־בַּרְזִלַּי הַמְּחֹלָתִי׃

פתח באתנח v. 24. הכרתי קרי v. 23. ויתגם
לנו ק׳ v. 4. פסקא באמצע פסוק v. 1. ושוא קרי v. 25.
פסקא באמצע פסוק ibid. יתן קרי v. 6.

קוגהייט, וא נו ווערקע, דאס מען שבע, דעמ זאהנע דעם בכרי,
דען קומפט אב־היב, מוכ מיהן דעם יואב נו־ווערף. דיסער יס
היערמיף דיא פסוסינע ערטענען, מען גינג נון פאן מיינאבער
פאן דער שטאדט, מין יעדער נאך זיינער היטטע. מוכ יואב
קענהרטע נוריק נאך ירושלים נו דעם קעניגע: (כג) יואב וואר
נון וויכער מיבער דאס גאנצע הער פאן ישראל. בניה, זאהן
דעם יהוידע, מיבער דיא כרתי מוכ פלתי: (כד) אדרם וואר
אבער־שטייער־מיינעהער. מוכ יהושפט, זאהן דעם אחילוד,
וואר קאנצלער: (כה) שיא, שרייבער. מוכ צדוק מוכ אביתר,
וואהרן פריסטער: (כו) מוך עירע, דער יאירי, וואר מין פאר־
נעהמער שטאטס־דיהנער בייא דוד:

קאפיטעל כא

(א) עס ענטשטאנד מיינע הונגערס־נאטה מין דען נייטען דעס
דוד, דרייא יאהרע לאנג, יאהר מוך יאהר, מוכ דוד ריף דען
עווינען צו. דא וים דער עוויגע זאגען, וועגען דעם שאול מוכ
זיינעם בלוט־שולדיגען הויסע, ווייל ער נעמליך דיא גבעוניים מוס־
געברמאכט: (ב) דער קעניג וים דיא גבעוניים פאר־רופען, מוכ
רעדעטע מיט מיהנען. דיא גבעוניים וואהרן קיינע פאן דען קינדערן
ישראל, נאבדערן פאן דעם מיבער־רעסטע דעס אמרי, דענען
דיא קינדער ישראל געשוואהרן. מוכ שאול וכטע זיא נו פאר־
טילגען, מוים מייסער פיר דיא קינדער ישראל מוכ יהודה:
(ג) דוד שפראך נעמליך נו דען גבעוניים, וואס זאל מיך מייך
טהון? וואהרוך פערזוהנען, דאס מיהר דאס ערבע דעס עווינען
זעגענעט? (ד) דיא גבעוניים ערווידערטען מיהם, עס מיסט מוכ
ניכט מוך זילבער נאך גאלד נו טהון, מין פאנצהונג פאן שאול
מוכ זיינער פאמיליע, וויר פערלאנגען מוך קיינען פאן ישראל
נו טעדטן. יענער שפראך, וואס פערלאנגט מיהר דען, דאס מיך
מייך טהון זאל? (ה) זיא ערווידערטען דעם קעניגע, דען מאן,
דער מן מונסערער פערטילגונג גענארבייטעט, מוכ מונס נו־גע־
דאכט, דאס וויר פערטילגטן, מוכ מין דעם גאנצען גבעיטהע פאן
ישראל ניכט מעהר בעשטעהען זאלטען: (ו) מען גיבט מונס
נעמליך זיבען פאן זיינען זעהנען, דיא וויר, דעם עווינען נו עהרען,
מוך דער מההעה דעם שאול, דעם ערוואהלטען דעם עווינען,
מוסהאנגען וואלטן. דער קעניג שפראך, מיך וויל זיא גיבען:
(ז) דער קעניג ערבארמטע זיך מיבער מפיבשת, דען זאהן דעם
יהונתן זאהן דעם שאול, וועגען דעם שוואורעם בייא דעם עווינען
דער נווישען מיהנען וואר. נעמליך נווישען דוד מוכ יהונתן, זאהן
דעם שאול: (ח) ער נאהם דאהער דיא נוויי זעהנע דער רצפה,
טאכטער דעם איה, דיא ליסע דעם שאול בעבאהרען. נעמליך
ארמני מוכ מפיבשת. נעבסט פינף זעהנען פאן מיכל, דער
טאכטער

9 ויתנם ביד הגבענים ויקיעם בהר לפני יהוה ויפלו
שבעתים יחד והם המתו בימי קציר בראשנים תחלת
י קציר שערים ׃ ותקח רצפה בת־איה את־השק
ותטהו לה אל־הצור מתחלת קציר עד נתך־מים
עליהם מן־השמים ולא־נתנה עוף השמים לנוח עליהם
11 יומם ואת־חית השדה לילה ׃ ויגד לדוד את אשר־
12 עשתה רצפה בת־איה פלגש שאול ׃ וילך דוד ויקח
את־עצמות שאול ואת־עצמות יהונתן בנו מאת בעלי
יבש גלעד אשר גנבו אתם מרחב בית־שן אשר תלום
שם הפלשתים ביום הכות פלשתים את־שאול בגלבע ׃
13 ויעל משם את־עצמות שאול ואת־עצמות יהונתן בנו
14 ויאספו את־עצמות המוקעים ׃ ויקברו את־עצמות־
שאול ויהונתן בנו בארץ בנימן בצלע בקבר קיש
אביו ויעשו כל אשר־צוה המלך ויעתר אלהים לארץ
אחרי־כן ׃
טו ותהי־עוד מלחמה לפלשתים את־ישראל וירד דוד
16 ועבדיו עמו וילחמו את־פלשתים ויעף דוד ׃ וישבו
בנב אשר ׀ בילידי הרפה ומשקל קינו שלש מאות
משקל נחשת והוא חגור חדשה ויאמר להכות את־
17 דוד ׃ ויעזר־לו אבישי בן־צרויה ויך את־הפלשתי
וימתהו אז נשבעו אנשי־דוד לו לאמר לא־תצא עוד
אתנו למלחמה ולא תכבה את־נר ישראל ׃
18 ויהי אחרי־כן ותהי־עוד המלחמה
בגב עם־פלשתים אז הכה סבכי החשתי את־סף
19 אשר בילדי הרפה ׃ ותהי־עוד
המלחמה בגוב עם־פלשתים ויך אלחנן בן־יערי

בתחלת ק׳ ibid. והמה ק׳ ibid. יתיר ו׳ v. 9. ארגים
פלשתים קרי ibid. שמה קרי ibid. תלאום קרי v. 12.
ר׳ זעירא v. 19. וישבי קרי v. 16.

טאכטער דעס שאול, וועלכע זיא דעם עדריאל, זאהן דעס ברזלי,
אויס מחולת, געבאהרען האטטע: (ט) אונד איבערגאב זיא דען
גבענים, דיא זיא אויף דעם בערגע, פאר דעם עוויגען, אויפ־
האנגטען · זא דאס אללע זיבען אויף איין מאל פיעלען · זיא ווארדען
אומגעבראכט אין דען ערסטען טאגען דער ערנטע, בעגין אין דעם
אנפאנגע דער גערסטען־ערנטע: (י) רצפה, דיא טאכטער דעס
איה, נאהם איין דיקעס צייג, אונד בעדיהנטע זיך דעססען אלס איין
צעלט אויף דעם פעלסען, פאן דעם אנפאנגע דער ערנטע אן, ביס
דאס וואססער פאן דעם הימעל אויף זיא העראב שטירצטע · אונד
ליס דען פאגעל אין דער לופט ניכט אויף איהנען רוהען בייא טאגע,
אונד דאס געווילדע דעס פעלדעס אן זיא קאממען אין דער נאכט:
(יא) עס ווארדע דוד הינטערבראכט, וואס רצפה, דיא טאכטער
דעס איה, דאס קעבס־וויב פאן שאול, געטהאן: (יב) דא גינג
ער הין, נאהם דיא געביינע דעס שאול, אונד דיא געביינע זיינעס
זאהנעס יהונתן, פאן דען איינוואהנערן צו יבש אין גלעד וועג,
וועלכע ליאזעלבען פאן דעם גראססען פלאטצע אין בית־שן וועג־
געשטאהלען, וואו זיא דיא פלשתים אויפגעהאנגען, אן דעם טאגע,
דא דיעזע אין גלבע דען שאול אויף דאס הויפט געשלאגען האטטען:
(יג) אונד פיהרטע דיעזע געביינע פאן שאול אונד זיינעם זאהנע
יהונתן, פאן דארט הינוועג · מאן זוכטע זאדאן דיא געביינע
דער געהאנגטען צוזאממען טראגען: (יד) אונד זיא מיט דען גע־
ביינען דעס שאול אונד זיינעס זאהנעס יהונתן בעגראבען,
אין דעם געביטהע פאן בנימן, אין צלע, אין דעם גראבע זיינעס
פאטערס קיש · נאכדעם נון אללעס געשעהען וואר, וואס דער קע־
ניג בעפאהלען האטטע, ליס זיך גאטט נאכהער פאן דעם לאנדע
ווידער ערבעטהען: (טו) עס ענטשטאנד נאך איין קריג צווישען
דען פלשתים אונד ישראל, ווא דוד מיט זיינען קריגערן צו
פעלדע צאג, אונד דיא פלשתים אנגריפפען, וואבייא דוד ער־
מאטטעטע: (טז) אונד ישבי־בנב, איינער פאן דעם ריסען־
געשלעכטע, דעססען שפעער דרייא הונדערט שקלים אן קופפער
וואג, אונד דער איינע נייע ריסטונג אן האטטע, נאהם זיך פאר,
דוד צו ערשלאגען: (יז) אבישי, זאהן דעס צרויה, קאם איהם
אבער צו הילפע, שלוג דען פלשתי, אונד טעדטעטע איהן · דאמאלס
שוואור דיא מאננשאפט דעס דוד, אונד זיא שפראכען צו איהם, דוא
זאללסט ניכט ווידער מיט אונס אין דאס פעלד געהען, אונד דאס
ליכט פאן ישראל ניכט ערלעשען: (יח) איינע צייט לאנג נאכהער
ערעפפנעטע זיך ווידער דער קריג, מיט דען פלשתים אין גוב ·
דאמאלס ערשלוג סבכי, דער חשתי, דען סף, דער עבענפאללס
צו דעם ריסען־געשלעכטע געהערטע: (יט) עס וואר אבערמאלס
איין קריג מיט דען פלשתים אין גוב · דא ערשלוג אלחנן, זאהן
דעס יערי ארגים, אויס בית־לחם, גלית, דען גתי · דעססען

שפיס־שטאנגע

אַרְגִּים בֵּית הַלַּחְמִי אֶת גָּלְיַת הַגִּתִּי וְעֵץ חֲנִיתוֹ כִּמְנוֹר
אֹרְגִים׃ וַתְּהִי־עוֹד מִלְחָמָה כ
בְּגַת וַיְהִי ׀ אִישׁ מָדוֹן וְאֶצְבְּעֹת יָדָיו וְאֶצְבְּעוֹת רַגְלָיו
שֵׁשׁ שֵׁשׁ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מִסְפָּר וְגַם־הוּא יֻלַּד לְהָרָפָה׃
וַיְחָרֵף אֶת־יִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּהוּ יְהוֹנָתָן בֶּן־שִׁמְעָי אֲחִי דָוִד׃ 21
אֵת־אַרְבָּעַת אֵלֶּה יֻלְּדוּ לְהָרָפָה בְּגַת וַיִּפְּלוּ בְיַד־דָּוִד 22
וּבְיַד עֲבָדָיו׃

כב Cap. XXII.

א * וַיְדַבֵּר דָּוִד לַיהוָה אֶת־דִּבְרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בְּיוֹם
הִצִּיל יְהוָה אֹתוֹ מִכַּף כָּל־אֹיְבָיו וּמִכַּף שָׁאוּל׃
ב 3 2 וַיֹּאמַר יְהוָה סַלְעִי וּמְצָדָתִי וּמְפַלְטִי־לִי׃ אֱלֹהֵי
צוּרִי אֶחֱסֶה־בּוֹ מָגִנִּי וְקֶרֶן יִשְׁעִי מִשְׂגַּבִּי
ד 4 וּמְנוֹסִי מוֹשִׁיעִי מֵחָמָס תּוֹשִׁיעֵנִי׃ מְהֻלָּל
ה אֶקְרָא יְהוָה וּמֵאֹיְבַי אִוָּשֵׁעַ׃ כִּי אֲפָפֻנִי מִשְׁבְּרֵי־
ו 6 מָוֶת נַחֲלֵי בְלִיָּעַל יבעתני׳ יְבַעֲתֻנִי׃ חֶבְלֵי
שְׁאוֹל סַבֻּנִי קִדְּמֻנִי מְקֹשֵׁי־
ז 7 מָוֶת׃ בַּצַּר־לִי אֶקְרָא יְהוָה וְאֶל־
אֱלֹהַי אֶקְרָא וַיִּשְׁמַע מֵהֵיכָלוֹ
ח 8 קוֹלִי וְשַׁוְעָתִי בְאָזְנָיו׃ וַתִּגְעַשׁ
וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ מוֹסְדוֹת הַשָּׁמַיִם
ט 9 יִרְגָּזוּ וַיִּתְגָּעֲשׁוּ כִּי־חָרָה לוֹ׃ עָלָה
עָשָׁן בְּאַפּוֹ וְאֵשׁ מִפִּיו
י תֹּאכֵל גֶּחָלִים בָּעֲרוּ מִמֶּנּוּ׃ וַיֵּט
שָׁמַיִם וַיֵּרַד וַעֲרָפֶל תַּחַת
יא 11 רַגְלָיו׃ וַיִּרְכַּב עַל־כְּרוּב וַיָּעָף וַיֵּרָא
יב 12 עַל־כַּנְפֵי־רוּחַ׃ וַיָּשֶׁת חֹשֶׁךְ סְבִיבֹתָיו

שמיא קרי v. 21. מדין קרי v. 20. סכות

ויתגעש ק׳ v. 8. הפטרת האזינו ויום ז׳ של פסח * v. 1.

שפיס־שטאנגע וויא מיין וועבער־בוים וואר׃ (כ) עס קאם נייער־
דינגס נאך מיינעם קריגע מיט גת׃ עס וואר מיין זאנגער מאן׳ דער
זעכס פינגער אן יעדער האנד׳ מונד זעכס נעהען אן יעדעם פוס
האטטע׳ גוסאמען פיער מונד צוואנציג׃ מונד דער עבענפאלס
דעם ריסען־געשלעכטע געבאהרען וואורדע׃ (כא) דיסער ווסטער־
טע ישׂראל׳ מונד יהונתן׳ זאהן דעס שמעי׳ דער מיין ברודער
פון דָּוִד וואר׳ ערשלוג מיהן׃ (כב) דיסע פיערע וואורדען דעם
ריסען־געשלעכטע נאך גת געבאהרען׳ מונד פיל דעם דָּוִד מונד
זיינען קנעכטען מיט היא האנדע׃

קאפיטעל כב

(א) פאלגענדעס געדיכט זאנג דָּוִד דעם עוויגען גאט עהרען׳
אלס ער אים פון אלען זיינען פיינדען׳ מונד בעזונדערס פון דער
האנד דעס שָׁאוּל עררעטטעטע׃

(ב) זאלאם׃ מיין שוץ־פעלס! מיינע פעסטע!
מיין עררעטטער!

(ג) גאטט! מיין הארט מוס דען מיך טרויע! מיין שילד! מיינעס
הייל־עס הארן! מיינע בורג! מיינע זופלוכט! מיין העלפער׳
דער פון גוואלט־טהאטיגקייט מיך שיצעט!

(ד) גלאובענס׳ ריס מיך׳ זייט גאטט! מונד וואר פון דעם פיינדע
ערלעסעט!

(ה) שון מוסען מיך דעס טאדעס וועלען. זיא שטרעהמע
דער מוטטער־וועלט שרעקטען מיך שון׃

(ו) זיא באנדע דער העלל מוסטריקטען מיך. מיך וואר פון
דען שינדען דעס טאדעס ערגריפפען׃

(ז) אבער מיין דער אנגסט׳ רוף מיך נו דעם העררן׳ שרייע
הינאוף נו מיינעם גאטט. ער הערעט מיין פלעהען מוס
זיינעם טעמפעל׳ מיין גלעבעטה דרינגעט מיהם נו אהרען׃

(ח) דיא ערדע בעבעט׳ וואנד ערשיטטערט׳ עס וואנקטען דעס
הימעלס פסיילער׳ זיא ערבעבטען׳ דען ער צארניג וואר׃

(ט) ראוך אויס זיינעם מויל׳ פלם אוס ער ערגרימטע׳ מוס זייערם מונד
פיער וואר׃

(י) ער נייגטע דען הימעל׳ פוהר הערניידער׳ מונטער זיינען
פיסען דיסטערעם גווולקא׃

(יא) ער פאהרט אוף פלינגלן דעס ווינדעס׃

(יב) ער מאכטע אוף ריקען דעס כְּרוּב׳ שוועבטע דאהער׳
ערשיינעט אוף פליגלן דעס ווינדעס׃

מיסט ער מיין שילד.

(לא) זיין (גאָטטעס) וועג איז פולקאָמען. דאָס הערן
פערהייסונג ריין ווערט, ווען, ער איז אַזאַ טרויען,
(ל) איז דיר ווערק־ברעכער איך קריגס־שאָרען. איז מייגעד
גאָטט זאָגט איך מיבער איז מויער:
(לא) דער בייסט מייגע ייכטע, א עוויגער! דער הערר מאַכט
פינסטערניס איר נוט ליכטע:
(לב) דער מוטערדריקטען שטיהעסט דוא בייא, בויקעסט אויך
שטאַנדע מוכ ערניריגעסט זיא:
(לג) פערשהרסט איז ריינען ריין. בייסט טיקע־פאַלען אוג־
פערוועהנליך:
(לד) עפּערפאַהרסט איז ריינען ריין. בייסט טיקע־פאַלען אוג־
טרייא־געוינכטען:
(לה) דוא ביסט דער גיטיגען אל־גיטיג, דער טרייא־בעזיכטען
נאַך מיינער האַנדע ריניגקייט אַפּ זייגען אויגען:
(לו) דוא ביסט דער גיטיגען אל־גיטיג, דער טרייא־בעזיכטען
נאַך מיינער האַנדע ריניגקייט אַפּ זייגען אויגען:
(לז) דוא ביכ־בלאַנקען פאַרגיס איר דער הערר נאַך מיינער אונשולד,
פאַר מיבערטרעטונג:
(לח) איין הערן איסט אוכבעטהיילט איז מיהר, איך היטהע איך
ניא פאַל זייגען זעהרען:
(לט) זייגע רעכטע האַבע איך שטעטס פאַר אויגען, אוג וויכ
ווידער מייגען גאָטט:
(מ) דען איך האַלט דיא וועגע דער העררן, בין ניכט רוכלאָס
פאַהנעט מיינער האַנדע רייניגקייט:
(מא) גאָטט טהוט איר וואַהר, נאַך מיינער פרעמיגקייט, בע־
דען ער האָט זוסט אַן איר:
(מב) דער פאַהרעט איך אוס, אין וועטען רוים, ער רעטטעט איך,
(מג) ויא מיבערפאַלען איך אין אוכפאַלוס־שוואַכגערן טאַגען,
וואַכערן, דיא איר נוי מאַכטיג וואַרען:
(מד) ער רעטטעטע איך אוס פייגדעס געוואַלט, פאַר וויליגע־
דער ניהעט איך אוס ברויסענדען פאַלוטהען:
(מה) איר רייכט ער אוס דער העהע זייגע האַנד, ערגרייפּט
דער ערדע גרונד, דורך דעס עוויגען דראַהען, דורך דען
אטהעם זייגעס נאַסע־הויכעס:
(מו) ער וועלפּ פפייל, שטרייעט זיא אוהער, שוייערט
העכסטע אפּפּ זייגע שטיממע הערען:
(מז) דער עוויגע לעבענערט פאַר דעם זיממעל הערמב · דער
בלין:
(מח) דוא ביכ־בלאַנקען פאַר דעם זיממעל הערמב · דער
עדע גרונד, דורך דעס עוויגען דראַהען, דורך דען
אטהעם זייגעס נאַסע־הויכעס:
(מט) דוא ביכ־בלאַנקען פאַר דעם זיממעל הערמב · דער
עדע גרונד, דורך דעס עוויגען דראַהען, דורך דען
אטהעם זייגעס נאַסע־הויכעס:
(נ) דער הערר לעבעט, אוג געבענעדייט זיי מייגען
גרויסען פעלזען, אוג דער גאָטט מייגעס הייל, ערהעבען
וועט זיך דער גאָטט מייגעס הייל:
(נא) דער דער מאַכט גרויסע זיגע פאַר זיינען קעניג, אוג
טהוט גנאַדע זיינעם גאָטטעסאַלבטען, דעם דאַוויד אוג
זיינען נאָכקאָמען אויף אייביג:

שמואל ב כב

Cap. XXII.

(ב) אוג ער זאָגטע: דער הערר איז מייג פעלז, אוג מייג
(ג) שלאָס, אוג מייג ערלעזער. מייג גאָטט, מייג פעלז, אוג
מייג שילד, אוג דאָס הארן מייגעס הייל, מייג שוץ, אוג
מייג רעטטונג, דוא ביסט מייג העלפער, דוא רעטטעסט
(ד) מיך פאָן אונרעכט. איך רופּע דען הערן, דען מען
(ה) לויבען זאָל, אוג איך בין פון מייגע פייגדע ערלעזט.
ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(ו) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(ז) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(ח) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(ט) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(י) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(יא) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(יב) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(יג) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(יד) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(טו) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(טז) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(יז) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(יח) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(יט) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(כ) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(כא) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(כב) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(כג) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(כד) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(כה) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(כו) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(כז) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(כח) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(כט) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא
(ל) וועלען מיך אוכגעבען, דיא וועלען מיך אוכגעבען,
(לא) ווען מיך דיא וועלען פון אַלען זייטען אוכגעבען, דיא

13	סְכוֹת	חַשְׁרַת־מַיִם עָבֵי שְׁחָקִים :	מִנֶּגֶד
14	נָגְדּוֹ בָּעֲרוּ גַּחֲלֵי־אֵשׁ :	יַרְעֵם מִן־שָׁמַיִם	
טו	יְהוָה	וְעֶלְיוֹן יִתֵּן קוֹלוֹ :	וַיְשַׁלַּח
16	חִצִּים וַיְפִיצֵם בָּרָק וַיְהֻמֵּם :	וַיֵּרָאוּ אֲפִיקֵי	
	יָם	יִגָּלוּ מוֹסְדוֹת תֵּבֵל	בִּגְעָרַת
17	יְהוָה מִנִּשְׁמַת רוּחַ אַפּוֹ :	יִשְׁלַח מִמָּרוֹם	
18	יִקָּחֵנִי	יַמְשֵׁנִי מִמַּיִם רַבִּים :	יַצִּילֵנִי
	מֵאֹיְבִי עָז	מִשַּׂנְאַי כִּי אָמְצוּ	
19	מִמֶּנִּי :	יְקַדְּמֻנִי בְּיוֹם אֵידִי	וַיְהִי
כ	יְהוָה מִשָּׁעֲן לִי :	וַיֹּצִיא לַמֶּרְחָב	
21	אֹתִי	יְחַלְּצֵנִי כִּי־חָפֵץ בִּי :	יִגְמְלֵנִי
	יְהוָה כְּצִדְקָתִי	כְּבֹר יָדַי יָשִׁיב	
22	לִי :	כִּי שָׁמַרְתִּי דַּרְכֵי יְהוָה	וְלֹא
23	רָשַׁעְתִּי מֵאֱלֹהָי :	כִּי כָל־מִשְׁפָּטָו	
24	לְנֶגְדִּי	וְחֻקֹּתָיו לֹא־אָסוּר מִמֶּנָּה :	וָאֶהְיֶה
כה	תָּמִים לוֹ וָאֶשְׁתַּמְּרָה מֵעֲוֹנִי :	וַיָּשֶׁב יְהוָה לִי	
26	כְּצִדְקָתִי	כְּבָרִי לְנֶגֶד עֵינָיו :	עִם־
	חָסִיד תִּתְחַסָּד	עִם־גִּבּוֹר תָּמִים	
27	תִּתַּמָּם :	עִם־נָבָר תִּתָּבָר	וְעִם־
28	עָקֹשׁ תִּתַּפָּל :	וְאֶת־עַם עָנִי	
29	תוֹשִׁיעַ	וְעֵינֶיךָ עַל־רָמִים תַּשְׁפִּיל :	כִּי־
	אַתָּה נִירִי יְהוָה	וַיהוָה יַגִּיהַּ	
ל	חָשְׁכִּי :	כִּי בְכָה אָרוּץ גְּדוּד	בֵּאלֹהַי
31	אֲדַלֶּג־שׁוּר :	הָאֵל תָּמִים	
	דַּרְכּוֹ	אִמְרַת יְהוָה צְרוּפָה	מָגֵן
32	הוּא לְכֹל הַחֹסִים בּוֹ :	כִּי מִי־אֵל מִבַּלְעֲדֵי	

יְהוָה וּמִי צוּר מִבַּלְעֲדֵי אֱלֹהֵינוּ׃ 33 הָאֵל
מָעוּזִּי חָיִל וַיִּתֵּר תָּמִים
דַּרְכּוֹ׃ מְשַׁוָּה רַגְלַיּוֹ כָּאַיָּלוֹת וְעַל־ 34
בָּמֹתַי יַעֲמִידֵנִי׃ מְלַמֵּד יָדַי לה
לַמִּלְחָמָה וְנִחַת קֶשֶׁת־נְחוּשָׁה זְרֹעֹתָי׃ וַתִּתֶּן־ 36
לִי מָגֵן יִשְׁעֶךָ וְעֲנָתְךָ תַּרְבֵּנִי׃ תַּרְחִיב צַעֲדִי 37
תַּחְתֶּנִי וְלֹא מָעֲדוּ קַרְסֻלָּי׃ אֶרְדְּפָה 38
אֹיְבַי וַאַשְׁמִידֵם וְלֹא אָשׁוּב עַד־
כַּלּוֹתָם׃ וַאֲכַלֵּם וָאֶמְחָצֵם וְלֹא יְקוּמוּן וַיִּפְּלוּ 39
תַּחַת רַגְלָי׃ וַתְּזָרֵנִי חַיִל מ
לַמִּלְחָמָה תַּכְרִיעַ קָמַי תַּחְתָּנִי׃ וְאֹיְבַי 41
תַּתָּה לִי עֹרֶף מְשַׂנְאַי וַאַצְמִיתֵם׃ יִשְׁעוּ וְאֵין 42
מוֹשִׁיעַ אֶל־יְהוָה וְלֹא עָנָם׃ וְאֶשְׁחָקֵם 43
כְּעֲפַר־אָרֶץ כְּמִיט־חוּצוֹת אֲדַקֵּם
אֹרְקֵעֵם׃ וַתְּפַלְּטֵנִי מֵרִיבֵי עַמִּי תְּשִׁמְרֵנִי 44
לְרֹאשׁ גּוֹיִם עַם לֹא־יָדַעְתִּי
יַעַבְדֻנִי׃ בְּנֵי נֵכָר יִתְכַּחֲשׁוּ־לִי לִשְׁמוֹעַ מה
אֹזֶן יִשְׁמְעוּ לִי׃ בְּנֵי נֵכָר יִבֹּלוּ וְיַחְגְּרוּ 46
מִמִּסְגְּרוֹתָם׃ חַי־יְהוָה וּבָרוּךְ צוּרִי וְיָרֹם 47
אֱלוֹהֵי צוּר יִשְׁעִי׃ הָאֵל הַנֹּתֵן נְקָמוֹת 48
לִי וּמֹרִיד עַמִּים תַּחְתֶּנִי׃ וּמוֹצִיאִי 49
מֵאֹיְבָי וּמִקָּמַי תְּרוֹמְמֵנִי מֵאִישׁ חֲמָסִים
תַּצִּילֵנִי׃ עַל־כֵּן אוֹדְךָ יְהוָה בַּגּוֹיִם וּלְשִׁמְךָ אֲזַמֵּר׃ מִגְדּוֹל נ 51
יְשׁוּעוֹת מַלְכּוֹ וְעֹשֶׂה־חֶסֶד
לִמְשִׁיחוֹ לְדָוִד וּלְזַרְעוֹ עַד־ עוֹלָם׃

Cap. XXIII.

v. 33. דרכי קרי ואלה

v. 34. רגלי קרי

v. 51. מגדול קרי

(לב) זען וואר מיסט מוסער דעם הערען מיין גאָטט? וואר, אָהנע מוכסערן גאָטט, מיין הארט?

(לג) גאָר, דער מיר קראָפט גיבט, מוכ דוויכגעט פֿעלקער

וואָהלפֿאָהרט וואָג בּאָהנט:

(לד) בּאָל מיינען פֿוס, דעם הירשען גלייך, בעפֿעלגעט · בּאָל

מיך אויף מיינען העהען וכער שטעלזען:

(לה) ער אידעט נוס קאָמפֿפֿ מיינע הענד · זעהרעט מיינען

אָרם זען עהרענען בּאָגען ביגען:

(לו) נוס שילד בּאָבסט דוא מיר דיין היל · וויפֿעסט דיך הערא,

מיך גראָס צו מאָכען:

(לז) דוא עראוויטערסט מיינע טריטע מוכטער מיר, דאָס מיין

געוענק ניכט קראָפֿט־לאָס ווירד:

(לח) כון וועלג מיך מיינען פֿיינדען נאָך, מוכ רעטטע זיא מוס,

מוכ לאָס ניכט אָב, בים מיך זיא אויס־גערידטען:

(לט) מיך פֿערטילגע זיא, הויע זיא ניעדער · זיא קאָמען ניכט אויף·

זיא שטירצען הין צו מיינען פֿיסען:

(מ) זו האָסט דוא מיך נוס קאָמפֿפֿ גערוסטעט · זו בייגעסט

דוא מיינע ווידער־זאָכער מוכטער מיר:

(מא) זו וועגדעסט דוא מיר צו, דעם פֿיינדעס נאָקען, מוכ

מיינע האָסער, דאָס מיך זיא בּאָדיגע:

(מב) זיא וועגדען זיך, זא נימאָכ הילפֿ, צו גאָטט עמפֿאָר,

דער הערען זיא ניכט:

(מג) כון צערשטאָ מיך זיא, וויא ערדען־שטויב · צערטרעטע,

צערמאָלע זיא, וויא גאָסען־קאָטה:

(מד) דוא שיצעסט מיך, פֿאָר מיינעס פֿאָלקעס מיטערייא · ער·

האָלטעסט מיך, צום הויפט עכטפֿערנטער רייכע · מיר מוס·

בעקאָנטעס פֿאָלק דיהנעט מיר:

(מה) דער בּאָרבּאָרען וועהנט שווייכלען מיר, זיבּ אויף דאָס

גערייכט מיר מוכטערטהאָן:

(מו) זיא וועהנע דער בּאָרבּאָרייא פֿערשאָכטען, ציטטערן אויס

מיהרען פֿעסטען הערפֿער:

(מז) עוויג לעבעט דער הערר! פרייס מיינעס האָרטע! פֿער·

הערריכונג דעס גאָטט מיינעס היל׃:

(מה) דעס גאָטט, דער מיר ראָכע גיבט, מוכ צווינגעט פֿעלקער

מוכטער מיך:

(מט) דער מיך מיינען פֿיינדען עכטרייסט, מיך פֿאָר עמפֿערערן

זיכערט, פֿאָן יעמאָס מוכגערעכטען מאָכעט מיך רעטטעט:

(נ) דאָרומ קאָנ מיך דיר, עוויגער! מוכטער דען היידען·

מוכ ריהרע דיר מיין זייטען־שפיל׃:

(נא) דיר, דער דוא זייעס קעניגעס רעטטונגס־טהורם ביסט·

דער וואָהל טהוט וייעס גענאָדעטען, דָוִד מוכ זייעס זאָמען

פֿאָרעבדעס עוויגליך!

Cap. XXIII. כג

כג

א ואלה דברי דוד האחרנים נאם דוד בן-ישי ונאם
הגבר הקם על משיח אלהי יעקב ונעים זמרות
ישראל: 2 רוח יהוה דבר-בי ומלתו על-לשוני:
3 אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם
4 צדיק מושל יראת אלהים: וכאור בקר יזרח-שמש
ה בקר לא עבות מנגה ממטר דשא מארץ: כי-לא-
כן ביתי עם-אל כי ברית עולם שם לי ערוכה בכל
ושמרה כי-כל-ישעי וכל-חפץ כי-לא יצמיח:
ו 6 ובליעל כקוץ מנד כלהם כי-לא ביד יקחו: ואיש
יגע בהם ימלא ברזל ועץ חנית ובאש שרוף ישרפו
בשבת:
8 אלה שמות הגברים אשר לדוד ישב בשבת תחכמני
ראש השלשי הוא עדינו העצנו על-שמנה מאות
9 חלל בפעם אחד: ואחרו אלעזר בן-
דדי בן-אחחי בשלשה גברים עם-דוד בחרפם
בפלשתים נאספו-שם למלחמה ויעלו איש ישראל:
י הוא קם ויך בפלשתים עד כי-יגעה ידו ותדבק ידו
אל-החרב ויעש יהוה תשועה גדולה ביום ההוא
והעם ישבו אחריו אך לפשט:
11 ואחרו שמה בן-אגא הררי ויאספו
פלשתים לחיה ותהי-שם חלקת השדה מלאה עדשים
12 והעם נס מפני פלשתים: ויתיצב בתוך-החלקה
ויצילה ויך את-פלשתים ויעש יהוה תשועה גדולה:
13 וירדו שלשים מהשלשים ראש ויבאו אל-קציר אל-
דוד אל-מערת עדלם וחית פלשתים חנה בעמק

אחת ק' ibid. העצני ק' v. 8. קמץ בז"ק v. 1. רפאים
הגבורים קרי ibid. דודו קרי ibid. ואחריו קרי v. 9.
שלשה קרי v. 13. ואחרין קרי v. 11.

קאַפּיטעל כג

(א) פֿאָלגענדעס איסט דאס שלוס-געדיכט פֿאָן דָוִד· זאָ שפּריכט דָוִד, דער זאָהן דעס יִשַׁי, זאָ דער מאַן, דער האָך ערהאָבען וואָרדען, דער געזאַלבטע דעס גאָטטעס פֿאָן יַעֲקֹב, דער בעליבטע דיכטער דער געזאַנגע אין יִשְׂרָאֵל: (ב) דער גייסט גאָטטעס רעדעט אין מיר, זיין וואָרט איסט אויף מיינער צונגע: (ג) דער גאָטט פֿאָן יִשְׂרָאֵל פֿערהייסט, מיר זאַגט דער האָרט פֿאָן יִשְׂרָאֵל עס צו-מיר, דעם פֿראָממען בעהעררשער דער מענשען· מיר, דעם מענשען-בעהעררשער אין גאָטטעס-פֿורכט: (ד) דעם מאָרגען-אַנברוך איינעס הייטערן טאַגעס גלייך, ניכט יענעם טריבען, דיק-בעוועלקטען מאָרגען, וואָ באַלד רעגען, באַלד ליכט-שיממער, דיא בעוואַכסע אַללמעהליג אויס דער ערדע העבט: (ה) ניין, זאָ שטעהעט מיין הויס ניכט מיט דעם הערן· דען מיר פֿערליה ער איינען עוויגען בונד· פֿאָרהער בעשטיממט אין אַללעם, איממער-וואָהרענד-זאָ מיין גאַנצעס הייל, אַלל מיין בעגעהרען, ניכט נאָך אונד נאָך זאָלל עס הערפֿאָר קיימען: (ו) טיראַננען אָבער גלייכען אַללע, אויס-הער געוואָרפֿנען דאָרנען, דיא ניעמאַנד מיט דער האַנד אויף-ניממט: (ז) ווער זיא בעריהרען וויל, פֿערזיהט זיך מיט שפּיסעס-בלאַט אונד שטאַנגע, אונד דורך דאס פֿייער ווערדען זיא דאַן פֿערצעהרט, אין דער וואָהנונג! — (ח) פֿאָלגענדעס זינד דיא נאַממען דער העלדען דיא דָוִד האַטטע· — דער געהיים-ראַטה, (מיט דעם צו-נאַממען) תַּחְכְּמֹנִי, דער פֿאָרנעהמסטע דער אָבערסטען, דיסעס איסט עֲדִינוֹ, דער עֶצְנִי· דער אַכט הונדערט איבערוואַנד, דיא ער אין איינעם פֿאָרפֿאַללע ניעדער-מאַכטע: (ט) נאָך איהם וואַר אֶלְעָזָר, זאָהן דעס דֹדִי, זאָהן דעס אֲחֹחִי, איינער דער דריי פֿאָרנעהמסטען העלדען ביי דָוִד· אַלס זיא זיך איינסט אונטער דיא פְּלִשְׁתִּים געוואַגט האַטטען, וואָ דיעזעלבען צום אַנגריף פֿערזאַממעלט וואַרען, אונד יִשְׂרָאֵל זיך שאָן צוריק צאָג: (י) מאַכטע זיך דיסער אויף, אונד שלוג אונטער דיא פְּלִשְׁתִּים, ביס זיינע האַנד זאָ ענטקראַפֿטעט וואורדע, דאַס זיא ערשטאַררעט אום דאס שווערט זיך שפּאַננטע· דער עוויגע פֿערליה דאַמאַלס איינען גראָסען זיג, אונד דאַס פֿאָלק קאַם איהם ווידער נאָך, אָבער נור אום צו פּלינדערן: (יא) נאָך איהם וואַר שַׁמָּה, זאָהן דעס אָגֵא, פֿאָן דעם געבירגע· איינסט האַטטען זיך דיא פְּלִשְׁתִּים אין איינעם גראָסען העער-לאַגער צוזאַממען געצאָגען, דאָזעלבסט וואַר איין אַקער-פֿעלד פֿאָלל לינזען, אונד דאַס פֿאָלק ערגריף דיא פֿלוכט פֿאָר דען פְּלִשְׁתִּים: (יב) דאַ שטעללטע ער זיך אין דיא מיטטע דעס אַקערס, בעהויפּטעטע איהן, אונד שלוג דיא פְּלִשְׁתִּים אויף דאַס הויפּט· אונד דער עוויגע פֿערליה איינען גראָסען זיג: (יג) דיסע דריי, דיא דען דרייסיגען (דיא אונטען פֿאָרקאָממען) פֿאָר-געזעצט וואַרען, רייזעטען איין מאָל הינאַב, אונד קאַמען אין דער ערנטע-צייט צו דָוִד, אין דיא העהלע עֲדֻלָּם. דאַס הויפּט-לאַגער

14 רְפָאִים׃ וְדָוִד אָז בַּמְּצוּדָה וּמַצַּב פְּלִשְׁתִּים אָז בֵּית
טו לָחֶם׃ וַיִּתְאַוֶּה דָּוִד וַיֹּאמֶר מִי יַשְׁקֵנִי מַיִם מִבְּאֵר
16 בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר בַּשָּׁעַר׃ וַיִּבְקְעוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים
בְּמַחֲנֵה פְלִשְׁתִּים וַיִּשְׁאֲבוּ־מַיִם מִבְּאֵר בֵּית־לֶחֶם אֲשֶׁר
בַּשָּׁעַר וַיִּשְׂאוּ וַיָּבִאוּ אֶל־דָּוִד וְלֹא אָבָה לִשְׁתּוֹתָם
17 וַיַּסֵּךְ אֹתָם לַיהוָה׃ וַיֹּאמֶר חָלִילָה לִּי יְהוָה מֵעֲשֹׂתִי
זֹאת הֲדַם הָאֲנָשִׁים הַהֹלְכִים בְּנַפְשׁוֹתָם וְלֹא אָבָה
לִשְׁתּוֹתָם אֵלֶּה עָשׂוּ שְׁלֹשֶׁת הַגִּבֹּרִים׃
18 וַאֲבִישַׁי אֲחִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה הוּא
רֹאשׁ הַשָּׁלֹשִׁי וְהוּא עוֹרֵר אֶת־חֲנִיתוֹ עַל־שְׁלֹשׁ
19 מֵאוֹת חָלָל וְלוֹ־שֵׁם בַּשְּׁלֹשָׁה׃ מִן־הַשְּׁלֹשָׁה הַכִּי
נִכְבָּד וַיְהִי לָהֶם לְשָׂר וְעַד־הַשְּׁלֹשָׁה לֹא־בָא׃
כ וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע בֶּן־אִישׁ־חַי רַב־פְּעָלִים
מִקַּבְצְאֵל הוּא הִכָּה אֶת־שְׁנֵי אֲרִאֵל מוֹאָב וְהוּא
21 יָרַד וְהִכָּה אֶת־הָאַרְיֵה בְּתוֹךְ הַבּוֹר בְּיוֹם הַשָּׁלֶג׃ וְהוּא
הִכָּה אֶת־אִישׁ מִצְרִי אֵשֶׁר מַרְאֶה וּבְיַד הַמִּצְרִי חֲנִית
וַיֵּרֶד אֵלָיו בַּשֹּׁבֶט וַיִּגְזֹל אֶת־הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי וַיַּהַרְגֵהוּ
22 בַּחֲנִיתוֹ׃ אֵלֶּה עָשָׂה בְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְלוֹ־שֵׁם
23 בִּשְׁלֹשָׁה הַגִּבֹּרִים׃ מִן־הַשְּׁלֹשִׁים נִכְבָּד וְאֶל־הַשְּׁלֹשָׁה
לֹא־בָא וַיְשִׂימֵהוּ דָוִד אֶל־מִשְׁמַעְתּוֹ׃
24 עֲשָׂהאֵל אֲחִי־יוֹאָב בַּשְּׁלֹשִׁים אֶלְחָנָן בֶּן־דֹּדוֹ
כה בֵּית לָחֶם׃ שַׁמָּה הַחֲרֹדִי אֱלִיקָא
26 הַחֲרֹדִי׃ חֶלֶץ הַפַּלְטִי עִירָא בֶן־עִקֵּשׁ
27 הַתְּקֹעִי׃ אֲבִיעֶזֶר הָעַנְּתֹתִי מְבֻנַּי
28 הַחֻשָׁתִי׃ צַלְמוֹן הָאֲחֹחִי מַהְרַי
29 הַנְּטֹפָתִי׃ חֶלֶב בֶּן־בַּעֲנָה הַנְּטֹפָתִי אִתַּי

חיל קרי v. 20. השלשה ק׳ v. 18. מבר קרי v. 15. 16. בן־
איש קרי v. 21. הבר קרי ibid. הארי קרי ibid.

(יד) רפאים: דָּוִד (טו) דוד וואבדעמאל מיינט וואסמאס מין דער בורג, מוכד מין פּעלי־פּאסטען דער פּלשתים שטאנד בייא בית־לחם: (טו) דָּוִד וואבדעמאל מיינט וואסט מן, דאס ער שפּרעכן, וואר מעכטע מיר וואסער נו טרינקען בריינגען, מוס דער ניסטערנע נו בית־לֶחֶם, דיא מין דעם טהאָרע מיסט? (יו) דם ברודערן דיסע דריא העלדען מין דאס אָפּגער דער פּלשתים מין, שעפּסטען וואסער מוס דער ניסטערנע נו בית־לֶחֶם מן דעם טהאָרע, נאהמען מוכד ברודערן עס דעם דָּוִד. דיסער וואלטע עס אבער נון ניכט טרינקען, זונדערן גאס עס מוס, דעם עוויגען נו עהרען: (יז) מוכד שפּרעך, דער עוויגע בעהיטהע מיך, דיסעס נו טהון! וויא, זאלטע מיך דאס בלוט דיסער מענשען טרינקען, דיא מיט גפעפאהר מיהרעס זעבענס האהען גענומענען זינד? ער וואלטע עס אוסס דורכמוס ניכט טרינקען: (יח) אֲבִישַׁי, מיין ברודער פּאן יואב, זאהן דעס צרויה, וואר מין מאערסטער מיבער דיסע דריא. דיסער טהאט זיך הער־פאר מיט זיינער שאנד, מיבער דריא הונדערט, דיא ער אמאיט ערשוג. מוכד האטטע גלייכען רוהם מיט דען דריין: (יט) נוואר מיבערטראף ער דיא דריא מן ווירדע, מיבדעק ער מיהר פאר־געזעצטער וואר. קאם מיהנען מבער דענאך ניכט גלויך מן טאפפערקייט: (כ) בְּנָיָהוּ, זאהן דעס יְהוֹיָדָע, מיין בידערמאן פאן גראפען פערדיהנסטען, מוס קַבְצְאֵל. דיסער ערשוג דיא גוויא מוספערדענטליכען העלדען פאן מואב. מוך שטיג ער מין מאן מן מיינעם וויבטער־טאגע מין מיינע גרובע היבאב, מוכד ערשוג מיינען זעוון: (כא) ער ערשוג פערבער מיינען מִצְרִי, מיינען מבזעהנליכען גראפען מאן. דער מִצְרִי האטטע מיינען שפיס מן דער האנד, ער היבעגען גינג מוים מיהן זאס מיט מיינעם שטאקע, ריס דען שפיס מיט זעוואלט מוס דער האנד דעס מִצְרִי, מוכד ערשוג מיהן מיט זיינעם מיבגענען שפיסס: (כב) דיסעס טהאט בְּנָיָהוּ, זאהן דעס יְהוֹיָדָע, מוכד האטטע גלייכען רוהם מיט דען דריין העלדען: (כג) דיא דרייסיג מיבער־טרוף ער מוך מן וירדע, דאך נו דען דריין קאם ער ניכט, מוכד דָּוִד זעצטע מיהן מיבער זייע־וואכט:

(כד) עֲשָׂהאֵל, דער ברודער דעס יוֹאָב, וואר מוטער דען דרייסיגען. פערבער אֶלְחָנָן, זאהן דעס דֹּדוֹ, מוס בֵּית־לֶחֶם: (כה) שַׁמָּה, דער חֲרֹדִי. אֱלִיקָא, דער חֲרֹדִי: (כו) חֶלֶץ, דער פַּלְטִי. עִירָא, זאהן דעס עִקֵּשׁ, דער תְּקֹעִי: (כז) אֲבִיעֶזֶר, דער עַנְּתֹתִי. מְבֻנַּי, דער חֻשָׁתִי: (כח) צַלְמוֹן, דער אֲחֹחִי. מַהְרַי, דער נְטֹפָתִי:

חלב

(כו) חֶלֶב, וואָהן דעס בַּעֲנָה, דער נְטוֹפָתִי · אִתַּי, וואָהן דעס רִיבַי, מויס גִּבְעָה דער קינדער בִּנְיָמִן:
(ל) בְּנָיָהוּ, דער פִּרְעָתֹנִי · הִדַּי, מויס נַחֲלֵי־גָעַשׁ:
(לא) אֲבִי־עַלְבוֹן, דער עַרְבָתִי · עַזְמָוֶת, דער בַּרְחֻמִי:
(לב) אֶלְיַחְבָּא, דער שַׁעַלְבֹנִי · בְּנֵי־יָשֵׁן, יְהוֹנָתָן:
(לג) שַׁמָּה, מויס דעס געבירגעס · אֲחִיאָם, וואָהן דעס שָׁרָר, דער אֲרָרִי:
(לד) אֱלִיפֶלֶט, וואָהן דעס אֲחַסְבַּי, וואָהן דעס מַעֲכָתִי · אֱלִיעָם, וואָהן דעס אֲחִיתֹפֶל, דעס גִּלוֹנִי:
(לה) חֶצְרַי, מויס כַּרְמֶל · פַּעֲרַי, דער אַרְבִּי:
(לו) יִגְאָל, וואָהן דעס נָתָן, מויס צוֹבָה · בָּנִי, דער גָּדִי:
(לז) צֶלֶק, דער עַמּוֹנִי · נַחֲרַי, דער בְּאֵרֹתִי, דער וואָפֿן־טרָגער דעס יוֹאָב, וואָהן דער צְרוּיָה:
(לח) עִירָא, דער יִתְרִי · גָּרֵב, דער יִתְרִי:
(לט) אוּרִיָּה, דער חִתִּי · נוֹסָפֿענע זיבן מוכ דרייסיג:

קאַפּיטעל כד

(א) דער נָאָרן דעס עוויגען בּרָאךְ אַבערמָאָל מויס מיבער יִשְׂרָאֵל. דָּו רייצטע מען דָּוִד וויידער זיא, מוכ גָּאַב מיהָק מיין, בעהע, נָאָהוּ יִשְׂרָאֵל מוכ יְהוּדָה: (ב) דער קענִיג שפּרָאךְ היערמיט יוֹאָב, דעם שַׂר־הַצָּבָא דעס העערעס, דער בייא מיהָק וואָר, שטרייפֿט הערמיט מין אַלען שטָאמען פָּאן יִשְׂרָאֵל, פּוֹן דָּן ביס בְּאֵר־שֶׁבַע, מוכ נָאָהוּ דָּאס פָּאלק, דָּאמיט מיר זיי אַנְנָאָהוּ דעסוועגען וויסן: (ג) יוֹאָב ענטגעגנעטע דעם קענִיגע, מעכטע דָּאך דער עווִיגע, זיין גָּאטט, דָּאס פָּאלק נָאך מיין מאָל זָא פֿיל וועכטען זָאָסען, מוכ דיסע אַנְנָאָהוּ נָאך הונדערט מָאל! מעכטען זיי דָּאך מיגען מיינעס קענִיגס גענִיכער געבִיטהערס עס זעבסט נָאך זעהען! מוכ וואָרום פֿערלָאנגעט מיין קענִיגס־כער געבִיטהער מיין זָאכען מוטערנעהמען? (ד) אַבער דער בעפֿעהל דעס קענִיגס גענג דערנָאך מוך יוֹאָב, מוך זיי אַבערן דעס העערעס פָּאר דעם קענִיגע מוך, מוכ זיי זָאלען מיט זען אַבערן פָּאר דעם העערעס, מוכ זיי בראַכטען (זיילכען) זייטע דער שטָאדט, זיי מין דעם פּוֹסק, מין דעם געבִיטהע פָּאן גָּד ביגט, נָאך יַעְזֵר נו: (ו) זיי קָאמען היערמיט נָאך גִּלְעָד, מוכ מין דָּאס לַאנד תַּחְתִּים חָדְשִׁי. וואָהן נָאך דָּן יַעַן, מוכ מין זיי בעגעבד פָּאן צִידוֹן: (ז) פָּאן דָּא בעגַאבען זיי זיך נָאך מִבְצַר־צוֹר, מוכ נָאך אַלען שטָאדטען דעס חִוִּי יְהוּדָה, נָאך בְּאֵר־שָׁבַע:

ל בֶּן־רִיבַי מִגִּבְעַת בְּנֵי בִנְיָמִן ׃ בְּנָיָהוּ
31 פִּרְעָתֹנִי הִדַּי מִנַּחֲלֵי־גָעַשׁ ׃ אֲבִי־עַלְבוֹן
32 הָעַרְבָתִי עַזְמָוֶת הַבַּרְחֻמִי ׃ אֶלְיַחְבָּא
33 הַשַּׁעַלְבֹנִי בְּנֵי יָשֵׁן יְהוֹנָתָן ׃ שַׁמָּה
34 הַהֲרָרִי אֲחִיאָם בֶּן־שָׁרָר הָאֲרָרִי ׃ אֱלִיפֶלֶט
בֶּן־אַחַסְבַּי בֶּן־הַמַּעֲכָתִי אֱלִיעָם בֶּן־אֲחִיתֹפֶל הַגִּלֹנִי ׃
לה חֶצְרוֹ הַכַּרְמְלִי פַּעֲרַי הָאֲרְבִּי ׃
36 יִגְאָל בֶּן־נָתָן מִצֹּבָה בְּנֵי הַגָּדִי ׃
37 צֶלֶק הָעַמּוֹנִי נַחֲרַי הַבְּאֵרֹתִי נֹשֵׂא
38 כְּלֵי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה ׃ עִירָא הַיִּתְרִי
39 גָּרֵב הַיִּתְרִי ׃ אוּרִיָּה הַחִתִּי כָּל
שְׁלֹשִׁים וְשִׁבְעָה ׃

כד Cap. XXIV.

א וַיֹּסֶף אַף־יְהוָה לַחֲרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּסֶת אֶת־דָּוִד
2 בָּהֶם לֵאמֹר לֵךְ מְנֵה אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־יְהוּדָה ׃ וַיֹּאמֶר
הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב וְשַׂר־הַחַיִל אֲשֶׁר־אִתּוֹ שׁוּט־נָא בְכָל־
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע וּפִקְדוּ אֶת־הָעָם
3 וְיָדַעְתִּי אֶת מִסְפַּר הָעָם ׃ וַיֹּאמֶר יוֹאָב אֶל־הַמֶּלֶךְ
וְיוֹסֵף יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶל־הָעָם כָּהֵם ׀ וְכָהֵם מֵאָה
פְעָמִים וְעֵינֵי אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ רֹאוֹת וַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ לָמָּה
4 חָפֵץ בַּדָּבָר הַזֶּה ׃ וַיֶּחֱזַק דְּבַר־הַמֶּלֶךְ אֶל־יוֹאָב וְעַל
שָׂרֵי הַחָיִל וַיֵּצֵא יוֹאָב וְשָׂרֵי הַחַיִל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ לִפְקֹד
ה אֶת־הָעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל ׃ וַיַּעַבְרוּ אֶת־הַיַּרְדֵּן וַיַּחֲנוּ
בַּעֲרוֹעֵר יְמִין הָעִיר אֲשֶׁר בְּתוֹךְ־הַנַּחַל הַגָּד וְאֶל־יַעְזֵר ׃
6 וַיָּבֹאוּ הַגִּלְעָדָה וְאֶל־אֶרֶץ תַּחְתִּים חָדְשִׁי וַיָּבֹאוּ דָּנָה
7 יַעַן וְסָבִיב אֶל־צִידוֹן ׃ וַיָּבֹאוּ מִבְצַר־צֹר וְכָל־עָרֵי
הַחִוִּי וְהַכְּנַעֲנִי וַיֵּצְאוּ אֶל־נֶגֶב יְהוּדָה בְּאֵר שָׁבַע ׃

יתיר ו׳ v. 37. חצרי קרי v. 35. וישמו

8 וַיְשׁוֹטְטוּ בְּכָל־הָאָרֶץ וַיָּבֹאוּ מִקְצֵה תִּשְׁעָה חֳדָשִׁים
9 וְעֶשְׂרִים יוֹם יְרוּשָׁלָ‍ִם׃ וַיִּתֵּן יוֹאָב אֶת־מִסְפַּר מִפְקַד־
הָעָם אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתְּהִי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹנָה מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ־
חַיִל שֹׁלֵף חָרֶב וְאִישׁ יְהוּדָה חֲמֵשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף אִישׁ׃
י וַיַּךְ לֵב־דָּוִד אֹתוֹ אַחֲרֵי־כֵן סָפַר אֶת־הָעָם ס
וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוָה חָטָאתִי מְאֹד
אֲשֶׁר עָשִׂיתִי וְעַתָּה יְהוָה הַעֲבֶר־נָא אֶת־עֲוֹן עַבְדְּךָ
כִּי נִסְכַּלְתִּי מְאֹד׃ וַיָּקָם דָּוִד בַּבֹּקֶר ס
יא וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־גָּד הַנָּבִיא חֹזֵה
יב דָּוִד לֵאמֹר׃ הָלוֹךְ וְדִבַּרְתָּ אֶל־דָּוִד כֹּה אָמַר יְהוָה
שָׁלֹשׁ אָנֹכִי נוֹטֶל עָלֶיךָ בְּחַר־לְךָ אַחַת־מֵהֶם וְאֶעֱשֶׂה־
יג לָךְ׃ וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד וַיַּגֶּד־לוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ הֲתָבוֹא לְךָ
שֶׁבַע־שָׁנִים ׀ רָעָב ׀ בְּאַרְצֶךָ וְאִם־שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים נָסְךָ
לִפְנֵי־צָרֶיךָ וְהוּא רֹדְפֶךָ וְאִם־הֱיוֹת שְׁלֹשֶׁת יָמִים דֶּבֶר
בְּאַרְצֶךָ עַתָּה דַּע וּרְאֵה מָה־אָשִׁיב שֹׁלְחִי דָּבָר׃
יד וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־גָּד צַר־לִי מְאֹד
נִפְּלָה־נָּא בְיַד־יְהוָה כִּי־רַבִּים רַחֲמָו וּבְיַד אָדָם אַל־
טו אֶפֹּלָה׃ וַיִּתֵּן יְהוָה דֶּבֶר בְּיִשְׂרָאֵל מֵהַבֹּקֶר וְעַד־עֵת
מוֹעֵד וַיָּמָת מִן־הָעָם מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שֶׁבַע שִׁבְעִים
טז אֶלֶף אִישׁ׃ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ הַמַּלְאָךְ ׀ יְרוּשָׁלַ‍ִם לְשַׁחֲתָהּ
וַיִּנָּחֶם יְהוָה אֶל־הָרָעָה וַיֹּאמֶר לַמַּלְאָךְ הַמַּשְׁחִית בָּעָם
רַב עַתָּה הֶרֶף יָדֶךָ וּמַלְאַךְ יְהוָה הָיָה עִם־גֹּרֶן הָאָרְנָה
יז הַיְבוּסִי׃ וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־יְהוָה בְּרָאתָו ׀
אֶת־הַמַּלְאָךְ ׀ הַמַּכֶּה בָעָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָנֹכִי חָטָאתִי
וְאָנֹכִי הֶעֱוֵיתִי וְאֵלֶּה הַצֹּאן מֶה עָשׂוּ תְּהִי נָא יָדְךָ בִּי
יח וּבְבֵית אָבִי׃ וַיָּבֹא־גָד אֶל־דָּוִד בַּיּוֹם

רחמיו קרי v. 14. פסקא באמצע פסוק v. 10. 11. ההוא

הארונה קרי v. 16.

(ח) זע שטרייפצען זיא הערזוק אין דעם גאנצען לאנד, אוכ קאמען, נאך פערלויף פון נין מאנאטען אוכ צוואנציג טאגען, וויבער אין ירושלים זע: (ט) יואב מיבערגאב היערזוק דיא גאנזה פאלק דעם קענציג · אוכ ישראל אוז אכט הונדערט טויסענד שטרייטבארע מען, דיא דאס שווערט זוגען אוכ יהודה פינף הונדערט טויסענד מען: (י) דעם דוד שוג דאס הערץ, נאכדעם ער דאס פאלק געצעהלט האטטע, אוכ ער שפראך צו דעם עוויגען, אין דעם וואס איך געטהאן · אוכ ביטטע נון, ו עוויגער! פערנייהע דאך דאס פערגעהען דיינעס קנעכטעס, דען איך האבע זעהר טהערייכט געהאנדעלט: (יא) אוז דוד דען נבדערן האטטע זיך דעס מארגענס פרי אופגעשטאנדען, וואר, וואהרט דאס וואהרט דעס עוויגען דעם גאד, פרופאעטען דעם דוד, זיא פאלגט: (יב) געהע הין אוכ זאגע צו דוד, אזוי שפראך דער עוויגע, פאן דריי זאכען דיבגען איך מיינעס איך מיינעס מיבער דיך, וואהליא דיר זועלבסט מיינעס פערהאבנע, זיא וויל איך עס דיר געשעהען לאסען: (יג) גאד בעגאב זיך דעמנאך צו דוד, אוכ פערק־נדיגטע איהק דיסעס · ער שפראך צו איהם, וויללסט דוא, דאס זיבען יאהרע הונגערס־נאטה אין דיינעם לאנדע, זיין וואס? אדער דרייא מאנאטע פאר דיינעם פיינדע פליהען, אוכ ער דיך פערפאלגען? אדער זיבען דרייא טאגע לאנג זיא פעסט אין דיינעם לאנדע? יעצט בעטראכטע אוכ מיבערלעגע, וואס איך מיינעם זענדער זיר מיינע אנטווארט בריבגען זאל: (יד) דוד שפראך צו גאד, איר מיסט זעהר אנגסט · דאך לאס אוכס אין דיא האנד דעס עוויגען פאלגען, דען זיין ערבארמען מיסט זעהר גראס · נור אין מענשען האנד מעכטע איך נישט פאלגען: (טו) דער עוויגע שיקטע אין דיא פעסט זיין אין ישראל, פון דעם פריהען מארגענס ביז צום צו דער בעשטימטען צייט · אוכ עס שטארבען פון דעם פאלק, פון דן ביס צו באר־שבע, זיבענציג טויסענד מענשען: (יו) דער ענגעל שטרעקטע אוין איך שין זיינע האנד גענגען ירושלים צוס, אוכ עס גוו פערדארבען · אזוי ווען דער עוויגע דעם אוגליק וויטהעטע, נון מיסט עס בעגוג, זיינען ראטה־שוף וועגען דעם מיבען · אוכ ער שפראך צו דעם ענגעל, דער אוכטער דעס פאלקס וויטהעטע, נון מיסט עס בעגוג, אס דיינע האנד נון זינקען! דער ענגעל דעס עוויגען בעפאנד זיך עבען נעבען דער טענגע דעס ארונה, דעס יבסי: (יז) דוד שפראך צו דעם עוויגען, אזוי ער דען ענגעל זאהע, דער אוכטער דאס פאלק שוג, זיהע! איך האבע גענוג־זיגעט, איך האבע איך פערברענגען · וואס האבען דאבע דיסע שאפען געטהאן? זאל דאך דיינע האנד וויללען איך, אוכ וויללער דאס הוס מיינעס פאטערס זיין: (יח) דאבער גד דאס אן עבען דיסעס טאגע וויללערפוס צו

דוד

דוד, מוכ זאגט איהם, געהע היצאוף, מוכ עררישטע, דעם
עוויגען גו עהרען, מיינען פֿאטער, אין דער טענענע דעם ארונה,
דעם יבסי: (יט) דא גינג דוד היצאוף, ווי אין גאד געהייסען,
אוף בעפֿעהל דעם עוויגען: (כ) ארונה שויעטע היצאוס, פֿון
ער גוט דען קעניג מיט זיינער דינערשאפֿט גו איהם קאמען וזה,
גינג ער היצאוס, וואנדט זיך פֿאר דעם קעניג הין מיט דעם
אנגעזיכטע גור ערדע: (כא) מוכ שפראך, אין וועלכער אבזיכט
קאמט מיין הערר, דער קעניג, גו זיינעם קנעכטע? דוד ער-
וידערטע, פֿאן דיר ליסט טענענע גו קויפֿען, אום מיינען פֿאטער
גו בויען, דעם עוויגען גו עהרען, דאס דאס שטערבען אבוואסע
פֿאן דעם פֿאלק: (כב) ארונה ערווידערטע דעם דוד, מיין
הערר מוכ קעניג נעהמע גור הין, מוכ פֿאפֿערע וואס איהם
בעליבעט. זיהע! היער זינד רינדער גו גאנצען פֿאפֿערן, היער
דרעש-וואגען מוכ בעשיררע דער רינדער גום האלץ: (כג) פֿוועס
מיבערגאב דער פֿירסט ארונה דעם קעניגע, מוכ זאגטע גו
איהם, דער עוויגע, דיין גאטט, ערנייגע דיר וואהל-געפֿאלען!
(כד) אבער דער קעניג ערווידערטע, ניכט זו, זאנדערן פֿאר
קויפֿען וויל איך עס דיר, פֿיר דעפֿען ווערטה. מוכ ניכט דעם
עוויגען, מיינעם גאטט, גאנצע אפֿפֿער מוכגענומען פֿאר-
דוד קויפֿטע פֿוסק ווי טענענע מוכ ריגדער מוס פֿינפֿציג
שקלים זילבער: (כה) בויעטע דארויבענען מיינען פֿאטער, דעם
דעם יבסי: (יט) דא גינג דוד היצאוף, ווי אין גאד געהייסען,
אוף בעפֿעהל דעם עוויגען: (כ) ארונה שויעטע היצאוס, פֿון
ער גוט דען קעניג מיט זיינער דינערשאפֿט גו איהם קאמען וזה,
גינג ער היצאוס, וואנדט זיך פֿאר דעם קעניג הין מיט דעם
אנגעזיכטע גור ערדע: (כא) מוכ שפראך, אין וועלכער אבזיכט
קאמט מיין הערר, דער קעניג, גו זיינעם קנעכטע? דוד ער-
וידערטע, פֿאן דיר ליסט טענענע גו קויפֿען, אום מיינען פֿאטער
גו בויען, דעם עוויגען גו עהרען, דאס דאס שטערבען אבוואסע
פֿאן דעם פֿאלק: (כב) ארונה ערווידערטע דעם דוד, מיין
הערר מוכ קעניג נעהמע גור הין, מוכ פֿאפֿערע וואס איהם
בעליבעט. זיהע! היער זינד רינדער גו גאנצען פֿאפֿערן, היער
דרעש-וואגען מוכ בעשיררע דער רינדער גום האלץ: (כג) פֿוועס
מיבערגאב דער פֿירסט ארונה דעם קעניגע, מוכ זאגטע גו
איהם, דער עוויגע, דיין גאטט, ערנייגע דיר וואהל-געפֿאלען!
(כד) אבער דער קעניג ערווידערטע, ניכט זו, זאנדערן פֿאר
קויפֿען וויל איך עס דיר, פֿיר דעפֿען ווערטה. מוכ ניכט דעם
עוויגען, מיינעם גאטט, גאנצע אפֿפֿער מוכגענומען פֿאר-
דוד קויפֿטע פֿוסק ווי טענענע מוכ ריגדער מוס פֿינפֿציג
שקלים זילבער: (כה) בויעטע דארויבענען מיינען פֿאטער, דעם

ענדע דעס אנדערען בוכעס שמואל:

הַהוּא וַיֹּאמֶר לוֹ עֲלֵה הָקֵם לַיהוָה מִזְבֵּחַ בְּגֹרֶן אָרַוְנָיָה
19 הַיְבוּסִי׃ וַיַּעַל דָּוִד כִּדְבַר־גָּד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה׃
כ וַיָּשְׁקֹף אָרַוְנָה וַיַּרְא אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־עֲבָדָיו עֹבְרִים עָלָיו
וַיֵּצֵא אָרַוְנָה וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ אַפַּיִו אָרְצָה׃
21 וַיֹּאמֶר אָרַוְנָה מַדּוּעַ בָּא אֲדֹנִי־
הַמֶּלֶךְ אֶל־עַבְדּוֹ וַיֹּאמֶר דָּוִד לִקְנוֹת מֵעִמְּךָ אֶת־הַגֹּרֶן
לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ לַיהוָה וְתֵעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל הָעָם׃
22 וַיֹּאמֶר אָרַוְנָה אֶל־דָּוִד יִקַּח וְיַעַל אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב
בְּעֵינָיו רְאֵה הַבָּקָר לָעֹלָה וְהַמֹּרָגִים וּכְלֵי הַבָּקָר
23 לָעֵצִים׃ הַכֹּל נָתַן אָרַוְנָה הַמֶּלֶךְ לַמֶּלֶךְ ס
וַיֹּאמֶר אָרַוְנָה אֶל־הַמֶּלֶךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ יִרְצֶךָּ׃
24 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־אָרַוְנָה לֹא כִי־קָנֹה אֶקְנֶה מֵאוֹתְךָ
בִּמְחִיר וְלֹא אַעֲלֶה לַיהוָה אֱלֹהַי עֹלוֹת חִנָּם וַיִּקֶן דָּוִד
כה אֶת־הַגֹּרֶן וְאֶת־הַבָּקָר בְּכֶסֶף שְׁקָלִים חֲמִשִּׁים׃ וַיִּבֶן
שָׁם דָּוִד מִזְבֵּחַ לַיהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וּשְׁלָמִים וַיֵּעָתֶר יְהוָה
לָאָרֶץ וַתֵּעָצַר הַמַּגֵּפָה מֵעַל יִשְׂרָאֵל׃

ח ז ק

פסקא באמצע פסוק 23. v. בעיניו קרי 22. v. ארונה קרי 18. v.

סכום הפסוקים של ספר הזה אלף וחמש מאות וששה וסימנו אשרו
חמוץ וסרריו לך וסימנו פותח את ידך וחציו ולאשה עגל מרבק׃

מלכים א

LIBER I. REGUM

א Cap. I.

א * וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד זָקֵן בָּא בַּיָּמִים וַיְכַסֻּהוּ בַּבְּגָדִים וְלֹא
2 יֵחַם לוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲבָדָיו יְבַקְשׁוּ לַאדֹנִי
הַמֶּלֶךְ נַעֲרָה בְתוּלָה וְעָמְדָה לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וּתְהִי־לוֹ
3 סֹכֶנֶת וְשָׁכְבָה בְחֵיקֶךָ וְחֵם לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְבַקְשׁוּ
נַעֲרָה יָפָה בְּכָל גְּבוּל יִשְׂרָאֵל וַיִּמְצְאוּ אֶת־אֲבִישַׁג
4 הַשּׁוּנַמִּית וַיָּבִאוּ אֹתָהּ לַמֶּלֶךְ׃ וְהַנַּעֲרָה יָפָה עַד־מְאֹד
וַתְּהִי לַמֶּלֶךְ סֹכֶנֶת וַתְּשָׁרְתֵהוּ וְהַמֶּלֶךְ לֹא יְדָעָהּ׃
ה וַאֲדֹנִיָּה בֶן־חַגִּית מִתְנַשֵּׂא לֵאמֹר אֲנִי אֶמְלֹךְ וַיַּעַשׂ לוֹ
6 רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַחֲמִשִּׁים אִישׁ רָצִים לְפָנָיו׃ וְלֹא־עֲצָבוֹ
אָבִיו מִיָּמָיו לֵאמֹר מַדּוּעַ כָּכָה עָשִׂיתָ וְגַם־הוּא טוֹב־
7 תֹּאַר מְאֹד וְאֹתוֹ יָלְדָה אַחֲרֵי אַבְשָׁלוֹם׃ וַיְהִי דְבָרָיו
עִם יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה וְעִם אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וַיַּעְזְרוּ אַחֲרֵי
8 אֲדֹנִיָּהוּ׃ וְצָדוֹק הַכֹּהֵן וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וְנָתָן
הַנָּבִיא וְשִׁמְעִי וְרֵעִי וְהַגִּבּוֹרִים אֲשֶׁר לְדָוִד לֹא הָיוּ עִם־
9 אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּזְבַּח אֲדֹנִיָּהוּ צֹאן וּבָקָר וּמְרִיא עִם אֶבֶן
הַזֹּחֶלֶת אֲשֶׁר־אֵצֶל עֵין רֹגֵל וַיִּקְרָא אֶת־כָּל־אֶחָיו בְּנֵי
י הַמֶּלֶךְ וּלְכָל־אַנְשֵׁי יְהוּדָה עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וְאֶת־נָתָן
הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ וְאֶת־הַגִּבּוֹרִים וְאֶת־שְׁלֹמֹה אָחִיו לֹא
11 קָרָא׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר
הֲלוֹא שָׁמַעַתְּ כִּי מָלַךְ אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית וַאדֹנֵינוּ דָוִד
12 לֹא יָדָע׃ וְעַתָּה לְכִי אִיעָצֵךְ נָא עֵצָה וּמַלְטִי אֶת־
נַפְשֵׁךְ וְאֶת־נֶפֶשׁ בִּנֵךְ שְׁלֹמֹה׃ לְכִי וּבְאִי אֶל־הַמֶּלֶךְ
13 דָּוִד וְאָמַרְתְּ אֵלָיו הֲלֹא־אַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִשְׁבַּעְתָּ

---

* v. 1. הפטרת חיי שרה

לאמתך

מלכים א

דאס ערסטע בוך דער קעניגע

קאַפּיטעל א

א (א) דער קעניג דָּוִד ווער נוכמאהר שׁוֹין מוכ בעטאַגעט, מוכ
זאָ פֿיל מען מיהן מוך מיט געוואָלדערן בעלעקטע, קאָנכטע ער זיך
דעננאָך ניכט ערוואַרמען: (ב) דאַהער שפּראַכען זיינע האָף־בע־
דיהנטען נו מיהק, מען זאָלטע פֿיר דען קעניגיכען העררן מיין
יונגעס מאָדכען מוס־זוכען, דאַס דער קעניג מוך־וואַרטע,
זיינער פּפֿלעגע, מוכ מין זיינען מַרמען רוהע, מוך דען קעניג נו
ערוואַרמען: (ג) מען זוכטע מוסאָ מין דער גאַנצען בעביטהע פֿאָן
ישׂראֵל מיין שעהנעס מאָדכען מוס, פֿאַנד אֲבִישַׁג מוס שׁוּנם,
מוכ בעדיהנטע זיא פֿאָר דען קעניג: (ד) זאָ דיסעס מאָדכען מוכ־
נעמיין שעהן ווער, וואורדע זיא דער קעניג פּפֿלעגערין, מוכ
בעדיהנטע מיהן · דער קעניג האַט מיהר מַבער ניא בייש־בעוואָהנט:
(ה) אֲדֹנִיָּה, זאָהן דער חַגִּית, (מייגע פֿרוא דער דָּוִד) נאַהם
זיך יענֶע מאַהר הערמוס, מיבדעך ער זיך שמייכעלטע, מיך וועדרע
בַּאַלד קעניג וועדרען · ער שאַפֿטע זיך וואַגען מוכ רייטער מַן,
מוכ היוט זיך פֿינפֿציג טראַבאַנטען, דיא פֿאָר מיהק העד זיפֿען:
(ו) זיין פֿאַטער האַטטע מיהק ניא עטוואָס פֿערווויסען, ניא נו מיהק
בינזאָגט, מאַרוס טהוסט זוא דיסעס? דאַבייא ווער ער מוך זעהר
שיהן בעבילדעט, מוכ פֿאַוגטע, דער בעבורט נאָך, גלייך מוך
אַבְשָׁלוֹם: (ז) ער היוט נון עפֿטערע מוטערראַהבען מיט
יוֹאָב, זאָהן דעס צְרוּיָה, מוכ מיט דעס פּריסטער אֶבְיָתָר,
דיא מיהק נו מיינעק מַהאַנגע פֿערהאַפֿטען: (ח) מַבער דער
פּריסטער צָדוֹק, בְּנָיָהוּ, זאָהן דעס יְהוֹיָדָע, דער פּראָפֿעט נָתָן,
שִׁמְעִי, רֵעִי, מוכ מַוֹיע קריגס־מַבערסטען דעס דָּוִד, וואַרען
ניכט מוך דע, זייטע דעס אֲדֹנִיָּה: (ט) נון וויִ אֲדֹנִיָּה נו אֶבֶן
זֹחֶלֶת, דאָס בייא עֵין רֹגֶל וֹגבט, שׁמַפֿע, רינדער, מוכ גע־
מאַסטעטע פֿיה שׁוֹמכטען, מוכ מַוֹיע זיינע פּרינצוכען ברידער,
ווי מוך מַוֹיע זייטע מוס דעס שטאַמע יְהוּדָה, דיא מין דעס
קעניגיכען דיהנסטע שטאַנדען, דאַנו מיין־זאָגען: (י) מַבער דען
פּראָפֿעטען נָתָן, בְּנָיָהוּ, דיא קריגס־מַבערסטען, מוכ זיינען
ברודער שְׁלֹמֹה, בַּאַלד ער ניכט: (יא) זאָ שפּראַך נָתָן נו בַּת־
שֶׁבַע, דער מוטטער דעס שְׁלֹמֹה, האָסט זוא ניכט גענעהרעט,
דאָס אֲדֹנִיָּה, זאָהן דער חַגִּית, זיך נוס קעניג מאַכט, מַהנע
דאָס מוכסער הערר דַּאַוִד וויסען? (יב) וואָהוען דען! מיך וויל
דיר מיינען ראַטה געבען, וואָדורך זוא דיין לעבען, מוכ דאָס דיינ
דייגעס זאָהנעס שְׁלֹמֹה, וויירסט ערראַטטען קענֶען: (יג) מאַכ
דיך מוף, גענֶה הין, נו דעס קעניג דָּוִד, מוכ שפּריך נו מיהק,
מיין

לֵאמֹתְךָ לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בִנְךָ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב
14 עַל־כִּסְאִי וּמַדּוּעַ מָלַךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ הִנֵּה עוֹדְךָ מְדַבֶּרֶת
שָׁם עִם־הַמֶּלֶךְ וַאֲנִי אָבוֹא אַחֲרַיִךְ וּמִלֵּאתִי אֶת־
ט״ו דְּבָרָיִךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ הַחַדְרָה וְהַמֶּלֶךְ
זָקֵן מְאֹד וַאֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית מְשָׁרֶתֶת אֶת־הַמֶּלֶךְ׃
16 וַתִּקֹּד בַּת־שֶׁבַע וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ׃
17 וַתֹּאמֶר לוֹ אֲדֹנִי אַתָּה נִשְׁבַּעְתָּ בַיהוָה אֱלֹהֶיךָ לְאָמָתֶךָ
כִּי־שְׁלֹמֹה בִנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃
18 וְעַתָּה הִנֵּה אֲדֹנִיָּה מָלָךְ וְעַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לֹא יָדָעְתָּ׃
19 וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וּלְיוֹאָב שַׂר הַצָּבָא וְלִשְׁלֹמֹה עַבְדְּךָ
כ לֹא קָרָא׃ וְאַתָּה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ עֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל עָלֶיךָ
לְהַגִּיד לָהֶם מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ אַחֲרָיו׃
21 וְהָיָה כְּשָׁכְבַ אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ עִם־אֲבֹתָיו וְהָיִיתִי אֲנִי וּבְנִי
22 שְׁלֹמֹה חַטָּאִים׃ וְהִנֵּה עוֹדֶנָּה מְדַבֶּרֶת עִם־הַמֶּלֶךְ
23 וְנָתָן הַנָּבִיא בָּא׃ וַיַּגִּידוּ לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר הִנֵּה נָתָן
הַנָּבִיא וַיָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ עַל־אַפָּיו
24 אָרְצָה׃ וַיֹּאמֶר נָתָן אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ אַתָּה אָמַרְתָּ אֲדֹנִיָּהוּ
כה יִמְלֹךְ אַחֲרָי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־כִּסְאִי׃ כִּי יָרַד הַיּוֹם
וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא־וְצֹאן לָרֹב וַיִּקְרָא לְכָל־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ
וְלִשָּׂרֵי הַצָּבָא וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְהִנָּם אֹכְלִים וְשֹׁתִים
26 לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ אֲדֹנִיָּהוּ׃ וְלִי אֲנִי־עַבְדֶּךָ
וּלְצָדֹק הַכֹּהֵן וּלְבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וּלְשֹׁלֹמֹה עַבְדְּךָ לֹא
27 קָרָא׃ אִם מֵאֵת אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא
הוֹדַעְתָּ אֶת־עַבְדֶּיךָ מִי יֵשֵׁב עַל־כִּסֵּא אֲדֹנִי־הַמֶּלֶךְ
28 אַחֲרָיו׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ דָּוִד וַיֹּאמֶר קִרְאוּ־לִי לְבַת־שָׁבַע
29 וַתָּבֹא לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּשָּׁבַע

עבדך קרי v. 27.

הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמַר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־פָּדָה אֶת־נַפְשִׁי מִכָּל־
ל צָרָה׃ כִּי כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְךָ בַּיהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לֵאמֹר כִּי־שְׁלֹמֹה בְּנֵךְ יִמְלֹךְ אַחֲרַי וְהוּא יֵשֵׁב עַל־
לא כִּסְאִי תַּחְתָּי כִּי כֵן אֶעֱשֶׂה הַיּוֹם הַזֶּה׃ וַתִּקֹּד בַּת־
שֶׁבַע אַפַּיִם אָרְצָה וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לְעֹלָם׃
לב וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ דָּוִד קִרְאוּ־לִי לְצָדוֹק הַכֹּהֵן וְלִנָתָן
הַנָּבִיא וְלִבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיָּבֹאוּ לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃
לג וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ לָהֶם קְחוּ עִמָּכֶם אֶת־עַבְדֵי אֲדֹנֵיכֶם
וְהִרְכַּבְתֶּם אֶת־שְׁלֹמֹה בְּנִי עַל־הַפִּרְדָּה אֲשֶׁר־לִי
לד וְהוֹרַדְתֶּם אֹתוֹ עֶל־גִּחוֹן׃ וּמָשַׁח אֹתוֹ שָׁם צָדוֹק
הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וּתְקַעְתֶּם בַּשּׁוֹפָר
לה וַאֲמַרְתֶּם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ וַעֲלִיתֶם אַחֲרָיו וּבָא
וְיָשַׁב עַל־כִּסְאִי וְהוּא יִמְלֹךְ תַּחְתָּי וְאֹתוֹ צִוִּיתִי לִהְיוֹת
לו נָגִיד עַל־יִשְׂרָאֵל וְעַל־יְהוּדָה׃ וַיַּעַן בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע
אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר אָמֵן כֵּן יֹאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנִי
לז הַמֶּלֶךְ׃ כַּאֲשֶׁר הָיָה יְהוָה עִם־אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יִהְיֶה
עִם־שְׁלֹמֹה וְיַגְדֵּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסֵּא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דָּוִד׃
לח וַיֵּרֶד צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע
וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֶת־שְׁלֹמֹה עַל־פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ
לט דָּוִד וַיּוֹלִכוּ אֹתוֹ עַל־גִּחוֹן׃ וַיִּקַּח צָדוֹק הַכֹּהֵן אֶת־קֶרֶן
הַשֶּׁמֶן מִן־הָאֹהֶל וַיִּמְשַׁח אֶת־שְׁלֹמֹה וַיִּתְקְעוּ בַּשּׁוֹפָר
מ וַיֹּאמְרוּ כָּל־הָעָם יְחִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ וַיַּעֲלוּ כָל־הָעָם
אַחֲרָיו וְהָעָם מְחַלְלִים בֶּחָלִלִים וּשְׂמֵחִים שִׂמְחָה גְּדוֹלָה
מא וַתִּבָּקַע הָאָרֶץ בְּקוֹלָם׃ וַיִּשְׁמַע אֲדֹנִיָּהוּ וְכָל־הַקְּרוּאִים
אֲשֶׁר אִתּוֹ וְהֵם כִּלּוּ לֶאֱכֹל וַיִּשְׁמַע יוֹאָב אֶת־קוֹל
מב הַשּׁוֹפָר וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ קוֹל־הַקִּרְיָה הוֹמָה׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר

יהיה קרי v. 37. אל קרי v. 33. עד כאן v. 31. והנה

גיא קמץ, מוכד סַאר מיהן הין טרעט: (כט) שוואר דער קעניג מיט
סַאגענדען וואַרטען, זו וואהר דער עוויגע לעבעט, דער מיך מוס
זו פֿיילן בעטהען ערריעטעט האט: (ל) זו בעווים וועלדע מיך
נאָך הייטע דאס סַאוו־וואַכע) זו־יהרען, וואס מיך בייא דעם עוויגען גאָטט
פֿון ישראל דיר זו־געשוואָרען האבע · נעמוך, דאס זיין זהן
שלמה נאָך מיר הערשען, מוכד מוך מייעם טהראָנע זיצען
זו!! (לא) זו בייגעטע בת־שבע מיהר מבגעוויכט נור ערדע,
מוכד שפרעך, זו דאס מיין קעניגוכער הערר נאָך לאבגע לעבע!
(לב) דער קעניג בעפאהו נון, דען פריסטער צדוק, דען פרא־
פעטען נתן, מוכד בניהו, דען זהן דעס יהוידע, זו רופען·
מוכד מוס זיא זו מיהם קאמען: (לג) שפרעך ער, בעהאעט מייגע
קנעכטע (מייגע ייב־וואכע) מיט מיך, זעצעט מייגען זהן
שלמה מוף מיין מויל־טהיר, מוכד פֿיהרעט מיהן היגאוגטער,
זו דער קוועל גיחון: (לד) דאזועלבסט זאלען מיהן דער פריסטער
צדוק, מוכד דער פראפעט נתן, זוס קעניג מיבער ישראל
זאלבען· דאן שטאפֿעט מיהר מין מייגע פאסוינע, מוכד רופֿעט,
עס לעבע דער קעניג שלמה! (לה) היערוף בעגלייטעט מיהר
מיהן ווידער נאָך דער שטאדט היגאוף, מוכד ער זאל זאבייך מייגען
טהראָן בעשטייבען, מוכד מן מייגער שטעלל רעגירען· דען מיהן,
האבע מיך זוס רעגענטען מיבער ישראל מוכד יהודה בעשטיממט:
(לו) בניהו, זאהן דעס יהוידע, אנטוואָרטעט האראוף דעם
קעניג, מוכד שפרעך, אמן! דאס בעבע דער עוויגע, דער גאָטט
מייגעס קעניגוכער העררן! (לז) ץ, דאס דער עוויגע מיט שלמה
זייא, וויא ער מיט מייגעם קעניג וואר, מוכד זייא רעגירונג מייגעס קעניגס מוכד
גוקוכער ווערדען זאבע, זוס זיא רעגירונג מייגעס קעניגס מוכד
העררן! (לח) כון גינגען דער פריסטער צדוק, דער פראפֿעט
נתן, בניהו, זאהן דעס יהוידע, מוכד זיא כרתי מוכד פלתי,
(זיא ייב־וואכע) זעצטען שלמה מוף דעס קעניגס מויל־טהיר,
בעגלייטעטען מיהן בים נו דער קוועל גיחון: (לט) מוכד דער
פריסטער צדוק, דער דאס עהן־האָרן מוס דעם היילגען זעלט
מיט־גבראכט, זאלבעטע שלמה· היערוף וועורדע מן זיא
פאסוינע געשטאפֿעט, מוכד זאל דער קעניג, עס לעבע דער קעניג
שלמה! (מ) דאס גאנצע פאלק בעגלייטעטע נאכהער שלמה
וויידער נאָך דער שטאדט, מיט מוסיק, מוכד גראפֿען פֿרייד־בע־
גייסטערט, זו דאס זיא ערדע פֿון דעם קרך האָרען מעגען:
(מא) דיסעס בעטיממט הערטע בן אדניה מיט זיינען גאסטען,
דאס זיא מיט דעם שוואפֿען פֿעדטע· מוכד יואב, זאגטע,
דאס ער דען פאסוינען־שאל העדטע, וואס בעלייטעט דיסער קרך?
מיסט עטוואס זיא שטאדט מן מוף־רוהר? (מב) וואהרענד ער דיסעס
שפרעך, קאם יונתן, זאהן דעס פריסטערס אביתר מן, זו ריף
אדניה

אַדֹנִיָּה מיהם ענטגעגען, קאָם הערנו! דוא ביסט מיין ברַאַער
ווַאָרטעט, ניידער, דיסעס וואָל נִיכט! מובסער הערר, דער קעניג
דָּוִד, האָט אַן שְׁלֹמֹה דיא רעגירונג מיבערגעבען: (מד) דעם
פריסטער צָדוֹק, דעם פרוֹפֵעטען נָתָן, דעם בְּנָיָהוּ, זָהן דעס
יְהוֹיָדָע, מוּנד דען כְּרֵתִי מוּנד פְּלֵתִי מוּסקעטִירען, מיהן
(נאָך דעם זָאלבונגס־אָרטע) נו בעגלייטען, מוּנד מוּף דעס קעניגס
מוּל־טהיר רייטען נו לָאסען: (מה) דער פריסטער צָדוֹק, מוּנד
דער פרוֹפֵעט נָתָן, האָבען מיהן בייא גִּחוֹן נום קעניג געזַאלבט.
באַהער מיט פְּרייודען ווידער נורִיק בעגלייטעט, מוּנד דיא גאַנצע
שטאָדט ערטענטעט פַּאן פְּרייודען־געשרייא. דיסעס איסט דער
לָארם, דען מיהר בעהערעט האָבט: (מו) מוּך זינט דיא קעניגִּינען
מוּף דעם קעניגִּינען טהראָנע: (מז) מוּנד דיא קעניגִּינען בע־
דיהנטען זינד בעריימט הין געגַאנגען, מוּנסערעם העררן, דעם
קעניג דָּוִד, בוֹיק נו ווישען. מוּנד האָבען געשפראָכען, מיכטע
דַאָך דיין נָאמע דען נָאמען דעס שְׁלֹמֹה נאָך בעריהמטער מַס דיינען
נָאמען, מוּנד וייטען טהראָן נאָך גוֹתנַענדער מַס דען דייניגען וואר־
דען לָאסען! וואָראוף דער קעניג זיך מוּף וייטעד בעטטע גענגען
געניגעט: (מח) מוּנד פָּאָבענדע וואָרטע געשפראָכען, גענָאדעט
זיא דער עווִיגע, דער מיך הייטע ערוֹעבען לָאסט, מיינען נאָך־פָּא־
דער מוּף מיינעד טהראָנע נו זעהען! (מט) נון ערשראָקען דיא
נָאמוטיגען פָּאָטע דעס אַדֹנִיָּה, מַאַכטען זיך מוּף, מוּנד יעדער
גינג זיינע וועגעס: (נ) אַדֹנִיָּה אַבער, דער זיך פָּאר שְׁלֹמֹה
פִירכטעטע, שטַנד מוּף, גינג הין, מוּנד מוּמַאַסטע דיא עקצן
דעס מַוטַארע: (נא) מַס מַן אַבער דעס שְׁלֹמֹה הינטערבראַ־
טע, אַדֹנִיָּה פִירכטעט זיך פָּאר דעס קעניג שְׁלֹמֹה, האָלטעט זיך
מַן דען עקצן דעס מַוטַארעס, מוּנד שפריכט, דער קעניג שְׁלֹמֹה
שוועריָ מיר ערסט, דָּאס ער זיינען קנעכט ניכט דורך דָּאס שווערט
טעדטען וויל: (נב) דָּא גאָב שְׁלֹמֹה נור אַנטוואָרט, זיידד ער זיך
רעכטשאַפֵען בעטראָגען, זָא זָאל קיין האָאר פָּאן מיהם נור ערדע
פַאלען. נֵייגעט ער זיך אַבער מַסטערהאָפט, דען מוּס ער שטערבען:
(נג) דער קעניג שְׁלֹמֹה שיקטע מַסאָ הין, מוּנד לִיס מיהן פָּאן דעם
מַוטַארע הערמַזטער בעהען. וויא ער נון נו דעם קעניגע שְׁלֹמֹה
קָאם, מוּנד זיך פָּאר מיהם נידער־וואַרף, זָאגטע שְׁלֹמֹה, בעהע
נור נאָך הויסע!

קאַפיטעל ב

(א) מַס נון דיא שטערבע־נייט דעס דָּוִד הערַאַנ נאָהעטע, בע־
פָּאהל ער זיינעם זָאהנע שְׁלֹמֹה פָּאלגענדעס: (ב) איך בעהע נון דען
וועג מַלַע מירדישען, פַּאסע מוּסָּ מוּטה, מוּנד זיי מיין מַן:
(ג) בעָאבַאכטע דען דיהנסט דעס עוויגען, דיינעס גָּאטטעס,
וואַנדלַע מן זיינען וועגען, האַלטע זיינע גזועגע, געבָאטהע,
פָּאַרשריפטען,

וְהִנֵּה יוֹנָתָן בֶּן־אֶבְיָתָר הַכֹּהֵן בָּא וַיֹּאמֶר אֲדֹנִיָּהוּ בֹּא
43 כִּי אִישׁ חַיִל אַתָּה וּמוֹב תְּבַשֵּׂר׃ וַיַּעַן יוֹנָתָן וַיֹּאמֶר
לַאדֹנִיָּהוּ אֲבָל אֲדֹנֵינוּ הַמֶּלֶךְ דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה׃
44 וַיִּשְׁלַח אִתּוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן וְאֶת־נָתָן הַנָּבִיא
וּבְנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וְהַכְּרֵתִי וְהַפְּלֵתִי וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ עַל
מה פִּרְדַּת הַמֶּלֶךְ׃ וַיִּמְשְׁחוּ אֹתוֹ צָדוֹק הַכֹּהֵן וְנָתָן הַנָּבִיא
לְמֶלֶךְ בְּגִחוֹן וַיַּעֲלוּ מִשָּׁם שְׂמֵחִים וַתְּהֹם הַקִּרְיָה הִוא
46 הַקּוֹל אֲשֶׁר שְׁמַעְתֶּם׃ וְגַם יָשַׁב שְׁלֹמֹה עַל כִּסֵּא
47 הַמְּלוּכָה׃ וְגַם־בָּאוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ לְבָרֵךְ אֶת־אֲדֹנֵינוּ
הַמֶּלֶךְ דָּוִד לֵאמֹר יֵיטֵב אֱלֹהֶיךָ אֶת־שֵׁם שְׁלֹמֹה מִשְּׁמֶךָ
וְיִגְדַּל אֶת־כִּסְאוֹ מִכִּסְאֶךָ וַיִּשְׁתַּחוּ הַמֶּלֶךְ עַל־הַמִּשְׁכָּב׃
48 וְגַם־כֹּכָה אָמַר הַמֶּלֶךְ בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
49 נָתַן הַיּוֹם יֹשֵׁב עַל־כִּסְאִי וְעֵינַי רֹאוֹת׃ וַיֶּחֶרְדוּ וַיָּקֻמוּ
כָּל־הַקְּרוּאִים אֲשֶׁר לַאדֹנִיָּהוּ וַיֵּלְכוּ אִישׁ לְדַרְכּוֹ׃
נ וְאַדֹנִיָּהוּ יָרֵא מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ וַיַּחֲזֵק בְּקַרְנוֹת
51 הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה לֵאמֹר הִנֵּה אֲדֹנִיָּהוּ
יָרֵא אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְהִנֵּה אָחַז בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ
לֵאמֹר יִשָּׁבַע־לִי כַיּוֹם הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אִם־יָמִית אֶת־
52 עַבְדּוֹ בֶּחָרֶב׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אִם יִהְיֶה לְבֶן־חַיִל
לֹא־יִפֹּל מִשַּׂעֲרָתוֹ אָרְצָה וְאִם־רָעָה תִּמָּצֵא־בוֹ
53 וָמֵת׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיּוֹרִדֻהוּ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ
וַיָּבֹא וַיִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר־לוֹ שְׁלֹמֹה לֵךְ
לְבֵיתֶךָ׃

Cap. II. ב

ב
א וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־דָוִד לָמוּת וַיְצַו אֶת־שְׁלֹמֹה בְּנוֹ לֵאמֹר׃
* 2 אָנֹכִי הֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ כָּל־הָאָרֶץ וְחָזַקְתָּ וְהָיִיתָ לְאִישׁ׃
3 וְשָׁמַרְתָּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו

* v. 2. הפטרת ויחי יעקב v. 47. אלהים קרי לשמר

לִשְׁמֹר חֻקֹּתָיו מִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וְעֵדְוֹתָיו כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת
מֹשֶׁה לְמַעַן תַּשְׂכִּיל אֵת כָּל־אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה וְאֵת כָּל־אֲשֶׁר
4 תִּפָּנֶה שָׁם׃ לְמַעַן יָקִים יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר
עָלַי לֵאמֹר אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם לָלֶכֶת לְפָנַי
בֶּאֱמֶת בְּכָל־לִבָּם וּבְכָל־נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת לְךָ
5 אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְגַם אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר־
עָשָׂה לִי יוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה אֲשֶׁר עָשָׂה לִשְׁנֵי־שָׂרֵי צִבְאוֹת
יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן־נֵר וְלַעֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר וַיַּהַרְגֵם וַיָּשֶׂם
דְּמֵי־מִלְחָמָה בְּשָׁלֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי מִלְחָמָה בַּחֲגֹרָתוֹ אֲשֶׁר
6 בְּמָתְנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר בְּרַגְלָיו׃ וְעָשִׂיתָ כְּחָכְמָתֶךָ
וְלֹא־תוֹרֵד שֵׂיבָתוֹ בְּשָׁלוֹם שְׁאוֹל׃
7 וְלִבְנֵי בַרְזִלַּי הַגִּלְעָדִי תַּעֲשֶׂה חֶסֶד וְהָיוּ
בְּאֹכְלֵי שֻׁלְחָנֶךָ כִּי־כֵן קָרְבוּ אֵלַי בְּבָרְחִי מִפְּנֵי אַבְשָׁלוֹם
8 אָחִיךָ׃ וְהִנֵּה עִמְּךָ שִׁמְעִי בֶן־גֵּרָא בֶּן־הַיְמִינִי
מִבַּחֻרִים וְהוּא קִלְלַנִי קְלָלָה נִמְרֶצֶת בְּיוֹם לֶכְתִּי
מַחֲנָיִם וְהוּא־יָרַד לִקְרָאתִי הַיַּרְדֵּן וָאֶשָּׁבַע לוֹ בַיהוָה
9 לֵאמֹר אִם־אֲמִיתְךָ בֶּחָרֶב׃ וְעַתָּה אַל־תְּנַקֵּהוּ כִּי אִישׁ
חָכָם אָתָּה וְיָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לּוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת־
10 שֵׂיבָתוֹ בְּדָם שְׁאוֹל׃ וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר
11 בְּעִיר דָּוִד׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל־יִשְׂרָאֵל
אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ שֶׁבַע שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם
12 מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ וּשְׁלֹמֹה יָשַׁב עַל־כִּסֵּא
דָּוִד אָבִיו וַתִּכֹּן מַלְכֻתּוֹ מְאֹד׃
13 וַיָּבֹא אֲדֹנִיָּהוּ בֶן־חַגִּית אֶל־בַּת־שֶׁבַע אֵם־שְׁלֹמֹה
14 וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם בֹּאֶךָ וַיֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי
טו אֵלַיִךְ וַתֹּאמֶר דַּבֵּר׃ וַיֹּאמֶר אַתְּ יָדַעַתְּ כִּי־לִי הָיְתָה
הַמְּלוּכָה וְעָלַי שָׂמוּ כָל־יִשְׂרָאֵל פְּנֵיהֶם לִמְלֹךְ וַתִּסֹּב

ער כאן v. 12. המלוכה

שפראך / דאס וויסט דאס דאס רייך מיגעבטויך מיר געביהרעט האטטע, דאס קאנגסט פרייא שפרעכען / ערווידערטע זיא: (טו) אדניה

16 הַמְּלוּכָה וַתְּהִי לְאָחִי כִּי מֵיְהוָה הָיְתָה לּוֹ׃ וְעַתָּה
שְׁאֵלָה אַחַת אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתָּךְ אַל־תָּשֵׁב אֶת־פָּנָי
17 וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־שֶׁבַע אֱמֹר־נָא לִשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ
כִּי לֹא־יָשִׁיב אֶת־פָּנַיִךְ וְיִתֶּן־לִי אֶת־אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית
18 לְאִשָּׁה׃ וַתֹּאמֶר בַּת־שֶׁבַע טוֹב אָנֹכִי אֲדַבֵּר עָלֶיךָ
19 אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְדַבֵּר־
לוֹ עַל־אֲדֹנִיָּהוּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לִקְרָאתָהּ וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ
וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיָּשֶׂם כִּסֵּא לְאֵם הַמֶּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ׃
כ וַתֹּאמֶר שְׁאֵלָה אַחַת קְטַנָּה אָנֹכִי שֹׁאֶלֶת מֵאִתָּךְ אַל־
תָּשֵׁב אֶת־פָּנָי וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ שַׁאֲלִי אִמִּי כִּי לֹא־
21 אָשִׁיב אֶת־פָּנָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר יֻתַּן אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית
22 לַאֲדֹנִיָּהוּ אָחִיךָ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר
לְאִמּוֹ וְלָמָּה אַתְּ שֹׁאֶלֶת אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית לַאֲדֹנִיָּהוּ
וְשַׁאֲלִי־לוֹ אֶת־הַמְּלוּכָה כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל מִמֶּנִּי
וְלוֹ וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְלִיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה׃
23 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּיהוָה לֵאמֹר כֹּה
יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף כִּי בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲדֹנִיָּהוּ
24 אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֵכִינַנִי
וַיּוֹשִׁיבַנִי עַל־כִּסֵּא דָוִד אָבִי וַאֲשֶׁר עָשָׂה־לִי בַּיִת
כה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר כִּי הַיּוֹם יוּמַת אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה בְּיַד בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת׃
26 וְלֶאֱבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנָתֹת לְךָ
עַל־שָׂדֶיךָ כִּי אִישׁ מָוֶת אַתָּה וּבַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֲמִיתֶךָּ
כִּי־נָשָׂאתָ אֶת־אֲרוֹן אֲדֹנָי יֱהוִה לִפְנֵי דָּוִד אָבִי וְכִי
27 הִתְעַנֵּיתָ בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְעַנָּה אָבִי׃ וַיְגָרֶשׁ שְׁלֹמֹה
אֶת־אֶבְיָתָר מִהְיוֹת כֹּהֵן לַיהוָה לְמַלֹּא אֶת־דְּבַר יְהוָה
28 אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל־בֵּית עֵלִי בְּשִׁלֹה׃ וְהַשְּׁמֻעָה

מוכד גאָנץ ישׂראל איז אים זוים זיינען קינסטיגען קעניג בעריטס
בעטראכטעט האָט · דעננאָך גינג עס איר פאַראיבער, מוכד פון
מיינעם ברודער נו · בעווים וואָר עס זיא פאָן דעם עווינגען בע־
שׂאָפען: (יו) נון מאַבער האָבע איך מיינע מיינונג ביטטע אים דיך,
שׂאָגע זיא איר ניכט אַב! זיא שפראַך, פּאָס הערען: (יז) מוכד
ער שפראַך, רעדע דאָך בעפּאָלוויגסט מיט דעם קעניג שלמה,
דער דיר בעווים ניכטס פּערוואָגע · פּאָס ער איר אַבישַׁג, דיא
שׂונַמית, נור פּרויא בעבע: (יח) בַּת־שֶׁבַע שפראַך, גוט, איך
ווערדע דיינעטוועגען מיט דעם קעניג שפרעכען: (יט) זיא גינג
מוך ווירקליך הין, נו דעם קעניג שלמה, מיהק דיא ביטטע דעס
אֲדֹנִיָּה פּאָר־נו־טראָגען · דער קעניג שטאַנד מוך, גינג מיהר
ענטגעגען, נייגעטע זיך, וועלטע זיך ווידער מוך זיינען טהראָן,
יס מיינען שטוהל פּיר זיינע מוטטער בריינגען, מוכד זיא מוסטע
זיך נו זיינער רעכטען זעלטן: (כ) דאראוף שפראַך בַּת־שֶׁבַע,
איך האָבע מיינע קליינע ביטטע אין דיך, שׂאָגע זיא מיר ניכט אַב·
מוכד דער קעניג ערווידערטע, פּאַרדערע דרייסט מיינע מוטטער,
איך וועלדע דיר ניכטס אַבשׂאָגען: (כא) מוכד זיא שפראַך, מעכטע
דאָך אַבישַׁג, דיא שׂונַמית, דיינעם ברודער אֲדֹנִיָּה נור פּרויא
געגעבען ווערדען! (כב) דער קעניג שלמה, גאַב היערויף זיינער
מוטטער נור אַנטוואָרט, וואָרום ביטטעסט דוא פּיר אֲדֹנִיָּה בלאָס
מוך אַבישַׁג, דיא שׂונַמית, ביטטע ליבער מיהק דאָס גאַנצע קעניג־
רייך מוים · ער איסט יא מיין אַלטערער ברודער! — פּערוואָגען עס
פּיר מיהן, פּיר דען פריסטער אֶבְיָתָר, פּיר יוֹאָב, דען זאָהן דעס
צְרוּיָה! (כג) היערויף שוואָר דער קעניג שְׁלֹמֹה בייא דעם
עווינגען, גאַנט שטראַפּע מיך, יענע מוכד מיהער, וען אֲדֹנִיָּה
ניכט וועגען דיסער ביטטע זיין לעבען פּערליהרעט! (כד) יא, וו
וואָהר דער עווינג לעבעט, דער מיך בעשטיימטע מוך מיינעס
פּאַטערס טהראָן נו זיצען, מוכד דער מיין קענידליכעס הויס ער־
האַלטען, וויא ער עס פּערשפראַכען האָט · נאָך הייטע מוס אֲדֹנִיָּה
שטערבען! (כה) מוכד בעאַרדערטע יְהוֹיָדָע בְּנָיָהוּ, דען זאָהן
דעס יְהוֹיָדָע, מיהן הין־נו־ריכטען: (כו) נו דעם פריסטער
אֶבְיָתָר זאַגטע דער קעניג, גענה נאָך עֲנָתוֹת, מוך דיינע
גיטער · דוא האָסט נוואָר מוך דען טאָד פּערדיהנט · וויין וויל
דוא דיא בעטטלידע זאַך מיינעם פּאַטער דָּוִד בעטראַגען,
מוכד זיינע לידען מיטער מיט מיהק בעטהיילט האָסט, וויל איך
דיך יעצט ניכט מומבריגגען זאָגען: (כז) מַלֹּא פּערטריב שְׁלֹמֹה
דען אֶבְיָתָר פּאָר דעם פּריסטער־אַמט דעס עווינגען · מוכד דאָרוך
וואָרדע דאָס ערפּילט, וואָס דער עווינג מיבער דאָס הויס דעס
עלי נו שלה מוסגעשפראָכען האָטטע: (כח) מַלֹּא נון דיסע
נאַכריכט אין יוֹאָב בעזאַגטע — יוֹאָב וואָר ווירקליך מיט אֲדֹנִיָּה
מיינפּערשטאַנדען,

16 הַמְּלוּכָה וַתְּהִי לְאָחִי כִּי מֵיְהוָה הָיְתָה לּוֹ׃ וְעַתָּה
שְׁאֵלָה אַחַת אָנֹכִי שֹׁאֵל מֵאִתָּךְ אַל־תָּשֵׁב אֶת־פָּנָי
17 וַתֹּאמֶר אֵלָיו בַּת־שֶׁבַע אֱמֹר־נָא לִשְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ
כִּי לֹא־יָשִׁיב אֶת־פָּנַיִךְ וְיִתֶּן־לִי אֶת־אֲבִישַׁג הַשּׁוּנַמִּית
18 לְאִשָּׁה׃ וַתֹּאמֶר בַּת־שֶׁבַע טוֹב אָנֹכִי אֲדַבֵּר עָלֶיךָ
19 אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַתָּבֹא בַת־שֶׁבַע אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְדַבֵּר־
לוֹ עַל־אֲדֹנִיָּהוּ וַיָּקָם הַמֶּלֶךְ לִקְרָאתָהּ וַיִּשְׁתַּחוּ לָהּ
וַיֵּשֶׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיָּשֶׂם כִּסֵּא לְאֵם הַמֶּלֶךְ וַתֵּשֶׁב לִימִינוֹ׃
כ וַתֹּאמֶר שְׁאֵלָה אַחַת קְטַנָּה אָנֹכִי שֹׁאֶלֶת מֵאִתָּךְ אַל־
תָּשֵׁב אֶת־פָּנָי וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ שַׁאֲלִי אִמִּי כִּי לֹא־
21 אָשִׁיב אֶת־פָּנָיִךְ׃ וַתֹּאמֶר יֻתַּן אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית
22 לַאֲדֹנִיָּהוּ אָחִיךָ לְאִשָּׁה׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֹּאמֶר
לְאִמּוֹ וְלָמָּה אַתְּ שֹׁאֶלֶת אֶת־אֲבִישַׁג הַשֻּׁנַמִּית לַאֲדֹנִיָּהוּ
וְשַׁאֲלִי־לוֹ אֶת־הַמְּלוּכָה כִּי הוּא אָחִי הַגָּדוֹל מִמֶּנִּי
וְלוֹ וּלְאֶבְיָתָר הַכֹּהֵן וְלִיוֹאָב בֶּן־צְרוּיָה׃
23 וַיִּשָּׁבַע הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בַּיהוָה לֵאמֹר כֹּה
יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסִיף כִּי בְנַפְשׁוֹ דִּבֶּר אֲדֹנִיָּהוּ
24 אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וְעַתָּה חַי־יְהוָה אֲשֶׁר הֵכִינַנִי
וַיּוֹשִׁיבַנִי עַל־כִּסֵּא דָוִד אָבִי וַאֲשֶׁר עָשָׂה־לִי בַּיִת
כה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר כִּי הַיּוֹם יוּמַת אֲדֹנִיָּהוּ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה בְּיַד בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמֹת׃
26 וְלֶאֱבְיָתָר הַכֹּהֵן אָמַר הַמֶּלֶךְ עֲנָתֹת לְךָ
עַל־שָׂדֶיךָ כִּי אִישׁ מָוֶת אַתָּה וּבַיּוֹם הַזֶּה לֹא אֲמִיתֶךָּ
כִּי־נָשָׂאתָ אֶת־אֲרוֹן אֲדֹנָי יֱהוִה לִפְנֵי דָּוִד אָבִי וְכִי
27 הִתְעַנֵּיתָ בְּכֹל אֲשֶׁר־הִתְעַנָּה אָבִי׃ וַיְגָרֶשׁ שְׁלֹמֹה
אֶת־אֶבְיָתָר מִהְיוֹת כֹּהֵן לַיהוָה לְמַלֹּא אֶת־דְּבַר יְהוָה
28 אֲשֶׁר דִּבֶּר עַל־בֵּית עֵלִי בְּשִׁלֹה׃ וְהַשְּׁמֻעָה

בָּאָה עַד־יוֹאָב כִּי יוֹאָב נָטָה אַחֲרֵי אֲדֹנִיָּה וְאַחֲרֵי
אַבְשָׁלוֹם לֹא נָטָה וַיָּנָס יוֹאָב אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיַּחֲזֶק
בְּקַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ׃ וַיֻּגַּד לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כִּי נָס יוֹאָב 29
אֶל־אֹהֶל יְהוָה וְהִנֵּה אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶת־
בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע לֵאמֹר לֵךְ פְּגַע־בּוֹ׃ וַיָּבֹא בְּנָיָהוּ ל
אֶל־אֹהֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ צֵא
וַיֹּאמֶר׃ לֹא כִּי־פֹה אָמוּת וַיָּשֶׁב בְּנָיָהוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר
לֵאמֹר כֹּה־דִבֶּר יוֹאָב וְכֹה עָנָנִי׃ וַיֹּאמֶר לוֹ הַמֶּלֶךְ 31
עֲשֵׂה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וּפְגַע־בּוֹ וּקְבָרְתּוֹ וְהָסַרְתָּ׀ דְּמֵי חִנָּם
אֲשֶׁר שָׁפַךְ יוֹאָב מֵעָלַי וּמֵעַל בֵּית אָבִי׃ וְהֵשִׁיב יְהוָה 32
אֶת־דָּמוֹ עַל־רֹאשׁוֹ אֲשֶׁר פָּגַע בִּשְׁנֵי־אֲנָשִׁים צַדִּקִים
וְטוֹבִים מִמֶּנּוּ וַיַּהַרְגֵם בַּחֶרֶב וְאָבִי דָוִד לֹא יָדָע אֶת־
אַבְנֵר בֶּן־נֵר שַׂר־צְבָא יִשְׂרָאֵל וְאֶת־עֲמָשָׂא בֶן־יֶתֶר
שַׂר־צְבָא יְהוּדָה׃ וְשָׁבוּ דָמֵיהֶם בְּרֹאשׁ יוֹאָב וּבְרֹאשׁ 33
זַרְעוֹ לְעֹלָם וּלְדָוִד וּלְזַרְעוֹ וּלְבֵיתוֹ וּלְכִסְאוֹ יִהְיֶה שָׁלוֹם
עַד־עוֹלָם מֵעִם יְהוָה׃ וַיַּעַל בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע וַיִּפְגַּע־ 34
בּוֹ וַיְמִתֵהוּ וַיִּקָּבֵר בְּבֵיתוֹ בַּמִּדְבָּר׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ אֶת־ לה
בְּנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע תַּחְתָּיו עַל־הַצָּבָא וְאֶת־צָדוֹק הַכֹּהֵן
נָתַן הַמֶּלֶךְ תַּחַת אֶבְיָתָר׃
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי וַיֹּאמֶר לוֹ בְּנֵה־לְךָ בַיִת 36
בִּירוּשָׁלַם וְיָשַׁבְתָּ שָׁם וְלֹא־תֵצֵא מִשָּׁם אָנָה וָאָנָה׃
וְהָיָה׀ בְּיוֹם צֵאתְךָ וְעָבַרְתָּ אֶת־נַחַל קִדְרוֹן יָדֹעַ תֵּדָע 37
כִּי מוֹת תָּמוּת דָּמְךָ יִהְיֶה בְרֹאשֶׁךָ׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְעִי 38
לַמֶּלֶךְ טוֹב הַדָּבָר כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֵּן יַעֲשֶׂה
עַבְדֶּךָ וַיֵּשֶׁב שִׁמְעִי בִּירוּשָׁלַם יָמִים רַבִּים׃
וַיְהִי מִקְצֵה שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיִּבְרְחוּ 39
שְׁנֵי־עַבְדֵי לְשִׁמְעִי אֶל־אָכִישׁ בֶּן־מַעֲכָה מֶלֶךְ גַּת
וַיַּגִּידוּ לְשִׁמְעִי לֵאמֹר הִנֵּה עֲבָדֶיךָ בְּגַת׃ וַיָּקָם שִׁמְעִי מ

ויחבש

מיינפערשטאנדען, אז בלויז אין ער אין דער פערשווערונג דעם אבשלום
קיינען אנטהיילן בעצווענען האטטע — פלוה ער אין דאס נעלט דעס
עווינגען, אונד מוסאפאטע זיא עקען דעס פוטערעס: (כט) ווען
מען אלעמטע כון דעם קענינ שלמה, דאס יואב זיך נאך דעם נעלטע
געפליכטעט האטטע, אונד נעבעטן דעס פוטערס שטעהע·
ער שיקטע ער קענינ דען בניהו, זאגן דעס יהוידע, הין, זיט
דעם אויפטרעגע, זאגן דעס יהוידע: (ל) בניהו, זאגן דעס יהוידע,
גינג אוסן אין דאס נעלט, אונד שפראך נו מיהם, ער קענינ בע־
פיהלט, זוא זאגט היכאוס בעהען· ער אנטווארטעטע אבער, נין!
היער וויל איך שטערבען! בניהו בעריכטעטע דיסעס דעם קענינע,
ער שפראך נעמוך, יואב האט מיר דיסס אנטווארט גענעבען:
(לא) ער קענינ אבער זאגטע היערויף, זו טהוע וויא ער עס האבען
וויל· טעדע מיהן דאוועבס, אונד דאס מיהן נאהער בעגראבען·
נור שאפע דאן מיר אונד מיינעס פאטערס הויסע דאס אוכשולדיגע
בלוט היכווענ, דאס יואב פערגאסען האט: (לב) דען דער עווינע
בריכטע זיא בלוט־שולד אויף זיינען קאפף, דאס ער נוויא מאנכער
בעסער אי בערפאוולען אונד אומגעבראכט האט, זיא פרעמאנ אונד
אבנר בן נר · מיין פאטער דוד וואוסטע וואהרליך ניכט האראוס·
נעמוך דען פעלד־העררן איבער יהודה, עמשא, זאהן דעס נר,
אונד דען פעלד־העררן איבער ישראל, אבנר, זאהן דעס נר,
(לג) זי, דאס מיהר אונשולדיגעס בלוט עווינ אויף דעס הויפטע דעס
יואב אונד זיינער נאך־קאמען האפטע· דוד אבער, מיט זיינען
נאך־קאמען, זיינעס הויסע אונד זיינעס טהראנע, אויף אימער
דאפען בעפרייעט בלייבע! (לד) בניהו גינג אוסן הין, פיללפ
אן מיהם דאס טאלעס־מורטהיין· אונד ער וואורדע בעגראבען אין
זיינעס הויסע, דאס אין דער וויסטע וואר: (לה) דער קענינ עניטע
כון בניהו, זאהן דעס יהוידע, אן זיא שטעלל דעס יואב, אבער
דאס העער· אונד דען פריסטער צדוק, אן זיא שטעלל דעס
אביתר: (לו) כון שיקטע דער קענינ נאך שמעי, אונד שפראך
נו מיהם, בוא דיר אין הויס נו ירושלים, אונד בעוואהנע עס·
גיהע אבער נימאלס אוים דער שטאדט, עס ויא וואהין עס וועלל:
(לז) דען זו באלד זוא דיך פאן דער שטאדט עכטפערנעסט, אונד
נור איבער דען באך קדרון בעהעסט, זו וויסע, דאס זוא שטערבען
מוסט· דיין בלוט קאמען אוף דיינען קאפף: (לח) זוא ביסט דאן
זעלבסט אן דיינעס טאלע שולד) (לח) שמעי אנטווארטעטע דעס
קענינ, עס מיסט גוט, דיין קנעכט ווירד טהון, וואס מין קענינ־
ליכער הערר בעפאהלען האט· אונד שמעי בליב מיינע צייט לאנג
אין ירושלים: (לט) אבער נאך מיינער צייט פאן דרייא סקלאפען
אנטלופען מיהם קנעכטע, אונד פלוהען נו אכיש, זאהן דעס
מעכה, דעס קענינ נו גת· אונד מען דעס שמעי זיא
באלריכט ברוכטע, דיינען קנעכטע זיבד מן גת: (מ) האכטע

ער

מוך

פּאַרט־בעזונט, דאָ זוך מיהק מיינען זאָהן בעגעבען, דער יענט
וואָבעזונט · מוכד זוך האָסט דיסע גנאָדע בעגאָן מיהן נאָך יענט
דיר, מיט וואָהרהייט, רעכטשאַפֿענהייט, מוכד מיט־פֿריכטיגקייט
מיינעט פּאָטער דָוִד גרָאָסע גנאָדע ערנייגעט, וויל ער פּאָר
זעגבעט, מוכד דען טהראָן פּון דָוִד עוויגליך בעגריבדעט בלייבען:
(מ) מאָרוק בעפּאָהל דער קענניג בְּנָיָהוּ, זאָהן דעס יְהוֹיָדָע,
מיהן הין־נו־ריכטען · מוכד ער גינג היגאוס מוכד טעדעטע מיהן·
דיא רעגירונג דעס שְׁלֹמֹה וואָר נוכמאהר גאָנץ בעזיכערט:

קאַפּיטעל ג

(א) שְׁלֹמֹה פֿערשוואָגערטע זיך מיט פַּרְעֹה, דעס קענניג פּון
מִצְרַיִם, נאָהם דעסען טאָכטער נור בעאַמטהען, מוכד פֿיהרטע זיא
נאָך עִיר־דָּוִד, (וווּ זיא זיך אַנפֿאַנג בוים) ביס ער דען בוא זייגעס
הויסעס, דעס טעמפּעלס, מוכד דער מויער אום יְרוּשָׁלַיִם פֿעל־
עבדעט האַטטע: (ב) ביס דאָ הין פֿאָפֿערטע מאָס פּאָלק נאָך אוך
העהען, וויל קיין הויס פֿיר דען נאָמען דעס עוויגען ערבויעט וואָר:
(ג) שְׁלֹמֹה ליבטע דען עוויגען, וואַנדעלטע נאָך דער פֿאָרשריפֿט
זייגעס פֿאָטערס דָּוִד · נור דאָס ער אוך אוף העהען פֿאָפֿערטע,
מוכד רייכערטע: (ד) זאָ גינג ער נו־וויילען נאָך גִּבְעוֹן, אוך
דאָועלבסט נו פֿאָפֿערן, וויל דאָרט מיינט בעריהמטע העהע וואָר·
אָן טויסענד בראַנדען פֿאָפֿערן, אוף דעם שְׁלֹמֹה אוך דעם פֿאָרטיגען
אָלטאָר דאָר־געבראַכט האַבען: (ה) היער נו גִּבְעוֹן ערשין מיהק
מיינסט דער עוויגע אין מיינעם נאַכטליכען טרוימע, מוכד שפּראַך
נאָהם, ביטטע דיר עטוואָס מוים, דאָס איך דיר געבען זאָל!
(ו) מוכד שְׁלֹמֹה ערוויידערטע, דוא האָסט דיינעם קנעכטע,
מיינעם פֿאָטער דָּוִד גרָאָסע גנאָדע ערנייגעט, וויל ער פֿאָר
דיר, מיט וואָהרהייט, רעכטשאַפֿענהייט, מוכד מויפֿריכטיגקייט
וואָבעזונט · מוכד דוא האָסט דיסע גנאָדע בעגאָן מיהן נאָך יענט
מיינעט פֿאָטער־בעזונט, דאָ דוא מיהק מיינען זאָהן בעגעבען, דער יענט
מוך

וַיִּתְבַּשׁ אֶת־חֲמֹרוֹ וַיֵּלֶךְ גַּתָּה אֶל־אָכִישׁ לְבַקֵּשׁ אֶת־
עֲבָדָיו וַיֵּלֶךְ שִׁמְעִי וַיָּבֵא אֶת־עֲבָדָיו מִגַּת ׃
41 וַיֻּגַּד לִשְׁלֹמֹה כִּי־הָלַךְ שִׁמְעִי
42 מִירוּשָׁלַם גַּת וַיָּשָׁב ׃ וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיִּקְרָא לְשִׁמְעִי
וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲלוֹא הִשְׁבַּעְתִּיךָ בַּיהוָה וָאָעֵד בְּךָ לֵאמֹר
בְּיוֹם צֵאתְךָ וְהָלַכְתָּ אֲנָה וָאָנָה יָדֹעַ תֵּדַע כִּי־מוֹת
43 תָּמוּת וַתֹּאמֶר אֵלַי טוֹב הַדָּבָר שָׁמָעְתִּי ׃ וּמַדּוּעַ לֹא
שָׁמַרְתָּ אֶת־שְׁבֻעַת יְהוָה וְאֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר־צִוִּיתִי
44 עָלֶיךָ ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־שִׁמְעִי אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת כָּל־
הָרָעָה אֲשֶׁר יָדַע לִבְּךָ אֲשֶׁר עָשִׂיתָ לְדָוִד אָבִי וְהֵשִׁיב
מה יְהוָה אֶת־רָעָתְךָ בְּרֹאשֶׁךָ ׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בָּרוּךְ וְכִסֵּא
46 דָּוִד יִהְיֶה נָכוֹן לִפְנֵי יְהוָה עַד־עוֹלָם ׃ וַיְצַו הַמֶּלֶךְ
אֶת־בְּנָיָהוּ בֶּן־יְהוֹיָדָע וַיֵּצֵא וַיִּפְגַּע־בּוֹ וַיָּמָת וְהַמַּמְלָכָה
נָכוֹנָה בְּיַד שְׁלֹמֹה ׃

ג

Cap. III.

א וַיִּתְחַתֵּן שְׁלֹמֹה אֶת־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּקַּח אֶת־
בַּת־פַּרְעֹה וַיְבִיאֶהָ אֶל־עִיר דָּוִד עַד כַּלֹּתוֹ לִבְנוֹת אֶת־
2 בֵּיתוֹ וְאֶת־בֵּית יְהוָה וְאֵת־חוֹמַת יְרוּשָׁלַם סָבִיב ׃ רַק
הָעָם מְזַבְּחִים בַּבָּמוֹת כִּי לֹא־נִבְנָה בַיִת לְשֵׁם יְהוָה
3 עַד הַיָּמִים הָהֵם ׃ וַיֶּאֱהַב
שְׁלֹמֹה אֶת־יְהוָה לָלֶכֶת בְּחֻקּוֹת דָּוִד אָבִיו רַק בַּבָּמוֹת
4 הוּא מְזַבֵּחַ וּמַקְטִיר ׃ וַיֵּלֶךְ הַמֶּלֶךְ גִּבְעֹנָה לִזְבֹּחַ שָׁם
כִּי־הִיא הַבָּמָה הַגְּדוֹלָה אֶלֶף עֹלוֹת יַעֲלֶה שְׁלֹמֹה עַל
ה הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא ׃ בְּגִבְעוֹן נִרְאָה
יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה בַּחֲלוֹם הַלָּיְלָה וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים שְׁאַל
6 מָה אֶתֵּן לָךְ ׃ וַיֹּאמֶר שְׁלֹמֹה אַתָּה עָשִׂיתָ עִם־עַבְדְּךָ
דָּוִד אָבִי חֶסֶד גָּדוֹל כַּאֲשֶׁר הָלַךְ לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת
וּבְצֶדְקָה וּבְיֹשֶׁר לֵבָב עִמָּךְ וַתִּשְׁמָר־לוֹ אֶת־הַחֶסֶד

הַגָּדוֹל הַזֶּה וַתִּתֶּן־לוֹ בֶּן יֹשֵׁב עַל־כִּסְאוֹ כַּיּוֹם הַזֶּה׃
7 וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהָי אַתָּה הִמְלַכְתָּ אֶת־עַבְדְּךָ תַּחַת דָּוִד
8 אָבִי וְאָנֹכִי נַעַר קָטֹן לֹא אֵדַע צֵאת וָבֹא׃ וְעַבְדְּךָ
בְּתוֹךְ עַמְּךָ אֲשֶׁר בָּחָרְתָּ עַם־רָב אֲשֶׁר לֹא־יִמָּנֶה וְלֹא
9 יִסָּפֵר מֵרֹב׃ וְנָתַתָּ לְעַבְדְּךָ לֵב שֹׁמֵעַ לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ
לְהָבִין בֵּין־טוֹב לְרָע כִּי מִי יוּכַל לִשְׁפֹּט אֶת־עַמְּךָ
10 הַכָּבֵד הַזֶּה׃ וַיִּיטַב הַדָּבָר בְּעֵינֵי אֲדֹנָי כִּי שָׁאַל
11 שְׁלֹמֹה אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֵלָיו יַעַן
אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְךָ יָמִים
רַבִּים וְלֹא־שָׁאַלְתָּ לְךָ עֹשֶׁר וְלֹא שָׁאַלְתָּ נֶפֶשׁ אֹיְבֶיךָ
12 וְשָׁאַלְתָּ לְךָ הָבִין לִשְׁמֹעַ מִשְׁפָּט׃ הִנֵּה עָשִׂיתִי כִּדְבָרֶךָ
הִנֵּה׀ נָתַתִּי לְךָ לֵב חָכָם וְנָבוֹן אֲשֶׁר כָּמוֹךָ לֹא־הָיָה
13 לְפָנֶיךָ וְאַחֲרֶיךָ לֹא־יָקוּם כָּמוֹךָ׃ וְגַם אֲשֶׁר לֹא־
שָׁאָלְתָּ נָתַתִּי לָךְ גַּם־עֹשֶׁר גַּם־כָּבוֹד אֲשֶׁר לֹא־הָיָה
14 כָמוֹךָ אִישׁ בַּמְּלָכִים כָּל־יָמֶיךָ׃ וְאִם־תֵּלֵךְ בִּדְרָכַי
לִשְׁמֹר חֻקַּי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִיד אָבִיךָ וְהַאֲרַכְתִּי
טו * אֶת־יָמֶיךָ׃ וַיִּקַץ שְׁלֹמֹה
וְהִנֵּה חֲלוֹם וַיָּבוֹא יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיַּעֲמֹד׀ לִפְנֵי׀ אֲרוֹן בְּרִית־
יְהוָה וַיַּעַל עֹלוֹת וַיַּעַשׂ שְׁלָמִים וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה לְכָל־
16 עֲבָדָיו׃ אָז תָּבֹאנָה שְׁתַּיִם
17 נָשִׁים זֹנוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמֹדְנָה׀ לְפָנָיו׃ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הָאַחַת בִּי אֲדֹנִי אֲנִי וְהָאִשָּׁה הַזֹּאת יָשְׁבֶת
18 בְּבַיִת אֶחָד וָאֵלֵד עִמָּהּ בַּבָּיִת׃ וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי
לְלִדְתִּי וַתֵּלֶד גַּם־הָאִשָּׁה הַזֹּאת וַאֲנַחְנוּ יַחְדָּו אֵין־זָר
19 אִתָּנוּ בַּבַּיִת זוּלָתִי שְׁתֵּים־אֲנַחְנוּ בַּבָּיִת׃ וַיָּמָת בֶּן־
כ הָאִשָּׁה הַזֹּאת לַיְלָה אֲשֶׁר שָׁכְבָה עָלָיו׃ וַתָּקָם בְּתוֹךְ
הַלַּיְלָה׀ וַתִּקַּח אֶת־בְּנִי מֵאֶצְלִי וַאֲמָתְךָ יְשֵׁנָה׀

הפטרת מקץ * v. 15 קמץ בז׳ק v. 7 ותשביבהו

אויך זייענע טהאָבע זינט: (ז) דאָ נון עוויגער, איין גאָטט! דוא
זעבסט דיינען קנעכט נוק קעניג מאָכטעסט, אן מיינעם פאָטערס
דָּוִד שטעלוע, מיך מַבער נאָך זעהר יונג בין, פאָן דער קונסט נו
רעגירען נאָך וועניג וויים: (ח) אונד מונטער מיינעם פאָלק
יוצבא, דאָס דוא דיר ערוועהלעט האָסט, מונד דאָס זאָ נאָהע־רייך
מיסט, דאָס מאָן אָס פאָר מענגע ניכט בערעכענען מונד נאָהלען קאָן:
(ט) זאָ ביטטע איך, פערליהע דיינעם קנעכטע מיין פערשטאָנ־
דיגעס הערן, אוס דיין פאָלק ריכטען, מונד זוישען דעם גוטען
מונד שלעכטען מונטערשיידען זו קעניגען. דען ווער קעניגע
זאָגטסט דיסע גראָסע נאָלען רעגירען? (י) דעם עוויגען גיעפיל
עס וואָהל, דאָס שְׁלֹמֹה זיך דיסעס מוס־גיבעטהען האָטטע:
(יא) מונד שפראָך דאָהער דו מיהם, וויל דוא דיר נור דיסעס
וויינשעסט, מונד ניכט אָנגענעס זעבען, ניכט ריכטהום, ניכט דען
טאָד דיינער פיינדע פערלאָנגעסט, זאָנדערן פערשטאָנד מוס
ריכטיג מורטהיילען זו קעניגען: (יב) זיהע, זאָ וויל דוא מיך נור
דיסע ביטטע עראָלוען, מונד דיר זאָ פיל פערשטאָנד מונד פער־
נונפט פערליהען, אָס קיינער פאָר דיר געהאָבט האָט, מונד נאָך
דיר האָבען וועיד: (יג) זאָנדערן מיך בעבע דיר אויך דאָס, דאָרומ
דוא ניכט געבעטהען האָסט. ריכטהום זאָוואָהל אָס עהרע, זו
דאָס קיינער מונטער אַלען קענינגען דיינעס גלייך קאָמען וועיד: (יד) מונד וואָבעלאָסט דוא מיך מיינען וועגען,
בעאָבאָטעסט דוא מיינע בעזעלע מונד בעפעהלע, וויא דיין פאָטער
דָּוִד, זו פערליהע מיך דיר אויך לאָנגעס לעבען: (טו) נאָכדעם
שְׁלֹמֹה פאָן דיינעם טרוימע ערוואָכט וואר, גינג ער ווידער נאָך
יְרוּשָׁלַ͏ִם, שטעלטע זיך פאָר דיא בונדעס־לאָדע דעס עוויגען,
מונד בראָכטע גאַנצע מונד פריידען־אָפפער פאָר. וואָבייא ער
אַלען דיינען האָף־בעדיענטען מיין גאַסט־מאָהל גאָב: (טז) מוס
דיסע גייט קאָמען נוויא הורען פאָר גערוכט בייא דעם קענינג:
(יז) מונד מיינע דערזעלבען שפראָך, מיך פאָעהע מוס בערעכטיג־
קייט מיין הערר! מיך מונד דיסע פרוא בעוואָהנען מיין הויס,
מונד מן דיסעם הויס קאָם מיך נידער: (יח) דרייא טאָגע נאָך
מיינער נידערקונפט וואָרד מוך דיסע פרוא ענטבונדען. וויר
בעוואָהנען אַבער דאָס הויס גאַנץ אַלײן, מונד מויסער מונס בייזען
בעפינדעט זיך נימאַנד דאָרען: (יט) נון שטאַרב דאָס קינד דיסער
פרוא מין דער נאַכט, פערמוטהיוך האָט זיא עס ערדריקט: (כ) זאָ
שטאַנד זיא מין דער נאַכט מוף, נאָהם מיר מיין קינד, וואָהרענד
מיך, דיינע מאַבד, נאָך שלאָף, פאָן דער זיטע וועג, זעבע עס מין

מיהרע

מיהרע אַרמע, מוּבד דאָס טאָטע קינד, אָבּגטע וּיא דאָס אין טיבקייט מוּס־נִי־אִיבּען:

קאַפּיטעל ד

(א) אָס שלמה קענִיג ווּאָר מיבער גאַנץ ישׂראל: (ב) האָט־
טע ער פּאָלגענדע שטאַטס־בעדיענטען. עזריהו, זאָהן דעס
פּריסטערס צדוק: (ג) אֱליחורף מוּבד אַחיָה, ועהנע דעס
שישׁא, ווּאָרען בעהיים־שרייבער. יהושפט, זאָהן דעס אַחילוד,
ווּאָר קאַנצלער: (ד) בניהו, זאָהן דעס יהוידע, ווּאָר פּעלד־
הערר. צדוק מוּבד אֶביתר, ווּאָרען ליא אָבער־פּריסטער:
(ה) עזריהו, זאָהן דעס נתן, ווּאָר שטאָטס־הויפטמאַן. זבוד, זאָהן
דעס פּריסטערס נתן, ווּאָר אָבער־הפּה־מייסטער דעס קענִיגס:
(ו) אחישׁר, ווּאָר שׁאָס־הויפטמאַן. מוּבד אַדנירם, זאָהן דעס
עבדא, שטייער־מייסטערמאַער: (ז) מיך האָבּען שלמה גוועלף
שטאָט־לייטע

21 וַתַּשְׁכִּיבֶהוּ בְּחֵיקָהּ וְאֶת־בְּנָהּ הַמֵּת תְּשַׁכִּיבָה בְחֵיקִי׃
21 וָאָקָם בַּבֹּקֶר לְהֵינִיק אֶת־בְּנִי וְהִנֵּה־מֵת וָאֶתְבּוֹנֵן אֵלָיו
22 בַּבֹּקֶר וְהִנֵּה לֹא־הָיָה בְנִי אֲשֶׁר יָלָדְתִּי׃ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה הָאַחֶרֶת לֹא כִי בְנִי הַחַי וּבִנֵךְ הַמֵּת וְזֹאת
אֹמֶרֶת לֹא כִי בִנֵךְ הַמֵּת וּבְנִי הֶחָי וַתְּדַבֵּרְנָה לִפְנֵי
23 הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת אֹמֶרֶת זֶה־בְּנִי הַחַי וּבִנֵךְ
הַמֵּת וְזֹאת אֹמֶרֶת לֹא כִי בִנֵךְ הַמֵּת וּבְנִי הֶחָי׃
24 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קְחוּ לִי־חָרֶב וַיָּבִיאוּ הַחֶרֶב לִפְנֵי
כה הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת־הַיֶּלֶד הַחַי לִשְׁנָיִם
26 וּתְנוּ אֶת־הַחֲצִי לְאַחַת וְאֶת־הַחֲצִי לְאֶחָת׃ וַתֹּאמֶר
הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־בְּנָהּ הַחַי אֶל־הַמֶּלֶךְ כִּי־נִכְמְרוּ רַחֲמֶיהָ
עַל־בְּנָהּ וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי תְּנוּ־לָהּ אֶת־הַיָּלוֹד הַחַי
וְהָמֵת אַל־תְּמִיתֻהוּ וְזֹאת אֹמֶרֶת גַּם־לִי גַם־לָךְ
27 לֹא יִהְיֶה גִּזְרוּ׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר תְּנוּ־לָהּ אֶת־
28 הַיָּלוֹד הַחַי וְהָמֵת לֹא תְמִיתֻהוּ הִיא אִמּוֹ׃ וַיִּשְׁמְעוּ
כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר שָׁפַט הַמֶּלֶךְ וַיִּרְאוּ
מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ כִּי רָאוּ כִּי־חָכְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ לַעֲשׂוֹת
מִשְׁפָּט׃

ד Cap. IV.

א וַיְהִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃
2 וְאֵלֶּה הַשָּׂרִים אֲשֶׁר־לוֹ עֲזַרְיָהוּ בֶן־צָדוֹק הַכֹּהֵן׃
3 אֱלִיחׇרֶף וַאֲחִיָּה בְּנֵי שִׁישָׁא סֹפְרִים יְהוֹשָׁפָט בֶּן־
4 אֲחִילוּד הַמַּזְכִּיר׃ וּבְנָיָהוּ בֶן־יְהוֹיָדָע עַל־הַצָּבָא
ה וְצָדוֹק וְאֶבְיָתָר כֹּהֲנִים׃ וַעֲזַרְיָהוּ בֶן־נָתָן עַל־הַנִּצָּבִים
6 וְזָבוּד בֶּן־נָתָן כֹּהֵן רֵעֶה הַמֶּלֶךְ׃ וַאֲחִישָׁר עַל־הַבָּיִת
וַאֲדֹנִירָם בֶּן־עַבְדָּא עַל־הַמַּס׃
7 וְלִשְׁלֹמֹה שְׁנֵים־עָשָׂר נְצָבִים עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל

פתח בס"פ v. 6. ובלכלו

וְכַלְכֹּל אֶת־הַמֶּלֶךְ וְאֶת־בֵּיתוֹ חֹדֶשׁ בַּשָּׁנָה יִהְיֶה
עַל־אֶחָד לְכַלְכֵּל׃ וְאֵלֶּה שְׁמוֹתָם בֶּן־חוּר בְּהַר 8
אֶפְרָיִם׃ בֶּן־דֶּקֶר בְּמָקֶץ וּבְשַׁעַלְבִים וּבֵית שֶׁמֶשׁ 9
וְאֵילוֹן בֵּית־חָנָן׃ בֶּן־חֶסֶד בָּאַרֻבּוֹת לוֹ שׂכֹה וְכָל־ י
אֶרֶץ חֵפֶר׃ בֶּן־אֲבִינָדָב כָּל־נָפַת דֹּאר טָפַת בַּת־ 11
שְׁלֹמֹה הָיְתָה לוֹ לְאִשָּׁה׃ בַּעֲנָא בֶּן־ 12
אֲחִילוּד תַּעֲנָךְ וּמְגִדּוֹ וְכָל־בֵּית שְׁאָן אֲשֶׁר אֵצֶל צָרְתָנָה
מִתַּחַת לְיִזְרְעֶאל מִבֵּית שְׁאָן עַד אָבֵל מְחוֹלָה עַד
מֵעֵבֶר לְיָקְמְעָם׃ בֶּן־גֶּבֶר בְּרָמֹת 13
גִּלְעָד לוֹ חַוֹּת יָאִיר בֶּן־מְנַשֶּׁה אֲשֶׁר בַּגִּלְעָד לוֹ חֶבֶל
אַרְגֹּב אֲשֶׁר בַּבָּשָׁן שִׁשִּׁים עָרִים גְּדֹלוֹת חוֹמָה וּבְרִיחַ
נְחֹשֶׁת׃ אֲחִינָדָב בֶּן־עִדֹּא 14
מַחֲנָיְמָה׃ אֲחִימַעַץ בְּנַפְתָּלִי גַּם־ טו
הוּא לָקַח אֶת־בָּשְׂמַת בַּת־שְׁלֹמֹה לְאִשָּׁה׃
בַּעֲנָא בֶּן־חוּשַׁי בְּאָשֵׁר וּבְעָלוֹת׃ 16
יְהוֹשָׁפָט בֶּן־פָּרוּחַ בְּיִשָּׂשכָר׃ 17
שִׁמְעִי בֶּן־אֵלָא בְּבִנְיָמִן׃ 18
גֶּבֶר בֶּן־אֻרִי בְּאֶרֶץ גִּלְעָד אֶרֶץ סִיחֹן׃ 19
מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי וְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן וּנְצִיב אֶחָד אֲשֶׁר בָּאָרֶץ׃
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל רַבִּים כַּחוֹל אֲשֶׁר־עַל־הַיָּם לָרֹב אֹכְלִים כ
וְשֹׁתִים וְשְׂמֵחִים׃

Cap. V. ה

וּשְׁלֹמֹה הָיָה מוֹשֵׁל בְּכָל־הַמַּמְלָכוֹת מִן־הַנָּהָר אֶרֶץ א
פְּלִשְׁתִּים וְעַד גְּבוּל מִצְרַיִם מַגִּשִׁים מִנְחָה וְעֹבְדִים אֶת־
שְׁלֹמֹה כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וַיְהִי לֶחֶם־ 2
שְׁלֹמֹה לְיוֹם אֶחָד שְׁלֹשִׁים כֹּר סֹלֶת וְשִׁשִּׁים כֹּר קָמַח׃
עֲשָׂרָה בָקָר בְּרִאִים וְעֶשְׂרִים בָּקָר רְעִי וּמֵאָה צֹאן 3

האחד קרי v. 7.

לבד

(ח) מוכד זאָ היספן ויא · בֶּן־חוּר / (דער טאַטע ווינט שׁוטס־
ספּוּנגע) אויף דעם געביטגע אֶפְרָיִם׃
(ט) בֶּן־דֶּקֶר / נו מָקֶץ / שַׁעַלְבִים / בֵּית־שֶׁמֶשׁ / מוכד
אֵילוֹן בֵּית־חָנָן׃
(י) בֶּן־חֶסֶד / נו אַרֻבּוֹת · נו ווינער שׁוטאָנשאָפּט גע־
הערטען אויך שׂוֹכֹה / מוכד זיא גאַנצע פּראָווינץ חֵפֶר׃
(יא) בֶּן־אֲבִינָדָב / מין דער שׁכנשאָפּט דֹּאר · דיסער טאַטע
טָפַת / מיינט טאָכטער דעס שְׁלֹמֹה נור פּרויא׃
(יב) בַּעֲנָא / זאָהן דעס אֲחִילוּד / מין תַּעֲנָךְ / מגִדּוֹ / מוכד
גאַנץ בֵּית־שְׁאָן / דאָס ביים צָרְתָן / מוכטער יזרעאל ביז־
(וואָס) פֿון בֵּית־שְׁאָן ביס נאָך אָבֵל־מְחוֹלָה / ביס
מיבער יָקְמְעָם הינאויס׃
(יג) בֶּן־גֶּבֶר / נו רָמֹת / מין גִּלְעָד · נו ווינער שׁוטאָנ־
שׁאָפּט געהערטען אויך דיא דערפֿער דעם יָאִיר / דעם זאָהנע
דעם מְנַשֶּׁה / מין גִּלְעָד · פֿערנער דער גאַנצע שטריק
אַרְגֹּב / מין בָּשָׁן / דער וועלכער גרעסטע שטאָלטע מיט מויערן
מוכד עהרנען ריגעלן ענטהאַלטען׃
(יד) אֲחִינָדָב / זאָהן דעס עִדֹּא / נו מַחֲנַיִם׃
(טו) אֲחִימַעַץ / מין דעם געביטהע דעס נַפְתָּלִי · אויך דיסער
טאַטע מיינט טאָכטער פֿון שְׁלֹמֹה / בָּשְׂמַת / נור פּרויא׃
(יו) בַּעֲנָא / זאָהן דעס חוּשַׁי / מין אָשֵׁר / מוכד נו בְּעָלוֹת׃
(יז) יְהוֹשָׁפָט / זאָהן דעס פָּרוּחַ / מין דעם געביטהע פֿון יִשָּׂשכָר׃
(יח) שִׁמְעִי / זאָהן דעס אֵלָא / מין דעם געביטהע פֿון בִּנְיָמִן׃
(יט) גֶּבֶר / זאָהן דעס אֻרִי / מין דעם שׁכנשאָפּט גִּלְעָד / נעמליך מין
דעם גאַנצע דעס סִיחוֹן / קעניגס מיבער אֱמֹרִי / מוכד דעס
עוֹג / קעניגס נו בָּשָׁן · מויסער דעם שׁוטאָן דער בעריהמט
מין דיסעם גאַנצע וואַר׃
(כ) יְהוּדָה מוכד יִשְׂרָאֵל וואַרען זאָ פֿיל ווי זאַכד פֿאָ מענטש /
ווי פֿאָסען / טרינקען / מוכד וואַרען פֿערגניגט׃

קאַפּיטעל ה

(א) שְׁלֹמֹה בעהערשטע פֿול רייכע / דיא גרויסען דעם פֿוסע
(מיידרעס) מוכד דעם גאַנצע דער פְּלִשְׁתִּים / ביס אָן דיא גרענצען
פֿון מִצְרַיִם / גאַנען · ווי ברענגען מיטן געשענקע / מוכד וואַרען
מיטן זאָ גאַנצ ער לעבטע מוכטערוירדיג׃ (ב) נו דער טעפּעל דעס
שְׁלֹמֹה מוסטע טאָגליך געוויסערט ווערדען / דרייסיג כֹּר פֿיינעס
מעהל / זעכציג כֹּר גרויבינעס מעהל׃ (ג) נזעהען גראָסטענטע
רינדער / נוומנציג ווילד־רינדער / הונדערט שאָפֿע / אָהנע דיא

4 לְבַד מֵאֲיַל וְצִבְיִ וְיַחְמוּר וּבְרְבְּרִים אֲבוּסִים׃ כִּי־הוּא
רֹדֶה ׀ בְּכָל־עֵבֶר הַנָּהָר מִתִּפְסַח וְעַד־עַזָּה בְּכָל־מַלְכֵי
ה עֵבֶר הַנָּהָר וְשָׁלוֹם הָיָה לוֹ מִכָּל־עֲבָרָיו מִסָּבִיב׃ וַיֵּשֶׁב
יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל לָבֶטַח אִישׁ תַּחַת גַּפְנוֹ וְתַחַת תְּאֵנָתוֹ
מִדָּן וְעַד־בְּאֵר שָׁבַע כֹּל יְמֵי שְׁלֹמֹה׃
6 וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה אַרְבָּעִים ׀ אֶלֶף אֲרֻוֹת סוּסִים לְמֶרְכָּבֹו
7 וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים׃ וְכִלְכְּלוּ הַנִּצָּבִים הָאֵלֶּה
אֶת־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וְאֶת כָּל־הַקָּרֵב אֶל־שֻׁלְחַן הַמֶּלֶךְ
8 שְׁלֹמֹה אִישׁ חָדְשׁוֹ לֹא יַעְדְּרוּ דָּבָר׃ וְהַשְּׂעֹרִים וְהַתֶּבֶן
לַסּוּסִים וְלָרֶכֶשׁ יָבִאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִהְיֶה־שָּׁם אִישׁ
9 כְּמִשְׁפָּטוֹ׃ וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חָכְמָה
לִשְׁלֹמֹה וּתְבוּנָה הַרְבֵּה מְאֹד וְרַחַב לֵב כַּחוֹל אֲשֶׁר
י עַל־שְׂפַת הַיָּם׃ וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כָּל־
11 בְּנֵי־קֶדֶם וּמִכֹּל חָכְמַת מִצְרָיִם׃ וַיֶּחְכַּם מִכָּל־הָאָדָם
מֵאֵיתָן הָאֶזְרָחִי וְהֵימָן וְכַלְכֹּל וְדַרְדַּע בְּנֵי מָחֹול וַיְהִי־
12 שְׁמוֹ בְּכָל־הַגּוֹיִם סָבִיב׃ וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל
13 וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאָלֶף׃ וַיְדַבֵּר עַל־הָעֵצִים ׀ מִן־
הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וְעַד הָאֵזוֹב אֲשֶׁר יֹצֵא בַּקִּיר וַיְדַבֵּר
עַל־הַבְּהֵמָה ׀ וְעַל־הָעוֹף וְעַל־הָרֶמֶשׂ וְעַל־הַדָּגִים׃
14 וַיָּבֹאוּ מִכָּל־הָעַמִּים לִשְׁמֹעַ אֶת חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵאֵת
כָּל־מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת־חָכְמָתוֹ׃
טו וַיִּשְׁלַח חִירָם מֶלֶךְ־צֹר אֶת־עֲבָדָיו אֶל־
שְׁלֹמֹה כִּי שָׁמַע כִּי אֹתוֹ מָשְׁחוּ לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיהוּ כִּי
אֹהֵב הָיָה חִירָם לְדָוִד כָּל־הַיָּמִים׃
16 וַיִּשְׁלַח שְׁלֹמֹה אֶל־חִירָם ׀ לֵאמֹר׃
17 אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת־דָּוִד אָבִי כִּי לֹא יָכֹל לִבְנוֹת בַּיִת
לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו מִפְּנֵי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר סְבָבֻהוּ עַד

4 רעהע׳ הירשע׳ יַחְמוּר׳ אונד בעאסטעט אויסאַנדישע פֿעלגע
נו רעכנען׃ (ד) דען ער בעהערשטע דאס גאַנצע לאַנד׳ אונד
ווּלץ קעניגע דיס־ זייטס דעם פֿוספס׳ (מיפּראַט) פֿאַן תִּפְסַח ביס
עַזָּה · אונד האַטטע פֿאַן זייטען מוהאַמער פֿירידע׃ (ה) יְהוּדָה אונד
ישְׂרָאֵל׳ פֿאַן דָּן ביס בְּאֵר־שֶׁבַע׳ גאַנץ רוהיג׳ יעדער אונטער
זייַנעם פֿייגען־ בוים אונד ווין־שטאָק׃ (ו) שְׁלֹמֹה היט זיך אויך
פֿיערציג טויסענד וואַגען־ פֿפֿערדע׳ אונד נוּמֶרוֹ טויסענד רייט־
פֿפֿערדע׃ (ז) דיא ערוואַהנטען מאַט־זייטע מוסטען׳ יעדער אין זיַנעם
נעם מאָנאַט׳ דען קעניג שְׁלֹמֹה׳ אונד יעדען דער צו זיַנער טאָפֿעל
געלאַדען וואַרד׳ מיט פֿוּטעד פֿערוואַרגען׳ אונד דורפֿטען עס אין ניכט
פֿעהלען לאַסען׃ (ח) וגלסט בערסטע אונד שטראָה פֿיר דיא פֿפֿערדע
אונד מוּל־ טהירע׳ מוסטען דיא ליפֿערן׳ אין דען אָרט וואָהין עס
בעהערטע׳ יעדער וויא עס מיהר פֿאַל־ בעשריבען וואַר׃ (ט) דער
עוויגע גאָב דעם קעניג שְׁלֹמֹה אונבעמיין פֿיל פֿערשטאַנד אונד
וויסהייט׳ אונד זייַנע קענטניסע וואַרען זו אוים־ בעבריייטעט וויא
דער זאַנד אם מעערע׃ (י) זייַנע וויסהייט מיהר בעזער־ טראַף פֿוּל וויס־
הייט דער מאָרגען־ לַאַנדער אונד דער מִצְרִיִים׃ (יא) זו דאַם קיי־
נער אונטער דען מענשען׳ אין וויסהייט מיהר גליך קאַם׳ זעלבסט
ניכט אֵיתָן׳ אוים דעם בעשולטע דער אֶזְרָחִים׳ אונד הֵימָן׳
כַּלְכֹּל׳ אונד דַּרְדַּע׳ נאַכקאָמען דעס מָחוֹל · זיין נאַמע וואַר
אונטער פֿוּל פֿעלקערן בעקאַנאַנט׃ (יב) ער פֿערפֿערטיגטע דרייא
טויסענד זיטטען־ שפריכֿע׳ אונד טויסענד אונד פֿינף גדיכטע׃
(יג) ער האַטטע קענטניסע פֿאַן דעם גאַנצען פֿלאַנצען־ רייך׳
פֿון דער צעדער אוף דעם לְבָנוֹן ביס צו דעם מיסאָפּ׳ דער אוים
דער מויער וואַכסט · אונד פֿון דיא אוים צו שפרעכען׳ פֿאַן פֿוּל זייג־
טהירען׳ פֿעגעלן׳ וירמערן׳ אונד פֿישען׃ (יד) האַבער קאַמען לייטע
אוים פֿוּל פֿון נאַכיאָגען׳ זעלבסט פֿרעמדע קעניגע׳ צו דענען דער
רוף זייַנער וויסהייט בעלאַנגטע וואַר׳ אוּם דיא וויסהייט פֿאַן שְׁלֹמֹה
מַנְנוהערען׃ (טו) חִירָם׳ קעניג צו צור׳ (טירוס) זענדטע
זיַנע קנעכטע בעזוּכטע צו שְׁלֹמֹה׳ אוּם ער פֿערנאַהם׳ דאַס מען
שְׁלֹמֹה נוּם קעניג גענוֹמבעט׳ אין דיא שטעלע זיַנעס פֿאַטערס
דָּוִד · דען חִירָם וואַר אימאַער מיין פֿרייַנד פֿאַן דָּוִד גענוֹמען׃
(טז) דוּא האַסט מיַנען פֿאַטער דָּוִד גענאַנט׳ אונד וויסט׳ דאַס
ער דעם עוויגען׳ זיַנעם גאָטט׳ קיַנען טעמפּעל בוען קאַנטע׳
וועגען דער פֿיַנד קריגע׳ דיא ער אוף זיַנע זיטטע צו פֿיהרען
פֿלעגטע׳ ביס ער זיַנע פֿיַנד אונטער זיַנע פֿוּסע גע־

תַּת־יְהוָה אֹתָם תַּחַת כַּף רַגְלָו׃ 18 וְעַתָּה הֵנִיחַ יְהוָה
אֱלֹהַי לִי מִסָּבִיב אֵין שָׂטָן וְאֵין פֶּגַע רָע׃ 19 וְהִנְנִי אֹמֵר
לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָי כַּאֲשֶׁר ׀ דִּבֶּר יְהוָה
אֶל־דָּוִד אָבִי לֵאמֹר בִּנְךָ אֲשֶׁר אֶתֵּן תַּחְתֶּיךָ עַל־כִּסְאֶךָ
הוּא־יִבְנֶה הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ כ וְעַתָּה ׀ צַוֵּה וְיִכְרְתוּ־לִי
אֲרָזִים מִן־הַלְּבָנוֹן וַעֲבָדַי יִהְיוּ עִם־עֲבָדֶיךָ וּשְׂכַר עֲבָדֶיךָ
אֶתֵּן לְךָ כְּכֹל אֲשֶׁר תֹּאמַר כִּי ׀ אַתָּה יָדַעְתָּ כִּי אֵין
בָּנוּ אִישׁ יֹדֵעַ לִכְרֹת־עֵצִים כַּצִּדֹנִים׃

21 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ חִירָם אֶת־דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה
וַיִּשְׂמַח מְאֹד וַיֹּאמֶר בָּרוּךְ יְהוָה הַיּוֹם אֲשֶׁר נָתַן לְדָוִד
22 בֵּן חָכָם עַל־הָעָם הָרָב הַזֶּה׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם אֶל־
שְׁלֹמֹה לֵאמֹר שָׁמַעְתִּי אֵת ׀ אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֵלַי אֲנִי
אֶעֱשֶׂה אֶת־כָּל־חֶפְצְךָ בַּעֲצֵי אֲרָזִים וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים׃
23 עֲבָדַי יֹרְדוּ מִן־הַלְּבָנוֹן יָמָּה וַאֲנִי אֲשִׂימֵם דֹּבְרוֹת בַּיָּם
עַד־הַמָּקוֹם ׀ אֲשֶׁר־תִּשְׁלַח אֵלַי וְנִפַּצְתִּים שָׁם וְאַתָּה
תִּשָּׂא וְאַתָּה תַּעֲשֶׂה אֶת־חֶפְצִי לָתֵת לֶחֶם בֵּיתִי׃
24 וַיְהִי חִירוֹם נֹתֵן לִשְׁלֹמֹה עֲצֵי אֲרָזִים וַעֲצֵי בְרוֹשִׁים
כה כָּל־חֶפְצוֹ׃ וּשְׁלֹמֹה נָתַן לְחִירָם עֶשְׂרִים ׀ אֶלֶף כֹּר
חִטִּים מַכֹּלֶת לְבֵיתוֹ וְעֶשְׂרִים כֹּר שֶׁמֶן כָּתִית כָּה־יִתֵּן
שְׁלֹמֹה לְחִירָם שָׁנָה בְשָׁנָה׃ 26* וַיהוָה
נָתַן חָכְמָה לִשְׁלֹמֹה כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ וַיְהִי שָׁלוֹם בֵּין
חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵיהֶם׃ 27 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה ׀ מַס מִכָּל־יִשְׂרָאֵל וַיְהִי הַמַּס שְׁלֹשִׁים אֶלֶף
28 אִישׁ׃ וַיְשַׁלְּחֵם לְבָנוֹנָה עֲשֶׂרֶת אֲלָפִים בַּחֹדֶשׁ חֲלִיפוֹת
חֹדֶשׁ יִהְיוּ בַלְּבָנוֹן שְׁנַיִם חֳדָשִׁים בְּבֵיתוֹ וַאֲדֹנִירָם עַל־
29 הַמַּס׃ וַיְהִי לִשְׁלֹמֹה שִׁבְעִים
ל אֶלֶף נֹשֵׂא סַבָּל וּשְׁמֹנִים אֶלֶף חֹצֵב בָּהָר׃ לְבַד

הפטרת תרומה .v 26* המ׳ בצרי .v 20 רגלי ק׳ .v 17 משרי

(יח) דַּ֫ס איר אַבער דער עוּיבּע, איין גאַנְץ, פַּאַן אַלְען וייטען מוּאהער רוהע פַּערלייהען, מוּבד איך אַוֹסַ קיין הינדערניס, קייבּע שטאהרוכג נו בעפּירכטען האַבּע: (יט) זַא בין איך ענטשלאָסען, דעם עוּיבּען, אייבּען גאַנְץ, אייבּען טעמפּעל נו בויען. איא מוּך דער עוּיבּע נו אייבּען פַּאַטער גענאַנְט האַן. כנאוּך, דיין וואָהן, דען איך נאַך דיר מוּך דייבּען טהרַן וצלען וועלדע, וואָלְ איר אייבּען טעמפּעל בויען: (כ) בעוּוהא דעמנאַך נו בעפּעהלען, דאַס מען איר גלעזערן מוּס דעם לְבָנוֹן הויץ. אייבּע קנעכטע וואָלְען דייבּען קנעכטען האַבּיא הילפּ לייסטען, מוּבד דען מַרבייטס־לאָהן דייבּער לייטע וואָלְ איך ענטרעכטען, וואָא זוא וצלבסט מיהן בעשטיממען וירסט. דען דיר מיסט יַא בעקאַנְנט, דאַס מוּבטער אייבּען לייטען ביאמאַנְד מיסט, דער דאַס האָלְ־פַּאָלְען זא גוט פַּערשטעהט וואָא דיא צִדנים: (כא) אַלְס חִירם דיא וואָרטע פַּאַן שְׁלֹמֹה הערטע, פַּרייעטע ער זיך וצהר, מוּבד שפּראַך, בעלאָבט זייא דער עוּיבּע! דער דעם קנעבּיג דָּוִד אייבּען וויסען וואַהן בעגעבען, דיסעם גאַהל־רייכען פַּאָלְק פַּאַר־גוֹ־שטעהען: (כב) מוּבד דעם קנעבּיג שְׁלֹמֹה זוּס ער נור גַּנְטוואָרט וצגען, מיך האַבּע דאַס פַּערנאַמען, וואַס זוא איך האַסט בעלאַבּען אַסען, מוּבד איך וואָלְ אַלְעס טהון, וואַס זוא מיך לוסט בעלאַבּען אַסען, מוּבד איך וואָלְ אַלְעס טהון, וואַס זוא וועבּען נעדערן מוּבד טאַבּעלען־בייאַנען פַּערלאַבּעסט: (כג) אייבּע קנעכטע וואָלְען זיא פַּאַן דעם לְבָנוֹן הינאוּנטער זַא דאַס וואַסער בריבּגען, בּאַרט וועדרע מיך זיא בייאַע מיך פַּוֹעסע וועבּען, זַא דען אַרט, דען זוא בעשטיממען וועדסט, הין־שַׁפּפּען, מוּבד דַּאַן מוּס מייבּאַדער בעהאַנען וַאַסען, דאַמיט זוא זיא מיך עמפּפַאַנג בעהאַן קאַבּנסט. דאַפּיר וועדסט זוא מַבער אוּך טהון וואַס מיך פַּערלאַבּגע, מוּבד איר וועבּעבּס־אייטעל פַּיר אייבּען הַלְ־שטאַט וצפּערן: (כד) חִירם גאַב אַוֹסַ זַא שְׁלֹמֹה נעפּערן־הַלְ מוּבד טאַבּבּען־הַלְן, זַא פַּיל עך פַּיר פַּערלאַבּגטע: (כה) מוּבד שְׁלֹמֹה זַא חִירם, זוּוַאַנְגיג טויסענד כֹּר וויצען, נור שפּייסע פַּיר וייבּען הַלְ־שטאַט, מוּבד דַּאַן גוואַנְגיג כֹּר עהן, פַּאַן בעשטאַבּען אַלְען. דיסעס וואַסט מַבער שְׁלֹמֹה וויסהייט, וואָא עך עס מיהק נוּבעוואַנְט האַטטע. גוּוישען מיהק מוּבד חִירם וואַר פַּרידע, מוּבד וא שלאָסען מיך פַּרייבּשאַפּטס־בינדנים מיט מייבּאַדער: (כו) בּן וא דער קנעבּיג שְׁלֹמֹה מוּס גאַבּן יִשְׂרָאֵל דרייסיג טויסענד מאַן נוּם פַּרהַן־דיהנסט מוּס־העבען: (כח) פַּאַן דענען עך יעדען מאָנאַט נעהען טויסענד מאַן וועכסעלסוויים נאַך דעם לְבָנוֹן שיקטע. וא, דאַס מיאהער יעדער פַּאַן מיהבען מייבּען מאַנאַט אוּך דעם לְבָנוֹן, מוּבד גוויא מאַנאַטע נו הויסע וואַר. מיבער דיסען פַּרהַן־דיהנסט וואַר אַדנִירם בעוואַכט: (כט) אוּך האַטטע שְׁלֹמֹה זיבעניג טויסענד לאַסט־טראַגער, מוּבד אַכטניג טויסענד שטיין־הויער אוּך דעם בעבירגע: (ל) מוּבד מיבער דיס, דרייא טויסענד מוּבד דרייא הונדערט

הובערט מויבּוועהער בויא דיסעם בּעשׂטאַנד, וועלכע דיא אַרבייטס־
לייטע נור אַרבייט אַנטרייבען מוסטען: (לא) מוך דעם קעניגס
בעפעהל וואורדען נון גרויסע מוכ שווערע שטיינע מוס־גע־
ברַכט, פֿיר דען גרונד דעם טעמפּעלס· מוכ אַבגעהויעוֹ שטיינע
גענוי: (לב) דיא בויא־לייטע דעם שְׁלֹמֹה מוכ דעם חִירָם,
וויא מוך דיא גְּבָלִים, (לייטע מוס דער שטאַדט גביל) צע־
רַבייטעטען דיסעם עוֹלָם, מוכ שׂאַפֿטען אַן שטיינען מוכ הָלַן
גוג בויא דעם טעמפּעלס:

קאַפּיטעל ו

(א) אין דעם פֿיער הונדערט מוכ אַכטציגסטען יאָהרע נאַך דעם
מוס־גוגע דער קינדער יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם, מוכ אין דעם
פֿיערטען יאָהרע דער רעגירונג דעם שְׁלֹמֹה מיבער יִשְׂרָאֵל,
אין דעם מָאנַאט זִו, דאָס מיסט אין דעם צוויייטען מָאנַאט, פֿינג
אַר אַן, דעם עוויגען נו עהרען, מייגען טעמפּעל נו בויען: (ב) דאָס
הויס, וועלכעס דער קעניג שְׁלֹמֹה דעם עוויגען נו עהרען מוך־
פֿיהרען לִיס, וואַר וועלכּיג עלען לאַנג, נוואַנציג בריייט, מוכ דרייסיג
הַך: (ג) פֿאַר דעם הֵיכַל (הייליגען ניימאַר, מֶער פֿאַר־ טעמפּעל)
דעם הויסעס, נור אַרגען־וייטע, וואַר מיינע הַוֶּלע, נוואַנציג
עלען לאַנג, מוס דיא גאַנצע בריייט דעם הויסעס, מוכ נעהען
עלען בריייט: (ד) דיא פֿענסטער אַן דיסעם הויסע מאַכטע אר
דערגעשטאַלט, דאָס מען דורך־זעהען קאָנטע, וואַן וויא מוך פֿער־
שׂאַפען וואַרען: (ה) ריכטס הערום אַן דען מייסערען מויערן דעם הויסעס, דעם הֵיכַל וּמוזָהו, דאָס דעם
דְּבִיר, (דעם אַלער־הייליגסטען) אַנגעטאַן מען גאַלערייען אַן, מוכ
פֿינף עלען מן דער בריייטע, דיא מיטטעלסטע וכּס, מוכ דיא
דריטטע וידען· מען מאַכטע נעמליך פֿאַן מויפּען אַן דער מויער פֿא־
ראַנט, דאָמיט (דיא באַלקען, וועלכע דיא גאַלערייען טרוגען) ניכט
אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוסטען: (ז) דען דאָס גאַנצע
הויס וואַרד פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען, זו וויא מען דיא בראַכטע,
בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא דעמען בויא, וועדער האַמאַער נאָך
בייל, אַדער מֵאכּט מען מייסערנע בראַנטע הערען: (ח) דער מיינגאַנג
נו דער מיטטעלסטען גאַלעריא וואַר אַן דער רעכטען וייטע דעס
הויסעס· פֿערמיטטעלסט מיינער וועגדעל־טרעפּפּע קאַם מען נו
דער מיטטעלסטען, מוכ דאַן דיסער נו דער דריטטען: (ט) נאָך
דעם מען דיסען בויא פֿאַלענדעט האַטטע, וואורדע דאָס הויס
גענוועדעט, מוכ דיסעס גענוועדע מיט נעדערן־האָלץ בעלעגט:
(י) מיטסאַמט מוך דעם מָאנַאט ריכטס הערום מיינען פֿינף עלען
הויך אן דען גאַנצען גאַנג מיטאַנדער, מוכ דורך נעדערן־באַלקען
בעהאַלטען בעדעקטען גאַנג אַן דאָס הויס בעוועגט:

(יא) דאָס וואָרט דעס הֵיכַל אַן דען מיטטעלסטען, וואורדע דאָס הויס
בעוועדעט, מוכ דיסעס בעוועדע מיט נעדערן־האָלץ בעלעגט:
(יב) מיטסאַמט מוך דעם מָאנַאט ריכטס הערום מיינען פֿינף עלען
הויך אן דען גאַנצען גאַנג מיטאַנדער, מוכ דורך נעדערן־באַלקען
בעהאַלטען בעדעקטען גאַנג אַן דאָס הויס בעוועגט:

(יג) דאָס הויס וואַרד פֿאַר דיסעם בעוועדעט, מוכ דאָס
הויס וואַרד פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען, זו וויא מען דיא
בראַכטע, בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא דעמען בויא, וועדער
האַמאַער נאָך בייל, אַדער מֵאכּט מען מייסערנע בראַנטע הערען:
(יד) דען דאָס גאַנצע הויס וואַרד פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען,
זו וויא מען דיא בראַכטע, בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא
דעמען בויא, וועדער האַמאַער נאָך בייל, אַדער מֵאכּט מען
מייסערנע בראַנטע הערען: (טו) דיא בעלקען, וועלכע דיא גאַלע־
ריען טרוגען) ניכט אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוסטען:
(טז) דען דאָס גאַנצע הויס וואַרד פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען,
זו וויא מען דיא בראַכטע, בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא
דעמען בויא, וועדער האַמאַער נאָך בייל, אַדער מֵאכּט מען
מייסערנע בראַנטע הערען: (יז) דען דאָס גאַנצע הויס וואַרד
פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען, זו וויא מען דיא בראַכטע,
בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא דעמען בויא, וועדער האַמאַער
בייל, אַדער מֵאכּט מען מייסערנע בראַנטע הערען: (יח) דער מיינגאַנג
נו דער מיטטעלסטען גאַלעריא וואַר אַן דער רעכטען וייטע דעס
הויסעס· פֿערמיטטעלסט מיינער וועגדעל־טרעפּפּע קאַם מען
דען מייסערען מויערן דעם הויסעס, דעם הֵיכַל וּמוזָהו, דאָס דעם
דְּבִיר, (דעם אַלער־הייליגסטען) אַנגעטאַן מען גאַלעריען אַן, מוכ
פֿינף עלען מן דער בריייטע, דיא מיטטעלסטע וכּס, מוכ דיא
דריטטע וידען· מען מאַכטע נעמליך פֿאַן מויפּען אַן דער מויער פֿא־
ראַנט, דאָמיט (דיא באַלקען, וועלכע דיא גאַלעריען טרוגען) ניכט
אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוסטען: (יט) דען דאָס גאַנצע
הויס וואַרד פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען, זו וויא מען דיא
בראַכטע, בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא דעמען בויא, וועדער
האַמאַער נאָך בייל, אַדער מֵאכּט מען מייסערנע בראַנטע הערען:
(כ) דער מיינגאַנג נו דער מיטטעלסטען גאַלעריא וואַר אַן דער
רעכטען וייטע דעס הויסעס· פֿערמיטטעלסט מיינער וועגדעל־
טרעפּפּע קאַם מען דען מייסערען מויערן דעם הויסעס, דעם הֵיכַל
וּמוזָהו, דאָס דעם דְּבִיר, (דעם אַלער־הייליגסטען) אַנגעטאַן מען
גאַלעריען אַן, מוכ פֿינף עלען מן דער בריייטע, דיא מיטטעלסטע
וכּס, מוכ דיא דריטטע וידען· מען מאַכטע נעמליך פֿאַן מויפּען
אַן דער מויער פֿאַראַנט, דאָמיט (דיא באַלקען, וועלכע דיא גאַ־
לעריען טרוגען) ניכט אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוס־
טען: (כא) מוך דעם קעניגס בעפֿעהל וואורדען נון גרויסע מוכ
שווערע שטיינע מוס־גע־ברַכט, פֿיר דען גרונד דעם טעמפּעלס·
מוכ אַבגעהויעוֹ שטיינע גענוי: (כב) דיא בויא־לייטע דעם
שְׁלֹמֹה מוכ דעם חִירָם, וויא מוך דיא גְּבָלִים, (לייטע מוס
דער שטאַדט גביל) צע־רַבייטעטען דיסעם עוֹלָם, מוכ שׂאַפֿטען
אַן שטיינען מוכ הָלַן גוג בויא דעם טעמפּעלס:

קאַפּיטעל ו

(א) אין דעם פֿיער הונדערט מוכ אַכטציגסטען יאָהרע נאַך דעם
מוס־גוגע דער קינדער יִשְׂרָאֵל מוס מִצְרַיִם, מוכ אין דעם
פֿיערטען יאָהרע דער רעגירונג דעם שְׁלֹמֹה מיבער יִשְׂרָאֵל,
אין דעם מָאנַאט זִו, דאָס מיסט אין דעם צוויייטען מָאנַאט, פֿינג
אַר אַן, דעם עוויגען נו עהרען, מייגען טעמפּעל נו בויען: (ב) דאָס
הויס, וועלכעס דער קעניג שְׁלֹמֹה דעם עוויגען נו עהרען מוך־
פֿיהרען לִיס, וואַר וועלכּיג עלען לאַנג, נוואַנציג בריייט, מוכ דרייסיג
הַך: (ג) פֿאַר דעם הֵיכַל (הייליגען ניימאַר, מֶער פֿאַר־ טעמפּעל)
דעם הויסעס, נור אַרגען־וייטע, וואַר מיינע הַוֶּלע, נוואַנציג
עלען לאַנג, מוס דיא גאַנצע בריייט דעם הויסעס, מוכ נעהען
עלען בריייט: (ד) דיא פֿענסטער אַן דיסעם הויסע מאַכטע אר
דערגעשטאַלט, דאָס מען דורך־זעהען קאָנטע, וואַן וויא מוך פֿער־
שׂאַפען וואַרען: (ה) ריכטס הערום אַן דען מייסערען מויערן
דעם הויסעס, דעם הֵיכַל וּמוזָהו, דאָס דעם דְּבִיר, (דעם
אַלער־הייליגסטען) אַנגעטאַן מען גאַלעריען אַן, מוכ דיא
דריטטע וידען· מען מאַכטע נעמליך פֿאַן מויפּען אַן דער מויער
פֿאַראַנט, דאָמיט (דיא באַלקען, וועלכע דיא גאַלעריען טרוגען)
ניכט אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוסטען: (ו) דיא מוטטער־
פֿאַרוואַנדטע וויא מיט נעלעדער: (ז) דיא מוטטערסטע גאַלעריא האַטטע
דרייא עלען הויך, מוכ דיא מיטטעלסטע וכּס, מוכ דיא דריטטע
וידען· מען מאַכטע נעמליך פֿאַן מויפּען אַן דער מויער פֿא־
ראַנט, דאָמיט (דיא באַלקען, וועלכע דיא גאַלעריען טרוגען) ניכט
אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוסטען: (ח) דער מיינגאַנג
נו דער מיטטעלסטען גאַלעריא וואַר אַן דער רעכטען וייטע דעס
הויסעס· פֿערמיטטעלסט מיינער וועגדעל־טרעפּפּע קאַם מען
דען מייסערען מויערן דעם הויסעס, דעם הֵיכַל וּמוזָהו, דאָס דעם
דְּבִיר, (דעם אַלער־הייליגסטען) אַנגעטאַן מען גאַלעריען אַן,
מוכ פֿינף עלען מן דער בריייטע, דיא מיטטעלסטע וכּס, מוכ
דיא דריטטע וידען· מען מאַכטע נעמליך פֿאַן מויפּען אַן דער
מויער פֿאַראַנט, דאָמיט (דיא באַלקען, וועלכע דיא גאַלעריען
טרוגען) ניכט אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוסטען:
(ט) דען דאָס גאַנצע הויס וואַרד פֿאַר וויטער גאַנצען שטיינען,
זו וויא מען דיא בראַכטע, בעדויעט, מוכ מען וואַלטע בייא
דעמען בויא, וועדער האַמאַער נאָך בייל, אַדער מֵאכּט מען
מייסערנע בראַנטע הערען: (י) דיא בעלקען, וועלכע דיא גאַלע־
ריען טרוגען) ניכט אין דיא מויער מיינגעפֿוגט וועדען מוס־
טען: (יא) מוך דעם קעניגס בעפֿעהל וואורדען נון גרויסע מוכ
שווערע שטיינע מוס־גע־ברַכט, פֿיר דען גרונד דעם טעמפּעלס·
מוכ אַבגעהויעוֹ שטיינע גענוי: (יב) דיא בויא־לייטע דעם
שְׁלֹמֹה מוכ דעם חִירָם, וויא מוך דיא גְּבָלִים, (לייטע מוס
דער שטאַדט גביל) צע־רַבייטעטען דיסעם עוֹלָם, מוכ שׂאַפֿטען
אַן שטיינען מוכ הָלַן גוג בויא דעם טעמפּעלס:

מִשְׂרֵי הַנִּצָּבִים לִשְׁלֹמֹה אֲשֶׁר עַל הַמְּלָאכָה שְׁלֹשׁ
אַלְפִים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת הָרֹדִים בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה ׃
31 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ וַיַּסִּעוּ אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אֲבָנִים יְקָרוֹת לְיַסֵּד
32 הַבַּיִת אַבְנֵי גָזִית ׃ וַיִּפְסְלוּ בֹנֵי שְׁלֹמֹה וּבֹנֵי חִירוֹם
וְהַגִּבְלִים וַיָּכִינוּ הָעֵצִים וְהָאֲבָנִים לִבְנוֹת הַבָּיִת ׃

Cap. VI. ו

א וַיְהִי בִשְׁמוֹנִים שָׁנָה וְאַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה
לְצֵאת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־מִצְרַיִם בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית
בְּחֹדֶשׁ זִו הוּא הַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי לִמְלֹךְ שְׁלֹמֹה עַל־יִשְׂרָאֵל
2 וַיִּבֶן הַבַּיִת לַיהוָה ׃ וְהַבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
לַיהוָה שִׁשִּׁים־אַמָּה אָרְכּוֹ וְעֶשְׂרִים רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה
3 קוֹמָתוֹ ׃ וְהָאוּלָם עַל־פְּנֵי הֵיכַל הַבַּיִת עֶשְׂרִים אַמָּה
אָרְכּוֹ עַל־פְּנֵי רֹחַב הַבַּיִת עֶשֶׂר בָּאַמָּה רָחְבּוֹ עַל־פְּנֵי
4 הַבָּיִת ׃ וַיַּעַשׂ לַבַּיִת חַלּוֹנֵי שְׁקֻפִים אֲטֻמִים ׃
ה וַיִּבֶן עַל־קִיר הַבַּיִת יָצוּעַ סָבִיב אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב
6 לַהֵיכָל וְלַדְּבִיר וַיַּעַשׂ צְלָעוֹת סָבִיב ׃ הַיָּצוּעַ הַתַּחְתֹּנָה
חֲמֵשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְהַתִּיכֹנָה שֵׁשׁ בָּאַמָּה רָחְבָּה
וְהַשְּׁלִישִׁית שֶׁבַע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ כִּי מִגְרָעוֹת נָתַן לַבַּיִת
7 סָבִיב חוּצָה לְבִלְתִּי אֲחֹז בְּקִירוֹת הַבָּיִת ׃ וְהַבַּיִת
בְּהִבָּנֹתוֹ אֶבֶן שְׁלֵמָה מַסָּע נִבְנָה וּמַקָּבֶת וְהַגַּרְזֶן כָּל־
8 כְּלִי בַרְזֶל לֹא־נִשְׁמַע בַּבַּיִת בְּהִבָּנֹתוֹ ׃ פֶּתַח הַצֶּלַע
הַתִּיכֹנָה אֶל־כֶּתֶף הַבַּיִת הַיְמָנִית וּבְלוּלִים יַעֲלוּ עַל־
9 הַתִּיכֹנָה וּמִן־הַתִּיכֹנָה אֶל־הַשְּׁלִשִׁים ׃ וַיִּבֶן אֶת־הַבַּיִת
וַיְכַלֵּהוּ וַיִּסְפֹּן אֶת־הַבַּיִת גְּבִים וּשְׁדֹרֹת בָּאֲרָזִים ׃
י וַיִּבֶן אֶת־הַיָּצוּעַ עַל־כָּל־הַבַּיִת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמָתוֹ
וַיֶּאֱחֹז אֶת־הַבַּיִת בְּעֲצֵי אָרֶז ׃

---

v. 4. קמץ בז״ק v. 31. קמץ בטרחא ויהי

v. 5. יציע קרי v. 6. 10. היציע קרי

11 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה לֵאמֹר׃
12 הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר־אַתָּה בֹנֶה אִם־תֵּלֵךְ בְּחֻקֹּתַי וְאֶת־
מִשְׁפָּטַי תַּעֲשֶׂה וְשָׁמַרְתָּ אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי לָלֶכֶת בָּהֶם
וַהֲקִמֹתִי אֶת־דְּבָרִי אִתָּךְ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־דָּוִד אָבִיךָ׃
13 וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אֶעֱזֹב אֶת־עַמִּי
יִשְׂרָאֵל׃ 14 וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה
טו אֶת־הַבַּיִת וַיְכַלֵּהוּ׃ וַיִּבֶן אֶת־קִירוֹת הַבַּיִת מִבַּיְתָה
בְּצַלְעוֹת אֲרָזִים מִקַּרְקַע הַבַּיִת עַד־קִירוֹת הַסִּפָּן צִפָּה
עֵץ מִבַּיִת וַיְצַף אֶת־קַרְקַע הַבַּיִת בְּצַלְעוֹת בְּרוֹשִׁים׃
16 וַיִּבֶן אֶת־עֶשְׂרִים אַמָּה מֵיַרְכְּתֵי הַבַּיִת בְּצַלְעוֹת אֲרָזִים
מִן־הַקַּרְקַע עַד־הַקִּירוֹת וַיִּבֶן לוֹ מִבַּיִת לִדְבִר לְקֹדֶשׁ
17 הַקָּדָשִׁים׃ וְאַרְבָּעִים בָּאַמָּה הָיָה הַבַּיִת הַהוּא הַהֵיכָל
18 לִפְנִי׃ וְאֶרֶז אֶל־הַבַּיִת פְּנִימָה מְקֻלַּעַת פְּקָעִים וּפִטּוּרֵי
19 צִצִּים הַכֹּל אֶרֶז אֵין אֶבֶן נִרְאָה׃ וּדְבִיר בְּתוֹךְ־הַבַּיִת
מִפְּנִימָה הֵכִין לְתִתָּן שָׁם אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה׃
כ וְלִפְנֵי הַדְּבִיר עֶשְׂרִים אַמָּה אֹרֶךְ וְעֶשְׂרִים אַמָּה רֹחַב
וְעֶשְׂרִים אַמָּה קוֹמָתוֹ וַיְצַפֵּהוּ זָהָב סָגוּר וַיְצַף מִזְבֵּחַ
21 אָרֶז׃ וַיְצַף שְׁלֹמֹה אֶת־הַבַּיִת מִפְּנִימָה זָהָב סָגוּר
וַיַּעֲבֵר בְּרַתֻּקוֹת זָהָב לִפְנֵי הַדְּבִיר וַיְצַפֵּהוּ זָהָב׃
22 וְאֶת־כָּל־הַבַּיִת צִפָּה זָהָב עַד־תֻּם כָּל־הַבָּיִת וְכָל־
23 הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־לַדְּבִיר צִפָּה זָהָב׃ וַיַּעַשׂ בַּדְּבִיר שְׁנֵי
24 כְרוּבִים עֲצֵי־שֶׁמֶן עֶשֶׂר אַמּוֹת קוֹמָתוֹ׃ וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת
כְּנַף הַכְּרוּב הָאֶחָת וְחָמֵשׁ אַמּוֹת כְּנַף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִית
כה עֶשֶׂר אַמּוֹת מִקְצוֹת כְּנָפָיו וְעַד־קְצוֹת כְּנָפָיו׃ וְעֶשֶׂר
26 בָּאַמָּה הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי מִדָּה אַחַת וְקֶצֶב אֶחָד לִשְׁנֵי
27 הַכְּרֻבִים׃ קוֹמַת הַכְּרוּב הָאֶחָד עֶשֶׂר בָּאַמָּה וְכֵן
הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי׃ וַיִּתֵּן אֶת־הַכְּרוּבִים בְּתוֹךְ הַבַּיִת

ברתוקות ק׳ v. 21. יתיר ו׳ v. 16. ע״כ v. 14. הפנימי

(יא) נון ערגינג אין שְׁלֹמֹה דאס ווארט דעס עוויגען וויל איך זאגען,
(יב) דיסעס הויס בויעסט דו מיר! ווירסט דוּ נאך מיינען גע־
זעצען ווערדען, מיינע פארשריפטען האלטען, מוכט זארגפעלטיג זיין,
מיינע געבאטע נו בעאבכטען · זו ווערדע איך דיר מיינע
פערהייסונג ערפילען, דיא איך דיינעם פאטער דָּוִד געגעבען
האבע: (יג) איך ווערדע שטעטס מיינע ווינקונג מיטען דען
קינדערן ישְׂרָאֵל האלטען, מוכט זיא, אז מיין פאלק, ניא פער־
לאסען: (יד) אז שְׁלֹמֹה מיט דעק (מייסטערן) בויא דעס הויסעס
פערטיג ווארּ: (טו) ויס ער אינווענדיג דיא מויער מיט טאפעל־
ווערק פון צעדערן־האלץ פון פוס־בעדעק ביס צו דען
גיר דער מויער · פאלט דעק פוס־בעדעק פון צעדערן־האלץ.
דען פוס־בעדען אבער ויס ער מיט טאכענען־האלץ בעטאפעלט·
נערהאלב דעס הויסעס, ניווענדיג עולען וויט פון דער מויער,
(נור אבענד־וויטע) מאכטע מען מיינע ברעטטער־ווענד פון
צעדערן־האלץ, דיא מען דעק פוס־בעדעק ביס צו דיא דעק רייכטע.
דיסער אבבעזאכערטע רוים ווארּ דער דְּבִר, אלער דאס אולער־
הייליגסטע: (יז) מוכד דיא אינרינגען פיערעקיג עולען דעס הויסעס,
מיט וועלכען דען הֵיכָל (יח) דיא צעדערן־וואנד מען דעק
מינגערן דעס הויסעס, ווארען פערזיהרט מיט קאסטבארקייטען מוכד
מוק־בלומענדען צוואטן · עולעס ווארּ פון מינגען מיט צעדערן גע־
טאפעלט, מוכד נירגענדס שטיין נו זעהען: (יט) דען דְּבִר, ווע־
כער דאס מינגערסטע ניימאנד פון דעס הויסע ווארּ, בעשטימאטע
ער נור מוק־בעווהרונג דער בונדעס־לאדע דעס עוויגען: (כ) אין
עולע בריים, מוכד ניווענדיג עולען פון דעק ווארּ, ויס ער דיא וואנד
מיט גע־לויטערטען גאלד בעוועגען · דיסעס טהאט ער אוך דעק
אלטאר פון צעדערן־האלץ: (כא) שְׁלֹמֹה ויס דאס גאנצע הויס
מינווענדיג מיט גע־לויטערטען גאלד בעוועגען · מוכד זאכטע דיסעס
בעשעהען ווארּ, דאס מינגערע דעס דְּבִיר פערמיטטעלסט גאלדער־
קעטטען נוסאמען ריגעלן: (כב) דאס גאנצע הויס ווארּ עולען דורכ־
בעהענדס מיט גאלד בעוועגט · אוך דער עולטער בייא דעם דְּבִיר
ווארּ גאנצליך מיט גאלד מיבערצאגען: (כג) אין דעם דְּבִיר מאכטע
ער צוויי כְּרוּבִים פון עהל־בוים־האלץ, דערען יעדער צען
עלן האך ווארּ: (כד) פינף עלן האטטע דער אינע פליגעל דעס
כְּרוּב, מוכד פינף עלן דער אנדערע פליגעל, פון צעהען עלן פון
אינעם ענדע דער פליגעל ביס צו דעם אנדערן ענדע: (כה) עבען
זו, האטטע דער אנדערע כְּרוּב נעהען עולען, ביידע האטטען
אינערליא מאס מוכד פארם: (כו) דער אינע כְּרוּב ווער נעהען
עולען האך, מוכד דער אנדערע עבענפאלס נעהען עולען: (כז) דיסע
כְּרוּבִים זעטטע מען אין דיא מיטטע דעס אינערסטען הויסעס,
מיט אויסגעברייטעטען פליגעלן, זו דאס דער פליגעל דעס אינע
דסס

ען
ניג אן דער נאַהו, מוב זוואר פֿינפֿצעהן אן מיינער רייהע:
ערפֿאַרלעך וואר. ובען יאַהרע מיט אַלטן מאַרמאָר בעוועגט
טעמפּעל פֿאַלענדעט זיך, מיט אַלע וואס דאַזו נעהערט מוב
אַבער נישט בוי, נאָר מיט הילץ בעקליידעט. (ח) מוב אן דער
דרייסיג אין דער העהע, מוב רוהעטע אויף פֿיער רייהען נעלעגט
ווילקן, אויף וועלכען נעלעגרבע באַלקען לאַגען: (ג) מיינע דעקע
פֿאַן נעלעגרן האָלץ וואר אַבען מיבער דען גאַנצען, דיא אויף דען
בעלאַסטען ווילקן רוהעטען. דיא בעאַמטער וואַרען פֿינף מוב דער פֿיער־
עקע: (ד) מוב דיא בילדער טהיר־פֿליגעל פֿאַן עהו־בוים האָלץ,
פֿינף־עק: (ה) דיסע בילדער טהיר־פֿליגעל פֿאַן עהו־בוים האָלץ,
וואַרען מיט שניץ־ווערק פֿאַן כְּרוּבִים, פּאַלמען, מוב אויף בוי־העב־
לען בעלאַגן בעלידערט, דיא מיט גאָלד מיבערצאָגען וואַרען. דען פֿיר
פֿוס אויף דיא כְּרוּבִים מוב פּאַלמען נאָן עבענפֿאַלס שאַבען:
(ו) אן דער מיינגאַנג דעס הֵיכָל מאַכטע מאַן עבענפֿאַלס
פֿאַסטען פֿאַן עהו־בוים־האָלץ. מַבער דיא שטעלטען מיין פֿיער־עק
פֿאַר: (ז) מוב דיא בילדען טהיר־פֿליגעל וואַרען מיין פֿיער־עק־
מיבער מיינגאַנג שאַבען יבדער פֿליגעל מוס זוויי בוֹאַטערן, דיא זיך
האָלן. מוך בעשטאַנד יבדער פֿליגעל מוס זוויי בוֹאַטערן, דיא זיך
מיבער מיינגאַנג שאַבען: (ח) דיסע טהירען וואַרען עבער־
פֿאַלס מיט שניץ־ווערק פֿאַן כְּרוּבִים, פּאַלמען, מוב אויף בוי־העב־
לען בעלאַגן בעלידערט, דיא מיט גאָלד מיבערצאָגען וואַרען. אויף
דער טהיר־שוועל לינקען האַנד, וואַרד דער גרוב זו
דעם פֿיערטען יאַהרע, מן דעם מאַנאַט זו, וואַרד דער גרוב זו
שטיינען, מוב מיינער רייהע פֿאַן נעדערבען באַלקען: (ז) מן
דעם פֿיערטען יאַהרע, מן דעם מאַנאַט זו, וואַרד דער גרוב זו
מיינערען הַלְּ מוסַפֿאַסטע ער מיט דרייא רייהען פֿאַן קוואַדער־
שטיינען, מוב מיינער רייהע פֿאַן נעדערבען באַלקען: (ז) מן
דעם פֿאַרבענֿייכענטען ריסע נעבוידע נאַך־נעמאַכט: (ו) דען
וואַר דעם פֿאַרבענֿייכענטען ריסע נעבוידע נאַך־נעמאַכט: (ו) דען
דען בוֹאַטען פֿערנֿיהרט, דיא מיט גאָלד מיבערנֿאַבען וואַרען. עלעס
פֿאַלס מיט שניץ־ווערק פֿאַן כְּרוּבִים, פּאַלמען, מוב אויף בוי־העב־
לען בוֹאַטען בוב, דאַס מיסט מען דעם אַלטען מאַנאַט, שטאַנד
דעם מאַנאַט בוֹל, דאַס מיסט מן דעם אַלטען מאַנאַט, שטאַנד
דער טעמפּעל בעוועגט: (ח) מוב מן דעם פֿיליפֿטען יאַהרע, מן
דעם פֿיערטען יאַהרע, מן דעם מאַנאַט זו, וואַרד דער גרוב זו
שטיינען, מוב מיינער רייהע פֿאַן נעדערבען באַלקען: (ז) מן
מיבערערען הַלְּ מוסַפֿאַסטע ער מיט דרייא רייהען פֿאַן קוואַדער־
וואַרען:

קאַפּיטעל ז

(א) אן וויינעם הויס אַבער, בויעטע שלמה דרייאָנעהען יאַהרע
זאַנג, בים ער גאַנץ פֿאַרטיג וואַרד: (ב) נאַכדער בויעטע
לבנון, דיסעס האַטטע
ער זיך מיין וואַלד־הויס מן דעם וואַלד לְבָנוֹן. דיסעס האַטטע
מיט מן דעם מיסערען, בעוועבטע מאַן מיט גאַנ: (א) מן דעם
מיינגאַנג דעס דְּבִיר מאַכטע מאַן מיינע פֿליגעל־טהירע פֿאַן עהו־
בוים־האָלץ. דיא אָבער־שוועלע מיט דען פּאַסטען בילדעטען מיין
פֿינף־עק: (ב) דיסע בילדען טהיר־פֿליגעל פֿאַן עהו־בוים־האָלץ,
וואַרען מיט שניץ־ווערק פֿאַן כְּרוּבִים, פּאַלמען, מוב אויף בוי־העב־
לען בעלאַגן בעלידערט, דיא מיט גאָלד מיבערצאָגען וואַרען. דען עך
פֿיס אויף דיא כְּרוּבִים מוב פּאַלמען נאָן עבענפֿאַלס שאַבען:
(ג) אן דער מיינגאַנג דעס הֵיכָל מאַכטע מאַן עבענפֿאַלס
פֿאַסטען פֿאַן עהו־בוים־האָלץ. מַבער דיא שטעלטען מיין פֿיער־עק
פֿאַר: (ד) מוב דיא בילדען טהיר־פֿליגעל וואַרען מיין פֿיער־עק־
מיבער מיינגאַנג שאַבען יבדער פֿליגעל מוס זוויי בוֹאַטערן, דיא זיך
האָלן. מוך בעשטאַנד יבדער פֿליגעל מוס זוויי בוֹאַטערן, דיא זיך
מיבער מיינגאַנג שאַבען: (ה) דיסע טהירען וואַרען עבער־
פֿאַלס מיט שניץ־ווערק פֿאַן כְּרוּבִים, פּאַלמען, מוב אויף בוי־העב־
לען בוֹאַטען בוב, דאַס מיסט מן דעם אַלטען מאַנאַט, שטאַנד
דעם מאַנאַט בוֹל, דאַס מיסט מן דעם אַלטען מאַנאַט, שטאַנד
דער טעמפּעל בעוועגט: (ח) מוב מן דעם פֿיליפֿטען יאַהרע, מן
דעם פֿיערטען יאַהרע, מן דעם מאַנאַט זו, וואַרד דער גרוב זו
שטיינען, מוב מיינער רייהע פֿאַן נעדערבען באַלקען: (ז) מן
מיבערערען הַלְּ מוסַפֿאַסטע ער מיט דרייא רייהען פֿאַן קוואַדער־
וואַרען:

הַפְּנִימִי וַיִּפְרֹשׂ אֶת־כַּנְפֵי הַכְּרֻבִים וַתִּגַּע כְּנַף־הָאֶחָד
בַּקִּיר וּכְנַף הַכְּרוּב הַשֵּׁנִי נֹגַעַת בַּקִּיר הַשֵּׁנִי וּכְנָפֵיהֶם
28 אֶל־תָּוֶךְ הַבַּיִת נֹגְעֹת כָּנָף אֶל־כָּנָף׃ וַיְצַף אֶת־
29 הַכְּרוּבִים זָהָב׃ וְאֵת כָּל־קִירוֹת הַבַּיִת סָבִיב׀ פִּתּוּחֵי מִקְלָעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים מִלִּפְנִים
ל וְלַחִיצוֹן׃ וְאֶת־קַרְקַע הַבַּיִת צִפָּה זָהָב לִפְנִימָה
31 וְלַחִיצוֹן׃ וְאֶת פֶּתַח הַדְּבִיר עָשָׂה דַּלְתוֹת עֲצֵי־שָׁמֶן
32 הָאַיִל מְזוּזֹת חֲמִשִּׁית׃ וּשְׁתֵּי דַּלְתֹת עֲצֵי־שָׁמֶן
וַיִּקַּע עֲלֵיהֶם מִקְלָעוֹת כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים
וַיְצַף זָהָב וַיֵּרֶד עַל־הַכְּרֻבִים וְעַל־הַתִּמֹרֹת אֶת־
33 הַזָּהָב׃ וְכֵן עָשָׂה לְפֶתַח הַהֵיכָל מְזוּזֹת עֲצֵי־שָׁמֶן
34 מֵאֵת רְבִעִית׃ וּשְׁתֵּי דַלְתוֹת עֲצֵי בְרוֹשִׁים שְׁנֵי צְלָעִים
הַדֶּלֶת הָאַחַת גְּלִילִים וּשְׁנֵי קְלָעִים הַדֶּלֶת הַשֵּׁנִית
לה גְּלִילִים׃ וַיִּקַּע כְּרוּבִים וְתִמֹרֹת וּפְטוּרֵי צִצִּים
36 וְצִפָּה זָהָב מְיֻשָּׁר עַל־הַמְּחֻקָּה׃ וַיִּבֶן אֶת־הֶחָצֵר
הַפְּנִימִית שְׁלֹשָׁה מוּרֵי גָזִית וְטוּר כְּרֻתוֹת אֲרָזִים׃
38 37 בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִת יֻסַּד בֵּית יְהוָה בְּיֶרַח זִו׃ וּבַשָּׁנָה
הָאַחַת עָשְׂרֵה בְּיֶרַח בּוּל הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי
כָּלָה הַבַּיִת לְכָל־דְּבָרָיו וּלְכָל־מִשְׁפָּטָו וַיִּבְנֵהוּ שֶׁבַע
שָׁנִים׃

Cap. VII. ז

א וְאֶת־בֵּיתוֹ בָּנָה שְׁלֹמֹה שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְכַל אֶת־
2 כָּל־בֵּיתוֹ׃ וַיִּבֶן אֶת־בֵּית׀ יַעַר הַלְּבָנוֹן מְאָה אַמָּה
אָרְכּוֹ וַחֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה קוֹמָתוֹ עַל
אַרְבָּעָה טוּרֵי עַמּוּדֵי אֲרָזִים וּכְרֻתוֹת אֲרָזִים עַל־
3 הָעַמּוּדִים׃ וְסָפֻן בָּאֶרֶז מִמַּעַל עַל־הַצְּלָעוֹת אֲשֶׁר עַל־
הָעַמּוּדִים אַרְבָּעִים וַחֲמִשָּׁה עֶשֶׂר הַטּוּר׃

משפטיו קרי v. 38. • ושקפים

וּשְׁקָפִים שָׁלֹשׁ מוּרִים וּמֻחֲזָה אֶל־מֻחֲזָה שָׁלֹשׁ 4
פְּעָמִים׃ וְכָל־הַפְּתָחִים וְהַמְּזוּזֹת רְבָעִים שָׁקֻף וּמָוּל ה
מֻחֲזָה אֶל־מֻחֲזָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים׃ וְאֵת אוּלָם הָעַמּוּדִים 6
עָשָׂה חֲמִשִּׁים אַמָּה אָרְכּוֹ וּשְׁלֹשִׁים אַמָּה רָחְבּוֹ וְאוּלָם
עַל־פְּנֵיהֶם וְעַמֻּדִים וְעָב עַל־פְּנֵיהֶם׃ וְאוּלָם הַכִּסֵּא 7
אֲשֶׁר יִשְׁפֹּט־שָׁם אֻלָם הַמִּשְׁפָּט עָשָׂה וְסָפַן בָּאֶרֶז
מֵהַקַּרְקַע עַד־הַקֹּרָה׃ וּבֵיתוֹ אֲשֶׁר־יֵשֶׁב שָׁם חָצֵר 8
הָאַחֶרֶת מִבֵּית לָאוּלָם כַּמַּעֲשֶׂה הַזֶּה הָיָה וּבַיִת יַעֲשֶׂה
לְבַת־פַּרְעֹה אֲשֶׁר לָקַח שְׁלֹמֹה כָּאוּלָם הַזֶּה׃ כָּל־ 9
אֵלֶּה אֲבָנִים יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית מְגֹרָרוֹת בַּמְּגֵרָה
מִבַּיִת וּמְחוּץ וּמִמַּסַּד עַד־הַטְּפָחוֹת וּמְחוּץ עַד־הֶחָצֵר
הַגְּדוֹלָה׃ וּמִיסָּד אֲבָנִים יְקָרוֹת אֲבָנִים גְּדֹלוֹת אַבְנֵי י
עֶשֶׂר אַמּוֹת וְאַבְנֵי שְׁמֹנֶה אַמּוֹת׃ וּמִלְמַעְלָה אֲבָנִים 11
יְקָרוֹת כְּמִדּוֹת גָּזִית וָאָרֶז׃ וְחָצֵר הַגְּדוֹלָה סָבִיב 12
שְׁלֹשָׁה מוּרִים גָּזִית וְטוּר כְּרִתוֹת אֲרָזִים וְלַחֲצַר בֵּית־
יְהוָה הַפְּנִימִית וּלְאֻלָם הַבָּיִת׃
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיִּקַּח אֶת־ 13*
חִירָם מִצֹּר׃ בֶּן־אִשָּׁה אַלְמָנָה הוּא מִמַּטֵּה נַפְתָּלִי 14
וְאָבִיו אִישׁ־צֹרִי חֹרֵשׁ נְחֹשֶׁת וַיִּמָּלֵא אֶת־הַחָכְמָה
וְאֶת־הַתְּבוּנָה וְאֶת־הַדַּעַת לַעֲשׂוֹת כָּל־מְלָאכָה בַּנְּחֹשֶׁת
וַיָּבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיַּעַשׂ אֶת־כָּל־מְלַאכְתּוֹ׃
וַיָּצַר אֶת־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים נְחֹשֶׁת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה אַמָּה טו
קוֹמַת הָעַמּוּד הָאֶחָד וְחוּט שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה אַמָּה יָסֹב
אֶת־הָעַמּוּד הַשֵּׁנִי׃ וּשְׁתֵּי כֹתָרוֹת עָשָׂה לָתֵת עַל־ 16
רָאשֵׁי הָעַמּוּדִים מֻצָק נְחֹשֶׁת חֲמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת
הַכֹּתֶרֶת הָאַחַת וְחָמֵשׁ אַמּוֹת קוֹמַת הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃
שְׂבָכִים מַעֲשֵׂה שְׂבָכָה גְּדִלִים מַעֲשֵׂה שַׁרְשְׁרוֹת לַכֹּתָרֹת 17

* הפטרת ויקהל כמנהג הספרדים v. 13.

אשר

(ד) אין עלין דרייא רייהען ווערען פֿערסטעט־עפֿענונגען אַנגע־
ברַאכט, אונד נוּמער דערגעשטַאלט, דאס יעדעס מאל מיינט אוים־ וכֿ
דער אַבגעהאַקט בילדעטען בעגען־מיצער וואַר: (ה) בייא עלין מיינ־
גאַבגען בילדעטען דיא פּפֿאָסטען אונד שוועלען מיין פֿיער־עק · אונד
דיא מיינגאַבגע וואַרען מן עלין דרייא רייהען עבענפֿאַלס מין גרַס־
דער ריכטונג בעגען מייגַאַבער: (ו) מיינט העלוע, דיא מאַן
בעצייכענט אויך לעבטען · דיסע העלוע איז גאַנץ אונד גאַר
דרייפּיג בריים · זו דאס דיא העלוע דיא גאַנץ בריים לעס ווילן־
נאַמען · כאַהן · דיסע העלוע בעשטאַנד אוים ווילן־ מיט
מיינעס אין כאַהן · דיסע העלוע איז צוּרי, מין קונסט־מַ־
נון זו לעס קענוגע שלמה, אונד מאַכטע עלין, וואס דיסער
נעטהיג האַטטע: (ט) ער פֿערפֿערטיגטע נעמליך זוויי עהערנע
זיילען, יעדע מַכטצעהען עלין האַך, אונד מיינט שבור פֿאַן זוועלף
עלין קאַנטנט דיא מיינט וויא דיא מכערע מוּפֿאַסען: (י) פֿער־
נער זוויי קנייפֿפֿע אוים קופֿפֿער בעגאַסען, פֿאַנן אוף דיא זיילען
זו

צו זעצען · דער איינע קנויף, זא וויא דער אנדערע, וואר פינף עללען האך : (יז) לויב-ווערק וויא דאס לויב דער בייאע געפלאכטען, אויף שנירען וויא קיטטען געפלאכטען, ווארען צור ציראטה אן דען קנייפפען איבער דען זיילען · זיבען רייהען זאלכער פערציה-רונגען ווארען אן יעדעם קנייפפע : (יח) ער מאכטע פערנער צווייא רייהען גראנאט-אפפעל (אום דיא קנייפפע) הערום, דיא אן דעם לויב-ווערק הינגען, אום דיא קנייפפע איבער דען זיילען צו בעדעקען · בייא דעם איינען קנייף זאוואהל אלס בייא דעם אנדערן : (יט) דיזע קנייפפע ווארען ליליען-פערמיג געמאכט, וויא דיא (קנייפפע) אין דער האללע ווארען, אונד האטטען פיער עללען (אים דורך-מעססער :) (כ) דיא צווייא הונדערט גראנאט-אפפעל הינגען אין צווייא רייהען אום דיא קנייפפע אויף דען זיילען הערום · נעמליך (איינע רייהע) אבערהאלב, אונד (איינע רייהע) אונטערהאלב דעס בויכעס, אום וועלכען דאס לויב-ווערק וואר : (כא) דיזע זיילען ריכ-טעטע ער אין דער האללע דעס היכל אויף, שטעללטע איינע דאפאן צור רעכטען זייטע (אם איינגאנגע דעס היכל) אונד נאננטע זיא יכין, אונד דיא אנדערע צור לינקען זייטע, וועלכע ער בעז נאננ-טע : (כב) אונד זעצטע אויף דיא זיילען דען ליליען-פערמיגען קנייף, אונד זא וואר דיא ארבייט דער זיילען פאללענדעט : (כג) נון פערפער-טיגטע ער איינען גראססען קעססעל, (אדער טויך-באד) פאן קופפער געגאססען · דיזער וואר רונד, האטטע פאן איינעם ראנדע צו דעם אנדערן (אים דורך-מעססער) צעהען עללען, אונד אין דער העהע פינף עללען · אונד איינע שנור פאן דרייסיג עללען קאננטע איהן אומפאססען : (כד) אונטער דעם ראנדע ווארען ריגגס אומהער קאלאקווינטען, צעהען אויף איינער עללע · זיא אומגאבען דען קעססעל פאן אללען זייטען אין צווייא רייהען, אונד ווארען מיט איהם אין איינעם געגאססען : (כה) דיזער קעססעל רוהעטע אויף צוועלף ריג-דערן, פאן דענען דרייא מיט דעם געזיכטע געגען נארדען, דרייא געגען וועסטען, דרייא געגען זידען, אונד דרייא געגען אסטען געריכטעט ווארען · אויף איהרען ריקען לאג דער קעססעל, אונד איהרע הינטער-טהיילע ווארען הינאיינווערטס געקעהרט : (כו) דיא דיקע דעס קעססעלס וואר איינע האנד ברייט · אונד זיין ראנד וואר וויא דער ראנד אן איינער בלוהענדען ליליע · ער פאססטע צווייא טויזענד בת : (כז) ער פערפערטיגטע פערנער צעהען קופפער-נע געשטעללע · יעדעס וואר פיער עללען לאנג, פיער עללען ברייט, אונד דרייא עללען האך : (כח) יעדעס דיזער געשטעללע וואר פאל-גענדער-מאססען געארבייטעט · פאן אויססען אומגאבען עס לייסטען, דיא צווישען דען בעסיטטען אנגעבראכט ווארען, (כט) אן דיזען לייסטען ווארען פיגורען פאן לעווען, רינדערן, אונד כרובים, עבען

אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים שִׁבְעָה לַכֹּתֶרֶת הָאֶחָת
18 וְשִׁבְעָה לַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וַיַּעַשׂ אֶת־הָעַמּוּדִים וּשְׁנֵי
טוּרִים סָבִיב עַל־הַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־הַכֹּתָרֹת
אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָרִמֹּנִים וְכֵן עָשָׂה לַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃
19 וְכֹתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה שׁוּשַׁן בָּאוּלָם
כ אַרְבַּע אַמּוֹת׃ וְכֹתָרֹת עַל־שְׁנֵי הָעַמּוּדִים גַּם־מִמַּעַל
מִלְּעֻמַּת הַבֶּטֶן אֲשֶׁר לְעֵבֶר שְׂבָכָה וְהָרִמּוֹנִים מָאתַיִם
21 טֻרִים סָבִיב עַל הַכֹּתֶרֶת הַשֵּׁנִית׃ וַיָּקֶם אֶת־
הָעַמֻּדִים לְאֻלָם הַהֵיכָל וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּד הַיְמָנִי
וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ יָכִין וַיָּקֶם אֶת־הָעַמּוּד הַשְּׂמָאלִי
22 וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמוֹ בֹּעַז׃ וְעַל רֹאשׁ הָעַמּוּדִים מַעֲשֵׂה
שׁוֹשָׁן וַתִּתֹּם מְלֶאכֶת הָעַמּוּדִים׃
23 וַיַּעַשׂ אֶת־הַיָּם מוּצָק עֶשֶׂר בָּאַמָּה
מִשְּׂפָתוֹ עַד־שְׂפָתוֹ עָגֹל ׀ סָבִיב וְחָמֵשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתוֹ
24 וְקָוֵה שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה יָסֹב אֹתוֹ סָבִיב׃ וּפְקָעִים מִתַּחַת
לִשְׂפָתוֹ ׀ סָבִיב סֹבְבִים אֹתוֹ עֶשֶׂר בָּאַמָּה מַקִּפִים אֶת־
הַיָּם סָבִיב שְׁנֵי טוּרִים הַפְּקָעִים יְצֻקִים בִּיצֻקָתוֹ׃
כה עֹמֵד עַל־שְׁנֵי עָשָׂר בָּקָר שְׁלֹשָׁה פֹנִים ׀ צָפוֹנָה וּשְׁלֹשָׁה
פֹנִים ׀ יָמָּה וּשְׁלֹשָׁה ׀ פֹּנִים נֶגְבָּה וּשְׁלֹשָׁה פֹּנִים מִזְרָחָה
26 וְהַיָּם עֲלֵיהֶם מִלְמָעְלָה וְכָל־אֲחֹרֵיהֶם בָּיְתָה׃ וְעָבְיוֹ
טֶפַח וּשְׂפָתוֹ כְּמַעֲשֵׂה שְׂפַת־כּוֹס פֶּרַח שׁוֹשָׁן אַלְפַּיִם
27 בַּת יָכִיל׃ וַיַּעַשׂ אֶת־
הַמְּכֹנוֹת עֶשֶׂר נְחֹשֶׁת אַרְבַּע בָּאַמָּה אֹרֶךְ הַמְּכוֹנָה
הָאַחַת וְאַרְבַּע בָּאַמָּה רָחְבָּהּ וְשָׁלֹשׁ בָּאַמָּה קוֹמָתָהּ׃
28 וְזֶה מַעֲשֵׂה הַמְּכוֹנָה מִסְגְּרֹת לָהֶם וּמִסְגְּרֹת בֵּין
29 הַשְׁלַבִּים׃ וְעַל־הַמִּסְגְּרוֹת אֲשֶׁר ׀ בֵּין הַשְׁלַבִּים

כצ"ל v. 22. השבכה ק' v. 20. קמץ ברביע v. 18. אריות
ע"ב ibid. כצ"ל v. 26. וקו קרי v. 23.

אֲרָיוֹת ׀ בָּקָר וּכְרוּבִים וְעַל־הַשַּׁלְבִּים כֵּן מִמָּעַל וּמִתַּחַת
לַאֲרָיוֹת וְלַבָּקָר לְיוֹת מַעֲשֶׂה מוֹרָד׃ וְאַרְבָּעָה אוֹפַנֵּי ל
נְחֹשֶׁת לַמְּכוֹנָה הָאַחַת וְסַרְנֵי נְחֹשֶׁת וְאַרְבָּעָה פַּעֲמֹתָיו
כְּתֵפֹת לָהֶם מִתַּחַת לַכִּיֹּר הַכְּתֵפֹת יְצֻקוֹת מֵעֵבֶר אִישׁ
לְיוֹת׃ וּפִיהוּ מִבַּיִת לַכֹּתֶרֶת וָמַעְלָה בָּאַמָּה וּפִיהָ 31
עָגֹל מַעֲשֵׂה־כֵן אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה וְגַם־עַל־פִּיהָ
מִקְלָעוֹת וּמִסְגְּרֹתֵיהֶם מְרֻבָּעוֹת לֹא־עֲגֻלוֹת׃ וְאַרְבַּע 32
הָאוֹפַנִּים לְמִתַּחַת לַמִּסְגְּרוֹת וִידוֹת הָאוֹפַנִּים בַּמְּכוֹנָה
וְקוֹמַת הָאוֹפָן הָאֶחָד אַמָּה וַחֲצִי הָאַמָּה׃ וּמַעֲשֵׂה 33
הָאוֹפַנִּים כְּמַעֲשֵׂה אוֹפַן הַמֶּרְכָּבָה יְדוֹתָם וְגַבֵּיהֶם
וְחִשֻּׁקֵיהֶם וְחִשֻּׁרֵיהֶם הַכֹּל מוּצָק׃ וְאַרְבַּע כְּתֵפוֹת 34
אֶל אַרְבַּע פִּנּוֹת הַמְּכוֹנָה הָאַחַת מִן־הַמְּכוֹנָה כְּתֵפֶיהָ׃
וּבְרֹאשׁ הַמְּכוֹנָה חֲצִי הָאַמָּה קוֹמָה עָגֹל סָבִיב וְעַל לה
רֹאשׁ הַמְּכוֹנָה יְדֹתֶיהָ וּמִסְגְּרֹתֶיהָ מִמֶּנָּה׃ וַיִּפְתַּח עַל־ 36
הַלָּחֹת יְדֹתֶיהָ וְעַל־מִסְגְּרֹתֶיהָ כְּרוּבִים אֲרָיוֹת וְתִמָּרֹת
כְּמַעַר־אִישׁ וְלִיוֹרֵת סָבִיב׃ כַּזֹּאת עָשָׂה אֶת־עֶשֶׂר 37
הַמְּכֹנוֹת מוּצָק אֶחָד מִדָּה אַחַת קֶצֶב אֶחָד לְכֻלָּהֶנָּה׃
וַיַּעַשׂ עֲשָׂרָה כִּיֹּרוֹת נְחֹשֶׁת אַרְבָּעִים 38
בַּת יָכִיל ׀ הַכִּיּוֹר הָאֶחָד אַרְבַּע בָּאַמָּה הַכִּיּוֹר הָאֶחָד
כִּיּוֹר אֶחָד עַל־הַמְּכוֹנָה הָאַחַת לְעֶשֶׂר הַמְּכֹנוֹת׃ וַיִּתֵּן 39
אֶת־הַמְּכֹנוֹת חָמֵשׁ עַל־כֶּתֶף הַבַּיִת מִיָּמִין וְחָמֵשׁ עַל־
כֶּתֶף הַבַּיִת מִשְּׂמְאוֹל וְאֶת־הַיָּם נָתַן מִכֶּתֶף הַבַּיִת
הַיְמָנִית קֵדְמָה מִמּוּל נֶגֶב׃
וַיַּעַשׂ חִירוֹם אֶת־הַכִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת מ *
וַיְכַל חִירָם לַעֲשׂוֹת אֶת־כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה 41
לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה׃ עַמֻּדִים שְׁנַיִם וְגֻלֹּת הַכֹּתָרֹת

מסגרתיה קרי v. 36. אשר

* v. 40. הפטרת ויקהל במנהג אשכנזים והיא הפטרת פקודי כפי הספרדים

עבען זײַ אַן דען בײדען געסיאסען, אַבען מוכד מוכטען · דיא זעווען
זײַנען (76)

אֲשֶׁר־עַל־רֹאשׁ הָעַמֻּדִים שְׁתָּיִם וְהַשְּׂבָכוֹת שְׁתַּיִם
לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־רֹאשׁ
42 הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הָרִמֹּנִים אַרְבַּע מֵאוֹת לִשְׁתֵּי הַשְּׂבָכוֹת
שְׁנֵי־טוּרִים רִמֹּנִים לַשְּׂבָכָה הָאֶחָת לְכַסּוֹת אֶת־שְׁתֵּי
43 גֻּלֹּת הַכֹּתָרֹת אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָעַמּוּדִים׃ וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת
44 עֶשֶׂר וְאֶת־הַכִּיֹּרֹת עֲשָׂרָה עַל־הַמְּכֹנוֹת׃ וְאֶת־הַיָּם
מה הָאֶחָד וְאֶת־הַבָּקָר שְׁנֵים־עָשָׂר תַּחַת הַיָּם׃ וְאֶת־
הַסִּירוֹת וְאֶת־הַיָּעִים וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים
הָאֹהֶל אֲשֶׁר עָשָׂה חִירָם לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה
46 נְחֹשֶׁת מְמֹרָט׃ בְּכִכַּר הַיַּרְדֵּן יְצָקָם הַמֶּלֶךְ בְּמַעֲבֵה
47 הָאֲדָמָה בֵּין סֻכּוֹת וּבֵין צָרְתָן׃ וַיַּנַּח שְׁלֹמֹה אֶת־
כָּל־הַכֵּלִים מֵרֹב מְאֹד מְאֹד לֹא נֶחְקַר מִשְׁקַל הַנְּחֹשֶׁת׃
48 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה אֵת כָּל־הַכֵּלִים אֲשֶׁר בֵּית יְהוָה אֵת
מִזְבַּח הַזָּהָב וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר עָלָיו לֶחֶם הַפָּנִים
49 זָהָב׃ וְאֶת־הַמְּנֹרוֹת חָמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְּׂמֹאל
לִפְנֵי הַדְּבִיר זָהָב סָגוּר וְהַפֶּרַח וְהַנֵּרֹת וְהַמֶּלְקַחַיִם
נ זָהָב׃ וְהַסִּפּוֹת וְהַמְזַמְּרוֹת וְהַמִּזְרָקוֹת וְהַכַּפּוֹת
וְהַמַּחְתּוֹת זָהָב סָגוּר וְהַפֹּתוֹת לְדַלְתוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי
לְקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים לְדַלְתֵי הַבַּיִת לַהֵיכָל זָהָב׃
51* וַתִּשְׁלַם כָּל־הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בֵּית יְהוָה וַיָּבֵא שְׁלֹמֹה אֶת־קָדְשֵׁי ׀ דָּוִד
אָבִיו אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב וְאֶת־הַכֵּלִים נָתַן בְּאֹצְרוֹת
בֵּית יְהוָה׃

Cap. VIII. ח

ח
א אָז יַקְהֵל שְׁלֹמֹה אֶת־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶת־כָּל־רָאשֵׁי
הַמַּטּוֹת נְשִׂיאֵי הָאָבוֹת לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה

גווייא ליב-ווערקע, אוך דיא רונדען קנייפפע אויף דען זיילען גו
בעדעקען: (מב) פיער הונדערט גראנאט-עפפעל, פיר דיא ביידען
ליב-ווערקע, וואפען גווייא רייהען אן יעדעם ליב-ווערק וואַרען,
אום דיא רונדען קנייפפע אויף דען זיילען דאמיט גו בעדעקען:
(מג) צעהען בעשטעללע, מיט דען צעהען וואש-בעקען דיא דאַרויף
רוהעטען: (מד) איין גראָסער קעסעל, אונד גוועלף רינדער דיא
איהן טרוגען: (מה) אשען-טעפפע, שויפעלן, אונד בעקען. אללע
דיסע געראַטהע, דיא חירם דעם קעניג שלמה פיר דען טעמפעל
מאַכטע, וואַרען פאן פאָלירטעם קופפער: (מו) אין דעם קרייסע
דעס ירדן, גווישען סכות אונד צרתן, ליס זיא דער קעניג אין
דער האָהלען ערדע גיסען: (מז) שלמה לעגטע אללע דיסע גע-
ראַטהע הין, (אין דען טעמפעל) אהנע זיא פאָרהער גו וואָגען,
וויל דיא מענגע דעס קופפערס גו גראָס וואַר: (מח) בון ליס
שלמה אללע איבריגען געראַטהע, דיא גו דעם הויסע גאָטטעס
געהערטען, פערפערטיגען. אלס, דען גאָלדענען אלטאַר, דען
גאָלדענען טיש, וואָראויף דאס שוי-בראָט לאַג: (מט) דיא לייכטער,
פאן דענען פינף גור רעכטען, אונד פינף גור לינקען, פאָר דעם
דביר שטאַנדען, אויס פיינעם געדיגענעם גאָלדע. פערנער דיא
גאָלדענען בלומען, לאַמפען, אונד ליכט-שעערען: (נ) דיא שאַלען,
מעסער, בעקען, לעפפעל, אונד פפאַננען, אללעס פאן דעם פיינ-
סטען גאָלדע. זעלבסט דיא אַנגעלן דער טהירען, אן דעם איננערן
גימער, אדער אללער-הייליגסטען, זאָוואָהל, אלס אויך אן דעם
היכל, וואַרען פאן גאָלד:
(נא) אלס נון דיא גאַנצע אַרבייט דעס טעמפעלס, וועלכע דער
קעניג שלמה אונטערנאָממען האַטטע, גו ענדע וואַר, בראַכטע
ער אללעס, וואס זיין פאַטער דוד אן גאָלד, זילבער, אונד געפעסען
געהייליגעט האַטטע, אונד לעגטע עס אין דיא שאַץ-קאַממער דעס
טעמפעלס נידער:

קאַפיטעל ח

(א) היעראויף בעריף שלמה אללע עלטעסטען אויס ישראל,
אונד אללע הייפטער דער שטאַממע אונד פאַמיליען דער קינדער
ישראל, גו זיך נאַך ירושלים, אום דיא בונדעס-לאַדע דעס
עוויגען אויס עיר-דוד, דאס איסט אויס ציון, הינאויף נאַך
דעם טעמפעל גו ברינגען: (ב) אין דעם מאָנאַטע אתנים, דאס
איסט אין דעם זיבענטען מאָנאַטע, פערזאַממעלטע זיך אלסאָ גאַנץ
ישראל גו דעם קעניגע שלמה, וועגען דיסעם פעסטע:
אונד

יְרוּשָׁלָ͏ִם לְהַעֲלוֹת אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה מֵעִיר דָּוִד הִיא
צִיּוֹן׃ וַיִּקָּהֲלוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל־אִישׁ יִשְׂרָאֵל 2*
בְּיֶרַח הָאֵתָנִים בֶּחָג הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי׃ וַיָּבֹאוּ כֹּל 3
זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־הָאָרוֹן׃ וַיַּעֲלוּ אֶת־ 4
אֲרוֹן יְהוָה וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־כָּל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר
בָּאֹהֶל וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם׃ וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה ה
וְכָל־עֲדַת יִשְׂרָאֵל הַנּוֹעָדִים עָלָיו אִתּוֹ לִפְנֵי הָאָרוֹן
מְזַבְּחִים צֹאן וּבָקָר אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפְרוּ וְלֹא יִמָּנוּ מֵרֹב׃
וַיָּבִאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת־אֲרוֹן בְּרִית־יְהוָה אֶל־מְקוֹמוֹ אֶל־ 6
דְּבִיר הַבַּיִת אֶל־קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אֶל־תַּחַת כַּנְפֵי
הַכְּרוּבִים׃ כִּי הַכְּרוּבִים פֹּרְשִׂים כְּנָפַיִם אֶל־מְקוֹם 7
הָאָרוֹן וַיָּסֹכּוּ הַכְּרֻבִים עַל־הָאָרוֹן וְעַל־בַּדָּיו מִלְמָעְלָה׃
וַיַּאֲרִכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרָאוּ רָאשֵׁי הַבַּדִּים מִן־הַקֹּדֶשׁ עַל־פְּנֵי 8
הַדְּבִיר וְלֹא יֵרָאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
אֵין בָּאָרוֹן רַק שְׁנֵי לֻחוֹת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר הִנִּחַ שָׁם 9
מֹשֶׁה בְּחֹרֵב אֲשֶׁר כָּרַת יְהוָה עִם־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֵאתָם
מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃ וַיְהִי בְּצֵאת הַכֹּהֲנִים מִן־הַקֹּדֶשׁ י
וְהֶעָנָן מָלֵא אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא־יָכְלוּ הַכֹּהֲנִים 11
לַעֲמֹד לְשָׁרֵת מִפְּנֵי הֶעָנָן כִּי־מָלֵא כְבוֹד־יְהוָה אֶת־בֵּית
יְהוָה׃ אָז אָמַר שְׁלֹמֹה 12
יְהוָה אָמַר לִשְׁכֹּן בָּעֲרָפֶל׃ בָּנֹה בָנִיתִי בֵּית זְבֻל לָךְ 13
מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ עוֹלָמִים׃ וַיַּסֵּב הַמֶּלֶךְ אֶת־פָּנָיו וַיְבָרֶךְ 14
אֵת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל עֹמֵד׃ וַיֹּאמֶר טו
בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּפִיו אֵת דָּוִד
אָבִי וּבְיָדוֹ מִלֵּא לֵאמֹר׃ מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי 16
אֶת־עַמִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לֹא־בָחַרְתִּי בְעִיר מִכֹּל
שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל לִבְנוֹת בַּיִת לִהְיוֹת שְׁמִי שָׁם וָאֶבְחַר

* v. 2. הפטרת יום שני של סכות

בדוד

(ג) אונד אַלס דיא עֶלטעסטען אויס יִשְׂרָאֵל אַנגעקאָממען וואַרען, האַבען דיא פריסטער דיא לאַדע אויף: (ד) אונד טרוגען זיא היגאויף, נעבסט דעם שטיפטס־צעלטע, אונד אַללען היילינגען געראַטהען, דיא דאַרין וואַרען. דיעסעס פערריכטעטען דיא פריסטער מיט בייא־הילפע דער לְוִיִּם: (ה) דער קעניג שְׁלֹמֹה אַבער, אונד מיט איהם דיא גאַנצע פֿאָן איהם צוזאַממען בערופֿענע געמיינע, גינגען פֿאָר דער לאַדע איינהער, אונד אָפּפֿערטען איינע אונצאָהלבאַרע מענגע פֿאָן שאַפֿען אונד רינדערן: (ו) דיא פריסטער בראַכטען נון דיא לאַדע דעס געזעטצליכען בונדעס אַן איהרען בעשטיממטען אָרט, נעמ־ליך אין דען דְּבִיר דעס הויזעס, אָדער אין דאַס אַללער־היילינגסטע, אונטער דיא פֿליגעל דער כְּרוּבִים: (ז) דען דיזע בריינטעטען איהרע פֿליגעל איבער דען אָרט אויס, וואָ דיא לאַדע רוהעטע, אונד בעדעקטען אַלזאָ פֿאָן אָבען, דיא לאַדע זאָוואָהל איהרען טראַגע־שטאַנגען: (ח) אַבער וואַן האַטטע דיזע טראַגע־שטאַנגען צו לאַנג געמאַכט, אונד דאַהער וואַרד מאַן איהרע שפּיצען שאָן אַן דעם איינ־גאַנגע פֿאָן דעם היילינגען ניממער צו דעם דְּבִיר געוואַהר. יעדאָך אויסערהאַלב דעסזעלבען וואַרען זיא ניכט צו זעהען. אונד זיא בליבען אַלזאָ דאַזעלבסט ביס אויף דיעסען טאַג: (ט) אין דער לאַדע וואַר וויטער ניכטס אַלס דיא צוויא שטיינערנען טאַפֿעלן, דיא מֹשֶׁה אַן דעם בערגע חוֹרֵב היניין געלעגט האַטטע, אונד דען בונד ענט־הילטען, דען דער עוויגע מיט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל נאַך איהרעם אויס־צוגע אויס מִצְרַיִם געשלאָססען האַטטע: (י) ווייא נון דיא פריסטער אויס דעם היילינגטהום הערויס גינגען, ערפֿילטע איינע וואָלקע, דען גאַנצען טעמפעל: (יא) דיא פריסטער קאָננטען וועגען דער וואָלקע ניכט דאַ בלייבען, אונד איהר אַמט פֿערריכטען, דען דיא הערליכקייט דעס עוויגען ערפֿילטע דאַס גאַנצע הויס גאָטטעס: (יב) דאַ שפּראַך שְׁלֹמֹה, עוויגער! דער דוא פֿערשפּראָכעסט, אין דיסער דיסטערען וואָלקע צו טהראָנען: (יג) דיר האַבע איך נון איין וואָהן־הויס געבויעט, געווידמעט צו דיינעם טהראָנע אויף עוויגע צייטען! (יד) דאַראויף ווענדעטע דער קעניג זיין אַנגעזיכט צו דער פֿערזאַממלונג, אונד זעגנעטע זיא. דיא פֿערזאַממלונג שטאַנד דיא גאַנצע צייט איבער אויפֿרעכט: (טו) אַלסדאַן שפּראַך ער, געלאָבעט זייא דער עוויגע! דער גאָטט פֿאָן יִשְׂרָאֵל! דער דורך זיינע אַללמאַכט יעצט ערפֿילעט, וואַס ער מיינעם פֿאַטער דָּוִד מיט פֿאָלגענדען וואָרטען פֿערהייסען האַט: (טז) פֿאָן דער צייט אַן, דאַ איך מיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל אויס מִצְרַיִם פֿיהרטע, האַבע איך נאָך ניא איינע שטאַדט אירגענד איינעס שטאַממעס אין יִשְׂרָאֵל ערוואָהלעט, אום מיר דאַזעלבסט איינען טעמפעל בויען צו לאַססען, דער נאַך מיינעם נאַמען גענאַננט ווירדע. נון האַבע איך דָּוִד ערקאָהרען,

17 בְּדָוִד לִהְיוֹת עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי עִם־לְבַב דָּוִד
18 אָבִי לִבְנוֹת בַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל־דָּוִד אָבִי יַעַן אֲשֶׁר הָיָה עִם־לְבָבְךָ לִבְנוֹת
19 בַּיִת לִשְׁמִי הֵטִיבֹתָ כִּי הָיָה עִם־לְבָבֶךָ׃ רַק אַתָּה לֹא
תִבְנֶה הַבַּיִת כִּי אִם־בִּנְךָ הַיֹּצֵא מֵחֲלָצֶיךָ הוּא־יִבְנֶה
כ הַבַּיִת לִשְׁמִי׃ וַיָּקֶם יְהוָה אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֵּר וָאָקֻם
תַּחַת דָּוִד אָבִי וָאֵשֵׁב ׀ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר
21 יְהוָה וָאֶבְנֶה הַבַּיִת לְשֵׁם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וָאָשִׂם
שָׁם מָקוֹם לָאָרוֹן אֲשֶׁר־שָׁם ׀ בְּרִית יְהוָה אֲשֶׁר כָּרַת
עִם־אֲבֹתֵינוּ בְּהוֹצִיאוֹ אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם׃
22 וַיַּעֲמֹד שְׁלֹמֹה לִפְנֵי מִזְבַּח
יְהוָה ׀ נֶגֶד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיִּפְרֹשׂ כַּפָּיו הַשָּׁמָיִם׃
23 וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֵין־כָּמוֹךָ אֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת שֹׁמֵר הַבְּרִית ׀ וְהַחֶסֶד
24 לַעֲבָדֶיךָ הַהֹלְכִים לְפָנֶיךָ בְּכָל־לִבָּם׃ אֲשֶׁר שָׁמַרְתָּ
לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר־דִּבַּרְתָּ לוֹ וַתְּדַבֵּר בְּפִיךָ
כה וּבְיָדְךָ מִלֵּאתָ כַּיּוֹם הַזֶּה׃ וְעַתָּה יְהוָה ׀ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
שְׁמֹר לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי אֵת אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לוֹ לֵאמֹר לֹא־
יִכָּרֵת לְךָ אִישׁ מִלְּפָנַי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל רַק אִם־
יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ אֶת־דַּרְכָּם ׀ לָלֶכֶת לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַכְתָּ
26 לְפָנָי׃ וְעַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יֵאָמֶן נָא דְּבָרֶיךָ אֲשֶׁר
27 דִּבַּרְתָּ לְעַבְדְּךָ דָּוִד אָבִי׃ כִּי הַאֻמְנָם יֵשֵׁב אֱלֹהִים
עַל־הָאָרֶץ הִנֵּה הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּךָ
28 אַף כִּי־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתִי׃ וּפָנִיתָ אֶל־תְּפִלַּת
עַבְדְּךָ וְאֶל־תְּחִנָּתוֹ יְהוָה אֱלֹהָי לִשְׁמַע אֶל־הָרִנָּה וְאֶל־
29 הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר עַבְדְּךָ מִתְפַּלֵּל לְפָנֶיךָ הַיּוֹם׃ לִהְיוֹת
עֵינְךָ פְּתֻחֹת אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה לַיְלָה וָיוֹם אֶל־הַמָּקוֹם

17 בדוד להיות על־עמי ישראל׃ ויהי עם־לבב דוד
18 אבי לבנות בית לשם יהוה אלהי ישראל׃ ויאמר
יהוה אל־דוד אבי יען אשר היה עם־לבבך לבנות
19 בית לשמי הטיבת כי היה עם־לבבך׃ רק אתה לא
תבנה הבית כי אם־בנך היצא מחלציך הוא־יבנה
כ הבית לשמי׃ ויקם יהוה את־דברו אשר דבר ואקם
תחת דוד אבי ואשב ׀ על־כסא ישראל כאשר דבר
21 יהוה ואבנה הבית לשם יהוה אלהי ישראל׃ ואשם
שם מקום לארון אשר־שם ׀ ברית יהוה אשר כרת
עם־אבתינו בהוציאו אתם מארץ מצרים׃
22 ויעמד שלמה לפני מזבח
יהוה ׀ נגד כל־קהל ישראל ויפרש כפיו השמים׃
23 ויאמר יהוה אלהי ישראל אין־כמוך אלהים בשמים
ממעל ועל־הארץ מתחת שמר הברית ׀ והחסד
24 לעבדיך ההלכים לפניך בכל־לבם׃ אשר שמרת
לעבדך דוד אבי את אשר־דברת לו ותדבר בפיך
כה ובידך מלאת כיום הזה׃ ועתה יהוה ׀ אלהי ישראל
שמר לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו לאמר לא־
יכרת לך איש מלפני ישב על־כסא ישראל רק אם־
ישמרו בניך את־דרכם ׀ ללכת לפני כאשר הלכת
26 לפני׃ ועתה אלהי ישראל יאמן נא דבריך אשר
27 דברת לעבדך דוד אבי׃ כי האמנם ישב אלהים
על־הארץ הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך
28 אף כי־הבית הזה אשר בניתי׃ ופניתה אל־תפלת
עבדך ואל־תחנתו יהוה אלהי לשמע אל־הרנה ואל־
29 התפלה אשר עבדך מתפלל לפניך היום׃ להיות
עינך פתחת אל־הבית הזה לילה ויום אל־המקום

אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר
יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת ל
עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּללוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם שִׁבְתְּךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ
וְסָלַחְתָּ׃ אֵת אֲשֶׁר יֶחֱטָא אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׂא־בוֹ 31
אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃
וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ 32
לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק
לָתֵת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ בְּהִנָּגֵף 33
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב אֲשֶׁר יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ
וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וְהִתְפַּללוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃
וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל 34
וְהֵשַׁבְתָּם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם׃
בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה לה
מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּללוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ
אֶת־שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יָשׁוּבוּן כִּי תְעַנֵּם׃ וְאַתָּה 36
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה
מָטָר עַל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃
רָעָב כִּי־יִהְיֶה בָּאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן 37
יֵרָקוֹן אַרְבֶּה חָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבוֹ בְּאֶרֶץ
שְׁעָרָיו כָּל־נֶגַע כָּל־מַחֲלָה׃ כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה 38
אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְכָל־הָאָדָם לְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן
אִישׁ נֶגַע לְבָבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה 39
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ
לָאִישׁ כְּכָל־דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת־לְבָבוֹ כִּי־אַתָּה יָדַעְתָּ
לְבַדְּךָ אֶת־לְבַב כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ לְמַעַן יִרְאוּךָ כָּל־ מ
הַיָּמִים אֲשֶׁר־הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה

לאבתינו

אֲשֶׁר אָמַרְתָּ יִהְיֶה שְׁמִי שָׁם לִשְׁמֹעַ אֶל־הַתְּפִלָּה אֲשֶׁר
יִתְפַּלֵּל עַבְדְּךָ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה׃ וְשָׁמַעְתָּ אֶל־תְּחִנַּת ל
עַבְדְּךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יִתְפַּללוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה
וְאַתָּה תִּשְׁמַע אֶל־מְקוֹם שִׁבְתְּךָ אֶל־הַשָּׁמַיִם וְשָׁמַעְתָּ
וְסָלַחְתָּ׃ אֵת אֲשֶׁר יֶחֱטָא אִישׁ לְרֵעֵהוּ וְנָשָׂא־בוֹ 31
אָלָה לְהַאֲלֹתוֹ וּבָא אָלָה לִפְנֵי מִזְבַּחֲךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃
וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְעָשִׂיתָ וְשָׁפַטְתָּ אֶת־עֲבָדֶיךָ 32
לְהַרְשִׁיעַ רָשָׁע לָתֵת דַּרְכּוֹ בְּרֹאשׁוֹ וּלְהַצְדִּיק צַדִּיק
לָתֵת לוֹ כְּצִדְקָתוֹ׃ בְּהִנָּגֵף 33
עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אוֹיֵב אֲשֶׁר יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְשָׁבוּ אֵלֶיךָ
וְהוֹדוּ אֶת־שְׁמֶךָ וְהִתְפַּללוּ וְהִתְחַנְּנוּ אֵלֶיךָ בַּבַּיִת הַזֶּה׃
וְאַתָּה תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל 34
וְהֵשַׁבְתָּם אֶל־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּ לַאֲבוֹתָם׃
בְּהֵעָצֵר שָׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה לה
מָטָר כִּי יֶחֶטְאוּ־לָךְ וְהִתְפַּללוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְהוֹדוּ
אֶת־שְׁמֶךָ וּמֵחַטָּאתָם יָשׁוּבוּן כִּי תְעַנֵּם׃ וְאַתָּה 36
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם וְסָלַחְתָּ לְחַטַּאת עֲבָדֶיךָ וְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל
כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה אֲשֶׁר יֵלְכוּ־בָהּ וְנָתַתָּה
מָטָר עַל־אַרְצְךָ אֲשֶׁר־נָתַתָּה לְעַמְּךָ לְנַחֲלָה׃
רָעָב כִּי־יִהְיֶה בָּאָרֶץ דֶּבֶר כִּי־יִהְיֶה שִׁדָּפוֹן 37
יֵרָקוֹן אַרְבֶּה חָסִיל כִּי יִהְיֶה כִּי יָצַר־לוֹ אֹיְבוֹ בְּאֶרֶץ
שְׁעָרָיו כָּל־נֶגַע כָּל־מַחֲלָה׃ כָּל־תְּפִלָּה כָל־תְּחִנָּה 38
אֲשֶׁר תִּהְיֶה לְכָל־הָאָדָם לְכֹל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֵדְעוּן
אִישׁ נֶגַע לְבָבוֹ וּפָרַשׂ כַּפָּיו אֶל־הַבַּיִת הַזֶּה׃ וְאַתָּה 39
תִּשְׁמַע הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ וְסָלַחְתָּ וְעָשִׂיתָ וְנָתַתָּ
לָאִישׁ כְּכָל־דְּרָכָיו אֲשֶׁר תֵּדַע אֶת־לְבָבוֹ כִּי־אַתָּה יָדַעְתָּ
לְבַדְּךָ אֶת־לְבַב כָּל־בְּנֵי הָאָדָם׃ לְמַעַן יִרְאוּךָ כָּל־ מ
הַיָּמִים אֲשֶׁר־הֵם חַיִּים עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה

לאבתינו

41 לאבתינו ׃ וגם אל־הנכרי אשר לא־מעמך ישראל
42 הוא ובא מארץ רחוקה למען שמך ׃ כי ישמעון
את־שמך הגדול ואת־ידך החזקה וזרעך הנטויה
43 ובא והתפלל אל־הבית הזה ׃ אתה תשמע השמים
מכון שבתך ועשית ככל אשר־יקרא אליך הנכרי
למען ידעון כל־עמי הארץ את־שמך ליראה אתך
כעמך ישראל ולדעת כי־שמך נקרא על־הבית הזה
44 אשר בניתי ׃ כי יצא עמך
למלחמה על־איבו בדרך אשר תשלחם והתפללו אל־
יהוה דרך העיר אשר בחרת בה והבית אשר־בנתי
מה לשמך ׃ ושמעת השמים את־תפלתם ואת־תחנתם
46 ועשית משפטם ׃ כי יחטאו־לך כי אין אדם אשר
לא־יחטא ואנפת בם ונתתם לפני אויב ושבום
47 שביהם אל־ארץ האויב רחוקה או קרובה ׃ והשיבו
אל־לבם בארץ אשר נשבו־שם ושבו ׀ והתחננו אליך
48 בארץ שביהם לאמר חטאנו והעוינו רשענו ׃ ושבו
אליך בכל־לבבם ובכל־נפשם בארץ איביהם אשר־
שבו אתם והתפללו אליך דרך ארצם אשר נתתה
לאבותם העיר אשר בחרת והבית אשר־בנית לשמך ׃
49 ושמעת השמים מכון שבתך את־תפלתם ואת־תחנתם
נ ועשית משפטם ׃ וסלחת לעמך אשר חטאו־לך
ולכל־פשעיהם אשר פשעו־בך ונתתם לרחמים לפני
51 שביהם ורחמום ׃ כי־עמך ונחלתך הם אשר הוצאת
52 ממצרים מתוך כור הברזל ׃ להיות עיניך פתחת
אל־תחנת עבדך ואל־תחנת עמך ישראל לשמע
53 אליהם בכל קראם אליך ׃ כי־אתה הבדלתם לך
לנחלה מכל עמי הארץ כאשר דברת ביד ׀ משה

בניתי קרי .48 .v

עבדך

לאנדע, דיינעם נאמענס וועגען קאממט: (מב) דען מאן ווירד הערען
פאן דיינעם גראססען נאמען, דיינער מאכטיגען האנד, אונד דיינעם
אויסגעשטרעקטען ארמע · ווען ער אלסא קאממט, אונד אין דיסעם
הויסע בעטהעט: (מג) זא ערהערע דוא איהן אין דעם הימעל,
דיינעם געוועהנליכען טהראנע, אונד טהוע אללעס, דארום דער
אויסלאנדער דיך אן־רופט · דאמיט אללע נאציאנען דער ערדע דיינען
נאמען קעננען לערנען, עהרפורכט פאר דיר האבען, וויא דיין
פאלק ישראל, אונד איבערצייגט ווערדען, דאס דיסעס הויס,
דאס איך ערבויעט האבע, נאך דיינעם נאמען גענאננט איסט:
(מד) ווען דיין פאלק געגען זיינען פיינד צו פעלדע ציהעט, וואהין
דוא עס איהם בעפיהלסט, אונד זיא פלעהען צו דיר, עוויגער! מיט
הין־געווענדעטעם געזיכטע, נאך דער שטאדט, דיא דוא ערוואהלעט
האסט, אונד נאך דעם הויסע, דאס איך דיינעם נאמען צו עהרען
געבויעט האבע: (מה) זא ערהערע דוא אין דעם הימעל איהר גע־
בעטה אונד פלעהען, אונד פיהרע איהר רעכט אויס: (מו) ווען זיא
זיך געגען דיך פערזינדיגען ווערדען, (דען וועלכער מענש זינדיגעט
ניכט צו־ווייען?) אונד דוא ווירסט איבער זיא צירנען, אונד זיא
דעם פיינדע פרייס געבען, דאס ער זיא צור שקלאפערייא וועג־
פיהרע, אין איין פיינדליכעס לאנד, פערן אדער נאהע: (מז) זיא
אבער אין דעם לאנדע איהרער שקלאפערייא איבער איהרען בעס־
הערינגען וואנדעל נאך־דענקען, איהן בערייען, אונד דאזעלבסט צו
דיר פלעהען, אונד שפרעכען, וויר האבען געזינדיגעט, זינד פער־
ברעכער, אונד בעסעוויכטער געוועסען! (מח) אונד נונמעהר
פאן גאנצעם הערצען אונד גאנצער זעעלע, אין דעם פיינדליכען
לאנדע, ווא זיא אלס געפאנגענע זינד, זיך צו דיר בעקעהרען,
אונד איהר געבעטה פאר דיר פעררינטען, מיט הין־געווענדעטעם
געזיכטע, צו דעם לאנדע, דאס דוא איהרען אלטערן געגעבען, צו
דער שטאדט, דיא דוא ערוואהלעט האסט, אונד צו דעם הויסע, דאס
איך דיינעם נאמען צו־עהרען געבויעט: (מט) זא ערהערע דוא אין
דעם הימעל, דיינעם בעשטאנדיגען טהראנע, איהר בעטהען אונד
פלעהען, אונד פערשאפפע איהנען רעכט: (נ) פערגיב איהנען
אללע איהרע זינדען אונד פערברעכען, דיא זיא געגען דיך בעגאנגען
האבען, אונד פערשאפפע איהנען מיטליידען בייא איהרען בעהערר־
שערן, דאס מאן זיא מיט ליבע בעהאנדלע: (נא) זיא זינד יא דיין
פאלק אונד אייגענטהום, דוא האסט זיא דאך אויס מצרים, אויס
דעם אייזען־אפען הערויס געפיהרעט! (נב) א, דאס דוא אימער
אויפמערקסאם זייעסט אויף דאס פלעהען דיינעס קנעכטעס אונד
דיינעס פאלקעס, דער קינדער ישראל, דאס דוא זיא שטעטס ער־
הערעסט, ווען זיא דיך אן־רופען! (נג) דוא האסט זיא יא, אויס
אללען פעלקערן דעס ערד־באדענס, צום אייגענטהום אויס־גע־
זאנדערט · וויא דוא עס דורך דיינען קנעכט משה זאגען ליסעסט,
אלס

עַבְדּוֹ וּבְהוֹצִיאוֹ אֶת־אֲבֹתֵינוּ מִמִּצְרָיִם אֲדֹנָי יְהוָה ׃
54* וַיְהִי ׀ כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לְהִתְפַּלֵּל
אֶל־יְהוָה אֵת כָּל־הַתְּפִלָּה וְהַתְּחִנָּה הַזֹּאת קָם מִלִּפְנֵי
מִזְבַּח יְהוָה מִכְּרֹעַ עַל־בִּרְכָּיו וְכַפָּיו פְּרֻשׂוֹת הַשָּׁמָיִם ׃
נה וַיַּעֲמֹד וַיְבָרֶךְ אֶת כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל לֵאמֹר ׃
56 בָּרוּךְ יְהוָה אֲשֶׁר נָתַן מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר
דִּבֶּר לֹא־נָפַל דָּבָר אֶחָד מִכֹּל דְּבָרוֹ הַטּוֹב אֲשֶׁר דִּבֶּר
57 בְּיַד מֹשֶׁה עַבְדּוֹ ׃ יְהִי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עִמָּנוּ כַּאֲשֶׁר
58 הָיָה עִם־אֲבֹתֵינוּ אַל־יַעַזְבֵנוּ וְאַל־יִטְּשֵׁנוּ ׃ לְהַטּוֹת
לְבָבֵנוּ אֵלָיו לָלֶכֶת בְּכָל־דְּרָכָיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְחֻקָּיו
59 וּמִשְׁפָּטָיו אֲשֶׁר צִוָּה אֶת־אֲבֹתֵינוּ ׃ וְיִהְיוּ דְבָרַי אֵלֶּה
אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתִּי לִפְנֵי יְהוָה קְרֹבִים אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
יוֹמָם וְלָיְלָה לַעֲשׂוֹת ׀ מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ וּמִשְׁפַּט עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
ס דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ ׃ לְמַעַן דַּעַת כָּל־עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי יְהוָה
61 הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד ׃ וְהְיֶה לְבַבְכֶם שָׁלֵם עִם־
יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לָלֶכֶת בְּחֻקָּיו וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו כַּיּוֹם
62 הַזֶּה ׃ וְהַמֶּלֶךְ וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ זֹבְחִים זֶבַח לִפְנֵי
63 יְהוָה ׃ וַיִּזְבַּח שְׁלֹמֹה אֶת זֶבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר זָבַח
לַיהוָה בָּקָר עֶשְׂרִים וּשְׁנַיִם אֶלֶף וְצֹאן מֵאָה וְעֶשְׂרִים
אָלֶף וַיַּחְנְכוּ אֶת־בֵּית יְהוָה הַמֶּלֶךְ וְכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ׃
64 בַּיּוֹם הַהוּא קִדַּשׁ הַמֶּלֶךְ אֶת־תּוֹךְ הֶחָצֵר אֲשֶׁר לִפְנֵי
בֵּית־יְהוָה כִּי־עָשָׂה שָׁם אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת
חֶלְבֵי הַשְּׁלָמִים כִּי־מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה
קָטֹן מֵהָכִיל אֶת־הָעֹלָה ׀ וְאֶת־הַמִּנְחָה וְאֶת חֶלְבֵי
סה הַשְּׁלָמִים ׃ וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה בָּעֵת־הַהִיא ׀ אֶת־הֶחָג וְכָל־
יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ קָהָל גָּדוֹל מִלְּבוֹא חֲמָת ׀ עַד־נַחַל מִצְרַיִם
לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת יָמִים

* v. 54. השטרת שמיני חג עצרת ארבעה

עֶבֶד דָּוִד אוּנטערטעניגער קנעכט אוּן פֿאָלק ישׂראל! (נד) אוּן כּאָטש שלמה האָט דיסע גאַנצע געבעטע
אויסגעריכט, איז ער נאָך אַלץ ניט אויפֿגעשטאַנען פֿון דעם אָרט פֿאָר דעם אַלטאַר פֿון ברכות־
טאָג, שטאַנד ער אויף פֿון דעם אָרט פֿאָר דעם אַלטאַר, אוּנד זיין הענט אויפֿגעהערט האָט־
טען צו זיין הימלען אויסגעשטרעקטען האָבענען, אויף זיינען קניען גע־
זעסען האָטטע: (נה) שטאַנד זיך הין, זעגענטע דיא פֿערזאַמלונג
פֿון ישׂראל מיט לויטער שטימע, אוּנד שפראַך: (נו) גענאָבענט
זייא דער עוויגער! דער זיינעם פֿאָלק ישׂראל רוהע פֿערשאַפֿענטע,
וויא ער עס מיהם גו־גענאָגט האָט. אוּנד דער ניכט מיינע מיינוּנג
זיינער פֿערהייסונגען אוּן־ערפֿילט גלאַסען, איז ער דורך זיינען
דיהנער משה פֿערקינדעט האָט: (נז) אָ, לאָס זאָך דער עוויגע,
אוּנסער גאָטט, פֿערנער מיט אוּנס זייא, וויא ער מיט אוּנסערן
פֿאָר־אָטטערן גענוּאָסען איסט. אוּנס ניא פֿערלאָסע, נאָך פֿער־
שטאָסע: (נח) זאָלען אוּנסער הערץ גו זיך נייגע, זאָמיט וויר אין
זיינען וועגען וואַנדלען, אוּנד אַלע זיינע בעפֿעהלע, גענוּגע אוּנד
פֿאָר־שריפֿטען בעאַכטטען, איז ער אוּנסערען אָטטערן בעפֿאָהלען
האָט! (נט) אוּנד לאָס דיסע מיינע וואָרטע, דיא איך פֿיאָרהענטליך
גו דעם עוויגען בעשיקט, דעם עוויגען, אוּנסערעם גאָטט, נאַהע
זיין מעגען, טאָג אוּנד נאַכט. זאָמיט ער זיינעם קנעכטע, אוּנד
זיינעם פֿאָלק ישׂראל, רעכט פֿערשאַפֿען גו יעדער צייט, אוּנד
בייא יעדעם פֿאָרפֿאַלען! (ס) דאַמיט אַלע פֿעלקער דער
ערדע ערקענען, דאָס דער עוויגע אַליין גאָטט וויא, אוּנד אויסער
איהם, קיינער: (סא) אַבער אוּנד מיהר, בלייבען פֿערנער אוּן־
גענטהיילטען הערצענס, געגען דען עוויגען, אוּנסערען גאָטט.
וואַנדעלט נאַך זיינען גענעגען, אוּנד בעאַכטעט זיינע בעפֿעהלע,
אוּן וויא מיהר עס יעצט טהוט! (סב) היערוּאָף ברעכטע דער קעניג
אוּנד גאַנץ ישׂראל מיט מיהם, דעם עוויגען גו עהרען, פֿלוּ־
פֿענדען־אָפֿפֿער: (סג) דיא אַנגענאָמענע דיסער פֿריידען־אָפֿפֿער,
דיא שלמה דעם עוויגען דאַר־ברעכטע, בעלף זיך אוּף גווייא
אוּנד גוואַנציג טויסענד רינדער, אוּנד הונדערט אוּנד גוואַנציג
טויסענד שאָפֿע. אוּנד היערוּיט וויהעטען דער קעניג אוּנד גאַנץ
ישׂראל דען טעמפּעל איין: (סד) אָן דיסעם טאָגע זיהט דער קעניג
אוּיך דען מיטעלפּלאַץ פֿאָר דעם פֿאָלקס־הויפּט, דער פֿאָר דעם
טעמפּעל וואַר, וואָ־ריין־גענאָמען, אוּן אַלע גאַנגען אָפֿפֿער,
אוּנד פֿעטט־שטיקע דער פֿריידען־אָפֿפֿער, אוּן דיא קופּפֿערנע אָלטאַר אין דעם
טעמפּעל נו קלין וואַר, אוּם אַלע גאַנגען אָפֿפֿער, אוּנד אוּם גראָסער אוּנגע־
אוּנד פֿעטט־שטיקע דער פֿריידען־אָפֿפֿער, נו פֿאַסען: (סה) נו
דיסער צייט פֿייערטע שלמה, אוּנד מיט אים גאַנץ ישׂראל,
מין זעהר גראָסער אוּנגע־
מין פֿיערצעהען־טאָגיגעם פֿעסט, פֿאָר דעם־עוויגען, אוּנסערעם
גאָטט,

66 אַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם׃ בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי שִׁלַּח אֶת־הָעָם
וַיְבָרְכוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיֵּלְכוּ לְאָהֳלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי
לֵב עַל כָּל־הַטּוּבָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה לְדָוִד עַבְדּוֹ
וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ׃

Cap. IX. ט

א וַיְהִי כְּכַלּוֹת שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית
הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָפֵץ לַעֲשׂוֹת׃
2 וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־שְׁלֹמֹה שֵׁנִית
3 כַּאֲשֶׁר נִרְאָה אֵלָיו בְּגִבְעוֹן׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו
שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתְךָ וְאֶת־תְּחִנָּתְךָ אֲשֶׁר הִתְחַנַּנְתָּה
לְפָנָי הִקְדַּשְׁתִּי אֶת־הַבַּיִת הַזֶּה אֲשֶׁר בָּנִיתָה לָשׂוּם
שְׁמִי־שָׁם עַד־עוֹלָם וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל־הַיָּמִים׃
4 וְאַתָּה אִם־תֵּלֵךְ לְפָנַי כַּאֲשֶׁר הָלַךְ דָּוִד אָבִיךָ בְּתָם־
לֵבָב וּבְיֹשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ חֻקַּי וּמִשְׁפָּטַי
ה תִּשְׁמֹר׃ וַהֲקִמֹתִי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתְּךָ עַל־יִשְׂרָאֵל
לְעֹלָם כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־דָּוִד אָבִיךָ לֵאמֹר לֹא־יִכָּרֵת
6 לְךָ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ אִם־שׁוֹב תָּשֻׁבוּן אַתֶּם
וּבְנֵיכֶם מֵאַחֲרַי וְלֹא תִשְׁמְרוּ מִצְוֹתַי חֻקָּתַי אֲשֶׁר נָתַתִּי
לִפְנֵיכֶם וְהָלַכְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
7 לָהֶם׃ וְהִכְרַתִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר
נָתַתִּי לָהֶם וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר הִקְדַּשְׁתִּי לִשְׁמִי אַשְׁלִיךְ
מֵעַל פָּנָי וְהָיָה יִשְׂרָאֵל לְמָשָׁל וְלִשְׁנִינָה בְּכָל־הָעַמִּים׃
8 וְהַבַּיִת הַזֶּה יִהְיֶה עֶלְיוֹן כָּל־עֹבֵר עָלָיו יִשֹּׁם וְשָׁרַק
וְאָמְרוּ עַל־מָה עָשָׂה יְהוָה כָּכָה לָאָרֶץ הַזֹּאת וְלַבַּיִת
9 הַזֶּה׃ וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם
אֲשֶׁר הוֹצִיא אֶת־אֲבֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וַיַּחֲזִיקוּ

66 ארבעה עשר יום׃ ביום השמיני שלח את־העם
ויברכו את־המלך וילכו לאהליהם שמחים וטובי
לב על כל־הטובה אשר עשה יהוה לדוד עבדו
ולישראל עמו׃

Cap. IX. ט

א ויהי ככלות שלמה לבנות את־בית יהוה ואת־בית
המלך ואת כל־חשק שלמה אשר חפץ לעשות׃
2 וירא יהוה אל־שלמה שנית
3 כאשר נראה אליו בגבעון׃ ויאמר יהוה אליו
שמעתי את־תפלתך ואת־תחנתך אשר התחננת
לפני הקדשתי את־הבית הזה אשר בנית לשום
שמי־שם עד־עולם והיו עיני ולבי שם כל־הימים׃
4 ואתה אם־תלך לפני כאשר הלך דוד אביך בתם־
לבב וביושר לעשות ככל אשר צויתיך חקי ומשפטי
ה תשמר׃ והקמתי את־כסא ממלכתך על־ישראל
לעלם כאשר דברתי על־דוד אביך לאמר לא־יכרת
6 לך איש מעל כסא ישראל׃ אם־שוב תשובון אתם
ובניכם מאחרי ולא תשמרו מצותי חקתי אשר נתתי
לפניכם והלכתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם
7 להם׃ והכרתי את־ישראל מעל פני האדמה אשר
נתתי להם ואת־הבית אשר הקדשתי לשמי אשלח
מעל פני והיה ישראל למשל ולשנינה בכל־העמים׃
8 והבית הזה יהיה עליון כל־עבר עליו ישם ושרק
ואמרו על־מה עשה יהוה ככה לארץ הזאת ולבית
9 הזה׃ ואמרו על אשר עזבו את־יהוה אלהיהם
אשר הוציא את־אבתם מארץ מצרים ויחזיקו

גטטערן שהיבטען, זיך פֿאר מיהטען ביקטען, מוכד מיהבען דיהבטען.
מוס מִצְרַיִם הערמוס געפֿיהרעט האטטע, פֿערלאסען, שנדערערן
איר שבטוחרט זיין, וויל זיא דען עוויגען, מיהרען גאטט, דער זיא
דיסעס שבת מוכד דיסען טעמפעל זו געהאבדעטען? (מ) זו וירד
זיא דען עוויגע גוט גוויטטען מאן, וועלכער האט דער עוויגע בעגען
יעדער דער פֿאראיבער בעהט, לאראיבער שטויגען מוכד זיך ענט־
כובגס־ענהרע מונטער עולן פֿעלקערן בוייבען וירד: (ח) מוכד
דיסער הויז בעריהמטע טעמפעל, זעלן זו נערשטעהרט ווערדען, דאס
יעדער פֿאראיבער בעהט, לאראיבער שטויגען מוכד זיך ענט־
זעצען וירד. פֿראגט מען דען, וועראום האט דער עוויגע בעגען
דיסעס שבת מוכד דיסען טעמפעל זו געהאבדעטען? (מ) זו וירד
מוכד מען וועראום שטעטס דאבט זיין: (איך וועלדע
מויגען מוכד מיין הערן וועלדען שטעטס דאבט זיין) (ד) מוכד וואס דיך בעטרעפֿט,
איר זו עהרען פֿערריכטעט וירד.) (ד) מוכד וואס דיך בעטרעפֿט,
עולן בעאבאכטען, מוכד גבאליג מויפֿגעהמען, וואס לאזעבסט
מוגען מוכד מיין הערן וועלדען שטעטס דאבט זיין: (איך וועלדע
כאמען לאזעבסט מוך מיינער בעבגען זו זעגען. מוכד מיינע
האסט. איך הייליגע דיסעס הויז, דאס זוך בויען ליפֿעסט, מיינען
בעטה מוכד פֿוהרען ערהערעט, דאס זוך איר פֿערריכטעט
ערשיהנען וועלד: (ג) מוכד שפראך זו מיהר, איך האבע דיין גע־
כאמען האבע איך הייליגט דיסעס הויז, דאס זוך בויען ליפֿעסט, מיינען
מיהר דער עוויגע זוך זוויטטען מאן, וויא ער מיהר מין גבעון
מיהר דער עוויגע גוט זוויטטען מאן, וויא ער מיהר מין גבעון
ערשיהנען וועלד: (ג) מוכד שפראך זו מיהר, איך האבע דיין גע־
בעטה מוכד פֿוהרען ערהערעט, דאס זוך איר פֿערריכטעט
האסט. איך הייליגע דיסעס הויז, דאס זוך בויען ליפֿעסט, מיינען
כאמען האבע איך הייליגט דיסעס הויז, דאס זוך בויען ליפֿעסט, מיינען
מויגען מוכד מיין הערן וועלדען שטעטס דאבט זיין: (איך וועלדע
מויגען מוכד מיין הערן וועלדען שטעטס דאבט זיין) (ד) מוכד וואס דיך בעטרעפֿט,
איר זו עהרען פֿערריכטעט וירד.) (ד) מוכד וואס דיך בעטרעפֿט,
עולן בעאבאכטען, מוכד גבאליג מויפֿגעהמען, וואס לאזעבסט
וען זוך פֿאר איר זו מויפֿריכטיג מוכד רעליך וועלדעסט, עולן דיין
פֿאטער דָּוִד בעווֶאנדעלט האט, עולן טהוסט, וואס איך דיר בע־
עהוֹלן, מוכד מיינע בעוועגע מוכד רעכטע בעווֶאנדעלט: (ה) זו וועלדע איך דייבע רעבירוב מיבער יִשְׂרָאֵל מיהמער מויפֿ־
רעכט ערהֶאלטען, וויא איך שון דיינעס פֿאטער פֿערשפֿראכען האבע,
איר זען וועלטען, עס וירד דיר ניא זו כאכקאממען פֿעהלען, זיא
מוך דעס טהראנע זוף יִשְׂרָאֵל זיצען: (ו) וועלדעט אבער מיהר
מוך דעס טהראנע זוף יִשְׂרָאֵל זיצען: (ו) וועלדעט אבער מיהר
מוכד בעזוצע, זיא איך מיין פֿאר־בעשריבען, ניכט בעפֿאלגען.
זאבערן הין בעהען מוכד אבערערן בעטטערן דיהבען, מוכד זיא אב־
בעטהען: (ז) זען וועלדע איך יִשְׂרָאֵל מוס דעס לאנד מוס־
רֶאטטען, דאס איך מיהבען בעגעבען האבע. מוכד דיסען טעמפעל,
זען איך זו מיינעס נאמען בעשטיממטע, פֿערן פֿון מיינעס אב־
געזיכטע וועלדען. זו דאס יִשְׂרָאֵל גוט בייספֿיעל מוכד זור וואר־
נוכגס־ענהרע מונטער עולן פֿעלקערן בוייבען וירד: (ח) מוכד
דיסער הויז בעריהמטע טעמפעל, זעלן זו נערשטעהרט ווערדען, דאס
יעדער פֿאראיבער בעהט, לאראיבער שטויגען מוכד זיך ענט־
זעצען וירד. פֿראגט מען דען, וועראום האט דער עוויגע בעגען
דיסעס שבת מוכד דיסען טעמפעל זו געהאבדעטען? (מ) זו וירד
מוכד מען וועראום שטעטס דאבט זיין: (איך וועלדע
מויגען מוכד מיין הערן וועלדען שטעטס דאבט זיין) (ד) מוכד וואס דיך בעטרעפֿט,
איר זו עהרען פֿערריכטעט וירד.) (ד) מוכד וואס דיך בעטרעפֿט,
עולן בעאבאכטען, מוכד גבאליג מויפֿגעהמען, וואס לאזעבסט
וען זוך פֿאר איר זו מויפֿריכטיג מוכד רעליך וועלדעסט, עולן דיין
פֿאטער דָּוִד בעווֶאנדעלט האט, עולן טהוסט, וואס איך דיר בע־
עהוֹלן, מוכד מיינע בעוועגע מוכד רעכטע בעווֶאנדעלט: (ה) זו וועלדע איך דייבע רעבירוב מיבער יִשְׂרָאֵל מיהמער מויפֿ־
רעכט ערהֶאלטען, וויא איך שון דיינעס פֿאטער פֿערשפֿראכען האבע,
איר זען וועלטען, עס וירד דיר ניא זו כאכקאממען פֿעהלען, זיא
מוך דעס טהראנע זוף יִשְׂרָאֵל זיצען: (ו) וועלדעט אבער מיהר
מוכד בעזוצע, זיא איך מיין פֿאר־בעשריבען, ניכט בעפֿאלגען.
זאבערן הין בעהען מוכד אבערערן בעטטערן דיהבען, מוכד זיא אב־
בעטהען: (ז) זען וועלדע איך יִשְׂרָאֵל מוס דעס לאנד מוס־
רֶאטטען, דאס איך מיהבען בעגעבען האבע. מוכד דיסען טעמפעל,
זען איך זו מיינעס נאמען בעשטיממטע, פֿערן פֿון מיינעס אב־
געזיכטע וועלדען. זו דאס יִשְׂרָאֵל גוט בייספֿיעל מוכד זור וואר־
נוכגס־ענהרע מונטער עולן פֿעלקערן בוייבען וירד: (ח) מוכד
דיסער הויז בעריהמטע טעמפעל, זעלן זו נערשטעהרט ווערדען, דאס
יעדער פֿאראיבער בעהט, לאראיבער שטויגען מוכד זיך ענט־
זעצען וירד. פֿראגט מען דען, וועראום האט דער עוויגע בעגען
דיסעס שבת מוכד דיסען טעמפעל זו געהאבדעטען? (מ) זו וירד

בֵּאלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוּ לָהֶם וַיַּעַבְדוּם עַל־כֵּן הֵבִיא
יְהוָה עֲלֵיהֶם אֵת כָּל־הָרָעָה הַזֹּאת׃
וַיְהִי מִקְצֵה עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר־ ט
בָּנָה שְׁלֹמֹה אֵת־שְׁנֵי הַבָּתִּים אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּית
הַמֶּלֶךְ׃ חִירָם מֶלֶךְ־צֹר נָשָׂא אֶת־שְׁלֹמֹה בַּעֲצֵי אֲרָזִים 11
וּבַעֲצֵי בְרוֹשִׁים וּבַזָּהָב לְכָל־חֶפְצוֹ אָז יִתֵּן הַמֶּלֶךְ
שְׁלֹמֹה לְחִירָם עֶשְׂרִים עִיר בְּאֶרֶץ הַגָּלִיל׃ וַיֵּצֵא 12
חִירָם מִצֹּר לִרְאוֹת אֶת־הֶעָרִים אֲשֶׁר נָתַן־לוֹ שְׁלֹמֹה
וְלֹא יָשְׁרוּ בְּעֵינָיו׃ וַיֹּאמֶר מָה הֶעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר־ 13
נָתַתָּה לִּי אָחִי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ כָּבוּל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיִּשְׁלַח חִירָם לַמֶּלֶךְ מֵאָה 14
וְעֶשְׂרִים כִּכַּר זָהָב׃ וְזֶה דְּבַר־הַמַּס אֲשֶׁר־הֶעֱלָה ט״ו
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לִבְנוֹת אֶת־בֵּית יְהוָה וְאֶת־בֵּיתוֹ וְאֶת־
הַמִּלּוֹא וְאֵת חוֹמַת יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־חָצוֹר וְאֶת־מְגִדּוֹ
וְאֶת־גָּזֶר׃ פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עָלָה וַיִּלְכֹּד אֶת־גָּזֶר 16
וַיִּשְׂרְפָהּ בָּאֵשׁ וְאֶת־הַכְּנַעֲנִי הַיֹּשֵׁב בָּעִיר הָרֵג וַיִּתְּנָהּ
שִׁלֻּחִים לִבְתּוֹ אֵשֶׁת שְׁלֹמֹה׃ וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת־גָּזֶר 17
וְאֶת־בֵּית חרן תַּחְתּוֹן׃ וְאֶת־בַּעֲלַת וְאֶת־תַּדְמֹר 18
בַּמִּדְבָּר בָּאָרֶץ׃ וְאֵת כָּל־עָרֵי הַמִּסְכְּנוֹת אֲשֶׁר הָיוּ 19
לִשְׁלֹמֹה וְאֵת עָרֵי הָרֶכֶב וְאֵת עָרֵי הַפָּרָשִׁים וְאֵת
חֵשֶׁק שְׁלֹמֹה אֲשֶׁר חָשַׁק לִבְנוֹת בִּירוּשָׁלַ֫ם וּבַלְּבָנוֹן
וּבְכֹל אֶרֶץ מֶמְשַׁלְתּוֹ׃ כָּל־הָעָם הַנּוֹתָר מִן־הָאֱמֹרִי כ
הַחִתִּי הַפְּרִזִּי הַחִוִּי וְהַיְבוּסִי אֲשֶׁר לֹא־מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה׃ בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר נִתְרוּ אַחֲרֵיהֶם בָּאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא־ 21
יְכָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַחֲרִימָם וַיַּעֲלֵם שְׁלֹמֹה לְמַס־עֹבֵד
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃ וּמִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־נָתַן שְׁלֹמֹה עֹבֵד 22
כִּי־הֵם אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וַעֲבָדָיו וְשָׂרָיו וְשָׁלִשָׁיו וְשָׂרֵי

תדמר ק׳ v. 18. קמץ בז״ק v. 17. וישתחוו קרי v. 9. רכבו

באלהים אחרים וישתחוו להם ויעבדום על־כן הביא
יהוה עליהם את כל־הרעה הזאת׃
ויהי מקצה עשרים שנה אשר־ ט
בנה שלמה את־שני הבתים את־בית יהוה ואת־בית
המלך׃ חירם מלך־צר נשא את־שלמה בעצי ארזים 11
ובעצי ברושים ובזהב לכל־חפצו אז יתן המלך
שלמה לחירם עשרים עיר בארץ הגליל׃ ויצא 12
חירם מצר לראות את־הערים אשר נתן־לו שלמה
ולא ישרו בעיניו׃ ויאמר מה הערים האלה אשר־ 13
נתתה לי אחי ויקרא להם ארץ כבול עד היום הזה׃
וישלח חירם למלך מאה 14
ועשרים ככר זהב׃ וזה דבר־המס אשר־העלה ט״ו
המלך שלמה לבנות את־בית יהוה ואת־ביתו ואת־
המלוא ואת חומת ירושלם ואת־חצור ואת־מגדו
ואת־גזר׃ פרעה מלך־מצרים עלה וילכד את־גזר 16
וישרפה באש ואת־הכנעני הישב בעיר הרג ויתנה
שלחים לבתו אשת שלמה׃ ויבן שלמה את־גזר 17
ואת־בית חרן תחתון׃ ואת־בעלת ואת־תמר 18
במדבר בארץ׃ ואת כל־ערי המסכנות אשר היו 19
לשלמה ואת ערי הרכב ואת ערי הפרשים ואת
חשק שלמה אשר חשק לבנות בירושלם ובלבנון
ובכל ארץ ממשלתו׃ כל־העם הנותר מן־האמרי כ
החתי הפרזי החוי והיבוסי אשר לא־מבני ישראל
המה׃ בניהם אשר נתרו אחריהם בארץ אשר לא־ 21
יכלו בני ישראל להחרימם ויעלם שלמה למס־עבד
עד היום הזה׃ ומבני ישראל לא־נתן שלמה עבד 22
כי־הם אנשי המלחמה ועבדיו ושריו ושלשיו ושרי

מוגד גיטע מיבערטרעפֿעניש פֿון ערץ־ישׂראל. וואָס איך יא פֿון דיר ערץ־ישׂראל
פֿאַדינט מיט ערנסטקייט וואָרפֿן. וואַהרהאַפֿטיג! זייט ווייסהייט
איבן זאַך. נון אַבער פֿינדט איך, דאָס מיר ניכט דיא הפֿלטע
וואָלען, בים איך זעלבסט קאָך, מוגד עס מיט מיינען מיבעבטן
ווייסהייט בעהאַרעט האַבע: (ז) איך האַבע עס נור ניכט גלויבען
וואָס איך מיר מיינעט אַבדאַ פֿון דייבען אַנשטאַנדט מוגד דיינער
מיר הינמאָך מין דען טעמפֿעל גיבע. דו וואָר זיא גאַנץ מיסער זיך:
(ז) עס מיסט אַלעס וואָהר, זאָגטע זיא צו אַראָמ דו דעק קענידע,
מוגד פֿרייליכען־פֿאַבער אוים דען שׂטאָר, דען ער דעק עוויגען גו
עהרען ערריכטעט האַטטע. רייכערטע גוזאַייך אוים דעק שׂטאַרק
ווערק: (כה) דריא מאָל אין יאָהרע בראַכט שׂלמה גאַנצע
פֿאָלאָסט בעגאַבען וואָר, דען שׂלמה מיהר האַטטע דען בוין דער פֿעסטונגס־
מויער ערסט מונטערנאַהם שׂלמה דען בוין דער פֿעסטונגס־
מויער: (כו) דרייא מאָל אין יאָהרע בראַכט שׂלמה גאַנצע
פֿאָלאָסט בעגאַבען וואָר, דען שׂלמה מיהר האַטטע בוין דען אַפֿען
האַנדעל מיט גאָלד, וואָס זיינע שׂכיפֿע פֿון עציון־גֶבר
אַנלאַנגטע, וואָס זיא בייא אֵלות, אַן דעק מוּפֿער דעס שׂוף־מערעס, מין דעק
אַבדאַ בייא אֵלות, וואָלכע ערפֿאַהרנע זעע־מאַנער וואָרען, מוגד דיא שׂוף־
לייטע, וואָלכע פֿערשטאַנדען, מיט דען לייטען דעס שׂלמה מיינע זעע־
לייסע מאַנען: (כח) וזיא שיפֿפֿטען פֿוסט נאַך אוֹפֿיר, נאַהמען פֿאַן
דאָרטה פֿערשטאַנדען, מיט דען לייטען דעס שׂלמה מיינע זעע־
לייטע, וואָלכע ערפֿאַהרנע זעע־מאַנער וואָרען, מוגד דיא שׂוף־
מאַנע אֲדום וגיבט: (כט) מוגד חִירָם וס מיט דיסעק שיפֿפֿע זיינע
דאָס בייא אֵלות, אַן דעק מוּפֿער דעס שׂוף־מערעס, מין דעק
אַבדאַ אַנדאַם: (ל) זיא זאַנבטע מין יְרוּשָׁלַיִם פֿון דיא פֿראָבע גו שטעלען:
(ב) זיא זאַנבטע מין יְרוּשָׁלַיִם פֿון, מיט מיינעק זעהר גראָסען
געפֿאָלג, מוגד מיהרע קאַמעל וואָרען בעלאַדען, מיט שׂווערליא
גרעווירען, זעהר פֿיעל גאָלד, מוגד עדעל־געשטיינען. זיא גינג
גרעווירען, זעהר פֿיעל גאָלד, מוגד עדעל־געשטיינען. זיא גינג
גו שׂלמה, מוגד מונטערהיעלט זיך מיט מיהר, וואָס זיא זיך פֿאַר־
בראַכטען האַטטע: (ג) שׂלמה בעאַנטוואָרטעט שׂוין מיהרע
פֿראַגען, מוגד קיינע מיהרער מויפֿגאַבען וואָר דעק קענידע גו שוועהר,
אוים זיא מון־מויפֿגאַבען גו זאָגען: (ד) אוים זאָן דיא קענידין
פֿון שְׁבָא פֿאַלענדס דיא קוגען מייגריכטוכגען דעס שׂלמה
גענאַמען האַטטע: (ה) זיינע נייא־בעדינטע פֿאַלאָסט: (ו) זיין טאַפֿעל־האַלטען,
זאָה. זיינען נייא־בעדינטע האַף־לייטע, וואָ זיינע מוגד־שענקע
מין בעסע[שׂאַפֿט זיינער האַף־לייטע, וואָ זיינע בעדינטען אוים־
וואַרטעטען, וואָ דיסע בעקליידעט וואָרען, וואָ זיינע מוגד־שענקע
מיהר אַוט פֿערריכטעטען. מוגד מיט וואָלכעם בעפֿרַאַבגע ער אויף
מער הינמאָך מין דען טעמפֿעל גינג. דו וואָר זיא גאַנץ מוּפֿער
(ז) עס מיסט אַלעס וואָהר, זאָגטע זיא צו אַראָמ דו דעק קענידע,
וואָס איך מין מיינעם אַבדאַ דייבען אַנשטאַנדט מוגד דיינער
וויסהייט בעהאַרעט האַבע: (ז) איך האַבע עס נור ניכט גלויבען
בים איך זעלבסט קאָך, מוגד עס מיט מיינען מיבעבטן
וואָלען, בים איך זעלבסט קאָך, מוגד עס מיט מיינען מיבעבטן
מיגבע. נון אַבער פֿינדט איך, דאָס מיר ניכט דיא הפֿלטע
פֿאַדינט מיסט ערנסטקייט וואָרפֿן. וואַהרהאַפֿטיג! זייט וויסהייט

קאַפּיטעל י

(א) דיא קענידין פֿון שְׁבָא, פֿערנאַהם נון דען רוף דעס שׂלמה,
טען זיא דעק קענידְ שׂלמה:

23 רְכְבּוֹ וּפָרָשָׁיו׃ אֱלֹהִ׳ שָׂרֵי
הַנִּצָּבִים אֲשֶׁר עַל־הַמְּלָאכָה לִשְׁלֹמֹה חֲמִשִּׁים וַחֲמֵשׁ
24 מֵאוֹת הָרֹדִים בָּעָם הָעֹשִׂים בַּמְּלָאכָה׃ אַךְ בַּת־פַּרְעֹה
עָלְתָה מֵעִיר דָּוִד אֶל־בֵּיתָהּ אֲשֶׁר בָּנָה־לָהּ אָז בָּנָה
כה אֶת־הַמִּלּוֹא׃ וְהָעֲלָה שְׁלֹמֹה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים בַּשָּׁנָה
עֹלוֹת וּשְׁלָמִים עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בָּנָה לַיהוָה וְהַקְטֵיר
26 אִתּוֹ אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה וְשִׁלֵּם אֶת־הַבָּיִת׃ וְאֲנִי עָשָׂה
הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶצְיוֹן־גֶּבֶר אֲשֶׁר אֵת־אֵילוֹת עַל־שְׂפַת
27 יַם־סוּף בְּאֶרֶץ אֱדוֹם׃ וַיִּשְׁלַח חִירָם בָּאֳנִי אֶת־עֲבָדָיו
28 אַנְשֵׁי אֳנִיּוֹת יֹדְעֵי הַיָּם עִם עַבְדֵי שְׁלֹמֹה׃ וַיָּבִאוּ
אוֹפִירָה וַיִּקְחוּ מִשָּׁם זָהָב אַרְבַּע־מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים כִּכָּר
וַיָּבִאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃

י Cap. X.

א וּמַלְכַּת־שְׁבָא שָׁמְעָה אֶת־שֵׁמַע שְׁלֹמֹה לְשֵׁם
2 יְהוָה וַתָּבֹא לְנַסֹּתוֹ בְּחִידוֹת׃ וַתָּבֹא יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּחַיִל
כָּבֵד מְאֹד גְּמַלִּים נֹשְׂאִים בְּשָׂמִים וְזָהָב רַב־מְאֹד וְאֶבֶן
יְקָרָה וַתָּבֹא אֶל־שְׁלֹמֹה וַתְּדַבֵּר אֵלָיו אֵת כָּל־אֲשֶׁר
3 הָיָה עִם־לִבָּהּ׃ וַיַּגֶּד־לָהּ שְׁלֹמֹה אֶת־כָּל־דְּבָרֶיהָ
לֹא־הָיָה דָבָר נָעְלָם מִן־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא הִגִּיד לָהּ׃
4 וַתֵּרֶא מַלְכַּת־שְׁבָא אֶת כָּל־חָכְמַת שְׁלֹמֹה וְהַבַּיִת אֲשֶׁר
ה בָּנָה׃ וּמַאֲכַל שֻׁלְחָנוֹ וּמוֹשַׁב עֲבָדָיו וּמַעֲמַד מְשָׁרְתָיו
וּמַלְבּוּשֵׁיהֶם וּמַשְׁקָיו וְעֹלָתוֹ אֲשֶׁר יַעֲלֶה בֵּית יְהוָה וְלֹא־
6 הָיָה בָהּ עוֹד רוּחַ׃ וַתֹּאמֶר אֶל־הַמֶּלֶךְ אֱמֶת הָיָה
הַדָּבָר אֲשֶׁר שָׁמַעְתִּי בְּאַרְצִי עַל־דְּבָרֶיךָ וְעַל־חָכְמָתֶךָ׃
7 וְלֹא־הֶאֱמַנְתִּי לַדְּבָרִים עַד אֲשֶׁר־בָּאתִי וַתִּרְאֶינָה עֵינַי
וְהִנֵּה לֹא־הֻגַּד־לִי הַחֲצִי הוֹסַפְתָּ חָכְמָה וְטוֹב אֶל־
8 הַשְּׁמוּעָה אֲשֶׁר שָׁמָעְתִּי׃ אַשְׁרֵי אֲנָשֶׁיךָ אַשְׁרֵי עֲבָדֶיךָ

משרתיו קרי v. 5. אלה

אֵלֶּה הָעֹמְדִים לְפָנֶיךָ תָּמִיד הַשֹּׁמְעִים אֶת־חָכְמָתֶךָ׃
9 יְהִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בָּרוּךְ אֲשֶׁר חָפֵץ בְּךָ לְתִתְּךָ עַל־כִּסֵּא
יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל לְעֹלָם וַיְשִׂמְךָ
לְמֶלֶךְ לַעֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ וַתִּתֵּן לַמֶּלֶךְ מֵאָה
י וְעֶשְׂרִים כִּכַּר זָהָב וּבְשָׂמִים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן יְקָרָה
לֹא בָא כַּבֹּשֶׂם הַהוּא עוֹד לָרֹב אֲשֶׁר־נָתְנָה מַלְכַּת־
11 שְׁבָא לַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה׃ וְגַם אֳנִי חִירָם אֲשֶׁר־נָשְׂא זָהָב
מֵאוֹפִיר הֵבִיא מֵאֹפִיר עֲצֵי אַלְמֻגִּים הַרְבֵּה מְאֹד וְאֶבֶן
12 יְקָרָה׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ אֶת־עֲצֵי הָאַלְמֻגִּים מִסְעָד
לְבֵית־יְהוָה וּלְבֵית הַמֶּלֶךְ וְכִנֹּרוֹת וּנְבָלִים לַשָּׁרִים לֹא־
בָא כֵן עֲצֵי אַלְמֻגִּים וְלֹא נִרְאָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
13 וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה נָתַן לְמַלְכַּת־שְׁבָא אֶת־כָּל־חֶפְצָהּ
אֲשֶׁר שָׁאֲלָה מִלְבַד אֲשֶׁר נָתַן־לָהּ כְּיַד הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה
וַתֵּפֶן וַתֵּלֶךְ לְאַרְצָהּ־הִיא וַעֲבָדֶיהָ׃
14 וַיְהִי מִשְׁקַל הַזָּהָב אֲשֶׁר־בָּא לִשְׁלֹמֹה
טו בְּשָׁנָה אַחַת שֵׁשׁ מֵאוֹת שִׁשִּׁים וָשֵׁשׁ כִּכַּר זָהָב׃ לְבַד
מֵאַנְשֵׁי הַתָּרִים וּמִסְחַר הָרֹכְלִים וְכָל־מַלְכֵי הָעֶרֶב
16 וּפַחוֹת הָאָרֶץ׃ וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מָאתַיִם צִנָּה
זָהָב שָׁחוּט שֵׁשׁ־מֵאוֹת זָהָב יַעֲלֶה עַל־הַצִּנָּה הָאֶחָת׃
17 וּשְׁלֹשׁ־מֵאוֹת מָגִנִּים זָהָב שָׁחוּט שְׁלֹשׁ מָנִים זָהָב יַעֲלֶה
עַל־הַמָּגֵן הָאֶחָת וַיִּתְּנֵם הַמֶּלֶךְ בֵּית יַעַר הַלְּבָנוֹן׃
18 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ כִּסֵּא־שֵׁן גָּדוֹל וַיְצַפֵּהוּ
19 זָהָב מִיפָז׃ שֵׁשׁ מַעֲלוֹת לַכִּסֵּא וְרֹאשׁ עֲגֹל לַכִּסֵּה
מֵאֲחָרָיו וְיָדֹת מִזֶּה וּמִזֶּה אֶל־מְקוֹם הַשֶּׁבֶת וּשְׁנַיִם
כ אֲרָיוֹת עֹמְדִים אֵצֶל הַיָּדוֹת׃ וּשְׁנֵים עָשָׂר אֲרָיוֹת
עֹמְדִים שָׁם עַל־שֵׁשׁ הַמַּעֲלוֹת מִזֶּה וּמִזֶּה לֹא־נַעֲשָׂה כֵן
21 לְכָל־מַמְלָכוֹת׃ וְכָל כְּלֵי מַשְׁקֵה הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה זָהָב

(ח) אַשרֶיךָ וְאַשרֵי עֲבָדֶיךָ וְכו' דייטש / וויא גליקליך זיבן דיינע לייטע / וויא גליקליך דיינע פּאָן־בעליבטען / דיא שטעטס פּוּן דיר זיבן / מוכּ דיינע וויסיטייט הערען! (ט) דער עוויגע / דיין גאָטט / ווייל געאָטבעט / האָט ער געפֿאַלען אין דיר בעפֿוגדען / דיך פּוּן דען טהרון פֿאָן ישׂראל נו ערהעבען! בעווייס וויל ער דיין פֿאָלק ישׂראל גרעצ־נען־פֿאָן ליבען / דאָס עד דיך נוס קענען מיבער זיא בעווען / האָבען טובערנ מוכּ בערעכטיגקייט מוסבעמיבט וועדרען! (י) זיא שענקטע היערויף דעם קעניג הונדערט מוכּ נוואַנציג טאָלענטע גאָלד / ועהר פֿיל בעווירץ מוכּ עדעל־בעשטיינע · ניא מיסט כאַהער וויידער מיינע זאָלכע מענגע בעווירץ מן דאָס אַבד פֿאָן בעקאַנמען / מוס דיא קעניגין פֿאָן שבא דעם קעניג שלמה בעגעבען האָטטע: (יא) מוך דאָס שיף דעם חירם / דאָס פֿאָן אופיר גאָלד האָלטע / ברעכטע פֿאָן דאָהער מיט / אַלְמֻגִּים־האָלץ / מן זעהר גרעסער מענגע / מוכּ עדעל־בעשטיינע: (יב) פֿאָן דיסעם אַלְמֻגִּים־האָלץ מאַכטע דער קעניג בעלאָבדער פֿיר דען טעמפּעל מוכּ זיינען פּאַלאַסט פֿערפֿערטיגען / וויא אויך האַרפֿען מוכּ פּסאַלטער פֿיר דיא מענגע · דערגלייכען אַלְמֻגִּים־האָלץ קאָם ניכט מעהר מן דאָס זאָבר / מוכּ דער וואַרב ניכט מעהר בעזעהען בים מוך דיסען טאָג: (יג) מוכּ דער קעניג שלמה בעשענקטע דיא קעניגין פֿאָן שבא ניכט נור מיט אַלעם / וואָס זיא מויסדריקליך פֿערלאַנגטע / זאָנדערן גאַב מיהר מוך כאָך מבדערע בעשענקע / דיא דער וויללע דעם קעניגס בעמאָך וואַרען · היערויף רייסטע זיא מיט מיהרעם בעפֿאָלג וויידער מן מיהר זאָבר נורוק: (יד) דאָס גאָלד מעלכעס שלמה מן מייגעם יאָהרע בעקאַם / וואַר ועכס הונדערט ועכס מוכּ זעכציג טאָלענטע: (טו) היערבייא וכר מבער ניכט מיט־בערעכנעט / דיא בעפֿאָלג פֿאָן בערג־לייטען מוכּ דען מבדערן דער קויפֿמאַנשאַפֿט / מוכּ דיא שטייערן פֿאָן אַרַבישען קעניגען / מוכּ דען שטאַטהאַלטערען דער פראָווינצען: (טז) דער קעניג שלמה לים גוויס הונדערט שילדע / עבענפֿאָלס פֿאָן דעם פֿיינסטען גאָלד / דערען מינען גאָלדעם קאָם מוך יעדען האַרניש · מוכּ לים ער זאַמלונג מן דעם יעדער דרייא מינען גאָלד עננטהילט · (יז) פֿערנער דרייא הונדערט שילדע / עבענפֿאָלס פֿאָן דעם פֿיינסטען גאָלד / דערען מינען דער קעניג אין דאָס האַרש יעדעם דרייא פֿינגער־לאַנג גאָלד / מוכּ לים ער זאַמלונג מן דעם טיבען / מוכּ מיהן מיט פֿייגעם גאָלד בעלעבט: (יח) דיסער טהרון האָטטע ועכס שטופֿען / אַבען מיינען רוהבען היימען / דער פֿאָן דער היבטען הערמיבער בעבאָגען וואר · מן בייללען דעם זיבעם שטאָבען: וואַרען מרס־זעהבען / בייא וועלכען זוויא זעכס שטופֿען אַבער וואַרען זעלף (כ) מוך דען בייללען וייטען דער ועכס שטופֿען אַבער וואַרען זעלף רייכע בעמאָבערבאָבען · זיינעם־גלייכען מיסט נאָך מן קייגעם קעניג־רייכע בעמאָבערט וואַרען: (כא) אַלעם טרינק־בעשיר דעם קעניגס שלמה

וְכֹל כְּלֵי בֵּית־יַעַר הַלְּבָנוֹן זָהָב סָגוּר אֵין כֶּסֶף לֹא
22 נֶחְשָׁב בִּימֵי שְׁלֹמֹה לִמְאוּמָה׃ כִּי אֳנִי תַרְשִׁישׁ לַמֶּלֶךְ
בַּיָּם עִם אֳנִי חִירָם אַחַת לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים תָּבוֹא ׀ אֳנִי
תַרְשִׁישׁ נֹשְׂאֵת זָהָב וָכֶסֶף שֶׁנְהַבִּים וְקֹפִים וְתֻכִּיִּים׃
23 וַיִּגְדַּל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה מִכֹּל מַלְכֵי הָאָרֶץ לְעֹשֶׁר
24 וּלְחָכְמָה׃ וְכָל־הָאָרֶץ מְבַקְשִׁים אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה
כה לִשְׁמֹעַ אֶת־חָכְמָתוֹ אֲשֶׁר־נָתַן אֱלֹהִים בְּלִבּוֹ׃ וְהֵמָּה
מְבִאִים אִישׁ־מִנְחָתוֹ כְּלֵי־כֶסֶף וּכְלֵי זָהָב וּשְׂלָמוֹת
וְנֵשֶׁק וּבְשָׂמִים סוּסִים וּפְרָדִים דְּבַר־שָׁנָה בְּשָׁנָה׃
26 וַיֶּאֱסֹף שְׁלֹמֹה רֶכֶב וּפָרָשִׁים וַיְהִי־לוֹ
אֶלֶף וְאַרְבַּע־מֵאוֹת רֶכֶב וּשְׁנֵים־עָשָׂר אֶלֶף פָּרָשִׁים
27 וַיַּנְחֵם בְּעָרֵי הָרֶכֶב וְעִם־הַמֶּלֶךְ בִּירוּשָׁלִָם׃ וַיִּתֵּן הַמֶּלֶךְ
אֶת־הַכֶּסֶף בִּירוּשָׁלִַם כָּאֲבָנִים וְאֵת הָאֲרָזִים נָתַן
28 כַּשִּׁקְמִים אֲשֶׁר־בַּשְּׁפֵלָה לָרֹב׃ וּמוֹצָא הַסּוּסִים אֲשֶׁר
לִשְׁלֹמֹה מִמִּצְרָיִם וּמִקְוֵה סֹחֲרֵי הַמֶּלֶךְ יִקְחוּ מִקְוֵה
29 בִּמְחִיר׃ וַתַּעֲלֶה וַתֵּצֵא מֶרְכָּבָה מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת
כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמֵאָה וְכֵן לְכָל־מַלְכֵי הַחִתִּים
וּלְמַלְכֵי אֲרָם בְּיָדָם יֹצִאוּ׃

יא

Cap. XI. יא

א וְהַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה אָהַב נָשִׁים נָכְרִיּוֹת רַבּוֹת וְאֶת־
בַּת־פַּרְעֹה מוֹאֲבִיּוֹת עַמֳּנִיּוֹת אֲדֹמִיֹּת צֵדְנִיֹּת חִתִּיֹּת׃
2 מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר אָמַר־יְהוָה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא־תָבֹאוּ
בָהֶם וְהֵם לֹא־יָבֹאוּ בָכֶם אָכֵן יַטּוּ אֶת־לְבַבְכֶם אַחֲרֵי
3 אֱלֹהֵיהֶם בָּהֶם דָּבַק שְׁלֹמֹה לְאַהֲבָה׃ וַיְהִי־לוֹ נָשִׁים
שָׂרוֹת שְׁבַע מֵאוֹת וּפִלַגְשִׁים שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וַיַּטּוּ נָשָׁיו
4 אֶת־לִבּוֹ׃ וַיְהִי לְעֵת זִקְנַת שְׁלֹמֹה נָשָׁיו הִטּוּ אֶת־
לְבָבוֹ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־
ה יְהוָה אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִיד אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ שְׁלֹמֹה אַחֲרֵי

שלמה וואר פאן גאלד, אונד אללע געראטהע אין דעם זאממער־הויסע דעס וואלדעס לבנון פאן געדיגענעם גאלד. זילבער ווארד גאר ניכט געבראוכט, וויל דיעסעס אין דען צייטען דעס שלמה גאר קיינען ווערטה האטטע: (כב) דען דער קעניג האטטע בע־שטאנדיג אויף דער זעע איין שפאנישעס שיף, דאס מיט דעם שיפפע דעס חירם פוהר, אונד אללע דריי יאהרע צוריק קאם, מיט איינער לאדונג פאן גאלד, עלעפאנטען, אפפען, אונד פפויען: (כג) דער קעניג שלמה איבערטראף אן רייכטהום אונד וייסהייט אללע קעניגע דער ערדע: (כד) דאהער קאמען לייטע אויס אללען געגענדען, שלמה צו בעזוכען, אום דיא וויסהייט צו הערען, דיא גאטט איהם פערליהען האטטע: (כה) דאביי בראכטע יעדער איין געשענק מיט־ זילבערנע אדער גאלדענע געראטהע, קליידער, וואפפען, געווירצע, פפערדע אונד מויל־טהירע. אונד דיעסעס געשאה געוועהנליך מיט יעדעם יאהרע: (כו) אויך שאפפטע זיך שלמה איינע מענגע וואגען־ אונד רייט־פפערדע אן, זא דאס ער טויזענד אונד פיער הונדערט וואגען, אונד צוועלף טויזענד רייט־פפערדע האטטע, דיא ער טהיילס אין דיא וואגען־שטאדטע פערלעגטע, טהיילס ביי זיך אין ירושלים היעלט: (כז) דער קעניג מאכטע, דאס מאן אין ירושלים דאס זילבער וויא שטיינע אכטעטע, אונד דיא צעדערן וויא דיא זיקאמארען, (ווילדע פייגען־ביימע) דיא אין דעם נידער־לאנדע אין גראסער מענגע וואכסען: (כח) אללע זיינע פפערדע ליס שלמה אויס מצרים האלען. געוועהנליך איינע געסעלשאפט קעניגליכער קויפלייטע קויפטען דארט איממער איינע אנצאהל פיר בארעס געלד איין: (כט) זא דאס איין געשפאן, ווען עס אויס מצרים הערויף קאם, זעכס הונדערט זילבער־שטיקע, אונד איין פפערד, הונדערט פינפציג קאסטעטע. דיעסע קויפלייטע בעזארג־טען אויך דיא פפערדע־ליפערונג אן אללע קעניגע פאן פעניציען אונד זיריען:

קאפיטעל יא

(א) דער קעניג שלמה ליבטע, אויסער דער טאכטער דעס פרעה, מעהרערע אויסלענדישע ווייבער, נעמליך פאן מואב, עמון, ארם, צידון, אונד חת: (ב) אויס פעלקערן, פאן דענען דער עוויגע צו דען קינדערן ישראל געזאגט האטטע, קאממעט ניכט אונטער זיא, אונד לאססעט זיא ניכט אונטער אייך קאממען, וויל זיא געוויס אייער הערץ נאך איהרען געטטערן לענקען ווערדען. אן דיעסען הינג שלמה מיט ליבע: (ג) ער האטטע זיבען הונדערט געמאהלינגען, אונד דריי הונדערט קעבס־ווייבער, וועלכע זיך זיינעס הערצענס גאנץ בעמייסטערטען: (ד) אלס נון שלמה אלט ווארדע, לענקטען דיא ווייבער זיין הערץ, אנדערן געטטערן נאך צו פאלגען. אונד עס וואר ניכט מעהר זא אונגעטהיילט דעם עוויגען, זיינעם גאטט, ערגעבען, וויא דאס הערץ זיינעס

עַשְׁתֹּרֶת אֱלֹהֵי צִדְנִים וְאַחֲרֵי מִלְכֹּם שִׁקֻּץ עַמֹּנִים ׃
6 וַיַּעַשׂ שְׁלֹמֹה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא מִלֵּא אַחֲרֵי יְהוָה
כְּדָוִד אָבִיו ׃
7 אָז יִבְנֶה שְׁלֹמֹה בָּמָה לִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ מוֹאָב בָּהָר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי
8 יְרוּשָׁלִָם וּלְמֹלֶךְ שִׁקֻּץ בְּנֵי עַמּוֹן ׃ וְכֵן עָשָׂה לְכָל־נָשָׁיו
9 הַנָּכְרִיּוֹת מַקְטִירוֹת וּמְזַבְּחוֹת לֵאלֹהֵיהֶן ׃ וַיִּתְאַנַּף
יְהוָה בִּשְׁלֹמֹה כִּי־נָטָה לְבָבוֹ מֵעִם יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
10 הַנִּרְאָה אֵלָיו פַּעֲמָיִם ׃ וְצִוָּה אֵלָיו עַל־הַדָּבָר הַזֶּה
לְבִלְתִּי־לֶכֶת אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא שָׁמַר אֵת
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה ׃
11 וַיֹּאמֶר יְהוָה לִשְׁלֹמֹה יַעַן אֲשֶׁר הָיְתָה־זֹּאת עִמָּךְ וְלֹא
שָׁמַרְתָּ בְּרִיתִי וְחֻקֹּתַי אֲשֶׁר צִוִּיתִי עָלֶיךָ קָרֹעַ אֶקְרַע
12 אֶת־הַמַּמְלָכָה מֵעָלֶיךָ וּנְתַתִּיהָ לְעַבְדֶּךָ ׃ אַךְ־בְּיָמֶיךָ
13 לֹא אֶעֱשֶׂנָּה לְמַעַן דָּוִד אָבִיךָ מִיַּד בִּנְךָ אֶקְרָעֶנָּה ׃ רַק
אֶת־כָּל־הַמַּמְלָכָה לֹא אֶקְרָע שֵׁבֶט אֶחָד אֶתֵּן לִבְנֶךָ
לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי וּלְמַעַן יְרוּשָׁלִַם אֲשֶׁר בָּחָרְתִּי ׃
14 וַיָּקֶם יְהוָה שָׂטָן לִשְׁלֹמֹה אֶת
טו הֲדַד הָאֲדֹמִי מִזֶּרַע הַמֶּלֶךְ הוּא בֶּאֱדוֹם ׃ וַיְהִי בִּהְיוֹת
דָּוִד אֶת־אֱדוֹם בַּעֲלוֹת יוֹאָב שַׂר הַצָּבָא לְקַבֵּר אֶת־
16 הַחֲלָלִים וַיַּךְ כָּל־זָכָר בֶּאֱדוֹם ׃ כִּי־שֵׁשֶׁת חֳדָשִׁים יָשַׁב־
שָׁם יוֹאָב וְכָל־יִשְׂרָאֵל עַד־הִכְרִית כָּל־זָכָר בֶּאֱדוֹם ׃
17 וַיִּבְרַח אֲדַד הוּא וַאֲנָשִׁים אֲדֹמִיִּים מֵעַבְדֵי אָבִיו אִתּוֹ
18 לָבוֹא מִצְרַיִם וַהֲדַד נַעַר קָטָן ׃ וַיָּקֻמוּ מִמִּדְיָן וַיָּבֹאוּ
פָּארָן וַיִּקְחוּ אֲנָשִׁים עִמָּם מִפָּארָן וַיָּבֹאוּ מִצְרַיְמָה אֶל־
פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וַיִּתֶּן־לוֹ בַּיִת וְלֶחֶם אָמַר לוֹ וְאֶרֶץ
19 נָתַן לוֹ ׃ וַיִּמְצָא הֲדַד חֵן בְּעֵינֵי פַרְעֹה מְאֹד וַיִּתֶּן־לוֹ
אִשָּׁה אֶת־אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ אֲחוֹת תַּחְפְּנֵיס הַגְּבִירָה ׃

קמץ בז׳ק v. 13. והלד

פֿאַטערס דָּוִד: (ה) שלמה פֿאָלגטע דעם אַב־גאָטט דער צדנים, עשתרת, מואב דעם גרייעל דער עמוֹנים, מלכם, נאָך: (ו) ער טהאָט וואָס דעם עווּיגען מיספֿאַלליג וואָר, מוּזט ערפֿילט ניכט ווערן פֿאַלכאָטען געבּאָטען דעם עווּיגען, ווי זיין פֿאַטער דָּוִד: (ז) מוּיך וֹיס ער דאָמאָס מיינע הענט ערריכטען, פֿיר כְּמוֹשׁ, דען גרייעל דער קינדער עמוֹן. מוּיך מוֹאָב. מוּזט פֿיר מֹלֶךְ, דען גרייעל דער קינדער עמוֹן. מוּיך מיינעם בערגע, דער פֿאָר יְרוּשָׁלַיִם ליגט: (ח) מוּזט עבען וֹאָ ערוֹיבטע ער וֹאָלען ווינען מוֹיסלֹאבישען וויבערן, דאָס זיא מיהרען גאָטטערן רייכערטען מוּזט פֿאַפֿערטען: (ט) דער עוּיגע ניכט נאָן מיבער שְׁלֹמֹה, דאָס זיין הערץ זיך וֹאָ פֿאָן מיהם, דעם גאָטט פֿאָן יִשְׂרָאֵל, אַבנייגטע, דאָס ער מיהם דאָך נוֹויא וואָל ערשיהנען וואָר: (י) מוּזט מיהם דיסעס פֿערבאָטהען האָטטע. ער וֹאָלט נעוּוֹיך אַבדערן גאָטטערן ניכט נאָך־וואַנדלען. מוּזט ער דעננאָך דיסען בעפֿאַהל גאָטטעס ניכט בעפֿאָלגטע: (יא) דאָהער שפּראָך מוּזט ער עוּיגע נו שְׁלֹמֹה, ווייל דוּ דיך וֹאָ מוּך־פֿיהרעסט, מוּזט מיינען בוּזט מוּזט וויינע בעזוּנע, זיא מיך דיר אַבפֿאַהלען, ניכט האָלטעסט, וועלדע מיך דיר דאָס רייך ענטרייסען, מוּזט עס דיינעם קנעכטע גענעבען: (יב) נוּוֹר ווערדע מיך דיסעס ניכט מין דיינען לעבּצייטען טהון, מוּס ריקוכט מוּך דיינען פֿאָטער דָּוִד. אַבער דיינעם זאָהנע ווייל מיך עס בעוויסען ענטרייסען: (יג) יעדאָך דאָס גאַנצע רייך וועלדע מיך מיהם ניכט אַב־נעהמען, זאָנדערן מיינען שטאַם וֹאָהלען דיסעס בוּזס ווענען מיינעם קנעכטעס דָּוִד, מוּזט וועגען יְרוּשָׁלַיִם, דען דעם מיך ווֹאָהל־גefֿאַלען פֿיזנדע: (יד) דער עוּיגע ערוועקטע נון דעם שְׁלֹמֹה מיינען גענגער, מן הֲדַד דעם אֲדֹמִי. דיסער וואָר מוּס דער פֿאַמיליע דעס קעניגס פֿאָן אֱדוֹם: (טו) מוֹס אַבער דָּוִד מן אֱדוֹם וואָר, נו דער נייט נעמליך דאָס יוֹאָב הין גינג, זיא מן דעם קריגע געבּיבענען בע־גראָבען נו וֹאָלען, מוּזט ער דאָס גאַנצע מאָנכוליכע געשלעכט מן אֱדוֹם מוּטברינגען וֹאָס: (טז) דען זעכס מאָנאָטע בראָכטע יוֹאָב מיט גאַנץ יִשְׂרָאֵל דאָועבּסט נו, בים דאָס גאַנצע מאָנכוליכע גע־שלעכט מן אֱדוֹם פֿערטיליגט וואָר: (יז) דאָ ענטווייך הֲדַד מיט נאָך מיניגען אֲדֹמִים, פֿאָן וינעם פֿאָטערס בעדיהנטען, מוּזט זוכטען נאָך מִצְרַיִם נו ענטקאָמען. הֲדַד וואָר דאָמאָס נאָך מין קנייבער קנאָבע: (יח) זיא מאָכטען זיך אוֹפּ פֿאָן מִדְיָן מוּך, גינגען נאָך פָּארָן, וואָ זיא נאָך מיינידע לייטע מיט נאָהמען, מוּזט רייסטען נאָך מִצְרַיִם, נו דעם פֿאַראָה קעניג פַּרְעֹה. דיסער שענקטע דעם הֲדַד מין הויס, פֿערשפּראָך מיהם קאָסט, מוּזט גאַנ מיהם מוּך מין שטיק לאַנד: (יט) נון ערוואַרב זיך הֲדַד זיא גונסט פַּרְעֹה וֹאָ זעהר, דאָס ער מיהן פֿערהיראַטהעטע מיט דער שוועסטער זיינער גמאָהלין, דער רעגירענדען קעניגין תַּחְפְּנֵיס:

מוּזט

כ ותלד לו אחות תחפניס את גנבת בנו ותגמלהו
תחפנס בתוך בית פרעה ויהי גנבת בית פרעה בתוך
21 בני פרעה׃ והדד שמע במצרים כי־שכב דוד עם־
אבתיו וכי־מת יואב שר־הצבא ויאמר הדד אל־פרעה
22 שלחני ואלך אל־ארצי׃ ויאמר לו פרעה כי מה־
אתה חסר עמי והנך מבקש ללכת אל־ארצך ויאמר׀
23 לא כי שלח תשלחני׃ ויקם אלהים לו שטן את־
רזון בן־אלידע אשר ברח מאת הדדעזר מלך־צובה
24 אדניו׃ ויקבץ עליו אנשים ויהי שר־גדוד בהרג דוד
כה אתם וילכו דמשק וישבו בה וימלכו בדמשק׃ ויהי
שטן לישראל כל־ימי שלמה ואת־הרעה אשר הדד
ויקץ בישראל וימלך על־ארם׃
26 וירבעם בן־נבט אפרתי מן־הצרדה ושם אמו צרועה
27 אשה אלמנה עבד לשלמה וירם יד במלך׃ וזה
הדבר אשר־הרים יד במלך שלמה בנה את־
28 המלוא סגר את־פרץ עיר דוד אביו׃ והאיש ירבעם
גבור חיל וירא שלמה את־הנער כי־עשה מלאכה
הוא ויפקד אתו לכל־סבל בית יוסף׃
29 ויהי בעת ההיא וירבעם יצא
מירושלם וימצא אתו אחיה השילני הנביא בדרך
והוא מתכסה בשלמה חדשה ושניהם לבדם בשדה׃
ל ויתפש אחיה בשלמה החדשה אשר עליו ויקרעה
31 שנים עשר קרעים׃ ויאמר לירבעם קח־לך עשרה
קרעים כי כה אמר יהוה אלהי ישראל הנני קרע
את־הממלכה מיד שלמה ונתתי לך את עשרה
32 השבטים׃ והשבט האחד יהיה־לו למען׀ עבדי
דוד ולמען ירושלם העיר אשר בחרתי בה מכל שבטי
33 ישראל׃ יען׀ אשר עזבוני וישתחוו לעשתרת אלהי

צדנין

(כ) אונד אלס דיא שוועסטער דער קעניגין תחפניס איהם איינען זאהן געבאהר, דער גנבת היס, ליס תחפניס דיסען אין דעם פאלי־אסטע דעס פרעה ערציהען, זא דאס גנבת אונטער דען קעניג־ליכען קינדערן גראס וואַרד: (כא) דא אבער הדד אין מצרים ערפוהר, דאס דוד צו זיינען פאטערן זיך געלעגט האטטע, אונד דער פעלד־הערר יואב אומגעקאממען וואר, זאגטע ער צו פרעה, ענטלאססע מיך, איך וויל אין מיין פאטער־לאנד צוריק קעהרען: (כב) פרעה פראגטע איהן, וואס פעהלעט דיר בייא מיר, דאס דוא ווינשעסט אין דיין פאטער־לאנד צוריק צו קעהרען? ער ערווידערטע, גאר ניכטס · אבער דעננאך ערלויבע מיר הין צו רייסען: (כג) נאך איינען געגנער דעס שלמה ליס דער עוויגע אויף־קאממען · נעמליך רזון, זאהן דעס אלידע, דער זיינעם הערן, הדדעזר, קעניג פאן צובה, ענטלויפען וואר: (כד) אונד איינינע לייטע געגען איהן צוזאממען געבראכט האטטע · דא אבער דוד דיסע אומברינגען ליס, ווארד ער, דער אנפיהרער איינער רייבער־באנדע · זיא גינגען נאך דמשק, ליסען זיך דא נידער, אונד הערשטען דאזעלבסט: (כה) דיע־סער (רזון) וואר נון איין פיינד פאן ישראל זא לאנגע שלמה לעבטע · צו דיסעם אונגליק געסעללטע זיך דאס איבעל, וועלכעס הדד צו־פיגטע, דער געגען ישראל איינען ווידערווילען נייגטע, זא לאנגע ער קעניג אין ארם וואר: (כו) אויך ירבעם, זאהן דעס נבט, אויס דעם שטאממע אפרים, פאן צרדה · זיינע מוטטער היס צרועה, אונד וואר וויטווע · איין בעדיענטער דעס שלמה, עמפערטע זיך געגען דען קעניג: (כז) מיט דיסער עמפערונג אבער, האטטע עס פאלגענדע בעוואנדטניס, שלמה וואללטע דיא פעסטונגס־ווערקע בויען, אונד איינינעס שטעהאפטע אין דער מויער דער שטאדט זיינעס פאטערס דוד אויסבעססערן לאססען: (כח) אונד דא ירבעם איין וואקקערער מאן וואר, אונד שלמה איהן בעמערקטע, אלס איינען יונגען מאן, דער איינעם געשעפטע וואהל פארשטעהען קאננטע · זעטצטע איהן שלמה איבער אללע ארבייט, דיא דער שטאם יוסף היערבייא צו פעררינכטען האטטע: (כט) אלס נון אויך דיסע צייט ירבעם איינמאל אויס ירושלים גינג, טראף איהן דער פרא־פעט אחיה, אויס שילה, אויף דעם וועגע אן · ער האטטע איין נייעס געוואנד אן, אונד זיא ביידע וואַרען גאנץ אללעין אויף דעם פעלדע: (ל) אחיה פאססטע דאס נייע געוואנד, וועלכעס ער אן האטטע, צעררים עס אין צוועלף שטיקע: (לא) אונד זאגטע צו ירבעם, נים דיר צעהען שטיקע! דען זא שפריכט דער עוויגע, דער גאטט פאן ישראל, איך רייסע דאס קעניג־רייך אויס דער געוואלט דעס שלמה, אונד געבע דיר דאפאן צעהען שטאממע: (לב) דען, איינען שטאם זאלל ער בעהאלטען, אום מיינעס קנעכטעס דוד ווילען, אונד אום דער שטאדט ירושלים ווילען, דיא איך אויס אללען שטאממען אין ישראל ערוועהלעט האבע: (לג) דארום, וויל

זיא

צִדְנִיָּן לְכְמוֹשׁ אֱלֹהֵי מוֹאָב וּלְמִלְכֹּם אֱלֹהֵי בְנֵי־עַמּוֹן
וְלֹא־הָלַכוּ בִּדְרָכַי לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי וְחֻקֹּתַי וּמִשְׁפָּטַי
כְּדָוִד אָבִיו׃ וְלֹא־אֶקַּח אֶת־כָּל־הַמַּמְלָכָה מִיָּדוֹ כִּי׃ 34
נָשִׂיא אֲשִׁתֶּנּוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו לְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי אֲשֶׁר
בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי וְחֻקֹּתָי׃ וְלָקַחְתִּי לה
הַמְּלוּכָה מִיַּד בְּנוֹ וּנְתַתִּיהָ לְךָ אֵת עֲשֶׂרֶת הַשְּׁבָטִים׃
וְלִבְנוֹ אֶתֵּן שֵׁבֶט־אֶחָד לְמַעַן הֱיוֹת־נִיר לְדָוִיד־עַבְדִּי 36
כָּל־הַיָּמִים׃ לְפָנַי בִּירוּשָׁלַם הָעִיר אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי לִי
לָשׂוּם שְׁמִי שָׁם׃ וְאֹתְךָ אֶקַּח וּמָלַכְתָּ בְּכֹל אֲשֶׁר־תְּאַוֶּה 37
נַפְשֶׁךָ וְהָיִיתָ מֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל׃ וְהָיָה אִם־תִּשְׁמַע 38
אֶת־כָּל־אֲשֶׁר אֲצַוֶּךָּ וְהָלַכְתָּ בִּדְרָכַי וְעָשִׂיתָ הַיָּשָׁר
בְּעֵינַי לִשְׁמֹר חֻקֹּתַי וּמִצְוֹתַי כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד עַבְדִּי
וְהָיִיתִי עִמָּךְ וּבָנִיתִי לְךָ בַּיִת־נֶאֱמָן כַּאֲשֶׁר בָּנִיתִי
לְדָוִד וְנָתַתִּי לְךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַאֲעַנֶּה אֶת־זֶרַע דָּוִד 39
לְמַעַן זֹאת אַךְ לֹא כָּל־הַיָּמִים׃

וַיְבַקֵּשׁ שְׁלֹמֹה לְהָמִית אֶת־יָרָבְעָם מ
וַיָּקָם יָרָבְעָם וַיִּבְרַח מִצְרַיְמָה אֶל־שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
וַיְהִי בְמִצְרַיִם עַד־מוֹת שְׁלֹמֹה׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה 41
וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחָכְמָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתֻבִים עַל־סֵפֶר
דִּבְרֵי שְׁלֹמֹה׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ שְׁלֹמֹה בִּירוּשָׁלַם 42
עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה׃ וַיִּשְׁכַּב שְׁלֹמֹה עִם־ 43
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ רְחַבְעָם בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃

יב Cap. XII.

וַיֵּלֶךְ רְחַבְעָם שְׁכֶם כִּי שְׁכֶם בָּא כָל־יִשְׂרָאֵל א
לְהַמְלִיךְ אֹתוֹ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ ׀ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וְהוּא 2
עוֹדֶנּוּ בְּמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב

א׳ נחה .39 קמץ בז״ק .37 יִרבעם

צדניין לכמוש אלהי מואב ולמלכם אלהי בני־עמון
ולא־הלכו בדרכי לעשות הישר בעיני וחקתי ומשפטי
כדוד אביו׃ ולא־אקח את־כל־המלכה מידו כי׃ 34
נשיא אשתנו כל ימי חייו למען דויד עבדי אשר
בחרתי אתו אשר שמר מצותי וחקתי׃ ולקחתי לה
המלוכה מיד בנו ונתתיה לך את עשרת השבטים׃
ולבנו אתן שבט־אחד למען היות־ניר לדויד־עבדי 36
כל־הימים ׀ לפני בירושלם העיר אשר בחרתי לי
לשום שמי שם׃ ואתך אקח ומלכת בכל אשר־תאוה 37
נפשך והיית מלך על־ישראל׃ והיה אם־תשמע 38
את־כל־אשר אצוך והלכת בדרכי ועשית הישר
בעיני לשמר חקתי ומצותי כאשר עשה דויד עבדי
והייתי עמך ובניתי לך בית־נאמן כאשר בניתי
לדויד ונתתי לך את־ישראל׃ ואענה את־זרע דויד 39
למען זאת אך לא כל־הימים׃

ויבקש שלמה להמית את־ירבעם מ
ויקם ירבעם ויברח מצרימה אל־שישק מלך־מצרים
ויהי במצרים עד־מות שלמה׃ ויתר דברי שלמה 41
וכל־אשר עשה וחכמתו הלוא־הם כתבים על־ספר
דברי שלמה׃ והימים אשר מלך שלמה בירושלם 42
על־כל־ישראל ארבעים שנה׃ וישכב שלמה עם־ 43
אבתיו ויקבר בעיר דויד אביו וימלך רחבעם בנו
תחתיו׃

יב Cap. XII.

וילך רחבעם שכם כי שכם בא כל־ישראל א
להמליך אתו׃ ויהי כשמע ׀ ירבעם בן־נבט והוא 2
עודנו במצרים אשר ברח מפני שלמה המלך וישב

(א) רחבעם רייסט נאך שכם. דען גאנץ ישראל וואלט האהין קומען, מיהק נו טהון, וואס ירבעם, (ב) וואהן דעם נבט, דען וואר דעם שלמה ערפוהר, וואר ער נאך אין מצרים, וואהין ער זיך פאר דעם קעניג שלמה געפליכטעט האטטע. מוכד וואס ער העסען מוכבעאכטעט נאך פערנער זאלומסט בויב: (ג) שיקטען זיא (דיא ישראל) הין, מוכד זיסען אהן האלטן. דען גינג ער מיט דער גאנצען פערזאמעלטען

ערפֿיללונג

(טו) עס וואָר מצער מייַנע פֿיגונג פֿאַר דעם פֿאָלק קיין בעהיר צאַד, אונ דאַלורך מן
מיט רוטהען בעניכטיגט, אז וויל מייַן מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען
גייסען: (טז) עס וואָר מצער מייַנע פֿיגונג פֿאַן דעם עוויגען,
זאָגט, אז וויל עס נאָך שוועהרער מאַכען · מיין פֿאַטער האַט מייַן
מוכ מצער, מיין פֿאַטער האַט מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען
רוטהען בעניכטיגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען עוויגען,
מיט דעם יוכגען יונגען, זיא מיט מיהם אונ־בעזאַכטען מיהם בעגעבען ·
דאַט זיא דען רעטה, וועלכען זיא פֿאַטען מאַכטער מיהם בעגעבען
האַטטען: (יד) נאָבערען שפרעך כאַם דעם רעטהע דער יוכגען יונג ·
מוכ מצער, מיין פֿאַטער האַט מייַן שוועהרע מאַכען · מיין פֿאַטער
זאָגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען
גייסען: (טו) עס וואָר מצער מייַנע פֿיגונג פֿאַר דעם פֿאָלק קיין בעהיר צאַד,
מיט רוטהען בעניכטיגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען עוויגען,
מיהן פֿאַלבעדער מאַכען פֿאַן: (ד) דיין פֿאַטער האַט מוכ מיין האַר־
טע ניכט דען רעטה, וועלכען דו פֿאַטען מאַכטער מיהם בעגעבען
האַטטען: (יד) נאָבערען שפרעך כאַם דעם רעטהע דער יוכגען יונג ·
מוכ מצער, מיין פֿאַטער האַט מייַן שוועהרע מאַכען · מיין פֿאַטער
זאָגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען
גייסען: (טו) עס וואָר מצער מייַנע פֿיגונג פֿאַר דעם פֿאָלק קיין בעהיר צאַד,
מיט רוטהען בעניכטיגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען עוויגען,
מיהן פֿאַלבעדער מאַכען פֿאַן: (ד) דיין פֿאַטער האַט מוכ מיין האַר־
טע ניכט דען רעטה, וועלכען דו פֿאַטען מאַכטער מיהם בעגעבען
האַטטען: (יד) נאָבערען שפרעך כאַם דעם רעטהע דער יוכגען יונג ·
מוכ מצער, מיין פֿאַטער האַט מייַן שוועהרע מאַכען · מיין פֿאַטער
זאָגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען
גייסען: (טו) עס וואָר מצער מייַנע פֿיגונג פֿאַר דעם פֿאָלק קיין בעהיר צאַד,
מיט רוטהען בעניכטיגט, אז וויל מיך מיט שקאַרפֿיאַן־דאַרבען עוויגען,
מיהן פֿאַלבעדער מאַכען פֿאַן: (ד) דיין פֿאַטער האַט מוכ מיין האַר־
טע ניכט דען רעטה, וועלכען דו פֿאַטען מאַכטער מיהם בעגעבען
האַטטען: (יד) נאָבערען שפרעך כאַם דעם רעטהע דער יוכגען יונג ·

3 יָרָבְעָם בְּמִצְרָיִם׃ וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ־לוֹ וַיָּבֹאוּ יָרָבְעָם
4 וְכָל־קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֶל־רְחַבְעָם לֵאמֹר׃ אָבִיךָ
הִקְשָׁה אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה עַתָּה הָקֵל מֵעֲבֹדַת אָבִיךָ
ה הַקָּשָׁה וּמֵעֻלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר־נָתַן עָלֵינוּ וְנַעַבְדֶךָּ׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם לְכוּ־עַד שְׁלֹשֶׁת יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלָי וַיֵּלְכוּ הָעָם׃
6 וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר־הָיוּ עֹמְדִים
אֶת־פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בִּהְיֹתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם
7 נוֹעָצִים לְהָשִׁיב אֶת־הָעָם הַזֶּה דָּבָר׃ וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו
לֵאמֹר אִם־הַיּוֹם תִּהְיֶה־עֶבֶד לָעָם הַזֶּה וַעֲבַדְתָּם
וַעֲנִיתָם וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לְךָ עֲבָדִים
8 כָּל־הַיָּמִים׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ
וַיִּוָּעַץ אֶת־הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אִתּוֹ אֲשֶׁר הָעֹמְדִים
9 לְפָנָיו׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם נוֹעָצִים וְנָשִׁיב דָּבָר
אֶת־הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ אֵלַי לֵאמֹר הָקֵל מִן־הָעֹל
י אֲשֶׁר־נָתַן אָבִיךָ עָלֵינוּ׃ וַיְדַבְּרוּ אִתּוֹ הַיְלָדִים אֲשֶׁר
גָּדְלוּ אֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה־תֹאמַר לָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דִּבְּרוּ
אֵלֶיךָ לֵאמֹר אָבִיךָ הִכְבִּיד אֶת־עֻלֵּנוּ וְאַתָּה הָקֵל
מֵעָלֵינוּ כֹּה תְדַבֵּר אֲלֵיהֶם קָטָנִי עָבָה מִמָּתְנֵי אָבִי׃
11 וְעַתָּה אָבִי הֶעְמִיס עֲלֵיכֶם עֹל כָּבֵד וַאֲנִי אֹסִיף עַל־
עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם
12 בָּעַקְרַבִּים׃ וַיָּבֹא יָרָבְעָם וְכָל־הָעָם אֶל־רְחַבְעָם בַּיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם
13 הַשְּׁלִישִׁי׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת־הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת־
14 עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יְעָצֻהוּ׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם כַּעֲצַת
הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי הִכְבִּיד אֶת־עֻלְּכֶם וַאֲנִי אֹסִיף עַל־
עֻלְּכֶם אָבִי יִסַּר אֶתְכֶם בַּשּׁוֹטִים וַאֲנִי אֲיַסֵּר אֶתְכֶם
טו בָּעַקְרַבִּים׃ וְלֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֶל־הָעָם כִּי־הָיְתָה סִבָּה

ויבא ק׳ v. 12. וידברו ק׳ v. 7. ויבא ק׳ v. 3. מעם

מֵעִם יְהוָה לְמַעַן הָקִים אֶת־דְּבָרוֹ אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד
אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי אֶל־יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ וַיַּרְא כָּל־יִשְׂרָאֵל 16
כִּי לֹא־שָׁמַע הַמֶּלֶךְ אֲלֵהֶם וַיָּשִׁבוּ הָעָם אֶת־הַמֶּלֶךְ
דָּבָר ׀ לֵאמֹר מַה־לָּנוּ חֵלֶק בְּדָוִד וְלֹא־נַחֲלָה בְּבֶן־יִשַׁי
לְאָהָלֶיךָ יִשְׂרָאֵל עַתָּה רְאֵה בֵיתְךָ דָּוִד וַיֵּלֶךְ יִשְׂרָאֵל
לְאָהָלָיו׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֹּשְׁבִים בְּעָרֵי יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ 17
עֲלֵיהֶם רְחַבְעָם׃
וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם אֶת־אֲדֹרָם אֲשֶׁר עַל־הַמַּס וַיִּרְגְּמוּ 18
כָל־יִשְׂרָאֵל בּוֹ אֶבֶן וַיָּמֹת וְהַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם הִתְאַמֵּץ
לַעֲלוֹת בַּמֶּרְכָּבָה לָנוּס יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ וַיִּפְשְׁעוּ יִשְׂרָאֵל 19
בְּבֵית דָּוִד עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיְהִי כְּשָׁמְעַ כָּל־יִשְׂרָאֵל כִּי־שָׁב יָרָבְעָם וַיִּשְׁלְחוּ וַיִּקְרְאוּ כ
אֹתוֹ אֶל־הָעֵדָה וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל לֹא הָיָה
אַחֲרֵי בֵּית־דָּוִד זוֹלָתִי שֵׁבֶט־יְהוּדָ֫ה לְבַדּוֹ׃ וַיָּבֹא 21
רְחַבְעָם יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיַּקְהֵל אֶת־כָּל־בֵּית יְהוּדָה וְאֶת־
שֵׁבֶט בִּנְיָמִן מְאָה וּשְׁמֹנִים אֶלֶף בָּחוּר עֹשֵׂה מִלְחָמָה
לְהִלָּחֵם עִם־בֵּית יִשְׂרָאֵל לְהָשִׁיב אֶת־הַמְלוּכָ֫ה
לִרְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה׃ וַיְהִי 22
דְּבַר הָאֱלֹהִים אֶל־שְׁמַעְיָה אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר׃
אֱמֹר אֶל־רְחַבְעָם בֶּן־שְׁלֹמֹה מֶלֶךְ יְהוּדָה וְאֶל־כָּל־בֵּית 23
יְהוּדָה וּבִנְיָמִין וְיֶתֶר הָעָם לֵאמֹר׃ כֹּה אָמַר יְהוָה
לֹא־תַעֲלוּ וְלֹא־תִלָּחֲמוּן עִם־אֲחֵיכֶם בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ
אִישׁ לְבֵיתוֹ כִּי מֵאִתִּי נִהְיָה הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־
דְּבַר יְהוָה וַיָּשׁוּבוּ לָלֶכֶת כִּדְבַר יְהוָה׃
וַיִּבֶן יָרָבְעָם אֶת־שְׁכֶם בְּהַר אֶפְרַיִם כה
וַיֵּשֶׁב בָּהּ וַיֵּצֵא מִשָּׁם וַיִּבֶן אֶת־פְּנוּאֵל׃ וַיֹּאמֶר יָרָבְעָם 26
בְּלִבּוֹ עַתָּה תָּשׁוּב הַמַּמְלָכָה לְבֵית־דָּוִד׃ אִם־יַעֲלֶה ׀ 27

ויבא קרי v. 21. העם

ערפֿילונג נו ברינגען, וואס דער עוויגע זורך אַחִיָּה מויס שילה,
דעם יָרָבְעָם, וואהן דעס נבט, פֿערקינדעט האטטע׃ (יו) דאס
נון דאס פֿאלק וואס, דאס דער קעניג זייגע ביטטע ניכט ערהערטע,
גאב עס מיהק נור אַנטוואָרט, וואס זאל מונס פֿערנער מיין אַב־
טהיין מַן דָּוִד? דער וואהן דעס יִשַׁי מיסט מונסער ערב־גוט ניכט!
היכוועג יִשְׂרָאֵל, נאך דיינען וואהנונגען! זיהע נון דָּוִד מוך דיין
הויס! (יז) בלאס מונד זו גינג יִשְׂרָאֵל וועג, יעדער נאך דעס הויפֿט׃ (יח) בלאס
מיבער דיא קינדער יִשְׂרָאֵל, דיא מין דען שטאדטען דעס שטאם־
מעס יְהוּדָה וואהנטען, בלייב רְחַבְעָם נאך קעניג׃ (יט) היערמוך
שיקטע דער קעניג רְחַבְעָם, דען שטייער־מיינעהמער אֲדֹרָם
מַן יענע אַב, אַבער אר וואורדע פֿאַן מיהנען מיט שטיינען נו טאָדע
גיוואָרפֿען. דער קעניג רְחַבְעָם זעלבסט, עילטפֿאַק נור מיט
נאטה מוך מיינען וואגען, מוך נאך יְרוּשָׁלַ͏ִם נו פֿליכטען׃
(כ) מונד זו פֿיל יִשְׂרָאֵל, פֿאַן דעק הויסע דָּוִד אַב, (מונד
בלייב גענטערנבנט) בים מוך דיסען טאג׃ (כ) דען אַלס גאנץ
יִשְׂרָאֵל נון ערפֿוהר, דאס יָרָבְעָם וויעדער נורוק גענֿאַמעט
וואר, שיקטען זיא, מונד לייסען מיהן נו מיינער פֿאַלק־פֿערוואַמ־
לונג רופֿען. מונד מאַכטען מיהן נוק קעניג מיבער גאנץ יִשְׂרָאֵל.
זו דאס קיין מיינגיבער שטאם, יְהוּדָה מַיין מוסגענאַמעט,
עס אהער מיט דעק הויסע דָּוִד הילט׃ (כא) נוואר פֿערוואַמעלטע
רְחַבְעָם, נאַכדעם ער מין יְרוּשָׁלַ͏ִם אנגעלאַנגט וואר, דאס
גאַנצע הויס יְהוּדָה, מונד דען שטאם בִּנְיָמִן, הונדערט מונד
אַכטנציג טויסענד מוסערלעסענע קריגס־לייטע, מוך יִשְׂרָאֵל נו
בעקריגען, מונד דאס רייך ווידער מַן זיך נו ברינגען׃ (כב) אַבער
דאס וואָרט גאָטטעס ערגינג מַן דען געטטלייכען מאן שְׁמַעְיָה ווי
פֿאַלגט׃ (כג) זאַגע נו רְחַבְעָם, דעק יְהוּדָה מונד בִּנְיָמִן, מונד
קעניגיע מין יְהוּדָה, דעק שטאם יְהוּדָה מונד בִּנְיָמִן, מונד
נו דעק מיבערגען פֿאַלק׃ (כד) זו שפריכט דער עוויגע, מיהר זאלט
ניכט הינאוף ניהען, ניכט מיט מייערען בריידערן, דען קינדערן
יִשְׂרָאֵל, קריג פֿיהרען, יעדער קעהרע נאך הויסע נורוק, דען
פֿאַן מיר קאַם אַלעס דיסעס הער. מונד אַס זיא דיסען בעפֿעהל
הערטען, גינגען זיא נאך הויס, ווי דער עוויגע בעפֿאַהלען האט־
טע׃ (כה) יָרָבְעָם בעפֿעסטיגטע נון שְׁכֶם, אוך דעק געבירגע
אֶפְרַיִם, מונד וואָהנטע דאַזעלבסט. נאַכהער נאָג ער פֿאַן היער
וועג, מונד בעפֿעסטיגטע פְּנוּאֵל׃ (כו) מין זיינעק הערצען
מַבער שפראַך ער, דאס רייך קעהרטע דענקאַך ווידער מַן דאס
הויס דָּוִד קאַמען׃ (כז) וואן דעמיך דאס פֿאַלק מיהער הינאוף
זיהען,

מוכז
געשפּראַכן האָטטע, שטרעקטע זיינע האַנד מיבער דעם מזבח־אל מוֹטער מוֹיז,
בעטטיכלען מאַנעס הערטע, זיא ער בעגעז דעם מזבח־בית־אל
שיטטעז וועדלען: (ד) דער קעניג, מוֹז ער זיא וואַרטע דעס
וויים, דאַס דער עוויגע דורך מיך שפּריכט. דיסער מוֹטער וועדל
מוֹיסמיינדער פּאַלען, מוכז זיא דראוף ליגענדע אַשע פּער־
זיינער בעטטילכען זענדוב, מוכז שפּראַך, דיסעס זייא דער בע־
שטעטיגונג דעס וואַרטעס דורך מיך שפּריכט. דיסער מוֹטער וועדל
מוֹיסמיינדער פּאַלען, מוכז זיא דראוף ליגענדע אַשע פּער־
שטאַמעט לֵוִי וואַרען: (לב) זיי זען דעם פּינפּצעהענטען טאָג
דעס אַכטען מאָנאַטס מיין פּעסט פּייערן, וויא דאַס וויבער־היטטען־
פּעסט מין יהודה. בעשטיג זעלבסט דען מוֹטער. דיסעס טהאָט
ער מין בֵּית־אֵל, זיינען מויפּגעשטעלטען קוֹלבערן נו אַפּפּערן.
מוכז שטעלטע נו בֵּית־אֵל פּריסטער דער העהען אַן, זיא ער נו
פּריסטערן געמאַכט האָטטע: (לג) אַן דעם פּינפּצעהענטען טאָג
דעס אַכטען מאָנאַטס, דעס מאָנאַטס, דען ער מייגען־מאַכטיג
דאָנו ערקאָהרען, בראַכטע ער אַוסאַ מוֹיס דעס מוֹטערע נו בֵּית־
אֵל אָפּפּער דאָר. פּייערטע דאַס פּעסט פֿיר זיא קינדער יִשְׂרָאֵל,
מוכז בעשטיג דען מוֹטער, מוֹז דאַראוף נו רייכערן:

קאַפּיטעל יג

(א) אַבער זיהע! מיין געטטוֹיכער מאַן קאָם מוֹיס דעס וַאַבע
יהודה נאַך בֵּית־אֵל, מוֹיז בעפּעהל דעס עוויגען, אַוֹ עבען
יָרָבְעָם מוֹיז דעס מוֹטערע שטאַנד, מוֹז נו רייכערן: (ב) מוכז
ריף מוֹיז בעפּעהל דעס עוויגען, בעגען דען מוֹטער, פּאַלגענדע
וואַרטע. מוֹטער! מוֹטער! זו שפּריכט דער עוויגע, דעס הויסע
דָּוִד וועד מיין זאָהן בעבאַהרען וועדלען, יאֹשִׁיָּהוּ וועד ער הייסען,
דיסער וועד מוֹיז דיר שלאַכטען, אַוֹף פּריסטער דער העהען דיא
מוֹיז דיר רייכערן, מוכז מענשען־בעביינע וועד ער מיין דיר
פּערברענגען אַפּען: (ג) זוגלייך גאַב ער מייגען בעווייס דאַן
זייגער געטטוֹיכען זענדוב, מוכז שפּראַך, דיסעס זייא דער בע־
וויים, דאַס דער עוויגע דורך מיך שפּריכט. דיסער מוֹטער וועד
מוֹיסמיינדער פּאַלען, מוכז דיא דראוף ליגענדע אַשע פּער־
שטאַמעט לֵוִי וואַרען: (לב) זיי זען דעם פּינפּצעהענטען טאָג
דעס אַכטען מאָנאַטס מיין פּעסט פּייערן, וויא דאַס וויבער־היטטען־
פּעסט מין יהודה. בעשטיג זעלבסט דען מוֹטער. דיסעס טהאָט
ער מין בֵּית־אֵל, זיינען מויפּגעשטעלטען קוֹלבערן נו אַפּפּערן.
מוכז שטעלטע נו בֵּית־אֵל פּריסטער דער העהען אַן, זיא ער נו
פּריסטערן געמאַכט האָטטע: (לג) אַן דעם פּינפּצעהענטען טאָג
דעס אַכטען מאָנאַטס, דעס מאָנאַטס, דען ער מייגען־מאַכטיג
דאָנו ערקאָהרען, בראַכטע ער אַוסאַ מוֹיס דעס מוֹטערע נו בֵּית־
אֵל אָפּפּער דאָר. פּייערטע דאַס פּעסט פֿיר זיא קינדער יִשְׂרָאֵל,

הָעָם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת זְבָחִים בְּבֵית־יְהוָה בִּירוּשָׁלַם וְשָׁב
לֵב הָעָם הַזֶּה אֶל־אֲדֹנֵיהֶם אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ יְהוּדָה
28 וְהָרְגֻנִי וְשָׁבוּ אֶל־רְחַבְעָם מֶלֶךְ־יְהוּדָה׃ וַיִּוָּעַץ הַמֶּלֶךְ
וַיַּעַשׂ שְׁנֵי עֶגְלֵי זָהָב וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם רַב־לָכֶם מֵעֲלוֹת
יְרוּשָׁלַ‍ִם הִנֵּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֶעֱלוּךָ מֵאֶרֶץ
29 מִצְרָיִם׃ וַיָּשֶׂם אֶת־הָאֶחָד בְּבֵית־אֵל וְאֶת־הָאֶחָד נָתַן
ל בְּדָן׃ וַיְהִי הַדָּבָר הַזֶּה לְחַטָּאת וַיֵּלְכוּ הָעָם לִפְנֵי
31 הָאֶחָד עַד־דָּן׃ וַיַּעַשׂ אֵת־בֵּית בָּמוֹת וַיַּעַשׂ כֹּהֲנִים
32 מִקְצוֹת הָעָם אֲשֶׁר לֹא־הָיוּ מִבְּנֵי לֵוִי׃ וַיַּעַשׂ יָרָבְעָם ׀
חָג בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי בַּחֲמִשָּׁה־עָשָׂר יוֹם ׀ לַחֹדֶשׁ כֶּחָג
אֲשֶׁר בִּיהוּדָה וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ כֵּן עָשָׂה בְּבֵית־אֵל
לִזְבֹּחַ לָעֲגָלִים אֲשֶׁר־עָשָׂה וְהֶעֱמִיד בְּבֵית אֵל אֶת־
33 כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וַיַּעַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ ׀ אֲשֶׁר־
עָשָׂה בְּבֵית־אֵל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁמִינִי
בַּחֹדֶשׁ אֲשֶׁר־בָּדָא מִלִּבּוֹ וַיַּעַשׂ חַג לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעַל
עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃

Cap. XIII. יג

יג
א וְהִנֵּה ׀ אִישׁ אֱלֹהִים בָּא מִיהוּדָה בִּדְבַר יְהוָה
אֶל־בֵּית אֵל וְיָרָבְעָם עֹמֵד עַל־הַמִּזְבֵּחַ לְהַקְטִיר׃
2 וַיִּקְרָא עַל־הַמִּזְבֵּחַ בִּדְבַר יְהוָה וַיֹּאמֶר מִזְבֵּחַ מִזְבֵּחַ
כֹּה אָמַר יְהוָה הִנֵּה־בֵן נוֹלַד לְבֵית דָּוִד יֹאשִׁיָּהוּ שְׁמוֹ
וְזָבַח עָלֶיךָ אֶת־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת הַמַּקְטִירִים עָלֶיךָ
3 וְעַצְמוֹת אָדָם יִשְׂרְפוּ עָלֶיךָ׃ וְנָתַן בַּיּוֹם הַהוּא מוֹפֵת
לֵאמֹר זֶה הַמּוֹפֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה הִנֵּה הַמִּזְבֵּחַ נִקְרָע
4 וְנִשְׁפַּךְ הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר־עָלָיו׃ וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־
דְּבַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר קָרָא עַל־הַמִּזְבֵּחַ בְּבֵית־אֵל
וַיִּשְׁלַח יָרָבְעָם אֶת־יָדוֹ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ לֵאמֹר ׀ תְּפִשֻׂהוּ

מלבו קרי v. 33. חב' דגושה v. 32. ותיבש

וַתִּיבַשׁ יָדוֹ אֲשֶׁר־שָׁלַח עָלָיו וְלֹא יָכַל לַהֲשִׁיבָהּ אֵלָיו׃
וְהַמִּזְבֵּחַ נִקְרַע וַיִּשָּׁפֵךְ הַדֶּשֶׁן מִן־הַמִּזְבֵּחַ כַּמּוֹפֵת אֲשֶׁר ה
נָתַן אִישׁ הָאֱלֹהִים בִּדְבַר יְהוָה׃ וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר׃ 6
אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים חַל־נָא אֶת־פְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
וְהִתְפַּלֵּל בַּעֲדִי וְתָשֹׁב יָדִי אֵלָי וַיְחַל אִישׁ־הָאֱלֹהִים
אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַתָּשָׁב יַד־הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וַתְּהִי כְּבָרִאשֹׁנָה׃
וַיְדַבֵּר הַמֶּלֶךְ אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים בֹּאָה־אִתִּי הַבַּיְתָה 7
וְסָעֳדָה וְאֶתְּנָה לְךָ מַתָּת׃ וַיֹּאמֶר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֶל־ 8
הַמֶּלֶךְ אִם־תִּתֶּן־לִי אֶת־חֲצִי בֵיתֶךָ לֹא אָבֹא עִמֶּךָ וְלֹא־
אֹכַל לֶחֶם וְלֹא אֶשְׁתֶּה־מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי־כֵן 9
צִוָּה אֹתִי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא
תִשְׁתֶּה־מַיִם וְלֹא תָשׁוּב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלָכְתָּ׃ וַיֵּלֶךְ י
בְּדֶרֶךְ אַחֵר וְלֹא־שָׁב בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר בָּא בָהּ־ אֶל
בֵּית־אֵל׃ וְנָבִיא אֶחָד 11
זָקֵן יֹשֵׁב בְּבֵית־אֵל וַיָּבוֹא בְנוֹ וַיְסַפֶּר־לוֹ אֵת כָּל־
הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר־עָשָׂה אִישׁ־הָאֱלֹהִים ׀ הַיּוֹם בְּבֵית־אֵל
אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיְסַפְּרוּם לַאֲבִיהֶם׃
וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֲבִיהֶם אֵי־זֶה הַדֶּרֶךְ הָלָךְ וַיִּרְאוּ בָנָיו 12
אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר הָלַךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא
מִיהוּדָה׃ וַיֹּאמֶר אֶל־בָּנָיו חִבְּשוּ־לִי הַחֲמוֹר וַיַּחְבְּשׁוּ־ 13
לוֹ הַחֲמוֹר וַיִּרְכַּב עָלָיו׃ וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אִישׁ הָאֱלֹהִים 14
וַיִּמְצָאֵהוּ יֹשֵׁב תַּחַת הָאֵלָה וַיֹּאמֶר אֵלָיו הַאַתָּה אִישׁ־
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּאתָ מִיהוּדָה וַיֹּאמֶר אָנִי׃ וַיֹּאמֶר טו
אֵלָיו לֵךְ אִתִּי הַבַּיְתָה וְאֹכֶל לָחֶם׃ וַיֹּאמֶר לֹא אוּכַל 16
לָשׁוּב אִתָּךְ וְלָבוֹא אִתָּךְ וְלֹא־אֹכַל לֶחֶם וְלֹא־אֶשְׁתֶּה
אִתְּךָ מַיִם בַּמָּקוֹם הַזֶּה׃ כִּי־דָבָר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה 17
לֹא־תֹאכַל לֶחֶם וְלֹא־תִשְׁתֶּה שָׁם מַיִם לֹא־תָשׁוּב לָלֶכֶת

הס׳ בחטף קמץ v. 7. קמץ בז׳׳ק v. 5. ברוך

ווערט
מוכ טרינק ניכט לעזובסט, מוכ קעהרט ניכט מוך דעמזעלבען
דעם ווארט מיר מן דעם נאמען דעס עוויגען מכבעהאוען, מיט
וועלכער מיט דיר מוך־קעהרען, מוכ נו דיר קאמען, נאך מן
דיסער שטאדט בייא דיר עטוואס עסען מוכ טרינקען: (יז) דען
מוכ שפייסט בייא מיר: (יו) יענער אבער ערווידערטע, מיך קען
מן מיט דיר נאך הויסע, מוכ שפייסט מיך נים: (טז) ער זאגטע, קען מיט מיר נאך הויסע,
יא מיך בין עס: (טו) יענער אבער ערווידערטע, מיך קען
מן מיט דיר מוך־קעהרען, מוכ נו דיר קאמען, נאך מן
דיסער שטאדט בייא דיר עטוואס עסען מוכ טרינקען: (יד) דען
מוכ דוא הין געגאנגען ביסט, ווילער נוריק קעהרען: (יג) ער נאהם
מוין ווירקליך מיינען אבדערען וועג, מוכ קעהרטע ניכט מוין דעם
נוריק, דען ער געגאנען האטטע, מוס ער נאך בית־אל גינג:
(יא) נון וואהנטע זאמוס נו בית־אל מיין עלטער פראפעטע,
נו דיסעם קאם זיין זאהן, מוכ ערצאהלטע מיהם עלעס, וואס דער
געטטיכע מען נו דיסעם טאגע מן בית־אל גיטטהאט, מוכ וואס
ער נו דעם קעניג גיעשפראכען האטטע. מוך זיינע מיברigen
קינדער ערצאהלטען מיהם דאמען: (יב) דער פאטער ערקונדigטע
זיך נאכוויס בייא זיינען קינדערן, כאך דעם וועגע, דען יענער גע־
גאנגען מיסט. דען זיינע קינדער האטטען גיעזעהען, וועלכען וועג
דער מען גאטטעס, מוס דעם נאבע יהודה, גענאמנען האט־
טע: (יג) מוכ זאגטע, נו מיהנען, זאטטעלט מיר מיינען עסל.
כאבעם זיא מיהן גיזאטטעלט האטטען, וענטע ער זיך נאכוויס:
(יד) פאלגטע דעם מאנע גאטטעס נאך, פאנד מיהן מוטטער
מיינער טערעבינטהע זיצען, מוכ פראגטע מיהן, ביסט דוא דער
געטטיכע מען מוס דעם נאבע יהודה? יענער אנטווארטע,
יא מיך בין עס: (טו) ער זאגטע, קען מיט מיר נאך הויסע,
מוכ שפייסט בייא מיר: (יו) יענער אבער ערווידערטע, מיך קען
מן מיט דיר מוך־קעהרען, מוכ נו דיר קאמען, נאך מן
דיסער שטאדט בייא דיר עטוואס עסען מוכ טרינקען: (יז) דען
מוכ דוא הין געגאנגען ביסט, ווילער נוריק קעהרען: (יג) ער נאהם
מוין ווירקליך מיינען אבדערען וועג, מוכ קעהרטע ניכט מוך דעם
נוריק, דען ער געגאנען האטטע, מוס ער נאך בית־אל גינג:
(יא) נון וואהנטע זאמוס נו בית־אל מיין עלטער פראפעטע,
נו דיסעם קאם זיין זאהן, מוכ ערצאהלטע מיהם עלעס, וואס דער
געטטיכע מען נו דיסעם טאגע מן בית־אל גיטטהאט, מוכ וואס
ער נו דעם קעניג גיעשפראכען האטטע. מוך זיינע מיברigen
קינדער ערצאהלטען מיהם דאמען: (יב) דער פאטער ערקונדigטע
זיך נאכוויס בייא זיינען קינדערן, כאך דעם וועגע, דען יענער גע־
גאנגען מיסט. דען זיינע קינדער האטטען גיעזעהען, וועלכען וועג
דער מען גאטטעס, מוס דעם נאבע יהודה, גענאמנען האט־
טע: (יג) מוכ זאגטע, נו מיהנען, זאטטעלט מיר מיינען עסל.
כאבעם זיא מיהן גיזאטטעלט האטטען, וענטע ער זיך נאכוויס:
(יד) פאלגטע דעם מאנע גאטטעס נאך, פאנד מיהן מוטטער
מיינער טערעבינטהע זיצען, מוכ פראגטע מיהן, ביסט דוא דער
געטטיכע מען מוס דעם נאבע יהודה? יענער אנטווארטע,
יא מיך בין עס: (טו) ער זאגטע, קען מיט מיר נאך הויסע,
מוכ שפייסט בייא מיר: (יו) יענער אבער ערווידערטע, מיך קען
מן מיט דיר מוך־קעהרען, מוכ נו דיר קאמען, נאך מן
דיסער שטאדט בייא דיר עטוואס עסען מוכ טרינקען: (יז) דען
מוכ דוא הין געגאנגען ביסט, ווילער נוריק קעהרען: (יג) ער נאהם
מוין ווירקליך מיינען אבדערען וועג, מוכ קעהרטע ניכט מוך דעם
נוריק, דען ער געגאנען האטטע, מוס ער נאך בית־אל גינג:
(יא) נון וואהנטע זאמוס נו בית־אל מיין עלטער פראפעטע,
נו דיסעם קאם זיין זאהן, מוכ ערצאהלטע מיהם עלעס, וואס דער
געטטיכע מען נו דיסעם טאגע מן בית־אל גיטטהאט, מוכ וואס
ער נו דעם קעניג גיעשפראכען האטטע. מוך זיינע מיברigen
קינדער ערצאהלטען מיהם דאמען: (יב) דער פאטער ערקונדigטע
זיך נאכוויס בייא זיינען קינדערן, כאך דעם וועגע, דען יענער גע־
גאנגען מיסט. דען זיינע קינדער האטטען גיעזעהען, וועלכען וועג
דער מען גאטטעס, מוס דעם נאבע יהודה, גענאמנען האט־
טע: (יג) מוכ זאגטע, נו מיהנען, זאטטעלט מיר מיינען עסל.
כאבעם זיא מיהן גיזאטטעלט האטטען, וענטע ער זיך נאכוויס:
(יד) פאלגטע דעם מאנע גאטטעס נאך, פאנד מיהן מוטטער
מיינער טערעבינטהע זיצען, מוכ פראגטע מיהן, ביסט דוא דער
געטטיכע מען מוס דעם נאבע יהודה? יענער אנטווארטע,
יא מיך בין עס: (טו) ער זאגטע, קען מיט מיר נאך הויסע,
מוכ שפייסט בייא מיר: (יו) יענער אבער ערווידערטע, מיך קען
מן מיט דיר מוך־קעהרען, מוכ נו דיר קאמען, נאך מן
דיסער שטאדט בייא דיר עטוואס עסען מוכ טרינקען: (יז) דען
מוכ דוא הין געגאנגען ביסט, ווילער נוריק קעהרען: (יג) ער נאהם
מוין ווירקליך מיינען אבדערען וועג, מוכ קעהרטע ניכט מוך דעם
נוריק, דען ער געגאנען האטטע, מוס ער נאך בית־אל גינג:
(יא) נון וואהנטע זאמוס נו בית־אל מיין עלטער פראפעטע,
נו דיסעם קאם זיין זאהן, מוכ ערצאהלטע מיהם עלעס, וואס דער
געטטיכע מען נו דיסעם טאגע מן בית־אל גיטטהאט, מוכ וואס
ער נו דעם קעניג גיעשפראכען האטטע. מוך זיינע מיברigen
קינדער ערצאהלטען מיהם דאמען: (יב) דער פאטער ערקונדigטע
זיך נאכוויס בייא זיינען קינדערן, כאך דעם וועגע, דען יענער גע־
גאנגען מיסט. דען זיינע קינדער האטטען גיעזעהען, וועלכען וועג
דער מען גאטטעס, מוס דעם נאבע יהודה, גענאמנען האט־
טע: (יג) מוכ זאגטע, נו מיהנען, זאטטעלט מיר מיינען עסל.
כאבעם זיא מיהן גיזאטטעלט האטטען, וענטע ער זיך נאכוויס:
(יד) פאלגטע דעם מאנע גאטטעס נאך, פאנד מיהן מוטטער
מיינער טערעבינטהע זיצען, מוכ פראגטע מיהן, ביסט דוא דער

גרעב,
ער נו זיינען קינדערן, וועלן מיר שטערבן, ווי אפגעט מיר מן דעם
מיין ברודער!) (לא) נאכדעם ער מיהן בעגראבען האטטע, זאגטע
גראב · דאביים זאלט מען (דעם טרויער·ליד) הוי אחי! (וועהע
טרויער נו בעגראבען): (ל) מוכד אפגעטע מיהן מן זיין מיינעטעס
בעפאהל מוכגעהאלטען געווארפען בישט, מוכד ניכט דעם געבאטע
באבאכטעט האסט, דעם דער עוויגע, דיין גאטט, דיר געבאבען
האט: (לב) נאכדעם בישט וויסט גורין בעגאנגען, מוכד האסט
דו בעגעפען מוכד בעטרונקען, וווּ מיך עס דיר פערבאטהען האטטע.
דאביר זאלי דיין לייכנאם ניכט מן דעם גראב דיינער עלטערן קומ־
מען! (לג) נאכדעם ער כון בעגעפען מוכד בעטרונקען האטטע,
יפ ער זיך דען עסעל דעם פראפעטען, דער מיהן גורין בעפיהרט,
זאטטעלן: (לד) מוכד רייסטע וועג· מבער מוכטער־ וועגס קאם
מיין ענוע מוף מיהן נו, מוכד טעדעטע מיהן· דער לייכנאם זאל
נון מוף דער שטראסע, דער עסעל בליב דאביי שטעהען, וווּ מוף
דער ענוע: (לה) מיינידע פאראיבער־ בעהעבדע, דיא דען טאטטען
קערפער מוף דער ערדע ליגען, מוכד מיינען ענוען דאביי שטע־
הען זאהען, גינגען באך דער שטאדט, וווּראען דער אלטע פראפעט
וואהנטע, מוכד ערצאהלטען עס: (לו) וווּ דיסעס דער פראפעט
הערטע, זאגטע ער, דאס איסט געווים דער בעטטלידע מאן, דער
דעם בעפעהל גאטטעס מוכגעהארסאם וואר! דער עוויגע יפ מיהן
דורך מיינען ענוען נערריסען מוכד טעדעטע, וווּ ער עס מיהם
פאראער פערקינדיגטע האטטע: (לז) ער בעפאהל היעראוף זיינען
קינדערן עסעל נו זאטטעלן· דיסע טהאטען עס: (לח) מוכד
ער רייסטע נון הין, מוכד פאנד באך דען לייכנאם מוף דער שטראסע
ליגען, מוכד דען עסעל וויו דעם ענוען דאביי שטעהען· דער ענוע
האטטע וועדער דען לייכנאם גבעפראסען, באך דען עסעל נערריסען:
(לט) דער פראפעט באהם נון דען טאדטען קערפער דעס בעטט־
לידען מאנגעס, ענגטע מיהן מוף דען עסעל, בראכטע מיהן אין
זיינע, דעס אלטען פראפעטען שטאדט, מוף מיהן באוועלבסט וויו
טרויער נו בעגראבען: (ל) מוכד ענגטע מיהן אין זיין מיינעטעס
גראב· דאביים זאלט מען (דעם טרויער·ליד) הוי אחי! (וועהע

18 בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַכְתָּ בָּהּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ גַּם־אֲנִי נָבִיא
כָּמוֹךָ וּמַלְאָךְ דִּבֶּר אֵלַי בִּדְבַר יְהוָה לֵאמֹר הֲשִׁבֵהוּ
אִתְּךָ אֶל־בֵּיתֶךָ וְיֹאכַל לֶחֶם וְיֵשְׁתְּ מָיִם כִּחֵשׁ לוֹ׃
19 כ וַיָּשָׁב אִתּוֹ וַיֹּאכַל לֶחֶם בְּבֵיתוֹ וַיֵּשְׁתְּ מָיִם׃ וַיְהִי הֵם
יֹשְׁבִים אֶל־הַשֻּׁלְחָן ס וַיְהִי
21 דְּבַר יְהוָה אֶל־הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיִּקְרָא אֶל־אִישׁ
הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה יַעַן
כִּי מָרִיתָ פִּי יְהוָה וְלֹא שָׁמַרְתָּ אֶת־הַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוְּךָ
22 יְהוָה אֱלֹהֶיךָ׃ וַתָּשָׁב וַתֹּאכַל לֶחֶם וַתֵּשְׁתְּ מַיִם
בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלֶיךָ אַל־תֹּאכַל לֶחֶם וְאַל־תֵּשְׁתְּ
23 מַיִם לֹא־תָבוֹא נִבְלָתְךָ אֶל־קֶבֶר אֲבֹתֶיךָ׃ וַיְהִי אַחֲרֵי
אָכְלוֹ לֶחֶם וְאַחֲרֵי שְׁתוֹתוֹ וַיַּחֲבָשׁ־לוֹ לַנָּבִיא
24 אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָאֵהוּ אַרְיֵה בַּדֶּרֶךְ וַיְמִיתֵהוּ
וַתְּהִי נִבְלָתוֹ מְשֻׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְהַחֲמוֹר עָמַד אֶצְלָהּ
כה וְהָאַרְיֵה עָמַד אֵצֶל הַנְּבֵלָה׃ וְהִנֵּה אֲנָשִׁים עֹבְרִים
וַיִּרְאוּ אֶת־הַנְּבֵלָה מְשֻׁלֶכֶת בַּדֶּרֶךְ וְאֶת־הָאַרְיֵה עֹמֵד
אֵצֶל הַנְּבֵלָה וַיָּבֹאוּ וַיְדַבְּרוּ בָּעִיר אֲשֶׁר הַנָּבִיא הַזָּקֵן
26 יֹשֵׁב בָּהּ׃ וַיִּשְׁמַע הַנָּבִיא אֲשֶׁר הֱשִׁיבוֹ מִן־הַדֶּרֶךְ
וַיֹּאמֶר אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא אֲשֶׁר מָרָה אֶת־פִּי יְהוָה
וַיִּתְּנֵהוּ יְהוָה לָאַרְיֵה וַיִּשְׁבְּרֵהוּ וַיְמִתֵהוּ כִּדְבַר יְהוָה
27 אֲשֶׁר דִּבֶּר־לוֹ׃ וַיְדַבֵּר אֶל־בָּנָיו לֵאמֹר חִבְשׁוּ־לִי אֶת־
28 הַחֲמוֹר וַיַּחֲבֹשׁוּ׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּמְצָא אֶת־נִבְלָתוֹ מֻשְׁלֶכֶת
בַּדֶּרֶךְ וְהַחֲמוֹר וְהָאַרְיֵה עֹמְדִים אֵצֶל הַנְּבֵלָה לֹא־אָכַל
29 הָאַרְיֵה אֶת־הַנְּבֵלָה וְלֹא שָׁבַר אֶת־הַחֲמוֹר׃ וַיִּשָּׂא
הַנָּבִיא אֶת־נִבְלַת אִישׁ־הָאֱלֹהִים וַיִּנְחֲהוּ אֶל־הַחֲמוֹר
וַיְשִׁיבֵהוּ וַיָּבֹא אֶל־עִיר הַנָּבִיא הַזָּקֵן לִסְפֹּד וְלִקְבְּרוֹ׃
ל וַיַּנַּח אֶת־נִבְלָתוֹ בְּקִבְרוֹ וַיִּסְפְּדוּ עָלָיו הוֹי אָחִי׃

פסקא באמצע פסוק 20. v.

ויהי

31 וַיְהִי֙ אַחֲרֵ֣י קָבְר֔וֹ אֹת֖וֹ וַיֹּ֣אמֶר אֶל־בָּנָ֑יו לֵאמֹ֗ר בְּמוֹתִי֙
וּקְבַרְתֶּ֣ם אֹתִ֔י בַּקֶּ֕בֶר אֲשֶׁ֥ר אִֽישׁ־הָאֱלֹהִ֖ים קָבוּר־בּ֣וֹ
32 אֶצֶל֙ עַצְמֹתָ֔יו הַנִּיחוּ֙ אֶת־עַצְמֹתָ֔י ׃ כִּ֣י הָיֹ֤ה יִהְיֶה֙
הַדָּבָ֣ר אֲשֶׁר־קָרָ֔א בִּדְבַ֖ר יְהוָ֑ה עַל־הַמִּזְבֵּ֞חַ אֲשֶׁ֤ר בְּבֵית־
אֵל֙ וְעַ֣ל כָּל־בָּתֵּ֔י הַבָּמ֖וֹת אֲשֶׁ֥ר בְּעָרֵ֖י שֹׁמְרֽוֹן ׃
33 אַחַ֤ר הַדָּבָר֙ הַזֶּ֔ה לֹא־שָׁ֥ב יָרָבְעָ֖ם
מִדַּרְכּ֣וֹ הָרָעָ֑ה וַיָּ֣שָׁב וַיַּ֗עַשׂ מִקְצ֛וֹת הָעָ֖ם כֹּהֲנֵ֣י בָמ֑וֹת
הַחָפֵ֤ץ יְמַלֵּא֙ אֶת־יָד֔וֹ וְיִהְיֶ֖ה כֹּהֲנֵ֥י בָמֽוֹת ׃ וַיְהִי֙ בַּדָּבָ֣ר
34 הַזֶּ֔ה לְחַטָּאַ֖ת בֵּ֣ית יָרָבְעָ֑ם וּלְהַכְחִ֥יד וּלְהַשְׁמִ֖יד מֵעַ֥ל
פְּנֵ֖י הָאֲדָמָֽה ׃

Cap. XIV. יד

יד

א 2 בָּעֵ֣ת הַהִ֔יא חָלָ֖ה אֲבִיָּ֑ה בֶּן־יָרָבְעָֽם ׃ וַיֹּ֥אמֶר יָרָבְעָ֖ם
לְאִשְׁתּ֣וֹ קוּמִי־נָ֗א וְהִשְׁתַּנִּ֤ית וְלֹא־יֵדְע֙וּ כִּֽי־אַ֣תְּי אֵ֣שֶׁת
יָרָבְעָ֔ם וְהָלַכְתְּ֖ שִׁלֹ֑ה הִנֵּ֤ה שָׁם֙ אֲחִיָּ֣ה הַנָּבִ֔יא הוּא־
3 דִבֶּ֥ר עָלַ֖י לִמְלֹ֥ךְ עַל־הָעָ֖ם הַזֶּֽה ׃ וְלָקַחְתְּ֤ בְּיָדֵךְ֙ עֲשָׂרָ֣ה
לֶ֔חֶם וְנִקֻּדִ֖ים וּבַקְבֻּ֣ק דְּבַ֑שׁ וּבֹ֣אִי אֵלָ֗יו הֽוּא־יַגִּ֤יד לָךְ֙
4 מַה־יִּהְיֶ֣ה לַנָּ֔עַר ׃ וַתַּ֣עַשׂ כֵּ֔ן אֵ֖שֶׁת יָרָבְעָ֑ם וַתָּ֣קָם וַתֵּ֔לֶךְ
שִׁלֹ֖ה וַתָּבֹ֣א בֵּית־אֲחִיָּ֑הוּ וַאֲחִיָּ֣הוּ לֹא־יָכֹ֗ל לִרְאוֹת֙ כִּֽי־
ה קָמ֣וּ עֵינָ֔יו מִשִּׁ֖יבוֹ ׃ וַיהוָ֣ה
אָמַ֔ר אֶל־אֲחִיָּ֖הוּ הִנֵּ֣ה אֵ֣שֶׁת יָרָבְעָ֗ם בָּאָה֙ לִדְרֹ֣שׁ דָּבָ֣ר
מֵעִמָּ֔ךְ אֶל־בְּנָ֖הּ כִּי־חֹלֶ֣ה הוּא֮ כָּזֶה֒ וְכָזֶה֙ תְּדַבֵּ֣ר אֵלֶ֔יהָ
6 וְיִהְיֶ֥ה כְּבֹאָ֖הּ וְהִיא֥ מִתְנַכֶּֽרֶת ׃ וַיְהִ֣י כְשָׁמְעַ֣ אֲחִיָּ֔הוּ
אֶת־קוֹל֙ רַגְלֶ֔יהָ בָּאָ֖ה בַּפָּ֑תַח וַיֹּ֣אמֶר בֹּ֤אִי֙ אֵ֣שֶׁת יָרָבְעָ֔ם
לָמָּה֙ זֶ֣ה אַ֔תְּ מִתְנַכָּ֑רֶת וְאָנֹכִ֥י שָׁלוּחַ֙ אֵלַ֣יִךְ קָשֶׁ֔ה ׃
7 לְכִ֣י אִמְרִ֔י לְיָרָבְעָ֖ם כֹּֽה־אָמַ֣ר יְהוָ֣ה אֱלֹהֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל יַ֗עַן
אֲשֶׁ֤ר הֲרִמֹתִ֙יךָ֙ מִתּ֣וֹךְ הָעָ֔ם וָאֶתְּנְךָ֖ נָגִ֣יד עַל־עַמִּ֑י
8 יִשְׂרָאֵ֔ל ׃ וָאֶקְרַ֤ע אֶת־הַמַּמְלָכָה֙ מִבֵּ֣ית דָּוִ֔ד וָאֶתְּנָ֖הּ

---

v. 2. את קרי לך

גרעב, וואָרעמען דער מאַן גאָטטעס זיבן· מיינע געבײַנע זאָלען
נעבען זײַנען געבײַנען רוהען: (לב) דען עס וועט זאָלען מײַ־
טרעפֿען, וואָס ער מאָס גאָטטעס וואָרט פֿערקינדעט האָט, מיבער
דען אַלטאַר נו בֵּית־אֵל, אוכד מיבער אַלע טעמפּעל דער העהען
מין דען שטאָדטען פֿאָן שֹׁמְרוֹן: (לג) נאָך אַלעם דיסעם זיך יָרָבְעָם
דעננאָך ניכט אַב, פֿאָן זײַנען בעסטן האַלוונגען· זאָנדערן פֿוהר
פֿאָרט, אוים דען נירִיגסטען דעם פֿאָלק פריסטער דער העהען
פֿאַסען קאָנטע, אוכ פריסטער דער העהען נו וועלען: (לד) דא־
דורך אַבער בעשוויבעט יָרָבְעָם זײַנע שטראָפֿע, מוסרָאטונג
אוכד פֿערטילגונג פֿאָן דעם ערד־באָדען היגוועג:

קאַפּיטעל יד

(א) אום דיסע צײַט ערקראַנקטע אֲבִיָּה, דער זאָהן דעס יָרָבְעָם:
(ב) דא זאָגטע יָרָבְעָם נו זײַנער פֿראָהען, זיבע! פֿערשטעלע
דיך, דאָס ניאַמאַנד מערקע, דאָס זוא מײַנע פֿרוא זײַעסט, אוכד
רייסע נאָך שִׁלֹה· זיהע! דא וואָהנעט דער פראָפֿעט אֲחִיָּה,
דער מיר דיא רעגירונג מיבער דיסעם פֿאָלק פֿאָראוים פֿערקינדיגעט
האָט: (ג) נים נעהמען ברָאָט מיט, מיניגע קוכען, אוכד מיינען
קרוג מיט האָניג, בריבג מיהם דיסעם, אוכד ער ווירד דיר זאָגען,
וואָ עס מיט דעם קנאָבען גיהען ווירד: (ד) דיא פֿרוא דעס
יָרָבְעָם טהאָט אַסוֹ· וא מאַכטע זיך אויף, רייסטע נאָך שִׁלֹה,
אוכד גינג מין דאָס הויס דעס אֲחִיָּה· אֲחִיָּה קאָנכטע נוואָר ניכט
מעהר זעהען, דען זיינע אויגען וואָרען שטאַרר פֿאָר האַהעם אַלטער:
(ה) אַבער דער עווינע האָטטע מיהם שׁוֹן גענאַכט, זיהע! דיא
פֿרוא דעס יָרָבְעָם ווירד קאָממען, אום דיך וועגען מיהרעם
קראַנקען זאָהנעס נו בעפֿראַגען· זי אוכד זי גיב מיהר נור אַנט־
וואָרט· אַלס זיא נון הינאַין גינג, גאַנ וא זיך פֿיר מיינע אַנדערע
אוים: (ו) אַלײַן אֲחִיָּה ריף מיהר נו, זי באַלד ער זיא נור טהירע
הערײַן בעהען הערטע, קאָם הערײַן פֿרוא דעס יָרָבְעָם! וואָס
דיסע פֿערשטעלונג? מיך האַבע מיינע האַרטע האָטשאַפֿט אַן דיך:
(ז) בעהע, זאָגע דעם יָרָבְעָם, זי שפּריכט דער עווינע, דער
גאָטט פֿאָן יִשְׂרָאֵל· מיך האָבע דיך אוים דעם פֿאָלק הערפֿאָר־
בענאָמען, דיך נוס הערשער מיבער מין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל געוועזט:
(ח) דעם הויסע דעם דָּוִד דאָס רייס עבטריסען, אוכד עס דיר
בעגעבען· זוא אַבער קאָממסט ניכט נור מיינעם קנעכטע דָּוִד
ניכט גלייך, דער מיינע בעפֿעהלונג בעפֿאָלגטע, מיר פֿאָן גאַנצעם
הערצען נאָך־וואַנדעלטע, אוכד נור דאָס טהאָט, וואָס מיר גפֿאַלוט:

(ט) זאַבערן זוא פֿערפֿאַהרסט נאָך שׁוֹמער, אַלס אויך דיא פֿאָר
דיר בעפֿעבט האַבען, דען זוא מאַכעסט דיר, מיך נו ערצירנען,
פֿרעמדע

שלמה · ער וואר מיין מוכד פֿיערצִיג יאהרע עלט, אוֹן ער דען
טהרן

רעגירונג: (כ) מיבער ירבעם רעגירטע רחבעם, וואהן דעס
גאנצען ישראל · ווייבֿכנט: (כ) נוואכדעם יאהרע האט ירבעם רעגירט·
אוֹן־גענֹייכנט: כ) יאהרע רעגירטען ער קעניגע ישראל
רעגירונג, מיט אין דען יאהר־בִיכערן ער קעניגע יהודה, וואהן
מוכד כאך זייעדע טאלע קאן זיין וואהן נדב אן זייבע שטעלע נו ער
טהרן

לך ולא היית כעבדי דוד אשר שמר מצותי ואשר
הלך אחרי בכל־לבבו לעשות רק הישר בעיני׃
9 ותרע לעשות מכל אשר־היו לפניך ותלך ותעשה־לך
אלהים אחרים ומסכות להכעיסני ואתי השלכת
10 אחרי גוך׃ לכן הנני מביא רעה אל־בית ירבעם
והכרתי לירבעם משתין בקיר עצור ועזוב בישראל
ובערתי אחרי בית־ירבעם כאשר יבער הגלל עד־
11 תמו׃ המת לירבעם בעיר יאכלו הכלבים והמת
12 בשדה יאכלו עוף השמים כי יהוה דבר׃ ואתה קומי
לכי לביתך בבאך רגליך העירה ומת הילד׃
13 וספדו־לו כל־ישראל וקברו אתו כי־זה לבדו יבא
לירבעם אל־קבר יען נמצא־בו דבר טוב אל־יהוה
14 אלהי ישראל בבית ירבעם׃ והקים יהוה לו מלך
על־ישראל אשר יכרית את־בית ירבעם זה היום ומה
15 גם־עתה׃ והכה יהוה את־ישראל כאשר ינוד הקנה
במים ונתש את־ישראל מעל האדמה הטובה הזאת
אשר נתן לאבותיהם וזרם מעבר לנהר יען אשר עשו
16 את־אשריהם מכעיסים את־יהוה׃ ויתן את־ישראל
בגלל חטאות ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את־
17 ישראל׃ ותקם אשת ירבעם ותלך ותבא תרצתה
18 היא באה בסף־הבית והנער מת׃ ויקברו אתו
ויספדו־לו כל־ישראל כדבר יהוה אשר דבר ביד־
19 עבדו אחיהו הנביא׃ ויתר דברי ירבעם אשר נלחם
ואשר מלך הנם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי
20 ישראל׃ והימים אשר־מלך ירבעם עשרים ושתים
שנה וישכב עם־אבתיו וימלך נדב בנו תחתיו׃
21 ורחבעם בן־שלמה מלך ביהודה
בן־ארבעים ואחת שנה רחבעם במלכו ושבע עשרה

שנה

שָׁנָה ׀ מָלַךְ בִּירוּשָׁלַ͏ִם הָעִיר אֲשֶׁר־בָּחַר יְהוָה לָשׂוּם
אֶת־שְׁמוֹ שָׁם מִכֹּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם אִמּוֹ נַעֲמָה
הָעַמֹּנִית׃ 22 וַיַּעַשׂ יְהוּדָה הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיְקַנְאוּ אֹתוֹ
מִכֹּל אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם בְּחַטֹּאתָם אֲשֶׁר חָטָאוּ׃ 23 וַיִּבְנוּ
גַם־הֵמָּה לָהֶם בָּמוֹת וּמַצֵּבוֹת וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה
גְּבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ 24 וְגַם־קָדֵשׁ הָיָה בָּאָרֶץ
עָשׂוּ כְּכֹל הַתּוֹעֵבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ כה וַיְהִי בַּשָּׁנָה
הַחֲמִישִׁית לַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם עָלָה שִׁישַׁק מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
עַל־יְרוּשָׁלָ͏ִם׃ 26 וַיִּקַּח אֶת־אֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וְאֶת־
אוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת־הַכֹּל לָקָח וַיִּקַּח אֶת־כָּל־
מָגִנֵּי הַזָּהָב אֲשֶׁר עָשָׂה שְׁלֹמֹה׃ 27 וַיַּעַשׂ הַמֶּלֶךְ רְחַבְעָם
תַּחְתָּם מָגִנֵּי נְחֹשֶׁת וְהִפְקִיד עַל־יַד שָׂרֵי הָרָצִים
הַשֹּׁמְרִים פֶּתַח בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ 28 וְהָיָה מִדֵּי־בֹא הַמֶּלֶךְ
בֵּית יְהוָה יִשָּׂאוּם הָרָצִים וְהֵשִׁיבוּם אֶל־תָּא הָרָצִים׃
29 וְיֶתֶר דִּבְרֵי רְחַבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵמָּה כְּתוּבִים
ל עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה
31 בֵּין־רְחַבְעָם וּבֵין יָרָבְעָם כָּל־הַיָּמִים׃ וַיִּשְׁכַּב רְחַבְעָם
עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וְשֵׁם אִמּוֹ
נַעֲמָה הָעַמֹּנִית וַיִּמְלֹךְ אֲבִיָּם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

Cap. XV.

טו
א וּבִשְׁנַת שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לַמֶּלֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט מָלַךְ
2 אֲבִיָּם עַל־יְהוּדָה׃ שָׁלֹשׁ שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלָ͏ִם וְשֵׁם
3 אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־חַטֹּאות אָבִיו
אֲשֶׁר־עָשָׂה לְפָנָיו וְלֹא־הָיָה לְבָבוֹ שָׁלֵם עִם־יְהוָה
4 אֱלֹהָיו כִּלְבַב דָּוִד אָבִיו׃ כִּי לְמַעַן דָּוִד נָתַן יְהוָה
אֱלֹהָיו לוֹ נִיר בִּירוּשָׁלַ͏ִם לְהָקִים אֶת־בְּנוֹ אַחֲרָיו

שישק קרי v. 25.

ולהעמיד

טהרן בעשטיג · מוכד זיבענצעהען יאהרע רעגירטע ער אין דער
שטאדט ירושלַ͏ִם, דיא דער עוויגע מויס וואלן שטאדטען דער
שטאמע ישׂראל ערוואהלט האט, זיינען נאמען דאזועבסט
בענבען נו (אפען · זיינע מוטטער היס נַעֲמָה, מוכד וואר מייבע
עַמּוֹנית׃ (כב) יְהוּדָה טהאט אבער וואס דעם עוויגען מיספאלליג
וואר, מוכד ערמייפערטען מיהן, דורך מיהרע זינדען, דיא זיא
בעגינגען, מעהר אלס יא מיהרע פארפאהרען בעטהאן האטטען:
(כג) מוך זיא בויעטען זיך (וויא דיא ישׂראליטען) מוך אלען
האהען היגעלן, מוכד מוכטער יעדעם שאטטיגען בוימע, העהען
מוכד בילדער־זיולן, מוכד אעגטען מיבערמאל האיבע אן: (כד) זא
גאר קנאבען־שאנדער וולעטע מען אין דעם לאנדע · קורץ זיא
אהטטען אלע אבשיולקייטען דעריינגען פעלקער נאך, דיא דער
עוויגע פאר דען קינדערן ישׂראל פערטריבען האטטע: (כה) אבער
דאפיר בעשאה מוך, דאס אין דעם פינפטען רעגירונגס־יאהרע
דעס קעניגס רחבעם, שישק, דער קעניג פון מצרַ͏ִים, בעגען
ירושלַ͏ִם נאג: (כו) מוכד ניכט אלין דיא שאצע דעס טעמפעלס,
מוכד דעס קעניגליכען פאלאסטעס פלינדערטע, זאנדערן מוך
אלעס מיטבראכ (פון וועגה) וועג־נאהם · דא ער בון מוך דיא
גאלדענען שילדע, דיא שלמה פערפערטיגען יס, מיטבענאמען
האטטע: (כז) יס דער קעניג רחבעם, אן דערען שטעלע,
עהערנע שילדע מאכען, מוכד מיבערגאב זיא אין פערוואהרונג,
דען אבערסטען דער טראבאנטען, וועלכע דיא וואכע פאר דעס
קעניגליכען פאלאסטע האטטען: (כח) זא אפט נון דער קעניג אין
דען טעמפעל גינג, מוסטען דיא טראבאנטען דיסע טראגען, מוכד
זיא וואשטען זיין וואהן אבים אין דער רעגירונג:

קאפיטעל טו

(א) אין דעם אכטצעהנטען יאהרע דער רעגירונג דעס ירבעם,
וואהן דעס נבט, וואכד אבים אבער יהודה: (ב) רייא
יאהרע רעגירטע ער אין ירושלַ͏ִם · זיינע מוטטער היס מַעֲכָה,
מוכד וואר מייבע טאכטער דעס אבישלום: (ג) ער פאלגטע אלען
זינדען דעס פאטערס, דען זיין הערץ וואר ניכט זא מיט־פרייכטיג מיט דעם עוויגען,
זיינעם גאטט, וויא דאס הערץ זיינעס גראס־פאטערס דוד:
אבער

(ד) אבער בײַם מוק דָּוִד וויל'ען, ווײַ׳ל דער עוּבֵיגע מיהם דיא
הערשאפט פֿון יְרוּשָׁלַיִם · בעשטאָטיגטע וויבען נאָהן נאָך מיהם פֿון
דער רעגירונג, מובד ערהיט יְרוּשָׁלַיִם: (ה) ווײַל דָּוִד מיאעד
דאָס געטהאָן, וואָס דער עוּבֵיגע בי׳ל׳גטע · מובד מן וויבעם גאַנצען
לעבען, דיא בעשיכטע מיט אוּרִיָּה, דעם חִתִּי, מוסגענאָמעז,
ניא פֿאַר דעם, וואָס דער עוּבֵיגע מיהם בעפֿאָהל'ען, אַבגעוויכען וואָר:
(ו) דער קריג, דער זוישען רְחַבְעָם מובד יָרָבְעָם עבטשטאַנדען
וואָר, דויערטע נאָך מיאעד פֿאָרט: (ז) דיא מיבריגע בעשיכטע
דעם אֲבִיָּם, מובד פֿ״ל׳ען וואָס עֶר בעטהאָן האָט, פֿינדעט מאָן
מוסגעלייכטע מן דען יאָהר־ביכערן דער קענִיגע פֿאָן יְהוּדָה·
זוישען מיהם מובד יָרָבְעָם וואָר מיאעד קריג: (ח) אֲבִיָּם
זעגטע זיך זו וויבען מֶ׳טערן · מאָן בעגרוב מיהן מן עִיר־דָּוִד·
מובד זיין זאהן אָסָא קאָך נאָך מיהם זו דער רעגירונג: (ט) מן
דעם זוואַנציגסטען רעגירונגס־יאָהרע דעם יָרָבְעָם, דעם קענִיגע
מן יִשְׂרָאֵל, וואַרד אָסָא קענִיג מיבער יְהוּדָה: (י) מיין מובד
פֿיערצִיג יאָהרע רעגירטע ער מן יְרוּשָׁלַיִם · וויבע גראָס־מוטטער
וואָר מַעֲכָה, טאָכטער דעס אֲבִישָׁלוֹם: (יא) אָסָא טהאָט וואָס
פֿאָר דעם עוּבֵיגען רעכט וואָר, וויא זיין שטאַם־פֿאַטער דָּוִד:
(יב) ער עכטפֿערבטע דיא קאַדעז־שאַבער מוס דעם לאַנד,
שאַפֿפֿטע אַלע בעטצען־בילדער פֿאָרט, דיא וויבע פֿאָר בעמאַכט
האַטטען: (יג) ועצטע וויבע גראָס־מוטטער מַעֲכָה אַב, פֿאָן דער
וויבדע מיינער רעגענטין · וויל זיא מיין שאַנדלי׳כעס בעטצען־בילד
פֿיר מיינען האַין פֿערפֿערטיגטע · וויִ דיסעס בי׳ל מוס־הויען,
מובד עס בייא דעם באַך קִדְרוֹן פֿערברענטע: (יד) נור דיא
העהען וואָרזען ניכט וועג־בעשאַפֿט · מיבריגענס לעבער וואָר
אָסָא, זו לאַנג ער לעבטע, דעם עוּבֵיגען גאַנץ ערגעבען: (טו) ער
ברַאַכטע אוך, וואָס זיין פֿאַטער מובד ער, אַן זי׳לבער, גאָל׳ מובד
בערַאַטהען, בעהיי׳ליגט האַטטען, מיט דען טעמפּעל דעס עוּבֵיגען:
(טז) זוישען מיהם מובד בַּעְשָׁא, דעם קענִיגע מן יִשְׂרָאֵל,
וואָרען מיאעד שטרַייטיגקַיי׳טען: (יז) עבלוך נאָך דער קענִיג
בַּעְשָׁא זו פֿעלד, בעצען יְהוּדָה, מובד בעפֿעסטיגטע רָמָה·
אוּם דעם אָסָא, קענִיג מיט יְהוּדָה, יעדע מוס־מובד זו־פֿוהר
זו פֿערוועהרען: (יח) דא נעהם אָסָא אַלעס זי׳לבער מובד גאָל׳
וואָס מיט דען שאַצען דעם טעמפּעלס מובד דעס קענִיגי׳כען פּאַ־
לַאסטעס מיבריג וואָר, מיבערגאַב עס וויבען האַנד־בעהיבטען,
שיקטע זיא דאָמיט צו בֶּן־הֲדַד, וואָהן דעס טַבְרִמּוֹן, ענקעל דעס
חֶזְיוֹן, דען קענִיג פֿאָן אֲרָם, דער מיט דַּמֶּשֶׂק וואָהנטע · מובד
זי׳ם מיהם זאָגען: (יט) וויר זיבד בונדעס־גענאָסען, מובד מוסערע
פֿאָטער וואָרען מוך גאָל׳ מיט דער ביטטע, העבע דיינע פֿרייב־
געשענק פֿון זי׳לבער מובד גאָל׳ אוּם שיקע דיר וואָהער מיין
שאַפֿטער־פֿערבינדונג מיט בַּעְשָׁא, דעם קענִיגע מיין יִשְׂרָאֵל מוק,

ח וּלְהַעֲמִיד אֶת־יְרוּשָׁלִָם׃ אֲשֶׁר עָשָׂה דָוִד אֶת־הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה וְלֹא־סָר מִכֹּל ׀ אֲשֶׁר צִוָּהוּ כֹּל יְמֵי חַיָּיו
6 רַק בִּדְבַר אוּרִיָּה הַחִתִּי׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין־רְחַבְעָם
7 וּבֵין יָרָבְעָם כֹּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲבִיָּם וְכֹל־
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יְהוּדָה ׀ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אֲבִיָּם ׀ וּבֵין
8 יָרָבְעָם׃ וַיִּשְׁכַּב אֲבִיָּם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּעִיר
דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אָסָא בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
9 וּבִשְׁנַת עֶשְׂרִים לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
י מָלַךְ אָסָא עַל־יְהוּדָה׃ וְאַרְבָּעִים וְאַחַת שָׁנָה מָלַךְ
11 בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ מַעֲכָה בַּת־אֲבִישָׁלוֹם׃ וַיַּעַשׂ אָסָא
12 הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּדָוִד אָבִיו׃ וַיְבַעֵר הַקְּדֵשִׁים מִן־
הָאָרֶץ וַיָּסַר אֶת־כָּל־הַגִּלֻּלִים ׀ אֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃
13 וְגַם ׀ אֶת־מַעֲכָה אִמּוֹ וַיְסִרָהָ מִגְּבִירָה אֲשֶׁר־עָשְׂתָה
מִפְלֶצֶת לְאֲשֵׁרָה וַיְכָרֹת אָסָא אֶת־מִפְלַצְתָּהּ וַיְשָׂרֹף
14 בְּנַחַל קִדְרוֹן׃ וְהַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ רַק לְבַב־אָסָא הָיָה
טו שָׁלֵם ׀ עִם־יְהוָה כָּל־יָמָיו׃ וַיָּבֵא אֶת־קָדְשֵׁי אָבִיו
16 וְקָדְשָׁיו בֵּית יְהוָה כֶּסֶף וְזָהָב וְכֵלִים׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה
17 בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃ וַיַּעַל
בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־יְהוּדָה וַיִּבֶן אֶת־הָרָמָה לְבִלְתִּי
18 תֵּת יֹצֵא וָבָא לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ וַיִּקַּח אָסָא אֶת־
כָּל־הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב הַנּוֹתָרִים ׀ בְּאֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה ׀
וְאֶת־אֹצְרוֹת בֵּית ׀ הַמֶּלֶךְ וַיִּתְּנֵם בְּיַד עֲבָדָיו וַיִּשְׁלָחֵם
הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶל־בֶּן־הֲדַד בֶּן־טַבְרִמּוֹן בֶּן־חֶזְיוֹן מֶלֶךְ
19 אֲרָם הַיֹּשֵׁב בְּדַמֶּשֶׂק לֵאמֹר׃ בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֶיךָ בֵּין
אָבִי וּבֵין אָבִיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי לְךָ שֹׁחַד כֶּסֶף וְזָהָב לֵךְ
הָפֵר אֶת־בְּרִיתְךָ אֶת־בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וְיַעֲלֶה

המלך קרי v. 18. וקדשי קרי v. 15. מעלי

מֵעָלָי׃ וַיִּשְׁמַע בֶּן־הֲדַד אֶל־הַמֶּלֶךְ אָסָא וַיִּשְׁלַח אֶת־ כ
שָׂרֵי הַחֲיָלִים אֲשֶׁר־לוֹ עַל־עָרֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־עִיּוֹן
וְאֶת־דָּן וְאֶת אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֵת כָּל־כִּנְרוֹת עַל
כָּל־אֶרֶץ נַפְתָּלִי׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ בַּעְשָׁא וַיֶּחְדַּל מִבְּנוֹת 21
אֶת־הָרָמָה וַיֵּשֶׁב בְּתִרְצָה׃ וְהַמֶּלֶךְ אָסָא הִשְׁמִיעַ 22
אֶת־כָּל־יְהוּדָה אֵין נָקִי וַיִּשְׂאוּ אֶת־אַבְנֵי הָרָמָה וְאֶת־
עֲצֵיהָ אֲשֶׁר בָּנָה בַּעְשָׁא וַיִּבֶן בָּם הַמֶּלֶךְ אָסָא אֶת־
גֶּבַע בִּנְיָמִן וְאֶת־הַמִּצְפָּה׃ וְיֶתֶר כָּל־דִּבְרֵי אָסָא וְכָל־ 23
גְּבוּרָתוֹ וְכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהֶעָרִים אֲשֶׁר בָּנָה הֲלֹא־הֵמָּה
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה רַק לְעֵת
זִקְנָתוֹ חָלָה אֶת־רַגְלָיו׃ וַיִּשְׁכַּב אָסָא עִם־אֲבֹתָיו 24
וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹשָׁפָט בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃
וְנָדָב בֶּן־יָרָבְעָם מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְאָסָא כה
מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע 26
בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה לְבֵית 27
יִשָּׂשכָר וַיַּכֵּהוּ בַעְשָׁא בְּגִבְּתוֹן אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים וְנָדָב
וְכָל־יִשְׂרָאֵל צָרִים עַל־גִּבְּתוֹן׃ וַיְמִתֵהוּ בַעְשָׁא בִּשְׁנַת 28
שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי כְמָלְכוֹ 29
הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית יָרָבְעָם לֹא־הִשְׁאִיר כָּל־נְשָׁמָה
לְיָרָבְעָם עַד־הִשְׁמִדּוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד־עַבְדּוֹ
אֲחִיָּה הַשִּׁילֹנִי׃ עַל־חַטָּאוֹת יָרָבְעָם אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר ל
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בְּכַעְסוֹ אֲשֶׁר הִכְעִיס אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי נָדָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה 31
הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל׃ וּמִלְחָמָה הָיְתָה בֵּין אָסָא וּבֵין בַּעְשָׁא מֶלֶךְ־ 32
יִשְׂרָאֵל כָּל־יְמֵיהֶם׃

בשנת

דאמיט ער זיך פאַר מיינען גרענצען נאָריק ניהיע׃ (כ) בֶּן־הֲדַד גאַב דעם קעניג אָסָא גענאַר, שיקטע ויינע פֿעלד־העררען געגען דיא שטאַטע מין יִשְׂרָאֵל, מוכ ערשׂבערטע עִיּוֹן, דָּן, אָבֵל־בֵּית־מַעֲכָה, דאָס גאַנצע כִּנְרוֹת, מוכ דאָס גאַנצע נַפְתָּלִי׃ (כא) אַלס בען בַּעְשָׁא דיסעם ערפֿאָהר, מוכטערליס ער דיא ווייטערע בעפֿעסטיגונג פֿאַר רָמָה, מוכ בלייב רוהיג נו תִּרְצָה׃ (כב) נון זיך דער קעניג אָסָא גאַנץ יְהוּדָה אוים־ביטהען, זו דאָס קיינער פֿערשאָנט בלייב, אוים דיא שטיינע מוכ דאָס העלצען־ווערק, וועלכעס בַּעְשָׁא מין רָמָה פֿערבויעט האַטטע, וועג נו טראַגען. מוכ ער בעפֿעסטיגטע דאַמיט דיא שטאַטע גֶּבַע־בִּנְיָמִן מוכ מִצְפָּה׃ (כג) דיא מיבריגע בעשיכטע דעס אָסָא, ויינע העלדען־טהאַטען מוכ מיבריגען פֿערריכטונגען, ווי אויך דיא שטאַדטע, דיא ער אָנגעלעגט האַט. פֿינדעט מאַן בעשריבען, מין דען יאָהר־ביכערן דער קעניגע פֿאַן יְהוּדָה. מין זיינעם אוֹטער ווּטע ער שוואַרצען מין דען פֿיסען׃ (כד) אָסָא לעגטע זיך נו זיינען אָטטערן, מוכ וואורדע בייא מיהנען, מין דער שטאַדט זיינעס שטאַם־פֿאַטערס דָּוִד בעגראָבען. מן זיינער שטעלע וואַרד יין זאָהן יְהוֹשָׁפָט קעניג׃ (כה) נָדָב, זאָהן דעס יָרָבְעָם, וואַרד קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל, מין דעם נוויינטען רעגירונגס־יאָהרע דעס אָסָא, קעניגס מין יְהוּדָה. מוכ רעגירטע נוויין יאָהרע׃ (כו) ער טהאַט וואָס דעם עוויגען מיספֿאַלן, מוכ וואַנדעלטע אוים דעם וועגע זיינעס פֿאַטערס, מוכ מין דעספען אָטטער, וואָדורך ער יִשְׂרָאֵל האַטטע זינדיגען מאַכען׃ (כז) אַבער בַּעְשָׁא, זאָהן דעס אַחִיָּה, אוים דעם הויסע יִשָּׂשכָר, שטיפֿטעטע מיינע פֿערשוואָרונג קונג געגען מיהן, מוכ ערשׂוג מיהן בייא גִּבְּתוֹן, מין דעם אַנדע דער פְּלִשְׁתִּים, אַלס ער מיט גאַנצן יִשְׂרָאֵל דיסען אָרט בעלאַגערטע׃ (כח) מין דעם דריטטען רעגירונגס־יאָהרע דעס אָסָא, קעניגס מין יְהוּדָה. ערשׂוג מיהן בַּעְשָׁא, מוכ וואַרד אַן זיינער שטעלע קעניג׃ (כט) וואָהרענד זיינער רעגירונג, טעדטעט ער דיא גאַנצע פֿאַמיליע דעס יָרָבְעָם, יא קיינע ועלע ויינען כאַראַקטער־פֿאַמאַנען מיבריג, זאָנדערן האַטטעט ער אַלע אוים. זו ווי עס דער עוויגע, דורך זיינען קנעכט אַחִיָּה, אוים שִׁילֹה, בעשׂטיאַט האַטטע׃ (ל) וועגען דער זינדען דעס יָרָבְעָם, דיא ער וועבטס בעגאַנגען, מוכ יִשְׂרָאֵל דאַנו פֿערורזאַכטע. מוכ וועגען זיינעס טראָצעס, וואָדורך ער דען עוויגען, גאַנטט פֿאַן יִשְׂרָאֵל, ערצירנעט האַט׃ (לא) דאָס מיבריגע פֿאַן דער געשיכטע דעס נָדָב, מוכ אַלעס וואָס ער פֿערריכטעט האַט, אוים אויך־גע־ נייכנעט מין דען יאָהר־ביכערן דער קעניגע פֿאַן יִשְׂרָאֵל׃ (לב) זווישען אָסָא מוכ בַּעְשָׁא, דעם קעניגע מין יִשְׂרָאֵל, וואַרען מיטאַנער שטרייטיגקייטען, זו דאַנגע זיא וועבטען׃

מין

וויא
(יב) זאָנדערן רעטטעטע דאָס גאַנצע הויס דעס בַּעְשָׁא מוס·
ויכען נאָך־קאָמען, קיינען פֿערוואַנדטען מוך פֿריינד מיבער
פֿאַוויליע דעס בַּעְשָׁא מיט, מוך וים מיהם קיינען מיינידען מאַכ־
רונג קאָם, מוך מיך מיט דעם טהרנע זאָס, בראַכטע ער דיא גאַנצע
וואַרד אַן זיינער שטעלע קענידג: (יא) וויא נון דיסער נו דער רעגי־
סטען רעגירונגס־יאַהרע קענידג יהוֹרָם פֿון יְהוּדָה, מוך
מיהן רעגירונגס־יאַהרע מיט דעם אָסָא, קענידס פֿון יְהוּדָה,
בייא דעם וויינע זאָס, מוך בעטרונקען וואר: (ו) זאָ מיבערפֿיל
מיהן זִמְרִי, מוך שוג מיהן טאָד. מין דעם זיבען מוך נאַדאַנ־
עזעלטע · דאָ מַבער דעם וועגע דעס יָרָבְעָם פּאַלגעסט, מוך מיין
געוועזט · דאָ מַבער דעם וועגע דעס יָרָבְעָם פּאַלגעסט, מוך מיין
עמפֿאַר גענאַבען, מוך נוך רעגענטען מיבער מיין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל
בעוועזט · דאָ מַבער דעם וועגע דעס יָרָבְעָם פּאַלגעסט, מוך מיין
יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרעסט, מיך דורך מיהרע זינדע זו רייזען:
(ז) זאָ וויל מיך הינטער בַּעְשָׁא מוך זיינעם הויסע הער מוף־
רייזען, מוך זיין הויס וועלכען זאָס וויא דאָס הויס דעס יָרָבְעָם,
פֿעלד מוסקוואט, דען וויל דאָס גאַנצע דעס היימאַלס פֿער־
נעהרען! (ח) דיא מיבריגע געשיכטע דעס בַּעְשָׁא, זיינע העלד־
טהאטען, מוך וואָס ער זאָבסט גאַלייסטעט האָם, פֿינדעט מאָן בעשרי־
בען מין דען יאַהר־בּיכערן דער קענידע פֿון יִשְׂרָאֵל: (ו) בַּעְשָׁא
ענטשלופֿן זו זיינעם פֿאָטערן, מוך וואַרד בעגראַבען מין תִּרְצָה · מיהם
פֿאָלגטע מין דער רעגירונג זיין זאָהן אֵלָה: (ז) מַבער מוך דער מוס־
שפרוך דעס עוועגען פֿלוך מין ירמיָהוּ, דען פֿר דורך דען פראָפֿעטען
יֵהוּא, זאָהן דעס חֲנָנִי, מיבער בַּעְשָׁא מוכד דעסען הויס גענאַן־
נעוויק, דאָס עס מיהם ערגעהען זאָלוֹ, וויא דאָס הויסע דעס יָרָבְעָם·
וויין ער זו פֿיל בעסעס פֿאָר דאָס עוועגען גענאַנען, מוך מיהן דורך
זיינע האַנדלונגען בעקראַנקט · מוך מוך דאָס זיבער, וויין ער דיא פֿאַמי־
יע דעס יָרָבְעָם מוסבעראַכט האַטטע: (ח) מין דאָס זעכס מוכד
זוואַנציגסטען רעגירונגס־יאַהרע דעס אָסָא, קענידס מין יְהוּדָה,
וואַרד פֿאָס אֵלָה, זאָהן דעס בַּעְשָׁא, קענידג מיבער יִשְׂרָאֵל · ער
רעגירטע זו תִּרְצָה זוויי יאַהרע: (ט) געגען מיהן מאַכטע זיין
בעדיהנטער זִמְרִי, ער דיא מוף־זיכט מיבער דיא האַלפֿטע ערי־
קריגס־וואָגען האַטטע, מיינע פֿערשוועהרונג · מוכד וואָס ער
קענידג זו תִּרְצָה מין דאָס הויסע דעס שׁוֹמֵר־הויפטמאַנס אַרְצָא
וועגען בַּעְשָׁא, וויא פֿאָלגעט: (י) זאָ מיך דיך מוס דאָס שטויבע
עמפֿאָר בעהאָבען, מוכד זוך רעגענטען מיבער מין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל
בעוועזט · דאָ מַבער דעם וועגע דעס יָרָבְעָם פּאַלגעסט, מוכד מיין
יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרעסט, מיך דורך מיהרע זינדע זו רייזען:
(ג) זאָ וויל מיך הינטער בַּעְשָׁא מוכד זיינעם הויסע הער מוף־
רייזען, מוכד זיין הויס וועלכען זאָס וויא דאָס הויס דעס יָרָבְעָם,
פֿעלד מוסקוואט, דען וויל דאָס גאַנצע דעס היימאַלס פֿער־
נעהרען! (ה) דיא מיבריגע געשיכטע דעס בַּעְשָׁא, זיינע העלד־
טהאטען, מוכד וואָס ער זאָבסט גאַלייסטעט האָם, פֿינדעט מאָן בעשרי־
בען מין דען יאַהר־בּיכערן דער קענידע פֿון יִשְׂרָאֵל: (ו) בַּעְשָׁא
ענטשלופֿן זו זיינעם פֿאָטערן, מוכד וואַרד בעגראַבען מין תִּרְצָה · מיהם
פֿאָלגטע מין דער רעגירונג זיין זאָהן אֵלָה: (ז) מַבער מוך דער מוס־
שפרוך דעס עוועגען פֿלוך מין ירמיָהוּ, דען פֿר דורך דען פראָפֿעטען
יֵהוּא, זאָהן דעס חֲנָנִי, מיבער בַּעְשָׁא מוכד דעסען הויס גענאַן־
נעוויק, דאָס עס מיהם ערגעהען זאָלוֹ, וויא דאָס הויסע דעס יָרָבְעָם·
וויין ער זו פֿיל בעסעס פֿאָר דאָס עוועגען גענאַנען, מוכד מיהן דורך
זיינע האַנדלונגען בעקראַנקט · מוכד מוך דאָס זיבער, וויין ער דיא פֿאַמי־
יע דעס יָרָבְעָם מוסבעראַכט האַטטע: (ח) מין דאָס זעכס מוכד
זוואַנציגסטען רעגירונגס־יאַהרע דעס אָסָא, קענידס מין יְהוּדָה,
וואַרד פֿאָס אֵלָה, זאָהן דעס בַּעְשָׁא, קענידג מיבער יִשְׂרָאֵל · ער
רעגירטע זו תִּרְצָה זוויי יאַהרע: (ט) געגען מיהן מאַכטע זיין
בעדיהנטער זִמְרִי, ער דיא מוף־זיכט מיבער דיא האַלפֿטע ערי־
קריגס־וואָגען האַטטע, מיינע פֿערשוועהרונג · מוכד וואָס ער
קענידג זו תִּרְצָה מין דאָס הויסע דעס שׁוֹמֵר־הויפטמאַנס אַרְצָא
בייא דעם וויינע זאָס, מוכד בעטרונקען וואר: (י) זאָ מיבערפֿיל
מיהן זִמְרִי, מוכד שוג מיהן טאָד. מין דעם זיבען מוכד זוואַנציג־
סטען רעגירונגס־יאַהרע מיט דעם אָסָא, קענידס מין יְהוּדָה, מוכד
וואָרד פֿאָס אֵלָה, זאָהן דעס בַּעְשָׁא, קענידג מיבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל,
מוכד רעגירטע מין תִּרְצָה פֿיער מוכד זוואַנציג יאַהרע: (לא) ער
טהאָט אַבער וואָס דעם עוויגען מיספֿאַלען וואר, מוכד וואַבעלטע מין
דעם וועגע דעס יָרָבְעָם מוכד דעסען עמפֿאַר, וואָרוך ער יִשְׂרָאֵל
האַטטע זיבדיגען מאַכען: קאַפּיטעל יו

(א) זאָ ערגינג פֿאָס וואָרט דעס עוויגען פֿון יֵהוּא, זאָהן דעס חֲנָנִי,
ווידער בַּעְשָׁא, ווי פֿאָלגעט: (ב) זאָ מיך דיך מוס דאָס שטויבע
עמפֿאָר בעהאָבען, מוכד זוך רעגענטען מיבער מין פֿאָלק יִשְׂרָאֵל,
מוכד מאַכטע זיבדיגען מין יָרָבְעָם מוכד דעסען זוֹהָן, וואָרוך ער יִשְׂרָאֵל
דעס וועגע דעס יָרָבְעָם מוכד דעסען פֿאָלגען, מיספֿאַלוֹיג וואר, מוכד וואַבעלטע מין
טהאָט אַבער וואָס דעם עוויגען מיספֿאַלוֹיג וואר, מוכד וואַבעלטע מין
מוכד רעגירטע מין תִּרְצָה פֿיער מוכד זוואַנציג יאַהרע: (לא) ער
בעדיהנטער זִמְרִי, ער דיא מוף־זיכט מיבער דיא האַלפֿטע ערי־
קריגס־וואָגען האַטטע, מיינע פֿערשוועהרונג · מוכד וואָס ער
בעוועזט · דאָ מַבער דעם וועגע דעס יָרָבְעָם פּאַלגעסט, מוכד מיין
יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרעסט, מיך דורך מיהרע זינדע זו רייזען:
(ג) זאָ וויל מיך הינטער בַּעְשָׁא מוכד זיינעם הויסע הער מוף־
רייזען, מוכד זיין הויס וועלכען זאָס וויא דאָס הויס דעס יָרָבְעָם,
פֿעלד מוסקוואט, דען וויל דאָס גאַנצע דעס היימאַלס פֿער־
נעהרען! (ה) דיא מיבריגע געשיכטע דעס בַּעְשָׁא, זיינע העלד־
טהאטען, מוכד וואָס ער זאָבסט גאַלייסטעט האָם, פֿינדעט מאָן בעשרי־
בען מין דען יאַהר־בּיכערן דער קענידע פֿון יִשְׂרָאֵל: (ו) בַּעְשָׁא
ענטשלופֿן זו זיינעם פֿאָטערן, מוכד וואַרד בעגראַבען מין תִּרְצָה · מיהם
פֿאָלגטע מין דער רעגירונג זיין זאָהן אֵלָה: (ז) מַבער מוך דער מוס־
שפרוך דעס עוועגען פֿלוך מין ירמיָהוּ, דען פֿר דורך דען פראָפֿעטען
יֵהוּא, זאָהן דעס חֲנָנִי, מיבער בַּעְשָׁא מוכד דעסען הויס גענאַן־
נעוויק, דאָס עס מיהם ערגעהען זאָלוֹ, וויא דאָס הויסע דעס יָרָבְעָם·
וויין ער זו פֿיל בעסעס פֿאָר דאָס עוועגען גענאַנען, מוכד מיהן דורך
זיינע האַנדלונגען בעקראַנקט · מוכד מוך דאָס זיבער, וויין ער דיא פֿאַמי־
יע דעס יָרָבְעָם מוסבעראַכט האַטטע: (ח) מין דאָס זעכס מוכד
זוואַנציגסטען רעגירונגס־יאַהרע דעס אָסָא, קענידס מין יְהוּדָה,
וואַרד פֿאָס אֵלָה, זאָהן דעס בַּעְשָׁא, קענידג מיבער יִשְׂרָאֵל · ער
רעגירטע זו תִּרְצָה זוויי יאַהרע: (ט) געגען מיהן מאַכטע זיין
בעדיהנטער זִמְרִי, ער דיא מוף־זיכט מיבער דיא האַלפֿטע ערי־
קריגס־וואָגען האַטטע, מיינע פֿערשוועהרונג · מוכד וואָס ער
קענידג זו תִּרְצָה מין דאָס הויסע דעס שׁוֹמֵר־הויפטמאַנס אַרְצָא
בייא דעם וויינע זאָס, מוכד בעטרונקען וואר: (י) זאָ מיבערפֿיל
מיהן זִמְרִי, מוכד שוג מיהן טאָד. מין דעם זיבען מוכד זוואַנציג־
סטען רעגירונגס־יאַהרע מיט דעם אָסָא, קענידס מין יְהוּדָה, מוכד
וואָרד פֿאָס אֵלָה, זאָהן דעס בַּעְשָׁא, קענידג מיבער גאַנץ יִשְׂרָאֵל,
מוכד רעגירטע מין תִּרְצָה פֿיער מוכד זוואַנציג יאַהרע: (לא) ער

33 בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ בַּעְשָׁא בֶּן־אֲחִיָּה
34 עַל־כָּל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

Cap. XVI. יו ין

א וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי עַל־בַּעְשָׁא
2 לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר הֲרִימֹתִיךָ מִן־הֶעָפָר וָאֶתֶּנְךָ נָגִיד
עַל עַמִּי יִשְׂרָאֵל וַתֵּלֶךְ ׀ בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וַתַּחֲטֵא אֶת־
3 עַמִּי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיסֵנִי בְּחַטֹּאתָם׃ הִנְנִי מַבְעִיר
אַחֲרֵי בַּעְשָׁא וְאַחֲרֵי בֵיתוֹ וְנָתַתִּי אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית
4 יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט׃ הַמֵּת לְבַעְשָׁא בָּעִיר יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים
ה וְהַמֵּת לוֹ בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
בַּעְשָׁא וַאֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
6 דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב בַּעְשָׁא עִם־
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֶר בְּתִרְצָה ׀ וַיִּמְלֹךְ אֵלָה בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
7 וְגַם בְּיַד־יֵהוּא בֶן־חֲנָנִי הַנָּבִיא דְּבַר־יְהוָה הָיָה אֶל־
בַּעְשָׁא וְאֶל־בֵּיתוֹ וְעַל כָּל־הָרָעָה ׀ אֲשֶׁר־עָשָׂה ׀ בְּעֵינֵי
יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ בְּמַעֲשֵׂה יָדָיו לִהְיוֹת כְּבֵית יָרָבְעָם וְעַל
אֲשֶׁר־הִכָּה אֹתוֹ׃
8 בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשֵׁשׁ שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ אֵלָה
9 בֶּן־בַּעְשָׁא עַל־יִשְׂרָאֵל בְּתִרְצָה שְׁנָתָיִם׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו
עַבְדּוֹ זִמְרִי שַׂר מַחֲצִית הָרָכֶב וְהוּא בְתִרְצָה שֹׁתֶה
י שִׁכּוֹר בֵּית אַרְצָא אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת בְּתִרְצָה׃ וַיָּבֹא
זִמְרִי וַיַּכֵּהוּ וַיְמִיתֵהוּ בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע לְאָסָא מֶלֶךְ
11 יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וַיְהִי בְּמָלְכוֹ כְּשִׁבְתּוֹ עַל־כִּסְאוֹ
הִכָּה אֶת־כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא לֹא־הִשְׁאִיר לוֹ מַשְׁתִּין בְּקִיר
12 וְגֹאֲלָיו וְרֵעֵהוּ׃ וַיַּשְׁמֵד זִמְרִי אֶת כָּל־בֵּית בַּעְשָׁא
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־בַּעְשָׁא בְּיַד יֵהוּא הַנָּבִיא׃

אֶל כָּל־חַטֹּאות בַּעְשָׁא וְחַטֹּאות אֵלָה בְנוֹ אֲשֶׁר חָטָאוּ 13
וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיאוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֵלָה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה 14
הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל׃
בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ כו
זִמְרִי שִׁבְעַת יָמִים בְּתִרְצָה וְהָעָם חֹנִים עַל־גִּבְּתוֹן
אֲשֶׁר לַפְּלִשְׁתִּים׃ וַיִּשְׁמַע הָעָם הַחֹנִים לֵאמֹר קָשַׁר 16
זִמְרִי וְגַם הִכָּה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּמְלִכוּ כָל־יִשְׂרָאֵל אֶת־עָמְרִי
שַׂר־צָבָא עַל־יִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם הַהוּא בַּמַּחֲנֶה׃ וַיַּעַל 17
עָמְרִי וְכָל־יִשְׂרָאֵל עִמּוֹ מִגִּבְּתוֹן וַיָּצֻרוּ עַל־תִּרְצָה׃
וַיְהִי כִּרְאוֹת זִמְרִי כִּי־נִלְכְּדָה הָעִיר וַיָּבֹא אֶל־אַרְמוֹן 18
בֵּית־הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׂרֹף עָלָיו אֶת־בֵּית־הַמֶּלֶךְ בָּאֵשׁ וַיָּמֹת׃
עַל־חַטֹּאתָיו אֲשֶׁר חָטָא לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה 19
לָלֶכֶת בְּדֶרֶךְ יָרָבְעָם וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה לְהַחֲטִיא
אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי זִמְרִי וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הֲלֹא כ
הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
אָז יֵחָלֵק הָעָם יִשְׂרָאֵל לַחֲצִי חֲצִי 21
הָעָם הָיָה אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת לְהַמְלִיכוֹ וְהַחֲצִי אַחֲרֵי
עָמְרִי׃ וַיֶּחֱזַק הָעָם אֲשֶׁר אַחֲרֵי עָמְרִי אֶת־הָעָם אֲשֶׁר 22
אַחֲרֵי תִבְנִי בֶן־גִּינַת וַיָּמָת תִּבְנִי וַיִּמְלֹךְ עָמְרִי׃
בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וְאַחַת שָׁנָה לְאָסָא 23
מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה
בְּתִרְצָה מָלַךְ שֵׁשׁ־שָׁנִים׃ וַיִּקֶן אֶת־הָהָר שֹׁמְרוֹן מֵאֵת 24
שֶׁמֶר בְּכִכְּרֵיִם כֶּסֶף וַיִּבֶן אֶת־הָהָר וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם
הָעִיר אֲשֶׁר בָּנָה עַל שֵׁם־שֶׁמֶר אֲדֹנֵי הָהָר שֹׁמְרוֹן׃
וַיַּעַשׂ עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה וַיָּרַע מִכֹּל אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ כה

וויא עס דער עוויגע זורך דען פּראָפּעטען יֵהוּא בעשטימט האָטטע׃ 13
(יג) וועגען דער זינדען מעגגע דעס בַּעְשָׁא מוכד זייגעס זָהנעס
אֵלָה, מיכדעס זיא זעלבסט זיכדער וואָרען, מוכד מוין ישְׂרָאֵל
גו זיכדען פּערוויטעטען, מוכד דען עוויגען, גאָטט פּאָן יִשְׂרָאֵל, 14
זורך מיהרע ניכטיגען גיטטעטער רייכטען׃ (יד) האָס מיבריגע פּאָן
דער בעשיכטע דעס אֵלָה, מוכד פּאָן דעס וואָס ער געטהאָן האָטע,
איסט מוין־בעשיכענעט מין דען יַהר־בּיכערן דער קעניגע פּאָן
יִשְׂרָאֵל׃ (טו) מין דעס ויבטען מוכד נוואָכגיגסטען רעגירונגס־ כו
יַהרע דעס אָסָא, קעניגס מין יְהוּדָה, וואָרד זִמְרִי קעניג־
ער רעגירטע שָׁבעד כור ויבטן טאָגע גו תִּרְצָה. דען האָס פּאָלק
בעלאָגערטע דאָמאָלס גִּבְּתוֹן, האָס דען פְּלִשְׁתִּים בעהערטע׃
(טז) מוכד האָס דיא בעלאָגערער ערפּוהרען, האָס זִמְרִי רעבעלליירט, 16
מוכד דען קעניג מוּתבעבראָכט האָטטע. רוף וואָלויִיך גאָנץ יִשְׂרָאֵל
מין דעס לָגער, דען פּעלד־העררן נוס קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל 17
מוים׃ (יז) נון נאָג עָמְרִי, מוכד מיט מיהם גאָנץ יִשְׂרָאֵל, פּאָן
גִּבְּתוֹן אָב, מוכד בעלאָגערטען תִּרְצָה׃ (יח) מוכד דאָ זִמְרִי וואָ 18
דאָס דיא שטאָדט זיך ערגאָב, גינג ער מין דאָס הָארעם דעס קעניג־
ליכען פּאָלאַסטעס, שטעקטע דיסען מין ברַאנד, מוכד קאָם דאָרטין
מום׃ (יט) דיסעס נור שטראָפּע פּיר ויינע זינדען, דיא ער בע־ 19
גאָנגען, מיבדעס ער דאָס טהאָט, וואָס דעס עוויגען מיספּיל־
מוכד מוין דעס וועגע דעס יָרָבְעָם, מוכד מין דעסען פּאָלק
פּאָלגטע, וואָדורך דיסער דיא קינדער יִשְׂרָאֵל גו זינדיגען פּער־
פּיהרטע האָטטע׃ (כ) האָס מיבריגע פּאָן דער בעשיכטע דעס זִמְרִי, כ
מוכד דעסען פערשוועהרונג, פּינדעט מאָן בעשריבען מין דען יַהר־
בּיכערן דער קעניגע פּאָן יִשְׂרָאֵל׃ (כא) נון וואָר דאָס פּאָלק 21
יִשְׂרָאֵל מין צוויי פּאַרטהייען בעטהיילט. מיינע האַלפּטע דעס פּאָלקס
וואָלטע תִּבְנִי, זָהן דעס גִּינַת, נוס קעניגע האָבען. דיא אַנדערע
האַלפּטע אָבער, הילט עס מיט עָמְרִי׃ (כב) דאָ אַבער דיא פּאַרטהייע 22
דעס עָמְרִי מאָכטיגער וואָר, אָוס דיא, וועלכע דעס תִּבְנִי, זָהן
דעס גִּינַת, ערגעבען וואָר, מוכד דאָ נאָך מיבער דיא, תִּבְנִי
שטאָרב. זו בליב עָמְרִי קעניג׃ (כג) מין דעס איין מוכד דרייסיג־ 23
סטען רעגירונגס־יַהרע דעס אָסָא, קעניגס מין יְהוּדָה, ערהיעלט
אוסט עָמְרִי דיא רעגירונג מיבער (גאַנץ) יִשְׂרָא�ֵל. (מין פּאָלק)
וואָר ער זוועלף יַהרע קעניג. גו תִּרְצָה אַבער רעגירטע ער נור
זעכס יַהרע׃ (כד) ער קויפּטע דען בערג שֹׁמְרוֹן פּאָן שֶׁמֶר 24
פּיר זווייא טאָלענטע זילבער. בויטע מיינע שטאָדט אוף דיסען
בערג, מוכד נאַנטען זיא שֹׁמְרוֹן, (וואָטעריין) נאָך דעם נאָמען
שֶׁמֶר, דעס פּאָריגען אייגֿנערס דעס בערגעס׃ (כה) עָמְרִי טהאָט
וואָס פּאָלע דיא פּאָר מיהם גועזעסען וואָרען׃

(כו) ער שהאט גאנץ דעם הבל׳ובגען מוב זעסטערן דעם ירבעם, דעם זהבט נבט, נאך · וואלורך ער ישראל פערלייטט האטט, דעם עוויגען, גאטט פון ישראל, זורך מב־
בעטטערייא נו ענטריסטען: (כז) דאס איבריגע פון דער געשיכט דעם עמרי, מוב פון זיינער טאפערקייט, זיא ער געניבט· מיט מוף־געניכטעט אין דעם יאהר־ביכערן דער קעניגע פון ישראל: (כח) עמרי ענטש זיך נו זיינען פאטערן, מוב ווארד בעגראבען אין שמרון · זיין זהן אחאב פון זיינער שטעלע נו דער רעגירונג: (כט) אחאב, זהן דעם עמרי, וואורדע קעניג איבער ישראל, אין דעם פיפט מכט מוב דרייסיגסטען רעגי־
רונגס־יאהרע דעם אסא, קעניגס אין יהודה · מוב רעגירטע איבער ישראל נוויי מוב נוואנציג יאהרע נו שמרון: (ל) אחאב טהאט מעהר בעסעם פאר דעם עוויגען, מים אלע זיינע פארגאנגער:
(לא) מיהם וואר ניכט גענוג, בייא דען זינדען דעם ירבעם נו בלייבען · זאבערן ער נאהם איזבל, מיינע טאכטער דעם אתבעל, דעם קעניגס דער צידנים, נור פרוים · פאלגטע מוב דיהנטע דעם גוטנזען בעל, מוב בעטהעטע מיהן מן: (לב) ערריכטעטע מיהם נו יהרען מיינען מאטאר, מין דעם טעמפעל דעם בעל, דען ער נו שמרון בויעטע: (לג) ופגטע מיינען הין מן, מוב טהאט וואס דען עוויגען, גאטט פון ישראל, דיא פאר מיהם געווסען וואהren: (לד) מוכטער זיינער רעגירונג בויעטע מיך חיאל מוים בית־
אל, דיא שטאדט ירימה ווידער מוף · מבער מיט פערלוסט זיינעס ערסט־געבאהרנען זהנעס אבירם, ופגטע ער דען גרונד · מוב מיט פערלוסט זיינעס יינגסטען זהנעס שגוב, ופגטע ער דיא טהארע מין · (ער פערזהר זיינע קינדער וועגען דיסער מוכטער־
בעהונג) ווא דער עוויגע זורך יהושע, זהן דעם נון, גע־
שפראכען האטטע:

קאפיטעל יז

(א) אליהו ער תשבי, מיינער פון דעגען דיא זיך מן גלעד נידערגעלאסען האטטען, שפראך נו אחאב, נו וואהר דער עוויגע, גאטט פון ישראל, ופגטע, דעם מיך לעבט · עס וירד מין דיסען יאהרען קיין טהוי מוב קיין רעגען פאלגן, בים מיך עס זהגע!
(ב) דאהרויף ערגינג פון מיהן דער בעפעהל דעם עוויגען: (ג) רייסע
ערב המבע מיך בעזארדערט, דיך דאוועבסט נו ערנאהרען:

ער

26 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּבְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
27 בְּהַבְלֵיהֶם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עָמְרִי אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
28 לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב עָמְרִי עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֶר
בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ אַחְאָב בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
29 וְאַחְאָב בֶּן־עָמְרִי מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל
בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנָה שָׁנָה לְאָסָא מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ
אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
ל שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב בֶּן־עָמְרִי הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה מִכֹּל
31 אֲשֶׁר לְפָנָיו׃ וַיְהִי הֲנָקֵל לֶכְתּוֹ בְּחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־
נְבָט וַיִּקַּח אִשָּׁה אֶת־אִיזֶבֶל בַּת־אֶתְבַּעַל מֶלֶךְ צִידֹנִים
32 וַיֵּלֶךְ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ׃ וַיָּקֶם מִזְבֵּחַ
33 לַבַּעַל בֵּית הַבַּעַל אֲשֶׁר בָּנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ אַחְאָב
אֶת־הָאֲשֵׁרָה וַיּוֹסֶף אַחְאָב לַעֲשׂוֹת לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִכֹּל מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃
34 בְּיָמָיו בָּנָה חִיאֵל בֵּית הָאֱלִי אֶת־יְרִיחֹו בַּאֲבִירָם
בְּכֹרוֹ יְסָדָהּ וּבִשְׁגּוּב צְעִירוֹ הִצִּיב דְּלָתֶיהָ כִּדְבַר יְהוָה
אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד יְהוֹשֻׁעַ בִּן־נוּן׃

יז Cap. XVII.

א וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי מִתֹּשְׁבֵי גִלְעָד
אֶל־אַחְאָב חַי־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־עָמַדְתִּי
לְפָנָיו אִם־יִהְיֶה הַשָּׁנִים הָאֵלֶּה טַל וּמָטָר כִּי אִם־
2 לְפִי דְבָרִי׃ וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ לֵךְ מִזֶּה וּפָנִיתָ לְךָ
קֵדְמָה וְנִסְתַּרְתָּ בְּנַחַל כְּרִית אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃
4 וְהָיָה מֵהַנַּחַל תִּשְׁתֶּה וְאֶת־הָעֹרְבִים צִוִּיתִי לְכַלְכְּלְךָ

(כו) ובשגוב קרי v. 34. ובחטאתו קרי v. 26. שם

שָׁם׃ וַיֵּלֶךְ וַיַּעַשׂ כִּדְבַר יְהוָה וַיֵּלֶךְ וַיֵּשֶׁב בְּנַחַל כְּרִית ה
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הַיַּרְדֵּן׃ וְהָעֹרְבִים מְבִיאִים לוֹ לֶחֶם 6
וּבָשָׂר בַּבֹּקֶר וְלֶחֶם וּבָשָׂר בָּעֶרֶב וּמִן־הַנַּחַל יִשְׁתֶּה׃
וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים וַיִּבַשׁ הַנַּחַל כִּי לֹא־הָיָה גֶשֶׁם 7
בָּאָרֶץ׃
וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֵלָיו לֵאמֹר׃ קוּם לֵךְ צָרְפַתָה אֲשֶׁר 8 9
לְצִידוֹן וְיָשַׁבְתָּ שָׁם הִנֵּה צִוִּיתִי שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה
לְכַלְכְּלֶךָ׃ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ צָרְפַתָה וַיָּבֹא אֶל־פֶּתַח הָעִיר י
וְהִנֵּה־שָׁם אִשָּׁה אַלְמָנָה מְקֹשֶׁשֶׁת עֵצִים וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ
וַיֹּאמַר קְחִי־נָא לִי מְעַט־מַיִם בִּכְלִי וְאֶשְׁתֶּה׃ וַתֵּלֶךְ 11
לָקַחַת וַיִּקְרָא אֵלֶיהָ וַיֹּאמַר לְקָחִי־נָא לִי פַּת־לֶחֶם
בְּיָדֵךְ׃ וַתֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־לִי מָעוֹג כִּי 12
אִם־מְלֹא כַף־קֶמַח בַּכַּד וּמְעַט־שֶׁמֶן בַּצַּפַּחַת וְהִנְנִי
מְקֹשֶׁשֶׁת שְׁנַיִם עֵצִים וּבָאתִי וְעָשִׂיתִיהוּ לִי וְלִבְנִי
וְאֹכְלֻנֵהוּ וָמָתְנוּ׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵלִיָּהוּ אַל־תִּירְאִי 13
בֹּאִי עֲשִׂי כִדְבָרֵךְ אַךְ עֲשִׂי־לִי מִשָּׁם עֻגָה קְטַנָּה
בָרִאשֹׁנָה וְהוֹצִאת לִי וְלָךְ וְלִבְנֵךְ תַּעֲשִׂי בָּאַחֲרֹנָה׃
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כַּד הַקֶּמַח לֹא תִכְלֶה 14
וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תֶחְסָר עַד יוֹם תֵּת יְהוָה גֶּשֶׁם עַל־
פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַתֵּלֶךְ וַתַּעַשׂ כִּדְבַר אֵלִיָּהוּ וַתֹּאכַל טו
הִוא־וְהוּא וּבֵיתָהּ יָמִים׃ כַּד הַקֶּמַח לֹא כָלָתָה 16
וְצַפַּחַת הַשֶּׁמֶן לֹא חָסֵר כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד
אֵלִיָּהוּ׃
וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה חָלָה בֶּן־הָאִשָּׁה בַּעֲלַת 17
הַבַּיִת וַיְהִי חָלְיוֹ חָזָק מְאֹד עַד אֲשֶׁר לֹא־נוֹתְרָה־בּוֹ
נְשָׁמָה׃ וַתֹּאמֶר אֶל־אֵלִיָּהוּ מַה־לִּי וְלָךְ אִישׁ הָאֱלֹהִים 18
בָּאתָ אֵלַי לְהַזְכִּיר אֶת־עֲוֹנִי וּלְהָמִית אֶת־בְּנִי׃

והוא ק׳ ibid. היא קרי v. 15. תת קרי v. 14. ויאמר

(ה) ער גינג אוסן וועג, מוכ טהאט ווא ער עוויגע מיהק בע=
פאהלען האטטע · ער גינג נעמליך נו דעם באך כְּרִית, מוכ לין
זיך דאך ניידער: (ו) דיא ערבים ברענגען מיהק פליש מארגען
מוכ מעבנד פליישׁ מוכ ברוט, מוכ מוס דעם באך טרונק ער:
(ז) מבער נאך מייניגער נייט פערטראקנעטע דער באך, ווייל
רעגען מין דעם באך פאלו: (ח) מוכ דאס ערגינג מן מיהן דער בע=
פאהלען דעם עוויגען: (ס) מוך! גיעהע נאך צָרְפַת (זארעפטען)
מין צידון, מוכ בלייבע דאזועלבסט · דען דארט האבע איך מייניר
ווייטוו מוכפאהלטראגען דיך נו ערנאהרען: (י) ער מאכט זיך מוך,
מוכ רייסטע נאך צָרְפַת, מוכ ווא ער דאס שטאדט=טהאר קנאק,
ויהע! דא וכטע עבען מיינע ווייטוו האלן מוך· ער רוף מיהר נו,
מוכ שפראך, האלע מיר דאך מן דיסעם גפאסע מיין ווענig וואסער,
דאס איך טרינקע! (יא) מוכ פוס ויא ווענ גינג, עס נו האלן,
רוף ער מיהר נאך, ברינגע מיר דאך מוך מיין שטיקכען ברוט מיט!
(יב) ויא ערווידערטע מבער, זו וואהר ער עוויגע, דיין גאטט,
לעבעט, איך האבע גאר ניכט גפבאקנעס, בוס מיינע האבע פאל
מעהר מן דעם קרוגע, מוכ מיין ווענig עהר מן מיינער פוישע,
(עס מיסט מיין גאנצעס פערמעגען) האהער זוכע איך יעניג מיין
פאר שטיקכען האלן מוך, האמיט, ווען איך נאך הויס קאמע, איך
דיסעס פיר איך מוכ מיין קינד נובעריטע, האבען וויר דיסעס מוך
מוכפאנגעהרט, האן מיסען וויר גרוויס (פאר הונגער) מוכקאמען:
(יג) מארוף שאגט אליהו נו מיהר, ויא מוכבעזארגט, גיעהע נור
מוכ טהוע ווא דוא גיעזאגט האסט · מאכע מבער נו= ערסט מיינען
קוכען פאפאר דיר איך, מוכ ברינג מיהר דיא ערשוס · דערנאך
קאנסט דוא דיר דיך מוכ דיין קינד עטוואס נובעריטען:
(יד) דען זו שפריכט דער עוויגע, דער גאטט פון ישראל, דעם
קרוגע זאהל עס ניכט מן מעהל פעהלען, דער פלאש=רייך ווידער רעגען
בים מוך דען טאג זו דער עוויגע דעם ערד=רייך ווידער רעגען
שענקען ווירד: (טו) ויא גינג נון, מוכ מאכטע עס ווא אליהו
גיעשפראכען האטטע · מוכ זיהע! ער, מוכ מיהרע פאמיליע האטטען
מוך מיינע מבגע דורך אליהו פעהרהיפטען האטטע: (יז) ניכט לאנגע
נאכהער, וואנרד דאס קינד דיסער פרוין, זייענר ווירטהין, קרוגק,
מוכ דיא קראנקהייט וואר זו שטארק, דאס קיין עבען מעהר מן
מוכ דיא קראנקהייט וואר: (יח) דא שפראך דיא פרוין נו אליהו,
מיהק נו בעמערקען וואר· דו טהייפען, גיעטטליכער מאן?
וואס האבען וויר מיט מייניגנדער נו טהון, בינגען מיר מיין
מינגערונג נו בריכגען, דאס מיין קינד דארומבער שטערבען מוס:
אליהו

(יט) אֵלִיָּהוּ: מַבָּטע מַלְרוּף נָז מיהר, גיב מיר דייבען וָאהן. מוּנד
כַּאלְדעָם ער מיהן מוּס מיהרען מַרְאָען בענָאמען, טרוג ער מיהן
אין דָאם ניימער, וועלכעם ער אין דיסעם הויסע בעוואהנטע,
וּעבטע מיהן מוּף זיין בעטט: (כ) רִיף דען עוויגען יָן, מוּנד
שפרַאך, עוויגער, מיין גָאטט! מוּך מיבער דיא ווִיטווע, בייא דער
מיך מיט מוֹס גָאסט פערווייל, ווילסט דוּא מוּנגלוּק פערהָאנגען,
מוּנד מיהרען וָאהן שטערבען לָאסען? (כא) דָארוּף שטרעקטע
ער זיך דרייא מָאל מיבער דָאם קינד מוּס, פלעהטע נָז דעם
עוויגען, מוּנד שפרַאך, דָאם דָאך, ָ עוויגער! מיין גָאטט! דען
וּעבענס־בייסט דיסעם קינדעם מין זיינען קערפער ווידער נָזריך
קעהרען! (כב) מוּנד דער עוויגע ערהערטע דיא בִיטטע דעם
אֵלִיָּהוּ. דער וּעבענס־גייסט דעם קינדעם קעהרטע מין דעסען
קערפער ווידער נָזריך, מוּנד עס וּעבטע מוּף: (כג) אֵלִיָּהוּ
נאָהם נון דָאם קינד, טרוג עס פָאן זיינעם נִימער הינָאוּנטער
מין דָאם הוּס, מִיבערגָאב עס זיינער מוטטער, מוּנד זָאגטע,
זיהע, דיין קינד לעבט! (כד) דָא זָאגטע דיא פרוּא נָו אֵלִיָּהוּ,
דָאם דיסעם ערקענטע מיך, דָאם דוּא מיין גָאטטיכער מָאן בִיסט,
מוּנד ווירקליך גָאטטעס וָארט פערקינדיגעסט:

קאפיטעל יח

(א) עס פערפָאסט מיינע זָאכען נִייט, דָא וָארט עבדליך מין דעם
דריטטען יָאהרע (דער הונגערס־נָאטה) דָאם וָארט גָאטטעס דעם
אֵלִיָּהוּ: דער וּעבענס־גייסט דעם קינדעם קעהרטע מין דעסען
קערפער ווידער נָזריך, מוּנד עס וּעבטע מוּף: (כג) אֵלִיָּהוּ
נאָהם נון דָאם קינד, טרוג עס פָאן זיינעם נִימער הינָאוּנטער
מין דָאם הוּס, מִיבערגָאב עס זיינער מוטטער, מוּנד זָאגטע,
זיהע, דיין קינד לעבט! (כד) דָא זָאגטע דיא פרוּא נָו אֵלִיָּהוּ,
דָאם דיסעם ערקענטע מיך, דָאם דוּא מיין גָאטטיכער מָאן בִיסט,
מוּנד ווירקליך גָאטטעס וָארט פערקינדיגעסט:

קאפיטעל יח

(א) עס פערפָאסט מיינע זָאכען נִייט, דָא וָארט עבדליך מין דעם
דריטטען יָאהרע (דער הונגערס־נָאטה) דָאם וָארט גָאטטעס דעם
אֵלִיָּהוּ, ווִיא פָאלגעט. גָאהע, נִייגע דיך דעם אַחָאב, דען מיך
ווִיל דעם ערד־רייך ווידער רעגען לעבען: (ב) אֵלִיָּהוּ מָאכטע
זיך מָאסָן מוּף דען וועג, מוּם זיך דעם אַחָאב נָז נִייגען. דיא
הונגערס־נָאטה וָאר מָאן זעהר גרָאס, מין שֹמרון: (ג) דָא־
הער יִס אַחָאב זיינען שָאס־הויפטמָאן עֹבַדיָהוּ רופָען. דיסער
עֹבַדיָהוּ וָאר מיין זעהר מיפָריגער פערעהרער דעם עוויגען מוּס־
רָאטטען וָאלטט, נָאהם ער הונדערט נָאטָן פרָאפָעטען, פערבָארג
זיא, יא פִינפצִיג מין מייגער העהלע, מוּנד פערזָאה זיא מיט שפייסע
מוּנד טרָאנק: (ה) מוּנד אַחָאב זָאגטע נָז עֹבַדיָהוּ, מָאן מיסע
דָאס לָאנד דורך־רייסען, מוּנד מָאל וָאסער־קוועלען מוּנד בָאך
מוּף־זוכען, פִילייכט פִינדעען ווִיר מירגענדווָאן גרָאס, מוּם דָאמיט
פפערדע מוּנד מוּל־טהיערע נָז ערהָאלטען, מוּנד ווִיר בִיכט מוּם מָאל
פִיה קאָמענ: (ו) זיא טהיילטען בון דָאם לָאנד מוּנטער זיך, מוּם עס
נָז דורך־רייסען. אַחָאב בערייסטע פִיר זיך מָלליין דיא מייגע
בעגעבען. מוּנד עֹבַדיָהוּ פִיר זיך דיא מַנדערע בעגעבען: (ז) מָוס
בון עֹבַדיָהוּ מוּף דעם וועגע וָאר, וִיהע! דָא קָאם מיהם אֵלִיָּהוּ
עבענער

19 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ תְּנִי־לִי אֶת־בִּנֵךְ וַיִּקָּחֵהוּ מֵחֵיקָהּ וַיַּעֲלֵהוּ
אֶל־הָעֲלִיָּה אֲשֶׁר־הוּא יֹשֵׁב שָׁם וַיַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־מִטָּתוֹ׃
20 וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי הֲגַם עַל־הָאַלְמָנָה
אֲשֶׁר־אֲנִי מִתְגּוֹרֵר עִמָּהּ הֲרֵעוֹתָ לְהָמִית אֶת־בְּנָהּ׃
21 וַיִּתְמַדַּד עַל־הַיֶּלֶד שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וַיִּקְרָא אֶל־יְהוָה
וַיֹּאמַר יְהוָה אֱלֹהָי תָּשָׁב־נָא נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד הַזֶּה עַל־
22 קִרְבּוֹ׃ וַיִּשְׁמַע יְהוָה בְּקוֹל אֵלִיָּהוּ וַתָּשָׁב נֶפֶשׁ־הַיֶּלֶד
23 עַל־קִרְבּוֹ וַיֶּחִי׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־הַיֶּלֶד וַיֹּרִדֵהוּ מִן־
הָעֲלִיָּה הַבַּיְתָה וַיִּתְּנֵהוּ לְאִמּוֹ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ רְאִי חַי
24 בִּנֵךְ׃ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־אֵלִיָּהוּ עַתָּה זֶה יָדַעְתִּי כִּי
אִישׁ אֱלֹהִים אַתָּה וּדְבַר־יְהוָה בְּפִיךְ אֱמֶת׃

יח Cap. XVIII.

* א וַיְהִי יָמִים רַבִּים וּדְבַר יְהוָה הָיָה אֶל־
אֵלִיָּהוּ בַּשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית לֵאמֹר לֵךְ הֵרָאֵה אֶל־אַחְאָב
2 וְאֶתְּנָה מָטָר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה׃ וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ לְהֵרָאוֹת
3 אֶל־אַחְאָב וְהָרָעָב חָזָק בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּקְרָא אַחְאָב אֶל־
עֹבַדְיָהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבָּיִת וְעֹבַדְיָהוּ הָיָה יָרֵא אֶת־יְהוָה
4 מְאֹד׃ וַיְהִי בְּהַכְרִית אִיזֶבֶל אֶת נְבִיאֵי יְהוָה וַיִּקַּח
עֹבַדְיָהוּ מֵאָה נְבִיאִים וַיַּחְבִּיאֵם חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה
ה וְכִלְכְּלָם לֶחֶם וָמָיִם׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־עֹבַדְיָהוּ לֵךְ
בָּאָרֶץ אֶל־כָּל־מַעְיְנֵי הַמַּיִם וְאֶל כָּל־הַנְּחָלִים אוּלַי
נִמְצָא חָצִיר וּנְחַיֵּה סוּס וָפֶרֶד וְלוֹא נַכְרִית מִן־בְּהֵמָה׃
6 וַיַּחְלְקוּ לָהֶם אֶת־הָאָרֶץ לַעֲבָר־בָּהּ אַחְאָב הָלַךְ בְּדֶרֶךְ
7 אֶחָד לְבַדּוֹ וְעֹבַדְיָהוּ הָלַךְ בְּדֶרֶךְ־אֶחָד לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי
עֹבַדְיָהוּ בַּדֶּרֶךְ וְהִנֵּה־ אֵלִיָּהוּ לִקְרָאתוֹ וַיַּכִּרֵהוּ וַיִּפֹּל

קמץ בז"ק v. 20. 21. פל

* הפטרת כי תשא כמנהג האשכנזים v. 1.

מהבהמה קרי v. 5.

עַל־פָּנָיו וַיֹּאמֶר הַאַתָּה זֶה אֲדֹנִי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ 8
אֲנִי לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר מֶה־ 9
חָטָאתִי כִּי־אַתָּה נֹתֵן אֶת־עַבְדְּךָ בְּיַד אַחְאָב לַהֲמִיתֵנִי׃
חַי ׀ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אִם־יֶשׁ־גּוֹי וּמַמְלָכָה אֲשֶׁר לֹא־שָׁלַח י
אֲדֹנִי שָׁם לְבַקְשֶׁךָ וְאָמְרוּ אָיִן וְהִשְׁבִּיעַ אֶת־הַמַּמְלָכָה
וְאֶת־הַגּוֹי כִּי לֹא יִמְצָאֶךָּה׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ 11
אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה אֵלִיָּהוּ׃ וְהָיָה אֲנִי ׀ אֵלֵךְ מֵאִתָּךְ 12
וְרוּחַ יְהוָה ׀ יִשָּׂאֲךָ עַל־אֲשֶׁר לֹא־אֵדָע וּבָאתִי לְהַגִּיד
לְאַחְאָב וְלֹא יִמְצָאֲךָ וַהֲרָגֵנִי וְעַבְדְּךָ יָרֵא אֶת־יְהוָה
מִנְּעָרָי׃ הֲלֹא־הֻגַּד לַאדֹנִי אֵת אֲשֶׁר־עָשִׂיתִי בַּהֲרֹג 13
אִיזֶבֶל אֵת נְבִיאֵי יְהוָה וָאַחְבִּא מְנְבִיאֵי יְהוָה מֵאָה
אִישׁ חֲמִשִּׁים ׀ חֲמִשִּׁים אִישׁ בַּמְּעָרָה וָאֲכַלְכְּלֵם לֶחֶם
וָמָיִם׃ וְעַתָּה אַתָּה אֹמֵר לֵךְ אֱמֹר לַאדֹנֶיךָ הִנֵּה 14
אֵלִיָּהוּ וְהָרָגֵנִי׃ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ חַי יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר טו
עָמַדְתִּי לְפָנָיו כִּי הַיּוֹם אֵרָאֶה אֵלָיו׃ וַיֵּלֶךְ עֹבַדְיָהוּ 16
לִקְרַאת אַחְאָב וַיַּגֶּד־לוֹ וַיֵּלֶךְ אַחְאָב לִקְרַאת אֵלִיָּהוּ׃
וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחְאָב אֶת־אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֵלָיו 17
הַאַתָּה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר לֹא עָכַרְתִּי אֶת־ 18
יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־אַתָּה וּבֵית אָבִיךָ בַּעֲזָבְכֶם אֶת־מִצְוֹת
יְהוָה וַתֵּלֶךְ אַחֲרֵי הַבְּעָלִים׃ וְעַתָּה שְׁלַח קְבֹץ אֵלַי 19
אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל
אַרְבַּע־מֵאוֹת וַחֲמִשִּׁים וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת
אֹכְלֵי שֻׁלְחַן אִיזֶבֶל׃ וַיִּשְׁלַח אַחְאָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כ *
וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל׃ וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ 21
אֶל־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר עַד־מָתַי אַתֶּם פֹּסְחִים עַל־שְׁתֵּי
הַסְּעִפִּים אִם־יְהוָה הָאֱלֹהִים לְכוּ אַחֲרָיו וְאִם־הַבַּעַל

קמץ בז"ק .v 12 לפי

הפ' דגושה .v 21 הפטרת כי השא כמנהג הספרדים .v 20 *

(ח) יענער מבטוואָרטענט, יַ, איך בין עס · געהט, זאָגט דייגעס הערן, אֵלִיָּהוּ מיסט זאָ: (ט) עֹבַדְיָהוּ ערווידערטע, וואָס האָבט איך פֿערבראָכען, וואָס זוא דייגען קנעכט מין זיא האָבט דעס אַחְאָב מיבערליפֿערן וויללסט, איך מוס־גו־ברינגען? (י) זוֹ וואָהר דער עווינע, דיין גאָטט, לעבעט, עס גיבט פֿאָסט קיין ריין מוכ קיין פֿלאָק מענהר, וואָהין מיין הערר ניכט געשיקט האָטטע, זיך מוס־גו־זוכען · מוכ מיבערליפֿערן וויללסט, מיר זיא מבטוואָרט, ער מיסט ניכט זאָ· יַ ער יוֹ זאָגאָר יעדעס מאָל זאָ ריין מוכ זאָ פֿלאָק האָרוסיק שוועהרען, זאָ מאָן זיך ניכט פֿינדען קענבע: (יא) יענע זאָגסט זוא וואָהל, געהע, זאָגע דייגעס הערן, אֵלִיָּהוּ מיסט היער: (יב) וואָן איך פֿאָר פֿאָר דיר וועג געהע, מוכ דער עווינע ליפֿע דיך מוכבעקאָמבטען טרָאָגען · איך קאָמע נון, מוכ ברינגט דיסע־פֿאָלכיכט דעס אַחְאָב, מוכ ער פֿאָנדע דיך ניכט מעהר · זוֹ וואָסט ער איך געווים מוס־ברינגען· דיין קנעכט מיסט זאָך איין פֿערעהרער דעס עווינען, פֿאָן יוגענד אָן! (יג) וואָלט עס מיינעס הערן ניכט בעריכטעט וואָרדען זיין, וואָס איך גענטהאָן, אַוֹס איזֶבֶל זיא פֿראָפֿעטען דעס עווינען ערשׂאָגען יוֹ? זאָס איך הונדערט ערזעלבען, יַ פֿינפֿצִיג מוכ פֿינפֿצִיג מין מייגער העהֹע פֿערבאָרג, מוכ זיא מיט שפייסע מוכ טרָאָנק פֿערזאָרגטע? (יד) מוכ דעננאָך וואָגסט זוא, געהע, זאָגע דייגעס הערן, אֵלִיָּהוּ מיסט היער! וואָל ער איך דען מוואָרינגען? (טו) אֵלִיָּהוּ מבער מבטוואָרטענט, זוֹ וואָהר דער עווינע זיבעט, דעס איך דיהנע, הייטע נאָך וועלדע איך מיך דעס אַחְאָב נייגען: (יו) זאָרוסיק גינג עֹבַדְיָהוּ דען אַחְאָב מוס־גו־זוכען, מוכ ברינגטע מיהר זיא נאָכריכט · אַחְאָב רייסטע נון דעס אֵלִיָּהוּ ענטגעגען: (יז) מוכ וואָס ער מיהן ערבליקטע, ריף ער מיהר גו, ערווידערטע, ניכט איך זאָגע ישְׂרָאֵל מין מוכגוק בעשטירנט, זאָגאָר זוא מוכ דיין פֿאָטערהויס · מיבדעס איהר זיא בַּאָטהע דעס עווינען פֿערפֿאָלגען דעס האָבט, מוכ דען בְּעָלִים נאָך־געגאָבען זייד! (יח) זאָך שיקע נור יענע, מוכ זאָס גאָנען ישְׂרָאֵל נו מיר מוס דעס בערגע כַּרְמֶל נוסאַמען קאָמען, זאָמען דען מוכ דען הונדערט מוכ פֿינפֿצִיג פֿראָפֿעטען דעס בַּעַל, מוכ דען פֿיער הונדערט פראָפֿעטען דעס האָיגעס, זיא בייא אִיזֶבֶל פֿריים טאָפֿעל האָבען: (כ) אַחְאָב שיקטע נון גו אָלען קינדערן יִשְׂרָאֵל מוהער, מוכ זיס יוֹ: מיט דען פראָפֿעטען, מוס דעס בערגע כַּרְמֶל נוסאַמען קאָמען: (כא) זאָ טרָאָט אֵלִיָּהוּ פֿאָר זאָס פֿאָלק הין, מוכ שפראָך, ווי לאַנגע נאָך וואַקען מיהר מוכענע־שׂאָסען הין מוכ הער? מיסט דער עווינע דער וואָהרע גאָטט, זוֹ פֿאָלגען מיהר זאָס נאָך · מיסט עס בַּעַל, נון זוֹ בוייבעט בייא דיסען! (כב) נון זאָגע זאָס פֿאָלק מיהר היערוס קיינע אַטטוואָרט: (כג) זאָלט עס מיינעס הערן ניכט בעריכטעט וואָרדען זיין, וואָס איך גענטהאָן, אַוֹס איזֶבֶל זיא פראָפֿעטען דעס עווינען ערשׂאָגען יוֹ? זאָס איך הונדערט ערזעלבען, יַ פֿינפֿצִיג מוכ פֿינפֿצִיג מין מייגער העהֹע פֿערבאָרג, מוכ זיא מיט שפייסע מוכ טרָאָנק פֿערזאָרגטע? (יד) מוכ דעננאָך וואָגסט זוא, געהע, זאָגע דייגעס הערן, אֵלִיָּהוּ מיסט היער! וואָל ער איך דען מוואָרינגען? (טו) אֵלִיָּהוּ מבער מבטוואָרטענט, זוֹ וואָהר דער עווינע זיבעט, דעס איך דיהנע, הייטע נאָך וועלדע איך מיך דעס אַחְאָב נייגען: (יו) זאָרוסיק גינג עֹבַדְיָהוּ דען אַחְאָב מוס־גו־זוכען, מוכ ברינגטע מיהר זיא נאָכריכט · אַחְאָב רייסטע נון דעס אֵלִיָּהוּ ענטגעגען: (יז) מוכ וואָס ער מיהן ערבליקטע, ריף ער מיהר גו, ערווידערטע, ניכט איך זאָגע ישְׂרָאֵל מין מוכגוק בעשטירנט, זאָגאָר זוא מוכ דיין פֿאָטערהויס · מיבדעס איהר זיא בַּאָטהע דעס עווינען פֿערפֿאָלגען דעס האָבט, מוכ דען בְּעָלִים נאָך־געגאָבען זייד! (יח) זאָך שיקע נור יענע, מוכ זאָס גאָנען ישְׂרָאֵל נו מיר מוס דעס בערגע כַּרְמֶל נוסאַמען קאָמען, זאָמען דען מוכ דען הונדערט מוכ פֿינפֿצִיג פֿראָפֿעטען דעס בַּעַל, מוכ דען פֿיער הונדערט פראָפֿעטען דעס האָיגעס, זיא בייא אִיזֶבֶל פֿריים טאָפֿעל האָבען: (כ) אַחְאָב שיקטע נון גו אָלען קינדערן יִשְׂרָאֵל מוהער, מוכ זיס יוֹ: מיט דען פראָפֿעטען, מוס דעס בערגע כַּרְמֶל נוסאַמען קאָמען: (כא) זאָ טרָאָט אֵלִיָּהוּ פֿאָר זאָס פֿאָלק הין, מוכ שפראָך, ווי לאַנגע נאָך וואַקען מיהר מוכענע־שׂאָסען הין מוכ הער? מיסט דער עווינע דער וואָהרע גאָטט, זוֹ פֿאָלגען מיהר זאָס נאָך · מיסט עס בַּעַל, נון זוֹ בוייבעט בייא דיסען! (כב) נון זאָגע זאָס פֿאָלק מיהר היערוס קיינע אַטטוואָרט: (כג)

זאָגטע

22 לכו אחריו ולא־ענו העם אתו דבר׃ ויאמר אליהו
אל־העם אני נותרתי נביא ליהוה לבדי ונביאי הבעל
23 ארבע־מאות וחמשים איש׃ ויתנו־לנו שנים פרים
ויבחרו להם הפר האחד וינתחהו וישימו על־העצים
ואש לא ישימו ואני אעשה ׀ את־הפר האחד ונתתי
24 על־העצים ואש לא אשים׃ וקראתם בשם אלהיכם
ואני אקרא בשם־יהוה והיה האלהים אשר־יענה
באש הוא האלהים ויען כל־העם ויאמרו טוב
כה הדבר׃ ויאמר אליהו לנביאי הבעל בחרו לכם
הפר האחד ועשו ראשנה כי אתם הרבים וקראו
26 בשם אלהיכם ואש לא תשימו׃ ויקחו את־הפר
אשר־נתן להם ויעשו ויקראו בשם־הבעל מהבקר
ועד־הצהרים לאמר הבעל עננו ואין קול ואין ענה
27 ויפסחו על־המזבח אשר עשה׃ ויהי בצהרים ויהתל
בהם אליהו ויאמר קראו בקול־גדול כי־אלהים הוא
כי־שיח וכי־שיג לו וכי־דרך לו אולי ישן הוא ויקץ׃
28 ויקראו בקול גדול ויתגדדו כמשפטם בחרבות
29 וברמחים עד־שפך־דם עליהם׃ ויהי כעבר הצהרים
ויתנבאו עד לעלות המנחה ואין־קול ואין־ענה ואין
ל קשב׃ ויאמר אליהו לכל־העם גשו אלי ויגשו כל־
31 העם אליו וירפא את־מזבח יהוה ההרוס׃ ויקח
אליהו שתים עשרה אבנים כמספר שבטי בני־יעקב
אשר היה דבר־יהוה אליו לאמר ישראל יהיה שמך׃
32 ויבנה את־האבנים מזבח בשם יהוה ויעש תעלה
33 כבית סאתים זרע סביב למזבח׃ ויערך את־העצים
34 וינתח את־הפר וישם על־העצים׃ ויאמר מלאו
ארבעה כדים מים ויצקו על־העלה ועל־העצים
לה ויאמר שנו וישנו ויאמר שלשו וישלשו׃ וילכו המים

סביב

זאגטע אליהו צו דעם פאלקע, זעהעט! איך, איך גאנץ אללײן, בין אלס פראפעט דעס עוויגען איבריג געבליבען, דער פראפעטען דעס בעל היננעגען זינד פיער הונדערט אונד פינפציג: (כג) מאן געבע אונס נון צוויא שטיהרע. זיא מעגען זיך איינען דאפאן אויס-זוכען. דיסען זאללען זיא צערשטיקען, אויף דאס האלץ לעגען, אבער קיין פייער דאראונטער בריננען. אונד איך, איך וויל דען אנדערן שטיהר צובערייטען, אויף דאס האלץ לעגען, אונד עבענפאללס קיין פייער דאראונטער בריננען: (כד) דאן רופעט איהר דען נאמען אייערעס גאטטעס אן, אונד איך רופע דען נאמען דעס עוויגען אן. דער גאטט נון, דער דורך פייער אנטווארטעט, דער איסט איין וואה-רער גאטט! דאראויף אנטווארטעטע דאס גאנצע פאלק, דיסער פארשלאג איסט גוט! (כה) אליהו זאגטע נון צו דען פראפעטען דעס בעל, וועהלעט זעלבסט אייך איינען שטיהר אויס, בריננעט איהן צו ערסט דאר, וויל איהר דיא מעהרערען זייד. רופעט אייערען גאטט אן, אבער בריננעט קיין פייער אונטער דאס אפפער: (כו) זיא נאהמען אלסא דען שטיהר, דען מאן איהנען געגעבען, אונד בע-רייטעטען איהן צו, ריפען דען נאמען דעס בעל אן, פאן דעם מארגען ביס צו דער מיטטאגס-צייט. אונד שריען, א בעל! ער-הערע אונס! אבער עס ערפאלגטע וועדער שטיממע נאך אנטווארט. זיא היפפטען נון אום דען אלטאר הערום, דען מאן איהנען עררייכטעט האטטע: (כז) אלס עס מיטטאג וואר, זאגטע אליהו שפאטטענד צו איהנען, איהר מיססעט פיל לויטער רופען, דען ער איסט איין גאטט. אבער ער מאג יעצט איין וויכטיגעס געשפרעך מיט יעמאנד האבען, אדער שפאצירען געגאנגען זיין. פיללייכט אויך שלאפט ער, זא וירד ער דאפאן אויף-וואכען: (כח) זיא ריפען נון ווירקליך מיט לויטער שטיממע, פערוואונדעטען זיך, נאך איהרער ארט, מיט מעססערן אונד דאלכען, דאס דאס בלוט פאן איהנען העראב שטרעהמטע: (כט) אויך דא דער מיטטאג שאן פארביא וואר, טריבען זיא איהרען אונזין נאך אימער פארט, ביס צו דער צייט דעס אבענד-אפפערס. אבער עס ערפאלגטע וועדער שטיממע נאך אנטווארט, נאך זאנסט אירגענד איינע אויפמערקזאמקייט: (ל) דא שפראך אליהו צו דעם פאלקע, טרעטעט הער צו מיר! אונד אללעס פאלק טראט צו איהם הין. ער שטעללטע נון איינען אלטאר דעס עוויגען ווידער הער, דער צערפאל-לען וואר: (לא) ער נאהם נעמליך צוועלף שטיינע, נאך אנצאהל דער שטאממע דער קינדער דעס יעקב, צו דעם גאטט געזאגט האטטע, ישראל זאלל דיין נאמע זיין: (לב) אונד בויעטע פאן דיסען שטיינען דען אלטאר, אין דעם נאמען דעס עוויגען. דאראויף פיהרטע ער איינען גראבען אום דענזעלבען רינגס אומהער, אין וועלכעם צוויא סאה זאאט רוים האטטען: (לג) ער לעגטע דאס האלץ אין ארדנונג, צערשטיקטע דען שטיהר, אונד לעגטע איהן אויף דאס האלץ: (לד) נון זאגטע ער, פיללעט פיער קריגע מיט וואססער, אונד גיסט זיא דאן אויף

דאס

סָבִיב לַמִּזְבֵּחַ וְגַם אֶת־הַתְּעָלָה מִלֵּא־מָיִם׃ 36 וַיְהִי׀
בְּעֲלוֹת הַמִּנְחָה וַיִּגַּשׁ אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וַיֹּאמַר יְהוָה
אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל הַיּוֹם יִוָּדַע כִּי־אַתָּה
אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וַאֲנִי עַבְדֶּךָ וּבִדְבָרְךָ עָשִׂיתִי אֶת
כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ 37 עֲנֵנִי יְהוָה עֲנֵנִי וְיֵדְעוּ הָעָם
הַזֶּה כִּי־אַתָּה יְהוָה הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הֲסִבֹּתָ אֶת־לִבָּם
אֲחֹרַנִּית׃ 38 וַתִּפֹּל אֵשׁ־יְהוָה וַתֹּאכַל אֶת־הָעֹלָה וְאֶת־
הָעֵצִים וְאֶת־הָאֲבָנִים וְאֶת־הֶעָפָר וְאֶת־הַמַּיִם אֲשֶׁר־
בַּתְּעָלָה לִחֵכָה׃ 39 וַיַּרְא כָּל־הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל־פְּנֵיהֶם
וַיֹּאמְרוּ יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים׃
מ וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לָהֶם תְּפְשׂוּ׀ אֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אִישׁ
אַל־יִמָּלֵט מֵהֶם וַיִּתְפְּשׂוּם וַיֹּרֶד אֹתָם אֵלִיָּהוּ אֶל־נַחַל
קִישׁוֹן וַיִּשְׁחָטֵם שָׁם׃ 41 וַיֹּאמֶר אֵלִיָּהוּ לְאַחְאָב עֲלֵה
אֱכֹל וּשְׁתֵה כִּי־קוֹל הֲמוֹן הַגָּשֶׁם׃ 42 וַיַּעַל אַחְאָב
לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת וְאֵלִיָּהוּ עָלָה אֶל־רֹאשׁ הַכַּרְמֶל וַיִּגְהַר
אַרְצָה וַיָּשֶׂם פָּנָיו בֵּין בִּרְכָּיו׃ 43 וַיֹּאמֶר אֶל־נַעֲרוֹ עֲלֵה־
נָא הַבֵּט דֶּרֶךְ־יָם וַיַּעַל וַיַּבֵּט וַיֹּאמֶר אֵין מְאוּמָה וַיֹּאמֶר
שֶׁב שֶׁבַע פְּעָמִים׃ 44 וַיְהִי בַּשְּׁבִעִית וַיֹּאמֶר הִנֵּה־עָב
קְטַנָּה כְּכַף־אִישׁ עֹלָה מַיִם וַיֹּאמֶר עֲלֵה אֱמֹר אֶל־
אַחְאָב אֱסֹר וָרֵד וְלֹא יַעַצָרְכָה הַגָּשֶׁם׃ 45 וַיְהִי׀ עַד־ מה
כֹּה וְעַד־כֹּה וְהַשָּׁמַיִם הִתְקַדְּרוּ עָבִים וְרוּחַ וַיְהִי גֶּשֶׁם
גָּדוֹל וַיִּרְכַּב אַחְאָב וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה׃ 46* וְיַד יְהוָה הָיְתָה
אֶל־אֵלִיָּהוּ וַיְשַׁנֵּס מָתְנָיו וַיָּרָץ לִפְנֵי אַחְאָב עַד־בֹּאֲכָה
יִזְרְעֶאלָה׃

Cap. XIX. ויגד

v. 36. יתיר ו׳ v. 39. ע״כ v. 42. ברכיו קרי

* v. 46. הפטרת פנחס

סַךְ בראַבד־אַפּפֿער מוכד האָלץ מוסגיסצען · ער זאָגטע, טהוט דיסעס
כאָך מיין מאָן! מוכד זיא טהאָטען עס · נוך דריטטען מאָל! מוכד זיא
ווידערהאָלטען עס נוך דריטטען מאָל: (לה) זיא דאָס דאָס וואַסער
ריכגס מום דען גראָבען זיא עך · מוך דען גראָבען זיא עך
מיט וואַסער פֿילען: (לו) דאָ נון זיא ניייט דעס מאָבעס־אַפּפֿערס
הערען בעקאָממען וואָר, טראָט דער פראָפּעט אֵלִיָּהוּ הינצו, מוכד
בעטהעטע, עוויגער! גאָטט דעס אַבְרָהָם, יִצְחָק, מוכד יִשְׂרָאֵל!
אָם דיך הייטע בעקאַנטט ווערדען, דאָס זוא הערר מיבער יִשְׂרָאֵל
ביסט! מוכד מיך דיין קנעכט בין, מוכד דאָס מיך מיט דייגעס וויללען
גאָטט דיסעס טהוע! (לז) ערהערע מיך, ך עוויגער! ערהערע
מיך! דאָמיט דאָס פֿאָלק ערקענעט, דאָס זוא, עוויגער, הער וואָהרע
גאָטט ביסט · מוכד דאָס דורך דייגע גנאָדע מיהר הערץ בים יענע
פֿערקעהרט וואָר: (לה) דאָ פֿוהר מיין גנעטטליכעס פֿייער העראַב,
מוכד פֿערצעהרטע דאָס גאַנצע־אַפּפֿער, דאָס האָלץ, דיא שטייגע,
מוכד דיא ערדע · וואָבאָט דאָס וואַסער מיט דעך גראָבען אויפֿטע
מוך: (לט) וויא דאָס פֿאָלק דיסעס זאָה, פֿיל עס מוך זיין אַנבעוויכט
נידער נור ערדע, מוכד ריך, דער עוויגע מיסט דער וואָהרע גאָטט!
דער עוויגע מיסט דער וואָהרע גאָטט! (מ) נון שפּראָך אֵלִיָּהוּ נו
דעס פֿאָלק, גרייפֿעט דיא פראָפּעטען דעס בַּעַל! ניכט מייגער
פֿאָן מיהנען וואָלל עגטקאָממען · האָן גריף זיא, מוכד אֵלִיָּהוּ יִם זיא
הינאָב פֿיהרען, אָן דען באָך קִישׁוֹן, מוכד שׁוֹעבאָסט שׁלאַכטען:
(מא) נו אַחְאָב אַבער שפּראָך עך, בעהע, מיך מוכד טריגק, דען
באָל וויהרד וואָן דאָס ברויסען מייגעס העפֿטיגען רעגענס הערען:
(מב) אַחְאָב גינג וואָל הינאוף מאָהלצייט נו הואָלטען · אֵלִיָּהוּ
אַבער בעשטיג דיא שפיצע דעס בערגעס כַּרְמֶל, בוקטע זיך נור
ערדע, הילט דען קאָפּף צווישען דיינען קניין: (מג) מוכד זאָגטע
נו זיינעס דיהנער, שטייגע הינאוף, מוכד זיהע בעגען דעך מעערע
הין · ער שטיג הינאוף, זאָה הין, מוכד בראַכטע נור אַבטווארט, עס
מיסט נוכטס נו זעהען · אֵלִיָּהוּ היס מיהן ווידער הין בעהען · מוכד
דיסעס גשאָה זיבען מאָל: (מד) אַבער דאָס זיבענטע מאָל זאָגטע
ער, זיהע, עהע מיינע קליינע וואָלק, זו גראָס וויא דיא האָנד מיינעס
מאנשען, מוס דעך מעערע הערואוף קאָממען · דאָ זאָגטע אֵלִיָּהוּ,
בעהע הין נו אַחְאָב, זאָגע מיהם, דאָס אַבשפּאַנען, מוכד פֿאָהרע
ווועג, עהע דער רעגען דיך מיבערפֿאַלט: (מה) וואָהרענד דעך הין
מוכד הער בעהען, מיבערנאַכ זיך דער הימעל מיט וואָלקען, עס
ערהאָב זיך מיין ווינד, מוכד דיסעס פֿאָלגטע מיין שטאַרקער רעגען·
אַחְאָב בעשטיג וויבען וואָגען, מוכד פֿוהר נאָך יִזְרְעֶאל: (מו) דעך
אֵלִיָּהוּ וואָרד מיינע בעטטליכע קראָפֿט, ער באָנד דען גורט מוך
ווינע זוכדען, מוכד לויף פֿאָר אַחְאָב הער, בים נאָך יִזְרְעֶאל הין:

אחאב

קאפיטעל יט

(א) אַחְאָב ערצײלטע נון זײנער פרוי אִיזֶבֶל אַלעס, וואס אֵלִיָּהוּ געטאָן, מוכ וויא ער מית דעם שווערטע אַלע פרעפּעטען הינגערי־טעט האָט: (ב) דָּא שיקט אִיזֶבֶל מיינען בּאָטען נו אֵלִיָּהוּ, מוכ זיִ מיהם זאָגען, דיא געטטער זאָלען מיך עוויג שטראָפען, וען מיך מאָרגען אום דיסע צײַט, ניכט מית דיינעם לעבען עבען אַזַ פערפאָהרע, וויא מען מית יענען פערפאָהרען האָט: (ג) אַלס אֵלִיָּהוּ זיך זאַ מין געפאָהר, וואָ, מאַכטע ער זיך אויף, מוכ רייסטע, זין לעבען נו רעטטען, נאָך בְּאֵר־שֶׁבַע, מין דעם יְהוּדָה צוגעהערט. היער זיִ ער זיינער דיהנער בלייבען: (ד) ער אַבער מאַכטע מין דער וויסטע נאָך מיינע טאָג־רייסע, ביס ער אָן מיינען בעניסטע־בוים קאָם, מוכטער וואָכען ער זיך זעלבסט. היער זיהנטע ער זיך נאָך דעם טאָדע. מיך האָבע אַנגע בענוג געלעבט, עוויגער! זאָגטע ער, נים מיר נון מיין לעבען, מיך בין נאָך ניכט בעסער אַלס מיינע פֿאָרפֿאָהרען: (ה) דאָרוף לעגטע ער זיך מוכטער דעם בעניסטע־בוים נידער, מוכ שלאָף מיין. אַבער זיהע! דָּא קאָם מיין ענגעל גאָטטעס, בעריהרטע מיהן, מוכ שפראָך, מוף! מיס! (ו) ער שטוענד אויף, מוכ וואָרד בייא זיינעם קאָפּפּ געוואָהר, מיינען מוף קאָהלען בעבאַקענען קוכלן, מוכ מיינע פֿוסס מית וואַסער. ער אָס, טראַנק, מוכ לעגטע זיך ווידער נידער: (ז) דער ענגעל גאָטטעס ערשיהן נום צוויטען מאָל, בעריהרטע מיהן, מוכ שפראָך, מוף! מיס! דען דוּ האָסט נאָך מיינע וויטע רייסע פֿאָר דיר: (ח) ער שטאָנד אויסן מוף, אָס, טראַנק, מוכ גינג, בעשטאַרקט דורך דיסע מאָהלצײט, פֿיערציג טאָגע מוכ פיערציג נאַכטע הינדורך, בים ער אָן דען בעטטיטען בערג חוֹרֵב קאָם: (ט) היער גינג ער אין מיינע העהלע, מוכ מיבערנאַכטעטע לאַוועבסט. דָּא וואָרד מיהם דאָס וואָרט דעם עוויגען. עס שפראַך, וואָס ווילסט דוּ היער אֵלִיָּהוּ? (י) ער אַנטוואָרטעטע, מיך מיפֿערטע פֿיר דיך, עוויגער, גאָטט צְבָאוֹת. דען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל האָבען דיינען בונד פֿערלאָסען, דיינע אַלטאַרע אומגעריסען, דיינע פראָפּעטען מית שווערטע ערשלאָגען. בור מיך אַלין בין נאָך מיבריג. אַבער זיהע ניכט מיר שטעהען, שטעלען דיך אוף דען בערג, פֿאָר דען עוויגען, עהנע הינמוים, שטעלען דיך אוף דען בערג, פֿאָר דען עוויגען, מוכ זיהע! דָּא נאָך דיא ערשיינונג גאָטטעס פֿאָרבייא. מיין שטאַרקער מוכ גרויסער ווינד, דער בערגע נערשפּיטטערט, מוכ קער מוכ בעוואָלטיגער שטורם, דער בערג נערשטייבט, מוכ פֿעלסען נערשפּיטטערט, גינג פֿאָר דער ערשיינונג הער. דער עוויגע ערשיהן ניכט מין דעם שטורמע. נאָך דעם שטורמע פֿאָלגטע מין ערד־בעבען. דער עוויגע ערשיהן ניכט מין דעם ערד־בעבען: (יב) הינטער דעם ערד־בעבען, קאָם מיין פֿייער. דער עוויגע ערשיהן ניכט מין דעם פֿייער. נאָך דעם פֿייער יִס זיך מיין וויסעס זאָנפֿטע, (יג) מוכ וויא אֵלִיָּהוּ דיסעס פֿערנאָהם, פֿערהילטע ער דאָס גזויכט מין זיינען מאַנטעל, גינג הינמוים, מוכ שטעלטע זיך אין דען אויסגאָנג דער הויל. דאָ ערשיהן אים אַ שטים, וואָס שפראַך, וואָס דוּ היער, אֵלִיָּהוּ? (יד) מוכ וויא אֵלִיָּהוּ דיסעס פֿערנאָהם, אַנטוואָרטעטע נון זיינער פרוי אִיזֶבֶל אַלעס, וואס

CAP. XIX. יט

א וַיַּגֶּד אַחְאָב לְאִיזֶבֶל אֵת כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֵלִיָּהוּ וְאֵת
2 כָּל־אֲשֶׁר הָרַג אֶת־כָּל־הַנְּבִיאִים בֶּחָרֶב׃ וַתִּשְׁלַח
אִיזֶבֶל מַלְאָךְ אֶל־אֵלִיָּהוּ לֵאמֹר כֹּה־יַעֲשׂוּן אֱלֹהִים
וְכֹה יוֹסִפוּן כִּי־כָעֵת מָחָר אָשִׂים אֶת־נַפְשְׁךָ כְּנֶפֶשׁ אַחַד
3 מֵהֶם׃ וַיַּרְא וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בְּאֵר שֶׁבַע
4 אֲשֶׁר לִיהוּדָה וַיַּנַּח אֶת־נַעֲרוֹ שָׁם׃ וְהוּא־הָלַךְ בַּמִּדְבָּר
דֶּרֶךְ יוֹם וַיָּבֹא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֹתֶם אֶחָת וַיִּשְׁאַל אֶת־
נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר ׀ רַב עַתָּה יְהוָה קַח נַפְשִׁי כִּי
ה לֹא־טוֹב אָנֹכִי מֵאֲבֹתָי׃ וַיִּשְׁכַּב וַיִּישָׁן תַּחַת רֹתֶם
אֶחָד וְהִנֵּה־זֶה מַלְאָךְ נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם אֱכוֹל׃
6 וַיַּבֵּט וְהִנֵּה מְרַאֲשֹׁתָיו עֻגַת רְצָפִים וְצַפַּחַת מַיִם וַיֹּאכַל
7 וַיֵּשְׁתְּ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁכָּב׃ וַיָּשָׁב מַלְאַךְ יְהוָה ׀ שֵׁנִית וַיִּגַּע־
8 בּוֹ וַיֹּאמֶר קוּם אֱכָל כִּי רַב מִמְּךָ הַדָּרֶךְ׃ וַיָּקָם וַיֹּאכַל
וַיִּשְׁתְּ וַיֵּלֶךְ בְּכֹחַ ׀ הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבָּעִים יוֹם
9 וְאַרְבָּעִים לַיְלָה עַד הַר הָאֱלֹהִים חֹרֵב׃ וַיָּבֹא־שָׁם
אֶל־הַמְּעָרָה וַיָּלֶן שָׁם וְהִנֵּה דְבַר־יְהוָה אֵלָיו וַיֹּאמֶר
י לוֹ מַה־לְּךָ פֹה אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה ׀
אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־
מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרָגוּ בֶּחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי
11 לְבַדִּי וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ׃ וַיֹּאמֶר צֵא וְעָמַדְתָּ
בָהָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִנֵּה יְהוָה עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוֹלָה וְחָזָק
מְפָרֵק הָרִים וּמְשַׁבֵּר סְלָעִים לִפְנֵי יְהוָה לֹא־בָרוּחַ
12 יְהוָה וְאַחַר הָרוּחַ רַעַשׁ לֹא בָרַעַשׁ יְהוָה׃ וְאַחַר
הָרַעַשׁ אֵשׁ לֹא בָאֵשׁ יְהוָה וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל דְּמָמָה
13 דַקָּה׃ וַיְהִי ׀ כִּשְׁמֹעַ אֵלִיָּהוּ וַיָּלֶט פָּנָיו בְּאַדַּרְתּוֹ וַיֵּצֵא
וַיַּעֲמֹד פֶּתַח הַמְּעָרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר מַה־לְּךָ

פתח בז״ק v. 5. אחד קרי v. 4.

פ֣ר אֵלִיָּהוּ׃ 14 וַיֹּאמֶר֮ קַנֵּ֣א קִנֵּ֣אתִי לַיהוָ֣ה ׀ אֱלֹהֵ֣י
צְבָאוֹת֒ כִּֽי־עָזְב֤וּ בְרִיתְךָ֙ בְּנֵ֣י יִשְׂרָאֵ֔ל אֶת־מִזְבְּחֹתֶ֖יךָ
הָרָ֑סוּ וְאֶת־נְבִיאֶ֙יךָ֙ הָרְג֣וּ בֶחָ֔רֶב וָאִוָּתֵ֥ר אֲנִ֖י לְבַדִּ֑י
וַיְבַקְשׁ֥וּ אֶת־נַפְשִׁ֖י לְקַחְתָּ֥הּ ׃
טו וַיֹּ֤אמֶר יְהוָה֙ אֵלָ֔יו לֵ֚ךְ שׁ֣וּב לְדַרְכְּךָ֔ מִדְבָּ֖רָה
דַּמָּ֑שֶׂק וּבָאתָ֙ וּמָשַׁחְתָּ֣ אֶת־חֲזָאֵ֔ל לְמֶ֖לֶךְ עַל־אֲרָֽם ׃
16 וְאֵת֙ יֵה֣וּא בֶן־נִמְשִׁ֔י תִּמְשַׁ֥ח לְמֶ֖לֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵ֑ל וְאֶת־
אֱלִישָׁ֣ע בֶּן־שָׁפָ֔ט מֵאָבֵ֖ל מְחוֹלָ֥ה תִּמְשַׁ֖ח לְנָבִ֥יא
תַּחְתֶּֽיךָ ׃ 17 וְהָיָ֗ה הַנִּמְלָט֙ מֵחֶ֣רֶב חֲזָאֵ֔ל יָמִ֖ית יֵה֑וּא
וְהַנִּמְלָט֙ מֵחֶ֣רֶב יֵה֔וּא יָמִ֖ית אֱלִישָׁ֥ע ׃ 18 וְהִשְׁאַרְתִּי֙
בְּיִשְׂרָאֵ֔ל שִׁבְעַ֥ת אֲלָפִ֖ים כָּל־הַבִּרְכַּ֣יִם אֲשֶׁ֣ר לֹא־כָרְע֣וּ
לַבַּ֑עַל וְכָל־הַפֶּ֥ה אֲשֶׁר֙ לֹא־נָשַׁ֣ק לֽוֹ ׃ 19 וַיֵּ֣לֶךְ מִשָּׁ֗ם
וַיִּמְצָא֙ אֶת־אֱלִישָׁ֣ע בֶּן־שָׁפָ֔ט וְה֥וּא חֹרֵ֖שׁ שְׁנֵ֣ים־עָשָׂ֑ר
צְמָדִ֣ים לְפָנָ֔יו וְה֥וּא בִּשְׁנֵ֖ים הֶעָשָׂ֑ר וַיַּעֲבֹ֥ר אֵלָ֛יו אֵלִיָּ֖הוּ
וַיַּשְׁלֵ֥ךְ אַדַּרְתּ֖וֹ אֵלָֽיו ׃ כ וַיַּעֲזָ֣ב אֶת־הַבָּקָ֗ר וַיָּ֙רָץ֙ אַחֲרֵ֣י
אֵלִיָּ֔הוּ וַיֹּ֕אמֶר אִשְּׁקָה־נָּ֥א לְאָבִ֖י וּלְאִמִּ֑י וְאֵלְכָ֖ה אַחֲרֶ֥יךָ
וַיֹּ֣אמֶר לוֹ֮ לֵ֣ךְ שׁ֣וּב כִּֽי־מֶה־עָשִׂ֥יתִי לָֽךְ ׃ 21 וַיָּ֣שָׁב מֵאַחֲרָ֗יו
וַיִּקַּ֞ח אֶת־צֶ֤מֶד הַבָּקָר֙ וַיִּזְבְּחֵ֔הוּ וּבִכְלֵ֥י הַבָּקָ֖ר בִּשְּׁלָ֑ם
הַבָּשָׂ֙ר וַיִּתֵּ֣ן לָעָ֔ם וַיֹּאכֵ֑לוּ וַיָּ֣קָם֮ וַיֵּ֣לֶךְ אַחֲרֵ֣י אֵלִיָּ֔הוּ
וַיְשָׁרְתֵֽהוּ ׃

כ Cap. XX.

א וּבֶן־הֲדַ֞ד מֶ֣לֶךְ־אֲרָ֗ם קָבַץ֙ אֶת־כָּל־חֵיל֔וֹ וּשְׁלֹשִׁ֥ים
וּשְׁנַ֖יִם מֶ֣לֶךְ אִתּ֑וֹ וְסוּס֙ וָרֶ֔כֶב וַיַּ֙עַל֙ וַיָּצַ֣ר עַל־שֹׁמְר֔וֹן
2 וַיִּלָּחֶ֖ם בָּֽהּ ׃ וַיִּשְׁלַ֤ח מַלְאָכִים֙ אֶל־אַחְאָ֣ב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵ֔ל
הָעִירָ֑ה ׃ 3 וַיֹּ֣אמֶר לוֹ֮ כֹּ֣ה אָמַ֣ר בֶּן־הֲדַד֒ כַּסְפְּךָ֤ וְזְהָבְךָ֙
לִ֣י־הֽוּא וְנָשֶׁ֔יךָ וּבָנֶ֖יךָ הַטּוֹבִ֥ים לִֽי־הֵֽם ׃ 4 וַיַּ֣עַן מֶֽלֶךְ־

מלרע v. 18. הב׳ בפתח v. 15. ישראל

ע״כ v. 21. הש׳ בח״ק v. 20.

אֱלִיָּהוּ ׃ 14 וַיֹּאמֶר קַנֹּא קִנֵּאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי
צְבָאוֹת כִּי־עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מִזְבְּחֹתֶיךָ
הָרָסוּ וְאֶת־נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בֶחָרֶב וָאִוָּתֵר אֲנִי לְבַדִּי
וַיְבַקְשׁוּ אֶת־נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ ׃
טו וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו לֵךְ שׁוּב לְדַרְכְּךָ מִדְבָּרָה
דַּמָּשֶׂק וּבָאתָ וּמָשַׁחְתָּ אֶת־חֲזָאֵל לְמֶלֶךְ עַל־אֲרָם ׃
16 וְאֵת יֵהוּא בֶן־נִמְשִׁי תִּמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־
אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט מֵאָבֵל מְחוֹלָה תִּמְשַׁח לְנָבִיא
תַּחְתֶּיךָ ׃ 17 וְהָיָה הַנִּמְלָט מֵחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יֵהוּא
וְהַנִּמְלָט מֵחֶרֶב יֵהוּא יָמִית אֱלִישָׁע ׃ 18 וְהִשְׁאַרְתִּי
בְיִשְׂרָאֵל שִׁבְעַת אֲלָפִים כָּל־הַבִּרְכַּיִם אֲשֶׁר לֹא־כָרְעוּ
לַבַּעַל וְכָל־הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ ׃ 19 וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם
וַיִּמְצָא אֶת־אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט וְהוּא חֹרֵשׁ שְׁנֵים־עָשָׂר
צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בִּשְׁנֵים הֶעָשָׂר וַיַּעֲבֹר אֵלָיהוּ אֵלָיו
וַיַּשְׁלֵךְ אַדַּרְתּוֹ אֵלָיו ׃ כ וַיַּעֲזָב אֶת־הַבָּקָר וַיָּרָץ אַחֲרֵי
אֵלִיָּהוּ וַיֹּאמֶר אֶשָּׁקָה־נָּא לְאָבִי וּלְאִמִּי וְאֵלְכָה אַחֲרֶיךָ
וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוּב כִּי מֶה־עָשִׂיתִי לָךְ ׃ 21 וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו
וַיִּקַּח אֶת־צֶמֶד הַבָּקָר וַיִּזְבְּחֵהוּ וּבִכְלֵי הַבָּקָר בִּשְׁלָם
הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לָעָם וַיֹּאכֵלוּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֵי אֵלִיָּהוּ
וַיְשָׁרְתֵהוּ ׃

כ Cap. XX.

א וּבֶן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם קָבַץ אֶת־כָּל־חֵילוֹ וּשְׁלֹשִׁים
וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ אִתּוֹ וְסוּס וָרֶכֶב וַיַּעַל וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן
2 וַיִּלָּחֶם בָּהּ ׃ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
הָעִירָה ׃ 3 וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה אָמַר בֶּן־הֲדַד כַּסְפְּךָ וְזְהָבְךָ
לִי־הוּא וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ הַטּוֹבִים לִי־הֵם ׃ 4 וַיַּעַן מֶלֶךְ־

(א) בֶּן־הֲדַד, קעניג פֿון אֲרָם, לויט זיין גאַנצעם העער נוסח־
מען קאָמען. במקום נזויא מוב דרייסיג קעניגע מיט, דיא מיהם
מיט רעם מוב וואַנען בייא־שטאַנען. נאַך היבמוים נאַך שֹׁמְרוֹן,
בעשטריט מוב בעלאַגערטע עס: (ב) ואַהדט מוים אויך באַטהען
דיא שטאַדט, מן אַחְאָב, קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל: (ג) מוב לויט
מיהם ואַגען, דיסעס זיבד דיא פֿארעלונגען דעם בֶּן־הֲדַד, דיין
זילבער מוב באַלד מוס מיר בעהערען, מוין דייטע פֿרויען, מוב דיא
שעהנסטען דייטער קינדער מיסען מיר בעהערען: (ד) דער קעניג
פֿון יִשְׂרָאֵל גאַב נור מַטטוואַרט, וויא דוא בעפֿיהלסט, מיין הערר
מוב קעניג! מיך, מוב מַלעס וואַס מיך המבע, בעהערעט דיר:
(ה) דיא באַטהען קאַמען מבער כאַך מיין מאַן, מוב ואַגטען, בֶּן־
הֲדַד שפריכט, דאַרמום המבע מיך נו דיר בעשיקט, מוס דיר נו
ואַגען,

ישראל

(א) בן־הדד, קעניג פון ארם, לויט זיין גאנצעם העער נוסח־
מען קאמען. במקום נוויא מוב דרייסיג קעניגע מיט, דיא מיהם
מיט רעם מוב וואגען בייא־שטאנען. נאך היבמוים נאך שֹׁמְרוֹן,
בעשטריט מוב בעלאגערטע עס: (ב) ואהדט מוים אויך באטהען
דיא שטאדט, מן אַחְאָב, קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל: (ג) מוב לויט
מיהם ואגען, דיסעס זיבד דיא פֿארעלונגען דעם בֶּן־הֲדַד, דיין
זילבער מוב באל מוס מיר בעהערען, מוין דייטע פרויען, מוב דיא
שעהנסטען דייטער קינדער מיסען מיר בעהערען: (ד) דער קעניג
פון יִשְׂרָאֵל גאב נור מטטוואַרט, וויא דוא בעפֿיהלסט, מיין הערר
מוב קעניג! מיך, מוב מלעס וואס מיך המבע, בעהערעט דיר:
(ה) דיא באטהען קאמען מבער כאך מיין מאן, מוב ואגטען, בֶּן־
הֲדַד שפריכט, דאַרמום המבע מיך נו דיר בעשיקט, מוס דיר נו
ואגען,

ואגען, דאס דוא דיין זילבער אונד גאלד, דיינע פֿרויען אונד קינדער,
מיר אויסליפֿערן זאללסט: (ו) איך ווערדע דעמנאך מארגען אום דיסע
צייט מיינע לייטע צו דיר שיקען, דאס זיא דיין הויז אונד דיא הייזער
דיינער אונטערטהאנען דורך־זוכען, אונד אללעס, וואס דיינער אוי־
גען לוסט איסט, מיט זיך נעהמען: (ז) היעראויף בעריף דער קעניג
פֿאן ישראל אללע עלטעסטען דעס לאנדעס צוזאממען, אונד זאגטע,
ערקעננעט נון אונד זעהעט, דאס דיזער נאך עטוואס שלימערעס
אים זיננע פֿיהרט, דא איך איהם דאך ניכטס אבגעשלאגען האבע,
אלס ער צו מיר, וועגען מיינער וייבער אונד קינדער, מיינעס
גאלדעס אונד זילבערס געשיקט האט: (ח) דא שפראכען אללע עלטע־
סטען אונד דאס פֿאלק, געהארכע ניכט, אונד וויליגע ניכט איין:
(ט) ער גאב אלזא דען אבגעזאנדטען דעס בן־הדד צור אנט־
ווארט, זאגעט מיינעם העררען, דעם קעניגע, אללעס וואס דוא
אנפֿאנגס פֿאן מיר ערגעהען ליסעסט, וויל איך בעפֿאלגען, דאס לעצ־
טערע אבער קאן איך אונמעגליך טהון. דיא געזאנדטען גינגען אב,
אונד בראכטען יענעם דיסע אנטווארט: (י) דא שיקטע בן־הדד
אבערמאלס צו איהם, אונד ליס זאגען, דיא געטטער זאללען מיך
אימער אונד עוויג שטראפֿען, ווען דער באדען פֿאן שמרון ווירד
הינרייכענד זיין, פֿיר דיא פֿוס־טריטטע אללעס פֿאלקעס, דאס איך
אנפֿיהרע: (יא) דער קעניג פֿאן ישראל ערווידערטע היעראויף,
זאגעט איהם נור, ווער דאס שווערט אן־לעגט, קאן ניכט זא פראהלען,
וויא דעריעניגע, דער עס אב־לעגט: (יב) אלס בן־הדד דיסע
אנטווארט הערטע, צעכטע ער עבען מיט דען קעניגען אין דען
צעלטען. דא שפראך ער צו זיינען לייטען, לעגעט דיא מויער־ברעכער
אן, אונד זיא לעגטען זיא געגען דיא שטאדט אן: (יג) אונטערדעססען
נאהערטע זיך איין פראפֿעט דעם אחאב, קעניג אין ישראל,
אונד זאגטע, זא שפריכט דער עוויגע. זיהעסט דוא, דיסע גאנצע
גראסע מענגע? איך ווערדע זיא נאך הייטע אין דיינע געוואלט גע־
בען, אונד דאראן זאללסט דוא ערקעננען, דאס איך דער עוויגע בין:
(יד) אחאב פֿראגטע, דורך ווען? דער פראפֿעט אנטווארטעטע,
דער עוויגע שפריכט, דורך דיא קנאבען דער פֿירשטעהער דער
פראפֿינצען. יענער פֿראגטע פֿערנער, ווער זאל אללעס אנארדנען
צו דעם געפֿעכטע? אונד דיזער זאגטע, דוא זעלבסט: (טו) אחאב
מוסטערטע נון דיא קנאבען דער פֿירשטעהער דער פראפֿינצען,
אונד איהרער וואַרען, צוויא הונדערט אונד צוויא אונד דרייסיג.
נאכהער מוסטערטע ער דאס גאנצע פֿאלק דער קינדער ישראל,
אונד דיסע וואַרען, זיבען טויזענד מאן: (טז) אונד זא צאגען זיא אין
דער מיטטאגס־צייט אויס דער שטאדט, דא בן־הדד בייא דעם
וויינע זאס, אונד בעטרונקען וואר. ער, מיט זיינען צוויא אונד
דרייסיג פֿערבינדעטען קעניגען: (יז) דיא קנאבען דער פֿיר־
שטעהער דער פראפֿינצען גינגען צו ערסט היננאויס. אונד דא
בן־הדד איינינע (צוק בעאבאכטען דער שטאדט) בעארדערט
האטטע,

יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כִּדְבָרְךָ אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ לְךָ אֲנִי וְכָל־
ה אֲשֶׁר־לִי׃ וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים וַיֹּאמְרוּ כֹּה־אָמַר בֶּן־
הֲדַד לֵאמֹר כִּי־שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ לֵאמֹר כַּסְפְּךָ וּזְהָבְךָ
6 וְנָשֶׁיךָ וּבָנֶיךָ לִי תִתֵּן׃ כִּי ׀ אִם־כָּעֵת מָחָר אֶשְׁלַח
אֶת־עֲבָדַי אֵלֶיךָ וְחִפְּשׂוּ אֶת־בֵּיתְךָ וְאֵת בָּתֵּי עֲבָדֶיךָ
7 וְהָיָה כָּל־מַחְמַד עֵינֶיךָ יָשִׂימוּ בְיָדָם וְלָקָחוּ׃ וַיִּקְרָא
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל לְכָל־זִקְנֵי הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר דְּעוּ־נָא וּרְאוּ
כִּי רָעָה זֶה מְבַקֵּשׁ כִּי־שָׁלַח אֵלַי לְנָשַׁי וּלְבָנַי וּלְכַסְפִּי
8 וְלִזְהָבִי וְלֹא מָנַעְתִּי מִמֶּנּוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו כָּל־הַזְּקֵנִים
9 וְכָל־הָעָם אַל־תִּשְׁמַע וְלוֹא תֹאבֶה׃ וַיֹּאמֶר לְמַלְאֲכֵי
בֶן־הֲדַד אִמְרוּ לַאדֹנִי הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר־שָׁלַחְתָּ אֶל־
עַבְדְּךָ בָרִאשֹׁנָה אֶעֱשֶׂה וְהַדָּבָר הַזֶּה לֹא אוּכַל לַעֲשׂוֹת
י וַיֵּלְכוּ הַמַּלְאָכִים וַיְשִׁבֻהוּ דָּבָר׃ וַיִּשְׁלַח אֵלָיו בֶּן־הֲדַד
וַיֹּאמֶר כֹּה־יַעֲשׂוּן לִי אֱלֹהִים וְכֹה יֹסִפוּ אִם־יִשְׂפֹּק
11 עֲפַר שֹׁמְרוֹן לִשְׁעָלִים לְכָל־הָעָם אֲשֶׁר בְּרַגְלָי׃ וַיַּעַן
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר דַּבְּרוּ אַל־יִתְהַלֵּל חֹגֵר כִּמְפַתֵּחַ׃
12 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה וְהוּא שֹׁתֶה הוּא וְהַמְּלָכִים
בַּסֻּכּוֹת וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו שִׂימוּ וַיָּשִׂימוּ עַל־הָעִיר׃
13 וְהִנֵּה ׀ נָבִיא אֶחָד נִגַּשׁ אֶל־אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָאִיתָ אֵת כָּל־הֶהָמוֹן הַגָּדוֹל
הַזֶּה הִנְנִי נֹתְנוֹ בְיָדְךָ הַיּוֹם וְיָדַעְתָּ כִּי־אֲנִי יְהוָה׃
14 וַיֹּאמֶר אַחְאָב בְּמִי וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר יְהוָה בְּנַעֲרֵי שָׂרֵי
הַמְּדִינוֹת וַיֹּאמֶר מִי־יֶאְסֹר הַמִּלְחָמָה וַיֹּאמֶר אָתָּה׃
טו וַיִּפְקֹד אֶת־נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת וַיִּהְיוּ מָאתַיִם שְׁנַיִם
וּשְׁלֹשִׁים וְאַחֲרֵיהֶם פָּקַד אֶת־כָּל־הָעָם כָּל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
16 שִׁבְעַת אֲלָפִים׃ וַיֵּצְאוּ בַּצָּהֳרָיִם וּבֶן־הֲדַד שֹׁתֶה שִׁכּוֹר
בַּסֻּכּוֹת הוּא וְהַמְּלָכִים שְׁלֹשִׁים־וּשְׁנַיִם מֶלֶךְ עֹזֵר אֹתוֹ׃
17 וַיֵּצְאוּ נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת בָּרִאשֹׁנָה וַיִּשְׁלַח בֶּן־הֲדַד

ויגידו

18 וַיֹּגִּידוּ לוֹ לֵאמֹר אֲנָשִׁים יָצְאוּ מִשֹּׁמְרוֹן׃ וַיֹּאמֶר אִם־
לְשָׁלוֹם יָצְאוּ תִּפְשֻׂם חַיִּים וְאִם לְמִלְחָמָה יָצְאוּ חַיִּים
19 תִּפְשֻׂום׃ וְאֵלֶּה יָצְאוּ מִן־הָעִיר נַעֲרֵי שָׂרֵי הַמְּדִינוֹת
כ וְהַחַיִל אֲשֶׁר אַחֲרֵיהֶם׃ וַיַּכּוּ אִישׁ אִישׁוֹ וַיָּנֻסוּ אֲרָם
וַיִּרְדְּפֵם יִשְׂרָאֵל וַיִּמָּלֵט בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ אֲרָם עַל־סוּס
21 וּפָרָשִׁים׃ וַיֵּצֵא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיַּךְ אֶת־הַסּוּס וְאֶת־
22 הָרָכֶב וְהִכָּה בַאֲרָם מַכָּה גְדוֹלָה׃ וַיִּגַּשׁ הַנָּבִיא אֶל־
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ הִתְחַזָּק וְדַע וּרְאֵה אֵת
אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה כִּי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה מֶלֶךְ אֲרָם עֹלֶה
עָלֶיךָ׃
23 וְעַבְדֵי מֶלֶךְ־אֲרָם אָמְרוּ אֱלָיו אֱלֹהֵי הָרִים אֱלֹהֵיהֶם
עַל־כֵּן חָזְקוּ מִמֶּנּוּ וְאוּלָם נִלָּחֵם אֹתָם בַּמִּישׁוֹר אִם־לֹא
24 נֶחֱזַק מֵהֶם׃ וְאֶת־הַדָּבָר הַזֶּה עֲשֵׂה הָסֵר הַמְּלָכִים
כה אִישׁ מִמְּקֹמוֹ וְשִׂים פַּחוֹת תַּחְתֵּיהֶם׃ וְאַתָּה תִּמְנֶה־לְךָ
חַיִל כַּחַיִל הַנֹּפֵל מֵאוֹתָךְ וְסוּס־כַּסּוּס וְרֶכֶב כָּרֶכֶב
וְנִלָּחֲמָה אוֹתָם בַּמִּישׁוֹר אִם־לֹא נֶחֱזַק מֵהֶם וַיִּשְׁמַע
לְקֹלָם וַיַּעַשׂ כֵּן׃
26 וַיְהִי לִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה וַיִּפְקֹד בֶּן־הֲדַד אֶת־אֲרָם וַיַּעַל
27 אֲפֵקָה לַמִּלְחָמָה עִם־יִשְׂרָאֵל׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָתְפָּקְדוּ
וְכָלְכְּלוּ וַיֵּלְכוּ לִקְרָאתָם וַיַּחֲנוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נֶגְדָּם כִּשְׁנֵי
28 חֲשִׂפֵי עִזִּים וַאֲרָם מִלְאוּ אֶת־הָאָרֶץ׃ וַיִּגַּשׁ אִישׁ
הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר
יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר אָמְרוּ אֲרָם אֱלֹהֵי הָרִים יְהוָה וְלֹא־
אֱלֹהֵי עֲמָקִים הוּא וְנָתַתִּי אֶת־כָּל־הֲמוֹן הַגָּדוֹל הַזֶּה
בְּיָדֶךָ וִידַעְתֶּם כִּי־אֲנִי יְהוָה׃ וַיַּחֲנוּ אֵלֶּה נֹכַח אֵלֶּה
29 שִׁבְעַת יָמִים וַיְהִי ׀ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי וַתִּקְרַב הַמִּלְחָמָה
וַיַּכּוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־אֲרָם מֵאָה־אֶלֶף רַגְלִי בְּיוֹם
א אֶחָד׃ וַיָּנֻסוּ הַנּוֹתָרִים ׀ אֲפֵקָה אֶל־הָעִיר וַתִּפֹּל

החומה

הַמַּטטע, וּן מעלדעטען מיהק דיסע, עס זיבן ייטע מוס שׁמרון
הערמוס געגאבען: (יח) וואראוף ער זאגטע, בעהאלט זיא לעבענ־
דיג געפאנגען, זיא מעגען הערמוס געקומען זיין, פאר־ענט־
פאלשטעהער ער פראפיגען מוסגענאגען ווערען, פאלגטע
דאס מיבריגע העער היגטען דרייז: (כ) מוכן יעדער שוג זיבען
מען. (זען ער פאר וין פאנכ) דיא ארמים ערגריפפען דיא פלוכט,
ישׂראל מבער פערפאלגטע זיא, מוכן נור בן־הדד עגטקאם
מוף מיינעם פפערדע, מיט מיניגען רייטערן: (כא) ער קענig
מען ישׂראל נאג נון מוך היגאוס, ערמבערטע מיינע גרמסע ניכער־
מוכן וואגען, מוכן דיא ארמים ערליטטען מיינע גרמסע ניכער־
שפרמכען מוך ווירקליך נו בן־הדד, מיהרע (דער ישׂראלים) גענט־
טער זיבן בערג־ גענטער, דאראוף וואלען וויא מוכס מיבערוינגען.
דאס מוכס מבער מיט מיהנען מין דעם פלמכען מנגריף קריג פיהרען,
דען זיהע, אך וויר זיא ניכט בעזיגען וועדען! (כב) נור דיסעס
טהוע נאך, זאלט זיא קענig מען מיהרען שטעלען מך, מוכן ניס
מנכ־ פפלעגער שטמטט מיהרער: (כג) דען ברינגט מיין העער
קמאנט, מוכן זי פיין רמס מוכן וואגען המט, מיס דאס ערסטערע.
גוסאמען, דאס מן מנכנשמגט דעם געשמבענען העערע גלייך
מוכן בעפמלגטע מיהן: (כו) מיס נון דאס יאהר מוק וואר, מוסטערטע
בן־הדד דיא ארמים, מוכן נאך אפק, מוק ישׂראל נו
בעקריגען: (כז) דיא קינדער ישׂראל מבער, נמכדעם זיא גע־
מוסטערט, מוכן מיט מיגע בעטהיגטען פערזיהען וואגען, גינגען
מיהנען עגטגעגען־ מיבער. מיהר מבער זמה מוים וויא מיין פמר ניגען־
הערדען. דיא ארמים מבער ערפילטען דאס גמנצע פלמכע זמב:
(כח) נון טרמט דער גאטטיכע מען נו דעם קענig פון ישׂראל,
מוכן זמבט, זו שפריכט דער עוויג. וויל דיא ארמים זמבטען,
דער עוויג מיסט הערר מיבער דיא בערגע, מוכן ניכט מיבער דיא
טהמלער. זו וויל איך דיסע גמנצע גרמסע מענגע מין לייכע בעוועלט
יפערן. מוכן מיהר וועדעט ערפמהרען, דאס איך דער עוויג בין:
(כט) דיא ביידען ארמיצען זמבען נון רוהיג מיינע דער מבדערן געגען
מיבער, זיבען טמגע זמב. מן דעם זיבעגטען טמגע מבער, קמם
עס נו מיינער שלמכט. מוכן דיא קינדער ישׂראל ערשלוגען פון
דען

אַרְמִים הובערט טויסענד פּוס־גאַנגער אַן אייגענע טאַגע:
(ל) דאָ איבריגען פֿאַהנען נאָך אַפֿק · אַבער וויא זיא אין דיא שטאַדט
געהאָלפֿען/ שטירצטע דיא מויער איין/ מוכד פֿיל מוק דיא זיבען
מוכד נוואָנציג טויסענד מאַן/ דיא (פֿאַן יענער שאַכט) מיבריג וואַרען·
כור בֶּן־הֲדַד ענטקאַם אין דיא שטאַדט/ מוכד פֿערבאַרג זיך אין דאָס
מיבערסטע ניימאער מייגעס הויסעס: (לא) זייגע דיהבער אַבער
זאַגטען נו מיהם/ זיהע/ וויר הערען/ דאָס דיא קעניגע פֿאַן יִשְׂרָאֵל
גנאַדיגע קעניגע זיבּ · וויר ווילען פּוסק אוק מוכסערע לענדען
לענען/ שטריקע אוק מוכסערע הייפּטער ביבדען/ מוכד זאָ נו דעס
קעניגס פֿאַן יִשְׂרָאֵל הינאוים גענהען · פֿיללייכט שענקט ער דיר דאָס
לעבען: (לב) זיא מוגירטעטען נון מיהרע לענדען מיט זאַקען/
באַבדען שטריקע אוק דען קאָפּף/ מוכד גינגען נו דעס קעניגס פֿאַן
יִשְׂרָאֵל/ מוכד שפראַכען/ דיין קנעכט בֶּן־הֲדַד ביטטעט/ דאָס מיך
דאָך לעבען! אַחְאָב זאַגטע/ ויא/ לעבט ער נאָך? ער מיסט מיין
ברודער! (לג) דיא מאַנער ערפֿרָאבטען מיהן/ פֿינגען דאָהער
דיסעס וואָרט מיילענדס פֿאַן מיהם אויף/ מוכד שפראַכען/ דיין ברודער
בֶּן־הֲדַד לעבעט! דאָ שפראַך אַחְאָב/ זאָ גענהעט/ מוכד ברינגעט
מיהן הער · בֶּן־הֲדַד גינג נון נו מיהם הינאוים/ מוכד ער נאָהם מיהן
נו זיך אוק דען וואָגען: (לד) בֶּן־הֲדַד זאַגטע דאָן/ דיא שטאַדטע/
דיא מיין פֿאַטער דיינעם פֿאַטער אַבגענאָממען האַט/ גענבע מיך דיר
ווידער נורוק · אוק קאַנסט דוא דיר נו דַּמֶּשֶׂק שטראַסען מאַכען
דאָסען/ ווי א מיינסט מיין פֿאַטער דערגלייכען אין שֹׁמְרוֹן אַבגעלאָגט
האַט · (וואָראוק אַחְאָב ערווידערטע) אוק דיסען פֿערטראַג ענט־
דאָס מיך דיך · בֶּן־הֲדַד בעקראַפֿטיגטע דען פֿערטראַג/ מוכד
אַחְאָב זיס מיהן וועג־רייסען: (לה) דאָראוק זאַגטע מיינער פֿאַן
דען פּראָפֿעטען־שילערן נו זיינעם מיט־שילער/ אוק בעפֿעהל דעס
עווינגען/ שלאַגע מיך! דיסער ווילען מיהן אַבער ניכט שלאַגען:
(לו) דאָ שפראַך יענער/ ווייל דוא דען בעפֿעהל נאָטטעס ניכט
בעפֿאָלגעסט/ זאָ ווירד דיך/ ווי א דוא פֿאַן מיר וועג־גענהעסט/ מיין
לעוּא ערשלאַגען · מוכד ווירקליך/ ווי א ער פֿאַן יענעם וועג־גינג/
בעגעגנעטע מיהם מיין לעוּא/ מוכד נערריס מיהן: (לז) יענער
טראָף נון מיינען אַבערען מאַן/ מוכד זאַגטע/ שלאָגע מיך דאָך!
דיסער שלוג מיהן זאָ/ דאָס ער מיהן פֿערוואונדעטע: (לח) דאָראוק
גינג דער פּראָפֿעט הין/ שטעלטע זיך פֿאַן דען וועג/ דען ער קענג
בעהאַלטן וואָלטע/ מוכד מאַכטע זיך/ דורך פֿאַשע אוק דיא מיגען/
אוקקענטליך: (לט) ווי א נון דער קעניג פֿאָרביי גינג/ פֿלויהטע
ער מיהן פֿאַן/ מוכד שפראַך/ דיין קנעכט מיט מיר מיינען אוסצוג/
מוכד דא קאָם יעמאַנד/ בראַכטע מיר מיינען אוסצוג/ מוכד
זאַגטע זאַבען/ גיב אוק דיסען פֿיר דאָס זיינגע/ אַדער דוא מוסט
זוירד/ זא האַבטען דיין לעבען פֿיר דאָס זיינגע/ אַדער דוא מוסט
מיר מיין טאַלענט זילבער בעצאַהלען: (מ) אַבער וואַהרענד דאָס דיין
קנעכט גור הינר אוק הער מוכד דא עטוואָס פֿערריכטעט האַטטע/ וואָר דער
מאַן

הַחוֹמָה עַל־עֶשְׂרִים וּשְׁבָעָה אֶלֶף אִישׁ הַנִּוָּתָרִים וּבֶן־
31 הֲדַד נָס וַיָּבֹא אֶל־הָעִיר חֶדֶר בְּחָדֶר׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
עֲבָדָיו הִנֵּה־נָא שָׁמַעְנוּ כִּי־מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי־מַלְכֵי
חֶסֶד הֵם נָשִׂימָה נָּא שַׂקִּים בְּמָתְנֵינוּ וַחֲבָלִים בְּרֹאשֵׁנוּ
וְנֵצֵא אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אוּלַי יְחַיֶּה אֶת־נַפְשֶׁךָ׃
32 וַיַּחְגְּרוּ שַׂקִּים בְּמָתְנֵיהֶם וַחֲבָלִים בְּרָאשֵׁיהֶם וַיָּבֹאוּ אֶל־
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ עַבְדְּךָ בֶן־הֲדַד אָמַר תְּחִי־נָא
נַפְשִׁי וַיֹּאמֶר הַעוֹדֶנּוּ חַי אָחִי הוּא׃ וְהָאֲנָשִׁים יְנַחֲשׁוּ
33 וַיְמַהֲרוּ וַיַּחְלְטוּ הַמִּמֶּנּוּ וַיֹּאמְרוּ אָחִיךָ בֶּן־הֲדַד וַיֹּאמֶר
בֹּאוּ קָחֻהוּ וַיֵּצֵא אֵלָיו בֶּן־הֲדַד וַיַּעֲלֵהוּ עַל־הַמֶּרְכָּבָה׃
34 וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֶעָרִים אֲשֶׁר־לָקַח־אָבִי מֵאֵת אָבִיךָ
אָשִׁיב וְחֻצוֹת תָּשִׂים לְךָ בְּדַמֶּשֶׂק כַּאֲשֶׁר־שָׂם אָבִי
בְּשֹׁמְרוֹן וַאֲנִי בִּבְרִית אֲשַׁלְּחֲךָ וַיִּכְרָת־לוֹ בְרִית
וַיְשַׁלְּחֵהוּ׃
לה וְאִישׁ אֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים אָמַר אֶל־רֵעֵהוּ בִּדְבַר יְהוָה
36 הַכֵּינִי נָא וַיְמָאֵן הָאִישׁ לְהַכֹּתוֹ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ יַעַן אֲשֶׁר
לֹא־שָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה הִנְךָ הוֹלֵךְ מֵאִתִּי וְהִכְּךָ הָאֲרְיֵה
37 וַיֵּלֶךְ מֵאֶצְלוֹ וַיִּמְצָאֵהוּ הָאֲרְיֵה וַיַּכֵּהוּ׃ וַיִּמְצָא אִישׁ
אַחֵר וַיֹּאמֶר הַכֵּינִי נָא וַיַּכֵּהוּ הָאִישׁ הַכֵּה וּפָצֹעַ׃
38 וַיֵּלֶךְ הַנָּבִיא וַיַּעֲמֹד לַמֶּלֶךְ אֶל־הַדָּרֶךְ וַיִּתְחַפֵּשׂ בָּאֵפֶר
39 עַל־עֵינָיו׃ וַיְהִי הַמֶּלֶךְ עֹבֵר וְהוּא צָעַק אֶל־הַמֶּלֶךְ
וַיֹּאמֶר עַבְדְּךָ יָצָא בְּקֶרֶב־הַמִּלְחָמָה וְהִנֵּה־אִישׁ סָר
וַיָּבֵא אֵלַי אִישׁ וַיֹּאמֶר שְׁמֹר אֶת־הָאִישׁ הַזֶּה אִם־
הִפָּקֵד יִפָּקֵד וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ תַּחַת נַפְשׁוֹ אוֹ כִכַּר־כֶּסֶף
מ תִּשָּׁקֵל׃ וַיְהִי עַבְדְּךָ עֹשֶׂה הֵנָּה וָהֵנָּה וְהוּא אֵינֶנּוּ
וַיֹּאמֶר אֵלָיו מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל כֵּן מִשְׁפָּטְךָ אַתָּה חָרָצְתָּ׃
41 וַיְמַהֵר וַיָּסַר אֶת־הָאֵפֶר מֵעַל עֵינָיו וַיַּכֵּר אֹתוֹ מֶלֶךְ

42 יִשְׂרָאֵל כִּי מֵהַנְּבִיאִים הוּא׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר
יְהוָה יַעַן שִׁלַּחְתָּ אִישׁ־חֶרְמִי מִיָּדֶךָ וְהָיְתָה נַפְשְׁךָ
43 תַּחַת נַפְשׁוֹ וְעַמְּךָ תַּחַת עַמּוֹ׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל עַל־
בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹנָה׃

כא Cap. XXI.

א וַיְהִי אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֶּרֶם הָיָה לְנָבוֹת
הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר בְּיִזְרְעֶאל אֵצֶל הֵיכַל אַחְאָב מֶלֶךְ
2 שֹׁמְרוֹן׃ וַיְדַבֵּר אַחְאָב אֶל־נָבוֹת ׀ לֵאמֹר תְּנָה־לִּי
אֶת־כַּרְמְךָ וְיִהְיֶה־לִּי לְגַן־יָרָק כִּי הוּא קָרוֹב אֵצֶל בֵּיתִי
וְאֶתְּנָה לְךָ תַּחְתָּיו כֶּרֶם טוֹב מִמֶּנּוּ אִם טוֹב בְּעֵינֶיךָ
3 אֶתֶּנָה־לְּךָ כֶּסֶף מְחִיר זֶה׃ וַיֹּאמֶר נָבוֹת אֶל־אַחְאָב
4 חָלִילָה לִי מֵיְהוָה מִתִּתִּי אֶת־נַחֲלַת אֲבֹתַי לָךְ׃ וַיָּבֹא
אַחְאָב אֶל־בֵּיתוֹ סַר וְזָעֵף עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלָיו
נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וַיֹּאמֶר לֹא־אֶתֵּן לְךָ אֶת־נַחֲלַת אֲבוֹתָי
וַיִּשְׁכַּב עַל־מִטָּתוֹ וַיָּסֵב אֶת־פָּנָיו וְלֹא־אָכַל לָחֶם׃
ה וַתָּבֹא אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ וַתְּדַבֶּר אֵלָיו מַה־זֶּה רוּחֲךָ
6 סָרָה וְאֵינְךָ אֹכֵל לָחֶם׃ וַיְדַבֵּר אֵלֶיהָ כִּי־אֲדַבֵּר אֶל־
נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי וָאֹמַר לוֹ תְּנָה־לִּי אֶת־כַּרְמְךָ בְּכֶסֶף
אוֹ אִם־חָפֵץ אַתָּה אֶתְּנָה־לְךָ כֶרֶם תַּחְתָּיו וַיֹּאמֶר לֹא־
7 אֶתֵּן לְךָ אֶת־כַּרְמִי׃ וַתֹּאמֶר אֵלָיו אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ אַתָּה
עַתָּה תַּעֲשֶׂה מְלוּכָה עַל־יִשְׂרָאֵל קוּם אֱכָל־לֶחֶם וְיִטַב
8 לִבֶּךָ אֲנִי אֶתֵּן לְךָ אֶת־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי׃ וַתִּכְתֹּב
סְפָרִים בְּשֵׁם אַחְאָב וַתַּחְתֹּם בְּחֹתָמוֹ וַתִּשְׁלַח הַסְּפָרִים
אֶל־הַזְּקֵנִים וְאֶל־הַחֹרִים אֲשֶׁר בְּעִירוֹ הַיֹּשְׁבִים אֶת־
9 נָבוֹת׃ וַתִּכְתֹּב בַּסְּפָרִים לֵאמֹר קִרְאוּ־צוֹם וְהוֹשִׁיבוּ
א אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃ וְהוֹשִׁיבוּ שְׁנַיִם אֲנָשִׁים בְּנֵי־
בְלִיַּעַל נֶגְדּוֹ וְיָעִדֻהוּ לֵאמֹר בֵּרַכְתָּ אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ

ספרים קרי v. 8. הס׳ בפתח v. 43. et v. 4. והוציאהו

יִשְׂרָאֵל גִּיבּ
גון מיסוטהיב מוכד פֿערדריסליך נאָך הויסע, גען שֹׁמְרוֹן׃

קאַפּיטעל כא

(א) נאָך ליסער בעגעבענהייט טרוג זיך פֿאַלגענדעס נו· נָבוֹת,
יזרעאל, האַטטע לאַזעבסט מיינען ווין־בערג
נעבעט דעס פֿאַלאַסטע דעס אַחְאָב, קעניגס פֿאַן שֹׁמְרוֹן׃
(ב) אַחְאָב רעדעטע נון דען נָבוֹת אָן, מוכד שפּראַך, מיטערלאַסט
מיר דיינען ווין־בערג· מיך מעכטע מיהן בערנע נו מיינעם קיכען־
גאַרטען האַבען, ווייל ער נאָהע אָן מיינעם פֿאַלאַסטע ליגט· מיך
וועלדע דיר דאַפֿיר מיינען בעסערן ווין־בערג געבען, אָדער וועל
עס דיר ליבער מיסט, דעסטען וועלטע מין בארעם בעלט מוס־בע־
האַהלען׃ (ג) נָבוֹת אַבער זאַגטע, דאַפֿאַר בעוואַהרע מיך דער
עוויגע! דאַס מיך דאַס ערב־טהיל מיינער אָלטערן דיר מיטערלאַסטען
זאַלטע׃ (ד) אַחְאָב גינג היערויף מיסוטהיב מוכד פֿערדריסליך
נאָך הויסע, ווייל נָבוֹת מיהם ליסע אַנטוואָרט געגעבעטען האַטטע,
מוכד געשפּראַכען, מיך מאַג דאַס ערב־טהיל מיינער אָלטערן דיר
ניכט געבען· ער לעגטע זיך מוף זיין בעטטע, וועגדעטע דאַס
בעזיכט גו מיהם, מוכד פֿראַגטע, וואַהער קאַמען עס, דאַס זוג זאַג־
גינג גו מיהם, מוכד פֿראַגטע, וואַהער קאַמען עס, דאַס זוג זאַ
וואַרטעטע מיהר, ווייל מיך מיט נָבוֹת מוס יזרעאל געשפּראַכען,
מוכד מיהן ערווכט האַבע, מיבערמאַכ מיר דיינען ווין־בערג פֿיר
בעלד· אָדער וואַן זוג ווילסט, זאַ ווילל מיך פֿיר מיינען פֿאַרבערן ווין־
בערג פֿאַפֿיר געבען· ער אַבער האַרוף אַנטוואָרטעטע, מיך מאַג
נאָך מיינען ווין־בערג ניכט געבען׃ (ז) דאַ זאַגטע זיינע גע־
מאַהלין איזֶבֶל נו מיהם, יעצט מוסט זוג דיינע הערשאַפֿט מיבער
ישׂראל נייגען! שטעהע כור מוף, מיך מוכד מיך זוג עראַבגיבען· מיך,
מיך וועלדע דיר שאַן דען ווין־בערג דעס נָבוֹת מוס יזרעאל
פֿערשאַפֿפֿען׃ (ח) זיך שריב היערויף בריפֿע מוגטער דעס נאָמען
דעס אַחְאָב, פֿערזיגעלטע זיך מיט זיינעם פֿעטשאַפֿט, מוכד שיקטע
זיך נָבוֹת אַלטעסטען מוכד פֿאַרנעהמסטען דער שטאַדט, וואַ נָבוֹת
זיך אַן דיר אַלטעסטען מוכד פֿאַלגענדעס, קינדעס
וואַהנטע׃ (ט) מן דיסען בריפֿען שריב זיך פֿאַלגענדעס, קינדעס
מיינע אַלגעמיינע פֿערוואַנדטען אָן, זוגיעט נָבוֹת בעזוכט אָן, מוכד
מיינע אַלטערן דיר שטאַדט, וואַ נָבוֹת מיהם בעזוכט אָן, מוכד
דעס פֿאַלק׃ (י) מוכד מיהם בעזגען־בעזגען מיהן זאַ נייגען מוס־זאַגען, זוג
מיכשען· דיסע מיסען־בעזגען מיהן זאַ נייגען מוס־זאַגען, זוג
מיינע אַלטערן פֿערוואַנדטען, אָדער, זוויי פֿערוואַרפֿענע
דעס פֿאַלק׃ (י) מוכד מיהם בעזגען־בעזגען מיהן זאַ נייגען מוס־זאַגען, זוג
מיכשען· דיסע מיסען־בעזגען מיהן זאַ נייגען מוס־זאַגען, זוג
מיינע אַלטערן פֿערוואַנדטען, אָדער, זוויי פֿערוואַרפֿענע
דעס פֿאַלק׃ (י) מוכד מיהם בעזגען־בעזגען מיהן זאַ נייגען מוס־זאַגען, זוג

מיבער אִיזֶבֶל האָט לער עוויבע פּאָלגענדען מוס־שפרוך געטהאָן·
מין

11 וְהוֹצִיאֻהוּ וְסִקְלֻהוּ וָיָמֹת׃ וַיְשַׁלְּחוּ אַנְשֵׁי עִירוֹ הַזְּקֵנִים
וְהַחֹרִים אֲשֶׁר הַיֹּשְׁבִים בְּעִירוֹ כַּאֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם
אִיזֶבֶל כַּאֲשֶׁר כָּתוּב בַּסְּפָרִים אֲשֶׁר שָׁלְחָה אֲלֵיהֶם׃
13 12 קָרְאוּ צוֹם וְהוֹשִׁיבוּ אֶת־נָבוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם׃ וַיָּבֹאוּ
שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים בְּנֵי־בְלִיָּעַל וַיֵּשְׁבוּ נֶגְדּוֹ וַיְעִדֻהוּ אַנְשֵׁי
הַבְּלִיַּעַל אֶת־נָבוֹת נֶגֶד הָעָם לֵאמֹר בֵּרַךְ נָבוֹת אֱלֹהִים
וָמֶלֶךְ וַיֹּצִיאֻהוּ מִחוּץ לָעִיר וַיִּסְקְלֻהוּ בָאֲבָנִים וַיָּמֹת׃
14 טז וַיִּשְׁלְחוּ אֶל־אִיזֶבֶל לֵאמֹר סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת׃ וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ אִיזֶבֶל כִּי־סֻקַּל נָבוֹת וַיָּמֹת וַתֹּאמֶר אִיזֶבֶל אֶל־
אַחְאָב קוּם רֵשׁ אֶת־כֶּרֶם ׀ נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי אֲשֶׁר
16 מֵאֵן לָתֶת־לְךָ בְּכֶסֶף כִּי אֵין נָבוֹת חַי כִּי־מֵת׃ וַיְהִי
כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב כִּי מֵת נָבוֹת וַיָּקָם אַחְאָב לָרֶדֶת
אֶל־כֶּרֶם נָבוֹת הַיִּזְרְעֵאלִי לְרִשְׁתּוֹ׃
17 וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי
18 לֵאמֹר׃ קוּם רֵד לִקְרַאת אַחְאָב מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בְּשֹׁמְרוֹן הִנֵּה בְכֶרֶם נָבוֹת אֲשֶׁר־יָרַד שָׁם לְרִשְׁתּוֹ׃
19 וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהוָה הֲרָצַחְתָּ וְגַם־
יָרַשְׁתָּ וְדִבַּרְתָּ אֵלָיו לֵאמֹר כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה בִּמְקוֹם
אֲשֶׁר לָקְקוּ הַכְּלָבִים אֶת־דַּם נָבוֹת יָלְקוּ הַכְּלָבִים אֶת־
כ דָּמְךָ גַּם־אָתָּה׃ וַיֹּאמֶר אַחְאָב אֶל־אֵלִיָּהוּ הֲמְצָאתַנִי
אוֹיְבִי וַיֹּאמֶר מָצָאתִי יַעַן הִתְמַכֶּרְךָ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
21 יְהוָה׃ הִנְנִי מֵבִיא אֲלֶיךָ רָעָה וּבָעַרְתִּי אַחֲרֶיךָ וְהִכְרַתִּי
22 לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר וְעָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃ וְנָתַתִּי
אֶת־בֵּיתְךָ כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּכְבֵית בַּעְשָׁא בֶן־
אֲחִיָּה אֶל־הַכַּעַס אֲשֶׁר הִכְעַסְתָּ וַתַּחֲטֵא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃
23 וְגַם־לְאִיזֶבֶל דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר הַכְּלָבִים יֹאכְלוּ
24 אֶת־אִיזֶבֶל בְּחֵל יִזְרְעֶאל׃ הַמֵּת לְאַחְאָב בָּעִיר יֹאכְלוּ

מביא קרי v. 21. הכלבים

11 האָט גאָט מוכד דען קעניג בעשימפט· פֿיהרעט מיהן דאָן הינאויס/
מוכד זאָפֿעט מיהן נו טאָדע שטייניגען׃ (יא) זייבע מיט־בירגער/
נעמיך דיא מֿוטעסטען מוכד פֿאָרנעהמען/ דיא מין זייבער שטאָלט
וואָהנטען/ טהאָטען וואָ איזֶבֶל מיהנען מוּפּגעטראָגען/ מוכד וואָ
מין דען בריפֿען/ דיא דיסע דאָן זיא בעשיקט האָטטע/ מיהנען פֿאָר־
בעשריבען וואר׃ (יב) זיא זיפֿען נעמיך מייבע מֿוגעמייבע פֿער־
זאַמוּלונג פֿאָנקיניגען/ מוכד זעצטען נָבוֹת דאָן דיא שפיצע דעס פֿאָלקס׃
(יג) נוויי בייערטראָטיגע מענשען קאָמען כון/ מוכד זעצטען זיך
מיהם בעגען־מיבער/ מוכד דיסע בייערטראָטיגען נייגטען בעגען
מיהן/ בעגען דען שולד־זאָגען נָבוֹת/ מין בעגעבען דעס גאָטטעס
פֿאָלקעס· מוכד שפראָכען נָבוֹת האָט גאָט מוכד דען קעניג בע־
שימפט· מאָן פֿיהרטע מיהן כון הינאויס/ מוּסערהאָב דער שטאָלט/
מוכד וואָרף מיהן מיט שטייבען נו טאָדע׃ (יד) דאָרוים שיקטען זיא
נו איזֶבֶל/ מוכד זיפֿען מעלדען/ נָבוֹת האָט גאָט בעשטייניגט וואָרדען׃
(טו) אָס איזֶבֶל דיא נאָכריכט פֿאָן דער שטייניגונג דעס נָבוֹת
ערהיוֹ/ וואָגטע זיא נו אַחְאָב/ מאָכט דיך כון מוּך/ נים דען וויין־
בערג דעס נָבוֹת מוּס יזרעֶאל מין בעזיץ/ דען עך דיר פֿיר
געלד ביכט מיבערמאָגען וואָלוֹט· דען נָבוֹת לעבט ניכט מעהר/ ער
מיסט טאָד׃ (טז) מוכד דא אַחְאָב הערטע/ דאָס נָבוֹת טאָד זייא/
מאָכטע ער זיך מוּך/ נאָך דעם וויין־בערגע דעס נָבוֹת מוּס
יזרעֶאל הינאָב נו רייסען/ מוכד מיהן מין בעזיץ נו נעהמען׃
(יז) אָבער דאָס וואָרט גאָטטעס ערגינג אָן אֵלִיָּהוּ דען תִּשְׁבִּי/
מוכד שפראָך׃ (יח) מוּך! גענהע הינאָב/ דעם אַחְאָב/ קענניג מין
יִשְׂרָאֵל נו שֹׁמְרוֹן/ עננטגעגען· ער מיסט יעצט מוּך דעם וויין־
בערג דעס נָבוֹת/ דען ער רייסטע דאָהין/ מוּם מיהן מין בעזיץ נו
נעהמען׃ (יט) מוכד רעדע מיהן פֿאָלגענדער גאָטטאָט אָן· זאָ
שפריכט ער עוויגע· וויא/ זוּ האָסט גענאָרדעט/ מוכד וויללסט
מוּך ערר ערבע זיין? דאָן זאָגע מיהם/ זאָ שפריכט ער עוויגע·
אָן ערר שטעלע/ וואָ היא הונדע דאָס בלוט דעס נָבוֹת געלעקט
האָבען/ וואָרדען זיא דיין בלוט לעקען/ דאָס מוּך פֿאָן דיר העראָב
פֿליסען וויירד׃ (כ) אַחְאָב זאָגטע נו אֵלִיָּהוּ/ האָסט דוּ מיך ווידער
עטוואָס געפֿונדען מיך געפֿונדען/ מיין פֿיינד? יָ/ ערווידערטע יענער/
מוּך האָבע גענוג געפֿונדען/ דא דוּ דיך זוּ פֿיין ביטהעסט/ מוּם
כור דאָס נו טהון/ וואָס דעם עוויגען מיספֿאַלֹּן׃ (כא) זיהע! מיך
וועלדע (זוּ שפריכט ער עוויגע) מוּנגליק מיבער דיך ברינגען/
הינטער דיר הער מוּסרייטען/ מוכד דיר מַלוֹעם פֿערשאָפֿען מוכד בע־
מיינען הונד/ ניכט וואָס זוּא מין יִשְׂרָאֵל פֿערשאָפֿען מוכד בע־
פֿעסטיגעט האָסט/ פֿערשאָהנעט זאָפֿען׃ (כב) דיין הויס וויללּ מיך
גלייך מאָכען דעך הויס דעס יָרָבְעָם/ זאָהן דעס נְבָט/ מוכד דעך
הויס דעס בַּעְשָׁא/ זאָהן דעס אֲחִיָּה· וויי! זוּא מיך זוּ גוק נאָרן
בעריינט/ מוכד יִשְׂרָאֵל נו זינדען פֿערפֿיהרעט האָסט׃ (כג) מוּך
מיבער אִיזֶבֶל האָט לער עוויבע פֿאָלגענדען מוס־שפרוך געטהאָן·
מין

הַכְּלָבִים וְהַמֵּת בַּשָּׂדֶה יֹאכְלוּ עוֹף הַשָּׁמָיִם׃ כה
רַק לֹא־הָיָה כְּאַחְאָב אֲשֶׁר הִתְמַכֵּר לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
אֲשֶׁר־הֵסִתָּה אֹתוֹ אִיזֶבֶל אִשְׁתּוֹ׃ וַיִּתְעַב מְאֹד לָלֶכֶת 26
אַחֲרֵי הַגִּלּוּלִים כְּכֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ אַחְאָב אֶת־ 27
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיָּשֶׂם שַׂק עַל־בְּשָׂרוֹ וַיָּצוֹם
וַיִּשְׁכַּב בַּשָּׂק וַיְהַלֵּךְ אָט׃
וַיְהִי דְּבַר־יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר׃ הֲרָאִיתָ 29 28
כִּי־נִכְנַע אַחְאָב מִלְּפָנַי יַעַן כִּי־נִכְנַע מִפָּנַי לֹא־אָבִיא
הָרָעָה בְּיָמָיו בִּימֵי בְנוֹ אָבִיא הָרָעָה עַל־בֵּיתוֹ׃

כב Cap. XXII.

וַיֵּשְׁבוּ שָׁלֹשׁ שָׁנִים אֵין מִלְחָמָה בֵּין אֲרָם וּבֵין א
יִשְׂרָאֵל׃ וַיְהִי בַּשָּׁנָה 2
הַשְּׁלִישִׁית וַיֵּרֶד יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־עֲבָדָיו הֲיְדַעְתֶּם 3
כִּי־לָנוּ רָמַת גִּלְעָד וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים מִקַּחַת אֹתָהּ מִיַּד
מֶלֶךְ אֲרָם׃ וַיֹּאמֶר אֶל־יְהוֹשָׁפָט הֲתֵלֵךְ אִתִּי לַמִּלְחָמָה 4
רָמַת גִּלְעָד וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל כָּמֹנִי
כָמוֹךָ כְּעַמִּי כְעַמֶּךָ כְּסוּסַי כְּסוּסֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט ה
אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל דְּרָשׁ־נָא כַיּוֹם אֶת־דְּבַר יְהוָה׃
וַיִּקְבֹּץ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַנְּבִיאִים כְּאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ 6
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם הַאֵלֵךְ עַל־רָמַת גִּלְעָד לַמִּלְחָמָה אִם־
אֶחְדָּל וַיֹּאמְרוּ עֲלֵה וְיִתֵּן אֲדֹנָי בְּיַד הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר 7
יְהוֹשָׁפָט הַאֵין פֹּה נָבִיא לַיהוָה עוֹד וְנִדְרְשָׁה מֵאוֹתוֹ׃
וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־יְהוֹשָׁפָט עוֹד אִישׁ־אֶחָד 8

פתח בס׳פ ibid. קמץ בז׳ק v. 27. לדרש
אביא קרי v. 29.

מן דעם טהעם יזרעאל ווען דיא הובדע אויבל פערנעהרען:
(כד) וועד פון דער סמיליע דעם אחאב מן דער שטאדט שטירבט,
דען וועדרען דיא הובדע פרעסען, מובד וועד מוף דעם פעלדע
מוקמאוט, דען וועדרען דיא פאגעל דעם היימעלס פערנעהרען:
(כה) נוואר וואר נאך קיינער ווי געווסען, וויא אחאב, דער
זיך וויל שקאנדליג וואר. וואנן זיינע פרוי איזבל מיהן פערלייטעט:
(כו) דען ער בעגינג ועהר פיל אבשיי־קליטען, מוך דען געטנען
נאך־נו־פאלגען. גאנץ ווי, וויא עהעדעם דאס פאלק אמרי
געטהאן, וועלכעס דער עווינע פאר דען קינדערן ישראל פער־
טריבען האטטע: (כז) דא מדער אחאב, אלס ער דיסע וואָרטע
געהערט, זיינע קליידער צעריס, מיינען זאק אנגעטע, פאסטעטע,
מין דעם זאקע שלאף, מובד גאנץ בידער־בעדייטט מיינהער בינב:
(כח) דאראוף ערגינג דאס וואָרט דעס עווינען וויידער אן אליהו,
דען תשבי, ווא פאלגט: (כט) זיהעסט דוא, ווא אחאב זיך פאר
מיר דעמיטהיגעט? ווייל ער נון דיסעס טהוט, וו ווילל איך יענעס
מורטהיין ניכט מין זיינער זעבענס־צייט מיבער מיהן ברינגען,
מדער מין דען נייטען זיינעס וואהנעס, וועלדע איך מונגלוק מיבער
זיין הויס ברינגען:

קאפיטעל כב

(א) דרייא יאהרע פערשטריכען נון, מהנע קריג צווישען ארם
מובד ישראל: (ב) מין דעם דריטטען יאהרע בעזוכטע יהושפט,
דער קעניג פון יהודה, דען קעניג פון ישראל: (ג) דיסער
מהנע זו זיינען שטאטט־בעלייהנטען, וויסען מיהר וואהו, דאס
רמות מין גלעד מונס בעהערען? מובד דעכטעך זינען וויר שטיל,
מובד נעהמען עס דעם קעניגע פון ארם ניכט מב: (ד) מובד זו
יהושפט שפרעך ער, ווירסט דוא מיט מיר זו פעלדע נייהען, בעגען
רמות מין גלעד? יהושפט מנטוואָרטעטע מיהם, מיך בין דאזו
בעריים וויא דוא, מיין פאלק וויא דיין פאלק, מיינע רייטערייא וויא
דיא דייניגע: (ה) נור, פוהר יהושפט פאָרט, ערקונדיגע דיך
ערסט נאך דעם וויללען דעס עווינען: (ו) דער קעניג פון ישראל
זיט היערוף דיא פראפעטען, מוגעפעהר פיער הונדערט מאן,
זוסאמען קומען, מובד שפרעך זו מיהנען, זולל איך עס מונטערלאסען?
אין גלעד זו פעלדע נייהען, אדער זולל איך עס מונטערלאסען?
זיא מנטוואָרטעטען, נייהע הין! גאטט וירד עס מין דעם קעניגע
האנד מיבער־פעלען: (ז) דא שפרעך יהושפט, מיסט ניכט נאך
זוסאמען מיין פראפעטע דעם עווינען היער, דען וויר בעפראגען קונ־
נעהן? (ח) דער קעניג פון ישראל מנטוואָרטעטע, עס מיסט וואהל
אבער גראף. וויייל ער מיר ניא עטוואס גוטעס, זונדערן אומער
מוגלוק

איך
מיין גייסט הערפֿאר, שטעלסטו זיך פֿאר דען עוויגען, מוכז זאגטע,
דיסע מרט, מוכז דער מנדערע מוך יענע מרט: (כא) בון טרעט
פֿאר רמת מן גלעד מוקטאמאת? מוכז דער מייגע שפרעך מוך
בייא רמת מן גלעד מוקטאמאת? מוכז דער מייגע שפרעך מוך
וועד קיך אהאב פֿערלייטען מן פֿעלד בו ניהען, מוך דאס ער
רעכטען מוכז בו זיינער ינקען: (כב) מוכז דער עוויגע שפרעך,
בזאגטע העער דעס הימעלס נעבעטן מיהק שטעהענד, בו זיינער
בוא דיא ארמים נערשטאנען, בים זיא גאנץ פֿערבינדטעט זינד.
(כג) מוך גלייך מיבריגען פרעפֿעטען, וויים זאגטען דאס פֿאלש
שפרעכען, גיהט היגמוך נאך רמת מן גלעד, דוא וועלסט גליקליך
זיין, בזאגט וועלד עס מן דעס קעניגס האנד געבעטן: (כד) דער בזאגטע,
דער הין גענאנגען וואר, מיכיהו בו האלען, רעדעטע דיסעס בו, מוכז
שפרעך, זיהע, ליבער! גלייך פרעפֿעטען פֿערקינדיגען מיינשטיימיג
דעס קעניגס גוים. זו וואס דאך דיינע וואָרטע דען מיהריגען גלייך
לויטען, מוכז פֿערקינדיגע מוך גוים: (כה) מיכיהו בזטוואָרטעטע
זאגער, זיהע, דוא וואהר דער עוויגע זעבעט! בור וואס דער עוויגע מיר מיין=
גיבט, דאס וועלד מיך שפרעכען! (כו) אלס ער בון בו דעס קעניגס
קנעכט, זאגטע דער קעניג בו מיהק, מיכיהו, זאלטען וויר בעגען רמת
מן גלעד בו פֿעלדע ניהען, אדער זאלטען וויר עס מוכטערשטען?
ער זאגטוואָרטעטע, ניהט הין, דוא וועלסט גליקליך זיין, דער עוויגע
וועד עס מן דעס קעניגס האנד געבען: (יז) דא שפרעך דער
קעניג בו מיהק, ויא פֿיל מאל זאג איך דיך בעשוועהרען, דאס
דוא מיר ניכטס אלס דיא וואהרהייט מן דעם נאמען דעס עוויגען
זאגען זאלסט? (יח) ער שפרעך, מיך זאה גאנץ ישראל מוך
דען בערגען נערשטרייעט, ויא שאפֿע, דיא קיינען הירטען האבען.
מוכז דער עוויגע זאגטע, דיסע האבען קיינען העררען. יעדער
קעהרע זיך וועגען בו זיינען הויזע מיט פרידען נאך הויסע: (יט) דא שפרעך דער קעניג
ישראל בו יהושפט, האבע איך דיר ניכט פֿאראוים גיזאגט, ער
וועלד מיר ניכטס גוטעס, זאנדערן נור בוזעס פֿאראוים? (כ) דארוף זאגטע מיהק, זו הערע דען דאס וואָרט דעס עוי=
בעז! איך זאה דען עוויגען זיצענד מוך זייענד טהראָנע, מוכז דאס
גאנצע הער דעס הימעלס נעבען מיהק שטעהענד, בו זיינער
רעכטען מוכז בו זיינער לינקען: (כא) מוכז דער עוויגע שפרעך,
וואר קיך אהאב פֿערלייטען מן פֿעלד בו ניהען, מוך דאס ער
בייא רמת מן גלעד מוקטאמאת? מוכז דער מייגע שפרעך מוך
דיסע מרט, מוכז דער מנדערע מוך יענע מרט: (כב) בון טרעט

לדרש את־יהוה מאתו ואני שנאתיו כי לא־יתנבא
עלי טוב כי אם־רע מיכיהו בן־ימלה ויאמר יהושפט
9 אל־יאמר המלך כן׃ ויקרא מלך ישראל אל־סריס
י אחד ויאמר מהרה מיכיהו בן־ימלה׃ ומלך ישראל
ויהושפט מלך־יהודה ישבים איש על־כסאו מלבשים
בגדים בגרן פתח שער שמרון וכל־הנביאים
11 מתנבאים לפניהם׃ ויעש לו צדקיה בן־כנענה קרני
ברזל ויאמר כה־אמר יהוה באלה תנגח את־ארם
12 עד־כלותם׃ וכל־הנבאים נבאים כן לאמר עלה
13 רמת גלעד והצלח ונתן יהוה ביד המלך׃ והמלאך
אשר־הלך לקרא מיכיהו דבר אליו לאמר הנה־נא
דברי הנביאים פה־אחד טוב אל־המלך יהי־נא
14 דברך כדבר אחד מהם ודברת טוב׃ ויאמר מיכיהו
חי־יהוה כי את־אשר יאמר יהוה אלי אתו אדבר׃
טו ויבוא אל־המלך ויאמר המלך אליו מיכיהו הנלך
אל־רמת גלעד למלחמה אם־נחדל ויאמר אליו עלה
16 והצלח ונתן יהוה ביד המלך׃ ויאמר אליו המלך
עד־כמה פעמים אנכי משביעך אשר לא־תדבר אלי
17 רק־אמת בשם יהוה׃ ויאמר ראיתי את־כל־ישראל
נפצים אל־ההרים כצאן אשר אין־להם רעה ויאמר
יהוה לא־אדנים לאלה ישובו איש־לביתו בשלום׃
18 ויאמר מלך־ישראל אל־יהושפט הלא אמרתי אליך
19 לוא־יתנבא עלי טוב כי אם־רע׃ ויאמר לכן שמע
דבר־יהוה ראיתי את־יהוה ישב על־כסאו וכל־צבא
כ השמים עמד עליו מימינו ומשמאלו׃ ויאמר יהוה
מי יפתה את־אחאב ויעל ויפל ברמת גלעד ויאמר

זָה בְּכֹה וְזֶה אָמַר בְּכָה׃ וַיֵּצֵא הָרוּחַ וַיַּעֲמֹד לִפְנֵי 21
יְהוָה וַיֹּאמֶר אֲנִי אֲפַתֶּנּוּ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו בַּמָּה׃
וַיֹּאמֶר אֵצֵא וְהָיִיתִי רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאָיו וַיֹּאמֶר 22
תְּפַתֶּה וְגַם תּוּכָל צֵא וַעֲשֵׂה־כֵן׃ וְעַתָּה הִנֵּה נָתַן 23
יְהוָה רוּחַ שֶׁקֶר בְּפִי כָּל־נְבִיאֶיךָ אֵלֶּה וַיהוָה דִּבֶּר
עָלֶיךָ רָעָה׃ וַיִּגַּשׁ צִדְקִיָּהוּ בֶן־כְּנַעֲנָה וַיַּכֶּה אֶת־ 24
מִיכָיְהוּ עַל־הַלֶּחִי וַיֹּאמֶר אֵי־זֶה עָבַר רוּחַ־יְהוָה מֵאִתִּי
לְדַבֵּר אוֹתָךְ׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ הִנְּךָ רֹאֶה בַּיּוֹם הַהוּא כה
אֲשֶׁר תָּבֹא חֶדֶר בְּחֶדֶר לְהֵחָבֵה׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל 26
קַח אֶת־מִיכָיְהוּ וַהֲשִׁיבֵהוּ אֶל־אָמֹן שַׂר־הָעִיר וְאֶל־
יוֹאָשׁ בֶּן־הַמֶּלֶךְ׃ וְאָמַרְתָּ כֹּה אָמַר הַמֶּלֶךְ שִׂימוּ אֶת־ 27
זֶה בֵּית הַכֶּלֶא וְהַאֲכִלֻהוּ לֶחֶם לַחַץ וּמַיִם לַחַץ עַד
בֹּאִי בְשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר מִיכָיְהוּ אִם־שׁוֹב תָּשׁוּב בְּשָׁלוֹם 28
לֹא־דִבֶּר יְהוָה בִּי וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ עַמִּים כֻּלָּם׃
וַיַּעַל מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט 29
מֶלֶךְ־יְהוּדָה רָמֹת גִּלְעָד׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶל־ ל
יְהוֹשָׁפָט הִתְחַפֵּשׂ וְבֹא בַּמִּלְחָמָה וְאַתָּה לְבַשׁ בְּגָדֶיךָ
וַיִּתְחַפֵּשׂ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹא בַּמִּלְחָמָה׃ וּמֶלֶךְ אֲרָם 31
צִוָּה אֶת־שָׂרֵי הָרֶכֶב אֲשֶׁר־לוֹ שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם לֵאמֹר
לֹא תִלָּחֲמוּ אֶת־קָטָן וְאֶת־גָּדוֹל כִּי אִם־אֶרֶת־מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל לְבַדּוֹ׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב אֶת־יְהוֹשָׁפָט 32
וְהֵמָּה אָמְרוּ אַךְ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּסֻרוּ עָלָיו לְהִלָּחֵם
וַיִּזְעַק יְהוֹשָׁפָט׃ וַיְהִי כִּרְאוֹת שָׂרֵי הָרֶכֶב כִּי־לֹא־ 33
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הוּא וַיָּשׁוּבוּ מֵאַחֲרָיו׃ וְאִישׁ מָשַׁךְ 34
בַּקֶּשֶׁת לְתֻמּוֹ וַיַּכֶּה אֶת־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל בֵּין הַדְּבָקִים
וּבֵין הַשִּׁרְיָן וַיֹּאמֶר לָרַכָּבוֹ הֲפֹךְ יָדְךָ וְהוֹצִיאֵנִי מִן־

יתיר ו׳ v. 34. קמץ בז״ק v. 22. המחנה

מיך קען מיהן דאָס פערלייטען! דער עוויגע פֿראָגטע, וואָדורך? (כב) מוכּ דער גייסט מבטוחרטעטע, מיך בעהעט היגאוס, פֿאַהרע מין מלוער וויבער פרעפֿעטען מוכּ, מוכּ ווערקע נור פֿאַשטען וויס= זאָגובּ. דוּ ווירסט מיהן פֿערלייטען, שפּרעך דער עוויגע, מוכּ מיהם בייא= קומען. בעהעט היגאוס, מוכּ טהוע מוסק: (כג) ויהי כון! זע האָט דער עוויגע פֿאַשטע וויס= זאָגובּ מין דען מוכּ מלוער דיסער פרעפֿעטען בעלעגט, ווייל ער מוגלוק מיבער דיך נו בריגגען בעשטאָסען האָט: (כד) פֿאַ טרעט צדקיהו, זאָהן דעס כנענה, הין, שלאָג מיכיהו מיף דען בעקען, מוכּ שפּרעך, וועלכען וועג נעהם דער בעטטלוכע גייסט, מוס ער פֿאָן מיר מיס=פֿהרן, מוס מיס דיר נו רעדען? (כה) מיכיהו מבטוחרטעטע, דוּ ווירסט עס וועלבסט זעהען, פֿאַ דעס טאָגע, פֿאַ דוּ פֿאָן מיינעם ניימער מין דאָס מבערע וויפֿען ווירסט, דיך נו פֿערבערגען: (כו) היערויף בעפֿאהל דער קעניג פֿאָן ישׂראל, (מיינעם הויפּ=בעליהבטען) נים דען מיכיהו, מיבערלי=פֿערע מיהן דעס שטאָדט=הויפּטמאָן אָמון, מוכּ דעס פרינצען יואש: (כז) מוכּ זאָגע זאָבייא, דער קעניג בעפֿיהלט, שטעקטע דיסען מין דאָס בעפֿאָבענים, מוכּ וואָסער מיהם נור שפּאָרסאָם וואָסער מוכּ ברויט רייכען, בים מיך גליקליך ווידער נוריק בעקומען זין ווערע: (כח) מאָרוף זאָגטע מיכיהו, יאָ, ווען דוּ גליקליך ווידער נוריק קומען, זע האָט דער עוויגע ניכט דורך מיך בעשפּראָכען. מוכּ זענטע הינצו, הערעט עס אַלע, דיס מיהר הער זייד! (כט) אָס מבער דער קעניג פֿאָן ישׂראל, מוכּ יהושפט, דער קעניג פֿאָן יהודה, נון בעגען רמת מין גלעד נאָגען: (ל) זאָגטע דער קעניג פֿאָן ישׂראל נו יהושפט, מיך ווילל מין דיסעם קריגע פֿערקוידעט ערשיינען, דוּ מבער נעהע דייגע קעניגליכען קוידער אָן. דער קעניג פֿאָן ישׂראל נאָם אָסק פֿער= קוידעט נו פֿעלדע: (לא) נון האָטטע דער קעניג פֿאָן ארם דען מבערסטען וויבער קריגס=וואָגען, דערען עך נוויין מוכּ דריסיג האָטטע, מבבפֿאָהלען, אָסען מיך מיט נימאַנד מין בעפֿעכט מיין, וועדער מיט מיינעם בעמיינען כאָך מבערן, זאָבערען בור מיט דעס קעניג פֿאָן ישׂראל נאָם אָלין: (לב) וויא דאָהער דיא מבערסטען דער קריגס=וואָגען יהושפט זאָהען, מיינעטען זיא, עס וואָרע דער קעניג פֿאָן ישׂראל, מוכּ בינגען מוף מיהן נו, מיט אָהם נו שרייען: (לג) מוכּ אָס שטרייטען. מבער יהושפט פינג אָן נו שרייען: (לד) וויא מערקטען, דאָס עס ניכט דער קעניג פֿאָן ישׂראל וואָר, נאָגען, זיא ווידער פֿאָן אָהם: (לה) מוכּ זענטע כון נו וויינעם פֿוהר=מאָן, לעבקע מוק, פֿיהרע מיך מוס דעס

נעהמען. אבער יְהוֹשָׁפָט נאהם מיהן ניכט אן:

יהושפט

לה הַמַּחֲנֶה כִּי הֻחֲלֵיתִי׃ וַתַּעֲלֶה הַמִּלְחָמָה בַּיּוֹם הַהוּא
וְהַמֶּלֶךְ הָיָה מָעֳמָד בַּמֶּרְכָּבָה נֹכַח אֲרָם וַיָּמָת בָּעֶרֶב
36 וַיִּצַּק דַּם־הַמַּכֵּה אֶל־חֵיק הָרָכֶב׃ וַיַּעֲבֹר הָרִנָּה
בַּמַּחֲנֶה כְּבֹא הַשֶּׁמֶשׁ לֵאמֹר אִישׁ אֶל־עִירוֹ וְאִישׁ אֶל־
37 אַרְצוֹ׃ וַיָּמָת הַמֶּלֶךְ וַיָּבוֹא שֹׁמְרוֹן וַיִּקְבְּרוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ
38 בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיִּשְׁטֹף אֶת־הָרֶכֶב עַל ׀ בְּרֵכַת שֹׁמְרוֹן
וַיְלַקּוּ הַכְּלָבִים אֶת־דָּמוֹ וְהַזֹּנוֹת רָחֲצוּ כִּדְבַר יְהוָה
39 אֲשֶׁר דִּבֵּר׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אַחְאָב וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּבֵית
הַשֵּׁן אֲשֶׁר בָּנָה וְכָל־הֶעָרִים אֲשֶׁר־בָּנָה הֲלוֹא־הֵם
כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
מ וַיִּשְׁכַּב אַחְאָב עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
41 וְיְהוֹשָׁפָט בֶּן־אָסָא מָלַךְ
עַל־יְהוּדָה בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְאַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
42 יְהוֹשָׁפָט בֶּן־שְׁלֹשִׁים וְחָמֵשׁ שָׁנָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲזוּבָה בַּת־שִׁלְחִי׃
43 וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ אָסָא אָבִיו לֹא־סָר מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת
44 הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה׃ אַךְ הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם
מה מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְשַׁלֵּם יְהוֹשָׁפָט עִם־
46 מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹשָׁפָט וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־
עָשָׂה וַאֲשֶׁר נִלְחָם הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי
47 הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וְיֶתֶר הַקֵּדֵשׁ אֲשֶׁר נִשְׁאַר
48 בִּימֵי אָסָא אָבִיו בִּעֵר מִן־הָאָרֶץ׃ וּמֶלֶךְ אֵין בֶּאֱדוֹם
49 נִצָּב מֶלֶךְ׃ יְהוֹשָׁפָט עָשָׂה אֳנִיּוֹת תַּרְשִׁישׁ לָלֶכֶת
אוֹפִירָה לָזָהָב וְלֹא הָלָךְ כִּי־נִשְׁבְּרָה אֳנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן
נ גָּבֶר׃ אָז אָמַר אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב אֶל־יְהוֹשָׁפָט
יֵלְכוּ עֲבָדַי עִם־עֲבָדֶיךָ בָּאֳנִיּוֹת וְלֹא אָבָה יְהוֹשָׁפָט׃

---

ibid. נשברו קרי v. 49. עשה קרי וישכב

לה דאס העזרע, דען מיך בעפֿינדע מיך ניכט וואהל: (לה) דאס אן דען
דיסעם טאגע איז שלאכט זעהר העפֿטיג וואר, היזט זיך דער קעניג
מיפֿראכט שטעהענד אין זיינעם וואגען, דען ארמים געגען־
איבער. דעס אבענדס אבער שטארב ער, מוכט דאס בלוט מיס
זיינער וואונדע וואר אין דען וואגען געפֿאסען: (לו) נאכדעם
פֿלוסס בייא זאנען־מוכטערגאנג אין דעם לאגער בעקאנט, יעדער
געהא נאך זיינער שטאדט, אדער נאך זיינעם אלטען גוריק: (לז) זו
שטארב דיסער קעניג. ער וואר נון נאך שמרון געבראכט, מוכד
באעלבסט בעגראבען: (לח) מוכ מוס מען זיינען וואגען בייא דעם
טייכ זו שמרון אבשפיהלטע, אלקען דיא הונדע זיין בלוט, מוכד
הורען וואשען זיך לאמיט. זו וויא ער עזויגע פֿארהער בעזאגט
האטטע: (לם) דיא איבריגע גשעיכטע דעס אחאב, אלזעס וואס
ער גטטהאן, דען עפֿענבייערען פֿאלגאסט, וועלכען ער גע־
בויעט, מוכד דיא שטאדטע, דיא ער בעפֿעסטיגעט האט, פֿינדעט
מען אוך־גענייכנעט אין דען יאהר־בייכערן דער קעניגע פֿון
ישראל: (מ) נאכדעם זיך אחאב זו זיינען פֿאטער געלעגט
האטטע, ווארד זיין זאהן אחזיהו אן זיינער שטעלע קעניג:
(מא) יהושפט, זאהן דעס אסא, ווארד קעניג איבער יהודה,
אין דעם פֿיערטען רעגירונגס־יאהרע דעס אחאב, קעניגס אין
ישראל: (מב) יהושפט וואר פֿינף מוכד דרייסיג יאהרע אלט, אלס
ער זו דער רעגירונג קאם. מוכד פֿינף מוכד זוואנציג יאהרע רע־
גירטע ער אין ירושלים. זיינע מוטטער היס עזובה, טאכטער
דעס שלחי: (מג) ער וואנדעלטע אוך דעם וועגע זיינעס פֿאטערס
אסא, וויך ניא פֿאללטע פֿון אים, מוכד טהאט, וואס דעם עוויגען וואהל־
געפֿעליג וואר: (מד) נור וואורדען דיא העהען ניכט אבגעשאפֿט,
מוכד דאס פֿאלק פֿאפֿערטע מוכד רייכערטע נאך אלטער אוך דעס־
וועגען: (מה) אוך יאבטע יהושפט אין פֿרידען מיט דעם קעניג
פֿון ישראל: (מו) דאס איבריגע פֿון דער גשעיכטע דעס יהושפט,
זיינע העלדען־טהאטען, זיינע קריגע, דיא ער גפֿיהרעט האט,
זינד אוך־גענייכנעט אין דען־יאהר־בייכערן דער קעניגע פֿון יהודה:
(מז) ער האט אוך דיא מיניגען קדאבען־שאבדער, דיא נאך אין
דען נייטען זיינעם פֿאטערס אסא, אין דעם פֿאלגע גשבויבען וואהרען,
אויס־גאטטע. דעס אבענדס אבער שטארב ער, מוכד דאס בלוט מוס
זיינער וואונדע וואר אין דען וואגען גשפֿאסען: (לו) נאכדעם
פֿלוסס בייא זאנען־מוכטערגאנג אין דעם לאגער בעקאנט, יעדער
געהא נאך זיינער שטאדט, אדער נאך זיינעם אלטען גוריק: (לז) זו
שטארב דיסער קעניג. ער וואר נון נאך שמרון געבראכט, מוכד
באעלבסט בעגראבען: (לח) מוכ מוס מען זיינען וואגען בייא דעם
טייכ זו שמרון אבשפיהלטע, אלקען דיא הונדע זיין בלוט, מוכד
הורען וואשען זיך לאמיט. זו וויא ער עזויגע פֿארהער בעזאגט
האטטע: (לם) דיא איבריגע גשעיכטע דעס אחאב, אלזעס וואס
ער גטטהאן, דען עפֿענבייערען פֿאלגאסט, וועלכען ער גע־
בויעט, מוכד דיא שטאדטע, דיא ער בעפֿעסטיגעט האט, פֿינדעט
מען אוך־גענייכנעט אין דען יאהר־בייכערן דער קעניגע פֿון
ישראל: (מ) נאכדעם זיך אחאב זו זיינען פֿאטער געלעגט
האטטע, ווארד זיין זאהן אחזיהו אן זיינער שטעלע קעניג:
(מא) יהושפט, זאהן דעס אסא, ווארד קעניג איבער יהודה,
אין דעם פֿיערטען רעגירונגס־יאהרע דעס אחאב, קעניגס אין
ישראל: (מב) יהושפט וואר פֿינף מוכד דרייסיג יאהרע אלט, אלס
ער זו דער רעגירונג קאם. מוכד פֿינף מוכד זוואנציג יאהרע רע־
גירטע ער אין ירושלים. זיינע מוטטער היס עזובה, טאכטער
דעס שלחי: (מג) ער וואנדעלטע אוך דעם וועגע זיינעס פֿאטערס
אסא, וויך ניא פֿאללטע פֿון אים, מוכד טהאט, וואס דעם עוויגען וואהל־
געפֿעליג וואר: (מד) נור וואורדען דיא העהען ניכט אבגעשאפֿט,
מוכד דאס פֿאלק פֿאפֿערטע מוכד רייכערטע נאך אלטער אוך דעס־
וועגען: (מה) אוך יאבטע יהושפט אין פֿרידען מיט דעם קעניג
פֿון ישראל: (מו) דאס איבריגע פֿון דער גשעיכטע דעס יהושפט,
זיינע העלדען־טהאטען, זיינע קריגע, דיא ער גפֿיהרעט האט,
זינד אוך־גענייכנעט אין דען־יאהר־בייכערן דער קעניגע פֿון יהודה:
(מז) ער האט אוך דיא מיניגען קדאבען־שאבדער, דיא נאך אין
דען נייטען זיינעם פֿאטערס אסא, אין דעם פֿאלגע גשבויבען וואהרען,
אויס־גאטטע. דעס אבענדס אבער שטארב ער, מוכד דאס בלוט מוס
זיינער וואונדע וואר אין דען וואגען גשפֿאסען: (לו) נאכדעם
פֿלוסס בייא זאנען־מוכטערגאנג אין דעם לאגער בעקאנט, יעדער
געהא נאך זיינער שטאדט, אדער נאך זיינעם אלטען גוריק: (לז) זו
שטארב דיסער קעניג. ער וואר נון נאך שמרון געבראכט, מוכד
באעלבסט בעגראבען: (לח) מוכ מוס מען זיינען וואגען בייא דעם
טייכ זו שמרון אבשפיהלטע, אלקען דיא הונדע זיין בלוט, מוכד
הורען וואשען זיך לאמיט. זו וויא ער עזויגע פֿארהער בעזאגט
האטטע: (לם) דיא איבריגע גשעיכטע דעס אחאב, אלזעס וואס
ער גטטהאן, דען עפֿענבייערען פֿאלגאסט, וועלכען ער גע־
בויעט, מוכד דיא שטאדטע, דיא ער בעפֿעסטיגעט האט, פֿינדעט
מען אוך־גענייכנעט אין דען יאהר־בייכערן דער קעניגע פֿון
ישראל: (מ) נאכדעם זיך אחאב זו זיינען פֿאטער געלעגט
האטטע, ווארד זיין זאהן אחזיהו אן זיינער שטעלע קעניג:
(מא) יהושפט, זאהן דעס אסא, ווארד קעניג איבער יהודה,
אין דעם פֿיערטען רעגירונגס־יאהרע דעס אחאב, קעניגס אין
ישראל: (מב) יהושפט וואר פֿינף מוכד דרייסיג יאהרע אלט, אלס
ער זו דער רעגירונג קאם. מוכד פֿינף מוכד זוואנציג יאהרע רע־
גירטע ער אין ירושלים. זיינע מוטטער היס עזובה, טאכטער
דעס שלחי: (מג) ער וואנדעלטע אוך דעם וועגע זיינעס פֿאטערס
אסא, וויך ניא פֿאללטע פֿון אים, מוכד טהאט, וואס דעם עוויגען וואהל־
געפֿעליג וואר: (מד) נור וואורדען דיא העהען ניכט אבגעשאפֿט,
מוכד דאס פֿאלק פֿאפֿערטע מוכד רייכערטע נאך אלטער אוך דעס־
וועגען: (מה) אוך יאבטע יהושפט אין פֿרידען מיט דעם קעניג
פֿון ישראל: (מו) דאס איבריגע פֿון דער גשעיכטע דעס יהושפט,

וַיִּשְׁכַּב יְהוֹשָׁפָט עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר 51
דָּוִד אָבִיו וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו ׃

אֲחַזְיָהוּ בֶן־אַחְאָב מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל 52
בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת שְׁבַע עֶשְׂרֵה לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה
וַיִּמְלֹךְ עַל־יִשְׂרָאֵל שְׁנָתָיִם ׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה 53
וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ אָבִיו וּבְדֶרֶךְ אִמּוֹ וּבְדֶרֶךְ יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט
אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל ׃ וַיַּעֲבֹד אֶת־הַבַּעַל 54
וַיִּשְׁתַּחוּ לוֹ וַיַּכְעֵס אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל
אֲשֶׁר־עָשָׂה אָבִיו ׃

מלכים ב

LIBER II. REGUM

א Cap. I.

וַיִּפְשַׁע מוֹאָב בְּיִשְׂרָאֵל אַחֲרֵי מוֹת אַחְאָב ׃ וַיִּפֹּל א 2
אֲחַזְיָה בְּעַד הַשְּׂבָכָה בַּעֲלִיָּתוֹ אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן וַיֵּחַל
וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם לְכוּ דִרְשׁוּ בְּבַעַל זְבוּב
אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן אִם־אֶחְיֶה מֵחֳלִי זֶה ׃
וּמַלְאַךְ יְהוָה דִּבֶּר אֶל־אֵלִיָּה 3
הַתִּשְׁבִּי קוּם עֲלֵה לִקְרַאת מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ־שֹׁמְרוֹן וְדַבֵּר
אֲלֵהֶם הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתֶּם הֹלְכִים
לִדְרֹשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן ׃ וְלָכֵן כֹּה־אָמַר 4
יְהוָה הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד מִמֶּנָּה כִּי מוֹת
תָּמוּת וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּה ׃ וַיָּשׁוּבוּ הַמַּלְאָכִים אֵלָיו וַיֹּאמֶר ה
אֲלֵיהֶם מַה־זֶּה שַׁבְתֶּם ׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ עָלָה 6

לקראתנו

(נא) יְהוֹשָׁפָט ענטע זיך נו זיינען פֿאַרפֿאַהרען, מוכ וואַרד בייא מיהנען בעגראַבען, אין עִיר־דָּוִד · מיהק פֿאָלגטע אין דער רעגירונג, ויין זאָהן יְהוֹרָם : (נב) אֲחַזְיָהוּ, זאָהן דעס אַחְאָב, בעפֿאָנגטע נו דער רעגירונג מיבער יִשְׂרָאֵל, אין שֹׁמְרוֹן, אין דעם זיבעצעהנטען רעגירונגס־יאָהר פֿון יְהוֹשָׁפָט, קעניגס פֿון יְהוּדָה · מוכ רעגירטע מיבער יִשְׂרָאֵל, צוויי יאָהר : (נג) ער טהאָט וואָס דעם עווִיגען מיספֿאַלֿ · פֿאָלגטע דען וועג זיינעס פֿאָטערס מוכ זיינער מוטטער, מוכ דען וועג דעס יָרָבְעָם, זאָהן דעס נְבָט · דער יִשְׂרָאֵל נו זינדיגען פֿערלייטעט האָטטע : (נד) ער דיהנטע דעם בעטֿענען בַּעַל, בעטהעטע מיהן אַן · מוכ ערנידרטע דען עווִיגען, דען גאָטט פֿון יִשְׂרָאֵל, פֿאַלֿוִיג זיִן, ווִיא עס זיין פֿאָטער בעמאַכט האָטטע :

מלכים ב

דאָס אַנדערע בוך דער קעניגע

קאַפּיטעל א

(א) מוֹאָב פֿיל אַב פֿון יִשְׂרָאֵל, נאָכדעם אַחְאָב בעשטאַרבען וואַר : (ב) אֲחַזְיָה פֿיל מיינסט דורך דאָס ביטטער, אין זיינעם פֿענסטער, אין שֹׁמְרוֹן, מוכ וואַורדע קראַנק · ער זענדעטע בּאָטהען פֿאָר, מיט דעם מיספֿטראַגע, בעהעט הין, בעפֿראַגען בַּעַל־זְבוּב, דען גאָטט פֿון עֶקְרוֹן, אַב מיך פֿון דיסער קראַנקהייט בענעסען וועדע ? (ג) נו גוייכער ניִיט שפּראַך מיין ענגעל דעס יְהוָה, עווִיגען נו אֵלִיָּהוּ דעס תִּשְׁבִּי, זאָגט דיך אוף, בעהיט דען באָטהען קעניגס פֿון שֹׁמְרוֹן ענטגעגען, מוכ זאָג מיהנען, מיסט עטוואָס קיין גאָטט אין יִשְׂרָאֵל, דאָס מיהר הין־בעהנען מיספֿט, בַּעַל־זְבוּב, דען בעטֿענען פֿון עֶקְרוֹן, נו בעפֿראַגען ? (ד) דאַרוּם, פֿון דעם בעטטע, אוף וואָס דיך בעפֿוֹרדעט האָסט, ניכט וויידער אוף · שטעהען · דען דאָס וועט דיך בעוויִיזען אוף · שטעהען · דען מוסט שטאַרבען · היערויט גינג אֵלִיָּה פֿאָרט : (ה) אוף זון מיהנען, עס קאַם אוף מיין פֿון ענטגעגען, מוכ שפּראַך, בעהעט נוּר

מיהק׳

גינגזוים מיהק היגאב נו דעק קעניגע: (ו) טובב זאבטע נו
בינטס נו פירטען פאר מיהק! ער מאכטע זיך כון מוק׳ דוס האסט
ענגען דעס עוועגען נו אליהוּ׳ געהע היגאב מיט מיהק׳ דוס האסט
מיינען ווערטה מין דייבען מוגען האבען! (כו) דא רעדעטע מין
הוספטייטע זאוות מיהרען פינפניגען. זאס דאך כון מיין יעבען
יעבען׳ מובב דאס יעבען דיסער פינפניג דייבער דיהבער׳ מיינען
וועגט׳ זיא שפריכט דער עוויגע׳ מיסט עטוואס מין ישׂראל קיין
כור נוריק נו דעק קעניגע׳ דער מייך געזאבדט האט׳ מובב זאבטע

לִקְרָאתָנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֵינוּ לְכוּ שׁוּבוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־
שְׁלַח אֶתְכֶם וְדַבַּרְתֶּם אֵלָיו כֹּה־ אָמַר יְהוָה הֲמִבְּלִי
אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל אַתָּה שֹׁלֵחַ לִדְרֹשׁ בִּבַעַל זְבוּב
אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד
7 מִמֶּנָּה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם מֶה מִשְׁפַּט
הָאִישׁ אֲשֶׁר עָלָה לִקְרַאתְכֶם וַיְדַבֵּר אֲלֵיכֶם אֶת־
8 הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אִישׁ בַּעַל שֵׂעָר וְאֵזוֹר
עוֹר אָזוֹר בְּמָתְנָיו וַיֹּאמֶר אֵלִיָּה הַתִּשְׁבִּי הוּא׃
9 וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר חֲמִשִּׁים וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל אֵלָיו וְהִנֵּה
יֹשֵׁב עַל־רֹאשׁ הָהָר וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים הַמֶּלֶךְ
י דִּבֶּר רֵדָה׃ וַיַּעַן אֵלִיָּהוּ וַיְדַבֵּר אֶל־שַׂר הַחֲמִשִּׁים
וְאִם־אִישׁ אֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל
אֹתְךָ וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֹתוֹ
11 וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח אֵלָיו שַׂר־חֲמִשִּׁים אַחֵר
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַן וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים כֹּה־אָמַר
12 הַמֶּלֶךְ מְהֵרָה רֵדָה׃ וַיַּעַן אֵלִיָּה וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם אִם־
אִישׁ הָאֱלֹהִים אָנִי תֵּרֶד אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וְתֹאכַל אֹתְךָ
וְאֶת־חֲמִשֶּׁיךָ וַתֵּרֶד אֵשׁ־אֱלֹהִים מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל
13 אֹתוֹ וְאֶת־חֲמִשָּׁיו׃ וַיָּשָׁב וַיִּשְׁלַח שַׂר־חֲמִשִּׁים שְׁלִשִּׁים
וַחֲמִשָּׁיו וַיַּעַל וַיָּבֹא שַׂר־הַחֲמִשִּׁים הַשְּׁלִישִׁי וַיִּכְרַע עַל־
בִּרְכָּיו׃ לְנֶגֶד אֵלִיָּהוּ וַיִּתְחַנֵּן אֵלָיו וַיְדַבֵּר אֵלָיו אִישׁ
הָאֱלֹהִים תִּיקַר־נָא נַפְשִׁי וְנֶפֶשׁ עֲבָדֶיךָ אֵלֶּה חֲמִשִּׁים
14 בְּעֵינֶיךָ׃ הִנֵּה יָרְדָה אֵשׁ מִן־הַשָּׁמַיִם וַתֹּאכַל אֶת־
שְׁנֵי שָׂרֵי הַחֲמִשִּׁים הָרִאשֹׁנִים וְאֶת־חֲמִשֵּׁיהֶם וְעַתָּה
תִּיקַר נַפְשִׁי בְּעֵינֶיךָ׃
מו וַיְדַבֵּר מַלְאַךְ יְהוָה אֶל־אֵלִיָּהוּ רֵד אוֹתוֹ אַל־תִּירָא
16 מִפָּנָיו וַיָּקָם וַיֶּרֶד אוֹתוֹ אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וַיְדַבֵּר אֵלָיו

כְּה־אָמַר יְהוָה יַעַן אֲשֶׁר שָׁלַחְתָּ מַלְאָכִים לִדְרֹשׁ בְּבַעַל
זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן הֲמִבְּלִי אֵין־אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל
לִדְרֹשׁ בִּדְבָרוֹ לָכֵן הַמִּטָּה אֲשֶׁר־עָלִיתָ שָּׁם לֹא־תֵרֵד
ממנה כִּי־מוֹת תָּמוּת׃ וַיָּמָת כִּדְבַר־יְהוָה ׀ אֲשֶׁר־דִּבֶּר 17
אֵלִיָּהוּ וַיִּמְלֹךְ יְהוֹרָם תַּחְתָּיו בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לִיהוֹרָם בֶּן־
יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה כִּי לֹא־הָיָה לוֹ בֵן׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי 18
אֲחַזְיָהוּ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵמָּה כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃

ב Cap. II.

א וַיְהִי בְּהַעֲלוֹת יְהוָה אֶת־אֵלִיָּהוּ בַּסְּעָרָה
הַשָּׁמַיְמָה וַיֵּלֶךְ אֵלִיָּהוּ וֶאֱלִישָׁע מִן־הַגִּלְגָּל׃ וַיֹּאמֶר 2
אֵלִיָּהוּ אֶל־אֱלִישָׁע שֶׁב־נָא פֹּה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי עַד־
בֵּית־אֵל וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ אִם־
אֶעֶזָבֶךָ וַיֵּרְדוּ בֵּית־אֵל׃ וַיֵּצְאוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֲשֶׁר־ 3
בֵּית־אֵל אֶל־אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם
יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשֶׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי
יָדַעְתִּי הַחֲשׁוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלִיָּהוּ אֱלִישָׁע ׀ שֶׁב־נָא 4
פֹּה כִּי יְהוָה שְׁלָחַנִי יְרִיחוֹ וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ
אִם־אֶעֶזָבֶךָ וַיָּבֹאוּ יְרִיחוֹ׃ וַיִּגְּשׁוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים ׀ אֲשֶׁר ה
בִּירִיחוֹ אֶל־אֱלִישָׁע וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲיָדַעְתָּ כִּי הַיּוֹם
יְהוָה לֹקֵחַ אֶת־אֲדֹנֶיךָ מֵעַל רֹאשֶׁךָ וַיֹּאמֶר גַּם־אֲנִי
יָדַעְתִּי הַחֲשׁוּ׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֵלִיָּהוּ שֶׁב־נָא פֹּה כִּי 6
יְהוָה שְׁלָחַנִי הַיַּרְדֵּנָה וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ
אִם־אֶעֶזָבֶךָ וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם׃ וַחֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי 7
הַנְּבִיאִים הָלְכוּ וַיַּעַמְדוּ מִנֶּגֶד מֵרָחוֹק וּשְׁנֵיהֶם עָמְדוּ
עַל־הַיַּרְדֵּן׃ וַיִּקַּח אֵלִיָּהוּ אֶת־אַדַּרְתּוֹ וַיִּגְלֹם וַיַּכֶּה 8

---

v. 1. חס׳ בחטף קמץ את

מיהק׳ זײַ שפּריכט ער עוויגע׳ ווײַל זוי בּאַטהען מוי׳ם־געשיקט
האָסט׳ בַּעַל־זְבוּב׳ דען גענעמט פּאַן עֶקְרוֹן׳ נו בעפֿראָגען·
מוי׳ם האָטט יִשְׂרָאֵל קיינען גאָטט׳ דעסטען וואָרט מען ערפֿראָגען
קענטט· דעראָוס זאָל׳וסט זוי פּאַן דעם בעטט׳ וואָראוף זוי
דיך גענעזט האָסט׳ ניכט ווידער אויף־שטיהען· דען זוי מוסט
שטעראבען׃ (יז) ער שטאַרב אויך ווירקליך׳ נאַך דעם מוי׳ם־שפּרוכ
דעס עוויגען׳ דען אֲלִיָּהוּ פֿערקינדיגט האָטט· אונד יְהוֹרָם
וואָרד שטאָטט ווידער קעניג· אין דעם נוייטען רעגירונגס־יאָהר
עס יְהוֹרָם׳ זאָהן דעס יְהוֹשָׁפָט׳ קעניגס אין יְהוּדָה· ווײַל
ער קיינען זאָהן היטטערלאָסען האָטט׃ (יח) וואָס בעשרײבען מיבר־
גענס גענטהאַן׳ (זיהע בעשיכטע) מיסט בעשריבען׳ אין דען
יָאהר־ביכערן דער קעניגע פּאַן יִשְׂרָאֵל׃

קאַפּיטעל ב

(א) פּאַלגענדעס טרוג זיך נו׳ מוי׳ם דער עוויגע דען אֲלִיָּהוּ מיט
מיינעם שטורעם בעגען דען היממעל שטיגען זי׳ם· אֲלִיָּהוּ מוכד
אֱלִישָׁע וואַרנען מיך בעגריף פּאַן גִּלְגָּל וועג־נו־רייסען׃
(ב) מוי׳ם אֲלִיָּהוּ נו אֱלִישָׁע זאָגטע׳ בלייבע דאָך היער׳ דען דער
עוויגע וועגען מיך נור בים נאַך בֵּית־אֵל· אֱלִישָׁע ערווידער־
טע׳ זו וואָהר דער עוויגע לעבעט׳ מיך פֿערלאָסע דיך ניכט· זיא
רייסעטען מוי׳ם נוסאַמען נאַך בֵּית־אֵל׃ (ג) היער קאַמען דיא
יונגען פּראָפֿעטען׳ וועלכע מין בֵּית־אֵל וואַרען׃ הערמוים נו
אֱלִישָׁע׳ מוכד פּראָפֿעטען מיהן׳ וויסט זוי׳ דאָס דער עוויגע דיר
הייטע דיינען העררען נימעט? ער אַנטוואָרטעטע׳ מיך ווייס עס
אויך׳ שווייגעט דאַפּאַן׃ (ד) אֲלִיָּהוּ שפּראַך וויעדער נו מיהק׳
אֱלִישָׁע! בלייבע דאָך היער׳ דען דער עוויגע וועגען מיך נאַך
יְרִיחוֹ· ער אַנטוואָרטעטע׳ זו וואָהר דער עוויגע לעבעט׳ מוכד
דוא לעבעסט׳ מיך פֿערלאָסע דיך ניכט· זו רייסעטען זיא נאַך יְרִיחוֹ׃
(ה) היער קאַמען דיא פּראָפֿעטען־שילער׳ וועלכע מין יְרִיחוֹ וואַרען׳
נו אֱלִישָׁע׳ מוכד זאָגטען נו מיהק׳ וויסט זוי׳ דאָס דער עוויגע
דיר הייטע דיינען העררען נימעט? ער אַנטוואָרטעטע׳ מיך ווייס
עס אויך׳ שווייגעט דאַפּאַן׃ (ו) היער זאָגטע מיהק אֲלִיָּהוּ מַבער־
מאָס׳ בלייבע דאָך היער׳ דער עוויגע לעבעט מיך מַן דען יַרְדֵּן·
יעבער שווער ווידער׳ זו וואָהר דער עוויגע לעבעט׳ מוכד זוי
לעבעסט׳ מיך פֿערלאָסע דיך ניכט· זיא רייסעטען מוי׳ם נוסאַמען
מַב׃ (ז) פֿינפֿציג יונגע פּראָפֿעטען פּאַלגטען׳ מוכד היטטען זיך
מין דער פֿערנע בעגען־מיבער׳ מוי׳ם יענע ביידע בייא דעם יַרְדֵּן
שטעהטען בלייבען׃ (ח) אֲלִיָּהוּ נאַהם זיינען מאַנטעל׳ לעבטע מיהן
נוסאַמען׳ מוכד שוּב מוך מַם וואַסער· מַם גינג עס מוי׳סמייכ־
דער׳ הין מוכד הער־ווערטס׳ מַם זיא נוסאַמען דורך גינגען מוך

את־המים ויחצו הנה והנה ויעברו שניהם בחרבה׃
9 ויהי כעברם ואליהו אמר אל־אלישע שאל מה
אעשה־לך בטרם אלקח מעמך ויאמר אלישע ויהי־
נא פי־שנים ברוחך אלי׃ 10 ויאמר הקשית לשאול
אם־תראה אתי לקחת מאתך יהי־לך כן ואם־אין לא
11 יהיה׃ ויהי המה הלכים הלוך ודבר והנה רכב־
אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם ויעל אליהו
12 בסערה השמים׃ ואלישע ראה והוא מצעק אבי׃
אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו עוד ויחזק
13 בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים׃ וירם את־אדרת
אליהו אשר נפלה ממעליו וישב ויעמד על־שפת
14 הירדן׃ ויקח את־אדרת אליהו אשר־נפלה ממעליו
ויכה את־המים ויאמר איה יהוה אלהי אליהו אף־
הוא ויכה את־המים ויחצו הנה והנה ויעבר
15 אלישע׃ ויראהו בני־הנביאים אשר־בירחו ממגד
ויאמרו נחה רוח אליהו על־אלישע ויבאו לקראתו
16 וישתחוו־לו ארצה׃ ויאמרו אליו הנה־נא יש־את־
עבדיך חמשים אנשים בני־חיל ילכו־נא ויבקשו את־
אדניך פן־נשאו רוח יהוה וישלכהו באחד ההרים או
17 באחת הגיאות ויאמר לא תשלחו׃ ויפצרו־בו עד־
בש ויאמר שלחו וישלחו חמשים איש ויבקשו שלשה
18 ימים ולא מצאהו׃ וישבו אליו והוא ישב בירחו
ויאמר אלהם הלוא־אמרתי אליכם אל־תלכו׃
19 ויאמרו אנשי העיר אל־
אלישע הנה־נא מושב העיר טוב כאשר אדני ראה
כ והמים רעים והארץ משכלת׃ ויאמר קחו־לי

הגאיות קרי v. 16. צלחית

טרָאקענעם באָדען׃ (ט) סָוס וּא הינמיבער וואָרען, שפּרָך אֱלִיָּהוּ
נו אֱלִישָׁע, בעגעהרע וואָס מיך פֿיר דיך טהון זָוון, בעפֿאָר מיך
פֿאָן דיר וועג־גענָאמען ווערדע. אֱלִישָׁע אַנטוואָרטעט, וָאס
דאָך דאָס נוויימָאכָט פֿאָן דיינעם גייסטע מיר נו טהיין ווערדען!
(י) יענער ערווידערט, דוא האָסט עטוואָס שווערעס פֿערלָאנגט.
יעדָך, וואָן דוא מיך זיהעסט, מינדעסט מיך דיר ענטשפּרָעכען ווערדע,
נָו ווירד עס דיר ווערדען, וווּ ניכט, נָו ווירד עס ניכט זיין׃ (יא) סָוס
וּא מין לעם געשפּרָאכָע פֿאָרט גינגען, ערשיהן פּוענוּק מיין
פֿייערִיגער וואָגען, מיט פֿייעריגען פֿערדען, וועלכע ביידע פֿאָן
מייכָאדער טרעננטען. מוכ אֱלִיָּהוּ פֿוהר מין מיינעם שטורעם
גען היימעל׃ (יב) מינדעסט אֱלִישָׁע דיסעס זָאה, שריא ער, נָו מיין
פֿאָטער! מין פֿאָטער! דוא שטרייט־וואָגען פֿאָן יִשְׂרָאֵל, מוכ זיינע
רייטערייא! (זָאָ פֿיר, סָוס שוין מוכ שטאַרקע) סָוס ער מיהן ענדליך
ניכט מעהר זָאה, ערגריף ער זיינע קלייַדער, מוכ צעריס וּא מין
צוויי שטיקע׃ (יג) ער הָאב דָאן דען מאַנטעל אויף, דער דעם
אֱלִיָּהוּ ענטפֿאַלען ווער, מוכ שטעלטע זיך פֿאָן ווָאסער, מינדעסט
מוסער דעס יַרְדֵּן׃ (יד) ער נאַהם דען מאַנטעל דעס אֱלִיָּהוּ, דער
דעמוטבעל ענטפֿאַלען ווער, מוכ שוּג אויף דָאס ווָאסער, מינדעסט
ער ריף, וווּ מיט דער עוויגע, דער גָאט דעס אֱלִיָּהוּ! מוכ אויך
כָאך זיינעם שוּאַ אויף דָאס ווָאסער, נעטרעהיילט עס זיך הין מוכ
הער־ווערס, מוכ ער גינג היבורך׃ (טו) דיא יונגען פּרָפֿעטען
מוס יִרְחוֹ זָהען מיהם פֿאָן פֿערנע נו, מוכ ריפֿען, דער גייסט
דעס אֱלִיָּהוּ מיסט אויף אֱלִישָׁע גענָאמען. וּא גינגען מיהם
עטטגעגען, ביקטען זיך פֿאָר מיהם נור ערדע׃ (טז) מוכ שפּרָכען
גו מיהם, זיהע דָאך, עס זינד בייא דיינען קנעכטען פֿינפֿציג הערך־
האַפֿטע מאַנער, פֿאָן דיר הין גָעהען, מוכ דיינען העררען
אויף־זוכען. פֿיַלייכט הָאט מיהן דער שטורם־ווינד דעס עוויגען נור
וועג־גענָאמען, פֿאָן דיר ווערפֿען, עס זינד בייא דיינען קנעכטען פֿינפֿציג הערך־
מיהם, זיהע דָאך, עס זינד בייא דיינען קנעכטען פֿינפֿציג הערך־
האַפֿטע מאַנער, פֿאָן דיר הין גָעהען, מוכ דיינען העררען
אויף־זוכען. פֿיַלייכט הָאט מיהן דער שטורם־ווינד דעס עוויגען נור
וועג־גענָאמען, מוכ מיהן אויף מיינעם דער גענירגע, דָאָ
מין מיינע דער שוּלטען הין־גָעוואָרפֿען. עי ערווידערט פֿינפֿאַנגס,
שיקט ניכט׃ (יז) דָאָ וּא דָאָ נו וועהר מין מיהן דרָאנגען, וּאָנטע
עי עבדלִיך, זָאָ שיקט הין! וּא שיקטען היערויף פֿינפֿציג מָאן אויס,
וועלכע דריי טָאָגע זָוכ זוכטען, מוכ מיהן ניכט פֿאַנגען׃ (יח) סָוס
וּא דָאָ נו מיהם נור קָאמען. — ער וואָר מין יְרִיחוֹ געבליבען.
שפּרָך ער נו מיהנען, זָאָנטע אויך עס מיין ניכט, מיהר זָאָנטע
ניכט בעהען? (יט) דיא שטָאָט־לייטע זָאָנטען מיינסט נו אֱלִישָׁע,
זיהע דָאך, דיא פָֿאָע דיסער שטָאָט איסט שוּעכט, מוכ דיא בעגענד דָאָרוך
וויהע. פָֿאָר דָאס ווָאסער איסט שוּעכט, מוכ דיא בעגענד דָאָרוך
בען. סָוס וּא מיין הָאָבע דען מורשפרונג דעס ווָאסערס, ווָארף דָאס
גינג נון היניוס פֿאָן דען מורשפרונג דעס ווָאסערס, מיך הָאָבע
בען

צְלֹחִית חֲדָשָׁה וְשִׂימוּ שָׁם מֶלַח וַיָּבִיאוּ אֵלָיו׃ 21 וַיֵּצֵא
אֶל־מוֹצָא הַמַּיִם וַיַּשְׁלֵךְ־שָׁם מֶלַח וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר
יְהוָה רִפֵּאתִי לַמַּיִם הָאֵלֶּה לֹא־יִהְיֶה מִשָּׁם עוֹד מָוֶת
וּמְשַׁכֶּלֶת׃ וַיֵּרָפּוּ הַמַּיִם עַד הַיּוֹם הַזֶּה כִּדְבַר אֱלִישָׁע 22
אֲשֶׁר דִּבֵּר׃ וַיַּעַל מִשָּׁם 23
בֵּית־אֵל וְהוּא׀ עֹלֶה בַּדֶּרֶךְ וּנְעָרִים קְטַנִּים יָצְאוּ מִן־
הָעִיר וַיִּתְקַלְּסוּ־בוֹ וַיֹּאמְרוּ לוֹ עֲלֵה קָרֵחַ עֲלֵה קָרֵחַ׃
וַיִּפֶן אַחֲרָיו וַיִּרְאֵם וַיְקַלְלֵם בְּשֵׁם יְהוָה וַתֵּצֶאנָה 24
שְׁתַּיִם דֻּבִּים מִן־הַיַּעַר וַתְּבַקַּעְנָה מֵהֶם אַרְבָּעִים
וּשְׁנֵי יְלָדִים׃ וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וּמִשָּׁם שָׁב כה
שֹׁמְרוֹן׃

ג Cap. III.

וְיהוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מָלַךְ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן בִּשְׁנַת א
שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה לִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ שְׁתֵּים־
עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא כְאָבִיו 2
וְכְאִמּוֹ וַיָּסַר אֶת־מַצֶּבֶת הַבַּעַל אֲשֶׁר עָשָׂה אָבִיו׃ רַק 3
בְּחַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל
דָּבֵק לֹא־סָר מִמֶּנָּה׃ וּמֵישַׁע מֶלֶךְ־מוֹאָב 4
הָיָה נֹקֵד וְהֵשִׁיב לְמֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל מֵאָה־אֶלֶף כָּרִים וּמֵאָה
אֶלֶף אֵילִם צָמֶר׃ וַיְהִי כְּמוֹת אַחְאָב וַיִּפְשַׁע מֶלֶךְ־ ה
מוֹאָב בְּמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּצֵא הַמֶּלֶךְ יְהוֹרָם בַּיּוֹם הַהוּא 6
מִשֹּׁמְרוֹן וַיִּפְקֹד אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיֵּלֶךְ וַיִּשְׁלַח אֶל־ 7
יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר מֶלֶךְ מוֹאָב פָּשַׁע בִּי
הֲתֵלֵךְ אִתִּי אֶל־מוֹאָב לַמִּלְחָמָה וַיֹּאמֶר אֶעֱלֶה כָּמֹנִי
כָּמוֹךָ כְּעַמִּי כְּעַמֶּךָ כְּסוּסַי כְּסוּסֶיךָ׃ וַיֹּאמֶר אֵי־זֶה 8
הַדֶּרֶךְ נַעֲלֶה וַיֹּאמֶר דֶּרֶךְ מִדְבַּר אֱדוֹם׃ וַיֵּלֶךְ מֶלֶךְ 9
יִשְׂרָאֵל וּמֶלֶךְ יְהוּדָה וּמֶלֶךְ אֱדוֹם וַיָּסֹבּוּ דֶּרֶךְ שִׁבְעַת

ימים

צלחית חדשה ושימו שם מלח ויקחו אליו׃ (כא) ויצא
אל־מוצא המים וישלך־שם מלח ויאמר כה־אמר
יהוה רפאתי למים האלה לא־יהיה משם עוד מות
ומשכלת׃ (כב) וירפו המים עד היום הזה כדבר אלישע
אשר דבר׃ (כג) ויעל משם
בית־אל והוא׀ עלה בדרך ונערים קטנים יצאו מן־
העיר ויתקלסו־בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח׃
(כד) ויפן אחריו וירא אתם ויקללם בשם יהוה ותצאנה
שתים דבים מן־היער ותבקענה מהם ארבעים
ושני ילדים׃ (כה) וילך משם אל־הר הכרמל ומשם שב
שמרון׃

ג Cap. III.

(א) ויהורם בן־אחאב מלך על־ישראל בשמרון בשנת
שמנה עשרה ליהושפט מלך יהודה וימלך שתים־
עשרה שנה׃ (ב) ויעש הרע בעיני יהוה רק לא כאביו
וכאמו ויסר את־מצבת הבעל אשר עשה אביו׃ (ג) רק
בחטאות ירבעם בן־נבט אשר החטיא את־ישראל
דבק לא־סר ממנה׃ (ד) ומישע מלך־מואב
היה נקד והשיב למלך־ישראל מאת־אלף כרים ומאה
אלף אילים צמר׃ (ה) ויהי כמות אחאב ויפשע מלך־
מואב במלך ישראל׃ (ו) ויצא המלך יהורם ביום ההוא
משמרון ויפקד את־כל־ישראל׃ (ז) וילך וישלח אל־
יהושפט מלך־יהודה לאמר מלך מואב פשע בי
התלך אתי אל־מואב למלחמה ויאמר אעלה כמני
כמוך כעמי כעמך כסוסי כסוסיך׃ (ח) ויאמר אי־זה
הדרך נעלה ויאמר דרך מדבר אדום׃ (ט) וילך מלך
ישראל ומלך יהודה ומלך אדום ויסבו דרך שבעת

שבדערן
מיט מיהרען שווערטערן אין מיינבדער, מוכ מיינער האט דען
(כג) ריפען זיא, האס מיסט בלוט! געוויס געריטהען זיא קעניגע
שיהן, מוכ זיא מ"ן דער פערנא האס וואסער רחטה ערבויקטען:
מויבגעשטאנדען וואהרען, וווּ עבדען זיא זאבנא מוך האס וואסער
זיא גרעניצען בעוונט: (כד) האס זיא מואבים נון מין דער פריהע
מיך ניכט זיא פערסאן דעס יהושפט, דעס קעניגס פון יהודה.
זי ווירדע מיך דיך ניכט מבוזהען, דיך קיינעס בויקעס ווירדיגען:
(טו) נון מבער האנט מיר מיינען זיטען-שפיעלער! וווהרעבד נון
דער זיטען-שפיעלער מיך, שפיעלט קמק מיינע בעגייסטערונג פון דעס
עוויגען מיבער מיהן: (טז) מוכ ער שפרמך, דער עוויג בעפיהלט,
מאן מאכט מין דיסעס גרונדע, היער מוכ דש גראבען: (יז) דען
זי שפריכט דער עוויג, מיהר ווערדעט קיינען ווינד שפיהרען,
קיינען רעגען בעמערקען, דענאך ווירד יענעס טהאל פון וואסער
וועדען, דש מיהר זאהען מיערדע שוואכט- מוכ וואסט-פיה
טרינקען קעננעט: (יח) דיסעס מיסט מבער דאך נו מוכבעדייטענד
מין דען מוגען דעס עוויגען. ער ווירד מוך מואב מייך מין דיא
האנדע בעבען: (יט) מיהר מיסעט זאלען יעדע פעסטע מוכ פאר-
ניכטע שטאדט נערשטעהרען, יעדען גוטען בוים מוהוויען, מלע
וואסער-קוועלען פערשטאפפען, מוכ יעדען גוטען מקער מיט
שטיינען פערוויסטען: (כ) גלייך מן דעס מבנדערן מארגען, נו דער
נייט דעס מארגען-מפפערס, קמק זיא קמען וואסער בעגענק פון וועג
וואר: (כא) נמען מואב האנטע זיך, מוך זיא נמכריכט, דש
זיא קעניגע מבגענמגען וואהן, עס נו בעקריגען, פערוואפנעט,
ווער נור וואפפען טראגען קענטע, פון קיין בים גרעס, מוכ
זיא גרענצען בעוונט: (כב) מוס זיא מואבים נון מן דער פריהע
מיט מיהרען שווערטערן מן מיינמדער, מוכ מיינער האט דען
מבדערן

יַמִּים וְלֹא־הָיָה מַיִם לַמַּחֲנֶה וְלַבְּהֵמָה אֲשֶׁר בְּרַגְלֵיהֶם׃
י וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲהָהּ כִּי־קָרָא יְהוָה לִשְׁלֹשֶׁת
11 הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה לָתֵת אוֹתָם בְּיַד־מוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט
הַאֵין פֹּה נָבִיא לַיהוָה וְנִדְרְשָׁה אֶת־יְהוָה מֵאוֹתוֹ וַיַּעַן
אֶחָד מֵעַבְדֵי מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר פֹּה אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט
12 אֲשֶׁר־יָצַק מַיִם עַל־יְדֵי אֵלִיָּהוּ׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹשָׁפָט יֶשׁ
אוֹתוֹ דְּבַר־יְהוָה וַיֵּרְדוּ אֵלָיו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט וּמֶלֶךְ
13 אֱדוֹם׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מַה־לִּי וָלָךְ לֵךְ
אֶל־נְבִיאֵי אָבִיךָ וְאֶל־נְבִיאֵי אִמֶּךָ וַיֹּאמֶר לוֹ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
אַל כִּי־קָרָא יְהוָה לִשְׁלֹשֶׁת הַמְּלָכִים הָאֵלֶּה לָתֵת אוֹתָם
14 בְּיַד מוֹאָב׃ וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע חַי־יְהוָה צְבָאוֹת אֲשֶׁר
עָמַדְתִּי לְפָנָיו כִּי לוּלֵי פְּנֵי־יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֲנִי
טו נֹשֵׂא אִם־אַבִּיט אֵלֶיךָ וְאִם־אֶרְאֶךָּ׃ וְעַתָּה קְחוּ־לִי מְנַגֵּן
16 וְהָיָה כְּנַגֵּן הַמְנַגֵּן וַתְּהִי עָלָיו יַד יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר כֹּה אָמַר
17 יְהוָה עֲשֹׂה הַנַּחַל הַזֶּה גֻּבִים׃ גֻּבִים׃ כִּי־כֹה׃ אָמַר
יְהוָה לֹא־תִרְאוּ רוּחַ וְלֹא־תִרְאוּ גֶּשֶׁם וְהַנַּחַל הַהוּא
18 יִמָּלֵא מַיִם וּשְׁתִיתֶם אַתֶּם וּמִקְנֵיכֶם וּבְהֶמְתְּכֶם׃ וְנָקֵל
19 זֹאת בְּעֵינֵי יְהוָה וְנָתַן אֶת־מוֹאָב בְּיֶדְכֶם׃ וְהִכִּיתֶם כָּל־
עִיר מִבְצָר וְכָל־עִיר מִבְחוֹר וְכָל־עֵץ טוֹב תַּפִּילוּ וְכָל־
מַעְיְנֵי־מַיִם תִּסְתֹּמוּ וְכָל חֶלְקַת הַטּוֹבָה תַּכְאִבוּ
כ בָּאֲבָנִים׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר כַּעֲלוֹת הַמִּנְחָה וְהִנֵּה־מַיִם
21 בָּאִים מִדֶּרֶךְ אֱדוֹם וַתִּמָּלֵא הָאָרֶץ אֶת־הַמָּיִם׃ וְכָל־
מוֹאָב שָׁמְעוּ כִּי־עָלוּ הַמְּלָכִים לְהִלָּחֶם בָּם וַיִּצָּעֲקוּ מִכֹּל
22 חֹגֵר חֲגֹרָה וָמַעְלָה וַיַּעַמְדוּ עַל־הַגְּבוּל׃ וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר
וְהַשֶּׁמֶשׁ זָרְחָה עַל־הַמָּיִם וַיִּרְאוּ מוֹאָב מִנֶּגֶד אֶת־הַמַּיִם
23 אֲדֻמִּים כַּדָּם׃ וַיֹּאמְרוּ דָם זֶה הֶחָרֶב נֶחֱרְבוּ הַמְּלָכִים
24 וַיַּכּוּ אִישׁ אֶת־רֵעֵהוּ וְעַתָּה לַשָּׁלָל מוֹאָב׃ וַיָּבֹאוּ

אֶל־מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל וַיָּקֻמוּ יִשְׂרָאֵל וַיַּכּוּ אֶת־מוֹאָב
וַיָּנֻסוּ מִפְּנֵיהֶם וַיָּבוֹא־בָהּ וְהַכּוֹת אֶת־מוֹאָב׃ וְהֶעָרִים כה
יֶהֶרְסוּ וְכָל־חֶלְקָה טוֹבָה יַשְׁלִיכוּ אִישׁ־אַבְנוֹ וּמִלְאוּהָ
וְכָל־מַעְיַן־מַיִם יִסְתֹּמוּ וְכָל־עֵץ־טוֹב יַפִּילוּ עַד־הַשְּׁאִיר
אַבְנֶיהָ בַּקִּיר חָרֶשֶׁת וַיָּסֹבּוּ הַקַּלָּעִים וַיַּכֻּהוּ׃ וַיַּרְא 26
מֶלֶךְ מוֹאָב כִּי־חָזַק מִמֶּנּוּ הַמִּלְחָמָה וַיִּקַּח אִתּוֹ שְׁבַע־
מֵאוֹת אִישׁ שֹׁלֵף חֶרֶב לְהַבְקִיעַ אֶל־מֶלֶךְ אֱדוֹם וְלֹא
יָכֹלוּ׃ וַיִּקַּח אֶת־בְּנוֹ הַבְּכוֹר אֲשֶׁר־יִמְלֹךְ תַּחְתָּיו 27
וַיַּעֲלֵהוּ עֹלָה עַל־הַחוֹמָה וַיְהִי־קֶצֶף גָּדוֹל עַל־יִשְׂרָאֵל
וַיִּסְעוּ מֵעָלָיו וַיָּשֻׁבוּ לָאָרֶץ׃

ד Cap. IV.

וְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי־הַנְּבִיאִים צָעֲקָה א *
אֶל־אֱלִישָׁע לֵאמֹר עַבְדְּךָ אִישִׁי מֵת וְאַתָּה יָדַעְתָּ כִּי
עַבְדְּךָ הָיָה יָרֵא אֶת־יְהוָה וְהַנֹּשֶׁה בָּא לָקַחַת אֶת־
שְׁנֵי יְלָדַי לוֹ לַעֲבָדִים׃ וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע מָה 2
אֶעֱשֶׂה־לָּךְ הַגִּידִי לִי מַה־יֶּשׁ־לָכִי בַּבָּיִת וַתֹּאמֶר אֵין
לְשִׁפְחָתְךָ כֹל בַּבַּיִת כִּי אִם־אָסוּךְ שָׁמֶן׃ וַיֹּאמֶר לְכִי 3
שַׁאֲלִי־לָךְ כֵּלִים מִן־הַחוּץ מֵאֵת כָּל־שְׁכֵנָיִךְ כֵּלִים
רֵקִים אַל־תַּמְעִיטִי׃ וּבָאת וְסָגַרְתְּ הַדֶּלֶת בַּעֲדֵךְ 4
וּבְעַד־בָּנַיִךְ וְיָצַקְתְּ עַל כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה וְהַמָּלֵא
תַּסִּיעִי׃ וַתֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ וַתִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעֲדָהּ וּבְעַד ה
בָּנֶיהָ הֵם מַגִּישִׁים אֵלֶיהָ וְהִיא מֹיֶצֶקֶת׃ וַיְהִי 6
כְּמַלֹּאת הַכֵּלִים וַתֹּאמֶר אֶל־בְּנָהּ הַגִּישָׁה אֵלַי עוֹד כֶּלִי
וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֵין עוֹד כֶּלִי וַיַּעֲמֹד הַשָּׁמֶן׃ וַתָּבֹא 7
וַתַּגֶּד לְאִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְכִי מִכְרִי אֶת־הַשָּׁמֶן
וְשַׁלְּמִי אֶת־נִשְׁיֵכִי וְאַתְּ וּבָנַיִכִי תִּחְיִי בַּנּוֹתָר׃

לך קרי v. 2. הפטרת וירא * v. 1. ויכו קרי v. 24. ויהי
ובניך ק׳ ibid. נשיך ק׳ v. 7. מוצקת ק׳ v. 5. שכניך ק׳ v. 3.

מצערן געשלאגען, וועלכע נון מואב נור בייטע ווערען: (כה) וויא ערשיהנען האראוף פאר פאר לעגר פון ישראל • פאר מואב זיך
איא ישראלים אויף, מוכה גריפענען דיא מואבים מן • דיסע פולהען
פאר יגענען, דיא זיא נון גאנצליך שלוגען, מוכה מואב מייכנאהמען:
(כה) וויא ניערשטערהרטען, ואדען דיא שטאדטע • וואו מען גוטער פעלד
וואר, דא וואדענען זיא יעדער ויינען שטיין הין, מוכה פילטען מיהן
לאשיט מן • יעדע וואסער־קוועלע פערשטאפפטען זיא • מוכה יעדען
גוטען בוים היבען זיא אוף • וזו לאס נור דיא שטיינע (דיא מויערן)
פון קיר־חרשת נאך שטאנדען • וועלכעס דיא שליידערער נון
מוארינגטען, מוכה מנגריפפען • (כו) אס נון דער קעניג פון
מואב זאה, לאס ער דען קאמפף ניכט מוס־האלטען קאנטע,
נאהם ער זיבען הונדערט מאן, דיא לאס שווערט צוגען (צום מיינ־
הויען גענאיגטע קריגער) מיט זיך, אוף בים נו דעם קעניג פון
אדום דורכ־נו־ברעכען • עליין זיא פערמאכטען עס ניכט:
(כז) ער נאהם היערואוף זיינען ערסט־געבאהרנען זאהן, דער נאך
מיהם רעגירען ואלטע, מוכה ברעכטע מיהן נוס פפערד, פאגען אוף
דער מויער • עס וואכד לאדורך גרא פפער מוואווילען גענגען ישראל •
זיא צוגען עכלוך פון מיהם אב, מוכה קעהרטען מן מיהר נאך
נורים:

קאפיטעל ד

(א) מיינע פרוא, פון דען עהע־וויבערן דער פרופעטען־שילער,
יאמוערטע מיינסט געגען אלישע, מינדעסט זיא שפראך, דיין
קנעכט, מין גמטע, מיסט גיעשטארבען • דוא וויסט וויא גמטעס־
פירכטיג ער וואר • מוכה נון קומט מיין גוייביגער, וך מיינע
גוויים קינדער נו שקלפען נו בעהמען: (ב) דא זאגטע אלישע
נו מיהר, וואס קאן איך דיר טהון? דאך זאגע, וואס האסט דוא
עטוואס מן דעם הויסע? וזא אנטווארטעטע, דיינע מאגד האט גאר
ניכטס מן דעם הויסע, אוס מיין פלישכען וזא עהע: (ג) ער שפראך,
געהע הין, מוכה באורג דיר גפפעסע, מוסער דעם הויסע, פון
אלען דיינען נאכבארן • יעערע גפפעסע נעמלך • מוכה יא ניכט
וועניגע: (ד) גענע דאן היכאיין, שליס דיך מיט דיינען קינדערן
מיין, מוכה גיסט מן אלע דיסע גפפעסע, מוכה ריקט מיינער וואס
פאלע וועג: (ה) וזא גינג פון מיהם היבוועג, מוכה פערשלאס זיך
מיט מיהרען זהנען • דיסע נאבטען מיהר נו, מוכה וזא וואס מיין:
(ו) אוס דיא גפפעסע פאלע וואלטען, ואגטע וזא נו מיהרען: זאהנע,
רייכט מיר נאך מיין גפפעסע הער • ער אנטווארטעטע, עס ניסט
קיין גפפעסע מעהר דא • נון הערטע דאס עהע אוף נו פליסען:
(ז) וזא גינג היערואוף, מוכה שטאטטעטע דעם גטטליכען מאנגע
בעריכט אב • ער שפראך, גענע הין, פערקויפע דאס עהע, זאהלע
דיינע שולד, מוכה שטאטטעטע דעם גטטליכען מאנגע; זאהנע
גו לעבען האבען:

מיינע

8 וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע
אֶל־שׁוּנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֵק־בּוֹ לֶאֱכָל־לָחֶם ׃ וַתְּאמֶר
9 וַיְהִי מִדֵּי עָבְרוֹ יָסֹר שָׁמָּה לֶאֱכָל־לָחֶם ׃ וַתֹּאמֶר
אֶל־אִישָׁהּ הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא
י עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד ׃ נַעֲשֶׂה־נָּא עֲלִיַּת־קִיר קְטַנָּה
וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ
11 אֵלֵינוּ יָסוּר שָׁמָּה ׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה וַיָּסָר אֶל־
12 הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב־שָׁמָּה ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ קְרָא
13 לַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא־לָהּ וַתַּעֲמֹד לְפָנָיו ׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ אֱמָר־נָא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתְּ ׀ אֵלֵינוּ אֶת־כָּל־
הַחֲרָדָה הַזֹּאת מֶה לֵעָשׂוֹת לָךְ הֲיֵשׁ לְדַבֵּר־לָךְ אֶל־
הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל־שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי
14 יֹשָׁבֶת ׃ וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי אֲבָל
טו בֵּן אֵין־לָהּ וְאִישָׁהּ זָקֵן ׃ וַיֹּאמֶר קְרָא־לָהּ וַיִּקְרָא־
16 לָהּ וַתַּעֲמֹד בַּפָּתַח ׃ וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה
אַתְּי חֹבֶקֶת בֵּן וַתֹּאמֶר אַל־אֲדֹנִי אִישׁ הָאֱלֹהִים אַל־
17 תְּכַזֵּב בְּשִׁפְחָתֶךָ ׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן לַמּוֹעֵד
18 הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע ׃ וַיִּגְדַּל
הַיֶּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל־אָבִיו אֶל־הַקְּצִרִים ׃
19 וַיֹּאמֶר אֶל־אָבִיו רֹאשִׁי ׀ רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל־הַנַּעַר שָׂאֵהוּ
כ אֶל־אִמּוֹ ׃ וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל־
21 בִּרְכֶּיהָ עַד־הַצָּהֳרַיִם וַיָּמֹת ׃ וַתַּעַל וַתַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־
22 מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגֹּר בַּעֲדוֹ וַתֵּצֵא ׃ וַתִּקְרָא
אֶל־אִישָׁהּ וַתֹּאמֶר שִׁלְחָה נָא לִי אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים
וְאַחַת הָאֲתֹנוֹת וְאָרוּצָה עַד־אִישׁ הָאֱלֹהִים וְאָשׁוּבָה ׃
23 וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ אַתְּי הֹלֶכֶת אֵלָיו הַיּוֹם לֹא־חֹדֶשׁ וְלֹא

(ח) מיינעס טאָגעס רייסט אֱלִישָׁע נאָך שׁוּנֶם · דאָרט וואָהנט
מיינע פֿאַרנעהמע פֿרוי, וועלכע מיך נעטהיגט, בייא מיר זו
שפייסן · זייט דעם קעהרט ער, זו אָפּט ער זוך־רייסט, דאָרט
זיין, מוז ער זו שפייסן: (ט) זיא זאָגט זו מיהרעם מאַנען,
זיהע מיינאַן, מיך וויס יעצט, דאָס מיין הייליגער געטט־ליכער
מאַן מיסט, דער שטעטס בייא מוז דורך־רייסט: (י) זו ערויבט
זאָך, דאָס וויר מיין מאַנעם נישטערען מיינריכטען, מוז דיר
מיהן מיין בעטט, מיינען טיש, שטוהל, מוז לייכטער היכמיין שטעלען·
זאָלט, ווען ער זו מוז קאָמען, ער זיך דאָרט נישטיגען קאָן: (יא) מיי־
נעם מאַרגענס כון, זאָס ער דאָהין קאָם, מין דעם מאַנעם נישטער
מאַבגעשטיגען וואָר, מוז באָכט־זאָגער זיך הילט: (יב) זאָגט ער זו
זיינעם דיהנער גֵּיחֲזִי, רופֿט מיר דיא שׁוּנַמִּית · דיסער ריף מיהר,
זו אים שטאַנד פֿאָר מיהם: (יג) ער זאָטט מיהם נעמעלך מוך־
נעטראַבען, מיהר זו זאָגען, זיהע! זוז האָסט פֿיר מוז מיך זיא
זאָרגפֿאָלט גענאָממען, וואָס קענסטט מען זאָפֿיר פֿיר דיך טהון?
מיסט עטוואָ פֿיר דיך מיינע פֿירביטטע בייא דעם קעניגע מאָער
פֿעלד־העררן זו מאַכען? זיא זאָד זור מַטטוואָרט, מיך וואָהנע מין
דעם קרייסע מיינער מיגענען לייטע: (יד) זאָ זאָגט יענער,
מאָער וואָרמען קענסטט מען מיהר דען דיהנען? גֵּיחֲזִי ערווידערטע,
מיך וויס ניכטס, זאָס דאָס זיא קיינען זאָהן האָט, מוך מיהר מען
זאָל מיסט: (טו) דאָרויף זאָגט דען יענער, רופֿט מיהר, מוך
דיסער ריף מיהר, מוך זיא שטעלטט זיך מוטטער דיא טהירע: (יו) דאָ
שפראַך אֱלִישָׁע, מוך דיסע נייט מיבער מיין יאָהר, מומאַרמאסט
זוז מיינען זאָהן · זיא ערווידערטע, ניכט זאָך, מיין הערר! בעטט־
ליכער מען! מאָכט דייגער מאָגד קיינע טריבליכע האַפֿענונג:
(יח) מאָער דיא פֿרוי וואָרד שוואַנגער, בעבאָהר מיינען זאָהן, זאָס
דאָס יאָהר מוך וואָר, מוך עבען דיא נייט, וועלכע אֱלִישָׁע מיהר
בעשטימט האָטטע: (יט) דאָס קינד וואוכס הערַן. מיינעס טאָגעס
גינג עס הינאַוס, זו זייטען פֿאָטער, זו דען שניטטערן: (כ) פֿלעג־
ליך פֿינג עס זו בעבען זייטען פֿאָטער זו קוּאָבען, זאָ, מיין קאָפּף!
מיין קאָפּף! דיסער זאָגט זו מיינעם קנעכטען, טראָגט עס זו זיי־
נער מוטטער: (כ) דיסער נאָהם עס מוך דען פֿרָן, מוך בראָכט
עס זו זיינער מוטטער · היער זאָם עס מוך מיהרעם שׁאָסט, ביס
מיטטאָג, מוך שטאָרב: (כא) נון גינג זיא היגאוך, לעגטע עס מוך
דאָס בעטט דעם גטטט־ליכען מאַנעם, שׁאָם עס מיין, נאָכדעם זיא
היגאוס געפֿאַרגען וואָר: (כב) זיס מיהרען מאָן רופֿען, מוך
זאָגט דען דיהנערן, מוך מיינע עסעלין·
זו מיהם, שיקט מיר זאָך מיינען פֿאָן דען דיהנערן, מוך מיינע עסעלין·
היגאוס געפֿאַרגען וואָר: (כב) זיס מיהרען מאָן רופֿען, מוך זאָגט
דעם קרייסע מיינער מיגענען לייטע: (כד) זאָ זאָגט יענער,
מאָער וואָרמען קענסטט מען מיהר דען דיהנען? גֵּיחֲזִי ערווידערטע,
מיך וויס ניכטס, זאָס דאָס זיא קיינען זאָהן האָט, מוך מיהר מען
זאָל מיסט: (טו) דאָרויף זאָגט דען יענער, רופֿט מיהר, מוך
דיסער ריף מיהר, מוך זיא שטעלטט זיך מוטטער דיא טהירע: (יו) זאָ
שפראַך אֱלִישָׁע, מוך דיסע נייט מיבער מיין יאָהר, מומאַרמאסט
זוז מיינען זאָהן · זיא ערווידערטע, ניכט זאָך, מיין הערר! בעטט־
ליכער מען! מאָכט דייגער מאָגד קיינע טריבליכע האַפֿענונג:
(יח) מאָער דיא פֿרוי וואָרד שוואַנגער, בעבאָהר מיינען זאָהן, זאָס
דאָס יאָהר מוך וואָר, מוך עבען דיא נייט, וועלכע אֱלִישָׁע מיהר
בעשטימט האָטטע: (יט) דאָס קינד וואוכס הערַן. מיינעס טאָגעס
גינג עס הינאַוס, זו זייטען פֿאָטער, זו דען שניטטערן: (כ) פֿלעג־
ליך פֿינג עס זו בעבען זייטען פֿאָטער זו קוּאָבען, זאָ, מיין קאָפּף!
מיין קאָפּף! דיסער זאָגט זו מיינעם קנעכטען, טראָגט עס זו זיי־
נער מוטטער: (כא) נון גינג זיא היגאוך, לעגטע עס מוך
דאָס בעטט דעם גטטט־ליכען מאַנעם, שׁאָם עס מיין, נאָכדעם זיא
היגאוס געפֿאַרגען וואָר: (כב) זיס מיהרען מאָן רופֿען, מוך זאָגט
דעם קרייסע מיינער מיגענען לייטע: (כד) זיא זאָד זור מַטטוואָרט, מיך וואָהנע מין
פֿעלד־העררן זו מאַכען? זיא גאָד זור מַטטוואָרט, מיך וואָהנע מין
זיינעם דיהנער גֵּיחֲזִי, רופֿט מיר דיא שׁוּנַמִּית · דיסער ריף מיהר,
מוך זיא שטעלטט זיך מוטטער דיא טהירע: (יו) זאָ
שפראַך אֱלִישָׁע, מוך דיסע נייט מיבער מיין יאָהר, מומאַרמאסט
זוז מיינען זאָהן · זיא ערווידערטע, ניכט זאָך, מיין הערר! בעטט־
ליכער מען! מאָכט דייגער מאָגד קיינע טריבליכע האַפֿענונג:
(יח) מאָער דיא פֿרוי וואָרד שוואַנגער, בעבאָהר מיינען זאָהן, זאָס
דאָס יאָהר מוך וואָר, מוך עבען דיא נייט, וועלכע אֱלִישָׁע מיהר
בעשטימט האָטטע: (יט) דאָס קינד וואוכס הערַן. מיינעס טאָגעס
גינג עס הינאַוס, זו זייטען פֿאָטער, זו דען שניטטערן: (כ) פֿלעג־
ליך פֿינג עס זו בעבען זייטען פֿאָטער זו קוּאָבען, זאָ, מיין קאָפּף!
מיין קאָפּף! דיסער זאָגט זו מיינעם קנעכטען, טראָגט עס זו זיי־
נער מוטטער: (כא) נון גינג זיא היגאוך, לעגטע עס מוך
דאָס בעטט דעם גטטט־ליכען מאַנעם, שׁאָם עס מיין, נאָכדעם זיא
מיטטאָג, מוך שטאָרב · היער זאָם עס מוך מיהרעם שׁאָסט, ביס
עס זו זיינער מוטטער: (כ) דיסער נאָהם עס מוך דען פֿרָן, מוך בראָכט

8 וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישָׁע
אֶל־שׁוּנֵם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֵק־בּוֹ לֶאֱכָל־לָחֶם ׃ וַתְּאמֶר
9 וַיְהִי מִדֵּי עָבְרוֹ יָסֹר שָׁמָּה לֶאֱכָל־לָחֶם ׃ וַתֹּאמֶר
אֶל־אִישָׁהּ הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קָדוֹשׁ הוּא
י עֹבֵר עָלֵינוּ תָּמִיד ׃ נַעֲשֶׂה־נָּא עֲלִיַּת־קִיר קְטַנָּה
וְנָשִׂים לוֹ שָׁם מִטָּה וְשֻׁלְחָן וְכִסֵּא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ
11 אֵלֵינוּ יָסוּר שָׁמָּה ׃ וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֹא שָׁמָּה וַיָּסָר אֶל־
12 הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב־שָׁמָּה ׃ וַיֹּאמֶר אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ קְרָא
13 לַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָא־לָהּ וַתַּעֲמֹד לְפָנָיו ׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ אֱמָר־נָא אֵלֶיהָ הִנֵּה חָרַדְתְּ ׀ אֵלֵינוּ אֶת־כָּל־
הַחֲרָדָה הַזֹּאת מֶה לֵעָשׂוֹת לָךְ הֲיֵשׁ לְדַבֵּר־לָךְ אֶל־
הַמֶּלֶךְ אוֹ אֶל־שַׂר הַצָּבָא וַתֹּאמֶר בְּתוֹךְ עַמִּי אָנֹכִי
14 יֹשָׁבֶת ׃ וַיֹּאמֶר וּמֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי אֲבָל
טו בֵּן אֵין־לָהּ וְאִישָׁהּ זָקֵן ׃ וַיֹּאמֶר קְרָא־לָהּ וַיִּקְרָא־
16 לָהּ וַתַּעֲמֹד בַּפָּתַח ׃ וַיֹּאמֶר לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה
אַתְּי חֹבֶקֶת בֵּן וַתֹּאמֶר אַל־אֲדֹנִי אִישׁ הָאֱלֹהִים אַל־
17 תְּכַזֵּב בְּשִׁפְחָתֶךָ ׃ וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתֵּלֶד בֵּן לַמּוֹעֵד
18 הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אֲשֶׁר־דִּבֶּר אֵלֶיהָ אֱלִישָׁע ׃ וַיִּגְדַּל
הַיֶּלֶד וַיְהִי הַיּוֹם וַיֵּצֵא אֶל־אָבִיו אֶל־הַקְּצִרִים ׃
19 וַיֹּאמֶר אֶל־אָבִיו רֹאשִׁי ׀ רֹאשִׁי וַיֹּאמֶר אֶל־הַנַּעַר שָׂאֵהוּ
כ אֶל־אִמּוֹ ׃ וַיִּשָּׂאֵהוּ וַיְבִיאֵהוּ אֶל־אִמּוֹ וַיֵּשֶׁב עַל־
21 בִּרְכֶּיהָ עַד־הַצָּהֳרַיִם וַיָּמֹת ׃ וַתַּעַל וַתַּשְׁכִּבֵהוּ עַל־
22 מִטַּת אִישׁ הָאֱלֹהִים וַתִּסְגֹּר בַּעֲדוֹ וַתֵּצֵא ׃ וַתִּקְרָא
אֶל־אִישָׁהּ וַתֹּאמֶר שִׁלְחָה נָא לִי אֶחָד מִן־הַנְּעָרִים
וְאַחַת הָאֲתֹנוֹת וְאָרוּצָה עַד־אִישׁ הָאֱלֹהִים וְאָשׁוּבָה ׃
23 וַיֹּאמֶר מַדּוּעַ אַתְּי הֹלֶכֶת אֵלָיו הַיּוֹם לֹא־חֹדֶשׁ וְלֹא

שבת v. 16. את קרי

ibid. ולכת קרי ibid. את קרי v. 23. עד באן

שַׁבָּת וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַתַּחְבֹּשׁ הָאָתוֹן וַתֹּאמֶר אֶל־ 24
נַעֲרָהּ נְהַג וְלֵךְ אַל־תַּעֲצָר־לִי לִרְכֹּב כִּי אִם־אָמַרְתִּי
לָךְ׃ וַתֵּלֶךְ וַתָּבֹא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל כה
וַיְהִי כִּרְאוֹת אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֹתָהּ מִנֶּגֶד וַיֹּאמֶר
אֶל־גֵּיחֲזִי נַעֲרוֹ הִנֵּה הַשּׁוּנַמִּית הַלָּז׃ עַתָּה רוּץ־נָא 26
לִקְרָאתָהּ וְאֱמָר־לָהּ הֲשָׁלוֹם לָךְ הֲשָׁלוֹם לְאִישֵׁךְ הֲשָׁלוֹם
לַיֶּלֶד וַתֹּאמֶר שָׁלוֹם׃ וַתָּבֹא אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־ 27
הָהָר וַתַּחֲזֵק בְּרַגְלָיו וַיִּגַּשׁ גֵּיחֲזִי לְהַדְּפָהּ וַיֹּאמֶר אִישׁ
הָאֱלֹהִים הַרְפֵּה־לָהּ כִּי־נַפְשָׁהּ מָרָה־לָהּ וַיהוָה הֶעְלִים
מִמֶּנִּי וְלֹא הִגִּיד לִי׃ וַתֹּאמֶר הֲשָׁאַלְתִּי בֵן מֵאֵת 28
אֲדֹנִי הֲלוֹא אָמַרְתִּי לֹא תַשְׁלֶה אֹתִי׃ וַיֹּאמֶר לְגֵיחֲזִי 29
חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח מִשְׁעַנְתִּי בְיָדְךָ וְלֵךְ כִּי תִמְצָא־אִישׁ
לֹא תְבָרְכֶנּוּ וְכִי־יְבָרֶכְךָ אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ וְשַׂמְתָּ מִשְׁעַנְתִּי
עַל־פְּנֵי הַנָּעַר׃ וַתֹּאמֶר אֵם הַנַּעַר חַי־יְהוָה וְחֵי־ ל
נַפְשֶׁךָ אִם־אֶעֱזָבֶךָּ וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אַחֲרֶיהָ׃ וְגֵחֲזִי עָבַר 31
לִפְנֵיהֶם וַיָּשֶׂם אֶת־הַמִּשְׁעֶנֶת עַל־פְּנֵי הַנַּעַר וְאֵין קוֹל
וְאֵין קָשֶׁב וַיָּשָׁב לִקְרָאתוֹ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר לֹא הֵקִיץ
הַנָּעַר׃ וַיָּבֹא אֱלִישָׁע הַבַּיְתָה וְהִנֵּה הַנַּעַר מֵת מֻשְׁכָּב 32
עַל־מִטָּתוֹ׃ וַיָּבֹא וַיִּסְגֹּר הַדֶּלֶת בְּעַד שְׁנֵיהֶם וַיִּתְפַּלֵּל 33
אֶל־יְהוָה׃ וַיַּעַל וַיִּשְׁכַּב עַל־הַיֶּלֶד וַיָּשֶׂם פִּיו עַל־ 34
פִּיו וְעֵינָיו עַל־עֵינָיו וְכַפָּיו עַל־כַּפָּיו וַיִּגְהַר עָלָיו וַיִּחַם
בְּשַׂר הַיֶּלֶד׃ וַיָּשָׁב וַיֵּלֶךְ בַּבַּיִת אַחַת הֵנָּה וְאַחַת לה
הֵנָּה וַיַּעַל וַיִּגְהַר עָלָיו וַיָּזוֹרוּ הַנַּעַר עַד־שֶׁבַע פְּעָמִים
וַיִּפְקַח הַנַּעַר אֶת־עֵינָיו׃ וַיִּקְרָא אֶל־גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר 36
קְרָא אֶל־הַשּׁוּנַמִּית הַזֹּאת וַיִּקְרָאֶהָ וַתָּבֹא אֵלָיו וַיֹּאמֶר
שְׂאִי בִנֵךְ׃ וַתָּבֹא וַתִּפֹּל עַל־רַגְלָיו וַתִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה 37

כפיו קרי v. 34. ותשא

(כד) זיך דיא עסעלן שטעלן, מוכ שנעל נו מיהרעם דיהנער, (כה) זיא, מוכ בעהע נו, שם מיך מן דעם רייטען ניכט שטיל־ האלטען, עס ווייא דען, דאם מיך עס דיר בעהייפען האבע: (כה) זיא ריטט אוסם פארט, נו דעם בעטטלוכען אנבענע, נאך דעם בערגע כרמל. אוס דיסער זיא פאן פערנע ערבליקטע, שנעל אר נו זיינעם דיהנער גיחזי, זיהע דא! שונמית דיא שונאמית: (כו) לויף מיהר אוסם ענטגעגען, מוכ פרעגע זיא, בעפינדעסט דוא דיך וואהל? מיסט דיין מאן, דיין קינד דאך וואהל? זיא אנט־ ווארטעט, וואהל: (כז) אלס זיא בייא דעם בעטטלוכען אנבענע, מוך דעם בערגע אבגעקאמען וואר, אומפאסטע זיא ויינע פיסע. גיחזי טראט הינצו, זיא אב־נו־האלטען. אבער דער בעטטלוכע מאן זאגטע, דאם זיא, דען זיא האט עטוואס, דאס מיהר נעהמיטה זעהר בעטרידעט, מוכ דער עוויגע האט עס מיר פערבארגען, מוכ מיר ניכט פארא זאגט: (כח) זיא שפראך, האבע מיך דען מיינען העררען מיך מיין קינד גענעטהען? זאגטע מיך ניכט פיואהר, אויא מיר קיינע טריגליכע האפפנונג? (כט) ער בע־ פאהל היערואוף דעם גיחזי, גירטע דיינע לענדען, נים מיינען שטאב מן דיא האנד, מוכ גענהע הין, בעגעגנעט דיר יעמאנד, זו גרייפע מיהן ניכט, גריסט דיך יעמאנד, זו דאנקע מיהם ניכט. מוכ לעגע מיינען שטאב אוף דאס אבגעזיכט דעס קנאבען: (ל) אבער דיא מוטטער דעס קנאבען זאגטע, זו ווהר דער עוויגע לעבעט, מוכ דוא לעבעסט, מיך פערלאסע דיך ניכט! ער אנטט וך דאהער אוף, מוכ פאלגטע מיהר: (לא) גיחזי ווהר מיבדעסען דעס קנאבען גענאנגען, מוכ האטטע דען שטאב אוף דאס אבגעזיכט דעס קנאבען געלעגט. עס ערפאלגטע אבער וויט נאך גיכט שטיל־ דעס גענהיהם. ער קאם דאהער צוריק, זיינעם העררן ענטגעגען, מוכ בעריכטעטע מיהם, דער קנאבע זיא ניכט ערוואכט: (לב) אלס אלישע אין דאס צימער טראט, מוכ דען קנאבען נאך טאט אוף זיינעם בעטטע ליגען, מוכ בעטראכטעטע מיהם, דער קנאבע זיא טויט דעם קנאבען (לג) שלאס ער זיך אוף דעם עוויגען: (לד) ער שטיג היכאוף, מוכ פלעהעטע נו דעם עוויגען, מוכ דען קנאבען נאך טאט אוף (אוף בעטטע) לעגטע זיך אבער דאס קינד הין, טהאט זיינען מונד אוף דעם קינדעם מוכ, זיינע אוגען אוף זיינע אוגען, זיינע האנדע אוף זיינע, מוכ לעגטע זיך גאנץ אוף דעם קינדעם ערוואהרמעט: מיבער מיהם. דאדורך וואהרד דער קערפער דעס קינדעס ערוואהרמעט: (לה) ער גינג היערואוף מין דעם צימער אוף מוכ אב. לעגטע זיך דען מבערמאלס היכאוף, מוכ שטרעקטע זיך מיבער מיהן הין. דער קנאבע ניסטע נון ניבען מאל, מוכ שוג עכלזיך דיא אוגען אוף: (לו) ער רים גאדען גיחזי, מוכ שפראך, רופע מיר דיא שונמית! ער רים מיהר, זיא קאם נו מיהם. מוכ ער זאגטע, ניכ דייגען וואהן: (לז) זיא טראט הין, פיל מיהם נו פיסען, מוכ שטרעק־ טע זיך אוף דיא ערדע הין. נאהם דען מיהרען וואהן, מוכ גינג היכאוף:

הינמוס: (לח) סוס אֱלִישָׁע נאך גלגל נוריק קאך, וואר
הונגערס־נאטה מן דעך האבע. עס זאטן עבען איז יונגען
פראפעטען פאר מיהק, סוס ער נו זיינעך דיהנער זאבטע, ועגע
דען גרעסטן טאפף נו, מוך קאכע מיין בעמיסע, פיר איז יונגען
פראפעטען: (לט) נון גינג מייענער הינמוס אוף דאס פעלד, מוס
קרייטער נו זאמאלן, מוך פאבע מייענע קאלאקווינטען־שטוידע.
ער זאס איז קאלאקווינטען דאפען אב, זו פיל ער מן זיינען רעך
בעהאנן קאבטע, קאך זאמיט נאך הויסע, מוך נעראשניטט זיא
מן דען טאפף נו דעך בעמיסע. דען זיא קאבטען זיא ניכט: (מ) וואן
ריכטעטע פיר איז זייטע נוס שפייסען מן. קוס האטטען זיא פאך
דעך בעמיסע עטוואס בעגעסען, זו שריען זיא, עס איסט גיפט אין
דעך טאפף נו דעך בעמיסע! בעטטלייער וואן! מוך קאבטען ניכט וויטער עסען:
(מא) דא זאבטע ער, בריבגען מאהל הער! דיסעס וואך ער אין דען
טאפף, מוך בעפאהל, (זיינעך דיהנער) ריכטע עס נור דען זייטען
אוף, דאס זיא עסען. מוך עס וואר ווירקיך נון ניכטס שלעכטעס
מעהר אין דעך טאפף: (מב) מיינסט קאך אוף וואן פאן דער זאבּ־
שאפּט שלישה, מוך ברעכטע דעך בעטטלייער וואבּע ברעטע פאן
נייעך בעטרייד, בעוואלך נוואנציג זאבע בעראסטען־ברוט. מוך
עטוואס גרינע קערנער אין זיינעך זאקע. אלישע שפראך, גיב
עס דען זייטען הין נו עסען: (מג) זיין דיהנער ערווידערטע, וויא קאן
מיך הונדערט מענשען פאראוענען? יענער זאבטע, גיב עס נור
דען זייטען הין נו עסען. דען זא האט דער עוויגע בעשפראכען,
וועדען עסען, מוך נאך מיבריג וואבּען: (מד) ער וענטע עס מיהנען
בעשפראכען האטטען:

קאפיטעל ה

(א) נעמן, דער פעלד־הערר דעס קעניגס פאן ארם, וואר מיין
פאטער אבּער דעך האבּע. זיא וואבּען, מוך ליבּען נאך מיבריג, וויא דער עוויגע
דורך מיהן האטטע דער עויגע העררן, מוך זיהר מאבּ־
זעליגען. דען דורך מיהן האטטע דער עוויגע מיין וואבּע ארמים
מיינען זיך פערהיהלפן. דיסער בעריהמטע העלד וואר מבער מוים־
זיגיג: (ב) נון האטטען זיא ארמים, וועלכע מוים שטרייף־גיגע
מוים־נאבּען, מוים דעך וואבּע ישראל מיין קלייניעס מאדכען גע־
פאבּטען. זיא פלעגטען נאך נעעהירט, זועלכעס בייא דער גענאהלין דעס נעמן
פאבּגען וועב־געפיהרט, זועלכעס זיא דעך גענאהלין דעס נעמן
מיך דיהנטעט וואר: (ג) דיסעס מאדכען וואבּטע מיין וואן נו מיהרער
בעבּיטהערין, מעכטע זיך נור מיין הערר מיט ביטטען אן דען פרא־
פעטען נו שמרון וועבּען, זו וירדע ער מיהן פאן זיינעך מוים־
זאבּע בעפרייען: (ד) ער (נעמן) גינג הין, מוך ערצאהלטע זיינעך
העררן, זו מוך זו האט דאס מאדכען מוים דעך וואבּע ישראל
גיזאבּט. ער ריססט נון אב, מוך נעהען פאבּען קוייעך:

35 וַתִּשָּׂא אֶת־בְּנָהּ וַתֵּצֵא׃ וֶאֱלִישָׁע
שָׁב הַגִּלְגָּלָה וְהָרָעָב בָּאָרֶץ וּבְנֵי הַנְּבִיאִים יֹשְׁבִים
לְפָנָיו וַיֹּאמֶר לְנַעֲרוֹ שִׁפְתֹּ הַסִּיר הַגְּדוֹלָה וּבַשֵּׁל נָזִיד
39 לִבְנֵי הַנְּבִיאִים׃ וַיֵּצֵא אֶחָד אֶל־הַשָּׂדֶה לְלַקֵּט אֹרֹת
וַיִּמְצָא גֶּפֶן שָׂדֶה וַיְלַקֵּט מִמֶּנּוּ פַּקְעֹת שָׂדֶה מְלֹא בִגְדּוֹ
מ וַיָּבֹא וַיְפַלַּח אֶל־סִיר הַנָּזִיד כִּי־לֹא יָדָעוּ׃ וַיִּצְקוּ
לָאֲנָשִׁים לֶאֱכֹל וַיְהִי כְּאָכְלָם מֵהַנָּזִיד וְהֵמָּה צָעֲקוּ
וַיֹּאמְרוּ מָוֶת בַּסִּיר אִישׁ הָאֱלֹהִים וְלֹא יָכְלוּ לֶאֱכֹל׃
41 וַיֹּאמֶר וּקְחוּ־קֶמַח וַיַּשְׁלֵךְ אֶל־הַסִּיר וַיֹּאמֶר צַק לָעָם
וְיֹאכֵלוּ וְלֹא הָיָה דָבָר רָע בַּסִּיר׃
42* וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שָׁלִשָׁה וַיָּבֵא
לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים עֶשְׂרִים־לֶחֶם שְׂעֹרִים
43 וְכַרְמֶל בְּצִקְלֹנוֹ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם וְיֹאכֵלוּ׃ וַיֹּאמֶר
מְשָׁרְתוֹ מָה אֶתֵּן זֶה לִפְנֵי מֵאָה אִישׁ וַיֹּאמֶר תֵּן לָעָם
44 וְיֹאכֵלוּ כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אָכוֹל וְהוֹתֵר׃ וַיִּתֵּן לִפְנֵיהֶם
וַיֹּאכְלוּ וַיּוֹתְרוּ כִּדְבַר יְהוָה׃

ה Cap. V.

א וְנַעֲמָן שַׂר־צְבָא מֶלֶךְ־אֲרָם הָיָה
אִישׁ גָּדוֹל לִפְנֵי אֲדֹנָיו וְנִשָּׂא פָנִים כִּי־בוֹ נָתַן־יְהוָה
2 תְּשׁוּעָה לַאֲרָם וְהָאִישׁ הָיָה גִּבּוֹר חַיִל מְצֹרָע׃ וַאֲרָם
יָצְאוּ גְדוּדִים וַיִּשְׁבּוּ מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל נַעֲרָה קְטַנָּה וַתְּהִי
3 לִפְנֵי אֵשֶׁת נַעֲמָן׃ וַתֹּאמֶר אֶל־גְּבִרְתָּהּ אֲחַלֵּי אֲדֹנִי
לִפְנֵי הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּשֹׁמְרוֹן אָז יֶאֱסֹף אֹתוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃
4 וַיָּבֹא וַיַּגֶּד לַאדֹנָיו לֵאמֹר כָּזֹאת וְכָזֹאת דִּבְּרָה הַנַּעֲרָה
ה אֲשֶׁר מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־אֲרָם לֵךְ בֹּא
וְאֶשְׁלְחָה סֵפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיֵּלֶךְ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ עֶשֶׂר

* v. 42. הפטרת תזריע

כִּכְּרֵי־כֶסֶף וְשִׁשָּׁת אֲלָפִים זָהָב וְעֶשֶׂר חֲלִיפוֹת בְּגָדִים׃
6 וַיָּבֵא הַסֵּפֶר אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר וְעַתָּה כְּבוֹא הַסֵּפֶר הַזֶּה אֵלֶיךָ הִנֵּה שָׁלַחְתִּי אֵלֶיךָ אֶת־נַעֲמָן עַבְדִּי
וְאַסַּפְתּוֹ מִצָּרַעְתּוֹ׃ 7 וַיְהִי כִּקְרֹא מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־
הַסֵּפֶר וַיִּקְרַע בְּגָדָיו וַיֹּאמֶר הֲאֱלֹהִים ם אָנִי לְהָמִית
וּלְהַחֲיוֹת כִּי־זֶה שֹׁלֵחַ אֵלַי לֶאֱסֹף אִישׁ מִצָּרַעְתּוֹ כִּי
אַךְ־דְּעוּ־נָא וּרְאוּ כִּי־מִתְאַנֶּה הוּא לִי׃ 8 וַיְהִי כְּשָׁמְעַ
אֱלִישָׁע אִישׁ־הָאֱלֹהִים כִּי־קָרַע מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶת־
בְּגָדָיו וַיִּשְׁלַח אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר לָמָּה קָרַעְתָּ בְּגָדֶיךָ
יָבֹא־נָא אֵלַי וְיֵדַע כִּי יֶשׁ נָבִיא בְּיִשְׂרָאֵל׃ 9 וַיָּבֹא
נַעֲמָן בְּסוּסוֹ וּבְרִכְבּוֹ וַיַּעֲמֹד פֶּתַח־הַבַּיִת לֶאֱלִישָׁע׃
10 וַיִּשְׁלַח אֵלָיו אֱלִישָׁע מַלְאָךְ לֵאמֹר הָלוֹךְ וְרָחַצְתָּ שֶׁבַע־
פְּעָמִים בַּיַּרְדֵּן וְיָשֹׁב בְּשָׂרְךָ לָךְ וּטְהָר׃ 11 וַיִּקְצֹף נַעֲמָן
וַיֵּלֶךְ וַיֹּאמֶר הִנֵּה אָמַרְתִּי אֵלַי יֵצֵא יָצוֹא וְעָמַד וְקָרָא
בְּשֵׁם־יְהוָה אֱלֹהָיו וְהֵנִיף יָדוֹ אֶל־הַמָּקוֹם ם וְאָסַף
הַמְצֹרָע׃ 12 הֲלֹא טוֹב אֲבָנָה וּפַרְפַּר נַהֲרוֹת דַּמֶּשֶׂק
מִכֹּל מֵימֵי יִשְׂרָאֵל הֲלֹא־אֶרְחַץ בָּהֶם וְטָהַרְתִּי וַיִּפֶן
וַיֵּלֶךְ בְּחֵמָה׃ 13 וַיִּגְּשׁוּ עֲבָדָיו וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַיֹּאמְרוּ אָבִי
דָּבָר גָּדוֹל הַנָּבִיא דִּבֶּר אֵלֶיךָ הֲלוֹא תַעֲשֶׂה וְאַף כִּי־
אָמַר אֵלֶיךָ רְחַץ וּטְהָר׃ 14 וַיֵּרֶד וַיִּטְבֹּל בַּיַּרְדֵּן שֶׁבַע
פְּעָמִים כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיָּשָׁב בְּשָׂרוֹ כִּבְשַׂר נַעַר
קָטֹן וַיִּטְהָר׃ 15 וַיָּשָׁב אֶל־אִישׁ הָאֱלֹהִים הוּא וְכָל־
מַחֲנֵהוּ וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה־נָא יָדַעְתִּי
כִּי אֵין אֱלֹהִים בְּכָל־הָאָרֶץ כִּי אִם־בְּיִשְׂרָאֵל וְעַתָּה
קַח־נָא בְרָכָה מֵאֵת עַבְדֶּךָ׃ 16 וַיֹּאמֶר חַי־יְהוָה אֲשֶׁר־
עָמַדְתִּי לְפָנָיו אִם־אֶקָּח וַיִּפְצַר־בּוֹ לָקַחַת וַיְמָאֵן׃

אמנה קרי v. 12. בסיסיו קרי v. 9. ויאמר

(ו) ער ברוך קאָם מַן דען קעניג פֿאָן יִשְׂרָאֵל, וואָרטן עס היס,
זָא וויא דיסער ברוך מַן דיך בעוואָנגט, הָאבע מיך נוּר מיינען קנעכט
נַעמָן נוּ דיר בעשיקט, דָאס זוּא מיהן פֿאָן ויינעם מוּס = זָאגט
זַיין: (ז) מוֹס ער קעניג פֿאָן יִשְׂרָאֵל דען ברוך בעוֹעסען הָאט =
טע, נעררים ער ויינע קלייַדער, מוּנד ריס, בין מיך דען מיין גאָטט!
ער טעדטען מוּנד זָעבענדיג מַכען קאָן! דָאס דיסער מיר מוּס =
טרָאגט, מיינען מַן פֿאָן דעם מוּס = זָאגט נוּ הייַזען? הָאבער בעבעט
מַכט, מוּנד מיהר וועדעט זעהען, דָאס ער נור בעוֹעגענהייט נוּ
שטרייט מיט מיר וזכט: (ח) מוֹס ער בעטטוֹיכט מַן אֱלִישָׁע
פֿערנָאהם, דָאס ער קעניג פֿאָן יִשְׂרָאֵל ויינע קלייַדער נעררישען
הָאבע. שיקטע ער נוּ דעם קענידג, מוּנד וֹס מיהן זָאגען, וואָרוּם
נעררישעסט דוּא דיינע קלייַדער? דָאס מיהן נוּ מיר קאָמען, ער זָאל
ערפָאהרען, דָאס מיין פֿרָאָגען מין יִשְׂרָאֵל מוֹסט: (ט) נַעַמָן קאָם
כון מיט ויינען רָאסען מוּנד וואָגען, מוּנד הוֹט פֿאָר דער הוֹס = טהירע
דעס אֱלִישָׁע: (י) אֱלִישָׁע שיקטע מיינען בָּטטהען הינאוּס, מוּנד
וֹס מיהן זָאגען, בעהָע הין, בָּאדע דיך ויבען מָאל מין דעם יַרדֵן, זָא
בעקָומָסט דוּא דיין פֿלייש ווידער, מוּנד ווירסט ריין:
(יא) זָא וואָרד נַעַמָן מויפֿגעבָרַכט, פֿוהר הינוועג, מוּנד שפרָאך,
מיך דָאכטע, ער ווירדע נוּ מיר הערַאוּס קָומען, זיך הין שטעלען,
דען נָאמען דעס עווִיגען, ויינעס גָּטטעס, אָנרופֿען, עטווָא מיט
זיינער הָאנד מיבער דיא שטעלע דעס אוּוס = זָאגען, מוּנד
זָא מיהן הייַזען: (יב) וויא, זינד דיא פלוּסע פֿאָן דַמֶּשֶׂק, אָבָּנָה
מוּנד פַּרפַּר, ניכט בעסער, מַי מוֹל גענוֹמֶען מין יִשְׂרָאֵל?
קענָנטע מיך ניכט מין דיסען מיך בָּאדען, מוּנד ריין ווערדען? ער
גינג מוֹסָ נָאכינג וועג: (יג) אָבער ויינע דיהנער טרָאכטען, מוּנד
מַכטען מיהן פֿאָרשטעלוּנגען, געביטהער! הָאט =
טע דער פרָאָפֿעט דיר עטוָאס שוועהרעס פֿערָאָרדנעט, ווירדעסט
דוּא עס ניכט געטהָאן הָאבען? מוּס מַי מָאכ זָא מאַכער, דָאס ער בלוֹס נוּ דיר
זָאגטע, בָּאדע דיך, מוּנד דוּא ווירסט ריין: (יד) ער גינג היערוּף
הינאָב, מוּנד טוֹכטע זיך מין דעם יַרדֵן זיבען מָאל מוּנטער · דָאס
דעם מוֹפֿטרָאגע דעס גָּטטעסמַכנעס · דָאס וואָרד זיין וייב וויא
דער וייב מיינעס זוּנדען קָאָבען, מוּנד ער וואָר ריין: (טו) נון
קעהרטע ער מיט זיינעם גאָנצען גָּפָאָלגע נוּ דעם גָּטטעסמַכנע
נוריק, טרָאט הינַיין, שטעלוֹטע זיך פֿאָר מיהן הין, מוּנד שפרָאך,
יעצט ערקענע איך, דָאס קיין גָּטט אוּף דער גַּאנצען ערדע מיסט,
מַכ נור מין יִשְׂרָאֵל! מוּנד נון ביטטע איך, ניכ דָאך פֿאָן דיינעם
קנעכטע מיין גָּשענק אָן: (טז) הָאבער ער אָבטוָאָרטעטע, בייַ
דעם לעבען דעס עווִיגען, דעם איך לעבע, איך נעהמע ניכט ·
יעמָער דרָאנג מין מיהן, עטוָאס אָנגענָעהמען · הָאבער ער שוּוג עס
מוּס: (יז) דָאָ זָאגטע נַעַמָן, זָא גענוֹהרע וועניגסטענס דיינעם
קנעכטע,

17 וַיֹּאמֶר נַעֲמָן וְלֹא יִתַּן־נָא לְעַבְדְּךָ מַשָּׂא צֶמֶד־פְּרָדִים
אֲדָמָה כִּי לוֹא־יַעֲשֶׂה עוֹד עַבְדְּךָ עֹלָה וָזֶבַח לֵאלֹהִים
18 אֲחֵרִים כִּי אִם־לַיהוָה׃ לַדָּבָר הַזֶּה יִסְלַח יְהוָה
לְעַבְדֶּךָ בְּבוֹא אֲדֹנִי בֵּית־רִמּוֹן לְהִשְׁתַּחֲוֹת שָׁמָּה וְהוּא׳
נִשָּׁעַן עַל־יָדִי וְהִשְׁתַּחֲוֵיתִי בֵּית רִמֹּן בְּהִשְׁתַּחֲוָיָתִי בֵּית
19 רִמֹּן יִסְלַח־נָא יְהוָה לְעַבְדְּךָ בַּדָּבָר הַזֶּה׃ וַיֹּאמֶר
לוֹ לֵךְ לְשָׁלוֹם וַיֵּלֶךְ מֵאִתּוֹ כִּבְרֹת אֶרֶץ׃
כ וַיֹּאמֶר גֵּיחֲזִי נַעַר אֱלִישָׁע אִישׁ־
הָאֱלֹהִים הִנֵּה׳ חָשַׂךְ אֲדֹנִי אֶת נַעֲמָן הָאֲרַמִּי הַזֶּה
מִקַּחַת מִיָּדוֹ אֵת אֲשֶׁר־הֵבִיא חַי־יְהוָה כִּי־אִם־רַצְתִּי
21 אַחֲרָיו וְלָקַחְתִּי מֵאִתּוֹ מְאוּמָה׃ וַיִּרְדֹּף גֵּיחֲזִי אַחֲרֵי
נַעֲמָן וַיַּרְא נַעֲמָן רָץ אַחֲרָיו וַיִּפֹּל מֵעַל הַמֶּרְכָּבָה
22 לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם׃ וַיֹּאמֶר׳ שָׁלוֹם אֲדֹנִי
שְׁלָחַנִי לֵאמֹר הִנֵּה עַתָּה זָה בָּאוּ אֵלַי שְׁנֵי־נְעָרִים
מֵהַר אֶפְרַיִם מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים תְּנָה־נָא לָהֶם כִּכַּר־
23 כֶּסֶף וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים׃ וַיֹּאמֶר נַעֲמָן הוֹאֵל קַח
כִּכָּרָיִם וַיִּפְרָץ־בּוֹ וַיִּצֹר כִּכָּרַיִם כֶּסֶף בִּשְׁנֵי חֲרִטִים
וּשְׁתֵּי חֲלִפוֹת בְּגָדִים וַיִּתֵּן אֶל־שְׁנֵי נְעָרָיו וַיִּשְׂאוּ
24 לְפָנָיו׃ וַיָּבֹא אֶל־הָעֹפֶל וַיִּקַּח מִיָּדָם וַיְפַקֵּד בַּבָּיִת
כה וַיְשַׁלַּח אֶת־הָאֲנָשִׁים וַיֵּלֵכוּ׃ וְהוּא־בָא וַיַּעֲמֹד אֶל־
אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע מֵאַיִן גֵּיחֲזִי וַיֹּאמֶר לֹא־
26 הָלַךְ עַבְדְּךָ אָנָה וָאָנָה׃ וַיֹּאמֶר אֵלָיו לֹא־לִבִּי הָלַךְ
כַּאֲשֶׁר הָפַךְ־אִישׁ מֵעַל מֶרְכַּבְתּוֹ לִקְרָאתֶךָ הֲעֵת לָקַחַת
אֶת־הַכֶּסֶף וְלָקַחַת בְּגָדִים וְזֵיתִים וּכְרָמִים וְצֹאן וּבָקָר
27 וַעֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת׃ וְצָרַעַת נַעֲמָן תִּדְבַּק־בְּךָ וּבְזַרְעֲךָ
לְעוֹלָם וַיֵּצֵא מִלְּפָנָיו מְצֹרָע כַּשָּׁלֶג׃

17 ויאמר נעמן ולא יתן־נא לעבדך משא צמד־פרדים
אדמה כי לוא־יעשה עוד עבדך עלה וזבח לאלהים
18 אחרים כי אם־ליהוה׃ לדבר הזה יסלח יהוה
לעבדך בבוא אדני בית־רמון להשתחות שמה והוא׳
נשען על־ידי והשתחויתי בית רמן בהשתחויתי בית
19 רמן יסלח־נא יהוה לעבדך בדבר הזה׃ ויאמר
לו לך לשלום וילך מאתו כברת ארץ׃
כ ויאמר גיחזי נער אלישע איש־
האלהים הנה׳ חשך אדני את נעמן הארמי הזה
מקחת מידו את אשר־הביא חי־יהוה כי־אם־רצתי
21 אחריו ולקחתי מאתו מאומה׃ וירדף גיחזי אחרי
נעמן וירא נעמן רץ אחריו ויפל מעל המרכבה
22 לקראתו ויאמר השלום׃ ויאמר׳ שלום אדני
שלחני לאמר הנה עתה זה באו אלי שני־נערים
מהר אפרים מבני הנביאים תנה־נא להם ככר־
23 כסף ושתי חלפות בגדים׃ ויאמר נעמן הואל קח
ככרים ויפרץ־בו ויצר ככרים כסף בשני חרטים
ושתי חלפות בגדים ויתן אל־שני נעריו וישאו
24 לפניו׃ ויבא אל־העפל ויקח מידם ויפקד בבית
כה וישלח את־האנשים וילכו׃ והוא־בא ויעמד אל־
אדניו ויאמר אליו אלישע מאין גיחזי ויאמר לא־
26 הלך עבדך אנה ואנה׃ ויאמר אליו לא־לבי הלך
כאשר הפך־איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת
את־הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר
27 ועבדים ושפחות׃ וצרעת נעמן תדבק־בך ובזרעך
לעולם ויצא מלפניו מצרע כשלג׃

נא כתיב ולא קרי ibid. עד כאן v. 20. ויאמרו Cap. VI.
מאין קרי v. 25.

Cap. VI.

ו

א וַיֹּאמְרוּ בְנֵי־הַנְּבִיאִים אֶל־אֱלִישָׁע
הִנֵּה־נָא הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ יְשְׁבִים שָׁם לְפָנֶיךָ צַר
ב מִמֶּנּוּ׃ נֵלְכָה־נָּא עַד־הַיַּרְדֵּן וְנִקְחָה מִשָּׁם אִישׁ
קוֹרָה אֶחָת וְנַעֲשֶׂה־לָּנוּ שָׁם מָקוֹם לָשֶׁבֶת שָׁם וַיֹּאמֶר
ג לֵכוּ׃ וַיֹּאמֶר הָאֶחָד הוֹאֵל נָא וְלֵךְ אֶת־עֲבָדֶיךָ
ד וַיֹּאמֶר אֲנִי אֵלֵךְ׃ וַיֵּלֶךְ אִתָּם וַיָּבֹאוּ הַיַּרְדֵּנָה וַיִּגְזְרוּ
ה הָעֵצִים׃ וַיְהִי הָאֶחָד מַפִּיל הַקּוֹרָה וְאֶת־הַבַּרְזֶל
נָפַל אֶל־הַמָּיִם וַיִּצְעַק וַיֹּאמֶר אֲהָהּ אֲדֹנִי וְהוּא שָׁאוּל׃
ו וַיֹּאמֶר אִישׁ־הָאֱלֹהִים אָנָה נָפָל וַיַּרְאֵהוּ אֶת־הַמָּקוֹם
ז וַיְקַצֵּב־עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ שָׁמָּה וַיָּצֶף הַבַּרְזֶל׃ וַיֹּאמֶר הָרֵם
לָךְ וַיִּשְׁלַח יָדוֹ וַיִּקָּחֵהוּ׃
ח מֶלֶךְ אֲרָם הָיָה נִלְחָם בְּיִשְׂרָאֵל וַיִּוָּעַץ אֶל־עֲבָדָיו
ט לֵאמֹר אֶל־מָקוֹם פְּלֹנִי אַלְמֹנִי תַּחֲנֹתִי׃ וַיִּשְׁלַח אִישׁ
הָאֱלֹהִים אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִשָּׁמֶר מֵעֲבֹר
הַמָּקוֹם הַזֶּה כִּי־שָׁם אֲרָם נְחֹתִים׃ וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ
י יִשְׂרָאֵל אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ אִישׁ־הָאֱלֹהִים
וְהִזְהִירֵהוּ וְנִשְׁמַר־שָׁם לֹא־אַחַת וְלֹא שְׁתָּיִם׃ וַיִּסָּעֵר
יא לֵב מֶלֶךְ־אֲרָם עַל־הַדָּבָר הַזֶּה וַיִּקְרָא אֶל־עֲבָדָיו וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם הֲלוֹא תַּגִּידוּ לִי מִי מִשֶּׁלָּנוּ אֶל־מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃
יב וַיֹּאמֶר אַחַד מֵעֲבָדָיו לוֹא אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ כִּי־אֱלִישָׁע
הַנָּבִיא אֲשֶׁר בְּיִשְׂרָאֵל יַגִּיד לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־
יג הַדְּבָרִים אֲשֶׁר תְּדַבֵּר בַּחֲדַר מִשְׁכָּבֶךָ׃ וַיֹּאמֶר לְכוּ
וּרְאוּ אֵיכֹה הוּא וְאֶשְׁלְחָה וְאֶקָּחֵהוּ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה
יד בְדֹתָן׃ וַיִּשְׁלַח שָׁמָּה סוּסִים וְרֶכֶב וְחֵיל כָּבֵד וַיָּבֹאוּ
טו לַיְלָה וַיַּקִּפוּ עַל־הָעִיר׃ וַיַּשְׁכֵּם מְשָׁרֵת אִישׁ הָאֱלֹהִים

איכו קרי v. 13. והזהירו קרי v. 10. לקום

קאַפּיטעל ו

(א) דיא יונגען פּראָפֿעטען זאָגטען מייכסט נו אֱלִישָׁע, ויהי! דער
ארט, וואו מיר זיצען (דיינען מוטטערלייכען עמפֿאַנגען)
מיסט מונס נו ענגע: (ב) ערלויבע מיר, דאס וויר בים נו דעם
יַרְדֵּן הין גיהען, מונד מונס קאָן מאַרט יעדער מיין שטיק בויס־האָלץ
האָלען. ווי ווילען מונס דאַס מיר מאַרטירען, געגעבען מייגע וואָנען
שטאָטע בויען. (ג) ער מטוואָרטעטע, גיהעטע כור הין: (ג) מייגער
זאָגטע היערמיק, אַבער ווייז זיך געפֿעליג, מונד בעהע זופֿרידען מיט
דיינען קנעכטען. וואָהל, ערווידערטע ער, מיך ווילל זופֿרידען מיט
בעהען: (ד) ער גינג מיט מיהנען. ווי קאַמען מיט דען יַרְדֵּן,
מונד היבען בייאַם אוף: (ה) מינדעסט נון מייגער דאס בוים־האָלץ
פֿאַלען וואָלטע, פֿיל דאס מייסטען (פֿאַן דער מקסט) מיר דען וואַסער־
טיסער שרייא וויט אוף, אַך! וועלך מונבליק (מיין הערר, דאַ עס עבט־
גיהעבט מיסט! (ו) דער בעטטלייכע מאַן פֿראַגטע, וווּ מיסט עס דען
היבמיין בעפֿאַלען? ער נייגטע מיהם דיא שטעלע. דאַ שניטע ויך
יענער מיין שטיק האָלץ, מונד וועקטע עס היבמיין, וואָראוף דאס
מייסען מין דיא גיהע שוואַם: (ז) ער שפּראַך וואַהר, העבע עס דיר
הערויס! מונד דיסער שטרעקטע ויינע האַנד אוס, מונד נאַהם עס:
(ח) דער קענינג פֿאַן אַרם האַטטע קריג מיט יִשְׂרָאֵל. ער היט
קריגס־רַאַטה מיט זייגען דיהנערן, מונד בעשלאָס, מאַן יענעם גיהיי־
מען מַרטע וויל מיך מיין זאַגער אוף־שלאָגען: (ט) דאַ שיקטע דער
בעטטלייכע מאַן נו דעם קענינג פֿאַן יִשְׂרָאֵל, מונד זיך מיהם וואַרן,
נים דיך מין מכּט, פֿאַר יענעם מַרטע פֿאַראַיבער נו ניהען, דען
ליגט אַרם מין דעם הינטער־האַלטע: (י) דער קענינג פֿאַן יִשְׂרָאֵל
שיקטע הין, מַן דען מַרט, וועלכען דער בעטטלייכע מאַן געזאַגטען,
(מיבערנייגטע זיך) מונד מיהן דאַפֿאַר גוווארנט האַטטע, (דיינען מוטטערלייכען) מַרט, וואָ ער זיך זיבען.
בעמהם זיך דאַפֿאַר מין מכּט. דיסעס געשאַה ניכּט נור מיין מַרער
נווייא מאַל: (יא) דאַראַיבער וואורדע דער קענינג פֿאַן אַרם וועהר
מונרוהיג. ער רופֿ זיינע דיהנער נוסאַמען רופֿען, מונד שפּראַך
נו מיהנען, קענענט מיהר מיר ניכּט ענטדעקען, ווער פֿאַן מונס
עס מיט דעם קענינג פֿאַן יִשְׂרָאֵל האַלט? (יב) דאַ מַנטוואָרטעטע
מייגער דיהנער, דער פֿראָפֿעט מין יִשְׂרָאֵל, דער דעם קענינג פֿאַן
יִשְׂרָאֵל מֵלעס זאָגט, וואָס ווו זאָגער מין דייגעם שלאָף־גע־
רַעמכער: (יג) ער בעפֿאַהל היערמיק, גיהעטע הין, מונד ערקוי־
דיגעט מיך, וווּ ער זיך מיפֿהאַלט. דאַ שיקט מיך דאַ הין שיקע, מונד מיהן
גרייפֿען דאַפֿט. מאַן ברַאַכטע מיהם נאַכריכט, מונד זאָגטע, ער
מיסט מין דֹתָן: (יד) דאַ בעאַרדערטע ער דאַהין פּפֿערדע מונד
שטרייט־וואָגען, נעבסט מייניעם גראָסען העערע. דיסע קאַמען
מין דער נאַכט אוף, מונד שלאָסען דיא שטאָדט מיין: (טו) מין דער
פֿריהע,

מוס
פֿריהע, עס דער דיהנער דעס געטטיכען מאנבעס נייטיק מוק־
גשעטאנדען וואר, מוב היבאוים בעהען וואלטע, פאב ער מיין
העער, עס מיט רייטערייא מוב קריגס־וואגען דיא שטאדט מוא־
גאב. דא ריף ער זיינעק הערראן נו, אך, מיין הערר! וואס
פאנבגען וויר אן? (יו) דיסער מענוואדטעטע, פירכטע דיך ניכט.
וויר האבען מופסערער־ זייטס מעהר, עס יענע מיהרער־ זייטס:
(יז) היערוף בעטהעטע אלישע, מוב שפראך, עווינער! עפפ־
נע דאך זיינע מוגען, דאס ער זעהען מעגע! דער עווינע עפפ־
נעטע דעס דיהנער דיא מוגען, מוב ער זאה, דאס ער בערג
גאנ אן פייערינען פפערדען מוב וואגען בעוועלט וואר, רינגס
מוס אלישע הערום: (יח) זיא וואלטען עבען גענען מיהן הערא
ריקען, עס אלישע נו דעק עווינען בעטהעטע, מוב שפראך,
שלאגע דאך דיסעס פאלק מיט בלינדהייט! מוב ער שוג זיא מיט
בלינדהייט, ווא אלישע פערוואנדט האטטע: (יט) נון זאגטע
אלישע נו מיהנען, דיסעס מיסט ניכט דער רעכטע וועג, דאס
ניכט דיא רעכטע שטאדט. פאלגעט נור מיר נאך, אך ווילל מייך
נו דעק מאנגע פיהרען, דען מיהר זוכטע. ער פיהרטע זיא היער־
מוק נאך שמרון: (כ) עס זיא נו שמרון מנקאמען, שפראך
אלישע, עווינער! עפפנע דיסען דיא מוגען, דאס זיא זעהען
מענען. דער עווינע עפפנטע מיהנען דיא מוגען, מוב זיא
זעהען גוואהר, דאס זיא מיז שמרון וואלען: (כא) דא פראגטע
דער קעניג פון ישראל דען אלישע, עס ער זיא זאה, זאל
איך זיא נידער־ הויען (אפען? מיין פאטער! (כב) ער מענוואדטע־
טע, ניין! זוא זאלסט זיא ניכט נידער־ הויען (אפען. נור דיא־
יעניגען, דיא זוא דורך דיין שווערט מוב דיינען באגען געפאנגען
בעקאמאסט, דיא קאנבסט זוא נידער־ הויען. דאס מיהנען פלאטער
שפייסע מוב טראנק רייכען, דאס זיא עסען מוב טרינקען, מוב
נו מיהרעק הערראן נורוק קעהרען: (כג) ער יף מיהנען מייטע
גראסע מאהלצייט בערייטען. עס זיא געגעסען מוב געטרונקען
האטטען, עבטלאס ער זיא, מוב זיא גינגען נו מיהרעק הערראן.
זייטדעק קאמען קיינע שטרייפענדע שארען פון ארם מעהר אין
דאס לאנד ישראל: (כד) מייניגע נייט הערבאך, בראכטע בן־
הדד, קעניג פון ארם, עוא זיינע טרופפען נוסאמאנען, נאג
היבאוף, מוב בעלאגערטע שמרון: (כה) דא עבטשטאנד גראסע
וואנגער־ נאטה אין שמרון, דיא בעלאגערונג דויערטע לאנגע.
בים עבלוק מיין עסעל־ קאפף מאכטע זילבער־ שטיקע גאלט, מוב
מיין פיערטעל קב טויבען־ מיסט (מיינע מארט זא בעמאכטע באהבען)
פינף זילבער־ שטיקע: (כו) עס מיינסט דער קעניג פון ישראל
מוק דער מויער מוהער גינג, שריא מיינע פרוי נו מיהר, אך
הילף! מיין הערר מוב קעניג! (כז) ער מנטוואדטעטע, זא דיר
נים עוינע ניכט היאלף, וואהער זאל איך דיר העלפען? עטוא
פון דער טרעשפלאטע, אדער פון דעם קעלטער? (כח) דא
פראגטע דער קעניג נו איהר, וואס דיר פעהלט? זי מענוואדטע־
טע, דיזער מאן הער מיר נעזאגט, קום, לאסט אונז זיהנען
מאנבעס נייטיק מוק־

לָקוּם וַיֵּצֵא וְהִנֵּה־חַיִל סוֹבֵב אֶת־הָעִיר וְסוּס וָרֶכֶב
16 וַיֹּאמֶר נַעֲרוֹ אֵלָיו אֲהָהּ אֲדֹנִי אֵיכָה נַעֲשֶׂה׃ וַיֹּאמֶר
אַל־תִּירָא כִּי רַבִּים אֲשֶׁר אִתָּנוּ מֵאֲשֶׁר אוֹתָם׃
17 וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע וַיֹּאמַר יְהוָה פְּקַח־נָא אֶת־עֵינָיו
וְיִרְאֶה וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת־עֵינֵי הַנַּעַר וַיַּרְא וְהִנֵּה הָהָר
18 מָלֵא סוּסִים וְרֶכֶב אֵשׁ סְבִיבֹת אֱלִישָׁע׃ וַיֵּרְדוּ אֵלָיו
וַיִּתְפַּלֵּל אֱלִישָׁע אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר הַךְ־נָא אֶת־הַגּוֹי
19 הַזֶּה בַּסַּנְוֵרִים וַיַּכֵּם בַּסַּנְוֵרִים כִּדְבַר אֱלִישָׁע׃ וַיֹּאמֶר
אֲלֵהֶם אֱלִישָׁע לֹא־זֶה הַדָּרֶךְ וְלֹא־זֹה הָעִיר לְכוּ
אַחֲרַי וְאוֹלִיכָה אֶתְכֶם אֶל־הָאִישׁ אֲשֶׁר תְּבַקְּשׁוּן וַיֹּלֶךְ
כ אוֹתָם שֹׁמְרוֹנָה׃ וַיְהִי כְּבֹאָם שֹׁמְרוֹן וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע
יְהוָה פְּקַח אֶת־עֵינֵי־אֵלֶּה וְיִרְאוּ וַיִּפְקַח יְהוָה אֶת־
21 עֵינֵיהֶם וַיִּרְאוּ וְהִנֵּה בְּתוֹךְ שֹׁמְרוֹן׃ וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ־
יִשְׂרָאֵל אֶל־אֱלִישָׁע כִּרְאֹתוֹ אוֹתָם הַאַכֶּה אַכֶּה
22 אָבִי׃ וַיֹּאמֶר לֹא תַכֶּה הֲאֲשֶׁר שָׁבִיתָ בְּחַרְבְּךָ
וּבְקַשְׁתְּךָ אַתָּה מַכֶּה שִׂים לֶחֶם וָמַיִם לִפְנֵיהֶם
23 וְיֹאכְלוּ וְיִשְׁתּוּ וְיֵלְכוּ אֶל־אֲדֹנֵיהֶם׃ וַיְכָרֶה לָהֶם
כְּרֶה גְדוֹלָה וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיְשַׁלְּחֵם וַיֵּלְכוּ אֶל־
אֲדֹנֵיהֶם וְלֹא־יָסְפוּ עוֹד גְּדוּדֵי אֲרָם לָבוֹא בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל׃
24 וַיְהִי אַחֲרֵי־כֵן וַיַּקְבֵּץ בֶּן־הֲדַד מֶלֶךְ־אֲרָם אֶת־כָּל־
כה מַחֲנֵהוּ וַיַּעַל וַיָּצַר עַל־שֹׁמְרוֹן׃ וַיְהִי רָעָב גָּדוֹל
בְּשֹׁמְרוֹן וְהִנֵּה צָרִים עָלֶיהָ עַד הָיוֹת רֹאשׁ־חֲמוֹר
בִּשְׁמֹנִים כֶּסֶף וְרֹבַע הַקַּב חִרְיוֹנִים בַּחֲמִשָּׁה כֶסֶף׃
26 וַיְהִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה אֵלָיו
27 לֵאמֹר הוֹשִׁיעָה אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר אַל־יוֹשִׁעֵךְ

דבריונים קרי v. 25. יהוה

יְהוָה מֵאַיִן אוֹשִׁיעֵךְ הֲמִן־הַגֹּרֶן אוֹ מִן־הַיָּקֶב׃
28 וַיֹּאמֶר־לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה־לָּךְ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַזֹּאת אָמְרָה
אֵלַי תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ הַיּוֹם וְאֶת־בְּנִי נֹאכַל
29 מָחָר׃ וַנְּבַשֵּׁל אֶת־בְּנִי וַנֹּאכְלֵהוּ וָאֹמַר אֵלֶיהָ בַּיּוֹם
הָאַחֵר תְּנִי אֶת־בְּנֵךְ וְנֹאכְלֶנּוּ וַתַּחְבִּא אֶת־בְּנָהּ׃
ל וַיְהִי כִשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ אֶת־דִּבְרֵי הָאִשָּׁה וַיִּקְרַע אֶת־
בְּגָדָיו וְהוּא עֹבֵר עַל־הַחֹמָה וַיַּרְא הָעָם וְהִנֵּה הַשַּׂק
31 עַל־בְּשָׂרוֹ מִבָּיִת׃ וַיֹּאמֶר כֹּה־יַעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים וְכֹה
יוֹסִף אִם־יַעֲמֹד רֹאשׁ אֱלִישָׁע בֶּן־שָׁפָט עָלָיו הַיּוֹם׃
32 וֶאֱלִישָׁע יֹשֵׁב בְּבֵיתוֹ וְהַזְּקֵנִים יֹשְׁבִים אִתּוֹ וַיִּשְׁלַח
אִישׁ מִלְּפָנָיו בְּטֶרֶם יָבֹא הַמַּלְאָךְ אֵלָיו וְהוּא׀ אָמַר
אֶל־הַזְּקֵנִים הַרְּאִיתֶם כִּי־שָׁלַח בֶּן־הַמְרַצֵּחַ הַזֶּה
לְהָסִיר אֶת־רֹאשִׁי רְאוּ׀ כְּבֹא הַמַּלְאָךְ סִגְרוּ הַדֶּלֶת
וּלְחַצְתֶּם אֹתוֹ בַּדֶּלֶת הֲלוֹא קוֹל רַגְלֵי אֲדֹנָיו
33 אַחֲרָיו׃ עוֹדֶנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְהִנֵּה הַמַּלְאָךְ יֹרֵד אֵלָיו
וַיֹּאמֶר הִנֵּה־זֹאת הָרָעָה מֵאֵת יְהוָה מָה־אוֹחִיל
לַיהוָה עוֹד׃

ז Cap. VII. ז

א וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע שִׁמְעוּ דְּבַר־יְהוָה כֹּה׀ אָמַר יְהוָה
כָּעֵת׀ מָחָר סְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל
2 בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ נִשְׁעָן עַל־
יָדוֹ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמַר הִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה
אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִנְּכָה רֹאֶה
בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃
3* וְאַרְבָּעָה אֲנָשִׁים הָיוּ מְצֹרָעִים פֶּתַח הַשָּׁעַר וַיֹּאמְרוּ
אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד־מָתְנוּ׃
4 אִם־אָמַרְנוּ נָבוֹא הָעִיר וְהָרָעָב בָּעִיר וָמַתְנוּ שָׁם

* v. 3. הפטרת מצורע   v. 32. ריש דגושה   ואם

אויס דער שיינע, אָדער אויס דער קעלטער? (כח) דאָך, פֿראַגטע דער קעניג, וואַס איסט דיר בעגעגנעט? זיא אַנטוואָרטעטע, היעזער ווייב זאַגטע צו מיר, גיב דיינען זאָהן העהר, דען וואָללען וויר הייטע פֿערצעהרען, אונד מאָרגען פֿערצעהרען וויר מיינען זאָהן: (כט) וויר קאָכטען נון מיינען זאָהן, אונד פֿערצעהרטען איהן, אַלס איך אַבער אַן דעם אַנדערן טאַגע צו איהר זאַגטע, גיב נון דיינען זאָהן העהר, דאַס וויר איהן פֿערצעהרען, דאַ פֿערבאַרג זיא איהן: (ל) אַלס דער קעניג דיעזע וואָרטע דער פֿרויא העהרטע, צעררים ער זיינע קליידער, אונד גינג אויף דער מויער ווייטער פֿאָרט. דאַס פֿאָלק בעמערקטע, דאַס ער אונטער דען קליידערן איינען זאַק אויף דעם בלאָססען לייבע טרוג: (לא) אונד ער שפּראַך, זאָ שטראַפֿע מיך גאָטט אונאויפֿהערליך! ווען דעם אֱלִישָׁע, דעם זאָהנע דעס שָׁפָט, הייטע דער קאָפּף אויף דעם רומפּפֿע בלייבט! (לב) אֱלִישָׁע זאַס עבען אין זיינעם הויזע, אונד דיא עלטעסטען זאַסען ביי איהם, אַלס יענער יעמאַנד מיט זיינעם בעפֿעהלע אַבשיקטע. בעפֿאָר אַבער דער באָטהע אַן־קאַם, זאַגטע ער צו דען עלטעסטען, קעננעט איהר אייך וואָהל פֿאָרשטעללען, דאַס יענער מערדער־זאָהן היערהער שיקט, מיר דען קאָפּף אַב־צו־שלאַגען? געבעט אַכט, ווען דער באָטהע קאָממט, זאָ מאַכעט דיא טהירע צו, אונד דרענגעט איהן מיט דער טהירע צוריק. דאָך, העהרע איך ניכט דען טריטט זיינעס געביטהערס הינטער איהם? (לג) וויא ער זאָ מיט איהנען רעדעטע, קאַם דער באָטהע צו איהם הינאַב. אונד יענער (דער קעניג) שפּראַך, צו זאָלכעם גראַדע לאָססט דער עוויגע דאַס אונגליק שטייגען! וואַס זאָלל איך נאָך פֿערנער אויף איהן האָפֿען?

קאַפּיטעל ז

(א) אֱלִישָׁע אַבער אַנטוואָרטעטע, זאָ העהרעט דיא וואָרטע דעס עוויגען. זאָ שפּריכט דער העהר! מאָרגען אום דיעזע צייט, ווירד איין סְאָה פֿיינעס מעהל אום איינען שֶׁקֶל, אונד צווייא סְאָה גערסטע אום איינען שֶׁקֶל, אין דעם טהאָרע פֿאָן שֹׁמְרוֹן צו האָבען זיין: (ב) דער הויפּטמאַן, אויף דען זיך דער קעניג געוועהנליך שטיצטע, ערווידערטע היעראויף דעם געטטליכען מאַננע, אונד שפּראַך, דער עוויגע מיסטע נור עפֿפֿנונגען אַן דעם הימעל מאַכען, (פֿרוכט פֿאָן דעם הימעל רעגנען לאַססען) וויא קאָן דיעזעס געשעהען? יענער אַנטוואָרטעטע, דוא ווירסט עס מיט דיינען אייגנען אויגען זעהען, אַבער ניכטס דאַפֿאָן געניססען: (ג) פֿיער מעננער הילטען זיך דראַוסען, ווייל זיא אויס־זעציג וואַרען, פֿאָר דעם טהאָרע אויף. דיעזע שפּראַכען איינער צו דעם אַנדערן, וואַס פֿערווייללען וויר היער, ביס וויר געוויס אומקאָממען? (ד) געזעצט אויך, וויר קעננטען זאַגען, וויר וואָללען אין דיא שטאַדט הינאיין. דאַ דיא הונגערס־נאָטה אין דער שטאַדט איסט, זאָ קאָממען וויר דאָרט אום. בלייבען וויר היער, זאָ קאָממען וויר עבענפֿאַללס אום. וואָהלאַן דען! זאָ געהען וויר איבער צו דעם לאַגער פֿאָן אֲרָם היניבער. לאַססען זיא

אונס

וְאִם־יָשַׁבְנוּ פֹּה וָמָתְנוּ וְעַתָּה לְכוּ וְנִפְּלָה אֶל־מַחֲנֵה
ה אֲרָם אִם־יְחַיֵּנוּ נִחְיֶה וְאִם־יְמִיתֻנוּ וָמָתְנוּ׃ וַיָּקֻמוּ
בַנֶּשֶׁף לָבוֹא אֶל־מַחֲנֵה אֲרָם וַיָּבֹאוּ עַד־קְצֵה מַחֲנֵה
6 אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ׃ וַאדֹנָי הִשְׁמִיעַ אֶת־
מַחֲנֵה אֲרָם קוֹל רֶכֶב וְקוֹל סוּס קוֹל חַיִל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ
אִישׁ אֶל־אָחִיו הִנֵּה שָׂכַר־עָלֵינוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת־
מַלְכֵי הַחִתִּים וְאֶת־מַלְכֵי מִצְרַיִם לָבוֹא עָלֵינוּ׃
7 וַיָּקוּמוּ וַיָּנוּסוּ בַנֶּשֶׁף וַיַּעַזְבוּ אֶת־אָהֳלֵיהֶם וְאֶת־סוּסֵיהֶם
וְאֶת־חֲמֹרֵיהֶם הַמַּחֲנֶה כַּאֲשֶׁר הִיא וַיָּנוּסוּ אֶל־נַפְשָׁם׃
8 וַיָּבֹאוּ הַמְצֹרָעִים הָאֵלֶּה עַד־קְצֵה הַמַּחֲנֶה וַיָּבֹאוּ אֶל־
אֹהֶל אֶחָד וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם כֶּסֶף וְזָהָב
וּבְגָדִים וַיֵּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ וַיָּשֻׁבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־אֹהֶל אַחֵר
9 וַיִּשְׂאוּ מִשָּׁם וַיֵּלְכוּ וַיִּטְמְנוּ׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל־רֵעֵהוּ
לֹא־כֵן אֲנַחְנוּ עֹשִׂים הַיּוֹם הַזֶּה יוֹם־בְּשֹׂרָה הוּא
וַאֲנַחְנוּ מַחְשִׁים וְחִכִּינוּ עַד־אוֹר הַבֹּקֶר וּמְצָאָנוּ עָוֹן
י וְעַתָּה לְכוּ וְנָבֹאָה וְנַגִּידָה בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וַיָּבֹאוּ
וַיִּקְרְאוּ אֶל־שֹׁעֵר הָעִיר וַיַּגִּידוּ לָהֶם לֵאמֹר בָּאנוּ אֶל־
מַחֲנֵה אֲרָם וְהִנֵּה אֵין־שָׁם אִישׁ וְקוֹל אָדָם כִּי אִם־
הַסּוּס אָסוּר וְהַחֲמוֹר אָסוּר וְאָהֳלִים כַּאֲשֶׁר הֵמָּה׃
12 11 וַיִּקְרָא הַשֹּׁעֲרִים וַיַּגִּידוּ בֵּית הַמֶּלֶךְ פְּנִימָה׃ וַיָּקָם
הַמֶּלֶךְ לַיְלָה וַיֹּאמֶר אֶל־עֲבָדָיו אַגִּידָה־נָּא לָכֶם אֵת
אֲשֶׁר־עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יָדְעוּ כִּי־רְעֵבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ
מִן־הַמַּחֲנֶה לְהֶחָבֵה בַּהַשָּׂדֶה לֵאמֹר כִּי־יֵצְאוּ מִן־
13 הָעִיר וְנִתְפְּשֵׂם חַיִּים וְאֶל־הָעִיר נָבֹא׃ וַיַּעַן אֶחָד
מֵעֲבָדָיו וַיֹּאמֶר וְיִקְחוּ־נָא חֲמֻשָּׁה מִן־הַסּוּסִים
הַנִּשְׁאָרִים אֲשֶׁר נִשְׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל

וויא

גרעסטן אענגע פֿון יִשְׂרָאֵל, וויא לעצטן נאָך אַלע אויבן זיבן. נעהמען. זיא זיבן פֿרייליך עבען זיא גוט וויא זיא מיבריגען פֿאַר דער פֿינסטער פֿאַר דעם פּאַערדען, זיא פֿון דער שטאָדט נאָך מיבריג זיבן, וויידערט הינטערוים, אונד שפּרעך, זיא פֿון דער שטאָדט נאָך אויסגעטענע עטוואָ
מען לית שטאָדט: (יג) מייענר פֿון זיינען שטאָטס־בעדיהנטען אר־
מען, זיא נעהמען וויר זיא בעפֿאַנגען, אונד דריבען הערנאָך
פֿאַנענער פֿערבעריבונג. וואָן זיא נון אויס דער שטאָדט הערוים
געפֿאָנגען, אונד זיך אויף דעם פֿעלד פֿערשטרעקט זיא האָטען, נאָך
דעם זיא עס אויך דעם פֿאָלק פֿערשטאָנדיגט האָבען, וואָס דער הונגער היבוים
הערבייא, אונד אַלס מאָטע זיא מַנְחֶה נעמאַכט האָבען. זיא וויסען דאָס וויר
ארמים בעגען אונס אונטערנעמען האָבען. זיא וויל מיין זאָגען, וואָס זיא
זיך שטאָטס־בעדיהנטען, מיך וויל מיין זאָגען, וואָס זיא
זיינען שטאָטס־בעדיהנטען, מיך וויל מיין זאָגען, וואָס זיא
הערבייא, אונד אַלס מאָטע זיא מַנְחֶה נעמאַכט האָבען. זיא וויסען דאָס וויר
ארמים בעגען אונס אונטערנעמען האָבען. זיא וויסען דאָס וויר
זיך שטאָטס־בעדיהנטען, מיך וויל מיין זאָגען, וואָס זיא
(יב) דער קעניג שטאָנד אין דער נאַכט אויף, אונד זאָגטע
זיינע קנעכטע: אַנְחֶה נון אייך וואָס ארם אונס טהאָן האָבען. וויסען
דאָס הונגעריג זיבן, נון זיא קאָמען וויר אונס נאָך ערהאַלטען. אונד ברינ־
גען עבען, נון זיא קאָמען וויר אונס נאָך ערהאַלטען. אונד ברינ־

אֲשֶׁר נְשָׁאֲרוּ־בָהּ הִנָּם כְּכָל־הֲמוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־תַּמּוּ
14 וְנִשְׁלְחָה וְנִרְאֶה׃ וַיִּקְחוּ שְׁנֵי רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח
טו הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֵה־אֲרָם לֵאמֹר לְכוּ וּרְאוּ׃ וַיֵּלְכוּ
אַחֲרֵיהֶם עַד־הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל־הַדֶּרֶךְ מְלֵאָה בְגָדִים
וְכֵלִים אֲשֶׁר־הִשְׁלִיכוּ אֲרָם בְּהֶחָפְזָם וַיָּשֻׁבוּ הַמַּלְאָכִים
16 וַיַּגִּדוּ לַמֶּלֶךְ׃ וַיֵּצֵא הָעָם וַיָּבְזּוּ אֶת מַחֲנֵה אֲרָם
וַיְהִי סְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל וְסָאתַיִם שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל כִּדְבַר
17 יְהוָה׃ וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת־הַשָּׁלִישׁ אֲשֶׁר־נִשָּׁעַן
עַל־יָדוֹ עַל־הַשַּׁעַר וַיִּרְמְסֵהוּ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמָת כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּרֶדֶת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו׃
18 וַיְהִי כְּדַבֶּר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶל־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סָאתַיִם
שְׂעֹרִים בְּשֶׁקֶל וְסְאָה־סֹלֶת בְּשֶׁקֶל יִהְיֶה כָּעֵת מָחָר
19 בְּשַׁעַר שֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַן הַשָּׁלִישׁ אֶת־אִישׁ הָאֱלֹהִים
וַיֹּאמַר וְהִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אֲרֻבּוֹת בַּשָּׁמַיִם הֲיִהְיֶה כַּדָּבָר
הַזֶּה וַיֹּאמֶר הִנְּךָ רֹאֶה בְּעֵינֶיךָ וּמִשָּׁם לֹא תֹאכֵל׃
כ וַיְהִי־לוֹ כֵּן וַיִּרְמְסוּ אֹתוֹ הָעָם בַּשַּׁעַר וַיָּמֹת׃

Cap. VIII. ח

ח וֶאֱלִישָׁע דִּבֶּר אֶל־הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה
א אֶת־בְּנָהּ לֵאמֹר קוּמִי וְלְכִי אַתְּ וּבֵיתֵךְ וְגוּרִי בַּאֲשֶׁר
תָּגוּרִי כִּי־קָרָא יְהוָה לָרָעָב וְגַם־בָּא אֶל־הָאָרֶץ שֶׁבַע
שָׁנִים׃ וַתָּקָם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כִּדְבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים
2 וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתָּגָר בְּאֶרֶץ־פְּלִשְׁתִּים שֶׁבַע שָׁנִים׃
3 וַיְהִי מִקְצֵה שֶׁבַע שָׁנִים וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים
וַתֵּצֵא לְצַעֵק אֶל־הַמֶּלֶךְ אֶל־בֵּיתָהּ וְאֶל־שָׂדֶהָ׃
4 וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל־גֵּחֲזִי נַעַר אִישׁ־הָאֱלֹהִים לֵאמֹר
סַפְּרָה־נָּא לִי אֶת כָּל־הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה אֱלִישָׁע׃

עד כאן v. 20. בחפזם קרי v. 15. המון קרי v. 13. ויהי
את קרי v. 1.

זיא זינד מבער מוך ניכט בעפער, מס יענע גרעסע מענגע, דיא בעריים נז גרובדע בעגעבענען מיסט — דאס וויר הין שיקען, מוכ מוך דיא וואהרהייט קומען: (יד) מען יס נון נוויא רייטער נז פערדע הערבייא האלן, מוכ דער קעניג שיקטע זיא דעם הערע אדם נאך, מיט דעם מיטטעגע, גיעהטע מוכ קוכס שפעטע מין: (טו) דיסע גינגען מיהנען נאך, ביס מן נען ירדן. מוכ פאנדע דען גאנצען דען וועג בעדעקט מיט קליידערן מוכ גערעטה זוכען, וועלכא דיא ארמים מוך מיהרער איילפערטיגען פלוכט מען דיך בעוועהרט דען וועג נורים, מוכ בעריכטעטען דאס יסראל היניגס: (טז) נון נאך דאס פאלק הינאוס, מוכ פלינדערטע דאס יגגער אדם. מוכ מען בעקאם מין סאה פיינעס מעהל פיר מיינען שקל, מוכ נוויא סאה גערסטע פיר מיינען שקל. וויא דער עוויגע בעשפרכען האטטע: (יז) דער קעניג האטטע דען היסטמען מוך דען עך זיך בעוועהלייך שטיגטע, נור מיסזיכט מיבער דאס טהאר בעהרדערט. דען נערטהען נון מיהם הערבע בעקאמען, ווער דער שטארב. נאך דער פרעפעייהונג דאס פאלק מן דעם טהארע, מוכ ער שטארב. וויא ער, מס ווירד מארגען דעם בעטטלירן מעגענעס. וויא ער קעניג נז מיהם הערבע: (יח) דען מס דער בעטטלירן קומען, ער ווירד מארגען בעקומען, ווער פרעפעייהעט האטטע: (יט) דער היסטמען מבער, דעם בעטטלירן מעבבע בעטטלירטע, מוכ בעשפרכען האטטע, דער עוויגע מיסע נור עפפנבונגען מן דעם היממעל מעכען, וועו דיסעס בעשעהען זאל. דאס שפרכס דיסער, דוי זאלסט עס מיט מיגענען מויגען זעהען, מוכ נון בעשען עס מיהם: (כ) מוכ דאס פאלק בעניפען מבער ניכטס דאפען בעריכטעט מיהן מן דעם טהארע, מוכ מוך זא. דען דאס פאלק בעריכטעט מיהן דעם טהארע, מוכ ער שטארב:

קאפימעל ח

(א) אלישע זאגטע מיינסט נז דער פרוי, דערען, דעהן ער דאס לעבען ווידער בעגעבען האטטע, מוכ ווען דער הונגער קומען וועט, ווי לאנג בעדעקט מיט קליידערן מוכ גערעטה זוכען, וועלכא דיא ארמים מוך מיהרער איילפערטיגען פלוכט מען דיך בעוועהרט דען וועג נורים, מוכ בעריכטעטען דאס יסראל היניגס: (ב) נון נאך דאס פאלק הינאוס, מוכ פלינדערטע דאס יגגער אדם. מוכ מען בעקאם מין סאה פיינעס מעהל פיר מיינען שקל, מוכ נוויא סאה גערסטע פיר מיינען שקל. וויא דער עוויגע בעשפרכען האטטע: (ג) דער קעניג האטטע דען היסטמען מוך דען עך זיך בעוועהלייך שטיגטע, נור מיסזיכט מיבער דאס טהאר בעהרדערט. דען נערטהען נון מיהם הערבע בעקאמען, ווער דער שטארב. נאך דער פרעפעייהונג דאס פאלק מן דעם טהארע, מוכ ער שטארב: (ד) דער קעניג

ה וַיְהִי הוּא־מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֶת־אֲשֶׁר הֶחֱיָה אֶת־הַמֵּת
וְהִנֵּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל־הַמֶּלֶךְ
עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדָהּ וַיֹּאמֶר גֵּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת
6 הָאִשָּׁה וְזֶה־בְּנָהּ אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֱלִישָׁע׃ וַיִּשְׁאַל
הַמֶּלֶךְ לָאִשָּׁה וַתְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּתֶּן־לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד
לֵאמֹר הָשֵׁיב אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֶת־כָּל־תְּבוּאֹת
הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עָזְבָהּ אֶת־הָאָרֶץ וְעַד־עָתָּה׃
7 וַיָּבֹא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבֶן־הֲדַד
מֶלֶךְ־אֲרָם חֹלֶה וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר בָּא אִישׁ הָאֱלֹהִים
8 עַד־הֵנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חֲזָהאֵל קַח בְּיָדְךָ
מִנְחָה וְלֵךְ לִקְרַאת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדָרַשְׁתָּ אֶת־יְהוָה
9 מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר הַאֶחְיֶה מַחֲלִי זֶה׃ וַיֵּלֶךְ חֲזָאֵל
לִקְרָאתוֹ וַיִּקַּח מִנְחָה בְּיָדוֹ וְכָל־טוּב דַּמֶּשֶׂק מַשָּׂא
אַרְבָּעִים גָּמָל וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר בִּנְךָ בֶן־הֲדַד
מֶלֶךְ־אֲרָם שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הַאֶחְיֶה מַחֲלִי זֶה׃
10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע לֵךְ אֱמָר־לוֹ חָיֹה תִחְיֶה וְהֶרְאַנִי
11 יְהוָה כִּי־מוֹת יָמוּת׃ וַיַּעֲמֵד אֶת־פָּנָיו וַיָּשֶׂם עַד־
12 בֹּשׁ וַיֵּבְךְּ אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר חֲזָאֵל מַדּוּעַ אֲדֹנִי
בֹכֶה וַיֹּאמֶר כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
רָעָה מִבְצְרֵיהֶם תְּשַׁלַּח בָּאֵשׁ וּבַחֻרֵיהֶם בַּחֶרֶב תַּהֲרֹג
13 וְעֹלְלֵיהֶם תְּרַמֵּשׁ וְהָרֹתֵיהֶם תְּבַקֵּעַ׃ וַיֹּאמֶר חֲזָהאֵל
כִּי מָה עַבְדְּךָ הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה
וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע הִרְאַנִי יְהוָה אֹתְךָ מֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃
14 וַיֵּלֶךְ מֵאֵת אֱלִישָׁע וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־
טו אָמַר לְךָ אֱלִישָׁע וַיֹּאמֶר אָמַר לִי חָיֹה תִחְיֶה׃ וַיְהִי
מִמָּחֳרָת וַיִּקַּח הַמַּכְבֵּר וַיִּטְבֹּל בַּמַּיִם וַיִּפְרֹשׂ עַל־פָּנָיו

קמץ

(ה) זע עבען ערצײַהלטע דיסער דעם קעניגס, דאס ער
מיינעם טאָטען דאס יעבען ווידער בעגעבען. סוס זיכ פֿרויא, דערען
זאָהן ער ווידער בעזעבט האָטטע, דען קעניג מַכפֿיעהעטע, ווען
מיהרעם הויס מוכ מיהרעם אָקער. דא זאָגטע גֵּחֲזִי, מיין הערר
קענכט, ער הונד, דאס ער זיך גראָסע מוטערעהמונגען מאָק־
שׁוּעלען: (ג) חֲזָהאֵל ערוידערטע, וואס מיסט דען יין
מיהרע יובגען ליעטע מיט דעם שווערטע מוך־רייבען, מיהרע זייג־
ליבגע גרויסען ניעדער־שמעטטערן, מוכ מיהרע שווַבגערן וויבער
טהון ווירסט. מיהרע פֿעסטען פֿעלֶבע ווירסט דוא מין ברַבע שטעקען,
איך ווייס, וואס זיר בעסעס דוא מייגסט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל
מיר דער עווידע, דאס ער שטערבען ווירד: (יא) היערמוך זאָה
דער בעטטלכ מען שטערר פֿאָר זיך הין, מוכ בויב זַבגע נייט
מין ליסער ריכטוכ, עבלוק פֿינג ער מן נו ווייבען: (יב) דא פֿרַג־
טע חֲזָהאֵל, וואָרמוך ווייבען מין הערר? ער פַֿבטוואָרטעטע, וויל
איך ווייס, וואס זיר בעסעס דוא מייגסט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל
טהון ווירסט. מיהרע פֿעסטען פֿעלֶבע ווירסט דוא מין ברַבע שטעקען,
יונגע גרויסען ניעדער־שמעטטערן, מוכ מיהרע שווַבגערן וויבער
מיהרע יובגען ליעטע מיט דעם שווערטע מוך־רייבען, מיהרע זייג־
זאָהן, וועלכען אֱלִישָׁע ווידער מין דאס יעבען נורין־געפֿרוכען האָט:
(ו) דער קעניג פֿרַגטע זיא פֿרויא זעלבסט, מוכ זיא ערנַהלטע
עס מיהם. היערמוך גַּבַּ מיהר דער קעניג מייגען הַּף־בעהיהנטען
מיט, מוכ טרוג מיהם מוך, שַׁפֿפֿע מיהר, מיהר מייגענטהום נורין־
זאָגאָר דען גַּבַּנען ערטרַג דעם אָקערס, זייטדעם זיא דאס מַכ
פֿערלַסען האָט, דא יענע: (ז) אֱלִישָׁע קַם נַך דַּמֶּשֶׂק, דא
בֶּן־הֲדַד, דער קעניג פַֿן אֲרָם, עבען קרַנק לַג. סוס נון דיסעם
דער בעריכט מַבגעשטַטטעט ווורדע, דער בעטטלכ מען מיסט
הייט גענעסען ווערדע: (ח) חֲזָהאֵל גינג סוסָ מיהן נו בעווילקוממ־
נו דיר, בעהע דען בעטטלכען מען נו בעווילקוממען, מוכ ערפֿרַגע
גוביִיך פַֿן מיהם, דען ווילען דעם עווידען, דַּב מיך פַֿן דיסער קרַנק־
מען. נעהם מיין בעשענק מיט זיך, פַֿן מַלען פַֿרניכען ביטערן
מוס דַּמֶּשֶׂק, מיינע לַדונג פַֿן פֿיערציג קַמעלען. זע קַם ער
ין, שטעלטע זיך פַֿר מיהן, מוכ שפרַך, דיין זאָהן בֶּן־הֲדַד,
קעניג פַֿן אֲרָם, שיקט מיך נו דיר, מיט דער פֿרַגע, ווערדע מיך
דער עווידע, דאס ער שטערבען ווירד: (יא) היערמוך זאָה
דער בעטטלכ מען שטערר פֿאָר זיך הין, מוכ בויב זַבגע נייט
מין ליסער ריכטוכ, עבלוק פֿינג ער מן נו ווייבען: (יב) דא פֿרַג־
טע חֲזָהאֵל, וואָרמוך ווייבען מין הערר? ער פַֿבטוואָרטעטע,
זיך בעהע מוכ זאָגע מיהם, דוא ווירסט בעגעסען. נוואר פַֿפֿפֿענבפַֿרעט
פַֿן דיסער קרַנקהייט בעגעסען? אֱלִישָׁע פַֿבטוואָרטעטע,
דער בעטטלכ מען שטערר פֿאָר זיך הין, מוכ בויב זַבגע נייט
מין ליסער ריכטוכ, עבלוק פֿינג ער מן נו ווייבען: (יב) דא פֿרַג־
טע חֲזָהאֵל, וואָרמוך ווייבען מין הערר? ער פַֿבטוואָרטעטע,
איך ווייס, וואס זיר בעסעס דוא מייגסט דען קינדערן יִשְׂרָאֵל
טהון ווירסט. מיהרע פֿעסטען פֿעלֶבע ווירסט דוא מין ברַבע שטעקען,
יונגע גרויסען ניעדער־שמעטטערן, מוכ מיהרע שווַבגערן וויבער
מיהרע יובגען ליעטע מיט דעם שווערטע מוך־רייבען, מיהרע זייג־
זאָהן ער ווידער בעזעבט האָטטע, דען קעניג מַכפֿיעהעטע, ווען
מיינעם טאָטען דאס יעבען ווידער בעגעבען. סוס זיכ פֿרויא, דערען
זאָהן, וועלכען אֱלִישָׁע ווידער מין דאס יעבען נורין־געפֿרוכען האָט:
(ו) דער קעניג פֿרַגטע זיא פֿרויא זעלבסט, מוכ זיא ערנַהלטע
עס מיהם. היערמוך גַּבַּ מיהר דער קעניג מייגען הַּף־בעהיהנטען
מיט, מוכ טרוג מיהם מוך, שַׁפֿפֿע מיהר, מיהר מייגענטהום נורין־
זאָגאָר דען גַּבַּנען ערטרַג דעם אָקערס, זייטדעם זיא דאס מַכ
פֿערלַסען האָט, דא יענע: (ז) אֱלִישָׁע קַם נַך דַּמֶּשֶׂק, דא
בֶּן־הֲדַד, דער קעניג פַֿן אֲרָם, עבען קרַנק לַג. סוס נון דיסעם
דער בעריכט מַבגעשטַטטעט ווורדע, דער בעטטלכ מען מיסט
הייט גענעסען ווערדע: (ח) חֲזָהאֵל גינג סוסָ מיהן נו בעווילקוממ־
נו דיר, בעהע דען בעטטלכען מען נו בעווילקוממען, מוכ ערפֿרַגע
גוביִיך פַֿן מיהם, דען ווילען דעם עווידען, דַּב מיך פַֿן דיסער קרַנק־
מען. נעהם מיין בעשענק מיט זיך, פַֿן מַלען פַֿרניכען ביטערן
מוס דַּמֶּשֶׂק, מיינע לַדונג פַֿן פֿיערציג קַמעלען. זע קַם ער
ין, שטעלטע זיך פַֿר מיהן, מוכ שפרַך, דיין זאָהן בֶּן־הֲדַד,
קעניג פַֿן אֲרָם, שיקט מיך נו דיר, מיט דער פֿרַגע, ווערדע מיך

ה וַיְהִי הוּא־מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֶת־אֲשֶׁר הֶחֱיָה אֶת־הַמֵּת
וְהִנֵּה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֶת־בְּנָהּ צֹעֶקֶת אֶל־הַמֶּלֶךְ
עַל־בֵּיתָהּ וְעַל־שָׂדָהּ וַיֹּאמֶר גֵּחֲזִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ זֹאת
6 הָאִשָּׁה וְזֶה־בְּנָהּ אֲשֶׁר־הֶחֱיָה אֱלִישָׁע׃ וַיִּשְׁאַל
הַמֶּלֶךְ לָאִשָּׁה וַתְּסַפֶּר־לוֹ וַיִּתֶּן־לָהּ הַמֶּלֶךְ סָרִיס אֶחָד
לֵאמֹר הָשֵׁיב אֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לָהּ וְאֶת־כָּל־תְּבוּאֹת
הַשָּׂדֶה מִיּוֹם עָזְבָהּ אֶת־הָאָרֶץ וְעַד־עָתָּה׃
7 וַיָּבֹא אֱלִישָׁע דַּמֶּשֶׂק וּבֶן־הֲדַד
מֶלֶךְ־אֲרָם חֹלֶה וַיֻּגַּד־לוֹ לֵאמֹר בָּא אִישׁ הָאֱלֹהִים
8 עַד־הֵנָּה׃ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־חֲזָהאֵל קַח בְּיָדְךָ
מִנְחָה וְלֵךְ לִקְרַאת אִישׁ הָאֱלֹהִים וְדָרַשְׁתָּ אֶת־יְהוָה
9 מֵאוֹתוֹ לֵאמֹר הַאֶחְיֶה מַחֲלִי זֶה׃ וַיֵּלֶךְ חֲזָאֵל
לִקְרָאתוֹ וַיִּקַּח מִנְחָה בְּיָדוֹ וְכָל־טוּב דַּמֶּשֶׂק מַשָּׂא
אַרְבָּעִים גָּמָל וַיָּבֹא וַיַּעֲמֹד לְפָנָיו וַיֹּאמֶר בִּנְךָ בֶן־הֲדַד
מֶלֶךְ־אֲרָם שְׁלָחַנִי אֵלֶיךָ לֵאמֹר הַאֶחְיֶה מַחֲלִי זֶה׃
10 וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֱלִישָׁע לֵךְ אֱמָר־לוֹ חָיֹה תִחְיֶה וְהֶרְאַנִי
11 יְהוָה כִּי־מוֹת יָמוּת׃ וַיַּעֲמֵד אֶת־פָּנָיו וַיָּשֶׂם עַד־
12 בֹּשׁ וַיֵּבְךְּ אִישׁ הָאֱלֹהִים׃ וַיֹּאמֶר חֲזָאֵל מַדּוּעַ אֲדֹנִי
בֹכֶה וַיֹּאמֶר כִּי יָדַעְתִּי אֵת אֲשֶׁר־תַּעֲשֶׂה לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל
רָעָה מִבְצְרֵיהֶם תְּשַׁלַּח בָּאֵשׁ וּבַחֻרֵיהֶם בַּחֶרֶב תַּהֲרֹג
13 וְעֹלְלֵיהֶם תְּרַמֵּשׁ וְהָרֹתֵיהֶם תְּבַקֵּעַ׃ וַיֹּאמֶר חֲזָהאֵל
כִּי מָה עַבְדְּךָ הַכֶּלֶב כִּי יַעֲשֶׂה הַדָּבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה
וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע הִרְאַנִי יְהוָה אֹתְךָ מֶלֶךְ עַל־אֲרָם׃
14 וַיֵּלֶךְ מֵאֵת אֱלִישָׁע וַיָּבֹא אֶל־אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מָה־
טו אָמַר לְךָ אֱלִישָׁע וַיֹּאמֶר אָמַר לִי חָיֹה תִחְיֶה׃ וַיְהִי
מִמָּחֳרָת וַיִּקַּח הַמַּכְבֵּר וַיִּטְבֹּל בַּמַּיִם וַיִּפְרֹשׂ עַל־פָּנָיו

לו קרי v. 10. לא מפיק ה׳ v. 6. וימת

וַיָּמָת וַיִּמְלֹךְ חֲזָהאֵל תַּחְתָּיו׃ 16 וּבִשְׁנַת
חֲמֵשׁ לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וִיהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ
יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹרָם בֶּן־יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 17 בֶּן־
שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלִָם׃ 18 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ ׀ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ
בֵּית אַחְאָב כִּי בַּת־אַחְאָב הָיְתָה־לּוֹ לְאִשָּׁה וַיַּעַשׂ
הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ 19 וְלֹא־אָבָה יְהוָה לְהַשְׁחִית אֶת־
יְהוּדָה לְמַעַן דָּוִד עַבְדּוֹ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ לָתֵת לוֹ נִיר
לְבָנָיו כָּל־הַיָּמִים׃ כ בְּיָמָיו פָּשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־
יְהוּדָה וַיַּמְלִכוּ עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ׃ 21 וַיַּעֲבֹר יוֹרָם צָעִירָה
וְכָל־הָרֶכֶב עִמּוֹ וַיְהִי־הוּא קָם לַיְלָה וַיַּכֶּה אֶת־אֱדוֹם
הַסֹּבֵב אֵלָיו וְאֵת שָׂרֵי הָרֶכֶב וַיָּנָס הָעָם לְאָהָלָיו׃
22 וַיִּפְשַׁע אֱדוֹם מִתַּחַת יַד־יְהוּדָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה אָז
תִּפְשַׁע לִבְנָה בָּעֵת הַהִיא׃ 23 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹרָם וְכָל־
אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ 24 וַיִּשְׁכַּב יוֹרָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר
עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אֲחַזְיָהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃
כה בִּשְׁנַת שְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה שָׁנָה
לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ אֲחַזְיָהוּ בֶן־
יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 26 בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה אֲחַזְיָהוּ
בְּמָלְכוֹ וְשָׁנָה אַחַת מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ עֲתַלְיָהוּ
בַּת־עָמְרִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל׃ 27 וַיֵּלֶךְ בְּדֶרֶךְ בֵּית אַחְאָב
וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּבֵית אַחְאָב כִּי חֲתַן בֵּית־
אַחְאָב הוּא׃ 28 וַיֵּלֶךְ אֶת־יוֹרָם בֶּן־אַחְאָב לַמִּלְחָמָה
עִם־חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם בְּרָמֹת גִּלְעָד וַיַּכּוּ אֲרַמִּים אֶת־
יוֹרָם׃ 29 וַיָּשָׁב יוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהִתְרַפֵּא בְיִזְרְעֶאל

---

v. 17. קרי בנים

מִפְּנֵי חֲזָאֵל בְּנוֹ דער רעגירונג׃ (יו) מין דעם פֿינפֿטען רעגירונג־
יָהֲרֹג דעם יוֹרָם׃ וְהֵן דעם אַחְאָב׃ קעניגס מִן יִשְׂרָאֵל׃ פֿון
יְהוֹשָׁפָט נאָך קעניג מִן יְהוּדָה וואר׃ טרעט יְהוֹרָם׃ וְהֵן דעם
יְהוֹשָׁפָט׃ (יז) ער רעגירונג מיבער יְהוּדָה מַן׃ (יז) ער וואר נוויי
מונד דרייסיג יָהֲרֹג פֿון׃ בייא דעם מַטטריט זיינער רעגירונג׃
רעגירטע אַכט יָהֲרֹג מִן יְרוּשָׁלִַם׃ (יח) ער אַבטע נאָך מַרְ
דער קעניגע פֿאָן יִשְׂרָאֵל׃ טהאָט וואָס הוּס אַחְאָב געטהאן׃
דען ער האָטטע מייַנע טאָכטער פֿאָן אַחְאָב נור פֿרוי׃ ער טהאָט
פֿוסָ בעסעס מִן דען מוּגען דעס עוויגען׃ (יט) דעבאָך וואָלטע
דער עוויגע דאָס הוּס יְהוּדָה בּיכט נו גרונדע ריכטען׃ פון זיינער
דיהנערס דָּוִד וויללען׃ דעם ער פֿערשפּראָכען׃ מיהם מונד זיינען
קינדערן מיימער הערשאַפֿטליכע גענוֹפֿט נו פֿאָסען׃ (כ) נו זיינער
נייט פֿין אֱדוֹם פֿאָן יְהוּדָה אַב׃ מונד וואָהלטע מייַנען מייגענען
קענים׃ (כא) יוֹרָם נאָך מיט פֿוֹלען זיינען קריגס־וואָגען גענגען
צָעִיר׃ ער בראָך וואָהרענד דער נאַכט מוּף׃ מונד שוּג דיא
אֲדוֹמִים׃ דיא מיהן מונד דיא אָבערן זיינער קריגס־וואָגען מוּ־
רינגט האָטטען׃ דיערמוּף פֿוֹאָה דאס פֿאָלק נאָך זיינען היטטען׃
(נאָך זיינער היימאָט) (כב) אֱדוֹם בויד זיך אָפֿארט מַבערייסען פֿאָן
יְהוּדָה בים מוּף דיסען טאָג׃ מוּך לִבְנָה פֿיל מוּך דיסע נייט אַב׃
(כג) דיא מיבריגע גשיכטע דעס יוֹרָם׃ מונד וואָס ער פֿוֹעס
געטהאָן׃ מיסט מוּך־גענייכנעט מין דען יָהֲרֹג־בּיכערן דער קע־
ניגע פֿאָן יְהוּדָה׃ (כד) יוֹרָם ענטשלוּף נו זיינען פֿאָטערן׃ מונד
וואָורדע בייא מיהנען׃ מין עִיר־דָּוִד בעגראָבען׃ זיין זָהן אֲחַזְיָהוּ
טרעט נאָך מיהם דיא רעגירונג מַן׃ (כה) מין דעם פֿינפֿטען
רעגירונג־יָהֲרֹג דעס יוֹרָם׃ זָהן דעס אַחְאָב׃ קעניגס מִן
יִשְׂרָאֵל׃ קאַם אֲחַזְיָהוּ׃ זָהן דעס קעניגס יְהוֹרָם מִן יְהוּדָה׃
נו דער רעגירונג׃ (כו) ער וואר נוויי מונד צוואַנציג יָהֲרֹג מַן׃
בייא דעם מַטטריט זיינער רעגירונג׃ מונד רעגירטע מיין יָהֲרֹג
מִן יְרוּשָׁלִַם׃ זיינע מוטטער היס עֲתַלְיָהוּ׃ מייַנע טאָכטער דעס
עָמְרִי׃ קעניגס מִן יִשְׂרָאֵל׃ (כז) ער וואַנדעלטע דען וועג דעס
היסעס אַחְאָב׃ טהאָט וואָס מִן דען מוּגען דעס עוויגען מיס־
פֿאָלוּג וואר׃ וויא דאָס הוּס דעס אַחְאָב׃ דען ער וואר מיין מייַנאַך
דיסעס היסעס׃ (כח) ער נאָך מיט יוֹרָם׃ דעם זָהן דעס
אַחְאָב׃ מִן קריג וויללער חֲזָאֵל׃ קעניג פֿאָן אֲרָם׃ נאָך רָמֹת
מִן גִּלְעָד׃ היער וואורדע יוֹרָם פֿאָן דען אֲרַמִּים פֿערוואונדעט׃
(כט) ער קעהרטע היערמוּף נוריק נאָך יִזְרְעֶאל׃ זיך דיא וואונ־
דען היילען נו לָאסען׃ דיא ער פֿאָן דען אֲרַמִּים פֿאָר רָמֹת׃ מִן
דער שלאַכט געגען חֲזָאֵל׃ דען קעניג פֿאָן אֲרָם׃ ערהאַלטען
האָטטע׃ מונד דאַהער רייסטע מוּך אֲחַזְיָהוּ׃ זָהן דעס יְהוֹרָם׃
קעניגס

קענ̈יגס מן יְהוּדָה, הינצַב· אוּם יוֹרָם, זאָהן דעס אַחְאָב, מן
יזרעאל נו בעוכֿנען, דען ער שׁוֹג קרַנק:

קאַפּיטעל ט

(א) דער פּראָפֿעט אֱלִישָׁע בערוף דאָמאָלס מייכנט פּאָן דען יונ־
גען פּראָפֿעטען, אוּנד שפּראַך נו מיהם, מוּגירטע דייכע זוכנדען,
נים דיסע עהל־פֿלַשׁט מיט, אוּנד גיהע נאַך רָמוֹת מן גִּלְעָד:
(ב) וואַן זוי דאָרט אָנגעקוֹממען זיין ווירסט, זוֹ ערקונדיגע דיך
נאַך יֵהוּא, דעס זאָהנס דעס יְהוֹשָׁפָט, זאָהן דעס נִמְשִׁי· גיהע
פּאָן נו מיהם, אוּנד שפּרינג דעס נוי דיך אוים דעס נירקען ווייכנדע
ערהעבע, אוּנד פֿיהרע מיהן אין דאָס אינכערסטע גימאַך: (ג) נים
דאָן דיא עהל־פֿלַשׁט, גיסס דאָראוּס אוּף זיין הויפּט, אוּנד שפּריך,
אוֹ זאָגט דער עוויגע, איך זאַלבע דיך היערמיט נוּם קעניג אִיבער
יִשְׂרָאֵל! דוּא עפֿענסט דאָן דיא טהירע, אוּנד מיילסט דאָפּאָן,
אוֹהנע דיך נוּמבע אוּף־נו־הַלטען: (ד) דער יונגע מענש, דיה־
נער דעס פּראָפֿעטען, גינג אוֹסָן נַאך רָמוֹת מן גִּלְעָד: (ה) אוֹס
ער זאָהן קאָם, זאָסען דיא פֿעלד־העררען בייאַסאַממען· ער שפּראַך,
איך האָבע מיט דיר עטוואָס נו שפּרעכֿען, פֿעלד־הערר! יֵהוּא
פֿראָגטע, מיט וועלכֿעם פּאָן אוּנס? יענער ערווידערטע, מיט דיר,
פֿעלד־הערר! (ו) ער שטאַנד אוּף, אוּנד גינג מן דאָס אינכערסטע
ניממער· דאָ גאָס הינהם יענער פּאָן דעם אוּף דאָס הויפּט,
אוּנד זאָגטע נו מיהם, אַזוֹ שפּריכֿט דער עוויגע, דער גאָטט
פּאָן יִשְׂרָאֵל, איך זאַלבע דיך נוּם קעניג אִיבער דאָס פּאָלק דעס עוויגען,
אִיבער יִשְׂרָאֵל! (ז) אוּנד דוּא זאָלסט דיא פֿאַמיליע דעס אַחְאָב,
דיינעס העררען, אוּמברינגען· דען איך ווִיל דאָס בלוט מיינער
דיהנער, דער פּראָפֿעטען, אוּנד דאָס בלוט אַלער דיהנער דעס
עוויגען, רַאכֿען פּאָן אִיזֶבֶל: (ח) דאָס הויס דעס אַחְאָב זאָל
גאַנליך נו גרונדע גיהען· איך ווִיל אַלעס מוֹס־רַאטטען, וואָס
דעמזעלבען מַנגיהערט, בים מוּף דען וואַלד־פֿיסער· (הונד)
אוּנד דען מיינגעשׂרַאַנקטען אוּנד פֿרייען מן גאַנן יִשְׂרָאֵל:
(ט) אוּנד מיך בערהוֹיפּט זיין הויס זוֹ וועדען נאַסאָן, ווִיא דאָס הויס
דעס יָרָבְעָם, זאָהן דעס נבט· אוּנד ווִיא דאָס הויס דעס בַּעְשָׁא,
דעס יָרָבְעָם: (י) אִיזֶבֶל אַבער, זאָלען דיא הונדע פֿרעסען,
אין דעם גיביטהע פּאָן יִזְרְעֶאל, דאָס נימאַנד זוֹ נור ערדע
בעשטאַטטע· היערמוּף עפֿענסטע ער דיא טהירע, אוּנד מיילסט
דאָפּאָן: (יא) אַלס יֵהוּא ווידער נו דען דיהנערן וויינעס העררען
קאָם, פֿראָגטען זיא, מיסט עס פּאָן בוטער בעדייטונג?
הינמוּף מיסט דיסער אוּנזינניגע נו דיר גענאַממען? ער אַנט־
וואָרטעטע מיהנען, מיהר קענענעס יאָ דיסען מענשען, אוּנד זיין
גישׁוואָגע: (יב) אוֹסגֿיכֿטע! ריכֿטען זיא· גישׁטיהע עס פּאָן
שפּראַכֿען, אוּנד נוּגלייך גיוואַגט, זוֹ שפּריכֿט דער עוויגע, איך
זאַלבע

מִן־הַמַּכִּים אֲשֶׁר יַכֶּנּוּ אֲרַמִּים בָּרָמָה בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת־
חֲזָהאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַאֲחַזְיָהוּ בֶן־יְהוֹרָם מֶלֶךְ יְהוּדָה
יָרַד לִרְאוֹת אֶת־יוֹרָם בֶּן־אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל כִּי־חֹלֶה
הוּא׃

ט Cap. IX.

א וְאֱלִישָׁע הַנָּבִיא קָרָא לְאֶחָד מִבְּנֵי הַנְּבִיאִים וַיֹּאמֶר לוֹ
חֲגֹר מָתְנֶיךָ וְקַח פַּךְ הַשֶּׁמֶן הַזֶּה בְּיָדֶךָ וְלֵךְ רָמַת גִּלְעָד׃
2 וּבָאתָ שָׁמָּה וּרְאֵה־שָׁם יֵהוּא בֶּן־יְהוֹשָׁפָט בֶּן־נִמְשִׁי
וּבָאתָ וְהַקֵּמֹתוֹ מִתּוֹךְ אֶחָיו וְהֵבֵיאתָ אֹתוֹ חֶדֶר בְּחֶדֶר׃
3 וְלָקַחְתָּ פַּךְ־הַשֶּׁמֶן וְיָצַקְתָּ עַל־רֹאשׁוֹ וְאָמַרְתָּ כֹּה־אָמַר
יְהוָה מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ אֶל־יִשְׂרָאֵל וּפָתַחְתָּ הַדֶּלֶת
4 וְנָסְתָּה וְלֹא תֹחֵכֶּה׃ וַיֵּלֶךְ הַנַּעַר הַנַּעַר הַנָּבִיא רָמַת
ה גִּלְעָד׃ וַיָּבֹא וְהִנֵּה שָׂרֵי הַחַיִל יֹשְׁבִים וַיֹּאמֶר דָּבָר לִי
אֵלֶיךָ הַשָּׂר וַיֹּאמֶר יֵהוּא אֶל־מִי מִכֻּלָּנוּ וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ
6 הַשָּׂר׃ וַיָּקָם וַיָּבֹא הַבָּיְתָה וַיִּצֹק הַשֶּׁמֶן אֶל־רֹאשׁוֹ
וַיֹּאמֶר לוֹ כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מְשַׁחְתִּיךָ
7 לְמֶלֶךְ אֶל־עַם יְהוָה אֶל־יִשְׂרָאֵל׃ וְהִכִּיתָה אֶת־בֵּית
אַחְאָב אֲדֹנֶיךָ וְנִקַּמְתִּי דְמֵי ׀ עַבְדֵי הַנְּבִיאִים וּדְמֵי
8 כָּל־עַבְדֵי יְהוָה מִיַּד אִיזֶבֶל׃ וְאָבַד כָּל־בֵּית אַחְאָב
וְהִכְרַתִּי לְאַחְאָב מַשְׁתִּין בְּקִיר וְעָצוּר וְעָזוּב בְּיִשְׂרָאֵל׃
9 וְנָתַתִּי אֶת־בֵּית אַחְאָב כְּבֵית יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט וּכְבֵית
י בַּעְשָׁא בֶן־אֲחִיָּה׃ וְאֶת־אִיזֶבֶל יֹאכְלוּ הַכְּלָבִים
11 בְּחֶלְקַת יִזְרְעֶאל וְאֵין קֹבֵר וַיִּפְתַּח הַדֶּלֶת וַיָּנָס׃ וְיֵהוּא
יָצָא אֶל־עַבְדֵי אֲדֹנָיו וַיֹּאמֶר לוֹ הֲשָׁלוֹם מַדּוּעַ בָּא־
הַמְשֻׁגָּע הַזֶּה אֲלֵיכֶם וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אַתֶּם יְדַעְתֶּם אֶת־
12 הָאִישׁ וְאֶת־שִׂיחוֹ׃ וַיֹּאמְרוּ שֶׁקֶר הַגֶּד־נָא לָנוּ וַיֹּאמֶר
כָּזֹאת וְכָזֹאת אָמַר אֵלַי לֵאמֹר כֹּה־אָמַר יְהוָה

13 מְשַׁחְתִּיךָ לְמֶלֶךְ אֶל־יִשְׂרָאֵל׃ וַיְמַהֲרוּ וַיִּקְחוּ אִישׁ
בִּגְדּוֹ וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו אֶל־גֶּרֶם הַמַּעֲלוֹת וַיִּתְקְעוּ
14 בַשּׁוֹפָר וַיֹּאמְרוּ מָלַךְ יֵהוּא׃ וַיִּתְקַשֶּׁר יֵהוּא בֶּן־
יְהוֹשָׁפָט בֶּן־נִמְשִׁי אֶל־יוֹרָם וְיוֹרָם הָיָה שֹׁמֵר בְּרָמֹת
גִּלְעָד הוּא וְכָל־יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם׃
טו וַיָּשָׁב יְהוֹרָם הַמֶּלֶךְ לְהִתְרַפֵּא בְיִזְרְעֶאל מִן־הַמַּכִּים
אֲשֶׁר יַכֻּהוּ אֲרַמִּים בְּהִלָּחֲמוֹ אֶת־חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם
וַיֹּאמֶר יֵהוּא אִם־יֵשׁ נַפְשְׁכֶם אַל־יֵצֵא פָלִיט מִן־הָעִיר
16 לָלֶכֶת לְ֫גִיד בְּיִזְרְעֶאל׃ וַיִּרְכַּב יֵהוּא וַיֵּלֶךְ יִזְרְעֶאלָה
כִּי יוֹרָם שֹׁכֵב שָׁמָּה וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה יָרַד לִרְאוֹת
17 אֶת־יוֹרָם׃ וְהַצֹּפֶה עֹמֵד עַל־הַמִּגְדָּל בְּיִזְרְעֶאל וַיַּרְא
אֶת־שִׁפְעַת יֵהוּא בְּבֹאוֹ וַיֹּאמֶר שִׁפְעַת אֲנִי רֹאֶה וַיֹּאמֶר
יְהוֹרָם קַח רַכָּב וּשְׁלַח לִקְרָאתָם וְיֹאמַר הֲשָׁלוֹם׃
18 וַיֵּלֶךְ רֹכֵב הַסּוּס לִקְרָאתוֹ וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ
הֲשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר יֵהוּא מַה־לְּךָ וּלְשָׁלוֹם סֹב אֶל־אַחֲרָי
וַיַּגֶּד הַצֹּפֶה לֵאמֹר בָּא־הַמַּלְאָךְ עַד־הֵם וְלֹא־שָׁב׃
19 וַיִּשְׁלַח רֹכֵב סוּס שֵׁנִי וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם וַיֹּאמֶר כֹּה־אָמַר
הַמֶּלֶךְ הֲשָׁלוֹם וַיֹּאמֶר יֵהוּא מַה־לְּךָ וּלְשָׁלוֹם סֹב אֶל־
כ אַחֲרָי׃ וַיַּגֶּד הַצֹּפֶה לֵאמֹר בָּא עַד־אֲלֵיהֶם וְלֹא־שָׁב
וְהַמְנַהֵג כְּמִנְהַג יֵהוּא בֶּן־נִמְשִׁי כִּי בְשִׁגָּעוֹן יִנְהָג׃
21 וַיֹּאמֶר יְהוֹרָם אֱסֹר וַיֶּאְסֹר רִכְבּוֹ וַיֵּצֵא יְהוֹרָם מֶלֶךְ־
יִשְׂרָאֵל וַאֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה אִישׁ בִּרְכְבּוֹ וַיֵּצְאוּ
לִקְרַאת יֵהוּא וַיִּמְצָאֻהוּ בְּחֶלְקַת נָבוֹת הַיִּזְרְעֶאלִי׃
22 וַיְהִי כִּרְאוֹת יְהוֹרָם אֶת־יֵהוּא וַיֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם יֵהוּא
וַיֹּאמֶר מָה הַשָּׁלוֹם עַד־זְנוּנֵי אִיזֶבֶל אִמֶּךָ וּכְשָׁפֶיהָ
23 הָרַבִּים׃ וַיַּהֲפֹךְ יְהוֹרָם יָדָיו וַיָּנָס וַיֹּאמֶר אֶל־אֲחַזְיָהוּ

להגיד קרי v. 15. מרמה

זאָלבע דיך נוס קענ׳יג מיבער יִשְׂרָאֵל׃ (יג) וויא נאָהמען היערויף
געשווינד, יעדער זיין קלייד, מוכד מאכטען מיהס מייבע מוכטער־
לאָגע מוף דער בעהרען שטופֿע מייבער טרעפֿפע. שטיפֿען וואָלען מין
דיא טראָמפֿעטע, מוכד ריפֿען מוים, יֵהוּא מיסט קענ׳יג! (יד) יֵהוּא
דער זאָהן דעס יְהוֹשָׁפָט, זאָהן דעס נִמְשִׁי, בראכטע היערויף
מייבע פֿערשוועהרונג נוסאָממען, ווידער יוֹרָם. יוֹרָם נאָג זאָמאָס
מיט גאַנצן יִשְׂרָאֵל פֿאָר רָמֹת מין גִּלְעָד, גענען חֲזָאֵל, דען
קענ׳יג פֿון אֲרָם׃ (טו) פֿאָן ווידער, דער קענ׳יג יוֹרָם, נוריק
געקעהרט ווער, מוף זיך מין יִזְרְעֶאל פֿאָן דען וואונדען הייולן נו
לאָסען, דיא מיהס דיא אֲרַמִּים בייאָגעבראכט הַטטען, אָוס דער
דעס חֲזָאֵל, קענ׳יג פֿון אֲרָם, מייבע שלאָכט גענ׳פֿערט הַטטע.
מוכד יֵהוּא שפראָך, ווען מיהר עס ערנסטליך מייבען, זוֹ לאָסען
ניאָמאַנד מוים דער שטאָדט ענטקאָממען, מוס עטוואָ נאָך יִזְרְעֶאל
נאָככריכט נו בריננען׃ (טז) היערויף וואָגט זיך יֵהוּא נו פֿאָרדע,
מוכד נאָג נאָך יִזְרְעֶאל. דען יוֹרָם לאָג דאָזועבאָט קראַנק,
מוכד אֲחַזְיָה, קענ׳יג מין יְהוּדָה, וואָר מוך היבאָ געריישט, יוֹרָם
נו בעזוכען, (יז) דער וואָכטער דער מוך דעם וואָכט־טהורעם מין
יִזְרְעֶאל שטאַנד, זאָה דיא נאָהען קאָמען מייבע, דיא מיט יֵהוּא מא־
קאָן, מוכד ריף, מיך ווהע מייבע מייבע מייבע מייבען! וואָרויף יְהוֹרָם
בעפֿאָהל, מאָן נעהמע מייבען רייטער, שיקע מיהבען עכטבעגען, מוכד
לאָסע פֿראָגען, אָב פֿרידע זיין? (יח) דער רייטער ריט מיהס עכט־
בעגען, מוכד זאָגט, דער קענ׳יג לאָסט פֿראָגען, אָב פֿרידע זיין?
יֵהוּא אַכטוואָרטעט, וואָס בעהעט דיך דער פֿרידע מן? בעגיב דיך
נור נו מייבעם בעפֿאָלגע. דער וואָכטער ניבגט מן, דער באָ־
טהע מיסט בייא מיהבען אַבגעקאָממען, מוכד קעהרט ניכט זוריק׃
(יט) מאָן שיקט מייבען ניווייטען רייטער אָב. אָוס דיסער נו מיהבען
הין קאָמ, מוכד זאָגט, דער קענ׳יג לאָסט פֿראָגען, אָב פֿרידע זיין?
אַכטוואָרטעט יֵהוּא ווידער, וואָס בעהעט דיך דער פֿרידע מן? בע־
גיב דיך נו מייבעם בעפֿאָלגע׃ (כ) דער וואָכטער ניבגט מן, מוכד
שפראָך, ער מיסט בייא מיהבען אַבגעקאָממען, מוכד קעהרט עבען־
פֿאָלס ניכט זוריק. דאָס אַבגיהרען מאָבער, שייבט דאָס אַבגיהרען
פֿאָן יֵהוּא, זאָהן דעס נִמְשִׁי, נו זיין, דען ער טרייבט מוכוינ׳יג מן׃
(כא) דאָ בעפֿאָהל יְהוֹרָם, מאָן שפאַנט מן! מוכד מאָן שפאַנט
זייבען וואָגען מן. וואָרויף יְהוֹרָם, דער קענ׳יג פֿאָן יִשְׂרָאֵל, מוכד
אֲחַזְיָהוּ, דער קענ׳יג פֿאָן יְהוּדָה, יעדער מין זייבע וואָגען,
היבאָוס פֿוהרען. וויא נאָגען יֵהוּא ענטגעגען, מוכד בעגעגנעטען
מיהס מוף דעם אַקער פֿאָן נָבוֹת דעס יִזְרְעֶאלִי׃ (כב) זאָבאָלד
יְהוֹרָם דען יֵהוּא ערבליקטע, פֿראָגטע ער מין, אָיסט עס פֿרידע
יֵהוּא? דיסער ערווידערטע, וואָס פֿרידע? זוֹ לאָנגע דיא בוהלי־

רייען דייבער מוטטער אִיזֶבֶל, מוכד מיהרע פֿילען נויבערייען נאָך
פֿאָרהאַבדען וויבד? (כג) דאָ לענקטע יְהוֹרָם מוס, מוכד נאָהם דיא

24 מַרְכָּבָה אֲחַזְיָהוּ׃ וַיֶּהוּא מִלֵּא יָדוֹ בַּקֶּשֶׁת וַיַּךְ אֶת־
יְהוֹרָם בֵּין זְרֹעָיו וַיֵּצֵא הַחֵצִי מִלִּבּוֹ וַיִּכְרַע בְּרִכְבּוֹ׃
25 וַיֹּאמֶר אֶל־בִּדְקַר שָׁלִשׁוֹ שָׂא הַשְׁלִכֵהוּ בְּחֶלְקַת שְׂדֵה
נָבוֹת הַיִזְרְעֵאלִי כִּי זָכֹר אֲנִי וְאַתָּה אֵת רֹכְבִים
צְמָדִים אַחֲרֵי אַחְאָב אָבִיו וַיהוָה נָשָׂא עָלָיו אֶת־
26 הַמַּשָּׂא הַזֶּה׃ אִם־לֹא אֶת־דְּמֵי נָבוֹת וְאֶת־דְּמֵי בָנָיו
רָאִיתִי אֶמֶשׁ נְאֻם־יְהוָה וְשִׁלַּמְתִּי לְךָ בַּחֶלְקָה הַזֹּאת
נְאֻם־יְהוָה וְעַתָּה שָׂא הַשְׁלִכֵהוּ בַּחֶלְקָה כִּדְבַר יְהוָה׃
27 וַאֲחַזְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה רָאָה וַיָּנָס דֶּרֶךְ בֵּית הַגָּן וַיִרְדֹּף
אַחֲרָיו יֵהוּא וַיֹּאמֶר גַּם־אֹתוֹ הַכֻּהוּ אֶל־הַמֶּרְכָּבָה
בְּמַעֲלֵה־גוּר אֲשֶׁר אֵת־יִבְלְעָם וַיָּנָס מְגִדּוֹ וַיָּמָת שָׁם׃
28 וַיִּרְכְּבוּ אֹתוֹ עֲבָדָיו יְרוּשָׁלַמָּה וַיִקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּקִבְרָתוֹ
29 עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד׃ וּבִשְׁנַת
אַחַת־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְיוֹרָם בֶּן־אַחְאָב מָלַךְ אֲחַזְיָה עַל־
ל יְהוּדָה׃ וַיָּבוֹא יֶהוּא יִזְרְעֶאלָה וְאִיזֶבֶל שָׁמְעָה וַתָּשֶׂם
בַּפּוּךְ עֵינֶיהָ וַתֵּיטֶב אֶת־רֹאשָׁהּ וַתַּשְׁקֵף בְּעַד הַחַלּוֹן׃
31 וַיְהִי יֵהוּא בָּא בַשָּׁעַר וַתֹּאמֶר הֲשָׁלוֹם זִמְרִי הֹרֵג אֲדֹנָיו׃
32 וַיִּשָּׂא פָנָיו אֶל־הַחַלּוֹן וַיֹּאמֶר מִי אִתִּי מִי וַיַּשְׁקִיפוּ
33 אֵלָיו שְׁנַיִם שְׁלִשָׁה סָרִיסִים׃ וַיֹּאמֶר שִׁמְטוּהָ
וַיִּשְׁמְטֻהָ וַיִּז מִדָּמָהּ אֶל־הַקִּיר וְאֶל־הַסּוּסִים וַיִּרְמְסֶהָ׃
34 וַיָּבֹא וַיֹּאכַל וַיֵּשְׁתְּ וַיֹּאמֶר פִּקְדוּ־נָא אֶת־הָאְרוּרָה
לה הַזֹּאת וְקִבְּרוּהָ כִּי בַת־מֶלֶךְ הִיא׃ וַיֵּלְכוּ לְקָבְרָהּ
וְלֹא־מָצְאוּ בָהּ כִּי אִם־הַגֻּלְגֹּלֶת וְהָרַגְלַיִם וְכַפּוֹת הַיָּדָיִם׃
36 וַיָּשֻׁבוּ וַיַּגִּידוּ לוֹ וַיֹּאמֶר דְּבַר־יְהוָה הוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר
בְּיַד־עַבְדּוֹ אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי לֵאמֹר בְּחֶלְקַת יִזְרְעֶאל יֹאכְלוּ

הכלבים

שמטוה קרי v. 33. שלשו קרי v. 25.

24 פֿוכט, מיכדעך ער אֲחַזְיָהוּ נו־ריק, פֿערראָטהערייא אֲחַזְיָהוּ!
(כד) יֵהוּא שפּאַנטעט מיט אַלען קראַפֿטען וויבען באָגען, מוכ
שאָס יְהוֹרָם צווישען דיא שולטערן, דאָס ערר פֿליי מיהם דורך דאָס
הערץ היבאויס פֿוהר. מוכ ער זאָכט מין וויבען וואָגען: (כה) ער
(יֵהוּא) זאָגטע היערויף נו וויבעך באָערסטען בִּדְקַר, נים מיהן,
מוכ ווירף מיהן אויף דאָס פֿעלד פֿון נָבוֹת דעך יִזְרְעֶאלִי.
דען ערמיבענערע דיך נור, ווי מיבסט מיך מוכ דוך נוסאַמען
היבטער וויבעך פֿאָטער אַחְאָב הער־ריטטען, דאָס ערר עוויגע
דיסעס שיקסאַל מיבער מיהן פֿערהאָבגט האָט: (כו) יאָ, שפּראָך ערר
עוויגע יהוָה/ס, דאָס בלוט דעס נָבוֹת, מוכ דאָס בלוט זוינער קיי־
ערר, האָבע מיך גענוסטערן וואָהרגענאָמען! זו ווילל מיך דען אויך
דיר אויף דיסעס פֿעלד־פֿעלד פֿערגעלטען! דיסעס וואָרען דיא וואָרטע
דעס עוויגען. דאָרום נים מיהן, מוכ ווירף מיהן אויף דיסעס פֿעלד־
פֿעלד, נו ערר קענוג פֿון יהוָה/ס ערר וואָרטע דעס עוויגען: (כז)
אַחַזְיָהוּ, ערר קענוג פֿון יְהוּדָה, דיסעס זאָה, נאָהם ער דיא פֿוכט
נאָך דעך גאָרטען־הויס נו. יֵהוּא זענטע מיהם נאָך, מוכ ריף,
שיסעט אויך דיסען מין וויבעך וואָגען כיבער. ער פֿוהר עבען דיא
אַהכאוּ גור היבאויף, דיא בייא יִבְלְעָם מיסט. ער ענטפֿליהט יעדאָך
נאָך מְגִדּוֹ, מוכ דאָך ערסט דאָרט אוס: (כח) וויבע דיהנער פֿיהר־
טען מין מיבעך אויף וואָגען נאָך יְרוּשָׁלַיִם, מוכ בעגראָבען מיהן
דעך מיבעך גראָבע, בייא וויבען פֿאָטערן, מין עִיר־דָוִד: (כט) מין
מין וויבעך גראָבע, בייא וויבען פֿאָטערן, מין עִיר־דָוִד: (כט)
דעך מיבֿאָטען רעגירונגס־יאָהרע דעס יוֹרָם, זאָהן דעס אַחְאָב,
האָטטע אֲחַזְיָה דיא רעגירונג מין יְהוּדָה אָנגענטרעטען: (ל) יֵהוּא
נאָך נון מין יִזְרְעֶאל מיין. אִיזֶבֶל, וועלכע דיסעס וואָרט ערפֿוהר,
שמינקטע מיהר אָנגעזיכט, פֿאַרבענטע מיהר היפט־האָאַר, מוכ
שויעטע זיך אויס דעס פֿענסטער: (לא) אָס יֵהוּא נו דעס טהאָרע
דעס פֿאַלאָסטעס הערמין קאָם, ריף זיא, זאָלל פֿריעד זיין? זִמְרִי
וואָר אויך דער מערדער וויבעס הערדען! (לב) ער זאָה היבאויף
נאָך דעס פֿענסטער, מוכ ריף, וואר האָט עס מיט מיר? וואר?
זוינען דעס פֿאַלאָסטעס, מוכ בעגראָבעטע זיא. דען זיא מיסט נאָך מייגעס
דיסע פֿערפֿוכטע, מוכ בעגראָבעטע זיא. דען זיא מיסט נאָך מייגעס
היבאויף, אָס מוכ טראָנק. ענדליך זאָגטע ער, דענקעט דאָך אָן
קענוג אָס טאָטער: (לה) האָן גינג דאָהער הין, זיא נו בעגראָבען.
אַלייו זאָאַס אָן דאָס בלוט דיסעס פֿיהר־טען מיהר, אָס דיא הירן־שאָל, דיא פֿיסע
מוכ דיא האָבע: (לו) האָן קאָם זוריק, מוכ גאָב מיהם נאָכריכט
דאָס · אָן שפּראָך ער, זו וואר גאָטטעס וואָס־שפּרוך, דורך וויבען
דיהנער אֲלִיָּהוּ דען תִּשְׁבִּי · נעמליך, מין דעם בעגירקע פֿון
יִזְרְעֶאל זאָלען דיא הוכדע דאָס פֿליש ער איזֶבֶל פֿרעסען:
דער

37 הַכְּלָבִים אֶת־בְּשַׂר אִיזֶבֶל׃ וְהָיְתָה נִבְלַת אִיזֶבֶל
כְּדֹמֶן עַל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה בְּחֶלְקַת יִזְרְעֶאל אֲשֶׁר לֹא־יֹאמְרוּ
זֹאת אִיזֶבֶל׃

י Cap. X.

א וּלְאַחְאָב שִׁבְעִים בָּנִים בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּכְתֹּב
יֵהוּא סְפָרִים וַיִּשְׁלַח שֹׁמְרוֹן אֶל־שָׂרֵי יִזְרְעֶאל הַזְּקֵנִים
2 וְאֶל־הָאֹמְנִים אַחְאָב לֵאמֹר׃ וְעַתָּה כְּבֹא הַסֵּפֶר
הַזֶּה אֲלֵיכֶם וְאִתְּכֶם בְּנֵי אֲדֹנֵיכֶם וְאִתְּכֶם הָרֶכֶב
3 וְהַסּוּסִים וְעִיר מִבְצָר וְהַנָּשֶׁק׃ וּרְאִיתֶם הַטּוֹב וְהַיָּשָׁר
מִבְּנֵי אֲדֹנֵיכֶם וְשִׂמְתֶּם עַל־כִּסֵּא אָבִיו וְהִלָּחֲמוּ עַל־
4 בֵּית אֲדֹנֵיכֶם׃ וַיִּרְאוּ מְאֹד מְאֹד וַיֹּאמְרוּ הִנֵּה שְׁנֵי
ה הַמְּלָכִים לֹא עָמְדוּ לְפָנָיו וְאֵיךְ נַעֲמֹד אֲנָחְנוּ׃ וַיִּשְׁלַח
אֲשֶׁר־עַל־הַבַּיִת וַאֲשֶׁר עַל־הָעִיר וְהַזְּקֵנִים וְהָאֹמְנִים
אֶל־יֵהוּא ׀ לֵאמֹר עַבְדְּךָ אֲנָחְנוּ וְכֹל אֲשֶׁר־תֹּאמַר
אֵלֵינוּ נַעֲשֶׂה לֹא־נַמְלִךְ אִישׁ הַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עֲשֵׂה׃
6 וַיִּכְתֹּב אֲלֵיהֶם סֵפֶר ׀ שֵׁנִית לֵאמֹר אִם־לִי אַתֶּם וְלִקְלִי ׀
אַתֶּם שִׁמְעִים קְחוּ אֶת־רָאשֵׁי אַנְשֵׁי בְנֵי־אֲדֹנֵיכֶם
וּבֹאוּ אֵלַי כָּעֵת מָחָר יִזְרְעֶאלָה וּבְנֵי הַמֶּלֶךְ שִׁבְעִים
7 אִישׁ אֶת־גְּדֹלֵי הָעִיר מְגַדְּלִים אוֹתָם׃ וַיְהִי כְּבֹא
הַסֵּפֶר אֲלֵיהֶם וַיִּקְחוּ אֶת־בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁחֲטוּ שִׁבְעִים
אִישׁ וַיָּשִׂימוּ אֶת־רָאשֵׁיהֶם בַּדּוּדִים וַיִּשְׁלְחוּ אֵלָיו
8 יִזְרְעֶאלָה׃ וַיָּבֹא הַמַּלְאָךְ וַיַּגֶּד־לוֹ לֵאמֹר הֵבִיאוּ
רָאשֵׁי בְנֵי־הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר שִׂימוּ אֹתָם שְׁנֵי צִבֻּרִים פֶּתַח
9 הַשַּׁעַר עַד־הַבֹּקֶר׃ וַיְהִי בַבֹּקֶר וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֹד וַיֹּאמֶר
אֶל־כָּל־הָעָם צַדִּקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי קָשַׁרְתִּי עַל־
י אֲדֹנִי וָאַהַרְגֵהוּ וּמִי הִכָּה אֶת־כָּל־אֵלֶּה׃ דְּעוּ אֵפוֹא

היתה קרי v. 37.

כי

(לז) ער זייכען אז איזבל זאל / ווי דינגער אויף דעם פעלד / אין דעם בעזירקע פון יזרעאל ליגען / אז מען נישט זאגען קענטע / דיסעס איסט איזבל:

קאפיטעל י

(א) פון אחאב ווערען כאך זיבעניג זעהנע אין שמרון. יהוא שריב לעפהאב ברייע / אוכ שיקטע זיא כאך שמרון / פון ליא אויסטעטן / אבער = הייסטער אין יזרעאל / אוכ פון ליא האף = מייסטער דעס אחאב / מיט פאלגענדעם אינהאלט: (ב) אז באלד דיסער בריף פון מיר וויכד געלאנגען זיין / זיא מיהר ליא זעהנע מיערערע העררען בייא מיר / וויא אוך קריגס = וואגען / אוכ פערערד / מיינע אויך אזוי גוט ווי זיא / אוכ דאס גייג = הויס פון מיינער גרעסטע שטאדט: (ג) זע וואהלעט דען בעסטען אוכ טויגליכסטען אוכטער דען זעהנען מיינער העררען / זעצט מיהן אויף דען טהרון זיינעס פאטערס / אוכ שטרייטט פיר דאס הויס מיינערע העררען: (ד) דיסע בעריהטען היערואוף זין מיבערוים גרעסטע פורכט. אוכ שפרעכען / וואן שון דיא צוויא קענינע ערשטאנען נון / דאס ניכט אוכערפיליגט בלייבט / פון דעם אוים = ערקענענעם / וואר בראכטע אבער אלע דיסע אוך? (ו) דערוען שפרוכא

(וועלוך

מען גינג זען אין זען טעמפעל דעס בַּעַל, וועלכער געדאַמעט ווערט.
הערביא. עס וואַר ניכט מייער, ער ניכט בעקאַמען ווערט.
זען אין גַּאנ יִשְׂרָאֵל. דיא מצבעטער דעס בַּעַל קאַמען אַלוֹ
גו עהרען. אוֹנד מען פֿערקינדיגטע עס: (כא) יֵהוּא שיקטע אוּ־
פֿערזענטע אַלֹּ פֿון פֿערשטַאטע מיינע פֿייער דעס בַּעַל
וואַרע, אוּם דיא מצבעטער דעס בַּעַל נו פֿערטיגען: (כב) ער
וועלט, ער זאָל ניכט אוּעבען בוייבען. יֵהוּא גינג אוּם ניסט נו
גו עהרען אין גרַאסע פֿעסטער־פֿעסטע אַמפֿער, וואר אַלֵּייא פֿערשיס
פריסטער. דאס ניאַמאַנד וואָג בוייבט. דען אין דאַבייא דעם בַּעַל
אַלוֹ פרַאפֿעטען דעס בַּעַל, אַלוֹ זיינע מצבעטער, אַלוֹ זיינע
יֵהוּא וואָלד מיך מיידיגער דיהנען: (כג) בעראַפֿעט איר דאַער
אַלוֹ עס הינריכטען, וואס פֿאַן דאַר בַּעַל עס יִזְרְעֶאל
מיבריג וואר. אַלוֹ זיינע גרַאפֿען, זיינע פֿערטרויטען, אוּנד ערסטען
שטאַטס־דיהנער. דערגעשטאַלט, דאס ער פֿאַן מיהר גאַר ניכט
מיבריג זיס: (כד) ער מאַכטע זיך אוּף, אוּנד גינג זועבסט
נאַך שֹׁמְרוֹן. אוּם ער אוּנטער וועגס בייא דעס פֿערזאַמוּנגס־הויס
דער הירטען וואר: (כה) טראַק ער זיא נעפֿאַלען דעס אַחַזְיָהוּ, דאס
קנעכט פֿאַן יְהוּדָה, אַן. ער פֿראַגטע, וואר זייד מיהר? זיא אַנט־
וואַרטעטען, וויר זינד נעפֿאַלען דעס אַחַזְיָהוּ, אוּנד רייסען היבאַד,
זיא זהנע דעס קעניגס אוּנד דער קעניגין נו בעזוכען: (כו) נעה־
מען זיא אַבענדיג בעפֿאַנגען! וואר זיין בעפֿעהל. מאַן נאַהם
זיא אַבענדיג בעפֿאַנגען, אוּנד שלַאַכטעטע זיא, אַן דער גרובע
בייא דעם פֿערזאַמוּנגס־הויס. עס וואַרען מיהרער נוויא אוּנד
פֿיערציג, פֿאַן דענען ער קיינען אַבצוג זיס: (כז) אַוס ער פֿאַן
היער וויידער נאַך, טראַף ער דען יְהוֹנָדָב, זאָהן דעס רֵכָב, דער
מיהם ענטגעגען קאַם, אוּנד מיהן גרִיסטע. ער פֿראַגטע מיהן, מיט
דיין הערץ זיא מיט דיינען הערץ בעגען דיך? יָא, אַנט־
וואַרטעטע יענער, עס מיט אוּם. וואַן עס דאַם דעם מיט, זא רייכע
מיר דיא האַנד. (שפרַאך יסער) יענער רייכטע מיהם דיא האַנד.
מוּנד יֵהוּא נאַהם מיהן נו זיך אין דען וואַגען: (כז) מיט דען וואַרטען,
קאַם מיט מיר, אוּנד זיהע מיינע ראַכע פֿיר דען עווִיגען! אוּנד זא
זיס ער מיהן אין זיינעם וואַגען מיט־פֿאַהרען: (כז) ער נאַם מיט
שֹׁמְרוֹן מיין, אוּנד זיס היער אַלֹּעס הין־ריכטען, וואס פֿאַן
אַחְאָב מיבריג וואר, ביס ער מיהן גאַנ אוּס־פֿערטטעט האַטטע.
נאַך דעם וואָרט יֵהוּא: שפרוכ דעם עווִיגען, דען ער דורך אֵלִיָּהוּ בעטהאַן:
(כח) יֵהוּא זיס היערויף אַלֹּע פֿאַלק פֿערזאַמעלט, אוּנד
שפרַאך נו מיהנען, אַחְאָב האַט נו וועניג דעם בַּעַל בעדיהנט,
יֵהוּא וועלד מיהם מייהר בעדיהנען: (כט) בעראַפֿעט איר דאַער
אַלֹּע פרַאפֿעטען דעם בַּעַל, אַלֹּע זיינע מצבעטהער, אַלֹּע זיינע
פריסטער. דאס ניאַמאַנד וועג בוייבט. דען אין דאַבייא דעם בַּעַל
נו עהרען, דער זאָל מיהם מייהר בעדיהנט. יֵהוּא גינג אוּם ניסט נו
מאַכען, דער זאָל ניכט אוּעבען בוייבען. יֵהוּא גינג אין זען
טעמפעל דעס בַּעַל, אוּנד בעדראַכטע
שפרוכ דעם עווִיגען, דען ער מיבער דאס הויס דעס אַחְאָב ערגע־

כִּי לֹא יִפֹּל מִדְּבַר יְהוָה אַרְצָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה
עַל־בֵּית אַחְאָב וַיהוָה עָשָׂה אֵת אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד
11 עַבְדּוֹ אֵלִיָּהוּ׃ וַיַּךְ יֵהוּא אֵת כָּל־הַנִּשְׁאָרִים לְבֵית־
אַחְאָב בְּיִזְרְעֶאל וְכָל־גְּדֹלָיו וּמְיֻדָּעָיו וְכֹהֲנָיו עַד־
12 בִּלְתִּי הִשְׁאִיר־לוֹ שָׂרִיד׃ וַיָּקָם וַיָּבֹא וַיֵּלֶךְ שֹׁמְרוֹן
13 הוּא בֵּית־עֵקֶד הָרֹעִים בַּדָּרֶךְ׃ וְיֵהוּא מָצָא אֶת־
אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ
אֲחֵי אֲחַזְיָהוּ אֲנַחְנוּ וַנֵּרֶד לִשְׁלוֹם בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי
14 הַגְּבִירָה׃ וַיֹּאמֶר תִּפְשׂוּם חַיִּים וַיִּתְפְּשׂוּם חַיִּים
וַיִּשְׁחָטוּם אֶל־בּוֹר בֵּית־עֵקֶד אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אִישׁ
וְלֹא־הִשְׁאִיר אִישׁ מֵהֶם׃
טו וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת־יְהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב
לִקְרָאתוֹ וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲיֵשׁ אֶת־לְבָבְךָ יָשָׁר
כַּאֲשֶׁר לְבָבִי עִם־לְבָבֶךָ וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָב יֵשׁ וְיֵשׁ תְּנָה
אֶת־יָדֶךָ וַיִּתֵּן יָדוֹ וַיַּעֲלֵהוּ אֵלָיו אֶל־הַמֶּרְכָּבָה׃
16 וַיֹּאמֶר לְכָה אִתִּי וּרְאֵה בְּקִנְאָתִי לַיהוָה וַיַּרְכִּבוּ אֹתוֹ
17 בְּרִכְבּוֹ׃ וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן וַיַּךְ אֵת־כָּל־הַנִּשְׁאָרִים לְאַחְאָב
בְּשֹׁמְרוֹן עַד־הִשְׁמְדוֹ כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־
18 אֵלִיָּהוּ׃ וַיְקַבֵּץ יֵהוּא
אֶת־כָּל־הָעָם וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אַחְאָב עָבַד אֶת־הַבַּעַל
19 מְעָט יֵהוּא יַעַבְדֶנּוּ הַרְבֵּה׃ וְעַתָּה כָּל־נְבִיאֵי הַבַּעַל
כָּל־עֹבְדָיו וְכָל־כֹּהֲנָיו קִרְאוּ אֵלַי אִישׁ אַל־יִפָּקֵד כִּי
זֶבַח גָּדוֹל לִי לַבַּעַל כֹּל אֲשֶׁר־יִפָּקֵד לֹא יִחְיֶה וְיֵהוּא
עָשָׂה בְעָקְבָּה לְמַעַן הַאֲבִיד אֶת־עֹבְדֵי הַבָּעַל׃
כ 21 וַיֹּאמֶר יֵהוּא קַדְּשׁוּ עֲצָרָה לַבָּעַל וַיִּקְרָאוּ׃ וַיִּשְׁלַח
יֵהוּא בְּכָל־יִשְׂרָאֵל וַיָּבֹאוּ כָּל־עֹבְדֵי הַבַּעַל וְלֹא־נִשְׁאַר
אִישׁ אֲשֶׁר לֹא־בָא וַיָּבֹאוּ בֵּית־הַבַּעַל וַיִּמָּלֵא בֵית־

הַבַּעַל פֶּה לָפֶה׃ וַיֹּאמֶר לַאֲשֶׁר עַל־הַמֶּלְתָּחָה הוֹצֵא 22
לְבוּשׁ לְכָל עֹבְדֵי הַבַּעַל וַיּוֹצֵא לָהֶם הַמַּלְבּוּשׁ׃ וַיָּבֹא 23
יֵהוּא וִיהוֹנָדָב בֶּן־רֵכָב בֵּית הַבַּעַל וַיֹּאמֶר לְעֹבְדֵי
הַבַּעַל חַפְּשׂוּ וּרְאוּ פֶּן־יֶשׁ־פֹּה עִמָּכֶם מֵעַבְדֵי יְהוָה
כִּי אִם־עֹבְדֵי הַבַּעַל לְבַדָּם׃ וַיָּבֹאוּ לַעֲשׂוֹת זְבָחִים 24
וְעֹלוֹת וַיהוּא שָׂם־לוֹ בַחוּץ שְׁמֹנִים אִישׁ וַיֹּאמֶר הָאִישׁ
אֲשֶׁר־יִמָּלֵט מִן־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא עַל־יְדֵיכֶם
נַפְשׁוֹ תַּחַת נַפְשׁוֹ׃ וַיְהִי כְּכַלֹּתוֹ ׀ לַעֲשׂוֹת הָעֹלָה כה
וַיֹּאמֶר יֵהוּא לָרָצִים וְלַשָּׁלִשִׁים בֹּאוּ הַכּוּם אִישׁ אַל־
יֵצֵא וַיַּכּוּם לְפִי־חָרֶב וַיַּשְׁלִכוּ הָרָצִים וְהַשָּׁלִשִׁים וַיֵּלְכוּ
עַד־עִיר בֵּית־הַבַּעַל׃ וַיֹּצִאוּ אֶת־מַצְּבוֹת בֵּית־הַבַּעַל 26
וַיִּשְׂרְפוּהָ׃ וַיְתֹצוּ אֶת מַצֶּבֶת הַבַּעַל וַיִּתְּצוּ אֶת־בֵּית 27
הַבַּעַל וַיְשִׂימֻהוּ לְמְחָרָאוֹת עַד־הַיּוֹם׃ וַיַּשְׁמֵד יֵהוּא 28
אֶת־הַבַּעַל מִיִּשְׂרָאֵל׃ רַק חַטֹּאֵי יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט 29
אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל לֹא־סָר יֵהוּא מֵאַחֲרֵיהֶם
עֶגְלֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בֵּית־אֵל וַאֲשֶׁר בְּדָן׃
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יֵהוּא ל
יַעַן אֲשֶׁר־הֵטִיבֹתָ לַעֲשׂוֹת הַיָּשָׁר בְּעֵינַי כְּכֹל אֲשֶׁר
בִּלְבָבִי עָשִׂיתָ לְבֵית אַחְאָב בְּנֵי רִבֹּעִים יֵשְׁבוּ לְךָ
עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל׃ וְיֵהוּא לֹא שָׁמַר לָלֶכֶת בְּתוֹרַת־ 31
יְהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בְּכָל־לְבָבוֹ לֹא סָר מֵעַל חַטֹּאוֹת
יָרָבְעָם אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ בַּיָּמִים הָהֵם הֵחֵל 32
יְהוָה לְקַצּוֹת בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּכֵּם חֲזָאֵל בְּכָל־גְּבוּל
יִשְׂרָאֵל׃ מִן־הַיַּרְדֵּן מִזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ אֵת כָּל־אֶרֶץ 33
הַגִּלְעָד הַגָּדִי וְהָרְאוּבֵנִי וְהַמְנַשִּׁי מֵעֲרֹעֵר אֲשֶׁר עַל־
נַחַל אַרְנֹן וְהַגִּלְעָד וְהַבָּשָׁן׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֵהוּא וְכָל־ 34

למוצאות קרי v. 27. אשר

(וערטיק׳ פֿאַן ענדע נז ענדע) פֿאַלז וואורדע: (כב) דעם מוך־
זוהער מיבער דאָס קליידער־בעהאַלטניס בעפֿאַהל ער׳ בריבגע
דיא קליידונג פֿיר דיא דיהנער דעם בַּעַל! ער בראַכטע מיהנען
(כג) נון גינג יֵהוּא מיט יְהוֹנָדָב׳ זאָהן דעם רֵכָב׳
מין דען טעמפֿעל מוכ שפראַך נז דען דיהנערן דעם בַּעַל׳ מוטער־
זוכטע בעגוויג׳ דאָס היער יא קיינער פֿאַן דען דיהנערן דעם עוויגען
מוטער מייך זיין׳ זאָלדערן בלוֹס אַנהאַנגער דעם בַּעַל: (כד) נון
גינג מען דיא שלאַכט־מוכ דראַכט־אָפֿפֿער נז פֿערריכטען· יֵהוּא
האַטטע פֿאַראויסען מען בעאַרלערט׳ מוכ מיהנען גענאַגט׳
ווער פֿאַן דען לייטען עבטקאַמען׳ דיא איך היער מוטער מייערע
מוך זיכט שטעלע׳ פֿיר דעפֿען פערסאָן׳ זאָל דערי־עביגע (דער מיהן
עבטקאַמען זאָגט) מיט זיינעם מיבגענען זעבען בישען: (כה) קוים
ווער מען מיט דעם אָפֿפֿער נז ענדע׳ אַלס יֵהוּא דען טראַבטטען
מוכ קריגס־אָבערן בעפֿאַהל׳ קאַמעט הערבייא! שלאַגעט דיא טאָג!
ניאַמאַכ דאַרך עבטקאַמען! מוכ דיא טראַבטטען מיט דען קריגס־
אָבערן׳ היבען דיא מיט דעם שווערטע נידער· שטירצטען זאַלען הער־
מוס׳ מוכ מיילטען הין מין דיא גבייליגע דעם טעמפֿעלס: (כו) נאַה־
מען דיא בילד־זיילען מוס דעם טעמפֿעל דעם בַּעַל הערמוס׳ מוכ
פֿערברַנטען זיא: (כז) נערשלוגען דאַס שטאַכ־בילד דעם בַּעַל׳
שלייפֿטען זייגען טעמפֿעל׳ מוכ מאַכטען מיהן נז מַבטריטטען· וואַס
ער נאַך הייטיגעם טאַגעם מיסט: (כח) זו רעטטעטע יֵהוּא דען
בַּעַל פֿאַן יִשְׂרָאֵל מוס: (כט) וויא וואַהל ער פֿאַן דען זינדען־
בילדערן דעם יָרָבְעָם׳ זאָהן דעם נְבָט׳ וואַלורך ער יִשְׂרָאֵל נז
זינדען פֿערלייטעט האַטטע׳ ניכט אַב־וויך· נעמליך פֿאַן דען גאָלד־
נען קאַלבערן׳ וועלכע נז בֵּית־אֵל מוכ נז דָּן שטאַנדען: (ל) ער
עווינג יוס דעם יֵהוּא זאַגען׳ וויל דוא זו פֿאַרטרעפֿליך נאַך מיינען
מַזוינען געהאַנדעלט מוכ מיט דעם הויסע דעם אַחְאָב זו פֿער־
פֿאהרען האַסט׳ וויא איך עס מין דעם זינבע האַטטע· זו זאָלען
דיינע נאַכקאַמען׳ ביס מין דאַס פֿיערטע געשלעכט׳ דען טהרון
פֿאַן יִשְׂרָאֵל בעהויפֿטען: (לא) דעננאָך אַכטעטע יֵהוּא ניכט׳
דער זעהרע דעם עווינגען׳ דעם גאַטטעם פֿאַן יִשְׂרָאֵל׳ מיט גאַנצעם
הערצען נאַך זו· זוכט יוס ניכט אַב פֿאַן דען זינדען דעם
יָרָבְעָם׳ דער יִשְׂרָאֵל נור זינדע פֿערלייטעט האַטטע: (לב) זו
ליסער נייט פֿינג דער עווינג מַן׳ מיבער יִשְׂרָאֵל מיבערזריסיג
זו וועדען· מוכ נון שוג זיא חֲזָאֵל אַנבגסט דער גאַנצען גרענצע
פֿאַן יִשְׂרָאֵל: (לג) דעם יַרְדֵּן מַן׳ גרעגען זאַנבען־מיפֿגאַנג׳
דאס גאַנצע מַבט גִּלְעָד׳ דיא גָּדִי׳ ראוּבֵנִי׳ מוכ מְנַשִּׁי׳ פֿאַן
ערֹעֵר מַן׳ וועלכעס פֿאַן דעם פֿלוסס אַרְנֹן ניגט׳ דאס גאַנצע גִּלְעָד
מוכ בָּשָׁן: (לד) דיא מיבריגע גשיכטע דעס יֵהוּא׳ וואס ער
וואַס

אֲשֶׁר עָשָׂה וְכָל־גְּבוּרָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
לה דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יֱהוּא עִם־
אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יְהוֹאָחָז בְּנוֹ
36 תַּחְתָּיו׃ וְהַיָּמִים אֲשֶׁר מָלַךְ יֱהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים־
וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה בְּשֹׁמְרוֹן׃

יא Cap. XI.

א וַעֲתַלְיָהוּ אֵם אֲחַזְיָהוּ וַתֵּרֶא כִּי מֵת בְּנָהּ וַתָּקָם
2 וַתְּאַבֵּד אֶת כָּל־זֶרַע הַמַּמְלָכָה׃ וַתִּקַּח יְהוֹשֶׁבַע בַּת־
הַמֶּלֶךְ־יוֹרָם אֲחוֹת אֲחַזְיָהוּ אֶת־יוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָה
וַתִּגְנֹב אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי־הַמֶּלֶךְ הַמֻּמָתִים אֹתוֹ וְאֶת־
מֵנִקְתּוֹ בַּחֲדַר הַמִּטּוֹת וַיַּסְתִּרוּ אֹתוֹ מִפְּנֵי עֲתַלְיָהוּ
3 וְלֹא הוּמָת׃ וַיְהִי אִתָּהּ בֵּית יְהוָה מִתְחַבֵּא שֵׁשׁ
שָׁנִים וַעֲתַלְיָה מֹלֶכֶת עַל־הָאָרֶץ׃
4 וּבַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שָׁלַח יְהוֹיָדָע
וַיִּקַּח׀ אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת לַכָּרִי וְלָרָצִים וַיָּבֵא אֹתָם
אֵלָיו בֵּית יְהוָה וַיִּכְרֹת לָהֶם בְּרִית וַיַּשְׁבַּע אֹתָם בְּבֵית
ה יְהוָה וַיַּרְא אֹתָם אֶת־בֶּן־הַמֶּלֶךְ׃ וַיְצַוֵּם לֵאמֹר זֶה
הַדָּבָר אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן הַשְּׁלִשִׁית מִכֶּם בָּאֵי הַשַּׁבָּת
6 וְשֹׁמְרֵי מִשְׁמֶרֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ וְהַשְּׁלִשִׁית בְּשַׁעַר סוּר
וְהַשְּׁלִשִׁית בְּשַׁעַר אַחַר הָרָצִים וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־מִשְׁמֶרֶת
7 הַבַּיִת מַסָּח׃ וּשְׁתֵּי הַיָּדוֹת כָּכֶם כָּל יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת
8 וְשָׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמֶרֶת בֵּית־יְהוָה אֶל־הַמֶּלֶךְ׃ וְהַקַּפְתֶּם
עַל־הַמֶּלֶךְ סָבִיב אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ וְהַבָּא אֶל־הַשְּׂדֵרוֹת
9 יוּמָת וִהְיוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּצֵאתוֹ וּבְבֹאוֹ׃ וַיַּעֲשׂוּ שָׂרֵי
הַמֵּאוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן וַיִּקְחוּ אִישׁ
אֶת־אֲנָשָׁיו בָּאֵי הַשַּׁבָּת עִם יֹצְאֵי הַשַּׁבָּת וַיָּבֹאוּ

המומתים קרי v. 2. ראתה קרי v. 1. אל
המאות קרי v. 4. 9.

אַבְנֵיהֶעבדען׃

(ם) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט סטער יְהוֹיָדָע בעפֿאַהלען האָטטע · וויא נאָטהאַן יעדער וייב איטע נז וויך, איז נז דעם וואָכֿ־דיהנסטע בעקאָממען וואָס לעיט מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהען: (ס) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט גאַנג מייכדריבגען וויל, דער אום כיעדער־בעהויען וועדטען · אוכ מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן: יעדער מיט זייטען וואַפֿפֿען מין דער האַנד· וועד מין דען זיין־ גאַנג מייכדריבגען וויל, דער אום כיעדער־בעהויען וועדטען · אוכ מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן: (ס) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט יְהוֹיָדָע בעפֿאַהלען האָטטע, נאַכֿדעם עד איז אַבערן מיבער טטער יְהוֹיָדָע שיקטע, נאַכֿדעם עד איז אַבערן מיבער הובדערטע בעוואַכטען האָטטע, נאַכ דעם העררען־שטאַנד אוכ דען טראַבאַנטען, זיי זיא נז זיך קאַממען מין דען טאַפֿפֿען דעם עוויגען, אַכֿטע מיין בידבדיס מיט מיהנען, נאַהם מיהנען מין דעם טאַפֿפֿען מיינען מייד אַב, אוכ נייגטע מיהנען דען קעניגליכֿען פרינצען: (ה) ער ערטהיילטע מיהנען זאַלען פֿערהאַלטונגס־בעפֿעהוע, אוכ שפרַך, מיהר האַבען פֿאַגבעכדעס נז טהון, מיין דריטטהיילי, בע־ שטעהבד אוים מייד, דיא מיהר דען וואַכֿען־דיהנסט אַטרעטטע, פֿערזיהעט דיא וואַכֿע אַן דער קעניגליכֿען וואָהנונג: (ו) מיין אַב־ דערעס דריטטהיילי אום וואַכֿע אַן דעם טהאָר סור, אוכ ווידער מיין דריטטהיילי אַן דעם טהאָר הינטער דען טראַבאַנטען · אַן דער קעניגליכֿען וואָהנונג פֿערזעהען מיהר דיא וואַכֿע אַבווע־ סעגב: (ז) דיסע (זוֹ עבען ערוואַהנטען) זוויי אַבטהייילונגען אַן דער קעניגליכֿען וואָהנונג פֿערזעהען מיהר דיא וואַכֿע אַב־ זיהען בעשטעהען אוים מייד אַלין, דיא מיהר דיסע וואַכֿע אַב־ זיהען · זיא זאַלין דיא וואַכֿע פֿערזעהען מין דעם טאַפֿפֿען, אום דען קעניג: (ח) מיהר מיסען פֿערנער דען קעניג פֿאַן אַלין דיטטען מוּעבען, יעדער מיט זייטען וואַפֿפֿען מין דער האַנד· וועד מין דען זיין־ גאַנג מייכדריבגען וויל, דער אום כיעדער־בעהויען וועדטען · אוכ מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן: (ם) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט יְהוֹיָדָע בעפֿאַהלען האָטטע · וויא נאָטהאַן יעדער וייב איטע נז וויך, איז נז דעם וואָכֿ־דיהנסטע בעקאָממען וואָס לעיט מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן: (ס) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט יְהוֹיָדָע בעפֿאַהלען האָטטע · וויא נאָטהאַן יעדער וייב איטע נז וויך, איז נז דעם וואָכֿ־דיהנסטע בעקאָממען וואָס לעיט מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן: (ס) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט יְהוֹיָדָע בעפֿאַהלען האָטטע · וויא נאָטהאַן יעדער וייב איטע נז וויך, איז נז דעם וואָכֿ־דיהנסטע בעקאָממען וואָס לעיט מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן:

קאַפּיטעל יא

(א) אוכ עַתַלְיָה, דיא מוטטער דעס אֲחַזְיָהוּ, זאָה, דאַס מיהר זאָהן טאָד וואַר, שטאַנד זיא אוף, אוכ לִיס אַלעס, וואָס סאַן דעם קעניגליכֿען בעבוטע וואַר, אוים דעם וועגע רייסען: (ב) יְהוֹשֶׁבַע טאָכֿטער דעס קעניגס יוֹרָם, אוכ שוועסטער דעס אֲחַזְיָהוּ, עג־ פֿירטע אַבער מיינען זאָהן דעם אֲחַזְיָהוּ, נאַמענס יוֹאָשׁ · זיא שטאָהלען מיהן נעמוּיק וועג אוים דער מיטטע דער קעניגליכֿען קינדער דיא מוּגעבראַכֿט וואָרדען, אוכ רעטטעטע מיהן מיט זייגער שמאַ מין דיא שלַף־קַמַּער · מאַן פֿערבאַרג מיהן דאַן פֿאַר עַתַלְיָה, דאַס ער נידט אום דאָס לעבען קאַם: (ג) ער בלִיב בייא מיהר מין דעם טעמפּעל דעס עוויגען זעכס יאָהר פֿערבאַרגען, וואַהרענד אוכ עַתַלְיָה מיבער דאָס לאַנד העררשטע: (ד) מין דעם זיבענטען יאָהר שיקטע יְהוֹיָדָע, נאַכֿדעם ער דיא אַבערן מיבער הובדערטע בעוואַכטען האָטטע, נאַכ דעם העררען־שטאַנד אוכ דען טראַבאַנטען, זיי זיא נז זיך קאַממען מין דען טאַפֿפֿען דעם עוויגען, אַכֿטע מיין בידבדיס מיט מיהנען, נאַהם מיהנען מין דעם טאַפֿפֿען מיינען מייד אַב, אוכ נייגטע מיהנען דען קעניגליכֿען פרינצען: (ה) ער ערטהיילטע מיהנען זאַלען פֿערהאַלטונגס־בעפֿעהוע, אוכ שפרַך, מיהר האַבען פֿאַגבעכדעס נז טהון, מיין דריטטהיילי, בע־ שטעהבד אוים מייד, דיא מיהר דען וואַכֿען־דיהנסטע אַטרעטטע, פֿערזיהעט דיא וואַכֿע אַן דער קעניגליכֿען וואָהנונג: (ו) מיין אַב־ דערעס דריטטהיילי אום וואַכֿע אַן דעם טהאָר סור, אוכ ווידער מיין דריטטהיילי אַן דעם טהאָר הינטער דען טראַבאַנטען · אַן דער קעניגליכֿען וואָהנונג פֿערזעהען מיהר דיא וואַכֿע אַבווע־ סעגב: (ז) דיסע (זוֹ עבען ערוואַהנטען) זוויי אַבטהייילונגען אַן דער קעניגליכֿען וואָהנונג פֿערזעהען מיהר דיא וואַכֿע אַב־ זיהען בעשטעהען אוים מייד אַלין, דיא מיהר דיסע וואַכֿע אַב־ זיהען · זיא זאַלין דיא וואַכֿע פֿערזעהען מין דעם טאַפֿפֿען, אום דען קעניג: (ח) מיהר מיסען פֿערנער דען קעניג פֿאַן אַלין דיטטען מוּעבען, יעדער מיט זייטען וואַפֿפֿען מין דער האַנד· וועד מין דען זיין־ גאַנג מייכדריבגען וויל, דער אום כיעדער־בעהויען וועדטען · אוכ מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן: (ם) איז אַבערן מיבער הובדערטע טהאטען אַלעס וואָס לעיט יְהוֹיָדָע בעפֿאַהלען האָטטע · וויא נאָטהאַן יעדער וייב איטע נז וויך, איז נז דעם וואָכֿ־דיהנסטע בעקאָממען וואָס לעיט מיסט בעשטאַנדיג אום מיהן זיין, עד מאַן אוים אַדער מיין בעהטן:

אֶל־יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃ וַיִּתֵּן הַכֹּהֵן לְשָׂרֵי הַמֵּאוֹת אֶת־ 10
הַחֲנִית וְאֶת־הַשֶּׁלְטִים אֲשֶׁר לַמֶּלֶךְ דָּוִד אֲשֶׁר בְּבֵית
יְהוָה׃ וַיַּעֲמְדוּ הָרָצִים אִישׁ וְכֵלָיו בְּיָדוֹ מִכֶּתֶף 11
הַבַּיִת הַיְמָנִית עַד־כֶּתֶף הַבַּיִת הַשְּׂמָאלִית לַמִּזְבֵּחַ
וְלַבַּיִת עַל־הַמֶּלֶךְ סָבִיב׃ וַיּוֹצֵא אֶת־בֶּן־הַמֶּלֶךְ וַיִּתֵּן 12
עָלָיו אֶת־הַנֵּזֶר וְאֶת־הָעֵדוּת וַיַּמְלִכוּ אֹתוֹ וַיִּמְשָׁחֻהוּ
וַיַּכּוּ־כָף וַיֹּאמְרוּ יְחִי הַמֶּלֶךְ׃ וַתִּשְׁמַע 13
עֲתַלְיָה אֶת־קוֹל הָרָצִין הָעָם וַתָּבֹא אֶל־הָעָם בֵּית
יְהוָה׃ וַתַּרְא וְהִנֵּה הַמֶּלֶךְ עֹמֵד עַל־הָעַמּוּד כַּמִּשְׁפָּט 14
וְהַשָּׂרִים וְהַחֲצֹצְרוֹת אֶל־הַמֶּלֶךְ וְכָל־עַם־הָאָרֶץ שָׂמֵחַ
וְתֹקֵעַ בַּחֲצֹצְרוֹת וַתִּקְרַע עֲתַלְיָהּ אֶת־בְּגָדֶיהָ וַתִּקְרָא
קֶשֶׁר קָשֶׁר׃ וַיְצַו יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת 15
פְּקֻדֵי הַחַיִל וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם הוֹצִיאוּ אֹתָהּ אֶל־מִבֵּית
לַשְּׂדֵרוֹת וְהַבָּא אַחֲרֶיהָ הָמֵת בֶּחָרֶב כִּי אָמַר הַכֹּהֵן
אַל־תּוּמַת בֵּית יְהוָה׃ וַיָּשִׂמוּ לָהּ יָדַיִם וַתָּבוֹא 16
דֶּרֶךְ־מְבוֹא הַסּוּסִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַתּוּמַת שָׁם׃

וַיִּכְרֹת יְהוֹיָדָע אֶת־הַבְּרִית בֵּין יְהוָה וּבֵין 17*
הַמֶּלֶךְ וּבֵין הָעָם לִהְיוֹת לְעָם לַיהוָה וּבֵין הַמֶּלֶךְ וּבֵין
הָעָם׃ וַיָּבֹאוּ כָל־עַם הָאָרֶץ בֵּית־הַבַּעַל וַיִּתְּצֻהוּ 18
אֶת־מִזְבְּחֹתָיו וְאֶת־צְלָמָיו שִׁבְּרוּ הֵיטֵב וְאֶת מַתַּן כֹּהֵן
הַבַּעַל הָרְגוּ לִפְנֵי הַמִּזְבְּחוֹת וַיָּשֶׂם הַכֹּהֵן פְּקֻדֹּת עַל־
בֵּית יְהוָה׃ וַיִּקַּח אֶת־שָׂרֵי הַמֵּאוֹת וְאֶת־הַכָּרִי וְאֶת־ 19
הָרָצִים וְאֶת כָּל־עַם הָאָרֶץ וַיֹּרִידוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ מִבֵּית
יְהוָה וַיָּבֹאוּ דֶּרֶךְ־שַׁעַר הָרָצִים בֵּית הַמֶּלֶךְ וַיֵּשֶׁב עַל־
כִּסֵּא הַמְּלָכִים׃ וַיִּשְׂמַח כָּל־עַם־הָאָרֶץ וְהָעִיר שָׁקְטָה כ
וְאֶת־עֲתַלְיָהוּ הֵמִיתוּ בַחֶרֶב בֵּית הַמֶּלֶךְ׃

Cap. XII. בן

v. 10. המאות קרי v. 12. קמץ בז"ק

* v. 17. הפטרת שקלים v. 15. המאות קרי

v. 18. מזבחותיו קרי v. 20. המלך קרי

אל־יהוידע הכהן׃ ויתן הכהן לשרי המאות את־ י
החנית ואת־השלטים אשר למלך דוד אשר בבית
יהוה׃ ויעמדו הרצים איש וכליו בידו מכתף יא
הבית הימנית עד־כתף הבית השמאלית למזבח
ולבית על־המלך סביב׃ ויוצא את־בן־המלך ויתן יב
עליו את־הנזר ואת־העדות וימלכו אתו וימשחהו
ויכו־כף ויאמרו יחי המלך׃ ותשמע יג
עתליה את־קול הרצין העם ותבא אל־העם בית
יהוה׃ ותרא והנה המלך עמד על־העמוד כמשפט יד
והשרים והחצצרות אל־המלך וכל־עם־הארץ שמח
ותקע בחצצרות ותקרע עתליה את־בגדיה ותקרא
קשר קשר׃ ויצו יהוידע הכהן את־שרי המאות פקדי טו
החיל ויאמר אליהם הוציאו אתה אל־מבית
לשדרות והבא אחריה המת בחרב כי אמר הכהן
אל־תומת בית יהוה׃ וישמו לה ידים ותבוא טז
דרך־מבוא הסוסים בית המלך ותומת שם׃

ויכרת יהוידע את־הברית בין יהוה ובין יז*
המלך ובין העם להיות לעם ליהוה ובין המלך ובין
העם׃ ויבאו כל־עם הארץ בית־הבעל ויתצהו יח
את־מזבחתיו ואת־צלמיו שברו היטב ואת מתן כהן
הבעל הרגו לפני המזבחות וישם הכהן פקדת על־
בית יהוה׃ ויקח את־שרי המאות ואת־הכרי ואת־ יט
הרצים ואת כל־עם הארץ וירידו את־המלך מבית
יהוה ויבואו דרך־שער הרצים בית המלך וישב על־
כסא המלכים׃ וישמח כל־עם־הארץ והעיר שקטה כ
ואת־עתליהו המיתו בחרב בית המלך׃

יבען

קאַפּיטעל יב

(א) זיבען יאָהרע וואַר יְהוֹאָשׁ אַלט, בייא דעם אַנטריטט זיינער רעגירונג: (ב) ער וואַרד אים דעם זיבענטען רעגירונגס־יאָהרע דעס יֵהוּא קעניג, אונד רעגירטע פֿירציג יאָהרע אין ירושלים. זיינע מוטטער היס צִבְיָה, אונד וואַר אויס בְּאֵר־שָׁבַע: (ג) ער טהאַט וואַס דעם עוויגען וואָהל געפֿאַללט, זאָ לאַנגע דער פּריסטער יְהוֹיָדָע איהן בעלעהרטע: (ד) נור ווּרדען דיא אָפּפֿער־העהען ניכט אַבגעשאַפֿפֿט. דאַס פֿאָלק אָפּפֿערטע אונד רייכערטע נאָך אימממער אויף אַנהעהען: (ה) יְהוֹאָשׁ גאַב דען פּריסטערן דיא פֿעראָרדנונג, אַללע געהייליגטען געלדער, דיא אין דען טעמפּעל דעס עוויגען געבראַכט ווערדען, קאַפּף־שטייער, שאַצונגס־געלדער אירגענד איינער פּערסאָן, אָדער געלדער, וועלכע יעמאַנד אויס פֿרייעם אַנטריבע אין דאַס הויס דעס עוויגען בריגגען וויל: (ו) זאָללען דיא פּריסטער, יעדער פֿאָן זיינעם בעקאַננטען, צו זיך נעהמען, אונד דאַפֿיר דאַס שאַדהאַפֿטע אין דעם טעמפּעל אויס־בעססערן לאַססען, וואָ נור אירגענד עטוואַס שאַדהאַפֿטעס געפֿונדען ווירד: (ז) אַבער עס וואַר בערייטס דאַס דרייא אונד צוואַנציגסטע יאָהר דעס קעניגס יְהוֹאָשׁ, אונד דיא פּריסטער האַטטען דאַס שאַדהאַפֿטע אַן דעם טעמפּעל נאָך ניכט אויסגעבעססערט: (ח) דער קעניג יְהוֹאָשׁ ליס דאַהער דען פּריסטער יְהוֹיָדָע אונד דיא איבריגען פּריסטער צו זיך רופֿען, אונד שפּראַך צו איהנען, וואַרום בעססערט איהר דאַס שאַדהאַפֿטע אין דעם טעמפּעל ניכט אויס? פֿאָן נון אַן זאָללט איהר קיין געלד מעהר פֿאָן אייערען בעקאַננטען צו אייך נעהמען, עס זייא דען, דאַס איהר עס צו דער אויסבעססערונג דעס טעמפּעלס פֿערווענדעט: (ט) דיא פּריסטער וויללינגטען איין, ווערער געלד מעהר פֿאָן דעם פֿאָלקע צו זיך צו נעהמען, נאָך דאַס שאַדהאַפֿטע אַן דעם טעמפּעל ווידער הער־צו־שטעללען: (י) דאַהער נאַהם דער פּריסטער יְהוֹיָדָע איינען קאַסטען, באָהרטע איין לאָך אין דען דעקעל, אונד שטעללטע איהן נעבען דען אַלטאַר, זאָ, דאַס ווער אין דען טעמפּעל קאַם, איהן צו דער רעכטען האַטטע. דאַ הינאיין וואַרפֿען דיא פּריסטער, וועלכע אַן דעם טהאָרע דיא וואַכע האַטטען, אַללעס געלד, דאַס אין דען טעמפּעל געבראַכט ווּרדע: (יא) אימממער נון, ווען זיא בעמערקטען, דאַס פֿיל געלד אין דעם קאַסטען וואַר, קאַם איין קעניגליכער בוך־האַלטער מיט דעם האָהען־פּריסטער, וועלכע דאַס אין דעם טעמפּעל פֿאָרגעפֿונדענע געלד צאָהלטען אונד איין־באַנדען: (יב) דאַס איין־געצאָהלטע געלד האַנדיגטען זיא זאָדאַן דען געשעפֿטס־פֿערוואַלטערן איין, דיא בייא דעם טעמפּעל דעס עוויגען אַנגעשטעללט וואַרען, אונד דיסע פֿערווענדעטען עס, פֿיר דיא אין דעם טעמפּעל אַר־בייטענדען צימּמערלייטע, בוי־מייסטער: (יג) מוירער אונד שטיין־הויער,

Cap. XII. יב

יב

א 2 בֶּן־שֶׁבַע שָׁנִים יְהוֹאָשׁ בְּמָלְכוֹ׃ בִּשְׁנַת־שֶׁבַע
לְיֵהוּא מָלַךְ יְהוֹאָשׁ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
3 וְשֵׁם אִמּוֹ צִבְיָה מִבְּאֵר שָׁבַע׃ וַיַּעַשׂ יְהוֹאָשׁ הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה כָּל־יָמָיו אֲשֶׁר הוֹרָהוּ יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן׃
4 רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים
ה בַּבָּמוֹת׃ וַיֹּאמֶר יְהוֹאָשׁ אֶל־הַכֹּהֲנִים כֹּל כֶּסֶף
הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר־יוּבָא בֵית־יְהוָה כֶּסֶף עוֹבֵר אִישׁ כֶּסֶף
נַפְשׁוֹת עֶרְכּוֹ כָּל־כֶּסֶף אֲשֶׁר יַעֲלֶה עַל לֶב־אִישׁ לְהָבִיא
6 בֵּית יְהוָה׃ יִקְחוּ לָהֶם הַכֹּהֲנִים אִישׁ מֵאֵת מַכָּרוֹ
וְהֵם יְחַזְּקוּ אֶת־בֶּדֶק הַבַּיִת לְכֹל אֲשֶׁר־יִמָּצֵא שָׁם
7 בָּדֶק׃ וַיְהִי בִּשְׁנַת
עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לֹא־חִזְּקוּ הַכֹּהֲנִים
8 אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ וַיִּקְרָא הַמֶּלֶךְ יְהוֹאָשׁ לִיהוֹיָדָע
הַכֹּהֵן וְלַכֹּהֲנִים וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם מַדּוּעַ אֵינְכֶם מְחַזְּקִים
אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת וְעַתָּה אַל־תִּקְחוּ־כֶסֶף מֵאֵת מַכָּרֵיכֶם
9 כִּי־לְבֶדֶק הַבַּיִת תִּתְּנֻהוּ׃ וַיֵּאֹתוּ הַכֹּהֲנִים לְבִלְתִּי
קְחַת־כֶּסֶף מֵאֵת הָעָם וּלְבִלְתִּי חַזֵּק אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃
י וַיִּקַּח יְהוֹיָדָע הַכֹּהֵן אֲרוֹן אֶחָד וַיִּקֹּב חֹר בְּדַלְתּוֹ וַיִּתֵּן
אֹתוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ בְּיָמִין בְּבוֹא־אִישׁ בֵּית יְהוָה וְנָתְנוּ־
שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים שֹׁמְרֵי הַסַּף אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא
11 בֵית־יְהוָה׃ וַיְהִי כִּרְאוֹתָם כִּי־רַב הַכֶּסֶף בָּאָרוֹן וַיַּעַל
סֹפֵר הַמֶּלֶךְ וְהַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וַיָּצֻרוּ וַיִּמְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף
12 הַנִּמְצָא בֵית־יְהוָה׃ וְנָתְנוּ אֶת־הַכֶּסֶף הַמְתֻכָּן עַל־
יָדֵ עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַפְּקֻדִים בֵּית יְהוָה וַיּוֹצִיאֻהוּ
13 לְחָרָשֵׁי הָעֵץ וְלַבֹּנִים הָעֹשִׂים בֵּית יְהוָה׃ וְלַגֹּדְרִים

מימין קרי v. 10.

ידי קרי v. 12. המפקדים קרי ibid.

ולהצבי

וּלְחֹצְבֵי הָאֶבֶן וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק
אֶת־בֶּדֶק בֵּית־יְהוָה וּלְכֹל אֲשֶׁר־יֵצֵא עַל־הַבַּיִת
14 לְחָזְקָה׃ אַךְ לֹא יֵעָשֶׂה בֵּית יְהוָה סִפּוֹת כֶּסֶף
מְזַמְּרוֹת מִזְרָקוֹת חֲצֹצְרוֹת כָּל־כְּלִי זָהָב וּכְלִי־כֶסֶף
15 מִן־הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית־יְהוָה׃ כִּי־לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה
16 יִתְּנֵהוּ וְחִזְּקוּ בּוֹ אֶת־בֵּית יְהוָה׃ וְלֹא יְחֻשְׁבוּ
אֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יִתְּנוּ אֶת־הַכֶּסֶף עַל־יָדָם
17 לָתֵת לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם עֹשִׂים׃ כֶּסֶף
אָשָׁם וְכֶסֶף חַטָּאוֹת לֹא יוּבָא בֵּית יְהוָה לַכֹּהֲנִים
יִהְיוּ׃
18 אָז יַעֲלֶה חֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיִּלָּחֶם עַל־גַּת וַיִּלְכְּדָהּ
וַיָּשֶׂם חֲזָאֵל פָּנָיו לַעֲלוֹת עַל־יְרוּשָׁלָם׃ וַיִּקַּח יְהוֹאָשׁ
19 מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶת כָּל־הַקֳּדָשִׁים אֲשֶׁר־הִקְדִּישׁוּ יְהוֹשָׁפָט
וְיהוֹרָם וַאֲחַזְיָהוּ אֲבֹתָיו מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־קָדָשָׁיו
וְאֶת כָּל־הַזָּהָב הַנִּמְצָא בְּאֹצְרוֹת בֵּית־יְהוָה וּבֵית
הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לַחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם וַיַּעַל מֵעַל יְרוּשָׁלָם׃
כ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים
21 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיָּקֻמוּ עֲבָדָיו
וַיִּקְשְׁרוּ־קֶשֶׁר וַיַּכּוּ אֶת־יוֹאָשׁ בֵּית מִלֹּא הַיֹּרֵד סִלָּא׃
22 וְיוֹזָכָר בֶּן־שִׁמְעָת וִיהוֹזָבָד בֶּן־שֹׁמֵר עֲבָדָיו הִכֻּהוּ
וַיָּמָת וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ אֲמַצְיָה
בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

יג Cap. XIII.

א בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה לְיוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ
מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא עַל־יִשְׂרָאֵל
2 בְּשֹׁמְרוֹן שֶׁבַע עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה
וַיֵּלֶךְ אַחַר חַטֹּאת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־

שטיין־הויער · האָלן מוכ געהויעבט שטייבע דאַזיר נו קויפען ·
אוך דאָס שאַהאַפּטע מין דעך טעמפעל מוים־נו־בעסערן / מוכ
מיבערהויפט פיר מענש / וואָס פיר דען טעמפעל מויסבעצאָלט
ווערדען מוסטע / אוך מיהן הער־נו־שטעלען : (יד) נור וואָרדען
פיר דען טעמפעל / קייבע זילבערנע שאָלען / מעסער / בעקען /
טרומפעטען / מלער / וואָסט גאָלדענע מוכ זילבערנע בעראָטהע /
פּאָן דעך געלט מבגעשאַפֿפֿט / דאָס מין דען טעמפעל געבראָכט
וואָרדע : (טו) וואָלדערן בוים דען געשאַפֿטס־פּערזאָנען גע־
געבען / דאָס זיא דען טעמפעל דעס עווידען דאַזיר ווידער הער־
שטעלען זאָלטען : (טז) אוך פּאַרטע דען זיטען קיינע רעכנונג
אב / דעבען אוך דאָס געלד אבגעפּערטרויעטע / דיא מרבייטס־לייט
מוים־נו־נאַהלען · ווייל זיא מיהר אוט מיט רעליקקייט פּערזאָל־
טעטען : (יז) דאָס געלד פּאָן שולד־ אוכ זינד־אָפּפּערן וואָרדע
ניכט מין דען טעמפעל געבראַכט · דיסעס בליב דען פריסטערן :
(יח) אוך דיסע נייט נאָך חזאל / דער קעניג פּאָן אַרם / הער־
מוים / בעלאַגערטע בת / נאַהם עס מיין / אוכ שיקטע זיך פּאָן /
געגען ירושלים היכמוים נו ריקען : (יט) דאָ נאַהם יהואש /
דער קעניג פּאָן יהודה / אַלע היליגטהימער / וועלכע זיינע פּאָר־
פּאַהרען / יהושפט / יהורם / אוכ אחזיהו / דיא קעניגע פּאָן
יהודה / געהיילגעט האַטטען / אוכ וואָס ער זעלבסט געהיליגט
האַטטע / זאַמפט אַלליע גאָלד / וועלכעס מין דען שאַצען דעס טעמ־
פּעלס אוכ דעס קעניגליכען פּאַלאַסטעס פּאָר־געפונדען וואָרדען /
אוכ שיקטע עס חזאל / דעך קעניג פּאָן אַרם · דיסער גאַב
נון דען פּאַרזאָן אוים / נאָך ירושלים נו נעהמען : (כ) דיא מיב־
ריגע גשיכטע פּאָן יואש / אוך וואָס ער אַלעס גטעטהן / פּינדעט
אָפּן פּערכייכענט / מין דען יאַהר־ביכערן דער קעניגע פּאָן יהודה :
(כא) זיינע דיהנער שטאַדען אוים / בעווירקטען מיינע פּערשוועה־
רונג / אוכ ערשלוגען מיהן נו בית־מלא / דאָס געגען סלא
הינאַב ציעט : (כב) יוזכר / וואָהן דעס שמעת / אוכ יהוזבר /
וואָהן דעס שמר / זיינע דיהנער וואָרען עס / דיא מיהן ערשלוגען
אָפּן בעגרוב מיהן בייא זיינען פּאַטערן מין עיר־דוד · זיין זאָהן
אמציה קאָך נאָך מיהם נו דער רעגירונג :

קאַפּיטעל יג

(א) מין דעך דריא אוכ נוואַנציגסטען רעגירונגס־יאָהרע דעס
יואש / וואָהן דעס אחזיהו / קעניגס מין יהודה / וואָרד יהואחז /
וואָהן דעס יהוא / קעניג מיבער ישראל מין שמרון / אוכ רע־
גירטע זיבעכנעהען יאָהרע : (ב) ער טהאט וואָס דעך עוויגען
מיספּאַלן / פּאַלגטע דען זינדען דעס ירבעם / וואָהן דעס נבט / וואָס

דיסער יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרעט האָטטע. אונד ער ניכט אַב דאָן:
(ג) דא ענטבראַנטע דער צאָרן דעס עווידען מיבער יִשְׂרָאֵל,
אונד ער מיבערלִיס זיא דער מאַכט דעס חֲזָאֵל, קעניגס מין אֲרָם,
אונד דעס בֶּן־הֲדַד, דעס זאָהנע דעס חֲזָאֵל, נו יעדער נייט:
(ד) יְהוֹאָחָז פֿלעהעטע נו דעס עווידען, אונד דער עווידע ער־
הערטע מיהן, דא ער דאס דראַנגסאָל פֿון יִשְׂרָאֵל געזעהען,
וויא דער קעניג פֿון אֲרָם זיא בעדרעאַנגט האָטטע: (ה) דער
עווידע גאָב נון נָווער יִשְׂרָאֵל מיינען רעטטער. זיא קאָמען ענדליך
אוים דער גרעווֹט פֿון אֲרָם, אונד קאָנטען ווידער מין מיהרען
היטטען וואָהנען, וויא בעסטערן אונד פֿאָרגעסטערן: (ו) דעננאָך
ניכט זיא ניכט אַב, פֿון דען זינדען דעס הויסעס יָרָבְעָם, וואָנ־
דיסער יִשְׂרָאֵל פֿערלייטעט האָטטע. זיא וואַנדעלטען פֿילמאהר
דאַראַן מיאַער פֿאָרט. אוך דער הַיין בּוֹיִם מין שֹׁמְרוֹן שטעהען:
(ז) דען יְהוֹאָחָז בליב פֿון זיינעם קריגס־פֿאָלק ניכט מעהר
מיבריג, פֿונ פֿינפֿציג רייטער, צעהען שטרייט־וואָגען, אונד צעהן
טויסענד מאַן פֿוס־פֿאָלק. דען דא האָטטע זיא, דער קעניג פֿון
אֲרָם מיפֿגעבריבען, אונד וויא שטויב נום צערטרעטען געמאַכט:
(ח) זיא מיבריגע גאַנצען טעטען דעס יְהוֹאָחָז, וואָס ער אַלעס גע־
טהאָן, אונד זיינע טאַפֿערקייט, פֿינדען אַן אוך־גענייכטען
מין דען יַהַר־בּיכערן דער קעניגע פֿון יִשְׂרָאֵל: (ט) יְהוֹאָחָז
עכטשלאָף נו זיינען פֿאָטערן, אַן בעגרוב מיהן מין שֹׁמְרוֹן. זין
זאָהן יוֹאָשׁ פֿאָלגטע מיהם מין דער רעגירונג: (י) מין דעס זיבען
אונד דרייסיגסטען רעגירונגס־יַהרע דעס יוֹאָשׁ, קעניגס מין
יְהוּדָה, וואַרד יְהוֹאָחָז, זאָהן דעס יְהוֹאָחָז, קעניג מיבער
יִשְׂרָאֵל. אונד רעגירטע מין שֹׁמְרוֹן זעכצעהען יַהרע:
(יא) ער טהאָט וואָס מין דען מויגען דעס עווידען מיספֿאַלוג
וואָר, וויך ניכט מין דעס מינדעסטען פֿון דעס זינדען־וואָג
דעס יָרָבְעָם, דער יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרטע. זאַנדערן וואַנדעלטע
דאַראַן פֿאָרט: (יב) זיינע מיבריגע געשיכטע, וואָס ער אַלעס
געטהאַן, וויינע טאַפֿערקייט מין דעס קריגע מיט אֲמַצְיָה, דעס
קעניגע פֿון יְהוּדָה, זינד פֿערנייכנעט מין דען יַהַר־בּיכערן
דער קעניגע מין יִשְׂרָאֵל: (יג) יוֹאָשׁ עכטשלאָף נו זיינען פֿא־
טערן. — יָרָבְעָם בעשטיג זיינען טהראָן. — אונד ער וואַרד מין
שֹׁמְרוֹן, בייא דען מיבריגען קעניגען פֿון יִשְׂרָאֵל, בעגראַבען:
(יד) אֱלִישָׁע פֿערפֿיל מין מיינע קראַנקהייט, אַן דער ער שטער־
בען אַלַיטע. יוֹאָשׁ, קעניג מין יִשְׂרָאֵל, בעגאַב זיך נו מיהם
הינאַב, וויינטע מיבער וויינעם אַנגעזיכטע, אונד ריף, מין פֿאָטער!
מ, מין פֿאָטער! דוא שטרייט־וואָגען פֿון יִשְׂרָאֵל, אונד זיינע
רייטערייא!

3 יִשְׂרָאֵל לְאֹ־סָר מֵמֶנָּה׃ וַיִּחַר־אַף יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל
וַיִּתְּנֵם בְּיַד׀ חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם וּבְיַד בֶּן־הֲדַד בֶּן־חֲזָאֵל
4 כָּל־הַיָּמִים׃ וַיְחַל יְהוֹאָחָז אֶת־פְּנֵי יְהוָה וַיִּשְׁמַע
אֵלָיו יְהוָה כִּי רָאָה אֶת־לַחַץ יִשְׂרָאֵל כִּי־לְחָצָץ אֹתָם
5 מֶלֶךְ אֲרָם׃ וַיִּתֵּן יְהוָה לְיִשְׂרָאֵל מוֹשִׁיעַ וַיֵּצְאוּ מִתַּחַת
יַד־אֲרָם וַיֵּשְׁבוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּאָהֳלֵיהֶם כִּתְמוֹל
6 שִׁלְשׁוֹם׃ אַךְ לֹא־סָרוּ מֵחַטֹּאת בֵּית־יָרָבְעָם אֲשֶׁר־
הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּהֶם הָלָךְ וְגַם הָאֲשֵׁרָה עָמְדָה
7 בְּשֹׁמְרוֹן׃ כִּי לֹא הִשְׁאִיר לִיהוֹאָחָז עָם כִּי אִם־
חֲמִשִּׁים פָּרָשִׁים וַעֲשָׂרָה רֶכֶב וַעֲשֶׂרֶת אֲלָפִים רַגְלִי כִּי
8 אִבְּדָם מֶלֶךְ אֲרָם וַיְשִׂמֵם כֶּעָפָר לָדִשׁ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי
יְהוֹאָחָז וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים
9 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב
יְהוֹאָחָז עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרֻהוּ בְּשֹׁמְרוֹן וַיִּמְלֹךְ יוֹאָשׁ
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
10 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְיוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
11 שָׁנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכָּל־חַטֹּאות
יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל בָּהֶם
12 הָלָךְ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹאָשׁ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ
אֲשֶׁר נִלְחַם עִם אֲמַצְיָה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים
13 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יוֹאָשׁ
עִם־אֲבֹתָיו וְיָרָבְעָם יָשַׁב עַל־כִּסְאוֹ וַיִּקָּבֵר יוֹאָשׁ בְּשֹׁמְרוֹן
עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
14 וֶאֱלִישָׁע חָלָה אֶת־חָלְיוֹ אֲשֶׁר יָמוּת בּוֹ וַיֵּרֶד אֵלָיו
יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיֵּבְךְּ עַל־פָּנָיו וַיֹּאמַר אָבִי׀ אָבִי

רֶכֶב יִשְׂרָאֵל וּפָרָשָׁיו׃ וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלִישָׁע קַח קֶשֶׁת טו
וְחִצִּים וַיִּקַּח אֵלָיו קֶשֶׁת וְחִצִּים׃ וַיֹּאמֶר לְמֶלֶךְ 16
יִשְׂרָאֵל הַרְכֵּב יָדְךָ עַל־הַקָּשֶׁת וַיִּרְכַּב יָדוֹ וַיָּשֶׂם
אֱלִישָׁע יָדָיו עַל־יְדֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיֹּאמֶר פְּתַח הַחַלּוֹן 17
קֵדְמָה וַיִּפְתָּח וַיֹּאמֶר אֱלִישָׁע יְרֵה וַיּוֹר וַיֹּאמֶר חֵץ־
תְּשׁוּעָה לַיהוָה וְחֵץ־תְּשׁוּעָה בַּאֲרָם וְהִכִּיתָ אֶת־אֲרָם
בַּאֲפֵק עַד־כַּלֹּתָה׃ וַיֹּאמֶר קַח הַחִצִּים וַיִּקָּח וַיֹּאמֶר 18
לְמֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַךְ אָרְצָה וַיַּךְ שָׁלֹשׁ־פְּעָמִים וַיַּעֲמֹד׃
וַיִּקְצֹף עָלָיו אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לְהַכּוֹת חָמֵשׁ 19
אוֹ־שֵׁשׁ פְּעָמִים אָז הִכִּיתָ אֶת־אֲרָם עַד־כַּלֹּתָהּ וְעַתָּה
שָׁלֹשׁ פְּעָמִים תַּכֶּה אֶת־אֲרָם׃
וַיָּמָת אֱלִישָׁע וַיִּקְבְּרֻהוּ וּגְדוּדֵי כ
מוֹאָב יָבְאוּ בָאָרֶץ בָּא שָׁנָה׃
וַיְהִי הֵם ׀ קֹבְרִים אִישׁ וְהִנֵּה רָאוּ 21
אֶת־הַגְּדוּד וַיַּשְׁלִיכוּ אֶת־הָאִישׁ בְּקֶבֶר אֱלִישָׁע וַיֵּלֶךְ
וַיִּגַּע הָאִישׁ בְּעַצְמוֹת אֱלִישָׁע וַיִּחִי וַיָּקָם עַל־רַגְלָיו׃
וַחֲזָאֵל מֶלֶךְ אֲרָם לָחַץ אֶת־ 22
יִשְׂרָאֵל כָּל יְמֵי יְהוֹאָחָז׃ וַיָּחֶן יְהוָה אֹתָם וַיְרַחֲמֵם 23
וַיִּפֶן אֲלֵיהֶם לְמַעַן בְּרִיתוֹ אֶת־אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
וְלֹא אָבָה הַשְׁחִיתָם וְלֹא־הִשְׁלִיכָם מֵעַל־פָּנָיו עַד־
עָתָּה׃ וַיָּמָת חֲזָאֵל מֶלֶךְ־אֲרָם וַיִּמְלֹךְ בֶּן־הֲדַד בְּנוֹ 24
תַּחְתָּיו׃ וַיָּשָׁב יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז וַיִּקַּח אֶת־הֳעָרִים כה
מִיַּד בֶּן־הֲדַד בֶּן־חֲזָאֵל אֲשֶׁר לָקַח מִיַּד יְהוֹאָחָז אָבִיו
בַּמִּלְחָמָה שָׁלֹשׁ פְּעָמִים הִכָּהוּ יוֹאָשׁ וַיָּשֶׁב אֶת־עָרֵי
יִשְׂרָאֵל׃

Cap. XIV. בשנת

רייטערייא! (מאַכטיגע שטיגע פֿאָן יִשְׂרָאֵל) (טו) אֱלִישָׁע
זאַגטע צו אים, זאָל באָגען מיט פֿייל בריגען. מיט מאָן
ברעכטע אים באָגען מיט פֿייל: (טז) ער שפּרעכ צו דעם
קעניגע פֿאָן יִשְׂרָאֵל, זעצע דיינע האַנד אָן דען באָגען. ער
זעצטע זייגע האַנד אָן, אֱלִישָׁע זעצטע זייגע האַנדע מיבער
דיא האַנדע דעס קעניגס: (יז) ער שפּרעכ עפֿענער, עפֿפּנע
דאָס פֿענסטער געגען מאָרגען. ער עפֿפּנעטע עס. ש׳סע!
שפּרעכ אֱלִישָׁע. ער שאָס. דאָ שפּרעכ יענער, מיין זיגעס־
פֿייל דעס עוויגען! מיין זיגעס־פֿייל געגען אֲרָם! דוא ווירסט
אַרָם בייא אֲפֵק גאַנצליך שלאָגען: (יח) ער פֿוהר פֿאַרט, נים
דיא מיבריגען פֿייל. ער נאַהם זיא. דאָ שפּרעכ ער נו דעם
קעניגע פֿאָן יִשְׂרָאֵל, שלאָגע דאַניט מוף דיא ערדע. ער שוּג
דריייא מאָל, מוכד הילט דאָן מיין: (יט) דאָ גירנטע דער גאָטטלייכע
מאָן מיהן, מוכד שפּרעכ, דוא האָטטעסט פֿינף אָדער זעכס
מאָל שלאָגען זאָלען, דאָן ווירדעסט דוא אֲרָם זו גאַנצליך האָבען
דאָס זיא ווערען מוף־בעריבען ווערדען. זו אַבער ווירסט דוא זיא
נור דריייא מאָל שלאָגען: (כ) אֱלִישָׁע שטאַרב, מוכד מען בעגרוב
מיהן. שטרייפֿענדע הויפֿען מואָב פֿיעלן מין דעמזעלבען
יאָהרע מין דאָס יִיטע: (כא) עבען וואָלטע מען יעמאַנד בעגראָבען,
מוכד מען דיא ייטע מיינע זאָלטע שטרייפֿענדע האָרדע ערבליקטען,
וואַרפֿען זיא דען וויכנאַם מין דאָס גראַב דעס אֱלִישָׁע. מוכד
אָס דיסער הינמיין קאַם, מוכד דיא געבייגע דעס אֱלִישָׁע בא־
ריהרטע, וואַרד ער וויעדער לעבענדיג, מוכד שטאַנד אוף: —
(כב) חֲזָאֵל, דער קעניג פֿאָן אֲרָם, דריקטע יִשְׂרָאֵל, זו
לאַנגע יְהוֹאָחָז לעבטע: (כג) אָבער דער עוויגע האָטטע מיטלייד
מיט מיהנען, ערבאַרמטע זיך מיהרער, מוכד זאָה זיא גנאַדיג אָן־
מוף זייגעס בונדעס ווילען, מיט אַבְרָהָם, יִצְחָק, מוכד יַעֲקֹב.
ער וואָלטע זיא ניכט פֿערטיגען, מוכד האָטטע זיא ביסהער נאָך
ניכט פֿאָן זייגעס אָנגעזיכטע פֿערשטאָסען: (כד) חֲזָאֵל, קעניג
פֿאָן אֲרָם, שטאַרב. מוכד זיין זאָהן בֶּן־הֲדַד קאַם נאָך מיהם נו
דער רעגירונג: (כה) דאָ נאַהם יְהוֹאָשׁ, זאָהן דעס יְהוֹאָחָז,
דעס בֶּן־הֲדַד, זאָהן דעס חֲזָאֵל, דיא שטאָדטע ווידער אָב,
וועלכע דיסער זייגער פֿאָטטער יְהוֹאָחָז מין דעס קריגע וועג־
גענאָממען האָטטע. דריייא מאָל שלוג מיהן יוֹאָשׁ, מוכד ערא־
בערטע דיא שטאָדטע פֿאָן יִשְׂרָאֵל ווידער נורים:

מין

קאַפּיטעל יד

(א) אין דעם זוויטען רעגירונגס־יאָהרע דעס יְהוֹאָשׁ, זָהן דעס יְהוֹאָחָז, קעניגס אין יִשְׂרָאֵל, קָאַם אֲמַצְיָה, זָהן דעס יוֹאָשׁ, קעניגס אין יְהוּדָה, גִ׳ן דער רעגירונג: (ב) פִינף אונד נוּנצִיג יאָהרע וואַר ער אַלט, בייא דעם אַנטריט זיינער רעגי־רונג, אונד רעגירטע נייַן אונד נוּנצִיג יאָהרע אין יְרוּשָׁלַיִם. זיינע מוטטער היס יְהוֹעַדָּן, אונד וואַר מוס יְרוּשָׁלַיִם: (ג) ער טהאַט וואָס רעכט מיסט אין דען מויגען דעס עוויגען, דאָך ניכט וויא זיין שטאַם־פָאַטער דָוִד, זָאכדערן האַנדעלטע פָאלליג זָא, וויא זיין פָאַטער יוֹאָשׁ: (ד) אויך קאַמען דיא אַפּפער־העהען ניכט אַב, דאָס פָאלק פָאַרטע אונד רייכערטע נאָך אויך דעמזעלבען: (ה) זָא באַלד ער זיך אויך דעם טהראָנע בעפעסטיגט זָאה, לִיס ער דיא דיהנער, דיא דען קעניג זיינען פָאַטער ערמאָרדעט האַט־טען, הין־רִיכטען: (ו) אַבער דיא קינדער דער מערדער לִיס ער ניכט מוּאַרינגען. וויא אין דעם בוכ דער יְהוָה פָאַן מֹשֶׁה געשריבען שטעהט. דאָס דער עוויגע נעמליך בעפָאהלען האַבע, דיא פָאַטער זָאלען ניכט דער קינדער וועגען, אונד דיא קינדער ניכט דער פָאַטער וועגען מוּאָרדעט, זָאכדערן יעדער זָאל נור פַיר זיין מייגענעס פערברעכען ביסען: (ז) אין מיינער שלאַכט מיט אֱדוֹם, אין דעם זָאל־טהאָל, מאַכטע ער גֶעהען טוסענד מאָן נִידער, ערוֹבערטע דיא בערג־פעסטע, אונד גאַב מיהר דען נאָמען יָקְתְאֵל. זָא הייסט זיא נאָך הייטיגעס טאָגעס: (ח) דָאַ־מָאָלס וועלטע אֲמַצְיָה בָאטהען זַי יְהוֹאָשׁ, זָהן דעס יְהוֹאָחָז, קָאַם דעס יְהוּא, דען קעניג אין יִשְׂרָאֵל. אונד זִי מיהם זָאגען, קָאַם, וויר וָאלען מיינאַנדער אין דעם אַנגעזיכטע ערשיינען: (אין דעם קָאַמפּף אונס מיט מיינאַנדער מעסטען) (ט) דָא שיקטע יְהוֹאָשׁ, דער קעניג אין יִשְׂרָאֵל, דעם אֲמַצְיָה, קעניג אין יְהוּדָה, זוּר אַנטוואָרט, מיין לָאַרן־שטרויך אויף דעם לְבָנוֹן שיקטע מיינעס זִי מיינער נעדער דאָטהטער, אונד זִי מיהר זָאגען, גיב דיינע טָאכטער מיינעם זָאהנע זוּר פרוי. דאָ קָאַם אַבער גע־וויל־דאַס טָאַטער מיינעם זָאהנע זוּר לְבָנוֹן אויפהָאַלט, פָאַרפיבער, אונד נערטרַאַ־דאַס טָאַטער זיך אויף דעם לְבָנוֹן אויפהָאַלט, אונד טרעטען זיי אַלע וויילדע טהיערע דעס וועגס, אונד טרעטען זיי דאָרנען נידער: (י) עס גענָאכ דיר אֱדוֹם זִי שָׁאַדען, אונד דען לָאַרן־שטרויך: דיין הערץ מָאַכט דיך שטָאלץ, ערהָאַלטע דיינען רוהם, אונד בלייב דיין הויס. וואַרוּם וויללסט זוא דיך אונטהווילליג מין מיינע בעפָאַהר מיינפָאַלטען, אונד זוא אונד יְהוּדָה מיט דיר פָאַללען? (יא) אַלליין אֲמַצְיָה הערטע ניכט דאַרויף. יְהוֹאָשׁ, קעניג פָאַן יִשְׂרָאֵל, זָאג דאָך אונד זוא יְהוּדָה גֶעהערטע: (יב) יְהוּדָה וואורדע פָאַן יִשְׂרָאֵל געשָׁאַגען, אונד מין

Cap. XIV. יד

יד

א בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְיוֹאָשׁ בֶּן־יוֹאָחָז מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
2 מָלַךְ אֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים
וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ
3 בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ יְהוֹעַדִּין מִן־יְרוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר
בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא כְּדָוִד אָבִיו כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה יוֹאָשׁ
4 אָבִיו עָשָׂה׃ רַק הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים
ה וּמְקַטְּרִים בַּבָּמוֹת׃ וַיְהִי כַּאֲשֶׁר חָזְקָה הַמַּמְלָכָה
6 בְּיָדוֹ וַיַּךְ אֶת־עֲבָדָיו הַמַּכִּים אֶת־הַמֶּלֶךְ אָבִיו׃ וְאֶת־
בְּנֵי הַמַּכִּים לֹא הֵמִית כַּכָּתוּב בְּסֵפֶר תּוֹרַת־מֹשֶׁה
אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר לֹא־יוּמְתוּ אָבוֹת עַל־בָּנִים
וּבָנִים לֹא־יוּמְתוּ עַל־אָבוֹת כִּי אִם־אִישׁ בְּחֶטְאוֹ
7 יָמוּתוּ׃ הוּא־הִכָּה אֶת־אֱדוֹם בְּגֵי־הַמֶּלַח עֲשֶׂרֶת
אֲלָפִים וְתָפַשׂ אֶת־הַסֶּלַע בַּמִּלְחָמָה וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָהּ
יָקְתְאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
8 אָז שָׁלַח אֲמַצְיָה מַלְאָכִים אֶל־יְהוֹאָשׁ בֶּן־
יְהוֹאָחָז בֶּן־יֵהוּא מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר לְכָה נִתְרָאֶה
9 פָּנִים׃ וַיִּשְׁלַח יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל אֶל־אֲמַצְיָהוּ
מֶלֶךְ־יְהוּדָה לֵאמֹר הַחוֹחַ אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן שָׁלַח אֶל־
הָאֶרֶז אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן לֵאמֹר תְּנָה אֶת־בִּתְּךָ לִבְנִי
לְאִשָּׁה וַתַּעֲבֹר חַיַּת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר בַּלְּבָנוֹן וַתִּרְמֹס אֶת־
י הַחוֹחַ׃ הַכֵּה הִכִּיתָ אֶת־אֱדוֹם וְנִשָּׂאֲךָ לִבֶּךָ הִכָּבֵד
וְשֵׁב בְּבֵיתֶךָ וְלָמָּה תִתְגָּרֶה רָעָה וְנָפַלְתָּה אַתָּה
11 וִיהוּדָה עִמָּךְ׃ וְלֹא־שָׁמַע אֲמַצְיָהוּ וַיַּעַל יְהוֹאָשׁ
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל וַיִּתְרָאוּ פָּנִים הוּא וַאֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־
12 יְהוּדָה בְּבֵית שֶׁמֶשׁ אֲשֶׁר לִיהוּדָה׃ וַיִּנָּגֵף יְהוּדָה

יומת קרי v. 6. יתיר ו׳ v. 2. לפני
מלח קרי v. 7.

לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּסוּ אִישׁ לְאָהָלָיו׃ 13 וְאֶת אֲמַצְיָהוּ
מֶלֶךְ־יְהוּדָה בֶּן־יְהוֹאָשׁ בֶּן־אֲחַזְיָהוּ תָּפַשׂ יְהוֹאָשׁ מֶלֶךְ־
יִשְׂרָאֵל בְּבֵית שֶׁמֶשׁ וַיָּבֹאוּ יְרוּשָׁלַ͏ִם וַיִּפְרֹץ בְּחוֹמַת
יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּשַׁעַר אֶפְרַיִם עַד־שַׁעַר הַפִּנָּה אַרְבַּע מֵאוֹת
אַמָּה׃ 14 וְלָקַח אֶת־כָּל־הַזָּהָב וְהַכֶּסֶף וְאֵת כָּל־הַכֵּלִים
הַנִּמְצְאִים בְּבֵית־יְהוָה וּבְאוֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֶת
בְּנֵי הַתַּעֲרֻבוֹת וַיָּשָׁב שֹׁמְרוֹנָה׃ 15 וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹאָשׁ טו
אֲשֶׁר עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר נִלְחַם עִם אֲמַצְיָהוּ מֶלֶךְ־
יְהוּדָה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 16 וַיִּשְׁכַּב יְהוֹאָשׁ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּשֹׁמְרוֹן
עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ יָרָבְעָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
17 וַיְחִי אֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ
מֶלֶךְ יְהוּדָה אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹאָשׁ בֶּן־יְהוֹאָחָז מֶלֶךְ
יִשְׂרָאֵל חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה׃ 18 וְיֶתֶר דִּבְרֵי אֲמַצְיָהוּ
הֲלֹא־הֵם כְּתֻבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יְהוּדָה׃ 19 וַיִּקְשְׁרוּ עָלָיו קֶשֶׁר בִּירוּשָׁלַ͏ִם וַיָּנָס לָכִישָׁה
וַיִּשְׁלְחוּ אַחֲרָיו לָכִישָׁה וַיְמִתֻהוּ שָׁם׃ כ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ
עַל־הַסּוּסִים וַיִּקָּבֵר בִּירוּשָׁלַ͏ִם עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד׃
21 וַיִּקְחוּ כָּל־עַם יְהוּדָה אֶת־עֲזַרְיָה וְהוּא בֶּן־שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
שָׁנָה וַיַּמְלִכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו אֲמַצְיָהוּ׃ 22 הוּא בָּנָה
אֶת־אֵילַת וַיְשִׁבֶהָ לִיהוּדָה אַחֲרֵי שְׁכַב־הַמֶּלֶךְ עִם־
אֲבֹתָיו׃ 23 בִּשְׁנַת חֲמֵשׁ־
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַאֲמַצְיָהוּ בֶן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן אַרְבָּעִים
וְאַחַת שָׁנָה׃ 24 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִכֹּל־
חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃

13 ויבא קרי. 12 לאהליו קרי. v. הוא

מיין יעדער פֿאָלק נאָך זייערע היטטע׃ (יג) אֲמַצְיָה, דער קעניג
פֿון יהודה, זָהן דעס יְהוֹאָשׁ, זָהן דעס אֲחַזְיָה, וואָרד פֿון
יְהוֹאָשׁ, דעם קעניג פֿון יִשְׂרָאֵל, מין בֵּית־שֶׁמֶשׁ געפֿאַנ־
גען. דיסער נָאָמ נאָך יְרוּשָׁלַ͏ִם, מוזן איס מין דער מויער פֿון
יְרוּשָׁלַ͏ִם, פֿון דעם טהאָרע אֶפְרַיִם ביס צו דעם עק־טהאָרע,
פֿיער הונדערט עלֿן ווייט נידער־רייסען׃ (יד) נאָהם מַלּוע גאָלד
מוזן זילבער וועג, זאָמט מַלּוע בעאַפֿאַסען, וועלכע מין דעם טעמ־
פּעל מוזן מין דען שאַץ־קאַמערן דעס קעניגס פֿאַלֿאַסטעס
פֿאַרגעפֿונדען וואורדען. נאָהם מוך גייסעלן מיט, מוזן קעהרטע
נאָך שֹׁמְרוֹן נורין׃ (טו) דיא מיבריגע געשיכטע דעס יְהוֹאָשׁ,
זיינע העלדען־טהאָטען, מוזן זיין קריג מיט אֲמַצְיָה, קעניג מין
יְהוּדָה, מיסט בעשריבען, מין דער געשיכטע דער קעניגע פֿון
יִשְׂרָאֵל׃ (טז) יְהוֹאָשׁ ענטשלאָף נוּ זיינען פֿאָטערן, מוזן וואורדע
נוּ שֹׁמְרוֹן נעבען דען קעניגען פֿון יִשְׂרָאֵל בעגראָבען. מַן זיינער
שטאָט קאָם זיין זָהן יָרָבְעָם נוּ דער רעגירונג׃ (יז) אֲמַצְיָה,
זָהן דעס יוֹאָשׁ, קעניג פֿון יְהוּדָה, לעבטע נאָך דעם טאָדע דעס
יְהוֹאָשׁ, זָהן דעס יְהוֹאָחָז, קעניגס פֿון יִשְׂרָאֵל, פֿינפֿצעהען
יָהָרע׃ (יח) דיא מיבריגע געשיכטע דעס אֲמַצְיָה מיסט מין
דען יָהָר־בּיכערן דער קעניגע פֿון יְהוּדָה מוך־געזַייכנעט׃
(יט) בעגען מיהן ברָאָך מין יְרוּשָׁלַ͏ִם מייַנע פֿערשוועהרונג מוס,
מוזן עך פֿליכטעטע זיך נאָך לָכִישׁ. אוין מאָן שיקטע מיהם נאָהן
נאָך, מוזן ברָאַכטע מיהן דאָרט מוס׃ (כ) דיא פֿיהרטען מיהן מוך
פֿאַרדען נאָך יְרוּשָׁלַ͏ִם, מוזן עך וואורדע נעבען זיינען פֿאָטערן
מין עִיר־דָּוִד בעגראָבען׃ (כא) דאָס גאַנצע פֿאָלק יְהוּדָה נאָהם
נון דען עֲזַרְיָה, דער זעכצעהען יָהָרע אַלט וואָר, מוזן מאַכטען
מיהן נוּך קעניגע, מַן שטאָטט זייערע מוך, דאָ ער עס, נאָך דעם אַבֿועבען
דעס קעניגס, מַן יְהוּדָה נורין בעשאַפֿאַפֿן האָטטע׃ (כב) דיא
סער בויטע אֵילַת וויידער מוך, דאָ ער עס, נאָך דעם אַבֿועבען
דעס קעניגס, מַן יְהוּדָה נורין בעשאַפֿאַפֿן האָטטע׃ (כג) מין דעם
פֿינפֿצעהענטען רעגירונגס־יָהָרע דעס אֲמַצְיָה, זָהן דעס יוֹאָשׁ,
יוֹאָשׁ, קעניגס מין יְהוּדָה, וואָרד יָרָבְעָם, זָהן דעס יוֹאָשׁ,
קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל מין שֹׁמְרוֹן, מוזן רעגירטע מיין מוזד
פֿיערציג יָהָרע׃ (כד) עך טהאָט בעסעס מין דען מויגען דעס
עוויגען, ויס ניכט אַב פֿאָן דען זינדען דעס יָרָבְעָם, זָהן דעס
נְבָט, דער יִשְׂרָאֵל נוּ זינדען פֿערלייטעט האָטטע׃

(כה) ער שטעלט דיא מלטען גרענצען פּון יִשְׂרָאֵל ווידער
הער, פּון חֲמַת בים פּון דען זעא מין דער עבנע. (דיא זאלץ־
זעא, אדער דאס טאָטע מער) וויא דער עוועג, דער גאָטט
פּון יִשְׂרָאֵל, פּרעהייסען, דורך זיינען דיהנער, דען פּראָפּעטען
יוֹנָה, זאהן דעס אֲמִתַּי, מוס גַּת־חֵפֶר: (כו) דען דער עוועג
זאה דאס ענענד פּון יִשְׂרָאֵל, דאס זעהר ווידערוואַרטיג ווער.
דאס זאהן ווער, בעוואהרטעס מוכד בעפּעסטיגטעס, מוכד יִשְׂרָאֵל
קיינען רעטטער האטט: (כז) מוכד דאָ ער ניכט בעשאָפּען האטט,
דען באאל יִשְׂרָאֵל מוטער דעס היממעל נו פּערטילגען, זו האלף
ער מיהנען ווידער מיך, דורך יָרָבְעָם, דען זאהן דעס יוֹאָשׁ:
(כח) דיא מיבריגע בעשיכטע דעס יָרָבְעָם, פּלעגט ווען ער גע־
וייסטעט, זיינע העלדען־טהאטען, דיא ער מין דעס קריגע בעווייסען,
מוכד וויא ער דַּמֶּשֶׂק מוכד חֲמַת, וועלכע יְהוּדָה מין יִשְׂרָאֵל
בעהערטען, נוריק ערָאבערטע. דיסעס פּלעגט מיסט מין דען יָהר־
ביכערן דער קעניגע פּון יִשְׂרָאֵל בעשריבען: (כט) יָרָבְעָם
ענטשלאפ נו זיינען פּאטערן, דען קעניגען פּון יִשְׂרָאֵל, מוכד זיין
זאהן זְכַרְיָה קאם נאך מיהם פּון דיא רעגירונג:

קאפּיטעל טו

(א) מין דעם זיבען מוכד נוואנציגסטען רעגירונגס־יָהרע דעס
יָרָבְעָם, קעניגס מין יִשְׂרָאֵל, ווארד עֲזַרְיָה, זאהן דעס אֲמַצְיָה,
קעניג מין יְהוּדָה: (ב) זעכצעהען יָהרע וואר ער אלט, פּלעג ער
דיא רעגירונג אנטרעטען, מוכד נוויא פּינפּציג יָהרע רעגירטע
ער מין יְרוּשָׁלַיִם. זיינע מוטטער היס יְכָלְיָהוּ, מוכד וואר מוס
יְרוּשָׁלַיִם: (ג) ער טהאט וואס רעכט מיסט מין דען מויגען דעס
עוויגען, גאָטטעס נו דינען, וויא זיין פּאטער אֲמַצְיָה: (ד) נור דיא אפּפּער־
העהען וואורדען ניכט אבגעשאפּפּט. דאס פּאלק אפּפּערטע מוכד
רייכערטע נאך מיינער מוין אפּפּער־העהען: (ה) ער עוויגע
בעשטראפּטע דען קעניג, דאס ער מוס־זאָגיג וואר בים מין זיינען
טאָד. ער וואהנטע מין מיינעד הויסע, דאס פּרייא שטאבד. מוכד
יוֹתָם, דעס קעניגס זאהן, דער דעס פּאלקס פּאָר־שטאבד,
ריכטעטע דאס פּאלק מין דעד זאבע: (פּערוואלטעטע דיא רעגי־
רונגס־בעשאפּטע) (ו) דעס עֲזַרְיָה מיבריגע בעשיכטע, מוכד
וואס ער אלט געטהאן, מיסט מין דען יָהר־ביכערן דער קעניגע
פּון יְהוּדָה מוין־געשריכטען: (ז) עֲזַרְיָה ענטשלאפ נו זיינען
פּאטערן, מען בעגרוב מיהן נעבען זיא מין עִיר דָּוִד. מוכד זיין
זאהן יוֹתָם קאם אן זיינער שטאטט אן דיא רעגירונג: (ח) מין דעד
אכט מוכד דרייסיגסטען יָהרע דער רעגירונג דעס עֲזַרְיָה, קעניגס
מין

(כה) הוּא הֵשִׁיב אֶת־גְּבוּל יִשְׂרָאֵל מִלְּבוֹא חֲמָת עַד־יָם
הָעֲרָבָה כִּדְבַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד
עַבְדּוֹ יוֹנָה בֶן־אֲמִתַּי הַנָּבִיא אֲשֶׁר מִגַּת הַחֵפֶר׃
26 כִּי־רָאָה יְהוָה אֶת־עֳנִי יִשְׂרָאֵל מָרָה מְאֹד וְאֶפֶס
27 עָצוּר וְאֶפֶס עָזוּב וְאֵין עֹזֵר לְיִשְׂרָאֵל׃ וְלֹא־דִבֶּר
יְהוָה לִמְחוֹת אֶת־שֵׁם יִשְׂרָאֵל מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם וַיּוֹשִׁיעֵם
28 בְּיַד יָרָבְעָם בֶּן־יוֹאָשׁ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יָרָבְעָם וְכָל־אֲשֶׁר
עָשָׂה וּגְבוּרָתוֹ אֲשֶׁר־נִלְחָם וַאֲשֶׁר הֵשִׁיב אֶת־דַּמֶּשֶׂק
וְאֶת־חֲמָת לִיהוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים
29 עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב יָרָבְעָם
עִם־אֲבֹתָיו עִם מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּמְלֹךְ זְכַרְיָה בְּנוֹ
תַּחְתָּיו׃

טו

Cap. XV.

א בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים וָשֶׁבַע שָׁנָה לְיָרָבְעָם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל
2 מָלַךְ עֲזַרְיָה בֶן־אֲמַצְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־שֵׁשׁ
עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה מָלַךְ
3 בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ יְכָלְיָהוּ מִירוּשָׁלִָם׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר
4 בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה אֲמַצְיָהוּ אָבִיו׃ רַק
הַבָּמוֹת לֹא־סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים
ה בַּבָּמוֹת׃ וַיִּנַּגַּע יְהוָה אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיְהִי מְצֹרָע עַד־יוֹם
מוֹתוֹ וַיֵּשֶׁב בְּבֵית הַחָפְשִׁית וְיוֹתָם בֶּן־הַמֶּלֶךְ עַל־הַבַּיִת
6 שֹׁפֵט אֶת־עַם הָאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי עֲזַרְיָהוּ וְכָל־אֲשֶׁר
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
7 יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב עֲזַרְיָה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עִם־
אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ יוֹתָם בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃
8 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וּשְׁמֹנֶה

שָׁנָה לַעֲזַרְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ זְכַרְיָהוּ בֶן־יָרָבְעָם
עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שִׁשָּׁה חֳדָשִׁים׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי 9
יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָיו לֹא סָר מֵחַטֹּאות יָרָבְעָם
בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו י
שַׁלֻּם בֶּן־יָבֵשׁ וַיַּכֵּהוּ קָבָל־עָם וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
11 וְיֶתֶר דִּבְרֵי זְכַרְיָה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים
לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃ הוּא דְבַר־יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר אֶל־ 12
יֵהוּא לֵאמֹר בְּנֵי רְבִיעִים יֵשְׁבוּ לְךָ עַל־כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי־כֵן׃
13 שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ מָלַךְ בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה
לְעֻזִּיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּמְלֹךְ יֶרַח־יָמִים בְּשֹׁמְרוֹן׃
14 וַיַּעַל מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי מִתִּרְצָה וַיָּבֹא שֹׁמְרוֹן וַיַּךְ אֶת־
שַׁלּוּם בֶּן־יָבֵישׁ בְּשֹׁמְרוֹן וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃
טו וְיֶתֶר דִּבְרֵי שַׁלּוּם וְקִשְׁרוֹ אֲשֶׁר קָשָׁר הִנָּם כְּתֻבִים
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
16 אָז יַכֶּה־מְנַחֵם אֶת־תִּפְסַח
וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־בָּהּ וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ מִתִּרְצָה כִּי לֹא
פָתַח וַיַּךְ אֵת כָּל־הֶהָרוֹתֶיהָ בִּקֵּעַ׃
17 בִּשְׁנַת שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע שָׁנָה
לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ מְנַחֵם בֶּן־גָּדִי עַל־יִשְׂרָאֵל
עֶשֶׂר שָׁנִים בְּשֹׁמְרוֹן׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא־ 18
סָר מֵעַל חַטֹּאות יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר־הֶחֱטִיא אֶת־
יִשְׂרָאֵל כָּל־יָמָיו׃ בָּא פוּל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־הָאָרֶץ 19
וַיִּתֵּן מְנַחֵם לְפוּל אֶלֶף כִּכַּר־כָּסֶף לִהְיוֹת יָדָיו אִתּוֹ
לְהַחֲזִיק הַמַּמְלָכָה בְּיָדוֹ׃ וַיֹּצֵא מְנַחֵם אֶת־הַכֶּסֶף כ
עַל־יִשְׂרָאֵל עַל כָּל־גִּבּוֹרֵי הַחַיִל לָתֵת לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר
חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים כֶּסֶף לְאִישׁ אֶחָד וַיָּשָׁב מֶלֶךְ אַשּׁוּר

ולא

אין יהודה, רעגירטע זכריה, זאהן דעס ירבעם, איבער ישראל זעכס מאנאטע אין שמרון: (ט) ער טהאט בעסעס אין דען אויגען דעס עוויגען, ווי זיינע פארפאהרען, אונד ליס ניכט אב פאן דען זינדען דעס ירבעם, זאהן דעס נבט, דער ישראל דאצו פער־ לייטעטע: (י) שלם, זאהן דעס יבש, עמפערטע זיך ווידער איהן, ערשלוג איהן אין געגענווארט דעס פאלקס, אונד ריס, דורך דיסען מארד, די רעגירונג אן זיך: (יא) דעס זכריה איבריגע געשיכטע איסט אין דען יאהר־ביכערן דער קעניגע פאן ישראל פערצייכנעט: (יב) זא וואר די פערהייסונג דעס עוויגען, וועלכע ער דורך יהוא פערקינדיגטע. אינדעם ער שפראך, דיינע נאך־קאממען, ביס אין דאס פירטע געשלעכט, זאללען אויף דעם טהראנע פאן ישראל זיטצען. אונד זא געשאה עס אויך: (יג) שלום, זאהן דעס יבש, קאם צו דער רעגירונג, אין דעם נוין אונד דרייסיג־ סטען רעגירונגס־יאהרע דעס עזיה, (עזריה) קעניגס אין יהודה. אס ער איינען מאנאט לאנג אין שמרון רעגירט האטטע: (יד) מאכטע מנחם, זאהן דעס גדי, אויס תרצה, זיך אויף, קאם נאך שמרון, אונד ערשלוג דען שלום, זאהן דעס יבש, אין שמרון. אונד נאכדעם ער איהן אומגעבראכט, רעגירטע ער אן זיינער שטאטט: (טו) די איבריגע געשיכטע דעס שלום, אונד זיינע פערשווערונג, איסט אין דען יאהר־ביכערן דער קעניגע פאן ישראל אויפ־געצייכנעט: (טז) אום דיסע צייט עראבערטע מנחם, אויס תרצה, די שטאדט תפסח, פערהערטע דעם דאצו געהעריגען געביטהע. אונד וויל מאן איהם ניכט עפפנען וואללטע, ליס ער אללעס דארין ערשלאגען, אונד דען שוואנגערען דען לייב אויף־רייסען: (יז) אין דעם נוין אונד דרייסיגסטען יאהרע דער רעגירונג דעס עזריה, קעניגס אין יהודה, ווארד מנחם, זאהן דעס גדי קעניג איבער ישראל, אונד רעגירטע צעהען יאהרע אין שמרון: (יח) ער טהאט בעסעס אין דען אויגען דעס עוויגען, אונד ליס, זא לאנגע ער לעבטע, ניכט פאן דען זינדען אב, וואדורך ירבעם, זאהן דעס נבט, ישראל פערפיהרטע: (יט) פול, דער קעניג פאן אשור, מאכטע איינען איבערפאלל אין דאס לאנד. דא גאב איהם מנחם טויזענד ככר זילבער, דאס ער איהם היילפרייכע האנד לייסטע, אום זיך אין דעם בעזיטצע דער רעגירונג ערהאלטען צו קעננען: (כ) ער מוסטע דאס געלד, אום עס דעם קעניגע פאן אשור געבען צו קעננען, ישראל אונד אללען טאפפערן דעס העערעס אויף־לעגען. פינפציג שקלים זילבער קאם אויף איינע פערסאן. דער קעניג פאן אשור נאהם היערויף אב, אהנע זיך לאנגער

אין

דעס
(לב) מן דעם נוויינטן יאָהר פֿון רעגירונג דעס פֿקח, זאָהן
בעשריבען מן דען יאָהר־בּיכּערן פֿון קעניגּ יָשָׁרְאֵל:
(לא) דעס פֿקח מיבריגע בעשיכּטע, מוּנד זייַנע טהאָטען, ונד
אַלע זיַנע קריגע, זיַנע בּונדעסגענאָסען, זיַנע פֿרויען, זיַנע
קינדער, ווי אויך זיַנע פֿרויען, ווייל ער האָט זיך נישט
באַשניטען געהאַט, ווייל זיַנע מענשען האָבען זיך נישט
באַשניטען געהאַט, נאָך דעם וואָס זיי האָבען זיך אָפּגעזאָגט
פֿון דעם וועג. (לב) אין דעם נוויינטן יאָהר פֿון רעגירונג דעס פֿקח, זאָהן
דעס רְמַלְיָהוּ, האָט אָנגעהויבּען צו רעגירען הוֹשֵׁעַ, זאָהן
פֿון אֵלָה, קעניגּ פֿון יִשְׂרָאֵל, אין שֹׁמְרוֹן, נייַן יאָהר.
(לג) ער האָט גערעכּט גערעכּנט פֿאָר גאָט, אַלץ
ווי אַלע זיַנע פֿאָרפֿאָטער האָבען גערעכּט גערעכּנט.
(לד) ער האָט נישט אָפּגעזאָגט פֿון דעם וועג פֿון
יָרָבְעָם, זאָהן דעם נְבָט, דעם פֿאָר־
פֿירער פֿון יִשְׂרָאֵל, וואָס ער האָט יִשְׂרָאֵל
מיטגענאָמען. (לה) זיַנע העער־פֿירער פֿקח, זאָהן
דעם רְמַלְיָה, שטיפֿטעטע מיינע פֿערשוועהרונג גענען מיהן אין
מוּנד ערשׂוג מיהן אין דעם האַרעם דעס קעניגּ־כּינדען פֿון
שֹׁמְרוֹן, מיט בייַאהילפֿע דעס אַרְגֹּב מוּנד אַרְיֵה· ער
האָטטע אויך פֿינפֿציג גִּלְעָדים בייַ זיך· ער בראָכּטע מיהן אוֹסף
אוֹק, מוּנד וואָרד קעניגּ אָן זיַנע שטאָטט: (לו) דעס פֿקחיָה
מיבריגע בעשיכּטע, מוּנד זיַנע טהאָטען, זיַנד אויך־גענייכּנעט
אין דען יאָהר־בּיכּערן דער קעניגּע פֿון יְהוּדָה: (לז) אין דעס
נוויינ מוּנד פֿינפֿציגסטען רעגירונגס־יאָהר דעס עֲזַרְיָה, קעניגּ
אין יְהוּדָה, האָט רְצִין, קעניגּ פֿון אֲרָם, אוּנד פֿקח, זאָהן
רְמַלְיָה, וואָרד קעניגּ פֿון יִשְׂרָאֵל, קעניגּ מיבער
יְרוּשָׁלַיִם. (לח) אין דעם נוויינטן יאָהר פֿון פֿקח, זאָהן
רְמַלְיָה, קעניגּ מיבער יִשְׂרָאֵל, מוּנד רעגירטע אין שֹׁמְרוֹן נוּמַנְנִיג יאָהרע: (לט) ער
האָט גערעכּט גערעכּנט פֿאָר גאָט, אַלץ ווי ניכּט אַז פֿון דען זיַנבען
דעס יָרָבְעָם, זאָהן דעס נְבָט, דער יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרט האָטטע:
(מ) אין דען נייַטען דעס פֿקח, קעניגּ פֿון יִשְׂרָאֵל, קאָם
תִּגְלַת־פִּלְאֶסֶר, קעניגּ פֿון אַשׁוּר, דער נאָהם וועג, עִיּוֹן,
אָבֵל, בֵּית־מַעֲכָה, יָנוֹחַ, קֶדֶשׁ, חָצוֹר, גִּלְעָד, גְּלִילָה,
דאָס גאַנצע לאַנד נַפְתָּלִי, מוּנד פֿיהרטע זיַנ מיינוואָהנער נאָך
אַשׁוּר: (מ) הוֹשֵׁעַ, זאָהן דעס אֵלָה, בראַכּטע מיינע פֿער־
שוועהרונג גן שטאַכּלע, ווילער פֿקח, זאָהן דעס רְמַלְיָה· ער
שלוג מיהן טאָד, מוּנד וואָרד פֿיר מיהן קעניגּ, אין דעס נוּמַנ־
נִיגסטען יאָהר דער רעגירונג דעס יוֹתָם, זאָהן דעס עֻזִּיָּה:
(מא) דעס פֿקח מיבריגע בעשיכּטע, מוּנד זיַנע טהאָטען, זיַנד
בעשריבען אין דען יאָהר־בּיכּערן דער קעניגּע פֿון יִשְׂרָאֵל:
(מב) אין דעס נוויינטן יאָהר פֿון רעגירונג דעס פֿקח, זאָהן
דעס רְמַלְיָה, האָט עֲזַרְיָה, זאָהן דעס יוֹתָם, אָנגעהויבּען צו
רעגירען קעניגּ פֿון יְהוּדָה. (מג) ער האָט גערעכּט גערעכּנט פֿאָר
גאָט, אַלץ ווי זיַנע פֿאָרפֿאָטער האָבען גערעכּט גערעכּנט.
(מד) ער האָט נישט אָפּגעזאָגט פֿון דעם וועג פֿון עֻזִּיָּה,
קעניגּ פֿון יְהוּדָה, וואָרד פֿקחיָה, זאָהן דעס מְנַחֵם, קעניגּ
מיבער יִשְׂרָאֵל, פֿון שֹׁמְרוֹן, אוּנד בליב עס נוויינ יאָהרע:
(מה) ער טהאָט בעסעס פֿון דען מיגען דעס עוויגען, ווי ניכּט
אַז פֿון דען זיבען דעס יָרָבְעָם, זאָהן דעס נְבָט, דעס פֿער־
פֿיהרערס פֿון יִשְׂרָאֵל: (מה) זיַנ העער־פֿיהרער פֿקח, זאָהן
דעס רְמַלְיָה, שטיפֿטעטע מיינע פֿערשוועהרונג גענען מיהן אין
מוּנד ערשׂוג מיהן אין דעם האַרעם דעס קעניגּ־כּינדען פֿון
שֹׁמְרוֹן, מיט בייַאהילפֿע דעס אַרְגֹּב מוּנד אַרְיֵה· ער
האָטטע אויך פֿינפֿציג גִּלְעָדים בייַ זיך· ער בראָכּטע מיהן אוֹסף
אוֹק, מוּנד וואָרד קעניגּ אָן זיַנע שטאָטט: (מו) דעס פֿקחיָה
מיבריגע בעשיכּטע, מוּנד זיַנע טהאָטען, זיַנד אויך־גענייכּנעט
אין דען יאָהר־בּיכּערן דער קעניגּע פֿון יִשְׂרָאֵל: (מז) אין דעס
נוויינ מוּנד פֿינפֿציגסטען רעגירונגס־יאָהר דעס עֲזַרְיָה, קעניגּ
אין יְהוּדָה, וואָרד פֿקח, זאָהן דעס רְמַלְיָה, קעניגּ מיבער
יִשְׂרָאֵל, מוּנד רעגירטע אין שֹׁמְרוֹן נוּמַנְנִיג יאָהרע: (מח) ער
האָטטע דעס עוויגען מיסטָאָגיג, ווי ניכּט אַז פֿון דען זיבען
דעס יָרָבְעָם, זאָהן דעס נְבָט, דער יִשְׂרָאֵל פֿערפֿיהרט האָטטע:
(מט) אין דען נייַטען דעס פֿקח, קעניגּ פֿון יִשְׂרָאֵל, קאָם
תִּגְלַת־פִּלְאֶסֶר, קעניגּ פֿון אַשׁוּר, דער נאָהם וועג, עִיּוֹן,
אָבֵל, בֵּית־מַעֲכָה, יָנוֹחַ, קֶדֶשׁ, חָצוֹר, גִּלְעָד, גְּלִילָה,
דאָס גאַנצע לאַנד נַפְתָּלִי, מוּנד פֿיהרטע זיַנ מיינוואָהנער נאָך
אַשׁוּר: (נ) הוֹשֵׁעַ, זאָהן דעס אֵלָה, בראַכּטע מיינע פֿער־
שוועהרונג גן שטאַכּלע, ווילער פֿקח, זאָהן דעס רְמַלְיָה· ער
שלוג מיהן טאָד, מוּנד וואָרד פֿיר מיהן קעניגּ, אין דעס נוּמַנ־
נִיגסטען יאָהר דער רעגירונג דעס יוֹתָם, זאָהן דעס עֻזִּיָּה:

21 וְלֹא־עָמַד שָׁם בָּאָרֶץ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי מְנַחֵם וְכָל־אֲשֶׁר
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
22 יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּשְׁכַּב מְנַחֵם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ פְּקַחְיָה
23 בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃ בִּשְׁנַת
חֲמִשִּׁים שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ פְּקַחְיָה בֶּן־
24 מְנַחֵם עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן שְׁנָתָיִם׃ וַיַּעַשׂ הָרַע
בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מֵחַטֹּאוֹת יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר
כה הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ וַיִּקְשֹׁר עָלָיו פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ
שָׁלִישׁוֹ וַיַּכֵּהוּ בְשֹׁמְרוֹן בְּאַרְמוֹן בֵּית־ [ק] מֶלֶךְ אֶת־
אַרְגֹּב וְאֶת־הָאַרְיֵה וְעִמּוֹ חֲמִשִּׁים אִישׁ מִבְּנֵי גִלְעָדִים
26 וַיְמִתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי פְקַחְיָה וְכָל־אֲשֶׁר
עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
27 יִשְׂרָאֵל׃ בִּשְׁנַת
חֲמִשִּׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה לַעֲזַרְיָה מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ פֶּקַח
בֶּן־רְמַלְיָהוּ עַל־יִשְׂרָאֵל בְּשֹׁמְרוֹן עֶשְׂרִים שָׁנָה׃
28 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לֹא סָר מִן־חַטֹּאוֹת יָרָבְעָם
29 בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא אֶת־יִשְׂרָאֵל׃ בִּימֵי פֶּקַח
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל בָּא תִּגְלַת פִּלְאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיִּקַּח
אֶת־עִיּוֹן וְאֶת־אָבֵל בֵּית־מַעֲכָה וְאֶת־יָנוֹחַ וְאֶת־
קֶדֶשׁ וְאֶת־חָצוֹר וְאֶת־הַגִּלְעָד וְאֶת־הַגָּלִילָה כֹּל
ל אֶרֶץ נַפְתָּלִי וַיַּגֶל אַשּׁוּרָה׃ וַיִּקְשֹׁר־קֶשֶׁר הוֹשֵׁעַ
בֶּן־אֵלָה עַל־פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ וַיַּכֵּהוּ וַיְמִיתֵהוּ וַיִּמְלֹךְ
31 תַּחְתָּיו בִּשְׁנַת עֶשְׂרִים לְיוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּה׃ וְיֶתֶר
דִּבְרֵי פֶּקַח וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הִנָּם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר
דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל׃
32 בִּשְׁנַת שְׁתַּיִם לְפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ

מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ יוֹתָם בֶּן־עֻזִּיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ 33 בֶּן־
עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה הָיָה בְמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה
מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְרוּשָׁא בַּת־צָדוֹק׃ 34 וַיַּעַשׂ
הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה עֻזִּיָּהוּ אָבִיו עָשָׂה׃
רַק הַבָּמוֹת לֹא סָרוּ עוֹד הָעָם מְזַבְּחִים וּמְקַטְּרִים לה
בַּבָּמוֹת הוּא בָּנָה אֶת־שַׁעַר בֵּית־יְהוָה הָעֶלְיוֹן׃
וְיֶתֶר דִּבְרֵי יוֹתָם וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים 36
עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃
בַּיָּמִים הָהֵם הֵחֵל יְהוָה לְהַשְׁלִיחַ 37
בִּיהוּדָה רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וְאֶת פֶּקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ׃
וַיִּשְׁכַּב יוֹתָם עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד 38
אָבִיו וַיִּמְלֹךְ אָחָז בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

Cap. XVI. יז

בִּשְׁנַת שְׁבַע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לְפֶקַח בֶּן־רְמַלְיָהוּ א
מָלַךְ אָחָז בֶּן־יוֹתָם מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים שָׁנָה 2
אָחָז בְּמָלְכוֹ וְשֵׁשׁ־עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְלֹא־
עָשָׂה הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהָיו כְּדָוִד אָבִיו׃ 3 וַיֵּלֶךְ
בְּדֶרֶךְ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וְגַם אֶת־בְּנוֹ הֶעֱבִיר בָּאֵשׁ
כְּתֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ יְהוָה אֹתָם מִפְּנֵי בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל׃ 4 וַיִּזְבַּח וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת וְעַל־הַגְּבָעוֹת וְתַחַת
כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃ אָז יַעֲלֶה רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם וּפֶקַח ה
בֶּן־רְמַלְיָהוּ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לַמִּלְחָמָה וַיָּצֻרוּ
עַל־אָחָז וְלֹא יָכְלוּ לְהִלָּחֵם׃
בָּעֵת הַהִיא הֵשִׁיב רְצִין מֶלֶךְ־אֲרָם 6
אֶת־אֵילַת לַאֲרָם וַיְנַשֵּׁל אֶת־הַיְהוּדִים מֵאֵילוֹת
וַאֲרַמִּים בָּאוּ אֵילַת וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃

ואדומים קרי v. 6. וישלח

מלך ישראל, קעניגס פון ישראל, וואָרד יותם, וואָהן דעס עזיה, קעניגס פון יהודה: (לג) ער וואָר פינף אונד נוואַנציג יאָהרע אלט, אוּן ער קעניג וואָרד, אונד רעגירטע זעכצעהן יאָהרע פון ירושלים. זיינע מוטטער היס ירושא, מייגע טאָכטער דעס צדוק: (לד) ער האָנדעלטע רעכטשאַפֿען פון דען מויגען דעס עוויגען, פֿעלויג זיא וויא זיין פֿאָטער עזיה: (לה) נור קאָמען דיא אָפּפֿער־העהען ניכט אַב, דאס פֿאָלק אָפּפֿערטע אונד רייכֿערטע נאָך מיאָער אוּף אָפּפֿער־העהען. ער בויטע דאָס אָבערע טהאָר דעס טעמפּעלס: (לו) דעס יותם מיברינג גשעשיכטע, אונד זיינע טהאַטען, זיכד אין דען יאָהר־ביכֿערן דער קעניגע פֿון יהודה בעשריבען: (לז) אוּף דיסע נייט פֿינג דער עווינג אַן, רצין, דען קעניג פֿון ארם, אונד פֶּקח, וואָהן דעס רמליה, וויללער יהודה נו רייניען: (לח) יותם עבטשלוף נו זיינען פֿאָטהערן, אונד וואָרד בייא זיינע פֿאָטהערן בעגראַבען, אין דער שטאָדט זיינעס שטאַם־פֿאָטערס דָוִד. זיין זאָהן אָחָז וואָרד נאָך אים קעניג:

קאַפּיטעל יו

(א) אין דעם זיבעצעהעטען יאָהרע דער רעגירונג דעס פֶּקח, זאָהן דעס רמליה, וואָרד אָחָז, זאָהן דעס יותם, קעניג אין יהודה, (ב) ער וואָר נוואַנציג יאָהרע אַלט, אוּן ער קעניג וואָרד, אונד רעגירטע זעכצעהן יאָהרע אין ירושָלַים. ער טהאָט ניכט וואָס וואָהל־געפֿעלויג וואָר אין דען מויגען דעס עווינגען, וויא דען שטאַם־פֿאָטער דָוִד: (ג) זאָנדערן ער טהאָט דען קעניגען פֿון ישראל נאָך. יאָ זאָגאָר זיינען זאָהן דורך דאָס פֿייער פֿיהרען, נאָך דען אַבשיילכען גרויליכען דעריינגען פֿעלקער, וויא דער עווינג פֿאָר דען קינדערן ישראל פֿערטריבען האָטטע: (ד) אונד אָפּפֿערטע אונד רייכֿערטע אוּף אָפּפֿער־העהען, אוּף היגעלן, אוּף אונטער יעדעם גרינען בוּיאָם: (ה) אונטער זיינער רעגירונג נאָם רצין, דער קעניג פֿון ארם, מיט פֶּקח, זאָהן דעס רמליה, דעם קעניג פֿון ישראל, הינאוּף גשגען ירושָלַים, אוּם עס נו בעקריגען. זיא בעלא־גערטען אָחָז, קאָמבטען אַבער זיא שטאַדט ניכט בעזווינגען: (ו) יעדאָך בראַכטע רמליה רצין, דער קעניג פֿון ארם, אַיילַת צו ארם נוריק, אונד פֿערטריב דיא יהודים רמהין. עס נאָגען זיך ראַרמיים ארומים דאָהין, אונד זיסע וואָהנען נאָך דאָנעבסט בים אוּף דיסען טאָג:

7 וישלח אחז מלאכים אל־תגלת פלסר מלך־אשור
לאמר עבדך ובנך אני עלה והושעני מכף מלך־
8 ארם ומכף מלך ישראל הקומים עלי׃ ויקח אחז
את־הכסף ואת־הזהב הנמצא בית יהוה ובאצרות
9 בית המלך וישלח למלך־אשור שחד׃ וישמע
אליו מלך אשור ויעל מלך אשור אל־דמשק ויתפשה
י ויגלה קירה ואת־רצין המית׃ וילך המלך אחז
לקראת תגלת פלאסר מלך־אשור דומשק וירא
את־המזבח אשר בדמשק וישלח המלך אחז אל־
אוריה הכהן את־דמות המזבח ואת־תבניתו לכל־
11 מעשהו׃ ויבן אוריה הכהן את־המזבח ככל
אשר־שלח המלך אחז מדמשק כן עשה אוריה
12 הכהן עד־בוא המלך־אחז מדמשק׃ ויבא המלך
מדמשק וירא המלך את־המזבח ויקרב המלך על־
13 המזבח ויעל עליו׃ ויקטר את־עלתו ואת־מנחתו
ויסך את־נסכו ויזרק את־דם־השלמים אשר־לו
14 על־המזבח׃ ואת המזבח הנחשת אשר לפני
יהוה ויקרב מאת פני הבית מבין המזבח ומבין
בית יהוה ויתן אתו על־ירך המזבח צפונה׃
טו ויצוהו המלך אחז את־אוריה הכהן לאמר על־
המזבח הגדול הקטר את־עלת־הבקר ואת־מנחת
הערב ואת־עלת המלך ואת־מנחתו ואת עלת כל־
עם הארץ ומנחתם ונסכיהם וכל־דם עלה וכל־דם
זבח עליו תזרק ומזבח הנחשת יהיה־לי לבקר׃
16 ויעש אוריה הכהן ככל אשר־צוה המלך אחז׃
17 ויקצץ המלך אחז את־המסגרות המכנות ויסר

ויצוה קרי v. 15. כצ״ל v. 10. מעליהם

(ז) אחז שיקטע אבגעאורדנעטע אן תגלת־פלסר, קעניג פאן אשור, אונד ליס איהם זאגען, איך בין דיין אונטערטהאן אונד זאהן, קאם הערויף, אונד רעטטע מיך, אויס דען הענדען דעס קעניגס פאן ארם, אונד אויס דען הענדען דעס קעניגס פאן ישראל, דיא זיך ווידער מיך פערבונדען האבען: (ח) אחז נאהם דאס זילבער אונד גאלד, וועלכעס אין דעם טעמפעל דעס עוויגען, אונד אין דען שעצען דעס קעניגליכען פאלאסטעס פארראטהיג וואר, אונד שיקטע עס דעם קעניג פאן אשור צור בעשטעכונג: (ט) דער קעניג פאן אשור גאב איהם געהער, צאג הינאויף געגען דמשק, נאהם עס איין, פערטריב דיא איינוואהנער נאך קיר, אונד ליס רצין הין־ריכטען: (י) דער קעניג אחז גינג דעם תגלת־פלאסר, קעניג פאן אשור, ענטגעגען נאך דמשק. אלס ער דען אלטאר אין דמשק זאה, שיקטע ער דעם פריסטער אוריה דיא פארם דיסעס אלטארעס, אונד איין גענויעס מאדעל זיינער איינריכטונג: (יא) דער פריסטער אוריה ליס דען אלטאר בויען, גאנץ נאך דער פארשריפט, דיא דער קעניג אחז פאן דמשק אויס איבער־שיקט האטטע. ער ליס איהן זא פערטיג מאכען, נאך פאר דער ריק־קונפט דעס קעניגס אחז פאן דמשק: (יב) אלס דער קעניג פאן דמשק צוריק געקאממען וואר, נאהם ער דען אלטאר אין אויגענשיין. ער בראכטע זאדאן אפפער אויף דען אלטאר: (פינג מיט איינעם גאנצען אפפער אן.) (יג) ליס בעזאנדערס זיין גאנצעס אונד מעהל־אפפער אין רויך אויף־שטייגען, זיין טראנק־אפפער דאראויף אויס־גיסען, אונד נאכהער דאס בלוט זיינער פריעדענס־אפפער דאראויף שפרענגען: (יד) דען קופפערנען אלטאר, דער ביסהער פאר דעם עוויגען שטאנד, ליס ער נון אויך פאן דער מיטטע דעס איננערן טעמפעלס וועג־ריקען, בעזאנדערס אויס דער מיטטע צווישען יענעם אלטארע אונד דעם הויזע דעס עוויגען, אונד אן דיא זייטע יענעס אלטארעס געגען מיטטערנאכט שטעללען: (טו) דער קעניג אחז בעפאהל דעם פריסטער אוריה וויא פאלגט, אויף דיסעם גראסען אלטארע בריינגסט דוא דאס בראנד־אפפער דעס מארגענס, אונד דאס מעהל־אפפער דעס אבענדס, דעס קעניגס גאנצע־ אונד מעהל־אפפער, דיא גאנצען אפפער דעס געזאממטען פאלקעס אין דעם לאנדע, וויא אויך איהרע מעהל־ אונד טראנק־אפפער. אונד שפרענגעסט דאראויף דאס בלוט אללער גאנ־צען־ אונד שלאכט־אפפער. דער קופפערנע אלטאר אבער זאלל פיר מיך בלייבען, איהן אבזוועכסעלנד צו בעזוכען: (טז) דער פריסטער אוריה טהאט אללעס, וואס דער קעניג אחז איהם בעפאהלען: (יז) אויך ליס דער קעניג אחז דיא לייסטען פאן דען געשטעללען אב־ברעכען,

מֵעֲלֵיהֶם וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־הַיָּם הוֹרִד מֵעַל הַבָּקָר
הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר תַּחְתֶּיהָ וַיִּתֵּן אֹתוֹ עַל מַרְצֶפֶת אֲבָנִים׃
18 וְאֶת־מִסַּךְ הַשַּׁבָּת אֲשֶׁר־בָּנוּ בַבַּיִת וְאֶת־מְבוֹא
הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה הֵסֵב בֵּית יְהוָה מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
19 וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עָשָׂה הֲלוֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־
כ סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב אָחָז עִם־
אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר עִם־אֲבֹתָיו בְּעִיר דָּוִד וַיִּמְלֹךְ חִזְקִיָּהוּ
בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

יז Cap. XVII. יז

א בִּשְׁנַת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה לְאָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה מָלַךְ
הוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה בְּשֹׁמְרוֹן עַל־יִשְׂרָאֵל תֵּשַׁע שָׁנִים׃
2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה רַק לֹא כְּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
3 הָיוּ לְפָנָיו׃ עָלָיו עָלָה שַׁלְמַנאֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר
4 וַיְהִי־לוֹ הוֹשֵׁעַ עֶבֶד וַיָּשֶׁב לוֹ מִנְחָה׃ וַיִּמְצָא מֶלֶךְ־
אַשּׁוּר בְּהוֹשֵׁעַ קֶשֶׁר אֲשֶׁר שָׁלַח מַלְאָכִים אֶל־סוֹא
מֶלֶךְ־מִצְרַיִם וְלֹא־הֶעֱלָה מִנְחָה לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר כְּשָׁנָה
בְשָׁנָה וַיַּעְצְרֵהוּ מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּאַסְרֵהוּ בֵּית כֶּלֶא׃
ה וַיַּעַל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר בְּכָל־הָאָרֶץ וַיַּעַל שֹׁמְרוֹן וַיָּצַר
6 עָלֶיהָ שָׁלֹשׁ שָׁנִים׃ בִּשְׁנַת הַתְּשִׁעִית לְהוֹשֵׁעַ
לָכַד מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־שֹׁמְרוֹן וַיֶּגֶל אֶת־יִשְׂרָאֵל
אַשּׁוּרָה וַיֹּשֶׁב אוֹתָם בַּחֲלַח וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן וְעָרֵי
מָדָי׃
7 וַיְהִי כִּי־חָטְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לַיהוָה אֱלֹהֵיהֶם הַמַּעֲלֶה
אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִתַּחַת יַד פַּרְעֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם
8 וַיִּירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים׃ וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר
הוֹרִישׁ יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר

מיכ קרי v. 18. את קרי v. 17. עשו

מלעיל v. 18.

אַב־ברעכען, מוכד דיא וואַש־בעקען פֿאַן דעכוועבען אַב־נעהמען, וויא מויך דען זעצ (דאַס־טויך־באַד) פֿאַן דען קופּפֿערנען ריכדערן, מוך וועכען ער געשטאַנדען, מוכד מוך שטיין־פּפֿוסטער זעצען:
(יח) מויך יוֹם ער דען שַׁבָּת־באַלדאַכין אַב־ברעכען, וועכען, מאַן מין דעם טעמפּעל בעבויעט האַטטע, מוכד דען מייכבאַנג דעס קעניגס פֿאַן אַשּׁוּר, מיבנער־האַוב מבבריגבען: (יט) דיא מיבריגע בעשיכטע דעס קעניגס פֿאַן יְהוּדָה: (כ) אָחָז ענטשלופֿ גו זיינען פֿאַטערן, מוכד וואַרד בייא זיינע פֿאַטערן בעגראַבען, מין עִיר־דָּוִד. זיין זאָהן חִזְקִיָּה קאַם כאַך מיהם אַן דיא רעגירונג:

קאַפּיטעל יז

(א) מין דעם נוועלפֿטען רעגירונגס־יאָהרע דעס אָחָז, קעניגס מין יְהוּדָה, וואַר הוֹשֵׁעַ, זאָהן דעס אֵלָה, קעניג מיבער יִשְׂרָאֵל מין שֹׁמְרוֹן, מוכד רעגירטע נייון יאָהרע: (ב) ער טהאַט בעסעס מין דען מוגען דעס עוויגען, דאָך ניכט וַי, וויא דיא קעניגע פֿאַן יִשְׂרָאֵל, דיא פֿאַר מיהם וואַרען: (ג) מיהן מיבעראַנג שַׁלְמַנאֶסֶר, קעניג פֿאַן אַשּׁוּר, מיט קריג. הוֹשֵׁעַ מוכטער־וואַרף זיך מיהם, מוכד ענטריכטעטע מיהם יְהוֹאִיכָע מַבגאַבען: (ד) מַבער ער קעניג פֿאַן אַשּׁוּר ענטדעקטע בייא הוֹשֵׁעַ מייבע הייוולכע פֿערבינדונג. מינדעסט ער מייבע בעסאַכטשאַפֿט מין סוֹא, דען קעניג פֿאַן מִצְרַיִם, בעשיקט, מוכד ניט מיין מאַן מיהם דיא מַבגאַבען ניכט ענטריכטעטע, וויא דיא פֿאַריגען יאָהרע. ער קעניג פֿאַן אַשּׁוּר זאָה מיהן דאַהער בעפֿאַנגען נעהמען, מוכד בעפֿעסטוֹט מין מיין בעפֿאַנגנים וועכפֿען: (ה) ער קעניג פֿאַן אַשּׁוּר מיבערנאַג נעמוֹך דאַס גאַנצע לאַנד, ריקטע פֿאַר שֹׁמְרוֹן, מוכד בעלאַגערטע עס דריי יאָהרע: (ו) עבדוֹך, מין דעם נייגטען רעגירונגס־יאָהרע דעס הוֹשֵׁעַ, ערֹאַבערטע דער קעניג פֿאַן אַשּׁוּר שֹׁמְרוֹן, פֿיהרטע יִשְׂרָאֵל וועג נאַך אַשּׁוּר, מוכד וויס מיהנען וואָהן־פֿלאַנצ מַן, מין חֲלַח, חָבוֹר, מַן דעם פֿלוסס גוֹזָן, מוכד מין שטאַדטען פֿאַן מָדַי: (ז) דיסעס בעשאָה וויין דיא קינדער יִשְׂרָאֵל בעזונדיגטע האַטטען בעגען דען עוויגען, מיהרען גאָטט, דער זיא פֿאַן דעם לאַנד מִצְרַיִם, מוס דער בעוואַלט דעס פַּרְעֹה, דעס קעניגס מין מִצְרַיִם, היכאוס בעפֿיהרט. מינדעסט זיא מַבדערע בעטטער פֿערעהרטען: (ח) נאַך דען בעוועגען דער הייידן וואַבדעלטען, דיא דער עוויגע מיהרעטוועגען פֿערטריבען. מוכד נאַך דעכען, וועלכע דיא קעניגע פֿאַן יִשְׂרָאֵל מיינבעפֿיהרט האַטטען:

9 עָשׂוּ׃ וַיַּחַפְאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא־כֵן
עַל־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּבְנוּ לָהֶם בָּמוֹת בְּכָל־עָרֵיהֶם
י מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים עַד־עִיר מִבְצָר׃ וַיַּצִּבוּ לָהֶם מַצֵּבוֹת
וַאֲשֵׁרִים עַל כָּל־גִּבְעָה גְבֹהָה וְתַחַת כָּל־עֵץ רַעֲנָן׃
11 וַיְקַטְּרוּ־שָׁם בְּכָל־בָּמוֹת כַּגּוֹיִם אֲשֶׁר־הֶגְלָה יְהוָה
מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ דְּבָרִים רָעִים לְהַכְעִיס אֶת־יְהוָה׃
12 וַיַּעַבְדוּ הַגִּלּוּלִים אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה לָהֶם לֹא תַעֲשׂוּ
13 אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה׃ וַיָּעֵד יְהוָה בְּיִשְׂרָאֵל וּבִיהוּדָה בְּיַד
כָּל־נְבִיאוֹ כָּל־חֹזֶה לֵאמֹר שׁוּבוּ מִדַּרְכֵיכֶם הָרָעִים
וְשִׁמְרוּ מִצְוֹתַי חֻקּוֹתַי כְּכָל־הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת־
אֲבֹתֵיכֶם וַאֲשֶׁר שָׁלַחְתִּי אֲלֵיכֶם בְּיַד עֲבָדַי הַנְּבִיאִים׃
14 וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּקְשׁוּ אֶת־עָרְפָּם כְּעֹרֶף אֲבוֹתָם אֲשֶׁר
טו לֹא הֶאֱמִינוּ בַּיהוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ וַיִּמְאָסוּ אֶת־חֻקָּיו
וְאֶת־בְּרִיתוֹ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אֲבוֹתָם וְאֶת עֵדוֹתָיו אֲשֶׁר
הֵעִיד בָּם וַיֵּלְכוּ אַחֲרֵי הַהֶבֶל וַיֶּהְבָּלוּ וְאַחֲרֵי הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר סְבִיבוֹתָם אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם לְבִלְתִּי עֲשׂוֹת
16 כָּהֶם׃ וַיַּעַזְבוּ אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעֲשׂוּ
לָהֶם מַסֵּכָה שְׁנֵים עֲגָלִים וַיַּעֲשׂוּ אֲשֵׁרָה וַיִּשְׁתַּחֲווּ
17 לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעַבְדוּ אֶת־הַבָּעַל׃ וַיַּעֲבִירוּ
אֶת־בְּנֵיהֶם וְאֶת־בְּנוֹתֵיהֶם בָּאֵשׁ וַיִּקְסְמוּ קְסָמִים
וַיְנַחֲשׁוּ וַיִּתְמַכְּרוּ לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה לְהַכְעִיסוֹ׃
18 וַיִּתְאַנַּף יְהוָה מְאֹד בְּיִשְׂרָאֵל וַיָּסַר מֵעַל פָּנָיו לֹא
19 נִשְׁאַר רַק שֵׁבֶט יְהוּדָה לְבַדּוֹ׃ גַּם־יְהוּדָה לֹא שָׁמַר
אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיֵּלְכוּ בְּחֻקּוֹת יִשְׂרָאֵל
כ אֲשֶׁר עָשׂוּ׃ וַיִּמְאַס יְהוָה בְּכָל־זֶרַע יִשְׂרָאֵל וַיְעַנֵּם

לעמיטהיגטע

שייא פֿאר דער גאנצען פֿאלקשאפֿט פֿון ישׂראל · ער
מיינעפֿירט האטט: (כ) דערפֿאר דער עוויגע מיינען מַב־
וואכט וואלעטע נאך דען געזעגענען פֿון ישׂראל, דיא מען לא
יהודה היט ליא בעפֿאהע דעם עוויגען, זיינעם פֿאטטעס, ניכט,
דער שטאם יהודה איין געבליבען איסט: (יט) אבער אויך
רעם וואנדל דער עוויגע זו זאהר מיבער ישׂראל מויפֿבערא־
פֿען עוויגען מיספֿאלליג איסט, מיהם גוט טראָג זו טהון: (יח) דא־
טאטען: (ם) פֿערדעקטער־וויייס שטראָיכט רעדען געגען דען
עוויגען / מיהרען גאָטט / זיך אָפּפֿער־קאָפּפֿעלען בויעטען /
מן אַלען מיהרען בעוואהנטען פֿאָלקען / בייא מיינסאָמען וואכט־
טהורמען / אוואָהן / אוֹ אין בעפֿעסטיגטען שטאָדטען: (י) זיך בילד־
ווילען אוֹד־ריכטעטען / האָיבע פֿאָלקעפֿאָנטען / אוֹך יעדעס האָהע
היבעל / אוכטער יעדעס גרינען בוימ: (יא) אין קאָפּפֿעלען אַלער
ערנירטען: (יב) גאָטצען דיהנטען / דא דאָך דער עוויגע מיהרען
גועאָגט האָטטע / מיהר זאָלט דיסעס ניכט טהון: (יג) אוֹד אוֹך־
גאָגט / דורך פֿראָפֿעטען אוֹד זעהער מיהרען זאָגען / קעהרעט זוריק
פֿון מייערען בעסען וועגען / אוֹד האָלטעט מיינע געבאָטע
אוֹד געזעצע / נאך דען זעהרען / דיא מיר מייערען פֿאָרפֿאהרען
זו־עמפֿאָהלען / אוֹד נאך דאָך דעס / וואס מיר מייך דורך מיינע
דיהנער / דיא פֿראָפֿעטען / זו־גיעשיקט האָבע: (יד) זו געהאָרכ־
טען זיא דאָכנאָך ניכט / נייגטען זיך האָלשטאָרריג וויא מיהרע
פֿאָטער / דיא זו דען עוויגען / מיהרען גאָטט / ניכט גלויבטען:
(טו) פֿעראָכטעטען זיינע געזעצע / זיינען בונד מיט מיהרען
פֿאָטערן / זיינע וואָרנזיגען / דיא ער זו ערגעהען יוֹ·
גיגגען דעם אַבערגלויבען נאך / אוֹד וואורדען אַבערגלויביש·
האָטטען גאָטט / דעם אַבערגלויבען פֿעלקערן נאך / פֿון עבען
דעגען דער עוויגע מיהנען בעפֿאהלען האָטטע / דענזעלבען ניכט
נאך־זו־אָהמען: (טז) פֿערלאָסען אַלע גאָטצען דעס עוויגען /
מיהרעס גאָטטעס / פֿערפֿערטיגטען זיך זוויי גאָלדענע קאָלבער /
אויגען האָיבע / אוֹן / בעטהעטען דאָס גאָנצע הער דעס הימעלס
אוֹן / דיהנטען דעם בַּעל: (יז) פֿיהרטען אוֹך מיהרע זאָהנע אוֹד
טעכטער דורך דאָס פֿייער · אוכטערהיטען אָראָקעל / טריבען
אָהנזוגגס־קינסטע / אוֹד פֿערקויפֿטען זיך גוייא גאָטצען / אוֹד וואס
עוויגען מיספֿאַלליג מיסט / מיהם גוט טראָג זו טהון: (יח) דא־
דעם עוויגען / אוֹד זאָהר מיבער ישׂראל / אוֹן וואָרף זיא פֿון
טעכטער זורך דאָס פֿייער · אוכטערהיטען אָראָקעל / טריבען
אָהנזוגגס־קינסטע / אוֹד פֿערקויפֿטען זיך גוייא גאָטצען / אוֹד וואס
עוויגען / מיהרען גאָטט / זיך אָפּפֿער־קאָפּפֿעלען בויעטען /
מן אַלען מיהרען בעוואהנטען פֿאָלקען / בייא מיינסאָמען וואכט־
טהורמען / אוואָהן / אוֹ אין בעפֿעסטיגטען שטאָדטען: (י) זיך בילד־
ווילען אוֹד־ריכטעטען / האָיבע פֿאָלקעפֿאָנטען / אוֹך יעדעס האָהע
היבעל / אוכטער יעדעס גרינען בוימ: (יא) אין קאָפּפֿעלען אַלער
ערנירטען: (יב) גאָטצען דיהנטען / דא דאָך דער עוויגע מיהרען
גועאָגט האָטטע / מיהר זאָלט דיסעס ניכט טהון: (יג) אוֹד אוֹך־
דעם עוויגען / דיא מיר מייערען פֿאָרפֿאהרען / דורך
פֿון מייערען בעסען וועגען / אוֹד האָלטעט מיינע געבאָטע
אוֹד געזעצע / נאך דען זעהרען / דיא מיר מייערען פֿאָרפֿאהרען
זו־עמפֿאָהלען / אוֹד נאך דאָך דעס / וואס מיר מייך דורך מיינע
דיהנער / דיא פֿראָפֿעטען / זו־גיעשיקט האָבע: (יד) זו געהאָרכ־
טען זיא דאָכנאָך ניכט / נייגטען זיך האָלשטאָרריג וויא מיהרע
פֿאָטער / דיא זו דען עוויגען / מיהרען גאָטט / ניכט גלויבטען:
(טו) פֿעראָכטעטען זיינע געזעצע / זיינען בונד מיט מיהרען
פֿאָטערן / זיינע וואָרנזיגען / דיא ער זו ערגעהען יוֹ·
גיגגען דעם אַבערגלויבען נאך / אוֹד וואורדען אַבערגלויביש·
האָטטען גאָטט / דעם אַבערגלויבען פֿעלקערן נאך / פֿון עבען
דעגען דער עוויגע מיהנען בעפֿאהלען האָטטע / דענזעלבען ניכט
נאך־זו־אָהמען: (טז) פֿערלאָסען אַלע גאָטצען דעס עוויגען /
מיהרעס גאָטטעס / פֿערפֿערטיגטען זיך זוויי גאָלדענע קאָלבער /
אויגען האָיבע / אוֹן / בעטהעטען דאָס גאָנצע הער דעס הימעלס
אוֹן / דיהנטען דעם בַּעל: (יז) פֿיהרטען אוֹך מיהרע זאָהנע אוֹד
טעכטער דורך דאָס פֿייער · אוכטערהיטען אָראָקעל / טריבען
אָהנזוגגס־קינסטע / אוֹד פֿערקויפֿטען זיך גוייא גאָטצען / אוֹד וואס

ב׳ מעמים במלה א׳ ibid. נביאי קרי v. 13. ויתנם

שני קרי v. 16. קמץ בז׳׳ק v. 15.

וַיִּתֵּנֵם בְּיַד שֹׁסִים עַד אֲשֶׁר הִשְׁלִיכָם מִפָּנָיו׃ כִּי־ 21
קָרַע יִשְׂרָאֵל מֵעַל בֵּית דָּוִד וַיַּמְלִיכוּ אֶת־יָרָבְעָם בֶּן־
נְבָט וַיַּדַּח יָרָבְעָם אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵאַחֲרֵי יְהוָה וְהֶחֱטִיאָם
חַטָּאָה גְדוֹלָה׃ וַיֵּלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל־חַטַּאת 22
יָרָבְעָם אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא־סָרוּ מִמֶּנָּה׃ עַד אֲשֶׁר־הֵסִיר 23
יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל מֵעַל פָּנָיו כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד כָּל־
עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים וַיִּגֶל יִשְׂרָאֵל מֵעַל אַדְמָתוֹ אַשּׁוּרָה
עַד הַיּוֹם הַזֶּה׃
וַיָּבֵא מֶלֶךְ־אַשּׁוּר מִבָּבֶל וּמִכּוּתָה וּמֵעַוָּא וּמֵחֲמָת 24
וּסְפַרְוַיִם וַיֹּשֶׁב בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ
אֶת־שֹׁמְרוֹן וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ׃ וַיְהִי בִּתְחִלַּת שִׁבְתָּם כה
שָׁם לֹא יָרְאוּ אֶת־יְהוָה וַיְשַׁלַּח יְהוָה בָּהֶם אֶת־
הָאֲרָיוֹת וַיְהִיוּ הֹרְגִים בָּהֶם׃ וַיֹּאמְרוּ לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר 26
לֵאמֹר הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ וַתּוֹשֶׁב בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן לֹא
יָדְעוּ אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וַיְשַׁלַּח־בָּם אֶת־
הָאֲרָיוֹת וְהִנָּם מְמִיתִים אוֹתָם כַּאֲשֶׁר אֵינָם יֹדְעִים
אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃ וַיְצַו מֶלֶךְ־אַשּׁוּר לֵאמֹר 27
הֹלִיכוּ שָׁמָּה אֶחָד מֵהַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הִגְלִיתֶם מִשָּׁם
וְיֵלְכוּ וְיֵשְׁבוּ שָׁם וְיֹרֵם אֶת־מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ׃
וַיָּבֹא אֶחָד מֵהַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר הָגְלוּ מִשֹּׁמְרוֹן וַיֵּשֶׁב 28
בְּבֵית־אֵל וַיְהִי מוֹרֶה אֹתָם אֵיךְ יִרְאוּ אֶת־יְהוָה׃
וַיִּהְיוּ עֹשִׂים גּוֹי גּוֹי אֱלֹהָיו וַיַּנִּיחוּ בְּבֵית הַבָּמוֹת 29
אֲשֶׁר עָשׂוּ הַשֹּׁמְרֹנִים גּוֹי גּוֹי בְּעָרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם יֹשְׁבִים
שָׁם׃ וְאַנְשֵׁי בָבֶל עָשׂוּ אֶת־סֻכּוֹת בְּנוֹת וְאַנְשֵׁי־כוּת ל
עָשׂוּ אֶת־נֵרְגַל וְאַנְשֵׁי חֲמָת עָשׂוּ אֶת־אַשִּׁימָא׃

ומספרוים קרי v. 24. ויהוה קרי v. 21. וחעוים

דעמיטהיבטע זיא, מוכד מיבערוים זיא דער בעזוֹנט דער טירֹאבענען,
בים ער זיא ענדליך פֿון זיינעם אבגעזיכטע הינזוענג בעזוֹנדערן
האָטטע׃ (כא) דען נאכדעם וך ישׂראל פֿון דעם הויס דעם דָוד
אבגעריסען, מוכד ירבעם, זאָהן דעם נבט, זוך קעניג בעזוֹנדערס
פֿערלייטעטע זיא נו גראָסען זינדען׃ (כב) זייטדעם וואַנדעלטען
זיא קינדער ישׂראל דיסען זינדען־וועג, וועלכען ירבעם ער־
פֿונדען, מוכד זי׳ען ניכט מעהר דאָפֿון אב׃ (כג) בים ענדליך דער
עוויגע ישׂראל פֿון זיינעם אבגעזיכטע פֿערשטיס, ווי ער עס
דורך זיינע דיהנער, דיא פּראָפֿעטען, פֿערקינדיגעט האָטטע·
ישׂראל וואַרד פֿוסט פֿון זיינעם פֿאטער־לאַנד נאך אַשׁור פֿער־
טריבען, מוכד פֿערבליב דאָזעלבסט בים אויף דיסען טאָג׃ (כד) דער
קעניג פֿון אַשׁור וס נון פֿון דען פֿעלקערשאַפֿטען, מיט וועלכען ער
כוּתה, עַוָּא, חֲמָת, מוכד סְפַרְוַיִם, קאָמטען, מיט וועלכען ער
דיא שטאָלטע פֿון שֹׁמְרוֹן בעזעצטע, שטאָטט דער קינדער ישׂראל·
דיסע ערבטען פֿוֹס שֹׁמְרוֹן, מוכד האָבען זיך מן דעסען שטאָלטען
אבגאָסיג׃ (כה) מן דעם אבפֿאַנגע נון, פֿוֹס זיא זיך דאָזעלבסט
נידער־געלאָסען, האָטטען זיא קיינע עהרפֿורכט פֿאָר דעם עוויגען,
מוכד דאָ שיקטע דער עוויגע זוֹנטער זיא, וועלכע פֿער־
הערנגען מוכטער מיהנען אבריכטעטען׃ (כו) מען בעריכטעטע
דיסעם דעם קעניג אַשׁור, מיט דען וואָרטען, דיא פֿעלקער־
שאַפֿטען, דיא זוֹ פֿון מיהרער הייאָט עבטפֿערבטעסט, מוכד מן
שטאָלטע פֿון שֹׁמְרוֹן פֿערזעטזטעסט, קענען דיא וויסען דעס
גאָטטעס דיסעס לאַנדעס ניכט, דאַהער האָט ער זוֹנען מוכטער זיא
בעשיקט, דיא זיא מוחריבגען· (כז) דער קעניג אַשׁור בעפֿאַהל
מוך, וועלכע מיהר פֿון דאָרט בעפֿאַנגען וועט־בעהרעט· יעבט (דיא
וך בעפֿוֹלכטעט) זאָלען מיבדעפֿען וויידער הין בעהרן, מוכד דאָרט
וואָהנען בלייבען· דאָס ער זיא וויסט דעס לאַנדעס־גאָטטעס
זוֹהרע׃ (כח) עס קאָם פֿוֹסט מיינער פֿון דען פּריסטערן פֿון, דיא
פֿון שֹׁמְרוֹן פֿערטריבעט האָטטע, מוכד נאָהם זיינען זי׳ען מן
בית־אֵל· לייסער זוֹהרטע זיא בון, וויא זיא דעם עווינגען עהר־
פֿורכט בעבוֹנגען זאָלטען׃ (כט) אָבער דעננאָך מאַכטע זיך יעדעס
פֿאָלק זיינע מיבגענען בעזטער, מוכד שטעלטען זיא אוֹף, מן דען
קאָפֿעלען דער הוהען, וועלכע דיא שֹׁמְרֹנים אָנגעפֿערטיגט האָטטען·
יעדע פֿעלקערשאַפֿט מן מיהרען שטאָלטען, וואָראין זיא וואָהנטען׃

31 וְהָעַוִּים עָשׂוּ נִבְחַז וְאֶת־תַּרְתָּק וְהַסְפַרְוִים שְׂרְפִים
אֶת־בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ לְאַדְרַמֶּלֶךְ וַעֲנַמֶּלֶךְ אֱלֹהֵי סְפַרְוָיִם ׃
32 וַיִּהְיוּ יְרֵאִים אֶת־יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹתָם
כֹּהֲנֵי בָמוֹת וַיִּהְיוּ עֹשִׂים לָהֶם בְּבֵית הַבָּמוֹת ׃
33 אֶת־יְהוָה הָיוּ יְרֵאִים וְאֶת־אֱלֹהֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים
34 כְּמִשְׁפַּט הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִגְלוּ אֹתָם מִשָּׁם ׃ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה הֵם עֹשִׂים כַּמִּשְׁפָּטִים הָרִאשֹׁנִים אֵינָם יְרֵאִים
אֶת־יְהוָה וְאֵינָם עֹשִׂים כְּחֻקָּתָם וּכְמִשְׁפָּטָם וְכַתּוֹרָה
וְכַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר־שָׂם
לה שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל ׃ וַיִּכְרֹת יְהוָה אִתָּם בְּרִית וַיְצַוֵּם
לֵאמֹר לֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוּוּ
36 לָהֶם וְלֹא תַעַבְדוּם וְלֹא תִזְבְּחוּ לָהֶם ׃ כִּי ׀ אִם־
אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ
גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה אֹתוֹ תִירָאוּ וְלוֹ תִשְׁתַּחֲוּוּ וְלוֹ
37 תִּזְבָּחוּ ׃ וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת כָּל־
38 הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים ׃ וְהַבְּרִית אֲשֶׁר־
כָּרַתִּי אִתְּכֶם לֹא תִשְׁכָּחוּ וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים ׃
39 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא יַצִּיל אֶתְכֶם
מ מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיכֶם ׃ וְלֹא שָׁמְעוּ כִּי אִם־כְּמִשְׁפָּטָם
41 הָרִאשׁוֹן הֵם עֹשִׂים ׃ וַיִּהְיוּ ׀ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְרֵאִים
אֶת־יְהוָה וְאֶת־פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים גַּם־בְּנֵיהֶם ׀
וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם הֵם עֹשִׂים עַד
הַיּוֹם הַזֶּה ׃

(ל) זע מאַכטען וין דיא וייטע מוס בָּבֶל, סכות בנות · דיא
מן

(מ) זע אויך, בים מוך דיסען טאָג:

(א) דיסע פעלקערשאפטען וואוהנטען מוסן אין דען
ערשטען וויסע · מוכ בויבען האָבען זיא זיך מיהרע קינדער
געשפיעלט בילדער · מוכ זע זינד עס מוך מיהרע קינדער מוכ
קינדעס־קינדער · זע וויא מיהרע עס מאַכטען, מוכ זיא זיך
ערשרעהרע דעס עוויגען, מוכ בויבען האָבייא זיהנער מיהרער
יענע ניכט, ומבערען פערפוהרען נאָך מיאמער נאָך מיהרער
שיגען געגען אַוֹך מייערע פיינדע: (מ) היערמוך מוסן מאַכטען
מייערעם גאַטט, בעגייגט עהרפורכט, זע ווירד ער מיך מוך
ריכטטען: (ג) זיא בעגייגטען מוסן עהרפורכט געגען דען עוויגען,
מוכ וואַהרטען זיך, מוס מיהרער מיטטע, פריסטער דער העהען,
וועלכע פיר זיא מן דען קאַפעלען דען גאָטטעס־דיהנסט פער־
ריכטעטען: (ג) זיא בעגייגטען מוסן עהרפורכט פאָר דעם
עוויגען, מוכ דיהנטען דאַביא מיהרען גוטטערן, נאָך דער
ווייסע דער פיעלקער, פאָן וועלכען מאָן זיא וועג־גענפיהרט האָטטע:
(ד) בים מוך דיסען טאָג פערפאַהרען דיאוועבען נאָך מוך דיא
מאָטע וויסע · זיא זינד קיינע וואַהרען פערפאַהרער דעס עוויגען,
מוכ האָבעלן וועדער גאָטן מיהרען גוטען נאָך דאָס־
שריפטען, נאָך נאָך דער יעהרע מוכ דען גענאָטטען, דיא דער
עוויגע מיינען דען ועהנען דעס יַעֲקֹב גענענען · וועלכעם ער מוך
דען נאָמען יִשְׂרָאֵל בייאַגעוועגט: (ה) מיט דענען נאָך דער
עוויגע מיינען בוכ גענאָכט, מוכ מיהנען בעפאַהלען האָטטע,
מיהר וּמוֹז קיינען מַכבערען גוטטערן עהרפורכט ערניגען, זיא
ניכט מַכבעטהנען, מיהנען ניכט דיהנען, נאָך מָפפערן: (ו) בוֹאס
דעם עוויגען, דער מיך מוס מִצְרַיִם העראוס גענוֹיהרט, מיט
שטאַרקער מאַכט, מיט מוסגעשטרעקטעם אַרמע · נור דיסעם
מיסט מיהר עהרפורכט ערניגען, נור מיהן מַכבעטהנען, מיהם
נור פָּפפערן: (ז) דיא גענוֹגע, גענריכע, ועהרען, מוכ
פערמאַנען גוטטערן עהרפורכט ערניגען: (ח) מיהר מיסעט
ניא דעס בוכדעס פערגעפען, דען מיך מיט מיך גענאָכט,
ניא מַכבערע גוטטער עהרפורכט: (ט) נור דעם עוויגען,
מייערעם גאָטט, בעגייגט עהרפורכט, זע ווירד ער מיך מוך
שיגען גענגען וואָס מייערע פיינדע: (י) היערמוך מוסן מאַכטען
יענע ניכט, ומבערען פערפוהרען נאָך מיאמער נאָך מיהרער
ערשטען וויסע: (א) דיסע פעלקערשאפטען וואוהנטען מוסן
פערפוהרער דעס עוויגען, מוכ בויבען האָבייא זיהנער מיהרער מוכ
געשניצטען בילדער · מוכ זע זינד עס מוך מיהרע קינדער מוכ
קינדעס־קינדער · זע וויא מיהרע וועלטערן עס מאַכטען, מאַכטען

31 וְהָעַוִּים עָשׂוּ נִבְחַז וְאֶת־תַּרְתָּק וְהַסְפַרְוִים שְׂרְפִים
אֶת־בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ לְאַדְרַמֶּלֶךְ וַעֲנַמֶּלֶךְ אֱלֹהֵי סְפַרְוָיִם ׃
32 וַיִּהְיוּ יְרֵאִים אֶת־יְהוָה וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹתָם
כֹּהֲנֵי בָמוֹת וַיִּהְיוּ עֹשִׂים לָהֶם בְּבֵית הַבָּמוֹת ׃
33 אֶת־יְהוָה הָיוּ יְרֵאִים וְאֶת־אֱלֹהֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים
34 כְּמִשְׁפַּט הַגּוֹיִם אֲשֶׁר־הִגְלוּ אֹתָם מִשָּׁם ׃ עַד הַיּוֹם
הַזֶּה הֵם עֹשִׂים כַּמִּשְׁפָּטִים הָרִאשֹׁנִים אֵינָם יְרֵאִים
אֶת־יְהוָה וְאֵינָם עֹשִׂים כְּחֻקָּתָם וּכְמִשְׁפָּטָם וְכַתּוֹרָה
וְכַמִּצְוָה אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־בְּנֵי יַעֲקֹב אֲשֶׁר־שָׂם
לה שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל ׃ וַיִּכְרֹת יְהוָה אִתָּם בְּרִית וַיְצַוֵּם
לֵאמֹר לֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְלֹא־תִשְׁתַּחֲוּוּ
36 לָהֶם וְלֹא תַעַבְדוּם וְלֹא תִזְבְּחוּ לָהֶם ׃ כִּי ׀ אִם־
אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר הֶעֱלָה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּכֹחַ
גָּדוֹל וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה אֹתוֹ תִירָאוּ וְלוֹ תִשְׁתַּחֲוּוּ וְלוֹ
37 תִּזְבָּחוּ ׃ וְאֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְהַתּוֹרָה
וְהַמִּצְוָה אֲשֶׁר כָּתַב לָכֶם תִּשְׁמְרוּן לַעֲשׂוֹת כָּל־
38 הַיָּמִים וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים ׃ וְהַבְּרִית אֲשֶׁר־
כָּרַתִּי אִתְּכֶם לֹא תִשְׁכָּחוּ וְלֹא תִירְאוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים ׃
39 כִּי אִם־אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם תִּירָאוּ וְהוּא יַצִּיל אֶתְכֶם
מ מִיַּד כָּל־אֹיְבֵיכֶם ׃ וְלֹא שָׁמְעוּ כִּי אִם־כְּמִשְׁפָּטָם
41 הָרִאשׁוֹן הֵם עֹשִׂים ׃ וַיִּהְיוּ ׀ הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה יְרֵאִים
אֶת־יְהוָה וְאֶת־פְּסִילֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים גַּם־בְּנֵיהֶם ׀
וּבְנֵי בְנֵיהֶם כַּאֲשֶׁר עָשׂוּ אֲבֹתָם הֵם עֹשִׂים עַד
הַיּוֹם הַזֶּה ׃

Cap. XVIII. ויהי

זין רבתי v. 31.

ספרוים קרי ibid. אלהי קרי ibid.

Cap. XVIII. יח

יח

א וַיְהִי בִּשְׁנַת שָׁלֹשׁ לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל מָלַךְ
2 חִזְקִיָּה בֶּן־אָחָז מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ
שָׁנָה הָיָה בְּמָלְכוֹ וְעֶשְׂרִים וְתֵשַׁע שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם
3 וְשֵׁם אִמּוֹ אֲבִי בַּת־זְכַרְיָה׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי
4 יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשָׂה דָּוִד אָבִיו׃ הוּא הֵסִיר
אֶת־הַבָּמוֹת וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבֹת וְכָרַת אֶת־הָאֲשֵׁרָה
וְכִתַּת נְחַשׁ הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹשֶׁה כִּי עַד־הַיָּמִים
הָהֵמָּה הָיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל מְקַטְּרִים לוֹ וַיִּקְרָא־לוֹ
ה נְחֻשְׁתָּן׃ בַּיהוָה אֱלֹהֵי־יִשְׂרָאֵל בָּטָח וְאַחֲרָיו לֹא־
הָיָה כָמֹהוּ בְּכֹל מַלְכֵי יְהוּדָה וַאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו׃
6 וַיִּדְבַּק בַּיהוָה לֹא־סָר מֵאַחֲרָיו וַיִּשְׁמֹר מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר־
7 צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה׃ וְהָיָה יְהוָה עִמּוֹ בְּכֹל
אֲשֶׁר־יֵצֵא יַשְׂכִּיל וַיִּמְרֹד בְּמֶלֶךְ־אַשּׁוּר וְלֹא עָבָדוֹ׃
8 הוּא הִכָּה אֶת־פְּלִשְׁתִּים עַד־עַזָּה וְאֶת־גְּבוּלֶיהָ
מִמִּגְדַּל נוֹצְרִים עַד־עִיר מִבְצָר׃
9 וַיְהִי בַּשָּׁנָה הָרְבִיעִית לַמֶּלֶךְ
חִזְקִיָּהוּ הִיא הַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית לְהוֹשֵׁעַ בֶּן־אֵלָה
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עָלָה שַׁלְמַנאֶסֶר מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־שֹׁמְרוֹן
י וַיָּצַר עָלֶיהָ׃ וַיִּלְכְּדָהּ מִקְצַה שָׁלֹשׁ שָׁנִים בִּשְׁנַת־
שֵׁשׁ לְחִזְקִיָּה הִיא שְׁנַת־תֵּשַׁע לְהוֹשֵׁעַ מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל
11 נִלְכְּדָה שֹׁמְרוֹן׃ וַיֶּגֶל מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־יִשְׂרָאֵל
אַשּׁוּרָה וַיַּנַּחֵם בַּחֲלַח וּבְחָבוֹר נְהַר גּוֹזָן וְעָרֵי מָדָי׃
12 עַל׀ אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ בְּקוֹל יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ
אֶת־בְּרִיתוֹ אֵת כָּל־אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה עֶבֶד יְהוָה
וְלֹא שָׁמְעוּ וְלֹא עָשׂוּ׃

קאַפּיטעל יח

(א) אין דעם דריטטען רעגירונגס־יאָהרע דעס הוֹשֵׁעַ, זאָהן דעס אֵלָה, קעניגס אין יִשְׂרָאֵל, וואָרד חִזְקִיָּה, זאָהן דעס אָחָז, קעניג אין יְהוּדָה: (ב) פֿינף מוכד נוואַנציג יאָהרע וואָר ער אויף, בייא דעם אַטטריט זיינער רעגירונג, מוכד רעגירטע נין מוכד נוואַנציג יאָהרע אין יְרוּשָׁלַיִם. זיינע מוטטער היס אָבִי, טאָכטער דעס זְכַרְיָה: (ג) ער האַנדעלטע רעכטשאַפֿען אין דען מוגען דעס עוויגען, גאַנץ ווי זיין שטאַם־פֿאָטער דָּוִד: (ד) ער שאַפֿטע דיא הייהען אָרט, וואָס דיא בילדזייולען נעריכטעט, מוכד דיא האַינע אויפֿגעשטעלט האָבען. אויך וואָס ער דיא קופֿפֿערנע שלאַנגע נערשלאָגען, וועלכע משֶׁה האַטטע מאַכען לאָסען. דען ביס נו דערוועלטען ניים האַטטען דיא קינדער יִשְׂרָאֵל מיהר גערייכֿערט, מוכד זיא נְחֻשְׁתָּן גענאַנט: (ה) אויך דען עוויגען, גאַטט פֿאָן יִשְׂרָאֵל, וועלכען ער פֿאָלגט פֿערטרויען. נאָך מיהם וואָר קיינער אויף גלייך, מוכטער אַלען קעניגען פֿאָן יְהוּדָה, אויך מוכטער וויינען פֿאָרגאַנגערען ניכט: (ו) ער הינג פֿעסט אָן דעם עוויגען, אָהנע אויף מיהם אַב־נו־וייכֿען, מוכד בעפֿאָלטע זיינע געבאָטהע, וועלכע ער משֶׁה גענעבען האַטטע: (ז) ער עוויג וואָר אויך מיט מיהם, מוכד ער וואָר גליקליך אויף אַלען זיינען העערע־ניגען. ער פֿיל פֿאָן דעם קעניג פֿאָן אַשּׁוּר אַב, מוכד קינדיגטע מיהם דען גענאַרסאָ אויף: (ח) ער שוֹג דיא פְּלִשְׁתִּים, (מוכד עראָבערטע אַלעס) בים עַזָּה מוכד דעפֿטען גענדיטע, פֿאָן דעם טהורם דער האָך־וואַכטער בים נו דער פֿעסטען שטאָדט: (ט) עס וואָר אין דעם פֿיערטען יאָהרע דער רעגירונג דעס חִזְקִיָּה. אַוסגו דאָס זיבענטע רעגירונגס־יאָהר דעס הוֹשֵׁעַ, זאָהן דעס אֵלָה, קעניגס אין יִשְׂרָאֵל. אַוס שַׁלְמַנאֶסֶר, דער קעניג פֿאָן אַשּׁוּר, גענגען שֹׁמְרוֹן אַנגענאָמען קאָפּ, עס בעלאָגערטע: (י) מוכד נאָך פֿערלויף דרייער יאָהרע, מיינאָהם. אַוסגו אין דעם זעכסטען רעגירונגס־יאָהרע דעס חִזְקִיָּה. אָלער אין דעם נייגטען יאָהרע דער רעגירונג דעס הוֹשֵׁעַ, קעניגס אין יִשְׂרָאֵל. וואָרדע שֹׁמְרוֹן אינגענאָמען: (יא) וואָראויף דער קעניג פֿאָן אַשּׁוּר דיא יִשְׂרָאֵלִים גענאַנגען נאָך אַשּׁוּר פֿיהרען לים, מוכד זיא נאָך חֶלַח, חָבוֹר, אָן דעם פֿלוס גוֹזָן, מוכד אין דיא שטאָדטע פֿאָן מָדַי פֿערווויס: (יב) וויל זיא דער שטראָפֿע דעס עוויגען, מיהרעס גאָטטעס, ניכט גע־האַרכטע, זיינען בוכד מיבערטרעטען, מיבערהויפֿט אַלעס, וואָס משֶׁה דער דיהבער גאָטטעס בעפֿאָהלען, ניכט בעפֿאָלגט האַטטען:

ער

עזיבען, מוסטערען גאָטט! עליין מיסט ניכט ער עס עבען, דעסטן
שפּעטער־העהען, דעסטן שׂטאָרק חִזְקִיָּה מבּגעשׂפּבּט, וואָבייא
ווערדעט מיהר מיר מבער זאָגען, וויר פּערזאָסען מוגס מוין דען
מְצָרִים, עליין דיא זיך מוין מיהן פּערזאָסען: (כב) פֿיליייכט
זאָגט דיא דורך־בּאָהרעט · דען בעראַדט זיא מיסט פַּרְעֹה, ער קעניג
פּערזאָסען, ער דעם, זיא האַראוס שטיבעט, מין דיא האַבט לריבען,
דוא דיך מוין מוין יעגען נעבּרעכיכען רָאהר־שטיבעט, מוין מְצָרַיִם
שטאַרק נוס קריבע בעהערט · מוין וועג מוסט האַסט דוא דיך
קאָהוע וואָרטע, (וואָר בּאָס מוסבּאָכט) ווייל ענטשׂאָלדיגט מוכט
דיך מבּגעלרטרויעט האַסט? (כא) וואָס דוא פַּאַר־גאַבסט, וואַרען כור
פּערזאָסען, פֿוס דוא זאָגט מיר מבּגיעבּען? (כב) נעשׂטיבט האַסט
דוא דיך מוין מוין יעגען נעבּרעכיכען רָאהר־שטיבעט, מוין דיא האַבט לריבען,
פּערזאָסען, דער דעם, זוּ האַראוס שטיבעט, מוין דיא האַבט לריבען,
חִזְקִיָּה, דער קעניג פֿוּן יְהוּדָה, מוין דען קעניג פֿוּן
שיקטע חִזְקִיָּה, דער קעניג פֿוּן יְהוּדָה, מוין דען קעניג פֿוּן
אַשּׁוּר נאָך לָכִישׁ, מוכט זיך מיהם זוּסבּען, מיך ערקעבבע מייבען
פּעהעלפֿען, מבער ניהט מוף פּוּן מיר, מוכט מיך ווילל ערטראָבען,
וואָס דוא מיר מוסבּערלוסבּען ווירסט · דער קעניג פֿוּן אַשּׁוּר לעבּטע
מיהם מוין, דרייא הונדערט כִּכַּר זילבער מוכט דרייסיג כִּכַּר גאָלד
נוּ נאָהלען: (טו) חִזְקִיָּה גאַב אָלעס זילבער הער, וואָס זיך מין
דעם טעמפּעל דעס עוויגען, מוכט מין דען שַׁעַר־קאַממערן דעס
קעניגליכען פּאַלַאַסטעס פֿאַבּ: (טז) מוכט זיך בייא דיסער גלעג־
גענהייט מוין דאָס גאָלד־בלעך דען טהיר־פֿיגלען מין דעם
טעמפּעל דעס עוויגען אַבריסען, מוין פֿוּן דען פּאַלַאַסטען, ווועלכע
ער, חִזְקִיָּה, קעניג מין יְהוּדָה, זועבסט האַטטע בעלעגען לאַסען·
מוכט גאַב עס דעם קעניג פֿוּן אַשּׁוּר: (יז) גלייכוואָהל שיקטע
דער קעניג פֿוּן אַשּׁוּר דען תַּרְתָּן, נעבסט רַב־סָרִיס, מוכט
רַבְשָׁקֵה, פֿוּן לָכִישׁ, מיט מייבעם גרואָסען העערע נאַך יְרוּשָׁלַיִם
אַב, גענגען דען קעניג חִזְקִיָּה · דיסע נאָגען הערמוף, מוכט נאָ־
הערטען זיך יְרוּשָׁלַיִם · פֿוס זיא מבקומען, נאַהעם זיא מיהר
שטעלונג בייא דעם וואַסער־גרואָבען דעס אָבערען טייכעס, מוּ
דער שטראָסע, זיא נאָך דעם בוייך־פֿעלד פֿיהרט: (יח) מוכט
זיא מוסגעפֿען, דוס הויס־הָאַלטער) דער גהיף־מייסטער) דער גהייבער שֶׁבְנָה,
הויפּטמאַן, דוס הויס־הָאַלטער) דער גהיף־מייסטער) דער גהייבער שֶׁבְנָה,
מוכט דער קאַנצלער יוֹאָח, זאָהן דעס אָסָף: (יט) רַבְשָׁקֵה
שפּראַך נוּ מיהנען, זאַגעט זאָך דעם חִזְקִיָּה, זוּ שפּריכט דער
גרואָסע קעניג פֿוּן אַשּׁוּר, וואָס ווער דיסע זועבּרוכען, דער דוא
דיך מבּפּערטרויעט האַסט? (כ) וואָס דוא פַּאַר־גאַבסט, וואַרען כור
קאָהוע וואָרטע, (וואָר בּאָס מוסבּאָכט) ווייל ענטשׂאָלדיגט מוכט
שטאַרק נוס קריבע בעהערט · מוין וועג מוסט האַסט דוא דיך
פּערזאָסען, פֿוס דוא זאָגט מיר מבּגיעבּען? (כא) נעשׂטיבט האַסט
דוא דיך מוין מוין יעגען נעבּרעכיכען רָאהר־שטיבעט, מוין דיא האַבט לריבען,
פּערזאָסען, דער דעם, זוּ האַראוס שטיבעט, מוין דיא האַבט לריבען,
חִזְקִיָּה, דער קעניג פֿוּן יְהוּדָה, מוין דען קעניג פֿוּן
אַשּׁוּר נאָך לָכִישׁ, מוכט זיך מיהם זוּסבּען, מיך ערקעבבע מייבען
פּעהעלפֿען, מבער ניהט מוף פּוּן מיר, מוכט מיך ווילל ערטראָבען,
וואָס דוא מיר מוסבּערלוסבּען ווירסט · דער קעניג פֿוּן אַשּׁוּר לעבּטע
מיהם מוין, דרייא הונדערט כִּכַּר זילבער מוכט דרייסיג כִּכַּר גאָלד
נוּ נאָהלען: (טו) חִזְקִיָּה גאַב אָלעס זילבער הער, וואָס זיך מין
דעם טעמפּעל דעס עוויגען, מוכט מין דען שַׁעַר־קאַממערן דעס
קעניגליכען פּאַלַאַסטעס פֿאַבּ: (טז) מוכט זיך בייא דיסער גלעג־
גענהייט מוין דאָס גאָלד־בלעך דען טהיר־פֿיגלען מין דעם
טעמפּעל דעס עוויגען אַבריסען, מוין פֿוּן דען פּאַלַאַסטען, ווועלכע
ער, חִזְקִיָּה, קעניג מין יְהוּדָה, זועבסט האַטטע בעלעגען לאַסען·
מוכט גאַב עס דעם קעניג פֿוּן אַשּׁוּר: (יז) גלייכוואָהל שיקטע
דער קעניג פֿוּן אַשּׁוּר דען תַּרְתָּן, נעבסט רַב־סָרִיס, מוכט
רַבְשָׁקֵה, פֿוּן לָכִישׁ, מיט מייבעם גרואָסען העערע נאַך יְרוּשָׁלַיִם
אַב, גענגען דען קעניג חִזְקִיָּה · דיסע נאָגען הערמוף, מוכט נאָ־
הערטען זיך יְרוּשָׁלַיִם · פֿוס זיא מבקומען, נאַהעם זיא מיהר
שטעלונג בייא דעם וואַסער־גרואָבען דעם אָבערען טייכעס, מוּ
דער שטראָסע, זיא נאָך דעם בוייך־פֿעלד פֿיהרט: (יח) מוכט

13 וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ עָלָה
סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל כָּל־עָרֵי יְהוּדָה הַבְּצֻרוֹת
14 וַיִּתְפְּשֵׂם׃ וַיִּשְׁלַח חִזְקִיָּה מֶלֶךְ־יְהוּדָה אֶל־מֶלֶךְ־
אַשּׁוּר ׀ לָכִישָׁה ׀ לֵאמֹר ׀ חָטָאתִי שׁוּב מֵעָלַי אֵת
אֲשֶׁר־תִּתֵּן עָלַי אֶשָּׂא וַיָּשֶׁם מֶלֶךְ־אַשּׁוּר עַל־חִזְקִיָּה
מֶלֶךְ־יְהוּדָה שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כִּכַּר־כֶּסֶף וּשְׁלֹשִׁים כִּכַּר
טו זָהָב׃ וַיִּתֵּן חִזְקִיָּהוּ אֶת־כָּל־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בֵּית־
16 יְהוָה וּבְאֹצְרוֹת בֵּית הַמֶּלֶךְ׃ בָּעֵת הַהִיא קִצַּץ
חִזְקִיָּהוּ אֶת־דַּלְתוֹת הֵיכַל יְהוָה וְאֶת־הָאֲמָנוֹת אֲשֶׁר
צִפָּה חִזְקִיָּה מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיִּתְּנֵם לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
17 וַיִּשְׁלַח מֶלֶךְ־אַשּׁוּר אֶת־
תַּרְתָּן וְאֶת־רַב־סָרִיס ׀ וְאֶת־רַבְשָׁקֵה מִן־לָכִישׁ אֶל־
הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ בְּחַיִל כָּבֵד יְרוּשָׁלַ֫ם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ
יְרוּשָׁלַ֫ם וַיַּעֲלוּ וַיָּבֹאוּ וַיַּעֲמֹדוּ בְּתְעָלַת הַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה
18 אֲשֶׁר בִּמְסִלַּת שְׂדֵה כוֹבֵס׃ וַיִּקְרְאוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיֵּצֵא
אֲלֵהֶם אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּהוּ אֲשֶׁר עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָה
19 הַסֹּפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר׃ וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם
רַבְשָׁקֵה אִמְרוּ־נָא אֶל־חִזְקִיָּהוּ כֹּה־אָמַר הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל
מֶלֶךְ אַשּׁוּר מָה ׀ הַבִּטָּחוֹן הַזֶּה ׀ אֲשֶׁר בָּטָחְתָּ ׃
כ אָמַרְתָּ אַךְ־דְּבַר שִׂפְתַיִם עֵצָה וּגְבוּרָה לַמִּלְחָמָה עַתָּה
21 עַל־מִי בָטַחְתָּ כִּי מָרַדְתָּ בִּי׃ עַתָּה הִנֵּה בָטַחְתָּ
לְךָ עַל־מִשְׁעֶנֶת הַקָּנֶה הָרָצוּץ הַזֶּה עַל־מִצְרַיִם אֲשֶׁר
יִסָּמֵךְ אִישׁ עָלָיו וּבָא בְכַפּוֹ וּנְקָבָהּ כֵּן פַּרְעֹה מֶלֶךְ־
22 מִצְרַיִם לְכָל־הַבֹּטְחִים עָלָיו׃ וְכִי־תֹאמְרוּן אֵלַי
אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּטָחְנוּ הֲלוֹא־הוּא אֲשֶׁר הֵסִיר
חִזְקִיָּהוּ אֶת־בָּמֹתָיו וְאֶת־מִזְבְּחֹתָיו וַיֹּאמֶר לִיהוּדָה

ולירושלם

וְלִירוּשָׁלַ֑͏ִם לִפְנֵ֣י הַמִּזְבֵּ֔חַ הַזֶּ֖ה תִּשְׁתַּחֲוֽוּ בִּירוּשָׁלִָֽם׃
וְעַתָּ֗ה הִתְעָרַ֤ב נָא֙ אֶת־אֲדֹנִ֣י אֶת־מֶ֣לֶךְ אַשּׁ֔וּר וְאֶתְּנָ֥ה 23
לְךָ֖ אַלְפַּ֣יִם סוּסִ֑ים אִם־תּוּכַ֥ל לָתֵ֛ת לְךָ֖ רֹכְבִ֥ים
עֲלֵיהֶֽם׃ וְאֵ֣יךְ תָּשִׁ֗יב אֵ֚ת פְּנֵ֣י פַחַ֔ת אַחַ֖ד עַבְדֵ֣י 24
אֲדֹנִ֑י הַקְּטַנִּ֔ים וַתִּבְטַ֥ח לְךָ֖ עַל־מִצְרַ֥יִם לְרֶֽכֶב
וּלְפָרָשִֽׁים׃ עַתָּ֕ה הֲמִבַּלְעֲדֵ֖י יְהוָ֑ה עָלִ֣יתִי עַל־הַמָּק֔וֹם כה
הַזֶּ֖ה לְהַשְׁחִתּ֑וֹ יְהוָ֣ה אָמַ֔ר אֱלַ֖י עֲלֵ֣ה עַל־הָאָ֔רֶץ
הַזֹּ֖את וְהַשְׁחִיתָֽהּ׃ וַיֹּ֣אמֶר אֶלְיָקִ֗ים בֶּן־חִלְקִיָּ֤הוּ 26
וְשֶׁבְנָה֙ וְיוֹאָ֔ח אֶל־רַבְשָׁקֵ֖ה דַּבֶּר־נָ֣א אֶל־עֲבָדֶ֔יךָ
אֲרַמִּ֣ית כִּ֤י שֹׁמְעִים֙ אֲנָ֔חְנוּ וְאַל־תְּדַבֵּ֥ר עִמָּ֛נוּ יְהוּדִ֖ית
בְּאָזְנֵ֣י הָעָ֑ם אֲשֶׁ֖ר עַל־הַחֹמָֽה׃ וַיֹּ֤אמֶר אֲלֵיהֶם֙ 27
רַבְשָׁקֵ֔ה הַעַ֛ל אֲדֹנֶ֥יךָ וְאֵלֶ֖יךָ שְׁלָחַ֣נִי אֲדֹנִ֑י לְדַבֵּ֤ר אֶת־
הַדְּבָרִים֙ הָאֵ֔לֶּה הֲלֹ֣א עַל־הָאֲנָשִׁ֔ים הַיֹּשְׁבִ֖ים עַל־
הַחֹמָ֑ה לֶאֱכֹ֤ל אֶת־חָרְיָם֙ וְלִשְׁתּ֣וֹת אֶת־שֵׁינֵיהֶ֔ם
עִמָּכֶֽם׃ וַיַּעֲמֹ֣ד רַבְשָׁקֵ֗ה וַיִּקְרָ֤א בְקוֹל־גָּדוֹל֙ יְהוּדִ֔ית 28
וַיְדַבֵּ֖ר וַיֹּ֣אמֶר שִׁמְעוּ֙ דְּבַר־הַמֶּ֣לֶךְ הַגָּד֔וֹל מֶ֖לֶךְ אַשּׁ֑וּר׃
כֹּ֥ה אָמַ֛ר הַמֶּ֖לֶךְ אַל־יַשִּׁ֣יא לָכֶ֣ם חִזְקִיָּ֑הוּ כִּֽי־לֹ֥א יוּכַ֛ל 29
לְהַצִּ֥יל אֶתְכֶ֖ם מִיָּדֽוֹ׃ וְאַל־יַבְטַ֤ח אֶתְכֶם֙ חִזְקִיָּ֣הוּ ל
אֶל־יְהוָ֔ה לֵאמֹ֗ר הַצֵּ֤ל יַצִּילֵ֙נוּ֙ יְהוָ֔ה וְלֹ֥א תִנָּתֵ֖ן אֶת־
הָעִ֥יר הַזֹּ֖את בְּיַ֥ד מֶֽלֶךְ אַשּֽׁוּר׃ אַל־תִּשְׁמְעוּ֙ אֶל־ 31
חִזְקִיָּ֔הוּ כִּ֥י כֹ֛ה אָמַ֥ר מֶֽלֶךְ אַשּׁ֖וּר עֲשׂ֣וּ אִתִּ֣י בְרָכָ֑ה
וְצֵ֣אוּ אֵלַ֔י וְאִכְל֣וּ אִישׁ־גַּפְנ֔וֹ וְאִ֖ישׁ תְּאֵנָת֑וֹ וּשְׁתוּ֙ אִ֣ישׁ
מֵֽי־בֹר֔וֹ׃ עַד־בֹּאִ֗י וְלָקַחְתִּי֙ אֶתְכֶ֔ם אֶל־אֶ֖רֶץ 32
כְּאַרְצְכֶ֑ם אֶ֥רֶץ דָּגָ֛ן וְתִירֹ֖שׁ אֶ֣רֶץ לֶ֔חֶם וּכְרָמִ֖ים אֶ֥רֶץ

מימי רגליהם ק׳ ibid. צואתם קרי v. 27. זית

ער יהודה מוכ ירושלַים געבאָטהען, נור פַּאַר דיסען שׂוטערע
מין ירושלַים זאָלעט מיהר נִיט מעהר ווי מיט מיינעם קנעכטהובּ בידער־ווערפֿען? (כג) וואָהלאָן דען! פַּאַס דיך מין הַאַר מיט מיינעם העררען, דאַס
קענִיגּ פַּאַן אַשּׁוּר, מין מיינע וועטטע מין. מיך ווִיל דיר נוויס טויסענד פֿערדע גיבּען, ווען דוא דיר רייטער דַּראָוף שַׁפֿען
קַאַנסט: (כד) ווִיא ווִילטעסט דוא אַפּ נור מיינעם אִינִיגען מַכּהערר, פַּאַן דען קוייכסטען מוכטערגעבּעטען מיינעם העררען,
ווידערשטַאַכּ זוּיסטען? מוכ ווִיא קַאַנסטעסט דוא דיך אוף מִצרַים פֿערלַאַסען, וועגען וואַגען מוכ רייטערייא? (כה) גלויבסט דוא
מַבּער עטווַאַ, דַּאַס איך מַהכּע דען ווִילען דאַס עוויגען גיגען דיסען פֿערטַאַ־
דיגטען קַאַמפּ? ניין, מיהן נִיכּ נעהרשטעהרען בין, איהן הַיבּע מין דיסעם לַאַנד,
דער עוויגע זוּבּאָט בעפַֿאַהלען הַאַט. (כו) דַּא וַאַנטע אֶלְיָקִים, וואָהן דאַס
מוכ נעהרשטעהרע עס! חִלקִיָה, מוכ שֶׁבנָה, מוכ יוֹאָח, נִיכּ רַבשָׁקֵה, שפּריך דַּאַ
מיט דיינען דיהנערן אֲרַמִית, ווִיר פֿערשטעהען עס, מוכ רעדע נִיכּט יהוּדִית מיט מוֹנס, פַּאַר דען מַהרען דאַס פֿאָלק אוף דער
מויער: (כז) מַבער רַבשָׁקֵה אַנטוואָרטעט, הַאט איך דען מיין הערר דַּן דיך מוכ דַּן דיינען העררען מַבּגעזַאַנדט, דיסעס וואָלט
מוים־נִיכּ־ריכּטען? ניין! פֿוֹלמעהר דַּן עבען דיסע ווִיטע אוף דער
מויער, בעריִיט מיט מיך מיהרען מיינעטען קַאַטה נִיכּ עסען, מוכ
מיהרען מורין נִיכּ טרינקען: (כח) נון שטעלטע זיך רַבשָׁקֵה הין,
רִיף מיט ווִיטער שטימע, מין דער שפּראַכּע פַּאַן יְהוּדָה, מוכ
הוֹט פַּאַלגענדע רעדע. הערעט דיך וואַרטע דעס גרָאָסען קענִיגּס,
דעס קענִיגּס פַּאַן אַשּׁוּר! (כט) זַּו שפּריכּט ער, דאַסעט מיך פַּאַן
חִזקִיָה נִיכּט טיישען, דען עד קַאַן מיך נִיכּט מיהר ווִיינער מַאַכּן
שׂ׳נען: (ל) דאַסעט מיך אוך נִיכּט פַּאַן מיהם אוף דען עוויגען
פֿערטרַעסטען. וועהן עד עטווַאַ שפּריכּט, דער עוויגע ווירד מוכ
רעטטען, מוכ דיסע שטַאַדט ווירד נִיכּט מין דיך גענוֹמען דעס
קענִיגס פַּאַן אַשּׁוּר קַאַמען: (לא) הערעט מיהן נִיכּט זַּו דען. דען
פַּאַלגענדעס זיגט דיך וואַרטע דעס קענִיגס פַּאַן אַשּׁוּר, מַאַכּט
פֿרידע מיט מיר, מוכ קַאַמען מיהן זוּ מיר הערוֹס, זַּו קענעט
מיהר מין רוהע מיינערען ווין־שטַאַק מוכ פֿייגען־בוים גענִיסען,
מוכ יעדער וואַסער מוס מיגבּעד גיסטערבּעג טרינקען, (לב) בִּיס
איך קַאַמען, מוכ מיך מין מין לַאַנד פֿיהרע, ווִיא דַּאַס מייערִיבּע.
מין מין לַאַנד, דַּאַס גענרידע מוכ מַאַסט הַאַט, וואָ פֿרוכּט־
קַאַרן מוכ ווין־בערג גענִיהען. מין לַאַנד, דַּאַס אֶלִיבּען פַּאַן

חמאן איז קנאבען דעם קעניגס פון אשור איך געוואסטערט
האבען:

קאפיטעל יט

(א) פון דער קעניג חזקיה דיסעס הערטע, נעררים ער זייגע
קוייעלערן, היילעטע זיך אין מייגען זאק, מוגד בינגע אין דען טעמ-
פעל דעס עוויגען: (ב) נוגלייך שיקטע ער דען שופ-הויסטאן
אליקים, דען געהיים-שרייבער שבנא, מוגד דיא עלטעסטען
פריסטער, גענוללעט אין זאקע, נו דעם פראפעטען ישעיה,
זאהן דעס אמוץ: (ג) דיסע שפראכען נו מיהם, חזקיה זאגט
דיר זאגען, דיסער טאג איסט אין טאג דער נאטה, דער נידטיגונג,
מוגד דער ארגערניס! פון, דיא קינדער זינד גענאהעט בים נו
דער געבורט, אבער כון איסט דיא קראפט דאהין, אום נו געבא-
רען! (ד) פיללייכט זוירד דער עוויגע, דיין גאטט, אלע רעדטן
דעס רבשקה פערנאמען האבען, דען זיין הערר, דער קעניג
פון אשור אבגעשיקט האט, דען ליעבענדיגען גאטט נו אסטערן.
גתאיין-שפרוכע, גאטט ווירד מוגד רעטטען: (ה) האט וואהל
מיהר מייער ליעבען, מוגד קנאטעט ניכט אוף · געבעטט אוסף דעם
חזקיה קיין געהער, וועגן ער מייך בערעדען ווילל, איט דעם
גאטאיין-שפרוכע, גאטט ווירד מוגד רעטטען: (לג) האט וואהל
פון דען געטטערן אבגעהאלטען, אירגענד מיינער זיין קאב
געשיכט, פאר דער אלטען דעם קעניגס פון אשור? (לד) וואו
זינד דען גאטטער פון חמת, מוגד ארפד? וואו דיא גאטטער
ווארען דיא גאטטער פון סְפַרְוַיִם, מוגד עוה? אלער האבען זיא שמרון
פאר מיינער אלטען געשיגט? (לה) ווער פון דען גאטטערן
דיסער לאבדער, האט זיין מוגד פאר מיינער אלטען שיגען קעני-
גען? מוגד דער עוויגע זאלטע ירושלים פון מיינער אלטען
בעהרייען? (לו) האס פאלק וואר שטיללע, מוגד ערווידערטע קיין
וואהרט · דען דער קעניג האטטע מויסדריקליך בעפאהלען, מיהם
ניכט נו אנטוואהרטען: (לז) דער שופ-הויסטאן אליקים,
זאהן דעס חלקיה, קאם מיט דעם גענהיים-שרייבער שבנא,
מוגד דעם קאנצלער יואח, זאהן דעס אסף, מיט נעררים-ענגען
קוייעלערן נו חזקיה, מוגד בערידטעטען מיהם, וואס רבשקה
גענפרוכען האטטע:

יט

1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּתְכַּס
2 בַּשָּׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶלְיָקִים אֲשֶׁר־
עַל־הַבָּיִת וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְאֶת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מְתֻכַּסִּים
3 בַּשָּׂקִים אֶל־יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן־אָמוֹץ׃ וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם־צָרָה וְתוֹכֵחָה וְנִאָצָה
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אֵין לְלֵדָה׃
4 אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת׀ כָּל־דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ־אַשּׁוּר ׀ אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים חָי
וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ
ה תְפִלָּה׀ בְּעַד הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצָאָה׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי
6 הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְשַׁעְיָהוּ
כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־אֲדֹנֵיכֶם כֹּה ׀ אָמַר יְהוָה אַל־תִּירָא
מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ־

זֵית יִצְחָר וּדְבַשׁ וְחָיוּ וְלֹא תָמֻתוּ וְאַל־תִּשְׁמְעוּ אֶל־
חִזְקִיָּהוּ כִּי־יַסִּית אֶתְכֶם לֵאמֹר יְהוָה יַצִּילֵנוּ ׃
33 הַהַצֵּל הִצִּילוּ אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אִישׁ אֶת־אַרְצוֹ מִיַּד מֶלֶךְ
34 אַשּׁוּר ׃ אַיֵּה אֱלֹהֵי חֲמָת וְאַרְפָּד אַיֵּה אֱלֹהֵי סְפַרְוַיִם
לה הֵנַע וְעִוָּה כִּי־הִצִּילוּ אֶת־שֹׁמְרוֹן מִיָּדִי ׃ מִי בְּכָל־
אֱלֹהֵי הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁר־הִצִּילוּ אֶת־אַרְצָם מִיָּדִי כִּי־
36 יַצִּיל יְהוָה אֶת־יְרוּשָׁלַם מִיָּדִי ׃ וְהֶחֱרִישׁוּ הָעָם
וְלֹא־עָנוּ אֹתוֹ דָּבָר כִּי־מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הָיָא לֵאמֹר
37 לֹא תַעֲנֻהוּ ׃ וַיָּבֹא אֶלְיָקִים בֶּן־חִלְקִיָּה אֲשֶׁר־
עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא הַסּוֹפֵר וְיוֹאָח בֶּן־אָסָף הַמַּזְכִּיר
אֶל־חִזְקִיָּהוּ קְרוּעֵי בְגָדִים וַיַּגִּדוּ לוֹ אֶת־דִּבְרֵי
רַבְשָׁקֵה ׃

יט

CAP. XIX.

1 וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו וַיִּתְכַּס
2 בַּשָּׂק וַיָּבֹא בֵּית יְהוָה ׃ וַיִּשְׁלַח אֶת־אֶלְיָקִים אֲשֶׁר־
עַל־הַבַּיִת וְשֶׁבְנָא הַסֹּפֵר וְאֶת זִקְנֵי הַכֹּהֲנִים מְתֻכַּסִּים
3 בַּשָּׂקִים אֶל־יְשַׁעְיָהוּ הַנָּבִיא בֶּן־אָמוֹץ ׃ וַיֹּאמְרוּ
אֵלָיו כֹּה אָמַר חִזְקִיָּהוּ יוֹם־צָרָה וְתוֹכֵחָה וְנִאָצָה
הַיּוֹם הַזֶּה כִּי־בָאוּ בָנִים עַד־מַשְׁבֵּר וְכֹחַ אֵין לְלֵדָה ׃
4 אוּלַי יִשְׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת ׃ כָּל־דִּבְרֵי רַבְשָׁקֵה
אֲשֶׁר שְׁלָחוֹ מֶלֶךְ־אַשּׁוּר ׃ אֲדֹנָיו לְחָרֵף אֱלֹהִים חָי
וְהוֹכִיחַ בַּדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַע יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְנָשָׂאתָ
ה תְפִלָּה׀ בְּעַד הַשְּׁאֵרִית הַנִּמְצָאָה ׃ וַיָּבֹאוּ עַבְדֵי
6 הַמֶּלֶךְ חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ ׃ וַיֹּאמֶר לָהֶם יְשַׁעְיָהוּ
כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־אֲדֹנֵיכֶם כֹּה ׃ אָמַר יְהוָה אַל־תִּירָא
מִפְּנֵי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֲשֶׁר גִּדְּפוּ נַעֲרֵי מֶלֶךְ־

אַשּׁוּר אֹתִי׃ הִנְנִי נֹתֵן בּוֹ רוּחַ וְשָׁמַע שְׁמוּעָה וְשָׁב 7
לְאַרְצוֹ וְהִפַּלְתִּיו בַּחֶרֶב בְּאַרְצוֹ׃ וַיָּשָׁב רַבְשָׁקֵה׃ 8
וַיִּמְצָא אֶת־מֶלֶךְ אַשּׁוּר נִלְחָם עַל־לִבְנָה כִּי שָׁמַע כִּי
נָסַע מִלָּכִישׁ׃ וַיִּשְׁמַע אֶל־תִּרְהָקָה מֶלֶךְ־כּוּשׁ לֵאמֹר 9
הִנֵּה יָצָא לְהִלָּחֶם אִתָּךְ וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל־
חִזְקִיָּהוּ לֵאמֹר׃ כֹּה תֹאמְרוּן אֶל־חִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ־ 10
יְהוּדָה לֵאמֹר אַל־יַשִּׁאֲךָ אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אַתָּה בֹטֵחַ
בּוֹ לֵאמֹר לֹא תִנָּתֵן יְרוּשָׁלַ͏ִם בְּיַד מֶלֶךְ אַשּׁוּר׃
הִנֵּה׀ אַתָּה׀ שָׁמַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָשׂוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר 11
לְכָל־הָאֲרָצוֹת לְהַחֲרִימָם וְאַתָּה תִּנָּצֵל׃ הַהִצִּילוּ 12
אֹתָם אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שִׁחֲתוּ אֲבוֹתַי אֶת־גּוֹזָן
וְאֶת־חָרָן וְרֶצֶף וּבְנֵי־עֵדֶן אֲשֶׁר בִּתְלַאשָּׂר׃ אַיֵּה 13
מֶלֶךְ־חֲמָת וּמֶלֶךְ אַרְפָּד וּמֶלֶךְ לָעִיר סְפַרְוַיִם הֵנַע
וְעִוָּה׃ וַיִּקַּח חִזְקִיָּהוּ אֶת־הַסְּפָרִים מִיַּד הַמַּלְאָכִים 14
וַיִּקְרָאֵם וַיַּעַל בֵּית יְהוָה וַיִּפְרְשֵׂהוּ חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי
יְהוָה׃
וַיִּתְפַּלֵּל חִזְקִיָּהוּ לִפְנֵי יְהוָה׃ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֱלֹהֵי 15
יִשְׂרָאֵל יֹשֵׁב הַכְּרֻבִים אַתָּה־הוּא הָאֱלֹהִים לְבַדְּךָ
לְכֹל מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־
הָאָרֶץ׃ הַטֵּה יְהוָה׀ אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח יְהוָה עֵינֶיךָ 16
וּרְאֵה וּשְׁמַע אֶת דִּבְרֵי סַנְחֵרִיב אֲשֶׁר שָׁלַח לְחָרֵף
אֱלֹהִים חָי׃ אָמְנָם יְהוָה הֶחֱרִיבוּ מַלְכֵי אַשּׁוּר 17
אֶת־הַגּוֹיִם וְאֶת־אַרְצָם׃ וְנָתְנוּ אֶת־אֱלֹהֵיהֶם בָּאֵשׁ 18
כִּי לֹא אֱלֹהִים הֵמָּה כִּי אִם־מַעֲשֵׂה יְדֵי־אָדָם עֵץ
וָאֶבֶן וַיְאַבְּדוּם׃ וְעַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ הוֹשִׁיעֵנוּ נָא 19

---

v. 16. קמץ בז"ק מידו

המגען׃ (ז) זיהע, איך געבע מיהק מין דען זין, דאס ער, מוך
מייבע ערהאלטענע נאכריכט, נאך ווינעם נאכדע נוריק־קעהרען
ווירד · מוכד וווּ מיך מיהן, מין זייבעם מייגענען נאכדע, דורך
דאס שווערט וויל פאללען האלטן׃ (ח) רבשקה וואר מיבדעפאן
נוריק בעקעהרט, ווייל ער בעהערט האטטע, דאס ער קעניג פאן
אשור זיך פאן לכיש וועג־בעגאנגען האדע, מוכד ער פאדד
מיהן, לבנה בעלאגערנד׃ (ט) היער בעקאם ער (ער קעניג)
דיא נאכריכט, דאס תרהקה, ער קעניג פאן כוש, ווידער
מיהן נו פעלדע ניהע · ער שיקטע היראוף אבערמאלס מבגע־
פארדענטע מן חזקיה, מוכד טרוג מיהנען מוך׃ (י) וזו וואלט
מיהר נו חזקיה, דעם קעניג פאן יהודה, שפריכען · דאס דיך
ניכט מירע פיהרען, פאן זייענם גאטט, מוך דען וול פאר־
טרויעסט, דאס ער פערזיכערטע, ירושלים וואל ניכט מן דיא
האדד דעס קעניגס פאן אשור פאללען׃ (יא) זיהע, דול האסט
עס יא ערפאהרען, וואס דיא קעניגע פאן אשור מלן אבערען
בעטהאן, ווא זיא דיאזעלבען פערווים־טעט האבען · מוכד דול
ווילסט רעטטונג האבבען? (יב) האבען זיא דען דיא בעטטער
יבערר פעלקער רעטטען קעבנען, דיא מייבע פארפאהרען נו
גרונדע בעריכטעט האבען? נעמליך גוזן, חרן, רצף, מוכד
דיא זוהנע עדן, מן תלאשר׃ (יג) וווּ מיסט דער קעניג
פאן חמת, דער קעניג פאן ארפד, דער קעניג דער שטאדט
ספרוים, הנע מוכד עוה? (יד) חזקיה נאהם דיא בריעע
פאן דען מבגעפארדנעטען, דאס זיא, גינג וואהן מן דען טעמפעל,
מוכד שוג זיא מוך פאר דעם עווינען׃ (טו) מוכד בעטהעטע
פאר מיהק פאללענדער בעשטאם · א עווינער, גאטט פאן ישראל!
דער דוא טהראנעסט מיבער דען כרבים, דוא אלין ביסט גאטט
מן אללן רייכען דער ערדע · דוא ביסט עס, דער דיא היממעל
מוכד דיא ערדע ערשאפפען האסט! (טז) נייגע, א עווינער! דיין
אהר, מוכד הערע · טהוע, א הערר! דייבע מוגען מוך, מוכד
זיהע! מערקע מוך דיא וואהרע דעס סנחריב, דעפען וועבוהב
מיסט, מוך דען וועבעבדיגען גאטט גו פאטטערן׃ (יז) וואהר מיסט
עס, א הערר! דיא קעניגע פאן אשור האבען יעגע פעלקער
מוכד מיהרע נאבדער פערווים־טעט׃ (יח) מוכד האבען מיהרע
בעטטער מן דאס פייער בעווארפען · אלין דיסע וואהרן קיינע
בעטטער־גענדע וועסען, זאבדערן מין וועדק פאן מענשען־האבדען,
האלץ מוכד שטיין, דיא זיא זייכט פערניכטען קאבבעטען׃ (יט) דא־
רום, א עווינער! דאס אללע רייכע דעס ערד־באללעכס ערפאהרען, דאס
דוא, עווינער! דער מייבנידיגע גאטט ביסט!

דארום

מויס־בריטען׳
(לא) דען פֿון יְרוּשָׁלַיִם מוּיס׳ וויבד מיין מיבעררעסט זיך וויבער
בערעטטעטע הייבֿיין דעס הויסעס יְהוּדָה׳ דאס נאָך מיבריג מיסט׳
וויבד וויבער מוטען וואורצעל שלאָגען׳ מוב אָבען פֿריכט טראָגען:
(ל) דאס בערגע אַנפאַנגען׳ מוב מיהרע פֿרוכט געביסען: (לא) דאס
דעס דריטטען יאָהרע אָבער זאָעט מיהר זאָען׳ ערנטען׳ וויין־
גארטען פֿלאַנצען׳ מוב מיהרע פֿרוכט דערפֿון: (לב) דעס
דיר חִזְקִיָּה שפרעכען׳ אַזוי דיסעס מיין פֿאַר־נייכען׳ דאס
מיהר דיסעס יאָהר דען דעס נאָך־וואַכסט נעהרען וועדעטט. מן
דעס נוויייטען יאָהרע פֿאַנ דעס נאָך־וואַכסט דעס נאָך־וואַכסעס.
מן דעס דריטטען יאָהרע אָבער זאָעט מיהר זאָען׳ ערנטען׳ וויין־
בערגע אַנפאַנגען׳ מוב מיהרע פֿרוכט דערפֿון׳ אבער דאס
פֿרוכטבעדען נעדעהרען׳ דען מויסבוב וויבער טאָבטען. דריבען
מיבער דען שטאָלצען גיפֿאַל׳ מן וויבע בוים־רייכע מוע:
(לג) מיך גרוב נאָך וואַסער מן פֿרעמדעד אָדען׳ מוב טראָבק עס.
אַזוי טראָקבעטע מיט דען טריטטען מייבער פֿיסס שוֹל פֿעסטונגס־
גראָבען מוס: (לה) אָבער וויא׳ וואַסט דוא דען ניא בעהערעט׳
דאָס׳ שׂוֹם עס נאָך פֿערנע וואָר׳ מיך דיסעס שוֹם פֿערַאַשטאָטעט׳
זיין בעריומען נייטען שוֹם בעשאָפֿען האָטטע? יעצט ערסט וֹיס מיך
עס קוֹמען׳ מוב פֿעסטע שטאָדטע וואורדען מן עדע טריומער־
הויפֿען פֿערוואַנדעלט: (לז) מונפֿערמעגענד וואַרען מיהרע מייב־
וואַהנער׳ ערשראָקען׳ מוב וואורדען נו שאַנדען. זיא וואַרען וויא
דאס קרויט דעס פֿעלדעס׳ וויא דאס יונגע גרין דער פֿלאַנצען׳
וויא דאס מוֹאס אויף דען דאַכערן׳ וויא פֿערראָרעטע זאַאַט׳ עהע
זיא נו אָהרען בעדייהען: (לז) יַי׳ דיין נו הויסע זיצען׳ דיין מוס־
ניהען מוב דיין פֿאַנקאַמען׳ וואָר מיר וואָהל בעוואוסט׳ עבען זו׳
מוס דיין וואַס־שטירמען בעגען מיך: (לח) וויל דוא וֹאַסט בעגען
מיך דיין וואַס־שטירמעט׳ דאס דיין מוסבעוואַסענער מיבער־מוטה
דיך נורוק׳ דען וועג׳ מוף מוך בעקאַמען זיסט: (לט) מוב
דיר (ג) חִזְקִיָּה שפרעכעד׳ זיא דיסעס מיין פֿאַר־נייכען׳ דאס
מין דיינע נאַסע׳ מיין בעדיפּ נוויישען דיינע ליפּפען׳ מוב פֿיהרע
בים היבמוף מן מיינע אָהרען דראַנג. זו שטעקע מיך מיינע נאַגעל
מוס׳ דיין וואַס־שטירמעסט׳ דאס דיין מוסבעוואַסענער מיבער־מוטה
דיך נורוק׳ דען וועג׳ מוף מוך בעקאַמען זיסט: (מ) מוב
דיר (ג) חִזְקִיָּה שפרעכעד׳ זיא דיסעס מיין פֿאַר־נייכען׳ דאס
מין דיינע נאַסע׳ מיין בעדיפּ נוויישען דיינע ליפּפען׳ מוב פֿיהרע
בים היבמוף מן מיינע אָהרען דראַנג. זו שטעקע מיך מיינע נאַגעל
אַזוי־בריטען׳

(א) דען פֿון יְרוּשָׁלַיִם מוּיס׳ וויבד מיין מיבעררעסט זיך וויבער
בערעטטעטע הייבֿיין דעס הויסעס יְהוּדָה׳ דאס נאָך מיבריג מיסט׳
וויבד וויבער מוטען וואורצעל שלאָגען׳ מוב אָבען פֿריכט טראָגען:
(ל) דאס בערגע אַנפאַנגען׳ מוב מיהרע פֿרוכט געביסען: (לא) דאס
דעס דריטטען יאָהרע אָבער זאָעט מיהר זאָען׳ ערנטען׳ וויין־
בערגע אַנפאַנגען׳ מוב מיהרע פֿרוכט דערפֿון׳ אבער דאס
פֿרוכטבעדען נעדעהרען׳ דען מויסבוב וויבער טאָבטען. דריבען
מיבער דען שטאָלצען גיפֿאַל׳ מן וויבע בוים־רייכע מוע:
(לב) מיך גרוב נאָך וואַסער מן פֿרעמדעד אָדען׳ מוב טראָבק עס.
אַזוי טראָקבעטע מיט דען טריטטען מייבער פֿיסס שוֹל פֿעסטונגס־
גראָבען מוס: (לה) אָבער וויא׳ וואַסט דוא דען ניא בעהערעט׳
דאָס׳ שׂוֹם עס נאָך פֿערנע וואָר׳ מיך דיסעס שוֹם פֿערַאַשטאָטעט׳
זיין בעריומען נייטען שוֹם בעשאָפֿען האָטטע? יעצט ערסט וֹיס מיך
עס קוֹמען׳ מוב פֿעסטע שטאָדטע וואורדען מן עדע טריומער־
הויפֿען פֿערוואַנדעלט: (לז) מונפֿערמעגענד וואַרען מיהרע מייב־
וואַהנער׳ ערשראָקען׳ מוב וואורדען נו שאַנדען. זיא וואַרען וויא
דאס קרויט דעס פֿעלדעס׳ וויא דאס יונגע גרין דער פֿלאַנצען׳
וויא דאס מוֹאס אויף דען דאַכערן׳ וויא פֿערראָרעטע זאַאַט׳ עהע
זיא נו אָהרען בעדייהען: (לז) יַי׳ דיין נו הויסע זיצען׳ דיין מוס־
ניהען מוב דיין פֿאַנקאַמען׳ וואָר מיר וואָהל בעוואוסט׳ עבען זו׳
מוס דיין וואַס־שטירמען בעגען מיך: (לח) וויל דוא וֹאַסט בעגען
מיך דיין וואַס־שטירמעסט׳ דאס דיין מוסבעוואַסענער מיבער־מוטה
דיך נורוק׳ דען וועג׳ מוף מוך בעקאַמען זיסט: (לט) מוב
דיר (ג) חִזְקִיָּה שפרעכעד׳ זיא דיסעס מיין פֿאַר־נייכען׳ דאס
מין דיינע נאַסע׳ מיין בעדיפּ נוויישען דיינע ליפּפען׳ מוב פֿיהרע
בים היבמוף מן מיינע אָהרען דראַנג. זו שטעקע מיך מיינע נאַגעל

מִיְּדוֹ וְיֵדְעוּ֙ כָּל־מַמְלְכ֣וֹת הָאָ֔רֶץ כִּ֥י אַתָּ֖ה יְהוָ֣ה אֱלֹהִ֑ים
כ לְבַדֶּֽךָ׃ וַיִּשְׁלַ֞ח יְשַׁעְיָ֣הוּ
בֶן־אָמ֗וֹץ אֶל־חִזְקִיָּ֤הוּ לֵאמֹר֙ כֹּ֣ה־אָמַ֣ר יְהוָ֔ה אֱלֹהֵ֖י
יִשְׂרָאֵ֑ל אֲשֶׁ֥ר הִתְפַּלַּ֖לְתָּ אֵלַ֥י אֶל־סַנְחֵרִ֖יב מֶ֥לֶךְ־אַשּֽׁוּר׃
21 שָׁמָֽעְתִּי׃ זֶ֣ה הַדָּבָ֗ר אֲשֶׁר־דִּבֶּ֤ר יְהוָה֙ עָלָ֔יו בָּזָ֥ה לְךָ֖
לָעֲגָ֣ה לְךָ֑ בְּתוּלַ֤ת בַּת־צִיּוֹן֙ אַחֲרַ֣יִךְ רֹ֔אשׁ הֵנִ֥יעָה בַּת
22 יְרוּשָׁלִָֽם׃ אֶת־מִ֥י חֵרַ֖פְתָּ וְגִדָּ֑פְתָּ וְעַל־מִ֣י הַרִימ֔וֹתָ קֹ֖ול
23 וַתִּשָּׂ֥א מָר֛וֹם עֵינֶ֖יךָ עַל־קְד֣וֹשׁ יִשְׂרָאֵ֑ל׃ בְּיַ֤ד מַלְאָכֶ֙יךָ֙
חֵרַ֣פְתָּ אֲדֹנָ֔י וַתֹּ֖אמֶר בְּרֹ֣כְבִ֔י אֲנִ֥י עָלִ֖יתִי מְר֣וֹם
הָרִ֑ים יַרְכְּתֵ֣י לְבָנ֔וֹן וְאֶכְרֹ֗ת קוֹמַ֤ת אַרְזָיו֙ מִבְחַ֣ר
24 בְּרֹשָׁ֔יו וְאָבֹ֖אָה מְלֹ֣ון קְצֹתָ֑יו יַ֥עַר כַּרְמְלֹֽו׃ אֲנִ֤י קָרָ֙תִי֙
וְשָׁתִ֔יתִי מַ֖יִם זָרִ֑ים וְאַחֲרֵ֤ב בְּכַף־פְּעָמַ֙י֙ כָּל־יְא֣וֹרֵי
כה מָצֹֽור׃ הֲלֹא־שָׁמַ֣עְתָּ לְמֶרָחֹ֗וק אֹתָ֤הּ עָשִׂ֙יתִי֙ לְמִימֵ֣י
קֶ֔דֶם וְיִצַּרְתִּ֖יהָ עַתָּ֣ה הֲבִיאֹתִ֑יהָ וִתְהִי֙ לְהַשּׁ֣וֹת גַּלִּ֔ים
26 נְצִיּ֖ים עָרִ֥ים בְּצֻרֹֽות׃ וְיֹשְׁבֵיהֶ֥ן קִצְרֵי־יָ֖ד חַתּ֣וּ
וַיֵּבֹ֑שׁוּ הָי֤וּ עֵשֶׂב֙ שָׂדֶ֔ה וְיֶ֥רֶק דֶּ֖שֶׁא חֲצִ֣יר גַּגֹּ֑ות וּשְׁדֵפָ֖ה
27 לִפְנֵ֥י קָמָֽה׃ וְשִׁבְתְּךָ֤ וְצֵאתְךָ֙ וּבֹאֲךָ֔ יָדָ֖עְתִּי וְאֶ֥ת
28 הִתְרַגִּזְךָ֖ אֵלָֽי׃ יַ֗עַן הִתְרַגִּזְךָ֤ אֵלַי֙ וְשַׁאֲנַנְךָ֔ עָלָ֖ה
בְּאָזְנָ֑י וְשַׂמְתִּ֤י חַחִי֙ בְּאַפֶּ֔ךָ וּמְתָגִ֖י בְּשִׂפְתֶ֑יךָ וְהֵשִׁבֹתִ֙יךָ֙
29 בַּדֶּ֣רֶךְ אֲשֶׁר־בָּ֔אתָ בָּ֖הּ׃ וְזֶה־לְּךָ֤ הָאֹות֙ אָכ֣וֹל הַשָּׁנָ֔ה
סָפִ֖יחַ וּבַשָּׁנָ֣ה הַשֵּׁנִ֑ית סָחִ֣יש וּבַשָּׁנָ֔ה הַשְּׁלִישִׁ֖ית זִרְע֥וּ
ל וְקִצְר֥וּ וְנִטְע֖וּ כְּרָמִ֑ים וְאִכְל֖וּ פִּרְיָֽם׃ וְיָסְפָ֣ה פְלֵיטַ֔ת
בֵּית־יְהוּדָ֖ה הַנִּשְׁאָרָ֑ה שֹׁ֤רֶשׁ לְמַטָּה֙ וְעָשָׂ֣ה פְרִ֔י
31 לְמָֽעְלָה׃ כִּ֣י מִירוּשָׁלַ֗͏ִם תֵּצֵ֤א שְׁאֵרִית֙ וּפְלֵיטָ֔ה מֵהַ֖ר
צִיּ֑וֹן קִנְאַ֥ת יְהוָ֖ה צְבָאֹ֥ות תַּעֲשֶׂה־זֹּֽאת׃

קצו קרי ibid. ברב קרי v. 23. לכן

צבאות קרי ולא כתיב v. 31. להשאות קרי v. 25.

לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֶל־ 32
מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֹא יָבוֹא אֶל־הָעִיר הַזֹּאת וְלֹא־יוֹרֶה שָׁם
חֵץ וְלֹא־יְקַדְּמֶנָּה מָגֵן וְלֹא־יִשְׁפֹּךְ עָלֶיהָ סֹלְלָה׃
בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־יָבָא בָּהּ יָשׁוּב וְאֶל־הָעִיר הַזֹּאת לֹא 33
יָבֹא נְאֻם־יְהוָה׃ וְגַנּוֹתִי אֶל־הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ 34
לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי׃
וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא ׀ מַלְאַךְ יְהוָה וַיַּךְ לה
בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אָלֶף וַיַּשְׁכִּימוּ
בַבֹּקֶר וְהִנֵּה כֻלָּם פִּגְרִים מֵתִים׃ וַיִּסַּע וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב 36
סַנְחֵרִיב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר וַיֵּשֶׁב בְּנִינְוֵה׃ וַיְהִי הוּא 37
מִשְׁתַּחֲוֶה בֵּית ׀ נִסְרֹךְ אֱלֹהָיו וְאַדְרַמֶּלֶךְ וְשַׂרְאֶצ�er
הִכֻּהוּ בַחֶרֶב וְהֵמָּה נִמְלְטוּ אֶרֶץ אֲרָרָט וַיִּמְלֹךְ
אֵסַר־חַדֹּן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

כ Cap. XX.

בַּיָּמִים הָהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לָמוּת וַיָּבֹא אֵלָיו יְשַׁעְיָהוּ א
בֶן־אָמוֹץ הַנָּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה צַו
לְבֵיתֶךָ כִּי מֵת אַתָּה וְלֹא תִחְיֶה׃ וַיַּסֵּב אֶת־פָּנָיו 2
אֶל־הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה לֵאמֹר׃ אָנָּה יְהוָה 3
זְכָר־נָא אֵת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵבָב
שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי וַיֵּבְךְּ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי
גָּדוֹל׃ וַיְהִי יְשַׁעְיָהוּ לֹא 4
יָצָא הָעִיר הַתִּיכֹנָה וּדְבַר־יְהוָה הָיָה אֵלָיו לֵאמֹר׃
שׁוּב וְאָמַרְתָּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ ׀ נְגִיד עַמִּי כֹּה־אָמַר יְהוָה ה
אֱלֹהֵי דָוִד אָבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת־תְּפִלָּתֶךָ רָאִיתִי אֶת־
דִּמְעָתֶךָ הִנְנִי רֹפֵא לָךְ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַּעֲלֶה בֵּית

חצר קרי v. 4. בניו קרי ולא כתיב v. 37. יהוה

מוס־בריטען, מיין געראטטעטער הויפען פֿאַן דעם בערגע ציון׃
דער מייַער דעס עוויגען, צְבָאוֹת, וועט דיסעס בעווירקען׃ (לב) דעמאָלט שפריכט דער עוויגע פֿאַן דעם קעניגע פֿאַן אַשּׁוּר
פֿאָלגענדס׃ ער וועט ניכט אין דיסע שטאָדט קומען, קיינען פֿײַל
הינײַן שיסען, אוּן קיינעם שילד פֿאָר אים ערשײַנען, אוּן
קיין באַוועַרק בעגען זיא אוּף־וועַרפֿען׃ (לג) אוּף דעם וועגע,
דען ער קומט, וועט ער ווידער צוּריק־קעהרען, אָהנע אין דיסע
שטאָדט געקומען צו זײַן׃ זאָ שפריכט דער עוויגע׃ (לד) יאָ,
איך וועלע דיסע שטאָדט בעשירמען, אוּם זיא צו בעפֿרײַען,
אוּם מײַנעטוויללען, אוּם דעם מײַנעם קנעכטעם דָּוִד וויללען׃
(לה) עס געשאָה אין דערזעלבען נאַכט, דאַס מײַן ענגעל דעס
עוויגען דאָהין פֿוהר, אוּם דעם לאַגער פֿאַן אַשּׁוּר חוגערט
פֿינף אוּם זעקציג טויסענד אוּף ערשלוג׃ אוּם אַלס מען דעס מאָר־
גענס אוּף־שטאַנד, לאַג אַלעס פֿאַלט טאָטער וייכנאַמע׃ (לו) נון
בראַך סַנְחֵרִיב, דער קעניג פֿאַן אַשּׁוּר, אוּף, גַאַג אַב, אוּם
קעהרטע זוּריק נאַך נינוה, וואָ ער בליב׃ (לז) אוּם ער מײַנעט
אין דעם טעמפּעל זײַנעם גאָטטעס נִסְרֹךְ, זיך נור מַבדעטהונג
נידער־וואַרף, ערשטאַכען אים זײַנע זהנע אַדְרַמֶּלֶךְ אוּם
שַׂרְאֶצֶר, מיט מײַנעם שׁוֹלֶט׃ אוּם פֿלוכטעטען זיך, נאַך דער
לאַנדשאַפֿט אַרָרָט׃ זוּן זאָהן אֵסַר־חַדֹּן קוּם נאַך אים פֿון
דער רעגירונג׃

קאַפּיטעל כ

(א) אוּם דיסע צײַט וואַרד חִזְקִיָּה קראַנק פֿון שטערבען׃ דאַ
קעמען:

לא
ניכט מן מיינעם שאנע, דאס מיך מיהנען ניכט גענייגעט:
זיא האבען מיר מיינעם פאלאסט געזעהען? חזקיה ערווידערטע,
עס איסט מין מיינעם פאלאסט געזעהען, עס איסט
מיר קאמען זיא צו דיר? חזקיה אנטווארטעט, זיא
הער קאמען זיא פון בבל: (מו) יעשעיה פראגטע, ווען
איז דאס וואר? ווען זיא זיך מיהנען ניכט גענייגעט,
ריקווערטע גינגע: (נא) הער פראגטע יְשַׁעְיָה בעטהעטע זו
דעם עווידען, מוכ דיסער זיי שאטטען זעהען נעהען
גראדע נורים וויכען, וועלכע ער אוך דעם גראדע־נייגער (זאג־
נען־נייגער) דעם אָחָז פאר־ווארטס געגאנגען וואר: (נב) אוך
דיסע נייט שיקטע בְּרֹאדַךְ־בַּלְאָדָן, זאהן דעם בַּלְאָדָן, קענ־ג
מן בָּבֶל, בריפע (גוּיק־וואוס־שרייבען) מוכ געשענקט אן
חזקיה. דען הער שאטטע פערנאמען, דאס חזקיה קראנק גע־
ווארען וואר: (נג) חזקיה ערווידס זיך זעהר געפֿעליג בעגען זיך,
נייגטע מיהנען זיינע גאבען שאן־קאמער, דאס נילבער, גאלד,
זיא שפעניריין, דען קאסטבארען עכטהאלצען וואר. קורץ
וואס זאבסט מן זיינען שאץ־בעמאכרן עכטהאלצען וואר. קורץ
עס וואר ניכטס מן זיינעם פאלאסט מוכ מן זיינעם גאנצען
רייכ, דאס הער מיהנען ניכט בעניגט שאטטע: (נד) היערויף
קאם הער פראפעט יְשַׁעְיָה זו דעם קענ־ג חזקיה, מוכ פרא־
גטע מיהן, וואס שאטטען דיסע זייטע מויס־זו־ריכטען? מוכ וואו
הער קאמען זיא זו דיר? חזקיה אנטווארטעט, זיא קאמען
מויס פערנעם אבען, מויס בָּבֶל: (נה) יענער פראגטע, וואס
האבען זיא מן דיינעם פאלאסט געזעהען? חזקיה ערווידערטע,
זיא האבען אלעס מין מיינעם שאצע געזעהען, עס איסט
ניכטס מן מיינעם שאצע, דאס מיך מיהנען ניכט גענייגעט:

6 יהוה: והספתי על־ימיך חמש עשרה שנה ומכף
מלך־אשור אצילך ואת העיר הזאת וגנותי על־
7 העיר הזאת למעני ולמען דוד עבדי: ויאמר
ישעיהו קחו דבלת תאנים ויקחו וישימו על־השחין
8 וייחי: ויאמר חזקיהו אל־ישעיהו מה אות כי־
ירפא יהוה לי ועליתי ביום השלישי בית יהוה:
9 ויאמר ישעיהו זה־לך האות מאת יהוה כי יעשה
יהוה את־הדבר אשר דבר הלך הצל עשר מעלות
י אם־ישוב עשר מעלות: ויאמר יחזקיהו נקל
לצלל לנטות עשר מעלות לא כי ישוב הצל
11 אחרנית עשר מעלות: ויקרא ישעיהו הנביא אל־
יהוה וישב את־הצל במעלות אשר ירדה במעלות
אחז אחרנית עשר מעלות:
12 בעת ההיא שלח ברואדך בלאדן
בן־בלאדן מלך־בבל ספרים ומנחה אל־חזקיהו כי
13 שמע כי חלה חזקיהו: וישמע עליהם חזקיהו
וירא אם את־כל־בית נכתה את־הכסף ואת־הזהב
ואת־הבשמים ואת שמן הטוב ואת בית כליו
ואת כל־אשר נמצא באוצרתיו לא־היה דבר אשר
14 לא־הראם חזקיהו בביתו ובכל־ממשלתו: ויבא
ישעיהו הנביא אל־המלך חזקיהו ויאמר אליו
מה־אמרו האנשים האלה ומאין באו אליך
טו ויאמר חזקיהו מארץ רחוקה באו מבבל: ויאמר
מה ראו בביתך ויאמר חזקיהו את כל־אשר בביתי
ראו לא־היה דבר אשר לא־הראיתים באוצרתי:

16 וַיֹּאמֶר יְשַׁעְיָהוּ אֶל־חִזְקִיָּהוּ
17 שְׁמַע דְּבַר־יְהוָה׃ הִנֵּה יָמִים בָּאִים וְנִשָּׂא ׀ כָּל־אֲשֶׁר
בְּבֵיתֶךָ וַאֲשֶׁר אָצְרוּ אֲבֹתֶיךָ עַד־הַיּוֹם הַזֶּה בָּבֶלָה
18 לֹא־יִוָּתֵר דָּבָר אָמַר יְהוָה׃ וּמִבָּנֶיךָ אֲשֶׁר יֵצְאוּ
מִמְּךָ אֲשֶׁר תּוֹלִיד יִקָּחוּ וְהָיוּ סָרִיסִים בְּהֵיכַל מֶלֶךְ
19 בָּבֶל׃ וַיֹּאמֶר חִזְקִיָּהוּ אֶל־יְשַׁעְיָהוּ טוֹב דְּבַר־יְהוָה
אֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אִם־שָׁלוֹם וֶאֱמֶת יִהְיֶה
כ בְּיָמָי׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי חִזְקִיָּהוּ וְכָל־גְּבוּרָתוֹ וַאֲשֶׁר עָשָׂה
אֶת־הַבְּרֵכָה וְאֶת־הַתְּעָלָה וַיָּבֵא אֶת־הַמַּיִם הָעִירָה
הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
21 יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב חִזְקִיָּהוּ עִם־אֲבֹתָיו וַיִּמְלֹךְ מְנַשֶּׁה
בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

Cap. XXI. כא

נא

א בֶּן־שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה מְנַשֶּׁה בְּמָלְכוֹ וַחֲמִשִּׁים
וְחָמֵשׁ שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֶפְצִי־בָהּ׃
2 וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ
3 יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃ וַיָּשָׁב וַיִּבֶן אֶת־הַבָּמוֹת
אֲשֶׁר אִבַּד חִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיָּקֶם מִזְבְּחוֹת לַבַּעַל וַיַּעַשׂ
אֲשֵׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחְאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחוּ
4 לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם׃ וּבָנָה מִזְבְּחֹת
בְּבֵית יְהוָה אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה בִּירוּשָׁלִַם אָשִׂים אֶת־
ה שְׁמִי׃ וַיִּבֶן מִזְבְּחוֹת לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם בִּשְׁתֵּי
6 חַצְרוֹת בֵּית־יְהוָה׃ וְהֶעֱבִיר אֶת־בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנֵן
וְנִחֵשׁ וְעָשָׂה אוֹב וְיִדְּעֹנִים הִרְבָּה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי
7 יְהוָה לְהַכְעִיס׃ וַיָּשֶׂם אֶת־פֶּסֶל הָאֲשֵׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה

---

v. 18. יקחו קרי v. 19. פתח באתנח בבית

(יו) דא זאגט ישעיה נו חזקיה, הערע דיא וואָרט דעס
עוּיבגען: (יז) עס וועלד מיינע נייט קאָמען, וואָ מאָן אַלעס וואָס
מין דייטעס פאַטאַסטע איסט, מוכ וואָס דייטע פֿאַרפֿאַהרען בים
אוף דיסען טאָג בעזאַמאַנען, נאָך בָּבֶל וועג־פֿיהרען וועלד·
עס וועלד ניכטס מיבריג בלייבען וועדדען · שפריכט דער עוּיבג:
(יח) זעלבסט פֿון דייטען כאָ־קאָמאַן, דיא פֿון דיר ענטשפריסען
וועדדען, דיא זוא נייבען וועלסט, וועלד מאָן מאַכערע אוּיט נעמ־
מען, אוּם הוף־דיכנער נו וועדדען, אין דעם פּאַלאַסטע דעס
קעניגעס פֿון בָּבֶל: (יט) חִזְקִיָּה גאָב דעם ישַׁעְיָה נור טאָנ־
וואָרט, גנאַדיג איסט דער אוּיס־שפרוך דעס עוּיבגען, דען זוא
פֿערקינדיגעט האָסט · יא וואָהרליך, פֿרידע אר פֿאָרט, וועלן כאָ
דיסעק, דאָך פֿרידע מוכ זיכערהייט אין מיינען טאָגען בלייבען וועלד:
(כ) דעס חִזְקִיָּה מיבריגע בעשיכטע, פֿוּל מיינע גראָסען טהאַטען,
וויא אוּיך פֿון דעס טייכ, מוכ דער וואַסער־לייטונג, דיא אר
מאַכטען יס, וואָרוך ער דאָס וואַסער אין דיא שטאָדט לייטעטע ·
דיסעס פֿוּל יהוּדָה: (כא) חִזְקִיָּה ענטשלאָף נו זיינען פֿאָטערן,
מוכ זיין זאָהן מְנַשֶּׁה קאָם נאָך אים נו דער רעגירונג:

קאַפּיטעל כא

(א) מנשה וואר נוועלף יאָהר אוּט, בייא דעם פֿאָטערטיט זיינער
רעגירונג, מוכ פֿינף מוכ פֿינפציג יאָהרע רעגירטע ער אין
יְרוּשָׁלַיִם · זיינע מוטטער היס חֶפְצִי־בָה: (ב) ער טהאָט
בעסעס אין דען אויגען דעס עוּיגען, אַהאָטע דען גרייעלען דער
פֿעלקער נאָך, וועלכע דער עוּיגע פֿאָר יִשְׂרָאֵל אויסגעטריבען
האָטטע, (ג) ער יס דיא אַפּפֿער־העהען וויעדער אוּיף־בויען,
וועלכע זיין פֿאָטער חִזְקִיָּה נערשטערעט האָטטע · עריכטעטע
דעם בַּעַל אוֹטאָרע, זעגטע מיינען האַין אן, וויא אַחְאָב, דער
קעניג פֿון יִשְׂרָאֵל גטהאָן · פֿערעהרטע דאָס גאַנצע העער
דעס היממעלס, מוכ דיהנטע אַיהם: (ד) זעלבסט אין דעם טעמ־
פעל דעס עוּיגען בויטע ער אוֹטאָרע, אין יְרוּשָׁלַיִם, וואָפֿאַן
דער עוּיגע בעשפראָכען, עס זאָל נור מיינען נאַמען טרָאגען:
(ה) זעלבסט היער בויטע ער אוֹטאָרע, דעם גאַנצען היממעס־
העערע, אין בייידען פֿאָר־העפֿען דעס טעמפעס: (ו) ער פֿיהר־
טע אוּיך זיינען זאָהן דורך דאָס פֿייער · יס וואָלקען־בעזוועגרנען
דייטען, שלאָגען בעשוועהרען · (אוּיך מבערגלייבישע פֿאַרבעריי־
טונגען האָטטען) שפּאַסטע טאָלטען־בעשוועהרער מוכ שווארץ־
קינסטלער אן · קורץ ער בעפֿליס זיך, דאָס בעסע אין דען אויגען
דעס עוּיגען, מיהם נוס טרָאָנ, נו פֿערפֿליכטיגען: (ז) זא
שטעלטע

בַּבַּיִת אֲשֶׁר אָמַר יְהוָה אֶל־דָּוִד וְאֶל־שְׁלֹמֹה בְּנוֹ
בַּבַּיִת הַזֶּה וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי מִכֹּל שִׁבְטֵי
8 יִשְׂרָאֵל אָשִׂים אֶת־שְׁמִי לְעוֹלָם׃ וְלֹא אֹסִיף לְהָנִיד
רֶגֶל יִשְׂרָאֵל מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לַאֲבוֹתָם רַק׃
אִם־יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר־צִוִּיתִים וּלְכָל־הַתּוֹרָה
9 אֲשֶׁר־צִוָּה אֹתָם עַבְדִּי מֹשֶׁה׃ וְלֹא שָׁמְעוּ וַיַּתְעֵם
מְנַשֶּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת־הָרָע מִן־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד
יְהוָה מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל׃

י וַיְדַבֵּר יְהוָה בְּיַד־עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים
11 לֵאמֹר׃ יַעַן אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה מֶלֶךְ־יְהוּדָה הַתֹּעֵבוֹת
הָאֵלֶּה הֵרַע מִכֹּל אֲשֶׁר־עָשׂוּ הָאֱמֹרִי אֲשֶׁר לְפָנָיו
וַיַּחֲטֵא גַם־אֶת־יְהוּדָה בְּגִלּוּלָיו׃
12 לָכֵן כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הִנְנִי מֵבִיא רָעָה עַל־יְרוּשָׁלַם וִיהוּדָה אֲשֶׁר
13 כָּל־שֹׁמְעָיו תִּצַּלְנָה שְׁתֵּי אָזְנָיו׃ וְנָטִיתִי עַל־יְרוּשָׁלַם
אֶת קַו שֹׁמְרוֹן וְאֶת־מִשְׁקֹלֶת בֵּית אַחְאָב וּמָחִיתִי
אֶת־יְרוּשָׁלַם כַּאֲשֶׁר־יִמְחֶה אֶת־הַצַּלַּחַת מָחָה וְהָפַךְ
14 עַל־פָּנֶיהָ׃ וְנָטַשְׁתִּי אֶת־שְׁאֵרִית נַחֲלָתִי וּנְתַתִּים
בְּיַד אֹיְבֵיהֶם וְהָיוּ לְבַז וְלִמְשִׁסָּה לְכָל־אֹיְבֵיהֶם׃
טו יַעַן אֲשֶׁר עָשׂוּ אֶת־הָרַע בְּעֵינַי וַיִּהְיוּ מַכְעִסִים אֹתִי
מִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר יָצְאוּ אֲבוֹתָם מִמִּצְרַיִם וְעַד הַיּוֹם
16 הַזֶּה׃ וְגַם דָּם נָקִי שָׁפַךְ מְנַשֶּׁה הַרְבֵּה מְאֹד עַד
אֲשֶׁר־מִלֵּא אֶת־יְרוּשָׁלַם פֶּה לְפֶה לְבַד מֵחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר
17 הֶחֱטִיא אֶת־יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה׃ וְיֶתֶר
דִּבְרֵי מְנַשֶּׁה וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְחַטָּאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא

לוי

מְנַשֶּׁה, וואָס ער אַליין אויסערגעמאַכט, מוז זייער זינדען, אַז ער האָט אויך דעם עוויגען: (יז) דיא מיבריגע געשיכטע דעס לעבענס מְנַשֶּׁה'ס ענדע בים נו דעם אַנדערן טהיל פֿון דעם בוך מיט אַנדעטונגען, וואָס ער אַליין האָט אויפֿגעשריבען, אויך אין דיא כראָניק דער קיניגע פֿון יְהוּדָה: (יח) מיט מְנַשֶּׁה האָט עס זיך אַזוי פֿערהאַלטען, אַז ער איז נאָך דעם טויט אין זיין האָז באַגראָבען געוואָרען, אין דעם גאָרטען פֿון זיין האָז, אין דעם גאָרטען עֻזָּא, וואָס איז אויך אַליין אַ קיניג געוואָרען נאָך אַמוֹן זיין זוהן: (יט) אַמוֹן איז צוויי אונד צוואַנציג יאָהר אַלט געוואָרען, ווען ער האָט אָנגעהויבען צו קיניגען, אונד האָט צוויי יאָהר לאַנג אין יְרוּשָׁלַיִם קיניג געוועזען. זיין מוטער האָט מְשֻׁלֶּמֶת גיהייסען, אַ טאָכטער פֿון הָרוּץ פֿון יָטְבָּה: (כ) אַמוֹן האָט אויך גוט גיטהאָן פֿאָר גאָט, אַזוי ווי זיין פֿאָטער מְנַשֶּׁה גיטהאָן האָט: (כא) ער האָט אויך אַלע אָפֿגעטעטער, וואָס זיין פֿאָטער האָט אָנגעבעטען, אויך אָנגעבעטען, אונד האָט זיי אויך אָנגעבעטען: (כב) ער האָט יְהוָה, דעם גאָט זיינע פֿאָטער, פֿערלאָזען, אונד האָט נישט אין דעם וועג יְהוָה'ס גיגאַנגען: (כג) דיא קנעכטע אַמוֹן'ס האָבען אַן אים פֿערראָטהען, אונד האָבען אים אין זיין אייגען האָז אומגעבראַכט: (כד) אָבער דיא לייט פֿון דעם לאַנד האָבען אַלע דיא, וועלכע האָבען אַן דעם קיניג אַמוֹן פֿערראָטהען, אומגעבראַכט, אונד האָבען דעם זוהן יאֹשִׁיָּהוּ אַן זיין שטעלע צום קיניג גימאַכט: (כה) דיא מיבריגע געשיכטע פֿון אַמוֹן'ס לעבען אונד וועזען שטעהען אויך אין דיא כראָניק דער קיניגע פֿון יְהוּדָה: (כו) ער האָט אויך אין דעם גאָרטען עֻזָּא זיין גראַב גיהאַט, אין דעם גאָרטען, וואָס מען האָט אים אַליין גימאַכט. אונד זיין זוהן יאֹשִׁיָּהוּ האָט אַן זיין שטעלע אָנגעהויבען צו קיניגען: (כז) יאֹשִׁיָּהוּ איז אַכט אונד צוואַנציג יאָהר אַלט געוואָרען, ווען ער האָט אָנגעהויבען צו קיניגען, אונד האָט איין אונד דרייסיג יאָהר לאַנג אין יְרוּשָׁלַיִם קיניג געוועזען. זיין מוטער האָט יְדִידָה גיהייסען, אַ טאָכטער עֲדָיָה'ס פֿון בָּצְקַת: (כח) יאֹשִׁיָּהוּ האָט אויך גוט גיטהאָן פֿאָר גאָט, אַזוי ווי זיין פֿאָטער דָּוִד גיטהאָן האָט, אונד האָט זיך נישט אַפֿגעקעהרט, ניטהער צו דער רעכטען האַנד נאָך צו דער לינקען האַנד: (כט) אין זיינע טעגע, אין דעם יאָהר פֿון זיין רעגירונג, האָט פַּרְעֹה נְכוֹ, דער קיניג פֿון מִצְרַיִם, אַן דעם קיניג פֿון אַשּׁוּר, דעם גרויסען טהאָל פֿון פְּרָת, אונד האָט אַן דעם קיניג יאֹשִׁיָּהוּ אַ קריג אָנגעהויבען: (ל) אונד פַּרְעֹה נְכוֹ האָט יאֹשִׁיָּהוּ אין מְגִדּוֹ אומגעבראַכט, אַז ער האָט אים נאָך נישט לאַנג גיזעהען. (לא) אונד יאֹשִׁיָּהוּ'ס קנעכטע האָבען אים אויף אַן וואָגען אַהער אין יְרוּשָׁלַיִם גיבראַכט, אונד האָבען אים אין זיין אייגען גראַב בעגראָבען. אונד דער פֿאָלק דעס לאַנדעס האָט יְהוֹאָחָז, דעם זוהן יאֹשִׁיָּהוּ'ס, גינאָמען, אונד האָט אים אַן זיין פֿאָטער'ס שטעלע צום קיניג גימאַכט אין יְרוּשָׁלַיִם: (לב) יְהוֹאָחָז איז דרייא אונד צוואַנציג יאָהר אַלט געוואָרען, ווען ער האָט אָנגעהויבען צו קיניגען, אונד האָט דרייא מאָנאַטע לאַנג אין יְרוּשָׁלַיִם קיניג געוועזען. זיין מוטער האָט חֲמוּטַל גיהייסען, אַ טאָכטער יִרְמְיָה'ס פֿון לִבְנָה: (לג) יְהוֹאָחָז האָט אויך שלעכט גיטהאָן פֿאָר גאָט, אַזוי ווי אַלע זיינע פֿאָטער גיטהאָן האָבען: (לד) פַּרְעֹה נְכוֹ האָט אים אין דעם לאַנד חֲמָת אין רִבְלָה גיפֿאַנגען גענוֹמען, אַז ער האָט נישט מעהר לאַנג אין יְרוּשָׁלַיִם קיניג געוועזען, אונד האָט דעם לאַנד אַן אַ שטראָף פֿאַר זיין זינדען אַ סומע פֿון הונדערט טהאָלענט זילבער אונד איין טהאָלענט גאָלד אויפֿגעלעגט: (לה) אונד פַּרְעֹה נְכוֹ האָט אַליאָקִים, דעם זוהן יאֹשִׁיָּהוּ'ס, אַן זיין פֿאָטער'ס שטעלע צום קיניג גימאַכט, אונד האָט זיין נאָמען אין יְהוֹיָקִים פֿערוואַנדעלט. אָבער יְהוֹאָחָז האָט ער מיט זיך גינאָמען, אונד ער איז אין מִצְרַיִם גיקאָמען, אונד איז דאָרט אויך גישטאָרבען: (לו) יְהוֹיָקִים איז פֿינף אונד צוואַנציג יאָהר אַלט געוואָרען, ווען ער האָט אָנגעהויבען צו קיניגען, אונד האָט עלף יאָהר לאַנג אין יְרוּשָׁלַיִם קיניג געוועזען. זיין מוטער האָט זְבוּדָה גיהייסען, אַ טאָכטער פְּדָיָה'ס פֿון רוּמָה: (לז) יְהוֹיָקִים האָט אויך שלעכט גיטהאָן פֿאָר גאָט, אַזוי ווי אַלע זיינע פֿאָטער גיטהאָן האָבען:

(א) אין זיינע טעגע, אין דעם יאָהר פֿון זיין רעגירונג, האָט נְבוּכַדְנֶאצַּר, דער קיניג פֿון בָּבֶל, זאָלכע גרייעל־טהאָטען אויפֿגעטהאָן: (ב) ער האָט יְהוֹיָקִים אַ זאָלד אויפֿגעלעגט, אונד האָט אים אַן אַ קייט אין דעם טורך זיינע פֿערזאָלדעטען גאָלגעבעדעס זאָגען:

שמעה קרי v. 12. קמץ בז"ק v. 9.

הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יְהוּדָה׃ וַיִּשְׁכַּב מְנַשֶּׁה עִם־אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֶר בְּגַן־בֵּיתוֹ 18
בְּגַן־עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ אָמוֹן בְּנוֹ תַּחְתָּיו׃

בֶּן־עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה 19
אָמוֹן בְּמָלְכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ
מְשֻׁלֶּמֶת בַּת־חָרוּץ מִן־יָטְבָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי כ
יְהוָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה אָבִיו׃ וַיֵּלֶךְ בְּכָל־ 21
הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר־הָלַךְ אָבִיו וַיַּעֲבֹד אֶת־הַגִּלּוּלִים אֲשֶׁר־
עָבַד אָבִיו וַיִּשְׁתַּחוּ לָהֶם׃ וַיַּעֲזֹב אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵי 22
אֲבֹתָיו וְלֹא הָלַךְ בְּדֶרֶךְ יְהוָה׃ וַיַּקְשְׁרוּ עַבְדֵי־אָמוֹן 23
עָלָיו וַיָּמִיתוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ׃ וַיַּךְ עַם־הָאָרֶץ אֶת 24
כָּל־הַקֹּשְׁרִים עַל־הַמֶּלֶךְ אָמוֹן וַיַּמְלִיכוּ עַם־הָאָרֶץ
אֶת־יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי אָמוֹן אֲשֶׁר כה
עָשָׂה הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
יְהוּדָה׃ וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בְקִבְרָתוֹ בְּגַן־עֻזָּא וַיִּמְלֹךְ 26
יֹאשִׁיָּהוּ בְנוֹ תַּחְתָּיו׃

כב Cap. XXII.

בֶּן־שְׁמֹנֶה שָׁנָה יֹאשִׁיָּהוּ בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשִׁים וְאַחַת א
שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִָם וְשֵׁם אִמּוֹ יְדִידָה בַּת־עֲדָיָה
מִבָּצְקַת׃ וַיַּעַשׂ הַיָּשָׁר בְּעֵינֵי יְהוָה וַיֵּלֶךְ בְּכָל־דֶּרֶךְ 2
דָּוִד אָבִיו וְלֹא־סָר יָמִין וּשְׂמֹאול׃
וַיְהִי בִּשְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ שָׁלַח הַמֶּלֶךְ 3
אֶת־שָׁפָן בֶּן־אֲצַלְיָהוּ בֶּן־מְשֻׁלָּם הַסֹּפֵר בֵּית יְהוָה
לֵאמֹר׃ עֲלֵה אֶל־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְיִתֻּם אֶת־ 4
הַכֶּסֶף הַמּוּבָא בֵּית יְהוָה אֲשֶׁר אָסְפוּ שֹׁמְרֵי הַסַּף

דיא ער בעגאַנגען, מיסט מען דען יאָהר־ביכערן דער קעניגע
פֿאָן יהודה בעשריבען: (יח) מְנַשֶּׁה ענטשלאָפֿ נו זיינען פֿאָטערן,
מוּבד וואָרד מען דעם גאַרטען זיינעס פֿאַלאַסטעס בעגראָבען,
נעמליך מען דעם גאַרטען דעס עֻזָּא. נאָך אים קאָם זיין זאָהן
אָמון נו דער רעגירונג: (יט) אָמוֹן וואָר נוויא מוּבד נוואַנציג
יאָהרע אָלט, בייא דעם אַנטריט זיינער רעגירונג, מוּבד רעגירטע
מען ירושָׁלַיִם נוויא יאָהרע. זיינע מוטטער היס מְשֻׁלֶּמֶת,
מוּבד וואָר מיינע טאָכטער דעס חָרוּץ, מוס יָטְבָה: (כ) ער
טהאָט בעסעס מען דען מוּגען דעס עוויגען, וויא זיין פֿאָטער
מְנַשֶּׁה: (כא) ער וואַנדעלטע עבען דען וועג, וועלכען זיין
פֿאָטער גענאַנגען, דיענטע עבען דען אַפֿגעטעטטע גאָטען,
וועלכען זיין פֿאָטער גענדיעטע, מוּבד בעטהעטע זיא אָן: (כב) ער
פֿערלים דען עוויגען, זיינער פֿאָטער גאָטט, מוּבד וואַנדעלטע
ניכט מען זיינעס וועגע: (כג) זיינע דיענער פֿערשוואָהרען זיך
וויידער מיהן, מוּבד ברַאַכטען מיהן מוּס, מן זיינעס פֿאַלאַסטעס:
(כד) אַבער דאָס פֿאָלק דעס לאַנדעס שלוּג פֿערשוואָהרען
שטעלוּג זיינען מיהן יאָשִׁיָּהוּ מוּס דען טהראָן: (כה) דיא מיבריגע
בעשיכטע דעס אָמון הין־ריכטען, מוּבד וועלטע אוּס־גענייכנעט
מוּבד וואָרד מען דעם גאַרטען דעס עֻזָּא. מוּבד
זיין זאָהן יאָשִׁיָּהוּ וואָרד נאָך מיהם קעניג:

קאַפּיטעל כב

(א) יאָשִׁיָּהוּ וואָר אַכט יאָהרע אַלט, אַוס עך דיא רעגירונג אַנ־
טראָט, מוּבד רעגירטע נוויא אוּ מוּבד דרייסיג יאָהרע מען ירושָׁלַיִם.
זיינע מוטטער היס יְדִידָה, מוּבד וואָר מיינע טאָכטער דעס
עֲדָיָה מוס בָּצְקַת: (ב) ער טהאָט וואָס רעכט מיסט מען דען
מוּגען דעס עוויגען, בעטראָט דען וועג זיינעס שטאַם־פֿאָטערס
דָּוִד, אָהנע אַבצוּוייכען רעכטס אָדער לינקס אַב־נו־וויידער: (ג) מען
דעם אַכטעהענטען יאָהרע זיינער רעגירונג שיקטע ער דען
גאָטענאַנטען יאָשִׁיָּהוּ, זאָהן דעס אַצַלְיָה, זאָהן דעס מְשֻׁלָּם,
געהיימ־שרייבער שָׁפָן, זאָהן דעס אַצַלְיָה, מיט דעם מוּיפֿטראָג: (ד) גענע
מען דען טעמפעל דעס עוויגען, מיט דעם מוּיפֿטראָג: (ד) גענע
היגאוּף נו דעם הָאהען פריסטער חִלְקִיָּה, ער מעכטע דאָס
גאָלד גאָנזוּך נאָהוּן, וועלכעס מען דען טעמפעל גענראָכט וויר־
דאָס נעמליך דיא טהאָר־היטהער פֿאָן דעם פֿאָלק גענוממען
האָבען:

ה מֵאֵת הָעָם׃ וְיִתְּנֻהָ עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמְפֻקָּדִים
בְּבֵית יְהוָה וְיִתְּנוּ אֹתוֹ לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר בְּבֵית
6 יְהוָה לְחַזֵּק אֶת־בֶּדֶק הַבָּיִת׃ לְחָרָשִׁים וְלַבֹּנִים
וְלַגֹּדְרִים וְלִקְנוֹת עֵצִים וְאַבְנֵי מַחְצֵב לְחַזֵּק אֶת־
7 הַבָּיִת׃ אַךְ לֹא־יֵחָשֵׁב אִתָּם הַכֶּסֶף הַנִּתָּן עַל־יָדָם
8 כִּי בֶאֱמוּנָה הֵם עֹשִׂים׃ וַיֹּאמֶר חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן
הַגָּדוֹל אֶל־שָׁפָן הַסֹּפֵר סֵפֶר הַתּוֹרָה מָצָאתִי בְּבֵית
יְהוָה וַיִּתֵּן חִלְקִיָּהוּ אֶת־הַסֵּפֶר אֶל־שָׁפָן וַיִּקְרָאֵהוּ׃
9 וַיָּבֹא שָׁפָן הַסֹּפֵר אֶל־הַמֶּלֶךְ וַיָּשֶׁב אֶת־הַמֶּלֶךְ דָּבָר
וַיֹּאמֶר הַתֵּיכוּ עֲבָדֶיךָ אֶת־הַכֶּסֶף הַנִּמְצָא בַּבַּיִת
וַיִּתְּנֻהוּ עַל־יַד עֹשֵׂי הַמְּלָאכָה הַמְפֻקָּדִים בֵּית יְהוָה׃
י וַיַּגֶּד שָׁפָן הַסֹּפֵר לַמֶּלֶךְ לֵאמֹר סֵפֶר נָתַן לִי חִלְקִיָּה
11 הַכֹּהֵן וַיִּקְרָאֵהוּ שָׁפָן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ׃ וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ
הַמֶּלֶךְ אֶת־דִּבְרֵי סֵפֶר הַתּוֹרָה וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו׃
12 וַיְצַו הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּה הַכֹּהֵן וְאֶת־אֲחִיקָם בֶּן־שָׁפָן
וְאֶת־עַכְבּוֹר בֶּן־מִיכָיָה וְאֶת־שָׁפָן הַסֹּפֵר וְאֶת עַשָׂיָה
13 עֶבֶד־הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר׃ לְכוּ דִרְשׁוּ אֶת־יְהוָה בַּעֲדִי
וּבְעַד־הָעָם וּבְעַד כָּל־יְהוּדָה עַל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר הַנִּמְצָא
הַזֶּה כִּי־גְדוֹלָה חֲמַת יְהוָה אֲשֶׁר־הִיא נִצְתָּה בָּנוּ
עַל אֲשֶׁר לֹא־שָׁמְעוּ אֲבֹתֵינוּ עַל־דִּבְרֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה
14 לַעֲשׂוֹת כְּכָל־הַכָּתוּב עָלֵינוּ׃ וַיֵּלֶךְ חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן
וַאֲחִיקָם וַעַכְבּוֹר וְשָׁפָן וַעֲשָׂיָה אֶל־חֻלְדָּה הַנְּבִיאָה
אֵשֶׁת׀ שַׁלֻּם בֶּן־תִּקְוָה בֶּן־חַרְחַס שֹׁמֵר הַבְּגָדִים
וְהִיא יֹשֶׁבֶת בִּירוּשָׁלַ͏ִם בַּמִּשְׁנֶה וַיְדַבְּרוּ אֵלֶיהָ׃
טו וַתֹּאמֶר אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אִמְרוּ

---

ibid. בית קרי v. 5. ויתנוהו קרי לאיש

ז עוּבג, דער גאָט פֿון ישׂראל, זאָגט דעם מאַנבע, דער מיך
8 מיהר: (טו) זיא גאָב מיהנען נור מנטוואָרט, זי שפּריכט דער
ירושלַים מן דער פֿאַרשטאָט וואָהנטט, מוכ רעדענטן מיט
דעם מאַנבע, דער מיך גשיקט האָט צו אייך: (טז) אַזוי זאָגט
גאָט, דער גאָט ישׂראל, זאָגט דעם מאַנבע, דער מיך
גשיקט האָט צו אייך: (יז) דעם גאַנצן וואָרט, וואָס דער
קיניג פֿון יהודה גשריבען האָט, וועגען דעם וואָס זיא
מיך פֿערלאָזען האָבען, אוּן רויכערוואַרק פֿאַר אַנדערע
גאָטער אויפֿגעפֿירט האָבען, אוּן מיך מיט אַלע זייערע
ווערק צו צאָרן גשיקט האָבען, דעריבער וועט זיך מיין
צאָרן אויף דעם אָרט אוּן אויף דעם פֿיה נישט לעשען:
(יח) אָבער צו דעם קיניג פֿון יהודה, וואָס אייך גשיקט
האָט, מיך צו פֿרעגען, אַזוי זאָלט איהר צו אים זאָגען:
אַזוי זאָגט גאָט, דער גאָט ישׂראל, וועגען דעם וואָרט,
וואָס איהר האָט גהערט: (יט) וויל דיין הערץ וויך גע-
רירט האָט, אוּן דוּ דיך פֿאָר גאָט גדעמיטיגט האָסט, אז
דוּ האָסט גהערט וואָס איך וועגען דעם אָרט אוּן וועגען
דעם פֿיה גרעדט האָבע, אז זיא זאָלען פֿערוויסט אוּן
פֿערפֿלוכט ווערדען, אוּן דוּ האָסט דיין קליידער צע-
רישׂען אוּן פֿאָר מיר וויינט, אוּן דוּ האָסט מיך אויך
גהערט, זאָגט גאָט: (כ) דרוּם זיהע איך וויל דיך צו
דיינע פֿעטער פֿערזאַמלען, אוּן דוּ וועסט אין דיין גרַב
מיט פֿרידען גלעגט ווערדען, אוּן דיינע אויגען זאָלען
נישט אַלע דאָס אוּנגליק זעהען, וואָס איך וועל איבער
דעם אָרט ברינגען. אוּן זיא האָבען דעם קיניג וואָרט
וויידער גבראַכט.

(כא) אוּן דער קיניג האָט גשיקט אוּן האָט אַלע
עלטסטע פֿון יהודה אוּן ירושלַים צוזאַמען גרופֿען:
(כב) אוּן דער קיניג האָט אַרויף גשטיגען אין גאָטס
הויז, אוּן אַלע מאַנער פֿון יהודה אוּן אַלע וואוינער
פֿון ירושלַים מיט אים, אוּן דער פּריסטער, אוּן דער
פּראָפֿעטען חלקיה, דער פּרויא דעם שלם, זאָהן דעם
תקוה, זאָהן דעם חרחס, דעם קליידער-היטהערס, זיא מיט
ירושלַים מן דער פֿאַרשטאָט וואָהנטט, מוכ רעדענטן מיט
מיהר: (טו) זיא גאָב מיהנען נור מנטוואָרט, זי שפּריכט דער
ז עוּבג, דער גאָט פֿון ישׂראל, זאָגט דעם מאַנבע, דער מיך
8 גשיקט האָט צו אייך: (טז) אַזוי זאָגט גאָט, דער גאָט
ישׂראל, זאָגט דעם מאַנבע, דער מיך גשיקט האָט צו
אייך: (יז) דעם גאַנצן וואָרט, וואָס דער קיניג פֿון
יהודה גשריבען האָט, וועגען דעם וואָס זיא מיך פֿער-
לאָזען האָבען, אוּן רויכערוואַרק פֿאַר אַנדערע גאָטער
אויפֿגעפֿירט האָבען, אוּן מיך מיט אַלע זייערע ווערק
צו צאָרן גשיקט האָבען, דעריבער וועט זיך מיין צאָרן
אויף דעם אָרט אוּן אויף דעם פֿיה נישט לעשען:
(יח) אָבער צו דעם קיניג פֿון יהודה, וואָס אייך גשיקט
האָט, מיך צו פֿרעגען, אַזוי זאָלט איהר צו אים זאָגען:
אַזוי זאָגט גאָט, דער גאָט ישׂראל, וועגען דעם וואָרט,
וואָס איהר האָט גהערט: (יט) וויל דיין הערץ וויך גע-
רירט האָט, אוּן דוּ דיך פֿאָר גאָט גדעמיטיגט האָסט, אז
דוּ האָסט גהערט וואָס איך וועגען דעם אָרט אוּן וועגען
דעם פֿיה גרעדט האָבע, אז זיא זאָלען פֿערוויסט אוּן
פֿערפֿלוכט ווערדען, אוּן דוּ האָסט דיין קליידער צע-
רישׂען אוּן פֿאָר מיר וויינט, אוּן דוּ האָסט מיך אויך
גהערט, זאָגט גאָט: (כ) דרוּם זיהע איך וויל דיך צו
דיינע פֿעטער פֿערזאַמלען, אוּן דוּ וועסט אין דיין גרַב
מיט פֿרידען גלעגט ווערדען, אוּן דיינע אויגען זאָלען
נישט אַלע דאָס אוּנגליק זעהען, וואָס איך וועל איבער
דעם אָרט ברינגען. אוּן זיא האָבען דעם קיניג וואָרט
וויידער גבראַכט.

(כא) אוּן דער קיניג האָט גשיקט אוּן האָט אַלע
עלטסטע פֿון יהודה אוּן ירושלַים צוזאַמען גרופֿען:
(כב) אוּן דער קיניג האָט אַרויף גשטיגען אין גאָטס
הויז, אוּן אַלע מאַנער פֿון יהודה אוּן אַלע וואוינער
פֿון ירושלַים מיט אים, אוּן דער פּריסטער, אוּן דער
פּראָפֿעטען חלקיה, דער פּרויא דעם שלם, זאָהן דעם
תקוה, זאָהן דעם חרחס, דעם קליידער-היטהערס, זיא מיט

16 לָאִישׁ אֲשֶׁר־שָׁלַח אֶתְכֶם אֵלָי׃ כֹּה אָמַר יְהוָה הִנְנִי
מֵבִיא רָעָה אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו אֵת כָּל־
דִּבְרֵי הַסֵּפֶר אֲשֶׁר קָרָא מֶלֶךְ יְהוּדָה׃ תַּחַת ׀ אֲשֶׁר 17
עֲזָבוּנִי וַיְקַטְּרוּ לֵאלֹהִים אֲחֵרִים לְמַעַן הַכְעִסֵנִי בְּכֹל
מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם וְנִצְתָּה חֲמָתִי בַּמָּקוֹם הַזֶּה וְלֹא
תִכְבֶּה׃ וְאֶל־מֶלֶךְ יְהוּדָה הַשֹּׁלֵחַ אֶתְכֶם לִדְרֹשׁ 18
אֶת־יְהוָה כֹּה תֹאמְרוּ אֵלָיו כֹּה־אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי
יִשְׂרָאֵל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁמָעְתָּ׃ יַעַן רַךְ־לְבָבְךָ 19
וַתִּכָּנַע ׀ מִפְּנֵי יְהוָה בְּשָׁמְעֲךָ אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עַל־הַמָּקוֹם
הַזֶּה וְעַל־יֹשְׁבָיו לִהְיוֹת לְשַׁמָּה וְלִקְלָלָה וַתִּקְרַע אֶת־
בְּגָדֶיךָ וַתִּבְכֶּה לְפָנָי וְגַם אָנֹכִי שָׁמַעְתִּי נְאֻם־יְהוָה׃
לָכֵן הִנְנִי אֹסִפְךָ עַל־אֲבֹתֶיךָ וְנֶאֱסַפְתָּ אֶל־קִבְרֹתֶיךָ כ
בְּשָׁלוֹם וְלֹא־תִרְאֶינָה עֵינֶיךָ בְּכֹל הָרָעָה אֲשֶׁר־
אֲנִי מֵבִיא עַל־הַמָּקוֹם הַזֶּה וַיְשִׁבוּ אֶת־הַמֶּלֶךְ
דָּבָר׃

כג Cap. XXIII.

כג

א* וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ וַיֶּאֱסְפוּ אֵלָיו כָּל־זִקְנֵי יְהוּדָה וִירוּשָׁלִָם׃
2 וַיַּעַל הַמֶּלֶךְ בֵּית־יְהוָה וְכָל־אִישׁ יְהוּדָה וְכָל־יֹשְׁבֵי
יְרוּשָׁלִַם אִתּוֹ וְהַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִיאִים וְכָל־הָעָם לְמִקָּטֹן
וְעַד־גָּדוֹל וַיִּקְרָא בְאָזְנֵיהֶם אֶת־כָּל־דִּבְרֵי סֵפֶר הַבְּרִית
3 הַנִּמְצָא בְּבֵית יְהוָה׃ וַיַּעֲמֹד הַמֶּלֶךְ עַל־הָעַמּוּד
וַיִּכְרֹת אֶת־הַבְּרִית ׀ לִפְנֵי יְהוָה לָלֶכֶת אַחֲרֵי יְהוָה
וְלִשְׁמֹר מִצְוֹתָיו וְאֶת־עֵדוֹתָיו וְאֶת־חֻקֹּתָיו בְּכָל־לֵבָב
וּבְכָל־נֶפֶשׁ לְהָקִים אֶת־דִּבְרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת הַכְּתֻבִים
4 עַל־הַסֵּפֶר הַזֶּה וַיַּעֲמֹד כָּל־הָעָם בַּבְּרִית׃ וַיְצַו

* v. 1. הספרת יום שני של פסח

(יו) זאָ שפריכט דער עווינע, איך ברינגע
אויבער דיסען אָרט אויף ירושלים: (יז) דאַרום, דאָס זיא מיך פֿערלאָזען, אונד אַנדערען
געטטערן גערייכערט, אונד מיינען אונדווילען געריצט, דורך יעדע מיהרער
האַנדלונגען. מיין צָארן אויסט זיך אויבער דיסען אָרט ענט-
ברענט, אונד ווירד ניכט ערלעשען: (יח) ווען אַבער דען קעניג
יהודה בעטריפֿט, דער אייך בעזענדעט האָט, דען עווינגען
גאָט בעפֿראַגען, זא זאָגען אויך פֿאָלגענדעס. וועגען דער ווארטע,
דיא דוא פֿערנאָמען, זאָסט דיר דער עווינע זאָגען: (יט) ווייל
דיין הערץ ערווייכט אויסט, אונד דוא דיך פֿאָר דעם עווינגען
געדעמיטיגעט, זאָ דוא געהערעט האָסט, וואָס איך אויבער
דיסען אָרט אונד זיינע אייִנוואָהנער אויס-געשפראָכען, איהן
נעמליך זאָלען שרעקען אונד פֿלוך זאָלען, אונד ווייל דוא
דיינע קלייידער צערריסעסט, אונד פֿאָר מיר ווייניטעסט. זא האָבע
איך דיך אויך ערהערעט. שפריכט דער עווינג: (כ) איך ווערדע
דיך דאָהער זאָ דיינען פֿאָטערן הייִם נעהמען, דוא זאָלסט אין
פֿריעדען אין דיינעם גראָבע בייאַגעזעצט ווערדען, אונד דיינע
אויגען זאָלען ניכטס פֿאָר דעם אונגליקע זעהען, וואָלכעס איך
אויבער דיסען אָרט ברינגען ווערדע. זיא בראַכטען דיסע אַנט-
ווארט דעם קעניגע:

קאַפּיטעל כג

(א) דער קעניג שיקטע הין, אונד זיא זאַמלטע פֿאָר זיא דיא יהודה
אונד פֿאָר ירושלים בייא זיך פֿערזאַממלען: (ב) עד גינג דאַן
היגאויף מיט דען טעמפעל דעם עמיגען, מיט בעגלייטונג פֿאָר גאַנ-
צען אונד יהודה אונד ירושלים, דער פריסטער אונד פראָפֿעטען.
(הייליגען זאָגענאַנט) מיטער-הויפּט דעם גאַנצען פֿאָלקעס,
דעם בוכע דעם בונדעס, וועלכעס מען מיט דעם טעמפעל גאַנ-
דען האָטטע: (ג) דער קעניג שטאַנד אויף דער טהרון-זייטע,
אונד מאַכטע מיינען בונד פֿאָר דעם עווינגען, מיהם נאָך-גו-
וואַנדעלן, זייטע גאַנצען הערצען, אונד גאַנצע זעעלע, דיא בעאַכ-
טען, פֿאָר גאַנצען הערצען, אונד פֿאָר גאַנצער זעעלע. אונד
גאַנצע זאַך בעזיגעלטע דעם בונדעס גו ערפֿילען, וואָלכע מיך
דיסעם בוכע פֿאָר-גאַנצע-זיכט. דאָס גאַנצע פֿאָלק טראַט
מיך דען בונד: (ד) היעראויף בעפֿאַהל דער קעניג דעם האָהען
פריסטער

הַמֶּלֶךְ אֶת־חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל וְאֶת־כֹּהֲנֵי הַמִּשְׁנֶה
וְאֶת־שֹׁמְרֵי הַסַּף לְהוֹצִיא מֵהֵיכַל יְהוָה אֶת כָּל־
הַכֵּלִים הָעֲשׂוּיִם לַבַּעַל וְלָאֲשֵׁרָה וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם
וַיִּשְׂרְפֵם מִחוּץ לִירוּשָׁלַ͏ִם בְּשַׂדְמוֹת קִדְרוֹן וַיִּשָּׂא אֶת־
ה עֲפָרָם בֵּית־אֵל׃ וְהִשְׁבִּית אֶת־הַכְּמָרִים אֲשֶׁר נָתְנוּ
מַלְכֵי יְהוּדָה וַיְקַטֵּר בַּבָּמוֹת בְּעָרֵי יְהוּדָה וּמְסִבִּי
יְרוּשָׁלַ͏ִם וְאֶת־הַמְקַטְּרִים לַבַּעַל לַשֶּׁמֶשׁ וְלַיָּרֵחַ וְלַמַּזָּלוֹת
6 וּלְכֹל צְבָא הַשָּׁמָיִם׃ וַיּוֹצֵא אֶת־הָאֲשֵׁרָה מִבֵּית
יְהוָה מִחוּץ לִירוּשָׁלַ͏ִם אֶל־נַחַל קִדְרוֹן וַיִּשְׂרֹף אֹתָהּ
בְּנַחַל קִדְרוֹן וַיִּדֶק לְעָפָר וַיִּשְׁלֵךְ אֶת־עֲפָרָהּ עַל־קִבְרֵ
7 בְּנֵי הָעָם׃ וַיִּתֹּץ אֵת־בָּתֵּי הַקְּדֵשִׁים אֲשֶׁר בְּבֵית
יְהוָה אֲשֶׁר הַנָּשִׁים אֲרָגוֹת שָׁם בָּתִּים לָאֲשֵׁרָה׃
8 וַיָּבֵא אֶת־כָּל־הַכֹּהֲנִים מֵעָרֵי יְהוּדָה וַיְטַמֵּא אֶת־
הַבָּמוֹת אֲשֶׁר קִטְּרוּ שָׁמָּה הַכֹּהֲנִים מִגֶּבַע עַד־בְּאֵר
שֶׁבַע וַיִּתֹּץ אֶת־בָּמֹת הַשְּׁעָרִים אֲשֶׁר־פֶּתַח שַׁעַר
יְהוֹשֻׁעַ שַׂר־הָעִיר אֲשֶׁר־עַל־שְׂמֹאול אִישׁ בְּשַׁעַר
9 הָעִיר׃ אַךְ לֹא יַעֲלוּ כֹהֲנֵי הַבָּמוֹת אֶל־מִזְבַּח יְהוָה
י בִּירוּשָׁלַ͏ִם כִּי אִם־אָכְלוּ מַצּוֹת בְּתוֹךְ אֲחֵיהֶם׃ וְטִמֵּא
אֶת־הַתֹּפֶת אֲשֶׁר בְּגֵי בְנֵי־הִנֹּם לְבִלְתִּי לְהַעֲבִיר אִישׁ
11 אֶת־בְּנוֹ וְאֶת־בִּתּוֹ בָּאֵשׁ לַמֹּלֶךְ׃ וַיַּשְׁבֵּת אֶת־הַסּוּסִים
אֲשֶׁר נָתְנוּ מַלְכֵי יְהוּדָה לַשֶּׁמֶשׁ מִבֹּא בֵית־יְהוָה
אֶל־לִשְׁכַּת נְתַן־מֶלֶךְ הַסָּרִיס אֲשֶׁר בַּפְּרָוָרִים וְאֶת־
12 מַרְכְּבוֹת הַשֶּׁמֶשׁ שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֶת־הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר
עַל־הַגַּג עֲלִיַּת אָחָז אֲשֶׁר עָשׂוּ׀ מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֶת־
הַמִּזְבְּחוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה מְנַשֶּׁה בִּשְׁתֵּי חַצְרוֹת בֵּית־

יפ

וועלכע מְנַשֶּׁה אין ביידען העפֿען דעם טעמפּעלס אויפֿ־געשטעלט׀
קעניג יֹאשִׁיָּהוּ זאָל עריכטעט האָטען׃ זי ווי דיא שׂוֹטאָרע׀
דעם לאָבע׀ מיבער דעם אָבער־געבייטע דעם אָחָז׀ וועלכע דיא
יפֿ ער אין פֿייער פֿערברענענען׃ (יב) מוך דיא שׂוֹטאָרע אויפ
דעם פֿרייען טעמפּעל־קרייס׃ מוכ דיא זאָגענען־וואָגען׀
אין דעם פֿרייען טעמפּעל דעם קאָמער־העררן נָתָן־מֶלֶךְ קפּק׀
עוויגען אין דעם פֿעלד קִדְרוֹן׃ זוֹ אוֹיך דיא
דיהנסטע הין־געשטעלט האָטטען׀ וואָ אוֹך דעם טעמפּעל דעם
דעם בַּעַל׀ דעם הימעס׀ מוכ דעם גאָטעס־הערערס דעם
היימעלס אַנבעשאָפֿפֿט וואָרען׃ אוֹך פֿערברענטע זיא מוסער־
האָב יְרוּשָׁלַ͏ִם׀ אין דעם בעפֿעלד קִדְרוֹן׀ מוכ פֿיהרטע דיא
אַשׁ לאָפֿען נאָך בֵּית־אֵל׃ (ה) ער האָב אויך דיא בעטענען־
פּריסטער אויפֿ׀ וועלכע דיא קעניגע פֿאָן יְהוּדָה מיינגעוועט
האָטטען׀ אוֹך אויפֿ דען העהען׀ אין דען שטאָלטען פֿאָן יְהוּדָה׀
מוכ אין דער בעגעגנד אוֹך יְרוּשָׁלַ͏ִם נו רייכערן׃ זוֹ ווי דיא־
יעניגען׀ דיא דיסען דיהנסט נור עהרע דעם בַּעַל׀ דער זאָגענע׀
דעם מאָנדעס׀ דער שטערען־בילדער׀ מוכ דעם גאָגענען העערעס
דעם היימעלס פֿערוואָהנען׃ (ו) אויך ווֹ ער דעם האַין־בילד מוס
דעמ טעמפּעל הינאוס׀ מוסערהאַב יְרוּשָׁלַ͏ִם ברינגען׀ אין דאָס
טהאָל קִדְרוֹן׀ עס זאָלבסט פֿערברענענען׀ דאָס עס אין פֿיינער
שטויב ווֹאָרד׀ מוכ דיסען שטויב אויך דיא גראָבער דעם פֿאָלקעס
שטרייען׃ (ז) פֿערנער ווֹ ער דיא וואָהנונגען דער מונדטוכ־
טרייבער אין דעם טעמפּעל דעם עוויגען׀ וואָראין דיא וויבער
גענעלטע זו דעם האַינע אעבעטען׀ נידער־רייסען׃ (ח) ער
ווֹ דיא זאָמטליכען פּריסטער אוס דען שטאָלטען פֿאָן יְהוּדָה
קאָמען׀ מוכ דיא אַנהעהען עכטווייהען׀ וואָראוף דיא פּריסטער
גערייכערט האָטטען׀ פֿאָן גֶּבַע בים בְּאֵר־שֶׁבַע׃ דיא העהען
אַן דען טהאָרען נידער־רייסען׃ זוֹ ווי דיא־יעניגע׀ דיא אַן דעם
מיינגאָנגע דעם שטאָטטהאָלטער־טהאָרעס יְהוֹשֻׁעַ שטאָד׀ זו
דער לינקען זייטע דעם הינמיין־גהעהענדען אין דאָס שטאָדט־טהאָר׃
(ט) דיא פּריסטער דער אָפֿפֿער־העהען דורפֿטען ניכט מעהר
זו דעם אַלטאָרע דעם עוויגען אין יְרוּשָׁלַ͏ִם קאָמען׀ נאָר אַבער
אָפֿפֿער־קוכען עסען מונטער מיהרען ברידערן׃ (י) ער ענט־
וועהעטע פֿערנער דען תּוֹפֶת׀ אין דעם טהאָל בֶּן־הִנּוֹם׃
דאָס נימאַנד מעהר זיינען זאָהן אָדער זיינע טאָכטער דורך דאָס
פֿייער פֿיהרע׀ דעם מֹלֶךְ זו עהרען׃ (יא) ער שאַפֿטע אויך
דיא פּפֿערדע אַב׀ וועלכע דיא קעניגע פֿאָן יְהוּדָה זו דעם וואָגענ־
דיהנסטע הין־געשטעלט האָטטען׀ וו אָן פֿאָן דעם טעמפּעל דעס
היימעלס אַנבעשאָפֿפֿט וואָרען׃ אָן שטאָנד דעם פֿאָרהאָף׀
עוויגען אין דאָס געמאָך דעס קאָמער־העררן נָתָן־מֶלֶךְ קפּק׀
אין דעם פֿרייען טעמפּעל־קרייס׃ מוכ דיא זאָגענען־וואָגען׀
דעם בַּעַל׀ דעם הימעס׀ מוכ דעם גאָגענען העערעס דעס
היימעלס פֿערוואָהנען׃ (ו) אויך ווֹ ער דאָס האַין־בילד מוס
דעמ טעמפּעל הינאוס׀ מוסערהאַב יְרוּשָׁלַ͏ִם ברינגען׀ אין דאָס
טהאָל קִדְרוֹן׀ עס זאָלבסט פֿערברענענען׀ דאָס עס אין פֿיינער
שטויב ווֹאָרד׀ מוכ דיסען שטויב אויך דיא גראָבער דעם פֿאָלקעס
שטרייען׃ (ז) פֿערנער ווֹ ער דיא וואָהנונגען דער מונדטוכ־
טרייבער אין דעם טעמפּעל דעם עוויגען׀ וואָראין דיא וויבער
גענעלטע זו דעם האַינע אעבעטען׀ נידער־רייסען׃ (ח) ער
ווֹ דיא זאָמטליכען פּריסטער אוס דען שטאָלטען פֿאָן יְהוּדָה
קאָמען׀ מוכ דיא אַנהעהען עכטווייהען׀ וואָראוף דיא פּריסטער
גערייכערט האָטטען׀ פֿאָן גֶּבַע בים בְּאֵר־שֶׁבַע׃ דיא העהען
אַן דען טהאָרען נידער־רייסען׃ זוֹ ווי דיא־יעניגע׀ דיא אַן דעם
מיינגאָנגע דעם שטאָטטהאָלטער־טהאָרעס יְהוֹשֻׁעַ שטאָד׀ זו
דער לינקען זייטע דעם הינמיין־גהעהענדען אין דאָס שטאָדט־טהאָר׃
(ט) דיא פּריסטער דער אָפֿפֿער־העהען דורפֿטען ניכט מעהר
זו דעם אַלטאָרע דעם עוויגען אין יְרוּשָׁלַ͏ִם קאָמען׀ נאָר אַבער
אָפֿפֿער־קוכען עסען מונטער מיהרען ברידערן׃ (י) ער ענט־
וועהעטע פֿערנער דען תּוֹפֶת׀ אין דעם טהאָל בֶּן־הִנּוֹם׃
דאָס נימאַנד מעהר זיינען זאָהן אָדער זיינע טאָכטער דורך דאָס
פֿייער פֿיהרע׀ דעם מֹלֶךְ זו עהרען׃ (יא) ער שאַפֿטע אויך
דיא פּפֿערדע אַב׀ וועלכע דיא קעניגע פֿאָן יְהוּדָה זו דעם וואָגענ־
דיהנסטע הין־געשטעלט האָטטען׀ וו אָן פֿאָן דעם טעמפּעל דעס
היימעלס אַנבעשאָפֿפֿט וואָרען׃ אָן שטאָנד דעם פֿאָרהאָף׀
עוויגען אין דאָס געמאָך דעס קאָמער־העררן נָתָן־מֶלֶךְ קפּק׀
אין דעם פֿרייען טעמפּעל־קרייס׃ מוכ דיא זאָגענען־וואָגען׀
דעם בַּעַל׀ דעם הימעס׀ מוכ דעם גאָגענען העערעס דעס
היימעלס פֿערוואָהנען׃ (ו) אויך ווֹ ער דאָס האַין־בילד מוס

יְהוֹוָה נָתַץ הַמֶּלֶךְ וַיַּרְץ מִשָּׁם וְהִשְׁלִיךְ אֶת־עֲפָרָם
אֶל־נַחַל קִדְרוֹן׃ וְאֶת־הַבָּמוֹת אֲשֶׁר ׀ עַל־פְּנֵי 13
יְרוּשָׁלַם אֲשֶׁר מִימִין לְהַר־הַמַּשְׁחִית אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה
מֶלֶךְ־יִשְׂרָאֵל לְעַשְׁתֹּרֶת ׀ שִׁקֶּץ צִידֹנִים וְלִכְמוֹשׁ שִׁקֻּץ
מוֹאָב וּלְמַלְכֹּם תּוֹעֲבַת בְּנֵי־עַמּוֹן טִמֵּא הַמֶּלֶךְ׃
וְשִׁבַּר אֶת־הַמַּצֵּבוֹת וַיִּכְרֹת אֶת־הָאֲשֵׁרִים וַיְמַלֵּא אֶת־ 14
מְקוֹמָם עַצְמוֹת אָדָם׃ וְגַם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּבֵית־ טו
אֵל הַבָּמָה אֲשֶׁר עָשָׂה יָרָבְעָם בֶּן־נְבָט אֲשֶׁר הֶחֱטִיא
אֶת־יִשְׂרָאֵל גַּם אֶת־הַמִּזְבֵּחַ הַהוּא וְאֶת־הַבָּמָה נָתָץ
וַיִּשְׂרֹף אֶת־הַבָּמָה הֵדֵק לְעָפָר וְשָׂרַף אֲשֵׁרָה׃ וַיִּפֶן 16
יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּרְא אֶת־הַקְּבָרִים אֲשֶׁר־שָׁם בָּהָר וַיִּשְׁלַח
וַיִּקַּח אֶת־הָעֲצָמוֹת מִן־הַקְּבָרִים וַיִּשְׂרֹף עַל־הַמִּזְבֵּחַ
וַיְטַמְּאֵהוּ כִּדְבַר יְהוֹוָה אֲשֶׁר קָרָא אִישׁ הָאֱלֹהִים
אֲשֶׁר קָרָא אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃ וַיֹּאמֶר מָה הַצִּיּוֹן 17
הַלָּז אֲשֶׁר אֲנִי רֹאֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אַנְשֵׁי הָעִיר הַקֶּבֶר
אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־בָּא מִיהוּדָה וַיִּקְרָא אֶת־
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר עָשִׂיתָ עַל הַמִּזְבֵּחַ בֵּית־אֵל׃
וַיֹּאמֶר הַנִּיחוּ לוֹ אִישׁ אַל־יָנַע עַצְמֹתָיו וַיְמַלְּטוּ 18
עַצְמֹתָיו אֶת עַצְמוֹת הַנָּבִיא אֲשֶׁר־בָּא מִשֹּׁמְרוֹן׃
וְגַם אֶת־כָּל־בָּתֵּי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר ׀ בְּעָרֵי שֹׁמְרוֹן אֲשֶׁר 19
עָשׂוּ מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל לְהַכְעִיס הֵסִיר יֹאשִׁיָּהוּ וַיַּעַשׂ לָהֶם
כְּכָל־הַמַּעֲשִׂים אֲשֶׁר עָשָׂה בְּבֵית־אֵל׃ וַיִּזְבַּח אֶת־ כ
כָּל־כֹּהֲנֵי הַבָּמוֹת אֲשֶׁר־שָׁם עַל־הַמִּזְבְּחוֹת וַיִּשְׂרֹף
אֶת־עַצְמוֹת אָדָם עֲלֵיהֶם וַיָּשָׁב יְרוּשָׁלָם׃ וַיְצַו 21
הַמֶּלֶךְ אֶת־כָּל־הָעָם לֵאמֹר עֲשׂוּ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם
כַּכָּתוּב עַל סֵפֶר הַבְּרִית הַזֶּה׃ כִּי לֹא נַעֲשָׂה כַּפֶּסַח 22

יהוה נתץ דער קעניג נידער־רייסען, פֿון דאַ וועג־שאַפֿען, אונד
דען שוטט דאַפֿון, אין דאָס טהאל קדרון וועריפֿן: (יג) דיא
אפֿפֿער־הויהען פֿאַר ירושלים, רעכטס דעם וועגען־בערגעס,
וועלכע שלמה, קעניג יִשְׂרָאֵל, ערריכטעט האַטטע, פֿיר
עשתורת, דען גרעטנען דער צידוניים, פֿיר כמוש, דען
גרעטנען פֿון מואב, אונד פֿיר מלכם, דען גרעטנען דער קינ־
דער עמון, היס דער קעניג פֿערוואַרפֿליכטעט: (יד) דיא שטאַנד־
זיילען צערברעכען, דיא האַינע מאהוינען, אונד מיהרע שטאַטט
מיט מענשען־בעביינען אָנפֿילען: (טו) אויך דען אַלטאַר גו
בֵּית־אֵל, דיא אפֿפֿער־הויהע, וועלכע ירָבְעָם, זאָהן דעס
נְבָט, דער פֿערפֿיהרער פֿון יִשְׂרָאֵל, ערריכטעט האַטטע.
אויך דיסען אלטאַר, אונד דיסע קאַפּעלע, היס דער נידער־רייסען;
אונד גו רייניגט שטויבע פֿערברענטע, זאַמאַט דעם האַינע:
(טז) יאֹשִׁיָּהוּ האַטטע פֿאַרהער, דאַ ער זיך אום־זאָה, דיא גרא־
בער ערבליקט, וועלכע דאָרט אין דעם בערגע וואַרען, אונד הין
געשיקט, דיא געבײנע אוים דיסען גראַבערן גו האָלען, וועלכע
ער אויף דעם אלטאַרע פֿערברענטע היס, אונד דיסען דאַדורך
פֿערוואַרייניגטע האַטטע. דער פֿערהייסונג דעס עווידען גו
פֿאַלגע, וועלכע יענער בעטטלידיגע מאַן בעקאַנט גמאַכט, אונד
דיסעס אַלטעס פֿערקינדיגטע האַטטע: (יז) דער קעניג פֿראַגטע,
וואָס מיסט דאָס פֿיר מין גראַב־מאָהל, דאָס מיך דאָרט וועהע?
דיא שטאַדט־לייטע אַנטוואָרטעטען מיהם, עס מיסט דאָס גראַב־
מאָהל יענעס בעטטלידיגען מאַנעס, דער אוים יְהוּדָה בעקאַמען
וואַר, אונד דאָס פֿערפֿאַהרען, דאָס דוּ עבען פֿאַלברַאכט, מיבער
דען שטאַטט בֵּית־אֵל פֿערקינדיגטע האַטטע: (יח) דאָ שפראַך
ער, לאָסט מיהן רוהען! נימאַנד פֿערריקע זיינע בעביינע פֿאַן
מיהרער שטעלע! אונד זוּ רעטטעטען זיינע בעביינע אוים דיא
בעביינע יענעס פּראָפֿעטען, דער אוים שֹׁמְרוֹן בעקאַמען וואַר:
(יט) אויך אַלע קאַפּעלען דער העהען אין דען שטאַדטען פֿאַן
שֹׁמְרוֹן, וועלכע דיא קעניגע פֿאַן יִשְׂרָאֵל, דעם צוויגען גוק
פֿערדראָס ערבויעט האַטטען, גענאַו נאַך דעם פֿערפֿאַהרען, דאָס ער
פֿערפֿוהר מיט מיהנען, גאַנץ נאַך דעם פֿערפֿאַהרען, דאָס ער
אין בֵּית־אֵל בעגאַנגען: (כ) ער היס אַלע פּריסטער דער העהען,
דיא דאָרט וואַרען, אויף דען אַלטאַרען שלאַכטען, אונד מענשען־
בעביינע דאַראויף פֿערברענטע. אונד קעהרטע היערויף נאַך
ירוּשָׁלַיִם נורוק: (כא) היער בעפֿאַהל ער דעם בעסאַמטען
פֿאַלק, אונד שפראַך, האַלטעט דאָס פֶּסַח־פֿעסט, דעם גוויגען,
מייערעם גאָטט, גו עהרען, זוּ וויא עס אין דיסעם בוכעס־בוכ
פֿאַרגעשריבען מיסט: (כב) אונד וואַהרליך, זוּ וואַר קיין פֶּסַח־
פֿעסט

גמנן
יִרְמְיָה׃ מוס לְבָנָה׃ (לב) ער טהאט וואס דעם עוּיגען מיספּוֹי/
זייגע מוטטער היס חֲמוּטָל׃ מוכ וואר מיינע טאכטער דעם
(לא) דרייא מוכ רעגירטע דרייא מאכטע מין יְרוּשָׁלִַם׃
מאס ער קעניג וואר׃ מוכ רעגירטע יהואחז זון יאשיהו׳
שטעלט׃ יְהוֹאָחָז מוכ מאכטע מיהן נוס קעניג זון זייגעס פאטערס
זאבעטע מיהן׃ מוכ יהואחז׳ גרעבע׃ דאס פאלק דעס לאנדעס וואהנט זייגען זאהן יְהוֹאָחָז׳
ברעכטען מיהן ירוּשָׁלִַם׃ מוכ בעגרובען מיהן מין זייגעס
דיהנער פיהרטען מיהן׃ טאר מין מייגעס וואגען׃ פאן מִגְדּוֹ וועג׳
מיהם׃ מין מייגעס טרעפּפּען בייא מְגִדּוֹ׳ בעטעלעט׃ (ל) זייגע
פעסט בעפּייערט וואָרדען׳ זייט דען נייטען דער ריכטער׳ דיא מין
יִשְׂרָאֵל דאס ריכטער־מאט פערוואלטעטען׳ מוכ זא זאבגע קע־
ניגע מין יִשְׂרָאֵל מוכ יְהוּדָה רעגירעט האבען׃ (לג) נור
מין דעם מכטנעטען רעגירונגס־יאהרע דעס יאשיה׳ מיסט
מיין זאלבעס פֶּסַח־פּעסט׳ דעם עוּיגען גו עהרען׳ בעפּייערט
וואָרדען׃ (לד) מוך דיא טאדטען־בעשוועהרער מוכ נייכ־
דייטער׳ דיא הוס־בעטנען׳ מוכ מוֹך גרייפען׳ מוכ שיאסמוֹך׳
דיא מין דעם מבע יְהוּדָה מוכ מין יְרוּשָׁלִַם בעזעהען וואר־
דען׳ טיבעט יאשיה מוס׃ מוך דיא וואָרטע דער זעהרע גו
בעשטאָטיגען׳ דיא מין דעם בוכע בעשרייבען וואָרען׳ וועלכעס
חִלְקִיָּה מין דעם טעמפעל דעס עוּיגען בעפּוּנדען האטטע׃
(לה) זייגעס גלייכען וואר קיין קעניג פאר מיהם בעוועסען׳
דער זיך זא גו דעם עוּיגען בעקעהרטע׳ פאן גאנצעם הערצען׳
פוֹיל קראָקוּנדען׳ וואָרין מיהן מְנַשֶּׁה בעריידעט האטטע׃
(לו) דער עוּיגע בעשוּאָ דאהער׳ מיך וויל מוך יְהוּדָה פאן
מיינעם אנגעזיכטע וועג־שאפּפען׳ וויא מיך יִשְׂרָאֵל הינוועג־
געשאפּפּט האבע׃ מיך פערבשייע דיסע ערוואהלטע שטאדט׳
דיסעס יְרוּשָׁלִַם׃ מוכ דען טעמפעל׳ דען מיך בעשטיממט
האטטע׳ מיינען נאמען דארט וואהנען גו לאסען׃ (לח) דיא מיב־
ריגע בעשיכטע דעס יאשיה מוכ זייגע טהאטען׳ זיבד מין דען
יאהר־ביכערן דער קעניגע פאן יְהוּדָה מוך־בעגיכטעט׃
(לט) נו זייגער נייט נאך פַּרְעֹה נְכֹה׳ דער קעניג מין מִצְרַיִם׳
געגען דען קעניג פאן אַשּׁוּר היבאוך׳ מן דען שטראהם פְּרָת׃
דער קעניג יאשיה ריקטע מיהם ענטגעגען׳ מוכ וועלע פאן
מיהם׳ מין מיינעם טרעפּפּען בייא מְגִדּוֹ׳ בעטעלעט׃ (ל) זייגע

הַזֶּה מִיתֶר הַשִּׁפְטִים אֲשֶׁר שָׁפְטוּ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְכֹל
23 יְמֵי מַלְכֵי יִשְׂרָאֵל וּמַלְכֵי יְהוּדָה׃ כִּי אִם־בִּשְׁמֹנֶה
עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ נַעֲשָׂה הַפֶּסַח הַזֶּה לַיהוָה
24 בִּירוּשָׁלִָם׃ וְגַם אֶת־הָאֹבוֹת וְאֶת־הַיִּדְּעֹנִים וְאֶת־
הַתְּרָפִים וְאֶת־הַגִּלֻּלִים וְאֵת כָּל־הַשִּׁקֻּצִים אֲשֶׁר נִרְאוּ
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלִַם בִּעֵר יֹאשִׁיָּהוּ לְמַעַן הָקִים
אֶת־דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַכְּתֻבִים עַל־הַסֵּפֶר אֲשֶׁר מָצָא
כה חִלְקִיָּהוּ הַכֹּהֵן בֵּית יְהוָה׃ וְכָמֹהוּ לֹא־הָיָה לְפָנָיו
מֶלֶךְ אֲשֶׁר־שָׁב אֶל־יְהוָה בְּכָל־לִבָּו וּבְכָל־נַפְשׁוֹ
וּבְכָל־מְאֹדוֹ כְּכֹל תּוֹרַת מֹשֶׁה וְאַחֲרָיו לֹא־קָם כָּמֹהוּ׃
26 אַךְ׃ לֹא־שָׁב יְהוָה מֵחֲרוֹן אַפּוֹ הַגָּדוֹל אֲשֶׁר־חָרָה
אַפּוֹ בִּיהוּדָה עַל כָּל־הַכְּעָסִים אֲשֶׁר הִכְעִיסוֹ מְנַשֶּׁה׃
27 וַיֹּאמֶר יְהוָה גַּם אֶת־יְהוּדָה אָסִיר מֵעַל פָּנַי כַּאֲשֶׁר
הֲסִירֹתִי אֶת־יִשְׂרָאֵל וּמָאַסְתִּי אֶת־הָעִיר הַזֹּאת אֲשֶׁר־
בָּחַרְתִּי אֶת־יְרוּשָׁלִַם וְאֶת־הַבַּיִת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי יִהְיֶה
28 שְׁמִי שָׁם׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יֹאשִׁיָּהוּ וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה
הֲלֹא־הֵם כְּתוּבִים עַל־סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי
29 יְהוּדָה׃ בְּיָמָיו עָלָה פַרְעֹה נְכֹה מֶלֶךְ־מִצְרַיִם עַל־
מֶלֶךְ אַשּׁוּר עַל־נְהַר פְּרָת וַיֹּלֶךְ הַמֶּלֶךְ יֹאשִׁיָּהוּ
ל לִקְרָאתוֹ וַיְמִיתֵהוּ בִּמְגִדּוֹ כִּרְאֹתוֹ אֹתוֹ׃ וַיַּרְכִּבֻהוּ
עֲבָדָיו מֵת מִמְּגִדּוֹ וַיְבִיאֻהוּ יְרוּשָׁלִַם וַיְקַבְּרֻהוּ בְּקִבְרָתוֹ
וַיִּקַּח עַם־הָאָרֶץ אֶת־יְהוֹאָחָז בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ וַיִּמְשְׁחוּ
אֹתוֹ וַיַּמְלִיכוּ אֹתוֹ תַּחַת אָבִיו׃
31 בֶּן־עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ שָׁנָה יְהוֹאָחָז
בְּמָלְכוֹ וּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ
32 חֲמוּטַל בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי

יְהוָה כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃ 33 וַיַּאַסְרֵהוּ פַרְעֹה נְכֹה
בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ חֲמָת בְּמָלְכוֹ בִּירוּשָׁלִַם וַיִּתֵּן־עֹנֶשׁ עַל־
הָאָרֶץ מֵאָה כִכַּר־כֶּסֶף וְכִכַּר זָהָב׃ 34 וַיַּמְלֵךְ פַּרְעֹה
נְכֹה אֶת־אֶלְיָקִים בֶּן־יֹאשִׁיָּהוּ תַּחַת יֹאשִׁיָּהוּ אָבִיו
וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ יְהוֹיָקִים וְאֶת־יְהוֹאָחָז לָקַח וַיָּבֹא
מִצְרַיִם וַיָּמָת שָׁם׃ וְהַכֶּסֶף וְהַזָּהָב נָתַן יְהוֹיָקִים 35
לְפַרְעֹה אַךְ הֶעֱרִיךְ אֶת־הָאָרֶץ לָתֵת אֶת־הַכֶּסֶף
עַל־פִּי פַּרְעֹה אִישׁ כְּעֶרְכּוֹ נָגַשׂ אֶת־הַכֶּסֶף וְאֶת־הַזָּהָב
אֶת־עַם הָאָרֶץ לָתֵת לְפַרְעֹה נְכֹה׃
בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יְהוֹיָקִים 36
בְּמָלְכוֹ וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלִַם וְשֵׁם אִמּוֹ
זְבוּדָה בַת־פְּדָיָה מִן־רוּמָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה 37
כְּכֹל אֲשֶׁר־עָשׂוּ אֲבֹתָיו׃

כד Cap. XXIV.

בְּיָמָיו עָלָה נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְהִי־לוֹ יְהוֹיָקִים א
עֶבֶד שָׁלֹשׁ שָׁנִים וַיָּשָׁב וַיִּמְרָד־בּוֹ׃ וַיְשַׁלַּח יְהוָה ב
בּוֹ אֶת־גְּדוּדֵי כַשְׂדִּים וְאֶת־גְּדוּדֵי אֲרָם וְאֶת־גְּדוּדֵי
מוֹאָב וְאֶת גְּדוּדֵי בְנֵי־עַמּוֹן וַיְשַׁלְּחֵם בִּיהוּדָה לְהַאֲבִידוֹ
כִּדְבַר יְהוָה אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּיַד עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים׃ אַךְ ג
עַל־פִּי יְהוָה הָיְתָה בִיהוּדָה לְהָסִיר מֵעַל פָּנָיו
בְּחַטֹּאת מְנַשֶּׁה כְּכֹל אֲשֶׁר עָשָׂה׃ וְגַם דַּם־הַנָּקִי ד
אֲשֶׁר שָׁפָךְ וַיְמַלֵּא אֶת־יְרוּשָׁלִַם דָּם נָקִי וְלֹא־אָבְתָה
יְהוָה לִסְלֹחַ׃ וְיֶתֶר דִּבְרֵי יְהוֹיָקִים וְכָל־אֲשֶׁר עָשָׂה ה

---

v. 33. ממלך קרי הלא

v. 36. זבודה קרי והד׳ בדגש

v. 4. קמץ בז׳ק

גאנץ ווי זיינע פֿאַרפֿאַהרען געטהאן האָטטען׃ (לג) פַּרְעֹה
נְכֹה יִם מיהן אין רִבְלָה, אין דעם געביטהע חֲמָת, פֿעסטלעך,
דאָס ער ניכט מעהר אין יְרוּשָׁלִַם רעגירען זאָלטע. מוּנד לעגטע
דעם יוּדען מיינע ברידער־שאָלנוג אויף, פֿאַר הונדערט כִּכַּר
זילבער, מוּנד מיינעם כִּכַּר גאָלד׃ (לד) ער זעצטע אֶלְיָקִים,
מיין זָהן דעם יֹאשִׁיָּהוּ, אַן דעם פּלאַטערס שטעלע אויף דעם טהראָן,
מוּנד וֶאֶרענדערטע זיינעם נאָמען אין יְהוֹיָקִים. דען יְהוֹאָחָז אַבער
פֿיהרטע ער מיט זיך נאַך מִצְרַיִם, וווּ ער שטאַרב׃ (לה) יְהוֹיָקִים
גאַב דעם פַּרְעֹה דאָס סִלבער מוּנד גאָלד. ער מוּסטע
אַבער, אויך דאָס גאַנצע נאַך דער פֿאַרשרעכונג דעס פַּרְעֹה ער־
לעגען זו קענען, דאָס זאָלד בעשטייערן, יעדער נאַך זיינעם
פֿערמעגען. ער ערנוואַנג אַוסן דאָס זילבער מוּנד גאָלד פֿאַן דעם
פֿאָלק דעם זאָלדען, אויך נור פַּרְעֹה נְכֹה בעפֿרידיגען זו
קענען׃ (לו) יְהוֹיָקִים וואַר פֿינף מוּנד צוואַנציג יאָהר אַלט, אַלס
ער קעניג וואַרד, מוּנד רעגירטע אייף יאָהרע אין יְרוּשָׁלִַם.
זיינע מוטטער היס זְבוּדָה, מוּנד וואַר מיינע טאָכטער דעס פְּדָיָה,
אויס רוּמָה׃ (לז) ער טהאַט וואָס דעם עווִיגען מיספֿיל, גאַנץ
ווי זיינע פֿאַרפֿאַהרען געטהאַן האָטטען׃

כד קאַפּימעל

(א) זו זיינער צייט אויבערצאָג נְבֻכַדְנֶאצַּר, קעניג פֿאַן
בָּבֶל, דאָס זאָלד מיט קריג. יְהוֹיָקִים בליב מיהם דריי יאָהרע
צוּגעטהאָן אונטערוויירפֿיג. פֿיל מאָל נאָכהער ווידער פֿאַן אים
אָב׃ (ב) דער עווִיגע רייניגט אויך געגען מיהן, דיא שטרייפֿענדען
האָרדען דער כַּשְׂדִים, דיא פֿאַן אֲרָם, פֿאַן מוֹאָב, מוּנד דער
קינדער עַמּוֹן, מוּנד זיא זיא גראָסע פֿאָרט־שריטטע מאַכען אין
יְהוּדָה, עס זו גרונדע זו ריכטען, נאַך דעם מוּנד־שפרוכע
דעס עווִיגען, פֿערקינדיגעט דורך זיינע דיהנער דיא פראָפֿעטען׃
(ג) בלאָס אויף דען מוּנד־שפרוך דעס עווִיגען, געשאַה דיסעס
אין יְהוּדָה, אויס עס פֿאַן זיינעם אַנגעזיכטע וועג־זו־שאַפֿען.
וועגען דען זינדען דעס מְנַשֶּׁה, זור פֿערגעלטונג זיינער טהאַטען׃
(ד) בעסאָנדערס דעס אוּנשולדיג פֿערגאָסענען בלוטעס וועגען,
וואָמיט ער יְרוּשָׁלִַם אָנגעפֿילט האָטטע, וועלכעס דער עווִיגע
ניכט פֿערגייהען קאָננטע׃ (ה) דיא מיבריגע געשיכטע דעס
יהויקים

יהויקים, אונד זיינע טהאטען, זיבד מיר דען יאהר־ביכערן דער
קעניגע פּאן יהודה פּערגייכענט: (ו) יהויקים עבטשלוף נו
זיינען פּאטערן. זיין זאהן יהויכין וואהרד נאך מיהם קעניג:
(ז) דער קעניג פּאן מצרים מבער, קאמטע קיינען פּעלד־נוג
מעהר מוסערהאלב זיינעס גאבעם וואהלען. דען דער קעניג פּאן
בבל האטטע אלעס וועג־גענאממען, וואס פּאן דעם פּלוסס מיז
מצרים, ביס נו דעם שטראהם פּרת, דעם קעניגע פּאן
מצרים געהערטע: (ח) אכטצעהן יאהרע וואר יהויכין אלט,
אלס ער קעניג ווארד, אונד רעגירטע דריי מאנאטע מיז ירושלים.
זיינע מוטטער היס נחשתא, אונד וואר מיינע טאכטער דעס
אלנתן, מוס ירושלים: (ט) ער טהאט בעסעס מיז דען מויגען
דעס עוויגען, פּאלוג וויא זיין פּאטער געטהאן האטטע: (י) אוס
דיסע צייט צאגען דיא זעלבעער דעס נבכדנאצר הינמוס ווידער
ירושלים, אונד דיא שטאדט קאם מיז בעלאגערונגס־שטאנד:
(יא) אלס נבכדנאצר, קעניג פּאן בבל, זעלבסט גענגען דיא
שטאדט ריקטע. זיינע זעלבער הילטען זיא עבגע מיינבעשוסען:
(יב) קאם יהויכין, קעניג פּאן יהודה, נו מיהם הערמוס, אונד
ערגאב זיך, מיט זיינער מוטטער, זיינען שטאטס־בעדיהבטען,
גרעסען, אונד קאממערהינגען. דער קעניג פּאן בבל נאהם מיהן
אלס גפּאנגענען פּן. מין דעם אכטען יאהר (דעס קעניגס
פּאן בבל) רעגירונג: (יג) ער יס פּאן דא אלע שאצע דעס
טעמפּעלס אונד דעס קעניגליכען פּאלאסטעס וועג־בריגען,
אונד דיא מייסטען גאלדענען גערעטהע, וועלכע שלמה, דער
קעניג מין ישראל, מין דעם טעמפּעל דעס עוויגען האטטע
מאכען זאסען, צערשאגען. וויא דער עווינע פּערקינדיגען יס:
(יד) ער פּיהרטע גאנץ ירושלים, אלע פּארנעהמען, אונד
דיא טאפּפּערסטען קריגער, מין אלעם צעהען טויסענד אלס גע־
פּאנגענע וועג. אוך אלע שמידע אונד שלאסער. עס בליב ניכטס
נורוק, אלס דאס גאמייגע פּאלק: (טו) ער פּיהרטע אוסף יהויכין,
דעס קעניגס מוטטער, זיינע וויבער, דיא קאממערלינגע, אונד
דיא גרעסטען דעס רייכס, מין דיא געפּאנגענשאפּט פּאן ירושלים
נאך בבל: (יו) דיא זאמטליכען קריגס־לייטע, זיבען טויסענד
מען בבל, מין דיא געפּאנגענשאפּט נאך בבל:

הלא־הם כתובים על־ספר דברי הימים למלכי
6 יהודה: וישכב יהויקים עם־אבתיו וימלך יהויכין
7 בנו תחתיו: ולא־הסיף עוד מלך מצרים לצאת
מארצו כי־לקח מלך בבל מנחל מצרים עד־נהר
פרת כל אשר היתה למלך מצרים:
8 בן־שמנה עשרה שנה
יהויכין במלכו ושלשה חדשים מלך בירושלם ושם
9 אמו נחשתא בת־אלנתן מירושלם: ויעש הרע
10 בעיני יהוה ככל אשר־עשה אביו: בעת ההיא
עלה עבדי נבכדנאצר מלך־בבל ירושלם ותצר
11 העיר במצור: ויבא נבכדנאצר מלך־בבל על־
12 העיר ועבדיו צרים עליה: ויצא יהויכין מלך־
יהודה על־מלך בבל הוא ואמו ועבדיו ושריו וסריסיו
13 ויקח אתו מלך בבל בשנת שמנה למלכו: ויוצא
משם את־כל־אוצרות בית יהוה ואוצרות בית־
המלך ויקצץ את־כל־כלי הזהב אשר עשה שלמה
14 מלך־ישראל בהיכל יהוה כאשר דבר יהוה: והגלה
את־כל־ירושלם ואת־כל־השרים ואת כל־גבורי
החיל עשרה אלפים גולה וכל־החרש והמסגר לא
טו נשאר זולת דלת עם־הארץ: ויגל את־יהויכין
בבלה ואת־אם המלך ואת־נשי המלך ואת־סריסיו
ואת אולי הארץ הוליך גולה מירושלם בבלה:
16 ואת כל־אנשי החיל שבעת אלפים והחרש והמסגר
אלף הכל גבורים עשי מלחמה ויביאם מלך־בבל

עשרת קרי v. 14. עלו קרי v. 10. גולה

אילי קרי v. 15.

גּוֹלָה בָּבֶלָה׃ וַיִּמְלֹךְ מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־מַתַּנְיָה דֹדוֹ 17
תַּחְתָּיו וַיַּסֵּב אֶת־שְׁמוֹ צִדְקִיָּהוּ׃

בֶּן־עֶשְׂרִים וְאַחַת שָׁנָה צִדְקִיָּהוּ בְּמָלְכוֹ 18
וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ בִּירוּשָׁלָם וְשֵׁם אִמּוֹ חֲמִיטַל
בַּת־יִרְמְיָהוּ מִלִּבְנָה׃ וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי יְהוָה כְּכֹל 19
אֲשֶׁר־עָשָׂה יְהוֹיָקִים׃ כִּי ׀ עַל־אַף יְהוָה הָיְתָה כ
בִּירוּשָׁלַם וּבִיהוּדָה עַד־הַשְׁלִכוֹ אֹתָם מֵעַל פָּנָיו וַיִּמְרֹד
צִדְקִיָּהוּ בְּמֶלֶךְ בָּבֶל׃

כה Cap. XXV.

וַיְהִי בִּשְׁנַת הַתְּשִׁיעִית לְמָלְכּוֹ בַּחֹדֶשׁ הָעֲשִׂירִי א
בֶּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּא נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל הוּא וְכָל־
חֵילוֹ עַל־יְרוּשָׁלַם וַיִּחַן עָלֶיהָ וַיִּבְנוּ עָלֶיהָ דָּיֵק סָבִיב׃
וַתָּבֹא הָעִיר בַּמָּצוֹר עַד עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ 2
צִדְקִיָּהוּ׃ בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ וַיֶּחֱזַק הָרָעָב בָּעִיר וְלֹא־ 3
הָיָה לֶחֶם לְעַם הָאָרֶץ׃ וַתִּבָּקַע הָעִיר וְכָל־אַנְשֵׁי 4
הַמִּלְחָמָה ׀ הַלַּיְלָה דֶּרֶךְ שַׁעַר ׀ בֵּין הַחֹמֹתַיִם אֲשֶׁר
עַל־גַּן הַמֶּלֶךְ וְכַשְׂדִּים עַל־הָעִיר סָבִיב וַיֵּלֶךְ דֶּרֶךְ
הָעֲרָבָה׃ וַיִּרְדְּפוּ חֵיל־כַּשְׂדִּים אַחֲרֵי הַמֶּלֶךְ וַיַּשִּׂגוּ ה
אֹתוֹ בְּעַרְבוֹת יְרֵחוֹ וְכָל־חֵילוֹ נָפֹצוּ מֵעָלָיו׃ וַיִּתְפְּשׂוּ 6
אֶת־הַמֶּלֶךְ וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ אֶל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה וַיְדַבְּרוּ
אִתּוֹ מִשְׁפָּט׃ וְאֶת־בְּנֵי צִדְקִיָּהוּ שָׁחֲטוּ לְעֵינָיו 7
וְאֶת־עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוֵּר וַיַּאַסְרֵהוּ בַּנְחֻשְׁתַּיִם וַיְבִיאֵהוּ
בָּבֶל׃ וּבַחֹדֶשׁ הַחֲמִישִׁי 8
בְּשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ הִיא שְׁנַת תְּשַׁע־עֶשְׂרֵה שָׁנָה לַמֶּלֶךְ

---

v. 18. המושל קרי נבכדנאצר

(יז) מן דיא שטעלע דעס יְהוֹיָכִין ועכטע ער וויבען פאטערס־
ברודער מַתַּנְיָה נוך קעניג איין, מוכ אבדערטע וויבען נאמען
מן צִדְקִיָּה: (יח) צִדְקִיָּה וואר איין מוכ נוואכניג יאהרע אלט,
אוס ער קעניג וואר, מוכ רעגירטע מיליק יאהרע מן ירוּשָׁלַיִם.
וויבע מוטטער היס חֲמִיטַל, מיבע טאכטער דעס יִרְמְיָה מוס
לִבְנָה: (יט) ער טהאט בעסעס מן דען מוגען דעס עוויגען,
פֿעלליג וי וויא יְהוֹיָקִים געטהאן האטטע: (כ) פֿר כון דער נאָרן
דעס עוויגען מיבער ירוּשָׁלַיִם מוכ יְהוּדָה נאָך פֿאָרט דויערטע,
בים ער דערען מיינוואהנער פֿון וויבעס אנגעזיכט גאנצליך
וועג־געוואָרפֿען האטטע. וי געשאה עס, דאס צִדְקִיָּה זיך
וידער דען קעניג פֿון בָּבֶל עמפערטע:

קאפיטעל כה

(א) מן דעס נייבטען יאהרע וויבער רעגירונג, פֿון דעס נעהעב־
טען טאגע דעס נעהעבטען מאנאטס, קאָס נְבֻכַדְנֶאצַּר, קעניג
פֿון בָּבֶל, מיט וויבעס גאנצען העערע פֿאָר יְרוּשָׁלַיִם, בעלא־
גערטע עס, מוכ לים ריגפס־הערמוס מיבען וואלל מוס־וועגפֿען:
(ב) דיא שטאָלט קאָס נון מן מיבע בעלאגערונג, דיא בים נו
דעס מיליטען רעגירונגס־יאהרע דעס קעניגס צִדְקִיָּה דויערטע:
(ג) אָבער פֿון דעס נייבטען טאגע דעס (פֿיערטען) מאנאטס,
פֿוס דיא הונגערס־נאטה מן דער שטאלט מיבערהאכ נעבאמאכט,
מוכ דאס פֿאָלק קיין ברוֹט האטטע: (ד) דֹּ וואורדע ענדליך
דיא שטאלט־מויער דורכ־ברוכען, אלליעס קריגס־פֿאָלק פֿליכטעטע
זיך מן דער נאכט, דורכ דען טהאָר־גאנג צוישען דען בייידען
מויערן, נאכגס דעס קעניגליכען גארטען, וואהרענד דיא כַּשְׂדִּים
אום דיא שטאלט הערום לאגען, מוכ נאָם דען וועג דורכ דיא
עבענע: (ה) אָבער דאס הער דער כַּשְׂדִּים וועלטע דעס קעניגס
נאָך, מוכ האָלטע מיהן איין, מן דער עבענע פֿון יְרֵחוֹ. וען
גאנצעס הערר וואורדע פֿון מיהם פֿערשפרענגט: (ו) וא בע־
מאכטיגטען זיך וויבער, ברוכען מיהן נו דעס קעניגס פֿון בָּבֶל
נאָך רִבְלָה, וואו קריגס־רעכט מיבער מיהן בעהאלטען וואורדע:
(ז) דיא וועהנע דעס צִדְקִיָּה וואורדען דעמאכ פֿאָר וויבען מוגען
הין־גערישטעט, ער וועבסט געבוּעדעט, מן קעטטען געשלאָסען,
מוכ וו נאָך בָּבֶל געפֿיהרט: (ח) פֿון דעס וידעטטען טאגע דעס

ערר
אַבערסטער ערר ווייב־וואַכּע, מין דעם דיהנסטע דעס קעניגעס
פֿון בָּבֶל, נאָך יְרוּשָׁלַיִם: (ט) פֿערברַענטע דען טעמפּעל
דעס עוויגען, דען קעניגליכען פּאַלַאסט, אַלע הייסער מין יְרוּשָׁלַיִם,
מוכּ וואָס מירגענד מין הויס מיינעס גרָאָסען שטאַנד, פֿערברַענ־
טע ער עס: (י) דיא מויערן פֿון יְרוּשָׁלַיִם, שוויפֿטע דאָס
הער ער עס: (יא) דיא מיבריגען בירגער, דיא נאָך מין דער
שטאָדט געבליבען, נעבסט דען מיבער־וייַבערן, וועלכע נו דעם
קעניגע פֿון בָּבֶל מיבער־געגאַנגען וואַרען, מוכּ דען מיבריגען
פּעבעלן, פֿיהרטע ער גאַרדען־אָבערסטע נְבוּזַרְאֲדָן מִט גע־
פֿאַנגענע פֿאָרט: (יב) יעדאָך ליס ער פֿון דעם גרעמייגען פֿאָלק
אינהערע נו ווינגערן מוכּ אַקערס־לייטען נוריק: (יג) דיא
אינסטרומענטען זיילען מין דעם טעמפּעל דעס עוויגען, דיא גרעשטע־
לע, מוכּ דאָס אינסטרומענט טוין־באָד דאָוועדאָסט, גערשוובען דיא
עכּע גערָאטהע, דאָס נו דעם דיהנסטע גערוכט וואָרדע,
טעפּפּע, שופֿלען, מעסער, לעפּפּעל, מיבערהויפּט אַלעס אינסטרו־
מענט גערָאטהע, דאָס נו דעם דיהנסטע בָּבֶל: (יד) דיא
בַּשָּׁרִים, מוכּ פֿיהרטען דאָס אינסטרומענט נאָך בָּבֶל: (יד) דיא
טעפּפּע, שופֿלען, מעסער, לעפּפּעל, מיבערהויפּט אַלעס אינסטרו־
מענט גערָאטהע, דאָס נו דעם דיהנסטע גערוכט וואָרדע,
דיא שְׁלֹמֹה אין דעם טעמפּעל הָאַטטע מאַכען לאָסען. שוין דאָס
גענומען דעס אינסטרומענט דיסער גערָאטהע, וואָר מוכּאוסשפּרעכ־
ען: (יז) דיא העהע מיינער וואַכען זיילן וואָר אַכטצעהען עלין,
דאַרוף וואָר מין קנויף מוס ערן, דעסען העהע דריא עלין
בעטרוג. דען דאָס וויב־וואַרק מוכּ דיא גרָאַנאַט־אָפּפֿעל, אַן
דעם קנויף הערום, אַלעס פֿון ערן. מוכּ עבען וואַכּע הָאַטטע
דיא אַנדערע זיילע, נעבסט דעם וויב־וואַרק: (יח) דער אָבער־
סטע דער וייב־וואַכּע אויך וועב, דען אָבער־פּריסטער
שְׂרָיָה, דען נוויייטען פּריסטער צְפַנְיָה, מוכּ דיא דריא טהיר־
וואַכּטער: (יט) מוס דער שטאָדט נאָך מיינען קְמַאנערער,
דער מיבער דאָס קריגס־פֿאָלק געזעצט וואָר, מוכּ דיא נאָך מין
דענען דיא מיאַנער מוס דען קעניג וואָרען, מוכּ דיא נאָך מין
דער שטאָדט געפֿונדען וואָרדען, דען שרייבער דעס פֿעלד־העררן,
דער מיבער דאָס קריגס־פֿאָלק געזעצט וואָר, מוכּ פֿינף פֿאָן
דענען דיא מיאַנער מוס דען קעניג וואָרען, מוכּ דיא נאָך מין
דער שטאָדט געפֿונדען וואָרדען, דען שרייבער דעס פֿעלד־העררן,

נְבֻכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ־בָּבֶל בָּא נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים
9 עֶבֶד מֶלֶךְ־בָּבֶל יְרוּשָׁלִָם׃ וַיִּשְׂרֹף אֶת־בֵּית יְהוָה
וְאֶת־בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל־בָּתֵּי יְרוּשָׁלִַם וְאֵת־כָּל־בֵּית
י גָּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ׃ וְאֵת־חוֹמֹת יְרוּשָׁלִַם סָבִיב נָתְצוּ
11 כָּל־חֵיל כַּשְׂדִּים אֲשֶׁר רַב־טַבָּחִים׃ וְאֶת יֶתֶר הָעָם
הַנִּשְׁאָרִים בָּעִיר וְאֶת־הַנֹּפְלִים אֲשֶׁר נָפְלוּ עַל־הַמֶּלֶךְ
בָּבֶל וְאֶת יֶתֶר הֶהָמוֹן הָגְלָה נְבוּזַרְאֲדָן רַב־טַבָּחִים׃
12 וּמִדַּלַּת הָאָרֶץ הִשְׁאִיר רַב־טַבָּחִים לְכֹרְמִים וּלְגֹבְים׃
13 וְאֶת־עַמּוּדֵי הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר בֵּית־יְהוָה וְאֶת־הַמְּכֹנוֹת
וְאֶת־יָם הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־בְּבֵית יְהוָה שִׁבְּרוּ כַשְׂדִּים
14 וַיִּשְׂאוּ אֶת־נְחֹשְׁתָם בָּבֶלָה׃ וְאֶת־הַסִּירוֹת וְאֶת־
הַיָּעִים וְאֶת־הַמְזַמְּרוֹת וְאֶת־הַכַּפּוֹת וְאֶת כָּל־כְּלֵי
טו הַנְּחֹשֶׁת אֲשֶׁר־יְשָׁרְתוּ בָם לָקָחוּ׃ וְאֶת־הַמַּחְתּוֹת
וְאֶת־הַמִּזְרָקוֹת אֲשֶׁר זָהָב זָהָב וַאֲשֶׁר־כֶּסֶף כֶּסֶף לָקַח
16 רַב־טַבָּחִים׃ הָעַמּוּדִים ׀ שְׁנַיִם הַיָּם הָאֶחָד
וְהַמְּכֹנוֹת אֲשֶׁר־עָשָׂה שְׁלֹמֹה לְבֵית יְהוָה לֹא־הָיָה
17 מִשְׁקָל לִנְחֹשֶׁת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה׃ שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה
אַמָּה קוֹמַת ׀ הָעַמּוּד הָאֶחָד וְכֹתֶרֶת עָלָיו ׀ נְחֹשֶׁת
וְקוֹמַת הַכֹּתֶרֶת שָׁלֹשׁ אַמּוֹת וּשְׂבָכָה וְרִמֹּנִים עַל־
הַכֹּתֶרֶת סָבִיב הַכֹּל נְחֹשֶׁת וְכָאֵלֶּה לָעַמּוּד הַשֵּׁנִי
18 עַל־הַשְּׂבָכָה׃ וַיִּקַּח רַב־טַבָּחִים אֶת־שְׂרָיָה כֹהֵן
הָרֹאשׁ וְאֶת־צְפַנְיָהוּ כֹהֵן מִשְׁנֶה וְאֶת־שְׁלֹשֶׁת שֹׁמְרֵי
19 הַסָּף׃ וּמִן־הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר־הוּא
פָקִיד ׀ עַל־אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה וְחָמִשָּׁה אֲנָשִׁים מֵרֹאֵי
פְּנֵי־הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־נִמְצְאוּ בָּעִיר וְאֵת הַסֹּפֵר שַׂר

הַצָּבָא הִמְצִיא אֶת־עַם הָאָרֶץ וְשִׁשִּׁים אִישׁ מֵעַם
הָאָרֶץ הַנִּמְצָאִים בָּעִיר׃ וַיִּקַּח אֹתָם נְבוּזַרְאֲדָן כ
רַב־טַבָּחִים וַיֹּלֶךְ אֹתָם עַל־מֶלֶךְ בָּבֶל רִבְלָתָה׃
וַיַּךְ אֹתָם מֶלֶךְ בָּבֶל וַיְמִיתֵם בְּרִבְלָה בְּאֶרֶץ 21
חֲמָת וַיִּגֶל יְהוּדָה מֵעַל אַדְמָתוֹ׃ וְהָעָם הַנִּשְׁאָר 22
בְּאֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר הִשְׁאִיר נְבוּכַדְנֶאצַּר מֶלֶךְ
בָּבֶל וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶן־אֲחִיקָם בֶּן־
שָׁפָן׃
וַיִּשְׁמְעוּ כָל־שָׂרֵי הַחֲיָלִים הֵמָּה וְהָאֲנָשִׁים כִּי־הִפְקִיד 23
מֶלֶךְ־בָּבֶל אֶת־גְּדַלְיָהוּ וַיָּבֹאוּ אֶל־גְּדַלְיָהוּ הַמִצְפָּה
וְיִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה וְיוֹחָנָן בֶּן־קָרֵחַ וּשְׂרָיָה בֶן־
תַּנְחֻמֶת הַנְּטֹפָתִי וְיַאֲזַנְיָהוּ בֶן־הַמַּעֲכָתִי הֵמָּה
וַאֲנָשֵׁיהֶם׃ וַיִּשָּׁבַע לָהֶם גְּדַלְיָהוּ וְלַאֲנָשֵׁיהֶם וַיֹּאמֶר 24
לָהֶם אַל־תִּירְאוּ מֵעַבְדֵי הַכַּשְׂדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ וְעִבְדוּ
אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְיִטַב לָכֶם׃
וַיְהִי׀ בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בָּא כה
יִשְׁמָעֵאל בֶּן־נְתַנְיָה בֶן־אֱלִישָׁמָע מִזֶּרַע הַמְּלוּכָה
וַעֲשָׂרָה אֲנָשִׁים אִתּוֹ וַיַּכּוּ אֶת־גְּדַלְיָהוּ וַיָּמָת וְאֶת־
הַיְּהוּדִים וְאֶת־הַכַּשְׂדִּים אֲשֶׁר־הָיוּ אִתּוֹ בַּמִּצְפָּה׃
וַיָּקֻמוּ כָל־הָעָם מִקָּטֹן וְעַד־גָּדוֹל וְשָׂרֵי הַחֲיָלִים וַיָּבֹאוּ 26
מִצְרַיִם כִּי יָרְאוּ מִפְּנֵי כַשְׂדִּים׃
וַיְהִי בְּשִׁלֹּשִׁים וָשֶׁבַע שָׁנָה 27
לְגָלוּת יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה בִּשְׁנֵים עָשָׂר חֹדֶשׁ
בְּעֶשְׂרִים וְשִׁבְעָה לַחֹדֶשׁ נָשָׂא אֱוִיל מְרֹדַךְ מֶלֶךְ בָּבֶל
בִּשְׁנַת מָלְכוֹ אֶת־רֹאשׁ יְהוֹיָכִין מֶלֶךְ־יְהוּדָה מִבֵּית
כָּלָא׃ וַיְדַבֵּר אִתּוֹ טֹבוֹת וַיִּתֵּן אֶת־כִּסְאוֹ מֵעַל כִּסֵּא 28

ער דאס פאָלק גו קריגס־דינסטען מוז־גי־הינטערן מוז־דער־עבעד האָטעט/
מוכד זעכציג מאן פֿאָכ־טרופפען/ ליא נאָך מן דער שטאָדט ווערען:
(כ) עלוי דיסע נאָהם ערר גראָדען־אָבערסט נבוזראדן/ מוכד
פֿיהרטע זיא נאָך רבלה/ גו דעם קעניגע פֿאָן בבל: (כא) מוכד
ער קעניג פֿאָן בבל זיס דיאוועבען מן רבלה/ מין דעם לאנד
חמת מוסבריגען· זא ווארד יהודה מוס ווינעם פֿאָטער־
לאנד עפֿרטריבען: (כב) ווען דאס מיבריגע פֿאָלק מן דעם
לאנד יהודה בעטריפֿט/ וועלכעס נבוכדנאצר ער קעניג
פֿאָן בבל/ גורין געלאסען/ מיבער דיסע זעצטע ער דען גדליה/
זאהן דעס אחיקם/ זאהן דעס שפן: (כג) עלס דיא קריגס־אָבערן
מוכד מיהרע מאנשאפֿט ערפֿוהרען/ דאס ער קעניג פֿאָן בבל דען
גדליה גוס שטאטהאלטער גינאכט האטטע/ זא קאמען זיא גו
מיהם נאך מצפה· בעזונדערס ישמעאל/ זאהן דעס נתניה/
יוחנן/ זאהן דעס קרח/ שריה/ זאהן דעס תנחמת/ ער
נטופתי/ מוכד יאזניה/ זאהן דעס מעכתי· יעדער מיט זיינער
מאנשאפֿט: (כד) גדליה שווור מיהנען מוכד מיהרען טרופפען/
מוכד שפראך גו מיהנען/ פֿירכטעט ניכטס פֿאָן דען בעאמטענען
ער כשדים/ בלייבעט רוהיג מין דעם לאנד/ מוכד מוכטער־
וערפֿעט מייך דעס קעניגס פֿאָן בבל/ זא ווירד עס מיך וואָהל
גיהען: (כה) עלין מין דעם יבעגטען מאָנאָטע קאָם ישמעאל/
זאהן דעס נתניה/ זאהן דעס אלישמע/ פֿאָן קעניגליכעם גע־
בלוט/ מיט צעהען מאן/ מוכד ערשלוגען דען גדליה/ זאמט דען
יהודים מוכד כשדים/ וועלכע בייא מיהם מין מצפה ווארען:
(כו) היערמיט מאכטע זיך דאס גאנצע פֿאָלק מוי/ פֿאָן קליין
בים גרוס/ מוי דיא קריגס־אָבערן/ מוכד צאָגען נאָך מצרים/
ווייל זיא זיך פֿאָר דען כשדים פֿירכטעטען: (כז) מין דעם יבעגטען
מוכד דריייסיגסטען יאהרע ער גפֿאַנגענשאפֿט דעס יהויכין/
קעניגס פֿאָן יהודה/ מן דעם זיבעגטען מוכד צוואָנציגסטען טאָגע
דעס צוועלפֿטען מאָנאָטס ווער עס/ דאס אויל־מרדך/ ער קעניג
פֿאָן בבל/ מין דעם יאָהרע דא ער זיא רעגירונג אָנטראָג/ דען
יהויכין/ קעניג פֿאָן יהודה/ זיינעס אָנדענקענס ווירדיגטע/
מוכד מיהן מוס ער גפֿאַנגענשאפֿט ענטוים: (כח) ער שפראך

פֿאָן

סַמָּן טערסטע־כּעפּל דינגען מיט מיהק, מונד גַּאב מיהק דען ראנג קעניגע געגעבען, יעדען טַאג דַּס טַאגעוויכע, זַי זאנג ער עבטע: (כּט) ער וועכסעלטע זיינע געפאנגענס־קלייִדער, מונד שפייסע טע טאגלעק אַן זיינער טאפעל, זַי זאנג ער עבטע: (ל) נו זיינעס מונטערהאלט וואורדע מיהק מיין בעשטאנדיגער געהאלט סַמָּן דעס קעניגס בעגעבען, יעדען טַאג דַּס טאגעוויכע, זַי זאנג ער עבטע:

ענדע

דעס אַנדערען בוכעס דער קעניגע:

29 הַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ בְּבָבֶל׃ וְשִׁנָּא אֶת בִּגְדֵי כִלְאָו
ל וְאָכַל לֶחֶם תָּמִיד לְפָנָיו כָּל־יְמֵי חַיָּיו׃ וַאֲרֻחָתוֹ
אֲרֻחַת תָּמִיד נִתְּנָה־לּוֹ מֵאֵת הַמֶּלֶךְ דְּבַר־יוֹם בְּיוֹמוֹ
כָּל יְמֵי חַיָּיו׃

חזק ונתחזק

סכום פסוקי דספר מלכים אלף וחמש מאות ושלשים וארבעה׃

וסימנו אַשְׁרֵי הָגָּוי אשר ה׳ אלהיו׃

וסדריו חמשה ושלשים׃

וסימנו ואני אהיה לָהּ נאם ה׳ חומת אש סביב ולכבד אהיה בתוכה׃

וחציו ויקבץ מלך ישראל ארץ־הנביאים׃

ברוך הנותן ליעף כח ולאין אונים עצמה ירבה׃

נביאים
ראשונים
H
5210